

תלמוד בבלי

מסכת נזיר

מנוקד

עם פירוש רש"י ותוספות מנוקדים

מסכת נזיר

תלמוד בבלי – מנוקד

עם פירוש רש"י ותוספות מנוקדים
עין משפט, מסורת הש"ס
ומפרשי הש"ס

נוסח הגמרא המנוקד: מהדורת William Davidson (ספריא)

רש"י, תוספות: דפוס וילנא (ספריא) · ניקוד הפירושים: ממוחשב (דיקטה)

עין משפט, מסורת הש"ס ותורה אור: לפי קישורי ספריא · מפרשים: ספריא

סודר עבור אברמי · תשפ"ז

תוכן הפרקים

4	דף ב.	פרק ראשון - כל כינויי נזירות
18	דף ט.	פרק שני - הריני נזיר
32	דף טז.	פרק שלישי - מי שאמר
41	דף כ:	פרק רביעי - מי שאמר הריני נזיר ושמע
61	דף ל:	פרק חמישי - בית שמאי
68	דף לד.	פרק שישי - שלשה מינין
94	דף מז.	פרק שביעי - כהן גדול
114	דף נז.	פרק שמיני - שני נזירים
122	דף סא.	פרק תשיעי - הכותים

מפרשים בסוף הספר

134	חדושי אגדות - מהרש"א
135	רש"ש

מסורת הש"ס
א נדרים ב:; משנה שבת ב בבא בתרא קח.; משנה בבא בתרא
גליון הש"ס
גמ' דטעמינון חו"א. ע' שבת ד' קי ע"א בתד"ה וליתי: תוס' ד"ה או אהא נאה ובגמרא מפרש. צ"ל אפרש: תוס' ד"ה האומר הריני כזה כו' לא מהני. עיין ר"נ נדרים דף ט' ע"א ד"ה כשהיה:
תורה אור השלם
[במדבר ו, א-כא] [במדבר ו, ת] [במדבר ו, י] [דברים כד, א] [ירמיהו כא]

מתני' **כל** **כנויי נזירות** **כנוזירות** **כל** **המקבל** **עליו** **נזירות** **באותו** **לשון** **שָׁבְדוּ** **לָהֶן** **חַכְמִים** **הָרִי** **הוא** **נזיר** **כְּמוֹ** **אִם** **אָמַר** **הָרִי** **נזיר** **וְאָלוּ** **הֵן** **כְּנוּיֵי** **נזירות** **נזיק** **נזִיחַ** **פְּזִיחַ** **מִי** **שְׁאִמַר** **הָרִי** **נזיק** **או** **שְׁאִמַר** **הָרִי** **נזִיחַ** **או** **פְּזִיחַ** **הָרִי** **הוא** **נזיר** **מִשּׁוּם** **הֲלִין** **טַעְמִי** **אִית** **דְּאָמַרִי** **לְשׁוֹן** **שָׁבְדוּ** **לָהֶן** **חַכְמִים** **הֵן** **וְאִית** **דְּאָמַרִי** **דְּהֵי** **כְּנוּיִין** **לְשׁוֹן** **אֲמוּת** **הֵן** **אִי** **מִשּׁוּם** **דְּכִי** **מַסַּחֲתָא** **לְרָגֵל** **דְּקוּף** **דְּנזִיק** **וְלִפְנֵן** **דְּח' דְּנזִיחַ** **וְגַוְגוּ** **דְּפ"א** **דְּפְזִיחַ** **וְלִפְנֵן** **ח' שָׁבְדוּ** **מִשְׁנִית** **לִיה** **נזיר:** **הֲאֹמַר** **אָהָא** **אע"פ** **שֶׁלֹא** **הוֹצִיא** **בְּשִׁפְתָיו** **נזיר:** **הָרִי** **זֶה** **נזיר** **יִידוּת** **נזירות** **כְּנוּזירות** **וּכְשֵׁם** **שְׁאוּחַח** **אָדָם** **בְּבִית** **יָד** **שֶׁל** **כָּלִי** **וּמַגְבִּיָּה** **אֶת** **הַכָּלִי** **עַצְמוֹ** **כִּךְ** **זֶה** **כִּיּוֹן** **דְּאָמַר** **אָהָא** **או** **שְׁאִמַר** **אָהָא** **נָאָה** **הָרִי** **זֶה** **נזיר** **וּטַעְמָא** **דְּכָלָה** **מִתְנִיתוּן** **מִפְּרַשׁ** **בְּמִקְרָא:** **גְּמִ' מ"ט** **תְּנִי** **נזיר** **דְּמֵאִי** **אֲרִיב** **מִלִּי** **דְּנזִיר** **בְּסִדָּר** **נָשִׁים:** **תְּנָא** **אֲחִיקָא** **חָאִי** **וְכוּ'** **וּבְדִין** **הוא** **דְּהֵנָּה** **לִיה** **לְמַתְנִיָּה** **לְבִתָּר** **סוּטָה** **אֲלֵא** **אִיזִידִי** **דְּתִנָּא** **בְּתַבּוּת** **דְּעָקָר** **סָדָר** **נָשִׁים** **וּתְנָא** **כַּה** **פָּרָק** **הַמְדִיר** **תְּנָא** **לִיה** **נְדָרִים** **לְבִתָּר** **כְּתַבּוּת** **וְהָדָר** **תְּנָא** **נזיר** **דְּמַסְמִיךְ** **לִיה** **קָרָא** **לְנֵדָר** **נָדָר** **נזיר** **וְגו'** **וְהָדָר** **תְּנָא** **סוּטָה** **דְּאָמַר** **מָר** **כָּל** **הַרְוָאָה** **סוּטָה** **בְּחֻלְקוּלָה** **נזיר** **עַצְמוֹ** **מִן** **הֵיִין** **הֵינּוּ** **כְּדִלְמִרְטִין** **בְּסוּטָה** **(דף ו.)** **כְּתִי** **הַקִּבְּהִי** **וְיִין** **עוֹשֶׂה** **כוּ':** **פִּתַּח** **כְּכְּנוּיִין** **דְּקַתְנִי** **כָּל** **כְּנוּיֵי** **נזירות** **כְּנוּזירות:** **וּמִפְּרַשׁ** **יְדוּת** **הֲאֹמַר** **אָהָא:** **תְּנָא** **מַהֵהוּא** **דְּסָלִיחַ** **כוּ'** **אוֹרְקָא** **דְּתְנָא** **מַהֵהוּא** **דְּסָלִיחַ** **מִתְחִיל** **לְפָרוּשִׁי** **בְּרִישָׁא** **בְּדִתְנִן** **כוּ':** **אֲלֵא** **לְעוֹלָם** **תְּנִי** **הָכִי** **וְתְנִי** **הָכִי** **וּמַסְתַּבְּרָא** **טַעְמָא** **דְּהִתָּם** **גְּבִי** **בְּמָה** **בְּהֵמָה** **יֹוצֵאָה** **אִזִּידִי** **בְּהֵמָה** **הוא** **דְּאִסוּר** **לְגַמֵּל** **לְצֹאת** **(בְּאַפְסָר)** **אֲבָל** **הוא** **אִינוּ** **חִיב** **בְּדָבָר** **שְׁאִינוּ** **רָאוּי** **לָה** **הַלְכָךְ** **קִלְשָׁא** **אִסוּרָא** **וְלֹהָכִי** **מִפְּרַשׁ** **הַפִּירָא** **בְּרִישָׁא:**

וְהִתָּם **פְּרִיךְ** **אֲמֵאִי** **בְּדִינוּהוּ** **וּתְקִינוּהוּ** **רַבָּנָן** **לְשׁוֹן** **כְּנוּיִין** **וְהַשִּׁיב** **דְּזַמְנִין** **דְּבִשְׁעִי** **לְמִימַר** **לָהּ** **קִרְבָּן** **וְאָמַר** **לָהּ** **גְּרִידָא** **וּמִפִּיק** **שֵׁם** **שְׁמִים** **לְבִטְלוּהָ** **וְלַכְךָ** **תִּקְנוּ** **כְּנוּיִין** **שֶׁלֹא** **הַרְגֵּל** **הַלְשׁוֹן** **לומר** **לָהּ** **קוּנֵם** **וא"ת** **וּלר"ל** **אִיךְ** **יָבִיא** **קִרְבָּן** **עַל** **יָדִי** **לְשׁוֹן** **שָׁבְדוּ** **חַכְמִים** **הָא** **קָמְיָתִי** **חֻלִּין** **בְּעֻזְרָה** **וְנָשׁ** **לומר** **כִּיּוֹן** **דְּמַתְּכִפֹּן** **לְנֵדָר** **בְּגִזִיר** **וְיִזְדַּע** **שְׁלִשְׁשׁוֹן** **זֶה** **בְּדוּ** **חַכְמִים** **לְנֵדָר** **בְּהֵם** **בְּגִזִיר** **קִבְּלָהּ** **גְּמוּנָהּ** **הִיא** **כְּאֵלּוּ** **אָמַר** **בְּלִשׁוֹן** **הַכְּתוּב** **בַּתּוֹרָה** **וְהָר"ר** **וְחִיאל** **פֶּרֶשׁ** **דַּר"ל** **לֹא** **לַעֲגוֹן** **קִרְבָּן** **קָאָמַר** **אֲלֵא** **לַעֲגוֹן** **מִלְּקוּת** **דְּלָקִי** **אִם**

עֹבֵר **עַל** **נזירותו** **שֶׁקִּבֵּל** **בְּלִשׁוֹן** **שָׁבְדוּ** **חַכְמִים:** **הֲאֹמַר** **הַרְבֵּי** **פָּזָה** **בְּגִמְרָא** **מוֹקִי** **לָהּ** **דְּנזִיר** **עוֹבֵר** **לִפְנֵי** **וּלְגוּפָהּ** **לֹא** **אֲחֻצְרִיךְ** **דְּהָא** **מַרְישָׁא** **שְׁמַעִינוּ** **אֲפֻלּוּ** **כִי** **לֹא** **אָמַר** **אֲלֵא** **אָהָא** **וְנזיר** **עוֹבֵר** **לִפְנֵי** **דְּהֵי** **נזיר** **אֲלֵא** **לְדִינוּקָא** **אֲחֻצְרִיךְ** **טַעְמָא** **דְּאָמַר** **כַּה** **הָא** **הֲאֹמַר** **הָרִי** **אֲפִילוּ** **נזיר** **עוֹבֵר** **לִפְנֵי** **לֹא** **מַהֵי** **דְּטַפִּי** **מִשְׁמַע** **אָהָא** **כַּה** **מִן**

הָרִי **כִי** **לֹא** **סִים** **כַּה:** **הַרְיָנִי** **מְסַלְסֵל** **הַרְיָנִי** **מְכַלְכַּל** **הֵי** **לֹא** **יְדוּת** **נזירות** **נִינְהוּ** **דָּאָם** **כִּן** **לְתַנְיָהוּ** **לְעִיל** **בְּהָדִי** **יְדוּת** **אֲלֵא** **בִּינוּן** **דְּגִמַר** **דְּבוּרוֹ** **אֲלֵא** **שֶׁלֹא** **פֶּרֶשׁ** **לְהִקְיָא**

אֲחֻזִּירוֹת וְאִין **הוא** **דְּמַפְרָשִׁין** **דְּבוּרָה** **מִשְׁמַע** **דְּנזירות** **בָּא** **לומר** **כִי** **אָמַר** **הֵי** **לְשׁוֹנוֹת** **וּתְפִים** **בְּשַׁעְרֵיהָ** **בְּגִמְרָא:** **מֵא"י** **טַעְמָא** **תְּנִי** **נזיר** **פֶּרֶשׁ** **בְּסִדָּר** **נָשִׁים** **בְּסִדָּר** **קִדְשִׁים** **הֵנָּה** **לִיה** **לְמִיתְנִיָּהּ** **שֶׁהוּא** **הַלְכוּת** **קִרְבָּנוֹת** **וּמַשְׁנִי** **תְּנָא** **אֲחִיקָא** **חָאִי** **וְהִיה** **אִם** **וְגו'** **מִי** **גָרַם** **לָהּ** **לְעֻבְרָה** **וְיִין** **כְּלוּמַר** **מִי** **גָרַם** **לָהּ** **שְׁזִנְתָהּ** **וְיִין** **הַלְכָךְ** **תְּנִי** **אוּתָּהּ** **מִסְכָּתָא** **בְּסִדָּר** **נָשִׁים** **וְקָאָמַר** **כָּל** **הַרְוָאָה** **סוּטָה** **בְּחֻלְקוּלָהּ** **נזיר** **עַצְמוֹ** **מִן** **הֵיִין** **אִסוּם** **הַדָּבָר** **שְׁאִמַר** **תַּחֲלָה** **מִי** **גָרַם** **לַעֲבָרָה** **וְיִין** **כְּלוּמַר** **וְנִכּוּן** **הוא** **שְׁתַּשְׁמַר** **עַצְמָהּ** **מִן** **הֵיִין** **אֲבָל** **לֹא** **בְּגִדָר** **נָשׁוּב** **מוֹסִיף** **לומר** **שֶׁכָּל** **הַרְוָאָה** **סוּטָה** **בְּחֻלְקוּלָהּ** **נזיר** **עַצְמוֹ** **מִן** **הֵיִין** **כְּנזִיר** **וְלַכְךָ** **שָׁנָה** **נזיר** **בְּנָשִׁים** **שָׁגַם** **הוא** **הַבּוֹעֵל** **נִבְדָּק** **בְּדִאִיתָא** **בְּסוּטָה** **(דף כז:)** **שֶׁהַבּוֹעֵל** **נִבְדָּק** **כְּמוֹ** **הַנִּבְעָלָת** **וּבִנְדָרִים** **לֹא** **בְּשֵׁי** **מ"ט** **תְּנָא** **בְּנָשִׁים** **מִשּׁוּם** **דְּעָקָר** **פְּרָשַׁת** **נְדָרִים** **בְּפִרְשַׁת** **אֲשֶׁה** **כְּתוּב** **וְלֹא** **הֵנָּה** **מַצ"ל** **טַעְמָא** **בְּדִקְאָמַר** **בְּרִישׁ** **סוּטָה** **(דף ב.)** **בְּדִפְרִיךְ** **מְכִידִי** **תְּנָא** **מַנְזִיר** **קְסָלִיחַ** **מֵאִי** **שָׁנָא** **דְּקַתְנִי** **סוּטָה** **וּמַשְׁנִי** **הִתָּם** **אִיזִידִי** **דְּתְנָא** **בְּכְתַבּוּת** **פָּרָק** **הַמְדִיר** **אֶת** **אִשְׁתּוֹ** **(דף ע.)** **תְּנָא** **נְמִי** **נְדָרִים** **וְאִזִּידִי** **דְּתְנָא** **נְדָרִים** **תְּנָא** **נְמִי** **נזיר** **דְּקָמִי** **לִיה** **א"כ** **ה"נ** **לְשַׁנִּי** **הָכָא** **דְּלַכְךָ** **שְׁאִין** **בְּסִדָּר** **נָשִׁים** **וּי"ל** **מִשּׁוּם** **דְּלֹא** **מַסְתַּבֵּר** **לִיה** **דְּאֵבָב** **נְדָרִים** **לְשַׁבָּק** **לְסִדָּר** **קִדְשִׁים** **שְׁכָלוּ** **קִרְבָּנוֹת** **וְרָאוּי** **נזיר** **לְשִׁנוֹת** **הִתָּם** **טַפִּי** **וְאֲדַרְבֵּה** **אֲבִישָׁה** **ה"ל** **לְמַתְנִי** **נְדָרִים** **הִתָּם** **לַכְךָ** **צ"ל** **טַעְמָא** **דְּתְנָא** **אֲחִיקָא** **חָאִי** **וְקַשָּׁה** **דְּלָמָה** **לוֹ** **לְהֶאֱרִיךְ** **לְשׁוֹנוֹ** **וְלומר** **כָּל** **הַרְוָאָה** **סוּטָה** **כוּ'** **וּמָה** **עֲגוּן** **זֶה** **לָזָה** **לְכִן** **נ"ל** **דְּמֵאִי** **דְּקָאָמַר** **תְּנָא** **אֲחִיקָא** **חָאִי** **אִינוּ** **ר"ל** **אֲחִיקָא** **דְּכְתִיב** **בְּפִרְשָׁה** **אֲלֵא** **ר"ל** **אֲחִיקָא** **חָאִי** **דְּכְתִיב** **בְּסוּף** **הַמְגָרֶשׁ** **בְּמַסְכַּת** **גָּטוּן** **(דף ג.)** **דְּכְתִיב** **וְהִיה** **אִם** **וְגו'** **וַעֲתָה** **יִחָא** **שְׁפִיר** **מֵאִי** **דְּכְתַב** **נזיר** **בְּסִדָּר** **נָשִׁים** **דְּמִי** **גָרַם** **לַעֲבָרָה** **וְיִין** **וְכוּ'** **אֲבָל** **מ"מ** **קַשָּׁה** **אֲמֵאִי** **תְּנָא** **נזירות** **אֲחַל** **סוּטָה** **הִיה** **לוֹ** **לְכְתְּבוֹ** **אֲחֵר** **גָּטוּן** **וּמִשּׁוּם** **הָכִי** **קָאָמַר** **כָּל** **הַרְוָאָה** **סוּטָה** **בְּחֻלְקוּלָהּ** **נזיר** **וְכוּ'** **וְגַם** **זֶה** **עֲבָרָה** **וּבְטַעְמָא** **דְּהִכָּא** **לְחוּד** **לֹא** **כַּה** **סְנִי** **דֹא"כ** **לְתַנִּי** **סוּטָה**

בְּרִישָׁא **וְהָדָר** **נזיר** **כְּסִדָּר** **הַפִּרְשָׁה** **לַכְךָ** **צִרִיךְ** **טַעְמָא** **דְּהִתָּם** **דְּאֵבָב** **הַמְדִיר** **תְּנָא** **נְדָרִים** **וְאֵבָב** **נְדָרִים** **תְּנָא** **נזיר** **וְהָדָר** **חֲזוֹר** **לְסוּטָה** **שֶׁהוּא** **עָקָר** **מְסָדָר** **נָשִׁים:** **אֲלֵא**

לְעוֹלָם **תְּנִי** **הָכִי** **וְהָכִי** **וּבְכוּלָּהּ** **אִיבָא** **טַעְמָא** **הִתָּם** **דְּאִסוּרָא** **דְּנִפְשָׁה** **פִּי'** **הַתְּלוּיָה** **בְּאָדָם** **עַצְמוֹ** **כְּגוֹן** **הַדְּלָקָה** **וְהַטְמָנָה** **וּבְמָה** **אֲשֶׁה** **יֹוצֵאָה** **מִפְּרַשׁ** **אִסוּרוֹ** **בְּרִישָׁא** **וְגְבִי** **בְּהֵמָה** **דְּאִסוּר** **דְּבְּהֵמָה** **מִפְּרַשׁ** **הַתָּר** **בְּרִישָׁא:**

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

מתנני' **כל** **כנויי נזירות** **כנוזירות** **כל** **דְּבָר** **שְׁאִינוּ** **עָקָר** **שְׁמוֹ** **כִּן** **נִקְרָא** **כְּנוּי** **לְחוּל**

כַּל פִּינוּיֵי נְזִירוֹת — כְּנוּזִירוֹת. י"ה־הַאֹמַר

"אַהֲא" — הָרִי **זֶה** **נזיר**, **או** **"אַהֲא** **נָאָה" — נזיר**, **"נְזִיק", "נְזִיחַ", "פְּזִיחַ" — הָרִי** **זֶה** **נזיר**. **"הַרְיָנִי** **כָּזָה", "הַרְיָנִי** **מְסַלְסֵל", "הַרְיָנִי** **מְכַלְכַּל", "הָרִי** **עָלִי** **לְשַׁלַּח** **פֶּרַע" — הָרִי** **זֶה** **נזיר**. **"הָרִי** **עָלִי** **צִיפּוּרִים" — רַבִּי** **מֵאִיר** **אוֹמַר:** **נזיר**. **וּחַכְמִים** **אוֹמְרִים:** **אִינוּ** **נזיר**. **גְּמִ' מִכְּדִי** **תְּנָא** **בְּסִדָּר** **נָשִׁים** **קָאִי**, **מֵאִי** **טַעְמָא** **תְּנִי** **נזיר?** **תְּנָא** **אַקְרָא** **קָאִי:** **"וְהִיָּה** **אִם** **לֹא** **תִמָּצָא** **חַן** **בְּעִינֵי** **כִי** **מָצָא** **בָּה** **עֲרוֹת** **דְּכָר".** **וְהָכִי** **קָאָמַר:** **מִי** **גָרַם** **לָהּ** **לְעֻבְרָה — יִיזוּ**, **וְקָאָמַר:** **כָּל** **הַרְוָאָה** **סוּטָה** **בְּחֻלְקוּלָהּ** **נזיר** **עַצְמוֹ** **מִן** **הֵיִין**. **פִּתַּח** **בְּכִינוּיִין**, **וּמִפְּרַשׁ** **יְדוּת**. **אָמַר** **רַבָּא**, **וְאִיתִימָא** **כְּדִי:** **חַסוּרִי** **מִיחֲסָרָא** **וְהָכִי** **קַתְנִי:** **כָּל** **כְּנוּיֵי** **נזירות** **— כְּנוּזִירוֹת, וְיְדוּת** **נְזִירוֹת — כְּנוּזִירוֹת, וְאֵלּוּ** **הֵן** **יְדוּת:** **הֲאֹמַר** **"אַהֲא" — הָרִי** **זֶה** **נזיר**.^(ט) **וְלִפְרוּשׁ** **כְּנוּיֵי** **בְּרִישָׁא!** **תְּנָא** **מִתְּהוּא** **דְּסָלִיק — הֵהוּא** **מִפְּרַשׁ** **בְּרִישָׁא**. **כְּדַתְנִן:** **בְּמָה** **מְדִלִיקִין** **וּבְמָה** **אִין** **מְדִלִיקִין**, **וּמִפְּרַשׁ** **"אִין</**

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

חוטא וְלֹא מַקְרִי נָחָה דְּכַתִּיב

הַרְיֵנִי כְּזֶה נָהִי נָמִי דְּתַפִּיס בְּשַׁעְרוֹ הָרִי נְזִיר יֵשׁ סָפְרִיס דְּכַתִּיב בְּהֵן הָרִינִי כְּזֶה

“אִין, דְּאַפִּילוּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר דְּאַמַּר: נְזִיר חוּטֵא, הֲנִי מִיֵּלִי גַבִּי נְזִיר טָמֵא, דְּאֵיִידִי דְּבַעֲי מִיסְתַּר, דְּאַמַּר רַחֲמָנָא: ”וְהַיָּמִים הָרֵאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוּ”, הֵתָם הוּא, דְּלָמָא אַתִּי לְמִיעֵבַר עַל נְזִירוּתִיה, אֲכַל נְזִיר טָהוֹר — לֹאֹ חוּטֵא קָרִי בִּיה.

“הַרְיֵנִי כְּזֶה” — נָהִי נָמִי דְּתַפּוּס בְּשַׁעְרוֹ, “הַרְיֵנִי כְּזֶה” — לֹא אָמַר! אָמַר שְׁמוּאֵל: כַּגּוֹן שְׁהִיה נְזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו. “הַרְיֵנִי מְסַלְסֵל” — מַמְאִי דְּהָדִין סִלְסוּל שַׁעְרָא? כַּדְאַמְרָה לִיה הָהִיא אַמְתָּא דְּכִי רַבִּי לָהּהוּא גִבְרָא: עַד מַתִּי אַתָּה מְסַלְסֵל בְּשַׁעְרָךְ? ‘אֵימָא תוֹרָה, דְּכַתִּיב “סִלְסַלְהּ וּתְרוּמָמְהָ”?’ אָמַר שְׁמוּאֵל: הָכָא נָמִי שְׁתַּפּוּס בְּשַׁעְרוֹ.^(sk) “הַרְיֵנִי מְכַלְכֵּל” — מַמְאִי דְּהָדִין פִּילְכּוּל שַׁעְרוֹ הוּא? כַּדְתַּנּוּ: סִיד, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: כַּדִּי לְסוּד פִּילְכּוּל.

וְאַמַּר רַב: בַּת צִידְעָא. ‘אֵימָא מִיזֵן עֲנִי, כַּדְכַתִּיב: “וַיִּכְלַכֵּל יוֹסֵף אֶת אֲבִיו וְאֶת אַחִיו”. אָמַר שְׁמוּאֵל: הָכָא נָמִי שְׁתַּפּוּס בְּשַׁעְרוֹ. “הָרִי עָלִי לְשַׁלַּח פָּרַע” — הָרִי זֶה נְזִיר. מַמְאִי דְּהָדִין שְׁלוּחַ רִיבּוּיָא הוּא, דְּכַתִּיב: “שְׁלַחִיה פְּרָדָס רְמוּנִים”. אֵימָא מִיִּדִּי דַעֲבוּרִי, כַּדְכַתִּיב: “וְשַׁלַּח מִים עַל פְּנֵי חוּצוֹת!” תַּנָּא “פָּרַע” “פָּרַע” יִלִּיָּה. כַּתִּיב הָכָא “קוֹדֵשׁ יִהְיֶה גִדֹּל פָּרַע”, וּכְתִיב הֵתָם גַּבִּי כַּהֵן הָדְיוּט “וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ”. וְאִיבַעֲיַת אֵימָא הָאִי “שׁוֹלַח מִים” נָמִי רִיבּוּי הוּא, (כַּדְמַתְרַגָּם רַב יוֹסֵף:) כַּדְד מְשַׁקִּין לִיה מִיָּא לְפִירָא וְרַבִּי. “הָרִי עָלִי צִיפְרִין” — רַבִּי מְאִיר אוֹמַר: נְזִיר. מְאִי טַעְמָא דְרַבִּי מְאִיר? אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: צִיפְרִין סְמוּכִין לְשִׁיעָר קִיבֵל עָלָיו, דְּכַתִּיב “עַד דִּי שַׁעְרֶיהָ כְּנִשְׁרִין רַבָּה וְטַפְרוּהִי כַּצִּפְרִין”. רַבִּי מְאִיר סָבַר: מִתַּפִּיס אֵינִישׁ בְּמִיִּדִּי דְסַמִּיה לִיה.

וּרְבִנּוּ

לֹא אָמַר אֲכֹן טְעוּת הוּא שְׁהָרִי בְּמַתְנִי' תַּנִּי בְּהָזִיא אָמַר הָרִנִּי כְּזֶה וְשַׁמָּא הַסּוֹפֵר טְעָה בְּמֵאִי דְכַתַּב בְּתַר הַכִּי אָמַר שְׁמוּאֵל בְּשִׁנְזִיר כּוּ' פִּי' פִּי' דַּס"ד דְּאִין נְזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו אֲלֵא דְתַפִּיס בְּשַׁעְרָה דְּוִמְיָא דְּמַתְנִי' דְּלַעִיל אָהָא נָחָה דְּאוּקְמִינן בְּתַפִּיס בְּשַׁעְרָה לְחוּד וְלַכְךָ פְּרִיךְ הָרִנִּי כְּזֶה לֹא מְשַׁמַּע מִזִּי דְנְזִירוּת אֲף עַל גַּב דְּתַפִּיס בְּשַׁעְרָה וּמַשְׁנֵי שְׁמוּאֵל הַכָּא נָמִי בְּשִׁנְזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו וְהַסְתָּא אִין צְרִיךְ

לֵוִימַר דְּתַפִּיס בְּשַׁעְרֵיה: **מַמְאִי** דְּהָדִין סִלְסוּל שַׁעְרָא הוּא דְלַשׁוֹן זֶה נּוֹפֵל אֲהַפֵּךְ שַׁעַר דְּנִימָא נְזִירוּת קַבִּיל עָלֶיהָ וְאִמָּא תוֹרָה לְהַפֵּךְ בַּתּוֹרָה: הָכָא נָמִי תַּפּוּס בְּשַׁעְרָה דְּמַשְׁמַע שְׁפִיר הָרִינִי מְהַפֵּךְ בְּמַצְנָה הַתְּלִימָה בְּשַׁעַר: שְׁלּוּחַ רַבּוּי הוּא לַשׁוֹן גְּדוּל כְּמוֹ שְׁלַחוּךְ פְּרָדָס רְמוּנִים וְאִמָּא מִזִּי דַעֲבוּרִי הוּא שְׁקַבֵּל עָלָיו לְגַלַּח וְלַהַעֲבִיר הַשַּׁעַר לַכַּשְׂיָגְדִל: תַּנָּא פָּרַע פָּרַע יִלִּיָּה לֹאֹ אַתְנָא דְּמַתְנִי' קָאִי אֲלֵא אַתְנָא דַּסְנֶהָדִין (דָּף כב:) דְּקֵאמַר כַּהֵן הָדְיוּט צְרִיךְ לְגַלַּח אַחַת לְשָׁלִישׁ יוֹם וְיִלִּיף פָּרַע לֹא יִשְׁלַחוּ מַנְזִיר דְּכַתִּיב גִּדֹּל פָּרַע מֵה לַהֵן שְׁלֵשִׁים יוֹם בְּמַנְן יִהְיֶה אֲף בַּכַּהֵן הָדְיוּט שְׁלֵשִׁים יוֹם וְקֵאמַר לֹא יִשְׁלַחוּ וְהַכָּא הַכִּי פְרוּשָׁא תַנָּא פָּרַע פָּרַע יִלִּף בְּעֵלְמָא אֲלֵמָא דְשְׁלוּחַ הֲוִי לַשׁוֹן גְּדוּל וְאִם תֵּאמַר וְלִיתִי מַקְרָא דְּכַתִּיב בַּכַּהֵן הָדְיוּט וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ וְאִבַּתִּי ג"ס לָמָּה לִי וְנִרְחָה לִי דְּמַקְרָא דַּכַּהֵן הָדְיוּט לֹא מַשְׁמַע דָּלֹא יִשְׁלַחוּ הֲוִי גְדוּל אֲפֵלוּ דְתַרִּי יוֹמִי וְכִינּוּ דָּלֹא אָמַר בְּפִרוּשׁ הָרִנִּי נְזִיר תַרִּי יוֹמִי אֲלֵא שְׁלוּחַ פָּרַע אִין כֵּאֵן קַבֵּלַת נְזִירוּת אֲכַל כִּי גְמַרִינן כַּהֵן הָדְיוּט מַנְזִיר דְשְׁלוּחַ הֲוִי מוֹלְשׁוֹן שְׁלֵשִׁים בּג"ס וְקֵאמַר הָרִי [עָלִי] לְשַׁלַּח כְּאֵלוּ אָמַר הָרִי עָלִי לְשַׁלַּח פָּרַע שְׁלֵשִׁים יוֹם וּמַשְׁתַּמַּע שְׁפִיר

דְּנְזִירוּת קַבִּיל עָלֶיהָ לְהַכִּי מַתִּי ג"ס וְדוּקָא כִּי אָמַר הָרִי עָלִי לְשַׁלַּח פָּרַע אֲכַל אָמַר הָרִי עָלִי פָרַע בָּלֹא שְׁלוּחַ לֹא מַשְׁמַע מִזִּי דְפָרַע הֲוִיא לַשׁוֹן גִּלּוּי כְּמוֹ

וּפָרַע רֵאשׁ הָאֵשָׁה (בַּמִּדְבָּר ה': י"ח): **מְשַׁקִּין** לִיה מִיָּא לְפָרִי וְרַבִּי פְרוּשׁ גִּדֹּל הַפְּרִי וְהָשָׂה דְּאַשְׁכַּחן הַרְבֵּה שְׁלוּחַ שְׂאִינוּ לַשׁוֹן גְּדוּל אֲלֵא לַשׁוֹן הַעֲבָרָה כְּמוֹ שְׁלַח תַּשְׁלַח (דְּבָרִים כ"ב:ז') וְיִשְׁלַח יַעֲקֹב מִלְּאָכִים (בְּרַאשִׁית ל"ב:ד') וְיֵשׁ לֵוִימַר דְּאִי תוֹתַבִּי' מַהֲנֵךְ קִרְאִי הֲוֵה מַשְׁנֵי לִיה כְּדִלְעִיל תַנָּא פָּרַע פָּרַע יִלִּף וְלֹא בָּא לְפָרֵשׁ אֲלֵא לְמַקְרָא דְּאוֹתַבִּינן מַנָּה וְשׁוֹלַח מִים וְדַחַק דְּמַשְׁמַע דְּהַנִּיחַ הַג"ס מַכַּל וְכַל וַעֲתָה אִינוּ צְרִיךְ לֶה פִּלֵּל לְכֹן נ"ל דְּמַתְּחֵלָה לֹא הָיָה חוּשֵׁשׁ רַק גְּמִימָצָא לֹו פִסּוּק אַחַד דְּמַשְׁמַע לַשׁוֹן רַבָּה וְקַמַּתִּי לִיה מַקְרָא דְשְׁלַחִיד וְדַחִי לִיה הַש"ס דְּלֵמָא הֵהוּא גּוּפָה לַשׁוֹן הַעֲבָרָה כְּמוֹ וְשׁוֹלַח מִים וְלִיכָא אֲפִילוּ חַד קִרָא דְלַשְׁתַּמַּע לַשׁוֹן רַבּוּיָא וְאָהָא מַשְׁנֵי אִיבַעֲיַת אִימָא הָאִי שְׁלַח מִים לַשׁוֹן רַבּוּי הוּא וְאִיכָא לְמִילָף מַנָּה אוּ מַקְרָא דְשְׁלַחוּךְ פְּרָדָס וְאֵע"ג דְּקִרְאִי טוּבָא לַשׁוֹן הַעֲבָרָה שְׁפִיר וְלִפְיֵן מַחַד קִרָא דְהֲוִי לַשׁוֹן רַבּוּיָא דְמַסְתַּבְרָא דַעֲתוּ אַנְזִירוּת

הוּא: **צִפְרִיִּים** הַסְּמוּכִין לְשַׁעַר קַבֵּל עֲלָה הַאִמּוּרִין בְּפִסּוּק אֲרַל שַׁעַר כְּלוּמַר אַע"פ דְּאָמַר צַפּוּרִים סַתְמָא דְּהָא מַתְנִי' סַתְמָא קֵאמַר אֲפֵלוּ הַכִּי סְבִירָא לֶה לְרִישׁ לְקִישׁ דְּדַעֲתָה דְּאִינִישׁ אַצְפּוּרִים הַסְּמוּכִים לְשַׁעַר וְהַכִּי מַשְׁתַּמַּע לִיה הַאוּמַר הָרִי עָלִי צַפּוּרִים הָרִי זֶה נְזִיר דְכִינּוּ דְצַפּוּרִים סְמוּכִין לְשַׁעַר קֵאמַר מַסְתַּמָּא ה"ק הָרִי עָלִי מַצְנֵה דְשִׁיכָא בַּה צַפּוּרִין הַתְּלִימָה בְּמַצְנֵת שַׁעַר דְּהָינוּ נְזִיר שְׂאִם נְטִמָּא צְרוּרִין וּה"פ מַצְנֵה הַתְּלִמָּה בְּצַפּוּרִין אֲכֹן אִין לְפָרֵשׁ מַשׁוּם סְמִיכּוּת גְּרִידָא כְּדַמְפְּרֵשׁ הַש"ס דְּאִם כֹּן הָרִי עָלִי נִשְׁרִין הַל"ל דְּהֲוִי נְזִיר דְּטִיפִי סְמִיכִי לְשַׁעַר:

עַד דִּי שַׁעְרָה כְּנִשְׁרִין רַבָּה וְטַפְרוּהִי כַּצִּפְרִין פִּסּוּק הוּא כְּדִנְעָאל גַּבִּי נְבוּכַדְנֶצַּר:

אִין דְּאַפֵּלוּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר דְּאַמַּר נְזִיר וּכְפָר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ (בַּמִּדְבָּר ו'): הֲנִי מִלִּי גַבִּי נְזִיר טָמֵא שְׁנַטְמָא דְּאֵיִידִי דְּבַעֲי מַסְתַּר וַיְמִיס הָרֵאשֹׁנִים וּמַהֲדַר וּמַמְנֵי זְמָנָא אַחֲרִיתִי אֲרִיכָא לִיה מַלְתָּא: דְּלָמָא אַתִּי לְמַעֲבַר עַל נְזִירוּתָה כַּדְאַמַּר בְּפִרְק קַמָּא דְנִגְדִּיס (דָּף ט:) כְּשֶׁהֵן מְטַמְּאִין וְרַבִּין עָלֵיהֶם וַיְמִי טַמְאָה מַתְחַרְטִין בְּהֵן וְנִמְצְאוּ מְבִיאִין חֲלוּן לַעֲרָה: אֲכַל נְזִיר טָהוֹר לֹאֹ חוּטֵא קָרִינָא בַּה וְאָמַרִי זֵל וְתַהֲוִי נְזִיר וְנֶהְיָה: נְהִי נָמִי דְּמַקְמַת לִיה כַּגּוֹן שְׁתַּפּוּס בְּשַׁעְרוֹ אַמְרָא הֲוִי נְזִיר וְהָא לֹא אָמַר הָרִנִּי כְּזֶה דְּאִי כְּזֶה אָמַר הַכִּי מַשְׁמַע לְהוּ הָרִנִּי כְּזֶה שַׁעַר לְגִדֹּלוּ: אָמַר שְׁמוּאֵל כַּגּוֹן שְׁהִיה נְזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו דְּמַשְׁמַע הָרִנִּי בְּנְזִירוּת כְּזֶה: הָרִינִי מְסַלְסֵל הָרִינִי מְכַלְכֵּל אוּ שְׂאֵמַר הָרִי עָלִי לְשַׁלַּח פָּרַע הָרִי זֶה נְזִיר הָרִנִּי מְסַלְסֵל מַשְׁמַע דְּלַיעֵבַד מִזִּי דְלָהֲוִי מְהַפֵּךְ בְּשַׁעְרוֹ בְּגִדוּל דְּהִינוּ בְּנְזִירוּת: וְאִמָּא תוֹרָה דְּכִי אָמַר הָרִנִּי מְסַלְסֵל שְׁמַקְבֵּל עָלָיו לְלַמַּד תוֹרָה וְקֵאמַר שְׁהָא מְהַפֵּךְ בַּה כַּדְכַתִּיב סִלְסַלְהּ וּתְרוּמָמְהָ: דְּקַתְּנן הַמוּצִיא סִיד בְּשִׁבְתַּת מַרְשׁוּת הַמְּחִיד לְקַשׁוּת הָרַבִּיס שְׁחִיב מַשׁוּם לֹא תוּצִיאֹ: כַּדִּי לְסוּד בְּלַכּוּל וְאָמַר רַב בַּת צַדִּיקָא טִיפַּפִּל"א (צַדִּיק, רָקָה) בְּלַע"ז שְׁמַקְבֵּל הַשַּׁעַר שְׁבַרְקַתָּה כְּמוֹן מְגַרֵר כַּדִּי לְהַעֲמִיד עַל גִּבּוֹן כַּפָּה שְׁבַרְאשָׁה שְׁלֹא יַפֵּל הַשַּׁעַר שְׁבִאָן לְמַטָּה: וְאִימָא לְמוֹזן עַנְיִי קַבִּיל עָלֵיה: הָרִי עָלִי לְשַׁלַּח פָּרַע הָרִי זֶה נְזִיר דְּמַשְׁמַע הָרִי עָלִי לְגַדֵּל פָּרַע: מַמְאִי דְּהָדִין שְׁלוּחַ רַבּוּיָא הוּא כְּקֵאמַרְתַּ לְגִדֵּל פָּרַע מַשְׁמַע: דְּכַתִּיב שְׁלַחוּךְ פְּרָדָס רְמוּנִים וּמַתְנַגְדִּל: וְאִימָא דְשְׁלוּחַ מִזִּי דַעֲבוּרִי הוּא דְּמַשְׁמַע שְׁינּוּ שַׁעְרוֹ בַּמַּפְנֶה מִים וּמַעֲבִירָן מִמַּקּוּם לְמַקּוּם כַּדְכַתִּיב וְשׁוֹלַח מִים וְגו' וְהָאִי נָמִי דְאָמַר הָרִי עָלִי לְשַׁלַּח פָּרַע מַשְׁמַע דְּאָמַר הָרִי

עָלִי לְהַעֲבִיר פָּרַע: תַנָּא **פָּרַע פָּרַע** וְלֹף כַּתִּיב הָכָא בְּנְזִיר גִּדֹּל פָּרַע וּכְתִיב גַּבִּי כַּהֵן הָדְיוּט לֹא יִשְׁלַח פָּרַע כְּזֶה דְּהָדִין וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ מֵה פָּרַע מֵה פָּרַע דְּכַתִּיב גַּבִּי כַּהֵן הָדְיוּט לֹא יִשְׁלַח פָּרַע כְּזֶה (סְנֶהָדִין כב:) פָּרַע לָהֲוִי עַד שְׁלֵשִׁים וּמִירְבָּא לֹא לְרַבִּי טַיִי מַשְׁלֵשִׁים דְּגַמְרִינן לִיה מַנְזִיר דְּכַתִּיב בַּה (בַּמִּדְבָּר ו') וְהָיָה וְהָיָה בְּגִימְטְרִיקָא הַכִּי הֲוִי אֲף פָּרַע הַאִמּוּר גַּבִּי נְזִיר גְדוּל שַׁעַר הֲוִי וְהַכִּי מַשְׁמַע שְׁינִיחָנוּ לְגִדֵּל עַד שְׁבִיבֹא לְכַלֵּל פָּרַע שְׁהֵן שְׁלֵשִׁים וְאֲפִילוּ בַעֲיִי לְמִימַר דְּלַעוּלָם שְׁלוּחַ מִזִּי דַעֲבַר הוּא אַפְתִּי לֹא קַשָּׂא וְלֹא מִזִּי דְהַכִּי מַשְׁמַע הָרִי עָלִי לְשַׁלַּח שַׁעַר (וְלַהַבִּיאֹ שְׁינִיעַ) לְכַלֵּל לִי שְׁהָא פָּרַע דְבִין פָּרַע דְנְזִיר וְכִין פָּרַע דַּכַּהֵן הָדְיוּט אִינֵה פְּחוּתָה מַשְׁלֵשִׁים: וְאִיבַעֲיַת אִימָא הָאִי וְשׁוֹלַח מִים רַבּוּי הוּא דְכִי מְשַׁקִּין לִיה מִיָּא לְאֲרַעָא קָא מַרְבִּי לְהוּ לְפָרִי: צַפְרִין הַסְּמוּכִין לְשַׁעַר וְהִיכֹן הֵן צַפְרִין דְצַפְרִין נַשְׁעַר בַּחַד קִרָא כַּתִּיב: דַּר"מ **סָבַר מַתַּפִּיס אִינִישׁ בְּמַזִּי דְסַמִּיךְ לֶה** וְלַהַכִּי אָמַר צַפְרִין דְּבַעֲי לְקַבּוּלִי עָלֶיהָ גְדוּל שַׁעַר דְסַמִּיךְ לֶה לְצַפּוּרִים וּכְגוֹן שְׁהָה נְזִיר עוֹבֵר לְפָנָיו אוּ תַפּוּס בְּשַׁעְרוֹ כְּדֵאמַרִינן לַעִיל:

מסורת הש"ס
א משנה שבת
תורה אור השלם

והזִיזוּ לִיתוּנָה אֶת־יָמֵי נָזְרוֹ וְהִבִּיא כִּבְשׁ בְּרִשְׁתּוֹ לֵאשֶׁם וְתַנְיָמִים הִרְאִשׁוּם וְפָלוּ כִּי טָמֵא נָזְרוֹ [במדבר ו, יב]

סלסלה ויתרוממוך תכבדך כי תחבקנה [משלי ז, ח]

וּכְלַכֵּל יוֹסֵף אֶת־אֲבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֶת כָּל־בְּיֹת אֲבִיו לָחֵם לָחֵם לְפִי הַשֹּׁף [בראשית מז, יב]

שְׁלַחִיד פְּרָדָס רְמוּנִים עִם פְּרִי מִגְדִּים כְּפָרִים עִם־גִּדְדִים [שיר השירים ז, יג]

הַנָּתַן מִטָּר עַל־פְּנֵי־אֶרֶץ וְשִׁלַּח מִים עַל־פְּנֵי חוּצוֹת [איוב ה, י]

כָּל־יָמֵי נָזְר נָזְרוּ תַעַר לֹא־יַעֲבֹר עַל־רֹאשׁוֹ עַד־מִלּוּת הַיָּמִים אֲשֶׁר־יִזְרֹ לִיתוּנָה קוֹדֵשׁ יִתְּנָה גִדֹּל פָּרַע שַׁעַר רֹאשׁוֹ [במדבר ו, ח]

וּרֹאשָׁם לֹא יַגְלַחוּ וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ כְּסוּם יִקְסוּמוּ אֶת־רֹאשֵׁיהֶם [חזקוני]

בַּה־שַׁעֲתָא מַלְתָּא סַפַּת עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִן־אֲנָשָׂא טְרִיד וְעַשְׂבָּא כְּתוּרִין יֹאכַל וּמַסַּל שְׁמִינָא גִשְׁמָה יִצְטַפֵּעַ עַד דִּי שַׁעְרָה כְּנִשְׁרִין רַבָּה וְטַפְרוּהִי כַּצִּפְרִין [דניאל ד, י]

	עין משפט נר מצוה
---------------------------------------	---------------------------------

א סמג לאוין רנ:	
ב מיי' פז' מהל' נזירות הל' יא:	
ג סמג לאוין רנ:	
ד מיי' פה' מהל' נזירות הל' א:	
ה סמג לאוין רנ:	
ו מיי' פא' מהל' ביאת מקדש הל' ב:	
ז מיי' פה' מהל' נזירות הל' ג:	
ח סמג לאוין רמג:	
ט מיי' פג' מהל' נזירות הל' יב:	

יהודה כו': **ר"ש** לית לה אסור חל על אסור פרוש בעלמא כדתניא כוי ואי לאו קרא דבא ה"א היכא דנשבע שלא לשתות נשוב היזר בגזיר נשתה ציון לא חיב אגזירות קמ"ל קרא ויתירא דמין נשכר דאס נשבע שלא לשתות כוס זה ונזר בגזיר ועבר נשתה הכוס דלחי תרתי משום שבושתא ומשום גזירות ונלא תימא כדקאמר רבא לעיל שבועה שאשתתה אלא תוכל לתרן חפלו שבועה שלא אשתתה כדפרשתי: **ורבי** שמעון לית לה צרוף בלומר אין צריך ויתור לצרוף דאפי' בשאר אסורים כחלב ודס מחיב בכל שיהו ולא אמרו כזית אלא לקרבן והכא לא ציך צרוף לקרבן שקרבן גזיר אינו פא על ששתה וין אלא מלקות והקרבן פא על

השלמת נזרו: **כשמשון** כבן מנוח כבעל דלילה אכל פשמשון לחוציה או כבן מנוח לחוציה לא סגי עד שיאמר שלשתן כדמוכח בגמ' מפאין ואילך גרים ר"ת ודמי שעקר דלתות עזיה בגי"ו ודמי שנקרו פלשתים את עיניו דאז או קאמר בלומר או שיאמר כמי שעקר או כמי שנקרו כוי דאי אמר כבעל דלילה לחוד או כמי שעקר דלתות עזיה לחוד או כמי שנקרו פלשתים את עיניו לחוד דהוי גזיר שמשון דכהא ליכא למטעי: **מה** בין גזיר שמשון לגזיר עולם וא"ת שאלה אכא ביניהו דגזיר שמשון ליתא בשאלה וגזיר עולם איתא בשאלה כדאי' בפ' בתרא דמכות (דף כב.) גבי חורש תלם אחד וי"ל מלתא דליתא בגזירות לא קתני ואם ישאל על גזירות אז לא הוי גזיר וה"ק מה בין גזיר שמשון כוי כששניהם גזירין: **גזיר** עולם מחל ולא מגלח לגמרי כאבשלוס שלא גלח לגמרי שהרי נתלה בשערו: ו**מביא** ג' בהמות בשעה שמקל הלכה למשה מסיני ואחסמכתא מאבשלוס דאמר אלשלם נדרי חטאת עולה ושלמים כגזיר טהור קרבן טמאה שתי תורים ואשם:

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

לאלופי למקדש מהכא ואינו חיב למקדש אלא אינו נשכר ולאפוקי מרבי הרי מושבע ועומד עליו מהר סיני! **אאלא** כי הא דאמר רבא **"שבועה שאשתתה"**, וחזר ואמר: **"הריני נזיר"** — אתיא נזירות חיילא על שבועה. ורפנן נמי, הא מיבעי ליה לאסור יין מצוה כגין רשות! אם כן, לימא קרא **"מיין"**. מאי **"ושכר"**? שמעת מינה תרתי. **"ורבי שמעון, היינו טעמא דכתב "שכר" — לאלופי "שכר" "שכר" למקדש. דכתיב: "יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתה"**, מה גבי נזיר: יין הוא דליתסר, אכל שאר משקין — לא, אף גבי מקדש נמי: יין הוא דליתסר, אכל שאר משקין המשתכרין — לא.^(ט)**ולאפוקי מדרבי יהודה. דתנא, רבי יהודה אומר: אכל דבילה קעילית, ושתה דבש וחלב, ונכנס למקדש — חייב.** ^(א)**איבעית אימא: רבי שמעון לית ליה איסור חל על איסור. דתנא, רבי שמעון אומר: האוכל נבילה ביום הכפורים — פטור.** וילרפנן נמי, הכתיב: **"מכל אשר יעשה מגפן היין!"** אמרי לה רפנן: התם לימד על איסורי נזיר שמצטרפים זה עם זה. ורבי שמעון לית ליה צירוף, דתנא, רבי שמעון אומר: כל שהו למכות, לא אמרו כזית אלא לענין קרבן. ^(א)**מתני' "הריני כשמשון"**, **"כבן מנוח"**, **"כבן מנוח"**, **"כמי שעקר דלתות עזה"**, **"כמי שנקרו פלשתים את עיניו"** — הרי זה נזיר שמשון. גמ' למא לי למיתנא כל הליו? צריכי, דאי אמר **"הריני כשמשון"**, הוה אמינא: שמשון אחרינא, קא משמע לן **"כבן מנוח"**. ואי תנא **"כבן מנוח"**, איפא דמיתקרי הכי, קא משמע לן **"כבעל דלילה"** ויכמי שנקרו פלשתים את עיניו.^(ט)**מתני' מה בין נזיר עולם לגזיר שמשון? נזיר עולם, הכביד שערו — מיקל בתער, ומביא שלש בהמות. ואם נטמא — מביא קרבן טומאה. נזיר שמשון, הכביד שערו — אינו מיקל, ואם נטמא — אינו מביא קרבן טומאה. גמ' נזיר עולם מאן דכר שמייה? חסורי מיחסרה והכי קתני: האומר **"הריני נזיר עולם"** — הרי זה נזיר. מה בין נזיר עולם לגזיר שמשון? נזיר עולם, הכביד שערו — מיקל בתער, ומביא שלש בהמות, ואם נטמא — מביא קרבן טומאה. נזיר שמשון, הכביד שערו — אינו מיקל בתער,**

ואינו

והרי משבע ועומד עליו מהר סיני הוא זכרנו על הין אין לי אלא בכניסתו ביציאתו מעין ת"ל כוי (פסחים דף קו) וקי"ל דנשבע לבטל את המצוה פטור דלא אתיא שבועה ומבטלה מצוה וא"ת הא תנן (נדרים דף טו.) שבועות דף כה.) חמר בגדרים מבשבעות שכן הנזר חל על דבר מצוה כדבר הקשות דאיש כי יזר נזר לה' כתיב חפלו במימי דלה' נמי לא קשיא דהא לא הוי אלא בגון דאמר ישיבת סכה עלי דאוסר אותה עליו ואין מאכילין את האדם דבר האסור לו אבל אם אמר קונס שלא אשב בסכה אין בדבריו כלום והכי מסקין לה בגדרים בפירק ואלו מתרין (נדרים דף טז:): **אלא כי הא דאמר רבא שבועה שאשתתה וחסר ואמר הריני נזיר אתיא גזירות חולא על שבועה והינו דקאמר ללאסור יין מצוה דנשבע לשתות בגין הקשות וכי תימא מאי שנא נשבע מפי עצמו מנשבע מהר סיני הכי אמרינן ליה בההיא דמס' שבועות (דף כט.) שבועה שאוכל כפר זו וחסר ואמר שבועה שלא אכלנה על הראשונה חיב משום שבועת בטוי ועל השנייה חיב משוי' שבועת שוא והתם מפרש טעמא ומיהו איכא לן למשמע מנה דקאמר חיב על השנייה אע"ג דהוי נשבע לבטל את המצוה דגזירות נמי חולא אהאי דנשבע לשתות יין: מאי נשכר ש"מ תרתי לאסר יין מצוה בגין הקשות וכי לא נזר נמי אלא מחד מניהו דהוי גזיר מכלהו: אף גבי כהן הכא למקדש כי שתה וין הוא דליתסר אכל כי שתה שאר מלי דנשכרין לא ולאפוקי מדר' יהודה כוי: קעילית שם מקום: איבעית אימא הינו טעמא דר"ש דאמר אינו חיב בגזירות עד שחזר מפלן בסתם דאמר דרבי גזיר דר"ש לטעמה דלית לה אסור חל על אסור וה"נ כי אסר עצמו מן החרצנים ומן הזנין וחולא עליה גזירות לא אתי איךך פלגא דתגלחת וטמאה וחולא עלוה אי נמי כי הזיר עצמו מן היין לא אתי אסור תגלחת וטמאה וחולא אאסור וין לשניה נזר גמור: ומנא תמרא דר"ש לית לה אסור חל על אסור דתניא ר"ש אומר האוכל נבלה ביום הכפורים**

וכוי' דלא אתי אסור יום הכפורים וחולא אאסור נבלה דלא אמרינן מנז דאתא יום הכפורים ואתוסף אסורא לגבי שאר מלי אתוסף נמי לגבי נבלה ור"ש לטעמה דאמר במסכת בריתות (דף כג.) דאפילו אסור חמור לא אתי וחול על אסור חל והכי פרשנא לה במסכת [יבמות] (דף לנ:) ודמסקת שבועות (דף כד.): למד על כל אסורי נזיר שמצטרפין זה עם זה לכזית שאס לא אכל בין חרצן חג אלא כזית בלבד חיב מלקות: ור"ש דלא דריש בה האי טעמא אלא עד שחזר כוי' אול לטעמה דלא מצריך ליה האי קרא משום צרוף דלר"ש לית לה צרוף דקסבר ר"ש אפילו לא אכל אלא כל שהוא חיב דעובר בלאו האמור בו מחרצנים ועד ג' לא יאכל דתניא ר"ש אומר כל שהוא למלקות לא אמרו שעור אכילה לבזית אלא לענין קרבן ולענין שאר אסורין שחייבין על שנגתו חטאת בגון חלב ודס וחמץ בפסח אכל גבי גזיר כי עבר על גזירותיו ואכל ג' או חרצן דמילקא הוא דלחי ולא הוי חיב קרבן בכל שהוא מחיב ונא כשינן בה צרוף הלכך הוחיל ולא מצטרין משום צרוף מיתר ליה קרא לההוא טעמא דאינו חיב עד שחזר מפלן: מתני' **הריני כשמשון או כבן מנוח או כבעל דלילה** או שלא אמר כבעל דלילה אלא אמר כשמשון או כבן מנוח כמי שעקר דלתות עזה או שלא אמר דלתות עזה אמר כשמשון כבן מנוח כמי שנקרו פלשתים את עיניו: הרי זה נזיר שמשון צריך לנהג בעצמו בגזירות שמשון ולקמן מפרש היכי הוי: גמ' דאי אמר **כשמשון** ותו לא ה"א שמשון אחרינא קאמר להכי אמר כבן מנוח ואי הוה אמר נמי כשמשון כבן מנוח בלבד ה"א איכא איניש אחרינא דאתקרי נמי הכי או כן מנוח או שמשון כן מנוח לה"ק בההיא דכבעל דלילה או כמי שנקרו פלשתים את עיניו או כמי שעקר דלתות עזה דמנליא מלתא דלא הוה אחרינא: ואם נטמא אינו מביא קרבן טמאה שכן מצוה כשמשון שנטמא למתים כדמפרש לקמן: **הריני נזיר עולם** הרי זה נזיר כל ימי חייו דכי אמר הריני גזיר גזיר עולם משמע דגזירות קבל עליו עד עולם לפיכך ביוון שהגיע לל' יום שיש לו כפר שער מקל בתער ומגלח כל לי' ול': ומביא לכל תגלחת ותגלחת ג' בהמות חטאת ועולה ושלמים כמו שנאמר בענין: ואם נטמא מביא קרבן טמאה כפש כן שגתו לאשם ושתי תרים או שני בני יונה אכל המקבל עליו גזירות שמשון הרי זה נזיר עולם ולעולם אינו מקל בתער:

מסורת הש"ס
א בכורות מה: ב שבועות כד., פסחים לה:; קידושין עז: ג לקמן ז. ד במדבר רבה
גליון הש"ס
תוד"ה מאי היא וכו' לכ"נ לה"ת. עי' סוטה דף לב ע"א תוד"ה ק"ש:
תורה אור השלם

[במדבר ו, ג]

[ויקרא י, ט]

[במדבר ו, ד]

[שופטים יג-טז]

[שופטים יג, ה]

[במדבר ו, י]

מסורות הש"ס
א מכילתא דרבי שמעון בן יוחאי ב יבמות יז; יומא ב; ספרא מצורע פרשה ז ז; הוריות ח; עירובין נא; חולין פה; מכות יג; מנחות ד; מנחות מה; ג תמורה יד; ד תענית יז; סנהדרין כב; מועד קטן יט;
גליון הש"ס

 תוס' ד"ה מ"ט גבי כהנים. וא"כ נילף וכו'. ק"ל הא פשיטא דאין ללמוד נ"ע מנזיר סתם דסתם פסק נזירותו ונ"ע עדיון נזירותו עולם אלא דילפינן תחלה כהן מנזיר פרע פרע דגבי כהן שיעור ל' יום ואמר' הטעם גבי כהן משום כובדו וידעי' דשיעור כובד ל' יום וזהו העיקר מה דרצינו למילף שיעורא דכובד כמה הוי ומה שייכות למילף ענין זה מנזיר סתם:

תורה אור השלם
[ויקרא כה, כט]
[ויקרא כה, ל]
[בראשית מט, א]
[במדבר יא, ב]
[שופטים יא, ב]
[ויקרא יד, לט]
[ויקרא יז, מד]
[ויקרא יא, מד]
[ויקרא יא, מ]
[שמואל ב יז, כו]
[שמואל א ח]
[שמואל ב טו, ז]
[במדבר ה, ה]
[במדבר ו]
[במדבר ו, ג]
[במדבר ו, ב]

וַיְלִיף מִזִּמְתִּי עָרִי חוּמָה דְּכִתִּיב בִּהּ יָמִים תִּהְיֶה קָרָא וְאִם לֹא יִגָּאֵל עַד מְלֹאת לֹא שָׁנָה תִּמְוִימָה: רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמֵר אֲבֻשָׁלוֹם הָיָה מַגְלַח אַחַת לַלַּי יוֹם: שָׁפָן מְצִינֵי בִּצְנֵי מַלְכִּים שָׁפָן נוֹהֵגִים: וְהָא רַבִּי הוּא דְאָמַר בְּמִס' עֶרְכִּין (דף לא). יָמִים תִּהְיֶה גָּאֻלָּתוֹ אִין יָמִים פְּחוּתִים מִשְׁנִים שָׂאִם בָּא לְגַאֻלָּה בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׁמֻשְׁכְּנָה לֹא אִינוּ יֻכּוֹל לְגַאֻלָּה עַד שֶׁיעֲבֹרוּ עָלָיו ב' יָמִים לְפִי שְׂאִין מִקָּרָא וַיֵּצֵא מִיָּדִי פִּשְׁטוֹ וְהִכָּא נָמִי מֵאִי חֲזָא רַבִּי מֵהֵהוּא ג"ס מֵה לֶּהֱלֵן י"ב חֹדֶשׁ כּו' עֲגַמַר מֵהֵאִי טַעמָא וַיִּמָּא נָמִי דְאֲבֻשָׁלוֹם מַגְלַח הָיָה לִשְׁנֵי יָמִים: הָא ג"ס דְּגַמְוִיר מִזִּמְתִּי עָרִי חוּמָה: מִשּׁוּם כִּכָּד הוּא דְקָא גַּמִּיר דְּכִתִּיב בִּהּ בְּאֲבֻשָׁלוֹם כִּי כִכָּד עָלָיו וְנִלְחֹ: וּבִשְׁנֵי יָמִים לִיכָא כִּכָּד וּמִשּׁוּם הָכִי לֹא גַמִּיר מִנֵּה: וְלִימָא דִּשְׁתִּי שְׁנִים מִשְׁמַע הֵאִי מִקֵּין יָמִים לְיָמִים אֲשֶׁר יִגְלַח דִּשְׁתִּי שְׁנִים נָמִי אִיִּקְרוּ יָמִים דְּכִכָּתִיב וַיְהִי מִקֵּין שְׁנִתָּם יָמִים: וְאִימָא שְׁלָשִׁים יוֹם דְּשֻׁלָּשִׁים אֲחִיקְרוּ יָמִים דְּכִכָּתִיב עַד חֹדֶשׁ יָמִים: וְאִימָא מֵהִכָּא מִיָּמִים יָמִימָה תִּלְכַּנְה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנּוּת לְבַת יַפְתָּח ד' יָמִים בְּשָׁנָה דְּהֵינּוּ יוֹם א' לְשִׁלְשָׁה חֻדָּשִׁים הָכָא נָמִי יִמָּא דְמַגְלַח הָיָה אֲבֻשָׁלוֹם לְנ' חֻדָּשִׁים. לְתַנּוּת לִשְׁן תַּלְנִינָה וְאִנִּיה (אִיכָה ב): וְגַם הִפְּהֵן וּבָא הִפְּהֵן זֹה הִיא שִׁבְיָה זֹה הִיא בִּיאָה מֵה בִּיאָה מִזִּבְיֹתוֹ שֶׁל כָּהֵן לְבִית הַמִּזְבֵּחַ חוּלָן וְחוּצָה וְטַח וְנוֹתָן שְׂבֻעַ לְהַסְבִּירוֹ אִף כֹּאן בְּשִׁבְיָה אִף ה"ג כִּיִּין דְּכִתִּיב מִיָּמִים יָמִימָה לִכְּוִי נָמִי בְּמֹאֵל דְאָמַר יָמִים: א"ל נָא וְלִפְטִין מֵהֵהוּא קָרָא דְכִתִּיב בְּבַת יַפְתָּח דְּמָנָא יְדַעִין דְּמַתְּלָתָא יִרְחִין לְתַלְתָּא יִרְחִין הִי חַד זְמַנָּא: דְלָמָא הֵאִי דְקָאמַר ד' יָמִים בְּשָׁנָה הָכִי הִי לְסוּף ד' יִרְחִין חַד זְמַנָּא וְלַתְרִין [יִרְחִין] חַד זְמַנָּא וּלְאַרְבַּע יִרְחִין חַד זְמַנָּא וְלַתְרִין יִרְחִין חַד זְמַנָּא דְהֵינּוּ נָמִי אַרְבַּע זְמַנִּין וְהִלְכֵן הוֹאִיל וְאִיבָא לְמִימַר הָכִי וְאִבָּא לְמִימַר הָכִי וְאִבָּא לְמִימַר הָכִי שְׂבָקִינן הֵהוּא קָרָא דְלֹא מִפְּרָשׁ וְגַמְרִינן מִקָּרָא דְמִפְּרָשׁ דְּהֵינּוּ מִזִּמְתִּי עָרִי חוּמָה: גָּבִי פְּהֵגִים דְּגִזְוִיטִים: מַזִּי הוּא טַעמָא דְאִמְרִינן דְּמַגְלַחִין בְּשֻׁלָּשִׁים יוֹם אֵלָּא מִשּׁוּם דְאִיבָא כִּכָּד שַׁעַר וְהָיָה לִיָּה גּוּזֵל הָכָא נָמִי אִכָּא כִּכָּד וּמִשּׁוּם הָכִי הָיָה אוֹמַר רַבִּי נְהוֹרָאִי דְאֲבֻשָׁלוֹם הָיָה מַגְלַח לְאַחַר שְׁלָשִׁים יוֹם: לְדַבְּרֵי רַבִּי יוֹסִי דְאָמַר שְׁמַגְלַח מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת מֵאִי הִכָּא אִיבָא בֶּין דִּיזָּה דְּהֵינּוּ נָזִיר לְשֹׂאֵר אַחִין הָא אִינֵהוּ נָמִי נוֹהֲגִין לְהַסְתַּפֵּר בַּכֵּךְ: אִכָּא בִּיעִינְהוּ בְּזַמַּן שְׁחַל יו"ט לְהִיֵּית בְּאִמְצַע שַׁבַּת דְאִחִין מַגְלַחִין בַּעֲרַב יוֹם טוֹב וְהוּא אִינוּ מַגְלַח עַד עֶרֶב שַׁבַּת וְאִי קִשְׁיָא לָךְ וְלַרְבִּי מֵאִי שָׁנָא אֲבֻשָׁלוֹם מִשְׁאֵר נְזִירֵי עוֹלָם דְּמַסְתַּפְּרִים אַחַת לַלַּי יוֹם מִשּׁוּם דְּלִגְבִּי דִּיזְהוּ הִי כִכָּד וְרַבִּי מַתְרֵן לְטַעמָה דְאֲבֻשָׁלוֹם הוֹאִיל וּבַעַל פַּח הָיָה לֹא הָיָה כִּכָּד לְדִידָה עַד

שְׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ כִּי בְּאִישׁ גְּבוּרָתוֹ וְלַרְבִּי יוֹסִי הוֹאִיל דְאִזְוִרְחִיהוּ דְבִצְנֵי מַלְכִּים לְהַסְתַּפֵּר מַעֲרַב

דְּכִתִּיב וַיְהִי מִקֵּין שְׁנִתָּם יָמִים: רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמֵר: מַגְלַח אַחַת לְשָׁלְשִׁים יוֹם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מַגְלַח מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת, שְׁפָן מְצִינֵי בִּבְנֵי מַלְכִּים שְׁמַגְלָחִים מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת. מֵאִי טַעמָא דְרַבִּי — יְלִיף מִזִּמְתִּי עָרִי חוּמָה. וְהָא רַבִּי הוּא דְאָמַר: אִין "יָמִים" פְּחוּתִין מִשְׁנֵים! הֵאִי גִזְיָרָה שְׁוּה מִשּׁוּם כּוּכָד גַּמִּיר, וּבִשְׁנֵי יָמִים לִיכָא כּוּכָד. וְאִימָא שְׁתֵּי שְׁנִים, דְּכִתִּיב: "וַיְהִי מִקֵּין שְׁנָתִים יָמִים"?! דְּבִין "יָמִים" שְׂאִין עֲמָהֵן שְׁנִים מ"יָמִים" שְׂאִין עֲמָהֵן שְׁנִים, וְאֵל יוֹכִיחַ זֶה שְׁיֵשׁ עֲמוּ שְׁנִים. וְאִימָא שְׁלָשִׁים יוֹם, דְּכִתִּיב: "עַד חֹדֶשׁ יָמִים"! דְּבִין "יָמִים" שְׂאִין עֲמָהֵן חֲדָשִׁים וְאֵל יוֹכִיחַ זֶה שְׁיֵשׁ עֲמוּ חֲדָשִׁים. וְאִימָא מִהָכָּא: "מִיָּמִים יָמִימָה וְגו'...", דְּבִין "יָמִים" מ"יָמִים", וְאִין דְּבִין "יָמִים" מ"יָמִימָה".^[a] וַיִּמָּא נִפְקָא מִבִּינָה, וְהָא תַנָּא דְבִּרְבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל: "וּשְׁבַח הַכֹּהֵן" "וּבָא הַכֹּהֵן", — זֶה הִיא שִׁיבָה זֶה הִיא בִּיאָה! הִנֵּי מִיָּלִי הִיכָא דְלִיכָא דְדָמִי לִיָּה, אֲבָל הִיכָא דְאִיכָא דְדָמִי לִיָּה — מִדְּמִי לִיָּה יִלְפִינן. אִיכָא דְאָמַרִי: מָנָא דְעֵינִין דְּכָל תַּלְתָּא יִרְחִין חַד זִימָנָא? דִּילְמָא אַרְבַּעַה זִימָנִי בְּשַׁתָּא, (אִי גַמִּי) אַרְבַּעַה יִרְחִין חַד זִימָנָא, תַרִין יִרְחִין בְּחַד זִימָנָא! רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמֵר: מַגְלַח אַחַת לְשָׁלְשִׁים יוֹם. מֵאִי טַעמָא? גָּבִי כֹהֲנִים מִשּׁוּם דְאִיכָא כּוּכָד, הָכָא נָמִי אִיכָא כּוּכָד. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: מַגְלַח מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת. מֵאִי אִיכָא בִּינִינָה לְשֹׂאֵר אַחוּהִי! יוֹם טוֹב שְׁחַל לְהִיֵּית בְּאִמְצַע שַׁבַּת, דְאִחוּהִי מַגְלַחִין, הוּא לֹא מַגְלַח. אִי גַמִּי: לְגַלּוּחִי מִן צַפְרָא דְמַעְלִי שַׁבְתָּא, אַחוּהִי מַגְלַחִין, אִיהוּ לֹא מַגְלַח עַד פְּגִיָּא.^[a] הִנֵּי אַרְבָּעִים שָׁנָה, מֵאִי עֲבִידְתִּיָּהוּ? רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמַר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לְמַזַּן אַרְבָּעִים שָׁנָה שְׁשָׂאֻלוּ לָהֶן מְלָה. תַנָּא: אוֹתָהּ שָׁנָה שְׁשָׂאֻלוּ לָהֶן מְלָה הִיא שְׁנַת עֶשֶׂר לְשִׁמּוּאֵל הָרֹמָתִי.^[b] מִתְנַבִּי סֵתִם נְזִירוֹת שְׁלָשִׁים יוֹם. גַּמִּי מְנַהֲגִי מִיָּלִי? אָמַר רַב מִתְנָא, אָמַר קָרָא: "קְדוֹשׁ יְהִיָּה" — "יְהִיָּה" בְּגַמְטְרִיא תַלְתִּין הִיוּ. בַּר פְּדָא אָמַר: בְּנִגְדַּ "נְזִיר" "נְזוּר" הָאֻמּוּרִים בַּתּוֹרָה, שְׁלָשִׁים חֹסֶר אַחַת. וְרַב מִתְנָא נָמִי, גִּילָף מ"נְזִיר" "נְזוּר"! "אָמַר לָךְ, הֵהוּא לְדַרְשָׁה: "מִיָּין וְשִׁכְרִיזִיר" — לְאֶסּוּר יִין מִצּוּהַ כִּיִּין רְשׁוּת, "כִּי יִפְּלָא לְגִדְרִי גִדְרִי נְזִיר לְהִזִּיר" — מְלַמֵּד שֶׁהַנְּזִירוֹת חָלָה עַל נְזִירוֹת.

או אִחָד או עֶשְׂרֵה וְלֹא דוֹקָא חַד מִדֵּהֵהוּא לְמַנְיָנָא כּוּלָּהוּן לְמַנְיָנָא וְהִי דְאִיכָא בִּהּ דְרָשָׁא מִכָּל מְקוֹם אִתּוּ לְמַנְיָנָא:

לְגַאֻלָּה בְּפָחוּת מִשְׁנֵי יָמִים. (וְהָא א"ר כו') הָכִי נָמִי דְכִכָּל ב' יָמִים יִקָּל שְׁעָרוֹ וּמִשְׁנֵי דְכִכָּב' יָמִים לִיכָא כִּכָּד וּמַסְתַּמָּא לֹא נִתְקַבֵּל ג"ס אִהֲנִי אֵלָּא מִמִּשְׁמַעוֹת דִּימִים דְּהֵינּוּ שָׁנָה תִּהְיֶה גָאֻלָּתוֹ שְׁנֹאֵל אַחֲרֵי ב' יָמִים כָּל הַשָּׁנָה בְּדְכִתִּיב בְּתָרָה וְאִם לֹא יִגָּאֵל עַד מְלֹאת לֹא שָׁנָה תִּמְוִימָה אִלְמָא דְכָל הַשָּׁנָה נוֹאֵל: מ"ט גָּבִי כֹהֲנִים [דְאִיכָא] כִּכָּד וא"ת וְהָא בְּהֵנ' עֲצָמִם וְלִפִּי' (תַּעֲנִית ח). מַסְתָּם נָזִי פְרַע פְּרַע דְּמַקְלִין אַחַת לְשָׁלָשִׁים יוֹם וא"כ גִּילָף נָזִיר עוֹלָם מַסְתָּם נָזִיר דְּהֵי שְׁלָשִׁים יוֹם וי"ל דְלֹא מַסְתַּבֵּר לִיָּה לְלַמֵּד קִדְשַׁת עוֹלָם מִקִּדְשַׁת שָׁעָה וְלִהְכִּי וְלִיף מַכְהִינִם אַע"ג דְלָמַד מִן הַלָּמַד מִשּׁוּם דְּכֹהֲנִים נָמִי קִדְשַׁת עוֹלָם הוּו: מֵאִי אָפָא בִּינָה לְשֹׂאֵר אַחוּהִי וא"ת וַיִּמָּא דְאִיכָא בִּיעִינְהוּ קִרְבָּנוֹת דֵּהוּא מִבְּרִיא וְלֹא הֵן וי"ל דֵּה"ק מֵאִי אִיכָא בִּינָה בְּתַגְלַחַת דְקָאמַר קָרָא וַיְהִי מִקֵּין יָמִים אֲשֶׁר יִגְלַח מִשּׁוּם דְּבַתְּגַלַּחַת הָיָה מֵאֲחֹר: הִנֵּי (מַשְׁזִי) מ' שָׁנָה לְמֵאִי פִי' דְלִיכָא לְמִימַר לַמ' שָׁנָה (לְמֵאִי) לְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד דְלֹא מֵרַד אֲבֻשָׁלוֹם דֵּהָא מִשְׁמַע קִרְאִי דְּהִיָּה מְלָךְ ה' שְׁנִים אַחַר מַעֲשֶׂה זֶה ג' שָׁל רַעַב וְאִחָד שְׁמִנָּה יִשְׂרָאֵל וְאִחָד שְׁהַעֲמִיד מִשְׁמֵרוֹת וּמִשְׁנֵי מִקָּין מ' שָׁנָה שְׁשָׂאֻלוּ לָהֶם מְלָךְ (אֵלֶּן) שְׁמָרְדּוּ בְּמַלְכוּ עַל עוֹלָם תַּלָּה מְרִיזַת [אֲבֻשָׁלוֹם בְּשָׂאֻלְתָם לָהֶם מְלָךְ שֶׁהִיָּה שְׁנַת עֶשֶׂר] לְשִׁמּוּאֵל וּבְחֻצִי י"א הַעֲמִיד מְלָךְ וּמְלָךְ חֻצִי י"א וּב' שְׁנִים הֲרִי ד' שְׁנִים לְשִׁאֻלָּה וּבַתְּחַלַּת ל"ו לְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד הִיא שְׁנַת מ' לְשִׁאֻלָּה וְאִח"כ מֵרַד אֲבֻשָׁלוֹם וְהַשָּׁנָה הֵהוּא הִיָּה שְׁנַת רַעַב וְגַם אוֹתָהּ שְׁנַת מ' לְשִׁאֻלָּה וְאִפִּי' מֵרַד בַּתְּחַלַּת שְׁנַת מ' לְשִׁאֻלָּה וְלֹא דוֹקָא מִקָּין מ' שָׁנָה:

סֵתִם נְזִירוֹת שְׁלָשִׁים יוֹם
וּבְגַמְרָא מִפְּרָשׁ טַעמָא: **בַּר פְּדָא** אָמַר בְּנִגְדַּ נְזִירוֹת הָאֻמּוּרִין בַּתּוֹרָה שְׁהֵן ל' חֹסֶר אַחַת פְּרוּשׁ כְּתוּבִים בְּפִרְשַׁת נָזִיר וּבְנִגְדָן מוֹשֵׁךְ סֵתִם נְזִירוֹת כ"ט יוֹם אַע"ג דְּתַמְצָא שְׁלָשִׁים וּבְשִׂאֲתָה יוֹרֵד לְמַנְיָנָם יַם לוֹמַר דְּנִזְר אֵלֶּהִיו עַל רֹאשׁוֹ לֹא הִי מַמְנִינָא דֵּהוּא לִשְׁן פִּתְרַן בְּדַמְתַּרְגְּמוּנִין כְּלִילָא: הַנְּהוּא לְדַרְשָׁא וּבִינן דְאִתֵּין לְדַרְשָׁא לֹא מַצְטַרְפִּין לְמַנְיָנָא וּמַנְיָנן לֵהוּ כ"ט: מְלַמֵּד שֶׁהַנְּזִירוֹת חַל עַל הַנְּזִירוֹת דְאִי גִרָאָה דֹאִם אִמַר הֲרִנִי נָזִיר וְנָזִיר לֹא אֶצְטְרִיךְ דְּמַשְׁתַּמַּע שְׁפִיר כְּשֶׁנִּשְׁלִים נְזִירוֹתוֹ דֵּהֲרָאשֻן דְּמַתְחִיל וּמוֹנֶה נְזִירוֹת שְׁנֵי וְכִי אֶצְטְרִיךְ קָרָא לְהִיכָא דְאִמַר הֲרִנִי נָזִיר הִיִּים וְנָזִיר דִּהְיָה לָן לְמִימַר לֹא חֵיל עָלֶיָּה אֵלָּא חַד נְזִירוֹת בִּינן דְאִמַר הִיִּים לְהִכִּי אֶצְטְרִיךְ קָרָא מִיתַּבֵּר שֶׁהַנְּזִירוֹת חַל עַל הַנְּזִירוֹת: הוֹאִיל וְאִיבָא חַד מַנְיָנָא דְלֹא דְלַךְשָׁא

או אִחָד או עֶשְׂרֵה וְלֹא דוֹקָא חַד מִדֵּהֵהוּא לְמַנְיָנָא כּוּלָּהוּן לְמַנְיָנָא וְהִי דְאִיכָא בִּהּ דְרָשָׁא מִכָּל מְקוֹם אִתּוּ לְמַנְיָנָא:

דְּכִתִּיב וַיְהִי מִקֵּין שְׁנִתָּם יָמִים: רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמַר מִשּׁוּם דְּהֵינּוּ שְׁמַגְלָחִים מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת מִשְׁמַע הֵאִי מִקֵּין שְׁנִתָּם יָמִים: רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: מַגְלַח אַחַת לְשָׁלְשִׁים יוֹם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מַגְלַח מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת, שְׁפָן מְצִינֵי בִּבְנֵי מַלְכִּים שְׁמַגְלָחִים מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת. מֵאִי טַעמָא דְרַבִּי — יְלִיף מִזִּמְתִּי עָרִי חוּמָה. וְהָא רַבִּי הוּא דְאָמַר: אִין "יָמִים" פְּחוּתִין מִשְׁנֵים! הֵאִי גִזְיָרָה שְׁוּה מִשּׁוּם כּוּכָד גַּמִּיר, וּבִשְׁנֵי יָמִים לִיכָא כּוּכָד. וְאִימָא שְׁתֵּי שְׁנִים, דְּכִתִּיב: "וַיְהִי מִקֵּין שְׁנָתִים יָמִים"?! דְּבִין "יָמִים" שְׂאִין עֲמָהֵן שְׁנִים מ"יָמִים" שְׂאִין עֲמָהֵן שְׁנִים, וְאֵל יוֹכִיחַ זֶה שְׁיֵשׁ עֲמוּ שְׁנִים. וְאִימָא שְׁלָשִׁים יוֹם, דְּכִתִּיב: "עַד חֹדֶשׁ יָמִים"! דְּבִין "יָמִים" שְׂאִין עֲמָהֵן חֲדָשִׁים וְאֵל יוֹכִיחַ זֶה שְׁיֵשׁ עֲמוּ חֲדָשִׁים. וְאִימָא מִהָכָּא: "מִיָּמִים יָמִימָה וְגו'...", דְּבִין "יָמִים" מ"יָמִים", וְאִין דְּבִין "יָמִים" מ"יָמִימָה".^[a] וַיִּמָּא נִפְקָא מִבִּינָה, וְהָא תַנָּא דְבִּרְבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל: "וּשְׁבַח הַכֹּהֵן" "וּבָא הַכֹּהֵן", — זֶה הִיא שִׁיבָה זֶה הִיא בִּיאָה! הִנֵּי מִיָּלִי הִיכָא דְלִיכָא דְדָמִי לִיָּה, אֲבָל הִיכָא דְאִיכָא דְדָמִי לִיָּה — מִדְּמִי לִיָּה יִלְפִינן. אִיכָא דְאָמַרִי: מָנָא דְעֵינִין דְּכָל תַּלְתָּא יִרְחִין חַד זִימָנָא? דִּילְמָא אַרְבַּעַה זִימָנִי בְּשַׁתָּא, (אִי גַמִּי) אַרְבַּעַה יִרְחִין חַד זִימָנָא, תַרִין יִרְחִין בְּחַד זִימָנָא! רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמֵר: מַגְלַח אַחַת לְשָׁלְשִׁים יוֹם. מֵאִי טַעמָא? גָּבִי כֹהֲנִים מִשּׁוּם דְאִיכָא כּוּכָד, הָכָא נָמִי אִיכָא כּוּכָד. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: מַגְלַח מַעֲרַב שַׁבַּת לְעֶרֶב שַׁבַּת. מֵאִי אִיכָא בִּינִינָה לְשֹׂאֵר אַחוּהִי! יוֹם טוֹב שְׁחַל לְהִיֵּית בְּאִמְצַע שַׁבַּת, דְאִחוּהִי מַגְלַחִין, הוּא לֹא מַגְלַח. אִי גַמִּי: לְגַלּוּחִי מִן צַפְרָא דְמַעְלִי שַׁבְתָּא, אַחוּהִי מַגְלַחִין, אִיהוּ לֹא מַגְלַח עַד פְּגִיָּא.^[a] הִנֵּי אַרְבָּעִים שָׁנָה, מֵאִי עֲבִידְתִּיָּהוּ? רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמַר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לְמַזַּן אַרְבָּעִים שָׁנָה שְׁשָׂאֻלוּ לָהֶן מְלָה. תַנָּא: אוֹתָהּ שָׁנָה שְׁשָׂאֻלוּ לָהֶן מְלָה הִיא שְׁנַת עֶשֶׂר לְשִׁמּוּאֵל הָרֹמָתִי.^[b] מִתְנַבִּי סֵתִם נְזִירוֹת שְׁלָשִׁים יוֹם. גַּמִּי מְנַהֲגִי מִיָּלִי? אָמַר רַב מִתְנָא, אָמַר קָרָא: "קְדוֹשׁ יְהִיָּה" — "יְהִיָּה" בְּג

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

הוֹאִיִּל ואיפא חד מפיהו דְּלָאו דְּדִרְשָׁא או אַחַד או עֶשְׂרָה וְלָאו זִנְקָא חד

מדההוא למנינא כּוּלָּהוּן לְמַנְינָא וְגַהי דְּאִיפֵּא בֵּהו דְּרֶשָׁא מְכַל מְקוּם אֲתוּ לְמַנְינָא: **תַּנְן** סתם נזירות שְׁלִשִּׁים יום וכו' אֵלָא לְבַר פְּדָא קִשְׂיָא דְּמַשְׁמַע שֶׁהַתְנָא מַשְׁךְ נְזִירוּת דְּאוֹרְיָתָא אֲתָא לְאַשְׁמוּעִינּוּ וּמַשְׁנֵי בִּינוּ דְּאִכָּא יוּם תַּלְתִּין דְּמַנְלַח וּמִימְתִי קִרְבָּנוּת וְאִסּוּר לְשִׁתּוּת בִּינוּ וְלִיטְמָא לְמַתּוּם עַד שֶׁמִּבְּיֵא קִרְבָּנוּתּוּ מִשּׁוּם הָכִי [תַּנּוּ] תַּלְתִּין יוֹמִין דְּמַשְׁךְ הַנְּזִירוּת עַד תַּלְתִּין יוֹמֵי כִּי לְכַתְחֵלָה אִי אֲפֻשֶׁר לְהִבְיֵא קִרְבָּנוּתּוּ בַּכּ"ט אֲפִילוּ לְבַר פְּדָא אֲלֵא בְּיוֹם שְׁלָשִׁים (הוּא לִיָּה [בַּפֶּרָה] דְּאֲפִילוּ נְזִיר טוהור קַצַּת חוּטָא הוּא שְׁצַעַר עַצְמוּ מִן הַיּוֹן):

מְגַלְחַ לְשְׁלִשִׁים וא' יום כו' אֵלָא לְבַר פְּדָא קִשָּׁה דְּהִנֵּה לִיָּה לְגַלְחַ בְּיוֹם [ל'] דְּשַׁלְמוּ נְזִירוּת בַּכּ"ט יום: **אָמַר** לָךְ בַּר פְּדָא אֵימָא סִיפָא וְאִם גִּלַּח בְּיוֹם שְׁלִשִׁים יָצָא אֵלָא סִיפָא מִסִּיעָא לָהּ וְרִישָׁא דְּקֶאֱמַר לְכַתְחֵלָה כְּשִׂיאֲמַר שְׁלָשִׁים יוּם שְׁלָמִין לִהְיוֹת נְזִיר אִי אֲפֻשֶׁר לֹא לְגַלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְנָזְרוּ חֻכְמִים כְּשִׂאוֹמַר

נְזִיר סָתָם דְּלְכַתְחֵלָה לֹא יְגַלַּח אֲלֵא בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְא' אֲבַל בְּדִיעִבַּד אִם גַּלַּח בְּיוֹם ל' יָצָא שְׁכֹן דִּינוּ דְּאוֹרְיָתָא דְּסָתָם נְזִיר יְגַלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאִם תֵּאמַר אֲמַאי אֲצַטְרִיךְ לְמִימַר גְּזָרָה אֲטוּי הִיכָא דְּאֲמַר שְׁלָמִים לִימָא גְּזָרָה אֲטוּי הִיכָא דְּאֲמַר שְׁלָשִׁים יוּם בְּלֹא שְׁלָמִים דְּהִכִּי מוּכַח בְּסִמּוּךְ בְּפִרְכָּא שְׁנִיָּה דְּלְבַר פְּדָא דְּלִית לִיָּה . מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ כִּי אֲמַר שְׁלָשִׁים דְּמַדְאוֹרְיָתָא צְרִיךְ לְגַלַּח בְּיוֹם ל' וְאֲחַד יַם לּוֹמַר דְּמַשּׁוּם דְּשֵׁנִי לְקַמֵּן לְרַב מִתְנָא בְּאוֹמַר שְׁלָמִים דְּהָתָם לִיכָא לְשַׁנּוּי בְּלִשָּׁנָא אַחֲרִינָא דְּאַשְׁמוּעִינּוּ כְּשִׂאֲמַר לְשׁוֹן מִיַּתֵּר ל' יוּם כְּאֵלּוּ אֲמַר שְׁלָמִין [דְּבָרָה] מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ וְאֲצַטְרִיךְ דְּאוֹמַר שְׁלָמִים קִמַּשְׁנֵי נִמְי בְּהָא לְשָׁנָא לְבַר פְּדָא:

וּלְרַב מִתְנָא קִשְׂיָא סִיפָא קִסְבַּר מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ הַלְכָךְ אִם גַּלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים יָצָא בִּינוּ שְׁעָשֶׂה מִקַּצַּת הַיּוֹם בְּנְזִירוּת וּמִיָּהוּ לְכַתְחֵלָה לֹא יְגַלַּח אֲלֵא בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד וּלְבַר פְּדָא לִית לָהּ מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ דֹא"כ אֲפִילוּ בְּיוֹם כ"ט אִם גַּלַּח

יָצָא וְהַתְנָא אֲמַר בְּיוֹם שְׁלָשִׁים אִם גַּלַּח יוּם שְׁלָשִׁים יָצָא: **תַּנְן** הָרִינִי נְזִיר שְׁלִשִׁים יוֹם אִם גִּלַּח יוֹם שְׁלִשִׁים דֹּא יָצָא בְּשַׁלְמָא אִי דְּזִנְקָא יוּם שְׁלָשִׁים לְבַר פְּדָא דְּלִית לִיָּה מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ נִיחָא אַע"ג דְּלַעִיל קֶאֱמַר אִם גַּלַּח יוּם שְׁלָשִׁים יָצָא הָתָם הוּא דְּסָתָם נְזִירוּת קָבִיל עָלֵיהּ דְּהִי כ"ט אֲבַל הָכָא דְּאֲמַר שְׁלָשִׁים יוּם מַשְׁךְ נְזִירוּת כָּל שְׁלָשִׁים יוּם הַלְכָךְ אִם גַּלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים לֹא יָצָא דְּלִית לִיָּה מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ אֲלֵא לְרַב מִתְנָא קִשָּׁה דֹּאע"ג דְּאֲמַר ל' יוּם הָא סְבִירָא לָהּ [דְּאֲמַרִּינוּ] מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ וְאִם גַּלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים אֲמַאי לֹא יָצָא וּמַשְׁנֵי בְּאוֹמַר שְׁלָמִים פְּרוּשׁ אֲף עַל גַּב דְּמִתְנִיתִין סָתְמָא קִתְּנִי [שְׁלָשִׁים] יוּם אֲפִילוּ הָכִי בִּינוּ דְּאֲמַר שְׁלָשִׁים יוּם לְשָׁנָא יִתִּירָא הוּא דְּאֲפִילוּ סָתָם לְרַב מִתְנָא הִי שְׁלָשִׁים יוּם וְכִי אֲמַר הָרִנִי שְׁלָשִׁים יוּם הִי כְּאֵלּוּ אֲמַר שְׁלָמִים וְלִיכָא לְמִימַר מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ וְלַכָּךְ

אִם גַּלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים לֹא יָצָא: **וְאֵת הַשְּׁנִיָּה בְּיוֹם ס"א בְּשַׁלְמָא לְרַב מִתְנָא נִיחָא** כְּשִׂיגַלַּח הִרְאשׁוּנָה בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד נְגַמַר נְזִירוּת וּמִתְחִיל נְזִירוּת שְׁנֵי כּוּ בּוּ בְּיוֹם מִיָּדִי דְּהִי אֲלֵאָם שְׁמַקְבֵּל עָלֵיו נְזִירוּת בְּחֻצִי הַיּוֹם שְׁעוּלָה לּוּ אוּתוּ יוּם לְיוֹם שְׁלַם הַלְכָךְ בְּיוֹם ס' כְּלוּ ב' נְזִירוּת וּבס"א מְגַלַּח עַל הַשְּׁנִיָּה וְנִמְצָא דְּכָל תַּנְלַחַת בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְא' וכ"ת סוּף סוּף מֵאי קַמ"ל מִתְנֵי' לְרַב מִתְנָא הָא בְּרִישָׁא קִתְּנִי בְּהֲדִיא דְּלְכַתְחֵלָה צְרִיךְ לְגַלַּח בְּיוֹם ל' וְאֲחַד הָא לֹא קִשְׂיָא דְּסִיפָא אֲתָא לְאַשְׁמוּעִינּוּ דִּינוּם ל' עוֹלָה לְכָאן וְלָכָאן כְּדַמְסוּק לְקַמֵּן בְּשַׁנּוּיָא אֲלִיבָא דְּרַב מִתְנָא וְהָא לֹא שְׁמַעִינוּ מִרִּישָׁא אֲלֵא לְבַר פְּדָא קִשָּׁה מִרִּישָׁא שְׁמַנְגַּלַח עַל הִרְאשׁוּנָה בְּיוֹם ל' [וְאֲחַד] וְעַל הַשְּׁנִיָּה בְּיוֹם ס' [וְאֲחַד] וְאע"ג דְּאִקְשִׁינוּ לְבַר פְּדָא מִרִּישָׁא כִּי הִאי וּבְבַר שְׁנֵי לִיָּה מִדְּרַבְּנֵן גְּזָרוּ דְּלְכַתְחֵלָה צְרִיךְ לְגַלַּח בְּיוֹם ל' וְאֲחַד וְאִם כּוּן מֵאי [הֲדַר] פְּרִיךְ לִיָּה דְּרַךְ הַש"ס כּוּן לְהַקְשִׁיָּת כְּשִׁין הַשְּׂיֵא רִאשׁוּנָה וְלִתְרַצֵּי כְּשִׁין תְּרוּן רִאשׁוֹן וּבְלָבַד שְׁמַמִּיעֵנוּ קַצַּת חֲדוּשׁ מַה שְׁלֹא שְׁמַעֵנוּ בְּרִישָׁא וּה"נ אִיכָּא קַצַּת חֲדוּשׁ בְּסִיפָא לְבַר פְּדָא שְׂאִין בְּרִישָׁא כְּדַנְפָּקָא לָן לְקַמֵּן בְּמַסְקָנָא דְּמִירוּצָא דְּמַשְׁמַעֵנוּ דְּמִקַּצַּת הַיּוֹם כְּבָלוּ לְבַר פְּדָא בְּתַחלַת הַנְּזִירוּת כְּאֵלֶם שְׁמַקְבֵּל עָלֵיו נְזִירוּת בְּחֻצִי הַיּוֹם אַע"פ שְׂאוּתוּ חֲדוּשׁ לֹא נִתְפָּרֵשׁ בְּסִיפָא לְבַר פְּדָא צְרִיבִין אֲנוּ לְמִימַר שֶׁהַש"ס סוּמְךָ עַל כָּךְ: עוֹד סַנְגִּנוּן אַחַר בְּשַׁלְמָא לְרַב מִתְנָא נִיחָא (הָא) כְּלוֹמַר הָא דְּקִתְּנִי שְׁמַנְגַּלַח כָּל נְזִירוּת בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד דְּהִינוּ הִרְאשׁוּנָה בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד וְהַשְּׁנִיָּה בְּיוֹם ס"א וְאע"ג דְּשְׁמַעִינוּ מִרִּישָׁא דְּמַנְגַּלַח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד סִיפָא אֲצַטְרִיכָא לָהּ לְאַשְׁמוּעִינּוּ דִּינוּם שְׁלָשִׁים עוֹלָה לְכָאן וְלָכָאן לַב' נְזִירוּת כְּדַמְסוּק לְקַמֵּן אֲלֵא לְבַר פְּדָא קִשְׂיָא אֲף עַל גַּב דְּלְבַר פְּדָא נִמְי צְרִיךְ לְגַלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד מִדְּרַבְּנֵן כְּדִשְׁנֵי לַעִיל מְכַל מְקוּם תַּקִּישׁ לְבַר פְּדָא מִיתּוּר הַמַּשְׁנִיּוֹת דֹּאע"ג [דְּחֲדַשָּׁה] בְּסִיפָא דְּקִתְּנִי וְאִם גַּלַּח הִרְאשׁוּנָה לְיוֹם שְׁלָשִׁים מְגַלַּח הַשְּׁנִיָּה לְכַתְחֵלָה לְיוֹם שָׁשִׁים אֲלֵמָא דְּסוּף יוּם שְׁלָשִׁים עוֹלָה לּוּ לְמַעֵן נְזִירוּת שְׁנֵי מִקַּצַּת יוּם חֲשִׁיב בְּיוֹם שְׁלַם וְהָא לֹא שְׁמַעִינוּ מִרִּישָׁא דְּאֲדַרְבָּה ס"ל לְבַר פְּדָא דְּלֹא אֲמַר מִקַּצַּת יוּם כְּבָלוּ בְּסוּף נְזִירוּת וְחֲשַׁבִּינוּ לִיָּה כְּאֵלֶם הַמְקַבֵּל נְזִירוּת בְּחֻצִי הַיּוֹם הָא לֹא חֲשִׁיב חֲדוּשׁ לְמַקְשָׁה דְּכְשִׂטָּא שְׂאֵלֶם מְקַבֵּל נְזִירוּת בְּחֻצִי הַיּוֹם [וּמַשְׁנֵי סד"א ה"מ] שְׁלֹא הָיָה עֶסוּק בְּנְזִירוּת תַּחלָּה וּנְכַר לְכָל נְזִירוּתּוּי אֲבַל הָכָא דְּנָהֵג נְזִירוּתּוּ עַד חֻצִי הַיּוֹם אִימַר לֹא יַעֲלֶה לּוּ דְּאִינוּ נִכַּר נְזִירוּתּוּ קִמַּשְׁמַע לָן דְּאֲפִי' הָכִי עוֹלָה לּוּ לְכָאן וְלָכָאן:

וְכַר פְּדָא אֲמַר לָךְ אִיכָּא חד מַנְיָהוּ דְּלֹא אֲתָא לְדִרְשָׁא: אֲלֵא מִדְּהֵהוּא לְמַנְינָא, כּוּלָּהוּ נִמְי לְמַנְינָא. תַּנְן: סתם נזירות שְׁלִשִׁים יום. בְּשַׁלְמָא לְרַב מִתְנָא —

נִיחָא, אֵלָא לְבַר פְּדָא — קִשְׂיָא! ^(א) **אָמַר לָךְ בַּר פְּדָא: אֵיידִי דְּאִיפֵּא יוּם תַּלְתִּין דְּמַגְלַח וּמִבְּיֵא קִרְבָּנוּתּוּ, מִשּׁוּם הָכִי תְנָא שְׁלִשִׁים. תַּנּוּ: מִי שְׂאֲמַר "הָרִינִי נְזִיר" — מַגְלַח יוּם שְׁלִשִׁים וְאֲחַד. בְּשַׁלְמָא לְרַב מִתְנָא נִיחָא, אֵלָא לְבַר פְּדָא קִשְׂיָא! אָמַר לָךְ בַּר פְּדָא, אֵימָא סִיפָא: אִם גִּילַח לְיוֹם שְׁלִשִׁים — יָצָא. אֵלָא סִיפָא מְסִיעָא לִיָּה, רִישָׁא — נַעֲשֶׂה כְּאוֹמַר "שְׁלִימִין". וּלְרַב מִתְנָא קִשְׂיָא סִיפָא! קִסְבַּר מִקַּצַּת הַיּוֹם כְּכּוּלוּ. ^(א) תַּנּוּ: "הָרִינִי נְזִיר שְׁלִשִׁים יוּם", אִם גִּילַח יוּם שְׁלִשִׁים — לֹא יָצָא! כְּאוֹמַר "שְׁלִימִין". ^(א) תַּנּוּ: מִי שְׁנַזֵּר שְׁתֵּי נְזִירוּת — מַגְלַח אֶת הִרְאשׁוּנָה יוּם שְׁלִשִׁים וְאֲחַד, וְהַשְּׁנִיָּה לְיוֹם שְׁשִׁים וְאֲחַד. בְּשַׁלְמָא לְרַב מִתְנָא — נִיחָא.**

אֵלָא

וְכַר פְּדָא אֲמַר לָךְ אִיכָּא חד מַנְיָהוּ דְּלֹא אֲתָא לְדִרְשָׁא: אֲלֵא מִדְּהֵהוּא לְמַנְינָא הִנְהוּ נִמְי דְּלְדִרְשָׁא אֲתִי לָהּ לְמַנְינָא: **תַּנּוּ מִי שְׂאֲמַר הָרִינִי נְזִיר מְגַלַּח לְשַׁלָּשִׁים וְאֲחַד יוּם בְּשַׁלְמָא לְרַב מִתְנָא דְּאֲמַר שְׁלָשִׁים שְׁלָשִׁים הִינוּ דְּקֶאֱמַר שְׁמַנְגַּלַח [יוּם] שְׁלָשִׁים וְאֲחַד דְּהִינוּ לְאַחַר מְלֹאֵת יְמֵי גְזָרוֹ: אֲלֵא לְבַר פְּדָא דְּאֲמַר עַקֵּר נְזִירוּת לֹא הִי אֲלֵא כ"ט בְּשַׁלָּשִׁים אֲבַעֵי לִיָּה לְגַלַּח: אֲמַר לָךְ בַּר פְּדָא אֵימָא סִיפָא אִם גַּלַח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים כּו' אֲלֵמָא דְּלֹא הִי עַקֵּר נְזִירוּת אֲלֵא שְׁלָשִׁים חֶסֶר אֲחַד: אֲלֵא סִיפָא מְסִיעָא לָהּ לְבַר פְּדָא מִדְּקֶאֱמַר שָׂאם גַּלַח אֶת הִרְאשׁוּנָה לְיוֹם שְׁלָשִׁים שְׁפִיר דְּמִי וְרִישָׁא דְּקִתְּנֵי שְׁלָשִׁים וְאֲחַד נַעֲשֶׂה כְּאוֹמַר שְׁלָמִין אֲבַל הִיכָא דְּפִרִּישׁ הָרִינִי נְזִיר שְׁלָשִׁים יוּם חֶסֶר אֲחַד מְגַלַח לְכַתְחֵלָה לְיוֹם שְׁלָשִׁים דַּעֲקַר נְזִירוּת אִינוּ אֲלֵא שְׁלָשִׁים חֶסֶר אֲחַד אֲבַל לְשַׁתִּי נְזִירוּת לֹא אֲמַרִּינוּ דְּלָהּ יוּם אֲחַד עוֹלָה לְמַעֵן נְזִירוּת רִאשׁוּנָה וְנְזִירוּת שְׁנִיָּה קִמַּשְׁמַע לָן דְּעוֹלָה לְכָאן וְלָכָאן: הָכִי גְרַסִּינוּ אֲלֵא רִישָׁא נַעֲשֶׂה כְּאוֹמַר שְׁלָמִים: נַעֲשֶׂה כְּאוֹמַר שְׁלָשִׁים יוּם שְׁלָמִים וְלְכַתְחֵלָה מְגַלַּח לְיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד וּבִינוּ דְּלֹא**

אֲמַר בְּהֲדִיא שְׁלָמִים אִם גַּלַּח לְיוֹם שְׁלָשִׁים יָצָא: דְּקֶקְבַּר מִקַּצַּת הַיּוֹם שְׁעַבַר מִיּוֹם שְׁלָשִׁים כְּמִי שְׁעַבַר כְּלוּ דְּמִי וְהִאי דְּמַנְגַּלַח לְכַתֵּר הָכִי נַעֲשֶׂה כְּמִי שְׁגַלַּח לְיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד וְאִם תֵּאמַר הוּאִיל וּלְבַר פְּדָא נִמְי צְרִיךְ לְהַמְתִּין עַד יוּם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד מֵאי אִכָּא בִּינוּ רַב מִתְנָא לְבַר פְּדָא אִיכָּא דְּלְבַר פְּדָא אִם נִטְמָא בְּיוֹם שְׁלָשִׁים אַחַר מְלֹאֵת קִרְיָא בַּהּ נְשׁוּב אִינוּ סוּתַר אֶת נִדְרוֹ וּלְרַב מִתְנָא דְּאֲמַר אִין עַקֵּר נְזִירוּת פַּחוּת מִשְׁלָשִׁים יוּם תַּנּוּךְ מְלֹאֵת קִרְיָא בַּהּ וְצְרִיךְ לְמַנוּת פַּעַם שְׁנִיָּה אִי נִמְי הִינוּ דְּאִיכָּא בְּעִיָּהוּ שָׂאם אֲמַר הָרִינִי נְזִיר כ"ט יָמִים מְגַלַּח לְכַתְחֵלָה לְיוֹם שְׁלָשִׁים אֲלִבָּא דְּבַר פְּדָא וּלְרַב מִתְנָא הוּלָךְ וּמַשְׁלִים כָּל ל' שְׂאִין שׁוּם נְזִירוּת פַּחוּת מְל' יוּם וְאִינוּ מְגַלַּח עַד ל' וְא': וְהָא תַּנּוּ גַּלַח יוּם ל' לֹא יָצָא כְּאוֹמַר שְׁלָמִים (מַמַּשׁ) דְּצְרִיךְ לּוּ לְהַשְׁלִים כָּל מַה שְׁנֹר וּלְגַלַּח אַחַר מְלֹאֵת דְּהִנֵּה לִיָּה כְּמִי שְׁנֹדַר לְגַלַּח מֵאָה יוּם דְּמוּנָה מֵאָה יוּם מִיּוֹם לְיוֹם וְהֲדַר מְגַלַּח אִיכָּא דְּגִרְסִי לָהּ בְּלִשָּׁנָא אַחֲרִינָא רִישָׁא בְּאוֹמַר שְׁלָמִין וּמִפְּרֵשׁ לָהּ רִישָׁא לְבַר פְּדָא לֹא קִשְׂיָא כְּגוֹן דְּאֲמַר הָרִינִי נְזִיר שְׁלָשִׁים יוּם דְּצְרִיךְ לְמַנוּת לְכַתְחֵלָה שְׁלָשִׁים וּלְגַלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד הָא סָתְמָא אִם גַּלַח יוּם שְׁלָשִׁים יָצָא וְסִיפָא דְּקִתְּנִי לֹא יָצָא בְּאוֹמַר שְׁלָמִין וּפְרוּשֵׁי מְפָרֵשׁ לָהּ לְרִישָׁא מִי שְׂאוֹמַר הָרִנִי נְזִיר מְגַלַּח לְשַׁלָּשִׁים וְאֲחַד וְאִימַתִּי אֲמַרּוּ דְּצְרִיךְ לְגַלַּח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד בְּזַמַּן שְׂאֲמַר הָרִינִי נְזִיר שְׁלָשִׁים יוּם וְאִם אֲמַר שְׁלָשִׁים יוּם שְׁלָמִין אִם גַּלַח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים לֹא יָצָא: תַּנּוּ מִי שְׁנַזֵּר שְׁתֵּי נְזִירוּת מְגַלַּח אֶת הִרְאשׁוּנָה לְיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד וְהַשְּׁנִיָּה לְיוֹם ס"א דְּלָכִי גַּלַח בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד לְרִאשׁוּנָה לְאַלְתֵּר נַכְנָסָה לּוּ נְזִירוּת שְׁנִיָּה בְּאוּתוּ יוּם עַצְמוּ וְנִמְצָא דְּכִי מְגַלַּח נִמְי בְּשַׁנִּיָּה בְּיוֹם ס"א קִחָם לִיָּה בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד: בְּשַׁלְמָא לְרַב מִתְנָא נִיחָא אֲלֵא לְבַר פְּדָא לְמָה לִי כְּלִי הִאי בְּשַׁשִׁים חֶסֶר אֲחַד ס"י:

כְּשִׂיגַלַּח הִרְאשׁוּנָה בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְאֲחַד נְגַמַר נְזִירוּת וּמִתְחִיל נְזִירוּת שְׁנֵי כּוּ בּוּ בְּיוֹם מִיָּדִי דְּהִי אֲלֵאָם שְׁמַקְבֵּל עָלֵיו נְזִירוּת בְּחֻצִי הַיּוֹם שְׁעוּלָה לּוּ אוּתוּ יוּם לְיוֹם שְׁלַם הַלְכָךְ בְּיוֹם ס' כְּלוּ ב' נְזִירוּת וּבס"א מְגַלַּח עַל הַשְּׁנִיָּה וְנִמְצָא דְּכָל תַּנְלַחַת בְּיוֹם שְׁלָשִׁים וְא' וכ"ת סוּף סוּף מֵאי קַמ"ל מִתְנֵי' לְרַב מִתְנָא הָא בְּרִישָׁא קִתְּנִי בְּהֲדִיא דְּלְכַתְחֵלָה צְרִיךְ לְגַלַּח בְּיוֹם ל' וְאֲחַד הָא לֹא קִשְׂיָא דְּסִיפָא אֲתָא לְאַשְׁמוּעִינּוּ דִּינוּם ל' עוֹלָה לְכָאן וְלָכָאן כְּדַמְסוּק לְקַמֵּן בְּשַׁנּוּיָא אֲלִיבָא דְּרַב מִתְנָא וְהָא לֹא שְׁמַעִינוּ מִרִּישָׁא אֲלֵא לְבַר פְּדָא קִשָּׁה מִרִּישָׁא שְׁמַנְגַּלַח עַל הִרְאשׁוּנָה בְּיוֹם ל' [וְאֲחַד] וְעַל הַשְּׁנִיָּה בְּיוֹם ס' [וְאֲחַד] וְאע"ג דְּאִקְשִׁינוּ לְבַר פְּדָא מִרִּישָׁא כִּי הִאי וּבְבַר שְׁנֵי לִיָּה מִדְּרַבְּנֵן גְּזָרוּ דְּלְכַתְחֵלָה צְרִיךְ לְגַלַּח בְּיוֹם ל' וְאֲחַד וְאִם כּוּן מֵאי [הֲדַר] פְּרִיךְ לִיָּה דְּרַךְ הַש"ס כּוּן לְהַקְשִׁיָּת כְּשִׁין הַשְּׂיֵא רִאשׁוּנָה וְלִתְרַצֵּי כְּשִׁין תְּרוּן רִאשׁוֹן וּבְלָבַד שְׁמַמִּיעֵנוּ קַצַּת חֲדוּשׁ מַה שְׁלֹא שְׁמַעֵנוּ בְּרִישָׁא וּה"נ אִיכָּא קַצַּת חֲדוּשׁ בְּסִיפָא לְבַר פְּדָא שְׂאִין בְּר

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

מסורת הש"ס
א לקמן טז.
גליון הש"ס
תוס' ד"ה נטמא יום שלשים. ונראה דיום ל"א וכו'. עי' לקמן י"ד ע"ב תד"ה לוקח ודף טז ע"ב תד"ה נטמא:

אמר לך בר פדא אנא דאמינא דאין עקר נזירות אלא כ"ט יום אהא סמיכי דגמירנא להא מתניתין וחונינא בה דתני טאס גלח יום ששים חסר א' יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין ומשום דבתחלה כי גלח ביום שלשים עולה לו לכאן ולכאן ולא משום דאמרינן מקצת היום פכלו ונעשה כמי שגלח ביום שלשים ואחד אלמא דסתם נזירות לא הוי אלא כ"ט ומשוי הכי אמינא לעיל טאס גלח ביום ל' יצא חבל טעמא דהא מתניתין לא הוי פדאמרת משום דמקצת היום פכלו: תנו אם גלח לס' חסר אחד יצא שיום שלשים עולה לכאן ולכאן: בשלמא לרב מתנא דאמר אין נזירות פחותה מל' יום ואינו מנלח עד יום ל"א להכי אצטריך לן הא מתניתין דיום שלשים עולה לו מן המנין לכאן ולכאן דכי גלח הראשונה ביום שלשים עולה לו אותו יום לכאן ולכאן ונתחלה מבו ביום נזירות שניה וכי עברו עליו ס' חסר אחת נעשה עליו יום כ"ט בפתשלוס ל' מקצת היום פכלו: אלא לבר פדא למה לי למיתנא שיום שלשים עולה לו מן המנין הא הוי נזירות

משלשים חסר אחד: אמר לך בר פדא אנא דאמינא דאין עקר נזירות אלא כ"ט יום אהא סמיכי דגמירנא להא מתניתין וחונינא בה דתני טאס גלח יום ששים חסר א' יצא שיום שלשים עולה לו מן המנין ומשום דבתחלה כי גלח ביום שלשים עולה לו לכאן ולכאן ולא משום דאמרינן מקצת היום פכלו ונעשה כמי שגלח ביום שלשים ואחד אלמא דסתם נזירות לא הוי אלא כ"ט ומשוי הכי אמינא לעיל טאס גלח ביום ל' יצא חבל טעמא דהא מתניתין לא הוי פדאמרת משום דמקצת היום פכלו: תנו מי שאמר הריני נזיר נטמא יום שלשים סותר את הפל בשלמא לרב מתנא דאמר דאין נזירות פחות משלשים משום הכי כי נטמא ביום שלשים בתוך מלאת קרינא בה וסותר את הפל ואי קשיא לך הא תריז רב מתנא לעיל דאמר מקצת היום פכלו הכא נמי נימא מקצת היום פכלו ואם נטמא ביום שלשים לא והא סותר פלוס הא לא קשיא דאמר לך רב מתנא הא תנא קמא דרבי אליעזר סבר לא אמרי' מקצת היום פכלו דהכי קא מתרצין קסבר רבי אליעזר מקצת היום פכלו מפלל דתנא קמא דר' אליעזר סבר לא אמרינן מקצת היום פכלו: אלא לבר פדא דאמר אין עקר נזירות אלא כ"ט יום אמאי סותר הא נטמא אחר מלאת ימי נזרו:

הגה"ה אמר לך סיפא מסייעא ואם גלח הראשונה ליום שלשים מגלח השניה ליום ששים אלמא דמשך הנזירות כ"ט יום [לכך אמר] דדיעבד אם גלח הראשונה ביום שלשים יצא ורישא דלכתחלה צריך לגלח ביום שלשים ואחד נעשה כאומר שלמים ומדרבנן בעלמא דנזירין סתם נזירות אטו היכא דאמר שלמים דאז צריך לגלח לשלשים ואחד פדשני נמי ארישא: ולרב מתנא חשיא סיפא דתני אם גלח ראשונה ליום שלשים אלמא דביום שלשים מצ' לגלוחי אמר לך רב מתנא סיפא יום שלשים עולה לכאן ולכאן פרוש משום הכי דיום שלשים יש לומר הראשונה שלשים יום היצא משום דמקצת היום פכלו ועולה לו מקצתו לנזירות ראשונה הלכך נזיר דדיעבד יצא ולכתחלה בעינן ל"א יום (שלמים) דמשך נזירות שלשים יום פדשני נמי ארישא ומה שגללח השניה לכתחלה ליום ששים משום דסוף סוף עולה להתחלת נזירות שני מידי דהנה אלאדם דמקבל נזירות בחצי היום ונמצא דיום שלשים

הניא להתחלת נזירות שני להכי מנלח השניה לכתחלה ליום ששים ופריך לרב מתנא מאי קמ"ל תנא דאמר מקצת היום פכלו הא מרישא שמעינן לה דתתני מי שאמר הריני נזיר מנלח יום שלשים ואחד ואם גלח ביום שלשים יצא מטיעם דמקצת היום פכלו לרב מתנא ומשני דמרישא לא שמעינן אלא דמקצת היום שלשים עולה לו לנזירות אחת שגדר חבל לב' נזירות כמו בסיפא שעולה תחלת שלשים יום לסוף נזירות ראשון לכאן ולכאן [לא] ואם תאמר ולבר פדא נמי תקשה מאי קא משמע לן דאי אתא לאשמועינן דאם גלח הראשונה יום שלשים היצא הא ברישא תתני לה בדהיא אם גלח יום שלשים יצא וצריך לומר לבר פדא נמי איכא חדוש בסיפא מאי דלא שמעי' מרישא דתתני אם גלח הראשונה ליום שלשים דמנלח השניה ליום ששים לכתחלה דנזירות שני התחיל ליום ל' אחר תגלחת ראשונה וקמ"ל דאותו סוף היום עולה למנין נזירות שני נמצא כי יום ששים הוי שלשים ואחד להתחלת נזירות שני ואע"ג דלא אמרי' מקצת היום פכלו לבר פדא ביום שלשים להשלים נזירות שעבר מודה הוא דמקצת היום מהני להתחיל נזירות שני מידי דהנה אחיבל נזירות עליו בחצי היום דפשיטא דעולה לו ליום שלס והא לא שמעינן מרישא ואיכא קצת חדוש בדבר דס"ד פשיינו עסוק בנזירות ונבר לכל נזירותיו אז הוי מקצתו פכלו בתחלת נזירות

חבל הכא דנהג נזירות עד חצי היום אימא לא יעלה דאינו נבר [קמ"ל] אם גלח ליום ששים חסר אחד יצא שיום ל' עולה לו מן המנין פלומר לכאן ולכאן: תנן אם גלח יום ששים חסר אחד יצא בשלמא לרב מתנא ניחא פרוש שהתנא צריך לאשמועינן ולומר דיום ל' עולה לכאן ולכאן שהרי תגלחת ראשונה היתה ביום ל' וכן תגלחת שניה שהיתה ביום ששים חסר אחד היא ביום שתמצא הנזירות יום ל' שגלח בו בראשונה ולכך צריך לתן טעם לדבריו ולומר שיום ל' עולה לו מן המנין פלומר לכאן ולכאן אלא לבר פדא למה לי הא אמרי' משך נזירות כ"ט יום ולמה לו לתנא להאריך ולתן טעם לדבריו [שיום ל'] עולה לו מן המנין הא ודאי כל תגלחת היתה ביום שלשים ופשיטא היצא דדיעבד פיון דלא בעינן מדאורייתא אלא כ"ט יום: אמר לך בר פדא [אנא נמי] אהא סמיכי פלומר מפאן איני מהדק דמשך נזירות כ"ט יום דתתני דיום שלשים עולה לו מן המנין דאלמא דאין עולה למנין ראשון פנופר לעיל דינון דתנא מקל בו כל כך להחשיב יום לכאן ולכאן: נטמא יום ל' סותר הפל בשלמא לרב מתנא ניחא פרוש שנטמא בתוך נזרו וקשה ולרב מתנא מי ניחא הא אמרינן לעיל ולרב מתנא אלייכא דתנא קמא דמקצת היום פכלו אם כן כי עשה מקצת יום נגלס יום נזירותו ולא יסתר אלא [ו'] ויש לומר כי אמרי' מקצת היום פכלו הינו לענין תגלחת והבאת קרבנותיו דאם גלח ביום שלשים דדיעבד יצא אם לא נטמא חבל נטמא ביום שלשים קדם תגלחת והבאת קרבנותיו לא אמרינן מקצת היום פכלו להחשיב בנטמא ביום שלשים ואחד אלא ודאי נטמא נזרו וסותר הפל פיון דלא השלים כל נזירותיו בטהרה ואם תאמר תקשי לרב מתנא נמי הא דלקמן דההוא פרקא דתנו הרני נזיר מאה אם נטמא יום מאה סותר הפל מאה ואחד סותר ל' יום ואמאי והא נגלס נזרו אפי' לרב מתנא לא יסתר אלא ז' ויש לומר דה"נ קאמר בשלמא לרב מתנא ניחא בין רישא דנטמא ביום שלשים דסותר הפל מדיו תורה וסיפא דתתני נטמא יום מאה ואחד דקאמר דסותר שלשים יום אע"ג דבבר נגלס נדרו הוי דרבנן מפני שיום מאה ואחד שהוא יום הבאת קרבנותיו נזירין אטו יום שלשים דסתם נזירות שהוא (תגלחת) מן התורה דהתם סותר כל שלשים יום למפרע מדיו תורה ומהשתא לרב מתנא ניחא בין רישא ובין סיפא בדפרשית ונרקה דיום שלשים ואחד נמי סותר כל שלשים אטו יום שלשים והכי משמע לקמן דקאמר נטמא לל' ואחד סותר הפל אלא לבר פדא קשה בין רישא בין סיפא אמאי סותר שלשים יום בין [שנטמא ביום] שלשים ובין [שנטמא ביום מאה ואחד דרי נגלס נדרו לגמרי ודחק לו לומר דכי נטמא ביום שלשים סותר מדרבנן דמדרבנן צריך לנהג נזירות ל' יום בדאמרי' לעיל לבר פדא דסוף סוף נטמא יום ס"א לא היה ראוי לגזר אטו נטמא יום ל' פיון דהיא גופא דרבנן ומשני אמר לך בר פדא סיפא פגנתי דתתני ר"א אומר אינו סותר אלא [שבעה] פ"י אינו סותר פלל למפרע נזרו דהא השלים נזרו בכ"ט יום וכי נטמא ביום ל' סותר מי"ה ז' שאין יכול להביא קרבנותיו עד שיטהר מטמאה ז' שצריך להזות שלישי ושבועי להביא קרבנותיו בטהרה והינו סותר שבועי שאסור לשנות ביין וליטמא למתים עד שיביא קרבנותיו ואם תאמר אפתי בר פדא שבין רבנן ועבדי בר' אליעזר ויש לומר דבר פדא סבירא לה דמדרבי אליעזר משך נזירות כ"ט יום הכי נמי לרבנן דבמשך נזירות לא אשכחון דפליגי אלא בסתירה דלר' אליעזר אינו סותר אלא שבועה ולרבנן שלשים לרבנן אינו אלא מדרבנן בעלמא דגזרה מדרבנן היכא דאמר נזירות סתם אטו היכא דאמר שלשים יום שלמים דאז נזיר ודאי אליעזר לא נזר לכך אינו סותר אלא שבועה וההיא דלקמן נטמא יום מאה ואחד דסותר שלשים צריך לדחות לבר פדא ולומר דהא נמי דרבנן היא ובזה חד גזרה היא דאי לא הא לא קומא הא דאם לא יסתר שלשים פשנטמא יום ק"א יבואו לומר כמו כן שלא יסתר שלשים פשנטמא ביום שלשים:

קסבר רבי אליעזר מקצת היום ככלו הסתא חזר לרב מתנה ולגשב דברי רבי

אליעזר אלבא דתנא קמא פי היכי דלרצנן משך גזירות שלשים יום ה"נ לרבי אליעזר דאדרבא מדרבנן [גשמע] לר' אליעזר דבמשך גזירות לא פליגי וכ"ת א"כ לר' אליעזר נסתור כל שלשים יום קסבר רבי אליעזר מקצת היום ככלו ונאפילו גטמא קדם הבאת קרבנותיו דאחרר שעשה מקצת גזירות ביום שלשים ואח"כ נטמא חשיב כנטמא ביום שלשים ואחד על כן אינו סותר אלא ז' תמה דאמרינן לקמן והימים הראשונים יפלו מכלל דאיכא אחרונים וזה אין לו אחרונים וי"ל דהאי סברא לא מהניא אלא דלא סתר מאה אכל שלשים מיהא סותר ורצנן סברי לא אמרינן מקצת היום ככלו היכא דנטמא קדם הבאת קרבנותיו ולדכי סותר כל שלשים יום ובהא פליגי רבנן ור' אליעזר אליבא

דרב מתנא: **תנן** הריני גזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא שלשים ואי ס"ד סבר ר' אליעזר מקצת היום ככלו לסתור ז' לרב מתנא פריך ואי ס"ד [לאן] מקצת היום ככלו כלומר לבר פגא לסתר כולהו כל ק' יום: **אמר** ריש לקיש כבר פגא ולא אמרינן מקצת היום ככלו וכ"ת אמאי אינו סותר כולהו אמר ר"ל כו' אמה תורה נטמא ביום מלאת

דהינו ביום ק' שהוא יום מלאת גזרו תן לו תורת גזרו כלומר שעשה עוד תורת סתם גזירות שלשים יום וגזרת הכתוב שלא יסתר כלו וא"ת לבר פגא לרבי אליעזר כי נטמא יום ל' אמאי אינו סותר אלא ז' נסתור שלשים בדרש לקוש תן לו תורת גזיר וי"ל דהתם אחר מלאת הנה לבר פגא שהרי סתם גזירות הוי כ"ט לבר פגא ואם תאמר הסנח לבר פגא אלא לרב מתנא דקאמר לרבי אליעזר מקצת היום ככלו אף בנטמא קדם הבאת קרבנותיו ביום ק' לא נסתור אלא ז' גצריך לדחות ולומר דעתה אירי בשאמר הריני גזיר מאה יום שלמים דהשתא ליכא למימר מקצת היום ככלו פינן דאמר שלמים ומ"מ אינו סותר כלם מדקשא דרש לקוש דכי נטמא ביום מלאת גזרת הכתוב שלא יסתר אלא שלשים וקשה דבמתני' סתמא קתני ק' יום ולא קתני שלמים ועוד דאמפלגני לר' אליעזר בין נטמא ביום שלשים דאינו סותר אלא ז' לנטמא ביום ק' דסותר שלשים לפלג לעולם בנטמא ביום ק' עצמו במה דברים אמורים בפשאמר שלמים שלשים אכל לא אמר שלמים לא סתר אלא ז' דמקצת היום ככלו ונראה למהר"ק דמתניתינן אירי דאמר מאה יום ולא אמר שלמים ודקאשיא לך לרב מתנא אלבא דר' אליעזר פינן דאמרינן דמקצת היום ככלו אף בנטמא ביום ק' לא נסתור אלא ז' לא תקשי דאמר ר"ל ותרונן זה מסיק לשניהם דגזרת הכתוב הוא לסתור שלשים דע"כ ביום מלאת קאי כי נטמא ביום ק' אע"ג דמקצת היום ככלו לא נימא כאלו נטמא יום ק"י אחר מלאת דאינו סותר אלא ז' דהא אם לא נטמא היה צריך להשלים גמי כל יום ק' אם כן יום מלאת הוא וגזרת הכתוב כי נטמא ביום מלאת שיקטר ל' יום ואם תאמר ברישא גמי כי נטמא ביום ל' לר' אליעזר אמאי אינו סותר אלא ז' יסתר כל שלשים שהרי נטמא ביום מלאת ויש לומר דמשמעות דקרא משמע דאירי בדמפרש גזירותיו ולא בסתם גזיר מדקאמר נטמא ביום מלאת תן לו תורת גזיר פרוש סתם גזירות מכלל דעד השתא לאו בסתם גזירות קומא אכל כי גזר גזירות סתם בהא לא אירי כלל שאם נטמא ביום מלאת שניתן לו עוד תורת סתם גזיר דנזחי לא יהבינן ליה שלשים פינן דאיתא לרב מתנא ולבר פגא דגזירות הוי כ"ט לכהי אינו סותר אלא ז' (בו) לר' אליעזר אכל בסיפא אירי בפגזר בפרוש שלשים אז לא הוי גמי סתם גזיר דהא פרש שלשים יום ובההיא מודה רבי אליעזר כי נטמא ביום שלשים דסותר שלשים דבדידה גמי אירי קרא דזאת תורת הגזיר:

אמר לך בר פגא אימא סיפא ר' אליעזר אומר אינו סותר אלא ז' כנגד אותן ימים שמונה כהן שלישי ושביעי מחמת טמאה: ואי ס"ד דשביעין שלשים נסתר כולהו אלא לאו דאין עקר גזירות [לר"א] אלא כ"ט יום ומאי טעמא דר' אליעזר דאמר דסותר ז' משום דצריך לגלח לאחר שהזה עליו שלישי ושביעי מחמת טמאה בדמפרש בה קרא ביום השביעי ונלחננו ונדקין הוא דאינו צריך לסתור מהן כלום שהרי עברו עליו כ"ט יום בטבחה אלא משום דהשתא נתנלח על הטמאה וקום להו לרבנן דאין שער מתגדל כדי לכף ראשו של זה בצד עקרו של זה בפחות מו' ימים ולדכי אמר רבי אליעזר דצריך שיהא סותר ז' ומונה ז' אחרים כנגדן והכי גמי מפרש טעמא דרבי אליעזר לקמן ואי קשיא אמאי לא מתרין בר פגא דכי פרישא מאי טעמא סותר את הכל משום דנעשה כאומר שלמין אינו טעמא דלא מתרין לה דכי דקסבר דביון דנטמא לאחר כ"ט יום לא מדחינן ליה מקרבן כלי האי עד שלשים אחרני דלמא אתי למעבר על גזרה ואתי לידי תקלה: ל"א רבי אליעזר אומר אינו סותר אלא ז' דכעי הוצאה שלישי ושביעי ואח"כ יביא קרבן גזיר בטבחה אלמא קסבר דעקר גזירות שלשים חסר א' ונדקין הוא דאינו סותר כלל והאי דסותר ז' כדי שביאי קרבנו בטבחה: תנן הריני גזיר מאה יום נטמא יום מאה סותר את הכל ואפי' לבר פגא הואיל דקאמר מאה יום שלמים משמע: ואי ס"ד דסבר ר' אליעזר מקצת היום ככלו לסתור ז' ותו לא כי נטמא ביום ק' שהרי כבר עבר גזירותיו כשנטמא ולדצריך אי לא סבר מקצת היום ככלו לסתור להו לכולהו ואמאי קאמר אינו סותר אלא שלשים: לעולם לא סבר מקצת היום ככלו והאי דקאמר אינו סותר אלא שלשים יום מסוע לה לבר פגא והאי דקאמר אי לא סבירא לה דמקצת היום ככלו ואפתי לא שלמין אמאי לא סתר לכולהו אמר ריש לקיש אינו טעמא דרבי אליעזר כו': זאת תורת הגזיר ביום מלאת ימי גזרו בין לגזירות שלשים בין לגזירות מאה תן לו תורת גזיר דהינו שלשים ודהינו דקאמר אינו סותר אלא שלשים: אלו הן ימים שצריכין למלאות הוי אומר ל' דקדשה של לבנה אינו אלא כ"ט וחצי ופעמים שהוא צריך להשלים למען שלשים לאפוקי שאר ימים של עשרים ושל ארבעים שאינן צריכין למלאות דמשמע דתהוי גזירות באותן ימים שצריכין למלאות במה הן (דרי) כ"ט: **רבי** יאשיה **סבר** דהאי דכתוב עד מלאת עד ל' משמע ולא שלשים ככלל לכהי אצטריך גדל פרע שאין גדול שער פחות משלשים: **ורבי** יונתן **סבר** עד ועד ככלל ולא אצטריך לן מגדל פרע דאלו מעד מלאת הימים נפקא: **אמר** **מר** **אי** **אלו** **הן** **ימים** **שצריכים** **למלאות** **הוי** **אומר** **שלשים** **דמשמע** **דתהוי** **גזירות** **סתם** **שלשים** **יום:** ואימא שבת כדי שבוע הוי סתם גזירות דהוי ששה ימים אתי יום שביעי וממלא לה לשבוע ואימא דעד מלאת הימים עד מלאת שבוע קאמר: מאי חסירותא איכא דכעי השלמה כולהי שבועי פי דהדי גינהו ומשום דכי ליכא למימר דאירי בהו קרא אכל חזש דאיכא חסירותא דאיכא חסר ואיכא מלא איכא לך למימר האי לחזש הוא דאיתא קרא:

מאה סותר את הכל ואפי' לבר פגא הואיל דקאמר מאה יום שלמים משמע: ואי ס"ד דסבר ר' אליעזר מקצת היום ככלו לסתור ז' ותו לא כי נטמא ביום ק' שהרי כבר עבר גזירותיו כשנטמא ולדצריך אי לא סבר מקצת היום ככלו לסתור להו לכולהו ואמאי קאמר אינו סותר אלא שלשים: לעולם לא סבר מקצת היום ככלו והאי דקאמר אינו סותר אלא שלשים יום מסוע לה לבר פגא והאי דקאמר אי לא סבירא לה דמקצת היום ככלו ואפתי לא שלמין אמאי לא סתר לכולהו אמר ריש לקיש אינו טעמא דרבי אליעזר כו': זאת תורת הגזיר ביום מלאת ימי גזרו בין לגזירות שלשים בין לגזירות מאה תן לו תורת גזיר דהינו שלשים ודהינו דקאמר אינו סותר אלא שלשים: אלו הן ימים שצריכין למלאות הוי אומר ל' דקדשה של לבנה אינו אלא כ"ט וחצי ופעמים שהוא צריך להשלים למען שלשים לאפוקי שאר ימים של עשרים ושל ארבעים שאינן צריכין למלאות דמשמע דתהוי גזירות באותן ימים שצריכין למלאות במה הן (דרי) כ"ט: **רבי** יאשיה **סבר** דהאי דכתוב עד מלאת עד ל' משמע ולא שלשים ככלל לכהי אצטריך גדל פרע שאין גדול שער פחות משלשים: **ורבי** יונתן **סבר** עד ועד ככלל ולא אצטריך לן מגדל פרע דאלו מעד מלאת הימים נפקא: **אמר** **מר** **אי** **אלו** **הן** **ימים** **שצריכים** **למלאות** **הוי** **אומר** **שלשים** **דמשמע** **דתהוי** **גזירות** **סתם** **שלשים** **יום:** ואימא שבת כדי שבוע הוי סתם גזירות דהוי ששה ימים אתי יום שביעי וממלא לה לשבוע ואימא דעד מלאת הימים עד מלאת שבוע קאמר: מאי חסירותא איכא דכעי השלמה כולהי שבועי פי דהדי גינהו ומשום דכי ליכא למימר דאירי בהו קרא אכל חזש דאיכא חסירותא דאיכא חסר ואיכא מלא איכא לך למימר האי לחזש הוא דאיתא קרא:

הוי אומר [שלשים] כלומר חזש שפעמים משלשים יום ופעמים חסר א': **מאי** **לאו** **רב** **מתנא** **פרבי** **יאשיה** **דדרש** **יהיה** **ובר** **פגא** **פר'** **יונתן** **דדרש** **מעד** **מלאת** **ולא** **עד** **ככלל** **דהינו** **כ"ט** **יום** **אמר** **לך** **רב** **מתנא** **דכו"ע** **שלשים** **כנותה** **דרבי** **יאשיה** **סבר** **ככל** **דכתין** **עד** **ולא** **עד** **ככלל** **הלכך** **[יהיה]** **אכעי** **למימר** **ורבי** **יונתן** **סבר** **ככל** **דכתין** **עד** **ועד** **ככלל** **ולא** **אצטריך** **דקשא** **דיהיה** **אלא** **מעד** **מלאת** **נפקא** **ולבר** **פגא** **צריך** **לומר** **תנאי** **היא:** **ואימא** **שבת** **שהשבת** **ממלא** **השבוע:** **מי** **איכא** **חסירותא** **הא** **כל** **ימי** **השבועות** **שלמים** **בשבת** **אכל** **הקדשים** **יש** **מלאים** **ויש** **חסרים:**

כל כנויי גזירות פרק ראשון גזיר

 מסורת הש"ס

א לקמן טו; משנה גזיר; מועד קטן י;: בכורות כ: ב לקמן כ.

ג לקמן לט:

ד נדה נח; ברכות כו:

 תורה אור השלם
--

וזאת תורת הגזיר ביום מלאות ימי גזרו יביא אתו אל־פתח אהל מועד [במדבר ו, יג]

כל־ימי גזרו גזרו פער לא־יגבר על־ראשו עד־מלאות תימים אשר־גזיר ליהנה קדש יהיה גדל פרע שער ראשו [במדבר ו, ה]

מסורת הש"ס
א משה נזיר ב תוספתא נזיר ג לעיל ד.
תורה אור השלם

החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה [שמות יב, ב]

ויקרא אלהים לאור יום וחדש קרא לילה ונהייערב ונהייבקר יום אחד [בראשית א, ה]

ו**אימא שנה** שְׁנָה עֲרִיבָה לַמְלָאוֹת דַּעֲמִים וְהִיא שֶׁנ־ג דַּעֲמִים שֶׁנ־ד וַעֲמִים שֶׁנ־ה מִי מַעֲיֵן שָׁנָה לַיָּמִים הָבָא כְּתִיב עַד מָלַאת יָמִי חֹדֶשׁ הוּא דַּמְעִינָן לַיָּמִים וּמִשּׁוּם הֵכִי אִמְרִינָן

דְּבִשְׁלֵשִׁים שָׁל חֹדֶשׁ אֲרִיבִי קֳרָא אֲבָל לֹא לְשָׁנָה שְׁאִין מוֹנִין לָהּ לַיָּמִים אֲלָא לְחֻדָּשִׁים: מַתְּנִי אֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת קִטְעָה לֹא תֵּבֵא כְּחוּמָה מִשְׁלֵשִׁי יוֹם וְאִפְלו אֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר יוֹם אֶחָד הֲרִי זֶה נָזִיר לִי יוֹם לְפִי שְׁאִין גְּזִירוֹת כְּחוּמָה מִשְׁלֵשִׁים אִו אֲאֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת גְּדוּלָה אִפְלו אֲמַר שְׁתַּבֵּא גְדוּלָה מִבָּחוּן וְעַד סוּף הַעוֹלָם הֲרִי זֶה אֵינִי נָזִיר אֲלָא שְׁלֹשִׁים יוֹם כְּדִאֲמַר בְּגִמ' דְּהִי אֲמַר הֲכִי מִשְׁמַע דְּאֲמַר אֲרִיבָא עָלֶיהָ הֲדָא גְזִירוֹת דְּשִׁלְשִׁים כְּמִכָּאן עַד סוּף הַעוֹלָם: גִּמ' אִם יֹם מִהֲלָךְ עַד אוֹתוּי מִקּוּם פְּחוּת מִשְׁלֵשִׁים יוֹם הֲרִי זֶה נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם דְּלַעוֹלָם אִין גְּזִירוֹת פְּחוּת מִשְׁלֵשִׁים וְאִם יֹם מִשָּׁם עַד מִקּוּם פְּלוּנִי וַיִּתֵּר מִמִּהֲלָךְ לִי יוֹם כְּגוֹן אֲרַבְעִים יוֹם אִו לִי יוֹם הֲרִי זֶה נָזִיר כְּמַנְיָן הַיָּמִים דְּהִנִּי כְּמָחוּן דְּאֲמַר הֲרֵנִי נָזִיר עַד מ' יוֹם אִו עַד נ': וְאִמְרִי אֲיִמָּא הָבָא גִּמִּי כִי אֲמַר מָחוּן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי דְּמִשְׁמַע כְּמָחוּן דְּאֲמַר אֲרִיבָא לִי הֲדָא מִלְּתָא דְּגְזִירוֹת דְּשִׁלְשִׁים יוֹם כְּמִהֲלָךְ לִי דְּמִכָּאן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי: אֲמַר רַבָּא הֲתָם לִיבָא לְמִימַר הֲכִי דְּכִשְׁהֲחִזִּיק בְּדַכְרָא כְּבַר עֲסָקִינוּ דְּהוּאִיל וְהֲחִזִּיק בְּדַכְרָא דְּלִהְיוּ נָזִיר כַּל זְמַן שְׂהֵבֵא בְּדַכְרָא קֳאֲמַר וְעוּד כִּינּוּ דְּהֲחִזִּיק בְּדַכְרָא לִיבָא לְמִימַר דְּאֲרִיבָא לִיה מִלְּתָא כְּמִכָּאן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי דְּהָא חֲזוּינָן דְּלָא אֲרִיבָא לִיה דְּכַר דְּהֲחִזִּיק בְּדַכְרָא כְּבַר: וְהַפְּרִיךְ אִמְתַּנִּי' נוֹשֵׁא דְּמִכָּאן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי וְלִהְיוּ כַּל פֶּרָסָה וּפֶרָסָה חַד גְּזִירוֹת דְּדִלְמָא הִיא דְּקֳאֲמַר מִכָּאן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי כַּל מַנְיָן פֶּרָסָאוֹת מִכָּאן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי קִבֵּל עָלֵינוּ גְזִירוֹת שָׁל שְׁלֹשִׁים וַיִּהִי מַגֵּלחַ בְּסוּף כַּל שְׁלֹשִׁים וַיְבִיא שְׁלֹשָׁה בְּהַמּוֹת וְהִי הָיָה עַד הֲתָם מֵאָה פֶּרָסָאוֹת לָהּיוּ נָזִיר מֵאָה גְזִירוֹת: וְלִהְיוּ כַּל אֲנוּאָא וְאֲנוּאָא דְּאִיבָא מִמִּקּוּם פְּלוּנִי עַד כַּחוּן כַּאֲלוּ קִבֵּל עָלֶיהָ חֲזָא גְזִירוֹת לְכַל אֲנוּאָא דְּהִי הִיוּ עֲשָׂרִים אֲנוּוֹת לְחִיב כְּכַל עֲשָׂרִים שָׁל שְׁלֹשִׁים שְׁלֹשִׁים דְּמִלְּתָא דְּעִיבָאָה הִיא דְּמַנּוּ אֲרִיבִי אֲנוּי כְּמַה אֲנוּוֹת יֹם מִכָּאן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי דְּכַכַּל מִקּוּם מַנּוּ אֲנוּי מַחוּי שָׁל כֶּרֶךְ שְׁכַלְן תְּלוּיין לְכַכַּר וַיִּשֶׁם הַשַּׁר תְּדִיר וַיִּשֶׁם פּוֹרְעִין הַמֶּס וְאֲנוּאָא לַיעוּזִין כְּנִי אֲלֶם הוֹנְטִירִד"א (הוֹנְטִירִד"א: חֲבַל אֲרִין)

וּכְמוּ תַּלְמַת שִׁילָה (וְהוֹשַׁע ט"ו:ו') וּכְמוּ תַּלְמִתָּה מִי יִשְׁכְּנָה (וִרְמְיָהוּ כ"ב:ד'): מִי לֹא תֵּנּוּ כְּכִי הִיא וְנוּאָ: הֲרֵינִי נָזִיר כְּעֶפֶר הָאֲרֶן וּכְעֶפֶר רֹאשִׁי הֲרִי נָזִיר לַעוֹלָם וּמִגְלַח אַחַת לְשִׁלְשִׁים יוֹם דְּמִשְׁמַע דְּאֲמַר הֲרִי עָלִי גְזִירוֹת כְּמַנְיָן שְׁעַר רֹאשִׁי: כַּל מִלְּתָא דְּאִית פֶּה קְנוּתָא כְּגוֹן מִכָּאן עַד מִקּוּם פְּלוּנִי לֹא קִתְּנִי דְּלָהּיו כְּמָחוּן דְּמִקְבֵּל עָלֶיהָ גְזִירוֹת שְׂהֵבֵא מִגְלַח בְּסוּף כַּל שְׁלֹשִׁים וְשִׁלְשִׁים אֲלָא כְּמָחוּן דְּמִקְבֵּל עָלֶיהָ גְזִירוֹת אֲרִיבָתָא עַד מִקּוּם פְּלוּנִי: וְהַתְּנִינָא דְּמִסְבַּע הֲרֵינִי נָזִיר כַּל יָמִי חַיִּי וְכוּ' [וְאִם] אֲמַר הֲרֵנִי נָזִיר עַד מֵאָה שָׁנָה אִו עַד אֲלָף שָׁנִים אִין זֶה נָזִיר עוֹלָם שְׂהֵבֵא מִגְלַח בְּסוּף הַשְּׁלֵשִׁים: אֲלָא נָזִיר לַעוֹלָם דְּכִשְׁחָא גְזִירוֹת אֲרִיבָתָא דְּמִי וְאֵינוּ מַשַּׁר כְּתַנְלַחַת כַּל יָמִיו אֲבָל הִיכָא דְּלִית פֶּה קְנוּתָא כְּגוֹן כְּשַׁעַר רֹאשִׁי וְכוּחַל הִים דְּאִין לְדַבֵּר קִצְבָה אִכָּא לְמִימַר דְּלִהְכִי אֲמַר הֲכִי דְּגְזִירוֹת הֲרַבָּה קִבֵּל עָלֵינוּ כְּמַנְיָן שְׁעַר רֹאשׁוּ וְהוּא מִגְלַח אַחַת לְשִׁלְשִׁים יוֹם: רַבָּה אֲמַר שְׂאֲנִי שְׁעָרוֹת הוּאִיל וּמַבְדְּלוֹת ז' מוּזוּ אִכָּא לְמִימַר דְּלִמְנָן שְׁעָרוֹת קִבֵּל עָלֵינוּ גְזִירוֹת הֲרַבָּה וְלַכְּרָא מִגְלַח אַחַת לְשִׁלְשִׁים אֲבָל אֲנוּאָא וּפֶרָסִי לִיבָא לְמִימַר הֲכִי דְּהָא לִיתַּהּוּ מַבְדְּלוֹת ז' מוּזוּ דְּסָדְקָא דְּאֲרַעָא חַד הוּא אִכָּא לְמִימַר חַד גְזִירוֹת אֲרִיבָתָא קִבֵּל עָלֵינוּ כְּשַׁעוֹר הַיָּמִים שְׁמִיכִן עַד מִקּוּם פְּלוּנִי: גְּבִי יוּמִי גִמִּי כִי אֲמַר כְּמִכָּאן עַד מִקּוּם פְּלוּנִי אֲיִמָּא גִמִּי כְּמַנְיָן הַיָּמִים קִבֵּל עָלֵינוּ גְזִירוֹת שָׁל שְׁלֹשִׁים דְּהָא יוּמִי מַפְסָקִי מַהֲדַזִּי כְּדַבְּתִיב וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד: הֲתָם כְּתִיבִי קֳרָא יוֹם אֶחָד לֹא מִשּׁוּם דְּאִפְסָקוּ מַהֲדַזִּי אֲלָא הִיא דְּקֳאֲמַר שְׁהֵא יוֹם אֶחָד דְּקִימָא לָן דְּלִילָא וַיִּמְרַח חַד הוּא שְׁהַגְוִילָה הוֹלֵבֶת אַחֵר הַיּוֹם וּלְעוֹלָם לֹא מַפְסָקִי מַהֲדַזִּי וּמִשּׁוּם הֲכִי לִיבָא לְמִימַר כְּדִאֲמִרִין אֲלָא חֲזָא גְזִירוֹת אֲרִיבָתָא כְּמִיכִן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי קִבֵּל עָלֵינוּ: רַבָּא אֲמַר לָמָּה לָךְ לֹאֲקַשּׁוּנִי כֵּלִי הִיא שְׂאֲנִי הֲתָם טַעֲמָא מֵאִי אֲמַר כִּמ"ד אֲרִיבָא לִי מִלְּתָא מָחוּן וְעַד סוּף הַעוֹלָם וְאֵינוּ נָזִיר אֲלָא שְׁלֹשִׁים דְּהָא קֳאֲמַר אַחַת דְּמִשְׁמַע חֲזָא גְזִירוֹת הִיא בְּלַבָּד הוּא דְּקֳאֲמַר וְהוּאִיל דְּקֳאֲמַר חֲזָא לֹא אִפְשָׁר דְּלָא אִמְרִינָן דְּהֲכִי מִשְׁמַע הִיא דְּקֳאֲמַר מָחוּן וְעַד סוּף הַעוֹלָם אֲבָל הִיכָא דְּקֳאֲמַר מָחוּן וְעַד מִקּוּם פְּלוּנִי לֹא אֲמַר אַחַת לֹא אִפְשָׁר דְּלִיבָא מִשְׁמַע דְּקֳאֲמַר לָךְ דְּקִבֵּל עָלוֹה בְּצִיר דְּמַהֲלָךְ הַיָּמִים דְּאִיבָא מֵאוּתוּ מִקּוּם עַד אוֹתוּי מִקּוּם פְּלוּנִי: מַתְּנִי אֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר וַיּוֹם אֶחָד נָזִיר שְׁפִי גְזִירוֹת דְּכִינּוּ דְּאֲמַר הֲרֵנִי נָזִיר חֲזָא עָלֶה גְזִירוֹת רֹאשׁוֹנָה וְכִי הֲדַר וְאֲמַר יוֹם אֶחָד אִו שְׁעָה אַחַת אִו אַחַת וּמִחְצָה כְּגוֹזִירוֹת חִילָא עָלֶה גְזִירוֹת שְׁנִיָּה וְחִיב שְׁתִּים דְּקֳאֲמַר וְעוּד מִחְצָה דְּכִי אֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת חָל עָלֵינוּ גְזִירוֹת אַחַת וְכִי חוּד וְאֲמַר וּמִחְצָה חָל עָלֵינוּ גְזִירוֹת שְׁנִיָּה אֲבָל אִם אֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד אִו שְׁלֹשִׁים וּשְׁתִּים כִּינּוּן שְׁפִרַשׁ אֵינִי נָזִיר שְׁתִּים אֲלָא כְּמַנְיָן הַיָּמִים שְׁקִיב עָלֵינוּ: גִּמ' לָמָּה לִי לְמַתְּבָא כַּל הִיא דְּמַחְזִיב בֶּה כְּגוֹזִירוֹת שְׁתִּים לִתְנִי חֲזָא וּמַשָּׁה וַיַּעֲבֹד לֹאֲחִתִּי: צְרִיכִי דְּהִי הָיָה תְנִי הֲרֵינִי נָזִיר וַיּוֹם אֶחָד הָיָה אֲמִינָא הֲבֵא הוּא דְּאֲמִרִין דְּמַחְזִיב בְּשְׁפִי גְזִירוֹת, דְּכִי אֲמַר הֲרֵנִי נָזִיר חֲזָא עָלֶה גְזִירוֹת וְהִיא דְּהֲדַר וְאֲמַר וַיּוֹם אֶחָד אֲדַעֲתָא דְּגְזִירוֹת אֲחִרִיתִי קֳאֲמַר לִיה לְפִי שְׁאִין גְזִירוֹת לַיּוֹם אֶחָד דְּהִנּוּ כְּמָחוּן דְּאֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר יוֹם אֶחָד דְּחֲזָא עָלֶיהָ גִּמִּי גְזִירוֹת שְׁלֹשִׁים: אֲבָל כִּי אֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר וְשָׁעָה אַחַת אֲיִמָּא דְּתַקְּהִי כִּמ"ד שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד קִמ"ל:

וְאֵלוּ אֲמַר הֲרֵנִי נָזִיר וְנָזִיר יוֹם אֶחָד וְאִין גְזִירוֹת לַיּוֹם אֲלָא לִי יוֹם לִכְכִּי מַנִּי תַּרְתִּי גְזִירוֹת אֲבָל אֲמַר הֲרֵינִי נָזִיר וְשָׁעָה אַחַת כְּאֵלוּ אֲמַר נָזִיר שְׁעָה אַחַת לַמְּנָן לִי' (וְאֶחָד) דִּס"ד דְּדִי לָנוּ מֵאוּתָה שְׁעָה לַעֲשׂוֹת יוֹם וּמַצְרַעֲפִין בְּדַדִּי לִי יוֹם וְהִיאָה לִי"א יוֹם קִמ"ל כִּינּוּ דְּיֵשׁ לְהוֹסִיף עַל עֲבֻדוֹי נְסוּקִי גְזִירוֹת שְׁלִם:

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

תמונת איור של נזיר

וְאִימָא שְׁנָה דְּיֵשׁ שָׁנִים מְלָאִים וּמַרְכִּבִּים בְּיָמִים כְּשֶׁהֲחֻלָּשִׁים מְלָאִים וְיֵשׁ כְּחוּמִין כְּשֶׁהִם חֲסָרִים: **שְׁנִיָּים**

מִי מוֹנִין לַיָּמִים כְּתַמִּינָה (נְשִׁיטָה הוּא וְכוּ') קִלְשִׁים אַתָּה מַחְשָׁב לְשָׁנִים וּכְשֶׁהִן מַעֲבְרִין מוֹסִיפִין חֹדֶשׁ וְלֹא יָמִים כ' אִו ט"ו וְהִכָּא כְּתִיב עַד מָלַאת הַיָּמִים הַלֵּכֶךְ וְנִחִי **וְאִימָא שְׁנָה? מִי כְּמִנְיָנוּ לַיּוּמִי? וְהָא רַבְּנּוּ דְּהִי־סָרִי אֶמְרִי: מַנְיָין שְׁאִין מוֹנִין יָמִים לְשָׁנִים — שְׁנַאָמַר: "לְחֻדָּשִׁי הַשְּׁנָה", חֲדָשִׁים מַחְשָׁבִין לְשָׁנִים, וְלֹא יָמִים לְשָׁנִים. "מַתְנַנִּי אֲמַר: "הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת גְּדוּלָּה", "הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת קִטְעָה", אֲפִילוּ: "מִכָּאן וְעַד סוּף הַעוֹלָם" — נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם. גִּמִּי אֲמַאי? וְהָא "מִכָּאן וְעַד סוּף הַעוֹלָם" קֳאֲמַר! הֲכִי קֳאֲמַר: אֲרִיבָא לִי הֲדָא מִיִּלְתָּא כְּמִכָּאן וְעַד סוּף הַעוֹלָם. ^(ט)תַּנּוּ: "הֲרֵינִי נָזִיר מִכָּאן עַד מְקוֹם פְּלוּנִי" — אוֹמְדִים כְּמָה יָמִים מִכָּאן וְעַד מְקוֹם פְּלוּנִי, פְּחוּת מִשְׁלֹשִׁים יוֹם — נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם. וְאִם לֹא — נָזִיר כְּמַנְיָן הַיָּמִים. וְאִימָא הֲכָא גִמִּי: אֲרִיבָא לִי הָא מִיִּלְתָּא כְּמִכָּאן וְעַד מְקוֹם פְּלוּנִי! "אֲמַר רַבָּא: שְׁהַחֲזִיק בְּדַרְךָ. וְלִיתְהִי כַל פֶּרָסָה וּפֶרָסָה! אֲמַר רַב פֶּסָא: כַּאֲתֵרָא דְּלָא מְנִי פֶרָסִי. וְלִיתְהִי כַל אוּנוּאָא וְאוּנוּאָא! מִי לֹא תַּנּוּ: "הֲרֵינִי נָזִיר כְּעֶפֶר הָאֲרִיז", וְ"כִשְׁעַר רֹאשִׁי", וְ"כַּחוּל הַיָּם" — הֲרִי זֶה נָזִיר עוֹלָם, וּמַגְלַח אֶחָד לְשָׁלְשִׁים יוֹם?! כַּל מִיִּלְתָּא דְּאִית בִּיהָ קִצְיוֹתָא לֹא קִתְּנִי. ^(א)וְהַתְנַנָּא: "הֲרֵינִי נָזִיר כַּל יָמִי חַיִּי", "הֲרֵינִי נָזִיר עוֹלָם" — הֲרִי זֶה נָזִיר עוֹלָם. אֲפִילוּ מֵאָה שְׁנָה, אֲפִילוּ אֲלֶף שָׁנִים — אִין זֶה נָזִיר עוֹלָם, אֲלָא נָזִיר לְעוֹלָם. רַבָּה אֲמַר: שְׂאֲנִי שְׁעָרוֹת, הוּאִיל וּמוֹבְדְלוֹת ז' מוּזוּ. גְּבִי יוּמִי גִמִּי, הָא כְּתִיב "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד!" הֲתָם לֹא דְּמַפְסָקִי מַחְדָּדִי הוּא. מֵאִי קֳאֲמַר — יִמָּמָא וְלִילָא חַד יוּמָא הוּא, וְלַעוֹלָם לֹא מַפְסָקִי מַחְדָּדִי. רַבָּא אֲמַר: לָמָּה לָךְ אֲקַשּׁוּנִי כּוּלִּי הִיא, שְׂאֲנִי הֲתָם, דְּהָא קִתְּנִי "הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת". ^(א)מַתְנַנִּי "הֲרֵינִי נָזִיר וַיּוֹם אֶחָד", "הֲרֵינִי נָזִיר וְשָׁעָה אַחַת", "הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת וּמַחְצָה" — הֲרִי זֶה נָזִיר שְׁתִּים. גִּמִּי לָמָּה לִי לְמִיתְנָא כַּל הַנִּי? צְרִיכִי, דְּאִי תַנָּא "הֲרֵינִי נָזִיר וַיּוֹם אֶחָד", הֲכָא הוּא דְּאֲמִרִינוּ: אִין גְזִירוֹת לַיּוֹם אֶחָד, אֲמִיטוּ לְהֲכִי כְּמִנִּי תַרְתִּין. אֲבָל "הֲרֵינִי נָזִיר וְשָׁעָה אַחַת" — לִימִנִי שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד יוֹם, קָא מִשְׁמַע לָן.**

דְּהֲחִזִּיק בְּדַכְרָא אִין בְּדַעֲתוּ לְהִיֹּת נָזִיר כִּי אִם בְּהִיֹּתוּ בְּדַכְרָא לְכַר, צְרִיךְ לְפִרַשׁ דְּקִיא אִמְתַּנִּי' וּמַשְׁנִי בְּאֲתֵרָא דְּלֹא מַנִּי פֶרָסָה דְּלִיבָא לְמִימַר דְּכְמַנְיָן פֶּרָסָה קִבֵּיל עָלֶיהָ וּפְרִיךְ וְלִהְיוּ כַּל אֲנוּאָא וְאֲנוּאָא כְּמַנְיָן מַהֲלָךְ יָמִים שְׁעַד סוּף הַעוֹלָם קִבֵּיל עָלֶיהָ גְזִירוֹת מִי לֹא תֵּנּוּ הֲרֵינִי נָזִיר כְּשַׁעַר רֹאשִׁי כ'י' הֲרִי זֶה נָזִיר לַעוֹלָם כ'י' אֲלִמָּא גְזִירוֹת הֲרַבָּה קִבֵּיל עָלֶיהָ וְלֹא מַפְסָרִין לְמַלְתָּה לְהֵלֵךְ לְמִימַר הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּכְשַׁעַר רֹאשִׁי דְּקֳאֲמַר כְּלוּמַר אֲרִיבָא לִי הִיא מִלְּתָא (דְּקֳאֲמַר) כַּאֲלוּ אִמְרֵתִי הֲרֵנִי נָזִיר כְּמַנְיָן שְׁעַר רֹאשִׁי וּמַשְׁנִי כַּל מִלְּתָא דְּאִית לֵה קִצְבָתָא לֹא קִתְּנִי פִּירוּשׁ הַאוּמַר הֲרֵנִי עַד סוּף הַעוֹלָם אִית לֵהוּ קִצְבָתָא דְּמַהֲלָךְ הַעוֹלָם חֲמַשׁ מֵאוֹת שָׁנָה [וְאִם] גְזִירוֹת כְּמַנְיָן קִבֵּיל עָלֶיהָ ה"ל לְפִרַשׁ לְהִדְגָא אַחֲרֵי שְׁשֵׁ לֵהִם מַנְיָן וְלַכְּרָא יו"ל חַדֵּר גְזִירוֹת קִבֵּיל עָלֶיהָ אֲבָל שְׁעַר רֹאשִׁי וְעֶפֶר הָאֲרֶן וְכוּחַל הִים אִין לֵהִם קִצְבָה וּמַנְיָן [רִינְעָה] לוֹמַר דְּכַמַּנְיָן שְׁעַר רֹאשׁוּ קִבֵּיל עָלֶיהָ גְזִירוֹת וּמַה שְׁלֹא פִּירַשׁ לְפִי שְׁלֹא יַדַּע מַנְיָן הַשְּׁעַר: וְהַתְנַנָּא בְּנִיחוּתָא שְׁשֵׁ חֲלוּק בִּין קִיִּצְבָתָא וּבִין לֹא קִיִּצְבָתָא כַּל יָמִי חַיִּיו אִו נָזִיר לַעוֹלָם אִין לֹא קִצְבָה שְׁאִינוּ יוֹדַע יָמִי חַיִּיו וּה"י נָזִיר לַעוֹלָם כַּאֲבִשְׁלוֹם וּמִיכָּל וּמַבּוּא ג' בְּהַמּוֹת לָמַר כְּדִאִית לֵה וּלְמַר כְּדִאִית לֵה לַעִיל (נָזִיר דָּף ד':) אִפִּי' ח' שָׁנָה וְאִפְלוּ אֲלָף שָׁנָה וּמַסְתַּמָּא לֹא יִהְיֶה כַּל בָּהּ וְה"ל כַּל יָמִי חַיִּיו [וְאִפִּי' ה] חֲלוּק בְּדֵינוּ דְּאִין זֶה נָזִיר לַעוֹלָם כַּאֲבִשְׁלוֹם לְהֵקֵל אֲלָא נָזִיר עוֹלָם נָזִיר אֲרִיךְ עַד יוֹם מוֹתוֹ וּח"ת כִּינּוּ [דְּמַחְלָק] מַתְּנִינָא [בִּין דְּלִית לִיה] קִיִּצְבָתָא אֲלָף שָׁנִים דְּאִית לֵהוּ קִצְבָתָא א"כ גִּס כְּמַתְּנִיתוּן וְהִיאָה נָזִיר אֲרִיךְ עַד יוֹם מוֹתוֹ כְּמוֹ בְּאֲלָף שָׁנִים וּי"ל דְּשְׂאֲנִי הֲבֵא דְּאֲמַר הֲרֵנִי נָזִיר אֲלָף שָׁנִים וְלֹא אֲמַר מִכָּאן מִשְׁמַע גְזִירוֹת אֲרִיךְ קִבֵּיל עָלֶה אֲבָל כְּמַתְּנִיתוּן אֲמַר מִכָּאן וְעַד סוּף הַעוֹלָם דְּמַשְׁמַע נָזִיר אֲרִיבָא לִיה מִלְּתָא כְּמִכָּאן וְעַד סוּף הַעוֹלָם דְּאִית לֵה קִצְבָתָא [מְלִתָּא דְּלִית לֵה קִיִּצְבָתָא] דְּשִׁלְשָׁה עָנְיִי נָזִיר [יֵשׁ] אֲמַר כְּשַׁעַר כְּשַׁעַר כְּחוּ

עין משפט גזר מצווה

א **מ**וֹי' **פ**ג' **מ**הל' **נ**זירות **ה**ל' **ד**:

ב **מ**וֹי' **פ**ג' **מ**הל' **נ**זירות **ה**ל' **ח**:

ג **ס**מג **ע**שין **פ**ב, **ט**וש"ע **ח**ו"מ **ס**ו' **ר**יד **ס**ע"י **ב** **י**א:

ד **מ**וֹי' **פ**כ"ה **מ**הל' **מ**כירה **ה**ל' **ג**:

ה **ס**מג **ע**שין **פ**ב, **ט**וש"ע **ח**ו"מ **ס**ו' **ר**יד **ס**ע"י **ב** **י**א:

ו **מ**וֹי' **פ**כ"ה **מ**הל' **מ**כירה **ה**ל' **ג**:

וְאִי תֵנָּא שְׁעָה אחת משום דְּלֹא נָחַת לְדוּקָא

שעות ובינן שַׁשׁ להוסיף על דבורו נוסףף נזירות שלם אָבֵל אחת ומחצה הנחת לדוקא שִׁיכוּל להיות גזיר אימא לא למני תרפי אלא

מ"ה הני קמ"ל דבכולהו גזיר שְׁתַּיִס: הֲרֵבִי נְזִיר שְׁלֹשִׁים [יום] וְשָׁעָה אחת ומעטה לא קומא דבור דגזיר אשעה וְהֵנִי נזירות ל"א יום שְׁאִין הנזירות לשעות ומאותה שעה נעשה יום וְהֵנִי כאלו אמר הרניי גזיר שלשים ואחד יום דנזאי חיל עליה ל"א יום דיום אחד מצטרף שפיר בְּהֵדֵי שלשים יום למהני גזיר כל ל"א יום והוא הדיון אם אמר הרניי גזיר שלשים (יום) וְיוֹם אחד דלא הנה גזיר אלא ל"א יום פינו שהפסיק בתבת ל' דארישא קאי אלא דנקט אחד מן הדינין וממאי דסליק חלק דהינו דקאמר לעיל הרניי גזיר ושעה אחת והוא הדיון שַׁשׁ לחלק ארישא

דמתניטין דקאמר הרניי גזיר וְיוֹם אחד: **ל"א**

שָׁנוּ אֱלָא דְאָמַר ל"א יוֹם פ"י [אז] לא הני גזיר אלא ל"א יום אָבֵל אמר שלשים יום וְיוֹם אחד גזיר שְׁתַּיִס לפי שִׁיתָר בלשונו ב' פְּעָמִים יום וכדמפרש ואזל דסבר לה כר"ע וק"ק דבמתניתין לא קתני האי לשנא ל"א יום אלא ל' נשעה אחת וי"ל דבמתניתין פרש לשנא דסליק הינו הרני גזיר [נשעה] אחת (יום) והוא הדיון דברישא נמי פי אמר הרניי גזיר וְיוֹם אחד דהוי גזיר שְׁתַּיִס [אי אמר] הרני גזיר [ל'] וְיוֹם אחד דהפסיק בתבת שלשים בינתיים דלא הני גזיר אלא שלשים ואחד יום ואִהֵא קאמר רב לא שנו שאינו מפרש להדיא ודיוק ליה מדיקא: **ל"א** אַת הַבּוֹר כו' שְׁאִינוּ בְּכָלֵל בֵּית וְצִרִיךְ מוֹכֵר זֶה לָקַח לוֹ דָּרָה דבשני רפה ולא שזר לעצמו:

אִין צִרְיָה לָקַח לוֹ דָּרָה דבשני רעה מוכר וְשִׁזר לעצמו דָּרָה: **חזין** מֵאִלּוּ וכו' שִׁיתָר בלשונו שְׂבָלֹא דכי לא מכר את הבור אלא לשזר לעצמו דָּרָה קמפנו:

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

וְאִי תֵנָּא שְׁעָה אחת הַתָּם הוא נמי הואיל דלא נחית לנזירות דוקא למהני

וְאִי תֵנָּא "שְׁעָה אחת", משום דְּלֹא נָחַת לְדוּקָא.
אָבֵל אחת ומחצה, דַּנְּחִית לְדוּקָא — **אִימָא לֹא לִימְנֵי תַרְתֵּי, קַמְשָׁמַע לֶן כּוּלְהוּ — נְזִיר שְׁתַּיִס.**
"מִתְנַנִּי "הַרִינִי נזיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשָׁעָה אחת" — נְזִיר שְׁלֹשִׁים וְאַחַד יוֹם, שְׁאִין נְזִירוֹת לְשָׁעוֹת.
"גָּמִי אָמַר רַב: לֹא שָׁנוּ אֱלָא דְאָמַר "שְׁלֹשִׁים וְאַחַד יוֹם", אָבֵל אָמַר "שְׁלֹשִׁים [יום] וְיוֹם אַחַד" — נְזִיר שְׁתַּיִס.
⁽ⁿ⁾ **רַב סָבַר לֵה פְּרָבִי עֲקִיבָא, דְּדָרִישׁ לִישָׁנָא יַתִּירָא.**
⁽ⁿ⁾ **דִּתְנַן: לֹא אַת הַבּוֹר וְלֹא אַת הַדּוֹת — אַרְעַל פִּי שְׂפָתַב לוֹ עוּמָקָא וְרוּמָא. וְצִרִיךְ לִיקַח לוֹ דָּרָה, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא.**
"וּבְחֻכָּמִים אוּמָרִים: אִינוּ צִרִיךְ לִיקַח לוֹ דָּרָה. וּמוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא בְּזַמַּן שְׁאָמַר לוֹ "חוּץ מֵאִלּוּ" שְׁאִינוּ צִרִיךְ לִיקַח לוֹ דָּרָה.

	מתנני
---------------------------------------	--------------

שלשים יום נשעה אחת לפי שאין נזדרין לשעות להכי הוא דאמר דמחציב בשתי נזירות: אָבֵל היכא דאמר נזירות אחת ומחצה דנזירות נחת לדוקא אימא דלא לימני תרפי אלא מ"ה ימים בלָבַד: קמ"ל דבכולהו חייב תרפי וְהִיכָא דאמר בְּרִישָׁא הֲרֵנִי גזיר סתמא חילא עלה נזירות וְכִי הָזַר ואמר אז יום אחד אז שעה אחת אז נזירות ומחצה פינו דקבֵל מקצתה פמי שקבֵל את כֹּלָה דמי וחייב בְּב' נזירות: מתני' האומר הרניי גזיר שלשים יום וְשָׁעָה אחת נעשה כאומר ל"א יום ואינו חייב אלא ל"א יום בלָבַד: גַּמ' אמר רב האי דזיקי' ממתני' דכי אמר שלשים יום נשעה נעשה פמי שאמר ל"א ואינו חייב בנזירות אלא ל"א בלָבַד: לא שנו אלא דאמר ל"א יום אָבֵל אמר הרניי גזיר שלשים יום וְיוֹם אחד פינו דאמר לשנא יתירא הני גזיר שְׁתַּיִס דרב סָבַר לה כר"ע דדרש לשנא יתירא דתנן המוכר בֵּית לַחֲבֵרוֹ וְהִיה לֹו שָׁם בּוֹר וְדוֹת לֹא מִכַּר אַת הַבּוֹר וְאֵת הַדּוֹת אַע"פ שְׂפָתַב לוֹ שְׁמָקָא וְרוּמָא: וְצִרִיךְ לוֹ לְמוֹכֵר לָקַח לוֹ דָּרָךְ לִילָךְ לְבוֹר וְדוֹת שְׁלוֹ אוּ וְפִרְח בְּאִוִיר דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא דקסבר בשני רפה הוא מוכר ולא שזר דָּרָךְ לעצמו: וְסָבָמִים אוּמָרִים אינו צריך לקח לו דָּרָךְ דאמרינן כַּשֵּׁם שְׁשִׁיר אַת הַבּוֹר וְאֵת הַדּוֹת לעצמו כַּךְ שִׁזר לוֹ דָּרָךְ: בְּזַמַּן שְׁאָמַר לוֹ מוֹכֵר בְּפִרוּשׁ חוּץ מֵאִלּוּ בּוֹר וְדוֹת פִּינוּ דאמר לשנא יתירא דִּהֵא אִפֻּלּוּ לא אמר חוץ לא הנו מכוּרין להכי אמר חוץ לשזר לוֹ אַת הַדָּרָךְ:

מסורת הש"ס

א בבא בתרא קלח: ערכין יט.

ב בבא בתרא סא: משנה בבא בתרא; בבא בתרא עא; בבא בתרא סג:

מסורת הש"ס
א תוספתא זויר; לקמן לד.; לקמן יג.
גליון הש"ס
תוס' ד"ה שיחא בכרי ולקמן מפרש. דף יג ע"א ולב ע"ב:
תורה אור השלם

[במדבר ו]

מִתְנִי' **הַאִמֵּר הָרִינִי נִזִּיר כְּשֶׁעַר כּו'** [דְּאִמְרִינן] נִזִּירוֹת כְּשֶׁעַר רֹאשׁוֹ קֶבֶל עָלָיו וְהָרִי זֶה נִזִּיר עוֹלָם לְפִי שְׁשֻׁעְרוֹת רֹאשׁוֹ מְרַבִּין מִשְׁנֵי חַיִּיו וַיְהִי מַעֲלָח כֹּל יָמָיו אַחַת בְּסוּף שְׁלָשִׁים וַיֵּבִיא קֶרְבָּן: **רַבִּי אוֹמֵר** אִין זֶה מַעֲלָח אַחַת לְשָׁלָשִׁים וַיְהִי דְקֻאֲמֵר כְּשֶׁעַר רֹאשֵׁי חָדָא נִזִּירוֹת אֶרִיבָא קֶבֶל עָלָיו כְּשֶׁעוֹר שְׁעַר רֹאשׁוֹ וְאִינוּ יְכוּל לְהַשְׁלִימָה וְאִינוּ מַעֲלָח לַעוֹלָם: אֵלָּא אִתְּהוּ שְׁמַנְלַח אַחַת לְשָׁלָשִׁים יוֹם זֶה שְׁאֵמֵר הָרִי עָלֵי נִזִּירוֹת כְּשֶׁעַר רֹאשֵׁי הַדְּאִיל וְאֵמֵר עָלֵי נִזִּירוֹת מִשְׁמַע דְּקָא מְפַגֵּג בֵּין נִזִּירוֹת לְנִזִּירוֹת וַיְהִי מַעֲלָח בְּסוּף כֹּל שְׁלָשִׁים וּמַבִּיא קֶרְבָּן: בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ אִם אֵמֵר אַחַת גְּדוּלָה גְּרַמֵּי הָרִי זֶה נִזִּיר שְׁלָשִׁים יוֹם וְתוּ לֹא וְהָא דְאֵמֵר מְלֵא הַבַּיִת מִשְׁמַע כְּאֵלּוּ אֵמֵר אֶרִיבָא לִי מַלְתָּא בְּמִלָּא הַבַּיִת אִו כְּמִלָּא קִפְּהִי: וְאִם אֵמֵר **סָתֵם גְּדַרְתִּי נַעֲשֶׂה** כְּאֵלּוּ אֵמֵר מְלֵא חֲרָדֵל נַעֲשֶׂה כֹּל יָמָיו נִזִּיר דְּאִמְרִינן נִזִּירוֹת כְּמַנְיָן גְּרַעֲיַי חֲרָדֵל שְׂבֹו קֶבֶל עָלָיו וְאִין לָהֶם הַסְּפָקָה כֹּל יָמָיו: גְּמִי' וְאִמְרֵא וְלַחֲזִינָה לְהִיחָא קִפְּהִי כְּאֵלּוּ מְלָאָה קְשׁוּאִין וְאִי מַחֲזִיקָא מַנְיָה י' יָנִימָא דִּי' נִזִּירוֹת שָׁל שְׁלָשִׁים שְׁלָשִׁים קֶבֶל עָלָיו: וְתַקְּאִי לִיה תַּקְּנִתָּא אַחַר אוֹתָם עֲשֶׂהָ נִזִּירוֹת לְשִׁתִּית בִּיּוּן: אֵמֵר חֲזַקְתִּי בְּמַחֲלָקַת שְׁנִיָּה דְאִרְיָא מֵאֵן דְּסַבְּרָא לִיה כְּתִמָּה וּמִתְנִי' לֹא תִנִּי הָכִי: ר"ש הִיא דְאֵמֵר אָדָם מַכְנִים עֲצָמוּ לְדָבָר שְׁסַפְקוּ חֲמוּר מַנְדְּאִי דְאִילּוּ נִזִּיר וְזֹאִי מַעֲלָח וּמַבִּיא קֶרְבָן וְנִגְאָכֵל וְאֵלּוּ עַל סַפְקוּ לֹא מַצִּי מַעֲלָח דְּהָכִי מְפָרֵשׁ בְּאֵלּוּ מַתָּרִים בְּמַסְכַּת גְּדָרִים: הָרִינִי **נִזִּיר כּו'** ר"ש **אוֹסֵר** שְׁחֹב בְּנִזִּירוֹת הַדְּאִיל דְּהָיִי סַפַּק אִי הָווּ בַּה מֵאָה כּוּר אִמְרִינן דְּהָיִי בַּה וְזֹאִי מֵאָה כּוּר וְלָהּוּ נִזִּיר שְׁכָל סַפַּק נִזִּירוֹת לְהַחֲמִיר דְּסַפְקוּ בְּנִזִּיר חֲמוּר מַנְדְּאִו דְאֵלּוּ וְזֹאִי שָׁלָא הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר לֹא הָיִי נִזִּיר הַשְׁתָּא דְּהָיִי סַפַּק אִמְרִינן דְּנִזִּיר הִוא דְּכִי נָמִי בְּמַתְנִיתוּן הַדְּאִיל דְּסַפְקָא הִוא דְלֹא יִדְעִין אִי אַדְעָתָא דְּמַלְאָה קְשׁוּאִין אִי בַּחֲרָדֵל קֻאֲמֵר אִמְרִינן בַּה סַפַּק נִזִּירוֹת לְהַחֲמִיר וּבְמֵאֵן

דְּמַלְאָה חֲרָדֵל קֻאֲמֵר וְאִין לוּ תַקְנָה אֲבָל אֲלַבָּא דַּמ"ד שְׂכָל סַפַּק נִזִּירוֹת לְהַקֵּל לְדִידָהּ אִמְרִינן ר'אִין אוֹתָהּ כְּאֵלּוּ מְלָאָה קְשׁוּאִין: ר' יוֹחָנָן אֵמֵר אֲפֹלּוּ תִימָא כְּר' יִהְיֶה דְהָתָם טַעֲמָא מֵאִי אֵמֵר ר' יִהְיֶה דְסַפַּק נִזִּירוֹת לְהַקֵּל דְּזִלְמָא לֹא הָיִי בַּה מֵאָה כּוּרִין וְלֹא נַחִית לִיה לְנִזִּירוֹת כֻּלָּל וּמַסְפִּיקָא לֹא אִמְרִינן לִיה דְלָהּוּ נִזִּיר כִּי הִיכִי דְלֹא לִיתִי חֲלוּץ לַעֲזֹרָה לְכִי מַשְׁלִים נִזִּירוֹתוֹ: אֵלָּא הָבָא בִּיּוּן דְנַחֲתִית לִיה לְנִזִּירוֹת אִי מַשּׁוּם מְלָאָה קְשׁוּאִין אִי מַשּׁוּם מְלָאָה חֲרָדֵל נִזִּירוֹת חִילָא עָלֶה מַמַּה נַפְשָׁךְ וּבִיּוּן דְנַחֲתִית לְנִזִּירוֹת בְּמֵאִי לְסַלְקָה מַש"ה אִית לָן לְמִימֵר דְּנִזִּירוֹת כְּמַנְיָן גְּרַעֲיַי חֲרָדֵל קֶבֶל עָלָיו וּלְעוֹלָם כֹּל יָמָיו וַיְהִי אֶסוּר בִּיּוּן: אִמְרֵאִי לֹא לְסַלְקָה גִּימָא דְלִנְחִיזִיָּה כְּאֵלּוּ מְלָאָה קְשׁוּאִין וּלְכִי מַשְׁלִים לִיה נִזִּירוֹת כְּמַנְיָן קְשׁוּאִין שְׂיִכּוּלִין לִפְנֵם בַּתְּרָךְ הַקִּפְּהִי וּמִינֵי לִיה קֶרְבָן הָיִי בְּמַסְלָק וְעוֹמֵד כְּדִלָּא נַחִית לִיה לְנִזִּירוֹת דְּמִי וְתַקְּאִי לִיה תַּקְּנִתָּא: הָא לֹא מַצִּית אִמְרַת דְּנִזִּירוֹת קֶבֶל עָלָיו:

שְׂתִּיחִיל לְמִנּוּת יָמֵי נִזִּירוֹתוֹ אִם הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר וְהָרִי נִזִּיר מַדְבּוּרִי הֲרֹאשֻׁן הֵנֶה אֲשֵׁלִים גְּדָרִי וּמַבִּיא קֶרְבַּנְתּוֹ וְאִם לֹא הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר וְאִם כֵּן בְּדַבּוּרִי לֹא הָיִה בּוּ מַמַּשׁ הָרִי נוֹדֵר בְּנִזִּיר מַעֲבָשׁ וַיְהִי נִזִּיר שְׁלָשִׁים יוֹם וַיֵּבִיא קֶרְבַּנְתּוֹ וְאִין כֹּאן חֲלוּץ בְּעֲזָרָה כִּי הִוא נִזִּיר שְׁלָשִׁים אוּ מַכַּח דְּבוּר הֲרֹאשֻׁן אוּ מַכַּח דְּבוּר הַשְּׁנִי וְאִם תֻּאֲמַר וּמֵאִי סַפְקוּ חֲמוּר מַנְדְּאִי הָרִי הִוא נִפְטוּר בְּנִזִּירוֹת אַחַת וּבַחֲרָדֵן אַחַד כְּאֵלּוּ בְּנִדְאִי הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר וַיֵּשׁ לוֹמֵר יְכִיבּוּל לְבָא לִידִי חוּמְרָא כְּגוּן אִם נְטוּמָא קִדָּם שְׁהִתְנֶה דְּהַשְׁתָּא הָיִי סַפַּק נִזִּיר טוּמֵא וְאִין לוּ תַקְנָה דְלֹא יוּכַל לְהַבִּיא אֲשֵׁם טוּמֵא עַל הַסְּפַק שָׁלָא הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר וְהָא מִינֵי חֲלוּץ בְּעֲזָרָה וְאֶסוּר בִּיּוּן וּבַתְּגַלְחַת לַעוֹלָם [דְּשִׁמְא] נִזִּיר הִוא וְאִינוּ יְכוּל לִפְטוֹר מִנְזִירוֹתוֹ אִם לֹא בְּהַבָּאת אֲשֵׁם טוּמֵאָה וְהָ אִין כֹּא עַל הַתְּנָאִי אֲבָל נְטוּמֵא אַחַר שְׁהִתְנֶה אִזְ הֵנֶה וְזֹאִי נִזִּיר טוּמֵא וּמִינֵי אֲשֵׁם טוּמֵאָה וְהָדָר מַשְׁלִים נִזִּירוֹתוֹ: **רַבִּי** יְהוּדָה מַתִּיר שְׁסַפַּק

"מִתְנִי' יְהָרִינִי נִזִּיר כְּשֶׁעַר רֹאשִׁי", וי"כעפר האַרְצִי", וי"כחול הַיָּם — הָרִי זֶה נִזִּיר עוֹלָם, וּמַגְלַח אַחַת לְשָׁלָשִׁים יוֹם. **רַבִּי אוֹמֵר**: אִין זֶה מַגְלַח אַחַת לְשָׁלָשִׁים יוֹם. וְאִיזְהוּ מַגְלַח אַחַת לְשָׁלָשִׁים? **הַאֲוִמֵּר**: **"הָרִי עָלִי נִזִּירוֹת כְּשֶׁעַר רֹאשִׁי", וי"כעפר האַרְצִי", וי"כחול הַיָּם**". **"יְהָרִינִי נִזִּיר מְלֵא הַבַּיִת", או "מְלֵא הַקּוּפָּה"** — בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ, אִם אָמַר: אַחַת גְּדוּלָה גְּזַרְתִּי — נִזִּיר שְׁלָשִׁים יוֹם. וְאִם אָמַר: סָתֵם גְּזַרְתִּי — רּוֹאִין אֶת הַקּוּפָּה כְּאִילוּ הִיא מְלֵאָה חֲרָדֵל. וְנִזִּיר כֹּל יָמָיו. **"יְהָרִינִי נִזִּיר מִכָּאן עַד מָקוֹם פְּלוּנִי"** — אוּמְדִין כַּמָּה יָמִים מִכָּאן עַד מָקוֹם פְּלוּנִי, אִם פָּחוֹת מִשְׁלָשִׁים יוֹם — נִזִּיר שְׁלָשִׁים יוֹם. **"יְהָרִינִי נִזִּיר כְּמַנְיָן יָמוֹת הַחֲמֵה"** — מוֹנֶה נִזִּירוֹת כְּמַנְיָן יָמוֹת הַחֲמֵה. אָמַר **רַבִּי יְהוּדָה**: מַעֲשֶׂה הָיָה, כִּיּוֹן שְׁהַשְׁלִים — מֵת. גְּמִי' רּוֹאִין אֶת הַקּוּפָּה כְּאִילוּ מְלֵאָה חֲרָדֵל וְנִזִּיר כֹּל יָמָיו. וְאִמְרֵא? וְלִיחְזִינָּה כְּאִילוּ מְלֵאָה קִישׁוּאִין וְדִלּוּעִין, וְתִיּהוּי לִיה תַּקְּנִתָּא! אָמַר חֲזַקְתִּי: בְּמַחֲלָקַת שְׁנוּיָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא, דְאָמַר: אָדָם מַכְנִים אֶת עַצְמוֹ לְדָבָר שְׁסַפִּיקוּ חֲמוּר מוֹדָאִי.^(טו) **דְּתַנְיָא**: **"יְהָרִינִי נִזִּיר עַל מְנַת שְׂיִיחָא בְּכָרִי זֶה מֵאָה כּוּר"**, וְהֵלֶךְ וּמַצְאוּ שְׁנַגְנַב אוּ שְׁאָבָד — **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹסֵר**, שְׁסַפַּק נִזִּירוֹת לְהַחֲמִיר. **"רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר**, שְׁסַפַּק נִזִּירוֹת לְהַקֵּל. **רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר**: אֲפִילוּ תִימָא **רַבִּי יְהוּדָה**, הָתָם לֹא נַחֲתִית לִיה לְנִזִּירוֹת. הָכָא נַחֲתִית לִיה לְנִזִּירוֹת, בְּמֵאִי לְסַלּוּקְיָה מִיִּיבִיָּה? אִמְרֵאִי לֹא? לִיחְזִינָּה לְקוּפָּה כְּאִילוּ מְלֵאָה קִישׁוּאִין וְדִלּוּעִין, וְתִיּהוּי לִיה תַּקְּנִתָּא. הָא סְלֵקָא דְעַתִּין, נִזִּירוֹת הוּא דְקַבִּיל עֵילּוּיָה!

דְּרַבִּי

לוֹמֵר דְּהָתָם תַּנן בְּמַסְכַּת טְהָרוֹת (פ"ד מ"ו) סַפַּק נִזִּירוֹת לְהַקֵּל וּא"ת וְהָא לְעִיל גְּבִי מַכָּאן וְעַד סוּף הָעוֹלָם פְּרִיךְ לַחוּמְרָא וַיֵּשׁ לוֹמֵר דְּהָתָם לֹא יִזְע שׁוּם צַד דְּמַצִּי לְמִימֵר לְהֵלֵא בְּלִשְׁנָא דְּמַכָּאן עַד סוּף הָעוֹלָם וּלְפִיּוֹם רַבְטָא מִשְׁמַע דְּנִזִּירוֹת קֶבֶל עָלֶיהָ מַכָּאן וְעַד סוּף הָעוֹלָם וּלְכַךְ פְּרִיךְ לַחוּמְרָא מִמַּשְׁמַעוֹת לְשׁוֹנוֹ אֲבָל הָבָא קַם ד"ד דְאִין אָדָם מַכְנִים עֲצָמוּ לְדָבָר דְּסַפְקוּ חֲמוּר מַנְדְּאִי שְׁעַל יָדֵי סַפַּק וַיְהִי חֲמוּר לוּ מֵאֵלּוּ קֶבֶל עָלָיו נִזִּירוֹת וְזֹאִי כִּמוֹ שְׂאִם בְּבִירוֹר לְחֲרָדֵל נִתְּפָן מוֹנֶה נִזִּירוֹת אַחַר נִזִּירוֹת לַעוֹלָם וּמַעֲלָח בֵּין כֹּל אַחַת וְאַחַת וּמַבִּיא קֶרְבָן וְהַשְׁתָּא דְאִרְיָא לְסַפְקוּ [דְּלַקְשׁוּאִין אִו] לְבָצַק נִתְּפָן מַשְׁנַגַּל פַּעַם אַחַת שׁוּב לֹא יְחוּל עַד שְׂנִיבִיא קֶרְבָן וְקֶרְבָן אִינוּ יְכוּל לְהַבִּיא דְשִׁמָּא לְבָצַק נִתְּפָן לַחַד נִזִּירוֹת וְקַמְיַתִּי חֲלוּץ בְּעֲזָרָה: **שְׂיִיחָא בְּכָרִי זֶה מֵאָה כּוּר** וּמַצְאוּ שְׁנַגְנַב וְאִין אֵנוּ יוֹדְעִין אִם הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר אִם לֹא ר"ש אוֹסֵר דְּסַפַּק נִזִּירוֹת לְהַחֲמִיר דְּחִישְׁיָן דְלִמָּא הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר וּלְקַמֵּן מְפָרֵשׁ תַּקְּנִתָּא לר"ש דְאֵוֹמֵר קִדָּם נוֹדֵר בְּנִזִּיר מַעֲבָשׁ וַיְהִי נִזִּיר שְׁלָשִׁים אוּ מַכַּח דְּבוּר הֲרֹאשֻׁן אוּ מַכַּח דְּבוּר הַשְּׁנִי וְאִם תֻּאֲמַר וּמֵאִי סַפְקוּ חֲמוּר מַנְדְּאִי הָרִי הִוא נִפְטוּר בְּנִזִּירוֹת אַחַת וּבַחֲרָדֵן אַחַד כְּאֵלּוּ בְּנִדְאִי הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר וְהָא מִינֵי חֲלוּץ בְּעֲזָרָה וְאֶסוּר בִּיּוּן וּבַתְּגַלְחַת לַעוֹלָם [דְּשִׁמְא] נִזִּיר הִוא וְאִינוּ יְכוּל לִפְטוֹר מִנְזִירוֹתוֹ אִם לֹא בְּהַבָּאת אֲשֵׁם טוּמֵאָה אַחַר שְׁהִתְנֶה אִזְ הֵנֶה וְזֹאִי נִזִּיר טוּמֵא וּמִינֵי אֲשֵׁם טוּמֵאָה וְהָדָר מַשְׁלִים נִזִּירוֹתוֹ: **רַבִּי** יְהוּדָה מַתִּיר שְׁסַפַּק **נִזִּירוֹת לְהַקֵּל** דִּהּא לֹא קֶבֶל עָלָיו אא"כ וַיַּצֵּא בּוּ מֵאָה כּוּר וְכֵן בְּמִתְנִי' רּוֹאִין אוֹתָהּ כְּאֵלּוּ מְלָאָה בְּצַק וַיִּפְטוּר בְּנִזִּירוֹת אַחַת: **אַפִּי'** תִימָא **רַבִּי יְהוּדָה הָתָם לֹא נַחַת לְנִזִּירוֹת כִּלְדֵל** כְּלוּמַר אִין לְהַטִּיל עָלָיו נִזִּירוֹת דְשִׁמָּא לֹא הָיִי בּוּ מֵאָה כּוּר: **הָכָא נַחֲתִית לְנִזִּירוֹת בְּמֵאִי לְסַלּוּקָה מַנְה** כְּלוּמַר בְּמַתְנִיתֵן עַל כְּרַחֲוִין חִיב לְנִזִּירוֹת אַחַת וְאֲפֹלּוּ אִי בְצַק אֵמֵר וּבִיּוּן שְׁרִד לְנִזִּירוֹת אִינוּ יְכוּל לְהַסְתַּלַּק לַחֲזִי כְּאֵלּוּ הִיא מְלָאָה קְשׁוּאִין אוּ מְלָאָה בְּצַק וְתַקְּאִי לִיה תַּקְּנִתָּא דְסַלְקָא דַּעֲתָךְ דְּנִזִּירוֹת קֶבֶל עָלֶיהָ כְּלוּמַר יַגְלַח מַמַּה נַפְשָׁךְ לְסוּף שְׁלָשִׁים יוֹם וַיֵּבִיא קֶרְבָן דְאִי חָדָא נִזִּירוֹת קֶבֶל עָלֶיהָ שְׁפִיר מַעֲנַלַח וְאִי נָמִי חֲרָדֵל קֶבֶל עָלֶיהָ מַצִּי לְגַלּוּחִי אַחַר שְׁלָשִׁים יוֹם דְקָא סַלְקָא דַּעֲתָךְ אִי אֵמֵר חֲרָדֵל לְנִזִּירוֹת קֶבֶל עָלֶיהָ כְּלוּמַר הַקִּבָּה נִזִּירוֹת וְלֹא נִזִּירוֹת אַחַת אַרְךְ וּבִיּוּן שְׁנַגַּלַח לְסוּף שְׁלָשִׁים שׁוּב לֹא תַפְטִיל עָלֶיהָ נִזִּירוֹת לְרַבִּי יִהְיֶה דְמֵאֵן לִימָא לָן דַּחֲרָדֵל קֶבֶל דְלִמָּא בְצַק וְהַשְׁלִים גְּדָרוֹ וְהַשְׁתָּא דְמִי לְהִיחָא דְכָרִי דְאֵמֵר רַבִּי יִהְיֶה מַתִּיר וְאִמְרֵאִי אִינוּ יְכוּל לְהַסְתַּלַּק וּמַשְׁנִי רַבִּי יִהְיֶה סַבֵּר לֶה כְּרַבִּי דְהַאֲמֵר חֲרָדֵל הָךְ נִזִּירוֹת אַרְיָךְ קֶבֶל עָלֶה וְעַד יוֹם מוֹתוֹ לֹא מַצִּי לַגְלַח הַלְבָּךְ הָכָא ע"כ נַחֲתִית לַחַד נִזִּירוֹת אֲפִילוּ אִי בְצַק קֶבֶל וּבִיּוּן שְׁאִתָּה מוֹרִידוֹ לְנִזִּירוֹת אֲפִילוּ לְרַבִּי יִהְיֶה תוּ לֹא מַצִּי לְהַסְתַּלַּק דְשִׁמָּא חֲרָדֵל קֶבֶל עָלֶיהָ וְגָדוֹן עַד יוֹם מוֹתוֹ נִזִּירוֹת חַד וְאַרְךְ וְלֹא דְמִי לְהִיחָא כֻּלָּל דְאִינוּ יוֹרֵד לְנִזִּירוֹת לְרַבִּי יִהְיֶה:

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

ח.

עין משפט נר מצוה

א מו"י פג' מהל' נזירות הל' יח:

ב מו"י פג' מהל' נזירות הל' יז:

ג מו"י פג' מהל' נזירות הל' ה:

ד מו"י פג' מהל' נזירות הל' ז:

ה מו"י פב' מהל' נזירות הל' ט:

ח:

	עין משפט גור מצוה
---------------------------------------	----------------------------------

א מו"י פג' מהל' נזירות הל' יא:

ב מו"י פג' מהל' נזירות הל' ח:

ג מו"י פ"ד מהל' טומאת צרעת הל' ו:

וְרַבִּי יְהוּדָה מִי סֵבֵר לָהּ כְּרַבִּי דֵּהאומר חקלך וּהתנן דרבי גזיר (מן הסתנן)

כַּמְנִין וְכוּ' אָמר רבי יהודה מַעֲשֶׂה וְכוּ' אִי אִמְרַת בַּשְּׁלֵמָא גְזִירוֹת הִרְבֵּה קִבִּיל עָלֶיהָ דְּכִיּוֹן שֶׁהֶשְׁלִים מִת בְּלוּמֵר נִרְאֶה נִפְל בּוֹ לְשׁוֹן הַשְּׁלֵמָה שֶׁהִרְבֵּה גְזִירוֹת שִׁחִיבוּהוּ חֲכָמִים כִּיּוֹן שֶׁהֶשְׁלִים אוֹתָם מִת אֵלָּא אִי אִמְרַת חֲדָא גְזִירוֹת אֲרוּךְ קִבִּיל עָלֶה מִי הֻיָּא הַשְּׁלֵמָה כָּלָל פִּי' מִי שִׁיךְ בַּה לְשׁוֹן הַשְּׁלֵמָה כָּלָל וְכַרִּי הוּא גְזִיר גְזִירוֹת אַחַת שְׁלֹא יִגְלַח כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה וְאִין שִׁיךְ בּוֹ לְשׁוֹן הַשְּׁלֵמָה כָּלָל (אֵלָּא מֵאִי) לְרַבִּי יְהוּדָה גְזִירוֹת הִרְבֵּה קִבִּיל עָלֶיהָ הִינּוּ טַעְמָא מִכִּיּוֹן שֶׁהֶשְׁלִים מִת [שְׁאֲחֹר] שְׁלָשִׁים יוֹם מִת כַּמוּ מֵלֵתָא דַּת"ק דְּאָמַר מוֹנָה מַעֲן גְזִירוֹת כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה אֵלָּא אִי אִמְרַת חֲדָא גְזִירוֹת מִי הֻיָּא הַשְּׁלֵמָה זִידָה [כִּהַשְּׁלֵמָה דַּת"ק] וְאִם כּוֹן הוּא מַעֲשֶׂה לְסַתֵּר וּמַדְמִינֵי ר' יהודה בְּתֵר מֵלֵתָא דַּת"ק וּמַעֲשֶׂה וְכוּ' מִכָּלָל דְּמִיתֵי רָחִיב לְמַלְתָּה דַּת"ק כַּמוּ שְׁכַתְּבָתִּי. (הנה"ה): **מַכְנִין** הִלְקִטִּי בְּיָדִי שְׁמִטָּה וְכוּן בַּשְּׁמִטָּה אִין הֶעֱדוֹת זְרוּעוֹת וּמִרְבִּין בָּהֶן שְׂבִילִים: **מוֹנָה** גְזִירוֹת מַכְנִין הִילְקִטִּי חֲזִין אֵלמָא גְזִירוֹת הִרְבֵּה קִבִּיל עָלֶיהָ לִר' יהודה וּמַשְׁנֵי מַעֲנִי שְׁאִנִּי פִי' וְדָאִי כִי אָמַר מַעֲן גְזִירוֹת קִבִּיל עָלֶיהָ אֵבֵל כִּי אָמַר כִּמְחַדֵּל אוֹ כִּהִילְקִטִּי וְלֹא הִזְכִּיר מַעֲן חַד גְזִירוֹת אֲרוּךְ קִבִּיל עָלֶה כְּרַבִּי: **וּמִי שְׁאִנִּי** לְרַבִּי מַכְנִין הִיֵּה סוֹבֵר כִּיּוֹן דַּר' יהודה כְּרַבִּי סֵבֵר לִיה וְשָׁנִי לִיה כִּיּוֹן אָמַר מַעֲן כִּיּוֹן לֹא אָמַר מַעֲן ה"נ שָׁנִי לִיה לְרַבִּי וּמַש"ה פִּרִּיךְ רַבִּי אוֹמַר עַד שִׁיאֲמַר גְזִירוֹת עָלִי כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה אֵלמָא דְלָשׁוֹן כַּמְנִין בְּלֹא גְזִירוֹת לֹא מַשְׁמַע לְרַבִּי אֵלָּא חַד גְזִירוֹת אֲרוּךְ וּמַשְׁנֵי ר' יהודה סֵבֵר לָהּ כִּנְתֵּה בַּחֲדָא דַּחַד גְזִירוֹת קִבִּיל עָלֶיהָ כִּי אָמַר חֲקַדֵּל וּפְלִיג בַּחֲדָא דַּר' יהודה שָׁנִי לִיה מַעֲנִין: **וּמִי שְׁאִנִּי** לְרַבִּי מַכְנִין הִיֵּה סוֹבֵר כִּיּוֹן דַּר' יהודה כְּרַבִּי סֵבֵר לִיה וְשָׁנִי לִיה כִּיּוֹן אָמַר מַעֲן כִּיּוֹן לֹא אָמַר מַעֲן ה"נ שָׁנִי לִיה לְרַבִּי וּמַש"ה פִּרִּיךְ רַבִּי אוֹמַר עַד שִׁיאֲמַר גְזִירוֹת עָלִי כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה אֵלמָא דְלָשׁוֹן כַּמְנִין בְּלֹא גְזִירוֹת לֹא מַשְׁמַע לְרַבִּי אֵלָּא חַד גְזִירוֹת אֲרוּךְ וּמַשְׁנֵי ר' יהודה סֵבֵר לָהּ כִּנְתֵּה בַּחֲדָא דַּחַד גְזִירוֹת קִבִּיל עָלֶיהָ כִּי אָמַר חֲקַדֵּל וּפְלִיג בַּחֲדָא דַּר' יהודה שָׁנִי לִיה מַעֲנִין וְרַבִּי לֹא שָׁנִי לָהּ מַעֲנִין: **הָרִי** זֶה גְזִיר כַּאֲבָשְׁלוֹם וּמִיָּקַל לָמַר כַּדְאִית לָהּ וּלְאִמַר כַּדְאִית לָהּ כּוּ' וְכַדְפִּרְשֵׁנוּ לְעִיל: **אָמַר** מֵאָה שָׁנָה אוֹ אֶלֶף שָׁנָה גְזִיר לְעוֹלָם וְאִינוּ מְגַלַּח וְאִינוּ מְקַל עַד יוֹם מוֹתוֹ: **גְזִיר** וְאַחַת מוֹנָה שְׁתֵּי גְזִירוֹת לְפִי שְׁהוֹסִיף לִוְמַר וְאַחַת וְעוֹד מוֹסִיף וּמוֹנָה שְׁלֹשָׁה כְּשִׁיאֲמַר גְזִיר וְאַחַת וְעוֹד וְשׁוֹב [אַרְבַּע] וּמִקְשָׁה פְּשִׁיטָא מֵהוּ דְּמִימָא וְשׁוֹב כִּי בָּלְהוּ וּמִנִּי שִׁית קַמ"ל

דָּלָא: [הַרְבֵּי] גְזִיר סוּמְכוּס אוֹמַר הֵן אַחַת. פִּי' אִם אָמַר הֵן הוּא אַחַת כַּדְאִמְרוּן בַּשְּׁלֵמָא (שְׁבַת דָּף לא): שָׁכַן בַּלָּשׁוֹן יוֹנִי אַחַת קוֹרִין הֵינ"א: **דִּגְזוּן שְׁתֵּים** בַּלָּשׁוֹן יוֹן טְרִיגוֹן שְׁלֹשׁ טְטֶרְגוֹן ד' פּוֹנְטִיגוֹן ה' כַּמוּ בַּלָּשׁוֹן יוֹן: **בֵּית** עֲגוּל דֵּהוֹאִיל וְאִין לֹא ד' זְיוּת אִין מְטַמֵּא בְּגִנְעִים כַּמְסִיק מְקוֹר קִירוֹת וְהִינוּ טַעְמָא כְּכוּלָּהּ: **הֶעֱדָה** מַעֲבָב עַל יָדוֹ: מַעֲנִין שְׁאִנִּי דֵּהִיבָא דְאָמַר כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה אוֹ כַּמְנִין הִלְקִטִּי קוֹן אֲפִילוּ רַבִּי מוֹדֶה דְּגְזִירוֹת אַחַת לְשָׁלָשִׁים וְהִינוּ גַּמִּי דְּקִיאֲמַר רַבִּי יְהוּדָה לְעִיל כִּיּוֹן שֶׁהֶשְׁלִים מִת אֵבֵל גַּבִּי חֲכָה דְּגְזִירוֹת אֲרִיבָא קִבִּיל עָלֶיהָ אֲפִילוּ רַבִּי מוֹדֶה דְּסַפֵּךְ גְזִירוֹת לְהַחֲמִיר וְכַדְפִּרְשֵׁנָא: **רַבִּי** אוֹמַר עַד שִׁיאֲמַר גְזִירוֹת עָלִי כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה לֹא וְהֵא מְגַלַּח אַחַת לְשָׁלָשִׁים הֵא לֹא אָמַר גְזִירוֹת אֵלָּא הַרְבֵּי גְזִיר כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה חֲדָא גְזִירוֹת הוּא קִבִּיל עָלֶיהָ כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה עַד עוֹלָם כַּדְלָעִיל אוֹ לֵאִידֶךְ לִשְׁנָא שֶׁ"ה יְמִים: שָׁנִי לִיה מוֹנָה דְּמַעֲנִין שָׁנִי לִיה וְהִי כַּמ"ד גְזִירוֹת עָלִי: אֲפִילוּ מֵאָה שָׁנָה אִין זֶה גְזִיר עוֹלָם אֵלָּא זֶה גְזִיר לְעוֹלָם דְּחִירָתָא הוּא דֵּהִיָּא מַשׁוֹם דְּאִית לִיה חֲנֻתָא כַּדְאִמְרִין לְעִיל: הַרְבֵּי גְזִיר וְאַחַת מוֹנָה שְׁתֵּים כִּי אָמַר וְאַחַת כַּמְאֵן דְּאָמַר וְגְזִירוֹת אַחֲרַת דְּמִי: הָאוֹמַר הַרְבֵּי גְזִיר וְאַחַת עוֹד וְשׁוֹב מוֹנָה אַרְבַּע: מֵהוּ דְּמִימָא הֵא הֵאִי דְּקִיאֲמַר וְשׁוֹב מַשְׁמַע בְּאֵלּוּ אָמַר וְשׁוֹב לָהּוּ עָלִי גְזִירוֹת כִּי הֵנֶךְ דְּאִמְרִין וְהִינוּ לָהּ שִׁית מַשְׁמַע לָן: **סוּמְכוּס** אוֹמַר הַרְבֵּי גְזִיר הֵן חֲזִיב בְּגְזִירוֹת אַחַת וְאִם אָמַר הַרְבֵּי גְזִיר דַּגּוֹן מוֹנָה ב' טְטֶרְגוֹן מוֹנָה ג' טְטֶרְגוֹן מוֹנָה ד' פּוֹנְטִיגוֹן מוֹנָה ה' שָׁכַן מוֹנִין בַּלָּשׁוֹן יוֹן וְאַשְׁמוּשֵׁינוּ דְּכַבֵּל לָשׁוֹן וְכוּל דְּאֵס לְקַבֵּל עָלֵי גְזִירוֹת: **בֵּית** עֲגוּל שְׁאִין לֹא אֵלָּא שְׁתֵּי זְיוּת אוֹ טְרִיגוֹן שְׁאִין לֹא אֵלָּא שְׁלֹשָׁה אוֹ פּוֹנְטִיגוֹן שִׁשׁ לֹא חֲמֵשׁ זְיוּת אִין מְטַמֵּא בְּגִנְעִים טְטֶרְגוֹן שִׁשׁ לֹא אַרְבַּע זְיוּת מְטַמֵּא: מ"ט לְמַטָּה הוּא אוֹמַר קִירוֹת וְאִם פֶּשֶׁה הִנֵּגַה בְּקִירַת הַבַּיִת מִדֵּהֵנָה לִיה לְמַכְתָּב בְּתַרְוִיהוּ קוֹר מַשְׁמַע חַד וְכַתַּב קִירוֹת דְּמַשְׁמַע תְּרִי אֵלמָא ד' בַּעֲיִין כַּדְמַדְפֵּר לָהּ בַּלָּשָׁנָא דְּקִירָא וּמִרְאִיהוֹן שָׁכַן מִן הַקִּיר לֹא קָא חֲשִׁיב אֵלָּא הִנֵּי דְּכַתִּיב בָּהּוּ לְשָׁנִי יַחֲדִירִי חֲסָשִׁיב:

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

דַּרְבִּי יְהוּדָה סֵבֵר לָהּ כְּרַבִּי

דְּתַנּוּ, רַבִּי אוֹמַר: אִין

זֶה מְגַלַּח אַחַת לְשָׁלְשִׁים יוֹם. וְאִיזְהוּ שְׁמַגְלַח אַחַת

לְשָׁלְשִׁים יוֹם? הָאוֹמַר "וְהָרִי" עָלִי גְזִירוֹת כְּשֶׁעַר

רֹאשִׁי" וְ"כַעֲפֹר הָאֲרָץ" וְ"כַחֲלוֹ הַיָּם". וְרַבִּי יְהוּדָה

מִי סֵבֵר לָהּ כְּרַבִּי? וְהַתְנַן: הַרְבֵּי גְזִיר כַּמְנִין יְמוֹת

הַחֲמָה וְכוּ'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַעֲשֶׂה הָיָה, וְכִיּוֹן

שֶׁהֶשְׁלִים — מִת. אִי אִמְרַת בַּשְּׁלֵמָא גְזִירוֹת קָא

מְקַבֵּל עָלֶיהָ, הִינּוּ טַעְמָא דְּכִיּוֹן דֵּהשְׁלִים — מִת.

אֵלָּא אִי אִמְרַת חֲדָא גְזִירוֹת קִבִּיל עֵילוּיָה — מִי הָיִי

הַשְּׁלֵמָה כָּלָל? וְעוֹד: מִי סֵבֵר לָהּ כְּרַבִּי? וְהָא תַנִּינָא,

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: "הַרְבֵּי גְזִיר מַכְנִין הִילְקִטִּי חֲזִין",

וְ"מַכְנִין שְׁבִילִי שְׁמִיטָה" — מוֹנָה גְזִירוֹת כַּמְנִין

הִילְקִטִּי חֲזִין וְכַמְנִין שְׁבִילִי שְׁמִיטָה! "מַכְנִין" שְׁאִנִּי.

^(א)וּמִי שְׁאִנִּי לִיה לְרַבִּי מַכְנִין? וְהַתְנַנָּא: "הַרְבֵּי גְזִיר

כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה" — מוֹנָה גְזִירוֹת כַּמְנִין יְמוֹת

הַחֲמָה. "כִּימִי הַלְכָּנָה" — מוֹנָה כִּימִי הַלְכָּנָה. רַבִּי

אוֹמַר: עַד שִׁיאֲמַר "גְזִירוֹת עָלִי כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה

וְכַמְנִין יְמוֹת הַלְכָּנָה!" ^(ב)רַבִּי יְהוּדָה סֵבֵר לָהּ כְּוִתִּיָּה

בַּחֲדָא וּפְלִיג עָלֶיהָ בַּחֲדָא. סֵבֵר לָהּ כְּוִתִּיָּה בַּחֲדָא —

גְזִירוֹת קִבִּיל עֵילוּיָה. וּפְלִיג עָלֶיהָ בַּחֲדָא — דְּאִילוּ

רַבִּי יְהוּדָה שָׁנִי לִיה מוֹנָה, וְרַבִּי לֹא שָׁנִי לִיה מוֹנָה.

"תַּנּוּ רַבְּנַן: "הַרְבֵּי גְזִיר כֹּל יָמֵי חַיֵּי", "הַרְבֵּי גְזִיר

עוֹלָם" — הָרִי זֶה גְזִיר עוֹלָם. אֲפִילוּ "מֵאָה שָׁנָה",

אֲפִילוּ "אֶלֶף שָׁנִים" — אִין זֶה גְזִיר עוֹלָם, אֵלָּא

גְזִיר לְעוֹלָם. "תַּנּוּ רַבְּנַן: "הַרְבֵּי גְזִיר וְאַחַת" —

מוֹנָה שְׁתֵּים. "וְעוֹד" — מוֹנָה שְׁלֹשׁ. "וְשׁוֹב" —

מוֹנָה אַרְבַּע. פְּשִׁיטָא? מֵהוּ דְּתִימָא: "וְשׁוֹב" כִּי

כּוֹלָהוּ, וְהָוִיא לִיה שִׁית, קָא מַשְׁמַע לָן דְּלָא. ^(ג)תַּנּוּ

רַבְּנַן: "הַרְבֵּי גְזִיר" — סוּמְכוּס אוֹמַר: "הָיִי" —

אַחַת, "דִּיגוֹן" — שְׁתֵּים, "טְרִיגוֹן" — שְׁלֹשׁ,

"טְטֶרְגוֹן" — אַרְבַּע, "פּוֹנְטִיגוֹן" — חֲמִשׁ. ^(ד)תַּנּוּ

רַבְּנַן: בֵּית עֲגוּל, דִּיגוֹן, טְרִיגוֹן, פּוֹנְטִיגוֹן — אִינוּ

מְטַמֵּא בְּגִנְעִים, טְטֶרְגוֹן — מְטַמֵּא בְּגִנְעִים. מֵאִי

טַעְמָא? לְמַטָּה הוּא אוֹמַר "קִיר" "קִירוֹת". לְמַעְלָה

הוּא אוֹמַר "קִיר" "קִירוֹת". הָרִי כַּאֵן אַרְבַּע. הַדָּרָן

עלֶה כָּל כִּינוּיֵי

"הַרְבֵּי"

דַּרְבִּי יְהוּדָה סֵבֵר לָהּ כְּרַבִּי דְאָמַר בְּמַתְנִי' כִּי אָמַר הַרְבֵּי גְזִיר כְּשֶׁעַר רֹאשִׁי

אִין זֶה מְגַלַּח אַחַת לְשָׁלָשִׁים יוֹם מַשׁוֹם דְּגְזִירוֹת

אֲרִיבָתָא קִבִּיל עָלֶיהָ וְלַעוֹלָם אִין לֹא תַקְנָה

שֶׁהָרִי שְׁעָרוֹת רֹאשׁו מְרַבִּין מַשְׁנֵי חַיִּיו ה"נ

הַרְבֵּי גְזִיר מֵלֹא הִרְבֵּה גְזִירוֹת אֲרִיבָתָא קִבִּיל

עָלֶיהָ וְאִינוּ מְגַלַּח וּמִבִּיא קַרְבָן כְּסוּף כָּל

שְׁלָשִׁים וְכִיּוֹן דֵּההוּא חַד גְזִירוֹת מְשִׁיךְ בְּמֵלֹא

הִרְבֵּה לֹא מַצִּית אִמְרַת דְּלִחְזוּיָה כְּאֵלוּ הִיא

מֵלֹאֵה קְשׁוּאִים וְלִכִּי מַשְׁלִים גְזִירוֹת כַּמְנִין

קְשׁוּאִים שְׁכֻחוּלִין לְכַנֵּם לְתוֹכָה לְיַחֲד קַרְבָן

דֵּהוֹאִיל וְעַל נִפְשָׁה לְגְזִירוֹת וְאִיבָא לְמִימַר

חֲדָא גְזִירוֹת אֲרִיבָתָא כַּמְנִין חֲקַדֵּל קַבֵּל

עָלִי לֹא מִיתִי קַרְבָן מַסְפִּיקָא דְדִלְמָא פְּגַע

לְאַתְוִי חֲלוּן לְעוֹרָה וְהַלְכָּךְ לְרַבִּי יְהוּדָה גַּמִּי

לֹא מַעַ לְסַלְקִי נִפְשָׁה מְגִירוֹת דְּלִיתִי קַרְבָן

וּמַש"ה לִית לָהּ תַקְנָתָא: וּמִי סֵבֵר לָהּ ר'י

יְהוּדָה כְּרַבִּי וְהַתְנַנָּא הַרְבֵּי גְזִיר כַּמְנִין

יְמוֹת הַחֲמָה מוֹנָה גְזִירוֹת כַּמְנִין יְמוֹת

הַחֲמָה שְׁיָהָ מוֹנָה שֶׁ"ה גְזִירוֹת שֶׁל שְׁלָשִׁים

וְנִמְצָא שְׁיָהָ נוֹהֵג גְזִירוֹת שְׁלָשִׁים שְׁנָה: אָמַר

רַבִּי יְהוּדָה מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שְׁאֲמַר הַרְבֵּי גְזִיר

כַּמְנִין יְמוֹת הַחֲמָה וְכִיּוֹן שֶׁהֶשְׁלִים גְזִירוֹתוֹ

לְסוּף שְׁלָשִׁים שְׁנָה מֵיַד מִת אִי אִמְרַת בַּשְּׁלֵמָא

גְזִירוֹת שֶׁל שְׁלָשִׁים קִבֵּל עָלִיו כַּמְנִין יְמוֹת

הַחֲמָה מַשְׁכַּחַת לָהּ דְּכִיּוֹן שֶׁהֶשְׁלִים מִת: אֵלָּא

אִי אִמְרַת חֲדָא גְזִירוֹת שֶׁל שֶׁ"ה קִבֵּל עָלִיו

וְכָל חֲדָא וְחָדָא תַּהֲוִי שֶׁ"ה יְמִים וְצִרִיךְ

דִּיזְהִי גְזִיר שֶׁ"ה פְּעָמִים שֶׁ"ה יְמִים כַּמְנִין

יְמוֹת הַחֲמָה וְכַדְבְּרִי רַבִּי דְאָמַר דְאִין זֶה גְזִיר

שְׁיָהָ מְגַלַּח כְּסוּף שְׁלָשִׁים אֵלָּא כָּל שֶׁ"ה

יְמִים יְהֵא נוֹהֵג גְזִירוֹתוֹ: מִי הָיוּ הַשְּׁלֵמָה כָּלָל

מסורת הש"ס
א מנחות פא; מנחות קג.
תורה אור השלם
כל ימי נזרו מפל אשר יעשה מגפו הינו מורצנים וצד"ג לא יאכל [במדבר ו, ד]

מתני' הריני נזיר מן הגרונגרות וכו' בש"א נזיר דבין דאמר הרני נזיר חל עליה נזירות וכי הדר ואמר מן הגרונגרות ומן הדבלה לא חמר כלום: ובה"א אינו נזיר דבין דאמר מן הגרונגרות לא שני שום נזירות בגרונגרות ודבלה: א"ר יהודה אף ב"ש לא אמרו שיהיה בו שום נזירות כלל אלא לפי מה שאמרו שחוששין לדבריו בזמן שאומר הריני נזיר מן הגרונגרות ומן הדבלה ושרי הן עלי קרבן כלומר שאסורין עליו בקרבן שיהיה גדור מאלכל מהן אכל משום נזירות אין חוששין בו כל עקר: גמ' ונלדברי ב"ש אמאי הוי נזיר בתמיה מכל אשר יעשה מגפן היין חמר רחמנא דלהוי נזיר אכל מגרונגרות ודבלה גלאו מגפן היין הוא לא: ב"ש אית להו כר"מ דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה ערך כלי עלי אדם יודע שאין ערך לכלי ותיב בכל דמי ערכו אף ה"נ פי חמר הריני נזיר מן הגרונגרות יודע הוא שאין נזרין מן הגרונגרות ואין מוציא דבריו לבטלה ומקבל עליו נזירות גמורה: וב"ה דאמרי אינו נזיר סבירא להו כרבי יוסי דאמר במס' תמורה ב'פ' ביצר מערימין (תמורה דף כה:) דבגמר דבריו אדם נתפס וכיון דאמר בגמר דבריו מן הגרונגרות ומן הדבלה תפס לשון אחרון ולא חילא עלה כלל וא"ת הא חמר ר' יוסי דאף בגמר דבריו אדם נתפס ומדקאמר אף להוי נזיר משום דתפסו לשון ראשון הא ל"ק דהיבא א"ר יוסי אף בגמר דבריו אדם נתפס בגנו דהיתה לו בהמת חליו ורוצה להמיר אותה על שני בהמות קדשים שלפניו אחת עולה ואחת שלמים ואמר זו תמורת עולה ותמורת שלמים דבין דאפשר לתים דבריו הראשונים והאחרונים תמכר ויביא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים אמרינן דאף בגמר דבריו אדם נתפס שכן היתה בונתו מתחלה לכך לשם עולה ולשם שלמים אלא שלא היה יכול להוציא את שניהם מפיו בבת אחת ואמר בזה אחר זה אכל גבי נזירות ליבא למימר הכי הנה ליה האי גזר ופתחו עמו שלא היאר אלא מן הגרונגרות והואיל דלא חיל עלה נזירות בגרונגרות אין בדבריו כלום ואינו נזיר כלל:

מתני' הריני נזיר מן הגרונגרות ובש"א נזיר דבין דאמר הרני נזיר חל

הריני נזיר פרק שני נזיר

הריני

הַדְּבִילָה, **בֵּית שְׁמַאי** או**מְרִים**: נזיר. ובית הלל אומרים: אינו נזיר. אמר רבי יהודה: אף כּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי, לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּאוֹמֵר "הֲרִי הֵן עָלַי קֶרֶבֶן". גַּמְי' "הַרִינִי נזיר מן הגרונגרות ומן הדבילה" — בֵּית שְׁמַאי אומרים: נזיר. ואמאי? "מכל אשר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן" אָמַר רַחֲמֵנָא! בֵּית שְׁמַאי סְבָרִי לֹה כֶּרֶבִי מֵאִיר, דְּאָמַר: אֵין אָדָם מוֹצִיא דְּבָרָיו לְבַטְלָה. ובית הלל סְבָרִי לֹה כֶּרֶבִי יוֹסִי, דְּאָמַר: בְּגִמֵּר דְּבָרָיו אָדָם נִתְפָּס. וְהֵאֵי גִזְרֵי וּפְתִיחוּ עִמּוֹ הוּא. ובית שְׁמַאי נִמִּי, נִדָּר וּפְתִיחוּ עִמּוֹ הוּא! אֶלָּא: בֵּית שְׁמַאי סְבָרִי לֹה כֶּרֶבִי מֵאִיר, דְּאָמַר: אֵין אָדָם מוֹצִיא דְּבָרָיו לְבַטְלָה. וְכֵינּוּ דְּאָמַר "הַרִינִי נזיר" — הֵנָּה לִיה נזיר, פִּי קֹאמֵר "מִן הַגְּרוֹנוֹרוֹת ומן הדבילה" — לְאַיִתְשׁוּלִי הוּא דְּקֹאֲתִי. ובית שְׁמַאי לְטַעֲמִייהוּ דְּאָמְרִי: אֵין שְׁאֲלָה בְּהִקְדָּשׁ. וְכֵינּוּ דְּאֵין שְׁאֲלָה בְּהִקְדָּשׁ — אֵין שְׁאֲלָה בְּנִזְירוֹת. ובית הלל סְבָרִי כֶּרֶבִי שְׁמַעוֹן, דִּתְנִין: וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר, שְׁלֹא הִתְנַדֵּב בְּדָרָה הַמִּתְנַדְּבִים.

מתניתין

ונסי דנחית לפרושי ולא פרש מיוצא מגפן היין ובגמ' מפרש טעמא. פתוספתא (ריש פ"ב) כנניי כנניין בש"א נזיר ובה"א אינו נזיר אחיה כנניי כנניין האומר הריני נזיר מן הדבלה ולמה קרי לה כנניי מה שני דבלה בגזירות וי"ל דברוש' קרי לדבלה תירוש:

אָמַר ר' יהודה אף כּשֶׁאָמְרוּ ב"ש לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּאוֹמֵר הֲרִי עָלַי קֶרֶבֶן רַבִּי יְהוּדָה פְּלִיג אֲתַנָּא דַּמְתַּנִּיתוּן אֲלַבָּא דב"ש וְקֹאמֵר דָּלָא הֵי נזיר לְדִין נזירות כֵּינּוּ דָּלָא גִזְרֵי מֵאֲשֶׁר יוֹצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן אֶלָּא גְדוּר הֵי מן הַגְּרוֹנוֹרוֹת ומן הדבלה כְּאֵלוֹ חמר רבי הן עלי בקרבן וא"ת וְהֵאֵי אִיהוּ נזיר קֹאמֵר וְאִין וְהֵאֵי נזיר וי"ל דְּנזִיר לְשׁוֹן הִפְקָשָׁה וְכֵאלּוֹ חמר הִרְנִי פְרוּשׁ מן הַגְּרוֹנוֹרוֹת וא"ת וְהֵאֵי בְּגִזְרִים (דף יג.) מוכח לרבי [יהודה] חמר קרבן לא הוי גזר בקרבן עד שיאמר בקרבן ב"ק"ף וי"ל דה"מ כִּשְׁלֹא חמר עלי אלא כִּכֵּר זֶה קֶרֶבֶן אֲבָל פי חמר כִּכֵּר זֶה עלי קרבן א"צ לומר

כ"ף: אֵין אָדָם מוֹצִיא דְּבָרָיו לְבַטְלָה נחלקו בַּעֲרֵכִין (דף כ. ע"ס) בַּהֲאֹמֵר עֶרֶךְ כְּלִי עלי דאין ערכין לכלי רבנן פטרי ליה מכלום ור"מ פליג ואמר אדם יודע שאין ערך לכלי וגמר ואמר לשם דמים ונתן דמי הפלי להקדש לפי שאין אדם מוציא דבריו

לבטלה וה"נ אדם יודע שאין נזירות בגרונגרות וגמר ואמר לשם נזירות יין וב"ה סְבָרִי לֹה כֶּר' יוֹסִי דְּאָמַר בְּגִמֵּר דְּבָרָיו אָדָם נִתְפָּס וְהֵאֵי גִזְרֵי וּפְתִיחוּ עִמּוֹ הוּא דר' יוֹסִי בַּהֲאֹמֵר הֲרִי זֹו תְּמוּרַת עוֹלָה תְּמוּרַת שְׁלָמִים תִּרְעָה עַד שֶׁתִּתְאַב וְתִמְכַּר וְחָצִי דְמִיָּה לְעוֹלָה וְחָצִי דְמִיָּה לְשְׁלָמִים ה"נ בְּגִמֵּר דְּבָרָיו שְׁאֵמַר גְּרוֹנוֹרוֹת נִתְפָּס וְכֵינּוּ שְׁאֵין נזירות בגרונגרות לא הוי נזיר ואע"ג דבתחלה חמר הרני נזיר חזר בתוך כדי דבור ואמר מגרונגרות ובגמר דבריו אדם נתפס כאלו גזר ובתוך כדי דבור מצא פתח לו וחרטה דבין שגזרו ופתחו עמו לא חל כלל וא"ת וְהֵאֵמַר ר' יוֹסִי בְּגִמֵּר דְּבָרָיו אָדָם נִתְפָּס הֵי פִי אף בגמר דבריו אדם נתפס והוי תמורת עולה ותמורת שלמים וה"נ נתפס לשון ראשון נמי דקאמר נזיר ויהיה נזיר מיין. ונזיר מן הגרונגרות וי"ל דהכי

מפרש בתמורה (דף כו.) היבא דדבריו סותרין זה את זה וליבא למימר דסיפא לפרושי תחלת דבריו קאתי הלכך חילי ב' הלשונות לר' יוסי והוי תמורת עולה ותמורת שלמים חבל במתני' אבא למימר דסיפא לפרושי רישא כלומר (כיון) האי דקאמר נזיר לאו מיין קאמר אלא מגרונגרות והלכך גמר דבריו עקר הן לתפס בהן ולא בתחלת דבריו והכי מתעבב לי דלא תקשה מזר' יהודה אדר' יהודה אית לה במתני' דנזיר הוי מגרונגרות ולא נזיר מיין אפי' לב"ש ואמאי וְהֵאֵי שְׁמַעִינוּ לֹה לרבי יהודה דפליג אדרבי יוסי בהדיא דתמורה (ג"ף סד) וקאמר תפס לשון ראשון ה"נ נתפס לשון ראשון ולְהֵי נזיר מיין אלא נדאי דוקא דתמורה פליגי דהדברים סותרין זה את זה וליבא למימר דדבור האחרון מפרש חבל הכא נדאי דאיבא למימר דלפרושי קאתי יי"ל דנדאי דלפרש בא ולומר לאו איין נזרתי וניחא נמי דלא קאמר דב"ש סְבָרִי כֶּר' יהודה דאמר תפס לשון ראשון עקר להכי הוי נזיר מיין אלא נדאי לא שריבא ההוא פלגתא להבא וא"ת ואמאי קאמר ב"ה כֶּר' יוֹסִי לִימָא דסְבָרִי ב"ה כֶּרֶבֶן דר"מ בַּעֲרֵכִין (דף כ.) דאמרי אדם מוציא דבריו לבטלה וי"ל דלא נוחא ליה לאוקמי דהיא פלוגתא דר"מ ורבנן בפלוגתא דב"ש וב"ה דא"כ ר"מ כב"ש להכי קאמר ב"ה כֶּר' יוֹסִי ומעתה חפלו דערבין וכול לסבב דב"ה דמתני' מטעמא דקאמר דבגמר דבריו אדם נתפס וא"ת ונר"מ מ"ש דבערך כלי מתחייב דמים מטעם דאין אדם מוציא דבריו לבטלה לעולם וי"ל דלא דמי דתסם נהי דאין שני ערך לכלי דמים מיהא שריבא בה ואדם זה נתפגן לתן להקדש מה שיוכל הלכך נותן דמיו וקרי להו ערך לדמי הפלי משום דערך האדם נמי הוי דמים להכי קרי דמי כלי ערך חבל גרונגרות לא שני בהן נזירות כלל וע"כ הוציא דבריו לבטלה וה"ק הרני נזיר ולא מיין אלא מגרונגרות וסיפא לפרושי תחלת דבריו קאתי הלכך לאו כלום קאמר: **לְאַתְשׁוּלִי** קֹאֲתִי לאו דוקא לאתשולי דהא לא בא לשאלה אלא מתחרט וחוחר בו פאדם שצא לשאול לחכ' על גדרו מחמת חרטה

שֶׁחֲסָם מוֹצֵא לוֹ פֶּתַח וְחִרְטָהּ וְהֵי גִזְרֵי טְעוּת וּבְטֹל: **אֵין** שְׁאֲלָה לְנִזְיִרוּת דְּנִזְיִרוּת בַּהֲקָדָשׁ דְּכַתִּיב קֹדֶשׁ יִהְיֶה גִזְל פֶּרַע וא"ת תפוח לֹה דאין בו חרטה ותרן (דשניסס) [דס'נ] דשני הבא דתוך כדי דבור הוא ואין צריך חרטה וב"ש דהקדש טעוית הוי הקדש ולְהַכִּי לב"ש לֹא מַהֵי בַּה שְׁאֲלָה וה"נ לֹא מַהֵי שְׁאֲלָה בְּנִזִּיר דאקרי קדשה דכתיב קדוש יהיה וא"ת ומה לו להאריך כל כך ולחזר ולומר ב"ש כר"מ סבירא להו פי פריך ליה מעקרא ולב"ש גזר ופתחו עמו הוא לישני ליה לאלתר ב"ש לטעמיהו דאין שאלה כו' וי"ל דסד"א דלא אמרינן ב"ש כר"מ ס"ל וחזר בו משום האי קשיא שהקשה הש"ס וא"כ שוב אין יכול לתרן ולומר דקסבר דאין שאלה דלא אמרינן אין שאלה אלא היבא דחל הקדש רגע אחד שוב אין מועיל בו שאלה חבל הכא גזרו ופתחו עמו הוא ולא חל עליה נזירות חפלו רגע אחד להכי חזר ואומר בית שמאי כרבי מאיר דאמר אין אדם מוציא דבריו לבטלה וְהֵי חל הגזר רגע אחד וכי חמר מגרונגרות הנה ליה כבא

לאתשולי (וכך שכן) דאין שאלה להקדש: ו**בֵּית הַלַּל** כֶּרֶבִי שְׁמַעוֹן דְּפוֹטֵר שְׁלֹא הִתְנַדֵּב בְּדָרָה הַחוּדָבִים לקמן מימתי פלוגתא דרי עלי מנחה מן השערין ויביא מן החטין ור"ש פוטר וא"ת למה הצרך לומר ב"ה כר"ש לימא ב"ה לטעמיהו דאמרי יש שאלה להקדש וי"ל משום דאכתי לב"ה נהי דנזיר מיין לא הוי גדור מיהא להוי מן הגרונגרות להכי קאמר כר"ש דפוטר לגמרי שלא התנזב כדרך המתנדבים שאם בא להיות גדור מן הגרונגרות הל"ל בלשון קונס כדרך הגזירים:

ט.

עין משפט נר מצוה

א מו"י פא' מהל' נזירות הל' י:

קמ"ל דאפ"ה יביא מן החטין ולעולם לא העדשים לא מית' ולא כלום: מתני' אמרה פרה בגמרא מתקנין בגון שהיתה פרה רבוצה לפניו ואמר כמזה לי כסבורה פרה שאינה עומדת לעולם ע"י אדם הרני נזיר ממנה מבשרה אם נתקנס מחשבה שתהא עומדת מחליה אלא חני אלה ואעמידנה ב"ש לשיטתו דאמרי כי אמר מן הגרונרות הוי נזיר הבא נמי כי אמר הרני נזיר הוי נזיר ובי אמר מבשרה לאתשולי קאתי ואין שאלה בגמרא וב"ה אמרי אי אמר מבשרה בגרונרות דמי ולא הוי נזיר ולגבי דלת בגון שהיה דלת געול לפניו ואמר כמזה אני עסבור הדלת היא שאין נפתח ע"י אדם הרני נזיר מנסקיו אם נתקנס מחשבתו שיפתח מחליה ונפתח מחליה וב"ש הלכו לשיטתו דכי אמר הרני נזיר הוי נזיר דאין אדם מוציא דבריו לבטלה וכי אמר מנסקיו לאתשולי הוא דאתי ואין שאלה בגמרא: הרני נזיר ה"א יתרה משמע הימנה: א"ר יהודה לא אמרו ב"ש שהיא נזיר [כלל שה] לא דברו אלא לענין נזר שאם אמר הרני נזיר מבשרה ודרי פרה זו עלי קרבן אם עומדת היא מחליה ועומדת מחליה דהוי נזיר הימנה ואינו נזיר: גמ' פסבחה פרה זו הינו דקתני אמרה פרה שכן מצונו מהמחשבה שהוציא הפתח בלשון אמירה בגון ודובר אמת בלבבו (תהלים ט"ו:ב') ויאמר עשו בלבבו (בראשית כ"ז:א'): הא אמרו ב"ש חדא זמנא דאם אמר הרני נזיר מן הגרונרות דהוי נזיר וה"ה נמי לבי אמר הרני נזיר מבשרה ל"ל למתניה: תרתי תלת קתני פרה דלת וגרונרות וכולהו גריבי וכו': משום דמחלפין בענבים דפירא בפירא מחלף ואית להו לבית שמאי דכונני פניו נזירות כנזירות מדתני בצדיתא: ואי אתמר בשאר לחוציה ה"א הבא הוא דאמרי ב"ש דהוי נזיר דבשרא וחקמא אורחיהו דאנשי דאמרי בהדי הדדי ואמטו להכי אבא למימר כי אמר מבשרה כמ"ד מנין דמי: אבא גרונרות ודבולה דלאו בהדי יין ויניהו אימא דלא תהוי להו שם פנוי קמ"ל: ומי קתני אם עמדה מחליה אם עומדת סתם קאמר בין מחליה בין ע"י אחרים: אלא אמר רבא בגון שהיתה פרה רבוצה לפניו ואמר כסבורה פרה זו שאינה עומדת לעולם לא מחליה ולא ע"י אדם: ואמר הרי עלי קרבן פלוני שהוציא עמו ממנה אם לא יעמידנה ועמדה מחליה: בשלמא פרה בת קרבן היא בשלמא לגבי פרה מצית מוקמת לה בכגון דקאמר הרי עלי קרבן דהוי נזיר דהואיל דבת קרבן היא פלוני קחא עיבא בכלל קרבן אע"ג דדקרבן נזיר לא עיבא אבא למימר כדאמר הרי עלי קרבן נזירות דמי והוי נזיר אלא לגבי דלת היכי קים להו לב"ש הדי בשלמא גבי גרונרות אבא למימר הואיל ופירי הוא מחלפי בענבים ויש בלשון הזה לשון נזירות אלא לגבי דלת כי קאמר הרי היא עלי קרבן אם לא נפתח מי עיך דקרבן נזירות כלל:

ואזל דאי אתמר בגרונרות משום דמחלפי בענבים דתרוהו פירי ויניהו נשמא דעתו היה לומר ענבים ועלה בפיו גרונרות ובשר וחקמא זו היא עקר הסעודה ומחלף בלשון בני אדם זה גלה וא"ת ולפלג בבשר [וחקמא] בלא עמידת הפרה (ולא לומר) לשיטתו וי"ל דאח"כ אלא אבא אורחה קמ"ל דכוננתו שעמדה ר"ל מחליה לקמן מפרש שיהו בכלל קטית הש"ס דפריך אשנויא דרמי בר חמא: מי קתני מחליה אם עומדת קתני דנזיר אי הנה מחליה במתני' מפרש הייתי מודה לדברך אך מדלא קאמר מחליה ש"מ דליכא לפרושי דדיקך דאי דדיקך לתני הרני נזיר מבשרה ולא לתני נזירות בהעמדה [ולכן העמדה] לו שמוסיף על הלשון המשנה מחליה [אבל] הא לא קאמי מאי מוסיף רמי בר חמא ועמדה מחליה שיהו הלשון אין צריך להוסיף אלשו המנהג אלא עקר הדבר במה שתולה נדרי צריך לשנות התנא ומה שעשה הפרה אחריו בן א"ל לשנות אלא בעל פה אומר איך נעשה המעשה אחריו בן דנזירי שתלה נדרי בעמדה הפרה מחליה דלא הוי נזיר אם לא עמדה מחליה ולכן הצרך לפרש ועמדה וליכא לפרש בין מחליה בין מחלפין שאין צורך בני אדם לתלות דבר שיעשה שאם דעתו להיות נזיר למה תלה בשום דבר וא"ת ומאי קאמי ליה מי קתני מחליה והא במה משניות דמשניין חסורי מחסרה והכי קתני וי"ל דה"מ ה"ב דמוכח החסרון אז יש פח להוסיף על לשון המשנה אבא לפי דרמי בר חמא לא מוכח כלום דבמשנה חסר מחליה פיון דאינה תולה מחלוקת התנאים כלל בעמידת הפרה אלא כל המחלוקת בגודל מן הבשר אי חיל עלה נזירות לכל מלי אי לא לכך פריך מי קתני מחליה דאין לו להוסיף על לשון המשנה פיון דלא מוכח מפלגתא דתנאי דחסר כלום: הרי עלי קרבן פי' הפרה ור"ל אם עמדה אם לא עמדה כדמסיק לקמן אלא דלא שדחה לסימוי למלתה עד דפריך ליה:

אם עומדת חני לשנויא דרמי בר חמא יש לפרש לשנא דמתני' הדי אמר פי' אמר אדם הרואה הפרה רבוצה (הא מדקתני הריני עומדת מבלי דרבוצה היא) אמר אמרה פרה זו (פי' סבורה פרה זו) כלומר סבורה פרה זו בלבה מה שהיא רבוצה ומסתמא מחשבה זו בלבה מחמת שרבוצה כ"כ שאינה יכולה לעמד מחליה ולא שהפדה עצמה מחשבת בן שהרי אין לה דעת לסבר ולחשב אלא פלוני בני אדם העוברים ורואים אותה רבוצה כל כך בכת סבורים בלבה לומר בן ולי שיהיה הפרה חושב בן בלבו על הפרה לפיכך תולה המחשבה בפרה עצמה כמו והאני חשבה להשבר (וינה) ולא שהאני חשבה בן אלא האדם הרואה האני חושב עליה להשבר ותולה הפסוק המחשבה באני ה"נ תולה המחשבה בפרה הרני נזיר אם עומדת הרני מוסב על האדם המקבל עליו הנזירות להכי קאמר הרני נזיר מפיו ה"א הרני נזיר מבשרה אם עומדת ורמי בר חמא מוסיף על לשון המשנה אם עומדת מחליה פי מחליה אינו מלשון המשנה חני צריך לדחוק ולפרש שמוסב על האדם המקבל הנזירות וה"ק אם עומדת מחליה חני נזיר מבשרה ואע"ג דבבב אמרה הרני נזיר כפל מלה הוא על האדם המקבל הנזירות לכן נראה למהר"ף נ"ע דלפוס דהטא דמתני' משמע שהפדה עצמה אמרה הרני נזיר אם עומדת חני הנה נופל בטוב בלשון ולכן נשנית במשנה לשון חני אבא לשנויא דרמי בר חמא לא היה צריך לשנות חני שבבב אמרה הרני נזיר ותור לשון הוא אלא שהמשנה שנויה באלו הפרה מדברת וכי היכי דמרי לשנא דמתני' אפדה ה"נ יש לפרש דלת והר"ר יוסף איש ירושלים פרש דה"פ דמתני' אמר פרוש אמר האדם פשרה פרה רבוצה כמזה חני דאמרה פרה זו הרני נזיר אם עומדת שהיא תאבד לעמד ואינה יכולה ובצונ תדור נזירות אם תעמד חני אשלים לה דבריה כי הריני נזיר מבשרה אם תעמד וכלה מתניתינן אמלתא דפדה והש"ס מוסיף בה מלתא דאמר האדם וקצת לתמה על שטה זו דאי אירי שהאדם אומר דברו הרני נזיר מבשרה אם היא עומדת א"כ הוי כוליה ענינא דאמרה פרה כבדי דאין דבורה מועיל כלום ונראה לפרש שאין האדם אומר כלום רק דהיה מספר מלתא דפדה ולא עיך בה נזירות רק שתהא מפרשת לאסורא שלא יהנה מבשרה הלכך בשאדם מספר לפננו כך דעתו לקום עליו שיהיה נזיר מבשרה ופליגי ב"ש וב"ה באלו אמר האדם דברו חני נזיר מבשרה אם תעמד ומיהו צ"ע דמאי פריך והאמרי ב"ש חדא זמנא [הא] אצטריך לאשמועינן אע"ג דלא הזכיר כלל נזירות והלכו בית שמאי לשיטתו דכי היכי דלא עיבי גרונרות לנזירות ואפ"ה נזיר הדי נמי לא עיך בשאר לנזיר: תרתיין תלת פלוני ב"ב' בג' מקומות בגרונרות ובפדה ובדלת וגריבי כדמפרש

וְאָמַר הָרִינִי נָזִיר מִיָּזִין אַם לֹא וְכוּ' מִתְּנִי' דְּקַתְנִי דְּרַנִּי נָזִירָהּ פִּי' דְּרַנִּי נָזִיר מִיָּזִין

כִּךְ בְּשִׁבְלִישׁ וְעִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ זֶה חִינּוּ מוֹסִיף עַל לִשְׁנָא דְּמִתְנִי' אֲלָא לֹא בְּלִבָּד דְּבִלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה אִם עִמָּהּ וְהוּא מוֹסִיף תַּבְתּ לֹא אֲלָא מִמִּילָא אִמַּר שְׂכָךְ נַעֲשֶׂה הַמַּעֲשֶׂה

שְׁעִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ: **ב"ש** סְבָרִי תַּרְפָּה דִּדְהוּא גְבָרָא מִשּׁוּם [אוּקְמָה] בִּידָהּ הוּא וְאִם לֹא עִמָּהּ ר"ל אִם לֹא אַעֲמִידָהּ (וְהִבָּא) [וְהָא] לֹא אוּקְמָה וְחֵיב לִהְבִּיא קִרְבָּן וּב"ה [סְבָרִין] אִם לֹא עִמָּהּ בְּלָל מִשּׁוּם דְּרַבּוּנָה וְהָא קִמְתָּהּ וְכִינּוּ דְּקִמְתָּהּ חִינּוּ חֵיב לִהְבִּיא קִרְבָּן וּא"ת וְהָא בִּלְשְׁנָא דְּמִתְנִי' קַתְנִי דְּרַנִּי נָזִירָהּ וְהִיכִי מִשְׁתַּמֵּעַ קִרְבָּן וי"ל דִּה"ק דְּרַנִּי מִבִּיאָהּ בְּקִרְבָּן נָזִירוֹת אִם לֹא עִמָּהּ וּאע"ג דְּקִרְבָּנֹת נָזִיר חֵינִס בָּאִים מִבְּהֵמָה גִּסָּה (ה"מ) חֻבּוּתָיו עַל נָזִיר אֲבָל הִיוּ רְגִילִים לִהְבִּיא גְדָרִים וְנִגְדּוֹת עִם קִרְבָּנֹת נָזִירוֹת וְאוֹתָם בָּאִים אֲף מִבְּהָר וְנֹאן הִפֵּל לְפִי גְדָרוֹ

וְנִגְדָּתוֹ: **ב"ש** תַּרְפִּי' דִּדְהוּא גְבָרָא מִשּׁוּם אוּקְמָה בִּידָהּ וְהָא לֹא אוּקְמָה פִּי' תַּרְפָּה גַּלְיִי דַּעֲתוֹ בְּלוּמַר ב"ש סְבִירָא לְהוּ פִּי אִמַּר הָאֲדָם כִּי הֵאִי לִשְׁנָא דַּעֲתוֹ לוֹמַר בֶּן הָעוֹלָם סְבוּרִים שֶׁהִפְרָה רַבּוּנָה כָּל כִּךְ בַּחֲזָק שְׁאִין

אֲדָם יִכּוֹל לִהְעִמִּידָהּ דְּרַנִּי נָזִיר בְּלוּמַר אַע"פ שְׁאִין קִרְנִי לְהִיּוֹת נָזִיר דְּטָרִיחָא לִי דְּרִינִי נָזִיר אִם לֹא עִמָּהּ פִּי' אִין פַּח בְּיָדִי לִהְעִמִּידָהּ בְּכַח וְאִם לֹא עִמָּהּ מִשָּׁם לֹא כ"ש אִם יַעֲמִידָנָה וְלִבְסוּף נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה שְׁלֹא טָרַח בָּהּ וְלֹא יִגַּע בָּהּ לִהְעִמִּידָנָה וְעִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ ב"ש סְבָרִי אִם לֹא יַעֲמִידָנָה קֵאמַר וְהָא לֹא אוּקְמָה הִלְכָךְ חֵיב נָזִירוֹת דָּהָא מִזִּין נָזִיר וּב"ה סְבָרִי אִם לֹא עִמָּהּ מִשּׁוּם דְּרַבּוּנָה הִיא בְּכַח בְּלוּמַר דָּהָא נָזִיר אִם [לֹא] תַעֲמִיד וְהִיא קִמְתָּהּ הִלְכָךְ לֹא חֵיב עָלֶיהָ נָזִירוֹת וּא"ת וְהִשְׁתָּא נִמְי תַּקְשִׁי מִיָּדִי אִם לֹא עִמָּהּ קַתְנִי וי"ל דְּכַמָּה מַשְׁנִיּוֹת מַשְׁבָּשׁוֹת וּמַשְׁנִינִן לְהוּ בַּחֲסוּרִי מַחֲסָרָא דְּהִכִּי תוֹלָה רַבָּא פִּלְגָּתָא דְּתַנְיָא בַּעֲמִידַת הַפָּרָה וּא"א לוּ לְפָרֵשׁ פִּלְגָּתָא דְּתַנְיָא בַּעֲמִידַת הַפָּרָה אִם לֹא יוֹסִיף לֹא בְּנִרְסַת הַמִּשְׁנָה וְהִיו מוּכָח דְּחָסֵר לֹא בָּאן דְּאִי אֲפָשֵׁר לוּ לְפָרֵשׁ פִּלְגָּתֵיהּ

בַּע"א אֲבָל לְשִׁנְיָא דְּרַמִּי בַּר חֲמַא חִינּוּ תַלְיִי מַחֲלָקַת הַתַּנְיָאִים (בְּלוּמַר) [בְּלוּס] בַּעֲמִידָהּ אֲלָא בְּנוּזַר מִן הַבָּשָׂר אִי חֵיב עָלֶיהָ נָזִירוֹת אִי לֹא וְלִידָהּ וְזֹאִי קִשָּׁה מִיָּדִי מֵאֲלִיָּהּ קַתְנִי דָּלָא מוּכַח מִפִּלְגָּתָא דְּתַנְיָא דְּחָסֵר מֵאֲלִיָּהּ וְלִכְךָ אִין לוּ כַּח לְהוֹסִיף עַל לִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה וּא"ת וְלִפְרָךְ לִיָּה בְּהִדְיָא לָמָּה לִי פָּרָה רַבּוּנָה לְתַנָּא זֶה אִם עִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ לִפְלַג בְּהִדְיָא בְּנוּזַר בְּנוֹזִיר מִן הַבָּשָׂר אִי חֵיב עָלֶיהָ נָזִירוֹת וְלִחְלוּ ב"ש לְשִׁיטַּתּוֹ וּב"ה לְשִׁיטַּתּוֹ וי"ל דִּה"נ פְּרִיךְ מִיָּדִי מֵאֲלִיָּהּ קַתְנִי וְלֹא הִקְשָׁה לוּ עִקַּר קִשְׁיָא זֶו אֲלָא לְגַלְגַּל עָלָיו וְלוּמַר בִּינּוּן דְּאִינָהּ פִּלְנוּגְתָא דְּתַנְיָא בְּלָל בַּעֲמִידַת הַפָּרָה אִין לָךְ פַּח לְהוֹסִיף עַל לִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה מֵאֲלִיָּהּ וְכִינּוּ דְּתַנְיָא לֹא פְּלִיגִי בַּעֲמִידַת הַפָּרָה א"כ תַּקְשִׁי לָךְ טַפִּי (א"כ) לָמָּה לְתַנָּא לְהַפִּיר בְּלָל בַּעֲמִידַת הַפָּרָה לִפְלַגְנִי בְּנוּזַר מִן הַבָּשָׂר וְלִחְלוּ לְשִׁיטַּתּוֹ וְלֹא הַפִּיר קִשְׁיָא דְּמֵאֲלִיָּהּ אֲלָא לְהַפִּיר לוּ

דְּפִלְנוּגְתָא דְּתַנְיָא לֹא תַלְיָא בַּעֲמִידַת הַפָּרָה בְּלָל יַמַּעֲתָה תַקְשִׁי לָךְ קִשְׁיָא חֲזָקָה טַפִּי דְּלִיבְפִּלְגִּינוּ בְּבָשָׂר לְהִדְיָא וְלִחְלוּ לְשִׁיטַּתּוֹ: **א"מ**א **סיפא**. **מִי** קָא מִתַּפֵּס בַּהּ מִדִּי בְּלוּמַר אִמְאִי פְּלִיג רַבִּי אַת"ק דֶּה־פָּרָה לֹא הִנִּיחַ אֲלָא כְּקִרְבָּן בְּעִלְמָא דְּרִי לֹא הִתְפִּיס בְּלִשְׁוִנוֹ קוֹנֵס לוֹמַר פָּרָה זֶו בְּקוֹנֵס אוֹ כְּקִרְבָּן אֲלָא נָזִיר מִיָּזִין לְהִדְיָא אִם לֹא עִמָּהּ כּוֹי' אֲלָא ה"ג בְּגוֹן דְּאִמַּר דְּרִינִי נָזִיר [מַבְשָׂרָה] אִם לֹא עִמָּהּ וְעִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ וְכוּ' וְהִשְׁתָּא נְחָלְקוּ בִּלְשׁוֹן בְּדַפְרִישִׁית לְעִיל וְנַחֲלָקוּ נִמְי כִּי גָזַר מִן הַבָּשָׂר אִי הִיוּ נָזִיר לְכָל מַלְי וּא"ת וְהִשְׁתָּא בִּינּוּן דְּאוּרְקִי רַבָּא פִּלְגָּתֵיהּ בַּעֲמִידַת הַפָּרָה לָמָּה לוּ לְהִנָּיָה וְלְהוֹסִיף תַּבְתּ לֹא עַל לִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה וְהָא יִכּוֹל לְפָרֵשׁ בְּלֹא הִבָּהּ וְתוֹסַפַּת בְּגוֹן דְּאִמַּר דְּרִינִי נָזִיר מַבְשָׂרָה אִם עִמָּהּ וְהָעִמִּידָהּ ב"ש מִשְׁמַע לְהוּ אִם עִמָּהּ אִם אַעֲמִידָנָה בְּכַח וְזִי וְכֹן עָשֶׂה טָרַח וַיַּגַּע לִהְעִמִּידָנָה בְּכַח הִלְכָךְ הִיוּ נָזִיר מַבְשָׂרָה וְכִינּוּ דְּחֻל נָזִירוֹת אֲבָשָׂרָה חֵיב נִמְי אֲבָשָׂרָה חֵיב מַלְי דַּב"ש לְשִׁיטַּתּוֹ וּב"ה סְבָרִי אִם עִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ מִשְׁמַע וְהוּא הָעִמִּידָהּ וְלֹא עִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ וְלֹא חֵיב נָזִירוֹת אֲפִי' אֲבָשָׂרָה וי"ל דֹּאֵה"ג אֲלָא וְזֹאִי לֹא הוּוּ פְּלִיגִי ב"ה לוֹמַר דָּלָא לְהִיוּ נָזִיר דְּכִינּוּ דְּקֵאמַר וַיֵּהֱ נָזִיר אִם (אִמַּר) עִמָּהּ מִשְׁמַע בְּכָל עֲנִין שְׁתַּעֲמִיד בִּין ע"י עַצְמָה בִּין ע"י אַחֲרִים הִיוּ נָזִיר וַעי"ל דְּאִין דְּרָךְ הַנוֹדְרִין לוֹמַר בְּהֵאִי לִשְׁנָא לַב"ש שְׁתַּלָּה נָזִירוֹתוֹ אִם עִמָּהּ פְּרוּשׁ אִם אַעֲמִידָנָה דְּטָרַח בָּהּ בַּעַל כְּרַחוּ לִהְעִמִּידָהּ כְּדִי שִׁיחוּל עָלָיו נָזִירוֹת דְּכִינּוּ דְּהַפִּי' לְהִיּוֹת נָזִיר [לִימָא] בְּהִדְיָא דְּרַנִּי נָזִיר לָמָּה תִּלָּה גְזָרוּ בַּעֲמִידַת הַפָּרָה אֲבָל בִּלְשׁוֹן זֶה דְּרָךְ הָעוֹלָם לַדַּר אֲהִיָּה נָזִיר אִם לֹא עִמָּהּ פְּרוּשׁ אִם לֹא אַעֲמִידָנָה בְּלוּמַר אַע"פ שְׁאִינִי נָזִיר בְּרַצָּן דְּרַנִּי מִקַּבֵּל עָלִי נָזִירוֹת אִם לֹא וַיֵּהֱ לִי כַּח לִהְעִמִּידָנָה אֲהִיָּה נָזִיר לֹא שְׁאִינִי חַפֵּן בְּנָזִירוֹת לְהִכִּי מוֹסִיף עַל לִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה לֹא כְּדִי לְפָרֵשׁ בִּלְשׁוֹן שְׁרָגִילוֹת לוֹמַר וְלַדַּר וּא"ת וּמֹאִי קָא עֲבִיד צְרִיכוּתָא לְעִיל מִתַּרְפּוֹן תִּלָּת וְהָא בְּהָא נְחָלְקוּ בָּאן מַחֲלָקַת חֲדָשׁ בָּאִם לֹא עִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ וי"מ דְּשִׁמְאָא כָּל הַתַּרְוִצִּים שְׁתַּרְן הַש"ס בָּשֵׁם רַבָּא לֹא תַרְן מַעוּלָם וְלִית לָהּ בַּתְּרִי וְתִלָּת וְלֹא תַרְן רַבָּא כ"א תַרְוִן אַחֲרוֹן מַבְשָׂרָה אִם לֹא עִמָּהּ אֲבָל תַרְוִצִי קִמְאִי לֹא רַבָּא תַרְן אֲלָא מִשּׁוּם דֶּה־קִשָּׁה אֲרַמִּי בַּר חֲמַא הַזִּכָּר בַּש"ס בָּשְׁמוֹ דִּה"נ אֲשַׁכְּחָנָא בִּיבֻמוֹת פָּרָק הַחוּלָן (יבֻמוֹת דָּף לַה:) דְּקֵאמַר מִיתִיבִי הַכּוֹנֵם וּבִבְיָהּ לֹא פְּלִיג בְּלָל עָלֶיהָ דָּהָא קֵאמַר בַּתֵּר הִכִּי בִבְיָהּ דַּב"ע לֹא פְּלִיגִי וְכֹן לְקַמֵּן פ"ג (נָזִיר דָּף מ.) וּבִלְשְׁנָא דְּבִית שְׁמַאי סְבָרִי תַרְפָּה דִּדְהוּא גְבָרָא וְכוּ' לֹא שְׁמַעִינִי הָא פִּלְנוּגְתָא מְרֻנְגְרוֹת וַיֵּשׁ לוֹמַר דַּע"כ פְּלִיגִי נִמְי בְּנוּזַר מִן הַבָּשָׂר דָּאִם לֹא כֹן לִפְלַגְנִי מִן הָיִין בְּהִדְיָא בַּעֲמִידַת הַפָּרָה וּמַדְרַבִּי יְהוּדָה מוּכַיח דָּלָא בְּנוּזַר מִן הָיִין פְּלִיגִי דֹּאֵהָא לֹא הִנֵּה פְּלִיג רַבִּי יְהוּדָה אֲלָא עַל פְּרָחָךְ הַנוּזַר מַבְשָׂרָה וְהִלְכּוּ לְשִׁיטַּתּוֹ וְאִהָא קָא עֲבִיד צְרִיכוּתָא לְעִיל מִתַּרְוִצִי וְאִהָא מִקּוֹם גַּם בַּעֲמִידַת הַפָּרָה פְּלִיגִי דָּאִם כֹּן לִפְלַג בְּבָשָׂר לְהִדְיָא לָמָּה לִי לְהַפִּיר פָּרָה אִם עִמָּהּ בְּמִתְנִי' אֲלָא ע"כ גַּם בַּעֲמִידַת הַפָּרָה נְחָלְקוּ וְאִם תֵּאמַר וּמֹאִי דְּחָקָה לְמוּמַר וְבִית הֶלֶל סְבָרִי תַרְפָּה דִּדְהוּא גְבָרָא כּוֹי' וְצִרִיךְ לוֹמַר דְּבִית הֶלֶל לְטַעֲמִיהּ דְּבִית שְׁמַאי קֵאמַרִי לִימָא דַּב"ה [סְבָרִין] דָּלָא הִיוּ נָזִיר בְּמָה דְּנָזִיר מִן הַבְּרוּנְגְרוֹת וי"ל דַּע"כ ב"ה אֲחִיו לִפְלַגְנִי נִמְי בַּעֲמִידַת הַפָּרָה דְּאִי בְּנוּזַר מִן הַבָּשָׂר וְלְטַעֲמִיהּ לִפְלַגְנִי בְּבָשָׂר לַחוּזִיָּה דְּלִיפָא לְמִימַר שְׁנֵה עִמִּידַת הַפָּרָה לְאַשְׁמוּשֵׁינוּ טַעֲמָא דְּבִית שְׁמַאי דְּהִיוּ נָזִיר מַבְשָׂר כִּי תִלָּה גְזָרוּ בַּעֲמִידַת הַפָּרָה דָּלָא חַל גְזָרוֹ אֲפֹלוּ עַל הַבָּשָׂר וּא"ת סוּף סוּף מֹאִי נִפְקָא מִנֵּה לְבִית הֶלֶל וְהֵלֹא אֲפִי' בָּשְׁמַר זֶה הַבָּשָׂר לֹא חֵיב אֲבָל מַלְי דְּנָזִירוֹת פִּדְמָשְׁמַע לְהוּ בְּנְרוּנְגְרוֹת וי"ל דְּנִפְקָא מִנֵּה הִיכָא דְּגָזַר מִן הָיִין בְּפִי' וְתִלָּה גְזָרוּ בַּעֲמִידַת הַפָּרָה דָּלָא חֵיב עָלֶיהָ נָזִירוֹת דְּלְבִית הֶלֶל מִשְׁמַע לְהוּ מִשּׁוּם דְּרַבּוּנָה הִיא וְהָא קִמְתָּהּ:

הריני נזיר פרק שני נזיר

וְאִמַּר דְּרִינִי נָזִיר מִיָּזִין אִם לֹא

וְאָמַר: "הָרִינִי נָזִיר מִיָּזִין אִם לֹא עֲמִידָהּ", וְעִמָּדָהּ מֵאֲלִיָּהּ. בֵּית שְׁמַאי סְבָרִי: תוֹרְפִיָּה דִּדְהָאִי גְבָרָא מִשּׁוּם אוּקְמָהּ בִּידֵיהּ הוּא, וְהָא לֹא אוּקְמָהּ. וְבֵית הֶלֶל סְבָרִי: מִשּׁוּם דְּרַבִּיעָא הוּא, וְהָא קִמְתָּ. ^(א)אִי הִכִּי, אִימָא סִיפָא, אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֲף כְּשִׁאָמְרוּ בֵּית שְׁמַאי, לֹא אָמְרוּ אֲלָא בְּאוֹמַר "הָרִי הֵן עָלִי קִרְבָּן". פָּרָה מִי קָא מִתַּפִּיס בַּהּ מִיָּדִי? אֲלָא כְּגוֹן דְּאֲמַר "הָרִינִי נָזִיר מִבְשָׂרָה אִם לֹא עֲמִידָהּ", וְעִמָּדָהּ מֵאֲלִיָּהּ. בֵּית שְׁמַאי סְבָרִי: תוֹרְפִיָּה דִּדְהוּא גְבָרָא מִשּׁוּם אוּקְמָהּ בִּידֵיהּ הוּא, וְהָא לֹא אוּקְמָהּ. וְבֵית הֶלֶל סְבָרִי: תוֹרְפִיָּה דִּדְהָאִי גְבָרָא מִשּׁוּם דְּרַבִּיעָא, וְהָא קִמְתָּ. וְבֵית הֶלֶל סְבָרִי אִי לֹא קִמְתָּ הָוִי נָזִיר? וְהָאָמַרִי "מִבְשָׂרָהּ" — לֹא הָוִי נָזִיר! לְטַעֲמִיְהּ דְּבֵית שְׁמַאי קֵאמַרִי: לְדִידָן אֲפִילוּ לֹא קִמְתָּ, נִמְי לֹא הָוִי נָזִיר. לְדִידְכּוֹ דְּאָמַרִיתּוּ הָוִי נָזִיר, אוּדוּ לֵן מִיַּהֲתָ דְּתוֹרְפִיָּה דִּדְהָדִין גְבָרָא מִשּׁוּם דְּרַבִּיעָא, וְהָא קִמְתָּ. וְבֵית שְׁמַאי: לֹאֻ תוֹרְפִיָּה דִּדְהָאִי גְבָרָא מִשּׁוּם אוּקְמָהּ בִּידֵיהּ הוּא, וְהָא לֹא אוּקְמָהּ.

מתני'

עִמָּדָהּ וּמִתְנִי' דְּקַתְנִי אִם עוֹמְדַת הִכִּי מִשְׁמַע הִיא סְבוּרָה שְׁתָּהָא מִתַּעַכְבָּת שָׁם דְּרַנִּי נָזִיר

אִם תַּתְקוּם מַחֲשַׁבְתָּהּ שְׁתָּהָא עוֹמְדַת שָׁם אֲלָא אֲנִי אַעֲמִידָהּ וְעִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ וּמִתְנִי' לִיכָא לְאִקְשְׁנִי הִשְׁתָּא כְּדַמְקַשְׁינָן לְעִיל מִיָּדִי אִם עִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ קַתְנִי דְּהָא רַבָּא גּוּפָה לֹא שְׁנִי לִיָּה הִכָּא בִין עִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ בִין עִמָּהּ ע"י אַחֲרִים: וְאִמַּר דְּרִינִי נָזִיר מִיָּזִין כּוֹי' לֹא אֲצַטְרִיךְ לְמוּמַר אֲלָא דְּרַנִּי נָזִיר אֲלָא מִשּׁוּם דְּקַשְׁנִי לְעִיל מַבְשָׂרָה אִמַּר הִכָּא מִיָּזִין לְאַפְרִיקִי מַשְׁנִינִא קַמִּייתָא וְקָא מַסָּדַר לִיָּה רַבִּי יְהוּדָה לְתַנָּא קִמָּא לֹא בְּשִׁאָתָה סְבוּר דְּבַמְתַּפִּיס בְּפָרָה לְהִיו נָזִיר כִּךְ אִמַּרוּ ב"ש אֲלָא אֲף כְּשִׁאָמְרוּ ב"ש דְּמִתַּפֵּס בָּהּ לֹא אִמַּרוּ אֲלָא בְּאוֹמַר דְּרִי פָּרָה זֶו עָלִי קִרְבָּן דְּהִיו גְזוּר וְחִינּוּ נָזִיר אֲבָל בְּדִלָּת לֹא פְּלִיג ר' יְהוּדָה דְּהָא לֹא שְׂוִכָא לִשְׁנָא גְזָגְרִים גְּבִי דָּלַת כְּלָל: **ב"ש** **סְבָרִי תַרְפָּה** דְּהָאִי **גְבָרָא כּוֹי'** כְּדַלְקָמָה מוּקִי לֶהּ וְאִמַּר לָנוּ הַמּוֹר"ה אַע"ג דָּלָא תַנִּי לֶהּ רַבָּא בְּהִדְיָא בְּהָךְ קַמִּיתָא בָּאִם לֹא עִמָּהּ וְעִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ דְּבָדִין הוּא דְּהִנֵּה לִיָּה לְמִתְנִי הִכִּי כְּדַקְקָאמַר לֶהּ נִמְי בְּאִידִיךְ תִּירוּצָא דְּמִתַּרְן לֶהּ אֲלָא אִמוּרָא דְּמַסָּדַר הַש"ס בִּינּוּן דַּשְׁמַעָה לְרַבָּא דְּאִמַּר מִלְּתָא דְּאִית בָּהּ פְּרָכָא לֹא אֲנָחִית לְסִיּוּמָהּ לְמַלְתָּהּ וּפְרִיךְ לִיָּה כְּדַפְרִיךְ בְּשִׁלְמָא פָּרָה בַּת קִרְבָּן הִיא וְהָדַר מַחֲלִיף שִׁיטָתוֹ דְּמַעַקְרָא דְּמוּקִי לֶהּ בְּכַנּוּן דְּאִמַּר דְּרִי עָלִי קִרְבָּן וְהָדַר מוּקָם לֶהּ בְּכַנּוּן דְּאִמַּר דְּרַנִּי נָזִיר מִיָּזִין וּמִסִּים לְמַלְתָּא: וּבְהָא פְּלִיגִי **דב"ש** **סְבָרִי תַרְפָּה** דְּהָאִי **גְבָרָא** עִקַּר שְׁל זֶה לֹא הִנֵּת אֲלָא אֲדַעֲתָא דְּאִיחוּ לִזְקוּם לֶהּ בַּעַל כְּרָקָה וְהָאִי דְּקֵאמַר אִם לֹא עִמָּהּ אִם לֹא אַעֲמִידָהּ בַּמַּשְׁמַע וְהִלְכָךְ בִּינּוּן דָּלָא אוּקְמָה הִיוּ נָזִיר: וּב"ה אָמַרִי טַעַם מִשּׁוּם דְּקִמְתָּ לֹא הִיוּ נָזִיר הָא אִם לֹא קִמְתָּ הִיוּ נָזִיר: וְהִשְׁאָמַרְתָּ לַב"ה דְּכָל הִיכָא דְּאִמַּר דְּרִינִי נָזִיר מַבְשָׂרָה לֹא הִיוּ נָזִיר דּוּמִיָּא דַּמ"ד דְּרִינִי נָזִיר מִן הַבְּרוּנְגְרוֹת דָּלָא הִיוּ נָזִיר: לְטַעֲמִיהּ דַּב"ש קֵאמַרִי לְהוּ לְזִידוֹן כּוֹי':

בַּע"א אֲבָל לְשִׁנְיָא דְּרַמִּי בַּר חֲמַא חִינּוּ תַלְיִי מַחֲלָקַת הַתַּנְיָאִים (בְּלוּמַר) [בְּלוּס] בַּעֲמִידָהּ אֲלָא בְּנוּזַר מִן הַבָּשָׂר אִי חֵיב עָלֶיהָ נָזִירוֹת אִי לֹא וְלִידָהּ וְזֹאִי קִשָּׁה מִיָּדִי מֵאֲלִיָּהּ קַתְנִי דָּלָא מוּכַח מִפִּלְגָּתָא דְּתַנְיָא דְּחָסֵר מֵאֲלִיָּהּ וְלִכְךָ אִין לוּ כַּח לְהוֹסִיף עַל לִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה וּא"ת וְלִפְרָךְ לִיָּה בְּהִדְיָא לָמָּה לִי פָּרָה רַבּוּנָה לְתַנָּא זֶה אִם עִמָּהּ מֵאֲלִיָּהּ לִפְלַג בְּהִדְיָא בְּנוּזַר בְּנוֹזִיר מִן הַבָּשָׂר אִי חֵיב עָלֶיהָ נָזִירוֹת וְלִחְלוּ לְשִׁיטַּ

מסורת הש"ס
א תוספתא כתובות; מסכת עבדים; תוספתא נזיר; תוספתא גיטין; תוספתא קידושין; בבא מציעא צד.; גיטין פד.; כתובות פג.; משנה כתובות; קידושין יט;; מכות ג.
ב ספרי במדבר
גליון הש"ס

תוס' ד"ה דהוי מתנה כו' וא"ת ותיפוק ליה. לא ידעתי מאי אולמא האי מהאי ואדרבה טעמא דא"א לקיים ע"י שליח לא ברירא דהא יש פלוגתא בזה ביבמות משה"ה נקט יותר משום מתנה על מה שכתוב בתורה דזה לכ"ע וצ"ע:

בא"ד וי"ל אחרי שאחרים יכולים. ק"ל דעדיין איך יתורץ ההיא דנדרים ר"פ ואלו נדרים קונם רחיצת עולם אם ארחץ הא נדרים א"א לקיים ע"י שליח וצ"ע:

מתנאי' אַמרו חכמים בינו דשפּורה היא וְאינּה זקוקה לשתיס נרְאין הדברים

מתנאי' מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו" — הרי זה נזיר. **מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה, ומְזגו לה את הפּוס, ואמרה: "הריני נזירה ממנּו".** אַמרו חכמים: לא נתפּוונּה זו אֵלּא לומר "הרי הוא עלי קרבן". **גַּמְ' מעשה לסתור!?** **אמרת רישא — הרי זה נזיר, והדר תני: מעשה באשה אחת, אֵלמא בְּהאי הוא דאָסור, הא ייבא אחרניא — שְׂרִי! חסורי מיחפּרא והכי קתני: מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — הרי זה נזיר. **ואם שיכור הוא, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — אינו נזיר. **מאי טעמא — כמאן דאמר "הרי עלי קרבן" הוא, וכי תימא: לִימא הֲכִי? סבר: מיייתין לי אחרניא ומצַעֲרן לי, אימא להו הא מיִלְתא דפסיקא להו. ומעשה נמי באשה אחת. 'מתנאי' "הריני נזיר על מנת שֶׁאַהא שוּתָה יין ומיטמא למתים" — הרי זה נזיר, ואסור בכוּלָן. "יִידע אני שיש נזירות, אֵבֵל איני יודע שהנזיר אסור בַּיִין" — הרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר. "יִידע אני שהנזיר אסור בַּיִין, אֵבֵל סבור הייתי שחכמים מתירין לי מפני שאין אני יכול לחיות אֵלּא בַּיִין", או "מפני שאני קוֹבֵר את המתים" — הרי זה מותר, ורבי שמעון אוסר. **גַּמְ' וּלְפִלוֹג נָמִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִישָׁא! אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי: חֲלוּק הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶף בְּרִישָׁא.** ^(א)רַבִּינָא אָמַר: בְּרִישָׁא לֹא פְּלִיג רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי טַעְמָא — מִשּׁוּם דִּתְּוָה לִיָּה מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְכַל הַמִּתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה — תִּנְאוּ בְּטַל. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי אָמַר לָהּ: [האי] "עַל מִנְת" — כַּחוּץ דָּמִי. ^(א)תִּנְיָא כּוּוֹתִיָּה דְרַבִּינָא: אָמַר "הַרְיֵנִי נְזִיר עַל מִנְת שֶׁאַהֲא שׁוּתָה יִין וּמִיטַמֵּא לְמַתִּים" — הָרִי זֶה נְזִיר וְאָסוּר בְּכוּלָן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְכַל הַמִּתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה — תִּנְאוּ בְּטַל. "יִידַע אֲנִי שֶׁהַנְּזִיר אָסוּר בַּיִין". וְהָאֻמְרַת רִישָׁא אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר! אִימָא נָמִי: הָרִי זֶה אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר. וְאִיבְעִית אִימָא: לְעוֹלָם לֹא תִיפּוּה. הֵתֵם**

שְׁלֹא נִתְכַּנְּנָה זֹו לְקַבֵּל עָלֶיהָ זֶה לְשֵׁם נְזִירוֹת אֵלּא לומר וְאָסַר עָלֶי כּוּם זֶה כְּקַרְבָּן וְאינּה אִסוּרָה אֵלּא כּכּוּם יִין זֶה בְּלִבָּד: גַּמ' וכ"ת אי לאו דנתכּונּה לְקַבֵּל עָלֶיהָ נְזִירוֹת אֵלּא לְהִיֵּת נִדְכָּה מִמֶּנּוּ לִימָא הֲכִי בְּהֵאֵל לִשְׁנֵא דְרִי הוּא עָלֵי קַרְבָּן לְהֲכִי הוּא דְלֹא אִמְרָה הֲכִי דְסִבְרָה אִי אִמְינָא הֲכִי סְבִירָא לְהוּ שְׁלֹא אִסְרִתִּי עָלֵי אֵלּא כּוּם זֶה בְּלִבָּד וּמִייתוּ לִי כּוּם אִסְרִינָא וְאִמְרִי לִי אֲשֵׁרִי וְקֹא מַצַּעֲרִין לִי דְשִׁתְּנִי אֲנָא וְלֹא מַצִּינָא לְמַשְׁפִּי לִי וְיִמָּא לְהוּ בְּהֵאֵל לִשְׁנֵא דְפִסְקִנָא לְהוּ מִלְתָּא דְנִוְאִי אִסִּירָא נָמִי בְּכִסָּא אִסְרִינָא וְתוּ לֹא מִיתִין לִי וּמַעֲשֵׂה נָמִי בְּאַשָּׁה כּוּ: מתנאי' הריני נזיר על מנת שֶׁאַהֲא שׁוּתָה יִין וקבל עליו את השָׂאֵר: אֵבֵל אִם אָמַר יוֹדַע אֲנִי שֵׁישׁ נְזִיר בְּעוֹלָם וְאִינִי יוֹדַע שֶׁנְּזִיר אָסוּר בַּיִין וְאָמַר הֲכִנִי נְזִיר הֲכִי זֶה אָסוּר בְּכָלָן וְהִינוּ רַבָּנן דְאִמְרִי אֲפִלּוּ לֹא גָזַר אֵלּא מִחַד מַעֲיָהוּ הָוֵי נְזִיר בְּכָלָם: וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר דְּהוֹאִיל שְׁלֹא קִבֵּל עָלָיו אֵלּא חֲצֵי הַנְּזִירוֹת שְׁלֹא הָיָה יוֹדַע שֶׁהַנְּזִיר אָסוּר בַּיִין הֲרִי זֶה מִתֵּר בְּכָלָן וְר' שְׁמַעוֹן לְטַעְמָה דְאָמַר אִינוּ אָסוּר עַד שֶׁיִּזִּיר מְכָלָן: וְאִם אָמַר יוֹדַע אֲנִי שֶׁנְּזִיר אָסוּר בַּיִין אֵבֵל סָבוּר הִיִּיתִי בְּשִׁדְרִית מִן הָיִין שְׂיָהוּ חֲכָמִים מַתִּירִין לִי מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְחַיּוֹת בְּלֹא יִין: או יודע אֲנִי שֶׁהַנְּזִיר אָסוּר לְקַבֵּר מַתִּים וּבְשִׁקְבִלְתִּי עָלֵי נְזִירוֹת סָבוּר הִיִּיתִי שְׂיָהוּ חֲכָמִים מַתִּירִין לִי מִפְּנֵי שֶׁאֲמַנְתִּי לְקַבֵּר מַתִּים הֲרִי זֶה מִתֵּר דֹּאנְלֵאִי מִלְתָּא לְמַפְרַע דְּמַעַקְרָא לֹא קִבֵּיל עָלָהּ נְזִירוֹת מִיִּין וּמִטַּמֵּאת מַתִּים וְלֹא קִבֵּל עָלָיו אֵלּא חֲצֵי נְזִירוֹת: ור"ש אוֹבֵר וְטַעמָא מִפְּרַשׁ בְּגַמ': גַּמ' וְלִפְלַג נָמִי ר"ש בְּרִישָׁא כִּי הִכִּי דְפְּלִיג ר"ש אִינְדַּע אֲנִי שֵׁישׁ נְזִירוֹת דְלֹא חוּל עֲלֵה נְזִירוֹת מִשּׁוּם דְלֹא קִבֵּל כָּל דְקַדּוּקֵי נְזִירוֹת: חֲלוּק הָיָה ר"ש אֶף בְּרֹאשׁוֹנָה דְרֹאשׁוֹנָה נָמִי קֹאמַר ר"ש בִּינוּ דְאָמַר עַל מִנְת שֶׁאַהֲא שׁוּתָה בַּיִין וּמִטַּמֵּא לְמַת לֹא גָזַר אֵלּא בְּתַנְלַחַת לְבַד ור"ש לְטַעְמָה דְאָמַר אִינוּ נְזִיר עַד שֶׁיִּזִּיר מְכָלָן: רַבִּינָא אָמַר בְּרִישָׁא וְנֵאִי לֹא פְּלִיג ר"ש דֹּאִילוּ הֵתֵם בִּינוּ דְאָמַר הֲרִינִי נְזִיר קִבֵּל עָלָיו כָּל תּוֹרַת נְזִיר וְהֵאִר דְאָמַר ע"מ הָוֵי לֶה מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה וְאִין בְּתַנְאוּ כָּלוּם וְהִנֵּה לִיָּה נְזִיר גָּמוּר דְהָוֵי לִיָּה כְּמִי שֶׁאָמַר עַל מִנְת שְׂאִין לָךְ עָלִי שְׂאֵר כְּסוּת

הריני נזיר פרק שני נזיר

הַרְיֵנִי נְזִיר מִמֶּנּוּ פִּי נְזִיר מִן

"מתנאי' מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו" — הרי זה נזיר. **מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה, ומְזגו לה את הפּוס, ואמרה: "הריני נזירה ממנּו".** אַמרו חכמים: לא נתפּוונּה זו אֵלּא לומר "הרי הוא עלי קרבן". **גַּמְ' מעשה לסתור!?** **אמרת רישא — הרי זה נזיר, והדר תני: מעשה באשה אחת, אֵלמא בְּהאי הוא דאָסור, הא ייבא אחרניא — שְׂרִי! חסורי מיחפּרא והכי קתני: מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — הרי זה נזיר. **ואם שיכור הוא, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — אינו נזיר. **מאי טעמא — כמאן דאמר "הרי עלי קרבן" הוא, וכי תימא: לִימא הֲכִי? סבר: מיייתין לי אחרניא ומצַעֲרן לי, אימא להו הא מיִלְתא דפסיקא להו. ומעשה נמי באשה אחת. 'מתנאי' "הריני נזיר על מנת שֶׁאַהא שוּתָה יין ומיטמא למתים" — הרי זה נזיר, ואסור בכוּלָן. "יִידע אני שיש נזירות, אֵבֵל איני יודע שהנזיר אסור בַּיִין" — הרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר. "יִידע אני שהנזיר אסור בַּיִין, אֵבֵל סבור הייתי שחכמים מתירין לי מפני שאין אני יכול לחיות אֵלּא בַּיִין", או "מפני שאני קוֹבֵר את המתים" — הרי זה מותר, ורבי שמעון אוסר. **גַּמְ' וּלְפִלוֹג נָמִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִישָׁא! אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי: חֲלוּק הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶף בְּרִישָׁא.** ^(א)רַבִּינָא אָמַר: בְּרִישָׁא לֹא פְּלִיג רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי טַעְמָא — מִשּׁוּם דִּתְּוָה לִיָּה מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְכַל הַמִּתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה — תִּנְאוּ בְּטַל. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי אָמַר לָהּ: [האי] "עַל מִנְת" — כַּחוּץ דָּמִי. ^(א)תִּנְיָא כּוּוֹתִיָּה דְרַבִּינָא: אָמַר "הַרְיֵנִי נְזִיר עַל מִנְת שֶׁאַהֲא שׁוּתָה יִין וּמִיטַמֵּא לְמַתִּים" — הָרִי זֶה נְזִיר וְאָסוּר בְּכוּלָן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְכַל הַמִּתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה — תִּנְאוּ בְּטַל. "יִידַע אֲנִי שֶׁהַנְּזִיר אָסוּר בַּיִין". וְהָאֻמְרַת רִישָׁא אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר! אִימָא נָמִי: הָרִי זֶה אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר. וְאִיבְעִית אִימָא: לְעוֹלָם לֹא תִיפּוּה. הֵתֵם**

שְׁלֹא נִתְכַּנְּנָה זֹו לְקַבֵּל עָלֶיהָ זֶה לְשֵׁם נְזִירוֹת אִינּה זקוקה לשתיס נרְאין הדברים

מתנאי' מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו" — הרי זה נזיר. **מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה, ומְזגו לה את הפּוס, ואמרה: "הריני נזירה ממנּו".** אַמרו חכמים: לא נתפּוונּה זו אֵלּא לומר "הרי הוא עלי קרבן". **גַּמְ' מעשה לסתור!?** **אמרת רישא — הרי זה נזיר, והדר תני: מעשה באשה אחת, אֵלמא בְּהאי הוא דאָסור, הא ייבא אחרניא — שְׂרִי! חסורי מיחפּרא והכי קתני: מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — הרי זה נזיר. **ואם שיכור הוא, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — אינו נזיר. **מאי טעמא — כמאן דאמר "הרי עלי קרבן" הוא, וכי תימא: לִימא הֲכִי? סבר: מיייתין לי אחרניא ומצַעֲרן לי, אימא להו הא מיִלְתא דפסיקא להו. ומעשה נמי באשה אחת. 'מתנאי' "הריני נזיר על מנת שֶׁאַהא שוּתָה יין ומיטמא למתים" — הרי זה נזיר, ואסור בכוּלָן. "יִידע אני שיש נזירות, אֵבֵל איני יודע שהנזיר אסור בַּיִין" — הרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר. "יִידע אני שהנזיר אסור בַּיִין, אֵבֵל סבור הייתי שחכמים מתירין לי מפני שאין אני יכול לחיות אֵלּא בַּיִין", או "מפני שאני קוֹבֵר את המתים" — הרי זה מותר, ורבי שמעון אוסר. **גַּמְ' וּלְפִלוֹג נָמִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִישָׁא! אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי: חֲלוּק הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶף בְּרִישָׁא.** ^(א)רַבִּינָא אָמַר: בְּרִישָׁא לֹא פְּלִיג רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי טַעְמָא — מִשּׁוּם דִּתְּוָה לִיָּה מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְכַל הַמִּתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה — תִּנְאוּ בְּטַל. "יִידַע אֲנִי שֶׁהַנְּזִיר אָסוּר בַּיִין". וְהָאֻמְרַת רִישָׁא אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר! אִימָא נָמִי: הָרִי זֶה אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר. וְאִיבְעִית אִימָא: לְעוֹלָם לֹא תִיפּוּה. הֵתֵם**

שְׁלֹא נִתְכַּנְּנָה זֹו לְקַבֵּל עָלֶיהָ זֶה לְשֵׁם נְזִירוֹת אִינּה זקוקה לשתיס נרְאין הדברים

מתנאי' מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו" — הרי זה נזיר. **מעשה באשה אחת שהיתה שיכורה, ומְזגו לה את הפּוס, ואמרה: "הריני נזירה ממנּו".** אַמרו חכמים: לא נתפּוונּה זו אֵלּא לומר "הרי הוא עלי קרבן". **גַּמְ' מעשה לסתור!?** **אמרת רישא — הרי זה נזיר, והדר תני: מעשה באשה אחת, אֵלמא בְּהאי הוא דאָסור, הא ייבא אחרניא — שְׂרִי! חסורי מיחפּרא והכי קתני: מְזגו לו את הפּוס, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — הרי זה נזיר. **ואם שיכור הוא, ואמר "הריני נזיר ממנּו"** — אינו נזיר. **מאי טעמא — כמאן דאמר "הרי עלי קרבן" הוא, וכי תימא: לִימא הֲכִי? סבר: מיייתין לי אחרניא ומצַעֲרן לי, אימא להו הא מיִלְתא דפסיקא להו. ומעשה נמי באשה אחת. 'מתנאי' "הריני נזיר על מנת שֶׁאַהא שוּתָה יין ומיטמא למתים" — הרי זה נזיר, ואסור בכוּלָן. "יִידע אני שיש נזירות, אֵבֵל איני יודע שהנזיר אסור בַּיִין" — הרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר. "יִידע אני שהנזיר אסור בַּיִין, אֵבֵל סבור הייתי שחכמים מתירין לי מפני שאין אני יכול לחיות אֵלּא בַּיִין", או "מפני שאני קוֹבֵר את המתים" — הרי זה מותר, ורבי שמעון אוסר. **גַּמְ' וּלְפִלוֹג נָמִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִישָׁא! אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי: חֲלוּק הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶף בְּרִישָׁא.** ^(א)רַבִּינָא אָמַר: בְּרִישָׁא לֹא פְּלִיג רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי טַעְמָא — מִשּׁוּם דִּתְּוָה לִיָּה מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְכַל הַמִּתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה — תִּנְאוּ בְּטַל. "יִידַע אֲנִי שֶׁהַנְּזִיר אָסוּר בַּיִין". וְהָאֻמְרַת רִישָׁא אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר! אִימָא נָמִי: הָרִי זֶה אָסוּר, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מַתִּיר. וְאִיבְעִית אִימָא: לְעוֹלָם לֹא תִיפּוּה. הֵתֵם**

הַכּוּם הֲרִי זֶה נְזִיר פִּי כָּל דִּין נְזִירוֹת עָלָיו:

מעֲשֶׂה באשה אחת ואַמְרו חכמים לא נתפּוונּה זו אֵלּא לומר הרי עלי כּוּם זֶה כְּקַרְבָּן וְלֹא נֶאֱסְרָה אֵלּא בְּאוֹתוֹ כּוּם בְּלִבָּד וּבְגַמ' פְּרִיךְ מַעֲשֵׂה לְסַתֵּר: וְאִם שְׂכוֹר הוּא הָוֵה כְּאוֹמֵר עָלֵי כְּקַרְבָּן פִּי שְׁדָרָךְ בְּנִי אֲדָם לְהַפְעִיר בְּשָׂכוֹר שִׁשְׁתָּה וְעַתָּה אִינוּ רוֹצֵה לְשַׁתּוֹת וְאוֹמֵר נְזִיר הוּא לְסַלֶּקֶם מַעֲלִיו שֵׁאִם לֹא יֹאמַר נְזִיר הוּא וְרָא שְׂבִיחוֹ לֹו כּוּם אַחֵר לְכָךְ אוֹמַר נְזִיר לְסַלֶּקֶם לְגַמְרִי מַעֲלִיו אֲבָל כְּשִׂאִינוּ שְׂכוֹר אִין דָּרָךְ לְהַפְעִירוּ וּלְכָךְ אוֹמַר דְנְזִיר מְכַלְהוּ וּמַעֲשֵׂה נָמִי בְּאַשָּׁה אַחַת וְכוּ':

עַל מִנְת שֶׁאַשְׁתָּה בַּיִין כו' ה"ז נזיר ואסור בכולן איכא למ"ד בגמ' משום דְהָוֵי מתנה על מה שפְּתוּב בַּתּוֹרָה [דְּכִי אָמַר] הֲרִנִי נְזִיר הָוֵי נְזִיר לְכָל מַלִּי וְכִי מְטִיל בֶּה תְּנֵאִי אִין בְּתַנְיָא כָּלוּם וְאִפִּי ר"ש מוֹדֵה בְּרִישָׁא כְּהֵוֹא לִשְׁנֵא דְתַנְיָא כְּנִתָּה: **אֵבֵל איני יודע שְׁנִזִּיר אָסוּר בַּיִין בְּלוּמַר שְׂאֵר הֵלְכוֹת קַבְלַתִּי עָלֵי לְבַד מֵאָסוּר יִין שְׁלֹא קַבְלַתִּי לְפִי שְׁלֹא יִדְעָתִי שְׁנִזִּיר אָסוּר בַּיִין לְרַבָּנן הָוֵי נְזִיר לְטַעְמִיָּהוּ דְלַעֲיַל דְאִפִּי לֹא גָזַר אֵלּא מִחַד הָוֵי נְזִיר ור"ש מַתִּיר וְאִזַּל לְטַעְמָה דְאָמַר (לַעֲלִי נְזִיר דָּף ג:) עַד שֶׁיִּזִּיר מְכָלָן: יִידַע אֲנִי שֶׁהַנְּזִיר אָסוּר בַּיִין אֵבֵל אֲנִי סָבוּר הִיִּיתִי שֶׁחֲכָמִים מַתִּירִין מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְחַיּוֹת אֵלּא בַּיִין או מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי קוֹבֵר אֶת הַמַּתִּים כְּלוּמ' שְׂאֲנִי צְרִיךְ לְטַמְאוֹת בְּהֵם וְלִיטַפֵּל בְּהֵן בְּשָׂכַר מַחֲמַת דְחָקִי וּלְכָךְ לֹא הָיָה בְּדַעְתִּי לְקַבֵּל אָסוּר יִין או טַמְאֵת מַתִּים (ה"ז מִתֵּר) וְכֵן הוּא אוֹמֵר שְׁלֹא קִבֵּל עָלָיו אָסוּר יִין או טַמְאֵת מַתִּים ה"ז מִתֵּר ור"ש אוֹסֵר וּבְגַמ' פְּרִיךְ דְאִיפְכָא הָיָה לִיָּה לְמַתְנִי: אֶף בְּרֹאשׁוֹנָה וְהָא דְקַתְנִי ר"ש [מַתִּיר] קֹאִי בְּתַרִּי [גְּבִי]: דְּהָרִי מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה דְּכִשְׁלֹאמַר הֲרִינִי נְזִיר חוּל עָלָיו נְזִירוֹת לְכָל מַלִּי וְכִי אָמַר ע"מ מְטִיל הַתְּנֵאִי עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה וּבְטַל הַתְּנֵאִי וּא"ת וְתַפּוּק לֶהּ דְנְזִירוֹת אִי אֲפָשֵׁר לְקוּם ע"י שְׁלִיחַ דְאָמַר בְּהַמְעִיר (בְּתַבּוּת עַד). דְּבָעִינָן תְּנֵאִי דְמוּיָא דְבָנִי גַּד וּבָנִי רֹאזְבֵן שְׁנִתְקוּם הַמַּעֲשֵׂה ע"י יְהוֹשֻׁעַ שְׂהִיָּה שְׁלִיחַ מִשָּׂה וְהָתֵם מְהִי תְּנֵאִה לְבָטַל הַמַּעֲשֵׂה וְלֹא בְּעֵלְמָא וי"ל אַחֲרִי**

שְׁאֲחֲרִים וְכוּלָם לְהַבִּיא קַרְבָּנוֹת תַּחֲטִּיּוֹ נֶחֱשָׁב כְּאִלוּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה וְכוּל לַעֲשׂוֹת ע"י שְׁלִיחַ וּא"ת הֵא אִמְרִינָן (בְּמַנְחוֹת קט.) הֲרִנִי נְזִיר לְגַלַּח בְּבֵית חוּטִיּוֹ וְגַלַּח בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ גַּלַּח בְּבֵית חוּטִיּוֹ יֵצֵא וְאִמְאִי הֵא הָוֵי מִתְּנָה עַל מַה שֶּׁפְּתוּב בַּתּוֹרָה וְהַל"ל בְּחוּטִיּוֹ לֹא יֵצֵא וי"ל דְּמַשְׁמַעוֹת לָשׁוֹנוּ הֲרִי הוּא שְׂנִים מַשְׁמַע מִקְדָּשׁ וְאִזַּל גַּלַּח בְּחוּטִיּוֹ לֹא יֵצֵא וּמַשְׁמַע נָמִי שְׂאִינוּ מְכוּבֵן כִּי אִם לְצַעוּרִי וְאִזַּל גַּלַּח בְּחוּטִיּוֹ יֵצֵא וּבְמִקְדָּשׁ הָוֵי חֲלוּן בְּעִזָּרָה וְנְזִירוֹת מִתְּלֵא תִלְיָא וְקֹאִי אִי מְגַלַּח בְּמִקְדָּשׁ גְּלִיָּא מִלְתָּא דְלְנְזִירוֹת מַעֲלִייתָא אִיבְרִין וְעַל מִנְת דְאָמַר לֹא כָּלוּם הוּא

וְאִם גַּלַּח בְּחוּטִיּוֹ גְּלִיָּא מִלְתָּא דְלַצַּעוּרִי מְכוּבֵן: **הֵאִי ע"מ כַּחוּץ דְּמִי כְּאִלוּ אָמַר וְהָתְנֵאִי בְטַל (קדושין דף יט:)** וְלֹא אָמַר כַּחוּץ דְּמִי וי"ל דְּגַבִּי קְדוּשִׁין שְׂאֲנִי דְאִפִּילוּ אָמַר בְּפִרוּשׁ חוּץ מִשְׂאֵר לֹא מְהֵיָּא לִיָּה דְבוּרוֹ דְאִין קְדוּשִׁין לְחַצְאִין וְכִי אָמַר הֲרִי אֶת מִקְדָּשְׁתָּ [מִקְדָּשְׁתָּ] וְכִי אָמַר חוּץ מִשְׂאֵר לֹאוּ מִיזִי קֹאמַר וּלְכָךְ חִיב בְּכָלָן אֲב

 עין משפט גור מצורה
--

א סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד סי' רלב סעי' א:

ב מו"י פד' מהל' שבועות הל' א:

ג מו"י פד' מהל' נדרים הל' ג:

ד מו"י פב' מהל' נזירות הל' א:

ה סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד סי' רלב סעי' א:

ו מו"י פב' מהל' שבועות הל' א:

ז מו"י פד' מהל' נדרים הל' ג:

ח מו"י פב' מהל' נזירות הל' א:

ט מו"י פח' מהל' נזירות הל' יט:

י מו"י פח' מהל' נזירות הל' יט:

סיפא דנדר מפקלהו ואתשיל מחדא והנין דקתני דכל סבור הייתי שחכמים מתירין

לי (ויתירו לו) היין או לטמאות למתים שאינו יכול לחיות בלא יין או שלא וטפל בשכר למתים שזהו פרנסת ביתו: **לִרְבִּנּוּ** פיון דנשתרי ליה חדא משום דכי משתריא ליה לכלהו דכאסורו כך התירו בשם שגאסר בתחלת הנזירות בחד מענגי נזירות בן נמר בסוף הנזיר בחד וכמו דפליגי התם פ"ג דגזרים (דף כה:) גבי מצא אוכלים תלמים ואמר קונם הפרות עליכם ונמצא אביו אחד מהן והתיר נדרו ופליגי אי התירו בלן או לא . ה"נ סברי רבנן ואפילו למ"ד לא התירו בלן משום דהוי נדר ושבועה דכל הכא פיון דתחלה הוי נזירות על אחד ה"נ סוף נזירות ור"ש ס"ל אפי' למ"ד התירו בלן מ"מ הכא פיון דאין נזירות בזה לו עד שפירש מפלן כמו בן צריך שאלה לבלן ונהי דנשאל האחד לא התר השני: ו**לִרְבִּי שמעון** כי היכי דבתחלת הנזירות צריך שציר גם בסוף הנזירות צריך לשאלו ולהתיר בלו: ו**א'** בעית אימא בנדרין אנסין זה חשיב אנם שאינו יכול לחיות בלא יין: **בנדרין** ורזוין בגון שהמוכר אומר קונם בכר זה עלי אם אפתן לך חפץ זה בפחות מד' דינרין ה"ז נדרי זרוחין או קונם בכר זה עלי אם אפתן לך יותר משני דינרים וקצון שניהם לקנות בג' דינר ה"ז נדרי זרוחין ואין צריכון עוד שאלה למ"ד מדדרכון: **בנדרין** שגגות קונם בכר זה אם אכלתי היום ושכח שאכל היום: **בנדרין** הבאי מפרש התם פ"י בנגדרים (כד:) וא"ת ומי דמי התם בשעת הנדר לא ידע האנם דהא סבור לילך ולאלכ ונמר ונדר ולהכי צריך לשאול מדדרכון למ"ד דכל הכא בשעת הנדר ידע האנם ומסתמא לא גמר ונדר ואיבא למימר דלכ"ע לא בעי שאלה ומפ' ר"ת דמתניתין גמי אורי שדאנם בלא אחרי בן בגון דבשעת הנדר הוה בריא וזקן ויכול לחיות בלא יין ולבסוף החליט או תחלה הוה עשיר ולא הוה צריך ליטפל למתים ולבסוף העטי אי גמי מיתוי ליה דין זה היבא דאין פיו ולבו שוין דפליגי בהא התם אמוראי אי בעי שאלה מדדרכון והכי גמי פליגי בהא: הנה"ה וכמו בן דמתניתין פיו הוה להיות נזיר מיין דכל לבו לא הוה ומה דאמר דכל כסבור הייתי

רישא בגון דגזר מסדא כו' ואלו לרבנן דרישא דרישא מודה ר"ש דאסור אע"ג

רישא, בגון דנזר מחדא, לרבנן דאמרי דאפילו לא נזר אלא מאחת מהן — הוי נזיר, ואסור. לרבי שמעון דאמר עד שינזיר מכולם — מותר. סיפא דנדר מכולהו, ואיתשיל מחדא. לרבנן דאמרי אפילו לא נזר אלא מאחת מהן הוי נזיר, כי מתשיל מחדא מינייהו — אישתתרי. לרבי שמעון דאמר עד שינזיר מכולם, כי מתשיל נמי מההוא, עד דמתשיל מכולהו. משום דכי קתני: ורבי שמעון אוסר. "ואיבעית אימא: בנדרין אונסין קא מיפלגי, ובפלוגתא דשמואל ורב אסי. דתנן: ארבעה נדרים התירו חכמים: נדרי זירוזין. נדרי הבאי. נדרי שגגות. נדרי אונסין. "ה"י ואמר רב יהודה אמר רב אסי: ארבעה נדרים הללו, צריכין שאלה לחכמים. פי אמריתה קמיה דשמואל, אמר לי: תנא קתני "התירו חכמים", ואת אמרת צריכין שאלה לחכמים?! רבנן סברי בשמואל. ורבי שמעון כרב אסי. ^(א)**מתני'** "הריני נזיר ועלי לגלח נזיר", ושמע חבירו ואמר "וואני ועלי לגלח נזיר". אם היו פקחים — מגלחין זה את זה. ואם לאו — מגלחין נזירים אחרים. גמ' איבעיא להו: שמע חבירו ואמר "וואני", מהו? "וואני" — אפוליה דיבורא משמע, או דלמא אפלגיה דדיבורא משמע. אם תמציי לומר אפלגיה דדיבורא משמע: ארישא, או אסיפא? תא שמע: "וואני ועלי לגלח נזיר", אם היו פקחים מגלחין זה את זה. מדקאמר "וואני ועלי" — שמע מינה וואני אפלגיה דדיבורא אמרי. איו, אפלגיה דדיבורא משמע, מיהו: ארישא, או אסיפא? מינה, מדקאמר "ועלי לגלח", שמע מינה: "וואני" — על תחילת דיבורא משמע. ^(ב)אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרבא: ממאי דהכי? לעולם אימא לך "וואני" — אפוליה דדיבורא, ואי משום "ועלי", מאי קאמר — "ועלי" בהא מילתא. דאי לא תימא הכי, דקתני סיפא "הרי עלי לגלח חצי נזיר" ושמע חבירו ואמר "וואני עלי לגלח חצי נזיר", התם מי איפא תרתין מילי? אלא, מאי קאמר: "עלי" בהא מילתא, הכא נמי, כי קאמר "עלי" — בהא מילתא. אמר ליה רבא: הכי השתא?! אי אמרת בשלמא רישא צריכא סיפא לא צריכא — תני סיפא דלא צריכא משום רישא דצריכא. אלא אי אמרת רישא לא צריכא סיפא לא צריכא, תני רישא דלא צריכא ותני סיפא דלא צריכא?! ^(ג)אמר רבי יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן: האומר לשלוחו

"צא

הריני נזיר פרק שני נזיר

דלא נזר בכולהו משום דהני לה מתנה על מה שכתב בתורה ותנאו בטלי: ואיתשיל מסדא דקאמר דכל סבור הייתי שחכמים מתירין ולרבנן דאמרי אכלו כי לא נזר אלא באחת מהן הוי נזיר דכי גמי כי מיתשיל אחד מניהו אשתרי גמי אכלהו והלכך הוא מתר: ולר"ש דאמר לעולם אינו נזיר עד שציר מפלן בבת אחת בגון דאמר דריני נזיר סתם דכי גמי לכי מיתשיל לחכם אחדא מניהו לא מפקע נזירותה מנה עד דמיתשיל אכלהו והלכך האיל דלא איתשיל אלא חדא משום דכי אוסר ר"ש: איבעית אימא בנדרין אונסין קא מפלגי דמתניתין האיל דגדרי אנסין בן האיל דאין יכול לחיות בלא יין או שאין קובצין באותו מקום אלא זה ז"א דבמתני' להכי קרי להו אנסין דלבו אונסו שהא סבור שיתירו לו חכמים דבכה"ג קרי לה אנם בדאמרי' גמי בםם' שבועות (דף כו.) דרב כהנא ורב אסי מר משתבע דהכי אמר רב ומר משתבע דהכי אמר רב וכי הוה אמי רב ואמר בחד מניהו א"ל אדך ואלא בשקרא אשתבעי א"ל רב לבך אנסך ומפטרת: וקמפלגי בפלגתא דשמואל ורב אסי דתנן בפ"ד נדרים במסכת נדרים ד' נדרים התירו חכמים וכו' והתם מפרש להו: רבנן סברי דאין צריך שאלה בשמואל ומשום דכי שרי: רבנן סברי דאין צריך שאלה בשמואל ומשום דכי שרי: ור' שמעון כרב אסי דאוסר בלא שאלה לחכם ומשום דכי מתסר בל זמן שלא התירו לו: מתני' אמר דריני נזיר ועלי לגלח נזיר ואני במקומו של נזיר אחר להביא קרבנותיו ביום תגלחתו: אם היו פקחין מגלחין זה את זה מביא זה קרבנותיו של זה וזה קרבנותיו של זה ויהו פטורים מלהביא קרבן אחר ואם לאו בל אחד ואחד מביא קרבנותיו שלו וצריכון להביא בל אחד ואחד קרבנות של נזיר אחר: גמי' אבעיא להו אמר דריני נזיר ועלי לגלח נזיר ושמע חבירו ואמר ואני ולא אמר תו מידי: מהו מי אמרי' האי דאמר ואני אכלה דבורא משמע והוי נזיר ומחוי לגלח נזיר אחר: או דלמא הא דאמר ואני אפלגא דדבורה משמע דחדא מניהו הוא דקביל עלה או נזירות או לגלח דכל אפתניהו לא משמע: ארישא או אסיפא ארישא משמע ואני בגזירות במוחק או אסיפא משמע ואני אכלח נזיר במוחק: מדאמר ואני ועלי מדקתני לתקוניהו ש"מ דהאי דאמר ואני לא קאי אלא אפלגא דדבורה ומנה מדקאמר עלי לגלח ש"מ ואני אתחלת דבורה קאי והכי משמע ואני בגזירות במוחק ועלי לגלח נזיר במוחק: וממאי דהכי הוא דקתאמרת דואני אפלגא דדבורה קאי דלמא אפוליה דדבורה קאי ואי אמרת לי פיון דאני אפוליה דדבורה משמע עלי למה לי איהו ודאי לא מצטרין אלא פרושי קמפרש למלתא דמשמע כמו דאמר עלי בזה מלתא: דאי לא תימא דכי פרושי קא מפרש לה אלא דואני קאי אדיבורא דרישא ועלי אדיבורא דסיפא דמתניתין דקתני דרי ועלי לגלח כו' התם למה לי כו': אי אמרת בשלמא רישא דתני ועלי צריכא לך למימר משום דקא מקביל בה דדבורה (דסיפא) אהכי תנא בסיפא איךך מתניתין עלי דלא צריך אלא אי אמרת דעלי דרישא לא צריכא דהא קאי ואני אפוליה דדבורה השתא אפא למימר מי עבדית כי הא מלתא למתני תנא ועלי דרישא דלא צריכא וסיפא דלא צריכא אלא לאו שמע מנה ואני אפלגא דדבורה קאי שמע מנה:

מדיקאמר וואני ועלי ש"מ אם לא אמר שני הדבורים דפלגא דדבור' משמע: ומפה בלומר גם זה תפשט ממתניתין מדקאמר ועלי לגלח ש"מ ואני על תחלת דבורו משמע: לְעוֹלָם וואני אפוליה דבורה משמע ואי משום ועלי מאי קאמר ועלי בהה מלתא בלומר ומה שקבלתי בכר נזירות תגלחת לאחר כמו דרך בני אדם לכפל (על) לשון והוא הדין דאם לא אמר ועלי דמחוי בגזיר ותגלחת לדבור קמא: ו**שְׁמַע** חבירו ואמר וואני ועלי לגלח חצי נזיר מי איבא תרתמי מלי ודרי דראשון לא קבל עליו אלא דבר אחר: **מִשּׁוּם** רישא דצריכא דאצטריך למתני ועלי לאשמועינן דואני לא קאי אלא אפלגא דדבורה ותנא סיפא דעלי אע"ג דלא צריכא אטו רישא:

 מסורת הש"ס

א נדרים כ: שבועות כח: משנה נדרים ב נדרים כא: ג תוספתא נזיר ד משנה נזיר ה גיטין סד.

	
---------------	---------------

מסורת הש"ס
א משנה קינים ב גיטין סד.
גליון הש"ס
תוס' ד"ה בשוקא אשכח וכו' כלומר. עי' כתובות דף טו ע"א תוס' ד"ה דלמא אזלא: ד"ה מ"ט וכו' מדאמר פרק ר"ג. קשה לי כיון דנקטו דבידו לייבם אם כן עדיין קשה הא הוא בעצמו יכול לגרשה עתה לכשתייבם דלא הוי דבר שלא בא לעולם וא"כ מצי משוי שליח כמו בחלה וצ"ע:
תורה אור השלם

ואם־לא תמצא נדה די שה ולקחה שפיי־תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הפנה וטהרה [ויקרא יב,ח]

צא וקדש לי אשה סתם שלא פרש לו בַּחֲזוּ עיר ואֲחִיו אִשָּׁה: חֲזָקָה שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ וְהֵלֵךְ וקדש לו אשה וכוון שלא פרש לו הי מניוהו קדיש ליה ולא ידע אחו קדש לו ואי דזר אותו האיש ונסב אתתא דלמא זו היא אמה או בתא או אחותא של אותה האשה שקדש לו שְׁלוּחוֹ וְהוּן בְּלֵן אֶסוּרוֹת לוֹ כּדָאָמַר הָתָם (קדושין דף עו) המקדש את אשה אוסר עליו שבע עריות: הון סתומה אחד מחיבי קוין בְּגוּן הָזֶה וְהָזֶה יוֹלֶגֶת וּמְצוּרַע שֶׁהִפְרִישׁוּ לָהּן שְׂפִי תוֹרִין או שני בני יונה וַעֲזִין לא קראו לָהּן סָם אֲחִיו לְחַטָּאת וְאֲחִיו לְעוֹלָה וּפְרַח גּוֹזֵל אֶחָד מֵהֶן לְאִוִיר הַעוֹלָם או שְׁפָרְחָה לְבִין חטאות מתות בְּגוּן שְׁהִיו סָם מה' חטאות המתות בְּגוּן חטאת שפפרו בעליה כו' וְנִתְעַרְבָה בַּיַּיְהוֹן ואין יודע אחו היא דאין לה שוב תקנה: יקח גּוֹזֵל לְשָׁנִי ואח"כ יפריש אחד לחטאת ואחד לְעוֹלָה: (וגליון להכי קאמר בין חטאות המתות דאלו נתערבבה בין חטאות חיות ונהגן חטאות דידה נינהו מצו למסב חד מניוהו ועביד ליה זוג להאי וקא דלא נתערב הוה קריב לה עוולה): ואלו הון מפרשת שפּרַח אחד מהן ואינו יודע אחו היא אין לו תקנה לפי שאין יודע אחו לחטאת ואֲחִיו לְעוֹלָה ואע"י דפרש בינו דלא הוי תקויהו קמה לית בהו היפרא דלא ידע אי האי שני הוי חטאת או עוולה: ואלו שאר קוין דעֲלָמָא מתקנו ואמאי לימא לכל מאן דמתני קוין הינו האי דפרח לפלוני אֲתָמוּל וְנִמְצָא מתכפר בקרבן חבירו דהא חֲמֻרָתָּ שְׁהוּא אֶסוּר בְּכָל הַנָּשִׁים שְׂבָעוּלָם: אִמַּר לֵה אֲמִינָא לָךְ אֵנָּה אִשָּׁה דְלָא

צא וקדש לי אשה: חֲזָקָה שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ

אֲבִי־צֶא וקדש לי אשה" סתם — אסור בכל הנשים שְׂבָעוּלָם. חֲזָקָה שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוּתוֹ, וְכִיּוֹן דְּלֹא פְּרִישׁ לִיהּ, הָא לָא יָדַע הֵי נִיהוּ קַדִּישׁ לִיהּ. ^(סג)**אִיתִיבִיהּ רִישׁ לְקִישׁ לְרַבִּי יוֹחָנָן:** הון סתומה שְׁפָרְחָה גּוֹזֵל אֶחָד מֵהֶן לְאִוִיר הַעוֹלָם, או שְׁפָרְחָה לְבִין חטאות המתות, או שְׁמֵית אֶחָד מֵהֶן — יִקַּח זוג לְשָׁנִי. ואילו הון מפורשת — אין לו תקנה. ואילו שאר קיבין בעֲלָמָא מִיתַקְנָן. ואמאי? לִימָא כָּל חָדָא וְחָדָא דְלָמָא הָאִי נִיהוּ! אָמַר לִיהּ: קֶאֱמִינָא אָנָּה אִשָּׁה דְלֹא נִיידָא, וְאִמְרַתְּ לִי אֵת אִיסוּרָא דְנִיידָ? וְכִי תִימָא: הָכָא נָמִי נִיידָ, אִימור בְּשׁוּקָא אֲשַׁכַּח וְקַדִּישׁ, הָתָם הִדְרָא לְנִיחוּתָא, גָּבִי הון מִי הִדְרָא? **"אָמַר רַבָּא:** וּמוֹדָה רַבִּי יוֹחָנָן בְּאַשָּׁה שְׂאִין לָהּ לֹא בַת, וְלֹא בַת בַּת, וְלֹא בַת בֶּן, וְלֹא אִם, וְלֹא אִם אִם, וְלֹא אַחוֹת. ואף על פי שְׁהִיתָה לָהּ אַחוֹת וְנִתְגַּרְשָׁה לְאַחֵר מִכָּאן, דִּהְיָא שְׂרִיָא. מֵאִי טַעְמָא — דְּבִהְיָא שַׁעְתָּא דְקָא אָמַר לִיהּ, הָוָה נִסִּיבֵן לְגַבְרִי. כִּי מְשׁוּי שְׁלִיחַ — בְּמִילָתָא דְקִיִּימָא קַמִּיהּ. בְּמִילָתָא דְלֹא קִיִּימָא קַמִּיהּ — לֹא מְשׁוּי שְׁלִיחַ. תַּנּוּ: **"הַרִינִי נָזִיר וְעָלִי לְגֻלְחַ נְזִיר", וְשִׁמַּע חֲבִירוֹ וְאָמַר: "וְאַנִּי, וְעָלִי לְגֻלְחַ נְזִיר", אִם הֵיוּ פִקְחִין — מְגַלְחִין זֶה אֶת זֶה, וְאִם לֹא — מְגַלְחִין נְזִירִים אַחֲרֵים. בְּשַׁלְמָא בְּתַרְאָה — אִיכָא קַדְמָאָה קַמִּיהּ. אֵלָּא קַדְמָאָה — מִי אִיכָא בְּתַרְאָה קַמִּיהּ?**

אָלָא

אסור בכל הנשים שְׂבָעוּלָם וא"ת וכ"ע יִאָסְרוּ לְשֹׂא נָשִׁים דְשָׁמַר זֹאת היא שְׁנִיתְקַדְשָׁה ע"י שְׁלִיחַ וּלר"ת דְהַנָּשִׁים נִאֲמָנוּת לוֹמַר לֹא נִתְקַדְשְׁתִּי תַעֲנַח גְּדוּלוֹת קַטְנוּת שְׂאִינָן יוֹדְעוֹת אִם אֲבִיָסָם קָבַל עֲבוּרָן קַדוּשֵׁין מֵאִי אִכָּא לְמִימַר וּכְבַר מַת אֲבִיָהּ וי"ל דְמַדְאֹרְיָתָא אֲפֹלוּ הוּא שְׂרִי לְשֹׂא דְאֻלֵּינָן בְּתַר רַבָּא [מלומר] מְקַרְבּוֹת הַמִּתְקַדֶּשֶׁת היא ואינו אֵלָּא הַנָּסָא בְּעֻלְמָא שְׂעֵשֶׂה שְׁלִיחַ סָתָם וְלֹא פִרְשֵׁ לוֹ קַדֵּשׁ לְפִלְגוּיַּת וְלִדְיָה קִנְסוּ וְלֹאֲחֲרֵי לֹא קִנְסוּ [וא"ת] וְלַהֲוֵי אֶסוּרָא דְאֹרְיָתָא דְהֵינָּה לִיהּ קְבוּעַ וְכַל קְבוּעַ בְּמַחְצֶה עַל מַחְצֶה דְמִי וי"ל דְלֹא אֲמַרִינָן קְבוּעַ בְּמַחְצֶה דְמִי אֵלָּא כְּשֶׁהָאֶסוּר נָכַר לַעֲצֻמוֹ וְהִסְתַּר נָכַר לַעֲצֻמוֹ אֲבָל כְּשֶׁאִין הָאֶסוּר נָכַר לַעֲצֻמוֹ לֹא אֲמַרִינָן קְבוּעַ: הון סתומה קֹזַב חֻבָּה וְיוֹלֶדֶת שְׁמִיבִיאִין חטאת העוף ועולת העוף וסתומה פרוש זב חֻבָּה שְׂהַבְעָלִים לֹא פִרְשׁוּ בְּשַׁעַת לְקִוּיַּת בְּעָלִים אֲחִיהּ לְעוֹלָה ומש"ה נָקַט סתומה דאי מפרשת הִיא גְרִיךְ לְהִאָרִיךְ וּלְפִרְשֵׁ אֲחִיהּ פֶּרַח הַעוֹלָה [אין] הַחטָאת וְלַהֲכִי קַצַּר בְּלִשׁוֹנוֹ וְאִמַּר דְּפִרַּח אֶחָד מֵהֶם: וְאֵלָּו שְׂאָר קִיבִין בְּעֻלְמָא מִתַּקְנָן ואמאי לִימָא כָּל חָדָא וְחָדָא הוּא [דלמא] אותו שְׁפָרַח כְּלוֹמַר וְהַקְבַּע כְּבַר לְרִאיוֹבָן וְאִין גִּיָּא שְׁמַעוּן בּוֹ יְדִי חוּבָתוֹ וא"ת וְהָא כְּבַר פִּרְשָׁנוּ דְלַעֲלָמָא לֹא קִנְסוּ וַיֵּשׁ לוֹמַר דְמַשְׁמַע לִיהּ דְשָׂאָר קוִינָן דְעֻלְמָא אֲפִי לְרִאיוֹבָן מִתַּקָּן אִם יַעֲטֹרָה לָהּן אֶחָד [לְיָיְבָהּ אַחֲרַת] אֲמַאי הָא קִנְסוּ לְדִידָהּ ה"נ יִקְנְסוּהוּ שְׁלֹא שָׁמַר קִנְסָה וְלוֹמַר שְׁוָה פֶּרַח

מקון ראשון והקבַע לְיִזְבוּת ראשון: **אִשָּׁה דְלֹא נִיידָא** וְנִהִי דְלָא קְבוּעַ לְגַמְרִי כּדפ"ל מ"מ דְמִיָּא קַצַּת לְקְבוּעַ וַיֵּשׁ לְהַחֲמִיר: **בְּשׁוּקָא אֲשַׁכַּח וְקַדִּישׁ** כְּלוֹמַר הִיכָא דְמַצָּא אותה בְּשׁוּקָא הִיא לָנוּ לוֹמַר שְׁיִוְכַל לְקַדְשָׁה דְלָא קְבִיעָה הֵינָּה וא"כ לֹא הִנֵּה קְבוּעַ: **הָתָם הִדְרָא לְנִיחוּתָא** וְדִמִּי לְקְבוּעַ: **בְּאַשָּׁה שְׂאִין לָהּ בַת כּו',** פִּי בְּגוּן [שְׁמַנְאוּ] שְׁלִיחַ בר"ח נִסָּן אֶצֶל כָּל קְרוֹבוֹתֶיהָ שְׂקָרִיָּה רַחֵל זֹו לְאִסָּר מִקְדוּשִׁיהּ הִיוּ נְשׁוּאוֹת בר"ח נִסָּן בְּשַׁעֲשֻׁהּ שְׁלִיחַ ואע"פ שְׁנִיתְגַּרְשׁוּ קִדָּם יוֹם הַקְדוּשֵׁין מִתַּרְתַּת רַחֵל זֹו לְמַשְׁלַח בְּדַמְפִּרְשֵׁ טַעְמָא דְמַשְׁעָה דְקֹאֲמַר הֵינן נְסִיבִין: **מ"ט** כְּלוֹמַר הִיכִי דְמִי שְׁלֹא הִיא לֵה אַחוֹת וְשַׁתָּ יֵשׁ לָהּ וּמִן הַדִּין הִנֵּה לִיהּ לוֹמַר הִיכִי דְמִי אֵלָּא מִשּׁוֹם דְלִשׁוֹן נִזִּיר מְשַׁנֶּה וַיֵּשׁ לְיָשֵׁב הַלְשׁוֹן דְמִאי טַעְמָא דְלַעוֹלָם הִנֵּה יָדַע שְׁפִיר דְמִיירִי בְּגוּן דְנִסִּיבֵן לְגַבְרִי מִכָּל מְקוֹם עֵתָה שְׁנִיתְגַּרְשׁוּ וַיֵּשׁ לָנוּ לְסַפֵּק וְלִאִסָּר מַסְפָּק. ומשני כִּי מְשַׁי אִינִישׁ שְׁלִיחַ בְּמִלְתָּה דְאִיהוּ מְצִי עֲבִיד וכו' פ'י וְדִאי דַּעַת הָאָדָם אֲפֹלוּ בְּמִצִּי דְלָא קָאִי

קמה וְהִלְכֵךְ הִרְאִשׁוּן נְפֻטָר בְּגִלּוּחַ הַשֵּׁי אֲבָל שְׁלִיחוּתָא. (בַּעַל) דְלָא מְצִי אִינִישׁ מְשַׁי שְׁלִיחַ אֵלָּא בְּמִלְתָּה דְמִצִּי עֲבִיד נִפְשָׁה בְּשַׁעֲה שְׁעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ דִּהָא נְסִיבִי' לֹא מְצִי לְשִׁינֵה שְׁלִיחַ לְקַדֵּשׁ לוֹ אֵף בְּשַׁתְּתַּגְרֵשׁ וְאֵף קַדְשָׁה הַשְׁלִיחַ אִינִישׁ מִקְדָּשֶׁת וְאִם תֵּאֲמַר דִּהָא מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם שְׁהִאָשָׁה אוֹמַרְתָּ לְחִבְרָתָהּ לֹאִי לִי קַמַּח וְהִפְרִישׁ חֲלָה בְּעֲבוּרִי וְגַם תַּלְמִידִים שֶׁל בֵּית רַבָּן אוֹמְרִים כּוּן וְאִין נַעֲשֶׂה שְׁלִיחַ בְּדָבָר הַזֶּה הָא בְּשַׁעֲה שְׁעוֹשָׁה אוֹתָהּ שְׁלִיחוּת לֹא הִתֵּהּ וּכְוָלָהּ בְּעַצְמָה לְהַפְרִישׁ חֲלָה מִקַּמַּח זֶה שְׂאִינוּ כֶּר חִיבָא שְׂאִין מְפִרְשִׁין חֲלָה מִקַּמַּח וְאִומַר רַבִּינוּ תָּם דִּישׁ בְּיָדָהּ לְהִבִּיא עֵסָה מְגַלְגֵּלַת וְלוֹמַר עֵסָה זֹו תִּהְיֵא חֲלָה עַל קַמַּח לְכַשְׁיָהּיָה נְלוֹשׁ וְדַבְרִים שְׂבָיָדָה קִמִּים דְאִין זֶה דָּבָר שְׁלֹא בֹא לְעוֹלָם בִּינוּ שְׂבָיָדָה לְלוֹשׁ וְלַגְלֹגַל הַעֵסָה קְרוִי שְׁפִיר בֹּא לְעוֹלָם בִּינוּ שְׂבָיָדָה לַעֲשׂוֹת בְּרָק הָאוֹמַר לְחַבְרִי (קדושין דף סב:): פְּרוֹת עֲרוּגָה זֹו תִלְוָשָׁה וְהָא תְרוּמָה עַל פְּרוֹת . עֲרוּגָה זֹו מַחְפֶּרֶת לְכַשְׁיַתְלָשׁוּ וְנִתְלָשׁוּ דְבָרֵיו קִמִּין דְכַל שְׂבָיָדוֹ לַעֲשׂוֹת אִלוּ בְּמַחֲסַר מַעֲשָׂה דְמִי וְכִידוֹ לְתוֹלָשָׁם וּמִכָּל מְקוֹם בְּהָא טַעְמָא לְחַדָּא לֹא סָנִי לָן לְמִימַר דְמִצִּי לְמַעַבַּד שְׁלִיחַ כֵּאֵן בִּינוּ דְבִידוֹ לְלוֹשׁ וְלַגְלֹגַל מַדְאֲמַר בְּרָק רַבָּן גְּמִלְיָאֵל (יבמות דף נב). הָאוֹמַר לְחַבְרִי כְּתוּב גַּם לְאִרוּסָתִי לְכַשְׁאֲכִינְסָנָה אֲבָרְשָׁנָה הֲרִי זֶה גַּם מִפְּנֵי שְׂבָיָדוֹ לְבָרָשָׁה מִיָּהָא אִם יִצְרָה וּבְעִי הָתָם לִיבְמַתָּו מִהוּ וּמֵאִי קָא מְבַעֵיָא לִיהּ וְהָא בְּיָדוֹ לְבֹא עָלֶיהָ וְלְבָרָשָׁה אֵלָּא וְדִאי בִּינוּ דִּהִשְׁתָּא לֹא מְצִי לְבָרָשָׁה לֹא מְצִי דִּהִשְׁתָּא אִיהוּ לֹא מְצִי לְהַפְרִישׁ אִינוּ קְרוִי בְּיָדוֹ מַה

שְׂבָיָדוֹ לְלוֹשׁ וְלַגְלֹגַל לַעֲנִין זֶה שְׁיִכּוּל לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחַ בִּינוּ דְמַחֲסַר לִישָׁה וְגַלְגּוּל: **כִּי מְשׁוּי אִינִישׁ שְׁלִיחַ בְּמִלְתָּה דְמִיָּמָא קַמָּה** כְּלוֹמַר [אין] דַּעַת שְׁתִּיקָדֵשׁ לוֹ אִשָּׁה שְׁנִיתְגַּרְשָׁה אַחֲרֵי כּוּן הִלְכֵךְ אֲפֹלוּ אִם קַדֵּשׁ אַחַת מִקְרוֹבוֹתֶיהָ שֶׁל רַחֵל לֹא נִאָסְרָה רַחֵל בְּקַדוּשֵׁין שֶׁהוּא יַעֲשֵׂאוּ שְׁלִיחַ לָכֵךְ, לֹא חָלוּ קַדוּשֵׁי קְרוֹבֵי רַחֵל וְהִשְׁתָּא קס"ד דְאִין דַּעַת הָאָדָם אֵלָּא בְּמִצִּי דְקָאִי קמה לָכֵךְ פִּרִּין אֲמַתְנִי' בְּשַׁלְמָא מַתְנִי' בְּתַרְאָה אִכָּא קַדְמָאָה קמה שְׂגֵדָר כְּבַר וְאִיכָא לְמִימַר דַּעַתָּה עָלֶיהָ וְלָכֵךְ, פְּטוּר עַצְמוֹ בְּקַרְבָּנוֹת הִרְאִשׁוֹן אֵלָּא קַדְמָאָה מִי אִכָּא בְּתַרְאָה כְּשֶׁנָּזַר הִרְאִשׁוֹן וא"כ לֹא הִיא בְּדַעַתּוֹ עָלֶיו לְהִבִּיא קַרְבָּנוֹת וְאִין יִפְטָר מִנְּגֵדוֹ בִּהְבָּאתָ קַרְבָּנוֹתָיו שֶׁל שָׂנִי:

עין משפט נר מצוה
--

א סמג עשין מח, טוש"ע אה"ע
סי' לה סעי' יא:

ב מיי' פט' מהל' אישות הל' ו':

ג מיי' פט' מהל' פסולי המוקדשין הל' א:

ד סמג עשין מח, טוש"ע אה"ע
סי' לה סעי' יא:

ה מיי' פט' מהל' אישות הל' ו':

עין משפט גור מצוה

א סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' ל:

ב מו"י פ"ג מהל' נדרים הל' ט:

ג טוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' כח:

ד מו"י פ"ג מהל' נדרים הל' ט:

ה מו"י פח' מהל' נזירות הל' כ:

ו מו"י פח' מהל' נזירות הל' יח:

ז מו"י פא' מהל' נזירות הל' יז:

טעמא דכתב רחמנא אישׂה יפרנו נחא ליה לאותנבי גס לר' יאשיה

דמדר' יונתן מצ' לאותנבי [בקהילא]: הריי הן קיימין לא אומר פלום דהקמה בטעות הוא דשפא [תדור] דדבר שא"א ליה להקיס:

ליפר לה הוא פרוש פשיצא מביתו: **דלמא** משתלינא לשון סגנה או מטרידנא מן הדלדן ולבדן רוצה למנות אפוטרופוס ואותו אפוטרופוס ויהי מושב בדעתו וא"ת ואכתי ליפר לה איהו מעכשו שהרי הוא זוכר עתה ומושב בדעתו וי"ל דאינו רוצה לומר שהא מופר אלא נדרים שתדור מבי יסע ואילך אכל לא נדרים שלפני נסיעתו שיה קצת קשה אכל קשה דלמא לה השתא כל נדרים שתדרי מכשחסע עד שאשוב יהו מופרין וי"ל דמתוך כך תפל קטטה ביעיסם שיה קשה לה לעולם ובנדרים מבעיא לן אי בעלה מצ' מיפר בלא שמיעת קול וגם הפרה דשליח [אניה] מושלת עד דשמע הפעל הנדר דהכי מוקי לה דתס (דף עב:) ולפי' זה נפרש ליפר לה איהו פרוש פשיסע ופר לה בעלה ותועיל ההפרה לכשיבא הפעל וישמע הנדר ואם ימתין להפר עד שישוב וישמע שמה יהיה טרוד לכשישמע וישתק מלהפר ולבדן פריך ליפר לה מהשתא ותועיל ההפרה פשישמע ויבשלמא אי סבר כרבנן נחא [דללא] מצ' מיפר ומשני דלמא טרידנא כשירצה ליסע בדפרשית ע"כ הנה"ה:

ושמע חברו ואמר ואני בבדי נקט דהא בראשון נמי פליגי: **אמר** רבא תפל מודים באומר חצי קרבנות נזיר עלי חצי קרבן מיתי בינו שתלה הסע בקרבן שאמר חצ' קרבנות ודאי פלגא דקרבן שיחד [תבת] חצ' מתבת נזיר: **קרבנות** חצי נזיר עלי קרבן שלם בעי ליה לאתניי: **מאי טעמא** דלא אשכחו נזירות לפלגא דבינו דסמך תבת חצ' אצל נזיר (מתבת) משמע מדבורו דחצ' אףזירות קאי ואין חייב שום חצ' נזיר בעולם: **פי פליגי בלשנא דמתני'** [באומר] דרני נזיר ובינו דאמר דרי עלי לגלח ומחייב בכוליה קרבן לר"מ דתפוס לשון ראשון ובי אמר חצ' נזיר לא כל כמנה ודווי באומר קרבנות חצ' נזיר עלי דמתני קרבן שלם וקשה אמאי קאמר האי לשנא בינו דאמר עלי אחיב [בכוליה] לימא להקיא דמזי [פאומר] קרבנות חצ' נזירות רבנן סברי נדרו ופתחו דדווי באומר חצ' קרבנות נזיר עלי וי"ל דהא

דאמר רבא קרבנות חצ' נזיר עלי דכלה בעי אתניי משום דחצ' קאי אףזיר אכל משמע להו דמתני' דלשנא דחצ' קאי אעלי ודמי שאמר חצ'

קרבנות נזיר עלי: **הרייני** נזיר פשיהיה לי בן פרוש הודאה נשבח

להקב"ה שחנני חפני ונולד לי בן דרני נזיר בגמרא פריך פשיטא: **בת** טמטום ואנדרוגינוס אינו נזיר קזה לא מחשיבו אהא נמי פריך בגמ' פשיטא אכל אמר בלשון זה פשאראה לי נלד אפי' טמטום ואנדרוגינוס דרי זה נזיר אהא נמי פריך בגמרא פשיטא:

הרייני נזיר פרק שני נזיר

דכי קאמר- אי משכחנא כו': דמצי

אלא הכי קאמר: אי משכחנא דהוי נזיר, אגלחיה. הכא נמי, הכי קאמר ליה: אי משכחת דמיגרשה, קדיש לי. אמרי: לא משוי איניש שליח אלא במילתא דמצי עביד השתא, במילתא דלא מצי עביד ליה השתא — לא משוי.^[אכא] ולא? תא שמע, האומר לאפוטרופוס שלו: "כל נדרים שתדור אשתי מכאן עד שאבוא ממקום פלוני — הפר לה," והפר לה, יכול יהו מופרין — תלמוד לומר: "אישׂה יקימנו ואישׂה יפרנו", דברי רבי יאשיה. ורבי יונתן אומר: מצינו בכל מקום ששלוחו של אדם כמותו.^[יב] טעמא דאמר רחמנא "אישׂה יקימנו ואישׂה יפרנו", הא לאו הכי — אפוטרופוס מיפר. ואילו גבי ידידה תנא: האומר לאשתו "כל נדרים שתדורי מכאן ועד שאבא ממקום פלוני יהו קיימין" — לא אמר פלום. "הרי הן מופרין", רבי אליעזר אומר: מופר, וחכמים אומרים: אינו מופר. קא סלקא דעתין כי אמר רבי יאשיה — אליבא דרבנן דאמרי לא מצי מיפר, ואי לא דאמר רחמנא "אישׂה יקימנו ואישׂה יפרנו", אפוטרופוס הוה מיפר. ודלמא אליבא דרבי אליעזר, דאמר מצי מיפר! אי הכי, למא לי לשוויי שליח? ליפר לה איהו! קסבר דלמא משתלינא, או רתחנא, או מיטרידנא. **מתני'** "הרי עלי לגלח חצי נזיר", ושמע חבירו ואמר "ואני עלי לגלח חצי נזיר" — זה מגלח נזיר שלם, וזה מגלח נזיר שלם, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: זה מגלח חצי נזיר, וזה מגלח חצי נזיר. **גמ'** אמר רבא: תפל מודים, כל היכא דאמר "חצי קרבנות נזיר עלי" — חצי קרבן מייתי. "קרבנות חצי נזיר עלי" — כוליה קרבן בעי איתויי. מאי טעמא — דהא לא אשכחו נזירות לפלגא. וכי פליגי, בלישנא דמתניתין פליגי. רבי מאיר סבר: פיון דאמר "הרי עלי" — איחייב אכוליה קרבן נזירות, וכי קאמר חצי נזירות — לאו כל כמיניה. ורבנן סברי: נדר ופתח עמו הוא. **מתני'** "הריני נזיר לכשיהיה לי בן", ונולד לו בן — הרי זה נזיר. נולד לו בת, טומטום, ואנדרוגינוס — אינו נזיר. אם אמר "כשיהיה לי וילד" — אפילו נולד לו בת, טומטום, ואנדרוגינוס — הרי זה נזיר.

הפילה מ"ט דהא לא אשכחו נזירות לפלגא כי פליגי אלשנא דמתני' דאיכא תרי דבין שניסם מביאין קרבן שלם ר"מ סבר כי אמר דרי עלי מחיב אכוליה קרבן וכי דער אמר חצ' נזיר לאו כל כמנה דתפוס לשון ראשון הלכך זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם וקרבן סברי פיון דתרי אנון לא די קרבן לחצאין ודווי נדר ופתחו עמו דכי אמר לגלח חצ' נזיר פרוש עלי דאמר לכתחלה הלכך זה מגלח חצ' נזיר וזה מגלח חצ' נזיר דבינו דבין שניסם מביאין קרבן שלם לא די קרבן לחצאין: **מתני' נולד לו בת** או טמטום ואנדרוגינוס דרי זה נזיר דנלד מיהא מקרי:

עבד ליה איהו גופה השתא כגון באתתא דשקיא ליה לאפוקי היכא דבהדיא שעתא לא משתקיא ליה: (דפר לה והפר לה. שלוחו של אדם כמותו): שתדרי מבאן עד שאבא כו' קס"ד דכי א"ר יאשיה אין אפוטרופוס מפר אלבא דרבנן דאמרי גבי הידה דבעל דאיהו נמי לא מצ' מיפר: ואי לאו דאמר רחמנא ואישׂה ופרנו אפוטרופוס הנה מפר ואע"ג דבעל לא מצ' מיפר השתא אלמא דמלתא דלא מצ' איניש למעבד השתא משוי ליה שליח: אי דכי דמצי מפר למי ליה לשוויי שליח לפר לה בעל לחלמה: **סבר** האי בעל לא גריבנא להפר לה אלא בשעה שאצא לדדך דלמא בהדיא שעתא משתלינא או מטרידנא או רתחנא הלכך קאמר לאפוטרופוס דלעבד איהו: **מתני'** דרי עלי לגלח חצי נזיר דאמר דרי עלי להביא חצ' קרבנותיו של גלח נזיר אחד: זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם שלא מצינו נזיר לחצאין ולא קרבן לחצאין והוא סבר אין אדם מוציא דבריו לבטלה: **וכח"א** יביאוי שניהו קרבנותיו של נזיר אחד ויהיו פטורין שהרי לא נזרו כל אחד אלא חצ' נזיר: **גמ'** אמר רבא ה"ג הכל מודים כל היכא דאמר חצ' קרבנות נזיר עלי וכו' כוליה קרבן בעי לאתניי מ"ט דהא לא אשכחו נזירות לפלגא כי פליגי בלשנא דמתני' היכא דאמר דרי עלי לגלח דר"מ סבר כנו דאמר דרי עלי לגלח אחיב אכוליה קרבן דנזיר והאי דהדר אמר חצ' נזיר לאו כל כמנה ורבנן סברי כל כה"ג נדר ופתחו עמו הוא ובינ שניסם מביאין קרבן דנדר אחד הוא ואיכא ספרים דלא פתיב בהו דך אמר רבא אלא דכי פתיב בהו קרבן בעי אתניי כלומר נזיר מיהא לא מפטר דקרבנותיהו דהנך הואיל דכל חד וחד קבל עלמיה פלגא דנזירות ותו לא אשכחו נזירות לפלגא והאי דקא מיתי ליה איניהו לייתי ליה משום נדבה כי פליגי בלשנא דמתני' כגון דאמר דרי עלי לגלח ולא אמר בסתם חצ' נזירות עלי דר"מ סובר כנו דאמר דרי עלי לגלח אכוליה קרבן נזירות ומפטר בה נזיר בהאי קרבן נזירות והאי דהדר אמר חצ' נזירות מהדר הוא דקא בעי ולאו כל כמנה ורבנן סברי נדר ופתחו עמו הוא ולא מפטר נזיר דקרבנותיו דהאיך ושניסם מיהא קרבן אחד בעי אתניי [ל"א] אלו אמר אחד בלבד דרי עלי לגלח חצ' נזיר אפלו רבנן מודו דקרבן שלם בעי אתניי

מ"ט דהא לא אשכחו נזירות לפלגא כי פליגי אלשנא דמתני' דאיכא תרי דבין שניסם מביאין קרבן שלם ר"מ סבר כי אמר דרי עלי מחיב אכוליה קרבן וכי דער אמר חצ' נזיר לאו כל כמנה דתפוס לשון ראשון הלכך זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם וקרבן סברי פיון דתרי אנון לא די קרבן לחצאין ודווי נדר ופתחו עמו דכי אמר לגלח חצ' נזיר פרוש עלי דאמר לכתחלה הלכך זה מגלח חצ' נזיר וזה מגלח חצ' נזיר דבינו דבין שניסם מביאין קרבן שלם לא די קרבן לחצאין: **מתני' נולד לו בת** או טמטום ואנדרוגינוס דרי זה נזיר דנלד מיהא מקרי:

מסורת הש"ס

א נדרים עבן; ספרי במדבר; בבא מציעא צו.
ב נדרים עהן; נדרים עבן; משנה נדרים

תורה אור השלם

כל-נדר וכל-שבעת אסר לענות נפש אישה וקימנו ואישה יפרנו [במדבר ל, יד]

מסורת הש"ס
א תוספתא נזיר; לקמן לב;;
ב משנה נזיר
ב לקמן ס:
ג לעיל ח.

גליון הש"ס

גמ' ר"י דברי הווא. ע"י לקמן דף לד ע"א תד"ה אלא ר"י וצ"ע:

הפילה אשתו אינו נזיר דלמא האי דהפילה לא הנה בן קומא שלא כלו לו חקשיו ולא נלד הוי וספק נזירות להקל: ר' שמעון אומר אין דרך זו מוצאתו מידי נזירות: אלא אם היה בן קומא הריני נזיר חובה ואם לאו הריני נזיר נדבה דקסבר ספק נזירות להחמיר: חזקה וילדה לאחר שהפילה: הרי זה נזיר דהשתא מיהא נלד הוא דאית ליה וחיילא עליה נזירות: ר"ש אומר שמה הראשון הנה בן קומא וסל עליו נזירות והשתא פי וילדה לא חיל נזירות ואם בדבריך יעשה נמצא זה מביא חליו לשורה אלא יחזיר וימנה נזירות שניה ויאמר אם הראשון שהפילה היה בן קומא נזירות הראשונה חובה הו נדבה ואם לא היה בן קומא נזירות הראשונה נדבה הו חובה: גמ' האי מאי למימרא דכי נולד לו בן הרי זה נזיר: מהו דמימא האי דקאמר לאו משום בן דוקא והאי דאמר בן לכשאבנה ממנה הוא דמשמע בגון ואבנה גם אככי ממנה (בראשית ל) וכי נולד בת או טמטום ואנדרוניס נמי להוי נזיר קמ"ל דלא: נלד דמחשב ביני אינשי קאמינא דהינו בן ותו לא קמ"ל דבת וטמטום ואנדרוניס נמי אקרו נלד: ר' יהודה דאמר לשיל דספק נזירות להקל בדאמרי בפ"ק (לשיל נזיר ד' ח.) דתניא דרבי נזיר ע"מ שיש בברי זה ק' כור והלך כו' ר' יהודה מתיר דספק נזירות להקל: והפריש קרבן וחזרה וילדה מהו מי הוי קדוש או לא: אליבא דמאן קמבעיא לך אי אליבא דר"ש פשיטא דהוי קדוש דהאמר ספק נזירות להחמיר וקדש שילדה אשתו נמי הוי נזיר: אלא אליבא דר' יהודה דאמר ספק נזירות להקל מאי מי אכרינן בינן שהפרישו בשעה שהפילה ולא חילא עלה נזירות כלל לא הוי קדוש כלל ומבעי ליה למדער ולקדושי: מאי נפקא לך מנה אי הנה קדוש או לא דהא ילדה וחיילא עליה נזירות:

נפקא מנה לגזתו ולעבד בו והכי קא מבעיא לה אי אמרת משעה שהפריש תחלה בשהפילה הנה ליה קדוש הנה ליה אסור בגזיה ועבודה אלא אי אמרת דלא חילא עלה נזירות אלא משעה שחזרה וילדה הנה ליה מתר בגזיה ובעבודה מאי תקו: ושמע חבירו ואמר ועלי מהו אדבורה דההוא גברא קאי ומשמע ועלי להיות נזיר בשהיה לך בן או דלמא אגופה משמע אנכשה דהכי משמע ועלי נמי להיות נזיר בפשיי' לי בן: או דלמא אדיובורא דחברה קאי ומשמע באלו אמר נאני רחימנא ליה לאותו בן פותיך ואהא נזיר לכשיהא לך בן ואהא לשיל נמי כי קא מבעיא לה ועלי מאי טעמא לא מבעיא ליה דהאי לשנא הא לא אפשר דלאו לשנא מתרצתא היא דלימא ועלי לאוהבו במותך: ואם תמצי לומר כל באנפה בין אמר ועלי בין אמר ואני כסיפא ליה מלתא להדורי ליה למימר לכשיהא לי בן אהא נזיר דאי אדעתא לקבל עליו נזירות בשיהא לו בן למה לו להזיר בפני זה זיר בינו לבין עצמו אלא מדקאמר ליה באנפה אכא למימר דהכי אמר לה אף אני אהא נמי נזיר בשיהא לך בן:

קומא הראשון אינו נפל א"כ לר' שמעון נמי מצ' למבעי למלקות דאי לא ילדה ליכא קדשה ודאית אין בו כי נמי ילדה אפי' לר"ש. ע"כ הנה(ה): **ושמע** חבירו ואמר ועלי היכא דאמר ואני ועלי מדבורה ש"מ דלא משמע ליה להש"ס דלקי דקדשה ודאית אין בו כי נמי ילדה אפי' לר"ש. ע"כ הנה(ה): **ושמע** חבירו ואמר היכא דאמר ואני משהמע כלומר גם אני נזיר בגזיר בשיהיה לי בן: **את"ל** הו אגופה משתמע ואילו ואמר עלי היכא דאמר ואני מהו אנכשה קאמר כלומר אפי' בשהמר ואני אגופה משהמע או דלמא רחמנא לך בנותך לכשיהיה בן קומא: **את"ל** כל באנפה כסיפא ליה מלתא דלמא מסתמא ה"ק דרחמנא לך בנותך:

הפילה אשתו ולא ידעינן אי נפל הוא או בן קומא הוא לא הנה בן קומא

^(sk)**הפילה אשתו — אינו נזיר. רבי שמעון אומר: "אמר "אם היה בן קיימא — הרי אני נזיר חובה, ואם לאו — הרי אני נזיר נדבה".** ^(sk)**חזרה וילדה — הרי זה נזיר. רבי שמעון אומר: "אם הראשון בן קיימא — הראשון חובה וזו נדבה. ואם לאו — הראשון נדבה וזו חובה".** **גמ' האי מאי למימרא? משום סיפא: בת, טמטום ואנדרוניס — אינו נזיר. פשיטא! מהו דתימא: "לכשאבנה" הוא דקאמר, קא משמע לו דלא. ואם אמר כשיהיה לי וילד בוי. פשיטא! מהו דתימא וילד דמיחשב ביני אינשי בעינן, קא משמע לו.** **הפילה אשתו — אינו נזיר. מאן קתני לה? רבי יהודה דברי הוא. רבי שמעון אומר: "אם היה בן קיימא — הריני נזיר חובה, ואם לאו — הריני נזיר נדבה".** **בצא מיניה רבי אבא מרב הונא: "הריני נזיר לכשיהיה לי בן", והפילה אשתו, והפריש קרבן, וחזרה וילדה, מהו? ^(sk)אליבא דמאן? אי אליבא דרבי שמעון, מאי תיבעי ליה? הא אמר רבי שמעון: ספק נזירות להחמיר. ואלא אליבא דרבי יהודה, דאמר: ספק נזירות להקל. מאי: קדוש, או לא קדוש? "מאי נפקא מינה! לגזתו ולעבוד בו. תיקו. בצא מיניה בן רחומי מאביי: "הריני נזיר לכשיהא לי בן", ושמע חבירו ואמר "ועלי", מהו? אדיבוריה משמע, או אגופיה משמע? "אם תמצי לומר אגופיה משמע, אמר: "הריני נזיר לכשיהא לי בן", ושמע חבירו ואמר "ואני", מהו? אנפשיה קאמר, או דילקא הכי קאמר: רחימנא לך בותיה. אם תמצי לומר, כל באנפיה**

כסיפא

הפילה אשתו ולא ידעינן אי נפל הוא או בן קומא הוא וכלו לו חקשיו או שמת במעי אמו

אינו נזיר ובגמ' מוקי לה כר' יהודה דסבר לא מחת איניש נפשה לספקא וספק נזיר הוי דלמא בן קומא מה שהפילה הלכך טוב להתנות ולומר אם בן קומא הריני נזיר חובה מדבורי הראשון ואם אינו בן קומא בגון דלא כלו לו חקשיו ולא היה בדבורי הראשון כלום דרבי נזיר נדבה כלומר מעתה דרבי מקבל עלי נזירות [ומנה] נזירות ומביא קרבנותיו ומתר בגין ומנלם שאם לא התנה בן כל ימיו היה מקלל לר"ש דמספיקא לא מצ' לנלם ויאסר כל ימיו בגין ובתנלחת ובטמאה ור"ש לא פליג אהא דנולד לו בן טמטום וכו' דליכא לספוקי דכשהמר בשיהיה לי בן נדאי לא היה דעתו אלא לבן נדאי ולא לטמטום ולא פליג ר"ש אלא היכא דהפילה בן זכר דמספקא לה דשמא הנה בן קומא והוי בן גמור והוא דהין דמלתה דר"ש קאי ארישא היכא דאמר

הריני נזיר בשיהיה לי בן והפילה כו': **חזרה וילדה פי' מהכיון אחר נלד קומא הרי זה נזיר נדאי לרבי יהודה וילדה זו נלד קומא דממה שהפילה תחלה אפי' ספק נזיר לא**

וכאלו לא הפילה כלל: **רבי שמעון אומר יאמר וכו' דלר"ש מעת שהפילה הוי ספק נזיר הלכך יתנה עתה בלדה זו ויאמר אם היה הראשון בן קומא נמצא שצא נדרו מנזירות ראשון ונזירות ש'ל לדה אחרונה נדבה או שמה הראשון נפל היה והנזירות הראשון נדבה היתה ועכשו בלדה זו מטלת עליו נזירות ש'ל חובה שגזר בגזיר בשיהיה לו נלד לכך צריך להתנות דלא סגי ליה בגזירות**

הראשון דשמא נדבה היתה: **לכשאבנה** הוא דקאמר ולא בן ממש קאמר אלא לי בגין

כמו ואבנה גם אככי ובכה"ג בגיני: **וילד**

דחשיב ביני אינשי דבת נמי לא מיחשבא וכל שכן טמטום ואנדרוניס ומשמע לו: **לר' יהודה** בדבריהא דאמינא לשיל פ"ק (נזיר דף ח.) דקאמר נגבד אינו נזיר הוא דקאמר לשיל דנזיר דכרי דלא הוי נזיר כלל לר' יהודה אכל לא רצה לומר ר' יהודה דהפילה הוא דאם בן אפילו היה הנלד בן קומא אינו נזיר פיון דבשעת הנדר לא היה הנלד בעולם בגי"ל:

והפילה אשתו והפריש קרבן פי' לגזירותו וילדה פרוש מאותו הכיון עצמו נלד קומא דהשתא יש הוכחה גדולה מדהאי בר קומא הנפל [הנה] נמי בר קומא וכלו לו חקשיו דטפה היא נחלקת לשנים הלכך חלה קדשה על קרבן שהפריש בשהפילה ששוב לא הקדיש אותם הבהמות דאפילו לר' יהודה דאמר לא מחת איניש נפשה לספקא הכא דאיכא הוכחה גדולה קדוש הקרבן לאסר בגזיה ובעבודה או דילמא פי ה"ג דאיכא הוכחה לר' יהודה דלא מחית איניש לספיקא לא חלה הקדשה על הקרבן כלל מכח הפקשה ראשונה דשמא מקצת הטפה נקלטה מיד ומקצת הטפה השניה לא נקלטה עד אחר שני ימים או ביום ג' וסהוא נפל (כך מסיק הש"ס ואזל דלר"י קמבעיא ליה דאי אליבא דר' שמעון הא אמר ספק נזירות להחמיר דכלא ילדה נמי הוי קדוש מספק והשתא נמי כי ילדה אינו אלא ספק אלא אלבא דר' יהודה דאי לא ילדה חליו הוא והשתא פי ילדה ליה מי הוי קדוש מספק וכדפי': **ונפקא מנה לגזתו ועבודתו** [ולא] דללקי אהאי משום דליכא פי הך סבבר דנלד אחריו משי ליה בספק דאי מספקא לה להש"ס דשמא לקו בנדאי מדשני בר

אמר ספק נזירות להחמיר דכלא ילדה נמי הוי קדוש מספק והשתא דילדה יקדש בנדאי אלא

ספק אלא אלבא דר' יהודה דאי לא ילדה חליו הוא והשתא פי ילדה ליה מי הוי קדוש

מספק וכדפי': **ונפקא מנה לגזתו ועבודתו** [ולא] דללקי אהאי משום דליכא פי הך סבבר דנלד אחריו משי ליה בספק דאי מספקא לה להש"ס דשמא לקו בנדאי מדשני בר

אמר ספק נזירות להחמיר דכלא ילדה נמי הוי קדוש מספק והשתא דילדה יקדש בנדאי אלא

ספק אלא אלבא דר' יהודה דאי לא ילדה חליו הוא והשתא פי ילדה ליה מי הוי קדוש

מספק וכדפי': **ונפקא מנה לגזתו ועבודתו** [ולא] דללקי אהאי משום דליכא פי הך סבבר דנלד אחריו משי ליה בספק דאי מספקא לה להש"ס דשמא לקו בנדאי מדשני בר

אמר ספק נזירות להחמיר דכלא ילדה נמי הוי קדוש מספק והשתא דילדה יקדש בנדאי אלא

ספק אלא אלבא דר' יהודה דאי לא ילדה חליו הוא והשתא פי ילדה ליה מי הוי קדוש

מספק וכדפי': **ונפקא מנה לגזתו ועבודתו** [ולא] דללקי אהאי משום דליכא פי הך סבבר דנלד אחריו משי ליה בספק דאי מספקא לה להש"ס דשמא לקו בנדאי מדשני בר

אמר ספק נזירות להחמיר דכלא ילדה נמי הוי קדוש מספק והשתא דילדה יקדש בנדאי אלא

עין משפט נר מצוה

א מויי פא' מהל' נזירות הל' יז:

ב מויי פט' מהל' נזירות הל' יג:

ג מויי פב' מהל' נזירות הל' ה:

 עין משפט גור מצוה

א מו"י פב' מהל' נזירות הל' ז':

ב סמג עשין קכז:

ג מו"י פד' מהל' נזירות הל' ג:

ד מו"י פד' מהל' נזירות הל' ו':

אָמֵר ראובן הרני נזיר פֿשיה'ה ללוי בן נשמע שמעון ואמר ואני מי שִאמר שֵלא בפניו אַנפֿשֶׁה קאמר או דילמא ה"ק רחמנא ליה לפלוני כּנתק: **הַרְיֵנִי** נזיר ונזיר פֿשיה'ה לי בן דהשתא [פֿשקבל] נזירות דנפֿשֶׁה בְּרִישָׁא וְהִתְחִיל ומונָה אֵת שְׁלוֹ שְׁהָרִי קָבְלוּ מִתְחִלָּה קִדָּם נזירות דָּבְנוּ וּבִמְלֹאת יָמָיו נִדְרָו מַעֲלָח וּמִבִּיא קִרְבָּנוֹת לְנִזְיָרוּת דְּנִפְשֶׁה וְאַחַר כֵּךְ מוֹנֶה אֵת שֶׁל בְּנוּ וְכֵן פֿשְׁיָשִׁים אֵת נִזְיָרוּת בְּנוּ יִגְלַח וְיִבִּיא חֲרָבֹן לְנִזְיָרוּתוֹ: **הַרְנִי** [נזיר] פֿשיה'ה לי בן ונזיר דהשתא קָבַל נזירות דָּבְנוּ בְּרִישָׁא וְנזיר מַלְבָּד נזירות דָּבְנוּ קָבַל עוֹד נזירות אַנפֿשֶׁה הִתְחִיל מוֹנֶה אֵת שְׁלוּ וְנוֹלַד לוֹ בֶּן פִּי' עַד שֶׁלֹא הִשְׁלִים מִיָּנֵהוּ מֵינִח אֵת שְׁלוּ וּמוֹנֶה אֵת שֶׁל בְּנוּ בֵּין דְּקָבַל עָלָיו תְּחִלָּה נזירות שֶׁל בְּנוּ הוּא זָקוּן לִמְנוּתָם מִיַּד פֿשְׁנוֹלָד וְאַחַר שֶׁהִשְׁלִים נזירות בְּנוּ יִשְׁלִים נזירות שֶׁל עֲצָמוֹ וְאַחַר כֵּךְ יִגְלַח עַל שְׁפִיטָהּ וּמִבִּיא שְׁפִי קִרְבָּנוֹת אֶחָד לְנִזְיָרוּת בְּנוּ וְאַחַד לְנִזְיָרוּת עֲצָמוֹ אֲבָל לֹא יִגְלַח אַחַר שֶׁהִשְׁלִים נזירות [בנו] דָּאָם כּוּן הִיאָן יִשְׁלִים נזירותוּ נִמְצָא כִּי לֹא יוֹכֵל לִגְלַח בַּהֲשַׁלְמַת נזירותוֹ דְּחָזַן גְּדוּל

שַׁעַר פְּחוֹת מִשְׁלָשִׁים יוֹם וְנָהִי דָאָם נִדָּר נזיר מְרַבֵּה שְׁהִיָּה גִּשְׁאָר אַחַר נזירות דָּבְנוּ שְׁלָשִׁים יוֹם דְּאִזִּי הִיָּה יוֹכֵל לִגְלַח לְנִזְיָרוּת בְּנוּ וְלִהְשִׁים נזירותוֹ וְלָשׁוּב וּלְגַלַּח מ"מ בְּמִתְנִיתוֹן דְּמִנְרִי בְּסִתָּם נזירות דְּהָיִי שְׁלָשִׁים יוֹם הִלְכָךְ אִם יִגְלַח לְנִזְיָרוּת בְּנוּ לֹא יוֹכֵל לָקִים מִצַּת גְּלוּחַ אַנְזִירוּת דְּנִפְשֶׁה לְכָךְ לֹא יִגְלַח עַד שִׁנְשִׁים שְׁפִי הַנְזִירוּת וְיִבִּיא שְׁפִי קִרְבָּנוֹת: **בְּעִי** רַבָּא אָמַר הַרְיֵנִי נזיר לְאַחַר כ' יוֹם וּמַעֲבָשׁוּ מֵאָה יוֹם מַהוּ בֵּין דְּהִלִּין מֵאָה יוֹם לֹא שְׁלָמִי בְּהֵנָךְ עֲשֵׂרִים יוֹם לֹא חִילָא נזירות שֶׁל מֵאָה יוֹם עָלִיָּה מַעֲבָשׁוּ דְּמִסְתַּמָּא אִין דַּעַת זֶה הָאִישׁ לְהַפְסִיק נזירות שְׁמִינָה עֵתָה עֲשָׂרִים יוֹם מִן הַמֵּאָה יוֹם וְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם יִמְנָה נזירות שְׁלָשִׁים יוֹם שְׁקָבַל עָלָיו לְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם נָשׁוּב יִמְנָה שְׁמִנִּים יוֹם לְהִשְׁלִים הַמֵּאָה יוֹם אֵלֶּא אַחֲרֵי שְׁאִינוּ יוֹכֵל לְהִשְׁלִים נזירות שֶׁל ה' יוֹם בְּהֵלֶן כ' דַּעְתּוֹ שְׁאֵלָה כ' יוֹם יִהְיוּ פְּנוּיִים וְיִהְיֶה מִתָּר בֵּינָן וּבִתְחִלַּת בְּהֵנָךְ כ' יוֹם וְאַחַר כֵּךְ יִמְנָה ל' יוֹם לִגְלַח וְיִבִּיא קִרְבָּן נָשׁוּב מוֹנֶה ה' יוֹם רַעֲפִין וְיִגְלַח וְיִבִּיא קִרְבָּן וּמַה שְׁאָמַר מַעֲבָשׁוּ מֵאָה יוֹם ר"ל וּמַעֲבָשׁוּ כְּמוֹ כּוּן אֲנִי מִקְבֵּל ה' יוֹם אַחַר שְׁעֵשֶׂה סִתָּם הַנְזִירוּת לְאַחַר כ' יוֹם וְא"ת וְאַמְאִי לֹא פְּשִׁיט מִמִּתְנִי' דְּתִתְנִי מֵינִיח אֵת שְׁלוּ וּמוֹנֶה שֶׁל בְּנוּ נָשׁוּב מִשְׁלִים אֵת שְׁלוּ אֲלֵמָא לֹא חִישׁ הָאִי גִבְרָא אֲהַפְסִיקָת נזירותוֹ דְּאִירָא לְמִימַר שְׁאִנִי מִתְנִי' בַּשְׁהִתְחִיל לְמִנּוּת נזירותוֹ סְבוּר הִיָּה לְתַשְׁלוּמִין שְׁלֹא יִדַּע שְׁנוֹלָד לוֹ בֶּן תוֹךְ יָמָיו גִּזְרוּ וְגַם אֶפְשָׁר לְהִיָּת שְׁפַעֲמִים יִשְׁלִים נִדְרָו קִדָּם שְׁנוֹלָד לוֹ הֵבֵן הִלְכָךְ גִּמַר וְנִדָּר וְנִפְשִׁי וְיִלָּד הֵבֵן מִפְּסִיק נזירותוֹ וּמֵינִיח נִדְרָו וּמוֹנֶה אֵת שֶׁל בְּנוּ וְלֹא קִפֵּד בַּהֲפָסֵק נזירותוֹ אֲבָל הִבָּא דְּלֹא אֶפְשָׁר כִּלְכַּל אִם יִתְחִיל נזירות שֶׁל מֵאָה יוֹם צִיָּךְ לְהַפְסִיק פֿשְׁנַעֲבְרוּ כ' יוֹם הִלְכָךְ לֹא חִנּוּל עָלֶה נזירות שֶׁל מֵאָה לְאַתֵּר: **אִו** דִּילְמָא בְּוֹן דְּאִית לֶה גְּדוּל שְׁעַר לְבִסוּף חִדְלָא פִּי' בֵּין שְׁנִשְׁאָרוּ לוֹ ל' יָמִים לְאַחַר סִתָּם נזירות דְּכִי גְדוּל שְׁעַר הֵינּוּ נזירות שְׁלָם חִילָא וְלֹא חִישׁ בַּהֲפָסִיקָת נזירותוֹ וְהָבִא גִּשְׁאָרוּ לוֹ אִפִּי' פ' יוֹם הִלְכָךְ מוֹנֶה עֲשָׂרִים יוֹם הֵלְלוּ לְנִזְיָרוּת דְּמֵאָה יוֹם וְיַפְסִיק וְיִמְנָה ל' יוֹם וְיִגְלַח וְיִבִּיא קִרְבָּן וְאַחֲרֵי כֵן יִמְנָה פ' יוֹם לְהַשְׁלִמַת מֵאָה יוֹם וְה"נ אֲמַרְיֵן בְּבִרְיָתָא דְּמִיִּיתִי לְקַמֵּן אַחַר שְׁמִנָּה ל' יוֹם אִינוּ מוֹנֶה רַק פ' יוֹם לְהִשְׁלִים הַמֵּאָה יוֹם עַל הַעֲשִׂרִים שְׁמִנָּה קִדָּם שְׁלָשִׁים יוֹם וְאע"ג דְּמַתְּלַחַת סוּמַר הֵינּוּ דְּכִי שְׁיָהִי לְאַחַר הַתְּחַלַּחַת שְׁלָשִׁים יוֹם דְּכִי גְדוּל שְׁעַר אֲבָל אִם גִּשְׁאָרוּ אַחַר הַתְּחַלַּחַת שְׁלָשִׁים יוֹם עַד בְּלוּת נזירותוֹ אִינוּ

סוּמַר כְּלוּם כֵּן דְּאִית לֶה גְּדוּל שְׁעַר דְּתַתְּלַחַת טַרְהִיָּה וְהָי אֲמַרְיֵן כַּפ' ג' מִינִין [לְקַמֵּן נזיר מד']. וְהָבִא גִּשְׁאָרוּ לוֹ פ' יוֹם דְּכִי גְדוּל שְׁעַר וְיִיתַר וְאע"ג דְּאֲמַרְיֵן בְּמִתְנִיתוֹן נוֹלַד לוֹ כֵּן עַד ע' לֹא הַפְּסִיד כְּלוּם דִּימִי בְּנוּ עוֹלָם לְמַנֵּן הָךְ' יוֹם וְהָי אֲמַרְיֵן לְקַמֵּן בְּבִרְיָתָא דְּאַחַר שְׁמִנָּה נזירות שֶׁל ל' יוֹם מוֹנֶה פ' יוֹם לְהִשְׁלִים הָרִאשׁוֹנִים וְלֹא סְלָקִי הֵנָךְ ל' יוֹם אע"ג דְּמַתְּבָלְעִין הִם תוֹךְ הַפ' יוֹם דְּלֹא דְּמוּא לְמִתְנִיתוֹן דְּבִמִּתְנִיתוֹן לֹא נִדָּר נזירות אֵלֶּא אִם יוֹלַד אַחַר ע' אֲבָל אִם יוֹלַד . תוֹךְ הַע' שְׁיוֹכֵל לְהַבְלִיעַ נזירות דָּבְנוּ תוֹךְ הָךְ' אִין דַּעְתּוֹ לְמִנּוּת נזירות לָבְנוּ אֵלֶּא ל' אַחֲרוּנִים יַעֲלֹו לְשִׁנְיָהּ דְּהֵינּוּ ק' יוֹם בֵּין הַכֹּל וּמַה שְׁלֹא אָמַר בְּפִי' הַרְיֵנִי נזיר פֿשיה'ה לי בן ומַעֲבָשׁוּ ע' יוֹם הֵינּוּ מִשׁוּם שְׁדַעְתּוֹ לְהִיָּת נזיר ק' יוֹם אִם לֹא יוֹלַד לוֹ כֵּן לְבַר מְנִזְיָרוּת דָּבְנוּ אֲבָל מ"מ אִם יוֹלַד לוֹ בֶּן קִדָּם ל' חֲפֵן הוּא לְהַבְלִיעוּ בְּנִזְיָרוּת דִּידָּה אֲבָל הִבָּא שְׁקָבַל נזירות אַחַר כ' בְּדַעְתּוֹ לְמִנּוּת לוֹ מִנֵּין שְׁלֹא יַעֲלֶה לְמַנֵּין הַמֵּאָה יוֹם דָּאָם אִיתָא דְּחֲפֵן לְהַבְלִיעַ וְהָרִי הוּא יוֹדַע בְּבִרְוֹר דְּהֵנָךְ כ' לֹא [שְׁלָמִין] ק' לִימָא בְּפִי' הַרְנִי נזיר אַחַר כ' וּמַעֲתָה פִי' בֵּין הַכֹּל ק' אֵלֶּא וְנָחִי חֲפֵן לַעֲשׂוֹת ק' יוֹם כִּלָּא הַנְזִירוּת. ע"כ הנה"ה: **וְתַבְעִי** לֶה נִזְיָרוּת מוּעָשֶׁט פִּי' סִתָּם נזירות דְּהָא שְׁלָשִׁים יוֹם וּכְנוֹן דְּאָמַר הַרְיֵנִי נזיר לְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם וְנזיר מַעֲתָה אִי חִילָא הִשְׁתָּא וְיִמְנָה עֲשֵׂרִים יוֹם וְיִינִיח מִנֵּן זֶה וְיִמְנָה שְׁלָשִׁים יוֹם וְיִמְנָה עֲשָׂרָה יָמִים לְהִשְׁלִים נזירות רִאשׁוֹנָה וְלֹא יִגְלַח עַד [שְׁשִׁים] הַשְׁלֵמַת שְׁנִיָּהוּ: **חִדְא** מַגוּ חִדְא קַמְבָּעִי לִיָּה כְּלוּמַר תְּחִלָּה שְׁאֵל בְּנִזְיָרוּת מוּעָשֶׁט נָשׁוּב שְׁאֵל בְּנִזְיָרוּת מְרַבֵּה בָּאָם תִּמְצָא לוּמַר דְּאֶפִּילוּ א"ת"ל דְּנִזְיָרוּת מוּעָשֶׁט לֹא חִילָא בֵּין דַּעֲשֶׂרָה יוֹמִין לְבַד הוּא לֹא סְלָקִי הֵנָךְ עֲשֶׂרָה שְׁנָשִׁים אַחַר עֲשָׂרִים לֹא צְרוּפִי לַעֲשָׂרִים שְׁסַפֵּר מִתְחִלָּה מִשׁוּם דְּהֵנָךְ עֲשֶׂרָה לֹא חֲזוּ לְנִזְיָרוּת לְחוּדְהוּא וְלִהְכִּי לֹא נִיחָא לִיָּה לְהַפְסִיק נזירותוֹ אֵלֶּא אֲלוֹ עֲשָׂרִים יוֹם רֹצֶה שְׁיָהּוּ פְּנוּיִים וְיִהְיֶה דְּמַתָּר בֵּינָן וּבִתְחַלַּחַת וְלִטְוִמָאוּת לְמִתִּים אֲכַפְּי מַבְעִי לֶה לְנִזְיָרוּת מְרַבֵּה דְּמֵאָה יוֹם בֵּין דְּאִי חִילָא הִשְׁתָּא כ' יוֹם אֲכַפְּי פֶּשׁוּ לֶהוּ פ' יוֹם אַחַר נזירות דְּל' יוֹם דְּחֲזוּ לְנִזְיָרוּת לְחוּדְהוּא וּמַצְטַרְפִי שְׁפִיר לְהִי עֲשָׂרִים יוֹם לְהַשְׁלֵמַת ק' יוֹם וְיִמְנָה [כ'] יוֹם נָשׁוּב מוֹנֶה ל' יוֹם וּמַעֲלָח וְיִבִּיא קִרְבָּן נָשׁוּב מוֹנֶה פ' יוֹם לְהִשְׁלִים הַמֵּאָה יוֹם וְיִגְלַח שְׁנִית וְיִבִּיא קִרְבָּן וְלֹא קִפֵּד אֲהַפְסִיקָת נזירות או דְּלֵמָא אִפִּי"ה לֹא חִילִי בֵּין דְּלֹא שְׁלָמִי מֵאָה יוֹם בְּהֵנָךְ [כ'] יוֹם וְאִין רַעֲנִי לְהַפְסִיק נזירותוֹ וּמַסְתַּמָּא בַּשַּׁעַת קְבָלָה הִיָּה בְּדַעְתּוֹ [ככ'] יוֹם קִמְאִי יִהְיֶה מִתָּר בֵּינָן וּבִתְחַלַּחַת וּבְטִמְאָה וְאַחֲרֵי כֵן יַעֲשֶׂה שְׁלָשִׁים יוֹם וְיִגְלַח וְיִבִּיא קִרְבָּן נָשׁוּב יַעֲשֶׂה מֵאָה יוֹם רַעֲפִין וְיִגְלַח וְיִבִּיא קִרְבָּן: הנה"ה ור"ע אִי מְצִי לְמַבְעִי הִיבָא דְּאָמַר הַרְיֵנִי נזיר מֵאָה יוֹם וְנזיר לְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם דְּהִשְׁתָּא הָקָדִים הַמֵּאָה יוֹם [אִי אֲמַרְתָּ] חִילִי מִהִשְׁתָּא אִי לֹא [וְשִׁמָּא] דֶּה"ה דְּמְצִי לְמַבְעִי הָכִי וְחָדָא מִנְהוּ נָקוּט. הנה"ה:

הריני נזיר פרק שני נזיר

אמר הריני נזיר לכְּשִׁיָּהֹא לְפִלוֹנִי בֶּן נִשְׁמַע חֲבֵרֹו וְאָמַר וְאֲנִי מַבְעִיָא לִיָּה וְעָלִי וּל"א מ"ה: וְשִׁמַּע חֲבֵרֹו וְאָמַר וְאֲנִי מַהוּ מַהוּ אֲנַפְּשֶׁה קִאָמַר וּמַשְׁמַע כִּי קִאָמַר וְאֲנִי נזיר כְּשִׁיָּהֹא לִי בֶּן: מֵאִי מִי אָמַר בֵּין דְּשָׁלָא בְּפִנְיֵי דְאֲכִי הֵבֵן קֹא מַהֲדָר לִיָּה לֹא כְּסִיפָא לִיָּה מְלֵתָא וְאַנְפֿשֶׁה קִאָמַר דְּאֵהָא נזיר כְּשִׁיָּהֹא לִי בֶּן: או דִּילְמָא הָכִי קִאָמַר לִיָּה: רְחִימָנָא לִיָּה כְּוֹותִיהָ. תיבְעִי. "מִתְנִי "הַרְיֵנִי נזיר, וְנזיר פֿשיה'ה לי בֶּן", הִתְחִיל מוֹנֶה אֵת שְׁלוּ, וְאַחַר כֵּךְ נוֹלַד לוֹ בֶּן — מִשְׁלִים אֵת שְׁלוּ, וְאַחַר כֵּךְ מוֹנֶה אֵת שֶׁל בְּנוּ. "הַרְיֵנִי נזיר פֿשיה'ה לי בן וְנזיר", הִתְחִיל מוֹנֶה אֵת שְׁלוּ וְאַחַר כֵּךְ נוֹלַד לוֹ בֶּן — מִנִּיחַ אֵת שְׁלוּ, וּמוֹנֶה אֵת שֶׁל בְּנוּ, וְאַחַר כֵּךְ מִשְׁלִים אֵת שְׁלוּ. **גְּמִי' בְּעִי** רַבָּא: אָמַר "הַרְיֵנִי נזיר לְאַחַר עֲשָׂרִים יוֹם, וּמַעֲבָשׁוּ מֵאָה יוֹם", מַהוּ? בֵּין דְּחִלִין מֵאָה בְּעֲשָׂרִין לֹא שְׁלָמִין — לֹא חִיָּלִין, או דִּילְמָא: בֵּין דְּאִית לִיָּה גְּדוּל שְׁעַר לְבִסוּף — חִיָּלִין. וְתִבְעִי לִיָּה נזירות מוּעָשֶׁט! חִדְא מַגוּ חִדְא קַא מִיבְעִיָא לִיָּה:

אם שְׁלוּ שְׁיָהֹא מַעֲלָח בִּינְתָּים וְאֲלוּ בְּסִיפָא דְּקָבִיל נזירות שֶׁל בְּנוּ תְּחִלָּה מוֹקִי לֶה הַמּוֹרָה כְּנוֹן דְּנזירות שְׁלוּ הֵוּ שֶׁל חֲמִשִּׁים וּמַש"ה מוֹקִי לֶה הָכִי דְּאִי לֹא תִימָא הָכִי לֹא הֵי נזירות כִּלְכַּל בֵּין דְּהַפְסִיק אֵת שְׁלוּ וְהִתְחִיל אֵת שֶׁל בְּנוּ וְגַלַּח תּוּ לֹא פֶּשׁוּ לִיָּה כְּכִי גְדוּל שְׁעַר וְקוּמָא לָן בְּבִבְא דְּסִיפָא דְּסוּמַר אֵת הַכֹּל אִם אִין שֶׁם כְּכִי גְדוּל שְׁעַר וּא"ת דְּבַתָּר שְׁמוּנָה שֶׁל בְּנוּ לֹא יִגְלַח הָא וְנָחִי מְלֵתָא דְּלֹא אֶפְשָׁר חֲדָא דְּקָבְלוּ וְהָיָה לִיָּה כְּמִי שְׁאָמַר הַרְנִי נזיר וְנזיר שְׁצִיָּךְ לִגְלַח בֵּין ז' לז' וְעוֹד מִדְּקִאָמַר דְּמֵינִיח אֵת שְׁלוּ וּמוֹנֶה אֵת שֶׁל בְּנוּ לְמֵאִי מְלֵתָא הוּא קֹא מִתְחִיל אֵת שֶׁל בְּנוּ אִי לֹאֹו דְּלִיתִי קִרְבָּנוֹתָיו וְלִגְלַח בִּינְתָּים וְכִי תִימָא אִי הֵךְ בְּבִבְא לֹא מִנְרִי בְּנִזְיָרוּת סִתָּם אֵלֶּא בְּנזיר נ' לְמָה לִיָּה דְּמִיתִי אִירָךְ בְּבִבְא דְּנזירות מֵאָה (אִם) מִשׁוּם דְּאֵתָא לֹא־שְׁמוּנִיעִין דַּעַד ע' לֹא הַפְּסִיד כְּלוּם דְּלֹא־חַר ע' סוּמַר. ע"כ גלוי": **גְּמִ' בְּעִי** רַבָּא הַרְנִי נזיר כו' כְּלוּמַר הָא וְנָחִי פֿשִׁיטוֹ לִי שְׁאָם אָמַר הַרְיֵנִי נזיר לְאַחַר ל' יוֹם וּמַעֲבָשׁוּ נזיר סִתָּם בֵּין דְּבִנְזִירוּת ז'ז שְׁאָמַר מַעֲבָשׁוּ יוֹכֵל לְהִשְׁלִים קִדָּם שְׁיִתְחִיל אוּתוֹ נזירות שְׁאָמַר לְאַחַר ל' יוֹם דְּהָא דְּאָמַר נזיר סִתָּם דְּהֵינּוּ ל' יוֹם הִלְכָךְ חָלָה לְנִזְיָרוּת דְּמַעֲבָשׁוּ לְאַתֵּר וּמַעֲלָח לְיוֹם ל' נָשׁוּב מוֹנֶה נזירות שְׁנִדָּר לְאַחַר ל' וּמַעֲלָח לְסוּף ל' אֵלֶּא הָא בְּעִי רַבָּא בֵּין דְּאָמַר הַרְנִי כו': בֵּין דְּהֵלִין ק' בַּשַּׁעֲרִין לֹא שְׁלָמִין לֹא חִילִין מַעֲבָשׁוּ וּמִתָּר לַשַּׁתִּית יִין אֵלֶּא מוֹנֶה ל' לְאַחַר כ' יוֹם וּמַעֲלָח וְאַח"כּ מוֹנֶה ק' יוֹם: או דְּלֵמָא בֵּינָן דְּאִינוּ מִתְחִיל לְמִמְנִי נזירות ק' מַעֲבָשׁוּ אֲכַפְּי מִיִּיתָר לֶהוּ כְּכִי גְדוּל שְׁעַר דְּהָא פֶּשׁוּ לֶהוּ תְּמַנִּין דְּאִית בַּהוּ גְדוּל שְׁעַר טוּבָא וְהִילְכָךְ מִתְחִיל מַעֲבָשׁוּ וּמוֹנֶה כ' יוֹם וְאַחַר כֵּךְ מוֹנֶה ל' יוֹם וְאַח"כּ מוֹנֶה פ' יָמִים דְּכִי לְהִשְׁלִים נזירות רִאשׁוֹנָה: וְתַבְעִי לֶה נזירות מוּעָשֶׁט כְּנוֹן דְּאָמַר הַרְיֵנִי נזיר לְאַחַר כ' יוֹם וּמַעֲבָשׁוּ נזיר סִתָּם דְּל' גְּמִי בְכ' לֹא שְׁלָמִי וְלֹא חִילִי או דְּלֵמָא לְאַתֵּר חִילִין [וּמַעֲלָח] אַחַת עַל כֵּלָן: אִין הָכִי מַבְעִיָא לִיָּה' אֵלֶּא חִדְא מַגוּ חֲדָא קֹא מַבְעִיָא לֶה כְּלוּמַר נזירות מִתוֹךְ נזירות קֹא מַבְעִיָא לִיָּה וְהָי קֹא מַבְעִיָא לֶה:

סוּמַר כְּלוּם כֵּן דְּאִית לֶה גְדוּל שְׁעַר דְּתַתְּלַחַת טַרְהִיָּה וְהָי אֲמַרְיֵן כַּפ' ג' מִינִין [לְקַמֵּן נזיר מד']. וְהָבִא גִּשְׁאָרוּ לוֹ פ' יוֹם דְּכִי גְדוּל שְׁעַר וְיִיתַר וְאע"ג דְּאֲמַרְיֵן בְּמִתְנִיתוֹן נוֹלַד לוֹ כֵּן עַד ע' לֹא הַפְּסִיד כְּלוּם דִּימִי בְּנוּ עוֹלָם לְמַנֵּן הָךְ' יוֹם וְהָי אֲמַרְיֵן לְקַמֵּן בְּבִרְיָתָא דְּאַחַר שְׁמִנָּה נזירות שֶׁל ל' יוֹם מוֹנֶה פ' יוֹם לְהִשְׁלִים הָרִאשׁוֹנִים וְלֹא סְלָקִי הֵנָךְ ל' יוֹם אע"ג דְּמַתְּבָלְעִין הִם תוֹךְ הַפ' יוֹם דְּלֹא דְּמוּא לְמִתְנִיתוֹן דְּבִמִּתְנִיתוֹן לֹא נִדָּר נזירות אֵלֶּא אִם יוֹלַד אַחַר ע' אֲבָל אִם יוֹלַד . תוֹךְ הַע' שְׁיוֹכֵל לְהַבְלִיעַ נזירות דָּבְנוּ תוֹךְ הָךְ' אִין דַּעְתּוֹ לְמִנּוּת נזירות לָבְנוּ אֵלֶּא ל' אַחֲרוּנִים יַעֲלֹו לְשִׁנְיָהּ דְּהֵינּוּ ק' יוֹם בֵּין הַכֹּל וּמַה שְׁלֹא אָמַר בְּפִי' הַרְיֵנִי נזיר פֿשיה'ה לי בן ומַעֲבָשׁוּ ע' יוֹם הֵינּוּ מִשׁוּם שְׁדַעְתּוֹ לְהִיָּת נזיר ק' יוֹם אִם לֹא יוֹלַד לוֹ כֵּן לְבַר מְנִזְיָרוּת דָּבְנוּ אֲבָל מ"מ אִם יוֹלַד לוֹ בֶּן קִדָּם ל' חֲפֵן הוּא לְהַבְלִיעוּ בְּנִזְיָרוּת דִּידָּה אֲבָל הִבָּא שְׁקָבַל נזירות אַחַר כ' בְּדַעְתּוֹ לְמִנּוּת לוֹ מִנֵּין שְׁלֹא יַעֲלֶה לְמַנֵּין הַמֵּאָה יוֹם דָּאָם אִיתָא דְּחֲפֵן לְהַבְלִיעַ וְהָרִי הוּא יוֹדַע בְּבִרְוֹר דְּהֵנָךְ כ' לֹא [שְׁלָמִין] ק' לִימָא בְּפִי' הַרְנִי נזיר אַחַר כ' וּמַעֲתָה פִי' בֵּין הַכֹּל ק' אֵלֶּא וְנָחִי חֲפֵן לַעֲשׂוֹת ק' יוֹם כִּלָּא הַנְזִירוּת. ע"כ ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר כמשה וכו' ולא היה היתר וכו'. ע' מה שתמה בזה בס' בתי כהונה ח"ב בסוף הספר בדרשותיו דף כב ע"ג:

את"ל נזירות מועטות פיון דאילו מתחיל מעבשו למנות לא מיתרי ליה מהאיך נזירות אלא עשרה ימים ולא הוי כהן כזי גדול שער דאין תגלחת פחות משלשים: לא סלקין ליה הליו עשרה למען נזירות דהא לית בהו גדול שער הלכך לא חולי ליה מעבשו אלא לאחר עשרים יתחיל למנות שפי נזירות ויהא מגלח בינתים ואי אמרת תפשוט ממתני' דקתני מניח את שלו ומונה את של בנו ואח"כ משלים את שלו ואע"ג דלא מיתרי משלו אלא עשרה ואפי' הכי חולי הא לא דמי דאילו התם פיון דאמר הריני נזיר סתם לכשיהא לי בן לא נחית למנינא דלא קאמר אימת (אי לאחר עשרין וחמשה) הלכך האי דהדר ואמר הריני נזיר הינא הוא גלחול עליה לאלתר דדלמא לא יאה לו בן עד לאחר שלשים דלא מיתרי כלל ואשתכח דמלאלתר הנה ליה לממני נזירות שלו אי"נ זמניו דלא יספיק לממני את שלו קדם שנוול לו בן פיון דאי אפשר ליה בגלוח כדפרשי' לעיל גפי מתני' כנזירות אחת דמי אלא הכא דקא נחית ליה למנינא דאמר לאחר עשרים איכא לך למבשי בהכי בעין פיון דעשרים יומיו כוי: ואת"ל היכא דאמר מעבשו מאה פיון דאפשר לממני מעבשו עשרים ולאחר

את"ל נזירות מועטות פיון דאילו מתחיל מעבשו למנות לא מיתרי ליה מהאיך

הריני נזיר פרק שני נזיר

אמר הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעבשו נזיר לעולם דזינו אס הכביד

אם תמצוי לומר נזירות מועטת, פיון דעשרה יומין הוא דיתרין — לא סליק ליה הליו עשרה, ודאי נזיר מאה יום, פיון דאית ליה תמנין יומין לבסוף, סלקין ליה, או לא? ואם תמצוי לומר חיילי: **אמר "הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעבשיו נזיר עולם"**, מהו? מי חיילא עליה, או לא? **אם תמצוי לומר: הכא פיון דאפשר לאיתשולי חיילא: אמר "הריני נזיר שמשון לאחר עשרים יום ומעבשיו נזיר סתם"**, מהו? הכא לא אפשר לאיתשולי, מי חיילא, או לא? אמר **"כמשה בשבעה באדר"**, מאי? **"פשוט מיצייהו קדמייתא: "הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעבשיו מאה יום"** — מונה עשרים, ואחר כך מונה שלשים, ואחר כך מונה שמונים כדי להשלים נזירות ראשונה. **"נטמא בימי בנו, רבי יוחנן אמר: סותר. ריש לקיש אמר: אינו סותר. רבי יוחנן אמר סותר — חדא נזירות אריכתא היא, ריש לקיש אמר אינו סותר — נזירות דידיה לחוד, ודבריה לחוד.**

נטמא

עשרים יום הכא חילא נזיר עולם ומהשתא יכול לשאול אנויות דבתר עשרים ולא תהיה הפסק כלל בתוך נזירות דנזיר עולם: **אמר הריני נזיר בשמשון לאחר עשרים יום ומעבשו נזיר סתם** הכא נדאי לא אפשר לאתשולי אנויות שמשון שחול עליו אחר [עשרים] הלכך לא יחול עליו סתם נזירות דהנך עשרים כלל הואיל ולא מצי להשלים בהנך עשרים סתם נזירות דהיון שלשים יום ויהי מתר ציון ולטמאות למתים בהנך עשרים ואח"כ יתחיל נזירות שמשון [וידקה] סתם נזירות פיון דלא אפשר להשלימו קפיד אהפסקת נזירותו או דלמא סוף סוף חיל עליה סתם נזירות בתוך עשרים יום ונהי דלא מצי לגלח לסוף עשרה דלאחר עשרים דהא חל נזירות שמשון מ"מ כל דיון נזירות שכול לנהג ינהג בגון אסור וין וטמאת מתים ואחר עשרים ופסיק נזירות זה ויתחיל נזירות שמשון דלא קפיד אפי' אהפסקת נזירותו אצל לא מצי למבשי היכא דאמר הריני סתם לאחר [כ'] ומעבשו נזיר שמשון דנדאי חיל עליה לאלתר נזיר שמשון דכיון דמצי לאתשולי אסתם נזירות לאחר עשרים ישאל עליו ולא יהיה הפסק בגזירות שמשון והך בעיא לא מצי בעי בגזיר עולם בגון דאמר הריני נזיר עולם לאחר [עשרים] ומעבשו נזיר [סתם] דנדאי חיל עליה נזיר סתם מהשתא פיון דאפשר איתשיל אנויר עולם הכא לחול עליו אחר עשרים שישאל עליו וישלים סתם נזירות דדוקא אנויר שמשון מבטיח דלא אפשר לאתשולי עליה וה"נ משמע בפ"ג דמפות (דף כב.) אמתני' דיש חורש תלם אחד דנזיר שמשון לא אפשר לאתשולי נזיר עולם אפשר אתשולי: **אמר כמשה בן באדר** מהו דכיום הנלדו דהינו בן' באלר שמחו שמחה גדולה וכיום מותו בן' באלר מסתמא רביס נדרו בגדר ורבו נזירים בישאל מחרת צער והוא אמר בסתם אהא הינו כמו שהיה דורו של משה בן' באלר כיום מותו

ונזירות קבל עליה או כיום הנלדו קאמר ושמחה קבל עליה וק"ק למ"ד (נכחים דף קח.) נדרים ונדבות לא קרבינ בבמה א"כ אותם שנדרו בגזיר בבטירת משה רבינו הא היו נזירים כל ימיהם ולא יכלו להקריב קרבנות דקרבן נזיר נדר ונדב הוא ולא היה הפסד גם בשילה וכן קשה מן נזירות דאבשלום: **פשוט מיהא קמייתא הריני נזיר וכו' . נטמא בימי בנו** אמתני' קאי דתנן מניח את שלו ומונה את שלו וריש לקיש נפקא מנה לענין דאס נטמא בימי בנו אינו סותר את שלו ויחנן נמי דסותר הינו דוקא כשפוסק מעינו והניח את שלו ומונה את של בנו ועומד באמצע מעינו אז דסותר את של בנו סותר נמי את של מעינו לפי שלא השלים מעינו ואילו היה מונה שני מעניס אחד לו מסיס לעצמו ושבו היה מונה לבנו לעצמו ונטמא בימי בנו לא היה סותר מעין של עצמו לגמרי עד שלא התחיל מעין של בנו וריש לקיש אמר אינו סותר אלא נזירות של בנו אצל מה שמנה משלו תחלה אינו סותר אצל ברישא דמתני' דקתני הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן דמונה את שלו ואח"כ את של בנו דאס נטמא בימי בנו ד"ה אינו סותר אלא של בנו דכבר נסתלק לגלח את שלו: **חדא נזירות אריכתא היא שדרי אינו מגלח [אלא]** לאחר שישלים שלו ושל בנו ובאמצע נזירותו הוא עומד אצל נדאי נטמא בימי השלמה שלו אינו סותר אלא אותו שלו ולא של בנו: ב"ש הג"ה:

יד

עין משפט
נר מצוה

א מיי' פד' מהל' נזירות הל' ח:
ב מיי' פד' מהל' נזירות הל' ט:
ג מיי' פד' מהל' נזירות הל' ו:
ד מיי' פד' מהל' נזירות הל' ז:
ה מיי' פד' מהל' נזירות הל' ג:
ו מיי' פד' מהל' נזירות הל' ג:

 עין משפט נר מצוה
--

א מו"י פו' מהל' נזירות הל' יו:

ב מו"י פו' מהל' נזירות הל' ה:

ג מו"י פח' מהל' נזירות הל' ה:

ד מו"י פו' מהל' נזירות הל' ד:

נְטֻמָּא בימי צרעתו אָמר הָרַגִי נָזִיר מַה־יוֹם וְהִתְחִיל לַמְנוּת נְזִירוֹת [שְׁמִי] חִלּוּמִי אִינִי עוֹלָה נְטֻמָּא בִּימֵי צָרְעָתוֹ אָמר סוֹתֵר כְּדִלְקָמֶן בְּפָרָק מִי שְׁאִמֵר (נָזִיר דף ז'): וְנִטְמָא בְּמַת בִּימֵי חִלּוּמִי לִר"ל אִינִי סוֹתֵר הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים שְׁמֵנָה לְנִזְיֻרֹתוֹ קֵדֶם יָמֵי צָרְעָתוֹ וּכְשִׁיטָהּ מִצָּרְעָתוֹ יִגְלַח וַיִּבִּיא קַרְבָּנוֹת מִצָּרַע וַיַּחֲזֹר וַיִּשְׁלֵם מַנְיָן נְזִירוֹת כִּמוֹ שֶׁפָּסַק וּר' יוֹחָנָן אוֹמֵר סוֹתֵר דִּהָא בְּנִזְיֻרֹת קִלְי וְעֲדִין לֹא מֵנָה הַמָּאָה וְלִכְשִׁיטָהּ מִצָּרְעָתוֹ צְרִיךְ לַמְנוּת כָּל יָמֵי נְזִירוֹתוֹ: וּצְרִיכָא לֹאשְׁמוּעִינָן

פְּלִגְתִּיהוּ בְּכַדוֹ וּבְצָרְעָתוֹ: **נְטֻמָּא בְּיוֹם אֲדוּל שַׁעַר** פּי' אָמר הָרַגִי נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּכְשִׁמְנָה כ' מַנְזִירוֹתוֹ יִגְלַחוּהוּ לְסָטוּם עַל בְּרַחוֹ דִּהֲשַׁתָּא לֹא יוּכַל לִגְלַח בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים לְנִזְיֻרֹת וּלְהִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו עַד אַחֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם מִיוֹם שְׁגִלְחוּהוּ הַלְסָטוּם דְּלִין גְּדוּל פָּחוֹת מִשְׁלֹשִׁים יוֹם וְהִתְחִיל ה' וּכְשִׁמְנָה עֲשָׂרָה סוּם נְזִירוֹתוֹ שֶׁהָיַ תַּחֲלָה מֵנָה עֲשָׂרִים טָרָם שְׁגִלְחוּהוּ הַלְסָטוּם וְאִלּוּ הָעֲשָׂרִים יוֹם הֶאֱחָרוּנִים אִינִם רַק לִגְדֹל שַׁעַר שִׁיּוּכַל לִגְלַח אַחֵר נְזִירוֹתוֹ וּלְהִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו וּבְהֶם נִטְמָא וְהָיַ דְנִקְטָט בְּיוֹם גְּדוּל שַׁעַר וְלֹא נִקָּט בִּימֵי בְּדִנְקָט לְעִיל בִּימֵי צָרְעָתוֹ לְפִי [שְׂאִי] אִפְשָׁר שְׁלֹא יִהְיֶה נִמְשָׁכִים יָמֵי צָרְעָתוֹ טָפִי מִיוֹם אֶחָד אֶבֶל גְּדוּל שַׁעַר אִפְשָׁר שְׁלֹא יִאֲרִיךְ עָלָיו אֲלֹא יוֹם אֶחָד בְּגוֹן שְׁגִלְחוּהוּ לְסָטוּם יוֹם שְׁנֵי לְנִזְיֻרֹתוֹ דִּהֲשַׁתָּא אִינִי מוֹסִיף עַל שְׁלֹשִׁים אֲלֹא יוֹם שְׁלִבְסוּף בְּעֵבֹור גְּדוּל שַׁעַר: **הָתָם שְׁנֵי נְזִירוֹת שֶׁל בְּנוֹ נָשָׁלוּ** וְכֵן נִטְמָא בִּימֵי צָרְעָתוֹ נְזִירוֹת לַחֹד וְצָרְעַת לַחֹד הֵבֵא חָדָא נְזִירוֹת הוּא וְכֵן נִטְמָא בְּיוֹם שֶׁהוּא טָהוֹר חַד נְזִירוֹת הוּא: **אָמַר רַב חֲסָדָא** הַכֹּל מוֹדִים שָׂאֵם **קִדָּשׁ שַׁעַר בְּדָם** פְּרוּשׁ אִם לְאַחַר שְׁזָרַק הָדָם נִטְמָא קֵדֶם שְׁגִלַח וְקוּרָא קוּדֵשׁ שַׁעַר שְׁלֹא גִלַח בְּדִכְתִּיב וְקִדָּשׁ רִאשׁוֹ שְׁפִירוּשׁוֹ וַתְּחִיל לִגְדֹל רִאשׁוֹ: **אֵין** לוֹ תַקְנָה קַס"ר שְׁלֹא יוּכַל

עוֹלָמִית לְשַׁתּוֹת בָּיִין וְלִגְלַח בָּיִין שֶׁהִבִּיא בְּכָר קַרְבָּנֹתָיו וּכְיוֹן דְנִטְמָא קֵדֶם שְׁגִלַח וּבִלְאִ

הַבִּאֵת קַרְבָּן לֹא יוּכַל לִגְלַח: **אֵלִיבָא** וְדִמְאִין אִי אֵלִיבָא דַר' אֲלִיעֶזֶר בָּיִין דְאָמַר תַּגְלַחַת מַעֲבָבוּ לְשַׁתּוֹת יוֹן תְּנוּךְ מִלֵּאת הוּא כְּלוּמַר הָרִי הוּא בְּאִלּוּ נִטְמָא קֵדֶם הַבִּאֵת קַרְבָּנֹתָיו שֶׁהוּא בְּתוּךְ מִלֵּאת וְלִסְתוֹר כְּלוּמַר יַחֲזֹר וַיִּבִּיא קַרְבָּנוֹת בְּדִתָּנָן פָּרָק ג' מִינִין (לִקְמָן נָזִיר דף מז.) מִי שְׁזָרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדְּמִים וְנִטְמָא ר' אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר סוֹתֵר אֵת הַכֹּל וּפְרִיךְ בְּמִמָּרָא וְהָאִמַר ר' אֲלִיעֶזֶר כָּל אַחֵר מִלֵּאת [שְׂבָעָה] סוֹתֵר וּמִשְׁעֵי מֵאִי סוֹתֵר קַרְבָּנֹתָיו וְלֹאֲחֵר [שְׁיֻטָּהּ] יִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו וְהָיַ יסְתַר דִּהֲבֹא ע"כ לֹא דְנוּקָא דְנִטְמָא בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים דִּהָא א"ר אֲלִיעֶזֶר בְּפִרְקוֹן לִקְמָן (נָזִיר דף נז טז): דְאִינִי סוֹתֵר [אֲלֹא שְׂבָעָה]: **אֵלָּא אֵלִפָּא דְרַבְּנָן הָאִמַרִי** דַּתְגְּלַחַת לֹא מַעֲבָבָא לְשַׁתּוֹת בָּיִין וּכְיוֹן שֶׁהִבִּיא קַרְבָּנוֹת מִתַּר לְטִמְאַתּוֹת וּלְשַׁתּוֹת בְּלֹא תַגְלַחַת כָּלָל: **לְעוֹלָם אֵלִפָּא דְרַבְּנָן** וּמֵאִי אֵין לוֹ תַקְנָה לְמַצּוֹת גְּלוּחַ דְּכִינּוֹן שֶׁהִבִּיא בְּכָר קַרְבָּנֹתָיו שׁוּב לֹא יִבִּיא וְנִסְתַּלַּק וּמֵעַד מִתַּר לְשַׁתּוֹת בָּיִין בְּלֹא תַגְלַחַת כָּלָל וְהַכֹּל מוֹדִים דִּהָאִמַר רַב חֲסָדָא קִלְי אִפְּלוּגְתָּא דַּרְב וְשִׁמּוּחַל דְּפִלְגִי דְנִטְמָא בְּיוֹם גְּדוּל שַׁעַר אִם סוֹתֵר וְהֵבֵא דְנִטְמָא קֵדֶם תַּגְלַחַת מוֹדִים דְּהָיַ כִּמִּי שְׁגִלַח בְּכָר: **נָזִיר** שְׂפָלוּ לוֹ יָמָיו שְׁמֵנָה כָּל יָמֵי נְזִירוֹת וְעוֹמֵד בְּיוֹם הַבִּאֵת קַרְבָּנֹתָיו: **לוֹקָה עַל הַשְׁמָאָה** אִם נִטְמָא קֵדֶם הַבִּאֵת קַרְבָּנֹתָיו אֶבֶל אִינִי סוֹתֵר נְזִירוֹת שְׁמֵנָה אַחֵר שְׂכָלוּ יָמָיו בְּכָר וְנִהַי דְאִשְׁכַּחַן בְּפִרְקָא דְלִקְמָן (נָזִיר דף נט.) וְחִיתִי לְעִיל נִטְמָא יוֹם מָאָה וְאֶחָד סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים הֵינִי דְנוּקָא יוֹם ק"א וְנִזְרִינָן אִטּוּ יוֹם שְׁלֹשִׁים דְּהָיַ יוֹם תַּגְלַחַת דְאֻזְרִיתָא בְּדִתָּנָן פָּרָק קַמָּא (לְעִיל נָזִיר דף ה:) אֶבֶל בְּיוֹם מָאָה וַשְּׁנִים אִינִי סוֹתֵר אִו בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד אִינִי סוֹתֵר:

נָזִיר שְׂכָלוּ לוֹ יָמֵי שְׁלֹשִׁים נְזִירוֹת סָתָם וּלְנִזְיֻרֹת מַרְבָּה כָּל יָמִים שֶׁהָיַר וְלְאַחַר מִלֵּאת שְׁצָרִיךְ לְהִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו נִטְמָא לוֹקָה עַל הַטְּמָאָה וְחִינִי לוֹקָה עַל הַתַּגְלַחַת אֶבֶל אִינִי לוֹקָה אִם גִּלַח קֵדֶם שֶׁהִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו: דְאָמַר קִרָּא כָּל יָמֵי הָיָרוּ לָהּ דְכִתִּיב כָּל דָּלָא צְרִיךְ וּכְתֻבָּה וְאִמַר כָּל יָמֵי הָיָרוּ לָהּ עַל נִפְשׁ מַת לֹא יִבֹּא לְרַבּוֹת יָמִים כּו': כָּל יָמֵי נָזֵר נָרוּ תַעֲרַר וְגו' כָּל יָמֵי נָרוּ מַכֵּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִנְּפֹן הֵינָן וְגו'. וְלִלְקִי נִמִי אִתְרַנְוִיהוּ:

הריני נזיר פרק שני נזיר

נְטֻמָּא בימי צרעתו הָיָה נָזִיר וְנִצְטָרַע וּבִימֵי צָרְעָתוֹ נִטְמָא

"**נְטֻמָּא בִּימֵי צָרְעָתוֹ — רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: סוֹתֵר. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר:** אִינִי סוֹתֵר. **רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר סוֹתֵר, דִּהָא בְּנִזְיֻרֹת קָאִי. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר אִינִי סוֹתֵר — צָרְעַת לַחֹד וּנְזִירוֹת לַחֹד. וּצְרִיכָא, דְאִי אִיתְּמַר בְּהָה קַמִּייתָא, בְּהִהִיא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן סוֹתֵר — שֵׁם נְזִירוֹת אַחַת הִיא. אֶבֶל בְּהָא אִימָא מוֹדָה לִיהַ לְרִישׁ לְקִישׁ, דְנָזִיר לַחֹד וְצָרְעַת לַחֹד. וְאִי אִיתְּמַר בְּהָא, בְּהָא קָאִמַר רִישׁ לְקִישׁ, אֶבֶל בְּהָה — אִימָא מוֹדָה לִיהַ לְרַבִּי יוֹחָנָן, צְרִיכָא. יְנִטְמָא בְּיוֹם אֲדוּל שַׁעַר. רַב אָמַר: אִינִי סוֹתֵר. אֲפִילוּ לְרַבִּי יוֹחָנָן דְאָמַר סוֹתֵר — הֵנִי מִיִּלִּי הִיכָא דְקָאִי בְּנִזְיֻרֹת, אֲדוּל שַׁעַר מִיִּשְׁלָם נְזִירוֹת הוּא. וּשְׁמוּאֵל אָמַר: סוֹתֵר. אֲפִילוּ לְרִישׁ לְקִישׁ דְאָמַר אֵין סוֹתֵר — הָתָם שְׁתֵּי נְזִירוֹת, הֵכָא חָדָא נְזִירוֹתָא. אָמַר רַב חֲסָדָא: הַכֹּל מוֹדִים שָׂאֵם קִדָּשׁ שַׁעַר בְּדָם — אֵין לוֹ תַקְנָה. "אֵלִיבָא דִּמְאִין? אִי אֵלִיבָא דְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר — בָּיִין דְאָמַר תַּגְלַחַת מַעֲבָכָת, תוּךְ מִלֵּאת הִיא? וְלִסְתוֹר! אֵלָּא אֵלִיבָא דְרַבְּנָן — הָאִמַרִי תַגְלַחַת לֹא מַעֲבָכָת! לְעוֹלָם אֵלִיבָא דְרַבְּנָן, וּמֵאִי "אֵין לוֹ תַקְנָה" — אֵין לוֹ תַקְנָה לְמַצּוֹת גְּלוּחַ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַרְבִּי חֲנִינָא: נָזִיר שְׂפָלוּ לוֹ יָמָיו — לוֹקָה עַל הַטְּוּמָאָה, וְאִינִי לוֹקָה עַל הַתַּגְלַחַת וְלֹא עַל הֵינָן. מֵאִי שְׂנֵא טוּמָאָה דְלִקְי — דְאָמַר קִרָּא: "כָּל יָמֵי הָיָרוּ לָהּ", לְרַבּוֹת יָמִים שְׂלֹאֲחַר מִלֵּאת כְּנָמִים שְׂלִפְנֵי מִלֵּאת. אִי הָכִי, אַתְגְּלַחַת נִמִי לִיחִיִּיב, דִּהָא אָמַר רַחֲמִנָא "כָּל יָמֵי נָזֵר נָזְרוּ תַעֲרַר לֹא יַעֲבֹר עַל רִאשׁוֹ", לַעֲשׂוֹת יָמִים שְׂלֹאֲחַר מִלֵּאת כְּנָמִים שְׂלִפְנֵי מִלֵּאת! וְתו, "כָּל יָמֵי נָזְרוּ מַכֵּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִנְּפֹן הֵינָן", לַעֲשׂוֹת יָמִים שְׂלֹאֲחַר מִלֵּאת כְּנָמִים שְׂלִפְנֵי מִלֵּאת?**

שְׂאִנִי

לְמַתִּים: ר' יוֹחָנָן אָמַר סוֹתֵר אֵת הַקּוֹדֶמִין דִּהָא אִפְתִּי קִלְי בְּנִזְיֻרֹת הוֹאִיל דְּכִי נִתְרַפֵּא מִצָּרְעָתוֹ מִשְׁלֵם מַה שֶּׁבְּכָר מֵנָה קֵדֶם שְׁנִצְטָרַע: כִּישׁ לְקִישׁ אָמַר אִינִי סוֹתֵר בִּימֵי צָרַעַת לַחֹד הוֹאִיל וְאֵין עוֹלִין לוֹ לְמַנְיָן וְיָמֵי נָרוּ וְהֵימ"ן שׁוֹנָה לְהֵנִי תַרְפִּי דְרַבִּי יוֹחָנָן וְרִישׁ לְקִישׁ בְּטַעֲמָא אַחֲרִינָא וְאִף הַמּוֹר"ה חז"ר לַהִי"ת כְּדַבְרִי"י הֵימ"ן דְּבִין כִּי נִטְמָא בְּצָרְעָתוֹ וּבִין בְּנִזְיֻרֹת בְּנוֹ דִּהֵוּא אִידִךְ נְזִירוֹת נָזִיר מָאָה מְרִי לְפִי שְׁלֹא מַצִּינוּ גְּדוּל פָּחוֹת מִשְׁלֹשִׁים וְהוֹאִיל וּבְתַרְנוּהוּ צְרִיךְ לִגְלַח דְּלָכִי נִתְרַפֵּא מִצָּרְעָתוֹ וְיָמֵי צְרִיךְ לִגְלַח הַלְכָךְ לֹא מִתּוּקַם אֲלֹא בְּנִזְיֻרֹת מָאָה: נִטְמָא בְּיוֹם גְּדוּל שַׁעַר בְּגוֹן שֶׁקָּבַל עָלָיו נְזִירוֹת מָאָה יוֹם וְכִי מֵנָה שְׂבָעִים נִצְטָרַע וְכִי נְטָהַר גִּלַח תַּגְלַחַת לַצָּרַעַת וְאִפְתִּי פָּשׁוּ מִן הַמָּאָה שְׁלֹשִׁים יוֹם דְאִית בְּהוּ גְדוּל שַׁעַר וְנִטְמָא בְּיוֹם גְּדוּל שַׁעַר הֵינִי בְּיוֹם מָאָה שְׂבֹו שְׁלֹם גְּדוּל שַׁעַר שְׁלוּ דְבָרֵי הַכֹּל סוֹתֵר הַשְּׁלֹשִׁים שְׂאֲחֵר הַצָּרַעַת אֶבֶל בִּאִם סוֹתֵר שְׂבָעִים שְׁלִפְנֵי הַצָּרַעַת פְּלִיגִי: רַב אוֹמַר אִינִי סוֹתֵר דְאִפִּי' לְרַבִּי יוֹחָנָן דְאָמַר נִטְמָא בִּימֵי בְּנוֹ דְסוֹתֵר כָּל נְזִירוֹת הָתָם בְּנִזְיֻרֹת קִלְי לְהָכִי מַצֵּי סִתַּר לְנִזְיֻרֹת וְיָמֵי אֶבֶל הֵבֵא בָּיִין דְנִטְמָא בְּיוֹם מַשְׁלֵם גְּדוּל שַׁעַר כְּכַר שְׁלֹם נְזִירוֹתוֹ וְלִית לָהּ כַּח לְמַסְתַּר דְּלִפְנֵי צָרַעַת: וּשְׁמוּאֵל אָמַר סוֹתֵר אֵת הַכֹּל אִפִּי' ע' קַמָּאי: שֵׁם נְזִירוֹת אַחַת הִיא [אֶבֶל] מַנְיָן שְׁלוּ וּמַנְיָן שֶׁל בְּנוֹ תְּרִי נְזִירוֹת מִתְקַרְו ל"א נִטְמָא בְּיוֹם גְּדוּל בְּגוֹן דְאָמַר הָרַגִי נָזִיר וְהִתְחִיל וּמֵנָה עַד עֲשָׂרִים יוֹם וְנִטְמָא וְכַתַּר אֵת הַכֹּל וְהִתְחִיל לַמְנוּת נְזִירוֹת אַחֲרַת וּמֵנָה עֲשָׂרָה יָמִים בְּטָהֲרָה וְאִח"כ נִטְמָא בְּאֶחָד מִכָּל עֲשָׂרִים יוֹם הַנּוֹתְרִין לְהַשְׁלִים לְנִזְיֻרֹת: רַב אָמַר אִינִי סוֹתֵר הֵלְלוּ עֲשָׂרָה דְאִפִּילוּ לְרַבִּי יוֹחָנָן דְאָמַר סוֹתֵר הֵנִי מַלִּי הִבֵּא דְקִלְי בְּנִזְיֻרֹת גְּמוּר אֶבֶל הָיַ דָּלָא אֲטַמִּי אֲלֹא בִימֵי גְדוּל שַׁעַר

דְּמַשְׁלֵם נְזִירוֹת הוּא דְלָכִי מִצָּרְפִי הֵנִי עֲשָׂרָה לְעֲשָׂרִים קַמָּאי הִוּוּ לַהִי שְׁלֹשִׁים וְהַלְכָךְ הָיַ דְאִהֲדַר אֲטַמִּי מַעֲשָׂרָה וְאִילֵךְ לֹא הֵנִי אֲלֹא תַשְׁלוּמֵי נְזִירוֹת וְאִפִּי' ר' יוֹחָנָן מוֹדָה דְאִינִי סוֹתֵר לְהִנָךְ עֲשָׂרָה אֲלֹא בָּיִין דִּהֵזָה שְׁלִישִׁי וּשְׂבִיעִי מִתְחִיל לַמְנוּת מַעֲשָׂרָה וְאִילֵךְ עַד שְׁלֹשִׁים: וּשְׁמוּאֵל אָמַר סוֹתֵר אֶפְלוּ לִר"ל כּו' אֶבֶל הֵבֵא חָדָא נְזִירוֹת וְהָא דְאִמְרִינָן מַשְׁלֵם נְזִירוֹת הוּא לֹא אֲחִיא דְכִינּוֹן דְסִתְרוּ הָרִאשׁוֹנִים שׁוּב אִי אִתָּהּ יָכוֹל לְצַרֵף עֲמָהֶן הֵלְלוּ וְלוּמַר שְׁלֹשִׁים הֵן: הַכֹּל מוֹדִים שָׂאֵם קִדָּשׁ שַׁעַר בְּדָם בְּיוֹם ל"א צְרִיךְ לְהִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו וּלְהַתְגַּלַּח אַחֵר קַרְבָּנֹתָיו אִם בְּכָר נִזְרַק הָדָם בְּשִׁנְטְמָא וְעֲדִין לֹא גִלַח שְׂאִין לוֹ תַקְנָה לְהַתִּירוּ בָּיִין דְלִמְנוּת פַּעַם אַחֲרַת וּלְהִבִּיא קַרְבָּן אַחֵר אִי אִפְשָׁר דְקַרְבָּן אֶחָד הוּא מְבִיא וְלֹא שְׁנֵי קַרְבָּנוֹת וּבְכָר הִבִּיא קַרְבָּן אֶחָד וְאֵין עוֹלָה לוֹ דִּהָא בְּכָר נִטְמָא לְפִיכָךְ אֵין לוֹ תַקְנָה וְהָא דְקַתְנֵי קִדָּשׁ לְשִׁנָּא דְקַרָא נִקָּט דְכִתִּיב וְקִדָּשׁ אֵת רִאשׁוֹ (בַּמִּדְבָּר ו':י"א): בָּיִין דְאָמַר תַּגְלַחַת מַעֲבָכָת לְשַׁתּוֹת בָּיִין בְּתוּךְ מִלֵּאת קִרְיָנָא בַּהּ לְסַתוֹר מַה שְׁמֵנָה וְלִיתִי קַרְבָּן אַחֵר: אֲלֹא אֲלִיבָא דְרַבְּנָן דְּפִלְגִי עָלֶיהָ בְּפָרָק ג' מִינִין (לִקְמָן נָזִיר דף נז.) וְאִמַרִי בָּיִין שְׁזָרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדְּמִים נְטָהַר: לְמַצּוֹת גְּלוּחַ דָּלָא וְהָא תַגְלַחַת בְּטָהֲרָה בְּמַצּוֹתוֹ לְעוֹלָם שְׂהָרִי אִינִי יָכוֹל לְסַתוֹר וּלְמַנּוֹת נְזִירוֹת אַחֲרַת שְׂהָרִי לְאַחַר מִלֵּאת נִטְמָא הַלְכָךְ אֵין לוֹ תַקְנָה לִגְלַח בְּטָהֲרָה אֲלֹא מִגְלַח בְּטִמְאָה:

נָזִיר שְׂכָלוּ לוֹ יָמֵי שְׁלֹשִׁים נְזִירוֹת סָתָם וּלְנִזְיֻרֹת מַרְבָּה כָּל יָמִים שֶׁהָיַר וְלְאַחַר מִלֵּאת שְׁצָרִיךְ לְהִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו נִטְמָא לוֹקָה עַל הַטְּמָאָה וְחִינִי לוֹקָה עַל הַתַּגְלַחַת אֶבֶל אִינִי לוֹקָה אִם גִּלַח קֵדֶם שֶׁהִבִּיא קַרְבָּנֹתָיו: דְאָמַר קִרָּא כָּל יָמֵי הָיָרוּ לָהּ דְכִתִּיב כָּל דָּלָא צְרִיךְ וּכְתֻבָּה וְאִמַר כָּל יָמֵי הָיָרוּ לָהּ עַל נִפְשׁ מַת לֹא יִבֹּא לְרַבּוֹת יָמִים כּו': כָּל יָמֵי נָזֵר נָרוּ תַעֲרַר וְגו' כָּל יָמֵי נָרוּ מַכֵּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִנְּפֹן הֵינָן וְגו'. וְלִלְקִי נִמִי אִתְרַנְוִיהוּ:

 גליון הש"ס
תוס' ד"ה לוקה כו' או ביום ל'. ע' לעיל דף ו ע"א תד"ה נטמא ולקמן דף טז ע"ב ד"ה נטמא:
תורה אור השלם

[במדבר ו]

[במדבר ו, ו]

[במדבר ו, ה]

[במדבר ו, ד]

מסורת הש"ס
א תוספתא זויר; במדבר רבה
ב תוספתא מועד קטן; מועד קטן יט; משנה מועד קטן
גליון הש"ס
גמ' מאי אחר. כזה נדה דף י"ד ע"ב:
תורה אור השלם

ויכ"ונימות מת עליו בפתע פתאם וטופא ראש נזרו ונלח ראשו ביום סתרתו ביום השביעי ונלחטו [במדבר ו, ט]

שְׂאִנִּי הַבָּא גְּבִי טַמְאָה טַעֲמָא מאי הוּא דְלוּקָה דְכְּתִיב וְטַמֵּא רֹאשׁ נִזְרוּ מִי שְׁנִזְרוּ תְּלוּי לֹו בְּרֹאשׁוֹ דְמַשְׁמַע שְׁתָּלָה דְכְּתִיב אֵת הַטַּמְאָה בְּמִי שְׁעָדִין לֹא נִתְּנָלַח וְאִפִּי רֹאשׁוֹ מִי שְׂכָבֵר כְּלוּ יָמִי וְזִירוּתוֹ וְאִין נִזְרוּ תְּלוּי אֵלֹא בְּרֹאשׁוֹ: אִם גַּלְח וְשִׁתָּה יַיִן וְטַמְא לְמַתִּים סוּפֵג אֵת הַאֲרֻבָּעִים אֵלמָא דְגַמְרִי יָמִי וְיָמִי לְרַבּוּת וְיָמִים שְׁלֹאֲחַר מַלְאֵת וַתִּיּוּבְתָא לִר' יוֹסִי בִר' חֲנִינְיָא: מִתְּעִי רַבִּינֵי נִזִּיר כְּשִׂיחָא לִי בֹן וְנִזִּיר מֵאָה יוֹם, וְהִתְחִיל לְמַנּוּת אֵת שְׁלוּ אִם נוֹלַד לוֹ בֶּן עַד ע' יוֹם צְרִיךְ לְהַצִּיחַ אֵת שְׁלוּ וְלַמְנוּת אֵת שֶׁל כְּלוּ: לֹא הִפְסִיד כְּלוּם דְשִׁלְשִׁים יוֹם הוּא דְמִיתְרִי לִיָּה מִמָּאָה אֵלֹא מֵינַח אֵת שְׁלוּ וּמוּנָה אֵת שֶׁל כְּלוּ וּמִנְחָל וּמוּנָה שְׁלָשִׁים כְּדֵי לְהַשְׁלִים מֵאָה שְׁלוּ וּמִנְחָל דְּבִשְׁלָשִׁים אֵית כְּהוּ כְּדֵי גְדוּל שְׁעִיר: **אָבֵל אִם נוֹלַד לוֹ אַחֲרַ ע'** דָּלָא מִיתְרִי לְהוּ שְׁלָשִׁים דְּלִית כְּהוּ גְדוּל שְׁעִיר שְׂאִין תְּנַלְחַת פְּחוּת מִל' יוֹם הַלֶּכֶךְ סוּתֵר אֵת הַכֹּל וּמִתְחִיל לְמַנּוּת אֵת שֶׁל כְּלוּ וּמִנְחָל וְאֲחַר כֶּךָ מוּנָה מֵאָה שְׁלוּ וּה"מ בְּגִזְרֵית מִרְכָּה אָבֵל בְּגִזְרֵית מוֹשְׁמַת אִינוּ סוּתֵר כִּלְל דְּתַנְּן לְעִיל מֵינַח אֵת שְׁלוּ וּמוּנָה אֵת שֶׁל כְּלוּ וְאֲחַר כֶּךָ מַשְׁלִים אֵת שְׁלוּ וְאִינוּ סוּתֵר וְטַעֲמָא מֵאִי כְּדִלְמַרְן שְׂאִין תְּנַלְחַת בְּיָנִימַס וְכַחֲזָא גִזְרֵית אֲרִיבָא הוּא: **גַּמִּי אֲמַר רַב נוֹלַד לוֹ בֶּן בְּיוֹם ע'** עוֹלָה לוֹ לְבָאִן וּלְבָאִן אוּתוּר יוֹם עוֹלָה לוֹ לְמַנְן ע' וְלַמְנָן שֶׁל כְּלוּ דְשִׁלְשִׁים דְּלִכְּלוּ גַמִּי מִתְחִיל לְמַנּוּת כּוּ בְּיוֹם וְכֵן כְּשָׂבָא לְהַשְׁלִים מֵאָה שְׁלוּ שְׁלֹאֲחַר גִּזְרֵית שֶׁל כְּלוּ אִין צְרִיךְ לְמַנּוּת אֵלֹא כ"ט: אֲתַגְנוּרִי מִתְּנַר דְּעוֹלָה לוֹ לְבָאִן וּלְבָאִן שְׂאִינוּ צְרִיךְ לְהַשְׁלִים אֵלֹא לְמֵאָה בְּלָבָד וַעֲדוּ שְׁנִזְרִית שֶׁל כְּלוּ מִתְחִיל מְכוּ בְּיוֹם צְרִיבָא לְמִימַר

שְׂאִנִּי הַבָּא גְּבִי טַמְאָה טַעֲמָא רֹאשׁ נִזְרוּ מִי שְׁנִזְרוּ תְּלוּי לֹו בְּרֹאשׁוֹ דְמַשְׁמַע שְׁתָּלָה דְכְּתִיב אֵת הַטַּמְאָה בְּמִי שְׁעָדִין לֹא נִתְּנָלַח וְאִפִּי

^[א]**שְׂאִנִּי הַבָּא דְאָמַר רַחֲמִינָא: ״וְטַמֵּא רֹאשׁ נִזְרוּ״, מִי שְׁנִזְרוּ תְּלוּי לוֹ בְּרֹאשׁוֹ. מִיתִיבִי: נִזִּיר שְׂכָלוּ לוֹ יָמִיו — אָסוּר לְגַלְחַ וּלְשַׁתוֹת יַיִן וּלְטַמֵּא לְמַתִּים, וְאִם גִּילַח וְשִׁתָּה יַיִן וְנִטַּמְא לְמַתִּים — הָרִי זֶה סוּפֵג אֵת הָאֲרֻבָּעִים. תִּיּוּבְתָא. ״מִתְנִי ״הָרִינִי נִזִּיר לְכְשִׂיחָא לִי בֹן״ וְ״נִזִּיר מֵאָה יוֹם״, נוֹלַד לוֹ בֶּן עַד שְׁבַעִים — לֹא הִפְסִיד כְּלוּם. לְאַחַר שְׁבַעִים — סוּתֵר שְׁבַעִים. שְׂאִין תְּנַלְחַת פְּחוּת מִשְׁלָשִׁים יוֹם. גַּמִּי אָמַר רַב: יוֹם שְׁבַעִים עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן. תַּנּוּ: נוֹלַד לוֹ עַד שְׁבַעִים — לֹא הִפְסִיד כְּלוּם. וְאִי סִלְקָא דְעֻתָּה עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן, אִיתְגַּזְרוּ מִיתְגַּר! אֵלֹא בְּדִין הוּא דְלֵא לִיתְנִי ״עַד שְׁבַעִים״, וּמִשּׁוּם דְּתַתְּנִי סִיפָא ״אַחַר שְׁבַעִים סוּתֵר שְׁבַעִים״, קַתְּנִי רִישָׁא ״שְׁבַעִים״. תָּא שְׁמַע מִסִּיפָא: נוֹלַד אַחַר שְׁבַעִים — סוּתֵר שְׁבַעִים. מֵאִי ״אַחַר״? אַחַר אַחַר. אָבֵל אַחַר מִמַּשׁ מֵאִי — הָכִי גַמִּי דְלֵא סַתֵּר? אִי הָכִי, מֵאִי אִירִיָּא דְתַנִּי נוֹלַד עַד שְׁבַעִים לֹא הִפְסִיד כְּלוּם? אָפִילוּ אַחַר שְׁבַעִים גַּמִּי, הָא אָמַרְתָּ לֹא סַתֵּר! אֵלֹא שְׁמַע מִינָּה ״אַחַר״ מִמַּשׁ. וְכֵן מִתְּנִיתִין לְרַב, שְׁמַע מִינָּה. ^[א]**וְרַב כַּמָּאן אָמַרָה לְשִׁמְעַתִּיהָ? אִילֵּימָא כֹּאבָא שְׂאוּל, דְתַנּוּ: הַקוֹבֵר אֵת מִתּוּ שְׁלִשָּׁה יָמִים קוּדָם לְרַגְלָ — בְּטֻלָּה מִמָּוָה גִּזְרֵית שְׁבַעָה. ״שְׁמִנָּה יָמִים קוּדָם לְרַגְלָ — בְּטֻלָּה מִמָּוָה גִּזְרֵית שְׁלִשִׁים. וּמוּתֵר לְסַפֵּר עֶרֶב הָרְגֵל, וְאִם לֹא סִיפֵר עֶרֶב הָרְגֵל — אָסוּר לְסַפֵּר אַחַר הָרְגֵל.****

הריני נזיר פרק שני נזיר

שְׂאִנִּי הַבָּא דְאָמַר רַחֲמֵינָא דְאָמַר טַמְאָה טַעֲמָא רֹאשׁ נִזְרוּ מִי שְׁנִזְרוּ תְּלוּי לוֹ בְּרֹאשׁוֹ שְׂכָבֵר שְׁלָמוּ אֵלֹא אִין לוֹ שְׁעָדִין גִּזְרֵית אֵלֹא בְּרֹאשׁוֹ שְׁלֹא גַלְח אִזְ לִנְקָה עַל הַטַּמְאָה דְכְּתִיב וְטַמֵּא [רֹאשׁ נִזְרוּ] וּמֵיחָא אִם נְטַמֵּא אַחֲר שְׁהִבִּיב קִרְבְּנוֹתֵינוּ לֹא מִחוּבִּי לְמ"ד תְּנַלְחַת לֹא מִשְׁכָּב דְּהָךְ דְּקָשָׁא לֹא מִתּוּקַמָּא אֵלֹא קִדְּם הַבָּאֵת קִרְבֵּן וּמִתְרִי שְׂפִיר גִּזְרֵית תְּלוּי בְּרֹאשׁוֹ אַע"פ שְׁעָדִין לֹא הִבִּיב קִרְבְּנוֹתֵינוּ לְפִי שְׂאִין בְּנוּפוּ לְעִשׂוֹת אֵלֹא תְּנַלְחַת אָבֵל אִם שְׁתָּה יַיִן אִזְ גַּלְח לֹא מִחוּבִּי דְּהָא לִיבָא כְּהוּ קִרָּא כְּמוּ גְבִי טַמְאָה:

אָסוּר לְגַלְח פִּי קִדְּם וְרִיקַת דְּמִים שְׁהִרִי מַעֲתוּ לְגַלְח עַל הַדְּמִים וְאִם גַּלְח עַל אֲחַד מִשְׁלָשְׁתָן אֲמַרְיָן לְקַמַּן גִּינָא: **הָרִינִי** נִזִּיר כְּשִׂיחָה לִי בֹן פְּרוּשׁ דְּסַתְּם גִּזְרֵית דְּהִיו שְׁלָשִׁים יוֹם וְנִזִּיר מֵאָה יוֹם גִּזְרֵית דְּנַפְשָׁה וְהַשְׁתָּא גַמִּי קִבֵּל גִּזְרֵית דְּכְלוּ בְּרִישָׁא וְהִתְחִיל לְמַנּוּת גִּזְרֵית דְּנַפְשָׁה ק' יוֹם וְנוֹלַד לוֹ בֶּן עַד שְׁבַעִים וַיּוֹם שְׁבַעִים גַּמִּי כִּכְלָל לֹא הִפְסִיד כְּלוּם פְּרוּשׁ אֲחֲרִי שְׁנִזְרֵית כְּלוּ שֶׁל שְׁלָשִׁים יוֹם מְבַלְעִים תּוֹךְ ק' יוֹם שְׁעָדִין דְּפִרְשׁ וְלֹא הָיִ ק' יוֹם עוֹלִים לְגִזְרֵית דְּכְלוּ וְגַם לְמֵאָה יוֹם דְּנַפְשָׁה דֹּאף ע"ג דְּמִיד כְּשִׁנוּלַד כְּלוּ צְרִיךְ לְהַצִּיחַ אֵת שְׁלוּ וְלַמְנוּת שֶׁל כְּלוּ שְׁהִרִי כְּכִלוּ תַחֲלָה כְּדֹאמַר לְעִיל אַפ"ה בִּין דְּשֶׁל כְּלוּ מְבַלְעִין בְּתוֹךְ הַמָּאָה יוֹם עוֹלִים לְשֶׁל כְּלוּ וַשְׁשֵׁנוּ וַשְׁלִים מֵאָה יוֹם וַיִּנְחַל עַל שְׁנֵיהֶם וַיּוּבֵא שְׁנֵי קִרְבְּנוֹת וּה"ה לְעִיל כִּי אֲמַר רַבִּינִי נִזִּיר כְּשִׂיחָה לִי בֹן וְנִזִּיר וְהִתְחִיל לְמַנּוּת אֵת שְׁלוּ אִם נוֹלַד לוֹ הֵבֵן לְמַנְיוּ בְּיוֹם א' דְאוּתוּ שְׁלָשִׁים יוֹם עוֹלִין הִיוּ לְכְלוּ וּלְעֻצְמוּ בִּין דְּשֶׁל כְּלוּ מְבַלְעִ שְׁשֵׁל עֻצְמוּ דְאִידִי וְאִידִי ל' יוֹם וְזוֹקָא כִּי קִבֵּל

גִּזְרֵית דְּכְלוּ בְּרִישָׁא דְמִיד שְׁנוּלַד הִיוּ זְקוּין לְמַנּוּת אוּתוּ מֵהִי הַבְּלַעַה אָבֵל קִבֵּל גִּזְרֵית דְּמֵאָה יוֹם בְּרִישָׁא אַפִּי נוֹלַד לוֹ הֵבֵן קִדְּם ע' יוֹם צְרִיךְ לְהַשְׁלִים הַמָּאָה יוֹם בְּרִישָׁא כְּשָׂכָבֵל עַלִיו תַּחֲלָה דָּלֹא חִיל גִּזְרֵית כְּלוּ עַלִיו [עד] הַשְׁלַמַת גִּזְרֵיתוֹ אֵלֹא מַשְׁלִים גִּזְרֵית ק' וַיִּנְחַל וַיּוּבֵא קִרְבֵּן לְגִזְרֵיתוֹ וְשׁוּב יַעֲשֶׂה גִזְרֵית דְּכְלוּ ל' יוֹם וַיִּנְחַל לִ' יוֹם וַיּוּבֵא קִרְבֵּן: **נוֹלַד הָּו עַד ע'** עַד וַעַד כִּכְלָל: **לֹא הִפְסִיד כְּלוּם** וְאִי ס"ד עוֹלָה לוֹ לְבָאִן וּלְבָאִן אֲתַגְנוּרִי מִתְּנַר וְהִיו לִיָּה לְמַתְנִי בְּמַתְנִיתִין הַרְוּיִם בְּרוּחַ הֵבֵן דְּאִי לֹא נוֹלַד לוֹ הֵבֵן לֹא מִנְחָל אֵלֹא עַד יוֹם ק"א וְהַשְׁתָּא לְפִי דְבָרִי רַב מִנְחָל בְּיוֹם ק' נִמְצָא

שְׁהִרְוּיַח בְּלַתֵּת הֵבֵן וּמֵאִי קֹאמַר לֹא הִפְסִיד: **לְאַחַר שְׁבַעִים** הִיוּ ע"א סוּתֵר וּל"ג סוּתֵר שְׁבַעִים יוֹם דְּהָא אִינוּ סוּתֵר ע' וּה"פ מֵינַח אֵת שְׁלוּ וּמוּנָה אֵת שֶׁל כְּלוּ וְלֹאִי זְקוּקָא סוּתֵר כְּלוּמַר מֵינַח אֵת מַנְיוּ וּמוּנָה שְׁלָשִׁים דְּכְלוּ שְׂאִין תְּנַלְחַת פְּחוּת מִשְׁלָשִׁים יוֹם פִּי לֶכֶךְ אִין עוֹלִין שְׂאֵר הַיָּמִים שְׁעַד ק' וַיָּמִים לְגִזְרֵית דְּכְלוּ לְפִי שְׂאִין גִּזְרֵית דְּכְלוּ פְּחוּת מִשְׁלָשִׁים יוֹם וְלִיבָא ל' יוֹם עַד גַּמַּר הַשְׁלַמַת מֵאָה וּלְכֶךָ זְקוּין לְהַפְסִיק מַעֲנוּ הוּאִיל דְּנִמְשַׁךְ דְּכְלוּ עַל יָמִי גִזְרֵיתוֹ וְלָשׁוֹן תְּנַלְחַת אִינוּ מַכְּזֵן דְּטָפִי ה"ל לְמִימַר שְׂאִין גִּזְרֵית פְּחוּת מִשְׁלָשִׁים יוֹם וְקַטַּ שְׂאִין תְּנַלְחַת לְמִימַר מַכְּשִׁילִים שֶׁל כְּלוּ וַיַּחֲזִיר לְמַנְיוּ וַשְׁלִים גִּזְרֵית ק' יוֹם וַיִּנְחַל בְּסוּף כֹּל הַמַּנְיָן אַח' לְכָלוּ אָבֵל בְּסוּף מַנְיָן דְּכְלוּ אִינוּ מִנְחָל דֹּאס כֵּן לֹא יוֹכֵל לְהַשְׁלִים אַחַר גִּזְרֵית שְׁלוּ דְלִיבָא שְׁלָשִׁים יוֹם מַנְזִירוּת: הִגַּה"ה לְכֹאדוּרָה מַשְׁמַע כְּדַמְפְּרַשׁ דְּאַחַר שְׁבִילִים שֶׁל כְּלוּ וַיַּחֲזֵר וַשְׁלִים אֵת שְׁלוּ כִּי יָמִי כְּלוּ אִין עוֹלִין לְגִזְרֵית מֵאָה יוֹם שְׁלוּ כְּמוּ בְּרִישָׁא דְקַתְּנִי מֵינַח אֵת שְׁלוּ מֵיחָא יֵשׁ בְּירוּשְׁלָמִי נוֹלַד בְּיוֹם שְׁמוֹנִים סוּתֵר עֲשָׂרָה נוֹלַד בְּיוֹם תְּשַׁעִים סוּתֵר אֵת עֲשָׂרִים וּלְפִי שִׁטַּת הִירוּשְׁלָמִי מִיד שְׁנוּלַד הֵבֵן מוּנָה שֶׁל כְּלוּ לְגַמְרִי אוּתוּר מַנְיָן כֵּן עוֹלָה לוֹ לְגִזְרֵית דִּק' יוֹם וְשָׂמָא י"ל הִירוּשְׁלָמִי דְסוּתֵר כ' כְּלוּמַר כְּשָׂבִיל כְּלוּ קֹאמַר דְמוּנָה עֲשָׂרָה שֶׁל מֵאָה וּכ' אַחַר הַמָּאָה וּלְעוֹלָם ה"ע קֹאמַר שְׂאִין עוֹלָה לְגִזְרֵית דְּמֵאָה כִּלְל וְחוּזֵר וַשְׁלִים הַמָּאָה כְּמוּ שְׁהִיָּה לוֹ מַנּוּת בְּלַתֵּת הֵבֵן וּבְגַמְרָא מוּכְיָא דֹאס נוֹלַד ע"א דְסוּתֵר אַע"ג דְאִיבָא שְׁלָשִׁים יוֹם עַד הַמָּאָה מִיוֹם לְדַת

הֵבֵן וְהַטַּעַם דִּיּוֹם לְדַת הֵבֵן נְמִיעַת מַמְנָן שְׁלוּ וְלֹא תַחֲשַׁב לִימִי הֵבֵן וְלִיבָא אֵלֹא כ"ט עַד יוֹם ק' וַיַּע' שְׂפִרְשׁ לְעִיל שְׂאִם נוֹלַד הֵבֵן בְּיוֹם רֹאשׁוֹן שְׁהִתְחִיל כּוּ גִזְרֵיתוֹ שְׁמִנָּה ל' וְעוֹלִין לְשְׁנֵיהֶם וְצְרִיךְ לַתֵּן חִלוּקַּ בְּדָבָר דְּרִישָׁא הוּאִיל וּבְיוֹם לְדַת הֵבֵן הִתְחִיל לְמַנּוּת גִּזְרֵית שֶׁל עֻצְמוּ וַיִּמָּה לְשְׁנֵיהֶם אָבֵל הָבֹא שְׁהִתְחִיל זֶה וַיָּמִים רַבִּים שֶׁל עֻצְמוּ לֹא וַיִּמָּה יוֹם הַלָּה לְכְלוּ כִּי אִם לְעֻצְמוּ. ע"כ

הִגַּה"ה: **אָמַר רַב יוֹם שְׁבַעִים עוֹלָה לוֹ לְכָאן וּלְכָאן** פִּי נוֹלַד לוֹ בֶּן בְּיוֹם ע' מַתְּצַת הַיּוֹם שְׂקָדָם הַלָּהָה עוֹלָה לְמַנְן הַמָּאָה וְהָרִי עֲשֶׂה ע' יוֹם מִן הַמָּאָה (שְׁהוּא יוֹם ל"א) וּמַתְּצַת הַיּוֹם שְׂאֲחַר הַלָּהָה עוֹלָה לְתַחֲלַת הַגִּזְרֵית וְלֹא וַיִּמָּה גִזְרֵית כְּלוּ אֵלֹא עַד כ"ט יוֹם הָרִי בְּיוֹם צ"ט שְׁשֵׁנוּ ל' לְכְלוּ וּג"מ הַשְׁתָּא שְׂיוֹם ע' עוֹלָה לְבָאִן וּלְבָאִן שְׂיוֹבֵל לְגַלְח בְּיוֹם הַמָּאָה שְׁהוּא יוֹם ל"א לְכְלוּ מִתּוֹךְ שְׂאוּתוֹ תְּנַלְחַת עוֹלָה לְגִזְרֵית כְּלוּ מִן הַדִּין שְׁהוּא יוֹם [ל"א] לְכְלוּ עוֹלָה גַמִּי אוּתוּר תְּנַלְחַת גַּם לְגִזְרֵית דְּנַפְשָׁה שְׁהוּא מֵאָה יוֹם אַע"פ שְׂאִם לֹא נוֹלַד לוֹ הֵבֵן לֹא הִיָּה יְכוּל לְגַלְח עַל גִּזְרֵיתוֹ אֵלֹא בְּיוֹם ק"א הַשְׁתָּא כְּשִׁנוּלַד הֵבֵן יְכוּל לְגַלְח בְּיוֹם [ק'] כְּדַכְּרַשִׁית וּה"ת וּמֵאִי סְבָרָא הִיא בִּין דֹּאס לֹא נוֹלַד לוֹ כֵּן לֹא יְכוּל לְגַלְח עַד יוֹם ק"א דְּהָא לֹא מַצֵּי לְגַלְח עַד יוֹם ק"א לְנִזִּיר גִּזְרֵית דְּנַפְשָׁה הַשְׁתָּא גַמִּי לֹא יִנְחַל עַד יוֹם ק"א וַיֵּשׁ לוּמַר דְּהָא [דְּלֹא] מַצֵּי לְגַלְח בְּיוֹם ק' לֹא הָיִ אֵלֹא מְדַרְבְּנָן כְּדַפְּרַשְׁנוּ בַּ"ק (דף ו.) דְּמַקְדְּאוּרִיתָא מַצֵּי לְגַלְח בְּיוֹם ק' דְּמַתְּצַת הַיּוֹם כִּכְלָנוּ אֵלֹא דְרַבְּנָן נִזְרוּ דָּלֹא מִנְחָל עַד יוֹם ק"א אִטּוּ הִיבָא דְאָמַר שְׁלָמִים וְהָבֹא אוֹרְקָמָא דֹאדִין תּוֹרָה כְּשִׁנוּלַד לוֹ בֶּן שְׂיוֹבֵל לְגַלְח בְּיוֹם מֵאָה בִּין דְּלְגִזְרֵית דְּכְלוּ קֹא הָיִ יוֹם ל"א וְיְכוּל לְגַלְח לְגִזְרֵית דְּכְלוּ בְּיוֹם [ק'] הַלֶּכֶךְ גַּם לְגִזְרֵית דְּנַפְשָׁה עוֹלָה הַתְּנַלְחַת שֶׁל יוֹם ק': **נוֹלַד הָּו עַד ע'** עַד וַעַד כִּכְלָל: **לֹא הִפְסִיד כְּלוּם** וְאִי ס"ד עוֹלָה לוֹ לְבָאִן וּלְבָאִן אֲתַגְנוּרִי וְהִיו לִיָּה לְמַתְנִי בְּמַתְנִיתִין הַרְוּיִם בְּרוּחַ הֵבֵן דְּאִי לֹא נוֹלַד לוֹ הֵבֵן לֹא מִנְחָל אֵלֹא עַד יוֹם ק"א וְהַשְׁתָּא לְפִי דְבָרִי רַב מִנְחָל בְּיוֹם ק' נִמְצָא שְׁהִרְוּיַח בְּלַתֵּת הֵבֵן וּמֵאִי קֹאמַר לֹא הִפְסִיד: **אֵלֹא בְּדִין** הוּא דְלֵא לְתַנִּי **עַד ע'** לֹא הִפְסִיד כְּלָל כְּלוּמַר מִן הַדִּין לֹא הִיָּה לוֹ לְשִׁנוּת בְּזָה הַלָּשׁוֹן לֹא הִפְסִיד אֵלֹא אֲדַרְבָּה ה"ל לְמַתְנִי הַרְוּיַח וַיַּשּׁוּם דְּקַתְּנִי סִיפָא לְאַחַר שְׁבַעִים סוּתֵר פִּי כִּי מִפְסִיד בְּלַתֵּת הֵבֵן תְּנִי גַמִּי רִישָׁא עַד שְׁבַעִים לֹא הִפְסִיד כְּלוּם וּה"ה אַפִּי בְּרִישָׁא הַרְוּיַח בְּלַתֵּת הֵבֵן וּמִתְּנַר אִין בְּתוּב אֵלֹא רַק בְּדִין הוּא דָּלֹא לְתַנִּי עַד שְׁבַעִים וְלֹא הִפְסִיד וְהִיו כְּמוּ וכו': **ת"ש מְסִיפָא** נוֹלַד לוֹ **לְאַחַר שְׁבַעִים סוּתֵר פִּי** מִפְּסִיד וּסְבִירָא לֶה דְּאַחַר שְׁבַעִים הִיו פִּי בְּיוֹם שְׁבַעִים וְאֲחַד וּמֵאִמֵּא מִפְּסִיד כְּלוּם לָרַב בְּלַתֵּת הֵבֵן וְהָא יוֹם הַלָּהָה עוֹלָה לְבָאִן וּלְבָאִן עוֹלָה גַמִּי לְתַחֲלַת הַגִּזְרֵית דְּבֵן נִמְצָא כִּי ל' יוֹם דְּבֵן כְּלוִם בְּיוֹם ק' וְיְכוּל הַשְׁתָּא לְגַלְח בְּיוֹם ק"א וְהַשְׁתָּא כִּי נוֹלַד הֵבֵן בְּיוֹם ע"א הָרִי לֹא הִפְסִיד כְּלוּם: **מֵאִי אַחַר דְּמִתְנִי דְקַתְּנִי** סוּתֵר אַחַר אַחַר פְּרוּשׁ שְׁנוּלַד בְּיוֹם ע"ב דְּהַשְׁתָּא לֹא גַלְחַת אֵלֹא בְּיוֹם ק"ב וְהִפְסִיד בְּלָהָה: **אָבֵל אַחַר מַמַּשׁ מֵאִי** דְּהִינוּ בְּיוֹם ע"א הָכִי גַמִּי לֹא סַתֵּר כּו' אֵלֹא ש"מ אַחַר מַמַּשׁ: **וְכֵן מִתְנִי לָרַב ש"מ פִּי** מִמַּתְנִי יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דָּלֹא כְּרַב דְּסְבִירָא לִיָּה לְמַתְנִי דִּיּוֹם הַלָּהָה אִינוּ נִתְּשָׁב לְגִזְרֵית הִיָּה לְמֵאָה יוֹם שְׁהוּא נִגְדֵר וְנִתְּשָׁב אַחַר וַיָּמִים שְׂעָבְרוּ דְּהִינוּ לְגִזְרֵית דִּידֵיהּ וְלֹא דְמִי לְמֵאִי דְּפִרְשְׁתִּין בְּמַתְנִי דְאִי נוֹלַד הֵבֵן ב

 עין משפט גור מצוה

א סמוג עשין דרבנן, טושי"ע או"ח סי' תקמח טעי' ח:

ב מו"י פי' מהל' אבל הל' ה:

ג מו"י פה' מהל' מטמאי משכב ומושב הל' ט:

ד מו"י פה' מהל' קרבן פסח הל' ג:

ה מו"י פג' מהל' מחוסרי כפרה הל' א:

אַבא שאול אומר אַפלו לא ספר ערב הרגל מתר לספר אחר הרגל פלוג את"ק

דקסבר דרגל מבטל ככל [עגון] ופלגי בַּחֲרִיתִי שְׂכֶסֶס שְׁמַצַּת [נ'] מְבַטֵּל גִּזְרֵת ז' כֶּךָ מַצַּת ז' מְבַטֵּל גִּזְרֵת ל' וּפְלִיג אֶת"ק דְּמַצְרִיךְ ח' לֹא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר יוֹם ז' עוֹלָה לוּ לְמִנְּן שְׂכַעַה וּמִקְצָתוֹ עוֹלָה לְמִנְּן ל' אַע"כ שְׁעוּמַד בְּאַמְצַע אֲבָלוּת: **אַלָּא** בַּאֲבָלוּת דְּרַבְּנָן דְּמֵן הַעֲרָה אִינוּ אֲבָל אֵלָּא יוֹם רֵאשׁוֹן דְּקִדְּמִיב וְאַחֲרִיתָהּ כְּיוֹם מֵר אֲבָל בְּגִזְרִית דְּאוֹרִיתָא דְּקִדְּשִׁין מִקְרָא דְּבִשְׁעִין ל' יוֹם לֹא אֲמַרִי דְּמִקְצַת יוֹם עוֹלָה לוּ לְכֹאן וּלְכֹאן: **שְׁשַׁחֲטוּ** וְזָרְקוּ עֲלֶיהָ בִּשְׁנֵי שָׁחַל בְּעֶרְב פֶּסַח וְשַׁחֲטוּ עֲלֶיהָ הַפֶּסַח וְאַח"כ רִחַקָה הָרִי זז אִינֶּה אוֹכֵלֶת בְּלִילָה בְּפֶסַח לְפִי [שֵׁהִיא] נְטִמָּאָה וּפְטוּרָה מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי דְבִשְׁעַת שַׁחֲטָה טְהוּרָה הִתֵּה: **מֵאִי** טַעְמָא דִּר' יוֹסִי (הַגְּלִילִי) לֹא מִשּׁוּם מִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ וּמִכֹּאן וּלְהִבָּא הִיא מְטִמָּאָה (דְּחֵתוּמֹל) נִמְצָא כִּי בִשְׁעַת שַׁחֲטָה חֲרִיקָה הִיתָה טְהוּרָה גְּמוּרָה דְּמִכֹּאן וּלְהִבָּא הִיא מְטִמָּאָה וְלֹא לְמַפְרַע וְכִי הִדְרָא חֲזִינָא מְטִמְאִין לָהּ מִכֹּאן וּלְהִבָּא וּלְמַחֵר תַּעֲשֶׂה שְׁמוֹר גְּמוּר לְמִקְצַת יוֹם זֶה שְׁנִטְמַאת אֲלֵמָא דְּיוֹם שְׁנֵי זֶה מִקְצַת יוֹם חֲשָׁבִין לִיהּ יוֹם טְהוֹר דְּלֵהֲוִי שְׁמוֹר לַיוֹם שְׁאֲתִמוּל הַלְכָךְ שַׁחֲטָה חֲרִיקָה בְּטְהוּרָה הִיא וּמִקְצָתוֹ חֲשָׁבִין לִיהּ יוֹם טְמֵאָה דְּלֵהֲוִי יוֹם שֶׁל מַחֵר שְׁמוֹר לֵהֲוִי מִקְצַת יוֹם אֲבָל רַבְּנָן פְּלִיגי וּמְטִמְאִי לְמַפְרַע וְחֲשָׁבִין זֶה הַיּוֹם כִּכְלוּ טְמֵא [כְּיוֹם] שֶׁל אֲתִמוּל וְרַב דְּאֵמַר כִּר' יוֹסִי וְאֵע"ג דְּהִכָּא נִמְי הִיא סְבָרָא לְחֲשִׁיבַת יוֹם כִּכְלוּ טְמֵא כְּיוֹם שְׁלִפְנֵי כְּסָבָרָא דְּרַבְּנָן אַפ"ה ר' יוֹסִי מַחֲשִׁיבֵו לְכֹאן וּלְכֹאן וְהִינוּ כְּסָבָרַת רַב חֲזוּ שְׁתִּיבִתּוּ בְּסַפְרִים וְזִלְמָא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר לֹא גָרְסִין לִיהּ דְּלֹא הִכִּי מַה מְהִי שְׁאִינוּ מְטִמָּא

לְמַפְרַע: **זָב** בַּעַל שְׁתֵּי רֵאיוֹת דְּאֵלוּ בַּעַל שְׁלֶשֶׁה לֹא חֲזוּ לְמִיכַל [לְאַחֵר דְּרָאָה שְׁלִישִׁית] עַד יוֹם ח' שְׂבִידֵא קִרְבְּנוֹתָיו וְכִיוֹם ח' לֹא מַצֵּי לְמִינְקַט וְאַח"כ רָחַה מְטִמָּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְמַפְרַע דְּמִיוֹם ז' וְאִילָן פֶּסַח מִסְתַּרִּיה וּמוֹשָׁב וּמוֹשָׁב דְּמֵאֲתִמוּל שְׁאֵחֵר הַטְּבִילָה עַד הֵנָּה טְהוּרִין וְאַפִּי' רָחַה הַיּוֹם כְּיוֹם ח' לֹא מְטִמָּא לְמַפְרַע: **אַע"פ** שְׁמִטְמֵאִין **מִשְׁכָּב** וּמוֹשָׁב לְמַפְרַע וְאַפִּילוּ טָבַל בְּשַׁבְּעִי מִשְׁכָּבוֹת דְּלֵאחֵר טְבִילָה טְמֵאִין סִתַּר מִגִּינוּ וְהָרִי הוּא בַּתְחִלָּתוֹ דְּכַתִּיב וְסַפְרָה לָּהּ שְׂכַעַת יְמִים וְהָרִי אִין בָּאן ז' יְמִים וּמִקְצָתָיו בְּשִׁמְרֵת יוֹם לְמַפְרַע טְמֵאָה אֲלֵמָא לֹא אֲמַר מִקְצַת יוֹם כִּכְלוּ וְקִשְׁיֹא דִר' יוֹסִי אֲדַר' יוֹסִי וּמִשְׁנֵי לְמַפְרַע מִדְּרַבְּנָן אֲבָל מֵן הַעֲרָה טְהוּרָה: **הָכִי** נִמְי מִסְתַּבְּרָא וְכו' וְדָחִי אִימָא לָךְ טְמֵאָת הַתְּהוֹם דְּזִיבָה הַתִּירוּ כְּלוּמַר אִימָא לָךְ שְׁמִטְמֵאִין לְמַפְרַע מִדְּאוֹרִיתָא וּפְטוּרִין לַעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי דְּהִלְכָּה לְמַשָּׁה מַסִּינִי דְּטִמָּאָה דְּמַת הַתֵּרָה לַעֲשׂוֹי פֶּסַח וְהִיא תִנּוּא ס"ל דְּאִפִּי' טְמֵאָת הַתְּהוֹם דְּזִיבָה הַתֵּרָה לַעֲשׂוֹי הַפֶּסַח: **הַתְּהוֹם** פִּי' דְּבִשְׁעַת שַׁחֲטָה יָשַׁב עַל אֲבָן אַחַת וְלֹא נוֹדַע כָּלָל שְׁקִבֵּר תַּחֲתָיו עַד אַחֵר שַׁחֲטָה נוֹדַע לוּ שְׁנִטְמָא בְּקִבֵּר הַתְּהוֹם וְכֵן הִכָּא לֹא יָדַע אֵדָם בִּשְׁעַת שַׁחֲטָה אִם אַחֲרִי כֵן תַּרְחָא וְתַסְתּוֹר לְהִיִּית טְמֵאָה וְטִמְאָת הַתְּהוֹם [הַתִּירוּ] לַעֲשׂוֹי הַפֶּסַח וְגִזְרִי: **וְאִךְ** **רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא** קָאִי אֲשֵׁנוּיָא דְּלְמַפְרַע דְּרַבְּנָן: **אַבָּל** הַרְוָאָה זֹב פִּי' [רַש"י] בְּכִיצַד צִלִּין (פֶּסַחִים ד' פֹּא). לֹא יָדַעִין אֵהִיבָא קָאִי: **סוֹתַר** אֵת שְׁלִפְנֵיו כּו' סְפּוּרִים סַפְסַר וְצִרִיךְ לְמַנוּת ז' יְמִים אַחֲרִים: [א"ל ר"י לֹא נִסְתַּר אֵלָּא יוֹמוֹ] יַחֲזוּר וְיִסְפֵּר יוֹם אֶחָד וְהִינוּ בַּהּ בְּמִלְתָּא דִּר' יוֹחָנָן אִי סִתַּר בְּלָהּ בְּעִי לְמַסְתֵּר דְּכַתִּיב וְסַפְרָה לָּהּ ז' יְמִים לְטַהֲרָתָה שְׁלֹא תִהְיֶה טְמֵאָה מִפְּסָקַת בִּינְתִים בְּפִרְקָן בִּיצַד צִלִּין גָּרַם [אִי קִסְבֵּר לְמַפְרַע הוּא מְטִמָּא אֲפִלּוּ בְּלָהּ נִסְתַּרוּ] וְהִי מִכֹּאן וּלְהִבָּא הוּא מְטִמָּא יוֹמוֹ נִמְי לֹא נִסְתַּר דְּהָרִי הִיא בְּרָאִיהּ רֵאשׁוֹנָה שֶׁל זִיבָה אַחֲרֵת וְאִין בַּהּ אֵלָּא טְמֵאָת עָרַב וְיִטְפַּל לְעָרַב וְיִטְהַר דְּקו"ל רָאִיהּ רֵאשׁוֹנָה שֶׁל זָב קָרִי בַּעֲלֵמָא הוּא: **ח"ק** דֹּא יִסְתַּר וְדֹא יוֹמוֹ כְּלוּמַר אַפִּי' יוֹמוֹ לְפִי שְׁכָבֵר עָלָה לוּ מִקְצַת הַיּוֹם וְשִׁלְמוּ לוּ סְפּוּרִים שְׁלוּ וְנִצָּא מִכָּלֹל הַזִּיבָה:

דְּלְמַפְרַע טְמֵאָה כּוּנְהוּ לְסַתּוֹר דְּהָא לֹא הָווּ לָהּ שְׂכַעַה נְקִיִּים כָּלָל: אֵלָּא אִימָא וְלֹא נִסְתַּר אֲפִילוּ יוֹמוֹ מִשּׁוּם דְּמִכֹּאן וּלְהִבָּא מְטִמָּאָה וּלְמַפְרַע הִינוּא טְהוּרָה מִמַּשׁ:

הריני נזיר פרק שני נזיר

אֲבָא שְׁאוּל אומר כו' מצות אֲבָלוּת הנוגַת שְׁלֶשָׁה ימים הראשונים כיון שַׁעֲשָׂאִם

קָדָם הָרְגַל בְּטַל הִימְנוּ גִּזְרֵת ז' לְגַמְרִי כֶּךָ מַצַּת ז' כיוֹן שֶׁנַּעֲשׂוּ קָדָם הָרְגַל שׂוֹב הָרְגַל מְבַטֵּל גִּזְרֵת ל' לְגַמְרִי גִּזְרֵת ל' גִּלּוּחַ וְכַבּוּם: מ"ט דְּאִבָּא שְׁאוּל דְּאֵמַר דְּיוֹם ז' מְבַטֵּלֶת גִּזְרֵת ז' וְל' וְהָא לֹא שָׁמַר עֲדִין מִיּוֹם ל' כְּלוּם קָדָם הָרְגַל אַפִּי' יוֹם אֶחָד דְּבִשְׁלֵמָא לַת"ק דְּאֵמַר שְׁמִנָּה הִינוּ מִשּׁוּם דְּיוֹם שְׁמִינִי עוֹלָה לְמִנְּן ל' אֵלָּא לְאִבָּא שְׁאוּל מ"ט לֹא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר דְּיוֹם שְׂבִיעִי עוֹלָה לְכֹאן וּלְכֹאן לְמִנְּן ז' וְלְמִנְּן ל' וְכִמְאֹן דְּעִבֵּר עָלָיו יוֹם אֶחָד מְגִזְרֵת ל' דְּמִי וּמַש"ה מִתְבַּטְּלוּת: אֵלָּא בַּאֲבָלוּת דְּרַבְּנָן דְּעַקֵּר אֲבָלוּת אִינוּ אֵלָּא יוֹם אֶחָד דְּכַתִּיב (עֲמוּס ח) וְאַחֲרִיתָהּ כְּיוֹם מֵר אֵלָּא רַבְּנָן תַּקְּנוּ ז' דְּסַמְכוּ אֶקְרָא דְּקִדְּמִיב (בִּרְאשִׁית ג) וַיַּעַשׂ לֹאֲבִיו אֲבָל שְׂכַעַת יְמִים אֲבָל גִּזְרִית דְּאוֹרִיתָא בְּחִשְׁבָּנָא דְּיוֹמֵי דל' יוֹם בְּעִינָן דְּכַדְּמִיב (בְּמִדְבָּר ו) וְהִיא לֹא אֲמַר דְּיוֹם אֶחָד עוֹלָה לְכֹאן וּלְכֹאן: שְׁשַׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עֲלֶיהָ בִּשְׁנֵי שָׁחַל בְּעֶרְב פֶּסַח שְׁנֵי. **מֵאִי** טַעְמָא דְּרַבִּי יוֹסִי, לֹא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר מִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ? מִמָּאִי? וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר מִכֹּאן וּלְהִבָּא הוּא מְטִמָּא. וּמִי סָבַר רַבִּי יוֹסִי הָכִי? וְ"הַתְּנַנְיָא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: זָב בַּעַל שְׁתֵּי רֵאיוֹת שְׁשַׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עָלָיו בִּשְׂבִיעִי, וְכֵן שׁוֹמְרֵת יוֹם כְּנָגַד יוֹם שְׁשַׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עָלֶיהָ, וְאַחֵר כֶּךָ רָאוּ, אַף עַל פִּי שְׁמִטְמֵאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְמַפְרַע — פְּטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי. **מֵאִי לְמַפְרַע —** מִדְּרַבְּנָן. הָכִי נִמְי מִיִּסְתַּבְּרָא, דְּאִי סֵלְקָא דַּעְתָךְ מִדְּאוֹרִייתָא, אֲמַאי פְּטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי? לַעֲוָלָם אִימָא לָךְ טוּמְאָה דְּאוֹרִייתָא, תְּהוֹם דְּזִיבָה הַתִּירוּ. "וְאִךְ רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא סָבַר לְמַפְרַע מִדְּרַבְּנָן, דְּתַנַּיָא, רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא אָמַר: (אֲבָל) הַרְוָאָה זָב בִּשְׂבִיעִי שָׁלוּ — סוֹתַר אֵת שְׁלִפְנָיו. וְאָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹחָנָן: לֹא נִסְתַּר אֲלָא יוֹמוֹ. מַה נִּפְשָׁה? אִי סִתַּר, כּוּנְהוּ סִתַּר. אִי לֹא סִתַּר — לֹא נִסְתַּר וְלֹא יוֹמוֹ! אֲלָא אִימָא: לֹא נִסְתַּר וְלֹא יוֹמוֹ.

וְאָמַר

קָדָם הָרְגַל בְּטַל הִימְנוּ גִּזְרֵת ז' לְגַמְרִי כֶּךָ מַצַּת ז' כיוֹן שֶׁנַּעֲשׂוּ קָדָם הָרְגַל שׂוֹב הָרְגַל מְבַטֵּל גִּזְרֵת ל' לְגַמְרִי גִּזְרֵת ל' גִּלּוּחַ וְכַבּוּם: מ"ט דְּאִבָּא שְׁאוּל דְּאֵמַר דְּיוֹם ז' מְבַטֵּלֶת גִּזְרֵת ז' וְל' וְהָא לֹא שָׁמַר עֲדִין מִיּוֹם ל' כְּלוּם קָדָם הָרְגַל אַפִּי' יוֹם אֶחָד דְּבִשְׁלֵמָא לַת"ק דְּאֵמַר שְׁמִנָּה הִינוּ מִשּׁוּם דְּיוֹם שְׁמִינִי עוֹלָה לְמִנְּן ל' אֵלָּא לְאִבָּא שְׁאוּל מ"ט לֹא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר דְּיוֹם שְׂבִיעִי עוֹלָה לְכֹאן וּלְכֹאן לְמִנְּן ז' וְלְמִנְּן ל' וְכִמְאֹן דְּעִבֵּר עָלָיו יוֹם אֶחָד מְגִזְרֵת ל' דְּמִי וּמַש"ה מִתְבַּטְּלוּת: אֵלָּא בַּאֲבָלוּת דְּרַבְּנָן דְּעַקֵּר אֲבָלוּת אִינוּ אֵלָּא יוֹם אֶחָד דְּכַתִּיב (עֲמוּס ח) וְאַחֲרִיתָהּ כְּיוֹם מֵר אֵלָּא רַבְּנָן תַּקְּנוּ ז' דְּסַמְכוּ אֶקְרָא דְּקִדְּמִיב (בִּרְאשִׁית ג) וַיַּעַשׂ לֹאֲבִיו אֲבָל שְׂכַעַת יְמִים אֲבָל גִּזְרִית דְּאוֹרִיתָא בְּחִשְׁבָּנָא דְּיוֹמֵי דל' יוֹם בְּעִינָן דְּכַדְּמִיב (בְּמִדְבָּר ו) וְהִיא לֹא אֲמַר דְּיוֹם אֶחָד עוֹלָה לְכֹאן וּלְכֹאן: שְׁשַׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עֲלֶיהָ בִּשְׁנֵי שָׁחַל בְּעֶרְב פֶּסַח שְׁנֵי. **מֵאִי** טַעְמָא דְּרַבִּי יוֹסִי, לֹא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר מִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ? מִמָּאִי? וְדִלְמָא מִשּׁוּם דְּקִסְבֵּר מִכֹּאן וּלְהִבָּא הוּא מְטִמָּא. וּמִי סָבַר רַבִּי יוֹסִי הָכִי? וְ"הַתְּנַנְיָא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: זָב בַּעַל שְׁתֵּי רֵאיוֹת שְׁשַׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עָלָיו בִּשְׂבִיעִי, וְכֵן שׁוֹמְרֵת יוֹם כְּנָגַד יוֹם שְׁשַׁחֲטוּ וְזָרְקוּ עָלֶיהָ, וְאַחֵר כֶּךָ רָאוּ, אַף עַל פִּי שְׁמִטְמֵאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְמַפְרַע — פְּטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי. **מֵאִי לְמַפְרַע —** מִדְּרַבְּנָן. הָכִי נִמְי מִיִּסְתַּבְּרָא, דְּאִי סֵלְקָא דַּעְתָךְ מִדְּאוֹרִייתָא, אֲמַאי פְּטוּרִין מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי? לַעֲוָלָם אִימָא לָךְ טוּמְאָה דְּאוֹרִייתָא, תְּהוֹם דְּזִיבָה הַתִּירוּ. "וְאִךְ רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא סָבַר לְמַפְרַע מִדְּרַבְּנָן, דְּתַנַּיָא, רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא אָמַר: (אֲבָל) הַרְוָאָה זָב בִּשְׂבִיעִי שָׁלוּ — סוֹתַר אֵת שְׁלִפְנָיו. וְאָמַר לִיהּ רַבִּי יוֹחָנָן: לֹא נִסְתַּר אֲלָא יוֹמוֹ. מַה נִּפְשָׁה? אִי סִתַּר, כּוּנְהוּ סִתַּר. אִי לֹא סִתַּר — לֹא נִסְתַּר וְלֹא יוֹמוֹ! אֲלָא אִימָא: לֹא נִסְתַּר וְלֹא יוֹמוֹ.

וּמִי **סָבַר ר' יוֹסִי** דְּמִכֹּאן וּלְהִבָּא הִיא מְטִמְאָה אֲבָל לְמַפְרַע לֹא: זָב בַּעַל שְׁתֵּי רֵאיוֹת כיוֹן כְּיוֹם אֶחָד כיוֹן בְּשְׁנֵי יְמִים בְּדִלְאֲמִרִי' הָתָם (ב"ק דף ק. כד.) תֵּלָה הַפְּתוּב אֵת הַזָּב בִּרְאיוֹת דְּכַתִּיב וְחַת תִּהְיֶה טְמֵאָתוֹ כְּזוֹב וְאֵת הַזָּב בְּיָמִים דְּכַתִּיב וְאִשָּׁה כִּי חֲזוּב זוֹב דְּמָה יְמִים רַבִּים מַעֲוַט יְמִים שְׁנַיִם רַבִּים ג': בַּשְּׂבִיעִי שְׁלוּ שְׁאִין כיוֹן זָב רוּחָה שְׁתַּיִם לְרוּחָה ג' אֵלָּא קִרְבָן שְׂכַעַל ג' מוּנָה ז' וּמִבִּיא קִרְבָן וְכַעַל ב' מוּנָה ז' וְאִין מִבִּיא קִרְבָן לְהִכִּי נָקַט בַּעַל שְׁפִי רֵאיוֹת וְשׁוּמְרֵת יוֹם מִשּׁוּם דְּלֹא בְּנִי קִרְבָן נִיגְהוּ דַּעַל הָךְ. דְּבִנִי קִרְבָן לֹא מַצֵּי לְמַשְׁחַט עָלֶיהוּ בַּשְּׂבִיעִי מִשּׁוּם דְּלֹא מַצֵּי אֲבָלִי פֶסַח בְּעֶרְב דְּבִפְרַת קִרְבָן דְּבַעַו לֵאחֲזוּי בַּשְׁמִינִי מַעֲבַבַת לָהּ כַּדְּקו"ל (יְבֻמוֹת דף עז:) הִבִּיא בִּפְרִיתוֹ אוֹכַל בְּקִדְּשִׁים אֲלֵמָא מִיָּהֳא מִדְּקִתְּנִי מְטִמָּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לְמַפְרַע דְּלֹא הִנִּי טַעֲמָא דִּר' יוֹסִי מִשּׁוּם דְּמִכֹּאן וּלְהִבָּא הוּא מְטִמָּא וְטַעֲמָא מִשּׁוּם דְּמִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ חֹא פְטַר מַלְעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי דַה"ל כָּכַל מְזִי דְּתֵלִי בְּמִינוּחַ דְּאֲמַרִי' בַּהּ מִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ וּמַש"ה פְּטוּרִין: לְעוֹלָם אִימָא לָךְ דְּמִכֹּאן וּלְהִבָּא הוּא מְטִמָּא וְלֹא טַעֲמָא דִּר' יוֹסִי מִשּׁוּם דְּמִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ וְקִקְרָאֵר לְמַפְרַע מְטִמָּא מִדְּרַבְּנָן הוּא דְּקִקְרָאֵר וּמִשּׁוּם דְּלִית בַּהּ טְמֵאָה אֵלָּא מִדְּרַבְּנָן פְּטוּרִין מַלְעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי: דְּאִי **ס"ד** מִדְּאוֹרִיתָא מְטִמְאִין לְמַפְרַע אַפִּי' חֲמַרְתּ מִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ אַפִּי' אֲמַאי פְּטוּרִין וְהִיא אֲנִלְאִי מִלְתָּא לְמַפְרַע דְּבַהֲהוּא שַׁעֲתָא דְּשַׁחַט וְנִזְרַק הָדָם טְמֵאָה מִדְּאוֹרִיתָא הֲוִאִי: לְעוֹלָם אִימָא לָךְ דְּטִמְאִין לְמַפְרַע מִדְּאוֹרִיתָא וְכַל הִיבָא דְּתֵלִי מִלְתָּא בְּמִינוּחַ כְּנוּן בַּשְׁתֵּי גִזְרִית שְׁצִרִיךְ לְמַנוּת גְּזוּ ל' וְגְזוּ ל' הִנִּי מִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ וְהִכָּא אַע"ג דְּמִדְּאוֹרִיתָא מְטִמָּא לְמַפְרַע אֲמַאי הֲבֵלוּ בַּהּ הִינוּ טַעֲמָא דְּטִמְאָה דְּתֵהוֹם דְּזִיבָה הַתִּירוּ דְּכִינוּ דְּבַהֲהִיא שַׁעֲתָא דְּנַשְׁחַט אַפִּי' הִנֵּה קוּמָא טַפַּת דָּם בְּמִקּוּר שֶׁל אִשָּׁה וְלֹא יִצָּא לְחוּץ אֲהֵנִי בַּהּ מִקְצַת הַיּוֹם כִּכְלוּ דְּכִמְאֹן דְּנַשְׁחַט עָלֶיהָ בִּשְׁעַת טְהוּרָה דְּמִי וְאִית דְּמַפְרָשִׁי טְמֵאָת הַתְּהוֹם בְּזִיבָה הִינוּ דְּבִשְׁעַת שַׁחֲטָה חֲרִיקָה עֲדִין לֹא הִיתָה יוֹדַעַת אִם תִּהְיֶה רוּחָה כּוּ כְּיוֹם וְאִם לֹא מִשּׁוּם הָכִי קָרִי לָּהּ טְמֵאָת תְּהוֹם דְּהִינוּא טְמֵאָה לְמַפְרַע בִּשְׁעַת שַׁחֲטָה וְאִיהִי לֹא הִית יָדַעַה בַּהֲהִיא שַׁעֲתָא וְדְמִי לַעֲבַר בְּרַשְׁמֵת הַרְבִּים וְטְמֵאָת הַתְּהוֹם תַּחֲתָיו: וְאִךְ **רַבִּי אוֹשַׁעֲיָא סָבַר** דְּרַבִּי יוֹסִי לֹא אֲמַר דְּמְט

טע:

עין משפט
גד מצוה

א מו"י פו' מהל' נזירות הל' ח:

ב מו"י פו' מהל' נזירות הל' י:

ג מו"י פו' מהל' נזירות הל' ז:

ד מו"י פו' מהל' נזירות הל' ח:

ה מו"י פו' מהל' נזירות הל' י:

גַּמ' קסבר ר"א פל אחר מלאת ז' סותר ולכך אומר דהרני נזיר סתם

קסבר רבי אַליעזר: פל אחר מלאת שבעה — סותר. "הריני נזיר שלשים יום", ונטמא יום שלשים — סותר את הכל, לא פליג רבי אַליעזר דאמר שלימין. "הריני נזיר מאה יום", ונטמא יום מאה — סותר את הכל, רבי אַליעזר אומר: אינו סותר אלא שלשים. וכולה כדחוינן ביה אליבא דבר פדא ורב מתנא. ^[מכתנ"י מי שגזר והוא בבית הקברות, אפילו ה"ה שם שלשים יום — אין עולין לו מן המנין, ואינו מביא קרבן טומאה. יצא ונכנס — עולין לו מן המנין, ומביא קרבן טומאה. ^(א) רבי אַליעזר אומר: לא בו ביום, שגמאמר: "והימים הראשונים יפלו", עד שיהו לו ימים ראשונים.] ^(ב) **גַּמ'** איתמר, מי שגזר והוא בבית הקברות, רבי יוחנן אמר: נזירות חלה עליו, וריש לקיש אמר: אין נזירות חלה עליו. רבי יוחנן אמר נזירות חלה עליו, סבר: מיתלא תליא וקיימא, פיו דמשכחא טהרה, חיילא. וריש לקיש אמר: אין נזירות חלה עליו. אי הדר ואמר — חיילא עליה, ואי לא — לא. איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש: מי שגזר והוא בבית הקברות, אפילו ה"ה שם שלשים יום — אין עולין מן המנין, ואינו מביא קרבן טומאה. קרבן טומאה הוא דלא מיייתי, הא מיחל — חיילא עליה! אמר ליה: אינו בתורת טומאה, ואינו בתורת קרבן. ^(א) איתיביה: מי שהיה טמא ונזר, אסור לגלח ולשתות יין וליטמא למתים. ואם גילח ושתה יין ונטמא למתים — הרי זה סופג את הארבעים. אי אמרת בשלמא חיילא — היינו טעמא דסופג את הארבעים, אלא אי אמרת לא חיילא, אמאי סופג את הארבעים?

הכא

הקברות אינו בתורת טמאה ואינו בתורת קרבן טהרה ולכאיד קרבן טהרה לפי שאין נזירות חל עליו כלל: מי שהיה טמא ונזר דהינו גמי מי שעומד בבית הקברות:

לחזר ולקבל עליו נזירות: **מיתלא תליא** וקאי ומ"מ נ"ל דאסור: **וכי** משפחת טהרה חיל פרוש דין נזירות טהרה לענין הבאת קרבן מיתלא תליא וקאי עד שיצא משם ויטהר וכי יטהר חול ממילא עליה לענין הבאת קרבן ובהנזיר הנה מצי למימר דחיל עליה נזירות מהשתא ולקי על תגלחת יין וטמאה: **וְרִישׁ לְרִישׁ** אמר אין נזירות חיל עליה בעודו טמא עד שיטהר ואז יצטרך לחזר ולקבל עליו הנזירות ובהנזירם פי' דבקבלה מושטת סגי לומר יחול עליו הנזירות אומר הרני כמו שגזרתי ובפ"ק דגזרים (דף ד.) אמרי' לר"ל דעובר בבל תאחר אם אינו מקבל נזירות עליו מיד כשיטהר: **קרבן** טמאה הוא דלא מייחי דמשטה קרא לקמן הא מוחל חול עלה נזירות לענין דלקי אטמאה אתגלחת ואין: **א"ל** אינו בתורת טמאה דלא חיל נזירות כלל:

מי שאמר פרק שלישי נזיר

נטמא יום שלשים סותר את הכל ולא פליג ר' אליעזר דהא קאמר שלמין ואפילו לבר פדא דאפתי תוך מלאת קרינא ביה:

נטמא ביום מאה סותר את הכל דתוך מלאת קרינא ביה: רבי אַליעזר אומר לא סותר אלא שלשים בדאמר ר"ל בפ"ק (לעיל נזיר ד' ו:) דמעמא דר' אַליעזר משום דקאמר קרא זאת תורת הנזיר ביום מלאת התורה אחרה נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר ואפי' בגזירות מרבה: וכלה טעמא דמתניתין עד השתא כדהנינן ביה אלבא דבר פדא ורב מתנא בפ"ק (ד' ה וד' ו): מתני' מי שגזר והוא בבית הקברות אפי' הוא עומד שם שלשים יום אינן עולין לו מן המנין כלומר אין עולין לכך שסתא חלה עליו אותו נזירות שקבל כשנטמא ואין מביא קרבן טמאה: יצא ונכנס כגון שהיה נשנה וטבל בדמפרש בגמרא ואח"כ נכנס עולים לו למנין נזירות דכיון [שהיה] נשנה וטבל ביום שביעי שלו מביא קרבן על הטמאה: רבי אַליעזר אומר לא בו ביום כשהיה נשנה וטבל אם נכנס אינו מביא קרבן טמאה עד שיעבר עליו ב' ימים בטהרה שגאמר והימים הראשונים יפלו אימתי לכשאני קורא מקרא זה שיהיו לו ימים הראשוני' דטהרה ואין ימים פחותים משנים:

גמ' איתמר מי שגזר והוא בבית הקברות ר' יוחנן אמר נזירות חל עליו דקסבר דהאי מאן דמקבל נזירות בבית הקברות מיתלא תליא וקיומא וכיון דמשפחת טהרה דהינו לאחר שיצא וזהה נשנה וטבל חולא עלה אע"ג דלא דזר אמר רבי לקבל עלי מה שאמרתי כשהייתי עומד בבית הקברות: ור"ל אמר אי דזר אמר אהא כמו שקבלתי בבית הקברות חול עליה ואע"ג דלא מפרש אהא נזיר ואי לא לא טאס נטמא למתים ושותה יין אין צרך כלום: א"ל מסקנא דמתניתין דהכי הוי דמי שגזר בבית

הקברות אינו בתורת טמאה ואינו בתורת קרבן טהרה לסתר ולכאיד קרבן טהרה לפי שאין נזירות חל עליו כלל: מי שהיה טמא ונזר דהינו גמי מי שעומד בבית הקברות:

לחזר ולקבל עליו נזירות: **מיתלא תליא** וקאי ומ"מ נ"ל דאסור: **וכי** משפחת טהרה חיל פרוש דין נזירות טהרה לענין הבאת קרבן מיתלא תליא וקאי עד שיצא משם ויטהר וכי יטהר חול ממילא עליה לענין הבאת קרבן ובהנזיר הנה מצי למימר דחיל עליה נזירות מהשתא ולקי על תגלחת יין וטמאה: **וְרִישׁ לְרִישׁ** אמר אין נזירות חיל עליה בעודו טמא עד שיטהר ואז יצטרך לחזר ולקבל עליו הנזירות ובהנזירם פי' דבקבלה מושטת סגי לומר יחול עליו הנזירות אומר הרני כמו שגזרתי ובפ"ק דגזרים (דף ד.) אמרי' לר"ל דעובר בבל תאחר אם אינו מקבל נזירות עליו מיד כשיטהר: **קרבן** טמאה הוא דלא מייחי דמשטה קרא לקמן הא מוחל חול עלה נזירות לענין דלקי אטמאה אתגלחת ואין: **א"ל** אינו בתורת טמאה דלא חיל נזירות כלל:

מסורת הש"ס

א לקמן יט.

ב נדרים יח.

ג תוספתא נזיר

גליון הש"ס

גמ' מי שנזר וכו'. עין נדרים דף ד ע"א:

תוס' ד"ה נטמא כו' הריני נזיר נטמא יום כ"א. ע' לעיל ו' ע"א תד"ה נטמא ודף יד ע"ב ד"ה לוקה:

תורה אור השלם

[במדבר ו, י]

[במדבר יט]

[במדבר ו, יב]

[במדבר יב]

עין משפט גזר מצוה

א מו"י פו' מהל' נזירות הל' ח:

ב מו"י פת' מהל' נזירות הל' יט:

ג מו"י פז' מהל' נזירות הל' ט:

אַלָּא כגון **שְׁנַכְנַס בַּשָּׂדֶה תִּבָּה** ומגדל תחלת כניסתו במקום טמא בְּהֵפֶר וְלֹא לָקִי אֶפְטִיָּסָה [אָלָא] פי מתרין בֶּה שְׂרָצָא בַּשָּׂדֶה וְכוּ' פֵרַע לוֹ עָלָיו הַמַּעֲזִיבָה מִסְפָּקָא לֶה דְלָמָא [לֹא] בְּעֵי שְׂהִיָּה אוֹ דְלָמָא ל"ס דְּכָל

היבא דארעא טמאה דתם בעי שְׂהִיָּה: ו**בִּצָא** חֲבֵרוֹ וּפְרַע מַעְלָיו הַמַּעֲזִיבָה זִנְקָא בְּאִנָּס דְּלִי מַרְצוּנֵי אִי נָמִי אִם הוּא עֲצֻמוֹ פֵרַע פִּי הָאִי גִּוְנָא לֹא אֲבַעִיָא לָן אִי בְּעֵי שְׂהִיָּה דבכ"ב דְּשִׁבְעוֹנוֹת (דף ח.) קאמר אהרן בַּעֲיָא דְגִזְיֹר טֻמֵּא אוֹ דְלָמָא בְּאִנָּס גַּמִּירִי לֶה שְׂהִיָּה ל"ס בַּחוּץ וּל"ס בְּפִינִס: ה**גה**"ה טַעוּן גִּלּוּחַ אוֹ אִין טַעוּן גִּלּוּחַ פִּי' תַּגְלַחַת דְּטֻמְאָה בְּיוֹם שְׂרָצָא וְיִטְהַר מִטֻּמְאָה דְּקִרְבָּן וְזֹאִי לֹא בְּעֵי כַּדְתָּנָן בְּמַתְנִי' דְּמִיעֻטִּיָּה קֵרָא לְחֻמֵּן חֹבֵל בְּתַגְלַחַת מִסְפָּקָא לֶה אִי בְּעֵי לְגַלַּח בְּלֹא קִרְבָּן טֻמְאָה אוֹ לֹא דָלָא בְּעֵי גִלּוּחַ בְּלֹא קִרְבָּן: ה**ה**"ה חֹבֵל תַּגְלַחַת שֶׁל טְהָרָה וְזֹאִי בְּעֵי פְּשִׁימְנָה נְזִירוֹת שֶׁל טְהָרָה וְגַלַּח וְיִבְיֵא קִרְבָּנוֹת טְהָרָה בְּדִין גִּזֵּיר טְהוֹר: **קִרְבָּן** טֻמְאָה הוּא דְלֹא מִיַּתִּי דְּמִיעֻטִּיָּה קֵרָא לְחֻמֵּן (גִּזֵּיר דף יח.) הֵא גִלּוּחִי בְּעֵי מַדְלָא קֹאמֶר וְאִינוּ מְגַלַּח בְּשָׂבִיעֵי שְׁלוֹ: **מַה טַּעַם קֹאמֶר** בְּלוּמֶר בִּינוּן דְּתָנָן אִינוּ מַבִּיא מַמְיָלָא וְדַעִינוּ דְּאִינוּ מְגַלַּח דְּהָא בְּהָא תַלְיָא דְּהַפְסוּקִיס קְרוּבִיס זֶה זֶה אַע"ג דְּגִלּוּחַ בְּיוֹם ז' וְקִרְבָּן טֻמְאָה בְּיוֹם שְׁמִינִי מִשְׁמַע לִיה דְּבִינוּן דְּאִינוּ

מַבִּיא קִרְבָּן טֻמְאָה דְּאִינוּ מְגַלַּח: הָא לַתַּגְלַחַת זֶה זֶה שְׁוִין פֵּרוֹשׁ תַּגְלַחַת דְּטֻמְאָה מַדְלָא תַנָּא זֶה מְגַלַּח חָה אִינוּ מְגַלַּח: **תַּנָּא שְׂבִיעֵי שְׁלוֹ וְכָל מַלְי וְכִינוּן דְּתַנָּא שְׂבִיעֵי שְׁלוֹ** עוֹלָה לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן אִינוּ מִשּׁוֹם שְׁאִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן וּמִמְיָלָא וְדַעִינוּ דְּאִינוּ מְגַלַּח בִּינוּן דְּאִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן: **יְמִי טֻמְאָה שְׁאִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן** פֵּרוֹשׁ בְּשִׁנְטֻמָּא בְּמַת שְׁהִרִי אִם מְנָה בְּטָהֳרָה בְּמָה יָמִיס וְנִטְמָא סוּתֵר אֶפְלוּ מִנְּעִן דְּרֵאשׁוֹן בְּדִכְתִּיב וְהַיָּמִיס דְּרֵאשׁוֹנִיס וּפְלוּ וּכ"ס שְׁאוּתָן יָמִיס אִין עוֹלִין לוֹ בְּדִכְתִּיב

אֶלָּא היכי דמי שאלתא דרבא: כגון שְׁנַכְנַס בַּשָּׂדֶה תִּבָּה וְהָא

"אַלָּא: כגון שְׁנַכְנַס בַּשִּׂדֶּה תִּבָּה ומגדל, ו**בִּצָא חֲבִירוֹ וּפְרַע מַעְלָיו מַעֲזִיבָה**. ^(א)**"כִּי גַמִּירִין שְׂהִיָּה, בְּבִית הַמִּקְדָּשׁ, אָבֵל אֶבְרָאִי — לֹא. אוֹ דְלָמָא לֹא שָׁנֵא? תִּיקוּ. בְּעֵי רַב אָשִׁי: נָזַר וְהוּא בְּבִית הַקְּבָרוֹת, טַעוּן גִּילּוּחַ, אוֹ לֹא? פִּי בְּעֵי תַגְלַחַת טְהוֹר שְׁנַטְטָא, דְּקָא מְטֻמָּא לְנִזְיֹרוּתִיה, אָבֵל טֻמָּא שְׁנֹזַר — לֹא. אוֹ דְלָמָא לֹא שָׁנֵא? ^(ב)**תָּא שְׁמַע: מִי שְׁנֹזַר וְהוּא בְּבִית הַקְּבָרוֹת, אָפִילוּ הִיָּה שְׁם שְׁלִשִּׁים יוֹם — אִינוּ עוֹלָה לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן, וְאִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן טוּמְאָה. קִרְבָּן טוּמְאָה הוּא דְלֹא מִיַּיתִי, אָבֵל גִּלּוּחִי בְּעִי! "מַה טַּעַם" קֹאמֶר: מַה טַּעַם אִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן טוּמְאָה — מִשּׁוֹם דְלֹא בְּעֵי גִלּוּחִי. תָּא שְׁמַע: אִין בִּין טֻמָּא שְׁנֹזַר לְנִזִּיר טְהוֹר שְׁנַטְטָא, אֶלָּא טֻמָּא שְׁנֹזַר — שְׂבִיעֵי שְׁלוֹ עוֹלָה לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן, וְנִזִּיר טְהוֹר שְׁנַטְטָא — אִין שְׂבִיעֵי שְׁלוֹ עוֹלָה לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן. מֵאִי לָאוּ, הָא לַתַּגְלַחַת זֶה זֶה שְׁוִין? לֹא: הָא לְמַלְקוֹת זֶה זֶה שְׁוִין. אָבֵל תַּגְלַחַת מֵאִי — זֶה מְגַלַּח, זֶה אִינוּ מְגַלַּח? לִיתַנְיִיה! תַּנָּא שְׂבִיעֵי שְׁלוֹ וְכָל מַיְלִי. ^(א)**תָּא שְׁמַע: אִין לִי אֶלָּא יְמִי טוּמְאָתוֹ שְׁאִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן, יְמִי חִלוּטוֹ, מִנְּעִן? וְדִין הוּא: מַה יְמִי טוּמְאָתוֹ מְגַלַּח וּמַבִּיא קִרְבָּן — אָף יְמִי חִלוּטוֹ מְגַלַּח וּמַבִּיא קִרְבָּן, וּמַה יְמִי טוּמְאָתוֹ אִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן — אָף יְמִי חִלוּטוֹ אִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן. לֹא, אִם אֲמַרְתָּ בִּימֵי טוּמְאָתוֹ, שְׁכַן מְבַטֵּל בְּהֵן אֶת הַקּוּדְמִין — לְפִיכָּה אִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן, תֹּאמֶר בִּימֵי חִלוּטוֹ, שְׁאִינוּ מְבַטֵּל אֶת הַקּוּדְמִין — לְפִיכָּה עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן. אֲמַרְתָּ: וּמַה נִּזִּיר בְּקִבְרֵי שְׂשַׁעְרוֹ רָאוּי לַתַּגְלַחַת — אִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן, יְמִי חִלוּטוֹ שְׁאִין רָאוּי לַתַּגְלַחַת, לֹא כָּל שְׁכַן שְׁאִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן? מֵאִי לָאוּ, תַּגְלַחַת טוּמְאָה? לֹא, תַּגְלַחַת טְהָרָה. הֵכִי נָמִי מִסְתַּבְּרָא, דִּיאִי******

שְׁמַפְסִיק בִּינוּ לְבִין הַטֻּמְאָה וְנָזַר בְּעוֹדוֹ בַּשָּׂדֶה שֶׁהוּא טְהוֹר וְאִח"כ בָּא חֲבֵרוֹ וּפְרַע אֶת הַמַּעֲזִיבָה שֶׁהוּא תַּחֲתוֹ שְׂהִיָּתָה הַשָּׂדֶה מַעַל רֹאשׁוֹ: ה"ג **כִּי גַמִּירִי שְׂהִיָּה בְּפִינִיס אָבֵל אֶבְרָאִי לֹא כִי גַמִּירִי שְׂהִיָּה בְּשִׁנְטֻמָּא בְּבִית הַמִּקְדָּשׁ בְּפָרָק וְיַעֲנוֹת הַטֻּמְאָה נְטֻמָּא בְּבִית הַמִּקְדָּשׁ נִשְׁהָה כְּדִי הַשְׁתַּחֲוִיָּה חִיב: אָבֵל אֶבְרָאִי כגון בְּבִית הַקְּבָרוֹת לֹא בְּעֵי שְׂהִיָּה וְכִינוּן שְׁפָרַע מִתַּחֲתוֹ אֶת הַמַּעֲזִיבָה אַע"ג דְּלֹא שְׁהָה חִיב: אוֹ דְלָמָא לֹא שָׁנֵא דְּהִכָּא וְהִכָּא בְּעִי שְׁעוֹר כְּדִי הַשְׁתַּחֲוִיָּה תָּקוּ: בְּעִי רַב אָשִׁי גִזֵּר וְהוּא בְּבִית הַקְּבָרוֹת טַעוּן גִּלּוּחַ בְּיוֹם הַשְּׂבִיעֵי שְׁלו אוֹ לֹא: קִרְבָּן טֻמְאָה הוּא דְלֹא מִיַּתִּי מִשּׁוֹם דְּלֹא מִיַּיתִי קִרְבָּן אֶלָּא מֵאֵן דְּמַטְמָא לִיה לְנִזְיֹרוּתָה אָבֵל גִּלּוּחַ בְּעֵי: מַה טַּעַם קֹאמֶר אִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן לְפִי שְׁאִינוּ מְגַלַּח: מֵאִי לָאוּ הֵא לַתַּגְלַחַת זֶה זֶה שְׁוִין דְּזֶה חָה מְגַלַּחִין בְּשָׂבִיעֵי שְׁלָה: לֹא לְמַלְקוֹת זֶה זֶה שְׁוִין וְכִדְר' יוֹחֲנָן לְעִיל: לַתַּנָּיָה תַנָּא שְׂבִיעֵי שְׁלו וְכָל מַלְי דְּהִכִּי מִשְׁמַע שְׂבִיעֵי שְׁלו עוֹלָה לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן לְפִי שְׁאִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן וּמַה טַּעַם אִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן לְפִי שְׁאִינוּ טַעוּן גִּלּוּחַ טֻמְאָה בּוֹ? חָה אִין שְׂבִיעֵי שְׁלו עוֹלָה לְפִי שֵׁשׁ לוֹ לְגַלַּח בְּשָׂבִיעֵי וְלִהְקָרִיב קִרְבָּן בְּשִׁמְיִי וּמֵאוּתוֹ יוֹם שְׁמַקְרִיב קִרְבָּן חַל עָלָיו נְזִירוֹת כְּדִכְתִּיב (בַּמִּדְבָּר ו' י"א) וְכַפֵּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וְקָדַשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בְּיוֹם הַהוּא דְּמַשְׁמַע מֵאוּתוֹ יוֹם וְאִלְנֶךָ נְזִירוֹת דְּטָהֳרָה: ת"ש **אִין לִי שְׁלֹא יְהוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן: אֶלָּא יְמִי טֻמְאָתוֹ כְּדִכְתִּיב וְהִזִּיר לֵה' אֶת יְמֵי נָרוֹ וְקָדַשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בְּיוֹם הַהוּא דְּמַשְׁמַע מֵאוּתוֹ הַיּוֹם וְאִלְנֶךָ שֶׁהִבִּיא קִרְבָּנוֹתָיו וַיַּתְּחִיל לַמִּנוֹת לַיְמֵי נָרוֹ: יְמִי חִלוּטוֹ מִנְּעִן שָׂאִס נַצְטֵרַע בִּימֵי נְזִירוֹתוֹ וְהַחֲלֹט שְׁלֹא יְהוּ עוֹלִין לְמִנְעֵן נְזִירוֹתוֹ: מַה יְמִי טֻמְאָתוֹ מְגַלַּח תַּגְלַחַת טֻמְאָה וּמַבִּיא קִרְבָּן צָפְרִיס: אָף יְמִי חִלוּטוֹ דְּכְתִיב וְכַסֵּם הַמַּטְהַר אֶת בְּגָדָיו וְגַלַּח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ (וַיִּקְרָא יד) וְכְתִיב וַיְבִיֹס****

הַשְּׁמִינִי וַיַּחַס שְׁנֵי כַּבָּשִׁים וְגו' אִין עוֹלִין לוֹ: שְׁכַן מְבַטֵּל בְּהֵן אֶת הַקּוּדְמִיס כְּדִכְתִּיב וְהַיָּמִיס דְּרֵאשׁוֹנִיס וּפְלוּ: תֹּאמֶר בִּימֵי חִלוּטוֹ שְׁאִין מְבַטֵּל בְּהֵן אֶת הַקּוּדְמִין כגון בְּנְזִירוֹת מַרְבָּה כְּדִלְחֻמֵּן בְּפָרָק בְּהֵן גְּדוֹל וְנָזִיר (גִּזֵּיר דף נו:): תָּנָן לֶה וְהוֹאִיל וְאִינוּ מְבַטֵּל אֶת הַקּוּדְמִין יְהוּ עוֹלִיס לוֹ יְמִי חִלוּטוֹ מִן הַמֶּנְעֵן: אֲמַרְתָּ וּמַה גִּזִּיר בְּקִבְרֵי נָזִיר וְהוּא בְּבִית הַקְּבָרוֹת שְׂשַׁעְרוֹ רָאוּי כו': מֵאִי לָאו תַּגְלַחַת דְּטֻמְאָה דְּבִינוּן שְׂהִיָּה נִשְׁהָה וְטַבֵּל מְגַלַּחִין אוּתֵּיו ש"מ דְּטַעוּן גִּלּוּחַ וְהִכִּי מַשְׁמַע מַה נִּזִּיר בְּקִבְרֵי שְׂשַׁעְרוֹ רָאוּי לַתַּגְלַחַת ז' אִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן יְמִי חִלוּטוֹ שְׁאִין שְׁעָרוֹ רָאוּי לַתַּגְלַחַת טֻמְאָה אֶלָּא לַתַּגְלַחַת צִרְעַת לֹא כָּל שְׁכַן דְּאִין עוֹלָה לוֹ: לֹא תַגְלַחַת דְּטָהֳרָה שָׂאִס לֹא נִכְנַס לְקִבְרֵי א"י נִכְנַס לְקִבְרֵי וְנִטְהַר וְאִח"כ הַשְּׁלִיס יְמִי נָרוֹ שֶׁהוּא טַעוּן גִּלּוּחַ לְסוּף שְׁלִשִּׁים דְּהִכִּי מַשְׁמַע שְׂשַׁעְרוֹ רָאוּי לַתַּגְלַחַת טְהָרָה שְׁאִין מְגַלַּח תַּגְלַחַת טֻמְאָה אֶלָּא תַּגְלַחַת לְסוּף מִירִי אָבֵל בִּימֵי חִלוּטוֹ אִינוּ מְגַלַּח תַּגְלַחַת טְהָרָה אֶלָּא תַּגְלַחַת צִרְעַת לְסוּף ז':

שְׂשַׁעְרוֹ רָאוּי לַתַּגְלַחַת וְדָמִי לְנִזִּיר אִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן וְיְמִי חִלוּטוֹ שְׁאִין שְׁעָרוֹ רָאוּי לַתַּגְלַחַת וְלַכֶּךָ לֹא דָמִי [לְנִזִּיר] לֹא כָּל שְׁכַן שְׁאִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמֶּנְעֵן: **מֵאִי לָאו תַּגְלַחַת דְּטֻמְאָה** [לֹא תַגְלַחַת דְּטְהָרָה] וְהִכִּי קֹאמֶר [וּמַה גִּזֵּיר בְּקִבְרֵי] שְׂשַׁעְרוֹ רָאוּי לַתַּגְלַחַת דְּשַׁעַר שְׁעָלָיו עוֹמֵד לִהְתַּגַּלַּח לְכִי יִשְׁלִיס נְזִירוֹת דְּטָהֳרָה שְׁהִירִי אִינוּ מְגַלַּח בְּשָׂבִיעֵי אִין עוֹלִין יְמִי חִלוּטוֹ שְׁאִין שְׁעָרוֹ עוֹמֵד לִהְתַּגַּלַּח לְנִזְיֹרוֹת טְהָרָה שְׁהִירִי זְקוּק לְגַלַּח לְכַשְׁיִתְרַפָּא מִצִּרְעָתוֹ לֹא כָּל שְׁכַן שְׁאִין עוֹלִין לוֹ:

מי שאמר פרק שלישי נזיר

מסורת הש"ס
א לקמן מג. ב לעיל ד; ערכין כט: ג ספרי במדבר; לקמן נו.
גליון הש"ס
גמ' אין לי אלא ימי טומאתו. ע"י לקמן דף נו ע"א:
תורה אור השלם

[במדבר י, ט]

[ויקרא יג]

מסורת הש"ס
א ספרי במדבר
ב במדבר רבה
ג כריתות ט:
ד כריתות טז; כריתות ב:
תורה אור השלם

ויכיןַמוות מת עליו בפתע פתאם וטפא ראש נורו ונלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו [במדבר ו, ט]

ופשה הפהו אחד לחסאת ואחד לעלה וכפר עליו מאשר חטא על־הנפש וקדש את־ראשו ביום ההוא [במדבר ו, יא]

דאי סלקא דעתך תגלחת טמאה ימי חלוטו מי לא בעי תגלחת ויכתיב וּכְבַּם הַמִּטְהַר אֶת בְּגָדָיו וְגו' וְהָיָה זֵינָא דְקָא מִיַּתִּי וּמָה גִזִּיר בְּקָבֵר כּו' הִכִּי קִאֲתִי וְהָא זֶה וְהָ רֵאיוּן לַתְּגַלְחַת: לַעוֹלָם אִימָא לָךְ תְּגַלַּחַת דְּטַמְאָה בִּינוּן שְׁהִי וְשִׁנָּה וְטַבַּל מִתְּגַלַּח בְּשִׁבְעֵי שָׁלוּ וְהָיִי דְקָא פְּרִיךְ יְמִי חִלוּטוֹ שְׁאִין שְׁעָרוֹ רָאוי לַתְּגַלְחַת בְּתַגְלַחַת דְּגִזְרִית קֵאמֵר דְּאֵלּוּ גִזְרִית בְּקָבֵר כְּשֶׁהוּא מְגַלַּח מַעֲכָשׁוּ מִתְּגַלַּח עַל גִּזְרִית אֲבַל גִּזִּיר מַצְרַע בְּשִׁמְתְּגַלַּח תַּחֲלָה מִתְּגַלַּח עַל שְׁתַּרְפֵּא מַצְרַעְתּוֹ וְהִכִּי קִתְּנִי יְמִי חִלוּטוֹ שְׁאִין רָאוי לַתְּגַלְחַת דְּגַרְעֵת לֹא כָּל שָׁבֹן שְׁאִין עוֹלִין מִן הַמַּעַן דְּגִזְרִית דְּטַרְהָ וְלַעוֹלָם אִימָא לָךְ הִיכָא דְגִזֵּר וְהוּא בְּבִית הַקְּבָרוֹת טַעוֹן גִּלְחָ דְּטַמְאָה: תָּא שְׁמַע וְכִי יָמוּת מִת עָלְיוּ בְּפִתַע פִּתְאֵם בְּטָהוֹר שְׁנִטְמָא כּו': גִּזִּיר בְּקָבֵר שְׁהִי טַמָא מִתַּחֲלַת גִּזְרִית: אִינוּ דִּין כּו' מִדְּקִתְנִי וּלְפִטוֹר אֶת הַגִּזִּיר בְּקָבֵר שְׁאִין טַעוֹן הַעֲבֵרַת שַׁעַר שְׁמַע מִנֶּה דְאִין טַעוֹן גִּלְחָ שַׁעַר ש"מ: אֵלּא טַמָא שְׁנִזֵּר בְּשִׁבְעֵי שָׁלוּ שְׁטוּבַל בּוּ עוֹלָה לּוּ מִן הַמַּעַן דְּהוֹאִיל וְאִינוּ בַר קִרְבָּן מִתַּחֲלִיל לַמְּנוּת מִבּוּ בִּיּוֹם: וְגִזִּיר טָהוֹר שְׁנִטְמָא אִין בְּשִׁבְעֵי שָׁלוּ עוֹלָה לּוּ מִן הַמַּעַן דְּאִין לּוּ טַרְהָ עַד יוֹם שְׁמִינִי שְׁמַבִּיא קִרְבְּנוֹתָיו כּו': דְּתַנִּינָא וְקַדַּשׁ אֶת רִאשׁוֹ שִׁיתַּחֲלִיל לַמְּנוּת לַעֲנוּן גִּזְרִית בִּיּוֹם הַבָּאֵת קִרְבְּנוֹתָיו שֶׁהוּא שְׁמִינִי בְּדִכְתִּיב וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִבָּא שְׁתֵּי תְרִיס: בִּיּוֹם תְּגַלְּחִתּוּ שֶׁהוּא בְּשִׁבְעֵי בְּדִכְתִּיב וּנְגַלַּח אֶת רִאשׁוֹ בִּיּוֹם טַהֲרִיתּוֹ בִּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְנִלְחֲנוּ: וְהָא דִּתְנִן גִּזִּיר שְׁנִטְמָא כּו' מֵאֵן תַּנָּא חֲשִׁיב לֵהוּ טַמְאוּת הַרְבֵּה וְאִפ"ה לֹא מִיַּתִּי עָלֵיהּ אֲלֵא קִרְבָּן אֶחָד: אֲמַר רַב חֲסָדָא ר' יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה הִיא דְאֲמַר גִּזְרִית טַהֲרָה הִיא דְאֲמַר טַהֲרָה מִשְׁבִּיעִי חֲיִילָא. וּמִשְׁפַּחַת לֵהּ כְּגוֹן שְׁנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי, וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי. (וּמַנִּי, רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה הִיא) כִּינוּן דְּלֹא יֵצֵא שְׁעָה הָרְאוּיָה לְהִבִּיא קִרְבָּן — אִינוּ חֲיִיב אֲלֵא קִרְבָּן אֶחָד. דְּאִי תִימָא רַבִּי הִיא, אִי דְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי, וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי (וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי) — כּוּלְהוּ טוּמְאָה אֲרִיכְתָא הִיא. וְאִי דְנִטְמָא בְּשִׁמְינִי, וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁמְינִי — הָרִי יֵצֵתָה שְׁעָה שְׂרְאוּיָה לְהִבִּיא קִרְבָּן. מֵאִי טַעֲמָא דְרַבִּי? אֲמַר קָרָא "וְכִפֹּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ", וְהִדֵּר "וְקִדַּשׁ אֶת רִאשׁוֹ". וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה: אִם כֵּן — לִימָא קָרָא: "וְקִדַּשׁ אֶת רִאשׁוֹ".

דאי סלקא דעתך תגלחת

דאי סלקא דעתך תגלחת טומאה, ימי חלוטו מי לא בעי תגלחת כסוף ימי חלוטו מי לא בעי תגלחת כסוף ימי חלוטו דכתיב וּכְבַּם הַמִּטְהַר אֶת בְּגָדָיו וְנִלַּח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ אֲבַל תְּגַלַּחַת דְּטַרְהָ לִית בָּהּ בְּמַצְוַרַע דְּגַם תְּגַלַּחַת שְׁנִיָּה שְׁמַנְלַח אַחֲרָ יְמִי סָפְרוּ מִתּוֹךְ טַמְאָה הוּא מְגַלְחָה שְׁגַם בִּימֵי סָפְרוּ מְטוּמָא אֲדָם בְּמַנְעַ: לֹא תְגַלַּחַת טַמְאָה דְּגִזְרִית קִתְּנִי כְלוּמַר לַעוֹלָם אִימָא לָךְ תְּגַלַּחַת דְּטַמְאָה וּדְקֵאמַרְתָּ דְּבִימִי חִלוּטוֹ יְמִי אִיכָא תְּגַלַּחַת דְּטַמְאָה לֹא תְּגַלַּחַת דְּגִזְרִית קִתְּנִי דְגִזִּיר בְּקָבֵר רָאוי שְׁעָרוֹ לַתְּגַלְחַת מַחֲמַת גִּזְרִית וְבִימִי חִלוּטוֹ לֹא בְּעִי תְּגַלַּחַת דְּטַמְאָה מַחֲמַת גִּזְרִית אֲלֵא מַחֲמַת צְרַעְתּוֹ וְהָ אִין שִׁיךְ לְגִזְרִית כָּלָל הַלְכָךְ לֹא יַעֲלוּ לוּ יְמִיו לְגִזְרִיתוֹ: בְּטָהוֹר שְׁנִטְמָא הַכְּתוּב מְדַבֵּר כְלוּמַר שֶׁתַּחֲלִיל לַמְּנוּת גִּזְרִית בְּטַרְהָ וְאַחֲרֵי כֵן נִטְמָא בְּדִכְתִּיב וְהַיְמִיס הִרְאִשוּנִס יְכַלּוּ: וּלְפִטוֹר אֶת הַגִּזִּיר בְּקָבֵר שְׁאִין טַעוֹן הַעֲבֵרַת שַׁעַר מִתַּחֲלָה — אִינוּ דִּין שְׁיִהֵא טַעוֹן הַעֲבֵרַת שַׁעַר וְהַכָּאֵת לִזְמַר: "וְטַמָא רֹאשׁ גִּזְרוּ", בְּמִי שְׁהִיָּה טָהוֹר וְנִטְמָא הַכְּתוּב מְדַבֵּר, שְׁיִהֵא טַעוֹן הַעֲבֵרַת שַׁעַר וְהַכָּאֵת צִיפְרִין, וּלְפִטוֹר אֶת הַגִּזִּיר בְּקָבֵר. שְׁמַע מִיַּנָּה. מֵאֵן תִּנָּא הָא דְתַנּוּ רַבְּנּוּ: אִין בִּין טַמָא שְׁנִזֵּר לְגִזִּיר טָהוֹר שְׁנִטְמָא, אֲלֵא שְׁטַמָא שְׁנִזֵּר — בְּשִׁבְעִיעִי שָׁלוּ עוֹלָה לּוּ מִן הַמַּנְיָן, וְגִזִּיר טָהוֹר שְׁנִטְמָא — אִין בְּשִׁבְעִיעִי שָׁלוּ עוֹלָה לּוּ מִן הַמַּנְיָן? אֲמַר רַב חֲסָדָא: רַבִּי הִיא, דְּאֲמַר רַבִּי: אִין גִּזְרִית טַהֲרָה חֲלָה אֲלֵא עַד שְׁמִינִי. דְּאִי תִימָא רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה הִיא, הָאֲמַר גִּזְרִית דְּטַהֲרָה מִשְׁבִּיעִי הוּא דְּחִיילָא. ^[א]מֵאִי רַבִּי וּמֵאִי רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה — דְּתַנִּינָא: "וְקִדַּשׁ אֶת רִאשׁוֹ בִּיּוֹם הַהוּא" — בִּיּוֹם הַבָּאֵת קִרְבְּנוֹתָיו, דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה אוֹמַר: בִּיּוֹם תְּגַלְּחִתּוּ. ^[ב]וְהָא דְתַנּוּ: גִּזִּיר שְׁנִטְמָא טוּמְאוֹת הַרְבֵּה — אִינוּ מַבִּיא אֲלֵא קִרְבָּן אֶחָד, מֵאֵן תִּנָּא? אֲמַר רַב חֲסָדָא: רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה הִיא, דְּאֲמַר: גִּזְרִית טַהֲרָה מִשְׁבִּיעִי חֲיִילָא. וּמִשְׁפַּחַת לֵהּ כְּגוֹן שְׁנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי, וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי. (וּמַנִּי, רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה הִיא) כִּינוּן דְּלֹא יֵצֵא שְׁעָה הָרְאוּיָה לְהִבִּיא קִרְבָּן — אִינוּ חֲיִיב אֲלֵא קִרְבָּן אֶחָד. דְּאִי תִימָא רַבִּי הִיא, אִי דְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי, וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי (וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי) — כּוּלְהוּ טוּמְאָה אֲרִיכְתָא הִיא. וְאִי דְנִטְמָא בְּשִׁמְינִי, וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁמְינִי — הָרִי יֵצֵתָה שְׁעָה שְׂרְאוּיָה לְהִבִּיא קִרְבָּן. מֵאִי טַעֲמָא דְרַבִּי? אֲמַר קָרָא "וְכִפֹּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ", וְהִדֵּר "וְקִדַּשׁ אֶת רִאשׁוֹ". וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יִהוּדָה: אִם כֵּן — לִימָא קָרָא: "וְקִדַּשׁ אֶת רִאשׁוֹ".

"ביום

ונלח את כל שערו אבֿל תגלחת דטַרְהָ לית בָּהּ בְּמַצְוַרַע דְּגַם תְּגַלַּחַת שְׁנִיָּה שְׁמַנְלַח אַחֲרָ יְמִי סָפְרוּ מִתּוֹךְ טַמְאָה הוּא מְגַלְחָה שְׁגַם בִּימֵי סָפְרוּ מְטוּמָא אֲדָם בְּמַנְעַ: לֹא תְגַלַּחַת טַמְאָה דְּגִזְרִית קִתְּנִי כְלוּמַר לַעוֹלָם אִימָא לָךְ תְּגַלַּחַת דְּטַמְאָה וּדְקֵאמַרְתָּ דְּבִימִי חִלוּטוֹ יְמִי אִיכָא תְּגַלַּחַת דְּטַמְאָה לֹא תְּגַלַּחַת דְּגִזְרִית קִתְּנִי דְגִזִּיר בְּקָבֵר רָאוי שְׁעָרוֹ לַתְּגַלְחַת מַחֲמַת גִּזְרִית וְבִימִי חִלוּטוֹ לֹא בְּעִי תְּגַלַּחַת דְּטַמְאָה מַחֲמַת גִּזְרִית אֲלֵא מַחֲמַת צְרַעְתּוֹ וְהָ אִין שִׁיךְ לְגִזְרִית כָּלָל הַלְכָךְ לֹא יַעֲלוּ לוּ יְמִיו לְגִזְרִיתוֹ: בְּטָהוֹר שְׁנִטְמָא הַכְּתוּב מְדַבֵּר כְלוּמַר שֶׁתַּחֲלִיל לַמְּנוּת גִּזְרִית בְּטַרְהָ וְאַחֲרֵי כֵן נִטְמָא בְּדִכְתִּיב וְהַיְמִיס הִרְאִשוּנִס יְכַלּוּ: וּלְפִטוֹר אֶת הַגִּזִּיר בְּקָבֵר שְׁאִין טַעוֹן הַעֲבֵרַת שַׁעַר וְהַכָּאֵת צִפְרִים וְהוּא הָדִין דְּמַמַּעֲט לִיָּה מֵאֲשֶׁם דְּכִתִּיב בְּהָהוּא עֲנִינָא וְהִינוּ דְקֵאמַר בְּמִתְנִי' בְּגִזִּיר בְּקָבֵר אִינוּ מַבִּיא קִרְבָּן טַמְאָה דְּמִיעֲטִיָּה קִרָא כְּדַקְרִשִׁין הִכָּא: וְהִלֵּא דְבָרִים ק"ו פְּרוּשׁ אִי לֹא מִיעֲטִיָּה קִרָא וּמָה טָהוֹר שְׁנִטְמָא טַעוֹן כּו' כְלוּמַר שְׁטַמְאָתּוּ דְאִזְקִיתּוּ לָכֶךְ כָּל שָׁבֹן הִיכָא דְנִטְמָא מִתַּחֲלָתוּ שְׁטַמָא בִּיּוֹתַר שְׁהִזְקִיתּוּ טַמְאָתּוּ לְכָל ת"ל וְטַמָא רֹאשׁ גִּזִּיר מִיַּתַּר דְּמַצֵּי לְמִימַר וְכִי יָמוּת מִת [עָלְיוֹ] בְּפִתַע פִּתְאֹם וְנִלַּח רִאשׁוֹ: בִּיּוֹם הַבָּאֵת קִרְבְּנוֹתָיו דְּכֶךְ פְּתִיב בְּקִרָא בִּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִבָּא שְׁתֵּי תְרִיס וְכּו' וְכִפֹּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וְקַדַּשׁ רִאשׁוֹ בִּיּוֹם הַהוּא שְׁמַעִין בִּיּוֹם שְׁמִינִי שֶׁהוּא הַבָּאֵת קִרְבְּנוֹתָיו כְּדַמְפְּרַשׁ לְקַמֵּן בְּסֻמוּךְ: בִּיּוֹם תְּגַלְּחִתּוּ הַכְּתוּב מְדַבֵּר דְּהִינוּ בְּשִׁבְעִי בְּסֻמוּךְ מְפַרַשׁ טַעֲמָא: וְהָא דִּתְנִן פ' קמ"א דכריתות (דף ט:):

מִשְׁבִּיעִי הוּא דְּחִילָא מִשְׁבִּיעִי שְׁמַתַּחֲלִיל לַמְּנוּת גִּזְרִית מִשְׁבִּיעִי: וּמִשְׁפַּחַת טַמְאוֹת הַרְבֵּה כְּגוֹן שְׁנִטְמָא בִּיּוֹם שְׁבִיעִי וְחִזֵּר וְנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי לְסוּף שְׁבִיעִי אַחֲרָ שְׁהִיָּה וְשִׁנָּה וְטַבַּל דְּמִיד בְּשִׁהִיָּה וְטַבַּל חַל עָלָיו בְּאוֹתוֹ יוֹם גִּזְרִית טַהֲרָה שְׁיוֹם שְׁבִיעִי הִי מַמַּעַן שְׁלֵשִׁים כִּי נִטְמָא בִּיּוֹם שְׁבִיעִי כְּגון דְחַל עָלֶה גִזְרִית טַהֲרָה כְּבַר חֲשִׁיב לִיָּה טַמְאָה אַחֲרִיתִי וְלֹא הִנֵּה כְּנִטְמָא בְּשִׁשִּׁי דְּהִיאִי וְדִאי

טמאה אריכתא היא דאכתי לא חל עלה גזירה וּמַכַּל מַקּוֹם פּוֹטֵר עֲצָמוּ מִקִּרְבָּן טַמְאָה אַחֲרָ כִּינוּן שְׁנִטְמָא בְּשִׁבְעִיעִי וְלֹא יֵצֵא שְׁעָה אַחַת לְיוֹם שְׂרָאוי הוּא לְהִבִּיא

קִרְבְּנוֹת דְּהִינוּ בִּיּוֹם שְׁמִינִי: דְּאִי רַבִּי דְאֲמַר דְּאִינוּ מִתַּחֲלִיל לַמְּנוּת גִּזְרִית טַהֲרָה עַד יוֹם שְׁמִינִי כֻּלָּה טַמְאָה אַרְיכְתָא הִיא דְלֹא נִרְאָה עֲדִין לְהַתַּחֲלִיל גִּזְרִית וְהִי כְּאֵלוּ נִטְמָא בְּשִׁשִּׁי וְאַמְאִי קִרִּי לֵה טַמְאוֹת הַרְבֵּה וְאִי דְנִטְמָא בְּשִׁמְינִי כּו' כִּינוּן דְּיֵצֵא לְשַׁעָה שְׂרָאוי לְהִבִּיא קִרְבְּנוֹתָיו וְהִי כְּנִטְמָא אַחֲרָ הַבָּאֵת קִרְבְּנוֹתָיו דְּנִזְאִי צְרִיךְ לְהִבִּיא קִרְבָּן טַמְאָה אַחֲרָ: דְּכִתִּיב מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וְכִתִּיב בְּהָהוּא קִרָא לְאַתֵּר

וְקַדַּשׁ רִאשׁוֹ בִּיּוֹם הַהוּא פ' ביום שִׁכְפַּר עָלָיו דְּהִינוּ בְּשִׁמְינִי: **אם** כֵּן לִימָא קָרָא וְקִדַּשׁ אֶת רִאשׁוֹ וּפְסִיטָא דְאִשְׁמִינִי דְקֻמִּינוּן בָּהּ אִזְרִי בִּיּוֹם הַהוּא לְמָהּ לִי אִם אִינוּ עֲנוּן לְשִׁמְינִי תַּנְהוּ לְשִׁבְעִי דְאִיתֵּרוּ לְמַשְׁזִי אִשְׁבִּיעִי:

מי שאמר פרק שלישי נזיר

יח.

עין משפט ונר מצוה

א מיי' פו' מהל' נזירות הל' ג:

ב מיי' פו' מהל' נזירות הל' ח:

ג מיי' פו' מהל' נזירות הל' ז:

ד מיי' פו' מהל' נזירות הל' טו:

יח:

 עין משפט נר מצוה

א מוי' פו' מהל' נזירות הל' טו:

ב מוי' פו' מהל' נזירות הל' יב:

וְרַבִּי בַּיּוֹם ההוא לָמָּה לִי דַמְמִילָא וְזַעֲיִנן דְּאַשְׁמִינִי קֹאִי: **אע"פ** שְׁלֹא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו דַּפְּשֻׁטָּה דַּקְרָא מִשְׁמַע דְּלֹא חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת עַד שֶׁיִּכְפַּר בַּעֲוֹלָה וּבַחֲטָאֹת דְּכַתִּיב בַּקְרָא [קֹדֶם] וְקֹדֶשׁ רִאשׁוֹ וְהִשְׁתָּא אֲתֵי וַתּוֹרָא דְּבַיּוֹם הֵהוּא לְאַשְׁמוּעִינן דַּחֲנִל עָלֶיהָ גְזִירוֹת בַּיּוֹם שְׁמִינִי אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו: **לִוְקָמָה** פְּרָבִי וּבְגוֹן שְׁנַשְׁמָא בְּלִיל שְׁמִינִי דַּחֲנִל עָלֶיהָ גְזִירוֹת קֹדֶם הִבְאֹת קַרְבָּנוֹתָיו וּל"ג [דַּחְזָא] פִּי בִּינן [דְּמַרְבִּינן] לְרַבִּי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו א"כ גַּם בְּלִיל שְׁמִינִי חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת וְשִׁנְךָ לְיוֹם שְׁמִינִי וּמַעֲתָה נִזְקִי לְמַתְנִי' פְּרָבִי דַּנְטָמָא בְּלִיל ח' דְּבִינן דַּחֲנִל עָלֶיהָ גְזִירוֹת טַמְאֹת הַרְבֵּה יֵשׁ בָּאֵן וּמ"מ פּוֹטֵר עַצְמוֹ בַּקְרָבָן אַחַד לְפִי שֶׁלֹּא יֵצֵא שְׂעָה אַחַת הָרֹאשִׁיָּה לְהִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו דַּחִין מִקְרִיבִין קַרְבָּנוֹת בְּלִילָה מְדִיּוֹם צְוִיתוֹ מִדְּלֹא מוֹקִי לֶסֶה כִּי נִימָא קֹסֶבֶר לִיֵּילֹא לֹאֹ מַחֲסֵר זְמַן הוּא פִּי' וְלֹא לַעֲיִן שְׂיוֹכֵל לְהַקְרִיבֻ בְּלִילָה אֶלֹא דַחֲשְׁבִינן לִיהַ בְּיֹצֵא לְשַׁעֲשֵׁה שְׁרָאִי לְהַקְרִיב קַרְבָּנוֹתָיו וְלֹא יִפְטֹר בַּקְרָבָן טַמְאָה אַחַד:

הָא בָּהּ תַּלְיָא וְלֹא מַצֵּי אֲתֵיֹא פְּרָבִי: **ה"ג** אִי אֲמַרְתָּ לִּילָה מַחֲסֵר זְמַן אֵימַת מִיָּתִי קַרְבָּן עַד צַפְרָא גְזִירוֹת גַּמִּי לֹא חֲנִל עַד צַפְרָא דְכַפֵּר וְקֹדֶשׁ בְּכַתִּיב בַּשְּׂעָה שְׁרָאשִׁיָּה לְהִבִּיא קַרְבָּן חֲנִל גְזִירוֹת טַהָרָה כִּי נְטָמָא בְּלִילָה לֹא הִיו טַמְאֹת הַרְבֵּה אֶלֹא טַמְאָה אֲרִיכַתָּא וְאִי קֹסֶבֶר לִילָה לֹאֹ מַחֲסֵר זְמַן לְהַחֲשֵׁב בַּשְּׂעָה שְׁרָאשִׁיָּה לְהַקְרִיב בְּלִילָה גְזִירוֹת גַּמִּי חֲנִל מַחֲמַתָּה וּמַחֲוִיב קַרְבָּן טַמְאָה עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: **אֵית סָפְרִים** דְּגָרְסִי בֵּה גּוּפָא נַשְׁמָא בַּשְּׁבִיעִי כּו' וְלֹא גָרְסִינן דְּכַכְלֵה הַש"ס לֹא גָרְסִינן גּוּפָא אֶלֹא בַּשְּׁה"ס הִבִּיא מִימְרָא אֹז בְּרִיתָא תַחֲלֵה וּמִיָּתִי אֹתָהּ אַבָּב גְּרָרָא אֹז חֲזַר וְאוֹמַר גּוּפָא לְפָרֵשׁ הַמִּימְרָא אֹז הַבְּרִיתָא אֶבְל בְּרִיתָא לֹא הִבִּיא הַש"ס כָּלָל לַעִיל אֶלֹא מַלְשָׁנָא דַּהַש"ס לַעִיל דַּקְאֲמַר

אִלִּימָא שְׁנַטְמָא בַּשְּׁבִיעִי: **אִינּוּ** מַבִּיא אֶלָּא

קַרְבָּן אַחַד אַע"נ דַּס"ל דַּחֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה מִשְׁבִּיעִי בִּינן דַּנְטָמָא עַד שֶׁלֹּא הֹאִיר הַשְּׁמִינִי שְׂעָה הָרֹאשִׁיָּה לְהִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו נִפְטֹר בַּקְרָבָן אַחַד עַל טַמְאֹת הַרְבֵּה אֶבְל בַּשְּׁנַטְמָא בַּשְּׁמִינִי וַחֲזַר וְנְטָמָא בְּח' בִּינן שִׁיצָא לְשַׁעֲה הָרֹאשִׁיָּה לְהִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו מַבִּיא קַרְבָּן עַל כָּל אַחַד וְאַחַד: **מַתְחִיל** וּמוֹנָה מִיַּד דְּבָרֵי ר' אֲלִיעֶזֶר וְכו' לְכַאוּרָה הִנֵּה מִשְׁמַע דַּמַּתְחִיל מַגֵּן גְזִירוֹת טַהָרָה שְׁלֹו בַשְּׁמִינִי אֶלֹא אִי אִפְשָׁר לֹאמַר כּוֹן דַּחִי לֹא חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה שְׁלֹו אֶלֹא בַשְּׁמִינִי א"כ כִּי נְטָמָא בַשְּׁמִינִי לֹא סוֹתֵר אֶלֹא יוֹם אַחַד וְלֹא הִנֵּה מַתְחִיב קַרְבָּן טַמְאָה לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר [בְּדַתְנָן] בַּמַּתְנִי' ר"א אוֹמַר לֹא [בֹז] בַּיּוֹם אֶלֹא מַתְחִיל וּמוֹנָה מִיַּד בַּשְּׁבִיעִי דַּחִי חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה מִכִּי הָזֶה וּטְבַל (מִכִּי הָזֶה וּטְבַל) וְכִי נְטָמָא בַשְּׁמִינִי סוֹתֵר ב' יָמִים וּמַתְחִיב שְׁפִיר בַּקְרָבָן וּבַטְמָאָה לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר:

וּחֹכ"א קַרְבָּן אַחַד עַל כָּפֹל עַד שִׁיבִיא חֲטָאֲתוֹ כּו' רַבָּנן סְבִירָא לֵהוּ דְּלֹא חֲנִל גְזִירוֹת טַהָרָה עָלֶיהָ עַד שִׁיבִיא חֲטָאֲתוֹ הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְלֹא הִבִּיא אֲשַׁמוֹ מוֹנָה

גְזִירוֹת טַהָרָה [וְטַעֲמִיּהוּ] וְלִיף בְּסֻמוּךְ: **כָּה** אֲשַׁמוֹ מַעֲבָבְתוֹ דְּלֹא חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה עַד שִׁיבִיא גַם אֲשַׁמוֹ וּטַעֲמָה מִפְּרֵשׁ בְּסֻמוּךְ: **בַּשְּׁלָמָא** לְר' אֲלִיעֶזֶר אֲמַר קָרָא וְקֹדֶשׁ רִאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא מִיָּתֵר בַּיּוֹם הֵהוּא לְרַבּוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי דַּמִּשְׁבִּיעִי חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה בְּדַפְּרִישִׁית לַעִיל לר"א וְלִשְׁנן הַש"ס דַּקְאֲמַר אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו הִיוּ פְרוּשׁוֹ אַע"פ שֶׁלֹּא הִגִּיעַ יוֹם הָרָאִי קֶצֶת לְהִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו דַּהֲגִינוּ יוֹם ז' וְלֹא הִיוּ פְרוּשׁוֹ כַּהֵהוּא דַּלְעִיל דַּקְאֲמַר הַש"ס אֲלִיבָא דְרַבִּי בַּיּוֹם הֵהוּא מִיָּתֵר לֹאמַר לָךְ אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו דַּהֵהוּא וַזֹּחִי הִיוּ פְרוּשׁוֹ לְרַבּוֹת יוֹם שְׁמִינִי דְקֹנָא מִשְׁהֹאִיר הִבְקֹר אֶבְל אֲלִיבָא דר"א אֲתָא [לְרַבּוֹת] אֶפְלִילוּ יוֹם

הַשְּׁבִיעִי כַּדְפִּי: **וּלְרַבָּנן** הַהוּא אַע"פ שְׁלֹא הִבִּיא אֲשַׁמוֹ אַע"נ שֶׁכָּל אֲשַׁמוֹת שַׁבְּתוֹרָה מְעַבְבּוֹת הִכָּא מַרְבִּינן מֵהֵהוּא דְלֹא מַעֲכָב לִיהַ מַלְחוּל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה:

אֶלֹא לִר' יִשְׁמַעֲלֹ הֵהוּא מֵאִי אֲתָא לְרַבִּינֵי אֲמַר לָךְ אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא עוֹלָתוֹ: **וְרַבָּנן** עוֹלָה לֹא בְּצִנָּא מַעוּשָׂא דְדוֹרוּן בְּעַלְמָא הוּא וּא"ת מ"ט דְּרַבִּי יִשְׁמַעֲלֹל שְׁפִיר קִאֲמִיר לֶסֶה רַבָּנן וִי' מִשּׁוּם דַּחֲטָאֹת וְעוֹלָה בְּחַד קָרָא וְהִדַּר בְּכַתִּיב וּכְפַר עָלִיו וְקֹדֶשׁ רִאשׁוֹ דַּס"ד דַּאֵע"נ דַּעוֹלָה דוֹרוּן הוּא בִּינן דַּאֲקֻמְעִיָּה קָרָא לְנוֹקֶשׁ רִאשׁוֹ לֹא חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה עַד דַּמִּיָּיתִי לַעוֹלָה גַּמִּי קֹא מִשְׁמַע לָן הֵהוּא לֹאמַר אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא עוֹלָתוֹ וּמַסְתַּבְּרָא לֹאֻקְמִי לַעוֹלָה וְלֹא לַחֲטָאֹת דַּעֲקֹר בַּפְּרָה בַּחֲטָאֹת וּא"ת מָנָא לֶסֶה לַהַש"ס לַעִיל לֹאמַר בַּפְּשִׁיטוֹת אֲלִיבָא דְרַבִּי דַּהֵהוּא (מִפְּרֵשׁ) מַרְבֵּה אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו פִּי' מִשְׁהֹאִיר הַשְּׁמִינִי חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה דְלָמָּא לֹא מַרְבֵּה רַבִּי אֶלֹא הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְלֹא אֲשַׁמוֹ אֹז כִּר' יִשְׁמַעֲלֹל וִי' מִשּׁוּם דְרַבִּי לֹא אֲדַכֵּר בַּמִּלְתָּה כ"א דְּבַהֲבֹאֹת קַרְבָּן הַכְּתִיב מְדַבֵּר מִשְׁמַע דְּלֹא חִפִּיד עָלֶיהָ אֶלֹא אִיוֹם שְׁמִינִי וְלִמְעוּטֵי שְׁבִיעִי דְּכַר פְּלַגְתִּי' אֶבְל הֵי תַנְיָא מִפְּרָשֵׁי דַמִּיחַל גְזִירוֹת תַּלְוִי בַּקְרָבָנוֹת עַצְמוֹ לָמַר כַּדִּאִית לֶסֶה וְלָמַר כַּדִּאִית לֶסֶה:

מי שאמר פרק שלישי נזיר

וְרַבִּי בַּיּוֹם ההוא לָמָּה לִי דַמְמִילָא וְזַעֲיִנן דְּאַשְׁמִינִי קֹאִי: **אע"פ** שְׁלֹא הִבִּיא

י"ביוֹם ההוא" לָמָּה לִי? אִם אִינּוּ עָנָנן לְשְׁמִינִי, תִּגְהוּ עָנָנן לְשְׁבִיעִי. וְרַבִּי נָמִי, הַכְּתִיב **"בַּיּוֹם הַהוּא"?** אֲמַר לָךְ רַבִּי: הֵהוּא לְהִכִּי הוּא דַּאָתָא — לֹאמַר לָךְ: אִף עַל פִּי שְׁלֹא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו. וְרַב חֲסִדָּא, מֵאִי דוּחֲקִיָּה לְאוֹקְמִיָּה פְּרָבִי יוֹסִי פְּרָבִי יְהוּדָה? לִוְקָמָה כַּגוֹן דַּנְטָמָא דַּחֲזִיא בְּלִיל שְׁמִינִי, וְרַבִּי הִיא! מִדְּלֹא מוֹקִים לֶהּ פְּרָבִי, לִינְמָא קֹסֶבֶר לִיֵּילָא לֹאֹ מַחֲסֵר זְמַן הוּא? אֲמַר רַב אֲדָא בַר אֲהֻבָּה: הָא בָּהּא תַלְיָא. אִי אֲמַרְתָּ לִיֵּילָא מַחֲסֵר זְמַן, אֵימַת מִיָּחֲזִי לְקַרְבָּן — לְצַפְרָא, גְזִירוֹת גַּמִּי לֹא חִיֵּילָא עַד צַפְרָא. וְאִי אֲמַרְתָּ לִיֵּילָא אִינּוּ מַחֲסֵר זְמַן — גְזִירוֹת טְהָרָה חִיֵּילָא מְאוּרְתָא.^(א) **גּוּפָא: נְטָמָא בַּשְּׁבִיעִי**, וַחֲזַר וְנְטָמָא בַּשְּׁבִיעִי — אִינּוּ מַבִּיא אֶלָּא קַרְבָּן אַחַד. נְטָמָא בַּשְּׁמִינִי, וַחֲזַר וְנְטָמָא בַּשְּׁמִינִי — מַבִּיא קַרְבָּן עַל כָּל אַחַד וְאַחַד. מַתְחִיל וּמוֹנָה מִיַּד, דְּבָרֵי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר.^(אב) וּבַחֲכַמִּים אוֹמְרִים: קַרְבָּן אַחַד עַל כָּפֹל, עַד שִׁיבִיא חֲטָאֲתוֹ. הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְנְטָמָא, וְהִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְנְטָמָא — מַבִּיא קַרְבָּן עַל כָּל אַחַד וְאַחַד. הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְלֹא הִבִּיא אֲשַׁמוֹ — מוֹנָה. רַבִּי יִשְׁמַעְעֹל כְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן כּוֹן בְּרוּקָה אוֹמַר: כְּשֵׁם שֶׁחֲטָאֲתוֹ עֵיכַבְתּוּ, כּוֹן אֲשַׁמוֹ מַעֲכַבּוּ.^(א) **בַּשְּׁלָמָא** לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, אֲמַר קָרָא **"וְקֹדֶשׁ אֹת רִאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא"** — אִף עַל פִּי שְׁלֹא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו. וְרַבָּנן: **"ההוא"** — אִף עַל פִּי שְׁלֹא הִבִּיא אֲשַׁמוֹ. אֶלָּא רַבִּי יִשְׁמַעְעֹל, **"ההוא"** לָמָּה לִי? אֲמַר לָךְ: **"ההוא"** — אִף עַל פִּי שְׁלֹא הִבִּיא עוֹלָתוֹ. וְרַבָּנן: עוֹלָה לֹא בְּעִי מִיעוּשָׂא — דוֹרוּן בְּעַלְמָא הוּא.^(א) **מֵאִי טַעֲמִיּהוּ דְרַבָּנן?** דַּתְנִינָא: **"וְהַזִּיר לְהִי אֹת יָמֵי נְזוּרוֹ וְהִבִּיא כָּכֶשׁ כּוֹן שְׁנָתוֹ לְאַשְׁשׁ"**, מָה תַלְמוּד לֹאמַר? לְפִי שְׁמַצִּינוּ שֶׁכָּל אֲשַׁמוֹת שַׁבְּתוֹרָה שְׁהֵן מַעֲכַבִּין, יְכוּל אִף זֶה מַעֲכַבּוֹ —

תַלְמוּד

וְרַב חֲסִדָּא מֵאִי דַחֲקָה לְאוֹקְמָה פְּרָבִי יוֹסִי פְּרָבִי יְהוּדָה לְוִקְמָה פְּרָבִי וּמַשְׁכַּחַת לֶסֶה דִּאִית כֵּהוּ טַמְאֹת הַרְבֵּה: כַּגוֹן דַּחֲזִיא בְּלִיל שְׁמִינִי כְּלוּמַר דַּנְטָמָא בְּלִיל שְׁמִינִי וְהֹאִי דַאֲמַר דַּחֲזִיא לֹאֹ דְקֹנָא הִכָּא אֶלֹא חִיזִי דְנָקֹט לֶסֶה בְּמַס' פְּרִיתוֹת נָקֻטָּה לְהִכָּא וַחֲזַר וְנְטָמָא בְּלִיל שְׁמִינִי דַטְמְאֹת הַרְבֵּה אִיבָּא מִכִּינן דַּנְטָמָא בְּלִיל ח' וְחִילָא עָלֶיהָ טַהָרָה וְאִינוּ חֲוִיב עָלֶיהוּ אֶלֹא קַרְבָּן אַחַד לְפִי שְׁעָדִין לֹא הִגִּיעַ יוֹם שְׁמִינִי שְׁהִיתָה שְׂעָה הָרֹאשִׁיָּה לְהִבִּיא בֵּה קַרְבָּן: וּמִדְּלֹא מוֹקֵם לֶסֶה רַב חֲסִדָּא כַּכֵּ"ג וְאֶלְבָּא דְרַבִּי תַפְשֵׁט מִנֵּה דִאִית לִיהַ לְרַב חֲסִדָּא דְלִילָה לֹאֹ מַחֲסֵר זְמַן הוּא דֹאֵס נְטָמָא בְּלִיל שְׁמִינִי הִנֵּה כְּנַטְמָא בַּיּוֹם שְׁמִינִי דַּנְטָמָא בַּשְּׂעָה שְׁרָאשִׁיָּה לְהִבִּיא קַרְבָּן אַע"נ דַּחִינוּ קַרַב עַד הַיּוֹם דַּמִּיא הֶלִילָה לְיוֹם וַחֲוִיב קַרְבָּן עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: אֲמַר רַב אֲדָא בַר אֲהֻבָּה אֶפְלוּ אִי אִית לֶסֶה לְרַב חֲסִדָּא דְלִילָה מַחֲסֵר זְמַן הוּא אֶפְרִי לֹא מַתּוּקְמָא לִיהַ פְּרָבִי דֶּהָא בֵּהָא תַלְיָא: דַּחִי אֲמַרְתָּ לְרַבִּי מַחֲסֵר זְמַן הִנֵּיא חֵימַת מַתְחֲזִי לְהַקְרָבָן לְצַפְרָא וּגְזִירוֹת טַהָרָה גַּמִּי לֹא חִילָא עָלֶיהָ עַד צַפְרָא וְהִילכְךָ כִּי מַטְמִי בְּלִיל שְׁמִינִי כַּלֶּה טַמְאָה אֲרִיכַתָּא הִיא וְלִית לָךְ לַמִּימַר כֵּהוּ טַמְאֹת הַרְבֵּה וְאִי אֲמַרְתָּ דְלְרַבִּי אִינוּ מַחֲסֵר זְמַן דְלִילָה גַּמִּי זְמַן הַקְרָבָה וְאִית כֵּהוּ טַמְאֹת הַרְבֵּה גְזִירוֹת טַהָרָה גַּמִּי חִילָא מֵאֲרַתָּא וַחֲוִיב קַרְבָּן עַל כָּל טַמְאָה וְטַמְאָה הִלְכְךָ לֹא מַתּוּקְמָא פְּרָבִי כָּלָל: ה"ג ת"ר נְטָמָא בַּשְּׁבִיעִי וַחֲזַר וְנְטָמָא כּו' וְאִית כַּפְרִים דְּגָרְסִי בֵּה גּוּפָא נְטָמָא בַּשְּׁבִיעִי כּו' וְשַׁבְּתָא הוּא דקו"ל דְּכָל הִיכָא דְכַתַּב גּוּפָא דְכַבֵּר נִשְׁנִית הֵהִיא שְׁמַעֲתָא לַעִיל וְאִלוּ הִכָּא לֹא נִשְׁנִית כָּלָל: מַתְחִיל וּמוֹנָה לְגְזִירוֹת טַהָרָה מִיַּד בִּינן שֶׁהִגִּיעַ שְׁמִינִי וְאֶפְלוּ שֶׁלֹּא הִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו דְּבָרֵי ר' אֲלִיעֶזֶר: וּחֹכ"א קַרְבָּן אַחַד עַל כָּפֹל עַד שִׁיבִיא חֲטָאֲתוֹ הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְנְטָמָא מַבִּיא קַרְבָּן עַל כָּל אַחַת וְאַחַת הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְלֹא הִבִּיא אֲשַׁמוֹ מוֹנָה

גְזִירוֹת דְּטַהָרָה אֶבְל אִם לֹא הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ אִינוּ מוֹנָה לַעוֹלָם אִין מַתְחִילִין לַמְנוֹת לְגְזִירוֹת טַהָרָה עַד שִׁיבִיא חֲטָאֲתוֹ אַחַד מֵהֶלְלוּ שְׁנֵי תוֹרִים שְׁמַבִּיא אַחַד לַחֲטָאֹת שֹׂאֵם נְטָמָא קֹדֶם שֶׁהִבִּיא חֲטָאֲתוֹ אִינוּ מַבִּיא אֶלֹא קַרְבָּן טַמְאָה אַחַד אֶבְל אִם הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְלֹא הִבִּיא אֲשַׁמוֹ כָּכֶשׁ כּוֹן שְׁנָתוֹ לְאַשֵׁם מוֹנָה לְגְזִירוֹת וְיִמי טַהָרָה: כָּה אֲשַׁמוֹ מַעֲכַבּוּ שֶׁלֹּא יַתְחִיל לַמְנוֹת עַד שִׁיבִיא אֲשַׁמוֹ: **בַּשְּׁלָמָא** לְר' אֲלִיעֶזֶר דַּאֲמַר מַתְחִיל וּמוֹנָה מִיַּד: אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא קַרְבָּנוֹת מַתְחִיל לַמְנוֹת מַכּוֹ בַּיּוֹם וְלְרַבָּנן אֲתָא לִיהַ הֵהוּא אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא אֹת אֲשַׁמוֹ: אַע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא עוֹלָתוֹ דַּהֲאֲחַד לַעוֹלָה וּבִלְבָד שֶׁהִבִּיא אֲשַׁמוֹ וַחֲטָאֲתוֹ מַתְחִיל לַמְנוֹת: מִשּׁוּם עוֹלָה לֹא מַבְעִיא דֵּהִיא לֹא אֲחִיא לֹא מִשּׁוּם עוֹלָה וְלֹא מִשּׁוּם גְזִירוֹת אֶלֹא לְדוֹרוּן בְּעַלְמָא: כָּל הָאֲשַׁמוֹת שַׁבְּתוֹרָה מַעֲכַבִּין כַּדִּאֲמַרִּינן (יְבֻמוֹת דף עז:)

הִבִּיא בַּפְּרָתוֹ אוֹכֵל בַּקֳּדָשִׁים:

וְרַבָּנן סְבִירָא לֵהוּ דְּלֹא חֲנִל גְזִירוֹת טַהָרָה עָלֶיהָ עַד שִׁיבִיא חֲטָאֲתוֹ הִבִּיא חֲטָאֲתוֹ וְלֹא הִבִּיא אֲשַׁמוֹ מוֹנָה גְזִירוֹת טַהָרָה [וְטַעֲמִיּהוּ] וְלִיף בְּסֻמוּךְ: **כָּה** אֲשַׁמוֹ מַעֲבָבְתוֹ דְּלֹא חֲנִל עָלֶה גְזִירוֹת טַהָרָה עַד שִׁיבִיא גַם אֲשַׁמוֹ וּטַעֲמָה מִפְּרֵשׁ בְּסֻמוּךְ: **בַּשְּׁלָמָא** לְר' אֲלִיעֶזֶר אֲמַר קָרָא וְקֹדֶשׁ רִאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא מִיָּתֵר בַּיּוֹם הֵהוּא לְרַבּוֹת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי דַּמִּשְׁבִּיעִי חֲנ

מי שאמר פרק שלישי נזיר

א סוכה יד: ב נדרים פג; לקמן בב. ג נדרים י.
ד תענית יא; בבא קמא צא: ה במדבר רבה; משנה נזיר; לעיל טז:
גליון הש"ס
גמ' אימתי הזיר בזמן שהביא. כעין זה הוריות דף יב ע"א ויצק משום דוימשח:
תורה אור השלם

ועשה הפהן אחד לחטאת ואחד לעלה וכפר עליו מאשר חטא על־הנפש וקדש את־ראשו ביום ההוא [במדבר ו, יא]

והזיר ליתנה את־ימי נזרו והביא כבש בראשיתו לאשם והנימים הראשנים יפלו כי טמא נזרו [במדבר ו, יב]

ת"ל **וְהִזִּיר** לה' את ימי נזרו והביא [כַּבֵּשׁ הַכְּתוּב וְהִזִּיר לְהַבִּיֹאת אֶשְׁמוֹ לומר לך אע"פ שלא הביא הזיר: אימתי הזיר אימתי מתחיל למנות ימי נזירות בזמן שהביא: מאן תנא להא דת"ר האשׁה שְׁנָדְרָה כו' ואינה מביאה עולת העוף למאן אַצְטְרִיךְ למתני דאינה מביאה עולת העוף: אמר רב חסדא ר' יִשְׁמַעֲלֵל היא דלדיקה חשיב לה עולת העוף דאי לרבנן לא אַצְטְרִיכֵאל ליה למתני שְׁאִינֵה מביאה עולת העוף דהא אִמְרִינוּ עולת העוף לא מעבדא דלא אִתִּיר אֲלֵאל משום דורון בעלמא ופשיטא שְׁאִינֵה צריכה להביא: לִשְׁנון אחר אמר לנו המורה אמר רב חסדא ר' יִשְׁמַעֲלֵל היא ומאי קסבר כו': מַגִּז גִּזִּי דמהשתא וְאִילָן לא מחביא בנזירות עולת העוף נמי ליתי: לְעוֹלָם מעקר עקר והאי דמביאה חטאת העוף לא משום נזירות אֲלֵאל משום שְׁנָדְרָה עצמה מן היין: וְסָבַר לה כרבי אֶלְעָזָר הקצר אֲבַל עולת העוף לא אִתִּיר ליה אֲלֵאל משום נזירות וְהִלְכָךְ מתוקמא לה כר' יִשְׁמַעֲלֵל ולא כרבנן דאי רבנן פִּינוּ דאִמְרִי משום דורון בעלמא קמית ליה וְלֹא משום נזירות דכא נמי מצי מימי ליה וְלִית בֵּה משום הבאת חֵלִין לַעֲדָרָה אֲבַל לרבי יִשְׁמַעֲלֵל פִּינוּ דמשום חוּבָה קמיתי ליה ובעל מעקר עקר ליה אי אֲפָשֵׁר ליה להביא עולת העוף דאי מימי ליה נמצא שמביא חֵלִין לַעֲדָרָה: והא האי קרא בְּנִזִּיר טמא כתיב וְאֵנֹן אֲפִילוּ נזיר טהור קאמרינן דקרי חוטא משום שְׁצַעַר עצמו מן היין: לר"א הקפ"ר נזיר טהור נמי הני חוטא ודין הוא דהנה ליה למכתביה להאי וְכַפֵּר עליו מאֲשֶׁר חטא על הנֶפֶשׁ בְּנִזִּיר טהור והאי דכתבה בְּנִזִּיר טמא הואיל וְשָׁנָה בַּחֲטֹא שְׂכָבַר הזיר עצמו מן היין ועבֵשׁוּ שׁוֹנָה בַּחֲטֹא שָׁהִיד לוֹ לִהְיוֹת מן הטמאה ונטמא: משום דִּנְצָא בַתְּמִיָּה חָל עליו נזירות והא הני טמא בזמן שַׁעֲמַד בְּבִית הקברות: אמר שְׁמוּאֵל כְּגוֹן שִׁנְצֵא והֵהָר כו' כדמפרש לעיל: וְאֵלֹא כִּי נִכְנָס ונטמא אמרינן דעולין לו מן

המנין וְחַל עֲלֵה נזירות דְּטַרְכָּה הֵא לא נכנס והי טהור אין עולין לו מן המנין וְלֹא חֵלֵאל עֲלֵה נזירות דְּטַרְכָּה אֲדַרְבֵּה כִּי לא נכנס והי טהור כ"ש דחל עֲלֵה נזירות דְּטַרְכָּה: אֲלֵאל אֲפִילוּ נִכְנָס דס"ד דכיון דנכנס הוי"ל בְּמַעֲיָקְרוּ שְׁנָר והוא בְּבִית הקברות וְלֹא יהו עולין לו מן המנין וְלֹא חֵלֵאל עֲלֵה נזירות דְּטַרְכָּה קַמְשַׁמַּע לן פִּינוּ שִׁנְצֵא והֵהָר וְשָׁנָה וטַבַּל דהוי"ל נזיר טהור וְחֵלֵאל עֲלֵה נזירות דְּטַרְכָּה וְאִי הדר אטמי מביא קרבן טמאה:

[לה] מביאה חטאת בַּהֲמָה שְׁאִינוּ בֹא על הספק ואם כן עֲתָה כְּשֶׁהֲפֵר לֵה לא תביאנו וְחַטָּאת העוף לא מציא לִאתניי פִּינוּ דמעקרא אי לא הֲפֵר לֵה לא הִיתָה מביאתו א"כ כְּשֶׁהֲפֵר לֵה לא נתן לֵה דין חדש: **וְאֵנֹן אֲפִילוּ** נזיר טהור קאמרינן כלומר אית לה לר"א הקצר בעלמא דאֲפִילוּ נזיר טהור חוטא דבְּעֻלְמָא מימי

טַרְכָּה דְּבִהְכִּי מִשְׁתַּעֵי קָרָא וּא"ת אִם כֵּן לרבנן ההוא למה לי תפוק לה מוֹהִיזִר בְּרִישָׁא וְגַדֵּר וְהִבִּיא וי"ל אי לאו ההוא הנה דרשינן [וְהִזִּיר] לרבות אע"פ שלא הביא עולתו וְלַעוֹלָם אָשֵׁם מַעֲבָב כְּתֹב רַחֲמֵנָא ההוא וּמַגְלִי דאית לן לְמַדְרֵשׁ וְהִזִּיר אע"פ שלא הביא ומש"ה צריכי לְמַכְתֵּב תַּרְפִּי: וְנִטְמָאָה וְהִפְרִישָׁה שְׁפִי תוֹרִים אֶחָד לְעֵלָה ואֶחָד לַחֲטָאת וְאָשֵׁם בַּהֲמָה לְהִבִּיא קַרְבָּנוֹת נזיר טמא וּחַח"כ הֲפֵר לֵה בַּעֲלָה וּנְמַצָּא שְׁהִגְדֵּר עֲקָר לְמַפְרַע וְכֹאֲלוּ לֹא הִיתָה נזירה כֻּלָּל מביאה חטאת העוף [ואינה מביאה]

עולת העוף כדמפרש וְאֵלֹ: **אָמַר רב חסדא** ר' יִשְׁמַעֲעֵאל היא דמַרְכָּה לְעִיל מההוא אע"פ שלא הביא עולתו אֲלֵמָא עולת נזיר לאו דורון הוא וְכַפֵּרָה תַלְמִיָּה בֵּה דאי כרבנן דאִמְרִי לְעִיל עוֹלָה דורון הוא אִמְאי לֹא תביא עולת העוף אע"כ דהֲפֵר לֵה בַּעֲלָה וְאִינֵה נזירה אין בֹּאן חֵלִין דְּכַל אימת מצי לִאִיתניי מימי דורון [אֲלֵאל] וְדאי רבי יִשְׁמַעֲלֵל היא דסביכרא לֵה עוֹלָה דְּנִזִּיר לאו דורון הוא ואם תאמר כ"ש דחטאת נמי לאו דורון הוא וְהִכִּי מימי חטאת כִּי הֲפֵר לֵה וְאִין בֹּאן נזירות לְמַפְרַע וי"ל משום דבְּסֻמוּךְ מוֹקְמִינוּ לֵה כר"א הקצר דצריכה כַּפֵּרָה על שֶׁהִפְרִישָׁה עצמה מן היין ואע"כ שֶׁהֲפֵר לֵה הִלְכָךְ חטאת מימי לפי שִׁמְצִינוּ בַּעֲלֵמָא חטאת בָּאָה על הספק גס בֹּאן בַּעֲלִילָה כֹּל דהוא מביאה חטאת העוף אֲבַל עולת העוף פִּינוּ דְלֹאֻ דורון הוא לא מציא לִאתניי פִּינוּ דהֲפֵר לֵה בַּעֲלָה: **[אי קסבר בעל] מַעֲקָר קַעֲקָר** [ונמצא] שלא חל עֲלֵיה נזירות מעולם חטאת העוף נמי לֹא תימי: **וְאי בעל** מַגִּז גִּזִּי פִּרוּשׁ מִכֹּאֵן וְלִהְבֵּא עולת העוף נמי תימי דהא אִתְּמוּל כִּי נִטְמָא נזירה הִיתָה וְלִקְמוּן מַבְשִׁיֵאל לן בִּאֲדִידָךְ פִּרְקִיו (דף כא:): אי

מַעֲקָר קֹא עֲקָר אי מַגִּז גִּזִּי: **לְעוֹלָם** קִסְבֵּר מַעֲקָר קֹא עֲקָר דאי מַגִּז גִּזִּי עולת העוף וְאָשֵׁם

בְּעִי אִתְּנוּי: **סָבַר** כר"א הקפ"ר דאף נזיר טהור חוטא הני הִלְכָךְ זאת שְׁנִטְמָאָה כְּמוּ כֵּן בְּעִיֵא כַּפֵּרָה דְּמַצִּינוּ חטאת העוף בָּאָה על הספק אִם כֵּן עוֹלָה לֹא מימי: **הַמַּצְעֵר** עֲצָמוּ מִכָּל דְּבָר עַל אַחַת בָּמָה וּכְמָא אֲלֵמָא חוטא הוא לְכָךְ מימי חטאת העוף וְדוּקָא אִם נִטְמָאָה אֲבַל אִם לֹא נִטְמָאָה וְהֲפֵר לֵה בַּעֲלָה נְהִי נמי דבְּשִׂיא כַּפֵּרָה על שְׁצַעֲרָה עצמה לא תביא כְּלוּם משום שֵׁאֵם לֹא הֲפֵר לֵה לא הִיתָה מביאתו אִת לֵה לר"א הקצר בעלמא דאֲפִילוּ נזיר טהור חוטא דבְּעֻלְמָא מימי לִיה אִמְזִיר טהור וגם הק"י שְׁלוּ שִׁיךְ גַּם בְּנִזִּיר טהור: וְהִיָּבֹו טַעְמָא דכתיב קרא בְּנִזִּיר טמא הואיל וְשָׁנָה בַּחֲטֹא שלא נזַהר מִטְּמָאָה וְהִאֲרִיךְ צַעַר על צַעְרו מְלַהֲנוֹת מיין: קתני יוצא וְנִכְנָס וקס"ד אֲפִילוּ תוֹךְ טַבֵּעָה משום דכי פִּרְיוֹן מִשּׁוּם דִּנְצָא וְהֵהָר וְשָׁנָה וטַבַּל וְאִזְרִי אֲפִילוּ בְּשִׁבְעֵי דחֵיל עֲלִיה בְּשִׁבְעֵי טַרְכָּה משום דְּגַדֵּר וְלֹא בְּטִמָּאָה וְלֹא בְּעִי אִתְּנוּי קרבן טמאה בְּשִׁמְיִי: **לֹא נִכְנָס** אין עולין בַּתְּמִיָּה אֲדַרְבֵּה כִּי לא נכנס טפי סְלִיקי לִיה מִמְּעִנָא וי"ע דְּלֹא סְגִי לְמַתְנִי וְנִכְנָס משום דפליג ר"א ואמר לא בֹּו בְּיוֹם וי"ל מִכָּל מְקוֹם לֹא הֵהָר צִרִיךְ לְמַתְנִי (אינו) עוֹלָה מן המנין לִאֲפֻזְקִי וה"ל לְמַתְנִי יצא [ונכנס]

מביא קרבן טמאה: **הָכִי גָרְסִינוּ** לֹא מִבְּעִיָא יִצָא כֹּל אוֹתוֹ הַיּוֹם אֲלֵא אֲפִילוּ נִכְנָס בֹּו בְּיוֹם דסד"א לֹא סְלִיק לִיה (חד) מִקְצַת טַרְכָּה מִשְׁהִיָּה עד שְׁנִטְמָא: **לֹא**

אָמַר רבי אֶלְעָזָר דְּבַעֲיָנוּ שְׁמִנָּה יָמִים שְׁנִים אֲלֵאל בְּטמא שְׁנָדֵר כְּלַפִּי דְאָמַר קָרָא כִּי טמא נָרוּ מִשְׁמַע דְּבִטְמָאָה גָּדֵר וְהֵהָר קֹאמַר וְהַיָּמִים הָרַאשׁוֹנִים יִפְלוּ דבְּעִינוּ יָמִים שְׁנִים צִרִיךְ עֵינוּ מַנְלָן לְמַדְרֵשׁ דכי אֲלֵבֵאל דר"א דהא דְּרַבְּנָן דְּלֹא דְרָשִׁינוּ יָמִים שְׁנִים לֹא מַפְלֵג קָרָא בִּין טמא שְׁנָדֵר לְטַהוֹר שְׁנָדֵר:

 א מו"י פט' מהל' נזירות הל' יא:

ב מו"י פו' מהל' נזירות הל' י:

עין משפט גזר מצווה

א מו"י פו' מהל' נזירות הל' ו:

ב מו"י פו' מהל' נזירות הל' ו:

ג סמג לאוין רמג:

ד מו"י פב' מהל' נזירות הל' בא:

הַכִּי גָרְסִינוּ וּנְטָמָא בַּתְחֵלָה פֿרוּשׁ בַּיּוֹם ראשון
וְהָ אֵין לֹא [רַאשׁוֹנִים] הַלֵּכָךְ

אָמַר רַבָּא: **מַאי טַעְמָא דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר?** **אָמַר קִרָּא:** **"כִּי טַמָּא נִזְרוּ"** — **מִשּׁוּם דְּבִטּוּמָאָה נִזְר.** **"אִיתִיבִיָּה אֲבָיִי: "הֲרִינִי נִזִּיר מֵאַה יוֹם", וּנְטָמָא בַּתְּחִלַּת מֵאַה, יְכוּל יְהִי סוּתָר, תַּלְמוּד לּוֹמַר: "וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ" — עַד שְׂיָהּוּ לּוֹ יָמִים רִאשׁוֹנִים, וְזֶה אֵין לּוֹ רִאשׁוֹנִים. נְטָמָא בְּסוּף מֵאַה, יְכוּל יְהִי סוּתָר, תַּלְמוּד לּוֹמַר: "וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ" — מִכָּלֵל דְּאִיכָּא אַחֲרוֹנִים, וְזֶה אֵין לּוֹ אַחֲרוֹנִים. נְטָמָא בַּיּוֹם מֵאַה חֹסֵר אַחַת, יְכוּל לֹא יְהִי סוּתָר, תַּלְמוּד לּוֹמַר: "וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ" — מִכָּלֵל דְּאִיכָּא אַחֲרוֹנִים, וְזֶה יֵשׁ לּוֹ רִאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים.**

וְהָא, בְּטַמָּא שְׁנׁזֵר לֹא מְצִית אֲמֶרְתָּ, מִדְּקַתְנִי **"הֲרִינִי נִזִּיר מֵאַה"**, וּנְטָמָא בַּתְּחִלַּת מֵאַה, וְקַתְנִי **"עַד שְׂיָהּוּ לּוֹ יָמִים רִאשׁוֹנִים"**, תִּיּוּבַּבְתָּא. **"אָמַר לִיה רַב פֶּפֶּא לְאַבְיִי: הֲלִין יָמִים דְּקֶאָמְרִינוּ, דְּנִפְק חַד וּמִתְחִילִין תְּרִין, אוּ דְלִמָּא דְּנִפְקִין תְּרִין וּמִתְחִילִין תַּלְתָּא? לֹא הוּהּ בִּידִיָּה, אַתָּא שְׂיִילִיָּה לְרַבָּא. אָמַר לִיָּה: "יִפְּלוּ" כְּתִיב. וְאִיצְטְרִיָּה לְמִיכְתָּב "יָמִים" וְאִיצְטְרִיָּה לְמִיכְתָּב "יִפְּלוּ", דְּאִי כְּתִב רַחֲמֵנָּא "יָמִים" וְלֹא כְּתִב "יִפְּלוּ", הֲוָה אֲמִינָּא: עַד דְּנִפְקִין תְּרִין וְעִיזִילִין תַּלְתָּא, כְּתִב רַחֲמֵנָּא "יִפְּלוּ". וְאִי כְּתִב "יִפְּלוּ" וְלֹא כְּתִב "יָמִים", הֲוָה אֲמִינָּא אֲפִילוּ חַד, כְּתִב רַחֲמֵנָּא "יָמִים".^[מקור] מִתְנַיִי מִי שְׁנׁזֵר נִזִּירוּת הֲרַבְּהָ, וְהַשְׁלִים אֶת נִזִּירוּתוֹ, וְאַחַר כֵּךְ בָּא לְאַרְץ, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נִזִּיר בַּתְּחִלָּה. מַעֲשֶׂה בַּהִילְנִי הַמְּלִכָּה שְׁהֵלָה בְּנָה לְמַלְחָמָה, וְאַמְרָה: אִם יָבוֹא בְּנִי מִן הַמְּלִחָמָה בְּשָׁלוֹם — אָהָא נִזִּירָה שְׁבַע שָׁנִים. וּבָא בְּנָה מִן הַמְּלִחָמָה, וְהִיתָה נִזִּירָה שְׁבַע שָׁנִים, וּבִסוּף שְׁבַע שָׁנִים עָלְתָה לְאַרְץ, וְהוֹרוָּּה בֵּית הַלֵּל שֶׁתֵּהָא נִזִּירָה עוֹד שְׁבַע שָׁנִים אַחֲרוּת. וּבִסוּף שְׁבַע שָׁנִים נִטְמָאת. וְנִמְצָאת נִזִּירָה עֲשָׂרִים וְאַחַת שָׁנָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא הִיתָה נִזִּירָה אֶלָּא אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה.^[מקור] קַתְנִי רִישָׁא: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נִזִּיר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: נִזִּיר בַּתְּחִלָּה. לִימָּא בְּהָא קַמִּיפְּלָגִי, דְּבֵית שַׁמַּאי סְבָרִי: אֶרֶץ הָעַמִּים מִשּׁוּם גּוֹשָׁה גִּזְרוּ עָלֶיהָ,**

וּבֵית

הֲרִאשֹׁנִים מִכָּלֵל דְּאִיכָּא אַחֲרוֹנִים וְזֶה אֵין לּוֹ אַחֲרוֹנִים לְפִיכָךְ אֵינוּ סוּתָר כִּלְנָא אֶלָּא שְׁלֹשִׁים וּרְבִי אֱלִיעֶזֶר לְטַעְמָה כְּדֶאָמְרִינוּ בְּפִרְקָא קַמָּא (לְעֵיל נִזִּיר דף ו:׀) זֹאת תּוֹרַת הַנִּזִּיר: נְטָמָא בַּיּוֹם מֵאַה חֹסֵר אַחַת דִּהֲשָׁתָא אִיכָּא תְּרִי מִקְצַת יוֹם צ"ט וְכָל יוֹם מֵאַה: וּמִדְּקַתְנִי הֲרִינִי נִזִּיר מֵאַה יוֹם וּנְטָמָא בַּתְּחִלַּת מֵאַה דִּהֲיֵנוּ בּוּ בַּיּוֹם וְקַתְנִי שְׂיָהּוּ לּוֹ יָמִים הֲרִאשׁוֹנִים אֶלְמָא שְׁמַעֲיִן מֵהָא דְּבִנְזִיר טְהוֹר שְׁנְטָמָא נְמִי אָמַר ר' אֱלִיעֶזֶר דְּבַעֲיִן יָמִים הֲרִאשׁוֹנִים וְתִיּוּבַּתָּא דְּעֵלָּא: הֲלִין יָמִים דְּבַעֲיִן אֶלְכָּא דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִפִּיָּךְ חַד וּמִתְחִילִין תְּרִין שְׁעוּמַד בַּיּוֹם שְׁנִי כְּשֶׁנְטָמָא: אוּ נִפְקִין תְּרִין וּמִתְחִילִין תַּלְתָּא דְּבַעֲיִן שְׁנִי יָמִים שְׁלֵמִין: אָמַר לֶּהּ יִפְּלוּ כְּתִיב דְּמַשְׁמַע דְּלֶהוּן תְּרִין בְּנִפְּיָלָה וּכְנָנוּ דְּנִפְקִין תְּרִין וְעִזִּילִין תַּלְתִּ: וְאִי כְּתִב רַחֲמֵנָּא יָמִים וְלֹא כְּתִב יִפְּלוּ אֶלָּא וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יַעֲזֹב ה"א הִיא דְּכְּתִיב יָמִים מַשְׁמַע בְּגוֹן דְּנִפְק חַד וְעִזִּילִין תְּרִין וְאַפְּלוּ הִכִּי אֶקְוִים יָמִים דִּהָא כְּבָר עָל יוֹם שְׁנִי כְּתִב רַחֲמֵנָּא יִפְּלוּ דְּמַשְׁמַע יָמִים שְׁלֵמִים: וְאִי כְּתִב יִפְּלוּ וְלֹא כְּתִב יָמִים הִנֵּה אֲמִינָּא אֲפִילוּ חַד כְּלוּמַר הִנֵּה אֲמִינָּא דִּהִיא דְּכְּתִיב יִפְּלוּ מַשְׁמַע אֲפִלָּהּ יָמִים שְׁבַבְר מְנָה אוּ אֲרַבְּעָה אוּ תַלְתָּא אוּ תְּרִין אוּ חַד נֹאִית דְּמַפְכָּשִׁי אִי כְּתִב יִפְּלוּ וְלֹא כְּתִב יָמִים ה"א הִיא דְּכְּתִיב יִפְּלוּ אֲפִילוּ חַד מַשְׁמַע וְהִיא דְּכְּתִיב יִפְּלוּ אֲנִיּוּרִים דְּעֵלְמָא קֹאִי כְּלוּמַר וְנִפְק חַד וְעִזִּילִין תְּרִין וְאַיְקָיִים לּוֹ יִפְּלוּ. לָשׁוֹן אַחַר דִּיאִי כְּתִב רַחֲמֵנָּא יָמִים וְלֹא כְּתִב יִפְּלוּ הִנֵּה אֲמִינָּא עַד דְּנִפְקִין תְּרִין וְעִזִּילִין תַּלַּת דב' יָמִים שְׁלֵמִין בַּעֲיִן וְאִי כְּתִב יִפְּלוּ וְלֹא כְּתִב יָמִים הִנֵּה אֲמִינָּא דִּאֲפִילוּ חַד דִּיפְּלוּ מַשְׁמַע נְפִילָה וְהִאיכָּא נְפִילָה דְּחַד יוֹמָא לֶהִכִּי כְּתִב רַחֲמֵנָּא יָמִים דְּבַעֲיִן דְּנִפְק חַד וְעִזִּילִין תְּרִין: לִימָּא בְּהָא קַמִּיפְּלָגִי דב"ש סְבָרִי מִשּׁוּם גּוֹשָׁה גִּזְרוּ וְלֹא מִשּׁוּם הַיּוֹרָא וְהִיאָּא קְלִישָׁא טַמְאָתָּה וּמִשּׁוּם הִכִּי סָגִי לֶּהּ בְּשֵׁלֹשִׁים יוֹם:

דְּבַעֲיִן יוֹם אֶחָד שְׁלֹס כִּי הִכִּי דְּבַיִּמִים אַחֲרוֹנִים אִיכָּא חַד יוֹם שְׁלֹס דִּהֲיֵנוּ יוֹם הַמָּאָה ה"נ בַּיָּמִים הֲרִאשׁוֹנִים כִּי מִתְחִיל תַּלַּת אֶבֶל כִּי נְטָמָא בַּיּוֹם שְׁנִי דְּפַעְמִים אֵינוּ אֶלָּא שְׁנִי חֲצָאִי יָמִים בְּגוֹן דְּקַבֵּל נִזִּירוּת אֶתְמוּל בְּחֻצִּי הַיּוֹם וְהַיּוֹם נְטָמָא בְּחֻצִּי הַיּוֹם וְאִם תֵּאמַר וְנִפְשׁוּט לִיָּה מִמַּתְנִיתִין דְּקַתְנִי ר"א [אוימר] לֹא לָבוּ בַּיּוֹם מִכָּלֵל בַּיּוֹם שְׁלֹאֲחֲרִין סוּתָר וי"ל דְּלֹא חֵשׁ ר' אֱלִיעֶזֶר לְהַפְּיֹר רַק מִמֵּה דְּפִלְגִי אֲדַרְבֵּנָּן דִּאֲמַרִּי בּוּ בַּיּוֹם מִבִּיא קִרְבֵּן טַמְאָה וְאָמַר לֶהּ ר' אֱלִיעֶזֶר לֹא לָבוּ בַּיּוֹם וּה"ה נְמִי לֹא בַּיּוֹם שְׁנִי עַד שְׁלֹשִׁי וְאִם תֵּאמַר וְלִפְשׁוּט לִיָּה מִבְּרִיתָא דִּאֲתִי לְעֵיל גּוּפָא נְטָמָא בַּתְּחִלַּת מֵאַה יְכוּל יְהִי סוּתָר וכו' מִכָּלֵל דְּכִי נְטָמָא בַּיּוֹם שְׁנִי וּדְאִי סוּתָר וי"ל תַּחֲלַת מֵאַה הֵינּוּ נְמִי יוֹם שְׁנִי [קִרָּא] תַּחֲלַת מֵאַה וּעִי"ל דְּמִשּׁוּם דְּלַרְבָּנָן סוּתָר אֲפִילוּ בַּיּוֹם ראשון קֹאמַר לֶהּ ר"א [דְּאִינוּ] סוּתָר וּא"ת וְנִפְשׁוּט לִיָּה מִפִּיכָּא דְּקֹאמַר כִּי נְטָמָא בַּיּוֹם מֵאַה חֹסֵר אַחַת דְּסוּתָר אֶלְמָא דְּכַתְרִי יוֹמִי סָגִי לִיָּה וּה"ה בַּתְּחִלַּת נִזִּירוּת דְּמַסְתַּמָּא אַחֲרוֹנִים דְּמוּקִיא הֲרִאשׁוֹנִים וי"ל דְּאַחֲרוֹנִים פֶּשִׁיטָא לִיָּה דְּכַתְרִי יוֹמִי סָגִי לִיָּה לְפִי שְׁשֵׁט עָס יוֹם שְׁלֹס דִּהֲיֵנוּ יוֹם מֵאַה אֶבֶל בַּתְּחִלַּת נִזִּירוּת פְּעַמִּים דְּלִיכָּא אֶלָּא שְׁנִי חֲצָאִי יָמִים בְּגוֹן אִם גִּזַּר בְּחֻצִּי יוֹם לִכְךָ מִסְּפָקָא לֶּהּ אִי לִכְךָ בַּעֲיִן דְּנִפְקָא תְּרִין וְקֹאִי בַּתַּלַּת אֶבֶל תְּשֶׁה דְּלִפְשׁוּט לִיָּה מִבְּרִיתָא דְּלְעֵיל דְּמִתְחִיל וּמוֹנָה מִיד פִּי' מַשְׁבִּיעִי וְכִי נְטָמָא בְּשִׁמְעִי דְּלִיכָּא אֶלָּא ב' יָמִים מִבִּיא קִרְבֵּן טַמְאָה (לו) לר"א וְצִרִיךְ לּוֹמַר דְּלֹא שְׁמַע לִיָּה לֶהִיאָּא בְּרִיתָא דְּלְעֵיל אִי נְמִי שְׁמַע לִיָּה וְקַבְּעִי טַעְמָא מִקְרָא א"נ י"ל בְּדַפְרָשִׁית לְעֵיל דִּהָא דְּבַעֲיִן דְּנִפְקָא תְּרִין וְקֹאִי אַתַּלַּת מִשּׁוּם דְּבַעֲיִן יוֹם שְׁלֹס שְׁחַל עָלִיו נִזִּירוּת דְּמוּקִיא אַחֲרוֹנִים אֶבֶל לְעֵיל בִּינוּ דְּנִזִּירוּת חַל עָלִיו מַשְׁבִּיעִי דְּנְטָמָא בְּשִׁמְעִי יֵשׁ בָּאֹן עָבִיעִי שְׁלֹס וְלִכְךָ בִּינוּ דְּנְטָמָא בְּשִׁמְעִי מִבִּיא קִרְבֵּן טַמְאָה וְקַצַּת תְּשֶׁה הָא עָבִיעִי אֵינוּ שְׁלֹס שְׁצִרִיךְ לִהְיוֹת וְלִטְבֵּל קַדָּם שְׁחֹחַל הַנִּזִּירוּת: לָשׁוֹן הַנ"ה א"ל יִפְּלוּ כְּתִיב מַשְׁמַע נְפִילָה כִּל כָּל דִּהּוּ לְרַבּוֹת שְׁלֹא בָּא נְמִי יוֹם שְׁלֹס וְאַצְטְרִיךְ לְמַכְתָּב יָמִים וְאַצְטְרִיךְ לְמַכְתָּב יִפְּלוּ דְּמַצִּי לְמַכְתָּב הִכִּי וְקַדַּשׁ ראש גָּרוּ בַּיּוֹם הֵהוּא מְלַבֵּד יָמִים הֲרִאשׁוֹנִים וְלִגְשַׁתּוּק מִפְּלוּ עַד דְּנִפְקִי תְּרִין וְעִזִּיל תַּלַּת דְּיָמִים מַשְׁמַע הִכִּי דְּבַעֲיִן דְּמוּקִיא דִּאֲחֲרוֹן דְּאִיכָּא יוֹם שְׁלֹס כְּתִב רַחֲמֵנָּא יִפְּלוּ דְּמַשְׁמַע כִּל דִּהּוּ דְּנִפְק חַד וְקֹאִי בַּתְּרִין וְאִי כְּתִב רַחֲמֵנָּא יִפְּלוּ הֲרִאשׁוֹנִים וְלֹא כְּתִב יָמִים דְּמַצִּי לְמַכְתָּב וְהֲרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ ה"א וְאַפְּלוּ לָבוּ בַּיּוֹם כַּת"ק וְלָשׁוֹן יִפְּלוּ קֹאִי אֲנִיּוּרִית דְּעֵלְמָא כְּתִב רַחֲמֵנָּא יָמִים: **מִי שְׁנׁזֵר בַּחוּצָה לְאַרְץ נִזִּירוּת הַרְּבָּה מֵל' יוֹם וְהַשְׁלִים נִזִּירוּתוֹ בַּחוּצָה לְאַרְץ וְאַח"כּ בָּא לְאַרְץ לֹאֹו דּוֹקָא בְּמַקְרָה בְּעֵלְמָא דְּלֹא סָגִי דְּלֹא אֶתִי לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל לֶהֱקָרִיב קִרְבְּנוֹתָיו וְלִהְשִׁלִּים נִזִּירוּתוֹ לְמַר כַּדֹּאִית לֶּהּ וּלְמַר כַּדֹּאִית לֶּהּ: **נִזִּיר שְׁלֹשִׁים יוֹם** בְּצִמְרָא מִפְּרַשׁ דְּמַדְרַבָּנָן קִנְסָא בְּעֵלְמָא הוּא שְׁנָזְרוּ בְּאַרְץ הָעַמִּים דְּנָזְרוּ עֲלֵיהֶם טַמְאָה וּמִן הַתּוֹרָה וּדְאִי טְהוֹר וְיָצָא וְזִי נִזִּירוּתוֹ: **נִזִּיר בַּתְּחִלָּה לְחֹזֵר וְלִהְתְּחִיל כִּל מַעֲנִיָּה גַם דְּבָרִי ב"ה קִנָּם וּמַדְרַבָּנָן וְהִכִּי מִפְּרַשׁ בְּצִמְרָא: **וּבִסוּף שְׁבַע שָׁנִים בָּאָה וְאַחַר כֵּךְ נִטְמָאת וי"מ בְּצִמְרָא דְּלֹא נִבְלַעוּ [אֶלּוּ] בְּאֶלּוּ [מִדְּמַעֲנִין] אַחַת וְעֶשְׂרִים שָׁנָה: **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא הִיתָה נִזִּירָה אֶלָּא י"ד שָׁנָה בְּגַמ' מִפְּרַשׁ לֶּהּ: **קַתְנִי רִישָׁא ב"ש כּו' כִּל זֶה לֹא הִיָּה צִרִיךְ דְּוּדְאִי בְּרִישָׁא קִיּוּמִין וְלָשׁוֹן נִזִּיר מַשְׁנָה:**********

מי שאמר פרק שלישי נזיר

מסורת הש"ס

א משנה עדיות

ב לקמן נד:

תורה אור השלם

והזיר ליהנה את־ימי נזרו והביא כבש בִּזְרֻשָּׁתוּ לַאֲשָׁם וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי טַמָּא נִזְרוּ [במדבר י, יב]

מי שאמר פרק שלישי נזיר

מסורת הש"ס
א לעיל ו: ^ב תוספתא עדיוות; תוספתא נזיר ^ג סנהדרין לא.; בבא בתרא מא: ד לקמן נד:
תורה אור השלם

וזאת תורת הנזיר ביום מלאת ימי נזרו וביא אותו אלי־פתח אהל מועד [במדבר ו, יג]

וב"ה סבֿרי משום אֵונֿרא גֵּזְרוּ ונחמיקֿא טַמְאָתָהּ ומשום דְּכִי גְרִיכָה דְתַהֲנוּי בְּבַתְחֻלָּה: לֹא דְכ"ע משום גּוּשָׁה גֵּזְרוּ דְקִילָא טַמְאָה וְהִי דְאִמְרוּ לָהּ דְתַהֲדֵר לְנִזְירוּתָהּ קִנְסָא בְּעֵלְמָא הוּא דְקִנְסוּהָ: אֲבַעִיָא לָהּ הָא דַּא דַּא"ר וְהִנֵּה דָלָא הָיְתָה נִזְיָרָה אֵלָּא י"ד בְּשַׁנְטַמְאֵת קֶאֱמֵר: וְאֵלְבָּא דְב"ש דְּכַשְׁעֻלְתָּהּ לְאַרְזָן וְהָיְתָה עוֹשָׂה לִי יוֹם כַּב"ש נְטַמְאֵת בְּטַמְאֵת מֵת וְסִתְרָה אֵת הַכֹּל וְעָשְׂתָה ז' שְׁנִים אַחֲרִים בְּבַתְחֻלָּה: אִזּוּ דְלִמָּא שְׁלֹא נְטַמְאֵת אֵלָּא בְּשִׁבִּיל שְׂבָאֵת בְּאַרְזָן הָעַמִּים וְעָלְתָה לֹא"י עָשְׂתָה ז' שְׁנִים בְּבַתְחֻלָּה וְאֵלְבָּא דְב"ה: ת"ש עָלְתָה לְאַרְזָן וְאִי ס"ד כּו' וְאִי ס"ד בְּשַׁנְטַמְאֵת וְאֵלְבָּא דְב"ש אִי הָכִי י"ד שְׁנָה וְלִי יוֹם מִבְּעִיָא לִיָּה שְׁהָרִי בְּתוּךְ לִי נְטַמְאֵת וְסִתְרָה כָּל שְׁלֵמִפְרַע ז' שְׁנָה וְלִי יוֹם א"כ ז' שְׁנִים וְלִי יוֹם הָיָה לָהּ לְמַנּוּת תַּחְסִיפֵּהוּ אֵלָּא מְדָלָא תַּנִּי הָכִי אֵלָּא י"ד שְׁנָה ש"מ דְּבִלָּא נְטַמְאֵת מִזְּרִי ר' יְהוּדָה וְאֵלְבָּא דְב"ה. ע"א אֲבַעִיָא לָהּ הָא דַּא דַּא"ר וְהִנֵּה לֹא הָיְתָה נִזְיָרָה אֵלָּא י"ד שְׁנָה בְּשַׁנְטַמְאֵת עוֹד טַמְאָה אַחֲרָת בְּסוּף שְׂבָעָה רַאשׁוֹנִים אֲבָל לֹא יוֹם מְלֹאֵת וְעֲדִין יֵשׁ לָהּ יוֹם אֶחָד אִזּוּ ב' מִן הָז' שְׁנִים וּלְבִסּוּף ז' שְׁנִים עָלְתָה לְאַרְזָן וּמִנֵּהתָה ז' שְׁנִים אַחֲרִית שְׁהָרִי סוּתְרַת ז' שְׁנִים רַאשׁוֹנִים לר"ה דְּהָא נְטַמְאֵת הָרִי י"ד שְׁנָה וּלְהָכִי לֹא אִמְרִי ב"ש דְּצִרְיָכָה לְמַנּוּת לִי יוֹם בְּאַרְזָן דְּהָא סָנִי לָהּ בְּאִוְתָן ז' שְׁנִים שְׁהִיא מוֹנִה בְּאַרְזָן תַּא שְׁמַע עָלְתָה לְאַרְזָן כּו' וְאִי ס"ד בְּשַׁנְטַמְאֵת וְאֵלְבָּא דְב"ש דְּנְטַמְאֵת בְּסוּף ז' רַאשׁוֹנִים וְחִזְרָה וְנְטַמְאֵת בְּסוּף י"ד בְּדִאֲמֵר ת"ק אִי הָכִי י"ד שְׁנָה וְלִי יוֹם אֲבַעִי לִיָּה לְרַבִּי יְהוּדָה לְמִימֵר דְּכִינּוּן שְׁנַטַמְאֵת בְּסוּף י"ד דְּיוֹם מְלֹאֵת הָיְתָה צִרְיָכָה לְמַנּוּת עוֹד לִי דְּהָא ס"ל דְּכִי נְטַמְאֵת בְּיוֹם מְלֹאֵת מוֹנִה לִי תַּנִּיא נְמִי הָכִי דְלָר' יְהוּדָה אֵית לָהּ דְּכִי נְטַמְאֵת בְּיוֹם מְלֹאֵת מוֹנִה לִי וְכִינּוּן דַּס"ל הָכִי וְזִלִּי הָא דַּא דַּא"ר יְהוּדָה לֹא הָיְתָה נִזְיָרָה אֵלָּא י"ד שְׁנָה בְּשִׁלָּא נְטַמְאֵת וְקָא פְּלִיג אַתְּנָא קַמָּא דְסָבִירָא לִיָּה לְרַבִּי יְהוּדָה דָּלָא נְטַמְאֵת בְּלָל אֵלָּא לְסוּף שְׂבַע שְׁנִים עָלְתָה לְאַרְזָן

וְהוֹרוּ שְׁתָּהּא נִזְיָרָה עוֹד שְׂבַע שְׁנִים. וּבְלִשׁוֹן הַזֶּה דָּן ר"א ב"ר יַצְחָק הַלְוִי לְפָנֵי רַבִּינוּ וְקִבְלָהּ (כ"ל ז"ה גליון'): פֶּת אַחַת אֶחָד אוֹמֵר שְׁתֵּי שְׁנִים קָבֵל עָלָיו נִזְירוּת וְאֶחָד אוֹמֵר חֲמֵשׁ שְׁנִים: שַׁב"ש אוֹמְרִים נְחֻלְקָה הָעֲדוּת הוֹאִיל וְאִין שָׁם ב' עָדִים עַל ב' שְׁנִים: וּב"ה אוֹמְרִים מ"מ שְׁנֵי־הָס מַעֲשִׂים עַל ב' שְׁנִים וְגַם בְּכָלִל חֲמֵשׁ שְׁנִים וְלֹא נְחֻלְקָה עֲדוּתָן אֲבָל בְּשְׁנֵי פִתֵי עָדִים אַחַת אוֹמְרַת שְׁנִים וְאַחַת אוֹמְרַת חֲמֵשׁ דְּבָרֵי הַכֹּל יֵשׁ בְּכָלִל חֲמֵשׁ שְׁנִים: אִמֵּר רַב הַכֹּל מוֹדִים בְּמוֹנָה שְׁנֻחְלָקָה עֲדוּתָן: מֵאִי קֶאֱמֵר אֵלִימָא בְּאַחַד אוֹמֵר חֲמֵשׁ וְלֹא שְׁנִים וְאֶחָד אוֹמֵר שְׁנִים וְלֹא חֲמֵשׁ בְּשִׁטְרָא דְנְחֻלְקָה עֲדוּתָן דְּהָא קָא מְכַחְשִׁי אַהֲדָדִי: אֵלָּא בְּגוֹן שְׁהֶאֱחֵד אוֹמֵר אַחַת שְׁנִים וְהֶאֱחֵד אוֹמֵר שְׁלֹשׁ אַרְבַּע חֲמֵשׁ:

”וּבֵית הַלֵּל סָבְרִי: מִשּׁוּם אֲוִירָא גֵּזְרוּ עָלֶיהָ? לֹא, דְּכוּלִּי עֲלֵמָא מִשּׁוּם גּוּשָׁה גֵּזְרוּ עָלֶיהָ, וּבֵית שְׁמַאי סָבְרִי בְּסֵתָם נִזְירוּת קְנִיסְנָא, וּבֵית הַלֵּל סָבְרִי: כִּי קְנִיסְנָא — בַּתְּחִילַת נִזְירוּת. מַעֲשָׂה בְּהִילְגֵי הַמִּלְכָּה וכו'. אֵיבְעִיא לָהּ: בְּשַׁנְטַמְאֵת, וְאֵלִיבָא דְּבֵית שְׁמַאי? אוּ דִלְמָא בְּשָׂלָא נְטַמְאֵת, וְאֵלִיבָא דְּבֵית הַלֵּל? תַּא שְׁמַע: עָלְתָה לְאַרְזָן, וְהוֹרוּ בֵּית הַלֵּל שֶׁתִּהְיֶה נִזְיָרָה עוֹד שְׁבַע שְׁנִים אַחֲרוֹת וכו'. וְאִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ בְּשַׁנְטַמְאֵת וְאֵלִיבָא דְּבֵית שְׁמַאי, אִי הָכִי, ”רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא הָיְתָה נִזְיָרָה אֵלָּא אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה“? ”אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם“ מִיבְּעִי לִיָּה! ^(א)תַּנִּיא נְמִי הָכִי, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: דְּאָמֵר קָרָא ”זֹאת תוֹרַת הַנָּזִיר“, הַתּוֹרָה אָמְרָה: כִּי נְטַמָּא בְּיוֹם מְלֹאֵת — תָּן לוֹ תּוֹרַת נָזִיר. ^(ב)מִתְנַיִי מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי פִתֵי עָדִים מַעֲדוּת אוֹתוֹ, אֵלּוּ מַעֲיָדִים שְׁנֹזֵר שְׁתֵּים, וְאֵלּוּ מַעֲיָדִים שְׁנֹזֵר חֲמֵשׁ, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: נְחֻלְקָה הָעֲדוּת — וְאִין פָּאן נִזְירוּת, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: יֵשׁ בְּכָלִל חֲמֵשׁ שְׁתֵּים, שְׂיָהָא נָזִיר שְׁתֵּים. ^(ג)גַּמְי מִתְנִיתִין דָּלָא כִּי הָאִי תַנָּא, דְּתַנִּיא, רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמֵר: לֹא נְחֻלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל עַל שְׁתֵּי פִתֵי עָדִים, אַחַת אוֹמְרַת שְׁתֵּים, וְאַחַת אוֹמְרַת חֲמֵשׁ, שְׂיֵשׁ בְּכָלִל חֲמֵשׁ שְׁתֵּים. עַל מָה נְחֻלְקוּ — עַל פֶּת אַחַת, אֶחָד אוֹמֵר שְׁתֵּים, וְאֶחָד אוֹמֵר חֲמֵשׁ, שְׁפִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: נְחֻלְקָה עֲדוּתָן. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: יֵשׁ בְּכָלִל חֲמֵשׁ שְׁתֵּים. אִמֵּר רַב: הַכֹּל מוֹדִים בְּמוֹנָה. אִמֵּר לִיָּה רַב חֲמָא לְרַב חֲסֵדָא: מֵאִי קֶאֱמֵר? אֵילִימָא: אֶחָד אוֹמֵר חֲמֵשׁ וְלֹא שְׁתֵּים, וְאֶחָד אוֹמֵר שְׁתֵּים וְלֹא חֲמֵשׁ — הָא קָא מְכַחְשִׁי אַהֲדָדִי! אֵלָּא: אֶחָד אוֹמֵר אַחַת וּשְׁתֵּים, וְאֶחָד אוֹמֵר שְׁלֹשׁ אַרְבַּע חֲמֵשׁ.

הָא

אֲוִירָא גֵּזְרוּ אֵית סָפְרִים דְּנִרְכִּי הָכִי דְב"ש סָבְרִי אֲרָן הָעַמִּים מִשּׁוּם גָּשָׁא גֵּזְרוּ וּב"ה סָבְרִי מִשּׁוּם אֲוִירָא אֲרָן הָעַמִּים מִשּׁוּם גָּשָׁא גֵּזְרוּ עָלֶיהָ וְלֹא עַל אֲוִירָא וּמִתָּר לְכַנּוּם בָּהּ בְּשָׂדָה תַּבָּהּ וּמִגְדֵּל וּב"ה סָבְרִי אֲפֵלּוּ עַל אֲוִירָא גֵּזְרוּ וּמַש"ה הֶחֱמִירוּ לְסִתּוֹר הַכֹּל וְקָשָׁה לְגִרְסָא זֹז דְּמֵאִי טַעְמָא דְב"ש דְּנָהִי דָּלָא גֵּזְרוּ כִּי אִם מִשּׁוּם גָּשָׁא מ"מ לְסִתּוֹר הַכֹּל מִזֵּי דְהִנֵּה אֲבִית הַקְּבָרוֹת דְּלִינוּ מִטְּמֵא בְּאִוִיר וְאַפ"ה סוּתָר הַכֹּל לְכֹן נִרְאָה דְּנִרְסִינוּ אִיפְכָא ב"ש סָבְרִי מִשּׁוּם אֲוִירָא גֵּזְרוּ וְהֶחֱמִירוּ בְּאַרְזָן הָעַמִּים וּב"ה סָבְרִי מִשּׁוּם גָּשָׁא גֵּזְרוּ וּא"ת וְהֶסְתָּא נְמִי מֵאִי טַעְמָא דְב"ש אִטּוּ מִשּׁוּם דְּהֶחֱמִירוּ בָּהּ יוֹתֵר מִקְבֵּר לֹא יִסְתָּר אֵלָּא לִי וי"ל דְּלִין הָכִי נְמִי דְּכִינּוּן דְּהֶחֱמִירוּ בָּהּ לְנוֹר עַל אֲוִירָא בְּלִי לְכָל דְּאוֹתָהּ טַמְאָה אִינֵה אֵלָּא מְדַרְבְּנָן וּלְכַךְ סָנִי לָן דְּיוֹסְתָר שְׁלֵשִׁים יוֹם דָּלָא מַחֲלָפָא בְּטַמְאָה דְּאוֹרְיָתָא וּב"ה סָבְרִי מִשּׁוּם גָּשָׁא גֵּזְרוּ וְכִינּוּן דְּדִינָה בְּקִבֵּר צִרִיךְ שְׂיִסְתָּר הַכֹּל וּמִשּׁוּם דְּמַחֲלָפָא אֲרָן הָעַמִּים בְּקִבְרוֹת וְכַעֲנוּן סָבְרָא זֹז אִיבָא בְּפ' בְּהֹן גְּדוּל (לְחִמּוֹן נִזִּיר דָּף נד:) דְּקֶאֱמֵר אִי מִשּׁוּם אֲוִירָא ל"ל הִנָּהּ אֲבָל אִי מִשּׁוּם גָּשָׁא נִיחָא דְּטַעְמָא דְּהִנָּהּא בְּשָׂאֵר טַמְאוֹת וּלפ"ז ה"ג לָא דְכ"ע מִשּׁוּם אֲוִירָא גֵּזְרוּ וּלְכַךְ נִיחָא לְב"ש דָּלָא קִנִּים אֵלָּא לִי יוֹם וּב"ה סָבְרִי אַע"ג דְּגִלְוִי לְכָל דְּטַמְאָה דְּרַבְּנָן הוּא וְאִינֵה בְּשָׂאֵר אַהֵל קְנָסִינוּ לִיָּה בַּתְּחֻלַּת נִזְירוּת

וּבְהִנְסָא הוּא דְּפִלְגִינוּ: בְּשַׁנְטַמְאֵת וְאֵלְבָּא דְב"ש [אִמֵּר] רַבִּי יְהוּדָה דְּהִצְרָכָה לְמַנּוּת לִי יוֹם בֹּא"י וְנְטַמָּא בְּסוּף לִי יוֹם בֹּא"י וּמִנֵּהתָה עוֹד ז' שְׁנִים שְׁהָרִי הִצְרָכָה לְסִתּוֹר כָּל נִזְירוּת וְנִמְצָא דְלָר' יְהוּדָה הָיְתָה י"ד שְׁנִים וְלִי יוֹם וְהִינוּ דּוֹקָא לְב"ש דְּלִין צִרִיךְ לְמַנּוּת בֹּא"י רַק לִי יוֹם לְבַד דְּאִי לְב"ה זְקוּקָה לְחֹזֵר וְלְמַנּוּת בֹּא"י ז' שְׁנִים אַחֲרִים אִי נְטַמְאֵת בְּסוּף מַעֲנִן בְּנְטַמְאֵת דְּלַעִיל הָיָה כֶּךָ שְׁנַטַמָּא בְּסוּף מַעֲנִן שֶׁל הָאָרֶץ וּא"כ הָיְתָה צִרְיָכָה לָהּא נִזְירוּת כ"א שְׁנָה אוּ דְלִמָּא בְּשִׁלָּא

נְטַמְאֵת וְזֵר' יְהוּדָה אֵלִיבָא דְב"ה דּוֹקָא דְלַב"ש לֹא הִצְרָכָה לִי"ד שְׁנִים וּב'ז' שְׁנִים וְלִי יוֹם סָנִי: הֵתָא שְׁמַע עָלְתָה לֹא"י וכו' וְאִי ס"ד בְּנְטַמְאֵת וְאֵלְבָּא דְב"ש אִי הָכִי ר' יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא הָיְתָה נִזְיָרָה אֵלָּא י"ד שָׁנָה י"ד שָׁנָה וְלִי יוֹם מְבַעִי לָהּ וְלֹא גִרְסִינוּ מַה שְּׂכַתוֹב בְּסָפְרִים וְעוֹד מִתְנִיתִין וּא"ת וְדִלְמָא לִי יוֹם הָיוּ מְבַלְעִים ב'ז' שְׁנִים הֶרַאשׁוֹנִים בְּגוֹן שְׁעָשְׂתָה בְּחוּ"ל ז' שְׁנִים חֲסֵר חֲדָשׁ וְשְׁלֹשִׁים יוֹם דְּקִנְסָא בְּאַרְזָן [הָר'] ז' שְׁנִים וְלֹא יוֹתֵר וְנְטַמָּא בְּסוּף לִי יוֹם שֶׁל הַקֶּנֶם וְעָשְׂתָה עוֹד ז' שְׁנִים הָרִי י"ד בִּין הַכֹּל וְעוֹד קָשָׁה לָמַהּ לוֹ לְהַצְרִיךְ דְּבָרֵי ת"ק לֹא יִבִּיא אֵלָּא דְּבָרֵי ר' יְהוּדָה לְדַקְדָּק מֵהֶם וי"ל דַּמַּש"ה מִיַּתִּי דְּבָרֵי ת"ק לְאוֹכּוּחִי דַּלַּת"ק לֹא מִיַּרִּי בְּהַבְלָעָה דְּקִתְנִי וּלְבִסּוּף שְׂבַע שְׁנִים נְטַמְאֵת וְנִמְצָאֵת נִזְיָרָה כ"א שְׁנָה (וְלִי יוֹם) [א"כ] גַּם דְּבָרֵי ר' יְהוּדָה לֹא מִיַּרִּי בְּהַבְלָעָה וּא"כ י"ד שְׁנִים וְשְׁלֹשִׁים יוֹם מִבְּעִי לָהּ: מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי פִתֵי עָדִים מַעֲדוּת

אוֹתוֹ אֵלּוּ מַעֲיָדִין שְׁנֵי נִזְירוּת וְאֵלּוּ מַעֲיָדִין שְׁנֹזֵר חֲמֵשׁ נְחֻלְקָה עֲדוּתוֹ וְאִין פָּאן נִזְירוּת בְּלָל וּא"ת הִכִּי דְמִי אִם שְׂתַק הַנוֹזֵר שְׁתִּיקָה בְּהוּדָאָה דְּמִיא וי"ל שְׁהַנוֹזֵר מְכַחֵשׁ כָּל אַחַת וְאַחַת דְּאִי מוֹדָה לְאַחַת לָמַהּ לֹא יְהִיָּה בְּהוּדָאָתוֹ א"נ בְּאוֹמֵר אִינִי יוֹדַע וְהֶסְתָּא צִרִיךְ לְדוֹן לְפִי הָעֲדוּת א"נ בְּשִׁשּׁוּתַק וְכִאֵן שְׁפִי הַכְּתוּת יַחַד דָּלָא הָיוּ שְׁתִּיקוּתָהּ בְּהוּדָאָה דְּלֹאֵו מוֹדָה הוּא דְּאִמֵּר מַה לִּי לְהַכְחִישׁוֹן הָא שְׁפִיָּהֵן מְכַחֲשִׁין זֶה אֵת זֶה וּב"ה אוֹמְרִים יֵשׁ בְּכָלִל חֲמֵשׁ שְׁנִים [וּמוֹנָה] ב' דְּהָיוּ כְּאֵלּוּ

אִמְרוּ שְׁפִיָּהֵן שְׁנִים גְּזִרְתָּ: מִתְנִיתִין דְּקִתְנִי דְּפִלְגִי ב"ש וּב"ה בְּשְׁפִי פִתֵי עֲדוּת [דָּלָא בְּהָא]. תַּנָּא דָּר' יִשְׁמַעְאֵל: אִמֵּר רַב הַכֹּל מוֹדִים בְּמוֹנָה שְׁנֻחְלָקָה הָעֲדוּת

לְרַבִּי יִשְׁמַעְיָל דְּאִמֵּר דְּפִלְגִי בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל בְּכַת אַחַת הָיְנוּ בְּשִׁאוֹמֵר אֶחָד שְׁנִים וְאֶחָד אוֹמֵר חֲמֵשׁ אֲבָל אִם מוֹנִה בְּדַמְסִיק וְאִזַּל נְחֻלְקָה הָעֲדוּת: מֵאִי קֶאֱמֵר בְּלוֹמֵר וְהִכִּי דְמִי מוֹנִה דְּקֶאֱמֵר אֵלִימָא דְּקָא מְכַחְשִׁי אַהֲדָדִי לְהָדִיא בְּדִקְאֲמֵר חֲמֵשׁ וְלֹא שְׁנִים כּו' בְּשִׁטְרָא דְנְחֻלְקָה עֲדוּתָן וּמֵאִי קָא מַשְׁמַע לָן רַב אֵלָּא אֶחָד אוֹמֵר אַחַת וְשְׁנִים וְאֶחָד אוֹמֵר שְׁלֹשׁ וְאַרְבַּע וְחֲמֵשׁ וְאִינִים מְכַחֲשִׁים בְּפִרוּשׁ זֶה אֵת זֶה וּקמ"ל רַב דְּכִינּוּן דְּכָל חַד וַחַד נַחַת לְמַעְיָנָא שְׂוִיה אִינוּ אוֹמֵר שְׁנִים בְּכַת אַחַת אֵלָּא אוֹמֵר אַחַת וְשְׁנִים כְּאֵלּוּ אִמֵּר לֹא אַחַת וְשְׁנִים גָּדֵר אֵלָּא שֶׁל שְׁלֹשׁ וְאַרְבַּע וְה' וְהָא שְׂאִמֵּר אַחַת וְשְׁנִים כְּאֵלּוּ אוֹמֵר וְלֹא גָדֵר שְׁלֹשׁ וְאַרְבַּע וְחֲמֵשׁ:

 עין משפט נר מצוה
--

א מוי' פי"א מהל' טומאות מות
הל' א:
ב מוי' פג' מהל' נזירות הל' ט:

כ:

	עין משפט גזר מצווה
---------------------------------------	-----------------------------------

א סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד סי' רכט סעי' ג:

ב מו"י פב' מהל' נזירות הל' ד':

ג מו"י פד' מהל' נדרים הל' ט:

ד סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד סי' רלד סעי' נג נב נד:

ה מו"י פ"ג מהל' נדרים הל' יא:

ו מו"י פ"ג מהל' נדרים הל' יב:

ז מו"י פ"ג מהל' נדרים הל' יג:

ח מו"י פ"ג מהל' נדרים הל' יד:

ט מו"י פב' מהל' נזירות הל' ד':

י מו"י פב' מהל' שבועות הל' יז:

ה"ג תו ל"ל השתא י"ל חמירתא אמר קלתא לא כ"ש וְלֹא גָרְסִינן אַמר

רב וה"פ דפרין [אמאי] קאמר דהוי הכחשה משום דאמרנין בינו דזה [אמר] שלש ארבע חמש וְלֹא אַמר גַם אחת ושפסם הוי כאלו אומר בפרוש וְלֹא אחת ושפסם נזר אמאי נימא דְלֹא הוי הכחשה ומה שלא הזכיר אחת ושפסם דמה לו להזכיר חמירקתא דהינו שלש וארבע וּחֲמֵשׁ אַמר קִלְתָּא לֹא אַמר הָא מצינו למימר דאחת ושפסם בכלל דבריו ומוסיף הוא על האחד אֶלֶּא וְדָא לֹא הוי

הכחשה: **אַמְרִי** **בַּמַּעֲרָבָא** איז הכחשה במונָה דנדאי בי אַמר איִדךָ שלש וארבע וּחֲמֵשׁ לֹא מעט שלא אַמר הנוזר אחת ושפסם ובידושלמי דסנֵהדרין משמע דמונָה הוי הכחשה רפילו טפי כאלו אַמר [לא] אחת ושפסם [אלא] שלש וארבע דקאמר דהָס אַמר רב מחלקת בכלל אַבֵּל בַּפֶּרֶט לכ"ע נחלקה עדותן ואין כאן גזירות ורבי יוחנן אומר בַּפֶּרֶט נחלקו אַבֵּל בַּכֵּלל לכ"ע וְשֵׁ בַכֵּלל חֲמֵשׁ שְׁפִים: **מִתְנַיִ** **מִי** **שְׂאֹמֵר הַרִינִי** נִזִּיר וּשְׂמַע חֲבֵרוֹ וְאַנִּי וְאַנִּי כלומר שנים שמעו לראשון שִׁקְבֵּל גִּזְרֹת וְהֵאָחֵד אומר ואני וכן השני אומר ואני כלם גזירים הֵתֵר הִרְאִשׁוּן אִס הִרְאִשׁוּן בֵּא לְחִכָּס וְהִתִּיר לוֹ נִגְדְרוּ גַם הֶאֱחָרוּנִים הִתְרוּ לְפִי שְׂאֹמְרוֹ וְאִנִּי כְּמוֹהוּ וְתַלְוּ נִגְדֵיָהֶם בְּנִגְדְרוֹ הֵתֵר הֶאֱחָרוּן ע"י חִכָּס הוּא מֵתֵר וְכֵן אִסוּרִים אִס לֹא יִתְּרוּ גַם הֵם נִגְדֵיָהֶם ע"י חִכָּס אַבֵּל בִּלָּא הִתְּרָה לֹא שָׁלֹא תַלְוּ נִגְדֵיָהֶם בְּנִגְדֵר

הֶאֱחָרוּן: **פִּי** **כַּפּוּיּוֹ** **שְׁעָרֵי** **כְּשַׁעְרוֹ** ה"ז נִזִּיר בַּגִּמְרָא מִכְּרַשׁ: **הַרִינִי** **נִזִּיר** וּשְׂמַעָה אֲשֶׁתוֹ וְאַמְרָה וְאַנִּי מֵיִפֵּר אֶת שְׁלָה וְשָׁלוֹ קָיָם דְלֹא תֵלֶה כֵּלל נִגְדְרוּ בְּנִגְדָּה אֶלֶּא אֲדַרְבֵּהּ הִיא אִמְרָה וְאִנִּי גִזִּירָה כְּמוֹךָ אַחֵר שֶׁהוּא כָּכֵר נִגְדֵר בְּגִזְרֵ: **הַרִינִי** **נִזִּירָה** וּשְׂמַע בַּעֲלָה וְאַמֵר וְאַנִּי אֵינִי יִכּוֹל לְהִפֵּר בַּגִּמְרָא בְּעִי לֹאִכְחוּי מִנָּה דְּבַעַל מַעֲקָר קֹא עֵקֶר נִגְדֵר אֲשֶׁתוֹ מַעֲקָרוֹ

וְלִכְךָ אֵינִי יִכּוֹל לְהִפֵּר שְׂאִס מִפֵּר לֶּה א"כ יִתְּבַטֵּל גַם אֶת שְׁלֹו שְׁנִגְדְרוֹ תַלְוּ בְּנִגְדָּה וְכִדְתַּנּוּ לַעֲיֵל הֵתֵר הִרְאִשׁוּן וְהִינוּ רִשְׁאִי לְגִרַם דְּכֵר לִהְיוֹת נִגְדְרוּ מִבְּטֹל כְּדִכְתִּיב לֹא יַחַל דְּכֵרֹו וְדִקְשִׁינן הוּא אֵינִי מַחַל אַבֵּל אַחֲרִים מוֹחֲלִין לוֹ וְדָחִי בַּגִּמְרָא דְלַעֲזֹלַם מִנּוּ גַזְרַּ מִהִפְרָה וְאִילָךְ מִהִשְׁתָּא אַבֵּל בִּי נִמִּי

מֵיפֵר אֶת שְׁלָה וְשֵׁלֹו קָיָם מ"מ חַל נִגְדָּה עַד עֵתָה וְנִזִּירִיתָה אֵינִי וְכּוֹל לְהִפֵּר דְּכִינּוּן דְאִמֵר וְאִנִּי קָיָם לֶּה נִגְדָּה: **הַרְנִי** **נִזִּיר** וְאַתָּה כְּלוּמֵר וְכִי גַם אֶת רוֹצֶה לַדֵּר בְּגִזִּיר וְאִמְרָה אֲמֵן פִּי קִבֵּלָה עֲלֵיהּ גִּזְרֹת מֵיפֵר אֶת שְׁלָה וְשֵׁלֹו קָיָם דְלֹא תֵלֶה נִגְדְרוּ בְּנִגְדָּה אַבֵּל אִס לֹא אִמְרָה אֲמֵן הִיא מִתְּרַת שְׂאִינִי וְכּוֹל לְהִדְרָה בַּע"כ וְדָא מַה

דְאִמֵר לֶּה וְאֶת לֹא הִוי קָיוּם שְׂאִין הִנְגֵד חַל עֲלֵיהּ אֶלֶּא בַּשְׂאִמְרָה אֲמֵן וַעֲדִין אֵינִי יוֹדַע אִס תַּקְבֵּלְנֹו אִס לֹאֹ וְלִכְךָ לֹא הִוי קָיוּם: **הַרְנִי** **נִזִּירָה** וְאַתָּה דְכִי גִרַם ר"ת וְשִׁמַּע בַּעֲלָה וְאִמֵר אֲמֵן אֵינִי וְכּוֹל לְהִפֵּר אִי מַעֲקָר [קֹא עֵקֶר] יִחֲסֹא מִשּׁוּם דְא"כ יִתְּבַטֵּל גִּזְרֹתוֹתוֹ וְאִי מִנּוּ גַזְרַּ מִשּׁוּם דְּהִנִּי קָיוּם בִּי אִמֵר אֲמֵן כְּמוֹ וְאִנִּי כְּדַלְעִיל:

הג"ה גמ' יתיב ר"ש בן לקיש קמח דר' יהודה נשיאה ויתב וקאמר והוא ששהתפיסו כלם בתוך כדי דבור כדמפרש והולך כדי שאלת שלום תלמיד לרב דהינו שלום עליך רבי ג' תבות ה"נ יכולין שלשה אנשים להתפיס עצמן בראשון שנגזר בגזיר שכל אחד אומר ואני הם שלש תבות דאפילו האחרון תוך כדי דבור מן

הראשון אבֵּל הקביעי אינו יכול להתפיס עצמו בראשון אפלו אמר ואני שִׁכְבָּר שֶׁהו כדי דבור מן הראשון ולכך לא חול גזירות ארביעי: **אַמֵר** **לִי**ה תו לא שִׁבְחָתָּ רִוְחָא לְתַלְמִידָא כְלוּמֵר תַלְמִיד שְׁשַׁמַּע לְאָחֵד שְׁנִגְדֵר בְּגִזִּיר וּבִקָּשׁ לוֹמֵר וְאִנִּי וּבְתוֹךְ כֶּךָ עוֹבֵד רַבּוֹ לִפְנֵי וְהוּא חֵיב לְהַקְדִּים לוֹ שְׁלוֹם וְלוֹמֵר שְׁלוֹם עֲלֶיךָ רַבִּי [וְהֵם שְׁלֹשׁ תְּבוּת] שׁוֹב לֹא יוֹעִיל לְהִתְפִּיס בְּגִזִּיר אִס יאמר ואני שִׁכְבָּר שֶׁה כדי דבור ואין זו סְבָרָא אֶלֶּא וְדָאִי גַם הַקְּבִיעִי נִתְפָּס הוֹאִיל וְלֹא שָׁהּ כֵּלל לֹאֲחֵר כְּדי דבור אֶלֶּא לֹאלְתֵר אַחֵר כְּדי דבור אִמֵר וְאִנִּי אַבֵּל הַחֲמִישִׁי וְדָאִי אֵינִי נִתְפָּס שְׁשֶׁה קַצַּת אַחֵר כְּדי דבור:

מי שאמר פרק שלישי נזיר

הָא ל"נ לְמַהֲדֵר וְלִמְתַּנִּי: הַשְׁתָּא י"ל

הָא לְמָה לִי? הַשְׁתָּא יֵשׁ לוֹמֵר: חֲמִירְתָּא אַמֵר רַב, קִיִּלְתָּא לֹא אַמֵר?! אַמְרִי בַּמַּעֲרָבָא: אֵין הַכְּחַשָּׁה בְּמוֹנָה. הַדְרֹו עֲלָה מִי שְׂאֹמֵר ^(א"נ) **מִי**

שְׂאֹמֵר **"הַרִינִי** **נִזִּיר"** וּשְׂמַע חֲבֵירוֹ וְאַמֵר **"וְאַנִי"**, **"וְאַנִי"** — כּוּלָם נִזִּירִים. הוֹתֵר הָרֵאשׁוֹן — הוֹתֵרֹו כּוּלָן. הוֹתֵר הָאֲחֵרוֹן — הָאֲחֵרוֹן מוֹתֵר וְכּוּלָם אֲסוּרִין. אַמֵר **"הַרִינִי** **נִזִּיר"**, וּשְׂמַע חֲבֵירוֹ וְאַמֵר **"פִּי כַּפּוּיּוֹ** **וּשְׁעָרֵי כְּשַׁעְרוֹ"** — הַרִי זֶה נִזִּיר. **"י"י"הַרִינִי נִזִּיר"**, וּשְׂמַעָה אֲשֶׁתוֹ וְאַמְרָה **"וְאַנִי"** — מֵיפֵר אֶת שְׁלָה, וְשָׁלוֹ קָיָים. **"הַרִינִי** **נִזִּירָה"**, וּשְׂמַע בַּעֲלָה וְאַמֵר **"וְאַנִי"** — אֵינִי יִכּוֹל לְהִפֵּר. **"הַרִינִי** **נִזִּיר** וְאַתָּ", וְאַמְרָה **"אַמִן"** — מֵיפֵר אֶת שְׁלָה, וְשָׁלוֹ קָיָים. **"הַרִינִי** **נִזִּירָה** וְאַתָּה", וְאַמֵר **"אַמִן"** — אֵינִי יִכּוֹל לְהִפֵּר. **"גָּמִי יְתִיב רִישׁ לְקִישׁ** **קַמִּיָּה דְרַבִּי יְהוּדָה** **נְשִׂיאָה וְיְתִיב וְקֹאמֵר: וְהוּא שְׁהִתְפִּיסוֹ כּוּלָן בְּתוֹךְ כְּדִי דִּיבּוּר. וְכִמָּה תוֹךְ כְּדִי דִּיבּוּר — כְּדִי שְׂאֵלַת שְׁלוֹם, וְכִמָּה כְּדִי שְׂאֵלַת שְׁלוֹם — כְּדִי שְׂאֹמֵר שְׁלוֹם תַלְמִיד לְרַב. אַמֵר לִיָּה: תוֹב לֹא שִׁבְחָתָּ רִוְחָא לְתַלְמִידָא!**

תַּנְיָא

וְאֶחָת אִומְרַת אַחַת שְׁפִיס וְשְׁנִיָּה אִומְרַת ג' ד' ה' שְׁמַעִין לִיָּה לְרַב נְחֻלְקָה עֲדוּתָן בַּקִּלְתָּא דְלֹא הִווּ אֶלֶּא חַד וְחַד לֹא אַמר דְנְחֻלְקָה עֲדוּתָן פְּשִׁטָא דְנִדְאִי אַמר וְהִיבָא שְׁמַעִין לִיָּה לְרַב דְאִמֵר דְכִי בַמַס' סְנֵהֲדִרִין יְרוּשְׁלַמִית (פ"ה) דְקַתְנִי דְהָס לְהַךְ מַתְנִי דְהִכָּא וְכַתִּיבָא תַמָן דְכִי תַנִּינן תַמָן מִי שְׁהִיו שְׁפִי כַפּוּי עֲדִים מְעִידִים אִותוֹן אֶלֹו מְעִידִים שְׁנִיר שְׁפִיס וְאֶלֹו מְעִידִים שְׁנִיר חֲמַשׁ ב"ש אִומְרִים נְחֻלְקָה עֲדוּתָן ואין כאן גזירות כלל וב"ה אומרים יש בכלל חמש ב' שיהא גזיר שפסם ואמר רב בכלל נחלקו אבֵּל בַּפֶּרֶט דְּכַרִי הַכֵּל נְחֻלְקָה הַעֲדוּת ור' יוחנן אומר בַּפֶּרֶט נחלקו אַבֵּל בַּכֵּלל יש בכלל חמש שפסם יהא גזיר שפסם פֶּרֶט כְּנוּן שֶׁהֶאֱחַת אִומְרַת אַחַת שְׁפִיס וְהַשְּׁנִיָּה אִומְרַת ג' ד' ה' כֵּלל שֶׁהֶאֱחַת אִומְרַת שְׁפִיס וְהַשְּׁנִיָּה אִומְרַת ה': אִמְרִי בַּמַּעֲרָבָא אֵין הַכְּחַשָּׁה בְּמוֹנָה שְׂאִס אָחֵד אומר אחת שפסם וְאָחֵד אומר שלש ארבע חמש אין זו הכחשה ויש בכלל חמש שפסם ויהא גזיר שפסם: מַתְנִי מִי שְׂאִמֵר הַרִינִי גִזִּיר וְשִׁמַּע חֲבֵירוֹ וְאִמֵר וְאִנִּי כו' וכן חֲבֵירוֹ אִמר וְאִנִּי: הֵתֵר רֵאשׁוֹן שְׁנַשְׂאֵל עַל גִּזְרֹתוֹתוֹ הִתְרוּ כֵּלל שְׁכֵן תַלְו גִּזְרֹתָן בְּרֵאשׁוֹן: גַּמ' וְיִתִּיב ר"ל קַמַּה דְר' יְהוּדָה נְשִׂיאָה וְיִתִּב וְקֹאמֵר בִּי תַנּוּ בַמַתְנִי

וְכֵן גִּזִּירִים כְּנוּן שֶׁהִתְפִּיסוּ כֵּלל בְּתוֹךְ כְּדי דְבוּר שֶׁל רֵאשׁוֹן דְּכַכְּדי שְׂאִילַת תַלְמִיד

לְרַב דְאִית בַּה שְׁלֹשׁ תְּבוּת שְׁלוֹם עֲלֶיךָ רַבִּי הִתְפִּיסוֹ כֵּלל וּמַתְנִיתוֹן דְקַתְנִי וְאִנִּי וְאִנִּי

דְלֹא תַנִּי אֶלֶּא תַרִין דְּוָקֹא קַתְנִי דְכִי שְׁקֻלְתָּ לַחֲדָא תַבָּהּ מִקַּמָּא דְאִמֵר הַרִנִי גִזִּיר

וּמַצְרַפַּת לִיָּה לְהַנִךְ דְאִמְרִי וְאִנִּי וְאִנִּי שְׁכֵּלן שְׁלֵשָׁה נִגְדְרוּ בְתוֹךְ כְּדי שְׂאִילַת שְׁלוֹם תַלְמִיד

לְרַב דְּהִנּוּ נִמִּי שְׁלֵשָׁה תְּבוּת: תוֹב לֹא שִׁבְחָתָּ רִוְחָא לְתַלְמִידָא דְלִימָא לִיָּה אֶלֶּא הַנִךְ

תַּלַּת מַלִּי וְלֹאֹו מִשּׁוּם דְאִית לֶּה לְרַבִּי יְהוּדָה נְשִׂיאָה דְלִימָא לִיָּה טַפִּי אֶלֶּא מְלִתָּא

בַּעֲלָמָא קמ"ל וּמִסְבֵּע לִיָּה לְרִישׁ לְקִישׁ:

וְלִכְךָ אֵינִי יִכּוֹל לְהִפֵּר שְׂאִס מִפֵּר לֶּה א"כ יִתְּבַטֵּל גַם אֶת שְׁלֹו שְׁנִגְדְרוֹ תַלְוּ בְּנִגְדָּה וְכִדְתַּנּוּ לַעֲיֵל הֵתֵר הִרְאִשׁוּן וְהִינוּ רִשְׁאִי לְגִרַם דְּכֵר לִהְיוֹת נִגְדְרוּ מִבְּטֹל כְּדִכְתִּיב לֹא יַחַל דְּכֵרֹו וְדִקְשִׁינן הוּא אֵינִי מַחַל אַבֵּל אַחֲרִים מוֹחֲלִין לוֹ וְדָחִי בַּגִּמְרָא דְלַעֲזֹלַם מִנּוּ גַזְרַּ מִהִפְרָה וְאִילָךְ מִהִשְׁתָּא אַבֵּל בִּי נִמִּי מֵיפֵר אֶת שְׁלָה וְשֵׁלֹו קָיָם מ"מ חַל נִגְדָּה עַד עֵתָה וְנִזִּירִיתָה אֵינִי וְכּוֹל לְהִפֵּר דְּכִינּוּן דְאִמֵר וְאִנִּי קָיָם לֶּה נִגְדָּה: **הַרְנִי** **נִזִּיר** וְאַתָּה כְּלוּמֵר וְכִי גַם אֶת רוֹצֶה לַדֵּר בְּגִזִּיר וְאִמְרָה אֲמֵן פִּי קִבֵּלָה עֲלֵיהּ גִּזְרֹת מֵיפֵר אֶת שְׁלָה וְשֵׁלֹו קָיָם דְלֹא תֵלֶה נִגְדְרוּ בְּנִגְדָּה אַבֵּל אִס לֹא אִמְרָה אֲמֵן הִיא מִתְּרַת שְׂאִינִי וְכּוֹל לְהִדְרָה בַּע"כ וְדָא מַה

דְאִמֵר לֶּה וְאֶת לֹא הִוי קָיוּם שְׂאִין הִנְגֵד חַל עֲלֵיהּ אֶלֶּא בַּשְׂאִמְרָה אֲמֵן וַעֲדִין אֵינִי יוֹדַע אִס תַּקְבֵּלְנֹו אִס לֹאֹ וְלִכְךָ לֹא הִוי קָיוּם: **הַרְנִי** **נִזִּירָה** וְאַתָּה דְכִי גִרַם ר"ת וְשִׁמַּע בַּעֲלָה וְאִמֵר אֲמֵן אֵינִי וְכּוֹל לְהִפֵּר אִי מַעֲקָר [קֹא עֵקֶר] יִחֲסֹא מִשּׁוּם דְא"כ יִתְּבַטֵּל גִּזְרֹתוֹתוֹ וְאִי מִנּוּ גַזְרַּ מִשּׁוּם דְּהִנִּי קָיוּם בִּי אִמֵר אֲמֵן כְּמוֹ וְאִנִּי כְּדַלְעִיל:

הג"ה גמ' יתיב ר"ש בן לקיש קמח דר' יהודה נשיאה ויתב וקאמר והוא ששהתפיסו כלם בתוך כדי דבור כדמפרש והולך כדי שאלת שלום תלמיד לרב דהינו שלום עליך רבי ג' תבות ה"נ יכולין שלשה אנשים להתפיס עצמן בראשון שנגזר בגזיר שכל אחד אומר ואני הם שלש תבות דאפילו האחרון תוך כדי דבור מן

הראשון אבֵּל הקביעי אינו יכול להתפיס עצמו בראשון אפלו אמר ואני שִׁכְבָּר שֶׁהו כדי דבור מן הראשון ולכך לא חול גזירות ארביעי: **אַמֵר** **לִי**ה תו לא שִׁבְחָתָּ רִוְחָא לְתַלְמִידָא כְלוּמֵר תַלְמִיד שְׁשַׁמַּע לְאָחֵד שְׁנִגְדֵר בְּגִזִּיר וּבִקָּשׁ לוֹמֵר וְאִנִּי וּבְתוֹךְ כֶּךָ עוֹבֵד רַבּוֹ לִפְנֵי וְהוּא חֵיב לְהַקְדִּים לוֹ שְׁלוֹם וְלוֹמֵר שְׁלוֹם עֲלֶיךָ רַבִּי [וְהֵם שְׁלֹשׁ תְּבוּת] שׁוֹב לֹא יוֹעִיל לְהִתְפִּיס בְּגִזִּיר אִס יאמר ואני שִׁכְבָּר שֶׁה כדי דבור ואין זו סְבָרָא אֶלֶּא וְדָאִי גַם הַקְּבִיעִי נִתְפָּס הוֹאִיל וְלֹא שָׁהּ כֵּלל לֹאֲחֵר כְּדי דבור אֶלֶּא לֹאלְתֵר אַחֵר כְּדי דבור אִמֵר וְאִנִּי אַבֵּל הַחֲמִישִׁי וְדָאִי אֵינִי נִתְפָּס שְׁשֶׁה קַצַּת אַחֵר כְּדי דבור:

מסורת הש"ס

א תוספתא נזיר

תורה אור השלם

ואם־היו תהנה לאיש ויגדריה עליה או מבטא שפתיה אשר וגו' [במדבר ל, ז-טז]

ואם־היו תהנה לאיש ויגדריה עליה או מבטא שפתיה אשר וגו'

[במדבר ל, ז-טז]

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

כא.

מסורת הש"ס
א נדרים סו; משנה נדרים

עין משפט
נר מצוה

א סמוג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד
סי' רכט סעי' ג:
ב מיי' פד' מהל' נדרים הל' ט:
ג מיי' פב' מהל' נזירות הל' ד:

תנאי נמי הכי דבעינן שיהו נתפסין בתוך כדי דבור: הוא אסור
תנאי נמי הכי פרוש כרבי שמעון בן לקיש: מי שאמר הריני נזיר ושמע חברו
ושקה כדי דבור פי' כדי דבור דוקא ולא
יותר ואומר מעד ואני הוא אסור פרוש
הראשון שגזר בגזיר וחברו מתר אלמא
דלא מצו לאתפוסו אלא שהן כלם תוך
כדי דבור אבל רבביעי ששהה אחר כדי
דבור לא כר"ל: לימא מסייע לה מי
שאמר הריני נזיר מתניחין היא וכו'
וקתני ואני ותו לא לרבי יהודה גסיאה
מצו למתני ואני ואני חרבע פעמים וא"ת
ולרשב"ל נמי נתני ואני ואני שלש פעמים
וי"ל דהכי קאמר בשלמא לרשב"ל [לא]
אצטריכא ליה למתני אלף ב' פעמים ואני
לאשמועינן דגם השני נתפס בראשון
שהוא תוך כדי דבור ואע"ג דאמצעי
מפסיק בדבורו בין ראשון לשלישי והוא
הגין דגם לשלישי שיאמר ואני יתפס
בראשון דאין שום סבבה לחלק בין שני
לשלישי ששניהם עומדים תוך כדי דבור
אבל לר' יהודה גסיאה אי איתא דרביעי
נמי נתפס בראשון לתני דהא נדאי חדוש
הוא ואצטריכא לי' לאשמועינן אע"ג
דשהו כבר תוך כדי דבור כיון שהוא
סמוך לאלתר לכדי דבור ומשני אטו תנא
פי רובכלא כו' בלומר אה"נ דהני מצו
לאתנויי חרבע פעמים ואני ולא חס
למנות כל מה שהיה יכול למנות: ומשפטי
אה"ג ומשום דקתני סיפא וכו' מפלג
דאפא אמצעי משום הכי קתני ואני ואני
וא"ת דהיא גופא תקשי דלתני חד ואני
וקיפא לתני הטר הראשון הטר השני
הטר השני לא הטר הראשון וי"ל דלמ"ד
לקמן חד בחברה מתפס נקט למדק
מנה אחרון הוא דליכא אחרני בתרה
אבל אמצעי דאפא אחרני בתרה ומשפטי
אותו שאחריו כדזנק לקמן ולמ"ד
דבקמא מיתפסו ותני אמצעי למדק
בבסמוך ראשון הוא דשרי על אחריו הא
אמצעי לא הטר של אחריו דבקמא
מתפס: חד בחברה מתפס דהינו כל
אחד בבסמוך לו ובתוך כדי דבור לחברו
או דלמא בקמא שאמר הרני נזיר
מיתפסו כלם: מיתפסו ואזלו לעולם

תנאי נמי הכי: מי שאמר "הריני נזיר", ושמע חברו
ושקה כדי דבור, ואמר "ואני" — הוא אסור, ובחבירו
מותר. וכמה כדי דבור — כדי שאילת שלום תלמיד
לרב. לימא מסייעא ליה: מי שאמר "הריני נזיר", ושמע
חבירו ואמר "ואני" "ואני", ותו לא! תנא פי רובכלא
ליחשיב ולזיזל?! וליתני חד ולשמעינן הני! הכא נמי,
ומשום דקתני סיפא הותר הראשון הותרו כולן, הותר
האחרון — האחרון מותר וכולן אסורין, מפלג דאיכא
אמצעי, ומשום הכי קתני "ואני" "ואני". איבעיא להו:
חד בבכריה מיתפס, או דלמא בקמא מיתפס? למאי
נפקא מינה — לאתפוסו ומיזל. אי אמרת חד בבכריה
מתפס — מתפסין ואזלין לעולם. ואי אמרת בקמא
מתפס — טפי מכדי דבור לא מתפסין. מאי? תא שמע:
"הריני נזיר", ושמע חבירו ואמר "ואני" "ואני", ותו
לא מידי, שמע מינה בקמא הוא דמתפס, דאי סלקא
דעתה חד בבכריה מיתפס — ליתני טובא "ואני"! תנא
פי רובכלא ליחשיב ולזיזל?! וליתני חד ולשמעינן
כולהון! אידי דקתני הותר הראשון — הותרו כולן,
הותר האחרון — האחרון מותר וכולן אסורין, מפלג
דאיכא אמצעי, משום הכי קתני "ואני" "ואני". תא
שמע: הותר הראשון — הותרו כולן. ראשון הוא דשרו,
הא אמצעי לא, שמע מינה בקמא מתפסין. אימא לה:
לעולם חד בבכריה מתפס. ואידי דבעי מיתנא
"הותרו כולן", דאי תנא אמצעי, איכא ראשון דלא
משפטי, משום הכי קתני ראשון. תא שמע: הותר
האחרון — האחרון מותר וכולן אסורין. דלא איכא
אחרניא בתריה, אבל אמצעי, דאיכא אחרניא בתריה
— משפטי. שמע מינה חד בבכריה מתפס. לעולם
אימא לה: בקמא מיתפסין, ומאי "אחרון" דקתני —
אמצעי, ואידי דתנא ראשון, תנא אחרון. תא שמע,
דתנאי בהדא: הותר הראשון — הותרו כולן, הותר
האחרון — האחרון מותר וכולן אסורין, הותר אמצעי
— הימנו ולמטה מותר, הימנו ולמעלה — אסור, שמע
מינה חד בבכריה מתפס, שמע מינה. "הריני נזיר",
ושמע חבירו ואמר "פי כפיו ושפרי כשפירו וכו'".
משום דאמר "פי כפיו ושפרי כשפירו" הרי נזיר?

ורמינהו:

ואפי' מאה ואי בקמא מתפס טפי מכדי דבור לא היה מתפס לרשב"ל כדאית ליה
ולרבי יהודה גסיאה אפי' ד' פיון דבסמוך לכדי דבור לאלתר: ת"ש מי שאמר
הריני נזיר וכו' דאי ס"ד חד בחברה מתפס לתני ואני ואני טובא: מפלג דאיכא
אמצעי מש"ה קתני ואני ואני ולדקדק [דאיכא] אמצעי כמו דקדק והולך לשני
פנים מתניחין: ראשון הוא דשרו אותם שאחריו (יד נזירה) מתפס מדלל קתני
הטר אמצעי הטר אחרון: אחרון הוא דליכא אחרני בתרה הלכך כשהטר הוא כלן
אסורין אבל לאמצעי דאיכא אחרני בתרה לא מצו למתני הטר הוא כלן אסורים
דשל אחרון נמי הטר: ש"מ חד בחברה מתפס מדלל תנא הטר האמצעי הינו אחרון הינו אמצעי ואיזי דתנא ראשון תנא לשנא
דאחרון והא נמי דהוא אחרון לראשון: תא שמע דתנאי בהדא וכו' הטר אמצעי הימנו ולמטה מתר אלמא חד בחברה מתפס:

דמתפס ביה וש"מ דחד בחברה מתפס: לעולם אימא לך בקמא
מתפסין והאי אחרון דקאמר הינו אמצעי וקאמר לך דאפי' על
אחרון לא הטר משום דבקמא מתפסין והאי דקאמרי ליה אחרון לאו
דוקא אלא איזי דתנא ראשון תנא אחרון: ת"ש דתנאי בהדא כו'
הטר האמצעי הימנו ולמטה מתר דהינו אחרון וש"מ דכל חד וחד
בבכריה מתפס ש"מ: משום דקאמר פי כפיו דמשמע דקאמר פי נזיר
ושפרי נזיר מי הני נזיר:

דשל אחרון נמי הטר: ש"מ חד בחברה מתפס מדלל תנא הטר האמצעי הינו אחרון הינו אמצעי ואיזי דתנא ראשון תנא לשנא
דאחרון והא נמי דהוא אחרון לראשון: תא שמע דתנאי בהדא וכו' הטר אמצעי הימנו ולמטה מתר אלמא חד בחברה מתפס:

כא:

עין משפט גור מצוה

א מויד' פא' מהל' נזירות הל' טז:

ב מויד' פב' מהל' נזירות הל' ד:

ג מויד' פד' מהל' פסולי המוקדשין הל' א:

יָדִי נִזְיָרָה כו' וה"ה בַּמתניתוין אי לא פי כפיו אָלֵא פי נזיר נשַׁעֲרִי

נזיר לא אָמר כלום דאין הנִשְׁמָה תלִיָה בו:
דְּאָמַר פִּי כַפּיו מִיַּיִן כלומר בַּמתניתוין שְׁאֵלִי הוֹאִיל וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ שָׁנָדַר וְזֹאֵי קֵאמַר דְּכִי לַעֲגִין אֲסוּר יִיִן אָבֵל בַּצְּרִיתָא דְקֵאמַר מַעֲצָמוֹ בְּלֹא שְׁמִיעָה דְחֲבֵרוֹ נזיר לֹאוּ כָּלוּם הוּא כִּינֵן דְּאִין הִנִּשְׁמָה [תלִיָה בּו] וּפִי כַפּיו מִיַּיִן מֵהֵי אֲפִילוֹ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאָמַר לַעֲיֹל (נזיר דף ג:) עַד שֶׁזִּיר מִכְּלוֹ הֵבֵא מוֹזָה דְלֹא גָרַע מַדּוּת וְכֵן מִדְּרַבִּי מִסְּלָסֵל וּמִכְּלָכֵל דפ"ק (לַעֲיֹל נזיר דף ב.) דְּהֵי נזיר וּא"ת כִּי אָמַר נָמִי וְזִי נזיר [נִימָא] דה"ק וְזִי כִידּוֹ מִלְּהִטְמָאוֹת לַמַּתִּים וְרַגְלִי כְּרַגְלוֹ מִלְּהַכְנֵם בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וי"ל דִּהֲה"נ דְּזִי שְׁמַע לַחֲבֵרוֹ שָׁנָדַר בְּנִזְיֹר וְאָמַר וְזִי כִידּוֹ מֵהֵי וּה"נ תַּנְיָא בַּתּוֹסַפְתָּא (פ"ג) דְּרִישָׁא דְצְרִיתָא בְּהִלּוֹ וְזִי כִידּוֹ רַגְלִי כְּרַגְלֵי הָרִי זֶה נזיר:
בַּעַל

מֵעָקָר קָא עָשַׂר הֶנָּדַר מַעֲקָרָא בְּשִׁמְפַר לֹאשְׁתּוֹ וְהֵי כָּאלּוּ לֹא חָל מַעוּלָם כְּמוֹ חָכַם שְׁעוּקָר הֶנָּדַר מַעֲקָרוֹ אִוּ מִנּוּ גַּם מִהֲפָרָה וְאִילָן הוּא דִּמְתַּבְּטֹל הֶנָּדַר וְעַד הֶהֱפָרָה הִיא מְהִיס:
אִי אָמְרִינוּ מֵעָקָר עָשַׂר חֲבֵרְתָּה נָמִי מִישְׁתַּרְאִי שְׁהָרִי הוּא כָּאלּוּ לֹא חָל הֶנָּדַר מַעוּלָם וְאִי אָמְרִינוּ מִנּוּ גַּם הִיא מִישְׁתַּרְאִי וְחֲבֵרְתָּה אֲסוּרָה לְפִי שְׁהִיתָה הֶרֶאשׁוּנָה בְּכָל זֵינ נזירות עד הֶהֱפָרָה וְשִׁפִּיר מִתְּפִיס בָּהּ שְׁעִיה וְהִפְרַת הֶרֶאשׁוּנָה אִינֵה מוֹנַעֶלַת לַשְׁעִיה וְנִהִי דְלָגְבִי חָכַם הִסַּר הֶנָּדַר הֶרֶאשׁוֹן הִתְרִי כָּלָם הֵינּוּ מֵשׁוּם דְּחָכַם עוּקָר הֶנָּדַר מַעֲקָרוֹ וְנִמְצָא כָּאלּוּ לֹא חָל מַעוּלָם אָבֵל בַּעַל שְׁמַפַּר בְּלֹא חֲרָטָה אִינוּ עוּקָר הֶנָּדַר מַעֲקָרוֹ אֲלֵא מִנּוּ גַּם וּה"ה דְּמַצֵּי לְמִימַר דְּנִפְקָא מִנֵּה אִם שְׁתַּתָּה בְּיִין וְנִטְמָאָה וְנִלְחָה בְּמִיד וְאִח"כּ הִפַּר לֶה דְּזִי מַעֲקָר עָקָר אִינֵה לִנְקָה וְאִי מִנּוּ גַּם לִנְקָה וְכֵן לַעֲגִין אִם נִטְמָאָה בְּשׁוּגַג וְאִח"כּ הִפַּר אִי מַעֲקָר עָקָר לֹא תִבִּיא עוֹלַת הַעוֹף וְאִשָּׁם לֹאשְׁתּוֹ וְתַרְן הִר"ר אֲלֵיָהוּ דה"פ אַח"כּ מַעֲקָר עָקָר אִינוּ יֻכּוֹל לִהְפֹּר דְּפָשִׁיטָא דְקִיס לֶה שְׁאִם לֹא תִיס לֶה לֹא הִיָּה דְבוּרוֹ שׁוּם דְּבַר אַח"א מִנּוּ גַּם א"כּ אִינוּ תִלְוִי בְּדַבּוּרוֹ וְכִינּוּ שְׁאִין תִּלְוִי

בְּדַבּוּרוֹ מִמִּילָא הֵי מוֹפְר:
כְּמֵאן דְּאָמַר קִיס לִיכִי דְמִי אִי אִישְׁתִּיל אֲהֻקְמָתוֹ **מָצִי מִיפַּר** [בְּמֵאִי] שְׁאָמַר תִּיס לִיכִי דְלֵאמַת הוּא דְנִשְׁאֲלִין עַל הֶהֱקָמָה דְּהִכִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּגָדְרִים (דף סט.):

הָאשָׁשָׁה שְׁנִידָרָה בְּנִזִּיר וְהַפְּרִישָׁה בְּהֻמָּתָה חֲטָאת עוֹלָה וְהָלָמִים אִם שְׁלוֹ הִיתָה הִבְהֵמָה פִּי מִבְּהֵמוֹת שֶׁל בַּעֲלָה תַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲזָר כְּלוּמַר חֲלוּן הִיא כִּינֵן שְׁהִפַּר לֶה בַּעֲלָה וּבְדַמְפַּרְשׁ לַחֲמֵן (נזיר דף כד.) דְּכִי [מַקְנֶה] לֶה בַּעֲלָה מִלְּתָא דְצִרְיָן לֶה בְּלוּמַר אִם לֹא הִפַּר לֶה שְׁצִרְיָה לְקַרְבָּנוֹת נזיר בְּמִלְּתָא דְלֹא צִרְיָה כְּגוֹן שְׁהִפַּר לֶה בַּעֲלָה וְאִינֵה צִרְיָה לְקַרְבָּנוֹת נזיר לֹא מַקְנֵי לֶה:
וְהִיבִנוּ טַעְמָא דְכִינּוּ דְצִרְיָה בַּפָּרָה עַל שְׁצַעֲרָה עַצְמָה מִן הֵיִין וּבְרַבִּי אֲלֵעָזַר הִקְפַּר דְּאָמַר דְּנזִיר חוּטָא הוּא הֵנָּה לִיָּה חֲטָאת (הַעוֹף) שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה אַע"ג דְּהִפַּר לֶה לַעֲגִין [אֲסוּר] עַל הִבְהֵמָה דִּין חֲטָאת אִם הִבְהֵמָה [שְׁלָה] הִיא דְנִקְרָה וּמַקְדִּישׁ לֶה:
הִיכִי דְמִי אֲעִימָא דְלֹא הִפַּר לֶה בַּעַל כָּלָל צִרְיָא לְמִימַר דְּלוֹקָה הִיא וּפְשִׁיטָה הוּא דְלוֹקָה אֲלֵא פְשִׁיטָא דְהִפַּר לֶה הִבַּעַל אַחַר שְׁנִטְמָאָה

וְאַחַר שְׁתַּתָּה וְאֲפִלוּ דְכִי לִנְקָה דְּבִהִיא שְׁעִתָּא דְשְׁתַּתָּה בְּיִין הֵי נזירה וּש"מ הִבַּעַל מִנּוּ גַּם:
לְעוֹלָם מַעֲקָר עָקָר וּמִצְרִי שְׁלֹא הִפַּר וּדְקֵאמַרְתָּ צִרְיָא לְמִימַר מֵשׁוּם סִיפָא דְאַצְטְרִיךְ לִיָּה לְמַתְנֵי אִינֵה סוּפְגַת תַּנִּי רִישָׁא אֲבָב סִיפָא דְסוּפְגַת וְסִיפָא אֲצְטְרִיכָא לִיָּה לְמַתְנֵי לֹאפּוֹקִי מִדְּרַבִּי יְהוּדָה דְּאָמַר דְּכִי נָמִי הִפַּר לֶה בַּעֲלָה וְשְׁתַּתָּה יִיִן לִנְקָה מִכַּת מִרְדּוּת וְאִם תִּלְאֻמַּר מֵאִי אֲרִיָּא הִפַּר לֶה וְאַחַר כֵּךְ הִיתָה שׁוֹתָה לֹאשְׁמַעֲיָנָן שְׁתַּתָּה וְנִטְמָאָה וְאִח"כּ (שְׁתַּתָּה) הִפַּר לֶה [דְּאִינֵה] סוּפְגַת בְּיִין דְּמַעֲקָר עָקָר וי"ל דְּמֵשׁוּם רַבִּי יְהוּדָה נָקַט דְּכִי דְאֲפִילוּ בְּהִפַּר וְאִח"כּ שְׁתַּתָּה סוּפְגַת מִכַּת מִרְדּוּת אַע"ג דְּכָבַר הִפַּר בְּיִין דְּלֹאסוּרָא נִתְפָּנֵה:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

וּרְמִינָהוּ כו' זֶה הַכָּלל כו' וּפִסָּה נִשְׁעַר לֹא הֵי דְבַר שְׁהַנִּשְׁמָה תִּלְוִיה בּו דְּזִי גַּם לַשַּׁעַר וְחִתְיָן

לְנִיב שְׁכַתִּים לֹא מֵנַת:
אָמַר רַב יְהוּדָה דְּאָמַר דְּכִי יַעֲשֶׂה פִי כַפּיו מִיַּיִן דְּהוֹאִיל דְּפִרְשׁ דְּכִי הֵי נזיר:
אָמַר רַב יְהוּדָה, דְּאָמַר הָכִי: יַעֲשֶׂה פִי כַפּיו מִיַּיִן, וְשַׁעֲרִי בַשַּׁעֲרוֹ מְלָגוּז.
"הַרִינִי נִזְיָרָה", וְשָׁמַע בַּעֲלָה וְאָמַר "וְאָנִי" אִינוּ יָכוֹל לְהַפַּר. אִיבַעְיָא לְהוּ: בַּעַל מִיעָקָר עָקָר, אִו דְּלִמָּא מִיגֹז גִּיזִי? לְמֵאִי נִפְקָא מִיַּיָּה — ^(א)לְאִשָּׁה שְׁנִידָרָה בְּנִזְיֹר, וְשְׁמַעַה חֲבֵרְתָּה וְאָמְרָה "וְאָנִי", וְשָׁמַע בַּעֲלָה שֶׁל רֹאשׁוֹנָה וְהִפַּר לָהּ. אִי אָמַרְתָּ מִיעָקָר עָקָר — הֵהִיא נָמִי אִישְׁתַּרְאִי.

וְאִי אָמַרְתָּ מִיגֹז גִּיזִי — אִיְהִי אִישְׁתַּרְאִי, חֲבֵרְתָּה אֲסִירָא. מֵאִי? תָּא שְׁמַע: "הַרִינִי נִזְיָרָה" וְשָׁמַע בַּעֲלָה וְאָמַר "וְאָנִי" — אִינוּ יָכוֹל לְהַפַּר. וְאִי סִלְקָא דַּעֲתָה בַּעַל מִיגֹז גִּיזִי — לִיפַר לְאִישְׁתּוֹ וְהוּא לִיתְסַר. אֲלֵא לֹאוּ שְׁמַע מִיַּיָּה, בַּעַל מִיעָקָר עָקָר. לֹא, לְעוֹלָם מִיגֹז גִּיזִי. וּבְדִין הוּא דְלִיפַר לָהּ. וְהֵיִינוּ טַעְמָא דְלֹא מָצִי מִיפַר, כִּינֵן דְּאָמַר לָהּ "וְאָנִי", כְּמֵאן דְּאָמַר "קִיִּים לִיכִי" דְמִי. אִי מִתְשִׁיל אֲהֻקְמָתוֹ, — מָצִי מִיפַר, וְאִי לֹא — לֹא מָצִי מִיפַר.

^(א)**תָּא שְׁמַע: הָאשָׁה שְׁנִידָרָה בְּנִזְיֹר, וְהַפְּרִישָׁה אֶת בְּהֻמָּתָה, וְאַחַר כֵּךְ הִפַּר לָהּ בַּעֲלָה, אִם שְׁלוֹ הִיתָה הַבְּהֻמָּה — תַּצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲזָר. וְאִם שְׁלָה הִיתָה הַבְּהֻמָּה — הַחֲטָאת תַּמּוּת. וְאִי סִלְקָא דַּעֲתָה בַּעַל מִיעָקָר עָקָר — תַּיַּפּוּק לַחוּלִין! אֲלֵא לֹאוּ שְׁמַע מִיַּיָּה, בַּעַל מִיגֹז גִּיזִי! לְעוֹלָם אִימָא לָהּ בַּעַל מִיעָקָר עָקָר, וְהֵיִינוּ טַעְמָא: כִּינֵן דְּלֹא צִרְיָכָה בַּפָּרָה, הֵנָּת כְּחֻטָּאת שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה, וּגְמִירִי דְּחֻטָּאת שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה — תַּמּוּת. ^(א)תָּא שְׁמַע: הָאשָׁה שְׁנִידָרָה בְּנִזְיֹר, וְהִיתָה שׁוֹתָה יִיִן וּמִטְמָאָה לְמַתִּים — הָרִי זֹו סוּפְגַת אֶת הָאֲרַבְעִים. הִיכִי דְמִי? אִילְיָמָא דְלֹא הִיפַר לָהּ בַּעַל — צִרְיָכָא לְמִימַר? אֲלֵא פְשִׁיטָא דְהִיפַר לָהּ בַּעַל. וְאִי סִלְקָא דַּעֲתָה בַּעַל מִיעָקָר עָקָר — אֲמֵאִי סוּפְגַת אֲרַבְעִים? אֲלֵא לֹאוּ שְׁמַע מִיַּיָּה, בַּעַל מִיגֹז גִּיזִי? ^(א)לְעוֹלָם אִימָא לָהּ בַּעַל מִיעָקָר עָקָר, וּמֵשׁוּם דְּקַתְנֵי סִיפָא: הִיפַּר לָהּ בַּעֲלָה וְהִיא לֹא יַדְעָה, וְהִיתָה שׁוֹתָה יִיִן וּמִטְמָאָה לְמַתִּים — אִינֵה סוּפְגַת אֶת הָאֲרַבְעִים,**

תָּנָא

דְּלִמִּיתָה אֲזֵלָא דְאֲפִילוּ ר"א הִקְפַּר מוֹזָה דְלֹא קִרְבָּה אֲפִי עַל הַצַּעַר מֵשׁוּם דְּהוּיָא לֶה כְּחֻטָּאת שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה מֵשׁוּם דְּכְחֻטָּאת בְּהֵמָה גְּמָרִינָן דְּתַמּוּת אָבֵל בְּחֻטָּאת הַעוֹף לֹא גְמָרִינָן דְּתַמּוּת: אֲלֹא פְשִׁיטָא דְהִפַּר לֶה בַּעַל וְקַתְנֵי דְסוּפְגַת אֶת הָאֲרַבְעִים עַל שְׁהִיתָה שׁוֹתָה יִיִן וּמִטְמָאָה לַמַּתִּים קִדָּם שְׁהִפַּר לֶה:
לְעוּלָם אִימָא לָךְ מַעֲקָר עָקָר לֶה בַּעַל וְהִכָּא בְּמֵאִי עֲסָקִינָן דְסוּפְגַת אֶת הָאֲרַבְעִים כְּגוֹן דְלֹא הִפַּר לֶה וּדְקֵאמַרְתָּ אִי לֹא הִפַּר לֶה בַּעַל צִרְיָא לְמִימַר וְזֹאִי לֹא צִרְיָא אֲלֵא מֵשׁוּם דְּקַתְנֵי סִיפָא כו':
אִינֵה סוּפְגַת דְצִרְיָא לְמִימַר דַּס"ז דְּתַסְפַּג בְּיִין דְּנִתְפָּנֵה לֹאסוּרָא:

בְּמִלְּתָא דְלֹא צִרְיָה כְּגוֹן שְׁהִפַּר לֶה בַּעֲלָה וְאִינֵה צִרְיָה לְקַרְבָּנוֹת נזיר לֹא מַקְנֵי לֶה:
וְהִיבִנוּ טַעְמָא דְכִינּוּ דְצִרְיָה בַּפָּרָה עַל שְׁצַעֲרָה עַצְמָה מִן הֵיִין וּבְרַבִּי אֲלֵעָזַר הִקְפַּר דְּאָמַר דְּנזִיר חוּטָא הוּא הֵנָּה לִיָּה חֲטָאת (הַעוֹף) שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה אַע"ג דְּהִפַּר לֶה לַעֲגִין [אֲסוּר] עַל הִבְהֵמָה דִּין חֲטָאת אִם הִבְהֵמָה [שְׁלָה] הִיא דְנִקְרָה וּמַקְדִּישׁ לֶה:
הִיכִי דְמִי אֲעִימָא דְלֹא הִפַּר לֶה בַּעַל כָּלָל צִרְיָא לְמִימַר דְּלוֹקָה הִיא וּפְשִׁיטָה הוּא דְלוֹקָה אֲלֵא פְשִׁיטָא דְהִפַּר לֶה הִבַּעַל אַחַר שְׁנִטְמָאָה

וְאַחַר שְׁתַּתָּה וְאֲפִלוּ דְכִי לִנְקָה דְּבִהִיא שְׁעִתָּא דְשְׁתַּתָּה בְּיִין הֵי נזירה וּש"מ הִבַּעַל מִנּוּ גַּם:
לְעוֹלָם מַעֲקָר עָקָר וּמִצְרִי שְׁלֹא הִפַּר וּדְקֵאמַרְתָּ צִרְיָא לְמִימַר מֵשׁוּם סִיפָא דְאַצְטְרִיךְ לִיָּה לְמַתְנֵי אִינֵה סוּפְגַת וְסִיפָא אֲצְטְרִיכָא לִיָּה לְמַתְנֵי לֹאפּוֹקִי מִדְּרַבִּי יְהוּדָה דְּאָמַר דְּכִי נָמִי הִפַּר לֶה בַּעֲלָה וְשְׁתַּתָּה יִיִן לִנְקָה מִכַּת מִרְדּוּת וְאִם תִּלְאֻמַּר מֵאִי אֲרִיָּא הִפַּר לֶה וְאַחַר כֵּךְ הִיתָה שׁוֹתָה לֹאשְׁמַעֲיָנָן שְׁתַּתָּה וְנִטְמָאָה וְאִח"כּ (שְׁתַּתָּה) הִפַּר לֶה [דְּאִינֵה] סוּפְגַת בְּיִין דְּמַעֲקָר עָקָר וי"ל דְּמֵשׁוּם רַבִּי יְהוּדָה נָקַט דְּכִי דְאֲפִילוּ בְּהִפַּר וְאִח"כּ שְׁתַּתָּה סוּפְגַת מִכַּת מִרְדּוּת אַע"ג דְּכָבַר הִפַּר בְּיִין דְּלֹאסוּרָא נִתְפָּנֵה:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

לְנִיב שְׁכַתִּים לֹא מֵנַת:
אָמַר רַב יְהוּדָה דְּאָמַר דְּכִי יַעֲשֶׂה פִי כַפּיו מִיַּיִן דְּהוֹאִיל דְּפִרְשׁ דְּכִי הֵי נזיר:
אָמַר רַב יְהוּדָה, דְּאָמַר הָכִי: יַעֲשֶׂה פִי כַפּיו מִיַּיִן, וְשַׁעֲרִי בַשַּׁעֲרוֹ מְלָגוּז.
"הַרִינִי נִזְיָרָה", וְשָׁמַע בַּעֲלָה וְאָמַר "וְאָנִי" אִינוּ יָכוֹל לְהַפַּר. אִיבַעְיָא לְהוּ: בַּעַל מִיעָקָר עָקָר, אִו דְּלִמָּא מִיגֹז גִּיזִי? לְמֵאִי נִפְקָא מִיַּיָּה — ^(א)לְאִשָּׁה שְׁנִידָרָה בְּנִזְיֹר, וְשְׁמַעַה חֲבֵרְתָּה וְאָמְרָה "וְאָנִי", וְשָׁמַע בַּעֲלָה שֶׁל רֹאשׁוֹנָה וְהִפַּר לָהּ. אִי אָמַרְתָּ מִיעָקָר עָקָר — הֵהִיא נָמִי אִישְׁתַּרְאִי.

וְאִי אָמַרְתָּ מִיגֹז גִּיזִי — אִיְהִי אִישְׁתַּרְאִי, חֲבֵרְתָּה אֲסִירָא. מֵאִי? תָּא שְׁמַע: "הַרִינִי נִזְיָרָה" וְשָׁמַע בַּעֲלָה וְאָמַר "וְאָנִי" — אִינוּ יָכוֹל לְהַפַּר. וְאִי סִלְקָא דַּעֲתָה בַּעַל מִיגֹז גִּיזִי — לִיפַר לְאִישְׁתּוֹ וְהוּא לִיתְסַר. אֲלֵא לֹאוּ שְׁמַע מִיַּיָּה, בַּעַל מִיעָקָר עָקָר. לֹא, לְעוֹלָם מִיגֹז גִּיזִי. וּבְדִין הוּא דְלִיפַר לָהּ. וְהֵיִינוּ טַעְמָא דְלֹא מָצִי מִיפַר, כִּינֵן דְּאָמַר לָהּ "וְאָנִי", כְּמֵאן דְּאָמַר "קִיִּים לִיכִי" דְמִי. אִי מִתְשִׁיל אֲהֻקְמָתוֹ, — מָצִי מִיפַר, וְאִי לֹא — לֹא מָצִי מִיפַר.

^(א)**תָּא שְׁמַע: הָאשָׁה שְׁנִידָרָה בְּנִזְיֹר, וְהַפְּרִישָׁה אֶת בְּהֻמָּתָה, וְאַחַר כֵּךְ הִפַּר לָהּ בַּעֲלָה, אִם שְׁלוֹ הִיתָה הַבְּהֻמָּה — תַּצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲזָר. וְאִם שְׁלָה הִיתָה הַבְּהֻמָּה — הַחֲטָאת תַּמּוּת. וְאִי סִלְקָא דַּעֲתָה בַּעַל מִיעָקָר עָקָר — תַּיַּפּוּק לַחוּלִין! אֲלֵא לֹאוּ שְׁמַע מִיַּיָּה, בַּעַל מִיגֹז גִּיזִי! לְעוֹלָם אִימָא לָהּ בַּעַל מִיעָקָר עָקָר, וְהֵיִינוּ טַעְמָא: כִּינֵן דְּלֹא צִרְיָכָה בַּפָּרָה, הֵנָּת כְּחֻטָּאת שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה, וּגְמִירִי דְּחֻטָּאת שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה — תַּמּוּת. ^(א)תָּא שְׁמַע: הָאשָׁה שְׁנִידָרָה בְּנִזְיֹר, וְהִיתָה שׁוֹתָה יִיִן וּמִטְמָאָה לְמַתִּים — הָרִי זֹו סוּפְגַת אֶת הָאֲרַבְעִים. הִיכִי דְמִי? אִילְיָמָא דְלֹא הִיפַר לָהּ בַּעַל — צִרְיָכָא לְמִימַר? אֲלֵא פְשִׁיטָא דְהִיפַר לָהּ בַּעַל. וְאִי סִלְקָא דַּעֲתָה בַּעַל מִיעָקָר עָקָר — אֲמֵאִי סוּפְגַת אֲרַבְעִים? אֲלֵא לֹאוּ שְׁמַע מִיַּיָּה, בַּעַל מִיגֹז גִּיזִי? ^(א)לְעוֹלָם אִימָא לָהּ בַּעַל מִיעָקָר עָקָר, וּמֵשׁוּם דְּקַתְנֵי סִיפָא: הִיפַּר לָהּ בַּעֲלָה וְהִיא לֹא יַדְעָה, וְהִיתָה שׁוֹתָה יִיִן וּמִטְמָאָה לְמַתִּים — אִינֵה סוּפְגַת אֶת הָאֲרַבְעִים,**

דְּלִמִּיתָה אֲזֵלָא דְאֲפִילוּ ר"א הִקְפַּר מוֹזָה דְלֹא קִרְבָּה אֲפִי עַל הַצַּעַר מֵשׁוּם דְּהוּיָא לֶה כְּחֻטָּאת שְׁמַתּוֹ בַּעֲלִיָּה מֵשׁוּם דְּכְחֻטָּאת בְּהֵמָה גְּמָרִינָן דְּתַמּוּת אָבֵל בְּחֻטָּאת הַעוֹף לֹא גְמָרִינָן דְּתַמּוּת: אֲלֹא פְשִׁיטָא דְהִפַּר לֶה בַּעַל וְקַתְנֵי דְסוּפְגַת אֶת הָאֲרַבְעִים עַל שְׁהִיתָה שׁ

מסורת הש"ס
א נדרים פג; לעיל יט.
ב נדרים י.; ספרי במדבר; במדבר רבה; בבא קמא צא:
תורה אור השלם

ופשה הכהן אֶחָד לַחֲסֹאת וְאַחַד לַעֲלֹה וּכְפָר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל־הַנֶּפֶשׁ וְקִדְשׁ אֶת־רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא [במדבר ו, יא]

תָּנָא נָמִי רִישָׁא סוּפָגַת את הארבעים דאינה ונטמאת ואח"כ **הפּר** לֵה בַעֲלָה מביאה חטאת העוֹף דאפילו אמרינן דתהני כחטאת שמתו בעליה פיון דבעל מעקר עקר לֵה לֹא אִשְׁכַּחַן בַּה דתחיל למיתה: נִימְי **נְמִי עוֹלַת הָעוֹף** ומאָשם לֹא פִרִיךְ דִּמְיַמִּי נְמִי אָשֶׁם דִּאִין אָשֶׁם בָּא אֲלֵא בְמִקּוּם שְׁגָרִיךְ לַכֶּנֶס בְּגִזְרֹת אַחֲרַת כִּי הִכִּי דתחול עליו גזירות בטהרה: **הָא מַנִּי דְתַנִּי** אע"ג דתעקר לִיה גזירות מִימֵי לִיה חטאת העוֹף: רבִּי אֲלִיעֶזֶר **הַקָּפֵר** הִיא דְאִמֵר דְּגָרִיךְ כִּפְרָה עַל שְׁעָעַר עֲצָמוֹ מִן הָיוֹ: הִיא מַתְרַת וּמִדְּרַתָּה אִסּוּרָה דְּבַעַל מִנָּה גַּח וּמִסָּיִס הִבְרִיתָא ר' שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אִם אִמְרָה דְרַנִּי כְּמוֹתָךְ דְּמִשְׁמַע אִם נִתְקַיִם גִּזְרֹתָךְ עָלֵי לָקוּם וְאִם לֹאֹ לֹא וְכִינוּן שְׁהִפֵּר לֵה בַעֲלָה לְרֹאשׁוֹנָה שְׁתִּיָּהֶן מַתְרוּת:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

תָּנָא נָמִי רִישָׁא סוּפָגַת: הָאשָׁה שְׁנִדְרָה בְּנָזִיר **הָכִי גָרְסִי** וְאִי ס"ד מִגְזוּ גִיזוּ **תָּנִיתִי עוֹלַת הָעוֹף** וּה"ה דְאָשֶׁם נָמִי אִבְעִי לֵה לְאַתִּימִי אֲלֵא נֶחַט עוֹלַת הָעוֹף מִשּׁוּם דְּחַטֵּאת הָעוֹף וְעוֹלַת הָעוֹף בְּחַד קָרָא כְּתִיבִי: **הָא מַנִּי ר"א הַקָּפֵר** **פֵּר** רַבִּי הִיא פֵּרוּשׁ לְעוֹלָם מַעְקֵר עֵקֶר וּלְכָךְ אִינֵה מְבִיאָה עוֹלַת הָעוֹף. וְאִי חֲטֹאת הָעוֹף, וְאִינֵה מְבִיאָה עוֹלַת הָעוֹף. וְאִי סָלְקָא דְעֵתָךְ בַּעַל מִיגְזוּ גִיזוּ — תִּיַּיתִי נָמִי עוֹלַת הָעוֹף! וְאֲלֵא מַאי, מִיעֶקֶר עֶקֶר? חֲטֹאת הָעוֹף נָמִי לֹא תִיַּיתִי! הָכִי נָמִי, וְהָא מַנִּי — רַבִּי אֶלְעָזָר הַקָּפֵר הִיא. ^(א)דְּתַנָּא, רַבִּי אֶלְעָזָר הַקָּפֵר (פֵּר רַבִּי) אוֹמֵר: מָה תִּלְמוּד לּוֹמֵר "מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ"? וְכִי בְּאִיזוֹ נֶפֶשׁ חָטָא זֶה? אֲלֵא מִפְּנֵי שְׁצִיעַר עֲצָמוֹ מִן הָיוֹ נִקְרָא חוּטֵא. וְהֵלֵא דְבָרִים קַל וְחוֹמֵר: וּמָה זֶה שְׁלֹא צִיעַר עֲצָמוֹ אֲלֵא מִן הָיוֹ נִקְרָא חוּטֵא, הִמְצָעַר עֲצָמוֹ מִכָּל דְּבָר — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אִיתָא שְׁמַע, דְּתַנָּא בְּהִדְאָ: הָאשָׁה שְׁנִדְרָה בְּנָזִיר, וְשְׁמַעַה חִבְרִיתָה וְאַמְרָה "וְאֲנִי", וּבָא בַּעֲלָה שְׁל רֹאשׁוֹנָה וְהִפֵּר לֵה — הִיא מוֹתֵרַת וְחִבְרִיתָה אִסּוּרָה. שְׁמַע מִינָּה: בַּעַל מִיגְזוּ גִיזוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִם אִמְרָה לֵה "הִרִינִי כְּמוֹתִיךָ" — שְׁתִּיָּהֶן מוֹתְרוֹת.

מֵר

וְלֹא עוֹלָה דְּמַעְקֵר קַעְקֵר וְעֵתָה מִהֲדַר לְמַפְשָׁט דְּבַעַל מִנָּה גַּח אִין זֶה שִׁיטַת הַש"ס וַי"ל דִּהִיא אֲוִקְמָנָא לִיה כֵּר' אֲלַעָזר הַקָּפֵר וְהָךְ רַבְּנָן וּמִיַּתִּי לָזֶה דְּפִלּוּגְתָא דְתַנְאִי הִיא דַּר"ש אִמֵר אִם אִמְרָה דְרִינִי כְּמוֹתָךְ שְׁתִּיָּהֶן מַתְרוּת דְּמִשְׁמַע דְרַנִּי כְּמוֹתָךְ לְכָל דְּרִכִּיךְ וְלִכְשִׁתַּתְּ אִהִיָּה גַם אֲנִי מַתְרַת וְתַמָּה פִּינוּן שְׁקַבְלָה גִזְרֹת וְחַל עָלֶיהָ אִיךְ תַּהִיָּה מַתְרַת בְּהַתַּרַת חִבְרַתָּה פִּינוּן דְּמִנָּה גַּח הָא אִין גִּזְרֹת לַחֲצֵאִין וְאִלּוּ אִמֵר דְרִינִי גִזִּיר הַיוֹם וּלְמַחֲר אִינִי גִזִּיר הִנֵּי גִזִּיר שְׁלָשִׁים יוֹם דִּאִין גִּזְרֹת פְּחוּת מִל' יוֹם כְּדַתְנָן בְּפֶרֶק קַמָּא (לְעִיל גִּזִּיר ה.). וְאוֹמֵר ר"י דְּהִכִּי אִיתָא בְּתוּסְפָתָא (פ"ג) וְלֹא נִתְבַּנְּתִי לְהִיּוֹת אֲלֵא כְּמוֹתָךְ שְׁתִּיָּהֶן מַתְרוּת אִם אִמְרָה דְכִי מִשּׁוּם דְּמִשְׁמַע לִיה לַר"ש דְּהִכִּי קֹאמְרָה לֵה אִם סוּכָךְ שְׁתַּהִיָּה מַתְרַת לֹא וְחוּל עָלֵי גִזְרֹת כֹּל עֵקֶר וּר"ש לֹא בָּא לְפִלּוּגֵי עַל מַלְתָּא דַּת"ק אֲלֵא לְהוֹסִיף עָלֶיהָ וְגַם ת"ק מוֹדָה לִיה וְאוֹמֵר מִהַר"ק נ"ע דַּלַּר"ש אִפִּי' וְאֲנִי לְכַד מְפָרְשִׁין לְמַלְתָּא דְכִי כְּאִלּוּ אִמְרָה כְּפִי' לֹא [נִתְבַּנְּתִי] אֲלֵא לְהִיּוֹת [כְּמוֹתָךְ] וּבָהָא פְּלִיגִי רַבְּנָן וּר"ש:

כב.

עין משפט נר מצוה

א סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד

סי' רלד סעי' נא:

ב מיי" פו"ג מהל' נדרים הל' טו:

מסורת הש"ס
א תוספתא נזיר
ב קידושין פא:
ג הוריות י:
ד פסיקתא רבתי; בראשית רבה
ה במדבר רבה; בראשית רבה

גליון הש"ס

תורה אור השלם

ואם־הפך יפך אתם אישה ביום שמעו כלי־מוצא שפתיה לנדריה ולאשר וגו' (במדבר ל, יג)

ואם־נפש כי תחטא ועשתה אמת טקלי־טעות ויתנה אשר לא וגו' (ויקרא ה, יז)

והביא איל תמים מורהצאן בער־בד לאשם אֶל־הכֹהֵן וכפר עליו וגו' (ויקרא ה, יח)

מי חכם ויגן אלה נבון ויזעם כִּי־ישרים דרכי יתנה וגו' (הושע יד, י)

לכה נשקה את־אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע [בראשית יט, לב]

וישא־לוט את־עניו ויָרָא אֶת־כַּל־כֹּפֶר הַיָּדוֹן בִּי כֶּלֶה טַשְׁקָה לפני וגו' [בראשית יג, י]

ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת־אִדְנִיו את־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף ותאמר וגו' [בראשית לט, ז]

ויאמר לו אביו ואמנו האינו בבנות אחיך ויבִקֵּל־עַמִּי אִשָּׁה וגו' [שופטים יד, ג]

הָקוּ עַם־בֵּית מִיכָה וְהָמָּה הַבִּירוֹ את־קֹל הַנָּעַר הַלֵּוִי וַיִּסּוּרוּ וגו' [שופטים יח, ג]

כי בַעַד־אִשָּׁה זֹנָה עַד־כִּפֹּר־לָחֶם ואשת איש נָפַשׁ יָמָרָה תַּצִּיד [משלי ו, כו]

ויָרָא אֶתֶּה שָׂכֶם בְּרֶחֱמוֹ הַחַי וְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּחַח אֶתֶּה וגו' [בראשית לד, ב]

כי זָנְתָה אַמֶּם הַבִּישָׁה הַזֹּתָם בִּי אֲמָרָה אֶלְכֶּה אִחֲרֶי וגו' (הושע ב, ז)

ותַּשְׁקִין את־אֲבִיהֶו יין בַּלִּילָה הוּא וּתְבַא הַבִּכְרִיָּה וּתִשְׁכַּב אֶת־אִבְיָהּ וגו' [בראשית יט, לב]

אַח נִפְשָׁע מִקִּרְיָתֵינוּ (ומדוניים) [ומדִּינִים] כְּבָרִים אַרְמוֹן [משלי יח, טז]

וּמִתְנִיתִין דְּאָמַר דְּרַנִי נְזִיר לְנִמְרִי וְאֵת מֵאִי כְלוּמַר וְאֵת מִי הָיִית גְּזִירָה וְהִלְכָךְ, אִי אִי־וּמִתְנִיתִין כְּגוֹן דְּאָמַר לָהּ "הָרִינִי נְזִיר, וְאֵת מֵאִי?" מִשּׁוּם הַכִּי, מִיפֵּר אֶת שְׁלָה וּשְׁלוֹ קַיִים.^[א] מִתְנַיִי הָאִשָּׁה שְׁנַדְרָה בְּנְזִיר, וְהִיתָה שׁוֹתָה בִּינִין וּמִשְׁמָאָה לְמַתִּים — הָרִי זֶה סוּפְגַת אֶת הָאֲרָבָעִים. הֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ, וְהִיא לֹא יִדְעָה שֶׁהֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ, וְהִיתָה שׁוֹתָה בִּינִין וּמִשְׁמָאָה לְמַתִּים — אֵינָה סוּפְגַת אֶת הָאֲרָבָעִים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם אֵינָה סוּפְגַת אֶת הָאֲרָבָעִים — תִּסְפּוּג מִכַּת מְרָדוֹת. גַּמִּי תִּנּוּ רַבָּנָן: "אִישָׁה הִפָּרַם וְהִי יִסְלַח לָהּ" — בְּאִשָּׁה שֶׁהֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ וְהִיא לֹא יִדְעָה הַכְּתוּב מַדְבֵּר, שֶׁהִיא צָרִיכָה כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. וּבִשְׁחִיָּה מַגִּיעַ רַבִּי עֲקִיבָא אֲצֵל פֶּסוּק זֶה, הִיָּה בּוֹכָה: וּמָה מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר טֶלָה — טַעוּן כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. הַמִּתְכוּוֹן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. כִּיּוֹצֵא בַּדָּבָר אֹתָהּ אָמַר: "וְלֹא יִדַּע וְאֲשֶׁם וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ",^[ב] וּמָה מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר טֶלָה, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, כְּגוֹן חֲתִיכָה סִפְק שֶׁל שׁוּמָן סִפְק שֶׁל חֵלֶב — אָמַר קָרָא "וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ". מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אִיסִּי בֶן יְהוּדָה אָמַר: "וְלֹא יִדַּע וְאֲשֶׁם וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ", וּמָה מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר טֶלָה, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, כְּגוֹן שְׂתִי חֲתִיכוֹת אַחַת שֶׁל חֵלֶב וְאַחַת שֶׁל שׁוּמָן — "וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ". הַמִּתְכוּוֹן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. עַל דָּבָר זֶה יָדוּוּ הַדּוֹוִים. וְכַל הֵנִי לָמָּה לִּי? צָרִיכִין, דָּאִי תִּנָּא גַבִּי אִשָּׁה, הָתָם הוּא דִּבְעֵיא כִּפָּרָה וּסְלִיחָה — מִשּׁוּם דִּמְעִיקָרָא לְאִיסוּרָא אֵיכוּנוּ. אָבֵל חֲתִיכָה סִפְק שֶׁל חֵלֶב סִפְק שֶׁל שׁוּמָן, דִּלְהִיתָרָא אֵיכוּין — לֹא בַּעֲי כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. וְאִי אִיתָמַר הָדָא — דְּאִיפָּא אִיסוּרָא. אָבֵל אִשָּׁה דִּהֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ, דִּהֲתִירָא — לֹא תִיבְעִי כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. וְאִי אִיתָמַר הֵנִי תִרְתִּי, הָוָה אֲמִינָא: הֵנִי תִרְתִּי הוּא דֹסְגִי לַהוֹן בַּכִּפָּרָה וּסְלִיחָה — דָּלָא אֵיקְבַּע אִיסוּרָא. אָבֵל שְׂתִי חֲתִיכוֹת אַחַת שֶׁל חֵלֶב וְאַחַת שֶׁל שׁוּמָן, דְּאֵיקְבַּע אִיסוּרָא — לֹא סְגִי לִיה בַּכִּפָּרָה וּסְלִיחָה, קָא מִשְׁמַע לָן דָּלָא שָׁנָא.^[ג] אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מֵאִי דִכְתִּיב "כִּי יִשְׁרִים דְּרָכֵי הִי וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם" — מִשָּׁל לִשְׁנֵי בְנֵי אָדָם שֶׁצָּלוּ אֶת פֶּסְחִיהֶן, אַחַד אָכְלוּ לְשׁוּם מִצָּוָה, וְאַחַד אָכְלוּ לְשׁוּם אָכִילָה גָּסָה. זֶה שֶׁאָכְלוּ לְשׁוּם מִצָּוָה — "וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם". וְזֶה שֶׁאָכְלוּ לְשׁוּם אָכִילָה גָּסָה — "וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם". אָמַר לִיה רִישׁ לְקִישׁ: הָאִי "רִשָּׁע" קָרִית לִיה? נְהִי דָּלָא קָא עֲבִיד מִצָּוָה מִן הַמוּבָחָר, פֶּסַח מִיָּהָא קָא עֲבִיד! אָלָא: מִשָּׁל לִשְׁנֵי בְנֵי אָדָם, זֶה אֲשֶׁתּוּ וְאַחֹתּוּ עֲמוּ, וְזֶה אֲשֶׁתּוּ וְאַחֹתּוּ עֲמוּ. לָזֶה נִזְדַּמְנָה לוֹ אֲשֶׁתּוּ, וְלָזֶה נִזְדַּמְנָה לוֹ אַחֹתּוּ. זֶה שְׁנִזְדַּמְנָה לוֹ אֲשֶׁתּוּ — "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם", וְזֶה שְׁנִזְדַּמְנָה לוֹ אַחֹתּוּ — "וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם". מִי דְמִי? אֲנִן קְאָמַרִינוּ חֲדָא דִּרָּה. הֵכָא — שְׁנֵי דִרְכִּים. אָלָא, מִשָּׁל לָלוּט וּשְׂתִי בְנוֹתִיו עֲמוּ. הֵן שְׁנַתְּכוּנוּ לְשֵׁם מִצָּוָה — "וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם", הוּא שְׁנַתְּכוּין לְשֵׁם עֲבִירָה — "וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם". וְדִלְמָא הוּא נִמִּי לְשׁוּם מִצָּוָה אֵיכוּיין? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כֹּל הַפֶּסוּק הָזֶה עַל שֵׁם עֲבִירָה נֶאֱמַר. "וַיִּשָּׂא לוֹט" — "וּתִשָּׂא אִשָּׁת אֲדִנִּיו אֶת עֵינֶיהָ". ["אֶת עֵינָיו" —] "כִּי הִיא יִשָּׁרָה בְּעֵינָיִי".^[ד] "וַיִּוְרָא" — "וַיִּרָא אֹתָהּ שָׂכֶם בֶּן חֲמוּרִי". "אֶת כָּל כֹּפֶר הַיִּירָדִין" — "כִּי בַעַד אִשָּׁה זֹנָה עַד כֹּפֶר לָחֶם". "כִּי כָּלָה מִשְׁקָה" — "אֵלְכָה אַחֲרֵי מֵאֲהָבִי נִתְנִי לַחֲמִי וּמִימִי צִמְרִי וּפִשְׁתִּי שְׂמִנִי וְשִׁיקוּיִי".^[ה] וְהָא מֵינָם אָנִים! תִּנָּא מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי בַּר רַב חוּנִי: לָמָּה נִקּוּד עַל וַיּו "וּבִקְוָמָה" שֶׁל בִּכְרָה, לוֹמַר שֶׁבִשְׂכָבָה לֹא יִדַּע, אָבֵל בְּקוּמָה יִדַּע. וּמֵאִי הָוָה לִיה לְמִיעֵבַד? מֵאִי דִתְּוָה תְּוָה! נִפְקָא מִיבָּה, דִּלְפִּנְיָא אַחֲרִינָא לֹא אֵיבְעִי לְמִישְׁתִּי חֲמָרָא. דָּרַשׁ רַבָּא: מֵאִי דִכְתִּיב "אַח נִפְשָׁע מִקִּרְיָת עֵז

וּמִתְנִיתִין דְּאָמַר דְּרַנִי נְזִיר לְנִמְרִי וְאֵת מֵאִי כְלוּמַר וְאֵת מִי הָיִית גְּזִירָה וְהִלְכָךְ, אִי אִי־וּמִתְנִיתִין כְּגוֹן דְּאָמַר לָהּ "הָרִינִי נְזִיר, וְאֵת מֵאִי?" מִשּׁוּם הַכִּי, מִיפֵּר אֶת שְׁלָה וּשְׁלוֹ קַיִים.^[א] מִתְנַיִי הָאִשָּׁה שְׁנַדְרָה בְּנְזִיר, וְהִיתָה שׁוֹתָה בִּינִין וּמִשְׁמָאָה לְמַתִּים — הָרִי זֶה סוּפְגַת אֶת הָאֲרָבָעִים. הֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ, וְהִיא לֹא יִדְעָה שֶׁהֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ, וְהִיתָה שׁוֹתָה בִּינִין וּמִשְׁמָאָה לְמַתִּים — אֵינָה סוּפְגַת אֶת הָאֲרָבָעִים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם אֵינָה סוּפְגַת אֶת הָאֲרָבָעִים — תִּסְפּוּג מִכַּת מְרָדוֹת. גַּמִּי תִּנּוּ רַבָּנָן: "אִישָׁה הִפָּרַם וְהִי יִסְלַח לָהּ" — בְּאִשָּׁה שֶׁהֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ וְהִיא לֹא יִדְעָה הַכְּתוּב מַדְבֵּר, שֶׁהִיא צָרִיכָה כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. וּבִשְׁחִיָּה מַגִּיעַ רַבִּי עֲקִיבָא אֲצֵל פֶּסוּק זֶה, הִיָּה בּוֹכָה: וּמָה מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר טֶלָה — טַעוּן כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. הַמִּתְכוּוֹן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. כִּיּוֹצֵא בַּדָּבָר אֹתָהּ אָמַר: "וְלֹא יִדַּע וְאֲשֶׁם וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ",^[ב] וּמָה מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר טֶלָה, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, כְּגוֹן חֲתִיכָה סִפְק שֶׁל שׁוּמָן סִפְק שֶׁל חֵלֶב — אָמַר קָרָא "וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ". מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אִיסִּי בֶן יְהוּדָה אָמַר: "וְלֹא יִדַּע וְאֲשֶׁם וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ", וּמָה מִי שְׁנַתְּכוּן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר טֶלָה, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, כְּגוֹן שְׂתִי חֲתִיכוֹת אַחַת שֶׁל חֵלֶב וְאַחַת שֶׁל שׁוּמָן — "וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ". הַמִּתְכוּוֹן לַעֲלוֹת בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר, וְעַלָּה בִּידּוֹ בֶּשֶׁר חֲזִיר — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. עַל דָּבָר זֶה יָדוּוּ הַדּוֹוִים. וְכַל הֵנִי לָמָּה לִּי? צָרִיכִין, דָּאִי תִּנָּא גַבִּי אִשָּׁה, הָתָם הוּא דִּבְעֵיא כִּפָּרָה וּסְלִיחָה — מִשּׁוּם דִּמְעִיקָרָא לְאִיסוּרָא אֵיכוּנוּ. אָבֵל חֲתִיכָה סִפְק שֶׁל חֵלֶב סִפְק שֶׁל שׁוּמָן, דִּלְהִיתָרָא אֵיכוּין — לֹא בַּעֲי כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. וְאִי אִיתָמַר הָדָא — דְּאִיפָּא אִיסוּרָא. אָבֵל אִשָּׁה דִּהֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ, דִּהֲתִירָא — לֹא תִיבְעִי כִּפָּרָה וּסְלִיחָה. וְאִי אִיתָמַר הֵנִי תִרְתִּי, הָוָה אֲמִינָא: הֵנִי תִרְתִּי הוּא דֹסְגִי לַהוֹן בַּכִּפָּרָה וּסְלִיחָה — דָּלָא אֵיקְבַּע אִיסוּרָא. אָבֵל שְׂתִי חֲתִיכוֹת אַחַת שֶׁל חֵלֶב וְאַחַת שֶׁל שׁוּמָן, דְּאֵיקְבַּע אִיסוּרָא — לֹא סְגִי לִיה בַּכִּפָּרָה וּסְלִיחָה, קָא מִשְׁמַע לָן דָּלָא שָׁנָא.^[ג] אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מֵאִי דִכְתִּיב "כִּי יִשְׁרִים דְּרָכֵי הִי וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם" — מִשָּׁל לִשְׁנֵי בְנֵי אָדָם שֶׁצָּלוּ אֶת פֶּסְחִיהֶן, אַחַד אָכְלוּ לְשׁוּם מִצָּוָה, וְאַחַד אָכְלוּ לְשׁוּם אָכִילָה גָּסָה. זֶה שֶׁאָכְלוּ לְשׁוּם מִצָּוָה — "וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם". וְזֶה שֶׁאָכְלוּ לְשׁוּם אָכִילָה גָּסָה — "וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם". אָמַר לִיה רִישׁ לְקִישׁ: הָאִי "רִשָּׁע" קָרִית לִיה? נְהִי דָּלָא קָא עֲבִיד מִצָּוָה מִן הַמוּבָחָר, פֶּסַח מִיָּהָא קָא עֲבִיד! אָלָא: מִשָּׁל לִשְׁנֵי בְנֵי אָדָם, זֶה אֲשֶׁתּוּ וְאַחֹתּוּ עֲמוּ, וְזֶה אֲשֶׁתּוּ וְאַחֹתּוּ עֲמוּ. לָזֶה נִזְדַּמְנָה לוֹ אֲשֶׁתּוּ, וְלָזֶה נִזְדַּמְנָה לוֹ אַחֹתּוּ. זֶה שְׁנִזְדַּמְנָה לוֹ אֲשֶׁתּוּ — "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם", וְזֶה שְׁנִזְדַּמְנָה לוֹ אַחֹתּוּ — "וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם". מִי דְמִי? אֲנִן קְאָמַרִינוּ חֲדָא דִּרָּה. הֵכָא — שְׁנֵי דִרְכִּים. אָלָא, מִשָּׁל לָלוּט וּשְׂתִי בְנוֹתִיו עֲמוּ. הֵן שְׁנַתְּכוּנוּ לְשֵׁם מִצָּוָה — "וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם", הוּא שְׁנַתְּכוּין לְשֵׁם עֲבִירָה — "וּפִשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם". וְדִלְמָא הוּא נִמִּי לְשׁוּם מִצָּוָה אֵיכוּיין? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כֹּל הַפֶּסוּק הָזֶה עַל שֵׁם עֲבִירָה נֶאֱמַר. "וַיִּשָּׂא לוֹט" — "וּתִשָּׂא אִשָּׁת אֲדִנִּיו אֶת עֵינֶיהָ". ["אֶת עֵינָיו" —] "כִּי הִיא יִשָּׁרָה בְּעֵינָיִי".^[ד] "וַיִּוְרָא" — "וַיִּרָא אֹתָהּ שָׂכֶם בֶּן חֲמוּרִי". "אֶת כָּל כֹּפֶר הַיִּירָדִין" — "כִּי בַעַד אִשָּׁה זֹנָה עַד כֹּפֶר לָחֶם". "כִּי כָלָה מִשְׁקָה" — "אֵלְכָה אַחֲרֵי מֵאֲהָבִי נִתְנִי לַחֲמִי וּמִימִי צִמְרִי וּפִשְׁתִּי שְׂמִנִי וְשִׁיקוּיִי".^[ה] וְהָא מֵינָם אָנִים! תִּנָּא מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי בַר רַב חוּנִי: לָמָּה נִקּוּד עַל וַיּו "וּבִקְוָמָה" שֶׁל בִּכְרָה, לוֹמַר שֶׁבִשְׂכָבָה לֹא יִדַּע, אָבֵל בְּקוּמָה יִדַּע. וּמֵאִי הָוָה לִיה לְמִיעֵבַד? מֵאִי דִתְּוָה תְּוָה! נִפְקָא מִיבָּה, דִּלְפִּנְיָא אַחֲרִינָא לֹא אֵיבְעִי לְמִישְׁתִּי חֲמָרָא. דָּרַשׁ רַבָּא: מֵאִי דִכְתִּיב "אַח נִפְשָׁע מִקִּרְיָת עֵז

וּמִדִּינִים

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

וּמִשּׁוּם דְּקָח בְּעִי לְמַתְנִי סִיפָא וְחֵינָה סוּפְגַת וְכוּ' דִּהְיוּ חִידוּשָׁא אַע"נ דְּנִתְּכֻנָּה לְאִסוּרָא בֵּין דְּעָלָה בְּזִידָה דִּהָרַי רֵאנָה סוּפְגַת תְּנָא נִמִּי רִישָׁא וְסוּפְגַת: **רַבִּי יְהוּדָה** אָמַר אִם אֵינָה סוּפְגַת אֶת הָאֲרָבָעִים תִּסְפּוּג מִכַּת מְרָדוֹת מְדַרְבָּנָן שְׁנַתְּכוּנָה לְאִסוּרָא בְּמִזְדִּי וְכַ' בְּתָרָא דְּמַכּוֹת (דף כב.) מַכּוֹת אֲרַבְעִים מִן הַתּוֹרָה אָבֵל מִכַּת מְרָדוֹת בְּלִי מַנְּוֹן אֵלָּא מִכִּין עַד שְׁתַּנָּא נִפְשׁוּ אוּ עַד שְׁמַקְבֵּל עָלֵיו וּמִסְפָּקָא לְרַבִּי דְּהִכָּא דְּלוּקָה עַל שְׁעִבְרָה דְּשִׂמְא דְּזֻקָא מ' וְהוּ לֹא דְזֻקָא כְּשִׂאִין רִנְיָה לְקִים אֹתָהּ הַמַּעֲנֶה מִכִּין אוֹתּוֹ בְּלִי מִסְפֵּר אָבֵל הִכָּא שְׂכָבָר עֲבָרָה לָמָּה תִּלְקָה יוֹתַר מִדְּאֻרְקִיתָא אִם לֹא הֵפֶר: הֵג"ה נִמִּי יַתִּיב ר"ש בֶּן לִקְיָשׁ קָמַס דַּר' יְהוּדָה גִּישׁוּיָה וַיַּתֵּב וַיִּקְרָאמַר וְהוּא שְׁהַתְּפִיסוּ כָלָם בַּתּוֹךְ כְּדִי דְּבוּר כְּדַמְפְּרַשׁ וְהוֹלֵךְ כְּדִי שְׂאֵלַת שְׁלוֹם תִּלְמִיד לָרַב דִּהְיוּ שְׁלוֹם עֲלֵיךְ רַבִּי ג' תַּבּוּת ה"נ וְכוּלֵין שְׁלֵשָׁה אֲנָשִׁים לַהַתְּפִים עַנְמוּן בְּרַאשׁוֹן שְׁנָדַר בְּנְזִיר שְׂכַל אַחַד אָמַר וְאִנִּי הִם שְׁלֹשׁ תַּבּוּת דְּאִפִּילוּ הֶאֱחָרוֹן תּוֹךְ כְּדִי דְּבוּר מִן הֶרֶאשׁוֹן אָבֵל הֶרְבִּיעִי אִינוּ יְכוּל לַהַתְּפִים עַנְמוּ בְּרַאשׁוֹן אִפִּילוּ אָמַר וְאִנִּי שְׂכָבָר שְׂהו כְּדִי דְּבוּר מִן הֶרֶאשׁוֹן וְלִכְךָ לֹא חוּל גְּזִירוֹת אֲרַבְעִיעִי:

בְּאִשָּׁה שֶׁהֵפֶר לָהּ בַּעֲלָהּ וְהִיא לֹא יִדְעָה הַכְּתוּב מַדְבֵּר דְּאִי יִדְעָה אֲמַאי צָרִיכָה כְּלִיתָהּ וּכְפָרָה לְכַפֵּר: **וְהוּא** לֹא יִדַּע וְאֲשֶׁם וְנִשְׂא ע

כג:

עין משפט גר מצוה

א סמג לאוין קיד, טוש"ע אה"ע

סי' ד סעי' ב:

ב מיי' פ"ב מהל' איסורי ביאה

הל' יח:

ג סמג עשין יב:

ד מיי' פ"י מהל' תשובה הל' ה:

וּמְדִינִים כְּבָרִיחַ אַרְמוֹן (על שְׁהעיר מדינים

ע"י ריב שֶׁהָיָה בֵּין לוֹט וּבֵין אֲבָרָהָם כְּדִכְתִּיב אַל נָא תְּהִי מְרִיבָה וְגִרְמָה לֹא מְרִיבָה לְהַפְרֵד מֵאֲבָרָהָם וע"י כּוֹן נִכְשֵׁל בְּבִנוּתוֹ וְנִעְשָׂה כְּבָרִיחִים שְׁנוּעִלִין אֶת הָאֶרֶמוֹן שְׁאִין הַחִיצוֹנִים וְכוּלִין לְהַכֵּם לַפְּנִים כִּךְ נִעְשׂו עֲמוּנִים וּמוֹאָבִים שְׁאִסּוּרִין לְבֹא בַּקֶּהל וּבְכִרְאִשִּׁית רַבָּה דְרִישׁ לְפִי שְׁאִסּוּרִין בַּקֶּהל וּבַעֲזָרָה כְּטִמְאִים: **לְתַאֲוָה** יִבְקַשׁ נִפְרָד זֶה לוֹט שֶׁבִקֵּשׁ לְהַפְרֵד מֵאֲבָרָהָם כְּדִכְתִּיב וַיִּפְּרְדוּ כְּדִי לְמַלְאוֹת תַּאֲוָתוֹ בַּעֲבָרָה: **וּבִכָּל** תּוֹשִׁיָּה יִתְגַּלֵּעַ בָּכָל הַתּוֹרָה יִתְגַּלֵּעַ קְלוּנוֹ בְּשִׁפְי תּוֹרוֹת בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב לֹא יֵבֹא עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי הֵינּוּ בְּבִטּוֹת כְּנַסְיוֹת וּבַתּוֹרָה שֶׁבַע"פ בְּבִטּוֹ מִקְרָשׁוֹת שֶׁשְׁנִים בָּהֶם עֲמוּנִי [וּמוֹאָבִין] אִסּוּרִין וְאִסּוּרִן אִסּוּר עוֹלָם: **תָּמָר** זִנְתָה אֶבֶל נִתְכַּנְּנָה לָשֵׁם שְׁמִים כְּדִכְתִּיב כִּי רָחֵתָה כִּי גִדַּל שָׁלָה וַיֵּצֵאוּ מִמֶּנָּה מַלְכִּים כְּדִכְתִּיב בְּסוֹף רוֹת וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת כְּרָן וְכוּ' עַד יֵשׁי וּנְבִיאִים דְּאָמַר מֵר אֲמוֹן וְאִמְצִיָּה אֲחִים הֵווּ וְאִמְצִיָּה הִמְלִךְ מִזְרַע דָּוִד וַיִּשְׁעִיָּה וְאֲמוֹן נְבִיאִים הָיוּ דְגַמְיִירִי בָּכָל מְקוֹם שֶׁהַפִּיר (תּוֹרָה) עַס [אָבִיו] בְּנִבְיֹאוֹת

גַּם אָבִיו נָמִי הָיָה נְבִיא: **שְׁמַתוֹה** שְׁלֹא לְשִׁמְיָה פֹּא לְשִׁמְיָה וּא"ת וְהָא אֲמַרִינן בַּעֲלֵמָא (בְּרַכּוֹת דף יז ח.) הַעוֹסֵק בְּמַצָּה שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה נוֹחַ לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא וַי"ל דְּהֵתָם מִיִּירֵי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה לְקַפֵּחַ אֲחֵרִים וְהֵבֵא הָאָמַר שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה לְהַתְגַּדֵּר וּלְקַנוֹת שָׂם: **שְׁמַתוֹה** שְׁלֹא לְשִׁמְיָה פֹּא לְשִׁמְיָה וְאֵת אֲמַרְת דַּעֲבָרָה לְשִׁמָּה עַדִּיפֹא מִמַּצָּה שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה דִּישׁ בַּה עַדִּיפֹא הֲגַת: **וּמֵאֵן** אֲנוּ נָשִׁים בְּאֵהָל שָׂרָה וְרִבְקָה וְרַחֵל וְלֵאָה בְּשָׂרָה כְּתִיב וְהִנֵּה הִיא בְּאֵהָל (בְּרַאשִׁית י"ח:יב) בְּרַבָּקָה כְּתִיב וַיִּבְאֶה וַיַּחֲק אֶהֱלֶהָ שָׂרָה אֲמוֹ (שָׁם כד) בְּרַחֵל וְלֵאָה כְּתִיב וַיֵּצֵא מֵאֵהָל לֵאָה וַיִּבֹא בְּאֵהָל רַחֵל (שָׁם לא) וּמִנָּשִׁים הֵינּוּ דְכִכְתִּיב נָשִׁים: **שְׁבַע** בַּעֲיִלוֹת בַּעַל סִיסְרָא דְז' פַּעֲמִים כְּתִיב

כְּרִיעָה נִפְּילָה וַסִּיכָבָה: **וְהָא** מִתְהַנֵּיֹא **מַעֲבָרָה** וְהִי נָמִי דְלֹא קָשָׁה לוֹ פַּסְהַרְג וְלֹא תַעֲבַר כְּדִאֲמַרִינן שְׁלֵהִי פָרָךְ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה (סְנֵהֲדְרִין עז:׃) דְּאִסְתַּר חֲרַקַּע עוֹלָם הָיְתָה מ"מ לְמָה מִשְׁבַּחַה הַכְּתוּב וְהֵלֹא הִיא נִהְיִית מִן הַעֲבָרָה וּמִשְׁעִי לֹא הָיְתָה לָהּ הִנֵּאָה דְמוֹכֶתָן עַל רָשָׁעִים רָעָה דְכְּתִיב הֲשֹׁמֵר לָךְ מִזְכָּר עַם יַעֲקֹב מִטּוֹב וְעַד רַע וּבַפֶּרֶק מַצַּת חֲלִיצָה (יְבָמוֹת קג:׃) מִסִּיק בַּשְּׁלֵמָא גִבִּי לָבֶן דְּקַמְדָּפֵר שָׁם דַּעֲבוֹדַת

כְּרִיחִים לְאֶרְמוֹן כִּינוּ לָבֶן יִסְרָאֵל) כְּבָרִיחִים לְאֶרְמוֹן

^(א)**וּמְדִינִים** כְּבָרִיחַ אַרְמוֹן"? **"אַח** **נִפְשַׁע** **מִקְרָיִת** **עִזִּי** — זֶה לוֹט, **שְׁפִירֵשׁ** **מֵאֲבָרָהָם**. **"וּמְדִינִים** **כְּבָרִיחַ אַרְמוֹן"** — שְׁהֵטִיל מְדִינִים כְּבָרִיחִין וְאַרְמוֹן, **"לֹא יָבֹא עֲמוּנִי** **וּמוֹאָבִי בַקֶּהל הִי"**. **דָּרַשׁ רַבָּא וְאִיתִימָא רַבִּי יִצְחָק:** מֵאִי דְכְּתִיב **"לְתַאֲוָה יִבְקַשׁ נִפְרָד וּבְכָל תּוֹשִׁיָּה יִתְגַּלֵּעַ"**? **"לְתַאֲוָה יִבְקַשׁ נִפְרָד"** — זֶה לוֹט, **"וּבְכָל תּוֹשִׁיָּה יִתְגַּלֵּעַ"** — שְׁתַּגְלֵלָה קְלוּנוֹ בְּכִתִּי כְּנַסְיוֹת וּבְכִתִּי מְדַרְשׁוֹת. **דְּתַנּוּ:** **עֲמוּנִי** וּמוֹאָבִי אִסּוּרִין, וְאִסּוּרוֹן אִסּוּר עוֹלָם. אָמַר עוֹלָא: **תָּמָר זִנְתָתָה, זְמַרִי זִינָה. תָּמָר זִנְתָתָה — יָצֵאוּ מִמִּנְהָ מַלְכִּים וּנְבִיאִים. זְמַרִי זִינָה — נִפְּלוּ עָלָיו כַּמָּה רַבְּבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל.** **"אָמַר רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק:** גְּדוּלָּה **עֲבִירָה לְשִׁמְיָה מִמַּצָּה שְׁלֹא לְשִׁמְיָה. וְהָאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב: לְעוֹלָם יַעֲסוֹק אָדָם בַּתּוֹרָה וּבְמַצּוֹת אֲפִילוֹ שְׁלֹא לְשִׁמָן, שְׁמַתוֹה שְׁלֹא לְשִׁמָן בֹּא לְשִׁמָן?** ^(א)**אֵלֶּא אֵימָא:** כְּמַצָּה שְׁלֹא לְשִׁמְיָה. **דְּכִכְתִּיב: "תִּבְרָךְ מְנַשִּׁים יַעַל אֶשֶׁת חֶבֶר הַקִּינִי מְנַשִּׁים בְּאֵהָל תִּבְרָךְ". מֵאֵן נָשִׁים שְׁבֹאֲהָל — שָׂרָה רִבְקָה רַחֵל וְלֵאָה.** ^(א)**אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:** **שְׁבַע** **בַּעֲיִלוֹת בַּעַל אוֹתוֹ רָשָׁע בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, שְׁנַאָמַר: "בִּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפֹל שָׁכַב וגו'". וְהָא קָא מִתְהַנֵּיֹא מְבַעֲיָלָה דִּילִיָּה?** אָמַר **רַבִּי יוֹחָנָן:** **כָּל טוֹכֶתָן שֶׁל רָשָׁעִים — אֵינָה אֵלֶּא רָעָה אֲצֵל צְדִיקִים, שְׁנַאָמַר: "הִשְׁמַר לָךְ מִדְּבַר עַם יַעֲקֹב מִטּוֹב וְעַד רַע". בְּשִׁלְמָא רַע — שְׁפִיר, אֵלֶּא טוֹב אֲמַאי לֹא? אֵלֶּא, לֹאֹ שְׁמַע מִינָּה: טוֹכֶתוֹ — רָעָה הִיא. שְׁמַע מִינָּה.** ^(א)**גּוֹפֵא, אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב: לְעוֹלָם יַעֲסוֹק אָדָם בַּתּוֹרָה וּבְמַצּוֹת אֲפִילוֹ שְׁלֹא לְשִׁמָן, שְׁמַתוֹה שְׁלֹא לְשִׁמָן בֹּא לְשִׁמָן. שְׁבִשְׁכַר אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם קִרְבָּנוֹת שְׁהִקְרִיב כָּלָק הָרָשָׁע — זָכָה וַיִּצָּאָה מִמֶּנּוּ רוֹת. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא: רוֹת, בַּת כְּנוֹ שֶׁל עֲגִלוֹן מְלֶךְ מוֹאָב הִיתָה.** ^(א)**אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא בַר אֲבָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:** מִזִּין שְׁאִין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַפֵּחַ אֲפִילוֹ שְׁכַר שִׂיחָה נֶאָה, דְּאִילוֹ בְּכִירָה דְקַרְיִיתִיָּה מוֹאָב, אָמַר לִיה רַחֲמֵנָא **"אַל תִּצַּר אֶת מוֹאָב וְאֵל תִּתְּנָר כֶּם מִלְחָמָה".** מִלְחָמָה הוּא דְלֵא, אָבֶל **צַעוּרִי צַעֲרִינָן. וְאִילוֹ צַעֲיָרָה דְקַרְיִיתִיָּה בֶּן עַמִּי. אָמַר לִיה: "אַל תִּצָּרָם וְאֵל תִּתְּנָר כֶּם".** אֲפִילוֹ **צַעוּרִי, לֹא תַצַּעֲרִינָן כָּלָל.** ^(א)**אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא בַר אֲבִין, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קֶרְחָה: לְעוֹלָם יִקְדִּים אָדָם לְדַבֵּר מַצּוּה, שְׁבִשְׁכַר לִילָה אַחַת שְׁקַדְמַתָּה בְּכִירָה לַצַּעֲיָרָה,**

זָכָתָה

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

בְּשָׁבִיל שְׁהֵטִיל מְרִיבָה בֵּינוּ וּבֵין אֲבָרָהָם כְּדִכְתִּיב אַל נָא תְּהִי מְרִיבָה גֵרָם לוֹ שְׁנִפְרְדוּ זֶה מִזֶּה וְנִעְשׂו זֶה כְּנִגַּד זֶה כְּבָרִיחִים שְׁנוּעִלִין לְאֶרְמוֹן שְׁאִין הַחִיצוֹנִים וְכוּלִים לְהַכֵּם בַּתּוֹכוֹ כּוֹן נִעְשׂו עֲמוּנִים וּמוֹאָבִים שְׁאִינן מִסְרִין לְבֹא בַּקֶּהל יִסְרָאֵל כְּדִכְתִּיב לֹא יֵבֹא עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי: **לְתַאֲוָה** יִבְקַשׁ נִפְרָד לְדַבֵּר עֲבָרָה יִבְקַשׁ מִי שְׁנִפְרֵד וְאִתָּה זֶה לוֹט שְׁנִפְרֵד מֵעַל אֲבָרָהָם כְּדִכְתִּיב וַיִּפְּרְדוּ אִישׁ מֵעַל אֲחָיו (בְּרַאשִׁית י"ג:י"א) וְסַמִּיךְ לָהּ וַיַּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם שְׁהוּא נִפְרֵד תַּחֲלָה: **וּבְכָל תּוֹשִׁיָּה יִתְגַּלֵּעַ** וּבַתּוֹשִׁיָּה לֹא נֶאָמַר כֹּאן אֲלֵל וּבְכָל תּוֹשִׁיָּה לוֹמַר לָךְ שְׁתַּגְלֵלַע קְלוּנוֹ בְּשִׁפְי תּוֹרוֹת דַּתּוֹרָה נִקְרָאת תּוֹשִׁיָּה דְכְּתִיב הַכִּלִּיא עֲצָה הַגְדִּיל תּוֹשִׁיָּה (יִשְׁעִיָּהוּ כ"ח:כ"ט) תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב וְתוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב בְּבִטּוֹ כְּנַסְיוֹת כְּדִכְתִּיב לֹא יֵבֹא עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי בַּתּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה בְּבִטּוֹ מִקְרָשׁוֹת כְּדִתַּנן עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי כו': **יִתְגַּלֵּעַ** כְּמוֹ וְלַפְּנֵי הַתְּגַלֵּעַ הָרִיב גִּטּוֹשׁ (מַשְׁלִי י"ז:י"ד) שְׁהוּא לָשׁוֹן גִּלְיֵי דְגִרְסִינוּן בְּמַסְכַּת סְנֵהֲדְרִין (דף י:) הָקֵם שְׁנִגְלָה לָךְ הַדִּין כו': **תָּמָר שְׁאֲתָה וְנִתְכַּנְּנָה** לָשֵׁם מַצָּה כְּדִי לְהַעֲמִיד זָרַע כְּדִכְתִּיב כִּי רָחֵתָה כִּי גִדַּל שָׁלָה (בְּרַאשִׁית ל"ח:י"ד): זְמַרִי זָנָה וְנִתְכַּנּוּ לָשֵׁם עֲבָרָה: וַיֵּצֵאוּ מִמֶּנָּה מַלְכִּים וּנְבִיאִים מַלְכִּים מִדָּוִד וּנְבִיאִים מִיִּשְׁעִיָּה כְּדִאָמַר מֵר (סוּטָה י:׃) אֲמוֹן וְאִמְצִיָּה אֲחִים הֵווּ וְגַמְיִירִי (מְנַלָּה טו.) כָּל מְקוֹם שֶׁהַפִּיר הַכְּתוּב נְבִיא גַּשָׁם אָבִיו בְּנִבְיֹאוֹת בְּיָדוּעַ שְׁהוּא נְבִיא בֶּן נְבִיא: גְּדוּלָּה עֲבָרָה לְשִׁמָּה כְּלוּמַר לָשֵׁם מַצָּה: מִתּוֹךְ שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה פֹּא לְשִׁמָּה אֲלֵמָא דְמַצָּה שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה חֲשִׁיבֹא דְלִיזִי מַצָּה הִיא מְבִיאָה וְאֵת אֲמַרְת דַּעֲבָרָה לְשִׁמָּה גְּדוּלָּה הִמְנָה: אֲלֵא אֵימָא גְּדוּלָּה עֲבָרָה לְשִׁמָּה כְּמַצָּה שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה שֶׁשְׁתִּיָּהן שׁוֹת: דְּכִכְתִּיב **תִּבְרָךְ מְנַשִּׁים יַעַל אֶשֶׁת חֶבֶר הַקִּינִי** בְּלוּמַר כֹּאזִינָן נָשִׁים שְׁמַצִּינוּ כֶּהֱן שְׁעִשׂו מַצַּת שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה וּבְכָלָן נֶאָמַר כֶּהֱן אֵהָל: **תִּבְרָךְ** עַל שֶׁשְׁתָּה עֲבָרָה לְשִׁמָּה כְּדִי לְהַיָּשׁ כַּחוֹ עַל אוֹתוֹ רָשָׁע כְּדִי שְׁתֵּהֵא וְכוּלָּה לְהַרְגוֹ: שָׂרָה **רַחֵל** וְלֵאָה שְׁאֲמַרו לְבַעֲלֵיהֶן לְבֹא אֵל שִׁפְחָתָן וְלֹא לָשֵׁם מַצָּה נִתְכַּנּוּ אֲלֵל כְּדִי שְׁמַתְקִנְאוֹת זֹז בְּזֹז רַחֵל בַּחֲחוּתָהּ וְשָׂרָה וְלֵאָה בַּחֲמֹהוֹת וְכָלָן נֶאָמַר כֶּהֱן אֵהָל כְּדִכְתִּיבִי קִרְאִי: **שְׁבַע** **בַּעֲיִלוֹת** **בֵּין כְּרִיעָה וּנִפְּילָה וַסִּיכָבָה** אִית כֶּהֱן שְׁבַע בַּהִי קִרְא: אֲלֵל טוֹיֵב אֲמַאי מִקְהֵר לִיה שֶׁלֹּא לְדַבֵּר עִמוֹ: אֲלֵא לֹאֹ שְׁמַע מִנָּה טוֹכֶתוֹ רָעָה הִיא וּמַאי רָעָה אִיכָא דְאִי מַפָּשׁ בְּמַלְי בַּהֲדָה אֲתִי לְאִשְׁתְּבוּעִי לִי' בָּשֵׁם עֲבוֹדַת כּוֹכְבִּים שְׁלוֹ וְהַתּוֹרָה אֲמַרָה לֹא יִשְׁמַע עַל פִּירָ (שְׁמוֹת כ"ג:י"ג) וְגַבִּי יַעַל אֶשֶׁת חֶבֶר מַאי רָעָה

אִיכָא גִבָּה דְּהֵטִיל בַּה אוֹתוֹ רָשָׁע זֶהֲמָא דְאָמַר מֵר בְּשַׁעָה שְׁבֹא נָחַשׁ וְכוּ' יִסְרָאֵל וְכוּ' (יְבָמוֹת קג:׃) **אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם קִרְבָּנוֹת** מִשְׁבַּע מִקְּבָחוֹת שְׁעָרָךְ בְּנִי מִקְוִמוֹת וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִעֲלָה פֵר וְאֵיל שְׁהֶם י"ד לְכָל מַעֲמַד וּמַעֲמַד וְג' פַּעֲמִים י"ד עוֹלוּן מ"ב וְקִרְבָּנוֹתָיו עַל כָּלָק הֵווּ שֶׁלֹּא לָשֵׁם מַצָּה: וַיֵּצֵאָה מִמֶּנּוּ רוֹת שִׁינָצַא מִמֶּנָּה דָּוִד שְׁרֹוהוּ לְהַקִּב"ה בַּשִּׁירוֹת וּבַתְּשַׁבְּחוֹת: דְּקַרְיִיתָה מוֹאָב מִשְׁמַע מִאָבִי: כֶּן עַמִּי בְּלָשׁוֹן נִקְיָה הוּא דְלֹא רָצַתָה לְהוֹדִיעַ דְּמִאָבִיָּה נִתַּעֲבָרָה: אָמַר **אֵל תִּצָּרָם וְאֵל תִּתְּנָר כֶּם** וּמִקְלָא כְּתִיב כֶּהוּ מִלְחָמָה שְׁמַע מִנָּה דְאִפִּי' צַעֲרָא לֹא לַעֲבֵד לְהוּ וְלֹא עוֹד דְאִפִּי' בְּכִירָה דְקַרְיִיתָה אָב הַכְּתוּב פִּרְסָמָה דְכְּתִיב וּתַשְׁכַּב אֶת אֲבִיָּה וּבַצַּעֲיָרָה כְּתִיב וּתַשְׁכַּב עִמוֹ:

מסורת הש"ס

א הוריות י:

ב בראשית רבה

ג סנהדרין קתנ; בראשית רבה

ד יבמות קג.

ה סנהדרין קתנ; הוריות י:

ו בבא קמא לח:

ז בבא קמא לח:

גליון הש"ס

רש"י בד"ה שרה רחל ולאה כו' אלא כדי וכו'. עי' יבמות דף קג ע"א תד"ה והא וסנהדרין דף עד ע"ב תד"ה והא:

תורה אור השלם

[משלי יח, יט]

[דברים כג, ד]

[בראשית יד, יז]

[משלי יח, א]

[במדבר כח]

[במדבר כה, יד]

[בראשית לח]

[רות ד, יח-כב]

[במדבר כה, ט]

[שופטים ה, כד]

[שופטים ה, כז]

[בראשית לא, כט]

[בראשית לא, כד]

[במדבר כג]

[דברים ב, ט]

[דברים ב, יט]

מסורת הש"ס
א משנה נזיר
ב נדרים פג.
ג לקמן כח:: משנה נזיר
ד תוספתא נזיר; מעילה יא.;
משנה מעילה; מנחות ד:
ה נדרים לה:: בבא מציעא קד.;
משנה נעוים
ו הוריות י:
ז בבא קמא לח:

גליון הש"ס
מתני' החטאת תמות. ע"י נדרים דף פג ע"א ובתוס' שם ד"ה ואי אמרת:
שם ועולה תקרב עולה. ע"י יומא דף מא ע"ב תד"ה והאי עולה:

תורה אור השלם
והקריב את־קרבנו ליהוה כבש ב־שְׁנֵנו תָּמִים אֶחָד לַעֲלֹה וּבִשְׁאֵה אֶחַת בַּת־שְׁנֵתָה תְּמִימָה לַחֲטָאת וְאֵיל־אֶחָד תָּמִים לְשִׁלְמִים (במדבר ו, יד)
נפש כִּי־תַמְעַל מַעַל וְחִטָּאָה בַּשִּׁנְיָה מִקֹּדְשֵׁי יְהוָה וְהִבִּיֵּא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֵיל תָּמִים מִזֶּה־צֶאֱנ בַּעֲרֹב פֶּסַח־שְׁקִלִים בַּשִּׁקְלִי־תִקְדָּשׁ לֹא־שָׂם (ויקרא ה, טו)

זִכְתָּהּ ו**זָקְדָּמָה** **אֶרְבָּעָה דוֹרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל** עוֹבֵד יְשִׁי דוֹד שְׁלֹמֶה וְאִלּוּ צַעֲרָה לֹא חָתַת בְּיִשְׂרָאֵל זִכְרָהּ עַד רַחֲבֵעַס דְּהִנֵּה מְנַעֲמָה הָעֲמוּנִית: **מִתְּנִי' הַחֲטָאת תָּמוֹת** אֲוֹתָהּ הִבְהֵמָה שֶׁהִפְרִישָׁה לְשֵׁם חֲטָאת תָּמוֹת וְכִי הָיָא טַעֲמָא דְּפִרְשִׁינָן לְעִיל דְּצַרִּיכָה בַּפְּרָה וְהָיָא בַּחֲטָאת שְׁמָתוֹ בְּעֻלְיָה דְּגַמְיָרִי דְּלִמִּיתָה אֲזָלָה: **מַעוֹת סְתוּמִין** שְׁלֹא פִּרַשׁ אִלּוּ לַחֲטָאת וְאִלּוּ לְעוֹלָה וְאִלּוּ לְשָׁלְמִים הָרִי אִלּוּ וּפְלוּ לְנִדְבָה וְלוֹקְחִים בָּהֶן עוֹלוֹת הַשָּׂדֶר לַמִּזְבֵּחַ וְהַעוֹרוֹת לַפְּהִיּוֹס: **שְׁלָמִים יִבְיִאוּ שְׁלָמִים** וְאֲז"ל דְּאִין מוֹעֵלִים בָּהֶן וּבְדַמְפְּרֵשׁ בִּפ"ק דְּמַסָּכַת מַעֲלָה (דף ו:): **גָּמִ' מֵאֵן תִּנָּא דְלֹא מִשְׁעַבַּד לָהּ מֵאֵן הוּא תִּנָּא** דְּתַנִּי דְּקַסְבַּר שָׂאֵס הִיתָה הִבְהֵמָה שְׁלֹו לֹא חִנַּל עָלֶיהָ קִרְשָׁה כֻּלָּל דְּאָמַר תַּצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר מִשּׁוּם דְּבַעַל לֹא מִשְׁעַבַּד לָהּ לְהִבְיֹא קַרְבְּנוֹתֶיהָ כֻּלָּל וְכִי מִפְּרִישָׁה לָהּ הִיא לְנִירוֹת הָרִי הוּא כְּמוֹ שְׁמַקְדִּישׁ דְּבַר שְׁאִינוּ שְׁלֹו דְּאִין בְּדַבְּרֵיו כְּלוּס: **אָמַר רַב חֲסָדָא רָבֵנּוּ** הִיא **דְּאִי ס"ד ר'** יְהוּדָה הִיא אֲמַאי תַּצֵּא הָא בִּינן דְּמִשְׁעַבַּד בְּקַרְבְּנוֹתֶיהָ אֲשַׁתְּכַח דְּכִי הַקְדִּישָׁה שְׁפִיר הַקְדִּישָׁה דְּהָא שְׁמַעִינן לִיהַ בִּב"מ פ"ג [הַמָּקָבָל] (דף קד.) שְׁהִיָּה דוֹרַשׁ לְשׁוֹן דְּהִיּוּט: **דְּתַנִּיא ר'** יְהוּדָה **אוֹמַר אֲדָם מִבְּיֹא קַרְבֵּן עֲשִׂיר עַל אֲשֵׁמוֹ** שָׂאֵס הִיתָה עֲנִיָּה וְנִתְחַבְּדָה קַרְבֵּן עָנִי וְלֹא הִסְפִּיקָה לְהִבְיֹא קַרְבֵּן עָנִי עַד שְׁנִיסַת לוֹ ה"ו מִבְּיֹא קַרְבֵּן עֲשִׂיר עַל אֲשֵׁמוֹ וְכֵן בְּכָל קַרְבְּנוֹת שְׁהִיא חֲזַבַת קִדָּם לְכֹן וְאִפִּי' קַרְבֵּן קִדְּוֶה שְׁאִינוּ בַּעוֹלָה וְיֹוֹרֵד: **שֶׁבֶךְ פֶּתַח לָהּ בַּחֲתֻבָּתָהּ כּו'** וְהַלְבָּךְ דְּהוֹאִיל מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ אֲמַאי לֹא הָיִי בַּהֶמָּה שְׁלֹו בַּבְּהֵמָה שְׁלָהּ וְאִם הִיתָה חֲטָאת תָּמוֹת וְאִם עוֹלָה תַּקְרַב עוֹלָה: **בְּמִלְתָּא דְלֹא צַרִּיכָא לָהּ** בְּגוֹן הַכָּא דְּהַפֵּר לָהּ

בַּעֲלָהּ לֹא מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ וּמַס"ה לֹא קִרְשָׁה וְתַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר: **אָמַר רַב חֲסָדָא ר'** יְהוּדָה הִיא דְּאָמַר אֲדָם מִבְּיֹא קַרְבֵּן אֲשֵׁמוֹ וְקַמְשַׁמַּע לָן דְּכִי מִשְׁתַּעַבַּד כּו' דְּאִי לְרָבֵנּוּ לֹא מַבְשִׂיא לְמִימַר דְּכִי הִפֵּר לָהּ דְּתַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר אֲלֵא אִפִּי' פִּי לֹא הִפֵּר לָהּ נִמִּי תַצֵּא דְלִדְיָהּוּהָ לֹא מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ כֻּלָּל: וְאֲלֵא **הִיכִי דְמִי מִשְׁעַבַּד** וּבְשִׁי לֹאֻקְמָא בְּרַבֵּנּוּ בְּגוֹן דְּאִרְשִׁיָּה נִבְלָה לְנִירוֹתָהּ אֲפִתִּי לֹא מִתּוֹקְמָא בְּרַבֵּנּוּ דְּכִינּוּ דְּאִרְשִׁיָּה לָהּ הִנֵּה דְנַפְשָׁה וְחֲטָאת תָּמוֹת וְאִלּוּ בַּעֲיִנן דְּתַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר וְהַלְבָךְ לֹא מִתּוֹקְמָא כֻּלָּל בְּרַבֵּנּוּ:

וְאִי מִנָּה גַּח נִמִּי מִצֵּי לַבְּדוֹת דְּאִין לוֹ קִדָּשַׁת הַגּוֹף עַד שְׁנַחֲטַט עָלָיו הַקֶּרְבֵּן: **ח"ג** הָיִי לָהּ מַעוֹת סְתוּמִים יִפְּלוּ לְנִדְבָה הִיכָא דְּהַפֵּר לָהּ בַּגְּמָרָא מִפְּרֵשׁ דְּהִנֵּהוּ סְתוּמִים וּפְלוּ לְנִדְבָה לְחֵלִין וְלַמִּזְבֵּחַ דְּהִינּוּ עוֹלַת נִדְבָה וּנְסָכִיָּה דְּאִין מִשָּׁל צַבּוֹר וְכֵן פִּי' בְּכָל זִכְבְּתִי דְּתַנִּינָא וּפְלוּ לְנִדְבָה וְלֹא חָס לְמַתְנִי הַכָּא אִם שְׁלֹו הֵן חֵלִין

בְּדַתְנִי בְּרִישָׁא: **מִפְּרָשִׁים** שְׁפִרַשׁ אִלּוּ דְּמִים לַחֲטָאת וְאִלּוּ לְעוֹלָה וְאִלּוּ לְשָׁלְמִים: **דְּמִי' חֲטָאת יִלְכוּ לָנִם** הַמָּלַח בִּינּוּ דְאִילּוּ הִיתָה הִבְהֵמָה הִנֵּה אֲזָלָה לְמִיתָה וְלֹא [נִהְיִין] מֵאֲוֹתָן מַעוֹת מִדְּרַבָּנּוּ וְלֹא מוֹעֵלִין דְּכִינּוּ דְלִים הַמִּלַּח אֲזָלוּ לֹא קָרִינּוּ בַּהּ קִדָּשִׁי [ה'] וְה"ה דְּלַעֲיַל גְּבִי בַּהֶמָּה מִצֵּי לְמַתְנִי לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֵלִין: **דְּמִי' עוֹלָה יִבְיִאוּ** עוֹלָה דְּדוֹרוֹן הוּא וּמוֹעֵלִין בָּהֶם בִּינּוּ דְּקַרְבִּין לַמִּזְבֵּחַ: **דְּמִי' שְׁלָמִים יִבְיִאוּ** שְׁלָמִים וּנְאָכְלִין לְיוֹם אֶחָד וְאִין טַעוּנִין לְחֹם כַּדְּפִרְשִׁית: **גָּמִ' מֵאֵן תִּנָּא** דְּלֹא מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ וְלִבְךָ יֵשׁ סְבָרָא לַחֲלַק בִּין בַּהֶמָּה הִידָה דְּתַנִּי תַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר וְאִם [שְׁלָה] חֲטָאת תָּמוֹת דְּאִי מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ לֹא הִיָּה סְבָרָא לַחֲלַק בִּין בַּהֶמָּתוֹ

לְבַהֶמְתָּה: **אָמַר רַב חֲסָדָא רָבֵנּוּ** הִיא וּבְדַמְפְּרֵשׁ וְאִזַּל וּמ"מ אִם לֹא הִפֵּר לָהּ הִיתָה מִקְרִיבָתָהּ לַחֲוֻבָּתָהּ בִּינּוּ דְאִקְנִי לָהּ וּבְדַמְפְּרֵשׁ בְּסִמּוֹן (הִפֵּר לָהּ לֹא אָמַר דְּהָא הִיּוּ בַּהֶמּוֹת דְּהָא בְּדַמְפְּרֵשׁ בְּסִמּוֹן) כִּי . מַקְנִי לָהּ מִיָּדִי. דְּצַרִּיכָא לָהּ בְּמַדִּי דְלֹא צַרִּיכָא לָהּ בְּגוֹן דְּהַפֵּר לָהּ לֹא אִקְנִי לָהּ: **דְּאִי ס"ד רַבִּי יְהוּדָה** הִיא אֲמַאי **תַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר** הָא [מִשְׁעַבַּד לָהּ בַּתְּנַאי בַּתְּבָּה] בְּדַמְפְּרֵשׁ וְאִזַּל וּס"ד דְּתַנִּיא בַּתְּבָּה עֲדִין וְאִפִּי' בְּמִדִּי דְלֹא צַרִּיכָא לָהּ נִמִּי מִשְׁעַבַּד לָהּ: **יְהוּדָה אוֹמַר מִבְּיֹא אֲדָם קָרְבֹו עֲשִׂיר עַל אֲשֵׁמוֹ** פִּי' אִם עֲשִׂיר הוּא [וְהִיא חֲזַבַת קַרְבֵּן עוֹלָה וְיֹוֹרֵד] צָרִיךְ לְהִבְיֹא קַרְבֵּן עֲשִׂיר עָלֶיהָ וְלֹא יוּכַל לוֹמַר וְהֵלֵא אִין לָהּ כְּלוּס וְתַבִּיא קַרְבֵּן עָנִי וְכֵן כָּל קַרְבְּנוֹתֶיהָ שְׁהִיא חֲזַבַת לְהִבְיֹא קַרְבֵּן בַּעֲבוּרָה וְזוֹקָא חוֹבוֹתָהּ שְׁהִיא חֲזַבַת בְּגוֹן יוֹלַתַת חֻבָּה אֲבָל גְּדָרִים וּנְזָבוֹת לֹאוּ כָּל בְּמַנָּה לְדַר אֲלָף עוֹלָה

לְיוֹם וְאוֹמַר ר' ר"י דְּזוֹקָא אוֹתָן שְׁנִתְחַבְּדָה מִשְׁנַשְׁאֵת וְאִילָךְ וְלֹא שְׁנִתְחַבְּדָה קִדָּם נַשְׁנַשְׁתָּ: **הָכִי גָרִים רש"י** שְׁכָּה בּוֹתְבַת [לִיָּה] כָּל אַחֲרִיּוֹת דְּאִית לִי עֲלָהּ מִקְדָּמַת דְּנָא וְהִכִּי אִיתָא [בְּתוֹרַת פָּהִיּוֹס פְּרָשַׁת מְרַעַע] וּפְרָשׁ דְּאִשָּׁה שְׁגַרְשָׁה בַּעֲלָהּ לְאַחַר שְׁשֻׁלָם לָהּ בַּעֲלָהּ בַּתְּבָּתָה כּוֹתְבַת לוֹ שׁוֹבֵר הַתְּקַבְּלַתִּי בַּתְּבָתִּי וְכָל אַחֲרִיּוֹת דְּאִית לִי

עָלָךְ מִן קִדְּמַת דְּנָא הַכֹּל מַחֲלַתִּי אֲלֵמָא [דְּמַשּׁוּס] דְּמִשְׁעַבַּד לָהּ צַרִּיכָה לְפִטְרוּ בַּשְּׁעַת גְּרוּשִׁין: **אַפִּי' תִּימָא ר'** יְהוּדָה **פִּי מִשְׁעַבַּד לָהּ בְּמִלְתָּא דְּצַרִּיכָא** [לָהּ בְּמִדִּי דְּלֹא צַרִּיכָא] בְּגוֹן דְּהַפֵּר לָהּ לֹא מִשְׁעַבַּד לָהּ כֻּלָּל וְאִע"ג דְּמִשְׁעַבַּד לָהּ בַּתְּנַאי בִּית דִּין הִלְכָךְ בַּהֶמָּה שְׁלֹו תַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר דְּהוּוּ חֵלִין גְּמוּרִין וְלֹא הִיּוּ בַּבְּהֵמְתָּה:

אַכָּא דְּאָמְרִי מֵאֵן תִּנָּא רַבִּי יְהוּדָה הִיא וְכִי מִשְׁעַבַּד לָהּ בַּתְּנַאי בַּתְּבָּה בְּמִלְתָּא דְּצַרִּיכָא לָהּ כּו' דְּאִי לְרַבָּנּוּ לֹא מִשְׁעַבַּד בַּתְּנַאי בַּתְּבָּה וְהִיכִי דְמִי מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ שְׁיִכּוּלָהּ לְהַקְרִיב מִבְּהֵמָתוֹו אִם לֹא הִפֵּר לָהּ בְּגוֹן דְּאִקְנִי לָהּ שְׁנָתָן לָהּ בַּמַּתְנָה מִבְּהֵמָתוֹו וְכִינּוּ דְאִקְנִי לָהּ הִינָּא לָהּ דְנַפְשָׁה וְהִנֵּה לָן לְמִימַר דְּחֲטָאת תָּמוֹת כְּמוֹ

[בַּשְּׁלָה] פִּי אִקְנִי לָהּ בְּמִלְתָּא דְּצַרִּיכָא לָהּ בְּגוֹן אִם לֹא הִפֵּר לָהּ בְּמִלְתָּא דְלֹא צַרִּיכָא לָהּ בְּגוֹן שְׁהַפֵּר לָהּ לֹא אִקְנִי לָהּ וּפִי' הִר"ס דְלֹא מִיִּירִי שְׁנָתָן לָהּ עֵתָה לְקַרְבְּנוֹת נִירוֹת דֹא"כ הָיָם לָהּ נִדְרָה וְשׁוֹב לֹא יוּכַל לְהִפֵּר אֲלֵא בְּגוֹן דְּאָמַר לָהּ קִדָּם לְכֹן וְיָמִים רַבִּים אִם תַּצְטַרְכִּי לְקַרְבְּנוֹת תַּקְחִי מִבְּהֵמָתוֹ:

אַרְבָּעָה דוֹרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל עוֹבֵד יְשִׁי דוֹד שְׁלֹמֶה וְאִלּוּ צַעֲרָה לֹא חָתַת בְּיִשְׂרָאֵל זִכְרָהּ עַד רַחֲבֵעַס דְּהִנֵּה מְנַעֲמָה הָעֲמוּנִית: **מִתְּנִי' הַחֲטָאת תָּמוֹת** אֲוֹתָהּ הִבְהֵמָה שֶׁהִפְרִישָׁה לְשֵׁם חֲטָאת תָּמוֹת וְכִי הָיָא טַעֲמָא דְּפִרְשִׁינָן לְעִיל דְּצַרִּיכָה בַּפְּרָה וְהָיָא בַּחֲטָאת שְׁמָתוֹ בְּעֻלְיָה דְּגַמְיָרִי דְּלִמִּיתָה אֲזָלָה: **מַעוֹת סְתוּמִין** שְׁלֹא פִּרַשׁ אִלּוּ לַחֲטָאת וְאִלּוּ לְעוֹלָה וְאִלּוּ לְשָׁלְמִים הָרִי אִלּוּ וּפְלוּ לְנִדְבָה וְלוֹקְחִים בָּהֶן עוֹלוֹת הַשָּׂדֶר לַמִּזְבֵּחַ וְהַעוֹרוֹת לַפְּהִיּוֹס: **שְׁלָמִים יִבְיִאוּ שְׁלָמִים** וְאֲז"ל דְּאִין מוֹעֵלִין בָּהֶן וּבְדַמְפְּרֵשׁ בִּפ"ק דְּמַסָּכַת מַעֲלָה (דף ו:): **גָּמִ' מֵאֵן תִּנָּא דְלֹא מִשְׁעַבַּד לָהּ מֵאֵן הוּא תִּנָּא** דְּתַנִּי דְּקַסְבַּר שָׂאֵס הִיתָה הִבְהֵמָה שְׁלֹו לֹא חִנַּל עָלֶיהָ קִרְשָׁה כֻּלָּל דְּאָמַר תַּצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר מִשּׁוּם דְּבַעַל לֹא מִשְׁעַבַּד לָהּ לְהִבְיֹא קַרְבְּנוֹתֶיהָ כֻּלָּל וְכִי מִפְּרִישָׁה לָהּ הִיא לְנִירוֹת הָרִי הוּא כְּמוֹ שְׁמַקְדִּישׁ דְּבַר שְׁאִינוּ שְׁלֹו דְּאִין בְּדַבְּרֵיו כְּלוּס: **אָמַר רַב חֲסָדָא רָבֵנּוּ** הִיא **דְּאִי ס"ד ר'** יְהוּדָה הִיא אֲמַאי תַּצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר: **הָא מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ** בִּינן דְּמִשְׁעַבַּד בְּקַרְבְּנוֹתֶיהָ אֲשַׁתְּכַח דְּכִי הַקְדִּישָׁה שְׁפִיר הַקְדִּישָׁה דְּהָא שְׁמַעִינן לִיהַ בִּב"מ פ"ג [הַמָּקָבָל] (דף קד.) שְׁהִיָּה דוֹרַשׁ לְשׁוֹן דְּהִיּוּט: **דְּתַנִּיא ר'** יְהוּדָה **אוֹמַר אֲדָם מִבְּיֹא קַרְבֵּן עֲשִׂיר עַל אֲשֵׁמוֹ** שָׂאֵס הִיתָה עֲנִיָּה וְנִתְחַבְּדָה קַרְבֵּן עָנִי וְלֹא הִסְפִּיקָה לְהִבְיֹא קַרְבֵּן עָנִי עַד שְׁנִיסַת לוֹ ה"ו מִבְּיֹא קַרְבֵּן עֲשִׂיר עַל אֲשֵׁמוֹ וְכֵן בְּכָל קַרְבְּנוֹת שְׁהִיא חֲזַבַת קִדָּם לְכֹן וְאִפִּי' קַרְבֵּן קִדְּוֶה שְׁאִינוּ בַּעוֹלָה וְיֹוֹרֵד: **שֶׁבֶךְ פֶּתַח לָהּ בַּחֲתֻבָּתָהּ כּו'** וְהַלְבָּךְ דְּהוֹאִיל מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ אֲמַאי לֹא הָיִי בַּהֶמָּה שְׁלֹו בַּבְּהֵמָה שְׁלָהּ וְאִם הִיתָה חֲטָאת תָּמוֹת וְאִם עוֹלָה תַּקְרַב עוֹלָה: **בְּמִלְתָּא דְלֹא צַרִּיכָא לָהּ** בְּגוֹן הַכָּא דְּהַפֵּר לָהּ

בַּעֲלָהּ לֹא מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ וּמַס"ה לֹא קִרְשָׁה וְתַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר: **אָמַר רַב חֲסָדָא ר'** יְהוּדָה הִיא דְּאָמַר אֲדָם מִבְּיֹא קַרְבֵּן אֲשֵׁמֹ וְקַמְשַׁמַּע לָן דְּכִי מִשְׁתַּעַבַּד כּו' דְּאִי לְרָבֵנּוּ לֹא מַבְשִׂיא לְמִימַר דְּכִי הִפֵּר לָהּ דְּתַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר אֲלֵא אִפִּי' פִּי לֹא הִפֵּר לָהּ נִמִּי תַצֵּא דְלִדְיָהּוּהָ לֹא מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ כֻּלָּל: וְאֲלֵא **הִיכִי דְמִי מִשְׁעַבַּד** וּבְשִׁי לֹאֻקְמָא בְּרַבֵּנּוּ בְּגוֹן דְּאִרְשִׁיָּה נִבְלָה לְנִירוֹתָהּ אֲפִתִּי לֹא מִתּוֹקְמָא בְּרַבֵּנּוּ דְּכִינּוּ דְּאִרְשִׁיָּה לָהּ הִנֵּה דְנַפְשָׁה וְחֲטָאת תָּמוֹת וְאִלּוּ בַּעֲיִנן דְּתַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר וְהַלְבָךְ לֹא מִתּוֹקְמָא כֻּלָּל בְּרַבֵּנּוּ: **דְּמִי' חֲטָאת יִלְכוּ לָנִם** הַמָּלַח בִּינּוּ דְאִילּוּ הִיתָה הִבְהֵמָה הִנֵּה אֲזָלָה לְמִיתָה וְלֹא [נִהְיִין] מֵאֲוֹתָן מַעוֹת מִדְּרַבָּנּוּ וְלֹא מוֹעֵלִין דְּכִינּוּ דְלִים הַמִּלַּח אֲזָלוּ לֹא קָרִינּוּ בַּהּ קִדָּשִׁי [ה'] וְה"ה דְּלַעֲיַל גְּבִי בַּהֶמָּה מִצֵּי לְמַתְנִי לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֵלִין: **דְּמִי' עוֹלָה יִבְיִאוּ** עוֹלָה דְּדוֹרוֹן הוּא וּמוֹעֵלִין בָּהֶם בִּינּוּ דְּקַרְבִּין לַמִּזְבֵּחַ: **דְּמִי' שְׁלָמִים יִבְיִאוּ** שְׁלָמִים וּנְאָכְלִין לְיוֹם אֶחָד וְאִין טַעוּנִין לְחֹם כַּדְּפִרְשִׁית: **גָּמִ' מֵאֵן תִּנָּא** דְּלֹא מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ וְלִבְךָ יֵשׁ סְבָרָא לַחֲלַק בִּין בַּהֶמָּה הִידָה דְּתַנִּי תַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר וְאִם [שְׁלָה] חֲטָאת תָּמוֹת דְּאִי מִשְׁתַּעַבַּד לָהּ לֹא הִיָּה סְבָרָא לַחֲלַק בִּין בַּהֶמָּתוֹ לְבַהֶמְתָּה: **אָמַר רַב חֲסָדָא רָבֵנּוּ** הִיא וּבְדַמְפְּרֵשׁ וְאִזַּל וּמ"מ אִם לֹא הִפֵּר לָהּ הִיתָה מִקְרִיבָתָהּ לַחֲוֻבָּתָהּ בִּינּוּ דְאִקְנִי לָהּ וּבְדַמְפְּרֵשׁ בְּסִמּוֹן (הִפֵּר לָהּ לֹא אָמַר דְּהָא הִיּוּ בַּהֶמּוֹת דְּהָא בְּדַמְפְּרֵשׁ בְּסִמּוֹן) כִּי . מַקְנִי לָהּ מִיָּדִי. דְּצַרִּיכָא לָהּ בְּמַדִּי דְלֹא צַרִּיכָא לָהּ בְּגוֹן דְּהַפֵּר לָהּ לֹא אִקְנִי לָהּ: **דְּאִי ס"ד רַבִּי יְהוּדָה** הִיא אֲמַאי **תַצֵּא וְתַרְעָה בַּעֲדָר** הָא [מִשְׁעַבַּד לָהּ בַּתְּנַאי בַּתְּבָּה] בְּדַמְפְּרֵשׁ וְאִזַּל וּס"ד דְּתַנִּיא בַּתְּבָּה עֲדִין וְאִפִּי' בְּמִדִּי דְלֹא צַרִּיכָא לָהּ נִמִּי מִשְׁעַבַּד לָהּ: **יְהוּדָה אוֹמַר מִבְּיֹא אֲדָם קָרְבֹו עֲשִׂיר עַל אֲשֵׁמוֹ** פִּי' אִם עֲשִׂיר הוּא [וְהִיא חֲזַבַת קַרְבֵּן עוֹלָה וְיֹוֹרֵד] צָרִיךְ לְהִבְיֹא קַרְבֵּן עֲשִׂיר עָלֶיהָ וְלֹא יוּכַל לוֹ

	עין משפט
	גזר מצווה

א סמג עשין פב, סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד סי' רכב סעי' א:

ב מו"י פג' מהל' זכיה ומתנה הל' יב:

ג מו"י פג' מהל' זכיה ומתנה הל' יג:

ד מו"י פז' מהל' נדרים הל' יז:

ה מו"י פט' מהל' נזירות הל' ט:

ו מו"י פד' מהל' מעילה הל' ג:

ז מו"י פה' מהל' פסולי המוקדשין הל' א:

ח מו"י פט' מהל' נזירות הל' ג:

ט מו"י פח' מהל' נזירות הל' יב:

י מו"י פט"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' כ:

הַאֲמָרָת [ל"ג תנן דהוי משמע כאלו כּא אַמרען מה שַׁקְנַתהּ אַשֶׁה קִנְיָה בַּעֲלָהּ לֹא זִנְיָא אֱלָא כְּלוּמַר דְּכִי קִימָא לָן בַּעֲלָמָא: **שְׁקִמְצָה** מַעֲסָתָהּ וּח"ת וְהָא אִמֵּר בִּפְרָק אַע"פ (פּתּוּבּות נט.). דְּמוֹתֵר מוֹזוֹנוֹת לַבַּעַל וי"ל דְּהָכָא מִיּוּרֵי שְׂאֵמֵר לֶהּ צָאי מַעֲשֵׂה יִזְיָן בְּמוֹזוֹנוֹתֵין וְנִתְרַצַּת בְּכָךְ וְהוֹתִירָה מִמַּעֲשֵׂה יִזְיָהּ וְהָא נִצְאי דְּדֵה הוּא וְעוּד פִּרְזָן הִר"ס דְּהָא דִּאֲמִרִינן מוֹתֵר מוֹזוֹנוֹת לַבַּעַל בְּגוֹן שְׁקִיצוּ לֶהּ כֹּךְ וְכֹךְ דִּינְרִין לִשְׂבַּת וְהָאִלוּ הַמוֹזוֹנוֹת שְׂדֵי לֶהּ בְּאוֹתָהּ קִצְבָּה כְּדֵי שְׂבַעַה וְהִתֵּר אוֹתוֹ מוֹתֵר לַבַּעַל אֲבָל הָכָא מִיּוּרֵי שְׁקִמְצָה מַעֲסָתָהּ שְׁלֹא הָאִלוּ הַמוֹזוֹנוֹת אֱלָא קִמְצָה וּפְתָתָהּ מִפִּיָּה שְׁלֹא אֲבָלָה כְּדֵי שְׂבַע דִּהִיא מוֹתֵר הֵי נִצְאי דִּידֵּה: **וְאָמַר** לֶהּ עַל מִנְּת שְׂאִיזוּ לְבַעֲלֶיהָ רִשּׁוּת בִּהּ ר"ת פֶּסֶק פֶּרֶב דְּאִמֵּר פֶּרֶק בְּתֵרָא דְּגִדְרִים (דף פח.) הַמִּדֵּר הִנָּהּ מִחֲתוּנוֹ וְרוֹצֵה לַתּוֹ מַעוֹת לְבִתּוֹ אוֹמֵר דְּרֵי מַעוֹת נִתְּנוּיִם לִיךְ בְּמִתְּנָהּ וּבְלִבֵּד שְׁלֹא יִהְיֶה לַבַּעֲלִין רִשּׁוּת בָּהּן אֱלָא מֵה שְׂאֵת נוֹשְׂאֵת וְנוֹתְנָת בְּפִין וְאִמֵּר רַב עֲלֵה ל"ש אֱלָא מֵה שְׂאֵת נוֹשְׂאֵת וְנוֹתְנָת לַתּוֹךְ פִּירָךְ אֲבָל אִמֵּר לֶהּ מֵה שְׂתִרְצֵי תַּעֲשֵׂי קִנְיָה וְתֵהוּן בַּעַל וְאֵע"ג דְּשִׁמוּאֵל פְּלִיג עֲלֵהּ הֵתִם וְהִלְכְּתָא בְּתוּהּ כְּדִינֵי מ"מ כִּי אִתְּשִׁיל לַעֲנוֹן אֶסּוּרִין אִיתְשִׁיל וּבִשְׁמַעְתִּין קִצֵּר הֵש"ס וי"ל שְׂאֵמֵר לֶהּ מֵה שְׂאֵת נוֹשְׂאֵת וְנוֹתְנָת לִפְיָךְ: **אָמַר** שְׁמוּאֵל לְאַבּוּהּ בַּר אִיְהִי לֹא תִתִּיב אֱלָא עֲמוּד עַל כְּרַעֲיָךְ עַל רַגְלֶיךָ כְּמוֹ מִתּוּתִי כְּרַעֲשֵׁ דֵר' חֲנִינָא בִּפְרָק קִמָּא דְחֲלִין (דף ז:.) עַד דְּאִמְרַת לִי הִדָּא מִלְּתָא: **אֵלּוּ** הֵן אִידִּלִּים שְׁלֹו וְשִׁלָּהּ וְשִׁל אַחֵר מִיתָהּ וְשִׁל אַחֵר כִּפְרָה אַע"ג דְּכֻלָּן מַשְׁנִיּוֹת הֵם שְׂמָא שְׁלֵאֲחֵר כִּפְרָה דְּלֹא תִנְיָא בְּהִדָּא קִמְבַּעֲיָא לִיָּה אִי גַמִּי כָּל זֶה מִדְּבָרֵי שְׁמוּאֵל שְׁלָהּ הָא דְאִמְרָן עַד [דְּפִרִין] לִיָּה וְתוּ לִיבָא וְהָא אֲבָא וְשִׂאָר שְׁלָמֵי נָזִיר כָּל זֶה פִּרְיָךְ שְׁמוּאֵל לֹאבּוּהּ בַּר אִיְהִי

וְהַשִּׁיב שְׁלֹא בְּמַעֲתוֹן לֹא חֲקַשְׁיב: **שְׁלָהּ** הָא דְאִמְרֹן בְּמַתְנִי' (הֵינּוּ בְּמוֹנוּס): **שְׁלֹו** דִּתְנּוּ הָאִישׁ מִדִּיר בְּנוּ בְּנָזִיר מַתְנִי' הִיא בִּפְרָקוֹן (לְקַמּוֹן נָזִיר כח:) וּבִשְׁלָי פִּרְקוֹן מִפְּרַשׁ לִיָּה לְמֵר דְּהִלְכָּה הִיא דְאִישׁ מִדִּיר בְּנוּ [וְהִלְכָּה] נִתְקַבֵּל דְּיָכוּל לַמְּחוּת בִּין הוּא בִּין קְרוֹבִיו לִפְיָכָךְ גִּלַּח הוּא וְעַשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּגוּפוֹ לְבַטֵּל גְּזִירוֹת אֲבִיו אוֹ שְׂמָה בְּדַבּוּרֵ: **שְׁלֹאֲחֵר** מִיתָהּ דִּתְנּוּ גְּרָסִין דְּמַשְׁנֵה הִיא פ"ג דְּמַעֲיֵלָה (דף יא.) הַמַּפְרִישׁ מַעוֹת לְגִזְרֹתוֹ וְלֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין לֹא נִהְיִין מִדְּרַבָּן אוֹ שְׂמָא לֵאפִלּוּ מִדְּאוֹרְיִתָא אֶסּוּר אַע"ג דְּקִימָא לְשִׁלְמִים מִיּוֹד דְּהִוָּה אֶשְׁלָמִים מַחֲוִים דְּהִי דְּמַעֲיֵלָה לִיבָא אֶסּוּר דְּאוֹרְיִתָא אִיכָא: **מִפְּנֵי** שְׂרָאוֹן פֶּלֶם לָבָא שְׁלָמִים דְּכִין שְׁלֹא פִרַשׁ כְּלוּם אִם [וְתִרְמִי לוֹ בְּהִמָּה] שְׂמֵנָה יִבִּיא בְּכֻלָּן שְׁלָמִים אִם יִרְצֵה וְהַשְׂאֵר יִבִּיא מִבִּיתוֹ וְלָכָךְ אִין מוֹעֲלִין בָּהּן: **הָיִו** לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים יִפְּלוּ לְגִדְּבָה גִדְּבַת צַבּוֹר עוֹלָה הֲוִיָּא: **וְאִ"ל** טַעוּנִין לָחֵם בְּמִנְחוֹת (דף ד: ד"ה וְאִין) פֶּרֶשִׁין דְּבַעֲי עַל כְּפִי נָזִיר לַתְּנוּפָה וְלִיבָא: **שְׁלֹאֲחֵר** מִיתָהּ מֵאִי טַעֲמָא אֵל בַּעֲי שְׁלָמִים לָחֵם דְּלֹא חֲזִיא לְכַפְּרָה וְאִין כִּאֵן בְּפִי נָזִיר שְׁלֹאֲחֵר כִּפְרָה גַמִּי בְּגוֹן שְׂגִדֵּר וְהַפְרִישׁ קִרְבָּנוֹתוֹ וְהִבִּיא אֲחֵרִים וְנִתְפַּפֵּר בָּהּן וְאִח"כ נִמְצְאוּ הֶרָאשׁוּנִים אוֹתָן שְׁלָמִים גַּמִּי קִרְבִּין בָּלָא לָחֵם: **וְתוּ** לִיבָא וְהָאִיבָא וְשִׂאָר שְׁלָמֵי נָזִיר שְׂשֻׁחַטוֹ שְׁלֹא בְּמִצְוֹתוֹ פִּרַשׁ רש"י בְּמִנְחוֹת (דף מח:) שְׂשֻׁחַטוֹ שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ עוּד פִּרַשׁ שֶׁם לְשִׁנָּא אֲחֵרִינָא שְׁלֹא בְּמַעֲתוֹ דְּלוּל כְּתִיב בַּהּ בְּן שְׁנִים וְהִבִּיאִם בְּנֵי שְׁנָה [כַּשְׂרִים] לְשִׁלְמֵי נִדְבָה: **וְנִאֲכָלִין** לִיּוֹם אֶחָד כְּחֵמֵר שְׁלָמֵי נָזִיר דְּשִׂאָר שְׁלָמִים יִנְאָכְלִין לְשַׂנֵּי יָמִים דִּיעֵן כְּתוּבָה דְאִמֵּר מֵר עַל זְבַח תּוֹדַת שְׁלָמֵי לְרַבּוּת שְׁלָמֵי נָזִיר (מִנְחוֹת דף יט.): **וְאִ"ל** טַעוּנִין לֹא לָחֵם וְלֹא זְרוּעַ הֲאוִיל וְאִין הַנָּזִיר זְרוּעַ לְהַתְבַּשֵּׁל עִם הָאוִיל וְלַעֲשׂוֹת תְּנוּפָה וְה"ה דְּבִמְתַּנִּיתוֹן הֵוָּה לִיָּה לְמַתְנִי וְלֹא זְרוּעַ: **הָיִו** לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים כְּכִי גְּרָסִין בַּסְּפָרִים וְהֵיוּ לוֹ מַשְׁמַע דְּקִאִי אַמְפִּרִישׁ מַעוֹת לְגִזְרֹתוֹ דְּמַסְכַּת מַעֲיֵלָה וְלֹא אִמְתַּנִּי' [דְּהִכָּא] דְּהֵיוּ לֶהּ מַעוֹת סְתוּמִים וְנִרְאָה דְּלָכָךְ לֹא קִשְׁיָא לִיָּה אִמְתַּנִּי' [דְּהִכָּא] מִשּׁוּם דְּאִיבָא לְאוּקוּמוֹי דְאִמֵּר לְגִזְרֹת וּלְכָךְ יִפְּלוּ לְגִדְּבָה דְּחֵי בַעֲי מִיתָי בְּכֻלָּן עוֹלָה אֲבָל אִמְתַּנִּי' דְּהֵתִם קִשְׁיָא לִיָּה דַּע"כ מִיּוּרֵי הִיבָא דְאִמֵּר לְקִרְבָּנוֹת גִּזְרֹתוֹ דְאִם לֹא כֵן אִמְאי תִנָּא מַעוֹת סְתוּמוֹת וְהָא בְּסְתוּמִין אִזְרִי בְּהָךְ דִּינָא (דְּלַעֲיֹל) אֲבָל בְּמַתְנִי' דַּעַד הַשְׂתָּא אִזְרִי בְּבִהֲמוֹת וְעַתָּה הִתְחִיל לְשַׁנוּת דִּין דְּמַעוֹת סְתוּמִין וְלַהֲכִי פִרְיָךְ אִתָּא דְּהֵתִם סְתוּמִים יִפְּלוּ: **וְהִגַּח"ח** יִפְּלוּ לְגִדְּבָה וְהִלֵּא דְמִי חֲטָאת מַעֲרַבִין בִּהּוֹן וְאִין יִפְּלוּ לְגִדְּבָה וְהִלֵּא דְמִי שְׁלָמִים מַעֲרַבִין שְׂאִין כְּלִיל וְאִין יִפְּלוּ לְגִדְּבָה לַעוֹלַת קוֹן לַמִּזְבֵּחַ דְּהֵי כֹּלָה כְּלִיל אֱלָא דַּעֲדִיפָא פִּרְיָךְ מַחֲטָאת שְׂאִינוּ כֻּלָּ כַּר הַקִּרְבֵּה לֹאֲחֵר הַמִּיתָה אֱלָא לִים הַמִּלַּח אִזַּל וּח"ת [וְלִתְנִי] מִפְּנֵי שְׂרָאוֹן לְהִבִּיא בְּכֻלָּן [עוֹלָה] כְּדִאִמֵּר לַעֲיֹל מִפְּנֵי שְׂרָאוֹן לְהִבִּיא בְּכֻלָּן שְׁלָמִים וי"ל דְּהָכָא מִשּׁוּם כִּשְׁהוּא חֵי שְׁנָךְ לְמִימֵר מִמְּלִיךְ אֲבָל כַּשְׂמַת לֹא שְׁנָךְ לְמִימֵר מִמְּלִיךְ וְהִרִי הֵם בְּתַחֲלַת הַפִּדְיָשָׁה וְהִרִי הֵם בְּמִפְרָשִׁים גַּם לַחֲטָאוֹת וַע"ל דְּהָא דְאִמֵּר שְׂיָכוּל לְשַׁנוּת לְהִבִּיאָן בָּלָן לְשִׁלְמִים הֵינּוּ זִנְיָא הִיבָא דְאִמֵּר אִלּוּ מַעוֹת לְגִזְרֹתוֹ דְּמַשְׁמַע אִם אֲרַצֵּה אִבִּיא בַּשְּׁלִישׁ עוֹלָה וּבַשְּׁלִישׁ חֲטָאוֹת וּבַשְּׁלִישׁ שְׁלָמִים אוֹ אִם אֲרַצֵּה אֲשַׁעֲשֶׂה מִכֶּלֶן חֲטָאוֹת אוֹ מִכֶּלֶן שְׁלָמִים דְּלְגִזְרֹת מַשְׁמַע שְׂפִיר לְמִתְּצַת גִּזְרֹתוֹ אֲבָל הִיבָא דְמַת וְהֵיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין דִּיפְּלוּ לְגִדְּבָה דְאִזְרִי בְּהַפְרִישׁ מַעוֹת וְאִמֵּר מַעוֹת הֵלְלוּ לְקִרְבָּנוֹת גִּזְרֹתוֹ לֹא יוֹכֵל לְהִבִּיא בְּכֻלָּן קִרְבֵּן אֶחָד דְּהָא קִרְבָּנוֹת דְאִמֵּר הִלְכָן יֵשׁ בְּמַעוֹת הֵלְלוּ דְמִי חֲטָאת לְכָךְ פִּרְיָךְ אִין יִהְיֶה בְּכֻלָּן גִּדְּבָה וְהִלֵּא דְמִי חֲטָאת מַעֲרַבִין בָּהּן וְזִבְזָה מִתְּנַשֵּׁב לַשּׁוֹן מַתְנִי' דְּמַעֲיֵלָה (דף יא.) הַמַּפְרִישׁ [מַעוֹת] לְגִזְרֹתוֹ אִין מוֹעֲלִין בָּהּן מִפְּנֵי שְׂרָאוֹיִן לָבָא בְּכֻלָּן שְׁלָמִים [וּמִיּוּרֵי מַתְנִי'] וְיַתֵּר דְּכִי תַנִּי מַת וְהֵיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וְהָא בְּסְתוּמִין אִזְרִינן וְהִי אֲבַעֲי לִיָּה לְמִימֵר מַת יִפְּלוּ לְגִדְּבָה אֱלָא הָכָא [קָא מִיּוּרִי] דְאִמֵּר זִנְיָא לְגִזְרֹתוֹ דְאִזַּז יוֹכֵל לְהִבִּיא בְּכֻלָּן אֶחָד מִקִּרְבָּנוֹתוֹ דְּמַשְׁמַע אֲבָל קִרְבָּנוֹתוֹי דְאִמֵּר וּלְכָךְ תַּנִּי כְּסִיפָא מַת וְהֵיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וְאִשְׁפִּילוּ גַמִּי אִמֵּר אִלּוּ לְקִרְבָּנוֹת גִּזְרֹתוֹ כֶּלֶן יִפְּלוּ לְגִדְּבָה וְכֵן מוּכַח מֵהִיא (דְּלִקְרָא) [דְּלִקְמָן] (דף כו:.) אִלּוּ לְחֲטָאוֹתוֹ וְהַשְׂאֵר לְשִׂאָר גִּזְרֹתוֹ וּמַת דְּמִי חֲטָאת וְלָכוּ לִים הַמִּלַּח וְהַשְׂאֵר יִבִּיא בְּחֻצּוֹ שְׁלָמִים וּבְחֻצּוֹ שְׁלָמִים וּמַשְׁמַע מִשּׁוּם דְאִמֵּר הַשְׂאֵר לְשִׂאָר גִּזְרֹתוֹ דְּחִשְׁבִּין לִיָּה כְּאוֹמֵר לְקִרְבָּנוֹת גִּזְרֹתוֹ אֲבָל אִמֵּר וְהַשְׂאֵר לְגִזְרֹתוֹ וְלֹא לְשִׂאָר מִכֶּלֶן כֶּךְ פִּר'י" [הִנֵּה ה"ה]:

הִיא מְנָא לֶהּ הָא בְּהִמָּה הָא קִימָא לְרַבָּא אָמַר: **אֲפִילוּ תִימָא רַבָּנָן, כִּי מִקְנֵי לֶהּ — גַּמִּי בְּמִלְּתָא דְּצָרִיכָא לֶהּ, בְּמִילְתָא דְּלֹא צָרִיכָא לֶהּ — לֹא מִקְנֵי לֶהּ. "**^(א)**אם שְׁלָהּ הִיתָה בְּהִמָּתָה, חֲטָאת — תַּמּוּת, וְעוֹלָה — תִּקְרַב. הִיא מְנָא לֶהּ? הַאֲמַרְתָּ: מַה שְׁקָנַתָּה אֲשֶׁה קִנְיָה בַּעֲלָהּ! אָמַר רַב פֶּפָּא: שְׁקִמְצָתָהּ מַעֲיִסָתָהּ. אִיבַעֲיַת אִימָא: דְאֶקְנִי לֶהּ אַחֵר, וְאָמַר לֶהּ: "עַל מִנְּת שְׂאִין לְבַעֲלֶיהָ רִשּׁוּת בְּהוּ". הַעוֹלָה — תִּקְרַב עוֹלָה, וְהַשְׁלָמִים — תִּקְרַב כּוּי. אָמַר לִיָּה שְׁמוּאֵל לְאַבּוּהּ בַּר אִיְהִי: לֹא תִיתִיב עַל כְּרַעֲיָךְ עַד דְאִמְרַת לִי הִדָּא מִלְּתָא: וְאֵלּוּ הֵן אֲרַבְּעָה אִידִּלִּים שְׂאִינָן טַעוּנִין לָחֵם: שְׁלֹו, וְשִׁלָּהּ, וְשְׁלֹאֲחֵר הַמִּיתָה, וְשְׁלֹאֲחֵר כִּפְרָה. ^(ב)שְׁלָהּ — הָא דְאִמְרֵר. שְׁלֹו — דִּתְנּוּ: הָאִישׁ מִדִּיר אֶת בְּנוּ בְּנָזִיר, וְאִין הָאֲשֶׁה מִדְּרַת אֶת בְּנָהּ בְּנָזִיר. גִּילָהּ, אוֹ שְׂגִילְחוּהוּ קְרוֹבִים, מִיתָה, אוֹ שְׂמִיחוּהוּ קְרוֹבִים. הָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין — יִפְּלוּ לְגִדְּבָה. מַעוֹת מְפוֹרָשִׁין, דְּמִי חֲטָאת — יִלְכוּ לָיִם הַמִּלַּח, דְּמִי עוֹלָה — יִבִּיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בִּהּוֹ. דְּמִי שְׁלָמִים — יִבִּיאוּ שְׁלָמִים, וְנִאֲכָלִין לִיּוֹם אֶחָד, וְאִינָן טַעוּנִין לָחֵם. ^(ג)שְׁלֹאֲחֵר מִיתָה מְנָלָן, דִּתְנָיָא: הַמַּפְרִישׁ מַעוֹת לְגִזְרֹתוֹ — לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין בִּהּוֹ. מִפְּנֵי שְׁהוֹן רָאוּיִין לְהִבִּיא בְּכוּלָן שְׁלָמִים. "מִתָּ, וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים — יִפְּלוּ לְגִדְּבָה. מַעוֹת מְפוֹרָשִׁין, דְּמִי חֲטָאת — יוֹלִיָּה לָיִם הַמִּלַּח, לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. דְּמִי עוֹלָה — יִבִּיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בִּהּוֹ. דְּמִי שְׁלָמִים — יִבִּיאוּ שְׁלָמִים — יִבִּיאוּ שְׁלָמִים, וְנִאֲכָלִין לִיּוֹם אֶחָד, וְאִינָן טַעוּנִין לָחֵם. שְׁלֹאֲחֵר כִּפְרָה — סְבָרָא הוּא, שְׁלֹאֲחֵר הַמִּיתָה מֵאִי טַעַם — דְּלֹא חֲזִיא לְכַפְּרָה, שְׁלֹאֲחֵר כִּפְרָה גַמִּי — הָא לֹא חֲזִיא לְכַפְּרָה. ^(ד)וְתוּ לִיבָא? וְהָאִיכָא: וְשִׂאָר כָּל שְׁלָמֵי נָזִיר שְׂשֻׁחַטוֹ שְׁלֹא בְּמִצְוֹתוֹן — כַּשְׂרִים, וְלֹא עוֹלִין לְבַעֲלִים לְשׁוּם חוּבָה, וְנִאֲכָלִין לִיּוֹם אֶחָד, וְאִינָן טַעוּנִין לֹא לָחֵם וְלֹא זְרוּעַ! בְּמִצְוֹתוֹן קָא חֲשִׁיב, שְׁלֹא בְּמִצְוֹתוֹן לֹא קָא חֲשִׁיב. הָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים — יִפְּלוּ לְגִדְּבָה,**

וְהִלֵּא

לֹן מַה שְׁקָנַתָּה אֲשֶׁה קִנְיָה בַּעֲלָהּ: **שְׁקִמְצָתָהּ מַעֲסָתָהּ** בְּגוֹן דְּהַשְׂרָה לֶהּ מוֹזוֹנוֹת עַל יָדֵי שְׁלִישׁ וְתַנּוּ בִּפְרָק אַע"פ (פּתּוּבּות סד:.) דְּלֹא יִפְתַּח לֶהּ בַּשָּׁבֻעַ מַשְׁנֵי קִבְּין חֲטוּין וְהִלְכָּהּ זֹו וְקִפְסָה מִמוֹזוֹנוּתֶיהָ עַל יָד עַד שְׁלִקְחָה בָּהּן בְּהִמָּה זֹו: **אִיבַעֲיַת אִימָא דְאֶקְנִי לֶהּ אַחֵר** דְאִי קִמְצַתָּה מַעֲסָתָה אֲמִרִין גַּמִּי מַה שְׁקִמְצַתָּה אֲשֶׁה קִנְיָה בַּעֲלָהּ: א"ל שְׁמוּאֵל לְאַבּוּהּ בַּר אִיְהִי כּוּי שְׁלָהּ [הָא דְאֶמְקוֹן] בְּמַשְׁתַּנּוּ דְאִין טַעוּנִים לָחֵם: גִּלָּח בְּתוֹךְ יָמֵי גִזְרֹתוֹ: אוֹ שְׂגִילְחוּהוּ הַקְרוֹבִים בְּתוֹךְ יָמֵי גִזְרֹתוֹ: אוֹ שְׂמַחָה אַע"פ שְׁלֹא נִתְבַּלַח בְּטוֹלָה גִזְרֹתוֹ: וְאִם הָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין יִפְּלוּ לְגִדְּבָה וְיִבִּיאוּ מִקָּן עוֹלֹת לְקוֹן הַמִּזְבֵּחַ דְאִין חוֹשְׁשִׁין לְדְמִי חֲטָאת שְׂבָהן גְּדִלְקָמָן שְׁהִלְכָּה הִיא בְּנָזִיר כֶּךְ: הַמַּפְרִישׁ מַעוֹת לְגִזְרֹתוֹ וְהָיוּ סְתוּמִין: לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין בָּהּן מִפְּנֵי שְׁהוֹן רָאוּיִן לְהִבִּיא בְּכֻלָּן שְׁלָמִים דְּבִכָּל מַעַה וּמַעַה שְׁלָן יוֹכֵל לְהִבִּיא בָּהּן שְׁלָמִים וּבַשְּׁלָמִים אֲמִרִין (מַעֲיֵלָה דף ו:.) דְּלִיבָא מַעֲיֵלָה לְפָנֵי זְרִיקַת דְּמִים: מַעוֹת מְפִרָשִׁין דְּמִי עוֹלָה יִבִּיאוּ עוֹלָה וְה"ה דְּהִוָּה לִיָּה לְמַתְנִי דְּדְמִי חֲטָאת וְלָכוּ לָיִם הַמִּלַּח: שְׁלֹאֲחֵר כִּפְרָה שְׂאֵם הַפְרִישׁ בְּהִמָּתוֹ וְאִבְרָה אוֹ מַעוֹת וְאִבְדָן וְהַפְרִישׁ אֲחֵרִים תַּחֲתֵיָהּ וְאִח"כ נִמְצְאוּ חֲטָאוֹת אוֹ דְּמִי חֲטָאת יוֹלִיךְ לִים הַמִּלַּח וְהַעוֹלָה תִּקְרַב עוֹלָה וְהַשְׁלָמִים לְשִׁלְמִים וְנִאֲכָלִים לִיּוֹם אֶחָד וְאִין טַעוּנִין לָחֵם דְּסִבְרָא הִיא כּוּי: וְתוּ לִיבָא אֱלָא הֵנִי אֲרַבְּעָה אִידִּלים שְׁלֹא יֵהוּ טַעוּנִין לָחֵם: וְהָא אִיבָא ד

מסורת הש"ס
א לקמן כט. ב תמורה יז:
תורה אור השלם

דבר אל־אֶהְרֹו ואל־בְּנוֹי ואל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֵלֵהֶם אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִוֶּהֱמוֹר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִקְרִיב קִרְבָּנוּ לִקְל־נִדְרֵיהֶם וּלְקַל־נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר־יִקְרִיבוּ לַיהוָה לַעֲלֹה [וַיִּקְרָא כב, יח]

רק קדשי'ד אשר־יהיו לד ונדרי'ד תשא ובאת אל־המקום אשר־יבחר יהוה [דברים יב, כז]

ועשית עליה'ד הבשר והדם על־מזבח יהוה אלהי'ד [דס־זבחים ישפד על־מזבח יהוה אלהי'ד והבשר תאכל [דברים יב, כז]

אשם הוא אשם אשם ליתוה [ויקרא ה, יט]

א"ר יוחנן הלכה היא בגזיר כך דהנאיל וסתומין הן אע"פ שְמַעְרַבִין הן ויפלו לנגדה: הַלָּכָה היא בַּגְזִיר מותר נָזֵר וְהָא לנגדה והכא נמי כיון דהני מעות לא צריכי שְכַבֵּר מת הוו להו מותר ויפלו לנגדה ואין חוששין לדמי חטאת שְכֵבֶהְ: אַמְטוּ לְהָכִי סתומין תנו זיפלו לנגדה דאין הלכה בְּיַדְנוּ אלא מסתומין: אלא לר"ל דמפיק ליה מן קרא מאי אריא סתומין אפלו מפרשין כיון דמת הנה ליה מתר ואמאי תני דמי חטאת ילכו לים המלח: כָּבֵר פְּסָקָה תִּנָּא דְבִי ר"י דלמיתה אולא: רח קדשי'ד אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ וְגו' מי הן אותן קדשים שהן עכשו ועתידים להעמיד אחרים תחתי'הם שרפה הכתוב אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ הֲיוּ אומר ולגי קדשים ותמורתן ומה הן תפגתן כמו שגאמר לחאכריו: תשא ובאת אל המקום שלא שנה בהו הכתוב משאר קדשים שעולים אל המקום כדכתיב בפרשת ויקרא אס עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים וקריבנו אל פתח אהל מועד וכן כתוב בזבחי שלמים: יכול יעלם לבית הבחירה וימנע מהם מים ומזון שיכניסם לכפה בשביל שימותו ת"ל לאחרי'ו ועשית עליה'ד הבשר והדם על מזבח וְגו' וגם זבחי'ד ישפך על מזבח ה' אלהי'ד והבשר תאכל לומר לך פשם שאתה נוהג בעולה נהג בתמורתה כדרך שנוהג בשלמים נהוג בגלדוניהם ובלדוניהן לגבי עולה לא חשיב דאין עולה בזה אלא זכר אכל שלמים אס זכר אס נקבה כתיב וכן נמי באשם ליכא נלד דאינו בא אלא זכר: ת"ל רק שאין הכתוב מדבר אלא בתמורת עולה ולדות שלמים ולא בגולד חטאת ותמורת אשם וגם

זבחי'ד ישפך כדכתיב בקרא הינו שלמים: ר"ע אומר אינו צריך למעט אשם שהרי הוא אומר אשם הוא בזהיתו ולקמן מפרש מאי קאמר: תני יכול יעלם כמו אמר מר יכול יעלם ת"ל ועשית עליה'ד הבשר והדם טעמא דכתב רחמנא ועשית עולותיו'ד משום הכי לא יומתו ולגי שלמים ותמורת עולה הא אי לא כתב קרא אולי למיתה: אמאי הא גבי וְלִדּוֹת חטאת הוא דגמרי מיתה בלבד בדם' תמוכה (דף כא:): ולא גבי שאר ולדות קדשים ותמורתיהם: אי לאו קרא ועשית עולותיו'ד הנה למינא ולגי חטאת מתים בכול מקום שהן:

א"ר יוחנן הלכה היא בגזיר הַלָּכָה למשה מסיני הוא [דסתומין] ופלו לנגדה אע"פ שְדָמִי חטאת מערבין בהן ואדרבה לקמן מוכחא פְּשָדְמִי חטאת דוקא מערב בהן [אז] (נזר) נתקבלה הלכה שיפלו לנגדה אכל אס דמי עולה ושלמים לבד מערבין יחד לא גאמר בהן שיפלו לנגדה אלא וביא חצון עולה וחצון שלמים:

רַבִּי שְמַעוֹן בן לָמִישׁ אומר לָכֵל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם התורה אמרה מותר נָזֵר יִהְיֶה לנגדה וכל קרבנות נזיר בנזר הס באין ע"י שְנָזֵר בְּנִדּוֹר ואפלו החטאת וסבכרא הוא לאוקומי במותר כי האי דבשאר מותר לא משכחת לה דאס הפריש [מעות] לעולה ונתנתרו שהלוו הבהמות יכול להקריב מהם עולה וכן שלמים כמו שהפריש מתחלה וסבכרא להעמידם במותר סתום כי האי חטאת עולה ושלמים מערבין יחד:

בְּשַׁלְמָא לר' יוחנן דאמר הַלָּכָה היא בַּגְזִיר אַמְטוּ לְהָכִי סתומין איז מפרשין לא שכן נשנית הלכה למשה מסיני אלא לרבי שמעון בן לקיש אפלו מפרשין דנימא מקרא מלא דבר הכתוב ואמאי תני במתניתין מפרשין לא: **מִפְרָשִׁין** לא מצית אמרת זיפלו לנגדה דכבר פסקה תנא דבי רבי ישמעאל דנלד חטאת מתה ולא לנגדה וה"נ נימא במותר שלא דלאבדו אולו ולא לנגדה דהפל וקרא מותר חטאת כיון ולד חטאת כיון תמורת חטאת כי הכא דמפריש מפרשין והבר לה בעלה או הדיא דתנו במסכת מעילה (דף יא.) היכא דהפריש מעות לנזירותו ומת יהיו לו מעות מפרשין כל אלה שאינן חטאת עצמן שם תמרות עליהם וה"ה דמצי למימר דהלכה גמירי לה חטאת מתה אלא ניחא ליה לאתניי תנא דבי רבי ישמעאל [דתנא] חטאת מתה עולה ושלמים וקריבו שלמים כל אחד בדינה כמו במשנתנו דקאמר עולה תקרב עולה: **רַק** קדשי'ה אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ בתמורה בריש פ' אלו קדשים דריש רק קדשי'ד אלו התמורות אשר יהיו לך

לנזירותו ומת יהיו לו מעות מפרשין כל אלה שאינן חטאת עצמן שם תמרות עליהם וה"ה דמצי למימר דהלכה גמירי לה חטאת מתה אלא ניחא ליה לאתניי תנא דבי רבי ישמעאל [דתנא] חטאת מתה עולה ושלמים וקריבו שלמים כל אחד בדינה כמו במשנתנו דקאמר עולה תקרב עולה: **רַק** קדשי'ה אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ בתמורה בריש פ' אלו קדשים דריש רק קדשי'ד אלו התמורות אשר יהיו לך

אלו הנלדות דלעולה ושלמים גופיהו לא אצטריך שהרי כבר מפרש בויקרא זאת תזרת עולה ותזרת שלמים: ו**מֵאִי** תפגתו תשא ובאת בירושלים יכול יעלם

לבית הבחירה וימנע מהם מים ומזון כדי שימותו כלומר יכניסם בדרך שעושין בגולד חטאת ובתמורת חטאת דאזלו למיתה: ת"ל **וְעֲשִׂיתָ** עלתיה הבשר והדם סיפא דהאי קרא וגם זבחי'ד ישפך והבשר תאכל והינו שלמים וסמין ליה האי קרא רק קדשי'ד לומר לך בדרך שאתה נוהג בעולה כלומר שערבין למזבח נהוג בתמורתן וכדרך שאתה נוהג בשלמים דסיפא דקרא אירי בשלמים דכתיב והבשר תאכל נהוג בגולה ונקט תמורה לגבי עולה דזכר לא שדך בה נלד וגבי

שלמים דנקבה נקט נלד: **יְכֹוֹל** אף וּלְד חטאת ותמורת אָשָׁם וכו' גבי חטאת נקט נלד שהיא בזה נקבה וגבי אשם תמורה שהיא בא זכר וְהִכִּי קאמר יכול אף בגולד חטאת תנהג בו כיון חטאת ובתמורת אשם דין אשם כלומר שיקרב לשם חטאת וילגשם אשם תלמוד לומר רק למעוטי ולד חטאת ותמורת אשם דאכין

ורקין מעוטין: ר"ע אומר ואינו צריה] דאינו מביא לאשם אלא אשם עצמו: **קִתְנִי** יכול יעלם כמו אמר מר: **וְאִמֵּא** הא גבי וּלְד חטאת הוא דגמירי מיתה דהילכתא גמירי לה דחמש חטאות מתות ואלו הן [נלד] חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה נשנתכפרו בעליה בֶּאֱחָר נשעברה שנתה והואיל וְלֹא אִירִי

בשלמים ועולה מהיכא תיתי שימותו: **אִי** לאו קרא הוה אמינא וּלְד חטאת בכ"מ שירצה בגבולין שימותו אכל מעלה ומשלמים וביאס לבית הבחירה:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

הַלָּכָה היא בַּגְזִיר הַלָּכָה היא בַּגְזִיר

וְהִלָּא דְמִי חטאת מְעוֹרְבִין בָּהּ? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: הַלָּכָה היא בַּגְזִיר. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר: "לְכָל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם", הַתּוֹרָה אָמְרָה: מוֹתֵר נָזֵר יִהְיֶה לַנִּדְבָּה. ^(א)**בְּשַׁלְמָא לְרַבִּי יוֹחָנָן**, דָּאָמַר: הַלָּכָה היא בַּגְזִיר, אַמְטוּ לְהָכִי סתומין — אִין, מְפוֹרָשִׁין — לֹא. אָלֹא לְרִישׁ לְקִישׁ "לְכָל נִדְרֵיהֶם וּלְכָל נִדְבוֹתָם", מֵאִי אִירֵיא סתומין? אַפִּילוּ מְפוֹרָשִׁין! אָמַר רַבָּא: מְפוֹרָשִׁין לֹא מְצִית אִמְרַת, כָּבֵר פְּסָקָה תִּנָּא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: "רַק קְדָשִׁיהָ אֲשֶׁר יִהְיוּ לָךְ וּנְדָרֶיהָ" — בּוֹלְדֵי קְדָשִׁים וּבַתְּמוּרָתָם הַכְּתוּב מְדַבֵּר. ^(א)מָה תַּקְנַתָּן — "תִּשָּׂא וּבָאתְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'". יְכוּל יַעֲלֶם לְבֵית הַבְּחִירָה, וַיִּמְנַע מֵהֶם מִים וּמִזֶּן בְּשִׁבְלִי שְׁיִמוּתוֹ, תַּלְמוּד לזוֹמַר: "וְעֲשִׂיתָ עֲלֵתֶיהָ הַבָּשָׂר וְהָדָם". א"לומר לך: בְּדֶרֶךְ שְׁאֵתָה נוֹהֵג בַּעוֹלָה — נָהוּג בַּתְּמוּרָתָה, בְּדֶרֶךְ שְׁאֵתָה נוֹהֵג בְּשַׁלְמִים — נָהוּג בּוֹלְדֵיהֶם. יְכוּל אַף וּלְד חטאת ותמורת אָשָׁם כּוֹן, — תַּלְמוּד לזוֹמַר: "רַק", דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל. רַבִּי עֲקִיבָא אומר: אִינוּ צָרִיחַ, הֲרִי הוא אומר "אָשָׁם הוא" — בְּהוּיָתוּ יְהִי. קִתְנִי: יְכוּל יַעֲלֶם לְבֵית הַבְּחִירָה וַיִּמְנַע מֵהֶם מִים וּמִזֶּן בְּשִׁבְלִי שְׁיִמוּתוֹ — תַּלְמוּד לזוֹמַר: "וְעֲשִׂיתָ עֲלֵתֶיהָ". אַמַּאי? הָא וּלְד חטאת הוא דְּגַמְרִין בָּהּ מִיתָה? אִי לֹאוּ קָרָא, הֲוָה אִמֵּינָא וּלְד חטאת בְּכָל מָקוֹם,

וּבּוֹלְדֵי

כה.

 עין משפט נר מצוה
--

א מוי' פג' מהל' תמורה הל' א:

ב מוי' פד' מהל' תמורה הל' ד:

ג מוי' פד' מהל' תמורה הל' ב:

כה:

עין משפט גור מצוה				
פסולי	מהל'	פד'	מיוי'	א
המוקדשין הל' א:				
ב מיוי' פד' מהל' תמורה הל' ב:				
ג מיוי' פד' מהל' פסולי המוקדשין				
הל' די:				
פסולי	מהל'	פד'	מיוי'	ד
ה מוקדשין הל' טו:				
פסולי	מהל'	מה'	מיוי'	ה
המוקדשין הל' יא:				

יִקְרִיבוּ כו' לֹאֲשֶׁם הוּא דִּלְתָּא לוימר שְׁאינו קרב אֲשֶׁם דְּאִי לֹאֹו קרָא הֵנָּה אִמְינָא תנהג בתמורת אֲשֶׁם [כדין תמורת עולה ופריון דא נמי היִלְכְּתָא] דְּכָל שְׂבַחטוּת מִתָּה בְּאֲשֶׁם רועה לפי ר"ת דְּפִרָשׁ כֹּל שְׂבַחטוּת מִתָּה בְּאֲשֶׁם עוֹלָה פְּרִיֹן הִכִּי דְּמַשְׁמַע [דְּאִי לֹאֹו קרָא ה"א דדין תַּמוּרַת אֲשֶׁם] בְּדִין שְׁנוֹהַג בַּתמורת עולה דין עולה וליתא דְּהִלְכָּה דְּתמורת אֲשֶׁם לא קרְבָּה אֲשֶׁם אֱלָא עוֹלָה וּמַשְׁנֵי דוֹדְאִי לַחטאת נמי צְרִיךְ קרָא לוימר [שֹׁאֵם קרב] חטאת וְאֲשֶׁם קָאִי עֲלֵה בַּעֲשֶׂה דְּהִכִּי מַשְׁמַע קרָא תַּמוּרַת עוֹלָה וְלָד [שְׁלָמִים] יִקְרַב כֹּל אֶחָד בְּמִינוֹ הֵאִי לָשֶׁם עוֹלָה וְהֵאִי לָשֶׁם שְׁלָמִים בְּדִכְתִּיב תִּשָּׂא וּבִאֲת וְעֵשִׂית עוֹלוֹתֶיךָ הַבָּשָׂר [הָא] וְלָד חטאת וּתְמוּרַת אֲשֶׁם לֹא תִשָּׂא וְתִקְרִיב לָשֶׁם חטאת וּתְמוּרַת אֲשֶׁם לָשֶׁם עוֹלָה אֱלָא וְלָד חטאת מִתָּה מֵהִילְכְּתָא וּתְמוּרַת אֲשֶׁם מֵהִילְכְּתָא קרִיב לָשֶׁם עוֹלָה לְפִירוּשׁ רַבִּנוּ תָס דְּבַסְמוּן לֹאֹו הִבָּא מִכְּלָל עֲשֶׂה עֲשֶׂה דְּאִי מֵהִילְכְּתָא הֵנָּה אִמְינָא הִלְכְּתָא שְׁלֹא יִקְרִיב חטאת וְאֲשֶׁם דְּאִי מִקְרִיב לִיֵּה לֹא מַחֲיב קא מַשְׁמַע לָן קרָא וְאִי מִקְרָא ה"א לֹא יִקְרִיבָּה חטאת וְאֲשֶׁם אֲכָל יִקְרִיבָּה עוֹלָה וּשְׁלָמִים אִם יִרְצֶה קמ"ל

קִתְנֵי יכול אף וְלָד חטאת וּתְמוּרַת אֲשֶׁם בִּין ת"ל רק הָא לָמָּה לִי קרָא [קִלְא]

וּוּלְדִי קִדְשִׁים בְּבֵית הַבְּחִירָה, קא מַשְׁמַע לֹו דְלָא.
אִיִּקְתְּנִי: יכול אף וְלָד חטאת וּתְמוּרַת אֲשֶׁם בִּין — תַּלְמוּד לוֹמַר: **”רַק”**. לָמָּה לִי קרָא? הִילְכְּתָא גְּמִירִי לָהּ: וְלָד חטאת לְמִיתָּה אֲזִיל! הִכִּי נָמִי, וּקְרָא לְאֲשֶׁם הוּא דְאָתָא. ^(א)אֲשֶׁם נָמִי הִילְכְּתָא גְּמִירִי לָהּ: כֹּל שְׁאִילֹו בַּחטאת מִתָּה, בְּאֲשֶׁם רועָה! אֱלָא: אִי מֵהִילְכְּתָא, הֵנָּה אִמְינָא: הִילְכְּתָא, וְאִי אִקְרִיבִיָּה — לָא לִיחִיִּיב עֲלִיָּה וְלֹא כְלוּם, קא מַשְׁמַע לֹו קרָא דְאִי מִקְרִיב לִיָּה — קָאִים עֲלִיָּה בַּעֲשֶׂה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר אֵינֹו צְרִיךְ, הֲרִי הוּא אוֹמַר **”אֲשֶׁם הוּא”** — בַּהֲוִיתֹו יְהֹא. לָמָּה לִי קרָא? גְּמָרָא גְּמִירִין לָהּ: כֹּל שְׂבַחטוּת מִתָּה — בְּאֲשֶׁם רועָה! **”הִכִּי נָמִי, וְכִי אָתָא קרָא — לְדָרְב. דְאָמַר רב הונא אָמַר רב: אֲשֶׁם שְׁנִיתַת לְרַעֲיָיָה, וּשְׁחִטֹו לְשֶׁם עוֹלָה — כְּשֶׁר. טַעְמָא דְּגִיתַת, הָא לֹא נִיתַק — לָא. דְאָמַר קרָא ”הוּא” — בַּהֲוִיתֹו יְהֹא. ^(א)אָמַר מַר: הִלְכָּה הִיא בְּנִזְרִי. וְתוֹ לִיכָא? וְהִתְנַיָּא: וּשְׁאָר חִיִּיבִי קִינִין שְׂבַתוֹרָה,**

שְׁהַפְרִישׁוּ

אֲכָל וְלָדִי קִדְשִׁים יַעֲלֹו לְבֵית הַבְּחִירָה וְיִמְוִתוּ בְּדִכְתִּיב תִּשָּׂא וּבִאֲת: קמ"ל וְעֵשִׂית עוֹלוֹתֶיךָ דְּשֶׁרוּ לָהּ עוֹלָה וּשְׁלָמִים: אֱלָא אִי מֵהִלְכְּתָא וְלָא קמ"ל מִקְרָא ה"א הִילְכְּתָא דְּלִמִּיתָּה אֲזִילָה וְלָד חטאת וְאֲשֶׁם רועה אֲכָל אִי אִקְרַבָּה לֹא לַחֲיִיב עֲלֵיָּה: קמ"ל קרָא דְּכִתִּיב רַק וְאִין רַק אֱלָא לְמַעַט דְּהֵנִי הוּא דְּמַפְרָשׁ בְּהוּ קרָא וְעֵשִׂית עוֹלוֹתֶיךָ מִקְרִיב אִתָּה וְלְדוֹתֶיךָ וּתְמוּרוֹתֵיהֶם אֲכָל וְלָד חטאת וּתְמוּרַת אֲשֶׁם אִי מִקְרִיב לָהּ קָאִי עֲלִיָּהוּ בַּעֲשֶׂה דְּלָאֹו הִבָּא מִכְּלָל עֲשֶׂה עֲשֶׂה: ע"א נִתַּק וְשְׁחִטֹו לָשֶׁם עוֹלָה כְּשֶׁר לְזִרוּק דְּמוֹ לָשֶׁם עוֹלָה אֲכָל לֹא נִתַּק פְּסוּל מַשּׁוּם דְּלָשֶׁם אֲשֶׁם לֹא מִצִּי זְרִיק לִיֵּה שְׁהִרִי נִתְכַּפְּרוּ בַּעֲלִיו וְלָשֶׁם עוֹלָה לֹא דְאָמַר קרָא הוּא בַּהֲוִיתֹו יְהֹא דְּכֶשֶׁם שְׁקָדָם שְׁנִתְכַּפְּרוּ אִם שְׁחִטֹו לָשֶׁם עוֹלָה אֵינֹו אֱלָא לָשֶׁם אֲשֶׁם הִכִּי נָמִי כִי נִתְכַּפְּרוּ הוֹאִיל וְלָא נִתַּק אִכְתִּי הֵנִי בַּחֲזוּקַת אֲשֶׁם וְאִינוּ זִזְרַק לָשֶׁם עוֹלָה וְלָשֶׁם אֲשֶׁם נָמִי לֹא דְהָא נִתְכַּפְּרוּ אֱלָא הָדָם יִשְׁפָּךְ וְהַבָּשָׂר יִשְׂרַף אֲכָל שְׂאֵר קִדְשִׁים כְּגוֹן פֶּסַח שְׂחִיקוּן לְרַעֲיָה פִּכְלוּ לֹא נִתַּק מִפְּסַח לָשֶׁם שְׁלָמִים כְּשֶׁר לְזִרוּק דְּמוֹ לָשֶׁם שְׁלָמִים וְלִהַקְטִירוּ לָשֶׁם שְׁלָמִים וְאִי קִשּׁוּיָא לר"ע דְּמִי אֲכָא לְמִימַר אִי מֵהִילְכְּתָא ה"א כו' דְּיִמָּא נָמִי אֲשֶׁם הוּא קרַב וְאִין תְּמוּרַתוֹ קרְבָּה וְלָאֹו הִבָּא מִכְּלָל עֲשֶׂה עֲשֶׂה

לר"ע לִיבָא לְמִימַר הִכִּי דְּבַשְׁלֵמָא לת"ק דְּקָא לִינִי מוֹנַעֲשִׂית עוֹלוֹתֶיךָ דְּהָא כְּתִיב עֲשֶׂה בַּקְרָא וְעֵשִׂית לַהֲכִי אִיבָא לְמַשְׁמַע דְּקָאִי עֲלִיָּה בַּעֲשֶׂה אֲכָל לר"ע לִיבָא לְמִימַר הִכִּי דְּהָא לֹא כְּתִיב עֲשֶׂה בַּקְרָא וְלָא כְּתִיב הוּא קרַב בַּקְרָא אֱלָא הוּא לִחְדָּא: **אֲשֶׁם שְׁנִיתַת לְרַעֲיָיָה** כְּגוֹן תְּמוּרַת אֲשֶׁם אוֹ שְׁעִבְרָה שְׁנַתֹו אוֹ שְׁנִתְכַּפְּרוּ בַּעֲלִיו אוֹ שְׁמַתֹו וְנִתַּק לְרַעֲיָיָה שְׁנַצֵּא וְזִרְעָה עַד שְׁסִטְאָב וְיִמְכַר וְיִפְלוּ דְּמִיו לְגִדְבָה שְׁהַקְדִּישׁ וּשְׁחִטֹו לָשֶׁם עוֹלָה: **כְּשֶׁר** הוֹאִיל וְכוּפֹו לְכַסְפִּיּוֹל בּוּ מוּם הוּא נִמְכָּר וּמִבִּיאִין בְּדָמִיו עוֹלַת גִּדְבָה וּקמ"ל טַעְמָא דְּנִתַּק הָא לֹא נִתַּק אִף שְׁלֹא שְׁחִטֹו לָשֶׁם עוֹלָה אֱלָא שְׁשְׁחִטֹו סָתָם אֵינֹו כְּשֶׁר: טַעְמָא דְּנִתַּק הָא לֹא נִתַּק לֹא שְׂרִי לְזִרוּק דְּמוֹ וְלַעֲשׂוֹתוֹ כְּלִיל כְּעוֹלָה דְאָמַר קרָא הוּא בַּהֲוִיתֹו יְהֹא אֲכָל גְּבִי שְׂאֵר זָבָחִים דְּלַעוֹלָם אִסוּר לַעֲשׂוֹת עוֹלָה שֹׂאע"פ שְׁשַׁחֲטוּן לָשֶׁם עוֹלָה אִסוּר לְשׁוֹנַת וְלִזְרוּק דְּמֹון לָשֶׁם עוֹלָה כְּדִאָמַר בַּמַּסְכָּת זָבָחִים (דף ב.). כֹּל הֵנִי לִשְׁנִי [וְלַזוּל] הִלְכֵךְ לֹא אִצְטְרִיךְ לְמַכְתַּב הוּא בַּהֲוִיתֹו יְהֹא: דְאָמַר קרָא הוּא בַּהֲוִיתֹו יְהֹא דְכָל זִמָּן שְׁלֹא נִתַּק תוֹרַת אֲשֶׁם מַעֲלִיו פְּסוּל. ע"א אֲשֶׁם שְׁנִיתַת כְּגוֹן שְׁהַפְרִישׁוּ וְאִבַּד וְהַפְרִישׁ אַחַר תַּחֲפוּיו וְאַחַר כֵּךְ נִמְצָא וּבָא גּוֹזֵר וְאָמַר וַיִּתֵּן זֶה לְרַעֲיָיָה וְעִבַר וּשְׁחִטֹו לָשֶׁם עוֹלָה כְּשֶׁר לְזִרוּק דְּמוֹ לָשֶׁם עוֹלָה וְלַעֲשׂוֹתוֹ כְּלִיל כְּעוֹלָה אֲפִלוּ לַכְתּוּלָּה מַשּׁוּם דְּזֶה זָכַר וְקִדְשִׁי קִדְשִׁים זֶה זָכַר וְקִדְשִׁי קִדְשִׁים דְּבִאֲשֶׁם וְעוֹלָה לִיבָא נִקְבָּה אֲכָל שְׂאֵר קִדְשִׁי קִדְשִׁים שְׁשַׁחֲטוּן לָשֶׁם עוֹלָה אִסוּר לְזִרוּק דְּמֹון לָשֶׁם עוֹלָה וְאִין כְּלִיל כְּעוֹלָה דְּכַשְׁרִין הֵן כִּי שְׁחִטָן לָשֶׁם עוֹלָה אֱלָא שְׁלֹא עָלוּ לְבַעֲלִים לָשֶׁם חוּבָה אֲכָל אִין יוֹצִיאִן מִחוּרְקוֹ הִרְאֵשׁוּנָה אֱלָא בַּחֲזוּקַתֹו קִימוּ: אָמַר מַר הִלְכָּה הִיא בְּנִזְרִי דֹאע"פ שְׁדָמִי חטאת מַעֲרִבִים בָּהֹן וְפִלוּ לְגִדְבָה: וְתוֹ לִיבָא אֱלָא בְּנִזְרִי וְהִאִיבָא הָא דְּתַנּוּיָא: וּשְׂאֵר חִבְיִי קִינִין שְׂבַתוֹרָה שְׁהֹן בַּעוֹלָה וְיורֵד:

שְׁנִיתַת תְּמוּת וְכֹל שְׂבַחטוּת מִתָּה בְּאֲשֶׁם רועה וְהֵינֹו נִתַּק לְרַעֲיָה שְׁמַתֹו בַּעֲלִיָּה נִתְכַּפְּרוּ בַּעֲלִיָּה עֲבָרָה שְׁנִיתַתֹו וּבִיא דְּדָמִיו עוֹלָה [וְקִאמַר] רב הונָא דֹאִם אַחַר שְׁנִיתָו וְנִתְּנוּ לְמַרְעֵה הַבְּהֵמוֹת לַקּוֹחַ וּשְׁחִטֹו [סָתָם] כְּשֶׁר וְהֵנִי עוֹלָה בִּין שְׁלֵבסוֹף דְּמִיו הֵיוּ נוֹפְלִין לְעוֹלָה: **נִתַּק** אִין לֹא נִתַּק לֹא דְאָמַר קרָא הוּא בַּהֲוִיתֹו יְהֹא וְהֵוִיתֹו אֲשֶׁם וּפְסוּל פִּירוּשׁ מֵהוּא מַשְׁמַע מְדָלָא קָאִי לַהֲכִי אִתָּא הוּא לֹאִשְׁמוּעִין דְּבָעִי נִתּוּק וְהָשֶׂה לְהֵאִי גִרְסָא דְּלָמָּה לִי קרָא דְּהוּא הָא הִילְכְּתָא הוּא דְּכָל שְׂבַחטוּת מִתָּה דְּהֵינֹו נִתְכַּפְּרוּ בַּעֲלִיָּה בְּאֲשֶׁם רועה אֱלָמָא דְּבָעִי נִתּוּק וְתוּ דַּב"ק דְּשַׁבּוּעוֹת (דף יב.). קִאמַר א"ה כִּי לֹא נִתַּק נָמִי וּמַשְׁנֵי גּוֹרָה לְאַחַר כַּפְּרָה אֲטוּוּ לַפְּנִי כַּפְּרָה אֱלָמָא דְּנִתּוּק לֹא הֵי אֱלָא מְדַרְבָּנָן בַּעֲלָמָא וְהִבָּא מִפִּין לִיֵּה מִקְרָא דְּהוּא וְאִתְּסַם נָמִי קָשָׁה וְהָא הִלְכָּה הִיא דְּבָעִי נִתּוּק וּפִי' ר"ת [דְּהִילְכְּתָא] נִשְׁנִית [כֹּל שְׂבַחטוּת מִתָּה] בְּאֲשֶׁם עוֹלָה בְּלֹא שׁוּם נִתּוּק וְהָא דְּקִאמַר הַש"ס בְּאֲשֶׁם רועה מַשּׁוּם דְּנִזְרִין רַבָּנָן דְּבָעִי [לְרַעֲיָיָה] מַשּׁוּם גּוֹרָה דְּלֹאֲחַר כַּפְּרָה אֲטוּוּ לַפְּנִי כַּפְּרָה וְהִבָּא אוֹמַר ר"ת דְּלָא גִרְסִין נִתַּק אִין לֹא נִתַּק לֹא דוֹדְאִי לֹא מִקְרָא הוּא דְּבָעִי נִתּוּק אֱלָא רַבָּנָן גּוֹזִין דְּבָעִי נִתּוּק לְרַעֲיָה כְּדִמוּכַח כַּב"ק דְּשַׁבּוּעוֹת (שֶׁם) דְּקִאמַר גּוֹרָה לְאַחַר כַּפְּרָה אֲטוּוּ לַפְּנִי כַּפְּרָה וּבַפְּסָחִים פ' אֵלוּ דְּבָרִים (פְּסָחִים דף עג: ע"ש.). אִיבָא לַמ"ד דְּרַב הונָא בָּעִי עֲקוּרָה וְתַנִּי בְּמִלְתָּה דְּרַב הונָא שְׁחִטֹו לָשֶׁם עוֹלָה כְּשֶׁר וְגִרְסִין מ"ט וְלִדְיָדָה הִכִּי פִירוּשׁוּ מ"ט בָּעִי עֲקוּרָה שְׁצִרִיךְ שְׁיַשְׁחִטֹו לָשֶׁם עוֹלָה בַּפִּירוּשׁ וְהָל סוּף סוּף עוֹמִד דְּמִיו לְעוֹלָה בַּשְׁסִטְאָב אָמַר קרָא הוּא בַּהֲוִיתֹו יְהֹא הֵוִיתֹו אֲשֶׁם עַד שְׁיַשְׁחִרְנוּ בַּפִּירוּשׁ לָשֶׁם עוֹלָה הָא מֵהִלְכְּתָא ה"ה בְּלֹא עֲקוּרָה נָמִי כְּשֶׁר לְעוֹלָה וְאִיבָא לַמ"ד הֵתָם בַּפְּסָחִים דְּרַב הונָא לֹא בָּעִי עֲקוּרָה וּתְנָא בְּמִלְתָּה דְּרַב הונָא שְׁחִטֹו סָתָם כְּשֶׁר לְעוֹלָה וְלִדְיָדָה נָמִי גִרְסִין מ"ט וְהִכִּי פִירוּשָׁא מ"ט לֹא בָּעִי עֲקוּרָה הוֹאִיל וְהִיָּה שֶׁם אֲשֶׁם עָלִיו דְּאִי מַשּׁוּם הִילְכְּתָא דְּנִשְׁנִית [דְּקַרְב] עוֹלָה אִימָא מוֹקָא ע"י עֲקוּרָה וּמַשְׁנֵי (הוּא) דְאָמַר קרָא הוּא בַּהֲוִיתֹו יְהֹא [וְהִיָּה] לְאַחַר כַּפְּרָה עוֹמִד לְעוֹלָה (וְהִיָּה) אִף לַפְּנִי עֲקוּרָה] כְּמוֹ שְׁעַתִּיד לְהוִיתַּ בְּשִׁיסְטָאָב הֵינֹו עוֹלָה וְהִיָּה בְּלֹא שׁוּם עֲקוּרָה בִּין לְמַר בִּין לְמַר נִתּוּק לְרַעֲיָיָה לֹא בָּעִי אֱלָא מְדַרְבָּנָן בַּעֲלָמָא כְּדַפְרִשְׁנִין: **אָמַר מַר** הִלְכָּה הִיא בְּנִזְרִי פִירוּשׁ דְּסַתוּמִים וְפִלוּ לְגִדְבָה וְתוּ לִיבָא וְהַתְּנִיָּא וּשְׂאֵר חִבְיִי קִינִין שְׂבַתוֹרָה כְּגוֹן מְצַרַע שְׁמַבִּיא לְטַהַרְתּוֹ חטאת הַעוֹף וְעוֹלַת הַעוֹף אִם זֶל הוּא וְהַפְרִישׁ מַעוֹת לָקוּוּ בַּעוּדוֹ דֵּל וְהַעֲשִׂיר [רְצָה] בְּכָלֹן לְהִבִּיא חטאת בַּהֲמָה וְבִיא וְהַעוֹלָה וְבִיא מִבִּיתוֹ וּה"ג וְצִרִיךְ לוֹמַר שְׂבַעֲשַׂע שְׁהַפְרִישׁ הַמַּעוֹת תַּחֲלָה אָמַר הֲרִי אֵלוּ לְצַרְעוֹ וְהִיָּה בִּירוּו לְהִבִּיא בְּכָלֹן פְּרִידָה אַחַת שֶׁל חטאת אוֹ שֶׁל עוֹלָה וְלָכֵן כְּשֶׁהַעֲשִׂיר וְבִיא בָּהֹן בְּכָלֹן נָמִי אוֹתוֹ חטאת בַּהֲמָה אוֹ עוֹלַת בַּהֲמָה כַּדפ"ג אֲכָל אָמַר לְקַרְבָּנוֹת צַרְעוֹתוֹ הַפְרָשָׁה מִזֵּד חַל מִקְצַת דְּמִיו לַחטאת וּמִקְצַת עוֹלָה וְלַכַּסְיַעשִׂיר לֹא יוּכַל לְהִבִּיא מִכְּלָן חטאת בַּהֲמָה אוֹ עוֹלַת בַּהֲמָה דְּלָא אִמְרִין מִפְּנֵי שְׂרָאיוּ לְהִבִּיא בְּכָלֹן שְׁלָמִים אֱלָא הִיבָא דְאָמַר לְנִזְרִיתוֹ אֲכָל אָמַר אֵלוּ לְקַרְבָּנוֹת נִזְרִיתוֹ אִין בִּירוּו לְהִבִּיא בְּכָלֹן שְׁלָמִים וּבָפ' טָרִף בְּקִלְפִי (וּיִמָּא דף מא.) מוּסִיף וּמִבִּיא חוּבָתוֹ מִדְּמִי חטאתוֹ וְאִין מוּסִיף עוֹלָתוֹ מַשְׁמַע דְאִין יְכוּל לְהִבִּיא מִכְּלָן חטאת מִיירִי דְאָמַר [לְקַרְבָּנוֹת] צַרְעוֹתוֹ א"נ שְׁהַפְרִישׁ מִקְצַת לַחטאת וּמִקְצַת לְעוֹלָה. ע"כ הנה"ה:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

 מסורת הש"ס

א תמורה יח.; בבא קמא קי:
ב תוספתא מעילה

 תורה אור השלם
--

רק מדשיף אָשר־הֵיוּ לָד ויִדְרִיף תִּשָּׂא וּבִאֲת אֶל־הַפִּקּוּם אָשר־יִבְחַר יִתְּנָה [דְּבָרִים יב, כו]

אָשֶׁם הוּא אָשֶׁם אָשֶׁם לִיתְּנָה [ויקרא ה, יט]

מסורת הש"ס
א תוספתא מעילה
ב תוספתא מעילה
גליון הש"ס

תוס' ד"ה הא דאמרת וכו' שהרי יכול להביא בכולן עולה. צריך למחוק התיבות שהרי יכול להביא בכולן עולה דהמה ט"ס:

תוס' ד"ה אמר רבא וכו'. ממותר חטאת ילקח בהם בהמה והבשר לשם כצ"ל:

שֶׁהִפְרִישׁוּ מַעוֹת לְהַצִּיחַו וְאִח"כ הֶעָשִׂירוּ כַּגִּוֹן מַצְרַע אִם חִיבֵי חַטּוֹת וְעוֹלָה הֵן אִם רָצָה לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶן וּלְהַבִּיא מִדֶּן חַטּוֹת בְּהֵמָה וְיִבִּיא: מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה וְאִין חוֹשְׁשִׁין לְדַמֵּי חַטּוֹת שְׂבָדָן: תֵּנָא גִזִּיר וְחִיבֵי קִינִין דְּמִין דְּדַמֵּי לָהּ דְּגִזִּיר טָמֵא מַבִּיא קִינִין וְהוֹאִיל דְּקו"ל גְּבִי גִזִּיר טָמֵא הָבִי אִמְרִי נָמִי לְגַבֵּי גִזִּיר טָהוֹר שְׂאִם מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה: וּלְאַפּוֹקִי מֵהָא דַּתְּנִיָא מִי שְׂהִיָּה מַחֲזִיב חַטּוֹת וְאִמְר הָרִי עֲלֵי עוֹלָה לַנִּדְבָה וְהִפְרִישׁ מַעוֹת וְאִמְר אֵלֹו לְחוּבְתֵי רָצָה לְהַבִּיא בְּדֶן חַטּוֹת בְּהֵמָה לֹא יִבִּיא לְפִי שֵׁשׁ לִזְמֵר שְׁמָא שֵׁס עוֹלָה חַל עֲלֵיהֶן וּלְהַבִּיא עוֹלַת בְּהֵמָה אִי אֶפְשָׁר שְׁמָא לְשֵׁס חַטּוֹת הִפְרִישׁ אוֹתָן הַמַּעוֹת וְלִית לְהוּ תַּקְנָה וּקמ"ל דְּהָבִי הוּא גְּבִי גִזִּיר וּדְקַדְמִי לִיהּ דְּחִיב בַּחַטּוֹת וּבַעוֹלָה בְּבֵת אַחַת דְּהֵתֵס הוּא דְאִמְר הֲלָכָה דִּיפְּלוּ לַנִּדְבָה אֲבָל כָּל הִיכָא דְלֹא נִתְחַוֵּב בַּחַטּוֹת וּבַעוֹלָה עַל מַעֲשֶׂה אֶחָד לֹא אִמְרִי הָבִי אֵלֹא וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח: ע"א מִי שְׂהִיָּה מַחֲזִיב חַטּוֹת דְּהִינּוּ יִוָּלְדַת עֲשִׂירָה דְּמַבִּיאָה חַטּוֹת עוֹף וְלֹא עוֹלַת הָעוֹף וְאִמְרָה הָרִי עֲלֵי עוֹלַת הָעוֹף וְהִפְרִישָׁה מַעוֹת וְאִמְרָה אֵלֹו

לְחוּבְתֵי רָצָתָה לְהוֹסִיף וּלְהַבִּיא חַטּוֹת בְּהֵמָה לֹא תִבִּיא דְּהָא אִינֵה מַחֲזִיבַת חַטּוֹת בְּהֵמָה רָצָתָה לְהַבִּיא עוֹלַת בְּהֵמָה לֹא תִבִּיא שְׂהִיא לֹא נִדְרָה אֵלֹא עוֹלַת הָעוֹף מֵת כְּלוּמַר מֵתָה וְהָיוּ לָהּ מַעוֹת סְתוּמִים וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח מִשּׁוּם דְּאִיכָא לְמִימַר שְׁמָא לְשֵׁס חַטּוֹת בְּלָבָד הִפְרִישְׁתָּן שְׂהָרִי לֹא הִקְדַּעוּ כִּלְן בִּיחַד לַחַטּוֹת הָעוֹף וְלַעוֹלַת הָעוֹף דַּעַל חַטּוֹת הָעוֹף הִיָּה הַחִיּוּב בְּפִנֵּי עַצְמוֹ וְעַל עוֹלַת הָעוֹף הָיְתָה נְדוּרָה בְּפִנֵּי עַצְמוֹ דְּכַמְפָּרָשׁ דְּמִי וְהָאִי לְאַפּוֹקִי מֵהָאִי תֵּנָא דְאִמְר וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח אֲבָל גְּבִי שְׂאָר חִיבֵי קִינִין דְּחִיבִים לְהַבִּיא חַטּוֹת הָעוֹף וְעוֹלַת הָעוֹף הוֹאִיל וְהִקְדַּעוּ בִּיחַד דַּעַל שְׁנֵיהֶם נִתְחַיְבָה בְּבֵת אַחַת הִילָכָךְ כִּי מֵתָה וְהָיוּ לָהּ מַעוֹת סְתוּמִין וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה דְּהִינּוּ סְתוּמִין מַעֲלִיא: אִמְר רַב אֲשֵׁי הָא דְאִמְרִי גְבִי מַעוֹת שְׂאִם הָיוּ מִפְּרָשִׁין דְּדַמֵּי חַטּוֹת וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וּדְמִי עוֹלָה וְקָרְבִּו עוֹלָה כּו' לֹא תִימָא דְלֹא הָיוּ מִפְּרָשִׁין אִי לֹאֹו דְאִמְר אֵלֹו לַחַטְאִתִּי אֵלֹא אֶפְּלוּ [אִמְר] אֵלֹו לְחוּבְתֵי הָרִי אֵלֹו מִפְּרָשִׁין וּדְמִי חַטּוֹת וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וּדְמִי עוֹלָה וְקָרְבִּו עוֹלָה וְכו' וְהִיבִי דְמִי סְתוּמִים דְאִמְר וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה כַּגִּוֹן שֶׁהִפְרִישׁוּ בִּיחַד סֵתֵס וְלֹא הוּצִיא בְּשַׁפְתָּיו כְּלוּס: אִם נִפְלָה דְמִי חַטּוֹת מַבְיַעִין אִם נִאָבַד אוֹו נִפְרַד כְּשֶׁעוֹר דְּמִי חַטּוֹת מַבְיַעִין: הָרִי הֵן בַּמִּפְרָשִׁין וְהֶעָאָר לֹא יִפְּלוּ לַנִּדְבָה אֲבָל מַבִּיא בְּדַמִּי חֲצִין עוֹלָה וּבְדַמִּי חֲצִין שְׁלֵמִים בְּלֹא לָחֵס:

כָּלל מִפְּרָשִׁין הֵן פִּי מִפְרָשִׁים בַּתַּעְרוּבוֹת וְלֹא נִשְׁנִית בְּדֶן הַהֲלָכָה דְּנִימָא כִּינֹן דְּדַמִּי חַטּוֹת מַעֲרַבִין בְּהֶם יִפְּלוּ לַנִּדְבָה אֵלֹא אֲדַרְבָּה כִּלְן וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְלֹאֹו הָיוּ דִּין דְּמִפְּרָשִׁין דְּמַתְּנִיתִין דְּקִאִמְר דַּעוֹלָה תַּקְרַב עוֹלָה דְּהֵתֵס מְבָרְרִין הֵן מְבָרְרִין דְּמִים הֵלְלוּ לַחַטּוֹת וְהֵלְלוּ לְשְׁלֵמִים כָּל אֶחָד קָרַב כְּדִינוּ וּדְמִי חַטּוֹת לִיִּס הַמֵּלַח וְלִהָאִי לְשֵׁנָא כִּי גְמִירִי דְּסְתוּמִים וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה הָיוּ כִּי אִמְר אֵלֹו לְחוּבְתֵי: הִנֵּה"ה יֵשׁ לְתַת טַעַם בְּדָבָר כַּשְׂאִמְר לְקַרְבָּנוֹת גִּזִּירוֹתֵי הָיוּ סְתוּמִין גְּמוּרִין שְׂאִין בַּמַּשְׁמַעוֹת לְשׁוֹנו חַטּוֹת יוֹתֵר מִשְׂאָר קַרְבָּנוֹת דְּכַמוּ שֶׁהַחַטּוֹת בָּאָה לְחוּבָה כִּךְ עוֹלָה לְחוּבָה וְלֹא לַנִּדְבָה: הִנֵּה"ה אִיכָא דְאִמְרִי כִּי אִמְר לְחוּבְתֵי נָמִי בַּמִּפְרָשִׁין בַּתַּעְרוּבוֹת הֵן וְוְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח דְּלְחוּבְתֵי מַשְׁמַע לְכָל חוּבְתֵי בִין לַחַטּוֹת בִּין לַעוֹלָה וְסְתוּמִים דִּיפְּלוּ לַנִּדְבָה הָיוּ כִּי אִמְר לְקַרְבָּנוֹת גִּזִּירוֹתֵי שְׁלֹא פָּרַשׁ חַטּוֹת בְּדֶן וּמ"מ מַשְׁמַע נָמִי דְלְכָל קַרְבָּנוֹת קִאִמְר וְלֹא הִיָּה יִכּוֹל לְהַבִּיא בְּכָלָן קָרְבָּן א' אֲבָל אִמְר לְגִזִּירוֹתֵי גְרִידָא שְׁלֹא הֶזְכִּיר קַרְבָּנוֹת יוּכַל לְהַבִּיא בְּכָלָן קָרְבָּן א' דְלִמְקַצַת גִּזִּירוֹתוֹ מַשְׁמַע וְאִם מֵת הֲלָכָה נִתְקַבְּלָה בְּגִזִּיר וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה שְׂהָרִי וְכּוֹל לְהַבִּיא בְּכָלָן עוֹלָה וְהָשֶׂה דֹא"כ כִּי אִמְר לְחוּבְתֵי דִיִּלְכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְאִפִּי בְּגִזִּיר וּא"כ מֵאִי הָאִי דְקִאִמְר לְעֵיל וּלְאַפּוֹקִי מֵהָאִי תֵּנָא כּו' וְכִינֹן דְּהֵהוּא תֵּנָא אִרְזִי כַּגִּוֹן דְּקִאִמְר לְחוּבְתֵי מֵהָא מְסִיעוּ דִיִּלְכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְהֵלֹא גַם בְּגִזִּירוֹת נָמִי כִּי אִמְר לְחוּבְתֵי אִמְרִי לִהָאִי לְשֵׁנָא דִיִּלְכוּ לִיִּס הַמֵּלַח בְּשְׁלֵמָא לְפִי ר"ת יוּחָא אֵלֹא לְפִי רִש"י מֵאִי מִפְּקָא וי"ל דְּסוּפֵא דְּבִרְיָתָא לְעֵיל מִפְּקָא דְקַתְנִי מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין שְׁלֹא הֶזְכִּיר עֲלֵיהֶם לְחוּבְתֵי אֵלֹא אִמְר אֵלֹו יִהְיוּ לְקַרְבָּנוֹתֵי וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח דְאִי אִרְיָשָׁא דּוֹקָא קִלְי הִיכָא דְאִמְר לְחוּבְתֵי לִימָא מֵת וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח דְמֵאִי הָאִי דְקִאִמְר מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וְהָא בְּרִישָׁא נָמִי בְּסְתוּמִין קִינִי אֵלֹא וְדֹאִי אַתִּי לְמִימַר סְתוּמִים אַחֲרָנִי שְׁלֹא הֶזְכִּיר בְּרִישָׁא דְּבִרְיָשָׁא אִרְזִי דְאִמְר לְחוּבְתֵי וְסוּפֵא אַתִּי לְמִימַר דְאִפִּילוּ כִּי אִמְר לְקַרְבָּנוֹתֵי דִיִּלְכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְכֵה"ג כִּי אִמְר לְקַרְבָּנוֹת גִּזִּירוֹתֵי וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה: **אָמַר רַבָּא הָא דְאִמְרֹן סְתוּמִין יִפְּלוּ לַנִּדְבָה אִם נִפְלָה דְמִי חַטּוֹת מַבְיַעִיָהם** [הוּהוּ] כְּמוֹ שֶׁהִפְרִישׁ מִן קַצַת הַצִּבּוּר וְאִמְר אֵלֹו לַחַטּוֹת וְהֶשְׂאָר לְשְׂאָר גִּזִּירוֹתֵי לַעוֹלָה וּלְשְׁלֵמִים וּמֵת הָרִי שְׂאָר הַמַּעוֹת כַּמִּפְרָשִׁין וְאִף שֶׁהֵן סְתוּמִים בְּהָא לֹא אִמְרִי דִיפְּלוּ כִּלְן לַנִּדְבָה אֵלֹא יִבִּיא חֲצִין לַעוֹלָה וְחֲצִין לְשְׁלֵמִים וְהֲלָכָה לֹא נִשְׁנִית אֵלֹא בַּשְּׂדֵמִי חַטּוֹת מַעֲרַבִין בְּדֶן וּא"ת הַפְּנַח לִר' יוֹחָנָן דְאִמְר הֲלָכָה בְּגִזִּיר אוֹמַר דְּכָךְ נִתְקַבְּלָה הֵהֲלָכָה אֵלֹא לר"ש כֵּן לִי דְזַרְזַשׁ קָרָא דְמוֹתֵר נִדָר לַנִּדְבָה אֶפְּלוּ אִין דְּמִי חַטּוֹת מַעֲרַבִין בְּדֶן וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה דְּהָאִי נָמִי מוֹתֵר נִדָר הוּא דְכָל קַרְבָּנוֹת גִּזִּיר בְּגִזִּיר הֵם בָּאִים וי"ל דְּסָבְרָא הוּא לְהַעֲמִיד קָרָא בַּשְּׂדֵמִי חַטּוֹת מַעֲרָבִים בְּדֶן דּוֹקָא דְּהָבִי מַשְׁפַּחַת בְּעֵלְמָא דְמוֹתֵר חַטּוֹת בָּא לַנִּדְבָה כְּדִאִמְר בְּפ' וְלָד חַטּוֹת (תְּמוּרָה דף כג:) וּבִזְבָּחִים בְּפָרָק טְבוּל יוֹס (וְזָבָחִים דף קג.) זֶה מְדַרְזַשׁ דְּרַשׁ יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֲשֶׁם הוּא לִכְהֵן אֲשֶׁם הוּא לָהּ' לְהַבִּיא כָּל דָּבָר הֵבֵא מִמוֹתֵר אֲשֶׁם מִמוֹתֵר חַטּוֹת וְלָקַח בְּהֶם בְּהֵמָה וְהִבְשָׂר לְבַעֲלִים וְהַעוֹרוֹת לְכַהֲנִים וְלִפִּי שְׂמַרְיָנוּ בְּעֵלְמָא דְמוֹתֵר חַטּוֹת בָּאִין לַנִּדְבָה סָבְרָא לְהַעֲמִיד זֶה הַפְּסוּק הִיכָא שֶׁהִפְרִישׁ מַעוֹת וּדְמִי חַטּוֹת מַעֲרַבִין בְּדֶן:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה אַע"פ שְׂדֵמִי חַטּוֹת מַעֲרַבִין בְּדֶן: **תַּנָּי**

"שֶׁהִפְרִישׁוּ מַעוֹת לְקִינֵיָהֶם, רָצָה לְהַבִּיא בְּהֶן חַטּוֹת בְּהֵמָה — יְבִיא, עוֹלַת בְּהֵמָה — יְבִיא. מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין — יִפְּלוּ לַנִּדְבָה! ^(א)תֵּנָא גִזִּיר וְחִיבֵי קִינִין דְּדַמוּ לִיָּה, וּלְאַפּוֹקִי מֵהָא דְתַנָּיָא: מִי שְׂהִיָּה מַחֲזִייב חַטּוֹת, וְאָמַר: "הָרִי עֲלֵי עוֹלָה", וְהִפְרִישׁ מַעוֹת וְאָמַר "הָרִי אֵלֹו לְחוּבְתִי", רָצָה לְהַבִּיא בְּהֶן חַטּוֹת בְּהֵמָה — לֹא יְבִיא. עוֹלַת בְּהֵמָה — לֹא יְבִיא. מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים — יִלְכוּ לִיִּם הַמֵּלַח. אָמַר רַב אֲשֵׁי: הָא דְאִמְרַת מְפוֹרָשִׁין לֹא — לֹא תִימָא דְאָמַר "אֵלֹו לְחַטְאִתִּי, וְאֵלֹו לְעוֹלָתִי, וְאֵלֹו לְשְׁלָמִי". אֲלֹא אָפִילוּ אָמַר "אֵלֹו לְחַטְאִתִּי וְלְעוֹלָתִי וְלְשְׁלָמִי" — מְפוֹרָשִׁין הֵן. וְאִיכָא דְאִמְרִי, אָמַר רַב אֲשֵׁי: לֹא תִימָא עַד דְאָמַר "אֵלֹו לְחַטְאִתִּי וְלְעוֹלָתִי וְלְשְׁלָמִי", אֲלֹא אָפִילוּ אָמַר: "אֵלֹו לְחוּבְתִי" — הָרִי הֵן כַּמְפּוֹרָשִׁין. אָמַר רַבָּא: הָא דְאִמְרֹן מַעוֹת סְתוּמִין יִפְּלוּ לַנִּדְבָה, אִם נִפְלָה דְמִי חַטּוֹת מַבְיַעִיָהן — הָרִי הֵן כַּמְפּוֹרָשִׁין.

תַּנָּיָא

לְהַבִּיא מַכְלָן (אֵלֹא) אוֹ חַטּוֹת אוֹ עוֹלָה וְכֵן לְעֵיל כִּי מִפְרִישׁ מַעוֹת לְגִזִּירוֹתוֹ אִמְר מִפְּנֵי שְׂקִרְאוּיִן לְהַבִּיא בְּכָלָן שְׁלֵמִים נְשָׂמָא וי"ל כִּי אִמְר בְּלִשְׁוֹן זֶה לְחוּבְתֵי מַשְׁמַע לְכָל מָה שְׂהוּא חִיב הֵלָכָךְ הִפְרָשָׁה הָיְתָה לְשְׁנֵיהֶם וְלֹא יוּכַל לְהַבִּיא בְּכָלָן אֶחָד מֵהֶם אֲבָל לְגִזִּירוֹתוֹ אוֹ לְצַרְעֵתוֹ מַשְׁמַע שְׂפִיר לְמַקְצַת גִּזִּירוֹתוֹ אוֹ לְמַקְצַת צַרְעֵתוֹ וְעוֹד יֵשׁ לְחַלֵּק הִיכָא דְּהִפְרִישׁ לְגִזִּירוֹתוֹ אוֹ לְצַרְעֵתוֹ וְכָל קַרְבָּנוֹת גִּזִּיר וְיוֹלְדַת גִּזְרַעַת בְּנֵי חַד בְּקִתָּא (וְיוֹצֵאָה) לְכָךְ יִכּוֹל לְהַבִּיא מִתְחַלָּה מַכְלָ דְּמִי הֵקֵן פְּרִידָה אַחַת אוֹ חַטּוֹת אוֹ עוֹלָה הֵלָכָךְ בַּשְּׂהַעֲשִׂיר מַבִּיא מַכְלָן אוֹ חַטּוֹת אוֹ עוֹלָה אֲבָל הֵבֵא דְמַחֲזִיב חַטּוֹת מַחֲלָב שְׂאָבָל וְעוֹלָה נְדוּרָה לֹאֹו בְּנֵי חַד בְּקִתָּא אֲזִינוּ וּכְשֶׁמִּפְרִישׁ מַעוֹת לְשֵׁמֶס אִין יִכּוֹל לְהַבִּיא מַכְלָן אַחַת מֵהֶן: **מֵת** וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִים וְלָכוּ לִיִּם הַמֵּלַח וְכו' דְּכִינֹן דְלֹא מִינֵי חַטּוֹת וְעוֹלָה אֶחָד מִלְּתָא לֹא גְמִירִי בַּהּ הִילָכְתָא דִּיפְּלוּ לַנִּדְבָה אֵלֹא בַּשְּׂהַחַטּוֹת וְהַעוֹלָה בָּאִין בַּשְּׂבִיל דָּבָר א' אֲבָל הִיכָא שֶׁהַחַטּוֹת בָּאָה עַל הַחֲלָב וְהַעוֹלָה נְדוּרָה לֹא גְמִירִי בַּהּ דִּיפְּלוּ לַנִּדְבָה: **הָא דְאִמְרַת מְפוֹרָשִׁים** לֹא שְׂשִׁינוּ בַּמַּשְׁנִיּוֹת דְּמִי חַטּוֹת וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְכו' וְלֹא אִמְרִי וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה לֹא תִימָא דּוֹקָא אֵלֹו לַחַטְאִתִּי כַּגִּוֹן שֶׁהִפְרִישׁ ג' צַבּוּרִין כָּל אֶחָד בְּפִנֵּי עַצְמוֹ אֲבָל בְּצַבּוּר אֶחָד נִדְבָה אֵלֹא אִפִּי שֶׁהִפְרִישׁ בְּצַבּוּר אֶחָד וְאִמְר אֵלֹו וְהָא לַחַטְאִתִּי וְלְשְׁלָמִי וְלַעוֹלָתִי וְלֹא הִפְרִידֵם

כָּלל מִפְרָשִׁין הֵן פִּי מִפְרָשִׁים בַּתַּעְרוּבוֹת וְלֹא נִשְׁנִית בְּדֶן הַהֲלָכָה דְּנִימָא כִּינֹן דְּדַמִּי חַטּוֹת מַעֲרַבִין בְּהֶם יִפְּלוּ לַנִּדְבָה אֵלֹא אֲדַרְבָּה כִּלְן וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְלֹאֹו הָיוּ דִּין דְּמִפְרָשִׁין דְּמַתְּנִיתִין דְּקִאִמְר דַּעוֹלָה תַּקְרַב עוֹלָה דְּהֵתֵס מְבָרְרִין הֵן מְבָרְרִין דְּמִים הֵלְלוּ לַחַטּוֹת וְהֵלְלוּ לְשְׁלֵמִים כָּל אֶחָד קָרַב כְּדִינוּ וּדְמִי חַטּוֹת לִיִּס הַמֵּלַח וְלִהָאִי לְשֵׁנָא כִּי גְמִירִי דְּסְתוּמִים וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה הָיוּ כִּי אִמְר אֵלֹו לְחוּבְתֵי: הִנֵּה"ה יֵשׁ לְתַת טַעַם בְּדָבָר כַּשְׂאִמְר לְקַרְבָּנוֹת גִּזִּירוֹתֵי הָיוּ סְתוּמִין גְּמוּרִין שְׂאִין בַּמַּשְׁמַעוֹת לְשׁוֹנו חַטּוֹת יוֹתֵר מִשְׂאָר קַרְבָּנוֹת דְּכַמוּ שֶׁהַחַטּוֹת בָּאָה לְחוּבָה כִּךְ עוֹלָה לְחוּבָה וְלֹא לַנִּדְבָה: הִנֵּה"ה אִיכָא דְאִמְרִי כִּי אִמְר לְחוּבְתֵי נָמִי בַּמִּפְרָשִׁין בַּתַּעְרוּבוֹת הֵן וְוְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח דְּלְחוּבְתֵי מַשְׁמַע לְכָל חוּבְתֵי בִין לַחַטּוֹת בִּין לַעוֹלָה וְסְתוּמִים דִּיפְּלוּ לַנִּדְבָה הָיוּ כִּי אִמְר לְקַרְבָּנוֹת גִּזִּירוֹתֵי שְׁלֹא פָּרַשׁ חַטּוֹת בְּדֶן וּמ"מ מַשְׁמַע נָמִי דְלְכָל קַרְבָּנוֹת קִאִמְר וְלֹא הִיָּה יִכּוֹל לְהַבִּיא בְּכָלָן קָרְבָּן א' אֲבָל אִמְר לְגִזִּירוֹתֵי גְרִידָא שְׁלֹא הֶזְכִּיר קַרְבָּנוֹת יוּכַל לְהַבִּיא בְּכָלָן קָרְבָּן א' דְלִמְקַצַת גִּזִּירוֹתוֹ מַשְׁמַע וְאִם מֵת הֲלָכָה נִתְקַבְּלָה בְּגִזִּיר וַיִּפְּלוּ לַנִּדְבָה שְׂהָרִי וְכּוֹל לְהַבִּיא בְּכָלָן עוֹלָה וְהָשֶׂה דֹא"כ כִּי אִמְר לְחוּבְתֵי דִיִּלְכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְאִפִּי בְּגִזִּיר וּא"כ מֵאִי הָאִי דְקִאִמְר לְעֵיל וּלְאַפּוֹקִי מֵהָאִי תֵּנָא כּו' וְכִינֹן דְּהֵהוּא תֵּנָא אִרְזִי כַּגִּוֹן דְּקִאִמְר לְחוּבְתֵי מֵהָא מְסִיעוּ דִיִּלְכוּ לִיִּס הַמֵּלַח וְהֵלֹא גַם בְּגִזִּירוֹת נָמִי כִּי אִמְר לְחוּבְתֵי אִמְרִי לִהָאִי לְשֵׁנָא דִיִּלְכוּ לִיִּס הַמֵּלַח בְּשְׁלֵמָא לְפִי ר"ת יוּחָא אֵלֹא לְפִי רִש"י מֵאִי מִפְּקָא וי"ל דְּסוּפֵא דְּבִרְיָתָא לְעֵיל מִפְּקָא דְקַתְנִי מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין שְׁלֹא הֶזְכִּיר עֲלֵיהֶם לְחוּבְתֵי לִימָא מֵת וְלָכוּ לִיִּס הַמֵּלַח דְמֵאִי הָאִי דְקִאִמְר מֵת וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת סְתוּמִין וְהָא בְּרִישָׁא נָמִי בְּסְתוּמִין קִינִי אֵלֹא וְדֹאִי אַתִּי לְמִימַר סְתוּמִים אַחֲרָנִי שְׁלֹ

מסורת הש"ס
א לקמן מה; משנה נזיר
תורה אור השלם

ואם־לא תמצא נדה די שש ולקחה שתי־תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה ככהו וטהרה [ויקרא יב, ח]

ועשה ככהו את־האחד חטאת ואת־האחד עלה וכפר עליה ככהו לפני יְהוָה מזוב טמאתה [ויקרא טו, ז]

ואם־זל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אֶשֶׁם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנוחה ולג שמן ושתי תרים או שני בני יונה אֲשֶׁר תשיג ידו וְהָיָה אחד חטאת והאחד עלה [ויקרא יד, כא-כב]

וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מוֹר־הַתִּירִים או מוֹר־בְּנֵי הַיוֹנָה מֵאֲשֶׁר תשיג ידו את אֶשֶׁר־תשיג ידו את־הָאֶחָד חטאת ואת־הָאֶחָד עלה על־הַמִּנוּחָה וכפר ככהו על המטרה לפני יְהוָה [ויקרא יד, ל-לא]

א"ל וְלִיטַעֲמֶךָ הֵא דתַּנּוּ רַבּוֹן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר כּוֹי לִימָא נְמִי הָתֵם דְּכַסְתּוּמִין דְּמו דְּהָא לְמַרְתָּ בְּהֵמָה נִסְכָּא וסְנֹאֵר שֶׁל קוֹרוֹת לֹאזוּ בַּמְּפָרָשִׁין דְּמו: אִמֵּר לִיה לַעוֹלָם אִימָא לָךְ דַּמְעוֹת וְלֹא נִסְכָּא מַעוֹת וְלֹא סְנֹאֵר וְהָא דְאִמְרַת מַעוֹת וְלֹא עוֹפּוֹת הָתֵם לֹא אִפְשָׁר דְּלָהּוּ בַּמְּפָרָשִׁין דְּהָא בְּחִיב בְּהוּ וְלָקַח וְעָשָׂה דְּגַלִּי לָךְ רַחֲמֵנָא דְלֹא לָהּוּ מְפָרָשִׁין אֲלֵא אִי בַעֲשִׂית כַּהֵן אִי בְּלִקְיַחַת בְּעָלִים וְהָא נְמִי דְמוֹתַבִּינן לָךְ מַגְהֵמָה הָתֵם נְמִי לֹא אִפְשָׁר דְּכַסְתּוּמִין דְּמו דַּמְנַכְרָא מְלֵתָא דְכַמְּפָרָשִׁין דְּמו:

^(sk)אִמֵּר לִיה: וְלִיטַעֲמִיהּ, הֵא דַּתַּנּוּ: רַבּוֹן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הִבִּיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא פִירִשׁ, הָרְאוּיָה לְחַטָּאת — תַּקְרַב חַטָּאת, לְעוֹלָה — תַּקְרַב עוֹלָה, לְשַׁלְמִים — תַּקְרַב שְׁלָמִים. אַמַּאי? הֵא אַמְרַת: בְּהֵמָה לֹאזוּ בַּמְּפוֹרָשֶׁת דְּמִיָּא! אִמֵּר לִיה, הָתֵם: ”וְלָקַח ... וְעָשָׂה”. אִמֵּר רַחֲמֵנָא: אִי בְּלִקְיַחַת בְּעָלִים, אִי בַעֲשִׂיַּית כַּהֵן. הָכָא נְמִי,

פִּרִּים וְהָנְהוּ וְדֹאִי הִיוּ בַּסְתּוּמִים אֲבָל אַלּוּ בְּהֵמוֹת דְּמִזְרִי בְּאֵן רַשָּׁב"ג מִזְרִי בְּבַהֲמָה דְּחוּזוּ לְגִזִּיר וּלְכַךְ חֲשַׁבִּינן לֵהוּ בַּמְּפָרָשִׁין וַי"ל דְּהָכִי פְּרוּשׁוֹ אִי אִמְרַת בְּשַׁלְמָא בְּדַקְאִמֵּר רַב הוּנָא בְּבַהֲמוֹת דְּהָנוּ ג' פִּרִּים חֲשִׁיבִי קֶצֶת בַּמְּפָרָשִׁין וּלְכָל הַפָּחוֹת בַּמְּפָרָשִׁין בְּתַעֲרֻבַת הָכָא דְרַשָּׁב"ג נִיחָא דְחוּשָׁב ג' בְּהֵמוֹת הָרְאוּיִים לְגִזִּיר בַּמְּפָרָשִׁין לְגִמְרִי בְּאֵלּוּ פִּרְשׁ בְּפִיו זוֹ לַחֲטֹאת הָזֵז לַעוֹלָה הָזֵז לְשַׁלְמִים אֲלֵא אִי אִמְרַת הַג' פִּרִּים בַּסְתּוּמִין דְּמִין לְגִמְרִי ה"נ מַחֲמַת שְׁהֵן רֹאמִין לְגִזִּיר לֹא הָיָה לָן לְמַחֲשָׁב (צִינִיָּהוּ) לְגִמְרִי בַּמְּפָרָשִׁין וּא"ת וְאִפְתִּי מֵאִי [פִּרְיָךְ דִּילְמָא] רַשָּׁב"ג אִזְרִי בְּשַׁחְזוֹר וּפְרַשׁ הַזִּיֹּר בְּפִרוּשׁ בַּשַּׁעַת הַקִּרְבָּה הִי לַחֲטֹאת וְהִי לַעוֹלָה וְהִי לְשַׁלְמִים וַי"ל דְּחָדָא לְשַׁנָּא לֹא מִשְׁמַע כִּי דִקְתַּנִּי הִבִּיא ג' בְּהֵמוֹת וְלֹא פִרְשׁ וְכִי וּמִשְׁמַע לִיה הִרְאִי לַעוֹלָה תַּקְרַב לַעוֹלָה וּמַעֲבָשׁוּ אִף קָדָם הַקִּרְבָּה יֵשׁ עָלֶיהָ שֶׁם עוֹלָה אִף לְמַעוֹל בְּה אִף אִם מְתוּ הַבְּעָלִים דְּלִמִּיתָה אֲזַלָּא וְעוֹד אִי בַּמְּפָרָשִׁין בְּפִרוּשׁ בַּשַּׁעַת הַקִּרְבָּה גְּרִיךְ לְמִימֵר וּמֵאִי קמ"ל רַשָּׁב"ג וּא"ת וּמֵאִי קס"ד דְּרַב פִּפְּא וְהָא מוֹנַכְחָא מְדַרְב חֶסְדָא דְּבַעוֹפּוֹת בַּסְתּוּמִין דְּמִין וְה"ה בְּבַהֲמָה וְיֵשׁ דַּחַק לִימֵר דְּרַב פִּפְּא ס"ל דְּרַב חֶסְדָא [בְּדוּתָא] וְלִיתָא דְּבַכְמָה דּוּכְתִי [מִינֵי] לְדַרְב חֶסְדָא וַי"ל דְּרַב פִּפְּא וְדֹאִי ס"ל דְּאִפִּילוּ אַת"ל דַּעוֹפּוֹת בַּסְתּוּמִים דְּמִין וְלֹא מַמַּעְטִינן לֵהוּ מַמַּעוֹת הִינוּ מִשּׁוֹם שְׁאִין לָנוּ לְמַעַט אֲלֵא דְבַר הַדּוּמָה לְמַעוֹת דְּלֹא חֲזוּ לְהַקְרָבָה בְּגוֹן צַפְרִים דְּלֹא חֲזוּ לְגִזִּיר לְהַקְרָבָה אֲבָל עוֹפּוֹת דְּחוּזוּ גּוֹפִיָּהוּ לְהַקְרָבָה אִין לְמַעְטָן מֵהַלְכָּה שְׁנַתְּפִרְשׁ בְּמַעוֹת סְתוּמִין יִפְּלוּ לְנִדְבָה וְהוּא הַדִּין דְּנֹדְאִי סְתוּמִין הִיוּ מַעְלוּ לְנִדְבָה וּמַשִּׁי לִיה רַב שִׁימִי וּא"ל וְלָקַח וְעָשָׂה אִמֵּר רַחֲמֵנָא בְּלִקְיַחַת בְּעָלִים אוֹמֵר בֶּן בְּלוּזֵמֵר וְאִם לֹא פִרְשׁוּ הַבְּעָלִים בַּשַּׁעַת הַלְקוּיָה הִיוּ בַּסְתּוּמִין וְהוּא הַדִּין דְּרַב הוּנָא דְאִמֵּר בְּבַהֲמוֹת דְּהִיוּ בַּסְתּוּמִין לְפִי שְׁאִינוּ מוֹכִיחַ מִגּוֹף הַתּוֹרִים הִי חֲטֹאת וְהִי עוֹלָה וְכַן בְּשֵׁהפִרִּים שְׁלֵשָׁה פִּרִּים אִין מוֹכִיחַ מִגּוֹף הַבְּהֵמוֹת בְּלוּם הִי חֲטֹאת וְהִי עוֹלָה הַלְבָךְ נּוֹכַל לִימֵר דְּהִיוּ בַּסְתּוּמִין לְגִמְרִי אֲבָל הָכָא בְּמַתְנִי' דְרַשָּׁב"ג דְּקַתְנִי הִבִּיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת הָרְאוּיֹת דְּמוֹכִיחַ מִגּוֹף הַבְּהֵמָה הִי לַחֲטֹאת וְהִי לַעוֹלָה וְהִי לְשַׁלְמִים דְּכַבְּשָׁה לַחֲטֹאת שְׁחֹטָאת בָּאָה נִקְרָבָה וְלִיפָא לְמִימֵר דַּתַּקְרַב עוֹלָה שְׁהַעוֹלָה בָּא זְכַר דְּהָנוּ בְּבֶשׁ וְכַן אִיל מְפָרָשׁ בְּפִסְחִים לְהַדִּיא דְּקַרַב שְׁלָמִים וְכַן בְּבֶשֶׁה לַחֲטֹאת וְכַן בְּבֶשׁ לַעוֹלָה הַלְבָךְ בַּמְּפָרָשִׁין דְּמו דְּאִין מְפָרָשׁ גְּדוּל מְזָה אֲבָל ג' פִּרִּים בַּסְתּוּמִין דְּמִין וְלֹא נִאֵמֵר אִי ג' פִּרִּים הִיוּ בַּסְתּוּמִים ה"נ הִיוּ בַּסְתּוּמִין [בָּךְ] סָבַר הַמַּקְשָׁה:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

כו.

א"ל וְלִיטַעֲמֶךָ הֵא דַּתַּנּוּ רַבּוֹן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הִבִּיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא

פִּרְשׁ הָרְאִי לְחַטָּאת בְּגוֹן בְּבֶשֶׁה תַּקְרִיב חֲטֹאת הָרְאוּיָה לַעוֹלָה בְּגוֹן בְּבֶשׁ תַּקְרַב עוֹלָה הָרְאִי לְשַׁלְמִים בְּגוֹן אִיל הָרְאִי לְשַׁלְמִים: וְאַמַּאי הָאִמְרַת [בַּהֲמָה] לֹא בַּמְּפָרָשֶׁת דְּמִיָּא בְּלוּמֵר לְפִי מֵאִי דְבַעִי לְאוֹכְחוֹי מְרַב חֶסְדָא דַּעוֹפּוֹת בַּסְתּוּמִין הֵם וְה"נ בְּהֵמָה [נִימָא] בַּסְתּוּמִין דְּמִיָּא וְלֹא בַּמְּפָרָשִׁין וּא"כ וְקָשָׁה לָךְ אִמַּאי חֲשִׁיב לֵהוּ רַשָּׁב"ג בַּמְּפָרָשִׁין וּא"ת וּמִי דְמִי וְהָא בְּהֵמָה דְלַעִיל דְּחֲשִׁיב בַּסְתּוּמִים מְזִרִי בְּגוֹן דְּהִיו ג'

פִּרִּים וְהָנְהוּ וְדֹאִי הִיוּ בַּסְתּוּמִים אֲבָל אַלּוּ בְּהֵמוֹת דְּמִזְרִי בְּאֵן רַשָּׁב"ג מִזְרִי בְּבַהֲמָה דְּחוּזוּ לְגִזִּיר וּלְכַךְ חֲשַׁבִּינן לֵהוּ בַּמְּפָרָשִׁין וַי"ל דְּהָכִי פְּרוּשׁוֹ אִי אִמְרַת בְּשַׁלְמָא בְּדַקְאִמֵּר רַב הוּנָא בְּבַהֲמוֹת דְּהָנוּ ג' פִּרִּים חֲשִׁיבִי קֶצֶת בַּמְּפָרָשִׁין וּלְכָל הַפָּחוֹת בַּמְּפָרָשִׁין בְּתַעֲרֻבַת הָכָא דְרַשָּׁב"ג נִיחָא דְחוּשָׁב ג' בְּהֵמוֹת הָרְאוּיִים לְגִזִּיר בַּמְּפָרָשִׁין לְגִמְרִי בְּאֵלּוּ פִּרְשׁ בְּפִיו זוֹ לַחֲטֹאת הָזֵז לַעוֹלָה הָזֵז לְשַׁלְמִים אֲלֵא אִי אִמְרַת הַג' פִּרִּים בַּסְתּוּמִין דְּמִין לְגִמְרִי ה"נ מַחֲמַת שְׁהֵן רֹאמִין לְגִזִּיר לֹא הָיָה לָן לְמַחֲשָׁב (צִינִיָּהוּ) לְגִמְרִי בַּמְּפָרָשִׁין וּא"ת וְאִפְתִּי מֵאִי [פִּרְיָךְ דִּילְמָא] רַשָּׁב"ג אִזְרִי בְּשַׁחְזוֹר וּפְרַשׁ הַזִּיֹּר בְּפִרוּשׁ בַּשַּׁעַת הַקִּרְבָּה הִי לַחֲטֹאת וְהִי לַעוֹלָה וְהִי לְשַׁלְמִים וַי"ל דְּחָדָא לְשַׁנָּא לֹא מִשְׁמַע כִּי דִקְתַּנִּי הִבִּיא ג' בְּהֵמוֹת וְלֹא פִרְשׁ וְכִי וּמִשְׁמַע לִיה הִרְאִי לַעוֹלָה תַּקְרַב לַעוֹלָה וּמַעֲבָשׁוּ אִף קָדָם הַקִּדְבָּה יֵשׁ עָלֶיהָ שֶׁם עוֹלָה אִף לְמַעוֹל בְּה אִף אִם מְתוּ הַבְּעָלִים דְּלִמִּיתָה אֲזַלָּא וְעוֹד אִי בַּמְּפָרָשִׁין בְּפִרוּשׁ בַּשַּׁעַת הַקִּרְבָּה גְּרִיךְ לְמִימֵר וּמֵאִי קמ"ל רַשָּׁב"ג וּא"ת וּמֵאִי קס"ד דְּרַב פִּפְּא וְהָא מוֹנַכְחָא מְדַרְב חֶסְדָא דְּבַעוֹפּוֹת בַּסְתּוּמִין דְּמִין וְה"ה בְּבַהֲמָה וְיֵשׁ דַּחַק לִימֵר דְּרַב פִּפְּא ס"ל דְּרַב חֶסְדָא [בְּדוּתָא] וְלִיתָא דְּבַכְמָה דּוּכְתִי [מִינֵי] לְדַרְב חֶסְדָא וַי"ל דְּרַב פִּפְּא וְדֹאִי ס"ל דְּאִפִּילוּ אַת"ל דַּעוֹפּוֹת בַּסְתּוּמִים דְּמִין וְלֹא מַמַּעְטִינן לֵהוּ מַמַּעוֹת הִינוּ מִשּׁוֹם שְׁאִין לָנוּ לְמַעַט אֲלֵא דְבַר הַדּוּמָה לְמַעוֹת דְּלֹא חֲזוּ לְהַקְרָבָה בְּגוֹן צַפְרִים דְּלֹא חֲזוּ לְגִזִּיר לְהַקְרָבָה אֲבָל עוֹפּוֹת דְּחוּזוּ גּוֹפִיָּהוּ לְהַקְרָבָה אִין לְמַעְטָן מֵהַלְכָּה שְׁנַתְּפִרְשׁ בְּמַעוֹת סְתוּמִין יִפְּלוּ לְנִדְבָה וְהוּא הַדִּין דְּנֹדְאִי סְתוּמִין הִיוּ מַעְלוּ לְנִדְבָה וּמַשִּׁי לִיה רַב שִׁימִי וּא"ל וְלָקַח וְעָשָׂה אִמֵּר רַחֲמֵנָא בְּלִקְיַחַת בְּעָלִים אוֹמֵר בֶּן בְּלוּזֵמֵר וְאִם לֹא פִרְשׁוּ הַבְּעָלִים בַּשַּׁעַת הַלְקוּיָה הִיוּ בַּסְתּוּמִין וְהוּא הַדִּין דְּרַב הוּנָא דְאִמֵּר בְּבַהֲמוֹת דְּהִיוּ בַּסְתּוּמִין לְפִי שְׁאִינוּ מוֹכִיחַ מִגּוֹף הַתּוֹרִים הִי חֲטֹאת וְהִי עוֹלָה וְכַן בְּשֵׁהפִרִּים שְׁלֵשָׁה פִּרִּים אִין מוֹכִיחַ מִגּוֹף הַבְּהֵמוֹת בְּלוּם הִי חֲטֹאת וְהִי עוֹלָה הַלְבָךְ נּוֹכַל לִימֵר דְּהִיוּ בַּסְתּוּמִין לְגִמְרִי אֲבָל הָכָא בְּמַתְנִי' דְרַשָּׁב"ג דְּקַתְנִי הִבִּיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת הָרְאוּיֹת דְּמוֹכִיחַ מִגּוֹף הַבְּהֵמָה הִי לַחֲטֹאת וְהִי לַעוֹלָה וְהִי לְשַׁלְמִים דְּכַבְּשָׁה לַחֲטֹאת שְׁחֹטָאת בָּאָה נִקְרָבָה וְלִיפָא לְמִימֵר דַּתַּקְרַב עוֹלָה שְׁהַעוֹלָה בָּא זְכַר דְּהָנוּ בְּבֶשׁ וְכַן אִיל מְפָרָשׁ בְּפִסְחִים לְהַדִּיא דְּקַרַב שְׁלָמִים וְכַן בְּבֶשֶׁה לַחֲטֹאת וְכַן בְּבֶשׁ לַעוֹלָה הַלְבָךְ בַּמְּפָרָשִׁין דְּמו דְּאִין מְפָרָשׁ גְּדוּל מְזָה אֲבָל ג' פִּרִּים בַּסְתּוּמִין דְּמִין וְלֹא נִאֵמֵר אִי ג' פִּרִּים הִיוּ בַּסְתּוּמִים ה"נ הִיוּ בַּסְתּוּמִין [בָּךְ] סָבַר הַמַּקְשָׁה:

כז:

	עין משפט גד מצוה
---------------------------------------	---------------------------------

א מו"י פט"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' ז:

ב מו"י פג' מהל' שגגות הל' ג:

ג מו"י פד' מהל' תמורה הל' יא:

מְתִיב רב הוּנָא אִמְרַתְּ בַּעֲלַת מוֹס כְּסִתּוּמִים דְּמֵינָא לר"נ דְּאָמַר לְעִיל הָכִי

מִי מַצִּית אִמְרַת הָדִין דְּחֻשָּׁא תַּקְרַב עוֹלָה? הָכָא נִקְבְּהּ, הָכָא זָכַר.[[][ⓘ]מתיב רב המנונא: ומי אמרינן בהמה בעלת מום כסתומה דמיא? תא שמע: כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו? בזמן שהיה הוא ואביו נזירים, והפריש אביו מעות לנזירותו ומת, ואמר: "הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא".[[][ⓘ]היו לו מעות סתומות — יפלו לנדבה. היתה לו בהמה מופרשת חטאת — תמות. עולה — תקרב עולה, ושלמים — יקרבו שלמים. מאי לאו, אפילו בעלת מום? לא, תמימה. אכל בעלת מום, כסתומה דמיא? מאי איריא מעות? לימא: היתה לו בהמה בעלת מום — יפלו לנדבה! הכי נמי, בעלת מום למאי קדישא — לדמי, דמי היינו — מעות.[[][ⓘ]מתיב רבא: "קרבנו", בקרבנו הוא יוצא, ואינו יוצא בקרבן אביו. יכול לא יצא בקרבנו של אביו שהפריש מן הקלה על החמורה, או מן החמורה על הקלה, אאכל יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה — תלמוד לומר: "קרבנו", בקרבנו הוא יוצא, ואינו יוצא בקרבנו של אביו. יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש אפילו מן הקלה על הקלה, מן החמורה על החמורה, שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות, אכל יוצא במעות שהפריש אביו, אפילו מן החמורה על הקלה, או מן הקלה על החמורה, שהרי אדם מגלח על מעות אביו בנזירות,

בזמן נשיא יחטא וגו' והביא את קרבנו בקרבנו הוא יוצא: יכול לא יוצא בקרבן אביו שהפריש אביו מן עברה קלה שעבר בגון שבועת העדות ושבועת בטוי: על החמורה שהבן חטא בגון שאכל חלב ודם או שנתחייב בחיבי מיתות בית דין: תלמוד לומר ואם נפש אחת תחטא והביא (את) קרבנו: יכול לא יוצא בקרבן אביו שהפריש אביו מן עברה קלה שעבר בגון שבועת העדות ושבועת בטוי: שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בגזירות כדתנן (לקמן גזיר דף ג.) מי שהיה הוא ואביו נזירין והפריש אביו מעות סתומין כו' מדקאמר מעות ולא אמר בהמה שמע מנה דעל מעות הוא דמגלח ולא על בהמה:

הניא נקבה והאי דעולה הו' זכר: מתיב רב המנונא ומי אמרינן דבהמה בעלת מום כסתומה דמיא והתניא כיצד אמרו האיש מגלח כו': ה"ג כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו בזמן שהיה אביו נזיר והפריש אביו מעות לנזירות ומת כו': הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא אין זה מגלח על מעות אביו היו לו מעות סתומין כו' וסדר המשנה אינה כן דמעקרא הנה ליה למתני מגלח על נזירות אבא אלא רב המנונא דבעי ליתניו פרבא מנה טריחא ליה מלתא למתני כיצד הוא מגלח והוא מלגל בה ונקט בסיפא משום דבעי פרוכי מנה אין זה מגלח על מעות אביו הואיל ויבצר מת אביו הקם שקבל עליו זה נזירות אכל בסיפא דבריתא מפרש כיצד מגלח על נזירות אביו דדמפרש בסיפא דמתני': היתה לו בהמה מפרשת כלומר שהפריש ג' בהמות אכל לא פי' אחו לחטאת ואחו לעולה: מאי לאו אפי' בעלת מום שהן בעלי מומין וקא חשיב להו כמפרשים דקאמר החטאת תמות והעולה תקרב כלומר תמכר ויביא דדמיה עולה וקמיא לר"נ דאמר בעלת מום כסתומה דמיא ויפלו דמיה לנדבה כדין מעות סתומין: לא תמימה הראייה לקרב ומשום הכי הנין להו כמפרשין: מאי אריא דתני מעות כסתומין דמנן לתני בהמה בעלת מום ואנא אמינא מדבהמה דמיא כסתומה כ"ש מעות: הכי נמי קתני דבהמה בעלת מום למאי קדשא לגמי ודמי מעות ניגהו וכיון דקתני מעות לא אצטריך למתני בעלת מום: מתיב רבא אשר

נשיא יחטא וגו' והביא את קרבנו בקרבנו הוא יוצא: יכול לא יוצא בקרבן אביו שהפריש אביו מן עברה קלה שעבר בגון שבועת העדות ושבועת בטוי: על החמורה שהבן חטא בגון שאכל חלב ודם או שנתחייב בחיבי מיתות בית דין: תלמוד לומר ואם נפש אחת תחטא והביא (את) קרבנו: יכול לא יוצא בקרבן אביו שהפריש אביו מן עברה קלה שעבר בגון שבועת העדות ושבועת בטוי: שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בגזירות כדתנן (לקמן גזיר דף ג.) מי שהיה הוא ואביו נזירין והפריש אביו מעות סתומין כו' מדקאמר מעות ולא אמר בהמה שמע מנה דעל מעות הוא דמגלח ולא על בהמה:

הקלה וכו': ששהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנזירות כדאמרינן בשלהי פרקין שאינו מגלח על אביו כי אם על מעות סתומין דלא הזכר בלשון המשנה אלא מעות סתומים דהלכה נשנית במעות סתומין דוקא הוה מדקדק הר"ם דאמר בפ"ק דזבחים (דף ט:) חטאת חלב ששחטו לשם חטאת דם בשעה והכא אמר דלא כפר ויש לחלק דהתם מיירי שלא היה חייב שיהם כי אם חטאת חלב ולכך עדיף אכל הכא שנתחייב שיהיו הו' עקירה יותר ועוד יש לומר דנזאי לענין להתכפר בו בשביל חטאת חלב שהיתה עומדת לכה איכא מאן דאמר בשעה אכל הכא אירי להתכפר בו משום חטאת דם שרוצה לשקרוי ממה שהיה מתחלה לכה לא כפר: ת"ל קרבנו על חטאתו בפרשת אס נפש תחטא וגו' והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו ואע"פ שדרשנו כבר שלשה קרבנות עתה בא לדרוש על חטאתו עד שהיה קרבנו לשם חטאת ואפי' אדם אחר: יכול לא יצא כשמפריש במזיד בהמה המפרשת לעבודה זו ומקריבה לחטאת אחר:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

	מסורת הש"ס
---------------------------------------	-----------------------

א תוספתא נזיר; לקמן ל; משנה נזיר

ב משנה נזיר

ג ספרא ויקרא דבורא דחובה פרשה ו ה; ספרא ויקרא דבורא דחובה פרשה ו ג-ד; כריתות כז:

תורה אור השלם

או־הודע אליו חטאתו אשר חטא
בה והביא את־קרבתו שעיר עזים
זכר תמים [ויקרא ד, כג]

או הודע אליו חטאתו אשר חטא
והביא קרבנו שעיר עזים
תמימה על־חטאתו אשר חטא
[ויקרא ד, כז]

תורה אור השלם
אור־הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא את־קרבנו שעיר עזים וזֶר תמים [ויקרא ד, כג] ואם־כֹּבֶשׂ יביא קרבנו לחטאת ונקבה תמימה יביאנה [ויקרא ד, לב] או הודע אליו חטאתו אשר חטא והביא קרבנו שעירת עזים ותמימה נקבה על־חטאתו אשר חטא [ויקרא ד, כח] ואת־כֹּל־חֲלֶבָה יסיר כאשר יוסר חלב־הכֹּשֶׁב מִזֶּבֶח השלמים והקטיר הכהן אתם המזבחה על אשׁוֹ יְהוָה וכפר עליו הכהן על־חטאתו אשר־חטא ונסלח לו [ויקרא ד, לה] וכי־ימות מֵת עליו בַּשָּׂעֶה פתאום וטפאו ראש נזרו ונלח ראשו ביום קִרְבָּתו ביום השביעי ונלחטו [במדבר ו, ט] ונלח הנזיר פתח אהל מועד את־ראש נזרו ונלח את־שער ראש נזרו ונתן על־האש אשר־פתחת זֶבַח השלמים [במדבר ו, יח]

כז' ואית דזדקשי ליה מקרבנו קמא: מן הקלה על הקלה משכונעת העדות לשכונעת הפקדון או לשכונעת בטוי: מן החמורה על החמורה מחלב לגם מתיבי הפריש בהמה על הקלה. שאכל בשונג: שכן אם נהביאה על הדם שאכל בשונג: שהרי לא מעל לפי שהוא קזשת הגוף ואי אפשר לו להוציאה לחלין לפיכך לא כפר וכדלמרי' בפרק [בתרא] דכריתות דכיון דלא מעל בפורי נמי לא מכפר: שהרי מעל וכפר דכיון דלקח בהן חטאת אחר שלא הפרש לשמן הנה ליה במפיק להו לחלין ומעל וכיון דמעל בז אמרי' וכפר דהוא קרבן מעליא: ת"ל וכפר עליו הכהן על חטאתו דלעולם לא כפר עד שיהא קרבנו לשום חטאו שאע"פ שמעל לא כפר שהרי מעל במעות כל דבר שינצא לחלין אית בה מעילה והואיל דאית בה מעילה כפר: קתני מיהת בהמה שהרי אין אדם מנלח על בהמת אביו מאי טעמא לאו משום דכמפרשת דמיה מאי לאו אפי' בעלת מוס: מאי אריא דתני אכל יוצא במעות שהפריש כז': מתני' באשה מנגלת שאינה שותה יין: גמ' דאי ר"א פיון דתגלחת מעפכתה שלא לשמות יין כדלמרינן בפרק ג' מינין (לקמן גזיר דף מו.) ואחר ישתה הנזיר יין אחר מעשים בלן דברי ר"א הלכך פיון דלא גלחה חסירה פיון ונהנה לה נוול בדכתיב (וְכִהְיֶה ט':י"ז) ותירוש ינובב בתולות הלכך מצי מפר אע"פ שנקרקו עליה כל הדמים:

בזמן שהן סתומין כדתנן בשלי מתני': ת"ל ואם כבש יביא קרבנו בקרבנו יוצא

"בזמן שהן סתומין ולא בזמן שהן מפורשין — תלמוד לומר: "קרבנו". בקרבנו הוא יוצא, ואינו יוצא בקרבן אביו. יכול לא יצא במעות שהפריש אפילו מן הקלה על הקלה, מן החמורה על החמורה, אבל יוצא בקרבן שהפריש לעצמו מן הקלה על החמורה, מן החמורה על הקלה — תלמוד לומר: "קרבנו ... על חטאתו", עד שיֵהא קרבנו לשום חטאו. יכול לא יצא בבהמה שהפריש לעצמו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה, אפילו מן הקלה על החמורה או מן החמורה על הקלה, י"שכן אם הפריש בהמה על החלב והביא על הדם, או על הדם והביא על החלב — שהרי לא מעל ולא כיפר, אבל יוצא במעות שהפריש לעצמו מן הקלה על הקלה, ומן החמורה לחמורה, מן החמורה לקלה, ומן הקלה לחמורה, י"שכן אם הפריש לעצמו מעות מן החלב והביא על הדם, על הדם והביא על החלב, שהרי מעל וכיפר — "תלמוד לומר: "על חטאתו" — עד שיֵהא קרבנו לשם חטאו. קתני מיהת בהמה, מאי לאו אפילו בעלת מוס? לא, תמימה. אבל בעלת מוס מאי — כסתומה דמ'יא? מאי איריא דקתני מעות שהפריש אביו? ליתני בעלת מוס! הכי נמי, דלמאי חזיא — לדמי, דמי היינו מעות. 'מתני' נזרק עליה אַחד מן הדמים, אינו יכול להפר. רבי עקיבא אומר: אפילו נשחטה עליה אחת מפל הבהמות — אינו יכול להפר. במה דברים אמורים — בתגלחת הטְהֵרָה, אבל בתגלחת הטומאה — יפר, שהוא יכול לומר: אי אפשי באִשה מגוולת. רבי מאיר אומר: אף בתגלחת הטְהֵרָה יפר, שהוא יכול לומר: אי אפשי באִשה מגלחת. גמ' מתניתין דלא כרבי אֱלִיעֶזֶר, דאי רבי אֱלִיעֶזֶר, האמר: תגלחת מעפכת. וכיון דלא גילחה — אסירה בחמרא. וכיון דאית לה גיוול — מצי מיפר (ובהא פליגי').

תנא

אבל יוצא בקרבן שהפריש לעצמו לעברה זו ויביאנו לעברה אחרת:

שְׁהָרִי לא מעל בשונג אם שנג והקריב קרבן על הדם קרבן של חלב דלפתי בקדשתיו קאי פיון דבהמה קדושה קזשת הגוף ולא נפק לחלין דהכי פיון שלא נהנה ממנה לא כפר במזיד דלא עשה כלום שאינו יכול להתכפר בקרבן של דם כלל לא מעל אם עשה (כז') בשונג הואיל ואינו מוצאו מרשות הקדש אלא מהקדש זה להקדש אחר ומתוך שלא מעל לא כפר והכי מפרש ליה בפרק בתרא דכריתות (דף כז:.) ואחרי שאנו רואין בשונג דלא כפר דין הוא כשנתכנון לעקר חטאת חלב ונעשות חטאת דם דלא כפר: **על חטאתו** וכפר הכהן על חטאתו בכבשה יחיד כתיב אלמא דבמזיד אינו יכול לשנות אפי' במעות וכן תניא בתוספתא דכריתות [פ"ד] הפריש מעות לחטאת חלב ונהביאוס על חטאת דם לחטאת דם ונהביאוס לחטאת חלב בשונג מעל לפיכך כפר במזיד לא מעל לפיכך לא כפר [אלמא] במזיד אף במעות לא כפר וכ"ש בהמה דלא מצי משנה ולפי' זו התוספתא משמע דנסיבא קרא לחרינא על חטאתו ולא פסוק ראשון שדרש בפר: ה"ג שהרי מעל וכפר שהמעות אין בהם קזשת הגוף ויוציאין מקדשתן בקל וכשמשנה אותו לקרבן אחר נפקי המעות לחלין והרי הן חלין ביד מוכר הבהמה דאי לא נפקא לחלין לא מעל ולכך נמי כפר בשונג ולכך במזיד נמי נימא דכפר הואיל ונזך בהו שניי בשונג אמר ומעל וכפר ולא במזיד ומיהו אי לא הנה ילפי' [קרא ה"א] מזיד וכפר אע"ג שדרשנו וכפר על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם חטאתו תרתי שמעינן מנה כדלמרינן בעלמא (גטין דף

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

כח.

 עין משפט נר מצוה
--

	א מיוי פה' מהל' פסולי
	המוקדשין הל' ח:
	ב מיוי פהטיו' מהל' פסולי
	המוקדשין הל' ז:
	ג מיוי פד' מהל' מעילה הל' ה:
	ד מיוי פד' מהל' מעילה הל' ה:
	ה מיוי פד' מהל' מעילה הל' ה:
	ו מיוי פד' מהל' ניירות הל' יז:

כח:

 עין משפט נר מצווה

א מו"י פט"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' יט:

ב מו"י פב' מהל' נזירות הל' טו:

ג מו"י פט' מהל' נזירות הל' יב:

ד מו"י פג' מהל' מעילה הל' ד:

ה מו"י פד' מהל' מעילה הל' ג:

ו מו"י פט' מהל' נזירות הל' יב:

ז מו"י פב' מהל' נזירות הל' יד:

מִשׁוּם הַפֶּסֶד קִדָּשִׁים שָׁאס יִפֶּר לֵה קִדָּם הֵלְלוּ וְאֶסּוּר לְזַרֵּק דָּם וּפְרִיךְ אִמְאִי אִיבָא הַפֶּסֶד יִפֶּר לֵה וְלִזְרֵק דָּמוֹ שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ וַיּוֹתֵר הַבֶּשֶׂר בְּאֲכִילָה מִן הַזָּבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ דְּכֵינּוּ דְהִפֵּר לֵה וְאִינִיה עוֹד נִזְרָה שׁוֹב אִין עוֹמְדִין לְשִׁמּוֹ וְאֶפְלוּ חֵרֶק דָּמִן סַתֵּם כְּשֶׁרִין דְּסַתְמָא [שְׁלֹא] לְשִׁמּוֹ קִימִי וּה"ק חֵרֶק דָּמוֹ דְּסַתְמָא שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ קִימִי אֲלֹא לְשֵׁם שְׁלָמִי נִדְבָה בֵּינוּ דְאִינִיה

עוֹד נִזְרָה: **כְּבִשְׂי עֲצָרַת שְׁשֻׁחָטוֹן** שְׁלֹא לְשֵׁם עֲצָרַת או שְׁשֻׁחָטוֹן לִפְנֵי עֲצָרַת בְּעֶרְב עֲצָרַת או לְאַחֵר עֲצָרַת הָדֵם חֵרֶק בִּיו"ט עֲצָמוּ וְקִאִי חֲרִישָׁא שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ (או) לְשֵׁם שְׁלָמִי נִדְבָה וע"י כּוּן הֵתֵר הַבֶּשֶׂר בְּאֲכִילָה דְאִי לִית לֵה נִדְרִים וְנִדְבוֹת קֶרְבִּין בִּיו"ט א"כ לֹא יִקְטִיר אֲמוּרִים עַד הָעֶרֶב וְלֹא יֵאָכֵל הַבֶּשֶׂר עַד הָעֶרֶב [דְּכָל כְּמָה] דְּלֹא מִקְטִיר אֲמוּרִין בֶּשֶׂר לֹא מִשְׁתְּרִי בְּאֲכִילָה וּמ"מ כִּי נָמִי אִין נִדְרִים וְנִדְבוֹת קֶרְבִּין בִּיו"ט מֵתֵר לְזֵרֵק הָדֵם וְאִם הִיתָה שֶׁבֶת לֹא חֵרֶק דְּהִי כְּמוֹ תְּקוּנָהּ מִדְּרַבָּנָן וְאֶסּוּר אֲלֵמָא [מֵתֵר] לְזַרֵּק הָדֵם שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ וּה"ת אִמְאִי לֹא מֵינֵי מִתְּנִי' (לְשִׁיל נִזִּיר דָּף כד.) עוֹלָה תִּקְרַב עוֹלָה וְשְׁלָמִים יִקְרְבוּ לְשְׁלָמִים וי"ל דְּלֹא דָמִי דְהֵתֵם בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה הִפֵּר לֵה וּבִין בְּזִרְיָהּ וּבִין בְּשְׁחִיטָה עוֹמֵד שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ אֲבָל הִכָּא דְּבִשַׁעַת שְׁחִיטָה הִיָּה עוֹמֵד לְשִׁמּוֹ וְעַתָּה בְּשַׁעַת זְרִיקָה עוֹמֵד שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ לֹא מִתְּבַשֵּׂר שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ וצ"ל דְּלִהָךְ כְּבִשְׂי עֲצָרַת נָמִי לֹא דָמִי דְהֵתֵם לֹא נִשְׁחַטּוּ לְשִׁמּוֹ אֲבָל הִכָּא בֵּינוּ דְנִשְׁחַטּוּ לְשִׁמּוֹ [שְׁמַא] בֵּינוּ דְנִשְׁחַטּוּ לְשִׁמּוֹ דְּלֹא מִכְשְׁרֵי שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ דְּבִב' הַתְּכֵלֶת (מִנְחוֹת דָּף מז:) מִבְּעִיָּא לְהַש"ס הָא כְּבָשִׁים שְׁשֻׁחָטוֹן לְשִׁמּוֹ וְאֲבָד

זְרִיקָה וְשׁוֹב אִינִיה צְרִיכָה לְקַרְבָּנוֹת

תֵּנָא דִידָן סָבַר: בֵּינוּ דְאִיזְדְּרִיק עֲלֵיהּ דָּם, לְאַלְתֵּר שְׂרִיָּא בְּחִמְרָא, וְהָא לִית לָהּ נִיוּול. וְרַבִּי עֲקִיבָא סָבַר: אֲפִילוּ אִישְׁתַּחֲיִיטַת בְּהֵמָה — אִינּוּ יָכוֹל לְהִפֵּר, מִשׁוּם הַפֶּסֶד קִדָּשִׁים. ^(א)**מִתְקִיף לֵה רַבִּי זִירָא: וְאַמְאִי? לִזְרוּק דָּמָן שְׂלֵא לְשִׁמּוֹ, וַיִּתִּיר בְּשׂוֹר בְּאֲכִילָה! מִי לֹא תִנְיָא: כְּבִשְׂי עֲצָרַת שְׁשֻׁחָטוֹן שְׂלֵא לְשִׁמּוֹ, או שְׁשֻׁחָטוֹן לִפְנֵי זְמַנָּן או לְאַחֵר זְמַנָּן — הָדֵם יִזְרַק וְהַבֶּשֶׂר יֵאָכֵל. וְאִם הִיתָה שֶׁבֶת — לֹא יִזְרַק. וְאִם זָרַק — הוֹרְצָה, לְהִקְטִיר אִימּוּרִין לְעֶרֶב! אֲמַרִי: אִי דִשְׁחַט עוֹלָה או שְׁלָמִים — הִכִּי נָמִי. אֲלֵא הִכָּא בְּמֵאִי עֶסְקִינָן, כְּגוֹן שְׁשֻׁחַט חֲטָאת בְּרִישָׁא. כְּדִתְנִין: אִם גִּילַח עַל אַחַת מִשְׁלָשְׁתָּן — יֵצֵא. ^(ב)**כְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים — בְּתַגְלַחַת טְהֵרָה. אֲבָל בְּתַגְלַחַת טוּמְאָה — יִפֶּר (מִפְּנֵי שְׂיָכוֹל לֹמַר: אִי אֲפִשִׂי בְּאַשָּׁה מְנוּולָת).** וְרַבִּי מֵאִיר אוֹמַר: אֲפִילוּ בְּתַגְלַחַת טְהֵרָה — יִפֶּר, מִפְּנֵי שְׂיָכוֹל לֹמַר: אִי אֲפִשִׂי בְּאַשָּׁה מְגֻלַּחַת. וְתִנָּא קִמָּא אֲמַר לָהּ: אֲפֹשֶׁר בְּפִאָה נְכָרִית. וְרַבִּי מֵאִיר סָבַר: **בְּפִאָה נְכָרִית, אִיִּידִי דְּזוּחָמָא — לֹא נִיחָא לִיה.** ^(ג)**מִתְנַיִי הָאִישׁ מִדִּיר אֶת בְּנוֹ בְּנִזִּיר, וְאִין הָאִשָּׁה מִדְּרַת אֶת בְּנָהּ בְּנִזִּיר. כִּיצַד? גִּילַח, או שְׂגִילַחוּהוּ קְרוּבִיו. מִיחָה, או שְׁמִיחוּ קְרוּבִיו. ^(ד)הִיָּיתָה לוֹ בְּהֵמָה מוּפְרָשֶׁת, הַחֲטָאת — תָּמוּת, וְהָעוֹלָה — תִּקְרַב עוֹלָה. וּשְׁלָמִים — יִקְרְבוּ שְׁלָמִים, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאִינָן טְעוּנִין לְחֵם.** ^(ה)**הִיָּו לוֹ מְעוֹת סְתוּמִין — יִפְּלוּ לְנִדְבָה. מְעוֹת מְפוֹרָשִׁים, דָּמִי חֲטָאת — יִלְכוּ לָיִם הַמָּלַח, לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. דָּמִי עוֹלָה — יִבִּיאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בְּהֵן, דָּמִי שְׁלָמִים — יִבִּיאוּ שְׁלָמִים וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאִינָן טְעוּנִין לְחֵם. גְּמִי אִישׁ — אִין, אֲבָל אִשָּׁה — לֹא. מֵאִי טַעְמָא? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: הִלָּכָה הִיא בְּנִזִּיר. וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא אָמַר****

וְלִתְנָא זִידָן בֵּינוּ דְאִזְדְּרִיק עֲלֵה אֶחָד מִן הַדְּמִים לְאַלְתֵּר אֲשֶׁתְּקִירָא בְּחִמְרָא וְלִית לָהּ נוּול וְכֵינּוּ דְלִית לָהּ נוּול אִינוּ יָכוֹל לֹמַר אִי אֲפִשִׂי בְּאַשָּׁה מְנוּולָת: אִינוּ יָכוֹל לְהִפֵּר מִשׁוּם בְּזִיּוֹן קִדָּשִׁים דְּהוּאִיל וְאִין הַבְּעִלִּים מִתְּכַפְּרִים בּוֹ אִין הַבֶּשֶׂר נֶאָכֵל: מִתְקִיף לֵה ר' זִירָא אִמְאִי הִי בְּזִיּוֹן קִדָּשִׁים לְזֵרוּק דָּמָן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ וַיִּתִּיר בֶּשֶׂר בְּאֲכִילָה בְּזִרְיָת דָּם שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ: מִי לֹא הָדֵם יִזְרַק שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ: וְאִם הִיתָה שֶׁבֶת לֹא יִזְרַק לְפִי שְׂאִין הַבֶּשֶׂר נֶאָכֵל בְּשֶׁבֶת שְׂאִין צְלִית קִדָּשִׁים דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת: וְאִם זָרַק הוֹרְצָה וּבִלְבָד שְׂאִמוּרִין מִקְטִיר לְעֶרֶב: אִי דִשְׁחַט עוֹלָה וְשְׁלָמִים בְּרִישָׁא ה"נ דְּאֲפִשֵׁר לְמִהְיִי לֵהוּ תִקְנִיתָא בְּזִרְיָהּ אֲלֹא הִכִּי קִאֲמִינָא לָךְ כְּגוֹן דִּשְׁחַט חֲטָאת בְּרִישָׁא דְאִי מִפֵּר לֵה בְּעַל תּוֹ לֹא הִי לִיה תִּקְנִיתָא דה"ל כְּחֲטָאת שְׁנֵתְכִפְּרוּ בְּעִלְיָה: וּמִנָּא תִמְרָא דְכָל מֵאִי דְבִעִי שְׁחַט בְּרִישָׁא כְּדִתְנִין אִם גִּלַח עַל אַחַת מִשְׁלָשְׁתָּן יֵצֵא: בִּד"א בֵּינוּ דְנִזְרַק עֲלִיָּה אֶחָד מִן הַדְּמִים אִינוּ יָכוֹל לְהִפֵּר בְּתַגְלַחַת טְהֵרָה הוּאִיל וְשׁוּתָה יִין בּוֹ בְּיוֹם וּכְדִאֲמַרְוּ: אֲבָל בְּתַגְלַחַת טְמֵאָה אע"פ שְׁנִזְרַק עֲלִיָּה אֶחָד מִן הַדְּמִים יִפֶּר ר"מ אוֹמַר אֲפִי בְּתַגְלַחַת טְהֵרָה כּוּ: וּת"ק אָמַר לָךְ מִשׁוּם תַּגְלַחַת לֹא אֲפִשֵׁר לְהִפֵּר דְּלֹא הִיָּיא עֲלִיָּה מְנוּולָת מִשׁוּם תַּגְלַחַת דְּאֲפִשֵׁר לֵה בְּפִאָה נְכָרִית וּמִיחָוּיָא כְּאִינִיה מְנַלְחַת: וְר' מֵאִיר סָבַר בְּפִאָה נְכָרִית אִיזִי דְּזִהֵמָא דְאִית לָהּ לֹא נִיחָא לִיה וְלִכְךָ יָכוֹל לְהִפֵּר לֵה לְפִי שְׂיָכוֹל לֹמַר אִי אֲפִשִׂי בְּאַשָּׁה מְנַלְחַת: מִתְנִי' גִּלַח בְּתוֹךְ יָמִי נִזִּירוּתוֹ אוֹ שְׁגֻלַחוּהוּ קְרוּבִיו בְּתוֹךְ יָמִי נִזִּירוּתוֹ אוֹ שְׁמָחָה הֵבֵן תוֹךְ יָמִי נִזִּירוּתוֹ וְאֶפְלוּ בְּיוֹם אֶחָדוֹן: אוֹ שְׁמַחוּהוּ קְרוּבִיו הִרִי זֶה בְּטוֹלָה נִזִּירוּתוֹ וְדָמִי חֲטָאת יִלְכוּ

לַיִם הַמָּלַח: לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין כְּדִאֲמַר מֵר חֲטָאוֹת הַמִּתּוֹת וְדָמִי חֲטָאת הַהוּלָבִין לַיִם הַמָּלַח בְּכֵלָן לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין לֹא נִהְנִין מִדְּרַבָּנָן וְלֹא מוֹעֲלִין מִשׁוּם דְּלֹאֻ בְּנִי הַקִּרְבָּה נִיָּהוּ: גְּמ' הִלָּכָה הִיא בְּנִזִּיר שֶׁהָאִשׁ מִזִּיר וְלֹא הָאִשָּׁה:

חֲטָאת [בְּרִישָׁא] דְאִין לֹו תִקְנִיה לְזֵרוּק שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ דְּחֲטָאת חֲטָאת אִינוּ בָּא נִדְבָה: **דִּתְנִין אִם גִּלַח עַל אַחַת מִהֵם יֵצֵא כְּלוּמַר וְלִכְךָ אָמַר ת"ק דְּבִי נִזְרַק אֶחָד מִן הַדְּמִים אֲפִילוּ חֲטָאת דְאִירִי בַּה ר"ע דְאִינוּ מִפֵּר דְּמֵתֵר מִיַּד לְשִׁתּוֹת יִין שְׁהִרִי מְנַלַח עַל אַחַת מֵהֶן אוֹ חֲטָאת אוֹ עוֹלָה אוֹ שְׁלָמִים וְלִיבָא נוּול וְלִכְךָ הַצֵּרָךְ לֹאֲתוּנִי קִאִיָּה לָכֶךָ [דְּלֹא תִימָא] דְנוֹקָא גִלַח עַל הַשְּׁלָמִים הוּא דִתְנִן בְּמִתְנִיתִין נִזְרַק אֶחָד מִן הַדְּמִים דְדוֹקָא מִן הַשְּׁלָמִים יֵצֵא דְכִתִּיב וְגִלַח הַנִּזִּיר פֶּתַח אֶהָל מוֹעֵד וְקִאֲמַר דְּבַעַל יֵצֵא עַל אֶחָד מִשְׁלָשְׁתָּן וּבִפְרִק אִחִיו מִקוּמָן (וְזָבָחִים דָּף נה.) מִפְּרָשׁ לֵה דְמִקִּישׁ חֲטָאת עוֹלָה וְשְׁלָמִים: **ה"ג אִיִּידִי דְּזוּחָמָא בָּהֶם זִהֵמָא וְאִינוּ מְנוּפָּה מְנִי לְבַעַל וְלֹא נִיחָא לִיה: מִתְנַיִי' הָאִישׁ מִדִּיר בְּנוֹ בְּנִזִּיר שִׂיאֲמַר יְהֹא בְּנִי נִזִּיר וַיִּתְחִילוּ מַעֲיֵן הַיָּמִים מִיַּד אֲפִי' אִין הֵבֵן יוֹדַע שְׂאֲבִיו הִדִּירוּ בְּנִזִּיר א"י דְּמִדִּיר בְּנוֹ בְּנִזִּיר שְׂנִיצָה לְבָנֻי שִׂיאֲמַר הִרִינִי נִזִּיר: וְאִין הָאִשָּׁה מִדְּרַת בְּנָהּ בְּנִזִּיר כְּדִמְפְּרָשׁ בְּגִמְרָא: בִּיצַד ל"ג: גִּלַּח או שְׂגֻלַחוּהוּ דְאִין לָךְ מִחָה גְדוּלָה מוּזַחַת וְלֹא מִבְּעִיָּא גִלַח אוֹ שְׁגֻלַחוּהוּ אֲלֹא אֲפִי' מָחָה אוֹ שְׁמַחוּ בְּדְבָרִים שְׂאִין רְצוּנִי שְׂנִיעֶשֶׂה נִזִּיר מִתְּבַטֵּל הַנִּזִּירוּת וּבְגִמְרָא מִפְּרָשׁ הַטְּעָמִים וְדוֹקָא כְּשִׁמְחוּ מִיַּד כְּשִׁשְׁמַעוּ [אֲבָל] אִם לֹא מַחוּ וְשׁוֹב לַיָּמִים מַחוּ אִין בְּכֶךָ כְּלוּם אֶחָרִי שֶׁהִתְחִיל הַנִּזִּירוּת וּבִתְנוּסָפְתָא (פ"ג) קִתְּנִי בְּהִדִּי הִי אוֹ שֶׁהִבִּיא ב' שְׁעֵרוֹת וְהָא דְלֹא תִנִּי בְּמִתְנִי' מִשׁוּם דִּשְׁתִּי שְׁעֵרוֹת מְבַטְלוֹת הַנִּזִּירוּת אֲף אֶחָר שֶׁהִתְחִיל כִּכֵּר לְמַנּוֹת כְּמָה יָמִים מַנּוּר אֲבָל הִי דִּהִכָּא דְגִלַח וּמָחָה הִינוּ בְּתַחֲלַת שְׁמִיעַת הַנִּזִּירוּת וְאֲפִי' אִם נֹאמַר תַּגְלַחַת וּמִחָה מְבַטְלִין [לְאַחֵר] שְׁמִיעָה אֲפִי' [הִכִּי] נִיחָא דְלֹא תִנָּא דְּבַפְלַגְתָא לֹא קִמְיִירִי דְבִגְמִ' פְּלִיגִי בַּה רַבִּי ור' יוֹסִי בַר יְהוֹדָה א"נ דְּלֹא קִתְּנִי אֲלֹא מִזִּי דְּכִיד אֶרֶס לְבַטֵּל הַנִּזִּירוּת: הִיָּיתָה לוֹ בְּהֵמָה מְפֻרָשֶׁת כְּדִלְשִׁיל: גְּמ'. אִשָּׁה לֹא דִקְתַּנִּי אִין הָאִשָּׁה מְדַרְת בָּנָה בְּנִזִּיר: הִלָּכָה לְמַשָּׁה מַסּוּנִי בְּנִזִּיר:****

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

 מסורת הש"ס

א ביצה כז; מנחות מח.

ב תוספתא נזיר

ג סוטה כג; במדבר רבה; משנה

סוטה

ד לעיל כד; משנה נזיר

ה תוספתא נזיר; מעילה יא,;

משנה מעילה; מנחות ד:

 גליון הש"ס

מתני' ואין האשה מדרת. עיין

ברד"ק ריש שמואל א' בפסוק

ותדור נדר:

עין משפט גזר מצוה

א מו"י פב' מהל' נזירות הל' טו:

ב סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד

ס' רלג סעי' א:

ג מו"י פו"א מהל' נדרים הל' ד:

אַמֶּרֶת לא אמר מעצמך שְׁנָה לא נקישם חללין בַּעֲזָרָה הֶאֱכִיל תֹאמֵר בִּנְקֻבָּה שֶׁשֶׁ שְׁנֵי אֶסוּרִין חֲלִין בַּעֲזָרָה וְאֶסוּר נִבְלָה לָכֶךָ מִבִּיאָה חֲטֹאת הַעוֹף וְחִינוּ נֶאֱכַל אֱלֵמָא אִית לֵה דִין שְׁחִיטָה לַעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְחֲלִין שֶׁנֶּשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה דְּאוֹרֵיתָא:

מִתְקִיף לֵה רַב אַחָא בְּרַה דְּרַב אִיקָא דִּלְמָא תְּרִין אסוריו דַּרְבְּנֹן אָכַל דְּאוֹרֵיתָא לֹא הֵנוּ תְּרֵי אסורי דְּחִין שְׁחִיטָה לַעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְחֲלִין שֶׁנֶּשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה לֹא דְּאוֹרֵיתָא ונ"ע אִם הִיאָשָׁא דְרָשָׁה גְמוּרָה הִכִּי קֹאמֵר לֹא אִם אֶמְרֶת בּוֹכֵר שֶׁן אֶסוּר אֶחָד תֹאמֵר בִּנְקֻבָּה שֶׁן שְׁנֵי אֶסוּרִין דַּרְבְּנֹן הֵא אִין מְשִׁיבִים בְּהֻקֵּשׁ וְשֵׁ לומר דְּנֻזְאֵי הֶהָקֵשׁ דְרָשָׁה גְמוּרָה לַעֲנִין שֶׁשֶׁ תַּקְנָה לִסְפֵּק יוֹלָזֵת בְּמָה שֶׁמִּבִּיאָה חֲטֹאת הַעוֹף אָכַל מַה שֶׁאִמֵּר הַתֵּנָא שְׁחִינוּ נֶאֱכַל חומרא דַּרְבְּנֹן הוּא וּמִן הַתּוֹרָה הוּא נֶאֱכַל דְּחִין שְׁחִיטָה לַעוֹף וְחֲלִין בַּעֲזָרָה אִין דְּאוֹרֵיתָא וּרְבִנֹן הִסְמִירוּ לַמ"ד דְּאִית לִיה בַּעֲלָמָא חֲלִין שֶׁנֶּשְׁחֲטוּ בַּעֲזָרָה דְּאוֹרֵיתָא וְקוּמָא לֹן בְּכַל דּוֹכַתִּי דַּחֲטֹאת הַעוֹף בָּא עַל הַסֵּפֶק ע"כ דְרָשָׁה גְמוּרָה הוּא שְׁהִרֵי מְלִיקַת הַעוֹף הִיוּ בַּשְּׁחִיטֹת חֲלִין וְהִכִּי מוֹכַח כֹּל הַסְּגִיא כִּךְ

לְשׁוֹן רִש"י (בַּכְּרִיתוֹת דף קז ז:): **לִימָא כְּתַנָּאי וכו'** עד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת דִּהְיוּ מִיּוֹם י"ג שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד וְחִילָךְ רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוֹזֵהא אומר עד שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים הָיוּ שְׁנַת י"ג דו"ב שָׁנָה גְּזָרְיוּ נִבְדָּקוּין: **וּאֵע"ג** דִּהֲגִיעַ לַעוֹנֹת גְּזָרִים [מְדִיר] לִיה דְּמַפְלָא סְמוּךְ לֹאִישׁ דַּרְבְּנֹן דְּמִן הַתּוֹרָה הוּא קָטָן וּבִכְשׁוֹת אָבִיו הוּא: **כִּיָּין** דִּנְפַק לִיה מִרְשׁוּתָהּ בַּעֲצֻמוּ מְצִי לְדַר בְּגִזִּיר אִם יִרְצֶה תוּ לֹא מַחִיב וּכ"ע מַפְלָא סְמוּךְ לֹאִישׁ מְדַרְבְּנֹן: **אַתִּיא** דְּאוֹרֵיתָא מְיֹרֹות דְּאָבִיו וְנָחֵי וְנִצְחֵתוּ מַרְשׁוֹת אָבִיו דְּלֹא הִיוּ אֱלֹא מְדַרְבְּנֹן וְאִפְּלוּ סְמוּךְ לֹאִישׁ כִּי בְּדַקִּינָן לִיה דְּיוֹדַע לְהַפְּלוּת: **וְאִיבָעִית**

אֶמְרֶת לֹא אִם אֶמְרֶת בּוֹכֵר שֶׁבו [אֶסוּר] אֶחָד

לֹא, אִם אֶמְרֶת בּוֹכֵר — שְׁכֵן אִיסוּר אֶחָד, תֹאמֵר בִּנְקֻבָּה — שְׂשֻׁנֵי אִיסוּרִין. מֵאִי שְׁנֵי אִיסוּרִין? לֹאוּ אִיסוּר נִבְיָלָה וְחֲוָלִין בַּעֲזָרָה? מִתְקִיף לֵה רַב אַחָא בְּרִיה דְּרַב אִיקָא: וְדִילְמָא מִיַּחֲיִיב עָלֶיהָ, מִשּׁוּם דְּמִיתְחַזִּי כְּתָרִין אִיסוּרִין מְדַרְבְּנֹן! "לִימָא כְּתַנָּאי: עַד מָתִי מְדִיר אֶת בְּנוֹ בְּנִזְיֹר — עַד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אומר: עַד שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים. מֵאִי לֹאוּ תַנָּאי הִיא? דְּרַבִּי סָבַר הִלְכָּה הִיא בְּנִזְיֹר, וְאָף עַל גַּב דִּהֲגִיעַ לַעוֹנֹת גְּזָרִים, מְדִיר לִיה וְאִזִּיל עַד דְּמִייתִי שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת. וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, דָּאָמַר: עַד שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים, סָבַר כְּדִי לְחַנְכוֹ בְּמַצּוֹת, וְכִיָּן דִּנְפִיק מִרְשׁוּתֶיהָ — תוּ לֹא מִיַּחֲיִיב? אָמְרִי: לֹא. דְּכוּלִּי עֲלָמָא הִלְכָּה הִיא בְּנִזְיֹר, וְהָכֵא בִּ"מּוּפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ" קַמִּיפְלָגִי. "רַבִּי סָבַר: מוּפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ — דַּרְבְּנֹן, וְאַתִּיא דְּאוֹרֵיתָא דְּחִיא דַּרְבְּנֹן. וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה סָבַר: מוּפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ — דְּאוֹרֵיתָא. וְאִיבָעִית אִימָא: דְּכוּלִּי עֲלָמָא כְּדִי לְחַנְכוֹ בְּמַצּוֹת, וּמוּפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ — דַּרְבְּנֹן הִיא. רַבִּי סָבַר: אֲתִי חִינוּה דַּרְבְּנֹן וְדַחִי מוּפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ דַּרְבְּנֹן. וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה דָּאָמַר עַד שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים, קְסָבַר: לֹא אֲתִי חִינוּה דַּרְבְּנֹן וְדַחִי מוּפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ.^(כ) לִימָא הֵנִי תַנָּאי כִּי הֵנִי תַנָּאי: מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי חֲנִינָא שֶׁהִדִּירוּ אָבִיו בְּנִזְיֹר, וְהִבִּיאוּ לַפְּנֵי רַבִּן גַּמְלִיאֵל. וְהִיהָ רַבִּן גַּמְלִיאֵל בּוֹדֵקוֹ לִידַע אִם הִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, אִם לֹא הִבִּיא.^(כז) רַבִּי יוֹסִי אומר: לִידַע אִם הֲגִיעַ לַעוֹנֹת גְּזָרִים, אִם לֹאוּ. אָמַר לוֹ: רַבִּי, אַל תַּצְטַעַר לְבוֹדְקִנִּי, אִם קָטָן אָנִי — אֶהְיָה בַּשֶּׁבִיל אַבָּא, אִם גְּדוֹל אָנִי — אֶהְיָה בַּשֶּׁבִיל עֲצָמִי. עַמֵּד רַבִּן גַּמְלִיאֵל וּנְשָׁקוּ עַל רֹאשׁוֹ, אָמַר: מוּבָטָח אָנִי בְּזֶה שְׁמוּרָה הִלְכָּה בִּישְׂרָאֵל. אָמְרוּ: לֹא הָיוּ יָמִים מוּעָטִים עַד שֶׁהוֹרָה הוֹרָאָה בִּישְׂרָאֵל. בַּשֻּׁלְמָא לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה, דָּאָמַר: עַד שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים, הָיִינוּ דְקָאָמַר "אִם קָטָן אָנִי אֶהְיָה בַּשֶּׁבִיל אַבָּא". אֱלֹא לְרַבִּי, דָּאָמַר: עַד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת — "וְאִם גְּדוֹל אָנִי אֶהְיָה בַּשֶּׁבִיל עֲצָמִי",

הָא

הוּא נֶאֱכַל: שְׁכֵן אִין בּוּ אֱלֹא אֶסוּר אֶחָד דְּדִלְמָא שְׁמֹן הוּא מֵאִי דְּאָכַל וְהִסְתָּא קַמְנֵי חֲלִין לַעֲזָרָה: תֹאמֵר בִּנְקֻבָּה דְּדִלְמָא רוּחַ הַפִּילָה אִו דְּבַר שְׁלֹא נִתְחַיְבָה עָלֶיהָ קַרְבֹן וְקֹא פִגַּע בַּשְּׁנֵי אֶסוּרִין: מֵאִי שְׁנֵי דְקָאָמַר דְּקֹא מְשִׁי לֵה לְמַלִּיקָה וְאִית בָּהּ אֶסוּר נִבְלָה וְחֲלִין בַּעֲזָרָה אֱלֵמָא דְּסָבִירָא לִיה לִר' יוֹסִי דְשְׁחִיטֹת הַעוֹף מִן הַתּוֹרָה וְחֲלִין בַּעֲזָרָה מִן הַתּוֹרָה: ה"ג מִתְקִיף לֵה רַב אַחָא בַר אִיקָא דִּלְמָא מֵאִי שְׁנֵי אֶסוּרִין בְּתָרִין אֶסוּרִין מְדַרְבְּנֹן דְּאֶסוּר מְלִיקָה וְאֶסוּר חֲלִין בַּעֲזָרָה לִיתָא אֱלֹא מְדַרְבְּנֹן: עַד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת דִּהְיוּ עַד כֵּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה דְּמָבֹן י"ב שָׁנָה וְעַד י"ג שָׁנָה אִם אֶחָס יוֹדַע לָשֵׁם מִי גִזַּר וּלָשֵׁם מִי הִקְדִּישׁ דְּבָרֵיו קְזִימִי וְהִכִּי תַנֵּן בְּמַסְכֵּת גִּזָּה בְּפָרָק יוֹצֵא דִפֹּן (נִזְהָ דף מה:): מֵאִי לֹאוּ תַנָּאי הוּא וְרַבִּי דָאָמַר עַד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת קְסָבַר דִּהִלְכָּה הוּא בְּגִזִּיר שְׁהֹאִישׁ מְדִיר אֶת בְּנוֹ בְּגִזִּיר וּמִשּׁוּם הִכִּי מְדִיר לִיה עַד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת וּאֵע"ג שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים: וְרַבִּי יוֹסִי בַר יְהוֹזֵהא סָבַר דְּטַעֲמָא לֹא הִיוּ אֱלֹא כְּדִי לְחַנְכוֹ בְּמַצּוֹת וְהִילָכֶךָ כִּיָּין דִּהֲגִיעַ לַעוֹנֹת גְּזָרִים וְנִפְק לִיה מַרְשׁוּתָהּ תוּ לֹא מַחִיב לְחַנְכוֹ בְּמַצּוֹת וְהָיוּ דְקָאָמַר עַד שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים: מַפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ קָטָן שְׂנוֹדַע לְהַפְּלוּת וְלומר כְּזִמֵּן שֶׁהוּא סְמוּךְ לֹאִישׁ דִּהְיוּ כֵּן י"ג לָשֵׁם מִי גִזַּר לָשֵׁם מִי קִדָּשׁ: רַבִּי סָבַר מַפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ מְדַרְבְּנֹן הוּא דְּבוֹדְקִין אֶת גְּזָרְיוּ אִם יוֹדַע לָמִי גִזַּר שְׁמַקְנִים אֶת דְּבָרָיו וְהִילָכֶךָ הִלְכָה לְמַשָּׁה מַסִּיעִי הִיא בְּגִזִּיר דִּהָאָב מְדִיר אֶת בְּנוֹ בְּגִזִּיר אֲתִי דְּאוֹרֵיתָא וְנָחֵי דַרְבְּנֹן: וְר' יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוֹזֵהא סָבַר מַפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ מְדִאוֹרֵיתָא גְּזָרִי מַעֲלִיא הִיוּ וְכִיָּן דְּמִדְּאוֹרֵיתָא נִפְק לִיה מַרְשׁוּתָהּ דָּאָב תוּ לֹא קוּלִי עֲלֵנָה גְזָרִי דָּאָב אִישׁ הִיוּ מָבֹן י"ג שָׁנָה וְלֹא בְּפָחוֹת שְׁלֹא מַצִּינוּ בְּכַל הַתּוֹרָה שְׁהֵא קְרוּי אִישׁ בְּפָחוֹת מָבֹן י"ג אָכַל בְּכֵן י"ג מַצִּינוּ שְׁקָרָאוּ הַפְּתוּב אִישׁ בְּדַכְתִּיב (בְּרֵאשִׁית ל"ד:כ"ה) וְיִקְחוּ שְׁנֵי בָנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמַעוֹן וְלֵוִי אִישׁ חֲרָבוּ וּגְמִירֵי שְׁמַעוֹן וְלֵוִי בִּהְיֵאִל שְׁעָתָא בָּנֵי י"ג שָׁנָה הִיוּ וְהִרְצִיָה לְחַשׁב וְצֹא וְיַחֲשַׁב: ה"ג וְאִיבָעִית אִימָא דְכָלִי עֲלָמָא כְּדִי לְחַנְכוֹ בְּמַצּוֹת וּמַפְלָא הַסְּמוּךְ לֹאִישׁ דַּרְבְּנֹן וְרַבִּי דָאָמַר עַד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת דְּקָסָבַר אֲתִי חִנוּךְ כּוּי: רַבִּי יוֹסִי אומר לִידַע וכו': בַּשֻּׁלְמָא לִר' יוֹסִי דָאָמַר הֹאִישׁ אִינוּ מְדִיר אֶת בְּנוֹ אֱלֹא עַד שְׂבִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים: הָיוּ דְקָאָמַר אִם קָטָן אָנִי שְׁלֹא הִנַּעְתִּי לַעוֹנֹת גְּזָרִים אֶהָא מְיֹר אֶהָא בַּשֶּׁבִיל אַבָּא וְאִם גְּדוֹל אָנִי שֶׁהִנַּעְתִּי לַעוֹנֹת גְּזָרִים אֶהָא בַּשֶּׁבִיל עֲצָמִי: אֱלֹא לְרַבִּי הָא אֵע"ג דְּהָיוּ גְדוֹל דִּהֲגִיעַ לַעוֹנֹת גְּזָרִים בְּרַשׁוּתָהּ דְּאָבִיגָה קֹאִי לְהַזִּירוּ דִּהָאָמַר עַד שְׂבִיבֵיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת בְּיַד הָאָב לְהַזִּיר אֶת בְּנוֹ:

וְהוֹזֵהא לִידַע אִם הֲגִיעַ לַעוֹנֹת גְּזָרִים שְׁהִיה וְתַר מו"ב שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד דְּגִזָּרְיוּ נִבְדָּקוּין: **אָמַר** לוֹ רַבִּי אֵל תַּצְטַעַר אַל תַּטְרַח לְכַדְקֵנִי שְׁהִרִנִי מְיֹר מִמֶּה נִפְשֶׁךָ אִם קָטָן אָנִי אֶהָא בַּשֶּׁבִיל אָבִי אִם גְּדוֹל אָנִי אֶהָא בַּשֶּׁבִיל עֲצָמִי וְהִסְתָּא ס"ד דִּה"ק אִם קָטָן אָנִי לְגַבִּי קַבְּלַת גְּזָרִים דִּהְיוּ לִפְנֵי הִנַּעְתִּי לַעוֹנֹת גְּזָרִים וְאִם גְּדוֹל אָנִי לַעֲנִין קַבְּלַת גְּזָרִים דִּהְיוּ בַּשְּׁהִיגֵיע לַעוֹנֹת גְּזָרִים וְלָכֶךָ קַמְנֵי הֵש"ס בַּשֻּׁלְמָא לִר' יוֹסִי ב"ר יְהוֹזֵהא דָאָמַר דֹּאף מִי שֶׁהֲגִיעַ לַעוֹנֹת גְּזָרִים לֹא מַצִּי אָבִיו מְדִיר לִיה הָיוּ דְקָאָמַר אִם קָטָן כּוּי וְאִם גְּדוֹל אָנִי אֶהָא בַּשֶּׁבִיל עֲצָמִי דְּמַשְׁמַע שְׁחִין אָבִיו יָכוֹל לְהַדִּירוּ:

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

מסורת הש"ס

א תוספתא נדה

ב פסחים ג:

גליון הש"ס

גמ' לימא הנו תנאי כהני תנאי.

ע"י לעזיל דף ב ע"ב תד"ה לימא:

גמ' לימא הנו תנאי כהני תנאי.

מי שאמר הריני נזיר ושמע פרק רביעי נזיר

עין משפט
נר מצוה

א מו"י פח' מהל' נזירות הל' טו:
ב מו"י פח' מהל' נזירות הל' טו:

ואמאי הא בפרשומה דאב קאם [ואפי'] הו גזול דקס"ד גזול אנו גזול לענין דגזרו נדר דהינו (לענין) משנהגיע לעונת נדרים עד שביא ב' שערות מצי מדיר ליה ונתא קמא אמר [לדע אס הביא] ב' שערות אלא דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עצמי. אי אייתי שתי שערות מעיקרא — קאים בנזירות דיליה, ולבסוף — קאים בנזירות דאבוה. ואי אייתי במצעי מאי? הניחא לרבי יוסי ברבי יהודה דאמר: עד שיגיע לעונת נדרים. אלא לרבי דאמר: עד שביא שתי שערות, מאי איכא למימר? אמרי: לרבי ליכא תקנתא עד דיתבי דיליה ויתבי דאבוה. ^(א)מתני' האיש מגלח על נזירות אביו. ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. כיצד? מי שהיה אביו נזיר, והפריש מעות סתומים על נזירותו ומת, ואמר: "הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא." ^(ב)אמר רבי יוסי: הרי אלו יפלו לנדבה, אין זה מגלח על נזירות אביו. איזהו שמגלח על נזירות אביו? מי שהיה הוא ואביו נזירים, והפריש אביו מעות סתומים לנזירותו ומת — זה הוא שמגלח על נזירות אביו. גמ' מאי טעמא? אמר רבי יוחנן: הלכה היא בנזיר. פשיטא! מאי למימרא: דבן יורש את אביו, בת לא? לא צריכא, דלית ליה אלא בת. מהו דתימא: יורשין גמירין לה,

קא גזרו בשביל עצמו ואי לבסוף כלומר עכשו שלא נבדק באותו היום אם לא יביא שתי שערות עד לבסוף לי יום דאשתכח דנחא אלו לי יום היו בשביל נדר אביו אלא אייתי במצעי כלומר נראו בו סימנים תוך לי היאך יצא ודי נזירות באותן שלשים יום שדרי נזירות אביו מתבטל (עד) אחר הבאת סימנים ואיך יביא קדגנותיו לסוף שלשים יום שהדירו אביו וליכא למימר דדעתו היה שאפי' יביא סימנים שלא יפסיק נזירות אביו מכל מקום אינו ראי להביא קרבן בשביל נזירות אביו לבד וגם בשביל עצמו בין שלא פירש וא"ת ואמאי לא פריך רבי [למתניתי] דהיאך מדיר בנו בגזיר פי מתי במצעי מאי וי"ל דמתני' איכא לאוקמי בעודו בשנת י"ב דאף אם מביא הם שומא רבל אהא קא קשיא ליה דקאי ליה אחר שנת י"ג שנה מדקמתי לת"ק למבדקה אם הביא אם לאו דקדם לכן שומא אנון אי נמי יש לפרש דאמתני' ליכא למפדך דנחאי דקנין במלאת ימי נזירותו ואי מספקינן אי אייתי סימנים במצעי לא (נבדקיה) רבל אהא קשיא ליה דקאמר דלא תצטער לבדקני דבלא בדקיה תקן הפל בתנאו דאם קטן אני פאלו [לא] היה גם בדקיה צרך ולכן פריך דהא נחאי אי אייתי במצעי אינו מתקן כלל: ה"פחא לר' יוסי בר' יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים והוא עומד בשנת י"ב ליכא למיחש דהני שומא וא"ת נחוש שומא בל לעונת נדרים במצעי וא"כ איך יצא בנזירות אביו לבד לי יום ופר"ת דעונת נדרים אינה סותרת דנה דהאב אינו יכול להדירו מפאן ואילך מכל מקום היכא דהדירו קדם לכן משום עונת נדרים לא פקע פיון דלא הו כ"א דרבנן רבל שערות דאיש דאורייתא פקע דאביו וא"כ נחוש לשערות במצעי י"ל דמירי תחלת י"ג דאפתי אי הנה ליה במצעי ה"ל שומא בעלמא ואף אם בל לכלל עונת נדרים באמצע נזירות אין להקפיד לפרוש רבינו תם דעונת נדרים אינה סותרת דנה נמי דאין מדירו (אלא) בשהגיע לעונת נדרים אפתי קאי בקטנותו וכל פמה דלא דדר בה הנה בגדר אביו וגם שומא לא יוכל למחות באמצע

אלא לרבי דאמר עד שביא שתי שערות והביאו לבדקו בשנת י"ד לדע אם הביא במצעי מאי: לרבי ליכא תקנתא עד דיתבי דידה פרוש שגריך שמתין ר' חנינא (ל') יום אחר שהדירו אביו דאז ממה נפשך איכא [שלשים] אז לפני הבאת סימנים ועלתה לו נזירות אביו: ה"איש מגלח על נזירות אביו ואין אשה מגלחת פירד מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ר' יוסי אומר הרי אלו יפלו לנדבה ואזיהו שמגלח על נזירות אביו הרי שהיה אביו נזיר והיו לו מעות סתומין ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על נזירות אביו ה"ג בפרוש קדמונים ובפרוש רבינו פרנק ובהקדמה ספרים היא דהוא ואביו נזיר מגלח על מעות אביו ואם בתי אביו אינו מגלח: מאי טעמא אין אשה מגלחת על מעות אביה: פשיטא בלא הלכה דעינן דאין בת מגלחת ולמאי הצרך מלתא דר' יוחנן וא"כ הא דקאמר ה"ס מ"ט מאי קשיא דהא פשוט לן דבן ולא בת וצ"ל דר' יוחנן גופה אמרה פי הך דבג' אלו מציאות (פ"מ דף כא.) ובמה אמר ר' יצחק קב בארבע אמות: (וע"ע תוספות פסחים לג: ד"ה תפן וכו' ומה שנקראם סם):

אבל חלפא דרבי כגון דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עצמי: אי אייתי ב' מתני' בנתיב דרבי אהא בשביל אבא אהא בשביל עצמי. אי אייתי שתי שערות מעיקרא — קאים בנזירות דיליה, ולבסוף — קאים בנזירות דאבוה. ואי אייתי במצעי מאי? הניחא לרבי יוסי ברבי יהודה דאמר: עד שיגיע לעונת נדרים. אלא לרבי דאמר: עד שביא שתי שערות, מאי איכא למימר? אמרי: לרבי ליכא תקנתא עד דיתבי דיליה ויתבי דאבוה. ^(א)מתני' האיש מגלח על נזירות אביו. ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. כיצד? מי שהיה אביו נזיר, והפריש מעות סתומים על נזירותו ומת, ואמר: "הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא." ^(ב)אמר רבי יוסי: הרי אלו יפלו לנדבה, אין זה מגלח על נזירות אביו. איזהו שמגלח על נזירות אביו? מי שהיה הוא ואביו נזירים, והפריש אביו מעות סתומים לנזירותו ומת — זה הוא שמגלח על נזירות אביו. גמ' מאי טעמא? אמר רבי יוחנן: הלכה היא בנזיר. פשיטא! מאי למימרא: דבן יורש את אביו, בת לא? לא צריכא, דלית ליה אלא בת. מהו דתימא: יורשין גמירין לה,

לעונת נדרים אלא לרבי דאמר עד שביא ב' שערות מאי אבא למימר אמרי לרבי ליכא תקנתא עד דיתבי דיה ויתבי דאבוה כלומר לר' יוסי דאמר דאין אבא מדירו אלא עד שמיגיע לעונת נדרים ניחא דלא חיל עלה אלא נזירות אחת אלא לרבי דאמר עד שביא ב' שערות פיון דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עצמי וקשיא וכולין להיר אמאי לא מחיב בשתי נזירות אמרי לרבי לית לה תקנתא עד דעביד דילה ודאפיה: [לשנא אחרינא] אלא לרבי דאמר כו' הא בפרשומה דאבוה קאם כל זמן שלא הביא שתי שערות וב' נזירות קביל עלנה דאפילו רבי מונה דלכשהגיע לעונת נדרים מצי מדיר עצמו ואפי' לא הביא שתי שערות ואהדירו אבה הוא דפליגי: ומשני אלא דאמר בלשון זה אהא בשביל אבא כו' כלומר אי אבא מצי להדירי אהא נזיר בגדר אבא ואם לאו אהא נזיר בשביל עצמי וביון דאביו יכול להדירו חד נזירות קביל לחוזה: אי אייתי ב' שערות מעקרא קדם שהדירו אביו קאם בנזירות דילה ולא בנזירות דאביו וצא מרשית אביו: ולבסוף לאחר שבה לב"ד קאם בנזירות דאבוה דהא יש לאביו רשות בו וביון דמצי אביו להדירו לא קביל עליה נזירות דילה: ואי דאייתי במצעי אחר שהדירו אביו קדם שבה לב"ד ולא דעינן אי הני ב' שערות הוו בה בשהדירו אביו אי לא הוו בה עד השתא הא השתא על פרתוך ימנה ב' נזירות מספיקא דלמלא לא הוו בה שתי שערות מעקרא עד השתא ונמצא נדור בשביל אביו וכשבה לפני ב"ד ואמר אהא בשביל עצמי ויהא נזיר נמי בשביל עצמו דהא הביא ב' שערות במצעי ואי מתי במצעי מאי דנחאי השתא אייתי ב' שערות ונמצא דגדר אביו נדר וכשבה לב"ד ואמר נמי אהא בשביל עצמי הו נזיר בגדר דיהה וימנה ב' נזירות: מתני' ה"ג במתניתינן האיש מגלח על נזירות אביו כו' פירד מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות על נזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא אמר רבי יוסי הרי אלו יפלו לנדבה ואינו מגלח על נזירות אביו מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש מעות סתומין לנזירותו ומת זהו שמגלח כו': גמ' מ"ט אין האשה מגלחת על נזירות אביה: הלכה היא בגזיר שהבן מגלח ואין לנו ללמד הימנו אלא מה שמסרת הוא בגיינו בן ולא בת: פשיטא שהבן מגלח ולא הבת דאין לבת במקום הבן כלום והלכה למה לי: מהו דתימא יורשין גמירי לה שמגלחין על נזירות האב ולא שגא בן לא שגא בת במקום שאין בן:

אלא לרבי דאמר עד שביא שתי שערות והביאו לבדקו בשנת י"ד לדע אם הביא במצעי מאי: לרבי ליכא תקנתא עד דיתבי דידה פרוש שגריך שמתין ר' חנינא (ל') יום אחר שהדירו אביו דאז ממה נפשך איכא [שלשים] אז לפני הבאת סימנים ועלתה לו נזירות אביו: ה"איש מגלח על נזירות אביו ואין אשה מגלחת פירד מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ר' יוסי אומר הרי אלו יפלו לנדבה ואזיהו שמגלח על נזירות אביו הרי שהיה אביו נזיר והיו לו מעות סתומין ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על נזירות אביו ה"ג בפרוש קדמונים ובפרוש רבינו פרנק ובהקדמה ספרים היא דהוא ואביו נזיר מגלח על מעות אביו ואם בתי אביו אינו מגלח: מאי טעמא אין אשה מגלחת על מעות אביה: פשיטא בלא הלכה דעינן דאין בת מגלחת ולמאי הצרך מלתא דר' יוחנן וא"כ הא דקאמר ה"ס מ"ט מאי קשיא דהא פשוט לן דבן ולא בת וצ"ל דר' יוחנן גופה אמרה פי הך דבג' אלו מציאות (פ"מ דף כא.) ובמה אמר ר' יצחק קב בארבע אמות: (וע"ע תוספות פסחים לג: ד"ה תפן וכו' ומה שנקראם סם):

שערות מעקרא כלומר הניחא דמתרצת מתני' בנתיב דרבי אלא מחיב אלא בחדא נזירות אלו אייתי ב' שערות מקמי הדירו אבה: קאם בנזירות דיהה בחדאמר איהו אם אני גזול שהבאתי שתי שערות שאיני נתפס בשל אבא אהא בשביל עצמי ואי אייתי שתי שערות לבסוף דהדירו אביו קאי בנזירות דאבוה ולא חיל עלה נזירות דיהה כלל דהא לא קביל עליה נזירות אלא אם אינו נתפס בשביל אביו וביון דעדין לא הביא ב' שערות חל עליה נזירות דאבוה ולא חיל עלה נזירות דיהה כלל: ואי אייתי באמצע לא דעינן אי דהיא שעתא דהדירו אביו אייתי ב' שערות אי לא מי ניחא והא פיון דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עצמי אם אינו נתפס בשביל אביו ואפשר דקאם בשמים ששרה והגיע לעונת נדרים ונעדין לא הביא ב' שערות וחל עליו נזירות שלו ונזירות של אביו פירד אהא בנזירות בנזירות אחת והא מחיב למקם בנזירות על שלו ועל של אביו: ה"ג הניחא לרבי יוסי דרבי יהודה דאמר עד שיגיע

תוס' ד"ה הניחא וכו' דמירי תחלת י"ג. י"ל דדביבור הקודם כתבו דמכח מתני' ליכא למיפרך דאיכא לאוקמי בעודו בשנת שתיים עשרה והיינו דיכלו ימי נזירות קודם התחלת שנת י"ג דליכא חשש שיגיע באמצע למופלא סמוך לאיש ולזה כת' דלר"ת יש לאוקמי תחלת י"ג דהיינו יום א' קודם תחלת שנת י"ג דלמופלא סמוך לאיש כיון דאינו מפסיק וי"ל השערות הא יהיה שומא:

ואל-בני ישראל תדבר לאמר איש כירימות וכן אין לו והעברתם את-נחלתו לבתו [במדבר כז, ח]

מסורת הש"ס
א סוטה כג; לעיל כז; ב תוספתא נזיר
גליון הש"ס
תוס' ד"ה הניחא וכו' דמירי תחלת י"ג. י"ל דדביבור הקודם כתבו דמכח מתני' ליכא למיפרך דאיכא לאוקמי בעודו בשנת שתיים עשרה והיינו דיכלו ימי נזירות קודם התחלת שנת י"ג דליכא חשש שיגיע באמצע למופלא סמוך לאיש ולזה כת' דלר"ת יש לאוקמי תחלת י"ג דהיינו יום א' קודם תחלת שנת י"ג דלמופלא סמוך לאיש כיון דאינו מפסיק וי"ל השערות הא יהיה שומא:
תורה אור השלם
ואל-בני ישראל תדבר לאמר איש כירימות וכן אין לו והעברתם את-נחלתו לבתו [במדבר כז, ח]

גמ' אבוי אמר כגון דאמר אי נמי לאו פלוני הוא וסברה אמר דריני נזיר שזה הרתיע לאחוריו אינו נזיר הא אמתא לקמן הני נזיר מני אי כב"ש אפי' פלוני אי נמי לאו פלוני הוא אי הני נמי נזיר: ומאי לא נתקיימו דבריו דאמרי ב"ה דכי האמרי לא מפעיא כי נתקיימו דבריו הראשונים הני נזיר אלא אפלו לא נתקיימו דבריו הראשונים דרי זה נזיר משום דבריו האחרונים: אבוי אמר, כגון דאמר: "אי נמי לאו פלוני הוא — אי הני נזיר". ומאי "לא נתקיימו דבריו" — לא נתקיימו דבריו הראשונים, אלא דבריו אחרונים. הרתיע לאחוריו אינו נזיר כו'. טעמא משום דהרתיע לאחוריו, הא אתי לקמן — הני נזיר. מני?

בדקיע לאחוריו הני נזיר וכב"ה נמי לא דלכ"ה פיון דאילו אמתא לקמן הני נזיר איתו שנתקיימו דבריו כי נמי דקיע הני ספק נזיר אלימא ר' טרפון מי הני ספק נזיר פיון דקיעה שגדר לא ידע אם פלוני או לא:

אילמא

מסורת הש"ס
א סנהדרין כה; נדרים כא; נדרים יט; לקמן טב; חגיגה י. ב לעיל ח; נדרים יט. ג לקמן מד.
תורה אור השלם
דבר אלי-בני ישׂראל ואמרת אליהם אישׁ אוֹאשֶׁה כִּי יִפְּלֹא לנָדָר נָדָר נוֹזֵר לַחַיִּזִּיר לַיהוָה [במדבר י, ב]

מַנִּי אֱלִימָא ר' **טַרְפוֹן** ור' יהודה דבר פלגתה וְהָאִי קִרְפֹּן טַרְפוֹן מְשֹׁם דְּסָלִיק מִנְהּ הָא אֲמַר לַקָּמָן הֵי נוֹיר: וְהַמְנִיָּא ר"י אומר **מִשּׁוּם ר' טַרְפוֹן** אִין אֶחָד מִכָּל אַלֹּו שְׁבַמְשַׁנְתֵּנוּ הִי שְׁנִים מִהֲלָכִים בְּדֶרֶךְ כּו' אִינוּ נוֹיר: אֲלֹא ר"י דְּכַרִּי הוּא דְאָמַר סָפֵק נוֹירוֹת לְהִקָּל וְכִין דְּהִכָּא סָפֵק אִם אִישׁ פִּלְגוּי הוּא דְמוּמָא דְכַרִּי דְאִינוּ יוֹדַע אִם יֵשׁ בּוּ מֵאָה בּוֹר אִם לֹא אִינוּ נוֹיר: ר"ש **סָבַר** בְּוֹן דְאִלּוּ לֹא נִגְבַּב דְלָמָא הֵי בַּה מֵאָה' כִּר וְהֵי נוֹיר הַשְׁמָא נִמֵּי דְנִגְבַב חֲוָשִׁין שְׁיָהָא בּוּ מֵאָה בּוֹר וְלָהֵי נוֹיר וְהֵי נָמִי בַּהֲאִי דִּהֲרַתִּיעַ לְאֲחוּרָיו בִּין דְאִינוּ אֲמִי לַקָּמָן וְיִדְעִין בַּה דְהוּא פִּלְגוּי שְׁזֵה עוֹר עָלָיו וְהֵי נוֹיר וְהַשְׁמָא נִמֵּי לָהֵי נוֹיר וְאִפִּילוּ לִב"ה הִלְכָן אִי אִפְשָׁר לֹו לְפִטוֹר אֶת עֲצָמוּ בִלָּא נוֹירוֹת אֲלֹא דְאָמַר אִם פְּדֻכְרִי הִיֵּה דְרַנִּי נוֹיר כּו': מִתְנִי' רָאָה אֶת הַכּוֹי כּו' בְּלֹן נוֹירִין וְאִלְבָּא דִּב"ש דְאָמְרִי הִקְדַּשׁ בְּטָעוֹת דְהֵי הִקְדַּשׁ וְהוּא דָּקִין לְנוֹיר בְּטָעוֹת: גַּמ' תְּנִי חֲזָא עַל מִתְנִי' דְּלֵית בַּה ט' נוֹירִין: וְתַנְיָא אִיזְדָּה ט' נוֹירוֹיִת יֵשׁ בּוּ לְאִדָּם אֶחָד: בְּשַׁלְמָא שִׁית חֲמִייתָא דְכוּי מַצִּי לְמִימְרֵיהּוּ חַד גְּבַרְא אֲלֹא אִיזְדָּה בְּבָא דְחַד מִנְכּוֹן נוֹיר שְׁאִין אֶחָד מִכּוּם נוֹיר לֹא מִשְׁפַּחַת לֶה אֲלֹא בְּגַבְרִי טוֹבָא: אָמַר **רַב שֶׁשֶׁת** מִשְׁפַּחַת לֶה ט' נוֹירוֹיִת בְּגוֹן דְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר וְנוֹירוֹת הַכֹּל עָלִי דְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ חֵיה דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ חֵיה דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ בַּהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ בַּהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ חֵיה וּבַהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ לֹא חֵיה וְלֹא בַּהֲמָה דְרִי שִׁית וְחוּר אָמַר כֹּל נוֹירוֹיִת הַמִּתְחַלְקוֹת עַל כֹּל בְּנֵי אָדָם עַל הַכּוֹי הִי עָלִי וּבְגוֹן שְׁמַעְכֶּשׁוּ מִחֻבַּל אִנִּי עָלִי בִין שְׁזוּ חֵיה וּבִין שְׁזוּ אִינֵס חֵיה דְרַנִּי נוֹיר בִּין שְׁזוּ בַּהֲמָה וּבִין שְׁאִין זוּ בַּהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר בִּין שְׁזוּ בַּהֲמָה וְחֵיה וּבִין שְׁזוּ לֹא בַּהֲמָה וְלֹא חֵיה דְרִי כֹאן ט' נוֹירוֹיִת: לְשַׁנָּא אַחֲרֵינָא בְּשַׁלְמָא ט' נוֹירִים מִשְׁפַּחַת לֶה בְּגוֹן דְהוּו גְּבַרִי טַפִּי דְאִתְפִּיסוּ וְאִולָּו דְכִי אָמַר חַד דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ חֵיה וּבָא הַשְׁנִי וְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ חֵיה וּבָא

הַשְׁלִישִׁי וְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר אִם הוּא בְּדַבְרִי אֶחָד מִכּוּם וְכִי הִזְר וְאָמַר רַבִּיעִי שְׁזוּ בַּהֲמָה וְחֲמִישִׁי שְׁאִין זוּ בַּהֲמָה וּבָא הַשְׁשִׁי וְהַתְּפִיס וְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר אִם הוּא בְּדַבְרִי אֶחָד מִכּוּם וְכִי הִזְר אָמַר שְׁבִיעִי דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ חֵיה וּבַהֲמָה וְשְׁמִינִי אָמַר שְׁאִין זוּ לֹא חֵיה וְלֹא בַּהֲמָה וּבָא תְּשִׁיעִי וְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר אִם הוּא בְּדַבְרִי אֶחָד מִכּוּם אֲלֹא ט' נוֹירוֹיִת כּו' בְּדַלְשִׁיל אָמַר רַב שֶׁשֶׁת בְּגוֹן דְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר וְכֹל הַנּוֹירוֹיִת עָלִי וְאָמַר לֵנו הַמוּרְכָה דִּהֵךְ סָתָם מִתְנִי' דְּהִכָּא מִתּוּקְמָא לְפִילוּ לִב"ה דְּעַד בָּאן לֹא פִלְגִי ב"ה עָלִיהּ דִּב"ש לְעִיל אֲלֹא בְּטָעוֹת הִקְדַּשׁ אֲבָל בְּסָפֵק הִקְדַּשׁ בְּגוֹן הִכָּא דְאִין יוֹדַע אִם כּוֹי זֶה מִין חֵיה אוּ מִין בַּהֲמָה בְּדָאָמַר מַר (חֲלִין דָּף פ.). כּוֹי לֹא הִכְרִיעּוּ בּוּ חֲכָמִים אִי מִין בַּהֲמָה הוּא אוּ מִין חֵיה הוּא אֲפִלוּ ב"ה מוּדוּ דְהֵי נוֹיר וְדִיקָא נִמֵּי סָתָמָא דְמִתְנִי' דְכוּי ב"ה הִיא דְאִם אִיתָא דִּלְב"ה לֹא סְבִירָא לֵהּ דְסָפֵק נוֹיר הֵי נוֹיר מֵאִי אִרְיָא דְקָא בְּשִׁי (תַּנָּא) מַנִּי מִתְנִי דְמַנִּי הַרְתִּיעַ לְאֲחוּרָיו אִינוּ נוֹיר אֱלִימָא ר"ט כּו' הֵא אִיכָא לִיָּה לְמִימַר דִּב"ה הִיא אֲלֹא מִדְּקָא מִהִזְר לְאוּקְמָא אֱלִיבָא דְחַד תַּנָּא אִינוּ טַעֲמָא מִשּׁוּם דְאִלְבָּא דִּב"ה ל"א מִתּוּקְמָא דְאִילוּ לִב"ה הֵי נוֹיר גְּמוּר כִּי הַרְתִּיעַ לְאֲחוּרָיו דְקָסְבַּרִי ב"ה נוֹירוֹת סָפֵק הֵי נוֹיר: מִתְנִי' שְׁלֵשָׁה מִינֵין וְכוּ' וְכֹל הַיִּיצָא מִן הַגָּפֹן בְּגוֹן חֲרָצַ וְיִין וְחִמּוֹן מִצְטַרְקִין זֶה עִם זֶה לְכַזִּית: אִינוּ חֵיב עַד שִׁיאַכֹּל מִן הַעֲנָבִים בְּזִית וְהֵא נִמֵּי מַחֲבִיב עַל זַג וְחֲרָצַךְ אֲלֹא הֵא אֲמָא לְאִשְׁמוּעִין דְאִינוּ חֵיב אֲלֹא בְּזִית וְהֵא דְקִתְנִי עֲנָבִים לְאִפּוּקִי מִרְבִּי אֲלַעְזַר בְּדַמְפְּרַשׁ בְּגַמ':

מַנִּי אֱלִימָא ר' טַרְפוֹן ור' יהודה דבר פלגתה וְהָאִי קִרְפֹּן טַרְפוֹן מְשֹׁם דְּסָלִיק מִנְהּ הָא אֲמַר לַקָּמָן הֵי נוֹיר: וְהַמְנִיָּא ר"י אומר **מִשּׁוּם ר' טַרְפוֹן** אִין אֶחָד מִכָּל אַלֹּו שְׁבַמְשַׁנְתֵּנוּ הִי שְׁנִים מִהֲלָכִים בְּדֶרֶךְ כּו' אִינוּ נוֹיר: אֲלֹא ר"י דְּכַרִּי הוּא דְאָמַר סָפֵק נוֹירוֹת לְהִקָּל וְכִין דְּהִכָּא סָפֵק אִם אִישׁ פִּלְגוּי הוּא דְמוּמָא דְכַרִּי דְאִינוּ יוֹדַע אִם יֵשׁ בּוּ מֵאָה בּוֹר אִם לֹא אִינוּ נוֹיר: ר"ש **סָבַר** בְּוֹן דְאִלּוּ לֹא נִגְבַּב דְלָמָא הֵי בַּה מֵאָה' כִּר וְהֵי נוֹיר הַשְׁמָא נִמֵּי דְנִגְבַב חֲוָשִׁין שְׁיָהָא בּוֹר וְלָהֵי נוֹיר וְהֵי נָמִי בַּהֲאִי דִּהֲרַתִּיעַ לְאֲחוּרָיו בִּין דְאִינוּ אֲמִי לַקָּמָן וְיִדְעִין בַּה דְהוּא פִּלְגוּי שְׁזֵה עוֹר עָלָיו וְהֵי נוֹיר וְהַשְׁמָא נִמֵּי לָהֵי נוֹיר וְאִפִּילוּ לִב"ה הִלְכָן אִי אִפְשָׁר לֹו לְפִטוֹר אֶת עֲצָמוּ בִלָּא נוֹירוֹת אֲלֹא דְאָמַר אִם פְּדֻכְרִי הִיֵּה דְרַנִּי נוֹיר כּו': מִתְנִי' רָאָה אֶת הַכּוֹי כּו' בְּלֹן נוֹירִין וְאִלְבָּא דִּב"ש דְאָמְרִי הִקְדַּשׁ בְּטָעוֹת דְהֵי הִקְדַּשׁ וְהוּא דְקִין לְנוֹיר בְּטָעוֹת: גַּמ' תְּנִי חֲזָא עַל מִתְנִי' דְּלֵית בַּה ט' נוֹירִין: וְתַנְיָא אִיזְדָּה ט' נוֹירוֹיִת יֵשׁ בּוּ לְאִדָּם אֶחָד: בְּשַׁלְמָא שִׁית חֲמִייתָא דְכוּי מַצִּי לְמִימְרֵיהּוּ חַד גְּבַרְא אֲלֹא אִיזְדָּה בְּבָא דְחַד מִנְכּוֹן נוֹיר שְׁאִין אֶחָד מִכּוּם נוֹיר לֹא מִשְׁפַּחַת לֶה אֲלֹא בְּגַבְרִי טוֹבָא: אָמַר **רַב שֶׁשֶׁת** מִשְׁפַּחַת לֶה ט' נוֹירוֹיִת בְּגוֹן דְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ חֵיה דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ חֵיה דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ בַּהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ בַּהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ חֵיה וּבַהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ לֹא חֵיה וְלֹא בַּהֲמָה דְרִי שִׁית וְחוּר אָמַר כֹּל נוֹירוֹיִת הַמִּתְחַלְקוֹת עַל כֹּל בְּנֵי אָדָם עַל הַכּוֹי הִי עָלִי וּבְגוֹן שְׁמַעְכֶּשׁוּ מִחֻבַּל אִנִּי עָלִי בִין שְׁזוּ חֵיה וּבִין שְׁזוּ אִינֵס חֵיה דְרַנִּי נוֹיר בִּין שְׁזוּ בַּהֲמָה וּבִין שְׁאִין זוּ בַּהֲמָה דְרַנִּי נוֹיר בִּין שְׁזוּ בַּהֲמָה וְחֵיה וּבִין שְׁזוּ לֹא בַּהֲמָה וְלֹא חֵיה דְרִי כֹאן ט' נוֹירוֹיִת: לְשַׁנָּא אַחֲרֵינָא בְּשַׁלְמָא ט' נוֹירִים מִשְׁפַּחַת לֶה בְּגוֹן דְהוּו גְּבַרִי טַפִּי דְאִתְפִּיסוּ וְאִולָּו דְכִי אָמַר חַד דְרַנִּי נוֹיר שְׁזוּ חֵיה וּבָא הַשְׁנִי וְאָמַר דְרַנִּי נוֹיר שְׁאִין זוּ חֵיה וּבָא

בית שמאי פרק חמישי נזיר

דר"ש נקט לֶה אֲלֵבָא דר' טרפון

אֵילִימָא רַבִּי טַרְפוֹן — מִי הוּי נְזִיר? בִּין דְּבִשְׁעָתָא דְקָא נְזַר לֹא יוֹדַע אִי פְּלוּגִי הוּא וְאִי לֹא, מִי חֲלָה עָלֶיהָ נְזִירוֹת? וְהַתְנַיָּא, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר מִשּׁוּם רַבִּי טַרְפוֹן: אִין אֶחָד מִהֶן נְזִיר, לְפִי שְׁלֹא נִתְּנָה נְזִירוֹת אֲלֹא לְהַפְלָאָה! ^(א)אֲלֹא רַבִּי יְהוּדָה דְּכַרִּי הוּא. **דְּתַנַּיָּא: "הַרִינִי נְזִיר עַל מְנַת שְׁיָהָא בְּכַרִּי הַזֶּה מֵאָה כּוּר", וְהִלָּה וּמִצְאוּ שְׁנַגְבַּב אוּ שְׁאָכַד — רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹסֵר, וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן סָבַר בִּין דְאִילוּ לֹא נִגְבַּב, דְלָמָא הוּוּ בִיה מֵאָה בּוֹר וְהֵי נְזִיר — הַשְׁתָּא נִמֵּי הוּי נְזִיר. וְהִכָּא נִמֵּי בִין דְאִי אֲתָא לְקַמּוֹ וְיִדְעִינוּ דְּפְלוּגִי הוּא, הוּי נְזִיר — הַשְׁתָּא נִמֵּי הוּי נְזִיר. 'מִתְנִי' רָאָה אֶת הַכּוֹי וְאָמַר: "הַרִינִי נְזִיר שְׁזֵה חִיָּה", "הַרִינִי נְזִיר שְׁזֵה אִינוּ חִיָּה", "הַרִינִי נְזִיר שְׁזֵה בְּהֵמָה", "הַרִינִי נְזִיר שְׁזֵה חִיָּה וּבְהֵמָה", "הַרִינִי נְזִיר שְׁאִין זֶה לֹא חִיָּה וְלֹא בְּהֵמָה", "הַרִינִי נְזִיר שְׁאָחַד מִכּוּם נְזִיר", "הַרִינִי נְזִיר שְׁאִין אֶחָד מִכּוּם נְזִיר", "הַרִינִי נְזִיר שְׁפּוֹלְכָם נְזִירִין" — הָרִי פּוֹלֵן נְזִירִין. גַּמ' תְּנִי חֲזָא: תַּשְׁעָה נְזִירִים, וְתַנַּיָּא אִידָּה: תַּשַּׁע נְזִירִיוֹת. בְּשַׁלְמָא תַּשְׁעָה נְזִירִין — כְּגוֹן דְּהוּי גְּבַרִי טַפִּי, דְאִיתְּפִיס וְאָזִיל בִּיה. אֲלֹא תַשַּׁע נְזִירִיוֹת לְחַד גְּבַרָא הִיכִי מִשְׁפַּחַת לֶה? בְּשַׁלְמָא שִׁית מִשְׁפַּחַת לֶה, בְּדַתְנָן. אֲבָל תַּלְתַּת הִיכִי מִשְׁפַּחַת לֶה! אָמַר רַב שִׁשְׁתַּ: כְּגוֹן דְאָמַר "הַרִינִי נְזִיר, וְנְזִירוֹת הַכֹּל עָלִי". הִדְרָן עָלָה בֵּית שְׁמַאי ^(א)**שְׁלִישָׁה****

מִינֵין אֶסוּרִין בְּנְזִיר: הַטּוּמְאָה, וְהַתְּגַלְחַת, וְהַיּוּצָא מִן הַגָּפֹן. וְכֹל הַיּוּצָא מִן הַגָּפֹן מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה. וְאִין חֵיב עַד שִׁיאַכֹּל מִן הַעֲנָבִים בְּזִית.

מִשְׁנָה

מַסִּיק לֶה דְאָמַר גְּבִי הַרְתִּיעַ לְאֲחוּרָיו דְהֵי נוֹיר מִסָּפֵק לִב"ה אַע"ג דְאִין סָפֵקוּ עוֹמֵד לְהַתְּבַרְרַר הִכִּי נִמֵּי גְבִי כּוֹי אַע"ג דְאִין סָפֵקוּ עוֹמֵד לְהַתְּבַרְרַר לר"ש אֲלֵבָא דִּב"ה הִי נוֹירִין מִסָּפֵק וְהַשְּׁשִׁה הִרְאֻשׁוּנִים וְזִלְאי נוֹירִין מִסָּפֵק דְּמַחִית אִינֵיס לְסַפִּיקָא דֹאע"ג דְכוּי סָפֵק חֵיה אוֹיתוּ שְׁאוּמַר סָפֵק חֵיה הֵי סָפֵק נוֹיר וְכֹן בְּלֹן וְאִינֵן תַּלְתָּא בְּתַרְאִי מַחֲתִי נִבְשִׁיָּהוּ לְסַפִּיקָא וְיֵשׁ מְפָרְשִׁים דְּשַׁלְשָׁה הֲאֲחֻרוּנִים נוֹירִים וְזִלְאי שְׁאֲחָד שְׁאִמַר שְׁאָחַד מִכּוּם הֵי נוֹיר וְזִלְאי לר"ש שְׁאֲמַת הוּא שְׁאָחַד מִהֶן יֵשׁ עָלָיו נוֹירוֹת דְהֵינוּ אוֹיתוּ שְׁכּוֹן לְאֲמַת וְגַם הַשְׁנִי שְׁאִמַר שְׁאִין אֶחָד מִכּוּם גַּם זֶה נוֹיר וְזִלְאי שְׁכּוֹן מִשְׁמַע דְּבוּרוֹ יֵשׁ בְּכִם אֶחָד שְׁאִינוּ וְזִלְאי נוֹיר וְהֲאֲמַת הוּא בְּגוֹן אוֹיתוּ שְׁלֹא בָּא לְאֲמַת וְהַשְׁלִישִׁי שְׁאוּמַר כְּלָכִם נוֹירִין שְׁעַל כְּלָכִם סָפֵק נוֹירוֹת גַּם זֶה אוֹמַר אֲמַת לְבַד שְׁלֵשָׁה הֲאֲחֻרוּנִים וְזִלְאי נוֹירִים לר"ש דְאִין צְרִיכִין תְּנָאי וי"מ שְׁגַם [שְׁלֵשָׁה] הֲאֲחֻרוּנִים אִינֵס נוֹירִים אֲלֹא מִסָּפֵק שְׁהִרִי יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּק בְּדַבְרֵיהֶן שְׁאוּתוּ שְׁאִמַר שְׁאָחַד מִכּוּם נוֹיר אִיכָא לְסַפּוּקִי מִלְתָּא שְׁיֵשׁ לְפָרֶשׁ דְּכַרִּיו בְּשִׁנִּי פְּנִים וְשָׁמַר ר"ל אִם יֵשׁ לְכִם אֶחָד מִכּוּם שְׁיֵשׁ עָלָיו נוֹירוֹת וְהִי אֲמַת שְׁאָחַד מִהֶן וְזִלְאי נוֹיר וְגַם יֵשׁ לְסַפּוּקִי דְשָׁמַר ר"ל אִם יֵשׁ אֶחָד מִכּוּם שְׁיִדְעַע בְּעֲצָמוּ שְׁהוּא וְזִלְאי נוֹיר וְהִרִי אִין מִהֶן יוֹדַע מַשׁ"ה נוֹיר מִסָּפֵק וְכֹן הֲאֲחַר שְׁאוּמַר שְׁאִין אֶחָד מִכּוּם נוֹיר מִשְׁמַע אִם אִין אֶחָד מִכּוּם שְׁאִינוּ נוֹיר דְמַשְׁמַע שְׁיִדְעַע בְּעֲצָמוּ שְׁאִינוּ וְזִלְאי נוֹיר וְהִרִי אִין אֶחָד מִהֶם שְׁיִדְעַע דְּבַרְבוּר שְׁאִינוּ וְזִלְאי נוֹיר וְכֹן הַשְׁלִישִׁי שְׁאִמַר שְׁכְּלָכִם יֵשׁ לְפָרֶשׁ דְּכַרִּיו שְׁכְּלָכִם נוֹירִין וְזִלְאין לֹא אָמַר כְּלוּם וְגַם יֵשׁ לְפָרֶשׁ דְּכַרִּיו שְׁאִמַר בְּסָפֵק נוֹירוֹת לְכָךְ בְּלֹן נוֹירִין מִסָּפֵק וְצְרִיכִין לְהַתְּנוּת וצ"ל אִמְרִאי

לֹא [תְּנִי תוּ שְׁאִין כְּלָכִם נוֹירִין] בְּשַׁלְמָא לְעִיל לֹא מַצִּי לְמַתְנִי בְּעַבּוּר פְּלוּגְמָא דְרַבִּי טַרְפוֹן דֹּא"כ לֹא הִיָּה א"ר טַרְפוֹן אִין אֶחָד מִהֶן נוֹיר בְּדַפִּי' לְעִיל אֲבָל הִכָּא מַצִּי לְמַתְנִי:

כְּגוֹן דְאָמַר **הַרִינִי נְזִיר** וְנוֹירוֹת הַכֹּל עָלִי רָאָה ט' בְּנֵי אָדָם שְׁנַתְּפָסוּ עֲרָמָן בְּנוֹירִים בְּכוּי וְאָמַר הָרִי עָלִי כֹל דִּין נוֹירוֹת כְּלָכִם הָרִי יֵשׁ עָלָיו תַּשְׁעָה סָפִקוֹת נוֹירוֹת וְאִם יִרְצֵה לְתַקּוֹן עֲצָמוּ יִאמַר אִם יֵשׁ עָלִי ט' נוֹירוֹת חוּבָה מוּטָב וְאִם לֹא הָרִי עָלִי ט' נוֹירוֹת נְדָבָה: **תַּנָּא תְּדֹא ט'** [וְזִירִים] גְּבִי כּוֹי מִתְנִי' דְכוּי נִתְּפָסִין בְּסָפִקוֹת (רָאָיָה) בְּדַתְנָן בְּמַתְנִי' וְתַנִּי אִיזְדָּה ט' נוֹירוֹיִת דְמַשְׁמַע לְאִדָּם אֶחָד חֲלִים עָלָיו ט' נוֹירוֹיִת מִסַּפִּיקָא דְכוּי: **בְּשַׁלְמָא וט' נוֹירִים] מִשְׁפַּחַת לֶה כְּגוֹן דְּהוּי גְּבַרִי טוֹבָא דְאִתְּפִיס וְאָזִל לַעֲנָן הַמְּפָרֶשׁ בְּמַשְׁנֶה אֲלֹא ט' נוֹירוֹיִת בְּאִדָּם אֶחָד הִיכִי מִשְׁפַּחַת לֶה בְּשַׁלְמָא שֵׁשׁ מִשְׁפַּחַת לֶה כְּגוֹן שְׁאוּמַר דְרַנִּי נוֹיר שְׁזֵה חֵיה וְשְׁאִין זֶה חֵיה שְׁזֵה בַּהֲמָה וְשְׁאִין זֶה בַּהֲמָה שְׁזֵה חֵיה וּבַהֲמָה שְׁאִין זֶה לֹא חֵיה וְלֹא בַּהֲמָה אֲלֹא אִיזְדָּה תַּלְתָּא הִיכִי מִשְׁפַּחַת לֶה וְהֵא שְׁאָחַד מִכּוּם נוֹיר (קֹאמַר) שְׁאִין אֶחָד מִכּוּם נוֹיר שְׁכְּלָכִם נוֹירִין לֹא שְׁכִיב בְּחַד גְּבַרְא: **כְּגוֹן** דְאָמַר **הַרִינִי נְזִיר** וְנוֹירוֹת הַכֹּל עָלִי רָאָה ט' בְּנֵי אָדָם שְׁנַתְּפָסוּ עֲרָמָן בְּנוֹירִים בְּכוּי וְאָמַר הָרִי עָלִי כֹל דִּין נוֹירוֹת כְּלָכִם הָרִי יֵשׁ עָלָיו תַּשְׁעָה סָפִקוֹת נוֹירוֹת וְאִם יִרְצֵה לְתַקּוֹן עֲצָמוּ יִאמַר אִם יֵשׁ עָלִי ט' נוֹירוֹת חוּבָה מוּטָב וְאִם לֹא הָרִי עָלִי ט' נוֹירוֹת נְדָבָה: **מִתְנִי' שְׁלִישָׁה מִינֵין אֶסוּרִין בְּנְזִיר הַטּוּמְאָה דְּכַתִּיב (בְּמִדְבָּר י: ה') עַל [נִפְשָׁ] מֵת לֹא יָבֹא וְהַתְּגַלְחַת קֹדֶשׁ וְהִיָּה גִדֹל פָּרַע וְהִיּוּצָא מִן הַגָּפֹן דְּכַתִּיב עֲנָבִים לְחִים וַיִּבְשִׁים לֹא יֵאָכֹל: וְכֹל הַיּוּצָא מִן הַגָּפֹן מִצְטַרְפִּין זֶה עִם זֶה כְּגוֹן עֲנָבִים לְחִים וַיִּבְשִׁים חֲרָצִים וְחִים שְׁאִם יֵאָכֹל בְּזִית מִ****

לד:

וְחִיִּיב על היין בפני עצמו ועל הענבים עצמן אס' בל לומר חיב על הגין בפני עצמן אס' אכל לבד מן הגין ואהיהא אמת לאפלוגי ר"א בן עזקיה ואומר דאינו חיב עד שיאכל שני חרצנים וזג [דמחרצים הס] הנרעיטין בענבין וחזין הס הקלפה שלכן ומרקה חרצנים בלשון רבים וזג בלשון יחיד דמפרש הש"ס ור"א סבר כר' יוסי דאמר חרצנים אלו הנרעיטים:

והחרצנים אלו החיצונים] קליפה שבחזן [והגין אלו הס] מבפנים ר' יוסי אומר. ונלאפלוגי הוא דאמת ופרש המקרא להפך אלו הקלפה החיצונה וסימן שלא תטעה כזוג של בהמה החיצון נקרא זוג כן בענבים החיצון נקרא זוג: **גפן** עצמו לא כגון עלין ונולבין מדלא תנא [רבנא] גפן עצמו: **אפי'** עליו ולולבין במשמע דדקדקטין בסמוך: **איבא** דאמרי אסיפא אכל אחייקא דרישא לא דמשמע שפיר בלשנא דהייצא מן הגפן אפי' עלין ונולבין: **מיזין** ושכר ייזר מעט אע"ג דקדשי' לי' בפ"ק (לעיל נזיר ד.) לאסר יין [של מצה כגון של רשות] ושכר לילפי למקדש מ"מ איבא מעוטין טובא דכתיב מיין ושכר ייזר חמץ יין וחמץ שכר לא ישקה וענבים לחים ויבשים לא יאכל מכל אשר יעשה ומגפן היין רבה אכל מחרצנים ועד גז לא דריש ליה למעוטי דרבנן דאגטריין ליה לבגד' אלעזר בן עזקיה דבסמוך דאינו חיב עד שיאכל שני חרצנים וזג: **מאי** רבה רבה כל מלי ואפי' עליו ולולבין ומאי מעט שבישתא זמורה דמתרגמינן שטסה שריגים תלתא שבשין: **מיזין** ושכר ייזר פרט מזה זו נתנה לדש כעין כלל ופקט וכלל ויש חלוק קצת בין המדות דדכתב בסוף הסוגיא: **מה** פרט מפרש בגזיר ענבים פרי אף (על) כל פרי מפרש בסמוך לאיתויי בסקר ופסלת פרי ענבים שהתליעו ולמעט עלין ונולבין שאינו כעין הפרט אי מה פרט מפרש פרי גמור אף כל פרי גמור יש מפרשין דהכי פרושו ונמעט גס בסקר גס ענבים שהתליעו ולא נראה חזא דחמץ כתיב דהוי פסלת פרי ומאי שנא ענבים שהתליעו מחמץ וע"ק דאס נמעט תרנויהו מה אנו מרזיחין בכלל ופרט מה שלא נכתב בפרוש וגם לשון פרי גמור משמע דאחי למעוטי פרי שאינו גמור כמו בסקר לבן נראה למורי

דה"פ אף כל פרי גמור ולאפוקי בסקר אכל ענבים שהתליעו נרבה כעין הפרט ומשני א"כ מה הניח לך שלא אמרו ענבים לחים ויבשים הא כתיבי יין וחמץ [הא כתיבי] הא אין עליך לדון בלשון אחרון אלא בלשון ראשון פי' אס' כן דנמעט בסקר נמצא השאר מפרש ומה נרזיח שאנו דורשין פרט וכלל ופקט ואס' תאמר והא איבא ענבים שהתליעו שלא נכתבו ויש לומר דתרי פרטי כתיבי פרי דהינו ופסלת פרי דהינו חמץ ואין לך לרבוויי מכל פרט כעין הפרט ולבדך יש עליך לדון ולרבות גס בסקר מפרט ענבים גס ענבים שהתליעו מפרט דחמץ ולמעוטי עלין ונולבין שאינו כעין הפרט: **ומאחר** שסופינו לרבות כל דבר מה תלמוד לומר **מחרצנים** ועד וג ואס' תאמר והא אגטריין לפרט אחרון י"ל דהכי פרושו לכתב ליה קדס הכלל ומשני לומר לך כל מקום שאמה מוצא פרט וכלל פרוש בעלמא וכן הכא גבי נזיר לילא לא נכתב חרצן וזג שהוא פרט אחרון אי אמה רשאי לדונו ולבשבו כעין הפרט אלא נעשה כלל מוסף על הפרט והינו מרבינן עלין ונולבין נמי עד שיפרט לך הכתיב פרט אחר הכלל דבדרך שפרט לך בגזיר: **גויהרמי'** פי' בסקר וחברו בפי' כל שעה (פסחים ד' כה:) הנה שוף לברתה בגוהרקי דערלה: **ענבין** דכרין ענבים שהתליעו: **[דביין** הביינים] דהינו גוף הענב והכי

במשנה ראשונה היו שונים שאינו חיב עד שישתה רביעית יין בא ר"ע ואמר

משנה ראשונה אומרת: עד שישתה רביעית יין. רבי עקיבא אומר: אפילו שרה פיתו ביין ויש בה כדי לצרף כזית — חייב, וחייב על היין בפני עצמו, ועל הענבים בפני עצמן, ועל החרצנים בפני עצמן, ועל הזגים בפני עצמן. רבי אלעזר בן עזריה אומר: אין חיב עד שיאכל שני חרצנים וזג. 'אלו הן חרצנים ואלו הן זגים? החרצנים — אלו החיצונים, הזגים — אלו הפנימים, דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר, שלא תטעה: כזוג של בהמה; החיצון זוג, והפנימי עינבל. "גמ' שלשה מינין אסורין בגזיר: הטומאה כוי. היוצא מן הגפן — אין. גפן עצמו — לא. מתניתין דלא כרבי אלעזר. דתנאי, רבי אלעזר אומר: אפילו עלין ולולבין במשמע. איבא דאמרי לה אסיפא: אינו חיב אלא עד שיאכל מן הענבים כזית. מן הענבים — אין, מהגפן עצמו — לא. מתניתין דלא כרבי אלעזר, דתנאי, רבי אלעזר אומר: אפילו עלין ולולבין במשמע.^(א) במאי קמיפלגי? רבי אלעזר דריש ריבויי ומיעוטי, רבנן דרשי כללי ופרטי. רבי אלעזר דריש רבויי ומיעוטי: "מיין ושכר ייזר" — מיעט, "מכל אשר יעשה מגפן היין" — ריבה. ^(ב) מיעט וריבה, ריבה הכל. מאי ריבה — ריבה כל מילי. מאי מיעט — מיעט שבישתא.^(ג) ורבנן דרשי כללי ופרטי: "מיין ושכר ייזר" — פרט, "מכל אשר יעשה מגפן היין" — כלל, "מחרצנים ועד זג" — חזר ופרט. פרט וכלל ופרט, אי אתה דן אלא כעין הפרט: מה הפרט מפורש פרי ופסולת פרי — אף כל פרי ופסולת פרי. אי: מה הפרט מפורש פרי גמור — אף כל פרי גמור. אמרת: אם כן מה הניח לה הכתוב במשמעו שלא אמרו? ענבים לחים ויבשים — הא כתיבי? יין וחומץ — הא אין עליה לדון כלשון אחרון, אלא כלשון ראשון. ומאחר שסופינו לרבות כל דבר, מה תלמוד לומר "מחרצנים ועד זג"? לומר לה: כל מקום שאתה מוצא פרט וכלל — אי אתה רשאי למשכו ולדונו כעין הפרט. אלא נעשה כלל מוסף על הפרט, עד שיפרוט לה הכתוב, בדרך שפרט לה בגזיר. 'אמר מר: מה הפרט מפורש פרי ופסולת פרי — אף כל פרי ופסולת פרי. "פריי" — עינבי, "פסולת פריי" מאי היא — חומץ. "ואף כל פריי" מאי היא — גוהרקי. "ואף כל"י דפסולת פרי, מאי היא? אמר רב כהנא: לאיתויי עינבי דכרין. "ועד זג", אמר רבינא: לאיתויי דביין הביינים. אמר מר: [אי] מה הפרט מפורש פרי גמור — אף כל פרי גמור. אמרת: אם כן מה הניח הכתוב במשמעו שלא אמרו? ענבים לחים ויבשים — הא כתיבי, יין וחומץ — הא כתיבי, הא אין עליה לדון כלשון אחרון אלא כלשון ראשון. ומאחר שסופינו לרבות כל דבר, מה תלמוד לומר "מחרצנים ועד זג"? לומר לה: כל מקום שאתה מוצא פרט וכלל, אי אתה רשאי למושכו ולדונו כעין הפרט, אלא נעשה כלל מוסף על הפרט, עד שיפרוט לה הכתוב

בדרך

שלשה מינין פרק שישי נזיר

אפי' שרה פתו ביין ויש יין מכלע בתיוך הפת כדי זית חיב: גמ' עלין ונולבין של גפן במשמע הכתיב שאמר מכל אשר יעשה מפני היין ולבבין אלו חוטין רבין שבגפן: מיין ושכר ייזר מעט יין הראוי להשתפר בו אסור לו אכל מצי אחרניא לא: כל מלי ואפילו עלין ונולבין: שבישתא זמורות דמתרגמינן שריגים שבשין (בראשית מ): מה הפרט מפרש פרי ופסלת פרי כגון ענבים ויין וחמץ: אף כל פרי ופסלת להביא גוהרקי וענבין דיכרין דלחמן בסמוך: אף כל פרי גמור ולא דבר אחר ולא גוהרקי ולא ענבין דיכרין: אס' כן שלא להביא בו אלא פרי גמור: מה הניח לך הכתיב במשמעו שלא אמר שתהא למד מן הפרט אס' ענבים לחים ויבשים הא כתיב כוי: אלא בלשון הראשון אף כל פרי ופסלת פרי שאס אמה אומר אף כל פרי גמור נמצא דאינו מרבה שום דבר בעולם: ומאחר שסופנו לרבות כל דבר יין וחמץ (ענבים לחים ויבשים) ומרבה יין גוהרקי וענבין דיכרין מאף כל והינו דהניח הכתיב במשמעו שלא אמר (וענבים לחים ויבשים): מה ת"ל פרט האחרון דכתיב מחרצנים ועד גז לא יאכל אי משום דרבי אלעזר בן עזקיה לכתבה לגבי פרטי בטר כללא למה לי: אלא לומר לך כל מקום שאמה מוצא בכל התורה שיהא גס פרט וכלל בלבד אי אמה רשאי למשכו ולדונו כעין הפרט אלא שהכלל נעשה מוסף על הפרט ואתרבו להו כל מלי: עד שיפרט לך הכתיב שלא תהא מרבה אלא כעין הפרט דדרך שפרט לך בגזיר שלאחר שבכתב את הכלל בא וכתב לך פרט מחרצנים ועד זג ור"א סבר כר"א בן עזקיה דמוקס ליה להאי מחרצנים ועד זג עד שיאכל שני חרצנים וזג: גוהרקי ענבים דקין שבגלגין בין שאר גרעינין גדולים: ענבי דכרין ענבים שהתליעו: בין הביינים אותו דבר הקרוש שבין הגז והאחרן שממנו נעשין שמרים:

מסורת הש"ס
א לקמן לו.; ספרי במדבר; במדבר רבה
ב שבועות לו:
ג שבועות כו.; שבועות ד.; סוכה
ה; עירובין כז.; בבורות נא.; בבא קמא קיז:
ד בבא קמא נד:

תורה אור השלם
[במדבר ה, ד]
[במדבר ג]
[במדבר ה, ג]

עין משפט גור מצוה
א סמג לאוין רמג:
ב מו"י פה' מהל' נזירות הל' ה:
ג מו"י פה' מהל' נזירות הל' ח:
ד מו"י פה' מהל' נזירות הל' ב:
ה מו"י פה' מהל' נזירות הל' ב:
ו מו"י פה' מהל' נזירות הל' ב:
ז מו"י פה' מהל' נזירות הל' ב:

^[1] וְחִיִּיב על היין בפני עצמו ועל הענבים עצמן אס' בל לומר חיב על הגין בפני עצמן אס' אכל לבד מן הגין ואהיהא אמת לאפלוגי ר"א בן עזקיה ואומר דאינו חיב עד שיאכל שני חרצנים וזג [דמחרצים הס] הנרעיטין בענבין וחזין הס הקלפה שלכן ומרקה חרצנים בלשון רבים וזג בלשון יחיד דמפרש הש"ס ור"א סבר כר' יוסי דאמר חרצנים אלו הנרעיטים:

^[2] וְחִיִּיב על היין בפני עצמו ועל הענבים עצמן אס' בל לומר חיב על הגין בפני עצמן אס' אכל לבד מן הגין ואהיהא אמת לאפלוגי ר"א בן עזקיה ואומר דאינו חיב עד שיאכל שני חרצנים וזג [דמחרצים הס] הנרעיטין בענבין וחזין הס הקלפה שלכן ומרקה חרצנים בלשון רבים וזג בלשון יחיד דמפרש הש"ס ור"א סבר כר' יוסי דאמר חרצנים אלו הנרעיטים:

מסורת הש"ס
א יבמות יג: ב בבא מציעא נז:
תורה אור השלם
[במדבר ו, ד] [שמות כב, ט] [ויקרא א, י] [ויקרא א, ב] [דברים יד]

פֿרָטא מִנָּא לֵה מִנָּא לֵה פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט **סָבֵר** לִיה **פֿר' אָלעזר דזרש רבויי ומעוטי** וְלֹא מִשְׁמַע לִיה מֵהֵאי חֲרָצִים וְעַד זָג פֿרָט וְקֹא דִרִישׁ בֵּה כִּי טַעְמָה שְׁלֵכֶךְ הוּא בֹא שְׁאִינוּ חֵיב עַד שְׂיֹאכֵל כָּל שְׁנֵי חֲרָצִים וְחָג: וְאִיבָעִית אִימָא דְאִית לֵה פֿרָצֵנּוּ דְזֵרְשִׁי כָּלְלִי וּפֿרָטִי וְאָף ע"ג דְּמִשְׁמַע לִיה מִנֵּה דְלִפְרָטא הוּא דֹאמַר: לְמַדְיָיָהּ בְּכָלֵל וּפֿרָט וְלֹא מִשּׁוּם דִּר' אָלעזר בֶּן עֲזַרְיָה: וְלִר' אָלעזר דְזֵרֶשׁ בֵּה רַבּוּיִי וּמַעוּטִי פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט מִנָּא לֵה דְזִינֵינּוּ כַּעֲשֵׂין הִפְרָט: כִּי יִתְּנוּ אִישׁ אֶל רַעְיוֹ חֲמוּר אִו שׁוֹר אִו שֶׁה פֿרָט וְכַל בַּהֲמָה כָּלֵל וְאִפְּלוּ דְבִים וְאֲרִיּוֹת לְשִׁמּוֹר חֲזֹר וּפֿרָט אִי אִתָּה דָן אָלֹא כַּעֲשֵׂין הִפְרָט דֹּאֲהֵי פֿרָטא בְּתַרֹּא לְמַדִּי דְבֵר שְׁמִירָה הוּא דְנִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן כְּגוֹן נִמְי עוֹפוֹת יִצְאוּ דְבִים וְאֲרִיּוֹת דְלֹאֹ בְּנֵי שְׁמִירָה יִנְיָהוּ שְׁאִין לֶהֱסַ תְּרַבּוּת: רָבָא אָמַר מֵהֵאִי קִרָּא וְאִם מִן הַצֹּאן קִרְבָּנו מִן הַבָּשָׂדִים אִו מִן הַטְּוִים לְעֵלָה זָכֵר תָּמִיד וְקִרְבָּנו: מִן פֿרָט הַצֹּאן כָּלֵל וְאִפִּי רֹבֵעַ וְנִרְבָּע מִקְצֵה וְנִשְׁבָּד וְאִתְּנוּ וּמִחִיר שְׁבָשְׁרִין לְקִרְבָּן: מִן הַבָּשָׂדִים וּמִן הַטְּוִים חֲזֹר וּפֿרָט דְלֹא מִשְׁמַע לִיה כָּלֵל כִּמוּ צֹאן וְאִמְעִיטוּ לֵהוּ כַּל הֵי וְאִתְרַבּוּ לֵה כְּגוֹן נִשְׁבָּדָה בָּהֶם עֲבָרָה כְּגוֹן הַחֹרֶשׁ בַּשּׁוֹר וּבַחֲמוּר נִשְׁחַרֵּשׁ בּוֹ בַּשָּׂבֵת: וְלִילָף מִן הַדִּין קִרָּא מִן הַבַּהֲמָה וּמִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן יִקְרִיבֵנוּ מִן פֿרָט דְּמִשְׁמַע מִן הַבַּהֲמָה וְלֹא כַּל בַּהֲמָה הַבַּהֲמָה כָּלֵל אִפְּלוּ חַיָּה דְחַיָּה בְּכָלֵל בַּהֲמָה כּוּי: וְאִיבָעִית אִימָא דְאִית לֵה פֿרָצֵנּוּ דְזֵרְשִׁי כָּלְלִי וּפֿרָטִי וְאָף ע"ג דְּמִשְׁמַע לִיה מִנֵּה דְלִפְרָטא הוּא דֹאמַר:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

פֿרָטא מִנָּא לֵה מִנָּא לֵה פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט **שְׁנֵי חֲרָצִים שְׂבָאִים בְּתוֹד הַעֲנָב** וְזָג וְא' מִן הַקִּלְפָּה הַחֲרָצִים לֹא־פִנְקִי שְׂאִם אֶכֵּל כְּזִית מִן הַחֲרָצִים אִו כְּזִית מִן הַזֵּינִן אִינוּ חֵיב עַד שְׂיֹאכֵל הַגִּרְעִינִין וְהַקִּלְפָּה הַחִיצוֹנָה: **סָבֵר** לֵה פֿר' אָלעזר דְדֵרֶשׁ רַבּוּיִי וּמַעוּטִי וְרַבִּי אָלעזר נִמְי כר"א בֶּן עֲזַרְיָה דִרִישׁ וְלֹא לְמַעוּטִי כדפ"ל: **וְאִיבָעִית אִימָא פֿרָצֵנּוּ** נִשְׁפִּיר אִית לֵה לר"א [ב"ע] מִלְּתִיָּהוּ דִרְצֵנּוּ וְתַרְתִּי שְׁמַעִי מִנֵּה דֹאִי ס"ד לַכְדֵר"א [ב"ע] לַחֲזוּיָה לַכְּתָב רַחֲמָנָא מִחֲרָצִים וְעַד זָג לְגַבִּי פֿרָטִי קִדָּם הַכָּלֵל וְאִי דְלִדְרָשׁ דְּפֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט פֿדִרְצֵנּוּ לַחֲזוּיָה אִתְּנו לַכְּתָב אִו חֲרָצִים (אִו שְׁנִי) וְזִינִן אִו חֲרָצִי וְחָג שְׁטִיָּהֶם בְּלִשׁוֹן רַבִּים אִו שְׁטִיָּהֶם בְּלִשׁוֹן יַחִיד אָלֹא ש"מ פֿר' אָלעזר ב"ע: **וְרַבִּי אָלעזר דְדֵרֶשׁ רַבָּה** וּמַעֲט פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט מִנְּחָלָה וּא"ת וְדִלְמָא לִית לֵה [הַמְּזָה] בְּשׁוּם מְקוֹם כִּי הִכִּי דִרְצֵנּוּ לֹא דְרָשִׁי מַעֲט וְרַבָּה וְי"ל דֹּא"כ הֵנָּה לֹו לְחֻלְק כַּכ"מ שְׂאִנוּ דוֹרְשִׁין בְּכָלֵל וּפֿרָט וּכְלָל וּמִרְבִּינִן מֵהֵוּא רַבּוּי כַּעֲשֵׂין הִפְרָט כִּמוּ קִרָּא דְזִכִּי יִתְּנו דְבָסְמוּךְ דִרְצֵנּוּ דְזֵרְשִׁי לִיה בְּכָלֵל וּפֿרָט וּכְלָל בַּהֲרָב כַּכ"מ (ר' נח:): לְרַבּוּת כַּעֲשֵׂין הִפְרָט דְבֵר שְׁמַטְלָטִל וְנוֹפּוּ מִמּוֹן וְלַהּוֹצִיא שְׁטָרוֹת וְקַקְקָעוֹת וַעֲבָדִים וְלֹא מַצִּינוּ שֶׁר' אָלעזר חוֹלֵק עַל מַדּוּת הַלְלוּ וְרַבָּה יוֹתֵר מְרִיבָה וּמַעֲט אָלֹא גַם הוּא מוֹזָה שְׁאִין נִשְׁבָּעִין עַל הַקַּקְקָעוֹת וְהַשְׁטָרוֹת וַעֲבָדִים וּמַס"ה פֿשִׁיטָא לִיה לְגַמְרָא כִּי בְּמָקוֹם שְׂאִנוּ דוֹרְשִׁין כָּלֵל וּפֿרָט וּכְלָל יִדְרֵשׁ הוּא פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט אִם יָכוֹל לִהְפִּיל כָּלֵל הֶרֶאשׁוֹן וְאִם אִינוּ יָכוֹל אִז דוֹרְשׁוּ בִּרְבָּה וּמַעֲט וְרַבָּה שְׂבָךְ קִבֵּל הַמַּדּוּת וּכְבָּשׁוּא דוֹרֶשׁ פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט מְרַבָּה כַּעֲשֵׂין הִפְרָט כִּמוּ רַצֵּנּוּ בְּכָלֵל וּפֿרָט וּכְלָל (בְּמִשְׁמַע דְרָשׁא חֲזִיָּה

לֵהֵאִי קִרָּא ר' יוֹסִי אוֹמַר דְבָסְמוּךְ) אִךְ קִצֵּת יֵשׁ חֲלוּק בְּיַעֲיָהֶם לִרְצֵנּוּ כְּדַמְפֿרֶשׁ בָּסְמוּךְ א"נ [אוֹמַר ר"י] דע"כ אִית לֵה בְּעֵלְמָא פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט דֹּאִי הָיִי. דִרִישׁ בְּמַעֲט וְרַבָּה וּמַעֲט ס"ל לְגַמְרָא דָּגַם גַּבִּי נָזִיר הֵנָּה דִרִישׁ לִיה בְּמַעֲט וְרַבָּה וּמַעֲט וְלֹא הֵנָּה דִרִישׁ מַעוּט אַחֲרֵינִן לְכַדֵּר' אָלעזר ב"ע דְּהִכִּי עָדִיף אָלֹא וְזֹא [בְּפֿרָטִישִׁית] דְּמָה דְּמַעֲט וְרַבָּה וּמַעֲט לֹא דִרִישׁ לִיה אָלֹא דִרִישׁ לִיה בְּפֿרָט וּכְלָל לִפִּי דְּמָה דְּמַעֲט וְרַבָּה וּמַעֲט אִינוּ מָהֵה בְּתוֹרָה לְדֵרֶשׁ וּכ"ת אִכְּתִי בִּינִן דְּבְּעֵלְמָא דִרִישׁ פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט ה"נ גַּבִּי נָזִיר לְדִקְשָׁה בִּרְצֵנּוּ וְיֵשׁ לוֹמַר הוֹאִיל דְּבְּעֵלְמָא דִרִישׁ כָּל הַתּוֹרָה בִּרְבָּה וּמַעֲט וְכֵן בְּמַעֲט וְרַבָּה וְכֵן בִּרְבָּה וּמַעֲט וְרַבָּה וְאָף דִּפְרָט וּכְלָל וּפֿרָט נִתֵּן לְדֵרֶשׁ הוֹאִיל דְּבִרַב מְקוֹמוֹת לֹא נִתֵּן כָּלֵל וּפֿרָט לְדֵרֶשׁ נֹחַ לֹו לְדֵרֶשׁ פֿרָט אַחֲרֵינִן לְכַדֵּר' אָלעזר מְלַדְרֶשׁוּ לִפְרָט וּכְלָל וּפֿרָט אִךְ

בְּשְׁאִין לֹו מַה לְדֵרֶשׁ מִפְּרָט אַחֲרֵינִן דְרָשׁא אַחֲרִינָא אִז דוֹרְשִׁין בְּפֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט: **וְכִי יִתְּנו אִישׁ אֶל רַעְיוֹ חֲמוּר אִו שׁוֹר אִו שֶׁה פֿרָט** דִּיתְּנו לֹא מִשְׁמַע כָּלֵלֹא לִר' אָלעזר דְּמַה יִּתְּנו דְּהַתּוֹב לֹא פֿרֶשׁ בְּכָלֵל כְּלוּם עַל כֵּן הוּא מַפִּיל כָּלֵל הֶרֶאשׁוֹן דִּיתְּנו עַל חֲמוּר וְשׁוֹר נִשֵּׂה קִיאִי דְּהִינוּ פֿרָט וְכַל כָּלֵל דְּמִשְׁמַע עַל כֵּל דְבֵר בַּהֲמָה לְשִׁמּוֹר חֲזֹר וּפֿרָט וְרַצֵּנּוּ דְרָשִׁי לִיה בְּפֿרָק הַרָב בְּכָלֵל וּפֿרָט וּכְלָל וְכֵן בְּכַל דוֹכְתִי דֹאשְׁכַּחַן דְרָשׁא כָּלֵל וּפֿרָט וּכְלָל דְלֹא פְּלִיג ר"א הֵינוּ מִשּׁוּם דְדֵרֶשׁ לִיה בְּפֿרָט

וּכְלָל וּפֿרָט וּמִמַּעֲט מִנֵּה [דְּלֹאֹן] כַּעֲשֵׂין הִפְרָט כִּמוּ רַצֵּנּוּ מִכָּלֵל וּפֿרָט וּכְלָל: **רָבָא** אָמַר נִפְקָא לֵה מֵהֵאִי כְּלוּמַר גַּם בַּהֵאִי קִרָּא דִרִישׁ רַבִּי אָלעזר פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט וְאִם מִן הַצֹּאן קִרְבָּנו מִן הַבָּשָׂדִים אִו מִן הַטְּוִים יִקְרִיבֵנוּ מִן פֿרָט דְּמִשְׁמַע מִקְצֵת צֹאן וְלֹא כַּל [צֹאן] צֹאן כָּלֵל בְּבָשָׂדִים וְטְוִים חֲזֹר וּפֿרָט ה"ל פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט וּי"מ דְּפֿרָטא מִשְׁמַע לְמַעוּטִי רֹבֵעַ וְנִרְבָּע וְיֵשׁ בְּמִשְׁמַע לְמַעוּטִי חוֹרֶשׁ בַּשּׁוֹר וְחֲמוּר וְחוּסָם פִּי פֿרָה וְדֵשׁ בֵּה דְּהַשְׁתָּא נִדְרֹשׁ הִכִּי מַה הִפְרָט מִפֿרֶשׁ שְׁלֹא נַעֲבָדָה בָּהֶן עֲבָרָה כְּגוּיפֿן וְיִצָּא רֹבֵעַ וְנִרְבָּע שְׁפִסּוּלִין לְקִרְבָּן וּמַכְלֵלֹא נִרְבִּי חוֹרֶשׁ בַּשּׁוֹר וְחֲמוּר וְחוּסָם פִּי פֿרָה דְלֹא נַעֲבָדָה בָּהֶן עֲבָרָה כְּגוּיפֿן [וְאִדְרָבָה] קָשָׁה דְּהִיכִי מִשְׁמַע מִן הִפְרָט לְמַעוּטִי נַעֲבָדָה בָּהֶן עֲבָרָה כְּגוּיפֿן דְּהִכִּי מִקְרִי בְּבָשָׂדִים וְטְוִים אִי נִרְבָּעוּ כִּמוּ לֹא נִרְבָּעוּ וע"ק דְּרֹבֵעַ וְנִרְבָּע נִפְקָא לֹו מִקְרָא אַחֲרִינָא דְּפִסּוּלִין לְהַקְרָבָה לְכַךְ נִרְאֶה דְּמִן הִפְרָט מִשְׁמַע לְמַעֲט שְׁתֵּי טְוִים דְּסַתָּם כְּבֵשׁ מִשְׁמַע בֶּן שְׁנָה וּסַתָּם עוּ מִשְׁמַע בַּת שְׁנָתָה וְכֵן בַּעַל מוּס דְּכַתִּיב בַּפ' זָכֵר תָּמִיד וְהַשְׁתָּא שְׁמַעִין מַכַּעֲשִׂין הִפְרָט בַּעַל מוּס וְנִרְבִּי מֵהַכָּלֵל אִפְּלוּ ב' טַעֲמִים: **וְלִילִיָּף** מֵהֵאִי קִרָּא שְׁהִיא פֿרָשָׁה רֹאשְׁטוֹנָה וְלָמָּה לֹא אָמַר שר"א יִדְרֶשׁ שֵׁם פֿרָט וּכְלָל וּפֿרָט מִן פֿרָט דְּמִשְׁמַע מִקְצֵת בַּהֲמָה וְלֹא כַּל בַּהֲמָה לְמַעוּטִי חַיָּה דְּבַהֲמָה בְּכָלֵל חַיָּה וְחַיָּה בְּכָלֵל בַּהֲמָה בָּקָר וְצֹאן חֲזֹר וּפֿרָט דְּחַיָּה אִינוּ בְּכָלֵל בָּקָר וְצֹאן (חֲזֹר וּפֿרָט) הִרִי אִתָּה דָן כַּעֲשֵׂין הִפְרָט מַה הִפְרָט מִפֿרֶשׁ לְמַעוּטִי חַיָּה מִקְרָבָן וְתַמָּה [כָּלֵל] מַה אֲהֵי הֵא לֹא מִרְבִּינִן מַדִּי מַכַּעֲשִׂין הִפְרָט וְתַרְזַן

מֵהר"ף דֹּאֲהֵי כָּלֵלֹא לְרַבּוּיִי שׁוֹר [הַבֵּר] דְּבַהֲמָה הוּא אָף עַל גַּב דְּרִגְלִי בִּין הַחִיּוֹת וְהָי כַּעֲשֵׂין חַיָּה אַפ"ה פֿשֵׁר לְקִרְבָּן: **א"ל** מֵהֵא **לִיבָא** לְמִשְׁמַע מַעוּטָא דְּחַיָּה דְּמִן בַּהֲמָה לֹא מִשְׁמַע לְמַעוּטִי חַיָּה שְׁהִרִי חַיָּה בְּכָלֵל בַּהֲמָה וְהָי כְּאִלוּ כַּתִּיב מִן הַבַּהֲמָה וּמִן הַחַיָּה וְאָף עַל גַּב דְּמִן מִשְׁמַע מַעוּטָא לֹא מִמַּעֲט חַיָּה מִנֵּה:

לה.

לה:

עין משפט נר מצוה

א סמג עשין קלו:

ב' מיי' פז' מהל' מעשר שני ונטע
רבעי הל' ג:

א"ל חיה בקבל בהקמה בתמימה כלומר אלהותית בקר ונצח בפרט בתרא ובמו שפרטא בפתרא ממעט חיה פרתא קמא נמי מצ' נצחוי דממעט חיה דפרט אחרון קנגלה על דהראשון למעוטי חיה ולעולם מהאי קרא נמי איפא למדרש בפרט וכלל ופרט: **ומבדל** דדחי הוא ארבען קאי דקדשי לעיל כלל ופרט וכלל ומדרש כעין הפרט וקדשי מנלן דמדרש זו בפרשה אינו למדרש כעין הפרט דמנלן ונתת הכסף ולא קאי אר"א דהוא דקדשי ליה ריש פ' בכל משרבין (שירובין כז): בפרשה ומעט ורבה: **מה פרט מפרש** בפר וצאן פרי מפרש דבהמות מתעברות זו מזו ויולדות ונולדי קרקע שכן גדלן מן הארץ מעשה הארץ אף כל לאתני עופות ולמעוטי גנים מים ומלח ולר"א דקדש ליה בפרשה ויומעט ורבה מרבינן אפי' גנים ולא ממעט אלא מים ומלח: **מבדל** פל ופרט ובכלל כעין הפרט דינינו ליה כלליא בתרא מאי אחגי אנב קרא אחא לפרושי טעם המדות וחלוקיהם ומשפטיהם ומפרש אותה בלשון קדשא ותרין אחגי לאוסופי כל דדמי לפרטא דאי לא בתיב כלל הנה כלל ופרט ואין בכלל אלא מה שצפערט: **א"ל** אי לא פרטא (בתרא) הוה אמינא פרט ובכלל ונעשה כלל מוסקף על הפרט ונהו מרבינן גבי נזיר אפילו עלין ולולבין: **מבדל** תרי כללי ופרטא ויתרין פרטי ובכלל כעין הפרט דינינו

יְהִימָה לָא מְצִית אֲמַרְת דְּחִיָּה בְּכֻלָּל בְּהִמָּה

שלשה מינין פרק שישׁי נזיר

[illegible]

לְרֵצָה [וּמַעַט] וְרֵצָה לִפְנֵי וְלֹא מִדִּי: שֶׁהָיָה אֲמִרָה תוֹרָה וְכָל מַעֲשֵׂית לְרֵצוֹת
שֶׁאֵלּוּ לֹא הָיָה אֲסוּרֵי נִזְיוֹן בְּשַׁעֲוֹר וְהִסְתֵּר מִשְׁלִימוֹ לְבִצִּית שֶׁהוּא חֵיב:

[ב] [ענין] פֿרט וּכְלָל לְהִי מַרְבִּיעַן דְּדָמִי לִיה לִפְרָט אֲפִי בַּחֲד צד [וכן] נִמְתָּ
 [ה] הַדּוּמָה לִי מִב' צִדִּין אֲבָל לְמֵאֵל דְּחֵמֵר בְּלֵיל קָמָא זְנוּקָא וְכֵן פֿרָטָא קָמָא
 כְּעֵן דְּבֵר הַדּוּמָה לִי מִב' צִדִּין דְּהִי דְּבֵר הַמְּשֻׁלָּט וְנוֹפֵן מִמּוֹן דְּהֵא מִמְּעֻטִּי
 וְתַחֲרִי [בְּלֵיל] וּפְרָטָא בְּעֵינִי עָנִי צִדִּין ור"י דְּרִישׁ לְהֵאֵל קָרָא בַּפֿרָט וּכְלָל.
 דְּרַבֵּן סָבְרִי בְּלֵיל קָמָא זְנוּקָא וְדָמִי לְכָלֵּל וּפְרָט וְאֲהֵי בְּלֵיל בְּתַרְא לֹאֲתַמִּי
 נִרְבּוּי כֹל הַדּוּמָה לִי מִב' צִדִּין וְעִי"ל דְּהִי תַרְוִי צִדִּין דְּלִיתַנְהוּ בַּחֲקָרָעוֹת
 וּפְרָטָא בִּין ור"י דְּדֵרֵשׁ תַּרְי פֿרָטִי וּכְלָל בְּעִי" הֵן ב' צִדִּין דְּבִין שְׁהַצִּדִּין
 דְּחֻשְׁבִּין וְשִׁלְטָן אֵן זֶה בִּין כּוֹלֵהוֹן בַּחֲד [צד הוּן] הַלֵּךְ בְּעִיִּי כּוֹלֵהוֹן דְּזֻקָא
 יִמֵּן אֲפִלּוּ עֲלִיו [וּלְזֻבִּין] וְאֵלּוּ מַעֲט וְרַבָּה מַרְבִּיעַן לִזְלָבִין אִין עֲלִיו לֹא תִמָּה
 זֻמִּיָּא לְזֻלָּבִין וְהֵאֵל מִרִי דְקָשָׁה קֶצֶת וְדָמִי קֶצֶת לִשְׁבִּימָא אֵל תִּמָּה דְּמִשְׁתָּ
 ל וּפְרָט וּכְלָל בְּדִמְשָׁמַע רִישׁ פֿרָק בְּכָל מַעֲרָבִין רִאשִׁין וְהֵר"ף נ"ע זֶה נִתָּן
 בְּכָל נִסְתָּר וּמִבְּטֹל הַכָּל לְגַמְרִי כְּאִילוּ לֹא זֶה אֲבָל רַבָּה וּמַעֲט דְּאִין מַעֲט
 וּכְלָל נַעֲשֶׂה כָּלֵל מִוִּסְתִּי עַל הַפֿרָט וּמִבְּטֹל הַפֿרָט לְגַמְרִי כְּאִילוּ לֹא זֶה שְׁחָרִי
 שָׂבָא [אֲחֵרִיו] אֲבָל לְמֵאֵל דְּדֵרֵשׁ בְּמַעֲט וְרַבָּה יֵשׁ לִי לְדֵרֵשׁ הַמַּעֲט בְּמַעֲט
 קֶצֶת דְּאִין לִי כֹחַ לְרַבִּי שֶׁל אֲחֵרִין [לְרַבּוֹת] כִּלִּי הֵאֵל וּ"ת כָּלֵל וּפְרָט אִין בְּכָלֵל
 וְיִבְחִי נִמִּי [פֿרָט וּכְלָל דְּרַבִּי] כֹּל מֵיִל א"כ מֵיִל אֲהֵי פֿרָטָא אֵלָּא דְּלֹא נִילָךְ
 אִין דָּף מו. דְּרַבָּה וּמַעֲט הֵי כֹחַ כָּלֵל וּפְרָט וּכְלָל לְרַבּוֹת בְּעֵין הַמַּעֲט וְתוֹ לֹא
 בְּהַר רַבָּה קָמָא לְמֵיִל אֲהֵי הֵאֵל בְּמַעֲט וְרַבָּה לְחוּד דְּמַרְבִּיעַן כֹּל מֵיִל וּמַמְשֻׁטִּין
 וְהֵר"ף נ"ג וְרַבָּה קָמָא אֲוֹרְחָה דְּקָרָא הֵאֵל כֹּחַ וְלִקְחָתָא אֵת הַמַּרְצֵעַ דְּלִיפֵּא דְּדֵרֵשׁ
 דְּמַעֲט וְרַבָּה וּמַעֲט אֵינִה מִזֶּה בְּחֻרָה אֲפִלּוּ לְמֵאֵל דְּדֵרֵשׁ רַבִּי וּמַעֲטִי וְהֵאֵל
 דְּבִשְׁלֵמָא פֿרָט וּכְלָל וּפְרָט אִיפֵּא לְמַדְרֵשׁ בְּעֵין הַפֿרָט כֹּחַ כָּלֵל וּפְרָט וּכְלָל
 פֿרָטָא בְּתַרְא הֵי פֿרָט וּכְלָל וְאֲתַרְבִּי כֹּל מֵיִל אֲבָל אִי הֵי דְרִשִׁי מַעֲט וְרַבָּה
 לֵיל וְהֵאֵלָּא הֵי קָשָׁה דְּמַעֲט וְרַבָּה וּמַעֲט מַעֲט בְּתַרְא לְמֵיִל אֲהֵי הֵאֵל בְּמַעֲט
 דְּרַבָּה קָמָא לֹא מַהֲיִי מִיִּדִּי בְּשִׁלְמָא הָתֵם אִפֵּא לְמִימֵר רַבָּה קָמָא אֲוֹרְחָה דְּקָרָא
 הֵאֵל אֲפִי לְמֵאֵל דְּדֵרֵשׁ לִיה בְּרַבִּי וּמַעֲטִי דְרִשִׁין לִיה בַּפֿרָט וּכְלָל וּפְרָט. עכ"ל
 [ו] מִזִּיר שְׁחָרִי אֲמָרָה תוֹרָה וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתָּה כְּלוֹמֵר שֵׁאֵל שְׂרָה
 דְּהִיָּה קָרָא לָמָּה לִי וּמִיתַרְא דְּמִשְׁרַת דְּרִשִׁין לִיה הֵבִי וְלֹא מִכָּל וְאִין לְגַרְם מֵה
 בְּמֵאֵל בַּר"א דְּרִישׁ כָּל וְאֲפִי אֵם תַּמְצִי לִימֵר דְּרַבֵּן דְרִשִׁי וְכָל מִשְׁרַת אַע"ג
 טַעֲמָא דִּיקָּה מִשּׁוּם כָּל וְכָל אֵלָּא וְזִלִּי מִשְׁמַעוֹת דִּיקָּה מִמִּשְׁרַת וְלֹא מִוִּכָּל:

נו כל דדמי לה אפי' בחד צד מרבינו וחריו

מסורת הש"ס

א יומא עו.; עירובין כז:

ב פסחים מג:

תורה אור השלם

וּנְתַתָּה הַקֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר-תֵּאָחֵז
וּנְפֹשְׁךָ בְּבִקְרָה וּבִצְאוֹן וּבִיָּין וּבִשְׂכָר
וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאַלְךָ נִפְשְׁךָ וְאִכְלֶתָ
שֵׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּשְׂמִיחַת
אֲתָה וּבִיתְךָ [דברים יד, כו]

מִיָּן וּשְׂכָר נִזְיָר חֲמֵץ יֵין וְחֲמֵץ
שְׂכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל־מִשְׁרֵת עֲנָבִים
לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לֶחִים וִיבִשִּׁים
לֹא יֵאָכֵל [במדבר ו, ג]

מסורת הש"ס
א תוספתא טבול יום; משה טבול יום ב פסחים מג:
תורה אור השלם

קל-הפנחה אשר תקריבו ליהנה לא תעשה חמץ כי קל-שאר וקל-דבש לא-תקטירו ממנו אשה ליהנה [ויקרא ב, יא]

קל-טחמץ לא תאכלו בכל מושבותיכם תאכלו מצות [שמות יב, כ]

זַעֲרִי אֶמֶר אֵף שְׁאוֹר בָּבֶל תִּקְטִירוּ שְׁאֵלוּ אֵין בְּשֹׁאוֹר כְּזֹת וְעַסָּה מִשְׁלִימוּ לְכַזִּית שֶׁהוּא חֵיב וְעוֹבֵר מִשּׁוּם שְׁנֵאֲמַר כָּל שָׂאֵר וְכָל דָּבֶשׁ לֹא תִקְטִירוּ (וַיִּקְרָא ב':י"א):
כַּמֵּאן כִּר"א דְּדִישׁ כּל לְגַבִּי חֲמֵן בִּפ' אֵלוּ עוֹבְרִין בְּפֶסַח דְּקַתְּנִי וְעַל עֲרוּבּוֹ בְּלֹא דְבָרִי ר' אֱלֵעָזָר דְּכֵתִיב כָּל מִחְמַצַּת לֹא תֹאכְלוּ (שְׁמוֹת י"ב:כ'): אִי הָכִי לִימָא זְעִירִי וְכֵן נָמִי לַעֲנֵן חֲמֵן בְּפֶסַח וְהָא חֵיב עַל עֲרוּבּוֹ מִשּׁוּם דְּכֵתִיב בֵּה כּל: אֵין הָכִי נָמִי דְלַעֲנִן חֲמֵן בְּפֶסַח הֵתֵר מַצְטַרֵף לְאִסּוּר וּכר"א וְהָא דִקְאָמַר גַּבִּי שְׁאוֹר מִשּׁוּם לֹאִפּוּקִי דְאִבֵּי דְאֵמֵר בְּמַסְכַּת מַנְחוֹת יֵשׁ הַקְטָרָה בְּפָחוֹת מַכּוּזִית חֲמ"ל מִדְּבַשְׁיָנָן צְרוּף דְאֵין הַקְטָרָה בְּפָחוֹת מַכּוּזִית וְאֵין חֵיב עָלֶיהָ אֲלֵא א"כ וְהָא בּוֹ כְּזֹת אוֹ שְׁיָהּ הֵתֵר מִשְׁלִימוּ לְכַזִּית: מִקְפָּה שֶׁל תְּרוּמָה הָעֲשִׂיָּה מִיַּיִן שֶׁל תְּרוּמָה מִקְפָּה רַטֹּב: וְהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן שְׁנוֹתַיִן לְתוֹכּוֹ מִשּׁוּם תַּבְלִין הֵן שֶׁל חֲלִין: וְנִגַע

טָבוֹל יוֹם בְּמַחְצָתָן אִיבָא דְאֵמֵרִי מִשּׁוּם נֶשְׁמֵן שֶׁל תְּרוּמָה אֲבָל לֹא בְּמִקְפָּה (דְּחֲלִין) דְּטָבוֹל יוֹם שְׁוִיָּהּוּ רַבָּנָן שְׁנִי וְאֵין שְׁנִי עוֹסָה שְׁלִישִׁי אֲלֵא בְּתֵרוּמָה וְאִית דְאֵמֵרִי מֵאִי בְּמַחְצָתָן אִפִּילוּ בְּמִקְפָּה שֶׁל חֲלִין דְכִיּוֹן דַּעֲרִיבִי בְּחַד מִנָּא דְמִי לִיָּה כַּמֵּאן נִגַּע בְּתֵרוּמָה עֲצֻמָּה: וְהָיִינוּ בֵּה אֲמֵאִי פֶסַל בְּמָקוֹם מַגְעוּ דְאֵין טַמְאָת אוֹכְלִין בְּפָחוֹת מַכְבִּיצָה: וּמָה טַעַם לוֹקָה עָלֶיהָ בְּכַזִּית וְהָא לִיבָא שְׁעוּרָא אֲלֵא מִשּׁוּם דְאֵמֵרִינוּ הֵתֵר מַצְטַרֵף לְאִסּוּר:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

זַעֲרִי אֶמֶר אֵף שְׁאוֹר בָּבֶל

זַעֲרִי אֶמֶר: אֵף שְׁאוֹר בָּבֶל תִּקְטִירוּ. כַּמֵּאן — כְּרַבִּי אֱלֵעָזָר, דְּדִרְיֵשׁ י"בלי"? אִבֵּאי הָכִי לַעֲנֵנָּן חֲמִין נְמִי! אֵין הָכִי נְמִי. אֲלֵא לְאִפּוּקִי מֵאִבֵּי דְאֵמֵר: יֵשׁ הַקְטָרָה בְּפָחוֹת מַכּוּזִית, קָא מְשַׁמַּע לֵן: אֵין הַקְטָרָה בְּפָחוֹת מַכּוּזִית. ^(א)תִּיב רַב דִּימִי וְקֹאמַר לָהּ לְהָא שְׁמַעְתָּא. אִיתִיבִיהּ אִבֵּי: הַמְקַפָּה שֶׁל תְּרוּמָה, וְהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן שֶׁל חוֹלִין, וְנִגַּע טָבוֹל יוֹם בְּמַקְצָתָן — פֶּסֶל אֵת כּוּלָּן. מִקְפָּה שֶׁל חוֹלִין, וְהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן שֶׁל תְּרוּמָה, וְנִגַּע טָבוֹל יוֹם בְּמַקְצָתָן — לֹא פֶסֶל אֲלֵא מָקוֹם מַגְעוּ. וְהָיִינוּ בֵּה: מָקוֹם מַגְעוּ אִמְאִי פֶסוּל? וְאֵמֵר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה אֶמֶר רַבִּי יוֹחָנָן: מָה טַעַם — הוּאִיל וְזָר לוֹקָה עָלֶיהָ בְּכַזִּית. מֵאִי טַעֲמִיָּה?

לָא

מִמַּצָּה מַצְטַרֵף מִשּׁוּם כָּל שְׁאוֹר לֹא תִקְטִירוּ: מִמַּצָּה מַצְטַרֵף מִשּׁוּם כָּל שְׁאוֹר לֹא תִקְטִירוּ:

כַּמֵּאן כְּרַבִּי אֱלֵעָזָר דְּדִרְיֵשׁ כּל בִּפ' אֵלוּ עוֹבְרִין (פְּסָחִים מ.ב.) כָּל מִחְמַצַּת לֹא תֹאכְלוּ לְרִבּוֹת כְּתַם הַבְּבִלִי וְשֹׁכֵר הַמְדִי וּפְלִגֵּי רַבָּנָן עָלֶיהָ וּפִי' רֶש"י בִּפ' אֵלוּ עוֹבְרִין קְזַעֲרִי מִפְּרֵשׁ הַבְּרִיתָא דְּפֶרֶק כָּל הַמַּנְחוֹת בְּזֹאוֹת מַצָּה כִּי כָל שְׂאֵר וְכָל דָּבֶשׁ לֹא תִקְטִירוּ [דִּתְנִיא] הֵתֵם אֵין לִי אֲלֵא כִּלּוּ מִקְצָתוֹ מִיַּיִן ת"ל כָּל עֲרוּבּוֹ מִיַּיִן ת"ל כִּי כָּל פִּי' אֵין לִי אֲלֵא כָּל זֵית מִקְצָתוֹ מִיַּיִן חֲצִי זֵית מִיַּיִן ת"ל כָּל וְהָיִנוּ הֵתֵר מַצְטַרֵף לְאִסּוּר וּר"ל חֲצִי זֵית מִשְׁאוֹר וְחֲצִי זֵית מִמַּצָּה וְקָסָה לְפִרְשׁוֹ דֹא"כ מִפְּרֵשׁ זְעִירִי לְבְרִיתָא כִּמוֹ שֶׁמִּפְּרֵשׁ אִבֵּי (דְּבַסְתִּמָּא) בִּפ' כָּל הַמַּנְחוֹת (מַנְחוֹת נח.) וּה"ק לֹאִפּוּקִי מִדְּאִבֵּי וְעוֹד קָסָה מֵאִי פְרִיךְ כַּמֵּאן כּר"א גַּם לְרַבָּנָן יָכוֹל לִהְיוֹת דְּנָהִי דְרַבָּנָן לֹא דִרְשִׁי כּל כִּי כָּל דִּרְשִׁי וְהָכִי אֵמֵר

בְּאֵלוּ עוֹבְרִין (פְּסָחִים מג:) וּא"כ רַבָּנָן נָמִי יִדְרְשׁוּ דְרָשָׁא רֵאשׁוֹנָה בְּמַחְצָתוֹ מִיַּיִן דְּהוּי פִּי' חֲצִי זֵית שְׁאוֹר וְחֲצִי זֵית מַצָּה מִכִּי כָּל שְׁאוֹר דְּנָהִי דְרַבָּנָן דִּרְשָׁא [אַחֲרוֹנָה] לֹא דִרְשִׁי [מִכִּי] כּל כּר"א מ"מ דִּרְשָׁא [רֵאשׁוֹנָה] הַפְּשׁוּטָה יוֹתֵר דִּדְרֵשׁ ר"א מִכָּל רַבָּנָן דִּרְשִׁי לֵה מִכִּי כָּל לִכְךָ נִרְאָה קְזַעֲרִי מִפְּרֵשׁ הַבְּרִיתָא בְּפֶרֶק כָּל הַמַּנְחוֹת בְּדַפְרֵשׁ [רַבָּא] הֵתֵם אֵין לִי אֲלֵא כִּלּוּ פִּירוֹשׁ כָּל הַקָּמֵן דְּהָיִנוּ שְׁנִי זִיתִים דְּקֶסֶבֶר אֵין קָמֵן פָּחוֹת מִשְׁנִי זִיתִים מִקְצָתוֹ מִיַּיִן פִּירוֹשׁ חֲצִי הַקָּמֵן שֶׁהוּא כְּזֹת ת"ל כָּל עֲרוּבּוֹ מִיַּיִן דְּמַצָּה לְאִסּוּר ת"ל כִּי כָּל וְהַשְׁתָּא אֲתִי שְׁפִיר דְאֵמֵר כַּמֵּאן כִּר"א דְּדִישׁ כָּל אֲמֵרִי שְׁפִיר דְּכָל אֲתָא לְחֲצִי הַקָּמֵן דְּמִיַּיתִי לִיָּה כִּי כָּל לַעֲרוּבּוֹ דְּהָיִנוּ הֵתֵר מַצְטַרֵף לְאִסּוּר בְּדַפְרִישִׁית אֲבָל לְרַבָּנָן דְּלֹא דִרְשִׁי כּל [רַק כִּי כָּל] לְמַקְצָתוֹ דְּהָיִנוּ לְחֲצִי הַקָּמֵן שֶׁהוּא זֵית שֶׁלֵם אֲבָל עֲרוּבּוֹ הֵתֵר מַצְטַרֵף לְאִסּוּר צְרוּף לֹא שְׁמַעִי' כִּלְלָן וְא"ת לְאִבֵּי דְדִרֵּשׁ מִקְצָתוֹ מִיַּיִן הָיִנוּ חֲצִי זֵית וּס"ל הַקְטָרָה בְּפָחוֹת מַכּוּזִית מֵאִי קֹאמַר עֲרוּבּוֹ מִיַּיִן וְהָא לְאִבֵּי א"צ עֲרוּבּוֹ לְצֶרֶף הֵתֵר (מַצְטַרֵף) לְאִסּוּר. דְּבִאִסּוּר לְחוּדִיָּה מַחִיב בְּדַפְרִישִׁית וי"ל דְּהוּא יִפְרֵשׁ עֲרוּבּוֹ מִיַּיִן דְּהָיִנוּ מַחוּי

דְּבִרְשָׁא דְּבְרִיתָא מְרַבָּה חֲצִי זֵית בְּעִינָה וּבִסְיָפָא אִפִּי' אֵינוּ בְּעִינָה אֲלֵא [מַחוּי] שְׁאִינוּ נִכָּר וְכֵן פּה"ק בְּמַנְחוֹת: **א"י** הָכִי לַעֲנֵנָּן חֲמִין בְּפֶסַח דְּלֵר"א נָמִי הֵתֵר

מַצְטַרֵף לְאִסּוּר דֶּהֱתֵם נָמִי כְּתִיב כָּל מִחְמַצַּת לֹא תֹאכְלוּ: **אד"ג** אֲלֵא לְאִפּוּקִי מִדְּאִבֵּי ה"ק דְּשֹׁאוֹר גְּדִיפָא לֹאִשְׁמוּעִינָן דְּלֹא כַּאֲבִי וְהָא חֲמ"ל דְאֵין הַקְטָרָה כּוֹי וְאִי אִיבָא צְרוּף אֵין וְאִי לֹא לֹא וְהָכִי מִפְּרֵשׁ לִיָּה לְבְרִיתָא דְּפֶרֶק כָּל הַמַּנְחוֹת אֵין לִי אֲלֵא כִּלּוּ פִּי' כְּזֹת זֵית דְּהָכִי אִית לֵה עֲרוּבּוֹ מִיַּיִן דְּהָיִנוּ מוּעָט שְׁאוֹר מַעֲרֵב דָּס"ד אֲמִינָא הוּאִיל וּמַעֲרֵב בְּהֵתֵר יִתְבַטֵּל ת"ל כִּי כָּל וְלִדְיָה אֵין שִׁיךְ צְרוּף דֹּאף בְּפָחוֹת מַכּוּזִית שְׁאוֹר חֵיב וְא"ת לְאִבֵּי דְדִרֵּשׁ מִכָּל שְׁאוֹר לְפָחוֹת מַכּוּזִית אֲמֵאִי לֹא דִישׁ נָמִי חֲמֵן לְחֵיב עָלֶיהָ בְּפָחוֹת מַכּוּזִית לֵר' אֱלֵעָזָר וי"ל דְּשֹׁאֲנִי גַבִּי חֲמֵן דְּכֵתִיב בֵּה אֲכִילָה וְאֵין אֲכִילָה בְּפָחוֹת מַכּוּזִית: **לְהָא שְׁמַעְתָּא** דִּר'

אֲבֵהוּ דְּבִשְׁאָר אִסּוּרִין אֵין הֵתֵר מַצְטַרֵף לְאִסּוּר: **הַמְקַפָּה שֶׁל תְּרוּמָה** תַּבְשִׁיל עַב וְקַפּוּי כְּעִין דִּיּוֹסָא וְהַשְּׁמֵן שְׁנֵיתָן בּוֹ תַּבְלִין הֵי חֲלִין שְׁנִגַּע טָבוֹל יוֹם בְּמַקְצַת פֶּסַל אֵת כָּל דְּהוּא עָקֵר וְהִיא שֶׁל תְּרוּמָה וּטָבוֹל יוֹם פּוֹסֵל הַתְּרוּמָה הַמְקַפָּה שֶׁל חֲלִין וְהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן שֶׁל תְּרוּמָה וְנִגַּע טָבוֹל יוֹם בְּמַקְצָתוֹ לֹא פֶסַל אֲלֵא מָקוֹם מַגְעוּ בְּלַבָּד: **ה"ג רש"י** מָקוֹם מַגְעוּ אִמְאִי פּוֹסֵל הֵא בְּטוֹילָתוֹ תַּבְלִין דְּקֶסֶבֶר דְּמוּע מִדְּרַבָּנָן הוּא דְאִסּוּר כִּלּוּמֵר דְּמִדְּאוּרִיתָא חַד בְּתַרִּי בְּטוֹל וְהָא דְתֵרוּמָה בְּחַד

וּמֵאָה דְרַבָּנָן הוּא: **אָמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה** מִדְּאוּרִיתָא הוּא הוּאִיל וְזָר לוֹקָה עָלֶיהָ בְּכַזִּית מִשּׁוּם דְּשֵׁם תְּרוּמָה עָלֶיהָ [הַלֶּכֶךְ לְגַבִּי טַמְאָה נָמִי שֵׁם תְּרוּמָה עָלֶהָ] וּמִיָּהּ לֹא חֲמִירָא בְּתֵרוּמָה עֲצֻמָּה לְפֶסַל כִּלְלָן לְשׁוֹן רֶש"י [בְּפֶסַחִים] וְקָסָה לְרַבִּינוּ תָּם דְּמַדְפְּרִיךְ וְלְבָטוֹל בְּרַבָּא מִשְׁמַע שֶׁהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן אֵינוּ בָּעִין דְּדַבֵּר. שֶׁהוּא בָּעִין אֵין מִתְבַּטֵּל וְלֹא מִשְׁמַע הָכִי [דְּקַתְּנִי] וְנִגַּע טָבוֹל יוֹם בְּמַקְצָתוֹ מִשְׁמַע דְּאִשּׁוּם וְהַשְּׁמֵן קֹאִי וְלֹא אִמְקַפָּה מִדְּלֹא קַתְּנִי בְּמַקְצַתָּה אִם בֵּן מִשְׁמַע דְּמִירִי שֶׁהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן בָּעִין וְתוֹ דְּסִיפָא דֵּהךְ מִשְׁנֵה בְּמַסְכַּת טָבוֹל יוֹם (פ"ב מ"ג) א"ר וְהוּדָה אִימַתִּי בְּזִמָּן שָׂהֵם גּוֹשׁ בְּקַעֲרָה מִשְׁמַע דְּאִירִי שֶׁהוּא בָּעִין וּע"ק לְרִיב"א דִּתְנֵן הֵתֵם עָסָה שְׁנִדְמַעַת בְּתֵרוּמָה אֵינוּ נִפְסֵל בְּטָבוֹל יוֹם ר' יוֹסִי וּר"ש אוֹמְרִים נִפְסָלָת אֲלֵמָא בְּדַמַּע הַמַּעֲרָב וְאֵינוּ נִכָּר לֹא מִפְּלַג בֵּין מָקוֹם מַגְעוּ לְשֵׁאל מָקוֹם מַגְעוּ אֲלֵא מֵאֵן דְאָסֵר אָסֵר בְּכֻלָּהּ וּמֵאֵן דְּשָׂרִי בְּכֻלָּהּ שָׂרִי לִכְךָ פִּי' רַבִּינוּ תָּם דְּאִירִי שֶׁהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן מַפְזְרִין עַל הַמְקַפָּה וְנִכְרִין וְרִישָׁא בְּמַקְפָּה שֶׁל תְּרוּמָה וְשׁוֹם נֶשְׁמֵן כּוּלִיָּה חֲלִין וי"ל דְּהַשּׁוֹם וְהַשְּׁמֵן הֵי בְּיֹדוֹת לְטַמְאָה דְּבִידוֹת אוֹכְלִין אֲמֵרִינוּ בְּעֵלְמָא (חֲלִין דָּף קיח.) שֶׁהֵן מְבִיאִוֹת אֵת הַטַּמְאָה אֲבָל מִקְפָּה שֶׁל חֲלִין וְשׁוֹם נֶשְׁמֵן שֶׁל תְּרוּמָה לֹא פֶסַל אֲלֵא שׁוֹם נֶשְׁמֵן שְׁנִגַּע בּוֹ וּה"ג וְהָיִינוּ בֵּה מָקוֹם. מַגְעוּ אֲמֵאִי פֶסַל הֵא לֹא הֵי בְּבִיצָה וּבְעִינֵי רֶש"י לֹא יִשְׁכָּה זֹאת הַנִּכְרָסָא שְׂבַבְמָה מְקוּמוֹת פִּי' שְׂאֲכָל מִקְבֵּל טַמְאָה אִפִּי' בְּכָל שֶׁהוּא כְּדָקְדָשׁ' בַּת"כ אֲבָל יִטְמֹא מִלְמַד שְׁטַמְטֵא בְּכָל שֶׁהוּא יָכוֹל אֵף לִאֲחֵרִים בְּכָל שֶׁהוּא ת"ל לִשְׂר יֹאכֵל אֲכָל הַגֵּאֲכָל בְּבַת אַחַת וְהָיִנוּ בְּבִיצָה וּר"ת אוֹמֵר דְאִסְמַכְתָּא בְּעֵלְמָא הוּא דְבָמָם' אִהְלוֹת (פ"ג מ"ה) תְּנֵן פָּחוֹת מַכְבִּיצָה אֲכָלִין וְקַתְּנִי סִיפָא זֵה הַכִּלְל הַטַּמֵּא אֵינוּ מַמַּעַט וְהָא דְדִיּוֹק וְהָא [לֹא] הֵי בְּבִיצָה צ"ל דְּלֹא אִשְׁמֵן דִּיךְ דְּמַשְׁקִין מְטַמְאִין בְּפָחוֹת מְרִבְעִית אֲלֵא אִשּׁוּם פְּרִיךְ וּא"ת וּמֵאִי פְרִיךְ וְהָרִי שׁוֹם נֶשְׁמֵן אַחַת הוּא שְׁאֵין מְקַבְּלִין טַמְאָה פָּחוֹת מַכְבִּיצָה מִדְּאוּרִיתָא מ"מ פֶּסְלִי שְׁפִיר וּאִע"ג דְאֵין מְקַבְּלִין טַמְאָה מִדְּאוּרִיתָא מ"מ מִדְּרַבָּנָן מְטַמְאִי וּמֵאִי פְרִיךְ הֵא דְפֶסַל ר"ל מִדְּרַבָּנָן וי"ל דְלֶשְׁנָא דְּפֶסַל מִשְׁמַע מִדְּאוּרִיתָא: וּמַשְׁנֵי הוּאִיל דְּזָר לוֹקָה עָלֶיהָ בְּכַזִּית וְלֹא דְקוּא נִקְט לוֹקָה דֵּהָא תְּרוּמַת שׁוֹם מִדְּרַבָּנָן אֲלֵא הָכִי קֹאמַר הוּאִיל חֵר לוֹקָה עָלֶיהָ בְּכַזִּית אֵלוּ הִיתָה תְּרוּמָה דְּאוּרִיתָא דִּין הוּא לְהַשְׁיבָּה וְלֹא יִתְבַטֵּל אֲבָב הַמְקַפָּה:

לו.

עֵין מִשְׁפָּט נֵר מִצְוָה
--

א סמג לאוין שיח:

ב מיי' פח' מהל' אישורי המזבח

ה'י ב:

ג מיי' פח' מהל' טומאת אוכלים

ה'י יב:

ד מיי' פח' מהל' טומאת אוכלים

ה'י יג:

 עין משפט נר מצוה
א מיו פ"ד מהל' מאכלות אסורות הל' ח: ב מיו פב' מהל' תרומות הל' ו: ג מיו פי' מהל' תרומות הל' יד: ד מיו פי"ג מהל' תרומות הל' יד:

מִשּׁוּם דְּהֵתֵר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר דְּאִין נִמְצָא שְׂהֵא לְנוּקָה עָלָיו בְּכֻזִּית אִם הִיא וְלִימָא הוֹאִיל חָר לְנוּקָה עָלָיו בְּכֻזִּית אִם הִיא מְלַקֵּט וְנוֹצֵר מִשָּׁם כֻּזִּית וּחֲרִי' דְּאִין דְּרָךְ חִכִּילתּוּ בְּךָ וּמִשּׁוּם הֵךְ טַעֲמָא לִית לָן לְמִימֵר שְׁלֹא יִתְבָּטֵל חֲגַב הַמַּקְפָּה: **מֵאִי טַעֲמָא** לֹא מִשּׁוּם דְּהֵתֵר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר אֲלֵמָא אִפִּי בְּשֹׁאֵר אֲסוּרִין נָמִי אִית לֵהוּ הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר [וְאֵת אֲמֵרְתָּ] דּוּקָא בְּגִזְרִי:

אַמֵּר לִיָּה לֹא מֵאִי לְנוּקָה עָלָיו דְּקֻאֲמֵר כְּגוֹן דְּאִית כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם וּמִשּׁוּם דְּאֲכִילָה מִן הָאֲסוּר בְּעֻמְצוּ לְנוּקָה וּחֲרִי'ת הָא יִיחָא לְגִרְסַת רִשְׁ"י דְּגִרָם וּלְבָטִיל דִּהֲשַׁתָּא מִשְׁנֵי בִּינוּ דְּחֻזָּיָא דְלִנוּקָה עַל הָאֲסוּר אֲלֵמָא לֹא בָטִיל לְעֵינוּ אֲסוּרָא וְהִ"ה דְּלֹא לְבָטֵל גְּבִי טַמְאָה אֲבָל לִגִּי' ר"ת דְּפִרְיָךְ וְהָא לֹא הֲוִיָּא כְּבִיצָה מִן הַתְּרוּמָה וְאִין יִפְסְלָנָה מֵאִי מִשְׁנֵי הֲשַׁתָּא הוֹאִיל חָר לְנוּקָה עַל הָאֲסוּר לְחֻזְיָה בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם מ"מ הִכִּי פּוֹסֵל לְתִרּוּמָה וְהֶסֶתֶר [הִיאֵךְ] מִצְטָרֵף לַאֲסוּר לְעֵינוּ מִגַּע וְהָא לְעֵינוּ מְלָקוּת אִין הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר וּ"ל דַּלְפֵר"ת יִיחָא דִּה"ק בִּינוּ דְלַעֲנוּ מְלָקוּת מְהֵי הֶסֶתֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר לְלָקוּת עָלָיו שְׂהָרִי אִם הִיא מְלַקֵּט (עָלָיו) הָאֲסוּר מִתּוֹךְ הַמַּקְפָּה וְאוֹכְלוּ לֹא הִיא לְנוּקָה עָלָיו שְׁאִין דְּרָךְ אֲכִילָה בְּךָ בְּדַפְרִשְׁנּוּ אֲלֵמָא מְהֵי דִּהֶסֶר שְׁאוֹכְלוּ עַם הַמַּקְפָּה לְצַרְפוּ לַאֲסוּר מְלָקוּת הִ"ג יוֹשִׁיל דִּהֶסֶר לְהַצְטָרֵף לַאֲסוּר לֹאפְסוּלֵי אַע"פ שְׁאִין בְּמָקוֹם מִגַּעוּ כְּבִיצָה

וּמִגִּנּוּם: **לֹא דֹאָבָא כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם** שְׁאִם אוֹכֵל מִמֶּנּוּ שְׁעוֹר פָּרָם שֶׁהֵן חֲרָבַע בְּיַצִּים וְשֶׁ לוֹ כֻּזִּית תְּרוּמָה וְלִהֲכִי חֻבּ

וְלֹא בָטִיל: **וּכְזֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם** דְּאוֹרִיָּתָא הִיא אֲמֵר הֲר"ם דֹּאע"ג דְּמַתְּנִיתּוּ הִיא בְּכִרְיָתוֹת (דף יב:). כָּל אֲכִלִּים מִצְטָרְפִים בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם הֵי מַלִּי לְפָסוּל חָלָב שֶׁהוּא בְּעִינָה אֲבָל שְׂבַתְעֵרוּכּוֹת הוֹאִיל וְאִין הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר יִתְבָּטֵל דָּגִם אִם הִיא מְלַקֵּט הָאֲסוּר מִתּוֹךְ הֶסֶתֶר וְאוֹכְלוּ בְּעִינָה בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם מַחֲיֵב עַל הָאֲסוּר לְחֻזְיָה וְאַע"פ שְׁאִין דִּהֶסֶר מִצְטָרֵף עִמּוּ וַע"כ מִתְמָה וְכִי כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאוֹרִיָּתָא אִפִּי' בִּכְה"ג וּמ"מ קֵשָׁה לְרִשְׁב"ס מֵאִי פִרְיָךְ אֲפֹלוּ לֹא הִיא כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאוֹרִיָּתָא תַּפּוּךְ לֵה מִשּׁוּם טַעַם כְּעֵקֶר דִּהָא אִיהוּ מִינֵי בְּסָמוּךְ מִשְׁרַת לִתּוּ טַעַם כְּעֵקֶר אֲלֵמָא אוֹסֵר בְּגוּתָן טַעַם וְאִינוּ מִתְבָּטֵל וּכ"ס הֵבֵא שְׂהֶעֱקֵר עֻמְמוֹ לֹא מִתְבָּטֵל וְתֵרַן דִּהֲשַׁתָּא ס"ל לְאַבְי' דְּטַעַם כְּעֵקֶר אִינוּ חֻבּ אֲלֵא א"כ אוֹכֵל כֻּזִּית מִן הַטַּעַם בְּבַת אַחַת [כְּגוֹן] שְׂהֶבְלִיעַ כֻּזִּית יוֹן בְּשֵׁי יוֹתִים פֶּת וְאוֹכְלוּ בְּבַת אַחַת וּסְבָרָא הוּא שְׁלֹא יִהְיֶה טַעַם חֲמוּר מִן הֶעֱקֵר וְהֶעֱקֵר עֻמְמוֹ ס"ל דִּהֲשַׁתָּא שְׁאִינוּ חֻבּ אֲלֵא אִם אוֹכְלוּ בְּבַת

אַחַת: **אִי הָכִי אַמְאִי פְּלִיגִי רַבְּנּוּ עֲלֵה דְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּכַתַּח הַפְּבֹלִי** דַּס"ד אֲמִינָא הִיֵּשׁ כּוּ כֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם בְּכוּתַח הַבְּבִלִי וְלִזְיָדָה וְזִיחָא דִּהִיא מַקְפָּה מִשְׁמַע לִיָּה מִטַּעַם דִּהֵתֵר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר וְהִינוּ לִר"א דְּדַרְשׁ כַּל אֲבָל לְרַבֵּן דְּלֹא דַרְשִׁי כַּל פְּשִׁיטָא לִיָּה (דָּלָא) פְּלִינֵי עָלֵיהּ אֲבָל אֲמֵר דְּלוּקָה דְּקֻאֲמֵר לִר' יוֹחָנָן מִשּׁוּם סְבָרָא וּבִהָא לֹא אֲשַׁכַּחַן דְּפִלְגִי תַנְאִי וּחֲרִי'ת וְלִימָא דְּכִי פְּלִינֵי רַבֵּן עָלֵה דְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּכַתַּח הַבְּבִלִי הִינוּ בְּשֹׁאִינוּ אוֹכֵל מִן הַפּוּתַח רַק כֻּזִּית מִצְמַעַם שְׁלֹא אֲבָל כֻּזִּית מִן הָאֲסוּר וְר' אֶלְעָזָר מַחֲיֵב דְּדַרְשׁ כַּל הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר אֲבָל אִם אֲבָל כַּל כָּךְ שְׂהִיא שֵׁם כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם מוּדוּ רַבֵּן עֲשִׂיר דְּמַחֲבִיב וּ"ל דְּמַדְקֻאֲמֵר הֵתָם בְּפ' אֵלוּ עוֹבְרִין (פְּסָחִים מ.ג.) עַל חֲמֵן דָּגָן גָּמוּר עִנּוּשׁ כֶּרֶת עַל עֲרוּכּוֹ בּוּלָא כְּלוּם מִשְׁמַע אִפִּי' אֲבָל מִן הַפּוּתַח הִרְבֵּה אֲמֵרִינָן דְּלֹא מַחֲבִיב:

הַנַּח לְכַתַּח הַפְּבֹלִי דְלִיפָּא כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאִי מִשְׁרָף שְׂרִירָה לִיָּה לָשׁוֹן גְּמוּעַ כְּמוֹ שׁוֹרְפָה תִּיהַי (ע"ז דף כט:). בְּטָלָה דַּעֲתוֹ אֲחַל כַּל אֲדָם בְּפָסְחִים (דף מ.ד.) פֵּרֶשׁ"י וְאִי מִתְרַמֵּי הָכִי מִפְטוֹר שְׁאִין זֶה דְּרָךְ אֲכִילָה [וְנִרְאֶה] מ"מ דְּאִי מִתְרַמֵּי הָכִי דְּמוּדוֹ דְּחוּב וּבִהֲכִי לֹא אִוִּירִי: **וְאִי מִשְׁטָר שְׁטוֹר** לִיָּה מְטַבֵּל כּוּ [כְּדַרְכּוֹ] לִיפָּא כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם וּכְה"ג נָמִי גְבִי שֶׁכֶּר הַמְדִי דְּמַפְלֵג נָמִי הֵתָם אַע"ג דְּדָרְךְ לְשִׁתּוּתוֹ בְּיַחַד אִין דְּרָךְ לְשִׁתּוּת הִימֵנוּ כַּל כָּךְ כּוֹסוֹת רְצוּפִין בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאִי גָּתִי לֵהוּ רְצוּפִין בְּטָלָה דַּעֲתוֹ אֲחַל כַּל אֲדָם: **שְׁתֵּי מִדּוּכּוֹת** וְשֶׁ בָּהֵן תַּבְלִין וְאִי ס"ד כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאוֹרִיָּתָא אֲמֵאִי אֲמֵר שְׁאִנִּי אֲמֵר תְּרוּמָה בִּינוּ דְּאִי תְּרוּמָה נִפְלָה לְתוֹךְ שֶׁל חֲלוּין מַחֲיֵב מִיָּתֶה זֶה הָאוֹכֵלָה לֹא הִיא לָנוּ לְתַלּוּת לְהַקֵּל שְׁאִין סְבָרָא לְהַש"ס לִזְמֵר שְׁאִין כּוּ כֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם: **אִית סְפָרִים** דְּגָרְסִי אֶלָּא מֵאִי הֵתֵר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר אַמְאִי אֲמֵר שְׁאִנִּי אוּמֵר [וּחֲרִי'ת] לִישְׁנֵי אֲבָי אָף כִּי אֲמֵר בִּהִיא מַקְפָּה הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר הִינוּ כִּר' אֶלְעָזָר דְּדַרְשׁ כַּל וְהֵךְ דְּרַבֵּן דְּלֹא דַרְשִׁי כַּל וּ"ל דְּלֹא יִיחָא לִיָּה לְאַפְלוּגִי תִרִי בְּתִרִי בְּהִזִּי דְּזִי הֵךְ כִּר' אֶלְעָזָר הֵךְ נָמִי בָּלָה וּבִבְרַךְ אֵלוּ עוֹבְרִין לִיתָא בְּסָפָרִים אֲלֵא הֵנַח לְתִרּוּמַת תַּבְלִין דְּרַבֵּן דָּגָן תִּירוּשׁ וַיַּצֵּר כְּתִיב וְלִהֲכִי תִלְיִן לְקֵלָא: **שְׁתֵּי קָפוֹת** וּבָהֵן תְּבוּאָה וְאִי ס"ד כּו' הִ"ג בְּשַׁלְמָא לְזִידִי דְּאֲמֵרִינָן הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר [לֹא אֲמֵרִינָן] אֲלֵא בְּשֶׁהָאֲסוּר רָבָה [עָלָיו] וְקֵשָׁה וְהֵלֹא כּוּתַח הַבְּבִלִי נָפִישׁ דִּהִירָא וְתוּ גְבִי מְדוּכּוֹת דְּזִינָן וְאֲלֵא מֵאִי הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר אֲמֵאִי אֲמֵר שְׁאִנִּי אוּמֵר [מִשֹּׁא"כ הֵבֵא בְּב' קָפוֹת] כְּבִינוּ שְׂהֶסֶר רָבָה מִיַּד נִתְבָּטֵל [הָאֲסוּר] וְהִדִּין הוּא לְתַלּוּת לְהַקֵּל וּחֲרִי'ת אִם בֵּן מֵה אֲנוּ צְרִיכִין שְׁאִנִּי אוּמֵר תַּפּוּךְ לֵה דֹאָף כִּי נִפְלָה תְּרוּמָה לְתוֹךְ חֲלוּין בְּטָלָה מִיַּד בְּרוּב וְשֶׁ לִזְמֵר דִּהֲשַׁתָּא ס"ס דְּתִרּוּמָה בְּזִמָּן הִיא דְּאוֹרִיָּתָא וּבְדְאוֹרִיָּתָא לֹא תִלְיִן לְקֵלָא אִי לֹא תִרִי טַעֲמִי חֲדָא דְרַבָּה וַעוּד דְּשֹׁאִנִּי אוּמֵר וְה"נ [פִּרְיָךְ] אֲר' יוֹחָנָן בְּפ' הֶשְׁרֵל (יְבֻמוֹת פ.ב.):

שלשה מינין פרק שישי נזיר

מִשּׁוּם דְּהֵתֵר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר דְּאִין נִמְצָא שְׂהֵא לְנוּקָה עָלָיו בְּכֻזִּית דְּאִיפָּא תְּרוּמָה כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם חָשִׁיב לֵה כְּאֵלוּ הֲוִיָּא תְּרוּמָה וְכִינוּ שְׁנַנַּע כּוּ פָּסֵל מִקּוֹם מִגַּעוּ: **כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם** מִי הֵי לֵה דְּאוֹרִיָּתָא דְּמַחֲבִיב עָלֵה מְלָקוּת: א"ל אִין אִי הָכִי אֲמֵאִי פְּלִינִי רַבְּנּוּ עֲלֵה דֵר אֶלְעָזָר בְּכוּתַח הַבְּבִלִי דְּאִית בֵּה קוּמְנִיתָא דְנִהֲמָא בְּפִרְךְ וְאֵלוּ עוֹבְרִין (פְּסָחִים דף מ.ג.) דְּקֻאֲמֵר וַעַל עֲרוּכּוֹ בּוּלָא כְּלוּם הָא לֹא אֲפֻשֵׁר דָּלָא הֵי בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם שְׁעוֹר כֻּזִּית: א"ל הֵנַח לְכַתַּח הַבְּבִלִי דְלִית בֵּה כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם אִי דְקֻא שָׂרָף מִשְׂרָף שְׁגוּמַע וְאוֹכֵל עַד שְׁגוּמַע מִמֶּנּוּ בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם: בְּטָלָה דַּעֲתוֹ אֲחַל כַּל אֲדָם שְׁאִין דְּרָךְ אֲכִילָה בְּךָ שְׁאִין אֲדָם רִגִיל לְאוֹכְלוּ בְּעִינָה לְפִי שֶׁהוּא חֲרִיף דְּיוֹתֵר וְלֹא חוֹבְתּוּ תוֹרָה אֲלֵא דְרָךְ אֲכִילָה: וְאִי מִשְׁטָר קָא שְׁטַר שְׁטוּבֵל בֵּה פֶתוּ לָשֵׁם לְפִתָן וְאוֹכֵל אֲבָל בְּשׁוּם וְשָׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה לִהֲכִי לְנוּקָה בְּכֻזִּית דֹּאָבָא כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאוֹרִיָּתָא: מְדוּכּוֹת שְׁנַדּוּכִין לְתוֹכוֹ תַּבְלִין: וְאִי ס"ד כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם הֵי חָשִׁיב מִדְּאוֹרִיָּתָא אֲמֵאִי מְקַלִּין בֵּהוּ פְּלִי הִאי דְּאִמְרַת שְׁאִנִּי אוּמֵר תְּרוּמָה לְתוֹךְ תְּרוּמָה נִפְלָה וְלֹא לְתוֹךְ חֲלוּין וְהִאיפָּא לְמַחֲשׁ שְׁמָא נִפְלָה בְּשֶׁל חֲלוּין וְאִיפָּא כֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם: וְאֲלֵא מֵאִי אֲמֵרַת הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר הֵתָם נָמִי אֲמֵאִי אֲמֵרַת שְׁאִנִּי אוּמֵר וְהִאיפָּא לְמַחֲשׁ דְּלֵמָא אִיפָּא [בְּקֻדְרָה] הֲשִׁנִּי תְּרוּמָה בְּכֻזִּית פְּחוֹת מִשְׁהוּ וְהֶסֶר מִשְׁלִימוּ לְכֻזִּית: אֲלֵא הֵנַח לְתִרּוּמַת תַּבְּלִין דְּרַבְּנּוּ וְלֹא דְיוֹחָנָן בֵּהוּ בְּכֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּמַדְרַבֵּן הֵן וְלֹא מִחֲמִירִין בֵּה פְּלִי הִאי:

וְלֹא בָטִיל: **וּכְזֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם** דְּאוֹרִיָּתָא הִיא אֲמֵר הֲר"ם דֹּאע"ג דְּמַתְּנִיתּוּ הִיא בְּכִרְיָתוֹת (דף יב:). כָּל אֲכִלִּים מִצְטָרְפִים בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם הֵי מַלִּי לְפָסוּל חָלָב שֶׁהוּא בְּעִינָה אֲבָל שְׂבַתְעֵרוּכּוֹת הוֹאִיל וְאִין הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר יִתְבָּטֵל דָּגִם אִם הִיא מְלַקֵּט הָאֲסוּר מִתּוֹךְ הֶסֶתֶר וְאוֹכְלוּ בְּעִינָה בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם מַחֲיֵב עַל הָאֲסוּר לְחֻזְיָה וְאַע"פ שְׁאִין דִּהֶסֶר מִצְטָרֵף עִמּוּ וַע"כ מִתְמָה וְכִי כֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאוֹרִיָּתָא אִפִּי' בִּכְה"ג וּמ"מ קֵשָׁה לְרִשְׁב"ס מֵאִי פִרְיָךְ אֲפֹלוּ לֹא הִיא כֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאוֹרִיָּתָא תַּפּוּךְ לֵה מִשּׁוּם טַעַם כְּעֵקֶר דִּהָא אִיהוּ מִינֵי בְּסָמוּךְ מִשְׁרַת לִתּוּ טַעַם כְּעֵקֶר אֲלֵמָא אוֹסֵר בְּגוּתָן טַעַם וְאִינוּ מִתְבָּטֵל וּכ"ס הֵבֵא שְׂהֶעֱקֵר עֻמְמוֹ לֹא מִתְבָּטֵל וְתֵרַן דִּהֲשַׁתָּא ס"ל לְאַבְי' דְּטַעַם כְּעֵקֶר אִינוּ חֻבּ אֲלֵא א"כ אוֹכֵל כֻּזִּית מִן הַטַּעַם בְּבַת אַחַת [כְּגוֹן] שְׂהֶבְלִיעַ כֻּזִּית יוֹן בְּשֵׁי יוֹתִים פֶּת וְאוֹכְלוּ בְּבַת אַחַת וּסְבָרָא הוּא שְׁלֹא יִהְיֶה טַעַם חֲמוּר מִן הֶעֱקֵר וְהֶעֱקֵר עֻמְמוֹ ס"ל דִּהֲשַׁתָּא שְׁאִינוּ חֻבּ אֲלֵא אִם אוֹכְלוּ בְּבַת

אַחַת: **אִי הָכִי אַמְאִי פְּלִיגִי רַבְּנּוּ עֲלֵה דְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּכַתַּח הַפְּבֹלִי** דַּס"ד אֲמִינָא הִיֵּשׁ כּוּ כֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם בְּכוּתַח הַבְּבִלִי וְלִזְיָדָה וְזִיחָא דִּהִיא מַקְפָּה מִשְׁמַע לִיָּה מִטַּעַם דִּהֵתֵר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר וְהִינוּ לִר"א דְּדַרְשׁ כַּל אֲבָל לְרַבֵּן דְּלֹא דַרְשִׁי כַּל פְּשִׁיטָא לִיָּה (דָּלָא) פְּלִינֵי עָלֵיהּ אֲבָל אֲמֵר דְּלוּקָה דְּקֻאֲמֵר לִר' יוֹחָנָן מִשּׁוּם סְבָרָא וּבִהָא לֹא אֲשַׁכַּחַן דְּפִלְגִי תַנְאִי וּחֲרִי'ת וְלִימָא דְּכִי פְּלִינֵי רַבֵּן עָלֵה דְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּכַתַּח הַבְּבִלִי הִינוּ בְּשֹׁאִינוּ אוֹכֵל מִן הַפּוּתַח רַק כֻּזִּית מִצְמַעַם שְׁלֹא אֲבָל כֻּזִּית מִן הָאֲסוּר וְר' אֶלְעָזָר מַחֲיֵב דְּדַרְשׁ כַּל הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר אֲבָל אִם אֲבָל כַּל כָּךְ שְׂהִיא שֵׁם כֻזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם מוּדוּ רַבֵּן עֲשִׂיר דְּמַחֲבִיב וּ"ל דְּמַדְקֻאֲמֵר הֵתָם בְּפ' אֵלוּ עוֹבְרִין (פְּסָחִים מ.ג.) עַל חֲמֵן דָּגָן גָּמוּר עִנּוּשׁ כֶּרֶת עַל עֲרוּכּוֹ בּוּלָא כְּלוּם מִשְׁמַע אִפִּי' אֲבָל מִן הַפּוּתַח הִרְבֵּה אֲמֵרִינָן דְּלֹא מַחֲבִיב:

הַנַּח לְכַתַּח הַפְּבֹלִי דְלִיפָּא כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאִי מִשְׁרָף שְׂרִירָה לִיָּה לָשׁוֹן גְּמוּעַ כְּמוֹ שׁוֹרְפָה תִּיהַי (ע"ז דף כט:). בְּטָלָה דַּעֲתוֹ אֲחַל כַּל אֲדָם בְּפָסְחִים (דף מ.ד.) פֵּרֶשׁ"י וְאִי מִתְרַמֵּי הָכִי מִפְטוֹר שְׁאִין זֶה דְּרָךְ אֲכִילָה [וְנִרְאֶה] מ"מ דְּאִי מִתְרַמֵּי הָכִי דְּמוּדוֹ דְּחוּב וּבִהֲכִי לֹא אִוִּירִי: **וְאִי מִשְׁטָר שְׁטוֹר** לִיָּה מְטַבֵּל כּוּ [כְּדַרְכּוֹ] לִיפָּא כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם וּכְה"ג נָמִי גְבִי שֶׁכֶּר הַמְדִי דְּמַפְלֵג נָמִי הֵתָם אַע"ג דְּדָרְךְ לְשִׁתּוּתוֹ בְּיַחַד אִין דְּרָךְ לְשִׁתּוּת הִימֵנוּ כַּל כָּךְ כּוֹסוֹת רְצוּפִין בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאִי גָּתִי לֵהוּ רְצוּפִין בְּטָלָה דַּעֲתוֹ אֲחַל כַּל אֲדָם: **שְׁתֵּי מִדּוּכּוֹת** וְשֶׁ בָּהֵן תַּבְלִין וְאִי ס"ד כֻּזִּית בְּכַזִּי אֲכִילַת פָּרָם דְּאוֹרִיָּתָא אֲמֵאִי אֲמֵר שְׁאִנִּי אוּמֵר [וּחֲרִי'ת] לִישְׁנֵי אֲבָי אָף כִּי אֲמֵר בִּהִיא מַקְפָּה הֶסֶר מִצְטָרֵף לַאֲסוּר הִינוּ כִּר' אֶלְעָזָר דְּדַרְשׁ כַּל וְהֵךְ דְּרַבֵּן דְּלֹא דַרְשִׁי כַּל וּ"ל דְּלֹא יִיחָא לִי

מסורת הש"ס
א במדבר רבה; קידושין לח.
ב לעיל לד; משנה נזיר
ג פסחים מד:
תורה אור השלם

את־חֲסִתִּי תִשְׁמְרוּ בְּהַמְתֵּךְ לֹא־תִרְבִּיעַ כְּלָאִים שְׂדֵךְ לֹא־תִזְרַע כְּלָאִים וּבְגֵד כְּלָאִים שַׁעֲטָנִי לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ [ויקרא יט, יט]

וּכִי־תִבְאוּ אֶל־הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כֵּל־עֵץ מֵאֵלֶּךָ וְעֲרַלְתֶּם עֲרַלְתּוּ אֶת־פְּרִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל [ויקרא יט, כג]

מִיָּנִי וּשְׂכָר זָכִיר חֲמִצַּי יָיִן וְחֲמִצַּי שְׂכָר לֹא יִשְׁתֶּה וּכְלִי־מִשְׁרֵת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לַחִים וְיֹבֵשִׁים לֹא יֵאָכֵל [במדבר י, ג]

בַּשְּׁלֵמָה לְדִידִי דְאִמִּינָא דְכָכַל אֶסוּרִין שְׂפִתּוֹרָה נְמִי הֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר הֶכָּא לִיכָא לְמִימַר הֶכִּי דְמַשּׁוּם דְנִפְיֵשׁ חֲלוּן וְאֵין לֹא אֶמְרִינן דְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר אֱלָא הִיכָא דְנִפְיֵשׁא מִיַּדִּי דְאֶסוּרָא וְקָא מַשְׁלִים לִיהַּ הֵסֵרָא וְהָא דְפִרְכִּינִי לְעִיל מִמַּקְפָּה וּמְדוּכָה אֶף עַל גַּב דְנִפְיֵשׁ חֲלוּן תִּבְלִין שְׂאֵנִי הוֹאִיל וְתִבְלִין לְטַעֲמָא וְרִיחָא הוּא דְעִבְיַדִּי חֲשִׁיבִי לְהוּ וְלֹא בְטָלִי וְהָיוּ כַּמָּאן דְנִפְיֵשׁ: **אֱלָא לְיִדְךָ כּוֹי** פִּי נִפְיֵשׁ חֲלוּן מֵאִי הָיוּ הָא לִיכָא לְמִיחָשׁ דְאֶכָּא כְּזוּת בְּכַדִּי הָיוּ אִיכָא פֶּרֶס דְאֶזְרִינן לָא חֲשִׁינן לִיהַּ לְכַזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס דְאֶזְרִינָא: הֵנַח לְתַרּוּמָה בְּזִמָּן הָיָה דְרַבְּנִין דְלֹא חֲשִׁינן לִיהַּ לְכַזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס: דְלֵמָּא לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר הוּא דְאִתָּא שְׂאֵס שְׂרָה עֲנָבִים בְּמִים וְיֵשׁ בּוֹ טַעַם יָיִן וְהָא חֵיב עַל הַטַּעַם כִּמּוֹ עַל עֵקֶר הַפֶּרִי שֶׁל עֲנָבִים וּמִקָּמִי דְמַסַּסִּים אֲבִי לְמַלְתִּי מַקְדִּים לִיהַּ הֵש"ס לְפִירוּכִי: וְדֵלְמָא מִיָּין לְחוּזִיָּה הוּא דְקָא בְּעִי דְלֶהָיוּ בַּהּ מְבַלַּע בַּפֹּת כְּזוּת: וְלֵאכֵּי מַעֲקָרָא חֲשִׁיא לֶהּ מֵאִי דְקֹאמַר **רַב זִימִי דְבַנְזִיר** בַּלְחוּד הוּא דְאֶמְרִי דְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר וְקָא מוֹתִיב לִיהַּ אֲבִי דְבַשְׂאָר אֶסוּרִין שְׂפִתּוֹרָה נְמִי אֶמְרִינן הֶכִּי וְהֵדֵר אֶמַר לִיהַּ דְהֶכָּא לֹאֹ לְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר הוּא דְאִתָּא אֱלָא לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר: בְּתַר דְשִׁנִּי לִיהַּ **רַב זִימִי דְבַשְׂאָר** אֶסוּרִין לֹא אֶמְרִינן הֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר אֱלָא בְּאֶסוּר נְזִיר בְּלִכַּד אֶמַר לִיהַּ אֲבִי דְלֵמָּא חֲפִילוֹ לְגַבִּי נְזִיר לֹא אִתָּא אֱלָא כְּדִי לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר שְׂאֵס שְׂרָה עֲנָבִים בְּמִים כּוֹי: וּמָה נְזִיר שְׂאִין אֶסוּרוֹ אֶסוּר עוֹלָם שֶׁנֶּשׂ הֵסֵר לְאֶסוּרוֹ לְאַחַר שְׁלֵשִׁים: וְאִין אֶסוּרִי אֶסוּר הֵנָּה שְׁמַעְרְכִין לְגִזִּיר בָּיִן: וְיֵשׁ הֵסֵר לְאֶסוּרִי שְׁהָיוּ שְׁנֹאסֵר לוֹ עַבְשׁוֹ הֵסֵר לְאַחַר לִי: כִּלְאִי הֶכְרֶם שְׁעוּרָה וְחִרְצָן שְׂאֶסוּרִין אֶסוּר עוֹלָם וְאֶסוּר הֵנָּה דְכַתִּיב (דְּבָרִים כ"ב:ט') פֶּן תִּקְדַּשׁ וְאֶמְרִינן (חֲלוּן דָּף קטו.) פֶּן תִּוקַד אֲשׁ: שְׂאִין אֶסוּרִי אֶסוּר עוֹלָם אֱלָא עַד לִי הֵינִי יֵשׁ הֵסֵר לְאֶסוּרִי אֱלָא שְׂאִין אֶסוּרִי אֶסוּר עוֹלָם מִיַּדִּי בְּגוּפוֹ וְיֵשׁ הֵסֵר לְאֶסוּרִי שְׂיִין זֶה שְׂאֶסוּר לוֹ עַבְשׁוֹ מֵתַר לוֹ לְאַחַר זִמָּן: כִּלְאִי הֶכְרֶם שְׁעוּרָה וְחִרְצָן שְׂאֶסוּרִין אֶסוּר עוֹלָם וְאֶסוּר הֵנָּה דְכַתִּיב (דְּבָרִים כ"ב:ט') פֶּן תִּקְדַּשׁ וְאֶמְרִינן (חֲלוּן דָּף קטו.) פֶּן תִּוקַד אֲשׁ: וּהִ"ה לְעַרְלָה בְּשִׁתִּים שְׂאֶסוּרִי אֶסוּר הֵנָּה וְאִין הֵסֵר לְאֶסוּרִי אֲבָל אִין לִימַר בַּהּ דְאֶסוּרִי אֶסוּר עוֹלָם שְׁהִי לְאַחַר ג' שָׁנִים הִתְקַה: אֶמַר לֶהּ הֵהוּא מְדַרְבְּנָן אִין ה"נ דְמַשְׁרַת פִּי אִתָּא לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר וְאֵלֶכָּא דְרַבְּנִין וְרַבִּי אֲבִהוּ כִי

בַּשְּׁלֵמָה לְדִידִי דְאִמִּינָא דְכָכַל אֶסוּרִין שְׂפִתּוֹרָה נְמִי הֵסֵר מַצְטַרֶּף

בַּשְּׁלֵמָה לְדִידִי דְאִמִּינָא מְשׁוּם דְאֶכָּא כְּזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס פִּי נִפְיֵשׁ חֲלוּן וְאִין לֹא אֶמְרִינן דְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאִיסוּר, כְּגוֹן דְנִפְיֵשׁ חוּלִין. אֱלָא לְדִידְךָ דְאֶמְרַת מְשׁוּם דְאִיכָּא כְּזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס — פִּי נִפְיֵשׁ חוּלִין מֵאִי הָיוּ? א"אֲמַר לִיהַּ: הֵנַח לְתַרּוּמָה בְּזִמָּן הָיָה דְרַבְּנִין. **אֲמַר לִיהַּ אֲבִי: מִמָּאִי דְהָאִי "מִשְׁרַת" לְהִיתַר מַצְטַרֶּף לְאִיסוּר הוּא דְאִתָּא? דִּילְמָא לִיתַן טַעַם כְּעִיקָר הוּא דְאִתָּא! וּלְאֲבִי, מַעֲיַקְרָא קָא קוֹשִׁיא לִיהַּ מֵאִי דְקֹאמַר רַב זִימִי, וְקָא מוֹתִיב לִיהַּ כָּל חֲלִין תִּיּוֹבָתָא. הֲדַר אֲמַר לִיהַּ, לִיתַן טַעַם כְּעִיקָר? "בְּתַר דְשִׁנִּי לִיהַּ, אֲמַר לִיהַּ: דִּילְמָא לִיתַן טַעַם כְּעִיקָר הוּא דְאִתָּא? לְכַדְתַּנְיָא: "מִשְׁרַת" לִיתַן טַעַם כְּעִיקָר, שְׂאֵם שְׂרָה עֲנָבִים בְּמִים וְיֵשׁ בָּהֶן טַעַם יָיִן — חֲיִיב. וּמַכָּאֵן אִתָּהּ דִּין כָּל אִיסוּרִין שְׂפִתּוֹרָה.^(א) וּמָה נְזִיר שְׂאִין אִיסוּרוֹ אִיסוּר עוֹלָם, וְאִין אִיסוּרוֹ אִיסוּר הֵנָּה, וְיֵשׁ הִיתַר לְאִיסוּרוֹ — עֲשֶׂה בּוֹ טַעַם כְּעִיקָר. כִּלְאִי הֶכְרֶם, שְׂאִיסוּרִין אִיסוּר עוֹלָם, וְאִיסוּרִין אִיסוּר הֲנֻיָּה, וְאִין הִיתַר לְאִיסוּרִין — אִינוּ דִּין שְׂיַעֲשֶׂה בּוֹ טַעַם כְּעִיקָר?! וְהוּא הָדִין לְעַרְלָה בְּשִׁתִּים.^(ב) אֲמַר לִיהַּ הֵהוּא מְרַבְּנִין: רַבִּי אֲבָהוּ כִי קֹאמַר לְרַבִּי עֲקִיבָא, הִי רַבִּי עֲקִיבָא? אִילֵימָא רַבִּי עֲקִיבָא דְהֶכָּא, דִּתְּנִין: רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר: אֲפִילוֹ שְׂרָה פִּיתוֹ בָּיִין וְיֵשׁ בּוֹ כְּדִי לְצַרֶּף כְּזוּת — חֲיִיב, וּמִמָּאִי? דִּילְמָא הוּא דְאִיכָּא כְּזוּת בְּעִינָא! וְכִי תִימָא: מֵאִי לְמִימַרָא? לְאַפּוֹקִי מִתְּנָא קִמָּא, דְאֶמַר: עַד שְׂיַשְׁתָּה רַב־עִיצִית יִיזן! אֱלָא, רַבִּי עֲקִיבָא דְבְרִייתָא. דִּתְּנָא, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר: נְזִיר שְׂשֻׁרָה פִּתוֹ בָּיִין, וְאָכַל כְּזוּת מִפֶּת וּמִיָּין — חֲיִיב.^(ג) אֲמַר לִיהַּ רַב אַחָא בְרִיהַּ דְרַב אֲוִיָּא לְרַב אֲשִׁי: לְרַבִּי עֲקִיבָא דְקָא מוֹקִים לִיהַּ לְהָאִי "וְכָל מִשְׁרַת" לְהִיתַר מַצְטַרֶּף לְאִיסוּר, לִיתַן טַעַם כְּעִיקָר מְנָא לִיהַּ? יִלְיָהּ מִבְּשָׁר בְּחֻלְב. לָאו טַעַם בְּעַלְמָא הוּא, וְאֶסוּר? הֶכָּא נְמִי לֹא שְׁנָא. וְרַבְּנִין, מִבְּשָׁר בְּחֻלְב לֹא גְמַרְיִנן, דְחִידוּשׁ הוּא. ח"מֵאִי חִידוּשִׁיָּהּ? אִילֵימָא דְהָאִי לְחוּדִיָּה וְהָאִי לְחוּדִיָּה שְׂרִי, וּבִבְהִי הֲדַדִּי אֶסוּר, כִּלְאִים נְמִי: הָאִי לְחוּדִיָּה שְׂרִי וְהָאִי לְחוּדִיָּה שְׂרִי, וּבִבְהִי הֲדַדִּי אֶסוּר! ח"אֱלָא: דָּאִי תֵרוּ לִיהַּ כּוּלִי יוֹמָא בְּחֻלְבָּא — שְׂרִי, וּמִבְשִׁיל לִיהַּ בְּשׁוּלִי — אֶסוּר. וְרַבִּי עֲקִיבָא נְמִי, בְּשָׁר בְּחֻלְב חִידוּשׁ הוּא? אֱלָא**

יִלְיָהּ

לְמֵאִי דְאוּקְמַת לְפִרְשֵׁ דְמַרְי מִין בְּמִינוּ וְאִין בּוֹ נִתְּנִי טַעַם מֵאִי חֲשִׁיא לִיהַּ וְהָא מִין בְּמִינוּ דְאֶזְרִיתָא בְּרַבָּא בְּטוּל וְשְׁפִיר אִיכָּא תְּרִי טַעֲמִי לְהִתְיָרָא רַבִּיהַּ וְשְׂאֵנִי אוֹמַר [וְתַרְן] דְאֵס אִיתָא דְכְּזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס דְאֶזְרִינָא בְּמִין בְּשְׂאִינוּ מִינוּ גַם מִין בְּמִינוּ אִין לְתַלּוּת לְהַקֵּל עַל יְדֵי סָמָךְ רַבִּיהַּ דְלִין הוּא שְׁחַמְמִירוֹ בּוֹ חֲכָמִים כְּעִין חוּמְרָא מִין בְּשְׂאִינוּ מִינוּ וְהִיהַּ קֶשֶׁה לְר"י נְמִי דְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר בְּשְׂאִינוּ מִינוּ שְׁנֵשׁ לָהֶן לְחֲכָמִים לְהַחְמִיר וְאוֹמַר הַרמ"ר דְלֹא דְמִי דְחוּיב כְּזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס שְׁיִךְ קֶצֶת גַם מִין בְּמִינוּ פִּינִין שְׁהוּא אוֹכֵל קֶצֶת מִן הָאֶסוּר דְאֵס הִיהַּ נִכְר הִיהַּ חֵיב עָלָיו מִן הַתּוֹרָה פִּינִין דְכְּזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס דְאֶזְרִיתָא אֲבָל הֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר דְלֹא שְׁיִךְ לְעוֹלָם בְּנִפְיֵשׁ חֲלוּן שְׂאֲפִלוֹ אֵס הִיהַּ נִכְר לֹא הִיהַּ חֵיב מִן הַתּוֹרָה: **אֱלָא** הֵנַח לְתַרּוּמָה בְּזִמָּן הָיָה דְרַבְּנִין [אֱלָא] מִמָּאִי דְהָאִי מַשְׁרַת לְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר דְלֵמָּא לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר [אֲבָל] הֵש"ס הַפְּסִיק לְהַקְשׁוֹת וְלֵאכֵּי מַעֲקָרָא קֶשֶׁה לִיהַּ הָאִי דְרַב זִימִי וְאוֹתִיב לִיהַּ כָּל הֵנָךְ תִּיּוֹבָתָא כְּלִימַר דְאֲפִילוֹ בְּשְׂאָר אֶסוּרִי בְּעִינִי לְמִימַר דְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר [וְהֵדֵר] אֶמַר לֶהּ לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר כְּלִימַר וְעַתָּה ר"ל דְבַשׁוּם מְקוּם לֹא נִלְמַד דְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר וּמַשְׁנִי לְבִתַּר דְשִׁנִּי לִיהַּ [וּמִיחִי] לִיהַּ רַב זִימִי רִאִיוֹתָיו [אִזן] הִזְהִה לוֹ וּמַקְשָׁה לוֹ [מְנָא] לִיהַּ מִעוֹן לְרַב זִימִי לְשׁוּם תִּנְא דְאִתִּי מַשְׁרַת לְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר דְלֵמָּא לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר: **שְׂרָה עֲנָבִים כּוֹי** כָּאן אִין כְּתוּבָה בְּסִפְרִים דְתַנְיָא אֱלָא נִרְאֶה שְׁכָל זֶה מְדַבְּרִי אֲבִי שְׁלֹא הִיהַּ יוֹדַע הַבְּרִיתָא פִּינִין דְקָא מִתְּמַשׁ לְעִיל וְכּזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס דְאֶזְרִיתָא מַשְׁמַע דְלִידִידָה הָיוּ כְּזוּת בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס דְרַבְּנִין וּכ"ס טַעַם כְּעֵקֶר דְרַבְּנִין וּמִיָּהוּ לְפִי מֵאִי דְפִרְשִׁית נִיחָא: **שְׂאִין** אֶסוּרוֹ אֶסוּר עוֹלָם דְקַתֵּם מְזִירוֹת לִי יוֹם וְאִין אֶסוּרוֹ אֶסוּר הֵנָּה דְתַנְיָא (עִירוּבִין דָּף כו:) מַעֲרְכִין לְגִזִּיר בָּיִין וְיֵשׁ הֵסֵר: **וְהוּא** הָדִין לְעַרְלָה בְּשִׁתִּים פִּי' הוּקְנַטְרַם שְׂאֶסוּרוֹ אֶסוּר הֵנָּה וְאִין הֵסֵר לְאֶסוּרוֹ תוֹךְ שְׁלֹשׁ שָׁל עַרְלָה לֹא יִתֵּרוּ לְעוֹלָם וּנ"ל דְנִדְאִי אֶסוּרוֹ אֶסוּר עוֹלָם אֲבָל יֵשׁ הֵסֵר לְאֶסוּרִי כִּמּוֹ בְּשָׁנָה הַרְבִּיעִית דְאִחְלָה וְהֵדֵר אֲכִלָּה שְׁנֵשׁ לוֹ תַקְנָה לְפִירוֹת ע"י פְּדִינִין כְּמַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁאֵע"פ

שְׂבָחוּ מִפְּרָשׁ עַרְלָה וּה"ר יוֹם טוֹב בֶּן הַרַב ר' יִהוּדָה פִּרֵּשׁ שְׁנֵשׁ הֵסֵר לְאֶסוּרוֹ שְׁמַתַר לְגֵרַם אֶסוּרִי כְּגוֹן לְנֻטַּע אֵילָן אֶף אֵס יִהְיֶה עַרְלָה מִשְׁא"כ בְּכִלְאִי הֶכְרֶם וְכֵן מֵתַר לְאֵדֶם לְדַר בְּגִזִּיר: **הוּא דְאֶמַר כִּר'** עֲקִיבָא דְאִית לִיהַּ הֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר לְגִזִּיר מִמַּשְׁרַת וְהִהוּא דְדַרַּשׁ מִמַּשְׁרַת לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר רַבְּנִין הִיא: **וְיֵשׁ בּוֹ כְּדִי לְצַרֶּף כְּזוּת חֵיב** הִיהַּ סְבוּר הַפְּרוּשׁ לְצַרֶּף מִפֶּת וּמִיָּין דִּילְמָא מִיָּין לְחוּזָה וְזוּקָא שְׁנֵשׁ בּוֹ כְּזוּת יָיִן בְּלוּע בְּתוֹךְ הַפֶּת וְגַרְיִךְ צְרִיף לְאִסְפוֹ

יַחַד לְפִי שְׁהוּא בְּלוּע: **וְכִי תִימָא מֵאִי לְמִימַרָא** פִּרוּשׁ דְאִי טַעַם כְּעֵקֶר אִתָּא לֹאשְׁמוּעִינן בְּשְׂאָר אֶסוּר נְמִי: **לְאַפּוֹקִי מִת"ק** דְאֶמַר עַד שְׂיַשְׁתָּה רַב־עִיצִית יִיזן וְר'

עֲקִיבָא אֲשְׁמוּעִי' בְּגִזִּיר לִימַר דְחֵיב בְּכּזוּת: **אֱלָא ר"ע דְבְרִיתָא** דְמַפְרֵשׁ בַּהּ בְּהַדְיָא מִפֶּת וּמִיָּין מַעֲתָה גַם בְּמַתְנִי' פִּי' **הִכִּי: טַעַם** כְּעֵקֶר מַפְזָלָה וְאֵס תֵּאמַר וְדֵלְמָא לִית לֶהּ וְיֵשׁ לִימַר דְנִדְאִי אִי לֹא דְשְׁמַעִינן מִקְרָא אַחֲרִינָא טַעַם כְּעֵקֶר לֹא הִנֵּה מוֹקִי מַשְׁרַת לְהֵסֵר מַצְטַרֶּף לְאֶסוּר דְטַפְּי הִנֵּה מְסַתַּבֵּר לְאוּקְמִי מַשְׁרַת לִתְּנִי טַעַם כְּעֵקֶר [פִּינִין] דֵּשׁ בְּאֶסוּר עַצְמוֹ כְּזוּת אֱלָא שְׂאִינוּ בְּעוֹן אֱלָא טַעֲמוֹ מַשּׁוּם הֶכִּי בְּעִי מֵאִתָּה קִרָּא נִפְקָא לֶהּ:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

לז.

 עיין משפּט נר מצוה

א סמג עשין קלג, טוש"ע יו"ד

סי' שלא סעי' ב:

ב מיי' פא' מהל' תרומות הל' כו:

ג מיי' פו"ג מהל' תרומות הל' יד:

ד מיי' פה' מהל' נזירות הל' ד:

ה מיי' פה' מהל' נזירות הל' ה:

ו סמג לאוין קמ, סמג לאוין

קמא, טוש"ע יו"ד סי' פז סעי' א:

ז מיי' פט' מהל' מאכלות אסורות

הל' א:

ח סמג לאוין קמא, טוש"ע יו"ד

סי' רצז סעי' א:

ט מיי' מהל' מאכלות אסורות

הל' ז:

י סמג לאוין קמא, טוש"ע יו"ד

יא מיי' פט' מהל' מאכלות

אסורות הל' יז:

לז:

מַגְעוּלִי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים ובפסחים (דף מד: נס) וליף מפֿשר בקלָב ובכּאן

מקצר לומר מגעולי עובדי כוכבים מהפסחים (דף מד: נס) וליף מפֿשר בקלָב ובכּאן וְהַקָּסָה ה"ר יוסי איש ירושלים מה לגעולי עובדי כוכבים שֶׁבּן אִין הָפֿר (מצטרף לאסור) וְתֵרֶן דְּבִכּוּלֵּהוּ פְּלִי מִדִּין הַצֵּרִיךְ הַכְּתוּב הַגֵּעֵלָה אִף לֹאִתָּן שְׁנִבְלָעִין מִיּוֹן הַנֶּאֱסָרוּ מִיָּרִי וְיִשְׁרָאֵל לֹהֶשֶׁמֶשׁ בָּהֶן דְּקָרָא בְּכּוּלֵּהוּ פְּלִים כְּתִיב וְאִתָּן פְּלִים שְׁהַמְדִּינִים בְּשֵׁלִי בָּהֶן וְיֵן הָיִ אִסִּירִי לְמִיָּרִי וְיִשְׁרָאֵל דֹּאכּוּלָם חֲמֵר רַחֲמֵנָא תַעֲבִירוּ בְּאֵשׁ: **נּוֹתָן טַעַם** לפֿגֶם מִתֵּר בְּדִאֲמִרֵין בֶּפ' בְּתֵרָא דע"ו (דף סז:): נְבִילָה שְׂאִינָה רֹאמִיה לְגַר אִינָה קִרְמִיה נְבִילָה וְהִכָּא הַכְּתוּב אִוסֵר: **דְּלֵאִו** נותן טעם לפֿגֶם הוא וּלְרַבֵּנּוּ דִאֲמָרִי חֲדוּשׁ הוּא אִי אֶפְשָׁר דְּלֵא פֿגְמָה [פֿרתא] וְהִנֵּה לִיה לְמִימֵר כִּי הִיכִי דִפְגַּמּוּ מִרְבָּה שְׂרִי רַחֲמֵנָא אִפִּי' פֿגֶם מוּעָט נָמִי שְׂרִי: **לר"ע** נְמִי דְמוּחִי לְהֵאִי מִשְׁרַת לְהֵתֵר מַצְטָרֵף לְאִסוּר לִימָא מִכָּאן אִתָּה דּוֹ לָכַל [ובו'] וְאִמְאִי קֹאמֵר לְעִיל

חוּן מֵאִסוּרִי מִיָּר: **שְׂאָם** פֿסוּלָה הִיא תַפְסֵל פֿרוֹשׁ שְׁלָמִים שְׁנָנְעוּ בְּחֻטָּאת אִס הַחֻטָּאת פֿסוּלָה בְּפִגּוּל בְּנוֹתֵר גַּם הַשְּׁלָמִים נִפְסְלוּ: **תֹּאכַל** זֹאת נִבְלָעָה בְּחֹמֶר שֶׁבֶּה דֹחֲרִי בִּהְנֶה וּלְפָנִים מִן הַקִּלְעִים וְלִיּוֹם וְלֵילָה בְּדִין חֻטָּאת וּלְסַפְרִים דְּגָרָסִי בְּחֹמֶר שֶׁבֶּהן מִשְׁמַע דִּישׁ חוֹמֶרָא בְּשְׁלָמִים שְׂאִינָה בְּחֻטָּאת וְתַמְצָאִס בְּגוֹן שְׁנִשְׁחַטּוּ הַשְּׁלָמִים מֵאֲתַמּוּל דְּזִמֵּן הַשְּׁלָמִים עַד [הַלֵּילָה] וְלֹא יוֹתֵר וְהַחֻטָּאת שְׁנִשְׁחַטָּה הַיּוֹם וּמֵנָּה כֹּל הַלֵּילָה וְעַתָּה תֹּאכַל הַחֻטָּאת בְּחֹמֶר הַשְּׁלָמִים הָרִי גַלִּי רַחֲמֵנָא בְּחֻטָּאת דִּהִפֵּר מַצְטָרֵף לְאִסוּר דְּמִי לֹא עֲסָקִינוּ דְּנִבְלַע חֲצִי וְזִית שְׁמֹן בְּתוֹךְ חֲצִי וְזִית דִּשְׁלָמִים שְׁהָרִי לְהִכִּי אֲצַטְרִיךְ דְּלִטַעַם כְּעָקֵר הָא בְּבֵר וְלִפִּי' מַגְעוּלִי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים בְּכָל אִסוּרִים: ה"ג וְרַבֵּנּוּ מַצְרַךְ צְרִיכִי כּוּי: **אָלֵא** הָא דְתֵנְיָא מִכַּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֵּפּוּ הַיִּזוּ וְאע"ג דְּדִקְדָּשִׁינוּ לִיה לְעִיל (נִזִּיר דף לד:): בְּכָלֵל וּפְרָט הִכָּא דְרִישׁ מַדְכֵּיב מִכָּל אִפִּי לְמֹאן דְּלֹא דְרִישׁ כֹּל מִכָּל דְּרִישׁ [אִי נָמִי] אִף ר"ע דְרִישׁ [מִכָּל]: **הֵתֵר** לְאִסוּר חֲצִי וְזִית חֲרַטָּ וְחֲצִי וְזִית מִפֶּת בּוֹיחַ דְּנוֹקָא: **אָפִילוּ** בּוֹהַ אַחֵר זֶה וּבְלִבְד שְׂיֵהָא בְּתוֹךְ כְּזִי אִכִּילַת פֿרָס:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

[מגעולי עובדי כוכבים] דְּחִמְרָה

⁽ⁿ⁾יְלִיף מַגְיַעוּלִי גוֹיִם, דִאָּמֵר רַחֲמֵנָא: **"כָּל דְּבֵר אֲשֶׁר יִבֹּא בְּאִשׁ", לְמִימָרָא דִאָּסִירִי. גִּיעוּלִי** גוֹיִם לֹאֹו טַעֲמָא בְּעֵלְמָא הוּא וְאִסוּר, הִכָּא נָמִי לֹא שָׁנֵא. ^א"וּלְרַבֵּנּוּ נָמִי תִיפּוּק לְהוּ מַגְיַעוּלִי גוֹיִם? אָמֵר לִיָּה: הֵתֵם חֲדוּשׁ הוּא. דְּהָא בְּכָל הַתּוֹרָה כּוּלָּה נּוֹתָן טַעַם לְפִגְם מוּתֵר, וְגַבִּי גִיעוּלִי גוֹיִם אָסוּר. ^{דחב)}וּלְרַבִּי עֲקִיבָא נָמִי הָא חֲדוּשׁ הוּא! אָמֵר רַב הוּנָא פֵּר חֲזִיָּא: לֹא אָסְרָה תּוֹרָה אֱלֹא לְקַדִּירָה בֵּת יוֹמָא, דְּלֹאֹו נּוֹתָן טַעַם לְפִגְם הוּא. וְרַבֵּנּוּ? קַדִּירָה בֵּת יוֹמָא נָמִי, אִי אֶפְשָׁר דְּלֵא פֿגְמָה פּוֹרְתָא. אָמֵר לִיָּה רַב אַחָא בְּרִיה דְּרַב אֲוִיָּא לְרַב אֲשִׁי: מִדְּרַבֵּנוּ נִשְׁמַע לְרַבִּי עֲקִיבָא. לֹאֹו אָמְרִי רַבֵּנּוּ הֵאִי "מִשְׁרַת" — לִיתָן טַעַם בְּעִיָּקֵר, וּמִכָּאן אִתָּה דּוֹ לָכַל אִיסוּרִין שְׁבִיתוּרָה. לְרַבִּי עֲקִיבָא נָמִי, דְּקָא מוּרְקִים לִיָּה לְהֵאִי "מִשְׁרַת" לְהֵיתֵר מַצְטָרֵף לְאִיסוּר — לִימָא מִכָּאן אִתָּה דּוֹ לָכַל אִיסוּרִין שְׁבִיתוּרָה! ^{א)}אָמֵר לִיָּה: מִשּׁוּם דְּהוּי נְזִיר וְחֻטָּאת שְׁנִי כְּתוּבִין הִבָּאִין כְּאַחַד אִין מְלַמְדִין: נְזִיר — הָא דִאָּמְרֵן. חֻטָּאת מֵאִי הִיא? ⁽ⁿ⁾דְּתֵנְיָא: **"כָּל אֲשֶׁר יַגַּע בְּבִשְׂרָה יִקְדָּשׁ"**. יָכוֹל אֶפִּילוּ **שְׂלֵא בָּלַע** — תִּלְמוּד לּוֹמֵר: **"בְּבִשְׂרָה", עַד שְׂיִבְלַע בְּבִשְׂרָה. "וַיִּקְדָּשׁ"** — לְהִיּוֹת כְּמוֹהַ, שְׂאָם פֿסוּלָה הִיא — יִפְסֵל, וְאִם כְּשָׂרָה — תֹּאכַל בְּחִמּוּר שְׁבִיָּה. וְרַבֵּנּוּ: צְרִיכִי, דְּאִי כְּתַב רַחֲמֵנָא גַבִּי חֻטָּאת, הֵוָּה אֲמִינָא: נְזִיר לֹא אִתִּי מִינָהּ, מִשּׁוּם דְּנְזִיר מְקַדָּשִׁים לֹא יִלְפִינּוּ. וְאִי כְּתַב רַחֲמֵנָא גַבִּי נְזִיר, הֵוָּה אֲמִינָא: מִנְזִיר לֹא יִלְפִינּוּ, מִשּׁוּם דְּחִמִּיר אִיסוּרִיָּה, דִאֶפִּילוּ חֲרָצוֹן אָסִיר לִיָּה, הִלְפָּה לֹא אִתִּיָּא מִינָיָה. ⁽ⁿ⁾וְרַבִּי עֲקִיבָא אָמֵר לָהּ: לְמֵאִי צְרִיכִי? **בְּשִׁלְמָא** אִי כְּתַב רַחֲמֵנָא חֻטָּאת, לֹא גָמֵר נְזִיר מִינָהּ — דְּחוּלִין מְקַדָּשִׁים לֹא גָמְרִינוּ. אֱלֹא לְכַתּוּב רַחֲמֵנָא בְּנִזִּיר, וְתִיתִי חֻטָּאת מִינָיָה, דְּהָא כָּל אִיסוּרִין שְׁבִיתוּרָה קָא גָמְרִי מִנְזִיר. וְרַבֵּנּוּ אָמְרִי לָהּ: חֻטָּאת לְהֵיתֵר מַצְטָרֵף לְאִיסוּר, וְחוּלִין מְקַדָּשִׁים לֹא גָמְרִינוּ. וי"מִשְׁרַת" — לִיתָן טַעַם בְּעִיָּקֵר, מִכָּאן אִתָּה דּוֹ לָכַל אִיסוּרִין שְׁבִיתוּרָה. ⁽ⁿ⁾וְרַבִּי עֲקִיבָא, תְּרוּוּיָהוּ לְהֵיתֵר מַצְטָרֵף לְאִיסוּר, וְהוּוּ לְהוּ שְׁנִי כְּתוּבִין הִבָּאִין כְּאַחַד, וְכָל שְׁנִי כְּתוּבִין הִבָּאִים כְּאַחַד — אִין מְלַמְדִין. "אָמֵר לִיָּה רַב אֲשִׁי לְרַב כְּהֵנָּא: אָלֵא הָא דְתֵנְיָא: **"מִכַּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֵּפּוּ הַיִּזוּ", לִימִיד עַל אִיסוּרֵי נְזִיר שְׁהֵן מַצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, לְרַבִּי עֲקִיבָא, הַשְׁתָּא יֵשׁ לּוֹמֵר הֵיתֵר מַצְטָרֵף לְאִיסוּר, אִיסוּר לְאִיסוּר מַבְּעִיא? "אָמֵר לִיָּה: הֵיתֵר לְאִיסוּר — בְּבֵת אַחַת, אִיסוּר לְאִיסוּר — אֶפִּילוּ בּוֹהַ אַחֵר זֶה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן**

דְּלִית

תּוֹרָה בְּכָלִי מְדִין כֹּל דְּבֵר אֲשֶׁר יִבֹּא בְּאֵשׁ וְגו' וְאִמְאִי וְהָא לִיכָּא בִּהּוּ אֱלֹא טַעַם אָסוּר שְׁנִתְבַּשֵּׁל בָּהֶן אֱלֹא לְמִימָרָא דִאִסוּר דְּנוֹתָן טַעַם כְּעָקֵר: דְּהָא כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָּה נּוֹתָן טַעַם לְפִגְם מִתֵּר דְּגַמְרִי' לֹה מִנְבִּילָה דִאָּמֵר מֵר (ע"ו דף סז:): הִקְרֹאמִיה לְגַר קִרְמִיה נְבִילָה וְשְׂאִינָה רֹאמִיה לְגַר אִינָה קִרְמִיה נְבִילָה וּמִתַּרְת דְּכָל דְּנוֹתָן טַעַם לְפִגְם מִתֵּר: וְלְרַבִּי עֲקִיבָא נָמִי הָא חֲדוּשׁ הוּא וְהִכִּי יַגְמִרֵין מֵנָּה: אָמֵר רַב הוּנָא בֵּר חִיָּא לֹא נִצְרַכָּה לְרִי עֲקִיבָא כֹּל דְּבֵר אֲשֶׁר יִבֹּא בְּאֵשׁ וְגו' אֱלֹא לְקַדְקָה בֵּת יוֹמָא דְּלֹאֹו נ"ט לְפִגְם הוּא וְלֹאֹו חֲדוּשׁ הוּא וְהוֹאִיל וְלֹאֹו חֲדוּשׁ הוּא וּמִתַּסֵּר בִּיה טַעַם כְּעָקֵר יַגְמִרֵין מֵנָּה לְשֹׁאֵר אִסוּרִין שְׁבִיתוּרָה: וְרַבֵּנּוּ דְּלֹא יִלְפִי מֵנָּה סְבָרִי אִי אֶפְשָׁר דְּלֹא פֿגְמָה בְּרַתָּא וְחֲדוּשׁ הוּא: אָמֵר לִיה רַב אַחָא בְּרַיָּה דְּרַב אֲוִיָּא לְרַב אֲשִׁי מ"ט אֲמַרְתָּ לר"ע לִית לֶה בְּשֹׁאֵר אִסוּרִין שְׁבִיתוּרָה דִּהִתֵּר מַצְטָרֵף לְאִסוּר מַדְרַבֵּנוּ נִשְׁמַע לר"ע כּוּי: חֻטָּאת מֵאִי הִיא' דְּתֵנְיָא כֹּל אֲשֶׁר יַגַּע בְּבִשְׂרָה יָכוֹל חָפְלוּ לֹא בָּלַע ת"ל בְּבִשְׂרָה וְקִדָּשׁ לְהִיּוֹת כְּמוֹהַ שְׂאָם פֿסוּלָה הִיא תַפְסֵל שְׂאָם הַחֻטָּאת פֿסוּלָה בְּגוֹן שְׁעִבֵר עָלִיו לֵילָה וְיּוֹם וְנִתְבַּשֵּׁל בּוֹ בִּשַׁר שְׁלָמִים וְהָא בְּשַׁר שְׁלָמִים אָסוּר כְּמוֹהוּ: וְאִם בְּשַׂרָה שְׁלֹא עֵבֵר אִיתּוּ הַיּוֹם תֹּאכַל בְּחִמּוּר שְׁבִיחֻטָּאת לְפָנִים מִן הַקִּלְעִים לְזֹחֲרִי כִּהְנֶה לְיוֹם וְלֵילָה בְּלִבְד: כְּתוּב בְּסַפְרִים לְרַבֵּנּוּ תַפּוּק לֵהוּ לְהִתֵּר מַצְטָרֵף לְאִסוּר מַחֻטָּאת הֵתֵם נָמִי לנ"ט לְפִגְם הוּא דִאֲתָא וְאב"א לְנוֹתָן טַעַם כְּעָקֵר וּמַצְרַךְ צְרִיכִי לֶה דִּאִי כְּתַב רַחֲמֵנָא כּוּי וְהִכִּי פֿרוּשׁוּ וְרַבֵּנּוּ תַפּוּק לֵהוּ לְשֹׁאֵר אִסוּרִין שְׁבִיתוּרָה שְׂיֵהָא הִפֵּר מַצְטָרֵף לְאִסוּר מַחֻטָּאת דְּמֵה מַצְנוֹ בְּחֻטָּאת שְׁהִתֵּר מַצְטָרְפַת לְאִסוּר כְּדִאֲמִרִינוּ בְּבִשְׂרָה שְׁבִלַע הִימָנָה וּה"ה נָמִי לְשֹׁאֵר אִסוּרִין שְׁבִיתוּרָה הֵתֵם נָמִי לְגַבִּי חֻטָּאת לְנוֹתָן טַעַם לְפִגְם הוּא דִאֲתָא וְאִי אֲמַרְתָּ אִי מִשּׁוּם נּוֹתָן טַעַם לְפִגְם הָא בְּבֵר שְׁמַעִינוּ לִיָּה מִנְבִּילָה חֲדָא בְּמַבְשֵׁל וְחֲדָא בְּחִי דִּהֵהוּא דְּנִבְלָה אִשְׁמוּעִינוּ בְּמִידִי דְּמַבְשֵׁל שְׂאָם בְּשַׁל בְּשַׁר שְׁחוּטָה בְּכָלִי שְׁנִתְבַּשֵּׁל בּוֹ בְּשַׁר [נְבִילָה] וְנוֹתָן טַעַם בּוֹ הוּא מִתֵּר דְּנוֹתָן טַעַם לְפִגְם הוּא וּמִתֵּר. וְאִשְׁמוּעִינוּ נָמִי גַבִּי חֻטָּאת בְּבִשַׁר חֻטָּאת מַבְשֵׁלַת וּבְבִשַׁר חִי דִאֶפִּילוּ יַגַּע בְּשַׁר שְׁלָמִים שְׂאִינוּ מַבְשֵׁל בְּכָלִי שְׁנִתְבַּשֵּׁל בּוֹ חֻטָּאת (הוּא) אִוּ בְּבִשַׁר

הוּא דִאֲתָא וְאִי אֲמַרְתָּ אִם כּוֹ הוּוּ לֵהוּ ב' כְּתוּבִין הִבָּאִין כְּאַחַד וְלֹא יִלְמַד מֵהֶן לְשֹׁאֵר אִסוּרִין שְׁבִיתוּבִין הֵהוּ מַצְרַךְ צְרִיכִי לֶה דִּאִי כְּתַב רַחֲמֵנָא גַבִּי חֻטָּאת דְּנוֹתָן טַעַם כְּעָקֵר לֹא אִתִּי נְזִיר מֵנָּה מִשּׁוּם דְּנְזִיר כּוּי: וְאִית דְּרִישׁ מִינָהּ דְּנְזִיר וְזִית חֲרַטָּ וְזִית מִפֶּת בּוֹיחַ דְּנוֹקָא: **אָפִילוּ** בּוֹהַ אַחֵר זֶה וּבְלִבְד שְׂיֵהָא בְּתוֹךְ כְּזִי אִכִּילַת פֿרָס:

עין משפט נר מצוה	
א סמג לאוין קמא, סמג לאוין קמא, טוש"ע יו"ד סי' קכב סעי' א:	
ב מיו' מ"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ב: אסורות הל' ג: מיו' פט"ו מהל' מאכלות אסורות הל' כח:	
ד סמג לאוין קמא, טוש"ע יו"ד סי' קכב סעי' ב:	
ה מיו' מ"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ב:	
ו מיו' פח' מהל' מעשה הקרבנות הל' יז:	
ז מיו' פח' מהל' מעשה הקרבנות הל' יז:	
ח מיו' פח' מהל' נזירות הל' ג:	
ט מיו' פח' מהל' נזירות הל' ג:	

מסורת הש"ס
א עבודה זרה סז:
ב עבודה זרה סז: עבודה זרה עה:
ג זבחים כג: שבועות כו: פסחים כו: סנהדרין סז: יומא ס, זבחים מו: סנהדרין מה: זבחים נז: סנהדרין עב: חולין סא: גיטין עו: חולין קיז: קידושין נח: ערכין יד: עבודה זרה נד: קידושין לז: בכורות מט: קידושין מב: מעילה יא: קידושין לד: כריתות ו.
ד פסחים מה: ספרא צו פרשה ד ה: ספרא צו פרק ג ו.
ה פסחים מה.
ו חולין סא: קידושין כד: חולין קיג:
תורה אור השלם
כַּלְדָּאֵר אֲשֶׁר־יבֹא בְּאֵשׁ תַעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְשָׂהָר אִדּ בְּמִי נִדְּהָ יִתְחַטֵּא וְכָל אֲשֶׁר לֹא־יָבֹא בְּאֵשׁ תַעֲבִירוּ בְּמִים [במדבר לא, כג] מִיּוֹן וְשָׂכָר נְזִיר חֲמִץ וְיֵן וְחֲמִץ שָׂכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכַל־מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לְחִים וּיְבִשִׁים לֹא יֹאכַל [במדבר ו, ג] כַּל אֲשֶׁר־יַגַּע בְּבִשְׂרָה יִקְדָּשׁ וְאֲשֶׁר יִזְהַ מִדְּמָה עַל־הַפֶּגֶד אֲשֶׁר יִזְהַ עָלָיו תִּכְבַּס בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ [ויקרא ו, כ] כַּל יְמֵי נְזִרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֵּפּוּ הַיִּזוּ מִסְרָצִים וְעַד־גַּ' לֹא יֹאכַל [במדבר ו, ד]

 מסורת הש"ס
א לקמן מוטנ; סנהדרין ד.; חולין עב.
ב משנה שבת
ג סוטה טו;; משנה סוטה; במדבר רבה
תורה אור השלם

כל ימי נזרו מפל אשר יעשה מנפון היין מחרצנים ועד"ג לא יאכל [במדבר ו, ד]

מינו ושכר נזיר חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה וכל־משרת ענבים לא ישתה וצנבים לחים יובשים לא יאכל [במדבר ו, ג]

יין ושכר אל־תשת אמה ובגיד אתך בבאכם אל־אהל מועד ולא תתנו חטת עולם לדורותיכם [ויקרא י, ט]

ועל כל־נפשת מות לא יבא לאביו ולאמו לא ישקא [ויקרא כא, יא]

כי נפש הבשר בדם הוא ואני נתתיו לכם על־המזבח לכפר על־נפשותיכם כי־הדם הוא בנפש [ויקרא יז, יא]

וצנה הכהן ושחט את־הצפור האחת אל־בלי־חרש על־מים חיים [ויקרא יז, ה]

ורכי שְׁמֵעוּן דְּלִית לִיה צְרוּף אִפִּי' בְּכַל שְׁהאָל מַחֲבַד בְּדִאמְרִי' בְּפִרְקוֹן דְּלָעִיל (נזיר

דף 7.) דְּקֶסֶבֶר ר"ט כַּל שְׁהאָל לְמַכּוּת וְלֹא אִמְרוּ בְּזִית אֲלֵא לַעֲנֵן קִרְבָּן: עַד אֲפִיר מַכְּלֵן בְּגוֹן דְּאִמֵר הָרִינִי נְזִיר סָתַם וּפְרָשִׁינָן לְעִיל (נזיר דף

ג:) דְּמַשְׁמַע מִן הַטְּמֵאָה וּמִן הַתְּלַחַת וּמִן הַיֵּין וְאֵלֹו לְרַבֵּן אִפִּי' לֹא נֹר אֲלֵא מֵאֲחַת חַיִּב בְּכַלְן:

כַּל רְבִיעִיּוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה בְּגוֹן רְבִיעִית דָּם שְׁמַטְמֵא בְּאֵחֶל אֵין הֶסֶר מַצְטַרֵף לֹאסוּר שְׁאִין אֶחָד מִכָּל הַמַּשְׁקִין מַצְטַרֵף עִמָּה לְרְבִיעִית חוּץ מִרְבִּיעִית שֶׁל נְזִיר כּוּ: לְרַבִּי יוֹחָנָן נָמִי מְרַבִּי לִיה לְאֶכְלִים שְׁבַנְזִיר בְּגוֹן חֲרָצָן וְגַן וְעַבֵּד שְׁמַצְטַרֵף דָּבָר אַחֵר עִמָּהֵן בְּבִזּוֹת: וְר' אֲלֶעָזָר מַשְׁקִין אֵין מַצְטַרְפִּין מִשּׁוּם דְּבִיזִיה מִפְּרָשׁ קִרָא אֲבָל בְּמִינֵי אֲחֵרִינָא בְּגוֹן בְּאֶכְלִין אֵין הֶסֶר מַצְטַרֵף עִמָּהֵן: א"ר **אֲלֶעָזָר עָשָׂר רְבִיעִיּוֹת** הֵן בִּיעֲשֶׂהָ מִקּוֹמוֹת נִתְּנָה בִּזָּן תּוֹרָה שְׁעוֹר רְבִיעִית: חֲמֵשׁ סַמְקָתָא יֵין וְגַם: וְחֲמֵשׁ חוֹרְתָא מִיִּם וְשִׁמְן:

סִימָנָא לְגִרְסָא נְזִיר וְעִשָּׂה פֶסַח כּוּ: ד' כּוֹסוֹת הֵלְלוּ שְׁתַּקְנוּ וְכַתְּמִים צִרִיךְ שֶׁיֵּאָדָּא בֵּין בִּזָּן רְבִיעִית לֹג יֵין חֵי דְהֵינּוּ בִיצָה וּמַחְצָה בְּדִי שְׁיִמְצַנְנוּ וַיַּעֲמֹוד כַּל רַבַּע רְבִיעִית שְׂבֹו בְּדִי רְבִיעִית וּבְגוֹן דְּדָרִי עַל חַד תִּלְתָּא מִיָּא בְּדַמְפְּרָשׁ הָתָם: שְׁאִירוּ

שְׁתֵּה רְבִיעִית יֵין אֵל יוֹרָה בְּדִכְתִּיב יֵין וְשֹׁכֵר אֵל אֵל תִּשָּׁת וּסְמִיךְ לָהּ וְלִבְדִּיל וְלִהְיוֹתָ (וַיִּקְרָא י"ט): דְּמַשְׁמַע דְּלַעֲנֵן הוֹרָאָה נָמִי לֹא יִשְׁתֵּה: וְנִכְנָם לְמַקְדָּשׁ חַיִּב מִשּׁוּם שְׁנָאִמֵר יֵין וְשֹׁכֵר אֵל תִּשָּׁת וְגו': **וְעַל כֵּן נִפְשַׁת מַת** לֹא יִבֹא דְמַשְׁמַע מִשְׁנֵי מַתִּים רְבִיעִית קָרִי לָהּ נִפְשָׁ בְּדִאמְרִי' הָתָם (שְׁבַת דף לא:): רְבִיעִית דָּם נִתְּנִי בָכֶם וְהָא דְמַשְׁמַע לִיה הִבָּא רְבִיעִית דָּם הַיִּצְאָה מִשְׁנֵי מַתִּים לֹאֹו זִנְקָא לִיה דְּהָכִי הוּא מִשּׁוּם דְּבַפְלֹנְתָא לֹא קִמְיִירִי וְכֹן אִמְרִי' בְּסִמְוֶן וְהָא הִבָּא ר"ע הוּא

וְלֹא רַבֵּן בְּדִאמְרִי' בַּפ"ח דְּסַנְהֶדְרִין (דף 7.) דְּאִילוּ לְרַבֵּן אֵינְהּ מַטְמֵאָה רְבִיעִית דָּם שְׁיִצְרָאָה מִן הַמַּת אֲלֵא בְּשִׁינְצָאָה מַמַּת אֶחָד בְּלִבָּד וְהָא דְקָא נָסַב לָהּ הַש"ס אֲלִיבָא דר"ע לֹאֹו זִנְקָא אֲלֵא אִיזִיד דְּאִית בִּהּ רְבִיעִית וְקָא דְרִישׁ בִּהּ קִרָא נָסַב לִיה הַש"ס וְלִדְבָרֵי הַכַּל בְּרְבִיעִית הֵין [שְׁעוֹרָא]: וְחֲמֵשׁ חוֹרְתָא סִימָנָא לְגִרְסָא חִלַּת נְזִיר מְצוּרַע שְׁנַפְסָלוּ בִּשְׁבַת וּה"ג חִלַּת רְבִיעִית שְׁמֵן לַחֲלָה וּכְדִאמְרִי' הָתָם בְּמַם' מַנְחוּת (דף

דְּלִית לִיה צִירוּף, "מַכַּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה", מַאי דְרִישׁ בִּיה? אָמַר לָהּ: הֵהוּא מִיבְּעִי לִיה: לְעוֹלָם אִינּוּ נְזִיר

עַד שְׁיִזִּיר מַכּוֹלָן. אָמַר רַבִּי אַבְהוּ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: כָּל רְבִיעִיּוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, אֵין הֵיתֵר מַצְטַרֵף לְאִיסוּר, חוּץ מִרְבִּיעִית שְׁבַנְזִיר, שְׁהָרִי אָמְרָה תּוֹרָה "מַשְׁרַת".

מַאי אִיכָא בֵין רַבִּי יוֹחָנָן לְרַבִּי אֶלְעָזָר? אִיכָא בִּינְיָיְהוּ, דְרַבִּי יוֹחָנָן מִרַבִּי אֶפִּילוּ אוֹכְלִין, וְרַבִּי אֶלְעָזָר, מַשְׁקִין — אֵין, מִיַּדִּי אַחֲרִינָא — לֹא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: עָשָׂר רְבִיעִיּוֹת הֵן, וְנִקְיִט רַב כְּתָנָא בִּידִיה חֲמֵשׁ סוּמְקָתָא וְחֲמֵשׁ חִיוּרְתָּא. חֲמֵשׁ סוּמְקָתָא: "נְזִיר וְעוֹשֶׂה פֶסַח שְׁהוּרוּ בְּמַקְדָּשׁ וּמַתו". א"ה"י"נְזִיר" — רְבִיעִית יֵין לְנְזִיר. "עוֹשֶׂה פֶסַח" — דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל: אַרְבַּע כּוֹסוֹת הֵלְלוּ צִרִיךְ שְׁיִיחָה בִּהֵן כְּדִי רְבִיעִית. "שְׁהוּרוּ" — שְׁתֵּה רְבִיעִית יֵין אֵל יוֹרָה.

"בְּמַקְדָּשׁ" — שְׁתֵּה רְבִיעִית יֵין וְנִכְנָם לְמַקְדָּשׁ חַיִּיב מִיתָה. ^(טו)"וּמַתו" — דְּתַנָּיָא: מִנֵּין לְרְבִיעִית דָּם שְׁיִוצְאָה מִשְׁנֵי מַתִּים שְׁהִיא מַטְמֵאָה בְּאֵחֶל, שְׁנַאָמַר: **"וְעַל כֵּן נִפְשַׁת מַת** לֹא יִבֹא". ^(טז)"וְחֲמֵשׁ חִיוּרְתָּא: "חִלַּת נְזִיר וּמַצּוּרַע שְׁנַפְסָלוּ בִּשְׁבַת". "חִלַּת" — רְבִיעִית שְׁמֵן לַחֲלָה. "נְזִיר" — רְבִיעִית שְׁמֵן לְנְזִיר. מַצּוּרַע — רְבִיעִית מִיִּם לְמַצּוּרַע. "שְׁנַפְסָלוּ" — דְּתַנּוּ: וּשְׂאָר כָּל הַמַּשְׁקִין פּוֹסְלִין אֶת הַגְּזִיּיָה בְּרְבִיעִית. ^(יז)"בִּשְׁבַּת" — דְּתַנּוּ: וּשְׂאָר כָּל הַמַּשְׁקִין — בְּרְבִיעִית. וּשְׂאָר כָּל הַשּׁוֹפְכִים — בְּרְבִיעִית. ^(יח)וְתוּ

לִיכָא? וְהָאִיכָא: מִרְבִּיעִית נוֹטְלִין לִידִים לְאַחַד וְאַפִּילוּ לְשֹׁנִים. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(יט)וְהָא אִיכָא: הִיָּה מִבִּיא פְּיִילֵי שֶׁל חֶרֶס וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹוג מִיִּם מִן הַפִּיּוֹר, וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: רְבִיעִית. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(כ)וְהָאִיכָא: כִּמָּה מִיִּם נוֹתֵן לְתוֹכָהּ — כָּל שְׁהוּא, רַבִּי זְכַאי אוֹמַר: רְבִיעִית! בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. וְהָאִיכָא מְקוּה! בַּר מִהֵהִיא, דְּבִטְלוּהָ רַבְּנַן.

וְהָאִיכָא מִיִּירִי? וְהָאִיכָא: מִרְבִּיעִית נוֹטְלִין לִידִים לְאַחַד וְאַפִּילוּ לְשֹׁנִים. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(יט)וְהָא אִיכָא: הִיָּה מִבִּיא פְּיִילֵי שֶׁל חֶרֶס וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹוג מִיִּם מִן הַפִּיּוֹר, וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: רְבִיעִית. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(כ)וְהָאִיכָא: כִּמָּה מִיִּם נוֹתֵן לְתוֹכָהּ — כָּל שְׁהוּא, רַבִּי זְכַאי אוֹמַר: רְבִיעִית! בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. וְהָאִיכָא מְקוּה! בַּר מִהֵהִיא, דְּבִטְלוּהָ רַבְּנַן.

וְהָאִיכָא מִיִּירִי? וְהָאִיכָא: מִרְבִּיעִית נוֹטְלִין לִידִים לְאַחַד וְאַפִּילוּ לְשֹׁנִים. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(יט)וְהָא אִיכָא: הִיָּה מִבִּיא פְּיִילֵי שֶׁל חֶרֶס וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹוג מִיִּם מִן הַפִּיּוֹר, וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: רְבִיעִית. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. וְהָאִיכָא מְקוּה! בַּר מִהֵהִיא, דְּבִטְלוּהָ רַבְּנַן.

וְהָאִיכָא מִיִּירִי? וְהָאִיכָא: מִרְבִּיעִית נוֹטְלִין לִידִים לְאַחַד וְאַפִּילוּ לְשֹׁנִים. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(יט)וְהָא אִיכָא: הִיָּה מִבִּיא פְּיִילֵי שֶׁל חֶרֶס וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹוג מִיִּם מִן הַפִּיּוֹר, וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: רְבִיעִית. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. וְהָאִיכָא מְקוּה! בַּר מִהֵהִיא, דְּבִטְלוּהָ רַבְּנַן. וְהָאִיכָא מִיִּירִי? וְהָאִיכָא: מִרְבִּיעִית נוֹטְלִין לִידִים לְאַחַד וְאַפִּילוּ לְשֹׁנִים. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(יט)וְהָא אִיכָא: הִיָּה מִבִּיא פְּיִילֵי שֶׁל חֶרֶס וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹוג מִיִּם מִן הַפִּיּוֹר, וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: רְבִיעִית. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. וְהָאִיכָא מְקוּה! בַּר מִהֵהִיא, דְּבִטְלוּהָ רַבְּנַן. וְהָאִיכָא מִיִּירִי? וְהָאִיכָא: מִרְבִּיעִית נוֹטְלִין לִידִים לְאַחַד וְאַפִּילוּ לְשֹׁנִים. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. ^(יט)וְהָא אִיכָא: הִיָּה מִבִּיא פְּיִילֵי שֶׁל חֶרֶס וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹוג מִיִּם מִן הַפִּיּוֹר, וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: רְבִיעִית. בְּפִלּוּגְתָּא לֹא קָא מִיִּירִי. וְהָאִיכָא מְקוּה! בַּר מִהֵהִיא, דְּבִטְלוּהָ רַבְּנַן.

הַגְּזִיּיָה בְּרְבִיעִית בְּשִׁשְׁתֵּה אֹתוֹן בְּכַדִּי אֲכִילַת פֶּרֶס: כָּל הַשּׁוֹפְכִין אֹתוֹן לִרֵה"ר: וְתוּ לִיבָא וְהָא אִכָּא הָא דְתַנּוּ בְּמַם' יָדִים נוֹטְלִין לִידִים מִרְבִּיעִית לְאַחַד וְאִפִּי' לְשֹׁנִים וְאִע"נ דְּלִית בִּהּ בְּדִי רְבִיעִית לְשֹׁנִי הוֹאִיל וְלִרְאשֻׁן הֵיָה בִּהּ בְּדִי שְׁעוֹר נְטִילָה: בְּפִלְגְתָּא לֹא קִמְיִירִי דְּהָא חֲמַפְלָנִי עָלֵה דְרַבִּי יִסִּי וְאִמְרִי לְאַחַד וְלֹא לְשֹׁנִים: וְהָאִיכָא בְּנִלִי שֶׁל חֶרֶם כְּלִי גְרוּעַ שֶׁל חֶרֶם שְׂבֹו הֵיָה נוֹתֵן עֶפֶר מִקְרַקְעִית הַמַּשְׁבֵּן בְּדִכְתִּיב וּמִן הָעֶפֶר אֲשֶׁר יְהִיָּה בְּקִרְקַע הַמַּשְׁבֵּן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַסּוּטָה וּבְמַסְכַּת סוּטָה (דף טו:): קָאִי: וְהָאִיכָא הָא דְתַנּוּ בְּבִרְכוֹת (דף. כה:): כִּמָּה מִיִּם נוֹתֵן לְתוֹךְ עֶבִיט שֶׁל מִימֵי רַגְלִים כָּל שְׁהוּא: ר' זְכַאי אוֹמַר רְבִיעִית וְהָתָם מִפְּרָשׁ טַעֲמָא דְּמִלְתָּא: וְהָאִיכָא מַקְוָה דְתַנּוּ ר' אֲלֶעָזָר אוֹמַר רְבִיעִית מִיִּם שְׁאֹזְבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמַּקְוָה: דְּבַטְלוּהָ רַבְּנַן וְאִמְרוּ דְּפָחוּת מַג' לָגִין לֹא פָסְלִי: לְשֹׁנָא אַחֲרִינָא וְהָאִיכָא מַקְוָה דְּאִמֵר מַקְוָה הַמְּחִזִּיק רְבִיעִית רָאִי לְהַטְבִּיל בּוּ מַחְטוֹין וְצוּרִיּוֹת בְּדִאמְרִינָן בְּמַסְכַּת פֶּסְחִים בְּפִרְךָ קִמָּא (דף יז:): אָמַר רַב פִּפְאֵי הָא דְאִמְרַתְּ בְּקִרְקַע טְהוּרִין כּוּ' בַר מִנָּה דְּהִיאֵא דְּבַטְלוּהָ רַבְּנַן וְאִמְרִי דְּבָעִינָן אַרְבָּעִים סָאָה אֲפִילוּ לְמַחְטוֹין וְצוּרִיּוֹת בְּדִאמְרִי' בְּחַנְגִּיָּה (דף כא:): הִזָּרָה שְׁמָא יִטְבִּיל מַחְטוֹין וְצוּרִיּוֹת בְּכָלִי שְׁאִין בְּפִיו בְּשִׁפּוּפְקַת הַיּוֹד אֲלֵמָא לְכָל מַלְי בָּעִינָן מַקְוָה שֶׁל מ' סָאָה. לְשֹׁנָא אַחֲרִינָא וְהָאִיכָא מַקְוָה דְתַנּוּ בְּמַסְכַּת מַקְנָאוֹת (פ"ו מ"י) וְכַתְּמִים אוֹמְרִים אִם מַקְבָּלַת גְּזֵה הַאֲמַצְטִי רְבִיעִית עַד שְׁלֹא יַעֲלוּ לְאִבְקִין בְּשַׂר אִם לֹאֹו פָסוּל וּבַטְלוּהָ רַבְּנַן מִפִּי הַמּוֹרָה וְהָשִׁא לִי הִיכָא בַטְלוּהָ רַבְּנַן וּי"ל הָא דְקִאֲמַר בַּטְלוּהָ רַבְּנַן אִשָּׁא סְמִיךְ דְּהָא קִתְּנִי עָלֵיהּ ר' אֲלֶעָזָר בַּר צְדוּק בְּפִרְקוֹן כָּל הַמַּעֲרַב לְמַקְוָה אִם מַקְבָּל הַאִבְקִין כָּל שְׁהוּא בְּשַׂר. לְשֹׁנָא אַחֲרִינָא וְהָא אִיכָא מַקְוָה בְּדִתְנָן שְׁהַשְׁאִיבָה מַטְהַרַת בְּרְבִיעִית בְּרַבְּיָה וְהַמַּשְׁכָּה שְׁאִם יֵשׁ בָּאֵן כ' סָאָה וּרְבִיעִית מִמִּי גְשָׁמִים הוֹלֵךְ וּמִמְלָא מִן הַמַּעַן כ' סָאִין חֶסֶר רְבִיעִית וְזוּרְקָן לִכְנִי אוֹיְנוּ מְקוֹם בְּדִי שְׁיַמְשְׁכוּ הַמִּים לְתוֹךְ הַמַּקְוָה דְּהָא יֵשׁ בִּזָּן אַרְבָּעִים סָאָה בַר מַהֵהִיא דְּבַטְלוּהָ רַבְּנַן דְּהָא קִתְּנִי רִישָׁא שְׁנִשׁ בִּהּ כ"א סָאָה מִמִּי גְשָׁמִים:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

לח.

 עין משפט נר מצוה
--

א סמג לאוין רמג, סמג עשין מאז, סוש"ע חו"מ סי' ז סעי' ג:

ג מיי' פח' מהל' נזירות הל' ב:

ג מיי' פז' מהל' חמץ ומצה הל' ט:

ד מיי' פא' מהל' ביאת מקדש הל' ג:

ה מיי' פא' מהל' ביאת מקדש הל' א:

ו מיי' פב' מהל' טומאת מות הל' ב:

ז מיי' פד' מהל' טומאת מות הל' ח:

ח סמג עשין קפז, סמג עשין טו' סמג עשין רלו:

ט מיי' פיי"ג מהל' מעשה הקרבנות הל' ג:

י מיי' פח' מהל' נזירות הל' א:

יא מיי' פיי"א מהל' טומאת צרעת הל' א:

יב מיי' פח' מהל' שאר אבות הטומאות הל' יא:

יג מיי' פד' מהל' טומאת אוכלים הל' ג:

יד מיי' פי"ח מהל' שבת הל' ב:

טו סמג עשין קפז, סוש"ע או"ח סי' קס סעי' יג:

טז מיי' פיי"א מהל' מקואות הל' ח:

יז סמג עשין נד:

יח מיי' פג' מהל' סוטה הל' ט:

יט סמג עשין יח, סוש"ע או"ח סי' פז סעי' א:

כ מיי' פג' מהל' קריאת שמע הל' י:

מַשְׁרַת לְמָה לִי לְצִרוּף לֹא אֲצַטְרִיךְ וּכ"ת לְטַעַם כְּעָקֹר תַּפּוּךְ לָהּ מַנְעוּלִי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לר"ס

דָּלֹא חֲדוּשׁ דְּאִילוּי אָמַר בְּמַם' ע"ז (דף קז:): לֹא אֶסְרָה תּוֹרָה אֲלֵא קִדְרָה בַּת יוֹמָא וּי"ל דְּיִכּוּל לְהִיּוֹת דְּלִדְיָה נָמִי אִי אִפְשָׁר דָּלֵא פְגַמָּה פְּרָתָא

וְאִפ"ה אֶסְרָה הַכְּתוּב וְשָׁפִיר מִקְרִי חֲדוּשׁ שְׁחֹלֵק הַכְּתוּב בֵּין פָּגַם מַרְבֵּה לְפָגַם מוּעָט וְעוֹד תַּרְזַן נ"ע דְּשָׁפִיר אֲצַטְרִיךְ לְצִרוּף דְּהָא דְקִאֲמַר כָּל שְׁהוּא הֵינּוּ כְּשֶׁהוּא בְּעִינָה אֲבָל כְּשֶׁהוּא מַעֲרַב לֹא ס"ד לְמִיסַר וְכִי הָאִי וְנִנְאָה אָמַר רַבִּי בְּמַנְחוּת (דף נח:). בְּרִיתָא אֵין לִי אֲלֵא כּו' דְּבַתֵּר דְּמַרְבִּינָן מַקְרָא מַקְצִנוּ דְּהֵינּוּ חֲצִי זִית מַצְרִיךְ קִרָא לְעַרְכוּ: **אָמַר ר' אַבְהוּ אָמַר ר' אֶלְעָזָר כָּל אֶסְרוּין שֶׁבַּתּוֹרָה כּו'** [נֵאִית דְּנִרְסִי] כָּל רְבִיעִיּוֹת כּו' וְאִיכָא לְפֶרֶשׁ בְּגוֹן רְבִיעִית יֵין שֶׁל ע

לח:

עין משפט גור מצוה

א מו"י פה' מהל' נזירות הל' ח:

ב מו"י פו"ח מהל' סנהדרין

והעונשין המסורין להם הל' ב:

ג מו"י פו"ח מהל' סנהדרין

והעונשין המסורין להם הל' ג:

ד סמג לאוין רנ:

ה מו"י פה' מהל' נזירות הל' י:

ו מו"י פה' מהל' נזירות הל' ח:

ז מו"י פה' מהל' נזירות הל' ח:

וְאֵינּוּ חַיִּב עַד שְׂיֹאכַל מִן הָעֲנָבִים בָּזִית וה"ה בַּשְּׁתִּיָּה וְהֵינּוּ כַּמֶּשֶׁנָּה

אֲחֵרוֹנָה וּכר"ע דְּבַקְמוּיֹךְ מִשְׁנֵה רֹאשׁוֹנָה עַד שְׁטִשְׁתָּה רְבִיעִית וְיין פֶּרוֹשׁ וּה"ה לֹאכִילָה בְּרִיעִית וְשָׁתִיָּה בְּכֹזִית פִּיצַע מִשְׁעָרִין מִבִּיאִין זֵית אֲבוּרִי וְשׁוּקְעוּ בָכּוֹס מֵלֹא וְיין [וְהֵיִין שְׁיוּצֹא מִמֶּנּוּ] אִם שׁוֹתָה פְּיוּצֹא בּוֹ הֵינּוּ כְּזֹזִית וְאִכִּילָה מִשְׁעָרִינָן דְּכֻמוֹ שְׂאֵכֵל מִן הָעֲנָבִים נוֹתֵינן בָּכּוֹס מֵלֹא וְיין אִם יוּצֹא מִן הֵיִין רְבִיעִית הָרִי אֲכָל בְּרִיעִית וְקָשָׁה לר"ת [על] פֶּרוֹשׁ [וְה] דִּלּוֹן דְּרָךְ הַתֵּנָּא בְּשׁוֹם מִקּוּם לְהַקְדִּים מִשְׁנֵה אֲחֵרוֹנָה לְמִשְׁנֵה רֹאשׁוֹנִי בְּסֻדָּר וְעוֹד קָשָׁה דַּמְתַּחֲלָה נִקְטָ בְּזֹזִית דְּהֵינּוּ מִשְׁנֵה אֲחֵרוֹנָה כר"ע וּמִפְסִיק בָּהּ בַּמִּשְׁנֵה רֹאשׁוֹנָה וְשׁוֹב חוֹזֵר לוֹמֵר דְּבָרֵי ר"ע שֶׁהוּא כַּמֶּשֶׁנָּה [אֲחֵרוֹנָה] וּע"ק דְּלִפִּי [וְה] הִיא לֹו לְשׁוֹת בַּמִּשְׁנֵה רֹאשׁוֹנָה עַד שְׂיֹאכַל רְבִיעִית פִּינִן דְּבִאֲכִילָה פְּלִיגִי דְלִשְׁנָא דַּמְתַּנִּיתִין מִשְׁמַע דְּבִאֲכִילָה לֹא פְּלִיגִי וּע"ק דְּכִי הִיכִי דְּבַעֵי הַש"ס טַעֲמָא לְדַבְּרֵי ר' עֲקִיבָא שְׁמַבִּיא פְּסוּק בַּגִּמְרֵא שְׁמַדְמָה שְׁתִּיָּה לֹאכִילָה הִיא לֹו לְתַן טַעַם לְמִשְׁנֵה רֹאשׁוֹנָה אֲמַאי מַדְמִי (שְׁתִּיָּה לֹאכִילָה) אֲכִילָה לְשָׁתִיָּה לכו"נ לר"ת דַּמְתַּנִּי דַּקְתַּנִּי בְּרִישָׁא עַד שְׂיֹאכַל מִן הָעֲנָבִים בָּזִית הֵינּוּ אֲלִיבָא [דכ"ע] דְּבִאֲכִילָה כ"ע מוֹדוֹ דְּבִכּוֹזִית וְלֹא פְּלִיגִי אֲלֹא בַּשְּׁתִּיָּה דַּמִּשְׁנֵה רֹאשׁוֹנָה עַד שְׁטִשְׁתָּה רְבִיעִית כְּדָרָךְ כָּל שְׁתִּיָּה [בְּכֵרִיתוֹת בַּפ' אֲמֵרוֹ לנ'] (בְּרִיתוֹת דָּף יב:.) [מ"מ] שְׁתִּיָּה לֹא גִמַּר מֵנָה [דִּאֲכִילָה] וּמַצְרִיךְ שְׁתִּיָּה בְּרִיעִית וּר"ע פִּינִן דְּכַתִּיב עֲנָבִים לְחִים וְיִבְשִׁים לֹא יֵאכַל מֵה אֲכִילָה בְּכֹזִית אֲף כָּל אֲסוּרִים בְּכֹזִית מוֹעֲנָבִים וי"ו קִדְרַשׁ אֲף כָּל אֲסוּרֵי נְזִיר בְּכֹזִית דְּהֵינּוּ שְׁתִּיָּה דְּכַתִּיב לַעֲיֹל מֵנָה וְכָל מַשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתָּה וְהַשְׁתֵּא וי"ו דְּעוֹעֲנָבִים מוּסָף עַל דְּלַעֲיֹל דְּכִי הִיכִי דְּעֲנָבִים בְּכֹזִית הִכִּי נִמְי שְׁתִּיָּה הַכְּתוּב לַעֲיֹל בְּכֹזִית וּלְפִרּוֹשׁ קִמָּא גְרָסוּנָן בַּגִּמְרֵא

ת"ק מַדְמִי כָּל אֲסוּרֵי דְמִיר לְשָׁתִיָּה דַּתָּנָא עַד שְׁטִשְׁתָּה רְבִיעִית וּר"ע [מַדְמִיָּה] כָּל אֲסוּרֵי נְזִיר לֹאכִילָה פֶּרוֹשׁ וְיִלִּיף שְׁתִּיָּה מֵאֲכִילָה כְּדַפְרִשְׁתִּי:

וְעַל זֶה בַּעֲצָמוֹ לְחִים וְיִבְשִׁים קָרָא וַתִּירָא הוּא וּלְכַתּוּב עֲנָבִים וְהֵינּוּ לְחִים וְיִבְשִׁים בַּמִּשְׁמַע אֲלֹא לַחֲיִיב עַל זֶה בַּעֲצָמוֹ שָׂאִם אֲכָל עֲנָבִים לְחִים

וְיִבְשִׁים בְּהַתְּרָאָה אַחַת שֶׁהִתְרוּ אֵל תֹּאכַל עֲנָבִים לִנְקָה שְׁתַּם וְאִפִּי הֵן מִיֵּין אֶחָד וְטַעַם [אֶחָד] פִּינִן שְׁהֵם שְׁנֵי שְׁמוֹת: ה"ג בַּגִּמְרֵא וּמִכָּאֵן אַתָּה דָּן לְכָל אֲסוּרֵי נְזִיר חֲמָרָא חֲדָתִי וְעֲנָבִי אַע"פ שְׁטַעֲמַם שָׁנָה הוּאִיל שֶׁהוּא שְׁנֵי שְׁמוֹת לִנְקָה שְׁתַּם וּא"ת תַּפּוּק לָהּ דַּחֲמָרָא חֲדָתִי וְעֲנָבִי בְּתִיב בְּהִלָּוָה בְּקָרָא בְּתַרִּי לֵאמֹון דְּכַתִּיב מִיֵּינן וְשֹׁכֵר נְזִיר [וּמִתְקַנְיָנן] מַחֲמַר [חֲדַת] וְעַתִּיק וְעֲנָבִים בְּתִיב וי"ל דְּאִי מִזִּיר ה"א חֲדַתָּא כַּגֹּון [אֲרֻבָּעָה] יוֹם דֹּאחֵר שֶׁלָּשָׁה יָמִים שְׁבַצַר אִין טַעֲמֻוּ כְּטַעַם עֲנָבִים אֲכָל וְיין [חֲדָשׁ] מִמֶּשׁ אִימָא לֹא מַחֲבִי אֲלֹא חֲדָא קמ"ל: **חֲרִצָּן** לוֹקָה שְׁתַּם מִשּׁוֹם חֲרָצָן לֹא יֵאכַל וּמִשּׁוֹם מַכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הֵיִין: **אִין** לוֹקִין עַל לֹאֹ שְׁבֻכְלָלוֹת

דַּמְכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן כָּל מַלְי מִשְׁמַע וְאִינוּ מַפְרַשׁ שׁוֹם דְּבָר: **אָמְרוּ** לוֹ אֵל תִּשְׁתָּה שֶׁהִתְרוּ בּוֹ עַל כָּל פַּעַם וּפַעַם שְׁהִיָּה רֹצָה לְשַׁתּוֹת: **אָכַל** עֲנָבִים לְחִים וְיִבְשִׁים וְחֲרִצָּנִים וְגִזִּין כְּלוּמַר מִכָּל אֶחָד וְגַם בְּסַחַט אֲשֶׁכּוּל עֲנָבִים וְשׁוֹתָה לִנְקָה ה' מִשּׁוֹם כְּזֹזִית עֲנָבִים לְחִים וְכֹזִית יִבְשִׁים וְכֹזִית זַיִין וְכֹזִית חֲרָצִים וּמִשּׁוֹם שׁוֹתָה יִין: **וְלִלְקִי שֵׁשׁ מִכָּל אֲשֶׁר וְגו'** וּא"ת וְלִקְשַׁב נִמְי הַתֵּנָּא שֹׁכֵר וְחִמָּן וי"ל דֶּהָא לֹאֹ שְׁיוּרָא הוּא אֲלֹא מִשְׁנֵר מֵנָה אֲכָל בְּהִנָּךְ דַּחֲשַׁב הַתֵּנָּא יֵשׁ לְקַנּוֹת כָּל

הַמְלָקוּיֹת שְׁבָהֶם: **שְׂיִיר** כָּל יַחַל דְּלָלְקִי נִמְי מִשּׁוֹם כָּל יַחַל: **לָאוּ** שְׂיִירָא כִי קִתְּנִי מִלְתָּא דְּלִיתָא בְּשָׂרָא אֲסוּרִין אֲלֹא בְּנְזִיר אֲכָל כָּל יַחַל שִׁיךְ בְּשָׂרָא גְדִירִים נִמְי וּא"ת וְכִי נֹאמַר כֵּן כְּכִי לְהַקְשׁוֹת לֹאבְדִי וי"ל דְּקָאֲמַר הִכִּי מִשּׁוֹם דְּלֹא תַקִּישׁוּ לָרִבָּא מֵאִי שִׁיר דֶּהָאִי שִׁיר דְּשִׁיר כָּל יַחַל אֹמַר הַנָּמ' כֵּן דְּוִמְיָא דְּהִכִּי מַפְרַשׁ ר"י כַּפ"ק דב"ק

(דף טו.) גְּבִי אִי מִשּׁוֹם חֲצִי כִפֵּר לֹאֹ שְׁיוּרָא הוּא: **וְהָא** שְׂיִיר בִּין הַבִּינִיָּם הִנָּהוּ הוּא לִמְ"ד דְּלֹא יַחַל לֹא הֵי שְׁיוֹר אֲמַאי שִׁיר בִּין הַבִּיעִים וּא"ת הַתַּנָּח לִפִּי ר"ת דַּפְרַשׁ (לַעֲיֹל נְזִיר דף לה.) דְּבִין הַבִּיעִים הֵינּוּ עֲנָבִים קִטְוִים דַּתָּנָא בִּאֲכִילָה כְּדַקְתַּנִּי וְאֲכָל עֲנָבִים בִּין גְּדוּלִים בִּין קִטְוִים מִשְׁמַע וְשִׁיר [לֹאשְׁכּוּל] קִטְוִים שְׁלֹא מִנְאָן הַלֶּכֶךְ כְּרִיךְ שְׁפִיר אֲלֹא לְפִרּוֹשׁ שְׁנֵי שְׁפָרַשׁ לַעֲיֹל דְּהַבִּיעִים הֵינּוּ [גוּף] הָעֲנָבִים הָרִי דַּתָּנָא לֹא שִׁיר כְּלוֹם דַּקְתַּנִּי לִנְקָה ה' הֵינּוּ מִשּׁוֹם עֲנָבִים לֹאֹ אֶחָד וי"ל דְּגַם לֹאֹוֹתוּ פִּי שִׁיר לֹאֹ דִידָה דְלֹאֹ דַחֲיוּב עֲנָבִים הֵינּוּ כְּשֹׁאכְלָנָן שְׁלָמִים כְּדָרָךְ שְׁאֹכְלִים עֲנָבִים אֲכָל מִלְקַט הֵאכָל שְׁבִינִי וְיִבִּינִי שְׁאִין דְּרָךְ לֹאֲכַל כֵּן זְהוּ לֹאֹ אַחֵר שֶׁל בִּין הַבִּיעִים וְהַתֵּנָּא שִׁירוֹ וְאֲף עַל פִּי שְׁמַלְשׁוֹן הַתֵּנָּא נִמְי מִשְׁמַע שְׁשֻׁנָּה וְאֲכַל אֵת הַבִּיעִים דְּרָךְ לְקוּט דֹּאוכַל עֲנָבִים מִשְׁמַע בְּכָל עֵינִן אֲפֻלוּ בְּלִקּוּט אֲפֻלוּ הִכִּי לֹאֹ דִידָה שִׁיר דֹּאל"כ לִלְקִי שֵׁשׁ: **לָא** תָּנִי מִיַּדִּי ה' בְּלִשׁוֹן הַבְּרִיתָא לִיכָא ה' אֲלֹא לִנְקָה סָתָם וְתוּכַל לְפָרַשׁ שֵׁשׁ:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

ת"ק לֹא מַדְמִי לָהּ כָּל אֲסוּרֵי נְזִיר

וְאֵינּוּ חַיִּיב אֲלֹא עַד שְׂיֹאכַל מִן הָעֲנָבִים כְּזֹזִית וכו'.

תָּנָא קָמָא לֹא מַדְמִי לְהוֹן לְכָל אֲסוּרֵי נְזִיר לְשְׁתִּיָּה, וְרַבִּי עֲקִיבָא, פִּינִן דְּכַתִּיב "וְעֲנָבִים לְחִים וְיִבְשִׁים לֹא יֹאכַל", מָה אֲכִילָה כְּזֹזִית — אֲף כָּל אֲסוּרִין כְּזֹזִית. ^(א)**[וְחַיִּיב עַל הֵיִין בַּפְּנִי עֲצָמוֹ כּוי.]**

תָּנוּ רַבָּנָן: "וְעֲנָבִים לְחִים וְיִבְשִׁים לֹא יֹאכַל", לַחֲיִיב עַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ וְעַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ. מִכָּאֵן אַתָּה דָּן לְכָל אֲסוּרִין שְׁבַתוֹרָה: מָה כָּאֵן שֶׁהוּא מִיֵּין אֶחָד, וְהֵן שְׁנֵי שְׁמוֹת. וְחַיִּיב עַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ וְעַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ; אֲף כָּל שֶׁהוּא מִיֵּין אֶחָד, וְהֵן שְׁנֵי שְׁמוֹת — חַיִּיב עַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ וְעַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ. לְאִיתוּיִי חֲמָרָא חֲדַתָּא וְעִינָבִי. "אָמַר אֲבָנִי: אֲכַל חֲרָצָן — לוֹקָה שְׁתַּם. אֲכַל זֶג — לוֹקָה שְׁתַּם. אֲכַל חֲרָצָן וְזֶג — לוֹקָה שְׁלִשׁ. רַבָּא אָמַר: אֵינּוּ לוֹקָה אֲלֹא אַחַת, שְׁאִינוּ לוֹקָה אֲלֹאוּ שְׁבֻכְלָלוֹת. ^(ב)**מִתִּיב רַב פֶּפְּא, רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמַר: נְזִיר שְׁהִיָּה שׁוֹתָה יֵין כָּל הַיּוֹם אֵינּוּ חַיִּיב אֲלֹא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ: "אַל תִּשְׁתָּה" "אַל תִּשְׁתָּה", וְהוּא שׁוֹתָה — חַיִּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אֲכַל עֲנָבִים לְחִים וְיִבְשִׁים, חֲרָצָנִים וְזִגִים, וְסַחַט אֲשָׁכּוּל שֶׁל עֲנָבִים וְשְׁתָּה — לוֹקָה חֲמִשׁ. אִי הָכִי — לִילְקִי שֵׁשׁ, אַחַת עַל "מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה". "תָּנָא וְשִׁיר. מֵאִי שְׂיִיר דְּהָאִי שְׂיִיר? שְׂיִיר "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ". אִי מִשּׁוֹם הָאִי — לָאוּ שְׁיוּרָא הוּא, כִּי קִתְּנִי מִיַּדִּי דְלֹא אִיתִיָּה בְּדוּכְתָּא אַחֲרִיתִי, "לֹא יַחַל דְּבָרוֹ" אִיתִיָּה בְּנִדְרִים. אָמַר לִיה רַבִּינָא מִפְּרוֹזְקִיָּא לְרַב אֲשִׁי: וְהָא שְׂיִיר דְּבִין הַבִּינִיָּים. אֲלֹא אָמַר רַב פֶּפְּא: לֹא תִנָּיֹא מִיַּדִּי חֲמִשׁ. וְהָא**

אוֹתִיָּבִיָּה

דְּכַתִּיב וְעֲנָבִים לֹא יֹאכַל לְכָל מִלְתָּא הוּא דְּאֶתָּא דְּכָשָׁם שְׁבָזְמָן שְׁהֵן עֲנָבִים מַחֲבִי עֲלִיהֶן

בְּכֹזִית אֲף כָּל אֲסוּר שְׁבָזְזִיר בְּזָמָן שְׁהֵן וְיין

בְּכֹזִית: שֶׁהוּא מִיֵּין אֶחָד דְּאֶחָד לְחִים וְיִבְשִׁים מִיֵּין עֲנָבִים הֵן: וְהוּא שְׁתֵּי שְׁמוֹת לֹח וְיִבֵּשׁ וְאִמְרִי לָהּ זֶג וְחֲרָצָן: לְאִיתוּיִי חֲמָרָא חֲדַתָּא וְעִנָבִי שֹׁאע"פ שְׁהֵן מִיֵּין אֶחָד שְׁהִי' חֲדָשׁ מִתּוּק כַּעֲנָבִים הוּאִיל וְשְׁנֵי שְׁמוֹת יֵשׁ לָהֶן חַיִּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: אָמַר אֲבָנִי אֲכָל זֶג וְחֲרָצָן לוֹקָה שְׁלֹשׁ אַחַת מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הֵיִין וְאַחַת עַל חֲרָצִים וְאַחַת עַל זֶג דְּלֹא יֹאכַל אֲכּוּלָּהוּ קָאִי: רַבָּא אָמַר אֲכָל זֶג וְחֲרָצָן אִינוּ לוֹקָה אֲלֹא אַחַת אֲפֻלוּ כִי אֲכָל זֶג וְחֲרָצָן אֲבָנִי מִתְּרָן מַתְּנִיתִין לְטַעֲמָה דְתַנִּי וְחַיִּב עַל הַחֲרָצִים בַּפְּנִי עֲצָמָן וְעַל הַזִּגִים אֲפֻלוּ כְּשֹׁאכְכַל אֵת שְׁמִינָן בְּיַחַד וְכֵן נִמְי לְמַתְּנִיתָא דְתַנִּי לַחֲבִיב עַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ וְעַל זֶה בַּפְּנִי עֲצָמוֹ וְאִפִּי' כְּשֹׁאכְכַל זֶג וְחֲרָצָן בְּבַת אַחַת וּרַבָּא מִתְּרָן לְטַעֲמָה כַּגֹּון דְּלֹא אֲכָל אֲלֹא אֶחָד מֵהֶם דְּלֹא תִימָא עַד שְׂיֹאכַל לְחִים וְיִבְשִׁים בְּהִדִּי דְהִדִּי וְחֲרָצִים וְחִים בְּהִדִּי אֲלֹא אִפִּי' לֹא אֲכָל אֲלֹא לְחִים בְּלִבָּד אוֹ יִבְשִׁים בְּלִבָּד לוֹקָה אַחַת וְלַעֲלוֹם אִם אֲכָל לְחִים וְיִבְשִׁים אוֹ זֶג וְחֲרָצָן אִינוּ חַיִּב אֲלֹא אַחַת וְלֹא לְאִתוּיִי חֲמָרָא חֲדַתָּא וְעִנָבִי וּמַתְנִי' נִמְי תַנִּי וְחַיִּיב עַל הֵיִין בַּפְּנִי עֲצָמוֹ כּוֹי דְּלֹא שִׁימָא עַד דְּאֲכִיל לִיָּה לְכוּלָּהוּ אֲלֹא וְדֹאִי אֲכָל חַד מִנְהוֹן לוֹקָה וּמִיָּהוּ כִי אֲכִיל נִמְי כַּגֹּון יַחַד אִינוּ חַיִּב אֲלֹא אַחַת: ע"א אִינוּ לוֹקָה אֲלֹא אַחַת כְּשֹׁאכְכַל זֶג יַחֲדִי אוֹ חֲרָצָן וְאִינוּ לוֹקָה מִשּׁוֹם כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה וְלֹא צְרִיךְ לְשַׁנּוּי לְכָל הֵינִי כַּעֲשִׁינוּן לַעֲיֹל: דִּלּוֹן לוֹקִין עַל לֹאֹ שְׁבֻכְלָלוֹת כַּגֹּון הָאִי דְעַל כְּמָה אֲסוּרֵי לִית בְּהוּ אֲלֹא לֹאֹ חַד: וְאִם אִיתָא דְלוֹקָה מִשּׁוֹם כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הֵיִין לַתַנִּי לוֹקָה שֵׁשׁ: שִׁיר

לֹא יַחַל דְּבָרוֹ דְּלָקִי נִמְי אֲדִידָה: וְהָא שִׁיר דְּבִין הַבִּיעִים כְּדִאֲמַרִי' לַעֲיֹל (נְזִיר דף לז:) וְעַד זֶג לְאִתְּנִי בִין הַבִּיעִים: אֲלֹא אָמַר **רַב פֶּפְּא** לֹא תֵנָּא מִיַּדִּי חֲמִשׁ אֲלֹא לוֹקָה סָתָם וְאִירָבָא לְתַרּוּצֵי לֹאבְדִי כִי טַעֲמָה וּלְרַבָּא כִי טַעֲמָה הוּאִיל וְלֹא נִכְתַּב לִיָּה מִנְיָנָא וְקַמְהִדָּר הַגִּמְרָא וּמֵאחֵר דְּלֹא תִנָּיֹא מ"ט אוֹתִיָּבִה חֲמִשׁ:

לֹא יַחַל דְּבָרוֹ דְּלָקִי נִמְי אֲדִידָה: וְהָא שִׁיר דְּבִין הַבִּיעִים כְּדִאֲמַרִי' לַעֲיֹל (נְזִיר דף לז:) וְעַד זֶג לְאִתְּנִי בִין הַבִּיעִים: אֲלֹא אָמַר **רַב פֶּפְּא** לֹא תֵנָּא מִיַּדִּי חֲמִשׁ אֲלֹא לוֹקָה סָתָם וְאִירָבָא לְתַרּוּצֵי לֹאבְדִי כִי טַעֲמָה וּלְרַבָּא כִי טַעֲמָה הוּאִיל וְלֹא נִכְתַּב לִיָּה מִנְיָנָא וְקַמְהִדָּר הַגִּמְרָא וּמֵאחֵר דְּלֹא תִנָּיֹא מ"ט אוֹתִיָּבִה חֲמִשׁ:

לֹא יַחַל דְּבָרוֹ דְּלָקִי נִמְי אֲדִידָה: וְהָא שִׁיר דְּבִין הַבִּיעִים כְּדִאֲמַרִי' לַעֲיֹל (נְזִיר דף לז:) וְעַד זֶג לְאִתְּנִי בִין הַבִּיעִים: אֲלֹא אָמַר **רַב פֶּפְּא** לֹא תֵנָּא מִיַּדִּי חֲמִשׁ אֲלֹא לוֹקָה סָתָם וְאִירָבָא לְתַרּוּצֵי לֹאבְדִי כִי טַעֲמָה וּלְרַבָּא כִי טַעֲמָה הוּאִיל וְלֹא נִכְתַּב לִיָּה מִנְיָנָא וְקַמְהִדָּר הַגִּמְרָא וּמֵאחֵר דְּלֹא תִנָּיֹא מ"ט אוֹתִיָּבִה חֲמִשׁ:

וְיִבְשִׁים בְּהַתְּרָאָה אַחַת שֶׁהִתְרוּ אֵל תֹּאכַל עֲנָבִים לִנְקָה שְׁתַּם וְאִפִּי הֵן מִיֵּיין אֶחָד וְטַעַם [אֶחָד] פִּינִן שְׁהֵם שְׁנֵי שְׁמוֹת: ה"ג בַּגִּמְרֵא וּמִכָּאֵן אַתָּה דָּן לְכָל אֲסוּרֵי נְזִיר חֲמָרָא חֲדָתִי וְעֲנָבִי אַע"פ שְׁטַעֲמַם שָׁנָה הוּאִיל שֶׁהוּא שְׁנ

תורה אור השלם
כל ימי נזיר מכל אשר יעשה מנפול היום מחרצנים ועד יג לא יאכל [במדבר ו, ד] וקל מעשר דגור וצאן כל אשר יעבר פסח השבט העשירי יתהר קדש ליהוה [ויקרא כז, לב]

א"ר פפא אָנא סבְרי סבְרא הוא ביזא דכי ועל מכל אָשר יעֲשֶׂה נְסבְרי אוּתיב ליה תוּבְתָא מְשום דְלֹא נְהירָא ליה מְלֵתָא וְלֹהֲדֵר בֵּה: וְלֹא יַזְעִנָא דְגַמְרָא היא ביזא מרְבֵּה ומש"ה לֹא הָדֵר בֵּה: רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אית לה כַּרְבִּי יוֹסִי מְדַקְלָמֵר שְׂנֵי חֲרָצִים חָג מְשַׁמֵּע דְלֹג א' איפא ב' חֲרָצִים: פִּרְצִינִי דְמִשְׁמַע פְּנִימִי כְּגוֹן אִפִּי פִרְצִידָא דְתוּמִי קָלָא דְלֵמֵר דְּרִישׁ פ"ק דְּמַס' תַּעֲנִית (ד' .ד) דְּהֵינּוּ גִרְעִינִי: עֲצוּרִין מְשַׁמֵּע חוּצִינִים שְׁסוּחַט מִהַמְּשַׁקָּה כְּדִכְתִּיב (בְּרַאשִׁית מ':י"א) וְאִשְׁחַט אוֹתָם וּמִתְרַגְּמִינִן וְעֲצִרִית יִתְהוֹן: מִתְנִי' גַּלַּח אוֹ שְׁגַלְחוּהוּ לְסָטִין מְשַׁמֵּע בִּין בְּאִנָּם בִּין בְּרָצִין בְּתוּךְ וְיִי גִירוֹתוֹ בִּין בְּגִירוֹת מִרְבֵּה בִּין בְּגִירוֹת מוֹעֲטָת: סוֹתֵר ל' יוֹם לְפִי שְׁאִין גְּדוּל שַׁעַר בְּפִחוֹת מַל' יוֹם: אוֹ שְׁסָפְסֹף כָּל שֶׁהוּא שְׁתַּלַּשׁ הָצֵת בְּרֹאשׁ הַשָּׁעַר: גַּמ' אִבְעִיָא לֵהוּ בִּינְתָא מְלֵתַחַת רַבִּי הָאִי שַׁעַר מְלֵתַחַת רַבִּי בְּסִמּוּךְ לְבֶשֶׁר יוֹצֵא מִן הָרֹאשׁ וְגָדַל וְרֹאשׁוֹ בְּדִקְלִי קֹאִי: אוֹ מַלְעִיל רַבִּי שְׂרָאשׁ הַשָּׁעַר מִתְגַּדַּל וְיוֹצֵא מֵאִילָיו וּמִתְגַּדַּל וְעָקְרוּ בְּדִקְלִי קֹאִי: לְמֵאִי נָפְקָא מִנֵּה לְנִזִּיר שְׁגַלְחוּהוּ לְסָטִים וְשִׁירֵי בּוֹ כְּדִי לִכְף רֹאשׁוֹ לְעָקְרוּ א"א דְּהָאִי בִּינְתָא מְלֵתַחַת רַבִּי הֵלְכֵךְ לְמֵאִי דְאִקְדִּישׁ שְׁקֵלָה וְסוֹתֵר גִּירוֹתוֹ: וְהָאִי אִמְרַת מַלְעִיל רַבִּי הוֹאִיל וְשִׁירֵי בּוֹ כְּדִי לִכְף בּוֹ רֹאשׁוֹ לְעָקְרוּ דְאִיפֹא לְמִימַר דְּמֵאִי דְאִקְדִּישׁ קֹאִי אִבְתִּי אִית לֵה לְמַעַבַּד תְּגַלַּחַת מַצָּה וְהֵינּוּ סוֹתֵר: ת"ש מֵהֵאִי אֲנָבָא חַיָּה לִינְטֵרִי"ש בְּלַע"ז דְּהוּא מַבְיַע כְּפִיִּם: דְּקוּמָא בַּעֲקָבָא דְּבִינְתָא בַּעֲקַר הַשָּׁעַר סִמּוּךְ לְבֶשֶׁר: וְהָאִי ס"ד דְּהָאִי בִּינְתָא מְלֵתַחַת רַבִּי אִשְׁתַּכַּח דְּכִי

נִפְק שַׁעְרָא נִפְק אֲנָבָא לְבֵר: בְּרִישָׁא דְּבִינְתָא אִבְעִי לִיָּה לְמַקָּם אֲנָבָא אֲלֵא לֹא ש"מ מְדַקְלָמֵר אֲנָבָא בַּהֲדִי בַּשָּׂרָא דְּמַלְעִיל רַבִּי וְאֲנָבָא בְּבִינְתָא בְּדִקְלִי קֹאִי: לְעוֹלָם מְלֵתַחַת רַבִּי וְהָא דְלֹא קוּמָא בְּרִישָׁא דְּבִינְתָא: וְאַגַּב חַיִּיתָא דְאִית בֵּה נַחְתָא וְאֲזַלָּה לְתַחַת לְבַהֲדִי בַּשָּׂרָא: ת"ש מִדְּהָאִי אֲנָבָא מִתָּה קוּמָא בְּרִישָׁא דְּבִינְתָא וְהָא ס"ד דְּהָאִי בִּינְתָא מַלְעִיל רַבִּי אִשְׁתַּכַּח דְּכִי הִיכִי דְּמַעַקְרָא קוּמָא בַּעֲקָרָא דְּבִינְתָא הִכִּי נִמִּי אִבְעִי לֵה לְמַקָּם הַשְׂתָּא בַּעֲקָרָא דְּבִינְתָא: הָתָם נִמִּי מְשוּם דְּלִית בֵּה חֵילָא שְׁאִין בֵּה כַּח דְּהָא הֵוָּא מִתָּה: שְׂרוּגִי קָא מִשְׁתַּרְבֵּנָא מִשְׁתַּמְטָא וְאֲזַלָּה כַּלְפִי רִישָׁא דְּבִינְתָא מַש"ה קוּמָא לֵה הָתָם וְלְעוֹלָם מַלְעִיל רַבִּי: ת"ש מַבְלוּרִית שְׁל כּוּשִׁיִּים דְּבַתֵּר דְּגַדְלִין לֵה שְׁמַקְלַעִין אֶת הַשָּׁעַר וְהַ בָּזָה: רַפִּיא מְלֵתַחַת סִמּוּךְ לְבֶשֶׁר וּמִדְּרַפִּיא לְתַחַת לְבַהֲדִי בַּשָּׂרָא וְלֹא מַלְעִיל ש"מ דְּמֵלְתַחַת הַגֵּן הַשָּׁעַר וְיֹצֵא מַש"ה מִרְפּוֹ לְהֵי שַׁעְרֵי מְלֵתַחַת וְלֹא מִקְלַעִי בְּאִידֵךְ בִּינְתָא: לְעוֹלָם מַלְעִיל רַבִּי וְהָתָם נִמִּי אִיִּדִי דְקַמְטָא שְׁמַהֲדַק בְּלוּרִית וְדוּחַק מַעֲצָמוֹ לְמָטָה מַחֲמַת הַגָּדַל כְּשֶׁשׁוֹכֵב עָלֶיהָ: וּמַשְׁכָּבָא הוּא דְרַפִּיא מַחֲמַת כְּסִיבָה הוּא שְׁשׁוֹכֵב עַל הַבְּלוּרִית רַפִּיא לֵה מְלֵתַחַת: מִסְקַרְתָּא דְרַפִּי עַמְרָא מְלֵתַחַת וְתַנִּיא כְּלוּמַר עַד הַשְׂתָּא בְּעִינֵן לְפִרּוּשֵׁי לָךְ מִמִּידִי דְסַבְרָא דְלֹא תֵלִיא בְּמִידִי דְתַנִּיא אֲלֵא הַשְׂתָּא אִיפֹא לְמַשְׁמַע מֵהָא דְסוּקְרִין עַל הַעֲשִׁירִי לְשׁוּם מַעֲשַׂר דְּמִתְקַשֵּׁר כָּל הַשָּׁעַר בְּיַחַד מַחֲמַת הַצָּבַע שְׁל סַקְרָא וּלְבַתֵּר הִכִּי רַפִּיא עַמְרָא מְלֵתַחַת וּמֵאִי טַעֲמָא לֹאֻ מְשׁוּם דְּהֵהוּא דְרַפִּי רַבִּי לִיָּה לְבַתֵּר הִכִּי וַש"מ מְלֵתַחַת רַבִּי וְהָא סַבְרָא הֵוָּא בְּמִידִי דְתַנִּיא: וְתוּ מַדְצַבְעִי סָבִיא דִיקְוִיָּהוּן כִּי הִיכִי דְלִתְחַזֵּי דְרַדְקִיא וּבַתֵּר הִכִּי חוּרִי דִיקְוִיָּהוּן מִתְלַבָּנִים עַקְרִי שַׁעְרִי וְקָנָם ש"מ דְּמְלֵתַחַת רַבִּי וּמֵאִי דְקָא קִדִּישׁ הָאִי גִזִּיר שְׁקִלְיָה מִנֵּה וְאִבְעִי לִיָּה לְמַקְסַת וְלִמְנֵי גִירוֹת אַחֲרָת כִּי הִיכִי דְלִקְדַּשׁ שַׁעַר:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

אָכִיל חֲרָטַן תִּיב שְׁתִּים עַל חֲרָטַן

וְהָא אוֹתְבָה חֲמִשׁ וּמֵאַחַר דְּלֹא תַנִּיא מ"ט אוֹתְבָה כְּלוּמַר וְהֵלֵא רַב פְּפָא עַצְמוֹ הִיָּה מַקְשָׁה מִנֵּה לְאַבְיִי וְהָא תַנָּא לֹא תַנִּי ה' מ"ט אוֹתְבָה הוּא: א"ר פֿפָּא אָנָא סְבָרִי לֹאֻ גַמְרָא הֵוָּה בִּידָה לְכָךְ בְּדִיתִי מַלְכִּי וְהוֹסַפְתִּי עַל לֶשׁוֹן הַבְּרִיתָא חֲמִשׁ וְלֹהֲקָשׁוֹת לְאַבְיִי לְרֹאוֹת אִם מַדְעַתּוֹ אִמְרָה לְמִימְרָא דִּיזֵידָא דְאֵז בְּקַל יַחְזוֹר מַדְכְּרִיו וְלֹא יַזְחַק לְתַרְן הַבְּרִיתָא לְדַכְרִיו וְלֹא יַזְעִנָא דְגַמְרָא הֵוָּה בִּיזָה וְאוֹתְבִינִן וְלֹא הָדֵר בֵּה וּלְכָךְ בַּחֲנִיתִי דְגַמְרָא הֵוָּה בִּיזָה: מִחְרָצָנִים מְפוֹרָצָנִים דְּהֵינּוּ הַגְרָעִינִין וְכֵן בְּמַס' ע"ז (דף לז:) פּוֹרְצִים זֵין נֶסֶךְ וְעֲצוּרִין הֵינּוּ הַקְלָפָה וְאִשְׁחַט מִתְרַגְּמִי' וְעֲצִרִית וּסְחִיטָה הֵינּוּ בְּקַלִּיפָה שְׁיַסְחַט הַקְלָפָה הַחִיצוֹנָה שֶׁנֶּשֶׁ בֵּה לְחִלּוּחִית קַצַּת וְלֹא בְּגִרְעִינֵיהּ: סְתָם גִּירוֹת ל' יוֹם כְּכֹר שְׁנִינּוּ זֶה כַּ"ק (דף ה.) וְחֵאֲדִי דְבַעֲי לְמַתְנִי גַלַּח אוֹ שְׁגַלְחוּהוּ לְסָטִים סוֹתֵר ל' יוֹם תַּנִּי נִמִּי סָתָם [גִּירוֹת] שְׁלִשִּׁים יוֹם וְטַעֲמָא דְסוֹתֵר ל' יוֹם מְשׁוּם דְּבַעֲיָא גִירוֹת שְׁיַעֲלָה לוֹ תְּגַלַּחַת שְׁל מַצָּה כְּדִי שְׂיֵהָא שַׁעְרוֹ גָּדַל כְּפִי שְׂרָאִי וְגָדַל כְּסָתָם גִּירוֹת דְּהֵינּוּ שְׁלִשִּׁים יוֹם וּמִיָּרִי שְׁגַלְחוּהוּ בְּיוֹם מְלֹאֵת שְׁהָרִי אִם גַּלְחוּהוּ (בַּשָּׁנִים) אוֹ יוֹתֵר לְמַה יִּסְתַּר אֶת הַכַּל אִידֵךְ יַחְזוֹר וְיִמְנָה מַה שְּׁמַנָּה כְּכֹר וְאוּלִי הִכִּי נִמִּי קֹאֲמֵר סוֹתֵר עַד שְׁיֵהוּ שַׁעְרֵיתִיו כְּדִי שְׁלִשִּׁים יוֹם כָּךְ וְנִמְצָא בְּפִרּוּשׁ ה"ר יַצְחָק וְהֵלְכֵךְ בְּגִירוֹת שְׁל [ס'] אִם גַּלְחוּהוּ בְּיוֹם שְׁלִשִּׁים אֵינּוּ סוֹתֵר כְּלוּם דְאִיפֹא עֲדִין גְּדוּל שַׁעַר קָדָם יוֹם תְּגַלַּחַת וְאִם גַּלְחוּהוּ אַחֵר שְׁכַלּוּ וְיִמִּי [וְאִין] גְּדוּל שַׁעַר סוֹתֵר [ל'] לְרַבָּנָן כְּדַמוּכַח בַּגְמָרָא: גִּזִּיר שְׁגַלַּח בִּין

בְּמַסְפָּרִים אוֹ שְׁסָפְסֹף פִּירוּשׁ תַּלַּשׁ כָּל שֶׁהוּא אִפִּי' שַׁעַר אַחַד לוֹקָה עָלָיו מִיָּרִי שַׁעוּקָר הַשָּׁעַר מַעַקְרוֹ וּמַשְׁחִית מִן הַשָּׂרָשׁ כַּעֲשִׂין תַּעַר דְּלוֹקָה מִקְרָא דְתַעַר לֹא

יַעֲבֵר עַל רֹאשׁוֹ דְּמַרְבִּינִן בַּגְמָרָא שְׂאֵר הַמַּעֲבִירִין: שְׁעָר מְלֵתַחַת רַבִּי מִשְׁרָשׁוֹ מַעַקְרוֹ הוּא מַגְבִּיָּה וְגָדַל מַה שֶּׁהַשָּׁעַר גָּדַל מִתַּמַּר וְעוֹלָה הַסִּמּוּךְ לְרֹאשׁ אַחֵר יְמִים יִהְיֶה בְּרַחוּק אוֹ מַלְעִיל רַבִּי מִרֹאשׁ הַשָּׁעַר הוֹלֵךְ וְגָדַל וְאֵבֵל סִמּוּךְ לְרֹאשׁ אִין [ז'] מִמְקוּמוֹ: וְשִׁירֵי בּוֹ כְּדִי לִכְף רֹאשׁוֹ לְעָקְרוֹ. בְּכַל שַׁעַר (שַׁעוּרָא) בְּעֵלְמָא הוּא וּבְסִמּוּךְ אִמֵּר שְׂבִי וְגָדַל הַשָּׁעַר בְּזו' יְמִים וּבְכָךְ יֵשׁ חֲסִיבוּת שַׁעַר: וְאִי אִמְרַת מְלֵתַחַת רַבִּי גִירוֹתוֹ הָא שְׁקֵלָה כְּלוּמַר הַשָּׁעַר שֶׁהַקְדִּישׁ בְּיוֹם נִזְרוֹ זֶה נִטְלוֹ וְגַלְחוֹ וְהָ שְׁשִׁירֵי בּוֹ כְּדִי לִכּוֹף אִין זֶה מַשְׁעַר שְׁהִיָּה לוֹ מַשְׁעַת קַבְלַת נִזְרוֹ אֲלֵא צַמַח בּוֹ אַחֵר כֵּן וְסוֹתֵר אַחֲרֵי שְׁלֹא נִשְׁתַּיַּר מֵאוֹתוֹ שַׁעַר שְׁהִיָּה בְּקַבְלַת נִזְרוֹ וְהָא אִמְרַת מַלְעִיל רַבִּי מֵאִי דְאִקְדַּשׁ קֹאִי דְאוֹתוֹ שְׁשִׁירֵי וְהָאִי מֵאוֹתוֹ שַׁעַר שֶׁהַקְדִּישׁ וּבְכָךְ הֵוָּ שַׁעוִר חֲשׁוֹב וְהֵינּוּ סוֹתֵר כְּלוּם: ת"ש מֵהֵאִי אֲנָבָא פִירוּשׁ בְּיַעֲי כְּפִיִּים דְקֹאִי בַּעֲקָרָא פִירוּשׁ בַּעֲקַר הַשָּׁעַר סִמּוּךְ לְרֹאשׁ וְלֹא תַצֵּא מִשָּׁם בְּגִדּוּל שַׁעַר ש"מ דְּמַלְעִיל רַבִּי ומש"ה הַשָּׁעַר שְׁסִמּוּךְ לְרֹאשׁ בְּדִקְלִי קֹאִי דְאִי מְלֵתַחַת רַבִּי בְּרִישָׁא דְּבִנְתָא בְּעִי לְמַקָּם הַאֲנָבָא וְהַשָּׁעַר הוֹלֵךְ וְגָדַל מַעַקְרוֹ וּלְמַעֲלָה: אָגַב חַיִּיתָא נַחַת וְאֲזַל אֲנָבָא הוּא יוֹרֵד לְמָטָה כְּשֶׁהַשָּׁעַר גָּדַל

מְלַמְעָלָה מִרוּם הָרֹאשׁ: בְּרִישָׁא דְּבִינְתָא לֹאֻ בְּרִישָׁא אֲלֵא בְּרַחוּק מִן הָרֹאשׁ קֹאֲמֵר: וְהָא ס"ד מַלְעִיל רַבִּי בַּעֲקָרָא דְּבִינְתָא בְּעִי לְמַקָּם [בְּמַקּוּם] שְׁעָמְדָה

כְּשֶׁהִיָּתָה חַיָּה שְׁהָרִי סָם מִתָּה: הָתָם נִמִּי מְשׁוּם דְּלִית בֵּה חֵילָא כְּלוּמַר בְּזוֹ שְׁהָרִי מִתָּה שְׁמָטָה וְאֲזַלָּה מִחֲבָרַת וְיוֹרְדַת לְרֹאשׁ הַשָּׁעַר שֶׁהוּא תַלְוִי לְמָטָה לְצַד

הָאָרֶץ וְאִין לֵה כַּח לְהִאָחוּז לְמַעֲלָה לְצַד הָרֹאשׁ: ת"ש מַבְלוּרִית שְׁל כּוּשִׁיִּים וְהָא גַּלְלוֹ אוֹתָהּ כְּקַלִּיעָה סִמּוּךְ לְרֹאשׁ וְהֵינּוּ מִהֲדַק בְּבִרְאשׁוֹנָה וְהָא מַלְעִיל רַבִּי אִמְאִי אֲלֵא וְהָא מְלֵתַחַת רַבִּי וְגַדְחִית הַקַּלִּיעָה לְפָנִים וְהֵלֵאָה מִן הָרֹאשׁ וְנִמְצָא כִּי בַּשָּׁעַר שְׁסִמּוּךְ לְרֹאשׁ אֵינּוּ קְלוּעַ וּלְכָךְ הֵוָּ כְּפִירוּשׁ וּמַשְׁנֵי אִיִּדִי דְקַמְטָא הִיא מַשְׁכָּבָא רַפִּיא מִמַּה שֶׁהוּא שׁוֹכֵב עָלֶיהָ נוֹסַעַת מִמְקוּמָה וְנִרְפִּית סִמּוּךְ לְרֹאשׁ:

לט.

עין משפט נר מצוה

א סמג לאוין רמג:

ב מיי' פג' מהל' נזירות הל' א:

ג מיי' פו' מהל' נזירות הל' א:

ד מיי' פה' מהל' נזירות הל' יא:

לט:

עין משפט נר מצוה

א מו"י פו' מהל' נזירות הל' א:

ב מו"י פה' מהל' נזירות הל' יא:

ג סמג לאוין רמג:

ד מו"י פה' מהל' נזירות הל' יא:

ה מו"י פה' מהל' נזירות הל' ו:

עֲקֵבִי נִימְחָהוּ זָקֵנָם הֶסְמוּךְ לַסַּנְטוֹר נִרְחָה

דמסקרתא נמי הנה מצני לאוכוחי הכי דכְּשֶׁגָּזַל הַצֶּמֶר אִין סוף הַצֶּמֶר הַצְבוּעַ בְּבִהְמָה צְבוּעַ: **לְסִתּוֹר** דְּהָא ס"ד מִלְתַּחַת רַבִּי פְרוּשׁ דְּהָא הוֹכַחְנוּ דְּמִלְתַּחַת רַבִּי וּא"כ לא נשאר משער שְׂהִיָּה בּוּ מַשְׁעַת קִבְּלַת נִזִּירוּת כְּדִי לְכַף רֹאשׁוֹ לַעֲקֹרוֹ אֱלָא ש"מ מְלַעִיל רַבִּי וְאוֹתוֹ שְׁנָשָׁאֵר הֵינּוּ אוֹתוֹ

דמעקרא: **כְּגוֹן** שְׁגִלְחוּהוּ אַחֵר מִלֵּאת בְּיוֹם ל' וּמְנִי ר' אֲלִיעֶזֶר הִיא דְּאִמֶּר כֵּל אַחֵר מִלֵּאת ז' סוֹתֵר אִם נִטְמָא עַד שְׁנָה ג' ה' וְכֵן אִם גִּלְחוּהוּ בְּיוֹם ל' סוֹתֵר ז' שְׁלֹא יִכּוּל לְגַלַּח

תַּנְלַחַת נָזְרוֹ עַד אַחֵר ז': **וּמ"ט** דר"א קאִי [אֲלַעֲשֵׁן] בְּלוּמֵר מ"ט אִמְרַת לר' אֲלִיעֶזֶר כִּי גִלְחוּהוּ אַחֵר מִלֵּאת דְּסַנֵּי בְּז' וְהָא אִין גְּדוּל

שַׁעַר פְּחוֹת מַשְׁלֵשִׁים יוֹם: **יְלִיף** תַּגְלַחַת טְהָרָה סְתִירָה שְׁהִיא ע"י תַּגְלַחַת שְׁהִיא טְהוּרָה מִסְתִּירָה הִבָּאָה ע"י טְמֵאָה מֵה תַּגְלַחַת כִּי נִטְמָא בְּיוֹם ל' מִמַּחֲזִין ז' [וְתוֹ לֹא] כֵּךְ תַּגְלַחַת טְהוּרָה כְּשֶׁגִּלְחוּהוּ וְלֹא שָׁיְרוּ בּוֹ כְּדִי לְכַף רֹאשׁוֹ לַעֲקֹרוֹ ז' וְתוֹ לֹא: **וְקַיִם** לְהוּ **לְרַבְּנָן** דְּכָל ז' אִין הַשְּׁעָרוֹת גְּדֻלִּין אֱלָא כְּדִי לְכַף אִינוּ סוֹתֵר כְּלוּם דְּבִגְדוּל שֶׁל סְתִירַת ז' אִינוּ גְּדוּל כִּי אִם כְּדִי לְכַף א"כ לֹא צְעִינָן ז' לַתַּנְלַחַתוֹ שְׂהִיָּה בְּשַׁעַר רֹאשׁוֹ אֱלָא כְּדִי לְכַף וְאִם גִּלְחוּהוּ אַחֵר מִלֵּאת נְמִי וְשִׁירוּ בּוֹ כְּדִי לְכַף אִינוּ סוֹתֵר אֲבָל נִזְחִי תַּגְלַחַת דַּתוּךְ מִלֵּאת סוֹתֵר בְּלִקְמָן מְטַעַם גְּדוּל שַׁעַר אֲבָל כְּשֶׁגִּלְחוּהוּ אַחֵר מִלֵּאת כִּינָן שְׂהִיָּה לְפָנָיו גְּדוּל

שַׁעַר בְּיוֹם שְׁלֵשִׁים הִרְאִי לַתַּנְלַחַת בְּדִאֲמָרְן מִדְּאוּרִיתָא זִיו בְּכֶךְ וּמִיּוּהוּ ז' יֵשׁ לוֹ לְהַמְחִין וַיִּלְפִּינוּ מִתַּנְלַחַת טְמֵאָה וְאֵע"ג דְּלֹא דְמִי לְגַמְרֵי דְּהִסָּת צִרִיךְ לְהַמְחִין ז' כְּדִי לְהִבָּי קִרְבְּנוּתִיו בְּטְהוּרָה מ"מ שְׁוֹ חֻבְמִים סָתָם סְתִירָה לַתַּנְלַחַת דְּאִחֵר מִלֵּאת לְסְתִירַת טְמֵאָה אֲבָל לְרַבְּנָן וְזֹחִי כִינָן [דְּאִם] נִטְמָא [לְאַחֵר מִלֵּאת] סוֹתֵר ל' יוֹם בְּדִאֲמָרֵינוּן בִּפ"ג (דף טו.) ה"נ הֵוֹ וַיִּלְפִּי כֵּל תַּנְלַחַת (דְּטִמְאָה) דְּלְאַחֵר מִלֵּאת לְסְתִירַת ל' כִּמוֹ בְּטִמְאָה דְּצְעִינָן בְּשַׁעַת תַּנְלַחַת גְּדוּל שַׁעַר שֶׁל ל' יוֹם כִּי גִלְחוּהוּ נְמִי אַחֵר מִלֵּאת יִהְיֶה סוֹתֵר ל' יוֹם וְלֹא הֵנָּה סַנֵּי כִּמוֹ שְׁשִׁירוּ בּוֹ כְּדִי לְכַף רֹאשׁוֹ לַעֲקֹרוֹ כ"א שָׁיְרוּ בּוֹ מֵה שְׁרָאִי לְגַדַּל בְּז' יוֹם וּלְכַךְ אוֹחֲקִי דְּוָקֹא בִּר' אֲלִיעֶזֶר אֲבָל וְזֹחִי בִּרְבָּנָן נְמִי מְצִי לְאוּחֲקִי וּכְגוֹן שְׁגִלְחוּהוּ [בְּיוֹם ל"ב אוֹ ל"ג] אֲמָרוּ רַבְּנָן לר"א דְּנִטְמָא בְּיוֹם ל"ב דְּאִינוּ סוֹתֵר אֱלָא ז' כִּדפ"ל וְשִׁמָּא י"ל דְּמוּדוֹ כְּעִין אַחֵר מִלֵּאת שְׁהִבִּיא קִרְבָּנוּ [דְּאִינוּ סוֹתֵר כְּלוּם] וְזוֹקֹא לר' אֲלִיעֶזֶר דְּאִמֵּר תַּנְלַחַת מַעַבְבָּא שָׂאֵם גִּלְחוּהוּ לְסָטִים וְלֹא שָׁיְרוּ בּוֹ כְּדִי לְכוּף סוֹתֵר ל' יוֹם כְּדִי לְגַלַּח וְלַחְזוֹר וּלְהִבָּי קִרְבְּנוּתִיו אֲבָל לְרַבְּנָן דְּאִמְרֵי דַּתַּנְלַחַת [דְּאַחֵר מִלֵּאת] לֹא מַעַבְבָּא אִינוּ סוֹתֵר כְּלוּם וּמִתָּר לְשַׁתּוּר יוֹן מִיד אַחֵר שְׁהִבִּיא קִרְבְּנוּתִיו וְהִי דְּלִרְבָּנָן נְמִי טַעוּן תַּנְלַחַת לְמַצְוֵה וְצִרִיךְ לְהַמְחִין ז' יָמִים לְשָׁנָא [דְּאִינוּ] סוֹתֵר מַשְׁמַע דְּאִם לֹא שָׁיְרוּ בְּשִׂיא סְתִירָה שְׁנֵשׁ שׁוּם אִסוּר

מִכַּח נִזִּירוּת עָלָיו אוֹ שְׁאִסוּר לְשַׁתּוּת כִּינָן אוֹ לְשׁוּם דְּבַר אַחֵר כֵּל כִּמָּה דְּלֹא חִזַּר וְגַלַּח וּלְרַבְּנָן לֹא הֵי שׁוּם אִסוּר עָלָיו: **ת"ר** אִין לִי אֱלָא תַּעַר דְּוָקֹא שְׁלוּקָה תִּלְשׁ בָּהּ כֵּל שְׁהִיא פְרוּשׁ שְׁלֹא בְּתַעַר כִּין שַׁעַר הַשַּׁעַר מִתְחַלְתּוֹ סוּמוֹךְ לְרֹאשׁוֹ וּמִיּוּהוּ שְׁלֹא כְּעִין תַּעַר וּבִין שְׁלֹא עֲקָרוּ לְגַמְרֵי כ"א מְקַצְתּוֹ מִנּוּן דְּאִסוּר ת"ל קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְּדַל פָּרַע שְׁמַצְוֵה לְגַדַּל שַׁעַר וְעוֹבֵר בַּעֲשֵׂה אִי מְגַלַּח מִמֶּנּוּ כִּלְל גַּם כִּי אִינוּ קוֹרְצִי לְגַמְרֵי מַעֲקָרוֹ אֲבָל בְּקוֹרְצַן מַעֲקָרוֹ לְגַמְרֵי כְּעִין תַּעַר אִיבָא לֹאֹו בְּכָל הַמַּעֲבִירִין כְּדַתְנִי בְּרִיתָא דְּלֹא פְּלִיגִי אֶהְדְּזִי אֲבָל נִיחָא לִיָּה לְהֹאִי תַנָּא לְמִימַר קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְּדַל פָּרַע דְּמַנֵּה שְׁמַעִינוּן אִסוּר אִינוּ קוֹרְצַן לְגַמְרֵי מַעֲקָרוֹ: **רַבִּי יוֹנָתָן** אָמַר אִין כּו' **תִּלַּשׁ סִסְפָּה פָּטוּר** כִּין כִּי נְמִי תִלַּשׁ מַעֲקָרוּ כִין אִינוּ תִלַּשׁ מַעֲקָרוּ אִינוּ עוֹבֵר בְּלָל אֲפִי כְּעִין תַּעַר אֱלָא בְּתַעַר וְלֹא בְּשָׂאֵר מַעֲבִירִין וְכֵן מַשְׁמַע הַסִּגִּיא דְּלִקְמָן דְּלַר' אֲלִיעֶזֶר נִזִּיר אִינוּ חִיב בְּשָׂאֵר מַעֲבִירִין א"כ [אִנוּ] זְקוּקִין לוֹמַר דַּחַד מִהֶנָּךְ אֵית לָהּ הָכִי וּלְכוּלְהוּ שָׂאֵר תַנָּחִי אֲמָרִי דַּמְחִיב בְּשָׂאֵר מַעֲבִירִין א"כ ר' יוֹנָתָן הוּא דְּסַבֵּר הָכִי: **וְהַכְּתִיב** **קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְּדַל פָּרַע** וּמַשְׁמַע דְּאִסוּר עֲשֵׂה מִיָּהּ אִיבָא בַּמַּעֲבִירִין וּמַשְׁנִי דְּכִי מְגַלַּח בְּתַעַר רֹאשׁוֹ לֹאֹו וַעֲשֵׂה אֲבָל שְׁלֹא בְּתַעַר גַּם כִּי גַלַּח הִכַּל לִיבָא לֹאֹו וְלֹא עֲשֵׂה: **כָּל** שְׁהוּא פְרוּשׁ אֲפִי שַׁעַר [א'] ת"ל לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ לְרַבּוֹת כֵּל הַמַּעֲבִירִין וּבְלָבָד שְׂהִיא כְּעִין תַּעַר מַעֲקָרוּ מְשַׁרְשׁוּ לְגַמְרִי וְתַנָּא דַּמְתְּנִי נְמִי ס"ל כִּהִיא תַנָּא וּכְת"ק דר' יוֹנָתָן: **וּמֵאַחֵר** שְׁסוּפְנוּ לְרַבּוֹת כֵּל דְּבַר אֲפִלוּ שְׂאָר מַעֲבִירִין מֵה ת"ל תַּעַר [תַּמָּה לִימָא] לְאִשְׁמוּשֵׁינוּן כְּעִין תַּעַר לְרַבּוֹת מַשְׁחִית וְכו': **לְפִי** שְׁלֹא לְמַדְנוּ תַּגְלַחַת הָאֲחֵרוּנָה שְׂהִיא בְּתַעַר וּלְלִמְדוּ מִמְּצוֹרַע אִי אֲפֻשֵׁר שְׂאִין לוּמְדִין קַל מִחִמּוֹר לְחַחֲמִיר עָלָיו וּלְקַמְן וַיִּלְכְּטִין מִהִיבָא פְּשִׁיטָא לְהֹאִי תַנָּא דַּתַּנְלַחַת מַצְרַע בְּתַעַר וְהָא לֹא כְּתִיב תַּעַר בְּפִרוּשׁ:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

לְכֵן אֱלִמָּא מִלְתַּחַת רַבִּי וּה"ה

עִיֻקְבִי נִימְחָהוּ, **שְׁמַע מִיַּנָּה מִלְתַּחַת רַבִּי. שְׁמַע מִיַּנָּה.** **וְאֲעֵלֹא הָא דִּתְנִינָא:** נִזִּיר שְׁגִילְחוּהוּ לְסָטִים, וְשִׁירוּ בּוֹ כְּדִי לְכוּף רֹאשׁוֹ לְעִיֻקְרוֹ — אִינוּ סוֹתֵר. וְאִי סְלִקָא דַּעְתָּךְ מִלְתַּחַת רַבִּי, לִיסְתוֹר! כְּגוֹן שְׁגִילְחוּהוּ אַחֵר מִלֵּאת. וּמַנִּי — רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הִיא, דְּאָמַר: כֵּל אַחֵר מִלֵּאת שְׁבַעָה סוֹתֵר. מֵאִי טַעְמָא דְּרַבִּי אֲלִיעֶזֶר? יְלִיף תַּגְלַחַת טְהָרָה מִתַּגְלַחַת טוּמְאָה. מַה תַּגְלַחַת טוּמְאָה שְׁבַעָה, אָף תַּגְלַחַת טְהָרָה — שְׁבַעָה. וְקַיִם לְהוּ לְרַבְּנָן כֵּל שְׁבַעָה יוֹמִין אֲתִינָא מְזִינָא כְּדִי לְכוּף רֹאשׁוֹ לְעִיֻקְרוֹ. ^(טו)נִזִּיר שְׁגִילַח בֵּין בְּתַעַר בֵּין בְּזוּג, אוֹ שְׁסִיפְסָף כֵּל שְׁהוּא — חֲיִיב. תְּנוּ רַבְּנָן: **”תַּעַר”**, אִין לִי אֱלָא תַּעַר. תִּלַּשׁ, מִירַט, סִיפְסָף כֵּל שְׁהוּא, מַנִּין — תַּלְמוּד לומֵר: **”קֹדוֹשׁ יִהְיֶה גְּדַל פָּרַע שַׁעַר רֹאשׁוֹ”**, דְּבַרִּי רַבִּי יֵאשִׁיָּה. רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמַר: **”תַּעַר”**, אִין לִי אֱלָא תַּעַר. מִירַט, תִּלַּשׁ, סִיפְסָף כֵּל שְׁהוּא — פָּטוּר. וְהַכְּתִיב **”קֹדוֹשׁ יִהְיֶה”**! מִימָרָא דְּאִם גִּילַח לִיָּה בְּתַעַר — קָאִים עֲלִיָּה בַּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. תַּנִּינָא אִידָּהּ: **”תַּעַר”**, אִין לִי אֱלָא תַּעַר. תִּלַּשׁ, מִירַט, סִיפְסָף כֵּל שְׁהוּא, מַנִּין — תַּלְמוּד לומֵר: **”לֹא יַעֲבֹור עַל רֹאשׁוֹ”**. וּמֵאַחֵר שְׁסוּפְיָנוּ לְרַבּוֹת כֵּל דְּבַר, מַה תַּלְמוּד לומֵר **”תַּעַר לֹא יַעֲבֹור עַל רֹאשׁוֹ”**? **”לְפִי שְׁלֹא לְמַדְנוּ לַתַּגְלַחַת הָאֲחֵרוּנָה שְׂהִיָּה בְּתַעַר. לְלִמְדוּ מִמְּצוֹרַע — אִי אֲפֻשֵׁר,**

שְׂאִין

סוֹתֵר וְאִמָּאי אִינוּ סוֹתֵר לְסִתֵּר דְּהָא אֲמָרִינוּן דְּמִלְתַּחַת רַבִּי וְשְׁקלוּהָ מַנָּה לְהֵהוּא שַׁעַר דְּאִקְדִּישׁ שְׁלֹא לְגַלַּח עַד סוּף נִזִּירוּתוֹ: לְעוֹלָם מִלְתַּחַת רַבִּי וְהִכָּא בְּמֵאִי עָסְקִינוּן כְּגוֹן שְׁגִלְחוּהוּ אַחֵר מִלֵּאת ל' לְנִזִּירוּתוֹ קִדָּם שְׁהִסְפִּיק לְגַלַּח וְהָא מַנִּי ר' אֲלִיעֶזֶר הִיא דְּאִמֵּר לְעִיל בְּפ' מִי שְׂאִמֵּר הֲרִינוּ נִזִּיר מְגַלַּח (נִזִּיר דף נז:): דְּכָל אַחֵר מִלֵּאת ז' סוֹתֵר שָׂאֵם נְטִמָא יוֹם ק"א ר' אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִינוּ סוֹתֵר אֱלָא ז' לְאַחֵר תַּנְלַחַת כִּי הִיכִי דַּתְנוּךְ אִלּוּ ז' יָמִים תַּרְבִּי מַחֲא כִי הִיכִי דְּתַסֵּי כְּדִי לְכַף רֹאשׁוֹ לַעֲקֹרוֹ וְהִכָּא נְמִי הוֹאִיל דְּפִשּׁוּ לִיָּה כְּדִי לְכַף רֹאשׁוֹ לַעֲקֹרוֹ אִינוּ צִרִיךְ לְסִתֵּר כְּלוּם אֱלָא מִיד מְגַלַּח: מ"ט **דר' אֲלִיעֶזֶר** דְּאִמֵּר כֵּל לְאַחֵר מִלֵּאת ז' יָמִים סוֹתֵר וְתוֹ לֹא בַּשְּׁלָמָא כִּי נִטְמָא לְאַחֵר מִלֵּאת דְּסוֹתֵר ז' כְּנַגֵּד ז' יָמִים שְׁמוֹנֶה דְּהֵן ג' ה' וּמְגַלַּח בַּשְּׁבִיעִי בְּדַתְנִיָּא לְקַמְן (נִזִּיר דף מד:): תַּנְלַחַת הַטּוּמָא' בִּיצַד מְהָה בְּשִׁלְשִׁי וּבז' [וּמְגַלַּח בְּז'] כְּדַתְנִי וּבִיּוֹי הַשְּׁבִיעִי וְנִלְחֲנוּ: מֵה תַּנְלַחַת טְמֵאָה לְאַחֵר שְׁנִטְמָא מְגַלַּח לְאַחֵר ז' וּכְדַפְרִשִׁית אָף תַּנְלַחַת טְהוּרָה לְאַחֵר מִלֵּאת אִינוּ צִרִיךְ לְמַנּוּת אֱלָא ז' לְאַחֵר תַּנְלַחַת כְּדִי שְׂהִיא וְכוּל לְגַדַּל קִצַּת שַׁעַר בְּתַנְלַחַת טְהוּרָה וְקִדָּם מִלֵּאת לֹא מִתּוֹקֲמָא מַשּׁוּם דְּקִדָּם מִלֵּאת סוֹתֵר ל' וּכְדַפְרִשִׁין בְּפִרְקָא לְעִיל (נִזִּיר ד' י:): לְדַבְרֵי ר' אֲלִיעֶזֶר הַתּוֹרָה אֲמָרָה נְטִמָא בְּיוֹם מִלֵּאת תָּן לוֹ תּוֹרַת נִזִּיר אֱלָא כֵּל אַחֵר מִלֵּאת נְטִמָא אוֹ תַּנְלַחַח לְגַמְרִי שְׁלֹא הֵיחֻבו בּוֹ שַׁעַר כִּלְל סַנֵּי

לִיָּה בְּתַנְלַחַת כֵּל דְּהוּ וְאִמּוֹר רַבְּנָן כִּינָן דְּבִהְגֵךְ ז' יָמִים גְּדִלָא מַחֲא כְּדִי לְכַף רֹאשׁוֹ לַעֲקֹרוֹ סַנֵּיָא וְאִלּוּ הִכָּא כִינָן דְּשִׁירוּ בּוֹ כְּדִי לְכַף רֹאשׁוֹ לַעֲקֹרוֹ אִינוּ צִרִיךְ לְסִתֵּר כִּלְל וּמְגַלַּח לְאַתֵּר וּמִבִּיא קִרְבְּנוּתִיו וּמִתָּר כִּינָן: **תִּלַּשׁ** שַׁעַר בְּסוּמוֹךְ לְבִשָׁר אֲבָל לֹא עֲקָרוּ לְגַמְרִי וּכְגוֹן שַׁעֲקָרוּ נִרְחָה: מִכְּטוֹן דַּעֲקָרוּ לְגַמְרִי מִמְקוֹם גְּדוּלוֹ: **סַפְסָף** כִּמוֹ סוּף: ת"ל **קֹדוֹשׁ יִהְיֶה** שְׁלֹא יִשְׁיַרְנוּ בְּשׁוּם דְּבַר וַיִּשְׁחֲנוּ לְגַדַּל פָּרַע: וְהַכְּתִיב (**אומֵר**) **קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְּדַל פָּרַע** דְּמַשְׁמַע קֹדוֹשׁ יִהְיֶה שְׁלֹא וְסִירְנוּ בְּשׁוּם דְּבַר לְהָכִי כַּתֵּב קֹדוֹשׁ: לְמִימָרָא **דְּכִי** גַּלַּח לוֹ בְּתַעַר קֹאִי עָלָיו **בַּעֲשֵׂה** וּלִ"ת דְּמַשְׁמַע קֹדוֹשׁ יִהְיֶה שְׁלֹא יַעֲבִירֵנוּ בְּתַעַר וְלֹאֹו הִבָּא מְכַלְל עֲשֵׂה עֲשֵׂה: **תִּלַּשׁ מִירַט סַפְסָף כֵּל שְׁהוּא מַנִּין ת"ל לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ לְרַבּוֹת הַמַּעֲבִירִין:** וּמֵאַחֵר **סְפוּפְנוּ לְרַבּוֹת כֵּל דְּבַר** הַמַּעֲבִיר בְּכַתִּיב לֹא יַעֲבֹר מֵה ת"ל תַּעַר: **כִּי** שְׁלֹא לְמַדְנוּ לַתַּנְלַחַת הָאֲחֵרוּנָה שֶׁל טְהוּרָה לְאַחֵר תַּשְׁלוּם וְנִי נִזִּירוּת שְׂהִיא בְּתַעַר כִּי שְׁלֹא כַּתֵּב אֱלָא וְגַלַּח אֵת שַׁעַר רֹאשׁ נָזְרוּ לְכַךְ כַּתֵּב לָךְ תַּעַר כֵּאֵן שְׂאִינוּ צִרִיךְ לְלַמְדָךְ שְׂאוּתָה תַּנְלַחַת לֹא תִהֵא אֱלָא בְּתַעַר: לְלִמְדוּ מִמְּצוֹרַע אִי אֲפֻשֵׁר דְּאִין דִּין קַל מִחִמּוֹר לְהַחֲמִיר עָלָיו דַּמְצוֹרַע הֵי חִמּוֹר כִּי שְׁהוּא צִרִיךְ לְגַלַּח אֵת כֵּל שַׁעֲרוֹ כְּדִי שְׂהִיא כֵּל בְּשָׁרוֹ בְּתַנְלַחַת מֵה שְׂאִין בְּנִזִּיר:

מִכַּח נִזִּירוּת עָלָיו אוֹ שְׁאִסוּר לְשַׁתּוּת כִּינָן אוֹ לְשׁוּם דְּבַר אַחֵר כֵּל כִּמָּה דְּלֹא חִזַּר וְגַלַּח וּלְרַבְּנָן לֹא הֵי שׁוּם אִסוּר עָלָיו: **ת"ר** אִין לִי אֱלָא תַּעַר דְּוָקֹא שְׁלוּקָה תִּלְשׁ בָּהּ כֵּל שְׁהִיא פְרוּשׁ שְׁלֹא בְּתַעַר כִּין שַׁעַר הַשַּׁעַר מִתְחַלְתּוֹ סוּמוֹךְ לְרֹאשׁוֹ וּמִיּוּהוּ שְׁלֹא כְּעִין תַּעַר וּבִין שְׁלֹא עֲקָרוּ לְגַמְרִי כ"א מְקַצְתּוֹ מִנּוּן דְּאִסוּר ת"ל קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְּדַל פָּרַע שְׁמַצְוֵה לְגַדַּל שַׁעַר וְעוֹבֵר בַּעֲשֵׂה אִי מְגַלַּח מִמֶּנּוּ כִּלְל גַּם כִּי אִינוּ קוֹרְצִי לְגַמְרִי מַעֲקָרוֹ אֲבָל בְּקוֹרְצַן מַעֲקָרוֹ לְגַמְרִי כְּעִין תַּעַר אִיבָא לֹאֹו בְּכָל הַמַּעֲבִירִין כְּדַתְנִי בְּרִיתָא דְּלֹא פְּלִיגִי אֶהְדְּזִי אֲבָל נִיחָא לִיָּה לְהֹאִי תַנָּא לְמִימַר קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְּדַל פָּרַע דְּמַנֵּה שְׁמַעִינוּן אִסוּר אִינוּ קוֹרְצַן לְגַמְרֵי מַעֲקָרוֹ: **רַבִּי יוֹנָתָן** אָמַר אִין כּו' **תִּלַּשׁ סִסְפָּה פָּטוּר** כִּין כִּי נְמִי תִלַּשׁ מַעֲקָרוּ כִין אִינוּ תִלַּשׁ מַעֲקָרוּ אִינוּ עוֹבֵר בְּלָל אֲפִי כְּעִין תַּעַר אֱלָא בְּתַעַר וְלֹא בְּשָׂאֵר מַעֲבִירִין וְכֵן מַשְׁמַע הַסִּגִּיא דְּלִקְמָן דְּלַר' אֲלִיעֶזֶר נִזִּיר אִינוּ חִיב בְּשָׂאֵר מַעֲבִירִין א"כ [אִנוּ] זְקוּקִין לוֹמַר דַּחַד מִהֶנָּךְ אֵית לָהּ הָכִי וּלְכוּלְהוּ שָׂאֵר תַנָּחִי אֲמָרִי דַּמְחִיב בְּשָׂאֵר מַעֲבִירִין א"כ ר' יוֹנָתָן הוּא דְּסַבֵּר הָכִי: **וְהַכְּתִיב** **קֹדֶש**

מסורת הש"ס
א תוספתא ניזר
ב ספרא מצורע פרק ב ו; משנה נגעים
ג שבת כח; סנהדרין סו;; זבחים יא; סוטה כט;; בבא מציעא ד; חולין קיד; בבא מציעא מז; קידושין עח; מנחות ס; בבא מציעא סא; קידושין כא; עבודה זרה מו; מנחות ו.
ד בבא קמא פח.
ה זבחים י:

תורה אור השלם
וכבס המטהר את־בגדיו ונלח את־קל־שערו ורחץ במים וטהר ואחר זבוא אל־המטנה ונשב טחוף לאהלו שבעת ימים וכהן ביום השביעי ונלח את־קל־שערו את־ראשו ואת־זקנו ואת זבת עינו ואת־קל־שערו ונלח וכבס את־בגדיו ורחץ את־בשרו במים וטהר [ויקרא יד, ח-ט]
והה'תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי חטאת והעבירו תער על־קל־בשרם וכבסו בגדיהם והטהרו [במדבר ח, י]
קל־ימי נדר נזיר תער לא־יעבר על־ראשו עד־מלאת הימים אשר־יזיר ליתנה קדש ויתנה גדל פרע שער ראשו [במדבר ו, ח]
והניף אהרן את־הלוים תנופה לפני יהוה טאת בני ישראל וקיו לעבד את־עבדת יהוה [במדבר ח, יא]

וְאִין דָּנין קל מַחמור לְהַחמיר על הקל אֵלֶּא דְהָל אֵלֶּא על הַחמור וְהַחמיר

על הַחמור וְהָבֵא דא"י לְלמדו מִמְצורע אֶתְא ליה תַּער דְּתַעַר הוּא דְתַהֲמִי תַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ אֶבֶל בְּמִידִי אַחֲרִינָא לא: רַבִּי אוֹמֵר אִינוּ צְרִיךְ לְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ וּבְשִׁפְתָּב לָךְ תַּער לא בָּא אֵלֶּא לומר לָךְ שְׂאִינוּ חַיִּב אֵלֶּא בְּגַלּוּחַ תַּער וּמַה שְׂאִתָּה אוֹמֵר מַעַן לְמַדְנוּ לְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ שְׂהִיא בְּתַעַר מִן דְקדוּקָה הַכְּתוּב אֵתָּה לְמַד שְׂהִי הוּא אוֹמֵר תַּער לא יַעֲבֵר על ראשו דְמַשְׁמַע תַּער לא יַעֲבֵר על ראשו עד יום מְלֻאָת שְׁהוּא צְרִיךְ גַּלּוּחַ בְּתַעַר: וְהַכְּתוּב תַּער לא יַעֲבֵר על ראשו כְּלוּמֵר וְהִיכִי אִמֵּר ת"ק דְחַיִּב על כָּל שְׂאָר מַעֲבִירִין וְתַעַר לא בָּא אֵלֶּא לְתַגְלַחַת הָאֲחֲרֵיהּ וְהַכְּתוּב תַּער לא יַעֲבֵר על ראשו דְמַשְׁמַע בְּתַעַר הוּא דְמַחֲסִיב אֶבֶל לא בְּשְׂאָר מַעֲבִירִין: לַעֲבֹר עָלָיו בְּשָׁנִי לְאוּיִן על תַּער לא יַעֲבֵר וְעַל לא יַעֲבֵר כָּל הַמַּעֲבִירִין לְשִׁנְאָה אַחֲרִינָא וְהַכְּתוּב תַּער לא יַעֲבֵר על ראשו כְּלוּמֵר הִיכִי מַשְׁמַע לִיה דְאֲחֵר מְלֻאָת לא תְּהֵא תַגְלַחַת אֵלֶּא בְּתַעַר וְהַכְּתוּב תַּער לא יַעֲבֵר על ראשו [עד מְלֻאָת] דְאִיבָא לְמַדַּק מְנַה דְעַד מְלֻאָת הוּא דָּלָא אֵלֶּא בְּתַעַר הָא לְאֲחֵר מְלֻאָת מְגַלַּח כָּכָל דְּבַר וְאִפִּי בְּמַלְקָט וּבִדְרֵיטָטִי לְעוֹלָם אִימָא לָךְ דְלֹאֲחֵר מְלֻאָת אִינוּ מְגַלַּח אֵלֶּא בְּתַעַר וְהָא [דְּכְתוּב] בְּסַמוּךְ לא יַעֲבֵר וּמַשְׁמַע לא יַעֲבֵר תַּעַר: אִמֵּר רַב חֲסָדָא לְלִקּוּת בְּאַחַת טָאָס גַּלּוּחַ טָאָס גַּלּוּחַ שְׁעָרֵי בְּתַגְלַחַת סוּף וּמִי נִזְרִיתוּ וְשִׁיר בּוּ ב' שְׁעָרוֹת לא עָשָׂה וְלֹא יְמִי נִזְרִיתוּ אֵלֶּא אִם גַּלּוּחַ אֵת רַב ראשו בְּתַעַר: וְהַקְּטַנִּי מַעַן לְרַבּוּת כָּל הַמַּעֲבִירִין ת"ל לא יַעֲבֵר: אֵלֶּא כְּעִין תַּעַר כָּל הַמַּעֲבִירִין (מַעֲבִירִין) סַמוּךְ לְעַקְרוּ: תַּנְיָא נְמִי הָבִי בְּדִלְמֵר רַב חֲסָדָא וּבְתַעַר דְּקוּקָא וְאִמֵּרִי לָהּ בְּדִלְקוּמְנָא לָהּ אֵלִיבָא דְרַב חֲסָדָא כְּעִין תַּעַר וּמֵאִי בְּתַעַר דְּקַתְנִי בְּדְרִיתָא כְּעִין תַּעַר: בְּשָׁם שְׁשִׁמִּי שְׁעָרוֹת מַעֲבָבוֹת בּוּ בְּתַגְלַחַת טָהֳרָה כָּךְ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת וְלֹא עָשׂוּ וְלֹא כְּלוּם. אָמַר מָר: שְׁלֹשָׁה מְגַלְחִין וְתַגְלַחְתִּין מִצְוָה: נִזְר, וּמִצְוָרַע, וְלִוּיִם. וְכוּלָן שְׁגִיגָחוּ שְׁלֹא בְּתַעַר, אוּ שְׁשִׁירֵי שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת — לֹא עָשׂוּ וְלֹא כְּלוּם. אָמַר מָר: שְׁלֹשָׁה מְגַלְחִין וְתַגְלַחְתִּין מִצְוָה. בְּשִׁיטָא! מַהוּ דְתִימָא מִשּׁוּם עֲבוּרִי שְׁעָר הוּא, וְאִפִּילוּ סָה נְשָׂא, קָא מִשְׁמַע לָן דְּלָא. קְתַנִּי: וְכוּלָן שְׁגִיגָחוּ שְׁלֹא בְּתַעַר. בְּשִׁלְמָא גַּבִּי נִזְר, כְּתִיב: "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ". וְגַבִּי לִוּיִם כְּתִיב: "וְהַעֲבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם". אֵלֶּא מִצְוָרַע בְּתַעַר, מְגַלָּן? וְכִי תִימָא, תִּיתִי מְלִוּיִם: מַה לִּוּיִם שְׁכֹן טְעוּנִין תַּגְלַחַת, וְאִין תַּגְלַחְתִּין אֵלֶּא בְּתַעַר — אִף אֲנִי אָבִיא אֶת הַמִּצְוָרַע שְׁהוּא טְעוּן תַּגְלַחַת, וְאִין תַּגְלַחְתּוּ אֵלֶּא בְּתַעַר. אִיבָא לְמִיפְרָה: מַה לְלִוּיִם שְׁכֹן טְעוּנִין תַּנּוּפָה בְּגוּפָם, תֹּאמֵר בְּמִצְוָרַע דְּלָא! אֵלֶּא תִיתִי מְגַזִּיר: מַה לְנִזְר שְׁכֹן קָרְבָּנוּ טְעוּן לָחֶם, תֹּאמֵר בְּמִצְוָרַע דְּלָא. אֵלֶּא מִחֲדָא לֹא אֶתִּיָּא, תִּיתִי מִתְרוּיְהוּן.^(א) מַהִי תִיתִי? תִּיתִי מְלִוּיִם, מַה לְלִוּיִם שְׁכֹן טְעוּנִין תַּנּוּפָה בְּגוּפָן. נִזְר יוֹכִיחַ, מַה לְנִזְר שְׁכֹן קָרְבָּנוּ טְעוּן לָחֶם. לִוּיִם יוֹכִיחוּ.^(ב) וְחִזּוּר חֲדִין, לֹא רָאִי זֶה פְּרָאִי זֶה, וְלֹא רָאִי זֶה פְּרָאִי זֶה. חֲצֵד הַשְׁוֶה שְׂבָהֶם שְׁהֵן טְעוּנִין תַּגְלַחַת, וְתַגְלַחְתִּין בְּתַעַר. אִף אֲנִי אָבִיא אֶת הַמִּצְוָרַע שְׁהוּא טְעוּן תַּגְלַחַת, וְתַגְלַחְתּוּ בְּתַעַר.^(ג) אָמַר לִיה רַבָּא מִבְּרַנְיִשׁ לְרַב אֲשִׁי, וְלִיפְרוּךְ: מַה לְחֲצֵד הַשְׁוֶה שְׂבָהֶן, שְׁכֹן אִין

הַנִּזְר וְגו' בְּמִצְוָרַע כְּתִיב (וַיִּקְרָא י"ד ח'): וְגַלּוּחַ אֵת כָּל שְׁעָרֵי בְּלִוּיִם וְהַעֲבִירוּ תַעַר על כָּל בְּשָׂרָם: מ"ד עֲבוּרִי שְׂעָר שְׂפִיר דְּמִי וְאִפִּי סָךְ נֶשֶׂא סָם שְׁמִשִּׁיר אֵת הַשְׁעָר: קמ"ל דָּלָא סְנִי לָהּ אֵלֶּא בְּתַגְלַחַת כְּדַקְתַּנִּי דְתַגְלַחְתִּין מַצְוָה: בְּשִׁלְמָא גַבִּי נִזְר כְּתִיב בַּה תַּעַר לא יַעֲבֵר על ראשו לְרַבִּי כְּדִלִית לִיה וְלִתְנָא קוּמָא כְּדִלִית לִיה וּכְדִלְעִיל: מַה לְלִוּיִם שְׁכֹן טְעוּנִין תַּנּוּפָה בְּגוּפָן דְּכְּתִיב וְהַנִּיף אֶהְרֵן אֵת הַלִּוּיִם תַּנּוּפָה לְפָנֵי ה' וְהוֹאִיל וּמַעוּנִין תַּנּוּפָה מַחמִירִין בַּהּ כְּלִי הֵאֵי דָּלָא הִי תַגְלַחְתִּין אֵלֶּא בְּתַעַר תֹּאמֵר בְּמִצְוָרַע הֶקֶל שְׂאִין טְעוּן תַּנּוּפָה בְּגוּפּוֹ וְהוֹאִיל וְאִינוּ טְעוּן תַּנּוּפָה בְּגוּפּוֹ דִין הוּא לְהֶקֶל עָלָיו שְׂהִיא תַגְלַחְתּוּ בְּכָל דְּבַר: אֵלֶּא מַחֲדָא לֹא אֶתִּיא דְמַהִי נִיזִי וּכְדִלְעִיל:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

שְׂאִין דְּנִין קַל מַחמור שְׁהַמְצוּרַע חמור שְׁטַעוּן תַּגְלַחַת כָּל שְׁעָר גּוּפּוֹ דְּכְּתִיב (וַיִּקְרָא י"ד ט'): וְהִיא בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי וְגַלּוּחַ אֵת כָּל שְׁעָרֵי אֵת רֹאשׁוֹ וְאֵת זָקְנוֹ וְגו' תֹּאמֵר בְּנִזְר שְׁהוּא קַל שְׂאִינוּ צְרִיךְ וְגַלּוּחַ אֵלֶּא רֹאשׁוֹ כְּדְּכְתִיב בְּהִקְיָא בְּקָרָא וּלְכָךְ לא יִטְעֵן תַּעַר [לְכָךְ] כְּתִיב תַּעַר לא יַעֲבֵר וְאִם אִינוּ עָנִין לְאִסוּר הַעֲבָרָה שְׁבָתוֹךְ נִזְרִיתוּ דְּהָא [אִיהֵן] בְּכָל הַמַּעֲבִירִין לְקִי תַּנְהִי לְעָנִין תַּגְלַחַת לְמַצַּת תַּגְלַחְתּוֹ שֶׁל סוּף נִזְרִיתוּ דְאִינוּ אֵלֶּא בְּתַעַר: רַבִּי אוֹמֵר אִינוּ צְרִיךְ תַּעַר לֹאֲתִי לְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ שֶׁל נִזִּיר דְּכִי נִמִּי צְרִיךְ לְגוּפָה אִפ"ה יִדְעִין מִמַּיִל דְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ בְּתַעַר וּבְהָא פְּלִג אֶת"ק חִידָה דַּת"ק אִיתִי לְתַעַר מִשּׁוּם תַּגְלַחַת אַחֲרֵיהּ וּפְרִיךְ וְהָא כְּתִיב תַּעַר לא יַעֲבֵר דְמַשְׁמַע שְׂאָר מַעֲבִירִין נְמִי וְהִיכִי קוּאֵמֵר רַבִּי דְאִתִּי לְגוּפָה דְמַשְׁמַע בְּתַעַר דְּקוּקָא מַחֲסִיב דַּס"ל לְמַקְרָא דְאִין לְנו לומר דְרַבִּי יִסְבֵּר פְּר' יוֹנְתָן דָּלָא אָסֵר שְׂאָר מַעֲבִירִין דְּמַדְקָאֵמֵר אִינוּ צְרִיךְ מַשְׁמַע דָּלָא אִתִּי לֹאֲפִלוּנִי על תַּנָּא קוּמָא דִּידִי דְמַחֲסִיב על כָּל מַעֲבִירִין וּמַשְׁנִי לַעֲבֹר עָלָיו בְּב' לֹאֲוִין לְכָךְ כְּתִב תַּעַר דְּמַגַּלַּח בְּתַעַר עוֹבֵר בְּשָׁנִי לְאוּיִן מִשּׁוּם תַּעַר וּמִשּׁוּם מַעֲבִירִין דְּהֵלָּאוּ קִאִי אֶתְעַר וְקִאִי נְמִי אִשְׂאָר מַעֲבִירִין וְהִי בִּאֵלוּ כְּתִב תַּעַר לא יַעֲבֵר דְאוּתוּ לְשׁוֹן [קִאִי] לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו וְהַשְׂתָּא גַּבִּי תַרְוַיְהוּ מַתְעַר לְרַבִּי דְאִי לא נָכְתַב תַּעַר אֵלֶּא לְתַגְלַחַת מַצְוָה כְּדַקָּאֵמֵר ת"ק מ"מ לְכַתְּבָה לְתַעַר בְּפִירוּשׁ גַּבִּי תַגְלַחַת שֶׁל מַצְוָה לְמֵאִי הֵלְכְתָא כְּתִבּוּ גַבִּי אִסוּרָא לומר [לָךְ] שְׁלִיקָה שְׂפִיס וְאִם כּוּלְיָה לְהִי הוּא אֶתָּא אֲמֵאִי סַמִּיךְ עד מְלֻאָת אֵל תַּעַר לא יַעֲבֵר אֵלֶּא רַצָּה לומר עד מְלֻאָת לא יַעֲבֵר תַּעַר הָא לְאֲחֵר מְלֻאָת לא יַעֲבִיר שְׁעָר ראשו

שְׂאִין דְּנִין קַל מַחמור לְהַחמיר עָלָיו. רַבִּי אוֹמֵר: אִינוּ צְרִיךְ, הָרִי הוּא אוֹמֵר "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֻאָת", הַתוֹרָה אָמְרָה: "אַחַר מְלֻאָת" — לֹא תְּהֵא תַגְלַחַת אֵלֶּא בְּתַעַר. וְהַכְּתִיב "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ"! לַעֲבֹר עָלָיו בְּשָׁנִי לְאוּיִן.^(א) אָמַר רַב חֲסָדָא: לְלִקּוּת — בְּאַחַת, לַעֲכַב — בְּשְׁתֵּים, לְסִתּוֹר — אִינוּ סוּתֵר אֵלֶּא בְּרוּב רֹאשׁוֹ וּבְתַעַר. 'בְּתַעַר — אִין, בְּמִידִי אַחֲרִינָא — לֹא? וְהַקְּתַנִּי: מַעַן לְרַבּוּת אֶת כָּל הַמַּעֲבִירִין! אֵלֶּא אִימָא: כְּעִין תַּעַר.^(ב) תַּנְיָא נְמִי הָכִי: נִזִּיר שְׁתַּלְשׁ, מִירַט, סִיפָּסָף כָּל שְׁהוּא — אִינוּ סוּתֵר אֵלֶּא בְּרוּב רֹאשׁוֹ וּבְתַעַר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: כְּשֵׁם שְׁשִׁמִּי שְׁעָרוֹת מַעֲכָבוֹת בּוּ, כָּךְ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת סוּתְרוֹת בּוּ.^(ג) תַּנּוּן הָתָם: שְׁלֹשָׁה מְגַלְחִין, וְתַגְלַחְתִּין מִצְוָה: נִזְר, וּמִצְוָרַע, וְלִוּיִם. וְכוּלָן שְׁגִיגָחוּ שְׁלֹא בְּתַעַר, אוּ שְׁשִׁירֵי שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת — לֹא עָשׂוּ וְלֹא כְּלוּם. אָמַר מָר: שְׁלֹשָׁה מְגַלְחִין וְתַגְלַחְתִּין מִצְוָה. בְּשִׁיטָא! מַהוּ דְתִימָא מִשּׁוּם עֲבוּרִי שְׁעָר הוּא, וְאִפִּילוּ סָה נְשָׂא, קָא מִשְׁמַע לָן דְּלָא. קְתַנִּי: וְכוּלָן שְׁגִיגָחוּ שְׁלֹא בְּתַעַר. בְּשִׁלְמָא גַבִּי נִזְר, כְּתִיב: "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ". וְגַבִּי לִוּיִם כְּתִיב: "וְהַעֲבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם". אֵלֶּא מִצְוָרַע בְּתַעַר, מְגַלָּן? וְכִי תִימָא, תִּיתִי מְלִוּיִם: מַה לִּוּיִם שְׁכֹן טְעוּנִין תַּגְלַחַת, וְאִין תַּגְלַחְתִּין אֵלֶּא בְּתַעַר — אִף אֲנִי אָבִיא אֶת הַמִּצְוָרַע שְׁהוּא טְעוּן תַּגְלַחַת, וְאִין תַּגְלַחְתּוּ אֵלֶּא בְּתַעַר. אִיבָא לְמִיפְרָה: מַה לְלִוּיִם שְׁכֹן טְעוּנִין תַּנּוּפָה בְּגוּפָם, תֹּאמֵר בְּמִצְוָרַע דְּלָא! אֵלֶּא תִיתִי מְגַזִּיר: מַה לְנִזְר שְׁכֹן קָרְבָּנוּ טְעוּן לָחֶם, תֹּאמֵר בְּמִצְוָרַע דְּלָא. אֵלֶּא מִחֲדָא לֹא אֶתִּיָּא, תִּיתִי מִתְרוּיְהוּן.^(א) מַהִי תִיתִי? תִּיתִי מְלִוּיִם, מַה לְלִוּיִם שְׁכֹן טְעוּנִין תַּנּוּפָה בְּגוּפָן. נִזִּיר יוֹכִיחַ, מַה לְנִזְר שְׁכֹן קָרְבָּנוּ טְעוּן לָחֶם. לִוּיִם יוֹכִיחוּ.^(ב) וְחִזּוּר חֲדִין, לֹא רָאִי זֶה פְּרָאִי זֶה, וְלֹא רָאִי זֶה פְּרָאִי זֶה. חֲצֵד הַשְׁוֶה שְׂבָהֶם שְׁהֵן טְעוּנִין תַּגְלַחַת, וְתַגְלַחְתִּין בְּתַעַר. אִף אֲנִי אָבִיא אֶת הַמִּצְוָרַע שְׁהוּא טְעוּן תַּגְלַחַת, וְתַגְלַחְתּוּ בְּתַעַר.^(ג) אָמַר לִיה רַבָּא מִבְּרַנְיִשׁ לְרַב אֲשִׁי, וְלִיפְרוּךְ: מַה לְחֲצֵד הַשְׁוֶה שְׂבָהֶן, שְׁכֹן אִין

י"ד ט'): וְהִיא בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי וְגַלּוּחַ אֵת כָּל שְׁעָרֵי אֵת רֹאשׁוֹ וְאֵת זָקְנוֹ וְגו' תֹּאמֵר בְּנִזְר שְׁהוּא קַל שְׂאִינוּ צְרִיךְ וְגַלּוּחַ אֵלֶּא רֹאשׁוֹ כְּדְּכְתִיב בְּהִקְיָא בְּקָרָא וּלְכָךְ לא יִטְעֵן תַּעַר [לְכָךְ] כְּתִיב תַּעַר לא יַעֲבֵר וְאִם אִינוּ עָנִין לְאִסוּר הַעֲבָרָה שְׁבָתוֹךְ נִזְרִיתוּ דְּהָא [אִיהֵן] בְּכָל הַמַּעֲבִירִין לְקִי תַּנְהִי לְעָנִין תַּגְלַחַת לְמַצַּת תַּגְלַחְתּוֹ שֶׁל סוּף נִזְרִיתוּ דְאִינוּ אֵלֶּא בְּתַעַר: רַבִּי אוֹמֵר אִינוּ צְרִיךְ תַּעַר לֹאֲתִי לְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ שֶׁל נִזִּיר דְּכִי נִמִּי צְרִיךְ לְגוּפָה אִפ"ה יִדְעִין מִמַּיִל דְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ בְּתַעַר וּבְהָא פְּלִג אֶת"ק חִידָה דַּת"ק אִיתִי לְתַעַר מִשּׁוּם תַּגְלַחַת אַחֲרֵיהּ וּפְרִיךְ וְהָא כְּתִיב תַּעַר לא יַעֲבֵר דְמַשְׁמַע שְׂאָר מַעֲבִירִין נְמִי וְהִיכִי קוּאֵמֵר רַבִּי דְאִתִּי לְגוּפָה דְמַשְׁמַע בְּתַעַר דְּקוּקָא מַחֲסִיב דַּס"ל לְמַקְרָא דְאִין לְנו לומר דְרַבִּי יִסְבֵּר פְּר' יוֹנְתָן דָּלָא אָסֵר שְׂאָר מַעֲבִירִין דְּמַדְקָאֵמֵר אִינוּ צְרִיךְ מַשְׁמַע דָּלָא אִתִּי לֹאֲפִלוּנִי על תַּנָּא קוּמָא דִּידִי דְמַחֲסִיב על כָּל מַעֲבִירִין וּמַשְׁנִי לַעֲבֹר עָלָיו בְּב' לֹאֲוִין לְכָךְ כְּתִב תַּעַר דְּמַגַּלַּח בְּתַעַר עוֹבֵר בְּשָׁנִי לְאוּיִן מִשּׁוּם תַּעַר וּמִשּׁוּם מַעֲבִירִין דְּהֵלָּאוּ קִאִי אֶתְעַר וְקִאִי נְמִי אִשְׂאָר מַעֲבִירִין וְהִי בִּאֵלוּ כְּתִב תַּעַר לא יַעֲבֵר דְאוּתוּ לְשׁוֹן [קִאִי] לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו וְהַשְׂתָּא גַבִּי תַרְוַיְהוּ מַתְעַר לְרַבִּי דְאִי לא נָכְתַב תַּעַר אֵלֶּא לְתַגְלַחַת מַצְוָה כְּדַקָּאֵמֵר ת"ק מ"מ לְכַתְּבָה לְתַעַר בְּפִירוּשׁ גַּבִּי תַגְלַחַת שֶׁל מַצְוָה לְמֵאִי הֵלְכְתָא כְּתִבּוּ גַבִּי אִסוּרָא לומר [לָךְ] שְׁלִיקָה שְׂפִיס וְאִם כּוּלְיָה לְהִי הוּא אֶתָּא אֲמֵאִי סַמִּיךְ עד מְלֻאָת אֵל תַּעַר לא יַעֲבֵר אֵלֶּא רַצָּה לומר עד מְלֻאָת לא יַעֲבֵר תַּעַר הָא לְאֲחֵר מְלֻאָת לא יַעֲבִיר שְׁעָר ראשו

שְׂאִין דְּנִין קַל מַחמור לְהַחמיר עָלָיו. רַבִּי אוֹמֵר: אִינוּ צְרִיךְ תַּעַר לֹאֲתִי לְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ שֶׁל נִזִּיר דְּכִי נִמִּי צְרִיךְ לְגוּפָה אִפ"ה יִדְעִין מִמַּיִל דְתַגְלַחַת אַחֲרֵיהּ בְּתַעַר וּבְהָא פְּלִג אֶת"ק חִידָה דַּת"ק אִיתִי לְתַעַר מִשּׁוּם תַּגְלַחַת אַחֲרֵיהּ וּפְרִיךְ וְהָא כְּתִיב תַּעַר לא יַעֲבֵר דְמַשְׁמַע שְׂאָר מַעֲבִירִין נְמִי וְהִיכִי קוּאֵמֵר רַבִּי דְאִתִּי לְגוּפָה דְמַשְׁמַע בְּתַעַר דְּקוּקָא מַחֲסִיב דַּס"ל לְמַקְרָא דְאִין לְנו לומר דְרַבִּי יִסְבֵּר פְּר' יוֹנְתָן דָּלָא אָסֵר שְׂאָר מַעֲבִירִין דְּמַדְקָאֵמֵר אִינוּ צְרִיךְ מַשְׁמַע דָּלָא אִתִּי לֹאֲפִלוּנִי על תַּנָּא קוּמָא דִּידִי דְמַחֲסִיב על כָּל מַעֲבִירִין וּמַשְׁנִי לַעֲבֹר עָלָיו בְּב' לֹאֲוִין לְכָךְ כְּתִב תַּעַר דְּמַגַּלַּח בְּתַעַר עוֹבֵר בְּשָׁנִי לְאוּיִן מִשּׁוּם תַּעַר וּמִשּׁוּם מַעֲבִירִין דְּהֵלָּאוּ קִאִי אֶתְעַר וְקִאִי נְמִי אִשְׂאָר מַעֲבִירִין וְהִי בִּאֵלוּ כְּתִב תַּעַר לא יַעֲבֵר דְאוּתוּ לְשׁוֹן [קִאִי] לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו וְהַשְׂתָּא גַבִּי תַרְוַיְהוּ מַתְעַר לְרַבִּי דְאִי לא נָכְתַב תַּעַר אֵלֶּא לְתַגְלַחַת מַצְוָה כְּדַקָּאֵמֵר ת"ק מ"מ לְכַתְּבָה לְתַעַר בְּפִירוּשׁ גַּבִּי תַגְלַחַת שֶׁל מַצְוָה לְמֵאִי הֵלְכְתָא כְּתִבּוּ גַבִּי אִסוּרָא לומר [לָךְ] שְׁלִיקָה שְׂפִיס וְאִם כּוּלְיָה לְהִי הוּא אֶתָּא אֲמ

מז

	עין משפט
	גר מצוה

א סמג לאוין נח, טוש"ע יו"ד סי' קפא סעי' ג:

ב מו"י פו"ב מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ו':

ג מו"י פו"ב מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ז':

ד סמג עשין רלז:

ה מו"י פו"א מהל' טומאת צרעת הל' א:

ו סמג לאוין נח, טוש"ע יו"ד סי' קפא סעי' י':

ז מו"י פו"ב מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ז':

ח סמג לאוין נח, טוש"ע יו"ד סי' קפא סעי' י':

ט מו"י פו"ב מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ז':

אַיִן קרָבֵנוּ בְּדִלּוֹת אֶלֶּא קרָבֵן קבֻעַ בִּין עֲנִיִּים בִּין עֲשִׁירִים תאמר בַּמְצוּרֶע אַיִן הוּא מְבִיא צְפוּרִים וּא"כ גַּם לֹא נִחְמיר עָלָיו לְהִטְעִינוּ תַּעַר וְאִין לְהַקְשׁוֹת לְפִי מַה שְּׁמֻסְקִינן דְּיָלוּף מַצְרַע מִקְרָא אַחֲרֵינָא שְׁלֹא בְּנִזִּיר דְּהֵינּוּ בְּנִזִּיר דְּבַסְמוּךְ וְלִיתִי נִזִּיר בְּמַה הַצַּד דְּאִיבָא לְמַפְרֵךְ שְׁכֵן אִינוּ בִּשְׂאֵלָה

או שְׁכֵן שְׁכַל גּוֹפֵו גּוֹפֵו תַּנְלַחַת: וְהָאִי תַנָּא מַעֲקָרָא בְּצִרְיָתָא דְלַעֲיַל קְאָמַר לְלַמְדוּ מִמְצוּרַע אִי אֶפְשָׁר כּוּי אֶלְמָא דְקִיס לִיה לַתַּנָּא [תַּעַר] בַּמְצוּרַע בְּלֹא נִזִּיר שְׂדֵרִי בֹא נִזִּיר מִמְצוּרַע וּבַהֲךָ בְּרִיתָא בְּשִׁי לְמֵיּלֵף מַצְרַע דְּבְשִׁי תַּעַר מַזִּינָא דְנִזִּיר וְלִוּיִם אֶלְמָא מַצְרַע גּוֹפֵה לֹא יָלוּף אֶלֶּא מַנְזִיר וּמַזִּינָא נְמִי לֹא אִיתִי [דְקֶאָמַר] מַה לְהַצַּד כּוּי וְסוּף לִזְמִדוּ מִרָאשׁוּ דְכִתִּיב בְּנִזִּיר וּמִ"מ רַבִּי חֲלִיעֶזֶר לֹא יָדַע תַּעַר בַּמְצוּרַע אֶלֶּא מַנְזִיר בְּדַמְפְּרַשׁ וְהוֹלֵךְ: דַּתָּנּוּ בְּפֶרֶק בְּתֵרָא דַּמְכּוֹת (דף כ.) אִינוּ חֵיב כּוּי לְגַבִּי פְּאוֹת דְזָקוּן תַּנָּיָא דְאִין חֵיבִין דְּהַשְׁחַתַּת פֹּאֵת זָקוּ בִּין כֹּהֲנִים בִּין יִשְׂרָאֵלִים עַד שְׁטִילָנוּ בְּתַעַר וּר"א אָמַר אֲפִי' לָקִטוּ בַּמִּלְקַט וּרְהִיטֻנִּי מַחִיב: וּמֵאִי טַעֲמִיּהוּ דְרַבְּנָן בְּלוֹמַר מַהִיבָא נִפְקָא לָן דַּפְּשִׁיטָא לְהוּ דַּמְצוּרַע בְּתַעַר חֲפִילוּ בְּלֹא נִזִּיר כַּדס"ל דַּתַּנָּיָא זָקִינוּ מַה ת"ל בַּמְצוּרַע כְּתִיב וְהִיא בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי וְגַלַּח אֵת כָּל שְׁעָרוֹ אֵת רֹאשׁוֹ וְאֵת זָקֵנוֹ וְכוּי וְהִלֵּא בַּכֹּל כָּל שְׁעָרוֹ הוּא וְלִמָּה פִּרְט זָקֵנוּ לְפִי שְׁנֹא' גַּבִּי כֹהֲנִים וּפֹאֵת זָקֵנס לֹא יִגְלַחוּ וְכוּל אִף מַצְרַע בְּלוֹמַר כֹּהֵן הוּא מַצְרַע בֵּן שְׁלֹא יִכּוּל לְגַלַּח

אַיִן קרָבֵנוּ בְּדִלּוֹת אֶלֶּא קרָבֵן קבֻעַ בִּין עֲנִיִּים בִּין עֲשִׁירִים תאמר בַּמְצוּרֶע

שלשה מינין פרק שישי נזיר

האִי תַנָּא מַעֲקָרָא אָמַר לְלַמְד

אַיִן קרָבֵנוּ בְּדִלּוֹת. תאמר בַּמְצוּרַע שְׁקָרְבָנוּ בְּדִלּוֹת! אָמַר לִיה רַבָּא בַר מִשְׁרָשְׁיָא לְרַבָּא: הָאִי תַנָּא, מַעֲיָקְרָא אָמַר: לְלַמְדוּ מַמְצוּרַע אִי אַפְשָׁר, שְׁאִין דְנִזִּין קַל מַחְמוּר לְהַחְמִיר עָלָיו. וְהָדַר אָמַר: גִּילְף מַזִּינָא, וּמַזִּינָא נְמִי לֹא יִלְיָי? ^(אגא)אָמַר לִיה: הָהוּא — אֲלִיבָא דְרַבְּנָן. הָא — אֲלִיבָא דְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר. דַּתָּנּוּ: וְאִינוּ חֵיִיב עַד שְׁיִלְקֻטָּנוּ בְּתַעַר. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמַר: אֲפִילוּ לִיקֻטוּ בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי — חֵיִיב.^(ב)מֵאִי טַעֲמִיּהוּ דְרַבְּנָן? דַּתַּנָּיָא: "זָקֵנוּ" מַה תַּלְמוּד לִזְמַר? לְפִי שְׁנָאָמַר "וּפֹאֵת זָקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ", יְכוּל אֲפִילוּ מַצוּרַע בֵּן — תַּלְמוּד לִזְמַר: "זָקֵנוּ".^(ג)וּמַנְלָן דְּבְתַעַר? דַּתַּנָּיָא: "וּפֹאֵת זָקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ", יְכוּל אֲפִילוּ גִילְחוּ בְּמַסְפָּרִים יְהֵא חֵיִיב, תַּלְמוּד לִזְמַר: "וְלֹא תִשְׁחִית".^(ד)יְכוּל לִיקֻטוּ בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי יְהֵא חֵיִיב, תַּלְמוּד לִזְמַר: "וּפֹאֵת זָקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ". הָא פִּיצִיד? אִיזְהוּ גִילְחוּ שְׂיִישׁ בּוּ הַשְׁחַתָּה — הָיִי אוֹמַר: זֶה תַּעַר. מַמְאִי? דִּילְמָא לַעוּלָם אֲפִילוּ לִיקֻטוּ בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי נְמִי מַצוּהָ קַעֲבִיד, וְהָא קָאֲתִי לְאַשְׁמוּעִינָן דְאַפִּילוּ בְּתַעַר לֹא מִיחֵיִיב עָלֶיהָ! אָמַרִי: אִי סִלְקָא דַּעְתָּךְ פִּי עֶבֶיד נְמִי בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי שְׁפִיר דְמִי, לִישְׁתּוּק קָרָא מִיַּיְנָהּ, וְאַנָּא אַמִּינָא: וּמַה גַּבִּי נִזִּיר דְאַיִסוּרָא קָא עֶבֶיד, אֲפִילוּ חֲכִי מַחֲיִיב, הֲכָא דַּמְצוּהָ — לֹא כָּל שְׁכּוֹן? וְתוּ,

דַּפְּשִׁיטָא לִיה מַלְתָּא דַּמְצוּרַע הִי בְּתַעַר: וְהָדַר אָמַר גִּילְיָף מַזִּינָא מַנְזִיר וּמִלּוּיִם בַּהַצַּד הַשָּׂה שְׂבָדָן וּמַזִּינָא נְמִי לֹא מַצִּי לְמֵיּלֵף מַשּׁוּם דְאִית בֶּה פֶּרֶכָא דְרַבָּא מַכְרִינֵשׁ שְׁכֵן אִין קרָבֵנוּ בְּדִלּוֹת תאמר בַּמְצַרַע שְׁכֵן קרָבֵנוּ בְּדִלּוֹת בַּעוּלָה וְיִזְרַד דְכִתִּיב בֶּה וְאִם דַּל הוּא: א"ל הֵיאֵא דְקַתְנִי לְלַמְדוּ מִמְצוּרַע אִי אֶפְשָׁר דַּמְשַׁמַּע דַּפְּשִׁיטָא לִיה דַּמְצוּרַע הִי בְּתַעַר אֲלִיבָא דְרַבְּנָן הִיא דְנִמְרִי לֶה מַזְקִנוּ וּפֹאֵת בְּדַמְסוּק וְהִיא דְקָא בְּשִׁי מַזִּינָא לֹא אֶפְשָׁר מַשּׁוּם דְאִית בֶּה לְמַפְרֵךְ בְּדַכְרַכְנָא אֲלַבָּא דַר' חֲלִיעֶזֶר דְנִמִּיר לֶה מַנְזִיר דְלַקְמוּ: דַּתָּנּוּ בְּמַסְכַּת מַכּוֹת: וְאִינוּ חֵיב עַל הַקַּפַּת הָרֹאשׁ עַד שְׁיִלְקֻטָּנוּ בְּתַעַר: ר' חֲלִיעֶזֶר אוֹמַר אֲפִי' בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטוּ: וְאֶחְמִירִין מִ"ט דְרַבְּנָן לֹא מַחֲבִי בַּהֲקַפָּה אֶלֶּא בְּתַעַר: דַּתַּנָּיָא זָקֵנוּ הָאִמּוּר לְגַבִּי מַצְרַע מַה ת"ל וְהִלֵּא כָּל שְׁעָרוֹ בַּמְשַׁמַּע חָקֵנוּ בַּכֹּל שְׁעָרוֹ אֶלֶּא לְפִי שְׁנָאָמַר לְגַבִּי כֹהֲנִים וּפֹאֵת זָקֵנס לֹא יִגְלַחוּ וְכוּל אֲפִי' כֹּהֵן מַצְרַע הַמִּתְגַּלַּח לֹא יִגְלַח פֹּאֵת זָקֵנוּ ת"ל וְגַלַּח זָקֵנוּ: וּמַנְלָן דְהָךְ גִּלּוּחַ בְּתַעַר קָאִי דַּתַּנָּיָא וּפֹאֵת זָקֵנס: ת"ל גַּבִּי יִשְׂרָאֵל לֹא תִשְׁחִית פֹּאֵת זָקֵנְךָ. אִי לֹא תִשְׁחִית יְכוּל לָקִטוּ בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי וְהֵא חֵיב ת"ל וּפֹאֵת זָקֵנס לֹא יִגְלַחוּ הֵא פִיצִיד גִּלּוּחַ שֵׁשׁ בּוּ הַשְׁחַתָּה דְבַר הַפְּתוּב וְאִיזוּ הִי אוֹמַר בְּתַעַר מַהוּ גִלּוּחַ דְקֶאָסַר לִיה רַחֲמֵנָא גַבִּי הַקַּפַּת הָרֹאשׁ וְהַשְׁחַתַּת פֹּאֵת זָקוּ וְאַשְׁתַּרִי לִיה גַּבִּי מַצְרַע דַּמְתַּר הוּא בּוּ הִינוּ תַעַר:

מֵאִי מַשַּׁמַּע לָן מַהֲכָא דַּמְצוּרַע לֹא הִי אֶלֶּא בְּתַעַר דְלִמָּא לַעוּלָם אִימָא לָךְ דְאֲפִי' לָקִטוּ בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי שְׁפִיר דְמִי וְהִיא דְקַתְנִי זָקֵנוּ מַה ת"ל דְאֵתָא לְאַשְׁמוּעִי' דְאֲפִי' גִּלּוּחוּ בְּתַעַר לֹא מַחִיב עָלֶה מַשּׁוּם פֹּאֵת זָקֵנס לֹא יִגְלַחוּ: אִי ס"ד דְכִי לָקִטוּ בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי שְׁפִיר דְמִי וּמַצוּהָ קַעֲבִיד לְשְׁתּוּק קָרָא מַנָּה וְלֹא לְכַתֵּב זָקֵנוּ וְאַמִּינָא לָקִטוּ בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי שְׁפִיר דְמִי דַּמִּיתִינוּ לֶה מַזִּינָא: וּמַה גַּבִּי נִזִּיר דְאַסוּרָא קַעֲבִיד פִּי מְגַלַּח בְּתַעַר בְּתוּךְ יַמִּי נִזִּירוֹת: אֶפְלוּ חֲבִי מַחִיב פִּי לָקִטֵן בַּמִּלְקַט וּבִרְהִיטֻנִּי בְּדֶאֱחִירִין לַעֲיַל לְרַבּוֹת כָּל הַמַּעֲבִירִין: הֲכָא דְכִי מְגַלַּח מַצוּהָ קַעֲבִיד בְּדַכְתִּיב וְגַלַּח אֵת כָּל שְׁעָרוֹ: לֹא כָּל שְׁכֵן שְׂבָכַל דְבַר מְתַר לְגַלַּח וְאַפִּילוּ בְּתַעַר:

וְהִיא דְהַשְׁחַתַּת זָקוּן הַכֹּהֲנִים (גִּדְרִיזָא) וּמַזְאֵתָא קָרָא דְזָקֵנוּ לְמַשְׁרִי לִו לֹא דַּהַשְׁחַתַּת זָקוּן וְהַשְׁחַתַּת זָקוּן לֹא מַחִיב אֶלֶּא בְּתַעַר דְאִם לֹא בֵן זָקֵנוּ לְמַה לִּי: **דְּבַתַּעַר** בְּלוֹמַר חֵיִיב הַשְׁחַתַּת זָקוּן מְנָא לְהוּ לְרַבְּנָן דְלֹא הִי אֶלֶּא בְּתַעַר דְמַנָּה יְלַפִּינוּ תַעַר לַמְצוּרַע: **דַּתַּנָּיָא** וּפֹאֵת זָקֵנס לֹא יִגְלַחוּ בְּכֹהֲנִים כְּתִיב יְכוּל אֲפִי' בְּמַסְפָּרִים יְהֵא חֵיב ת"ל וְלֹא תִשְׁחִית פֹּאֵת זָקֵנְךָ

בְּיִשְׂרָאֵל כְּתִיב וּבְמַסְפָּרִים יִבְּכָא הַשְׁחַתָּה שְׁאִינוּ נִטְוֹל הַשְּׁעַר מַעֲקָרוּ וְשָׂרְשׁוֹ: **א"י** לֹא תִשְׁחִית יְכוּל אֲפִי' בַּמִּלְקַט וּרְהִיטֻנִּי יְהֵא חֵיִב שְׂאָף הֵם מַשְׁחִיתִים הַשְּׁעַר

מַעֲקָרוּ ת"ל וּפֹאֵת זָקֵנס לֹא יִגְלַחוּ וְהֵם אִינֵם קְרוּיִים גִּלּוּחַ שְׂאִינֵם רְגִילִים לְגַלַּח בָּהֶם: **הָא** פִּיצִיד גִּלּוּחַ שְׂיִישׁ בּוּ הַשְׁחַתָּה הָיִי אוֹמַר זֶה תַּעַר וְהִיא שְׂרָא רַחֲמֵנָא בַּמְצוּרַע אִי נְמִי בְּקַדוּשִׁין גְּמִרִין פֹּאֵה פֹּאֵה כֹהֲנִים מַעֲרָאִלִים. וּפְרִיךְ מַמְאִי דַתְּגַלַּחַת מַצְרַע לִיבָא אֶלֶּא בְּתַעַר דְלִמָּא אֲפִי' בַּמִּלְקַט וּרְהִיטֻנִּי הָיִם הַמַּצְרַע מַצֵּת גִּלּוּחַ וּקְרָא דְזָקֵנוּ אֲתָא לְאַשְׁמוּעִינָן דְאִם בֹּא לְגַלַּח [בְּתַעַר] קַשְׁוִית בִּידּוּ סְהִיא [מַעֲרָא] עָלָיו בַּשְּׁלֵמָא בְּפֹאֵה דְזָקוּן הֲכָא שְׂרִי וְלֹא מַחֲבִי. וּמַשְׁנִי אֲמַרִי בְּלוֹמַר [עַל בְּרַחֲק] זָקֵנוּ דְכְּתִיב שְׁזוּקוּק לְגַלַּח וְלַעֲשׂוֹת בְּתַעַר וְלֹא בְּדָבָר אַחֵר דְאִי ס"ד פִּי עֶבֶד נְמִי בַּמִּלְקַט וּרְהִיטֻנִּי שְׁפִיר דְמִי לְשְׁתּוּק קָרָא מַנָּה דְאִם בֹּא [לְמִימַר] שְׁהַרְשׁוּת בִּידּוּ לְגַלַּח בְּתַעַר פֹּאֵת זָקֵנוּ לְהֵא לֹא בְּשִׁי קָרָא דְזָקֵנוּ דְרַשׁוּת יִדְעִינוּ מִק"ו: וְה"ג וּמַה נִזִּיר כּוּי' הִנֵּה מַצִּי לְמַפְרֵךְ דְכֹהֵן מַצְרַע לֹא אֲתִי שְׁכֵן רַבֶּה הַפְּתוּב [בְּהָן] מַצוֹת וַתְּרוֹת וּכְה"ג פְּרִיךְ בְּכָל דּוּכְתֵי וּלְכָךְ לֹא לְדַחֵי נַעֲשֶׂה דַּמְצוּרַע לֹא כְּכֹהֲנִים וְעוֹד מַה לְנִזִּיר שְׁכֵן לֹא גִדְרִיזָא דְדַחֵי לֹא דַּהֲקַפָּה תאמר בְּכֹהֲנִים דְאִיבָא לֹא

נַעֲשֶׂה לֹא דַּהַשְׁחַתַּת זָקוּן נַעֲשֶׂה לֹכ"נ דַּעֲקַר אֶפְרַכָּא אַחֲרֻנָּה סְמִיךְ דְפְּרִיךְ מַרשַׁב"ל: ה"ג וּמַה נִזִּיר דְאַסוּרָא קַעֲבִיד וְאַפִּילוּ נִזִּיר טַהוֹר חוּטָא קֶצֶת בְּדִאִיתָא פ"ק דְנִדְרִים (דף י.) וְלַעֲיַל בְּפ' שְׁלִישִׁי (נִזִּיר דף יט.) וְעוֹד דַּמְנְזִיר טוּמֵא קֹא יְלוּף שָׁגַם הוּא תְּגַלְחָתוּ כְּתוּב בְּתַעַר בְּדַמְשַׁמַּע בְּסֻמִּין דְגַמְרִין טַהוֹר מְטוּמֵא וְטוּמֵא מְטַהוֹר וְאַפ"ה תְּגַלַּחַת מַצוּהָ דִידָה דַחֵי לֹא דַּהֲקַפָּה דַסְבִּירָא לֶה דַּהֲקַפַּת כָּל הָרֹאשׁ שְׁמַה הַקַּפָּה וְלַעוּלָם מַחֲבִיב פִּי' מַחֲבִיב לְגַלַּח כָּל רֹאשׁוֹ וְלַחְחוֹת לֹא דַּהֲקַפַּת

מַצְרַע דַּמַּצוּהָ מַצוֹת הַמַּקְרָא תְּגַלַּחַת וְלֹא בָּאֵה לִו ע"י שׁוּם אִסוּר לֹכ"ש שְׁתַּגַּלְחָתוּ דַּמַּצוּהָ תַּדְחָה לֹא דַּהַשְׁחַתָּה וְאִי קָשָׁה מַה לְנִזִּיר שְׁכֵן קרָבֵנוּ טַעוֹן לָחַם כַּדפ"ל וי"ל דְלֹא דְמִי דְנִזְאִי לַעֲיַל דְבִשְׁעִין לְהִטְעִין תַּעַר לַמְצוּרַע וְלֹא שְׂאָר מַשְׁחִיתִים פְּרִיךְ שְׁפִיר דמ"ה בְּנִזִּיר דִּין הוּא גְּזִיָּהֵא טַעוֹן תַּעַר לְתַגַּלְחָתוּ שְׂבָמוּ בֵּן חוּמִרָא אַחֲרַת בּוּ שְׁקַרְבָנוּ טַעוֹן לָחַם חָבַל הֲכָא דְלֹא בִשְׁעִין לְמֵיּלֵף לְהִטְעִין תַּעַר בַּמְצוּרַע מַתְּגַלַּחַת דְנִזִּיר רַח שְׁהַרְשׁוּת וְהִיא בִּידּוּ לְהַעֲבִירוּ בְּתַעַר כְּמוּ בַּשְּׂאָר מַשְׁחִיתִין וְלֹא שְׂבָכָא כָּלָל הֵיאֵא פֶּרֶכָא דְלֹא בִשְׁעִין לְמֵיּלֵף חוּמִרָא מַנְזִיר אֶלֶּא מְכַל מְקוּם תַּמָּה הוּא וְהֵא הֵךְ סְגִיָא לְרַבְּנָן [וְהָרִי] מוֹבַח דְלְרַבְּנָן בַּשִּׁטָּא לְהוּ תַעַר מַתְּגַלַּחַת דַּמְצוּרַע מַחֲמִי דִידְעִינוּ לִיה בְּנִזִּיר דְקֶאָמַר בְּצִרְיָתָא דְלַעֲיַל לְלַמְדוּ מִמְצוּרַע אִי אֶפְשָׁר כּוּי אֶלְמָא בַּמְצוּרַע בַּשִּׁטָּא לְהוּ לְרַבְּנָן דַּטַּעוֹן תַּעַר לְתַגַּלְחָתוּ (נִזִּיר) וְהֲכָא אִי לֹא ק"ו דַּמְנְזִיר לֹא אֲתִי [לְהוּ] תַעַר בַּמְצוּרַע וי"ל דְאִפִּילוּ לֹא הָיִם לִו דַּמַּצוֹת נִזִּיר בְּתַעַר מ"מ שְׁפִיר וְלַפִּינוּ ק"ו מַנְזִיר דְדַחֵי תְּגַלַּחַת דִידָה פְּאוֹת דַּהֲקַפַּת הָרֹאשׁ דְאִיבָא בְּהוּ לֹא בְּמִקְיָף בְּמַסְפָּרִים בְּדַמְשַׁמַּע בְּסֻמִּין מַצְרַע לֹא כָּל שְׁכֵן גְּזִיָּהֵא אֲתַר לְגַלַּח אִף בְּתַעַר וְיִדְחָה לֹא דַּהַשְׁחַתַּת זָקוּן אֶלֶּא ע"כ קָרָא דְזָקֵנוּ אֲתָא לְהִטְעִינוּ תַעַר וְלֹא מַשְׁחִיתִים אַחֲרִים:

	מסורת הש"ס
---------------------------------------	------------------------------

א ספרא קדושים פרק ו' ו; משנה

מכות; מכות כ.

ב לקמן נח; ספרא קדושים פרק

ו' ד; יבמות ה.

ג מכות כא; קידושין לה;

ד זבחים י:

	גליון הש"ס
---------------------------------------	------------------------------

גמ' ממאי דלמא כו' במלקט ורהיטני. תמוה לי הא עתה דקיימינן לרבנן דמלקט ורהיטני אינו דרך גילוח דמהאי טעמא אינו חייב אלא ההקפה. ממילא במוצורע דכתיב וגלח אינו במלקט ורהיטני וכמ"ש תוס' להדיא רש שבעות דף ב' ע"ב והוה ליה למיפרך דלמא מנלח במספרים גמי מצוה קעביד וצ"ע:

	תורה אור השלם
---------------------------------------	---------------------------------

וְאִם צִלְּ הוּא וְאִין יָדוּ מַשְׁנַת וְלִקַּח כֶּבֶשׂ אֶחָד אֲשֶׁם לַתְּנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְנִשְׁרֹון סֵלֶת אֶחָד כָּלוּל בְּשֵׁמוֹ לַמִּנְחָה וְלֵג שְׁמוֹ וּשְׁתֵּי תָרִים אוּ שְׁנֵי בְגֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תִּשְׂגִי יָדוּ וְהִנֵּה אֶחָד תְּשַׁאֵת וְהָאֶחָד עֲלֶה [וְיִקְרָא יד', כא-כב]

לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנד [ויקרא יט, כז]

וְהִנֵּה בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח אֶת־קַלְּ שְׁעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זָקֵנוֹ וְאֵת גִּבּוֹת עֵינָיו וְאֶת־קַלְּ־שְׁעָרוֹ יִגְלַח וְכַסֵּס אֶת־בְּגָדָיו וְנָחַץ אֶת־בִּשְׂרוֹ בְּמַיִם וְסָהַר [ויקרא יד, ט]

לא- [ויקראח] (ויקראה) קרסה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ויבששנם לא ישרטו שרסת [ויקרא כא, ה]

מסורת הש"ס
א לקמן נח; שבת קלג; מנחות מ.
ב יבמות ה.
ג יבמות ה; לקמן נז:

גליון הש"ס
גמ' כו"ל דאמר. עיין תשובת שאגת אריה ס' צו:

תורה אור השלם

פל'ומי גדר נזיר תער לא'יעבר על־ראשו עד־מלאת תימים אֲשֶׁר־זִזִּיר לַיהוָה קִדָּשׁ יִהְיֶה גֹדֶל פָּנָיו שְׁעַר רֹאשׁוֹ [במדבר ו, ה]

וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְגַלַּח אֶת־כִּלְיֵי־שָׁעֲרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זָקְנוֹ וְאֶת גִּבַּת עֵינָיו וְאֶת־כִּלְיֵי־שָׁעֲרוֹ וְגַלַּח וּכְבַּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בָּשָׁרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר [ויקרא יד, ט]

לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנד [ויקרא יט, כז]

לא־[תקרח] [יקרחה) קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשדם לא ישרטו [ויקרא כא, ה]

הוּא אִי ס"ד **כִּי עֶבֶד מְצָרַע** בַּמִּלְקָט וּבִרְהִיטָוִי שְׁפִיר דְּמִי חֻקָּנוּ לְהַתִּיר תַּעַר וְהוּא דִּלְתָא אֲדָרְבָּה מִדְּלָא כְּתַב בַּה תַּעַר הֵינָה חֲמִינָא דְּבַתַּעַר לֹא מִשְׁתַּרִי כָּלָל מִדְּלָא כְּתִיב תַּעַר בְּמִצְרַע וְחֲמִינָא לָךְ כר"ל דִּלְאִמר כָּל מָקוֹם שְׂאֵתָה מוּצֵא כו' ה"נ בְּמִצְרַע לִיגַלַח בַּמִּלְקָט וּבִרְהִיטָוִי וְלֵהֲיוּ מְקוֹם וְגַלַח אֵת כָּל שְׁעָרוֹ וְקָא מוּקָם לְלֹא תַעֲשֶׂה דּוּפֹאֵת זָקָנָם לֹא יִגְלַחוּ בַתַּעַר דְּלֹא אֶסְרָה תוֹרָה. הַקַּפַּת הָרֹאשׁ אֲלֹא בַתַּעַר שְׁמַע מִנֶּה דְּלֶהֱכִי אֲצַטְרִיךְ זָקְנוֹ לְמַשְׁרִי תַעַר בְּמִצְרַע וּלְמִמְקָרָא דְּבַתַּעַר אִין בְּמַדְי אַחֲרִינָא לֹא דוּמִינָא דְּהַקַּפַּת רֹאשׁ דְּקֹאמְרִי לִיָּה עֲשֶׂה דוֹנַלַח אֵת כָּל שְׁעָרוֹ וְדָחִי לִיָּה לֹאָו. דְּהַקַּפָּה לְפִי שְׂחִינִי יְכוּל לְקוֹם אֵת שְׁנִיָּהָם ור"א אֵית לֶה ג"ס וְקֹסְבַר מִלְקָט וּרְהִיטָוִי נָמִי עֶבְדִּי גַלְיָח וְהִיוּ נָמִי גַלְיָח שְׁטִישׁ צוּ הַשְׁחָתָה וּמַש"ה כִּי לְקֻטְוֹ בַּמִּלְקָט וּרְהִיטָוִי גַבִּי. הַקַּפָּה חֲתִיב וְה"נ מִפְּרַשׁ בַּמַּסְכַּת מַכּוֹת בַּפֶּרֶק אֲלֹו הֵן הַלּוֹקִין: ור"א מֵאִי טַעֲמָא כְּלוּמַר הוֹאִיל וּמוּקָמִית לְהָא דְתַנִּי לְעֵיל דְּמִצְרַע וְלִיף מַדְינָא כר"א דְּבַתַּעַר אִין בְּמַדְי אַחֲרִינָא לֹא מֵאִי טַעֲמָא אִי מַדְינָא הָא אֲבָא לְמַפְרָךְ כְּדִלְעִיל מַה לְהַצַּד הַשְׁנָה שְׂבָדָן כּו': וְלִיף מֵרֹאשׁוֹ דְּכְתִיב לְגַבִּי מְצָרַע וְגַלַח אֵת כָּל שְׁעָרוֹ וְאֵת רֹאשׁוֹ: רֹאשׁוֹ מַה ת"ל וְהָלֹא כְּתִיב שְׁעָרוֹ וּרֹאשׁוֹ בַּכָּלָל שְׁעָרוֹ הוּא אֲלֹא לְפִי שְׁנָאֲמַר גַּבִּי גִזִּיר תַּעַר לֹא יַעֲבַר עַל רֹאשׁוֹ ת"ל וְגַלַּח אֵת רֹאשׁוֹ בַתַּעַר כְּמוֹ שְׂאֲמַרְתִּי לָךְ גַּבִּי גִזִּיר ור"א סָבַר לֶה כְּרַבִּי יוֹנְתָן דִּלְאִמר לְעֵיל (גִּזִּיר דָּף לט:): דְּגַבִּי גִזִּיר לֹא מַחֲיִיב אֲלֹא בַתַּעַר וּבְמִדְי אַחֲרִינָא לֹא ה"נ הֵאִי דִּלְאִסִּירִי גַבִּי גִזִּיר מִשְׁתַּרִי גַבִּי מְצָרַע וּמֵאִי דְּלֹא מַחֲיִיב לִיָּה גַבִּי גִזִּיר כְּגוֹן מִלְקָט וּרְהִיטָוִי לֹא שְׁרִי בְּמִצְרַע:

וְתוֹ אִי ס"ד **כִּי עֶבֶד מְצָרַע** בַּמִּלְקָט וּבִרְהִיטָוִי שְׁפִיר דְּמִי חֻקָּנוּ לְהַתִּיר תַּעַר

שלשה מינין פרק שישי נזיר

וְתוֹ אִי ס"ד כִּי עֶבֶד בַּמִּלְקָט וּרְהִיטָוִי דְּקוֹם מְצַת גַּלְיָח ע"כ קָרָא דְּזָקְנוֹ לֹא

אֲתָא לְמִימַר דְּמַצִּי עֶבֶד בַּתַּעַר מִדְּלָא כְּתִיב תַּעַר פְּרוּשׁ בְּהִדְיָא דְּמַפְעִי לָן לְמִימַר כְּדַרְשׁב"ל דִּלְאִסוּר לַעֲשׂוֹת וְלִגְלַח בַּתַּעַר הוֹאִיל וְיְכוּל לְקוֹם שְׁנִיָּהָם שְׁיגַלַח בַּמִּלְקָט וּרְהִיטָוִי אִוּ בַּמַּסְפָּרִים וְלֹא יִדְחָהּ לֹא שְׁרִינִן דְּהַשְׁחָתַת זָקָו וְהִיָּה לְהַש"ס לִזְמַר לֹא שְׁרִינִן תַּעַר מִדְּלָא כְּתַב תַּעַר אֲלֹא הַש"ס הַצַּר הַלְשָׁנָא דְּגִזִּיר לְשָׁנָא כְּלִילָא וְרַגִּיל בַּכְּמָה מְקוּמוֹת לְקַצַּר לְשׁוֹנוֹ אֲלֹא ע"כ קָרָא דְּזָקְנוֹ אֲתָא לְקַבְעוֹ חוּבָה וְלְהַטְעִין תַּעַר לְמִצְרַע דְּלֹא יַצֵּא וְיָזִי תַגְלַחְתּוֹ אֲלֹא בַתַּעַר: **וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר** דִּלְאִמר חֲפִילוֹ לִיקֻטְוֹ בַּמִּלְקָט וּבִרְהִיטָוִי — מִצְוָה קַעֲבִיד. וְכִי תִימָא: תַּעַר לְמָה לִי — לְמִימְרָא דִּיאֲפִילוֹ בַתַּעַר. סָלְקָא דְּעֵתָהּ אַמִּינָא, הוֹאִיל וְגַבִּי גִזִּיר כִּי עֶבֶד בַּתַּעַר מִיַּחֲיִיב, גַּבִּי מִצְוַרַע נָמִי לִיַּחֲיִיב, קָא מַשְׁמַע לֹו דְּלֹא! אִי סָלְקָא דְּעֵתָהּ כִּי עֶבֶד בַּמִּלְקָט וּבִרְהִיטָוִי מִצְוָה קַעֲבִיד, מִדְּלָא כְּתַב **"תַּעַר", כְּרִישׁ לְקִישׁ**. ^(חא)וְרַבִּנּוּ הָאִי "רֹאשׁוֹ", מֵאִי דְרָשִׁי בִּיהּ? מִיפְעִי לְהוּ לְמִידְחִי לֹאֻ דְּהַקַּפָּה. **דְּתַנָּא: "לֹא תַקִּיפוּ פֹאֵת רֹאשְׁכֶם", יְכוּל אָף מִצְוַרַע כֵּן — תַּלְמוּד לּוֹמַר: "רֹאשׁוֹ". לְמָה לִי לְמַכְתָּב "רֹאשׁוֹ"? וְתִיפּוֹק לִיָּה מ"זָקְנוֹ". דְּתַנָּא: "זָקְנוֹ", מָה תַּלְמוּד לּוֹמַר? לְפִי שְׁנָאֲמַר "וּפֹאֵת זָקָנָם לֹא יִגְלַחוּ", יְכוּל אָף מִצְוַרַע כֵּן — תַּלְמוּד לּוֹמַר: "זָקְנוֹ". לְמָה לִי לְמַכְתָּב "רֹאשׁוֹ" וּלְמָה לִי לְמַכְתָּב "זָקְנוֹ"? צָרִיכִי, דְּאִי כְּתַב רַחֲמָנָא "זָקְנוֹ" וְלֹא כְּתַב "רֹאשׁוֹ", תְּוָה אַמִּינָא: הַקַּפַּת כָּל הָרֹאשׁ לֹא שְׁמָה הַקַּפָּה. לְהַכִּי כְּתַב רַחֲמָנָא "רֹאשׁוֹ".**

וְאִי

לר"א מְגַדִּילִים בַּדְּבָסְמוֹךְ א"כ רֹאשׁוֹ לֹא אֲצַטְרִיךְ אֲלֹא לְרֹאשׁוֹ דְּגִזִּיר אַע"ג דְּאִיבָא לֹאֻ דְּתַעַר לֹא יַעֲבַר וַעֲשֶׂה דְּגִדֵּל פְּרַע דְּחִי לְהוּ עֲשֶׂה דוֹנַלַח מִיתוּרָא דְּרֹאשׁוֹ דְּכְתִיב בַּמִּצְרַע וְהַשְׁתָּא נִפְקָא לֶה לר"א תַּעַר בַּמִּצְרַע מַעֲזִיר דְּמִדְי דְּאִסַּר בְּגִזִּיר לְהַעֲבִיר תַּעַר עַל רֹאשׁוֹ הַטְעִין בַּמִּצְרַע לִגְלַח בַּתַּעַר וְהִינוּ דְּקָא מַהֲדַר בַּבְרִיתָא דְּלַעִיל (גִּזִּיר דָּף מ:): לְמִילָף תַּעַר בַּמִּצְרַע מְלוּיָם וְגִזִּיר מִן דִּינָא וְלֹא אֲתִי לִיָּה וְצִרִיךְ הוּא לְלַמְדָּה מֵרֹאשׁוֹ [דְּגִזִּיר] וְלַעֲוֹלָם מַעֲזִיר יִלְפִינִן לְמִצְרַע דְּטַעוֹן תַּעַר וס"ל לר"א דְּגִזִּיר לֹא לְקִי אֲלֹא בַתַּעַר דּוּקָא בְר' יוֹנְתָן דְּלַעִיל הַלֶּכֶךְ מִדְי דְּאִסוּר בְּגִזִּיר דְּהִינוּ תַּעַר הַטְעִין לֹאֻ בַּמִּצְרַע כְּדַמְשַׁמַּע [דְּאִי] עַל שְׂאָר מַעֲבִירִין נָמִי לְלָקִי בְּגִזִּיר אַכְתִּי לֹא יִדְעִינִן תַּעַר בַּמִּצְרַע דְּאִיבָא לְמִימַר קָרָא דְּרֹאשׁוֹ לְשְׂאָר מַעֲבִירִין: וּפְרִיךְ כְּדִלְעִיל דְּלִמָּא לְפִילוֹ בַּמִּלְקָט וּרְהִיטָוִי נָמִי מִצְוָה קַעֲבִיד בַּמִּצְרַע וּכ"ת לְמָה לִי לְמַשְׁרִי דִּלְפִילוֹ בַּתַּעַר דַּסר"א כּו' גַּבִּי מְצָרַע נָמִי לְחִיב כְּלוּמַר גַּם בְּשִׁיחָהּ הַעֲזִיר מְצָרַע חמ"ל וּמַשְׁטִי אִי ס"ד כִּי עֶבֶד בַּמִּלְקָט וּרְהִיטָוִי מִצְוָה קַעֲבִיד בַּמִּצְרַע מִדְּלָא כְּתִיב הֵסַר תַּעַר בְּפְרוּשׁ לֹא לְדָחִי עֲשֶׂה דְּמִצְרַע לֹא תַעֲשֶׂה דְּגִזִּיר שְׂהַרִי אֲפֶשַׁר לְקוֹם שְׁנִיָּה וּכ"ק אֲמַאי לֹא מַסִּיק נָמִי הֶבֶא לְשַׁנְיָא דְּלַעִיל לְשַׁתּוֹק קָרָא מִנֶּה וְאִנָּא חֲמִינָא וְמָה גִזִּיר דְּאִסוּרָא קַעֲבִיד כּו' וי"ל דְּהֶבֶא אֲבָא לְמִימַר דְּשִׂאנִי גִזִּיר דְּלִיבָא אֲלֹא חַד לֹאֻ דְּהַקַּפַּת רֹאשׁ וּלְכַךְ דְּחִי לִיָּה תַגְלַחְתּוֹ דְּגִזִּיר אֲבָל גִּזִּיר מְצָרַע אֵית בַּה תַּרְוִין לֹאֲוִין לֹאֻ דְּגִזִּיר דְּתַעַר לֹא יַעֲבַר וְאִלוּ דְּהַקַּפַּת הָרֹאשׁ וּלְכַךְ לֹא יִדְחָה עֲשֶׂה דְּמִצְרַע

לְהַגֵּךְ תַרִי לֹאֲוִין וְעוֹד עֲשֶׂה דְּגִדּוּל פְּרַע וְעוֹד תַּרְן הַר"ס דְּלִמָּאִי דְּבַעֲבִי לְמִימַר פֶּרֶק ב' גִּזִּירִין (לְקַמְן גִּזִּיר דָּף נח). אֲהַךְ בְּרִיתָא דְּרֹאשׁוֹ דְּהַקַּפַּת כָּל הָרֹאשׁ לֹא שְׁמָה הַקַּפָּה לְפִילוֹ חַד אִסוּרָא לִיבָא בְּגִזִּיר בַּמָּקוֹם פֹּאֵת הָרֹאשׁ וְלִיבָא לְיִבָא תּוֹ שׁוּם דְּחִיָּה: **וְרַבִּנּוּ** דְּנִפְקָא לְהוּ דְּתַגְלַחַת דְּמִצְרַע בַּתַּעַר מְחַקְנוּ כְּדִלְעִיל רֹאשׁוֹ לְמִילָף מִנֶּה דְּתַגְלַחַת דְּמִצְרַע בַּתַּעַר אֲלֹא לְרַבִּנּוּ לְמָה לְהוּ רֹאשׁוֹ: **מִיפְעִיָּא** לְהוּ לְמִדְחִי לֹאֻ דְּהַקַּפָּה אָף בַּמִּצְרַע שְׂחִין גִּזִּיר דִּאֲצַטְרִיךְ קָרָא לִזְמַר דְּדָחִי לֹאֻ דְּהַקַּפָּה דְּתַנָּא לֹא תַקִּפוּ פֹאֵת רֹאשְׁכֶם יְכוּל אָף מְצָרַע כֵּן וְהָא דְּכְתַב וְגַלַּח אֵת כָּל שְׁעָרוֹ [חזון] מִפֹּאֵת הָרֹאשׁ אִוּ כְּשַׁמְרַט פֹּאֵת רֹאשׁוֹ ת"ל רֹאשׁוֹ מִיתַּר מְצָרַע בַּתַּעַר דְּמִצְרַע דְּחִי לֹאֻ דְּהַקַּפַּת הָרֹאשׁ:

מא.

עין משפט נר מצוה
--

א מו"י פג' מהל' ציצית הל' ו':

ב מו"י פז' מהל' נזירות הל' טו:

ג מו"י פז' מהל' נזירות הל' טו:

ד סמג עשין רלו, סמג עשין רלו:

ה מו"י פי"א מהל' טומאת צרעת הל' א:

מסורת הש"ס
א ספרא מצורע פרק ב ו; משנה נגעים
ב בבא קמא קה.
ג בבא קמא קה.
ד שבת נ; ביצה כג;
ה ביצה לה;

1 תוספתא ברכות; מכות כא.; קידושין עז; מכות כ; לעיל לח;; משנה מכות

גליון הש"ס
גמ' הא בעלמא רובו ככולו. ע"י חולין דף יט ע"א ונדה דף כט ע"א:
שם מכדי נזיר טמא דבתער מנלו. כדלקמן דף סא ע"א:
תורה אור השלם

גדילים תעשה לך וקח דחי לאו דלא תלפש טעטט:
אמר רב אחא ברה

דַּרְב איקא מִדְּקַתְּנִי או שְׁשָׁנְרו שְׂטִי שְׁעֵרוֹת לא עָשָׂה כְּלוּם זֹאת אוֹמֶרֶת דַּרְבּוֹ חֲשׁוֹב כְּכֵלוּ מִדְּאוֹרִיתָא דְּמִדְּכַתֵּב הָכָא וְגַלַּח אֶת ראשׁוֹ כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְלֹא מַצְטַרִיךְ לִיה לְמַכְתֵּב כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְנִלְחֲנֵנוּ לְזִמְר דְּלֹא חָשִׁיב גְּלוּחַ עַד דְּאִיפֹא כְּלוּ שַׁעַר מְגַלַּח מְכַלְל מִדְּאֶצְטַרִיךְ לִיה קִרָא לֹאשְׁמוּעִינֵנוּ דְּלִיגְלַח כְּלוּ דְאִי לֹאֹ הִיא קִרָא הֵיזֵא חֲמִינֹא דַּרְבּוֹ סָנִי לִיה דַּרְבּוֹ כְּכֵלוּ דְּאוֹרִיתָא: הִיא כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְנִלְחֲנֵנוּ בְּנִזִּיר טָמֵא הוּא דְּכַתִּיב אָבֵל בְּנִזִּיר טָהוֹר לֹא כַּתִּיב אָלֹא וְגַלַּח אֶת שַׁעַר ראשׁ נָרוּ דְּלֹא מְשַׁמַּע לִיה הָכִי: מַחֲכוּ עָלֶה בְּמַעַרְבָא אֲהֹא אֶתְקַפְתָּא דְּר' יוֹסִי בְּר' חֲנִינִיא: דְּמַפְּדִי נָזִיר טָמֵא דְּכַתֵּער מְנַלֵּן מְנַזִּיר טָהוֹר וְלֹף מִדְּכַתִּיב כֶּה תַּעַר אִי לָרַבִּי כְּדֹאִית לִיה ולת"ק כְּדֹאִית לִיה וּכְדִלְעִיל וּה"ה נָמִי דְּלִיתִי נָזִיר טָהוֹר מְנַזִּיר טָמֵא מַה נָזִיר טָמֵא כּו' וְהִכָּא הוּא דְּנָלִי רַחֲמֵנָא כְּלוּ הָא בְּעָלְמָא רַבּוּ כְּכֵלוּ וּכְדַרְב אַחָא בְּרַה דַּרְב איקא ווא"ת לְגַמַר מַנֶּה הָא לֹא אָפְשַׁר מִשּׁוּם דִּקְוּוּ לְהוּ נָזִיר וּמַצֹּרַע שְׁנִי כַּתּוּבִין כְּאֻחַד: וְצִמַּח ראשׁוֹ וְחִזַּר וְגַלַּחַן נָמִי לְאוּתָּהּ ב' שְׁעֵרוֹת: מַהוּ מִי אֲמַרִינוּ כּוֹן דְּמַעַקְרָא כִּי שָׁיר אוּתָּהּ שְׂטִי שְׁעֵרוֹת לֹא עָשָׂה וְלֹא כְלוּם הִסְתָּא נָמִי כַּיּוֹן דִּקְדַּר וְצִמַּח לֹא עָשָׂה וְלֹא כְלוּם דְּכִמְאֵן דְּמַגְלַח שְׂטִי שְׁעֵרוֹת מַעַקְרוֹ דְּמִי וּמַעַכְבִּי אוֹ דְלֵמָא כַּיּוֹן דִּהִסְתָּא קֹא מִיגְלַח לְהוּ לְהִיא דִּקְדַּר צִמַּח לֹא חֲשִׁינֵנוּ וְלֹא מַעַכְבִּי: גַּלַּח שְׁעֵרָה קַמַּעֲבִיא לִיה לָרַבֹּא פְּשִׁיטֹא דְּכַיּוֹן דְּגַלַּח אֶת כָּל ראשׁוֹ לְבַר מַהֲנֵךְ ב' שְׁעֵרוֹת דְּכִי דַּדַּר גַּלַּח אַחַת מֵהֵן וְנִשְׁרַה חֲבַרְתָּהּ שְׁפִיר דְּקֹאזִיל וּמִיגְלַח כִּי אוֹרְחַה כְּמֵאן דְּאָזַל וּמַגְלַח שְׁעֵרוֹ וְלִהִיא דְּנִשְׁרַה מֵאִי הֵיזֵא לֶה לְמַעַבַּד: אָלֹא אִימֹא נִשְׁרַה אַחַת וְגַלַּח אַחַת קַמַּעֲבִיא לִיה מִי אֲמַרִינוּ כַּיּוֹן דְּכָל שְׁעֵרוֹ גַּלַּח חוּץ מַשְׁעַר אַחַת שְׁפִיר דְּמִי דִּקָּא לֹא שַׁר שְׂטִי שְׁעֵרוֹת כְּלֹא גַלּוּחַ אוֹ כְלוּם עָבַד וְכִי חִזַּר וְגַלַּח אַחַת לְאַחַר גְּשִׁירְתָּהּ דְּחֲבַרְתָּהּ נָמִי לֹא כְלוּם עָבַד דְּכַיּוֹן דְּלֹא הִי הִסְתָּא בְּראשׁוֹ אָלֹא שְׁעֵרָה אַחַת לֹא אֲקָרִי גַלּוּחַ וּכְנִשְׁרו טְנִיחֶס דְּמִי דְּכִי הִכִּי דְאִס גַּלַּח וְשַׁר שְׁעֵרָה אַחַת שְׁפִיר גַּלַּח דְּשַׁעֲרָה כְּנֻטוּלָה דְּמִי הָכִי נָמִי כִּי נִשְׁרַה אַחַת מַשְׁעַת גְּשִׁירְתָּהּ הֵיזֵא חֲבַרְתָּהּ כְּנֻטוּלָה וְכִי חִזַּר וְגַלַּחַהּ לֹא כְלוּם עָבַד דְּכְנֻטוּלָה דְּמִיֹּא: א"ל אִי אֲמַרְתָּ גַלּוּחַ אִין כָּאן דְּדִמִּי לִיה כְּמִי טַיִשׁ שַׁעַר בְּכָאן: [הָכִי] קֹאמֵינֹא [אָף עַל פִּי] שְׁשַׁעַר אִין כָּאן מַצֵּת גַּלּוּחַ אִין כָּאן וּמִיּהוּ בְּדַעֲבַד שְׁפִיר דְּמִי: מַתְנִי' נָזִיר חוּפָף וּמַפְסָפֶס חוּפָף כְּמוֹ חֲפֹף עָלָיו כָּל הַיּוֹם (דְּבָרִים ל"ג:ב") לָשׁוֹן מְגַדַּד וּכְלַעַן פִּרִי"ר

פִּרִי"ר: (לְשַׁפְּשֹׁף) : מַפְסָפֶס שְׁמַפְרִיד שְׁעֵרוֹתָיו זֹו מִזֹּו אָבֵל לֹא בְּמַסְרָק: גַּמ'

אֶתְמַן לר"י דְּאֲמַר דְּבַר שְׁאִין מִתְּכַפֵּנוּ אִסּוּר: לְהַשִּׁיר יָיִמִין הַמְזַלְזָלִים מִן הָראשׁ אָבֵל עֲזִינוּ לֹא נֶעְקְרוּ לְגַמְרִי וְכַיּוֹן דְּמַתְּכַפֵּנוּ לְהַשִּׁיר כִּי סוּרָק בְּמַסְרָק

הֵיזֵא לִיה דְּבַר שְׁמַתְכַפֵּנוּ וְאִסּוּר: אִי אֲמַרְתָּ מַפְּנִי הַמַּשְׁרֶת תַּנּוּ כָּלָל כָּלָל לֹא

דְּמַשְׁמַע לֹא יְחוּף בְּשׁוּם אֲדָמָה גִּזְרָה שְׁאִינֶה מַפְּנִי הַמַּשְׁרֶת:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

אָמַר מַר וְכו' או שְׁשִׁירוּ שְׂטִי

"הָא "גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לָךְ" מִהֶם. ^(א)אָמַר מַר: וְכוּלָּם שְׁגִילָחוּ שְׁלֹא בַתְּעַר, או שְׁשִׁירוּ שְׂטִי שְׁעֵרוֹת — לֹא עָשׂוּ וְלֹא כְלוּם. אָמַר רַב אַחָא בְּרִיה דְּרַב אִיקָא: זֹאת אוֹמֶרֶת, רוּבּוּ כְכוּלוּ מִדְּאוֹרִיִּיתָא. מַמַּאי — מְדַגְלִי רַחֲמָנָא גַּבִּי נָזִיר "כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּחֲנוּ" — הָכָא הוּא דְּעַד דְּאִיפֹא כּוּלוּ. הָא בְּעָלְמָא: רוּבּוּ כְכוּלוּ. מִתְקִיף לֶה רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא: הִיא בְּנִזִּיר טָמֵא כַּתִּיב! מַחֲכוּ עָלֶה בְּמַעַרְבָא: מַפְּדִי נָזִיר טָמֵא דְּכַתֵּער מְנַלַּן — מְנַזִּיר טָהוֹר וְלִיף, לִיתִי נָזִיר טָהוֹר וְלִילָף מְנַזִּיר טָמֵא: מַה טָמֵא כִּי שִׁיר שְׂטִי שְׁעֵרוֹת — וְלֹא כְלוּם עָבַד, הָכָא נָמִי, כִּי שִׁיר שְׂטִי שְׁעֵרוֹת — וְלֹא כְלוּם עָבַד. ^(ב)בְּעִי אַבְיִי: נָזִיר שְׁגִילַח וְשִׁיר שְׂטִי שְׁעֵרוֹת, צִמַּח רֹאשׁוֹ וְחִזַּר וְגִילַחַן, מַהוּ? מִי מַעַכְבִּי אוֹ לֹא? 'בְּעִי רַבָּא: נָזִיר שְׁגִילַח וְהִנִּיחַ שְׂטִי שְׁעֵרוֹת, וְגִילַח אַחַת וְנִשְׁרַה אַחַת, מַהוּ? אָמַר לִיה רַב אַחָא מְדִיפְתִי לְרַבִּינָא: גִּילַח שְׁעֵרָה שְׁעֵרָה קֹא מִיפְּעִי לִיה לְרַבָּא? ^(ג)אָלֹא אִימֹא: נִשְׁרַה אַחַת וְגִילַח אַחַת, מַהוּ? אָמַר לִיה: גִּילּוּחַ אִין כָּאן, שַׁעַר אִין כָּאן. אִי שַׁעַר אִין כָּאן — גִּילּוּחַ יִשׁ כָּאן! הָכִי קֹאמַר: אָף עַל פִּי שְׁשַׁעַר אִין כָּאן, מַצֹּות גִּילּוּחַ אִין כָּאן. "מַתְנִי' נָזִיר חוּפָף וּמַפְסָפֶס, אָבֵל לֹא סוּרָק. ^(ד)גַּמְ' חוּפָף וּמַפְסָפֶס, מַנִּי? רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא, דְּאָמַר: דְּבַר שְׁאִין מִתְּכַפִּין — מוּתָר. אָבֵל לֹא סוּרָק — אֶתְמַן לְרַכְּנֵנוּ. רִישָׁא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְסִיפֹא רַכְּנֵנוּ? אָמַר רַבָּה: כּוּלָּהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא, כָּל הַסּוּרָק — לְהַסִּיר נִימִין מְדוּלְדָלוֹת מִתְּכַפִּין. ^(ה)מַתְנִי' רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אוֹמַר: לֹא יְחוּף בְּאֲדָמָה, מַפְּנִי שְׁמַשְׁרֶת אֶת הַשַּׁעַר. גַּמְ' אִיפְּעִיא לְהוּ: "מַפְּנִי שְׁהִיא מַשְׁרֶת אֶת הַשַּׁעַר" תַּנּוּ, או דְלֵמָא: "מַפְּנִי הַמַּשְׁרֶת" תַּנּוּ? לְמַאי נִפְקָא מִינֶה? "כְּגוֹז דְּאִיפֹא אֲדָמָה דְּלֹא מַתְרָא. אִי אֲמַרְתָּ "מַפְּנִי שְׁהִיא מַשְׁרֶת" תַּנּוּ, הִיכָא דִּידְעִינוּ דְּלֹא מַתְרָא — שְׁפִיר. אָלֹא אִי אֲמַרְתָּ "מַפְּנִי הַמַּשְׁרֶת" — כָּלֵל כָּלֵל לֹא. תִּיקּוּ. ^(ו)מַתְנִי' נָזִיר שְׁהִיָּה שׁוּתָהּ יִין כָּל הַיּוֹם — אִינוּ חֲזִיב אָלֹא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ: "אַל תִּשְׁתָּהּ" "אַל תִּשְׁתָּהּ", וְהוּא שׁוּתָהּ — חֲזִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הִיָּה מְגַלַּח כָּל הַיּוֹם — אִינוּ חֲזִיב אָלֹא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ: "אַל תְּגַלַּח" "אַל תְּגַלַּח", וְהוּא מְגַלַּח — חֲזִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הִיָּה מַשְׁמֵא לְמַתִּים כָּל הַיּוֹם — אִינוּ חֲזִיב אָלֹא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ: "אַל תִּשְׁמֵא" "אַל תִּשְׁמֵא", וְהוּא מַשְׁמֵא — חֲזִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

גַּמְ'

שְׁעֵרוֹת לֹא עָשׂוּ וְלֹא כְלוּם וְכו' זֹאת אוֹמֶרֶת

דְּרַבּוּ כְכֵלוּ דְּאוֹרִיתָא מְקַנְלִי רַחֲמֵנָא גַּבִּי נָזִיר כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְנִלְחֲנֵנוּ דְּלֹא אֶצְטַרִיךְ דְּכַבַּר כַּתִּיב וְגַלַּח אָלֹא לֹאשְׁמוּעִינֵנוּ דְּשַׁעִינוּ תַּגְלַחַת

מַצֵּה סְלֵמָה שְׁלֹא שִׁרָה כְּלוּם: הָכָא הוּא דְּבְעִי כְלוּ הִיא בְּעָלְמָא רַבּוּ כְכֵלוּ אוֹמַר הר"ס דְּבַעְלָמָא קוּמִי מִיּהוּ פֹּאת זָקוּן אָמַר סוּף פֶּרֶק הַמַּצְנִיעַ (שַׁבָּת דף צד:) דְּמֵלֹא פִי הוּנָה

מַתִּיב דְּמַשְׁמַע פּוֹרְתָא: מַתְקִיף לֶה ר' יוֹסִי בְּר' חֲנִינָא הִיא בְּנִזִּיר טָמֵא כַּתִּיב [כַּתִּיב כַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּחֲנוּ] דְּמַשְׁמַע כְּלוּ וּכְרִיתָא מַשְׁמַעֲמֹא אָף בְּנִזִּיר טָהוֹר שְׁיָהֹא שְׂטִי שְׁעֵרוֹת

מַעַכְבּוֹת: מַחֲכוּ עָלֶה בְּמַעַרְבָא בְּפ' קֹמֹא דְסַנְהֶדְרִין (דף יו'): אָמַר מַחֲכוּ עָלֶה בְּמַעַרְבָא הֵינּוּ ר' יוֹסִי בְּר' חֲנִינָא וְהִכָּא אֲשַׁכַּחוּ מַחֲכוּ עַל דְּבָרָיו: מַפְּדִי נָזִיר טָמֵא [דְּכַתֵּער מְנַלֵּן] מְנַזִּיר טָהוֹר וְלִיף (דְּכַתֵּער) וְלִיתִי נָזִיר טָהוֹר וְלִילָף מְנַזִּיר טָמֵא דְשַׁטִּי

שְׁעֵרוֹת מַעַכְבּוֹת: **נָזִיר** שְׁגִלַח וְשִׁיר ב' שְׁעֵרוֹת וּבְאוּתָּהּ שְׁעָה לֹא גַלַּח יָפֶה וְאִח"כ הַמַּתִּין גַּלַּח שְׂטִי שְׁעֵרוֹת עַד אֲשַׁר [צִמַּחוּ שַׁעַר] ראשׁוֹ וְחִזַּר וְגַלַּחַן לְאוּתָּהּ שְׂטִי שְׁעֵרוֹת לְבַד מִי אֲמַרִינוּ אוּתָּהּ תַּגְלַחַת שְׂטִי שְׁעֵרוֹת לֹא כְלוּם הוּא [הוֹאִיל] וּכְשִׁגְלַחוּ ראשׁוֹ מֵלֹא

שַׁעַר: **נָזִיר** שְׁגִלַח וְהִנִּיחַ שְׂטִי שְׁעֵרוֹת וְגִלַּח אַחַת וְנִשְׁרַה אַחַת כְּלוּמַר הַשְּׁנִיַּה מַהוּ מִי אֲמַרִינוּ כּוֹן דְּלֹא גַלַּח שְׂטִי שְׁעֵרוֹת לֹא כְלוּחַ הוּא שְׂשַׁטִּי שְׁעֵרוֹת אִיתַּ כֶּהוּ שַׁעוֹר גַּלּוּחַ או דְלֵמָא הִסְתָּא מִיָּהֹא לֹא אִיפֹא שַׁעַר כְּלָל:

אַמַר [לִיה] רַב אַחָא מְדַפְתִּי לְרַבָּנָא גִלַּח שְׁעֵרָה מַבְּעִיא לִיה לְרַבָּא בְּתַמִּיָּה כְּלוּמַר הָא וְלֹאִי גַלּוּחַ הִי כַּיּוֹן שְׂבָד לְגַלַּח הִי שַׁעוֹר

גַּלּוּחַ: **אִימֹא** נִשְׁרַה אַחַת וְגִלַּח אַחַת כְּשְׂבָד לְגַלַּח שַׁעַר ה"ג רש"י מִי אֲמַרִינוּ הִסְתָּא מִיָּהֹא שַׁעַר [אִין כָּאן א"ל] גַּלּוּחַ אִין כָּאן

שַׁעַר אִין כָּאן: **אִי** שַׁעַר אִין כָּאן יִשׁ כָּאן גִּלּוּחַ ה"ק אע"פ שְׁשַׁעַר אִין כָּאן מַצֹּות גִּלּוּחַ [אִין] כָּאן הוֹאִיל דְּכַתְגַּלַּחַת רֹאשׁוֹנָה שַׁר ב' שְׁעֵרוֹת וּבַתְּגַלַּחַת זֹאת לֹא הִיָּה רַק שַׁעַר א':

מַתְנִי' נָזִיר חוּפָף וּמַפְסָפֶס פִּרִי"ר בְּלַע"ז שְׁיַחוּף ראשׁוֹ בְּגִתַּר וּבְאֲדָמָה אָף כִּי פַעַמִּים שְׁמַשִּׁיר שַׁעַר דְּבַר שְׁאִין מִתְּכַפֵּנוּ הוּא וּמַתַּר לַר' שְׁמַעוֹן וּמַפְסָפֶס שְׁמַכְדִּיל שְׁעֵרוֹת זֹו מִזֹּו

אָף כִּי פַעַמִּים שְׁמַשִּׁיר: **אָבֵל** לֹא סוּרָק בְּגמ' מַשְׁמַע דְּסַתֶּס סוּרָק מִתְּכַפֵּנוּ לְהַסִּיר הַשַּׁעַר:

[כָּל הַסּוּרָק] לְהַסִּיר נִימִין הַמְדִּלְדָלוֹת שְׁאִינוּ

מַחֲבָרוֹת יָפֶה וְנוֹחִין לְהַנְתֵּק: ר"י אוֹמַר לֹא

יְחוּף כְּדֹאמַר בְּגמ': **[מַפְּנִי שְׁהִיא] מַשְׁרֶת**

תַּנּוּ לֹא יְחוּף אוּתָּהּ בְּאֲדָמָה מִין שְׁמַשְׁרֶת דְּקֹקֹא או דְלֵמָא מַפְּנִי שְׁמַשְׁרֶת דְּכָל אֲדָמָה נִזְרִינוּ אִטּוּ אוּתָּהּ דְּמַשְׁרֶת: **נָזִיר** שְׁהִיָּה שׁוּתָהּ יִין כָּל הַיּוֹם אִינוּ חֲזִיב אָלֹא אַחַת אָמְרוּ לוֹ אַל תִּשְׁתָּה אַל תִּשְׁתָּה שְׁהִתְרוּ כּוּ עַל כָּל פַּעַם וּפַעַם שְׁהוּא שׁוּתָהּ חֲזִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת וּכְמוֹ כּוֹן תַּגְלַחַת וְכוּן טְמֵאָה בְּדַמְכַרֶּשׁ וְאָזַל:

מב.

 עין משפט נר מצוה
--

א מו"י פג' מהל' ציצית הל' ו':

ב מו"י פח' מהל' נזירות הל' ז':

ג מו"י פח' מהל' נזירות הל' ז':

ד מו"י פח' מהל' נזירות הל' ז':

ה מו"י פה' מהל' נזירות הל' יד':

ו סמג לאוין סה', טוש"ע או"ח סי' שלז סעי' א':

ז מו"י פא' מהל' שבת הל' ה':

ח מו"י פה' מהל' נזירות הל' יד':

ט מו"י פה' מהל' נזירות הל' יד':

י סמג לאוין רמב':

יא מו"י פה' מהל' נזירות הל' יו':

יב מו"י פה' מהל' נזירות הל' יג':

יג מו"י פה' מהל' נזירות הל' טז':

יד מו"י פג' מהל' אבל הל' ד':

מב:

עין משפט גור מצווה
א מו"י פב' מהל' אבל הל' ז': ‏ ב מו"י פה' מהל' נזירות הל' יז': ג מו"י פג' מהל' אבל הל' ד': ‏ ד מו"י פה' מהל' נזירות הל' יז': ה מו"י פג' מהל' אבל הל' ד': ‏ ו סמג עשין רלא: ז מו"י פה' מהל' טומאת מת הל': ‏ ב: ח סמג עשין רלא: ט מו"י פה' מהל' טומאת מת הל': ‏ ב:

אָמֵר רִבֵּה בֵּר רב כְּהֵנָא מְקַרָא מְלֵא דְבֵד פְּשֵׁהוּא אוּמְר לא יבֵא גְּבִי נְזִיר כְּתִיבִי הֵי קִרְאִי לְהַזְהִירוֹ עַל הַטְּמֵאָה לְהַזְהִירוֹ עַל הַבִּיאָה בְּדַמְפְּרֵשׁ בְּסֻמוּךְ כְּשֶׁנִּכְנֵס לְאֹהֶל הַמֵּת אִם [הַתְּרוֹ] בּוֹ מִשּׁוּם לֹא יִטְמָא וּמִשּׁוּם לֹא יִבֹּא לְנוּקָה שְׂפָתַיִם וְשָׂפָתַיִם הָיוּ בְּבֵת אַחַת חֶבֶל טְמֵאָה לֹא מִשְׁפַּחַת לֶה שְׂתִיחִיב שְׂפָתַיִם אִם הִתְרוּ בּוֹ אֵל טְטֵמָא וּבְסֻמוּךְ מִינֵי מַתְנִי' לְאוֹתוֹנִי: **דְּאָמֵר** רב הונָא נְזִיר שְׁעוּמֵד בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ מִתּוֹ דַּעַל הַקְּבָרוֹת הוּא מְזַהֵר ככ"ג אוּ מִת אַחַר וְנִגַּע בּוֹ חֵיב וְאַמְאי הָא מַטְמָא נְקֻמָּא ש"מ אֶפִּילוּ טְמָאָה וְטְמָאָה: **אִיתִיבִיהּ** אֲבִי נְזִיר שְׁהִיחַ מִת מְנָח לוֹ עַל כְּתַפּיו וכו' יְכוּל יִהֵא חֵיב ת"ל לְהַחֲלוֹ בְּסַפְרֵי כְּתוּב ת"ל לֹא יִחַלֵּל וי"א דִּקָּא לֹא כְּתִב גְּבִי אֲזַהֲרַת טְמָאָה וְגַם בְּסֻמוּךְ אִמֵּר בְּהִקְיָא דְלַהֲחֲלוֹ אֶתָּא לְקִרְשָׁא וּלְהַחֲלוֹ בְּכֶהֱן כְּתִיב וּמִדַּמִּי נְזִיר לכ"ג דְּלִקְמוֹן פִּרְק כֶּהֱן גְּדוּל (נְזִיר דף מח.) לְמַדִּין מִהֲדַזִּי לג"ס מֵאִמּוֹ אִמּוֹ: **א"ל** רב יוֹסֵף וְתַקְשָׁה לָךְ מִתְנִיתִין דַּתְּנוּ הֵיָּה מַטְמָא כָּל הַיּוֹם אֵינּוּ חֵיב אֲלֹא אַחַת אִמְרוּ לוֹ אֵל תַּטְמָא אֵל תַּטְמָא חֵיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת אַע"ג שֶׁמְחַלֵּל וְעוֹמֵד:

אָלֵא חֲשִׂיא אֲלֵא ע"כ סִמִּי הֵךְ בְּרִיתָא מַחֲמִי מַתְנִי: **לֹא** חֲשִׂיא אֲבִי בֹא לְתַרְן מַתְנִי' וּבְרִיתָא בָּאן שֶׁהוּא מְחַבֵּר לַמֵּת [וְהִתְרוּ בּוֹ] וּמוֹשִׁיטִים לוֹ מִת אַחַר לֹא מַחֲיִב דה"ל [מְחַלֵּל] וְעוֹמֵד בָּאן שֶׁלֹּא בַּחֲבוּרִים שֶׁפִּרֵּשׁ בְּבֵר מִהֲמַת וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ מִת אַחַר שֶׁפִּרֵּשׁ מִן הֶרָאשׁוֹן וְאִמְרוּ לוֹ אֵל טְטֵמָא אִין בָּאן מְחַלֵּל וְעוֹמֵד וְתוֹסֵפֶת אֵף בּוֹ בַּיּוֹם (בְּשַׁעֲה) שְׁנוֹנֵעַ בְּמַת הַשְּׁנוֹנֵעַ [בּוֹ] יִטְמָא

אָמֵר רִבֵּה אִמֵּר רַבֵּה אִמֵּר רַב הוֹנָא: מְקַרָא מְלֵא

שלשה מינין פרק שישי נזיר

מִקְרָא מְלֵא דְבֵר הַכְּתוּב בְּנְזִיר לֹא יִטְמָא לָהֶם בְּמַתָּם לְהַזְהִירוֹ עַל הַטְּמֵאָה וּכְשֶׁחֲזַר וְאִמֵּר

"גְּבִי' אִיתְמַר, אָמֵר רִבֵּה אָמֵר רַב הוֹנָא: מְקַרָא מְלֵא דְבֵר הַכְּתוּב: "לֹא יִטְמָא". כְּשֶׁהוּא אוּמֵר "לֹא יִבֹּא" — לְהַזְהִירוֹ עַל הַטּוּמְאָה, לְהַזְהִירוֹ עַל הַבִּיאָה. אָבֵל טוּמְאָה וְטוּמְאָה — לֹא. "וְרַב יוֹסֵף אָמַר: הָאֵלֶּהֱיִם! אָמֵר רַב הוֹנָא: אֶפִּילוּ טוּמְאָה וְטוּמְאָה. דְּאָמֵר רַב הוֹנָא: נְזִיר שְׁהִיחַ עוֹמֵד בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ מִתּוֹ וּמִת אַחַר וְנִגַּע בּוֹ — חֵיִיב. אַמְאי? הָא מִיטְמָא וְקֵאִים! אֲלֵא לֹאוּ שְׂמַע מִיבֵּה, אָמֵר רַב הוֹנָא: אֶפִּילוּ טוּמְאָה וְטוּמְאָה. אִיתִיבִיהּ אַבְי: כִּהֵן שְׁהִיחַ לוֹ מִת מוֹנַח עַל כְּתִיפּוֹ, וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ מִתּוֹ וּמִת אַחַר וְנִגַּע בּוֹ, יְכוּל יִהֵא חֵיִיב — תְּלֻמוּד לִזְמַר: "וְלֹא יִחַלֵּל", בְּמִי שְׂאִינּוּ מְחוּלָּל, יֵצֵא זֶה שְׁהוּא מְחוּלָּל וְעוֹמֵד. אָמַר לִיה: וְתִיקְשִׁי לָךְ מִתְנִיתִין, דַּתְּנוּ: הֵיָּה מִיטְמָא לְמַתִּים כָּל הַיּוֹם — אֵינּוּ חֵיִיב אֲלֵא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ "אַל תַּטְמָא" "אַל תַּטְמָא" — חֵיִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. וְאַמְאי? הָא מִיטְמָא וְקֵאִים! "אֲלֵא קֲשִׂיא אַהֲדָדִי! לֹא קֲשִׂיא: כָּאן — בַּחֲיִיבוּרִין. כָּאן — שְׁלֹא בַּחֲיִיבוּרִין. "וְטוּמְאָה בַּחֲיִיבוּרִין דְּאוּרִייתָא? הָא אָמֵר רַב יִצְחָק בֵּר יוֹסֵף אָמֵר רַבִּי יַצְאִי: לֹא אָמְרוּ טוּמְאָה בַּחֲיִיבוּרִין אֲלֵא לְתַרוּמָּה וְקִדְשִׁים, אָבֵל לְנְזִיר וְעוֹשֶׂה פֶסַח — לֹא. וְאִי אִמְרַת דְּאוּרִייתָא, מֵאי שְׁנָא? "כָּאן, בַּחֲיִיבוּרֵי אָדָם בְּאָדָם. כָּאן, בַּחֲיִיבוּרֵי אָדָם בְּמַת. אָבֵל טוּמְאָה וְטוּמְאָה לֹא, דִּהָא מִיטְמָא וְקֵאִים. טוּמְאָה וּבִיאָה נְמִי, הָא מִיטְמָא וְקֵאִי! אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כָּאן בְּבֵית, כָּאן בְּשַׁדָּה.

בְּבֵית מִי הָיִא לֶה דְּאוּרִיתָא בְּחֻזָּא טְמָאָה מִשּׁוּם דְּהָיוּ מְחַבְּר עֲדִין בְּמַת רֵאשׁוֹן קְאֻמְרַת לֶה דְּכִי הֲדַר נִגַּע בְּמַת זֶה הָיִא לֶה לְכַלֵּי חֻזָּא טְמָאָה מִדְּאוּרִיתָא: וְהָא אָמַר רַב יִצְחָק **בֵּר יוֹסֵף** לֹא אִמְרוּ טְמָאָה בַּחֲבוּרִין אִם אֵדָם נִוַּע יָדוֹ בְּמַת וְאוֹמַח בּוֹ וְיָדוֹ אֶחָרַת נְתוּנָה בְּיַד חֲבַרוּ לֹא אִמְרַת שְׂהִיא גַם אוֹתוֹ חֲבַרוּ בְּמִי שֶׁהוּא מְחַבֵּר וְנִוַּע בְּטְמָאָה זֹו אֲלֵא לַעֲגוֹן קִדְשִׁים וְתַרוּמָה שְׂאִינּוּ יְכוּל לְאַכֵּל בְּהֵן עַד שְׁבַעֲה אָבֵל לַעֲגוֹן נְזִיר לְסַתּוּר נְזִירוֹתוֹ וּלְהַבִּיא קִרְבָּן עַל הַטְּמָאָה וְלַעֲשֶׂה פֶסַח שְׁלֹא לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבִּיל שֶׁהוּא טְמֵא לֹא אִמְרִינוּ שְׁתֵּהֵא טְמָאָה בַּחֲבוּרִין: וְאִי אִמְרַת דְּמִדְּאוּרִיתָא הָיוּ חֲשׁוּב טְמֵאֵת חֲבוּרִין בְּטְמָאָה אֶרִיכְתָּא: מֵאי שְׁנָא נְזִיר וְעוֹשֶׂה פֶסַח מְקַדְשִׁים וְתַרוּמָה: ה"ג כָּאן בַּחֲבוּרֵי אָדָם בְּאָדָם כָּאן בַּחֲבוּרֵי אָדָם בְּמַת כְּלוּמַר מִי דְּמִי הֵהוּא בַּחֲבוּרֵי אָדָם בְּאָדָם שְׁוֵי נִוַּע בְּמַת וְהוּא בַּחֲבַרוּ וּמַש"ה לֹא חֲשִׁיבָא לִיה טְמֵאֵת חֲבוּרִין לַעֲגוֹן נְזִיר וְעוֹשֶׂה פֶסַח אָבֵל הֲכָא טְמֵאֵת חֲבוּרֵי [אָדָם] בְּמַת הָיִיא וּמִשּׁוּם דְּכִי הָיִיא לֶה טְמֵאֵת חֲבוּר חֲשִׁיבָא בְּחֻזָּא וְאִינוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת דֶּהָא מַטְמָא וְקֵאִי וְאִמֵּר מַר שְׁמִי שְׂאִינוּ מְחַלֵּל וְצֵא זֶה שֶׁהוּא מְחַלֵּל וְהִקְשׁוּ נְזִיר וְכֹהֲנִים בְּאַחַת לַעֲגוֹן הַפְּרָשֶׁת טְמָאָה: טְמָאָה וּבִיאָה נְמִי הָא מַטְמָא לִיה קִדְם שְׁנֵאֲהֵל בְּאֹהֶל וְאַמְאי מַחֲיב וְאִי נְמִי מַפִּינן דְּנִכְנָס בְּאֹהֶל שֶׁהַמַּת שֶׁם הָיָה לִיה טְמֵא וְכִי הֲדַר נִגַּע אִמְאי חֵיב: **כָּאן בְּבֵית כָּאן בְּשַׁדָּה** כִּי אִמְרִינוּ אֲנִן חֲיִיב עַל הַבִּיאָה וְעַל הַטְּמָאָה כְּגוֹן דְּנִכְנָס בְּבֵית שֶׁהַמַּת לְתוֹכּוֹ דְּטְמָאָה וּבִיאָה בְּהִי דְּלַדִּי אֲתָנוּ וְאִידֵךְ דְּאִמְרוּ וְצֵא זֶה שֶׁמְחַלֵּל וְעוֹמֵד כְּגוֹן שְׁנִגַּע בְּמַת שְׁבַשְׁדָּה וְהֲדַר נִכְנָס בְּאֹהֶל שַׁמַּת תַּחֲתָיו דְּכַטּוּר לְפִי שְׁכָבֵר הוּא מְחַלֵּל וְעוֹמֵד:

כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לֶה' עַל כָּל נִפְשַׁת מַת לֹא יִבֹּא חֲזַר וְהַזְהִירוֹ עַל בִּיאַת אֹהֶל שְׂבּוֹ מִת לִזְמַר לָךְ שָׂאִם נְטֵמָא בְּמַת וְחֲזַר וְנִכְנָס בְּאֹהֶל שְׂשֵׁ בּוֹ מִת חֵיב שְׂפָתַיִם: **אָבֵל טְמָאָה וְטְמָאָה אָבֵל** אִם נְטֵמָא בְּמַת וְחֲזַר וְנִגַּע בְּמַת אַחַר בְּעוּד שֶׁהוּא נִוַּע בְּמַת רֵאשׁוֹן אַע"פ שֶׁהִתְרוּ בּוֹ אֵינוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת דֶּהָא מַטְמָא וְקֵאִי: **דְּאָמֵר רַב הוֹנָא נְזִיר שְׁהִיחַ עוֹמֵד בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ מִתּוֹ וּמִת אַחַר כְּלוּמַר** אוּ מִתּוֹ אוּ מִת אַחַר וְהָיוּ דְּקָאִמֵּר מִתּוֹ לֹאוּ זִנְקָא שֶׁהוּא אֵינוּ מְתָר לְטֵמָא בְּשׁוּם קִרּוּב שְׁלֹו לֹא בְּאֲבִי וְלֹא בְּאִמּוֹ: חֵיב מְלָקוּת אֵף עַל טְמָאוֹת שְׂנִיָּהֵן: אִיתִיבֵּה אֲבִי כִּהֵן שְׁהִיחַ לוֹ מִת מְנָח עַל כְּתַפּוֹ כּוֹי יְכוּל יִהֵא חֵיב ת"ל וּמִן הַמְקַדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל וה"ה לְכֶהֱן דְּהִיּוּט וְנְזִיר נְמִי: שְׂאִינוּ מְחַלֵּל שְׁעֲדִין לֹא נְטֵמָא בּוֹ דְּבֵר הַכְּתוּב לֹא יִטְמָא וְאִם נְטֵמָא לְנוּקָה וְצֵא זֶה שְׁנוֹנֵעַ בְּמַת אַחַר שְׁכָבֵר הוּא מְחַלֵּל בְּאוֹתוֹ מִת שְׁמַנַּח עַל כְּתַפּוֹ וּש"מ דְּאִינוּ בְּטְמָאָה וְטְמָאָה אֵינוּ חֵיב וְקִשְׂיָא לְרַב יוֹסֵף דְּאֶחָד נְזִיר וְאֶחָד כֶּהֱן דְּהִיּוּט וְאֶחָד כֶּהֱן גְּדוּל כְּלָן הִקְשׁוּ לַעֲגוֹן טְמָאָה שְׁלֹא לְטֵמָא בְּמַת: א"ל וְתַקְשִׁי לָךְ מִתְנִיתִין אֲבָרִיתָא דֶּהָא תְּנִן דְּאֶפִּילוּ בְּטְמָאָה וְטְמָאָה חֵיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: שְׁלֹא בַּחֲבוּרִין וְנִגַּע בְּמַת זֶה וְהֵלֶךְ וְנְטֵמָא בְּמַת אַחַר וְדַכְּתָה נְמִי בְּמַתְנִי' דְּמַחֲיִב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת כְּגוֹן שְׁנִטְמָא בְּזֶה וְהֵלֶךְ וְנִגַּע בְּמַת אַחַר וְכִי תַעֲיֵא הֲכָא דְּאִינוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת בְּטְמֵאֵת חֲבוּרִין שְׁבַעֲוִד שְׁמַנַּח לוֹ מִת עַל כְּתַפּוֹ נִגַּע בְּמַת אַחַר וְכַדְתַּנִּי לֶה בְּהִקְיָא דְּהֲכָא הוּא דְּאִינוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת דְּכַטְמָאָה אַחַת דְּמִי הוּאִיל וְלֹא נִסְתַּלַּק מִטְמָאָה רֵאשׁוֹנָה: וְטְמֵאֵת חֲבוּרִין

אִם פִּרֵּשׁ לְגַמְרִי: **מֵאי שְׁנָא טְמָאָה וְטְמָאָה דְּלֵא דִּהָא מַטְמָא וְקֵאִי** וְאִין כָּאן תּוֹסַפֶּת [טְמָאָה] הֵא רִקְנִיָּא בַּה (טְמָאָה) הָא מַטְמָא וְקֵאִי וְזוּמַיָּא דְּטְמָאָה וְטְמָאָה דְּלֹא לָקִי כְּגוֹן מַת עַל כְּתַפּוֹ וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ מִת אַחַר קִדְם שְׁפִרֵּשׁ מִן הֶרָאשׁוֹן טְמָאָה [וּבִיאָה] נְמִי הִיבָא דְּמַת עַל כְּתַפּוֹ וְהֵלֶךְ לְאֹהֶל הַמֵּת וְהִתְרוּ בּוֹ מִשּׁוּם לֹא יִבֹּא וּמִשּׁוּם לֹא יִטְמָא הָא מַטְמָא וְקֵאִי וְאַמְאי לָקִי עַל הַבִּיאָה וְאִי בְּנוֹנֵעַ בְּמַת וּפִרֵּשׁ וְנִכְנָס לְאֹהֶל הַמֵּת הָא אֶפִּילוּ טְמָאָה וְטְמָאָה לְנוּקָה שְׂפָתַיִם שְׁדַרִּי אִין כָּאן מְחַלֵּל וְעוֹמֵד: **[כָּאן בְּבֵית]** נִכְנָס בְּבֵית שְׁבַתוֹכּוֹ מִת וְלֹא נְטֵמָא קִדְם לְכּוֹן אִז לָקִי שְׂפָתַיִם עַל לֹא יִטְמָא וְעַל לֹא יִבֹּא שְׁבַבִּיאָה אֵל הַבִּית בְּזִאוּ שְׂפָתַיִם עֲלִיוֹ: **כָּאן בְּשַׁדָּה** כְּלוּמַר כָּל טְמָאָה וְטְמָאָה בְּלֹא אֹהֶל לֹא מִשְׁפַּחַת שְׂתִיחִיב שְׂפָתַיִם בְּבֵת אַחַת שְׁדַרִּי אִם נִגַּע בְּב' מִתַּיִם בְּבֵת אַחַת כְּלֵא חֻזָּא הַתְּרָאָה הִיא דֶּהַתְּרָאָה דְּלֹאוּ דְּטְמָאָה יוֹדֶה הִיא וְאִם הִיָּה טְעוֹן מַת עַל כְּתַפּוֹ וְהִתְרוּ בּוֹ עַל הַטְּמָאָה וְהוֹשִׁיטוּ לוֹ מִת אַחַר מְחַלֵּל וְעוֹמֵד הוּא וְאִין כָּאן תּוֹסַפֶּת טְמָאָה מִן הַשְּׁנִי. מְהֵר"ם וּפ"ה קֵשֶׁה לְהַבִּינּוּ:

גמ' כאן שלא בחיבורין. ע' נדה

ד' זו ע"א תד"ה ודלמא:

תורה אור השלם

לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאִחָיו וּלְאִחָתוֹ לֹא־יִטְמָא לָהֶם בְּמַתָּם כִּי נִזְר אֱלֹהִיו עַל־רֹאשׁוֹ [בַּמִּדְבָּר ו, ז]

כָּל־יְמֵי הַזִּירוֹ לַיהוָה עַל־נֶפֶשׁ מִת לֹא יִבֹּא [בַּמִּדְבָּר ו, ו]

קִדְשִׁים יִהְיוּ לַאלֹהִיָּהֶם וְלֹא יִחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אֲשֵׁי זִהְוָה לֶחֶם אֱלֹהִיָּהֶם הֵם מְקוֹיָבִים וְהָיוּ קִדָּשׁ [וַיִּקְרָא כֹא, ו]

וַיִּזְכֹּר־מִקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל אֶת מִקְדָּשׁ אֱלֹהִיו כִּי נִזְר שְׁמוֹ מִשְׁחַת אֱלֹהִיו עָלָיו אֲנִי זִהְוָה [וַיִּקְרָא כֹא, וב]

מסורת הש"ס
א לעיל יו: ב יבמות קכ: משנה אהלות
תורה אור השלם

לאביו ולאמו לאחיו ולאחותו לא־ישקא להם במתם מי נזר אלקתיו על־ראשו [במדבר ו, ז]

לא ישקא בעל בעמיו להחלו [ויקרא כא, ד]

וכל אֲשֶׁר־יּוֹפִל־עָלָיו מהם במתם ישקא מכל־כְּלִי־עוֹץ או בגד או־עור או שֶׁק כְּלִי־כְּלִי אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה מְלֹאכָה בהם בפנים יובא וְשָׂמָא עד־הַעֲרֵב וְשָׂהָר [ויקרא יא, כב]

בְּבִית אַמאי חֵיב שְׂתִים הָא לֹא אֶתְּנִי בַּהֲדָדִי דְּאוֹרְחָה דְּאִינִישׁ בְּהָכִי אִטְמִי לִיה דְּכַמְאֵן דְּנָנַע בְּטוּמַאת הַמַּת שְׂבָכְנִים דְּמִי וּבִיָּאָה לֹא הָיִי עַד דְּעֵיל כּוּלִּיה נּוּפֵה: אֱלָא אָמַר ר"א צַרְף יָדו כָּל הִיכָא דְּהוֹשִׁיט יָדוּ לְכָנֶס תַּחלָּה: מְשׁוּם טוּמְאָה אִכָּא מְשׁוּם בִּיָּאָה לִיכָא וְלֹא הָיִי כְּמֵאן דְּאֶתְּנִי טַמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי וְאִינוּ חֵיב אֱלָא אַחַת שְׂסָרִי כְּכַר מַחלָל וְעוֹמֵד הוּא אֱלָא הִכָּא בְּמֵאי עֲסָקִינוּ צַרְף גּוּפּוּ כְּלוּמַר שְׂהַכְנִים כָּל גּוּפּוּ כְּאֶחָד דְּטַמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְּנוּ: צַרְף גּוּפּוּ לֹאֹ דְּנוּקָא אֱלָא אִיזִיד דְּאָמַר צַרְף יָדוּ קֵאָמַר צַרְף גּוּפּוּ: וְהָא לֹא אֶפְשָׁר דְּלֹא עָיִל חֲטִיטוּ בְּרִישָׁא מְשׁוּם דְּכוּלֵּט מִן הַפְּרָצִיף דְּאוֹרְחָה דְּאִינִשׁ לְכִי עָיִל בְּבִיתָה דְּשׁוּקָה רֵאשׁוּ בְּרִישָׁא וְנַחַת לֶה טַמְאָה וְלֹא הָוִיא [בִּיָּאָה] עַד דְּעֵיל לִיה כּוּלִּיה וְכִי עָיִל כּוּלִּיה גּוּפָה הָא מְטַמִּי וְקֵאִי: אֱלָא אָמַר רַבָּא הַכְּנִים יָדו כּוֹי אֱלָא הִיכִי מַשְׁכַּחַת לֶה כְּגוּן דְּהַכְּנִים גּוּפּוּ שְׂנַכְנֶס כִּשְׁהוּא זְקוּף דְּאֶתְּנִי לֶהוּ טוּמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדָדִי וְחֵיב שְׂתִים: וְאִפְתִּי לֹא אֶפְשָׁר דְּלֹא עָיִל אֶצְבָּעַתָּא דְּכַרְעָה כּוֹי: כְּגוּן שְׂנַכְנֶס לְבִית שְׂבַתוּכָה טַמְאָת מַת בְּשָׂדֶה תְּכָה וּמַגְדִּיל: ת"ר לֹא יִטְמֵא בַּעַל בְּעַמְיָי לְהַחלוּ עַד שְׂעָה שְׁיִמּוּת מִתָּר לַעֲסֹק כּוֹי וְאִינוּ עוֹבֵר עָלָיו מְשׁוּם לֹא יַחלָל עַד שְׂעָה שְׁיִמּוּת וְהֵאי קָרָא קֵאִי בְּכֹהֵן וְהוּא הָדִין לְגִזְרִי: רַבִּי אִוּמַר לֹא יִטְמֵא לָהֶם בְּמַתָּם עַד שְׂכֹהֵן: מַשְׁמַעוּת דּוּרְשִׁין דְּלַמַּר מַשְׁמַע לִיה מֵהֵאי קָרָא דַּעַד שְׂעָה שְׁיִמּוּת אַע"ג דַּעֲסִיק בַּה לֹא הָיִי מַחלָל וְלַמַּר מֵהֵאי קָרָא דְּלִהַחלוּ: ור"ל אָמַר גּוּסָם אִכָּא בִּינְיָהוּ דְּלַמְאֵן דְּמַשְׁמַע לִיה מְלַהַחלוּ לִפְיֵלוּ בְּגוּסָם קֵאִי בְּלֹא יַחלָל דְּכִינוּ כִּשְׁהוּא גּוּסָם סוּפּוּ לְהִיּוֹת חָלָל דְּקוּי"ל (גָּטִין דָּף כה.) רַב גּוּסָסִין לְמִיתָה וְקֵאָמַר דְּלֹא יַחלָל כּוֹי וְלַמְאֵן דְּמַשְׁמַע לִיה מִבְּמוּתָם עַד שְׁיִמּוּת אִינוּ עוֹבֵר בְּלֹא יִטְמֵא לֹא כֹהֵן וְלֹא גִזֵּר אֲבָל בְּגוּסָם לִית לֵן בַּה: אֲבָל מְטַמֵּא בִּין גִּזֵּר בִּין כֹּהֵן בְּנִנְעָם וּבְזִיבְתָם וְאִינֶם עוֹבְרִים בְּמַנַּע הָב לֹא מְשׁוּם לֹא יַחלָל וְלֹא מְשׁוּם לֹא יִטְמֵא: הָא מַבְעִי לֶה סָבְרָא בְּמוּתָם אִין מְטַמְאִין אֲבָל

מְטַמְאִין בְּנִנְעָם וּבְזִיבְתָם: א"כ דְּלֹא נִדְרָשׁ לִיה אֱלָא חַד טַעמָא נִימָא קָרָא לְהַחל דְּמַשְׁמַע לַעֲגִין מִי שְׂאִינוּ מַחלָל וּמִדְּקֵאָמַר לְהַחלוּ שְׁמַע מִנֶּה תַּרְסִי: מִיתִּיבִי אָדָם הָכִי הָוִיא רִישָׁא דְּכַרְיָתָא בְּהַעוֹר וְהַרְטָב: מַגִּיד חֲתוּךְ לְאִיבְרִיו וְאֶפְלֹ הָכִי אִינוּ מְטַמֵּא וְקִשְׁיָא לר"ל דְּמַשְׁמַע לִיה מְלַהַחלוּ דְּאֶפִּילוּ לְגוּסָם אֶסוּר: לֹא קִשְׁיָא לַעֲגִין טַמּוּיִי הוּא דְּלֹא מְטַמֵּא עַד שְׁתַּצָּא נַפְשׁוֹ וְלֹא כִּשְׁהוּא גּוּסָם אֲבָל לַעֲגִין אַחֲרִי מִבִּינוּ דְּהָיִי גּוּסָם קֵאִי בְּלֹאֹ דְּלֹא יַחלָל:

בַּת"כ [כַּתָּב] בְּמוּתָם לֹא יִטְמֵא אֲבָל יוֹשֵׁב הוּא בְּהַסְפַּד וּבַשּׁוֹרָה: אִם כּוֹי גְּלָא נִדְרָשׁ לִיה אֱלָא חַד טַעמָא פְּרוּשׁ לָשׁוֹן גְּדוּ אֵילָנָא (דְּגִינָא ד') מִלָּא פְּרָעִים [וּפְגֻמִּים] וְהָתֵם בְּפ' הָאֲשֶׁה (יבְמוּת דָּף קכ:) [זִינָן] מֵהָךְ בְּרִיתָא דְּמַגִּיד לֹא חֲוִי טַמּוּיִי לֹא מְטַמֵּא הָא מַחְיָא לֹא וּפְלִיגִי בַּה תַּנְאִי הָתֵם: וְלִמ"ד מְלַהַחלוּ הָא קַתְּנִי וְאִינוּ מַשְׁמַא עַד שְׁיִמּוּת מְכָל מְקוּם נִדְרָשׁ לֹאֹ דְּלֹא יִטְמֵא כְּאֵלוּ סְמְכוּ לְהַחלוּ לְהַזְהִירוּ אָף גּוּסָם מְשׁוּם חָלוּל וְהָיִי מַצִּי לָשׁוֹן דְּהָךְ בְּרִיתָא כּוֹי: וּמִהֲכָא שְׁמַעִינוּ דְּכֹהֵן אִינוּ מְזַהֵר עַל הַגּוּסָם דְּקוּי"ל כַּר' יוֹחֲנָן לְגַבִּי ר"ל וּמֵיהוּ בַּה"ג גְּרִים אֲבִי בְּמָקוֹם רַבִּי יוֹחֲנָן וְרַבָּא בְּמָקוֹם ר"ל וּלפ"ז הִלְכָה כַּרְבָּא לְגַבִּי דְּאֲבִי [וְלַכְרָבָא] פְּלִיגִי רַבִּי וַרְבֵּנָן וְאִית לֵן הִלְכָה כַּרְבִּי מַחְבְּרִי [וְלֹא מַחְבְּרִיו נִמְצָא] וְהָא כֹהֵן מְזַהֵר עַל גּוּסָם:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

דְּכִינוּ דְּעֵיל יָדִיה

בְּבִית נָמִי, כִּין דְּאֶעִיל יָדִיה — אִיסְתַּאֲב, כִּי עָיִיל כּוּלִּי, הָאִי טַמֵּא הוּא! אֱלָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: צִירָף יָדוּ, מְשׁוּם טוּמְאָה — אִיכָּא, מְשׁוּם בִּיָּאָה — לִיכָּא. וְצִירָף גּוּפּוּ — טוּמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְנוּ. הָא אִי אֶפְשָׁר דְּלֹא עָיִיל חוּטְמוּ בְּרִישָׁא, וְנַחֲתִית לִיה טוּמְאָה! אֱלָא אָמַר רַבָּא: הַכְּנִים יָדוּ, מְשׁוּם טוּמְאָה — אִיכָּא, מְשׁוּם בִּיָּאָה — לִיכָּא. הַכְּנִים גּוּפּוּ — טוּמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְיִין. וְהָא אִי אֶפְשָׁר דְּלֹא עָיִיל אֶצְבָּעַתָּא דְּכַרְעִיה בְּרִישָׁא וְנַחַת לְהוּ טוּמְאָה! אֲבִי^(א) אֱלָא אָמַר רַב פִּפְא: כְּגוּן שְׂנַכְנֶס בְּשִׂידָה תִּיכָּה וּמַגְדִּל, וּבָא חֲבִירוּ וּפְרַע עָלָיו אֶת הַמַּעֲזִיבָה, דְּטוּמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְיִין. מַר בַּר רַב אָשִׁי אָמַר: כְּגוּן דְּעָיִיל כִּשְׁהוּא גּוּסָם, וְנִפְק נְשִׁמְתִּיה אֲדִיתִיב. דְּטוּמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְיִין. תַּנּוּ רַבְּנַן: "לְהַחלוּ", עַד שְׂעָה שְׁיִמּוּת. רַבִּי אוּמַר: "בְּמוּתָם יִטְמֵא", עַד שְׁיִמּוּת. מֵאִי בִּינְיָיָהוּ? אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: מַשְׁמַעוּת דּוּרְשִׁין אִיכָּא בִּינְיָיָהוּ. רִישׁ לְקִישׁ אָמַר: גּוּסָם אִיכָּא בִּינְיָיָהוּ. לְמַאן דְּאָמַר מ"לְהַחלוּ" — אֶפִּילוּ גּוּסָם, לְמַאן דְּאָמַר "בְּמוּתָם" — עַד שְׁיִמּוּת אִין, גּוּסָם לֹא. יוֹלְמָאן דְּאָמַר מ"לְהַחלוּ", הַכְּתִיב "בְּמוּתָם"! מִיבְעִי לִיה לְכַדְרַבִּי. דִּתְנִיָא, רַבִּי אוּמַר: בְּמוּתָם אִינוּ מְטַמֵּא, אֲבָל מְטַמֵּא בְּנִנְעָתָם וּבְזִיבְתָם. וְלְמַאן דְּאָמַר "בְּמוּתָם", הָא מִיבְעִי לִיה לְהֵאי סְבָרָא! אִם כּוֹי, לִימָא קָרָא "בְּמוּת", מֵאִי "בְּמוּתָם" — שְׁמַעַת מִינֵיה תַּרְתִּי. וְלְמַאן דְּאָמַר "בְּמוּתָם", הַכְּתִיב "לְהַחלוּ"! "לְהַחלוּ" לְהָכִי הוּא דְּאָתָא, בְּמִי שְׂאִינוּ מַחוּלָל, יֵצֵא זֶה שְׁמַחוּלָל וְעוֹמֵד. וְלְמַאן דְּאָמַר מ"לְהַחלוּ", הָא מִיבְעִי לִיה לְהֵאי סְבָרָא! אִם כּוֹי לִימָא קָרָא "לְהַחלי", מֵאִי "לְהַחלוּ" — שְׁמַעַת מִינֵיה תַּרְתִּי. ^(א)מִיתִיבִי: אָדָם אִינוּ מְטַמֵּא (אֱלָא) עַד שְׁתַּצָּא נַפְשׁוֹ. וְאֶפִּילוּ מַגּוּיִיד וְאֶפִּילוּ גּוּסָם. וְלְמַאן דְּאָמַר מ"לְהַחלוּ" הָא קַתְּנִי דְּאִינוּ מְטַמֵּא! לַעֲנִן טַמּוּיִי — עַד דְּנַפְקָא נַפְשִׁיה, לַעֲנִן אַתְּחוּלִי — הָא אִיתְּחִיל. אָמַר

כְּאֵלוּ נָנַע בְּמַת וְאִפְתִּי לֹא קָרִינוּ לֹא יָבֹא וְכִי עָיִל כְּלִי הֵאי טַמֵּא וּמַחלָל וְעוֹמֵד הוּא וְאִתְּרִי לֹא תַמְצָא חֵיוב לֹא יָבֹא עִם לֹא יִטְמֵא [כִּינוּן] שְׁהוּא מַחלָל וְעוֹמֵד לֹא הִיָּה לָנוּ לְרַבּוּת לְהַחלוּ לְמַעַט מַחלָל וְעוֹמֵד הוּא אֱלָא לְדַרְשָׁה

אִתְּרִיתִי כְּדָבָסְמוּךְ: אֱלָא אָמַר ר"א צַרְף יָדו לְבִית כְּלוּמַר שְׂהַכְנִיסָה לְבִית קָדָם לְגוּף מְשׁוּם טַמְאָה אִכָּא מְשׁוּם בִּיָּאָה לִיכָא דְּמַחלָל

וְעוֹמֵד: צַרְף גּוּפּוּ כְּלוּמַר הָיִי יָגִידוּ צְרוּפוּת נְשִׁטּוּפִי' לְגוּפּוּ וְלֹא הַכְּנִיסוּן תַּחלָּה טַמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְנוּ וְאוּמַר הַר"ם אָף ע"ג דְּבִית הַמִּנְנַע אָמַר בְּפַר' הַשּׁוֹחַט (חֲלוּן דָּף לנ:.) וְגִידוּ טַמְאוֹת דְּרַבְּנָן אָף כִּי מַצְרַע מְטַמֵּא בְּאֶהֱל מ"מ אִינוּ כ"כ כְּמוֹ. מַלִּי טַמְאָה שְׂכָמוּ כֵן בְּבִית הַמִּנְנַע הַנֶּכְנֶס שֶׁס טַמֵּא לִפְיֵלוּ לֹא נָנַע וְאִפ"ה נִשְׁנִית בְּמַשְׁנִיּוֹת דְּאִם יֵשׁ מַחצֶה כָּל שְׁהוּא לְמַצְרַע לֹא יִטְמְאִנוּ וְאֵלוּ בְּטַמְאָת מַת אָף פּוּתַח טַפַּח מְבִיא

הַטַּמְאָה: הָא א"א שְׂלֵא עָיִל חֲטִטוּ בְּרִישָׁא וְנַחַת לֶה טַמְאָה אֱלָא אָמַר רַבָּא הַכְּנִים יָדוּ מְשׁוּם טַמְאָה אִכָּא פְּרוּשׁ מְשׁוּם דְּקַטְמוּ עָיִל בְּרִישָׁא: הַכְּנִים גּוּפּוּ טַמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְנוּ כְּלוּמַר שְׂהִיָּה כּוּפָה רֵאשׁוּ חוּן לְבִית כְּמוֹ הִלְכוּף כְּאִנְמוּן רֵאשׁוּ (יִשְׁעֵיהוּ נ"ח:ה'.) וְהָא לֹא אֶפְשָׁר דְּלֹא עָיִל אֶצְבָּעָא

דְּכַרְעִיָה תַּחלָּה וְלֹא מַצִּי לְאוּקְמִי [בְּבִאוּ לְבִית לְאִחוּרִיעִית דְּלֹא שְׁמַה] בִּיָּאָה בְּדֵאָמַר בְּפָרָק ב' דְּשַׁבּוּעוֹת (דָּף יו:) וּכפ"ק דְּחֲלוּן (דָּף יו:) וְלִכְוֹלֵהוּ מַצִּי לְמַפְרָךְ הָא לֹא אֶפְשָׁר דְּלֹא עָיִל מַעוּטָא בְּרִישָׁא וּמְטַמֵּא לִיה בְּטָרָם

יַכְנֶם כְּדַרְכוּ: כְּגוּן שְׂנַכְנֶס בְּשָׂדֶה תְּכָה וּמַגְדִּל וּבָא אַחַר וּפְרַע עָלָיו הַמַּעֲזִיבָה דְּטַמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְנֵא וּנ"ל [דְּהוּא] מְסוּעַ לְהַסִּיר הַמַּעֲזִיבָה דְּהָא בְּהַתְרוּ כּוֹי לְמַלְקוּת אֲרִירִי: מַר בַּר רַב אָשִׁי אָמַר כְּגוּן דְּעָיִל [כִּשְׁהוּא גּוּסָם] וְנִפְק נְשִׁמְתָא אֲדִיתִיב הָתֵם דְּטַמְאָה וּבִיָּאָה בַּהֲדִי בַּהֲדִי קֵאָתְנִיא: מִהֲכָא מַשְׁמַע דְּכֹהֵן אֶסוּר [לְטַמֵּא לְאֲחֵרִים אָף כִּשְׁהוּא מְטַמֵּא כְּכַר]

לְקַרוּבִיו וְאָף כִּי מַחלָל וְעוֹמֵד הוּא דְּאָף לְפִי דְּכַרִּי רַבָּה אִם פְּרַשׁ אֶסוּר לְטַמֵּא שְׂהַרִי אַחַר שְׁנִפְרַשׁ מַמַּתוּ יִלְקֶה עַל שְׂאָר מַתִּים [אִם] מֵאֵהֵל עֲלֵיהֶן וְכּוֹן שְׁמַעְתִּי מֵאֲשְׁלִי רַבְרַבִּי לָשׁוֹן ר"י

שְׂהַגִּיר יוֹשֵׁב בְּבִית וְהוּא עַת כּוֹאֶת מַת בְּבִית שְׁהוּא שֶׁס: לְהַחלוּ בְּכֹהֵן דְּהִיּוּט כְּתִיב: עַד

שְׂעָה [שְׁיִמּוּת] וְלֹאפּוֹקִי מַגִּיד דְּלִהַחלוּ מַשְׁמַע לֹאחַר שְׁנַעֲשֶׂה חָלָל: אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן מַשְׁמַעוּת [דּוּרְשִׁין] אִכָּא בִּינְיָיָהוּ דְּהֵאי מַמַּעַט מַגִּיד וְגוּסָם מְלַהַחלוּ וְהֵאי מְבִמוּתָם: רַבִּי אוּמַר בְּמַתָּם בְּגִזֵּיר כְּתִיב לֹאֲכִיו וְלֹאֲמוּ לֹא יִטְמֵא לָהֶם בְּמוּתָם אִין מְטַמֵּא אֲבָל מְטַמֵּא בְּנִנְעָם לִפְיֵלוּ בְּאִתְּרִנִּי אִינוּ מְזַהֵר כ"א בְּטַמְאָת מַת שְׂבַתוֹב עַל כָּל נַפְשַׁת מַת לֹא יָבֹא [גָּלְיוֹן.

בַּת"כ [כַּתָּב] בְּמוּתָם לֹא יִטְמֵא אֲבָל יוֹשֵׁב הוּא בְּהַסְפַּד וּבַשּׁוֹרָה: אִם כּוֹי גְּלָא נִדְרָשׁ לִיה אֱלָא חַד טַעמָא פְּרוּשׁ לָשׁוֹן גְּדוּ אֵילָנָא (דְּגִינָא ד') מִלָּא פְּרָעִים [וּפְגֻמִּים] וְהָתֵם בְּפ' הָאֲשֶׁה (יבְמוּת דָּף קכ:) [זִינָן] מֵהָךְ בְּרִיתָא דְּמַגִּיד לֹא חֲוִי טַמּוּיִי לֹא מְטַמֵּא הָא מַחְיָא לֹא וּפְלִיגִי בַּה תַּנְאִי הָתֵם: וְלִמ"ד מְלַהַחלוּ הָא קַתְּנִי וְאִינוּ מַשְׁמַא עַד שְׁיִמּוּת מְכָל מְקוּם נִדְרָשׁ לֹאֹ דְּלֹא יִטְמֵא כְּאֵלוּ סְמְכוּ לְהַחלוּ לְהַזְהִירוּ אָף גּוּסָם מְשׁוּם חָלוּל וְהָיִי מַצִּי לָשׁוֹן דְּהָךְ בְּרִיתָא כּוֹי: וּמִהֲכָא שְׁמַעִינוּ דְּכֹהֵן אִינוּ מְזַהֵר עַל הַגּוּסָם דְּקוּי"ל כַּר' יוֹחֲנָן לְגַבִּי ר"ל וּמֵיהוּ בַּה"ג גְּרִים אֲבִי בְּמָקוֹם רַבִּי יוֹחֲנָן וְרַבָּא בְּמָקוֹם ר"ל וּלפ"ז הִלְכָה כַּרְבָּא לְגַבִּי דְּאֲבִי [וְלַכְרָבָא] פְּלִיגִי רַבִּי וַרְבֵּנָן וְאִית לֵן הִלְכָה כַּרְבִּי מַחְבְּרִי [וְלֹא מַחְבְּרִיו נִמְצָא] וְהָא כֹהֵן מְזַהֵר עַל גּוּסָם:

מג.

עִין מִשְׁפָּט נֵר מִצּוּה

א מוּי' פּה' מַהֲל' נְזִירוּת הֵל' יח:

ב מוּי' פּג' מַהֲל' אִבֵּל הֵל' ו:

ג מוּי' פּט"ז מַהֲל' טוּמֹאת אִוְכָלִים הֵל' ט:

ד טוּשׁ"ע יוּי"ד סִי' שַׁע סַעִי' א:

ה מוּי' פּא' מַהֲל' טוּמֹאת מַת הֵל' טו:

מג:

עין משפט
גזר מצווה

^{א סמג לאוין רלה, סמג עשיון נח, טוש"ע יו"ד סי' שעג סעי' ט:}

^{ב מו"י פב' מהל' אבל הל' טו:}

^{ג סמג לאוין רלו, טוש"ע יו"ד סי' שעד סעי' ג:}

^{ד מו"י פב' מהל' אבל הל' ח:}

^{ה סמג לאוין רלו, טור יו"ד סי' שעד, ש"ע יו"ד סי' שעג סעי' ט:}

^{ו מו"י פב' מהל' אבל הל' א:}

^{ז מו"י פב' מהל' אבל הל' יד:}

נִקְטַע ראשו של אביו אינו מטמא בכהן הדיוט מנרי שמתר לטמא לֵאביו ולא

בכהן גדול וְנִזִּיר: **אָמַר** לֵה רב המנונא שהוא דקא אָזל בפקתא דערבות בקשה שמענן בה גנבי ופסקוה גנבי לרישה דלכבה ה"נ לא לטמא ליה צ"ל מה ר"ל: **א"ל** מת מצוה קאמרת השתא [בהזן] באחרני שאינן קרובין מחיב באביו לא כ"ש: **והאי** מת מצוה הוא בתמיה והתניא איזהו מת מצוה כל שקורא ואין אחרים עונין אותו כלומר שאם המת יכול לקרות וגם לו עונין קרובין אין זה מת מצוה והא יש לו לשכר אחרים מתשקקין בו פיון דקא אָזל באורחא כמי שאין לו קוברין דמי. דלא שכיחי אינשי התם פיר ר"י הבא ליטפל במת מצוה אם יש גם שם ישראל שיכול לטפל אף פי אינן קרובין לא ליטפל בהן [כפניס] קרובים וקריא דאמר בפי' כ"ג (לקמן גזיר דף מה.) גבי מת מצוה כ"ג וְנִזִּיר וטמא נזיר ואל יטמא בהן וכ"ש בהן וישראל וטמא ישראל ואל יטמא בהן וי"ע [מהאי] דפי' (האשה רבה וימות דף פט:.) גבי אשתו קטנה יורשה ומטמא לה ואין כח לעקר דבר מן התורה [ואמאי] וטמא ומשני פיון דקרובין לא [יכתי לה קרי ולא עני] לה קרינן בה והשתא ה"ד אי דליכא מתעסקים אחרים מאי אריא מטעם אשתו תפוק לה דלפילו אחריתי גמי מת מצוה גמור היא אלא דאיכא אחרים דיכולים להתעסק וחסוד במת מצוה אלמא בהן ימת לפניו וגם שם ישראל ואינו חושש ליטפל חשיב מת מצוה ואר"י דנזאי מן הדין לאו מת מצוה התם רק לפי שקרוביה מתרשלים ממנה שיויה רבנן במת מצוה ואף פי אין כח ציד חכמים לעקר דבר מן התורה בקום ונעשה במקום שיש פנים וטעם בדבר ונזאי לכ"ע יש כח לעקר מדע דבכולי סגיא דהתם (לא) מיתי מאשה שגלמנית לומר מת בעלי דהרי עוקרה דבר תורה בקום ונעשה אלמא ונזאי במקום שיש פנים וטעם יש כח לעקר וזיקא ומנסבא מתוך חמר שמחמירין בסופה: **מִיִּתִּיבִי** לֵה יטמא גבי בהן הדיוט [בתיוב] ואינו מטמא לה פרט לאבר מן החי של לחותו ולאבר מן המת שאינו רשאי להטמאות בהן: **לְפִי** שאינו מטמא לאבר מן החי של אביו כלומר שאף באביו הקרוב יותר אינו רשאי לטמאות לאבר אביו וי"ע [דל"ל] וטמא מלאביו נפקא: **אָבֵל** מחזר הוא על עצם פשעוּרה לקברו פי אם נטמא בבר לשאר הנוף מאי מחזיר [לאן] דחסר פרתא ה"ג פי אביו חסר בערכו מטמא לו: **רַבִּי** יהודה היא דתניא רבי יהודה אומר לה מטמא ואינו מטמא לאברים לפי שאינו מטמא לאבר מן החי של אביו אבֵל מטמא הוא לאבר מן המת של אביו ע"י [תורה] אם נטמא אל שאר הנוף אבֵל לכתחלה ונזאי מודה רבי יהודה דלא יטמא בברייתא דלעיל ובסיפא דהיא דלעיל תניא בתורת כהנים רבי אומר אינו מטמא לעצם פשעוּרה מאביו אבֵל מחזר הוא על עצם פשעוּרה ודבר תמה דאוקמנא ברי' יהודה ודרי מירי בסיפא מכלל דרישא לאו ר' יהודה היא אם לא נאמר בלה ר' יהודה היא: **לֵה** הוא מטמא [ואינו מטמא] לאבריה פֶּרֶט לְכוּיִת מִן המת וכוּיִת נֶצֶל לחה היוצאה מן המת וקב מלא בף עברוּרית ורקבון גוף המת: **יְכוּל** לא יטמא לשדרה וגלגלת ולרב מניגה לקמן פי' בהקיא ומפרש לה רב

אמר רב חסדא נקטע ראשו של אביו אע"פ שהראש בצד הנוף הואיל וכבר נקטע אינו מטמא דאמר קרא לְנֶפֶשׁ לא יטמא בעמיו פי אם לשארז הקרב אליו לאמו ולאביו בזמן שהוא שלם שלא נתפדרו אבריו זה מזה ולא בזמן שהוא חסר כגון זה שנקטע ראשו: **בַּפִּקְתָּא** בבקעה: **דַּעַרְבוֹת** שגנבים ולסטין מעיין שם: **וּפִסקוּ** גנבי לרישה ה"נ דלא יטמא בשביל שהוא חסר: **א"ל** ממת מצוה קא מיתתי לי שאני התם פיון דלית בדהא אלא הוא לחודיה קאי גבה כמת מצוה דמי: **והשתא** י"ל באחרני מטמא בדאמרין לקמן ללחותו הוא דאינו מטמא אבֵל מטמא למת מצוה אביו לא כל שכן: **והא** חית לה ברא ואלו הנה קורא ליה אב הא עני ליה איהו ולא הוי ליה מת מצוה: **מיתבי** וללחותו הבתולה וגוי' לה יטמא כשהיא שלמה: ואינו מטמא לאבריה שאם נפרד ממנה אבר בין בחייה בין במותה אינו מטמא לה לפי שאין אדם מטמא לא לה ולא על א' משאר קרובין על אבר מן החי לפי שאינו יכול להחזירו לכמות הוא מתחלה וה"ה גמי לאבר מן המת שאין צין אבר מן המת לאבר מן החי אלא בשר הפורש: **אבֵל** מחזר הוא על עצם פשעוּרה ה"ג מאי מחזר הוא על עצם פשעוּרה דאלו מחסר פורתא כלומר דבשעה שנגע בה ברישא הנה חסר להך עצם פרתא פשעוּרה ואפ"ה הנה מתר לטמא לה וה"ה לאביו אע"ג דהוא חסר ואינו שלם וקשיא לרב חסדא דהא סתמא לדברי הכל היא: לא ההיא ר' יהודה היא דסתם ספקא רבי יהודה היא נשמעין לה לרבי יהודה דאמר גמי [בבבאי גנוחא]: דתניא וה"ג ר' יהודה אומר לה יטמא ואינו מטמא לאבריה לפי שאין אדם מטמא על עצם פשעוּרה מאביו אבֵל הוא חוזר על עצם פשעוּרה מאביו כלומר לאבריו הוא דאינו מטמא בין בחייו בין במותו לפי שאין אדם מטמא תחלה על עצם פשעוּרה מאביו לפי שלא התורה תורה לטמא אלא בדבר שעקר הנוף בו אבֵל מטמא הוא לעקר הנוף לכתחלה ואם נחסר הוא הולך ובזקק אחריו ואכלו על עצם פשעוּרה ונאנא אמינא לה בדבגן דפליגי עלה דר' יהודה דאמרי פיון שנקסר במקצת שוב אינו מתר לטמא בו ובסרים שבתיב בהן לפי שאינו מטמא לאבר מן החי של אביו אבֵל מטמא לאבר מן המת של אביו שבשתא היא מדתני רב ברינא בסמוך אף כל שכל גופו תלוי בו כגון רב בעינו ורב מעינו הוא דמטמא אבֵל לא לאבר אחד ומוקמנא לה להיא גמי בברי' יהודה ועוד לא אשכחן לה דנשנית משנה זו בשם ר' יהודה דבי דהא לא קתני לה דבי אלא בדגדסיונן לה אָנן לפי שאין אדם מטמא על עצם פשעוּרה כו': **והתני** רב ברינא ברי"א כלומר בברייתא דר' אליעזר בן יעקב: **כזית נצל נצל** לחה היוצא מן המת שפורש ממנו ואין נצל אלא לשון הפקשה כמו שמתרגמינן ויצל אלהים (בראשית לא) ואפרש יי' מפי רבי אליהום מפרש לקמן בשר המת שקרש בפי' כ"ג וְנִזִּיר (נזיר דף ג:.) והתני רב ברינא בברייתא דר"א בן יעקב לה מטמא בגופה שלם ולא לאחר מאבריה פרט לכזית מן המת כפי' שאינו מטמא לה: **יכול** לא יטמא לשדרה ולגלגלת כפי' הואיל ואתה אומר בן שאינו מטמא לאברים: **כשהוא** אומר אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם הוסיף לך הבתוב טמאה אחרת דבשדרה ורב בעינה כגון שתי שוקים ורך אחת וקרוב מעינה כגון קב"ה איברים הוקנה שיכול לטמא:

מעינה מעין [קב"ה] אברים: **כְּשֶׁהוּא** אומר אמר ואמרת דכתיב אמר אל הכהנים ואמרת הוסיף הבתוב טמאה אחרת שתוכל לטמא ובבבא הוא להעמיד אמר ואמרת תלחותו דלירי למעוטי אברים ולהוסיף שיכול לטמאות לרב בעינה ורב מעינה יכול לא יטמא לשדרה וגלגלת ולרב מעינו ולרב בעינו של קרובים אחרים שבתורה דכתיב [לה יטמא] אחרת מה לחותו מתקדת שגופה תלוי בו כלומר שהרי קרובתו ומתלת עליו לקברו ומן הדיו הנה ליה למימר יכול יטמא למתים אחרים אף לאברים אי לא גמרינן מחלותו דכתיב בה לה ומשני ההיא גמי כר"א ב"ר יהודה ורב חסדא דאמר פי האי תנא:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

מסורת הש"ס

^{א יבמות פט: עירובין יז:}

^{ב ספרא אמור פרשה א יג}

גליון הש"ס

^{תוס' ד"ה מיתבי כו'. מלאביו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחייו [ויקרא כא, ב]}

^{ועל פל' נפשת מות לא נבא לאביו ולאמו לא יטמא [ויקרא כא, יא]}

^{ולאחיתו הבתולה הקרובה אליו אשר לא-הייתה לאיש לה יטמא [ויקרא כא, ג]}

^{ויאמר וזהו אל-משה אומר אל-הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא-יטמא בעמיו [ויקרא כא, א]}

^{ויאמר וזהו אל-משה אומר אל-הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא-יטמא בעמיו [ויקרא כא, א]}

מסורת הש"ס
א מועד קטן ב. ב לעיל לד.; במדבר רבה ג ספרא אמור פרשה ב ד; לקמן מוח.; ספרי במדבר ד ספרי במדבר ה במדבר רבה
תורה אור השלם

פי אס־לשארׁו הקרב אליו לאמו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו [ויקרא כא, ב]

לאביו ולאמו לאחיו ולאחתו לא־ישקא להם במתם כי נזר אלקיו על־ראשו [במדבר ו, ז]

קל־ימי ליתנה על־נפש מת לא יבא [במדבר ו, ו]

ועל קל־נפשת מת לא יבא לאביו ולאמו לא ישקא [ויקרא כא, יא] מינן ושכר יזיר חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה וכל־משרת ענבים לא ישתה ונענבים לחים ויבשים לא יאכל [במדבר ו, ג]

והזיר ליתנה את־ימי נזרו והביא כבש בִּרְשָׁתו לאֶשֶׁם והזמינם הוראשנים יָפְלוּ פי טמא נזרו [במדבר, יב]

וכי־ימות מת עליו בפתע פתאם וטמא ראש נזרו ונלח ראשו ביום סהקתו ביום השביעי ינלחנן [במדבר ו, ט]

קל־ימי נזר נזרו תער לא־יעבר על־ראשו עד־מלאת הימים אשר־יזיר ליתנה קדש וזהו גדל פרע שער ראשו [במדבר ו, ה]

והנה ביום השביעי ינלח את־קַל־שערו את־ראשו ואת־זקנו ואת גבת עיניו ואת־קַל־שערו ינלח וכבס את־גביו ורחץ את־בשרו במים וטהר [ויקרא יד, ט]

יכול בַּחֲחֹתוֹ שֶׁהוּא מְתָר חָבֵל לֹא בִּשָּׁל שָׂאָר קְרוּכִים: שְׁנוּפָה תְלוּי בַּהּ בַּשְּׂדֵרָה וְגִלְגֻלַת שֶׁבֶכָךְ עָקֵר הַגּוֹף תְלוּי אוֹ בָּזָה אוֹ בָּזָה אֶף כֹּל בַּשָּׂאָר קְרוּכִים יִכּוֹל לְטַמֵּא אוֹ בַּשְּׂדֵרָה אוֹ בְּגִלְגֻלַת אוֹ בְרוּב בְּיֵינוּ אוֹ בְרוּב מֵיֵינוּ וְאע"פ שֶׁהוּא חֹסֵר מִשָּׂאָר הַגּוֹף וּש"מ דְּמִתָּר לְטַמֵּא לְאָבִיו אַע"פ שֶׁהוּא חֹסֵר וּתְקַשָּׁה דָּרָב חֲסָדָא דְהֶאֱיָכָא ר"א בֵּן יַעֲקֹב דְּקֻאֲמֵר נִמְי דְּכִי וְשִׁמְעָה מִנֶּה דְלִכְנִיל עֲלֵמָא לִית לֵהּ וְדָרָב חֲסָדָא דְאִמֵּר בְּזֵמן שֶׁהוּא שְׁלֵם וְלֹא בְּזֵמן שֶׁהוּא חֹסֵר: הֵא נִמְי ר"י הִיא בְלוּמֵר הוּא דְאִמֵּר כר"י וְרַב [חֲסָדָא] דְאִמֵּר כִּי הֵאֵי תִנָּא: דְתַנִּיא מַעֲשֵׂה שְׁמַת אָבִיו שֶׁל רַבִּי יַצְחָק הִכֵּהוּ בְּגִינְזָק וּבִאֵוִי וְהוֹדִיעֵנוּהוּ לְאִחֵר שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים וּבֹא וְשֹׂאֵל אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן אֱלִישֻׁעַ וְד' זֻקָּנִים שֶׁעָמּוּ מֵהוּ לְטַמֵּא וְלִהְיֹאֵל בְּקִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ: וְאִמְרוּ לוֹ לְאָבִיו בְּזֵמן שֶׁהוּא שְׁלֵם וְלֹא בְּזֵמן שֶׁהוּא חֹסֵר וְלִאֲחֵר שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים אִי אֶפְשָׁר לוֹ שְׁאִינוֹ חֹסֵר: מִתְנַי' וְטַמְאָה וּתְגַלְחַת הַתֵּירוֹ בַּתְּגַלְחַת מִנְּרַע וּבַמַּת מַנְרַע: אֶת הַכֹּל אֶפְלוּ בְּמִירוֹת מַרְבֵּה: וְחִיבִין עֲלֶיהָ חֲרָצוֹן אֲשֶׁם וְתוֹרִין אוֹ בְנֵי יוֹנֵה: וּתְגַלְחַת אֵינִה סוּתְרַת אֱלָא שְׁלֵשִׁים יוֹם וְאֶפְלוּ בְּמִירוֹת מַרְבֵּה: גַּמ' ת"ל לְאָבִיו וְלֵאמֹר לֹא יִטַּמֵּא מִכְּדֵי כְּתִיב עַל כֹּל נִפְשַׁת מֵת לְאָבִיו לָמָּה לִי אֱלָא לִהְיֵי הוּא דְחָתָא דְלֵאבִיו לֹא יִטַּמֵּא חָבֵל מִטַּמֵּא הוּא לְמַת מַנְרַע: וַיִּין יוֹתֵר מִכָּללֹו כִּגּוֹן גְּבִי יִין מַנְרַע שֶׁנֶּשְׁבַּע עָלָיו לְשַׁתּוֹתוֹ מִח"ו וּמָה טַמְאָה כּוּ': לְאִסּוּר יִין מַנְרַע שֶׁנֶּשְׁבַּע עָלָיו כִּיִּין רְשׁוּת וּכְדֵר"ש כפ"ק דְּמַסְכֵּתִין (דף ג:) וְהֵאֵי דְמִתָּר בְּקֻדְשָׁא וְאִבְדְּלֵתָא דְלֹא חֲשִׁיב לִיה הֵתֵר מִכָּללֹו מִשּׁוּם דְלֹא חָל עָלָיו מַעוּלָם מִיְרוֹת מִשּׁוּם דְנֶשְׁבַּע וְעוֹמֵד מֵהֵר סִינֵי הוּא וּמִתָּר מִכָּללֹו לֹא חֲשִׁיב לִיה אֱלָא הֵיכָא דְחוּל וְאִח"כ מִשְׁתַּרִי בֵּהּ: וּמָה טַמְאָה שְׁלֹא עָשָׂה מְטַמֵּא בְּמִטַּמֵּא דְהִטַּמֵּא אֶת הַנָּזִיר אִינוֹ עוֹבֵר עָלָיו וּכְדִמּוּכַח בְּסִמּוּךְ: תְּגַלְחַת שְׁעָשָׂה בַּהּ מַנְלַח בְּמַתְּנַלַח שֶׁהִמְנַלַח אֶת הַנָּזִיר תַּעֲר לֹא יַעֲבֵר עַל רֹאשׁוֹ קִרִי בַּהּ לֹא יַעֲבִיר לִיה אַחֵר: אִמֵּר קֻדָּא וְטַמֵּא רֹאשׁ נָזִירוֹ לְמַטַּמֵּא רֹאשׁ נָזִיר מְדָלָא כְּתִיב וְטַמֵּא לוֹ רֹאשׁ נָזִירוֹ: אִמֵּר רַחֲמֵנָא רֹאשׁוֹ וְזֻקְנוֹ דְּמִתְרִי בְּדֻאֲמֵרִין לַעֲיֹל לְהַתִּיר לְמַנְרַע נָזִיר לְגַלַּח: בְּשַׁעֲרֵין גְּדוּל שַׁעַר כְּדִי לְקוֹם בּוֹ מַנְת גְּלוּחַ בְּיוֹם הַבִּאֵת קֻרְבָּנָתָיו וְלִיכָא: מַזִּי הוּא טַעֲמָא דְתַנְלַחַת דְסוּתֵר אֱלָא מִשּׁוּם דְבְּשַׁעֲרֵין דְתַהֲנִי לִיה גְּדוּל שַׁעַר וְאִלוֹ הֵכָא גְבִי יִין לָמָּה לִיה לְמַסְתֵּר הֵא תְּחִי שְׁעָרוֹ דְחַזִּי לְגַלּוּחַ:

לְאִחֵרִים לֹא בַּשְּׂדֵרָה וְלֹא בְּגִלְגֻלַת עַל

שלשה מינין פרק שישי נזיר

וּבֹאֵוֹ וְהוֹדִיעֵנוּהוּ לְאַחֵר ג' שָׁנִים וְשֹׂאֵל אֶת ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן אֱלִישֻׁעַ] זֻקְנוֹ שְׂהִיָּה

יִכּוֹל לֹא יִטַּמֵּא לְשְׂדֵרָה וְלַגּוּלְגּוּלַת וְלָרוּב מְנִיֵּינוּ וְלָרוּב מְנִיֵּינוּ שֶׁל אַחֲרִים. אַמְרַת: מָה אַחֲתוֹ מִיּוּחַדַת שְׁנוּפָה תְלוּי בּוֹ, וּמִיטַמֵּא לְשְׂדֵרָה וְלַגּוּלְגּוּלַת וְלָרוּב בְּנִינָה וְלָרוּב מְנִינָה, אֶף כֹּל שְׁנוּפּוֹ תְלוּי בּוֹ — מִיטַמֵּא לְשְׂדֵרָה וְלַגּוּלְגּוּלַת וְלָרוּב בְּנִינָנוּ וְלָרוּב מְנִינָנוּ.^(ט) הֵהִיא נִמְי רַבִּי יְהוּדָה הִיא. וְרַב דְּאִמֵּר כִּי הִיא תִנָּא דְתַנָּיא: מַעֲשֵׂה שְׁמַת אָבִיו שֶׁל רַבִּי יִצְחָק בְּגִינְזָק, וּבֹאֵוֹ וְהוֹדִיעֵנוּהוּ לְאַחֵר שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וּבֹא וְשֹׂאֵל אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן אֱלִישֻׁעַ וְאַרְבָּעָה זֻקָּנִים [שְׁעָמוֹ].^א וְאִמְרוּ: "לְאָבִיו" — בְּזֵמן שֶׁהוּא שְׁלֵם, וְלֹא בְּזֵמן שֶׁהוּא חֹסֵר.^ב מִתְנַי' שְׁלֹשָׁה מִינֵין אִסּוּרִין בְּנָזִיר: הַטּוּמְאָה, וְהַתְּגַלְחַת, וְהַיּוּצֵא מִן הַגֶּפֶן. חוּמֵר בַּטּוּמְאָה וּבַתְּגַלְחַת מִבִּיּוּצֵא מִן הַגֶּפֶן, שֶׁהַטּוּמְאָה וְהַתְּגַלְחַת — סוּתְרִין, וְהַיּוּצֵא מִן הַגֶּפֶן — אִינוֹ סוּתֵר. 'חוּמֵר בִּיּוּצֵא מִן הַגֶּפֶן מִבַּטּוּמְאָה וּבַתְּגַלְחַת, שֶׁחִיּוּצֵא מִן הַגֶּפֶן לֹא הוּתֵר מִכָּללֹו, וְטוּמְאָה וּתְגַלְחַת הוּתֵרוּ מִכָּללֹן בַּתְּגַלְחַת מַצּוּה וּבַמַּת מַצּוּה.^א וְחוּמֵר בַּטּוּמְאָה מִבַּתְּגַלְחַת, שֶׁהַטּוּמְאָה סוּתְרַת אֶת הַכֹּל, וְחִיבִין עֲלֶיהָ קֻרְבָּן. וּתְגַלְחַת אֵינִה סוּתְרַת אֱלָא שְׁלֹשִׁים, וְאִין חִיבִין עֲלֶיהָ קֻרְבָּן. גַּמ' וְטוּמְאָה לֹא תוּתֵר מִכָּללָהּ, קַל וְחוּמֵר מִיֵּין: וּמָה יִין שְׂאִינוֹ סוּתֵר לֹא הוּתֵר מִכָּללֹו, טוּמְאָה שְׁסוּתְרַת — אִינוֹ דִּין שְׁלֹא תוּתֵר מִכָּללָהּ? ^אתְּלֻמוּד לּוֹמֵר: "לְאָבִיו וְלֵאמֹו לֹא יִטַּמֵּא". לְאָבִיו וְלֵאמֹו לֹא יִטַּמֵּא, אֲבָל מִיטַמֵּא הוּא לְמַת מַצּוּה. וַיִּין יוֹתֵר מִכָּללֹו, קַל וְחוּמֵר מִטּוּמְאָה: מָה טוּמְאָה שְׁהִיא סוּתְרַת — הוּתֵרָה מִכָּללָהּ, יִין שְׂאִינוֹ סוּתֵר — אִינוֹ דִּין שְׁיוּתֵר מִכָּללֹו? אִמֵּר קֻרָא: "מִיֵּין וְשֹׁכֵר יִזִּיר", לְאִסּוּר יִין מַצּוּה כִּיִּין רְשׁוּת. וַיִּין יִסְתּוֹר אֶת הַכֹּל, קַל וְחוּמֵר מִטּוּמְאָה: מָה טוּמְאָה שֶׁהוּתֵרָה מִכָּללָהּ — סוּתְרַת אֶת הַכֹּל. יִין שְׁלֹא הוּתֵר מִכָּללֹו — לֹא כֹל שֶׁכֵּן שְׁיִסְתּוֹר? אִמֵּר קֻרָא: "וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְלוּ כִי טַמֵּא נָזִרוּ", טוּמְאָה סוּתְרַת וְאִין חִיִּין סוּתֵר. ^אוְהַתְּגַלְחַת תִּסְתּוֹר אֶת הַכֹּל, קַל וְחוּמֵר מִטּוּמְאָה: וּמָה טוּמְאָה שְׁלֹא עָשׂוּ בַּהּ מְטַמֵּא כְּמִיטַמֵּא — סוּתְרַת אֶת הַכֹּל, תְּגַלְחַת, שְׁעָשׂוּ בַּהּ מְגַלַּח כְּמַתְּגַלַּח — אִינוֹ דִּין שֶׁתִּסְתּוֹר אֶת הַכֹּל? אִמֵּר קֻרָא: "וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְלוּ כִי טַמֵּא נָזִרוּ", טוּמְאָה סוּתְרַת אֶת הַכֹּל, וְאִין תְּגַלְחַת סוּתְרַת אֶת הַכֹּל. וְטוּמְאָה נַעֲשֵׂה בַּהּ מְטַמֵּא כְּמִיטַמֵּא, קַל וְחוּמֵר מִתְּגַלְחַת: וּמָה תְּגַלְחַת שְׂאִינָה סוּתְרַת אֱלָא שְׁלֹשִׁים — עָשָׂה בַּהּ מְגַלַּח כְּמַתְּגַלַּח, שְׁהִיא סוּתְרַת אֶת הַכֹּל — אִינוֹ דִּין שְׁנַעֲשֵׂה בַּהּ מְטַמֵּא כְּמִיטַמֵּא? אִמֵּר קֻרָא: "וְטַמֵּא רֹאשׁ נָזִרוּ", לְמַטַּמֵּא רֹאשׁ נָזִירוֹ. וּתְגַלְחַת לֹא נַעֲשֵׂה בַּהּ מְגַלַּח כְּמַתְּגַלַּח, קַל וְחוּמֵר מִטּוּמְאָה: וּמָה טוּמְאָה, שְׁהִיא סוּתְרַת אֶת הַכֹּל — לֹא עָשׂוּ בַּהּ מְטַמֵּא כְּמִיטַמֵּא, תְּגַלְחַת, שְׂאִינָה סוּתְרַת אֱלָא שְׁלֹשִׁים יוֹם — לֹא כֹל שֶׁכֵּן שְׁלֹא נַעֲשֵׂה מְגַלַּח כְּמַתְּגַלַּח? אִמֵּר קֻרָא: "תַּעֲר לֹא יַעֲבֹור עַל רֹאשׁוֹ", קִרִי בֵּיה: לֹא יַעֲבֹור הוּא, וְלֹא יַעֲבֹור לְאַחֵר. וּתְגַלְחַת לֹא תוּתֵר מִכָּללָהּ, קַל וְחוּמֵר מִיֵּין: וּמָה יִין שְׂאִינוֹ סוּתֵר — לֹא הוּתֵר מִכָּללֹו, תְּגַלְחַת שְׁסוּתְרַת — אִינוֹ דִּין שְׁלֹא תוּתֵר מִכָּללָהּ? אִמֵּר רַחֲמֵנָא: "רֹאשׁוֹ", וְאִמֵּר רַחֲמֵנָא: "זֻקְנוֹ". וּתְגַלְחַת לֹא תִסְתּוֹר כָּלל, קַל וְחוּמֵר מִיֵּין: וּמָה יִין שְׁלֹא הוּתֵר מִכָּללֹו — אִינוֹ סוּתֵר, תְּגַלְחַת שֶׁהוּתֵרָה מִכָּללָהּ — אִינוֹ דִּין שְׁלֹא תִסְתּוֹר? בְּעִינֵין גִּידוּל שַׁעַר, וְהֵא לִיכָא. וַיִּין יִסְתּוֹר שְׁלֹשִׁים יוֹם, קַל וְחוּמֵר מִתְּגַלְחַת: וּמָה תְּגַלְחַת שֶׁהוּתֵרָה מִכָּללָהּ — סוּתְרַת, יִין, שְׁלֹא הוּתֵר מִכָּללֹו — אִינוֹ דִּין שְׁיִסְתּוֹר? מִיַּדִּי הוּא טַעֲמָא אֱלָא מִשּׁוּם גִּידוּל שַׁעַר, גְּבִי יִין הָא קֵאִים שְׁעָרוֹ.

מתניי

שלשה מינין פרק שישי נזיר

רוּצָה לְקַבְּרוֹ בְּקִבְרֵי רַבּוֹתָיו וְאִמֵּר לוֹ לְאָבִיו בְּזֵמן שֶׁהוּא שְׁלֵם: חוּמֵר בְּטַמְאָה וּבַתְּגַלְחַת שְׁסוּתְרִין טַמְאָה בְּהִקִּיא כְּתִיב וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְלוּ וְתְגַלְחַת שְׁסוּתְרַת שְׁלֹשִׁים כְּדֻאֲמֵרִין לְקַמֵּן מִשּׁוּם דְבְּשַׁעֲרֵין גְּדוּל שַׁעַר כְּדִי גְדוּל שַׁעַר חֲסֵם מִיְרוֹת שְׁהִיא הַשַּׁעַר בַּשְּׂעַת תְּגַלְחַת מַנְרַע: וְהַיּוּצֵא מִן הַגֶּפֶן אִינוֹ סוּתֵר בְּהִקִּיא מִמַּעֲטִין לִיה בְּגַמ':

חוּמֵר בִּיּוּצֵא מִן הַגֶּפֶן שְׁלֹא הֵתֵר מִכָּללֹו לְאִסּר יִין מַנְרַע כִּיִּין רְשׁוּת שְׁאֵם נֶשְׁבַּע שְׁאֲשַׁתָּה וְאִח"כ גְּדֵר בְּנָזִיר אִסּוּר [בִּיִין] וְתְגַלְחַת הַתֵּרָה בַּתְּגַלְחַת מִנְּרַע [כְּדֻאֲמֵרִין לְקַמֵּן] (דף נה.) מִרֹאשׁוֹ וְטַמְאָה הַתֵּרָה בַּמַּת מַנְרַע: וַיִּין יוֹתֵר מִכָּללֹו לְמִי שֶׁנֶּשְׁבַּע שְׁאֲשַׁתָּה:

אִמֵּר קֻרָא מִיֵּין וְשֹׁכֵר דְּמִתְרַ בְּדֻאֲמֵרִין כפ"ק (לַעֲיֹל נָזִיר דף ג:):

כִּי טַמֵּא (מַעֲקֵרוֹ סוּתֵר כִּי טַמֵּא)

נָזִירוֹ מַעוּמָא הוּא: שְׁלֹא עָשָׂה מְטַמֵּא בְּמִטַּמֵּא מְטַמֵּא הַנָּזִיר אִינוֹ לִיָּה:

שְׁעָשׂוּ בַּהּ הַמְּגַלַּח אֶת הַנָּזִיר כְּמַתְּגַלַּח בְּנָזִיר עֲצָמוֹ וְזֻקְנוֹ שְׁנִיָּהוּ

כְּדֻדְרָשֵׁין בְּסִמּוּךְ: אִמֵּר קֻרָא רֹאשׁוֹ גְבִי מַנְרַע לְהַתִּיר מַנְרַע נָזִיר:

תְּגַלְחַת שֶׁהִתְרָה מִכָּללָהּ אִינוֹ דִּין שְׁלֹא תִסְתֵּר וּא"ת טַמְאָה תּוֹכִיחַ וי"ל מָה לְטַמְאָה שֶׁכֵּן סוּתְרַת אֶת הַכֹּל:

וּמָה תְּגַלְחַת שֶׁהִתְרָה מִכָּללָהּ סוּתְרַת וּא"ת מָה לְתַנְלַחַת שֶׁכֵּן עָשָׂה בַּהּ מְגַלַּח כְּמַתְּגַלַּח תֵּאמֵר [בִּיִין] שְׁלֹא עָשָׂה מִשְׁקָה כְּשׁוֹתָה וי"ל דְּמַהֲאִי טַעֲמָא נַעֲשֵׂה בּוֹ מִשְׁקָה [כְּשׁוֹתָה] אֲבָל בְּתֵר דְּמַשְׁעִי דִיִּין [אִינוֹ סוּתֵר] דִּין הוּא דְלֹא נַעֲשֵׂה בּוֹ מִשְׁקָה כְּשׁוֹתָה הוּאִיל דְלֹא סוּתֵר:

מד.

 עין משפט נר מצוה
--

א סמג לאוין רלו, טוש"ע יו"ד סי' שעג סעי' ט:

ב מיי' פב' מהל' אבל הל' טו:

ג מיי' פו' מהל' נזירות הל' ג:

ד מיי' פו' מהל' נזירות הל' א:

ה מיי' פו' מהל' נזירות הל' ב:

ו מיי' פו' מהל' נזירות הל' יא:

ז מיי' פו' מהל' נזירות הל' ג:

ח מיי' פו' מהל' נזירות הל' א:

ט מיי' פו' מהל' נזירות הל' ב:

י סמג לאוין רב:

יא מיי' פה' מהל' נזירות הל' כ:

יב מיי' פג' מהל' אבל הל' ה:

יג מיי' פה' מהל' נזירות הל' יא:

מזד:

	עין משפט גור מצוה
---------------------------------------	----------------------------------

א סמג עשין קכז:

ב מו"י פו' מהל' נזירות הל' יא:

ג מו"י פח' מהל' נזירות הל' ה:

ד מו"י פו"א מהל' טומאת נרעת הל' ד:

ה מו"י פו' מהל' נזירות הל' יג:

ו**מגלח בשביעי** ויביא קרבנו בשמיני כדכתיב בפרקשה ונלח

(את) ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו וביום השמיני יבא שתי תרים וכבש לאִסֵּס: **א"ל** ר' טרפון מה בין זה למצרע ששמעתי ממך שנאמר בפרשת מצרע בתגלחת שניה וזהו ביום [השביעי] ונלח את כל שערו וכבס בגדיו במים וטהר וביום [השמיני] יקח שני כבשים וכבשה אחת ונגו' שמעתי ממך דמצורע ונלח בשמיני ויביא קרבנו בתשיעי: א"ל שזה טהרתו תלויה בזמיו אחר [הצית] ג' ח' ומצורע טהרתו תלויה בתגלחת אף כי טבל בז' צריך לטבל פעם אחרת אחר גלומו ואם בן הוי טבול יום לנלח עד ח' נקרא טבול יום ואינו מביא קרבנותיו אלא א"כ היה מערב שמש שהרי הקפיד הפתוב שיטהר מטמאת מצרע בהבאת קרבנותיו [אם בן] אין צידו לשלח קרבנות: **הבילה** מזה רבי טרפון מר' עקיבא גזיר שנלח בשמיני מביא קרבנותיו [בשמיני] או לא: **דתני** הלל גלח בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי וקום ליה להש"ס דגבי גזיר מתניא והסתא מדתניא בשלמא אי לא קבלה מנה הא מני ר"ט היא אלא אי ס"ד דקבלה לכ"ע ליתו קרבנותיו בשמיני:

הא דלא טבל בשביעי הא דתני הלל שהמתין לטבל עד בשמיני הואיל וקפד רחמנא שיביא

גזיר קרבנו בטטהרה ובעודו טבול יום לא יביא קרבנות גס לא

ישלח קרבנות: **אמר** אבויי הא דתניא גבי זב כתיב בפרשת מצרע וכי וטהר הוב מזובו וספר לו שבעת ימים וכבס בגדיו ורחץ במים חיים וטהר וביום השמיני יקח לו שתי תרים ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן וכפר עליו הכהן וטהר ונגו' אימתי הוא צא כשטבל מבעוד יום ועשה הערב שמש: (ובת"כ) מצאתי כך יכול וטבל בו ביום שמיני פי' שיוכל להמתין מלטבל עד יום השמיני ת"ל ובא לפני ה' כיצד הוא צא אלא טבל מבעוד יום ועשה הערב שמש ואל תתמה היכי פשיטא ליה לתנא דטבול יום אסור לכנס למחנה לניה דקחמר כיצד נכנס אלא אם בן טבל מבעוד יום הלא טבול יום דמת מתר לכנס במחנה לניה וכן משמע בסמוך. דיש לומר דמשמע ליה קרא הכי ובא לפני ה'

ביום השמיני מכלל דקדם יום השמיני אסור לכנס: **אלמא** קסבר טבול יום כזב דמי כך היו אומרים חכריהו דרבי נתן דרבי הושעיא אחרי שאנו רואין דס"ל לתנא דטבול יום דאסור לכנס במחנה לניה אף כי טבול יום דמת נשרץ מתרין מכלל דסבירא ליה לתנא דטבול יום דזב כזב (דבפרק קמא) לענין דאין שוחטין חורקין עליו ואם המתין וטבל עד יום השמיני לא יוכל לשלח קרבנות דאין שוחטין חורקין עליו דהכי איתא בפי' שני דכריתות (דף י.) דלמ"ד טבול יום דזב כזב דמי אין שוחטין חורקין עליו ואני שמעתי שמצי לקדק טבול יום כזב הואיל דטמאה יוצאה

עליו מגופו אפילו בבעל שתי ראיות שאינו מחסר בפורים דאסור לכנס במחנה לניה: **ואמינא** להו אנא אלא מצתה כלומר לפי מה שסקמנו דבריהן ולא פרשו מהיבא מוכיח התנא דטבול יום דזב אסור לכנס במחנה לניה ואתם סוברים שמוכיח [מדכתיב] ובא ביום השמיני מכלל דאם טבל [בשמיני] הואיל והוא טבול יום אסור לכנס: **דכתיב** בפרשת נשא גבי גזיר טמא ונלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה אל הכהן פתח אהל מועד ונגו' והביא כבש בן שנתו לאִסֵּס ונגו' ה"נ אימתי הוא מביא כשטבל ועשה הערב שמש:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

מתני'

תגלחת טמאה כיצד היה מזה בשלישי ובשביעי ואח"כ היה טובל שכן חובה על המזה מי חטאת כדמפרש בהו קרא בזאת חקת התורה שלאחר הזאה טעונין טבילה והיה מנלח בו ביום דהינו שביעי כדכתיב בה ונלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו וביום השמיני יבא שתי תרים: ואם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום, דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי טרפון: מה בין זה למצורע? ‏יי‏ אמר לו: זה טהרתו תלויה בזמיו, ומצורע טהרתו תלויה בתגלחתו. ואינו מביא קרבן אלא אם בן היה מעורב שמש. **גמ'** קיבלה מיניה או לא? תא שמע: דתני הלל: **גילח בשמיני** — מביא קרבנותיו בתשיעי. ואי סלקא דעתך קיבלה מיניה, ליתי קרבנותיו בשמיני! אמר רבא, לא קשיא: הא — דטבל בשביעי, הא — דלא טבל בשביעי. אמר אבויי: **אשכחתינהו לחבריה דרב נתן בר הושעיא דיתבין וקאמרין:** ”ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן”, אימתי הוא [בא]? בזמן שהוא טבל ועשה הערב שמש — אין, לא טבל ועשה הערב שמש — לא. אלמא קסבר טבול יום של זב — כזב דמי. אמינא להון אנא: אלא מצתה גבי נזיר טמא נמי, דכתיב: ”(והביא אותם) אל הכהן אל פתח אהל מועד”. אימתי הוא [בא] — בזמן שטבל ועשה הערב שמש.

מכדי

המזה מי חטאת כדמפרש בהו קרא בזאת חקת התורה שלאחר הזאה טעונין טבילה והיה מנלח בו ביום דהינו שביעי כדכתיב בה ונלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו וביום השמיני יבא שתי תרים: ואם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום, דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי טרפון מה בין זה למצרע שאף בן שנינו במצורע שאף הוא תגלחת שניה בשביעי כדמפרש בה קרא (ויקרא י"ד:ח'-ט') ונלח את כל שערו ורחץ במים וטהר וישב מחוץ לאהל שבעת ימים וביום השביעי ונלח את כל שערו ומביא קרבנותיו בשמיני בת"כ ואם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני: אמר לו אין ציניקן כלום לענין הבאת קרבן: אלא שזה הגזיר טהרתו תלויה בזמיו בשביעי כיון שזהו וטבל הוי טהור כדכתיב ונלח ראשו ביום טהרתו דמשמע שצבר הוא טהור ועומד כשהוא מנלח ואפלו אם אינו מנלח בו ביום: ומצרע טהרתו תלויה בתגלחתו שאם טבל קדם שמונלח עדין אינו טהור עד שמונלח דכתיב והיה ביום השביעי ונלח את כל שערו והזר ורחץ את גשרו במים וטהר: וגזיר אינו מביא קרבנותיו אלא א"כ היה מערב שמש שטובל בשביעי ומביא קרבנותיו בשמיני וכן אם לא טבל בשביעי עד לשמיני אינו יכול להביא קרבנותיו בו ביום עד התשיעי אכל מצרע המנלח וטובל שלו וכול להביא קרבנותיו בו ביום ואינו צריך הערב שמש לפי שהוא טהור ועומד משעת טבילה ראשונה שטבל בתגלחת להביא קרבנותיו בו ביום ואינו צריך הערב שמש [שמיני עצמו] ואינו צריך להמתין עד התשיעי: ת"ש דתני גלח נזיר בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי וש"מ לא קבלה מנה: אמר רבא לעולם קבלה והא דאמרת אם איתא דקבלה מנה ליתי בשמיני לא קשיא דכי אמרי אם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני: דטבל בשביעי שהיה לו הערב שמש והא דתני גלל מביא קרבנותיו בתשיעי כגון דלא טבל בשביעי עד שמיני ור"ע לטעמה דאמר גזיר אינו מביא קרבנותיו אלא במערב שמש: ואיבא דמפרשי אליבא דר"ע דמתני' דמצורע שנלח בשמיני אינו מביא קרבנותיו עד בתשיעי לפי שאינו מביא אלא במערב שמש בתשיעי ושפשתא היא דבהקיא קתני לה בת"כ דאם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני והכי נמי א"ל רבי טרפון להתם מה בין זה לגזיר: אמר אבויי אשכחתינהו לחברה דרב נתן בר הושעיא דיתבי וקאמרי ובא לפני ה' ונגו' בזמן שטבל ועשה הערב שמש מדכתיב וכי וטהר הוב מזובו וספר לו שבעת ימים וכתיב בתרה וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן דמשמע אימתי הוא צא לפני ה' להביא כדאמרין התם ובא לפני ה' מלמד שהוא חייב בטפול דבאתן והינו ביום השמיני דהינו לאחר שטבל והעריב שמשו אלמא דכי עשה הערב שמש אין דמתר לכנס לעזרה לא עשה הערב שמש לא: אלמא קסבר טבול יום של זב כזב דמי דכי היכי דזב אסור לכנס במחנה לניה דהינו בעזרה הכי נמי טבול יום של זב: אלא מצתה גבי גזיר דכתיב ונלח את ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו וכתיב בתרה וביום השמיני יבא שתי תרים ונגו' נימא נמי הכי אימתי הוא צא בזמן שטבל והעריב שמשו אכל מקמי הכי לא:

ביום עד התשיעי אכל מצרע המנלח וטובל ביום שמיני שלו וכול להביא קרבנותיו בו ביום ואינו צריך הערב שמש לפי שהוא טהור ועומד משעת טבילה ראשונה שטבל בתגלחת להביא קרבנותיו בו ביום ואינו צריך הערב שמש [שמיני עצמו] ואינו צריך להמתין עד התשיעי: ת"ש דתני גלח נזיר בשמיני מביא קרבנותיו בתשיעי וש"מ לא קבלה מנה: אמר רבא לעולם קבלה והא דאמרת אם איתא דקבלה מנה ליתי בשמיני לא קשיא דכי אמרי אם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני: דטבל בשביעי שהיה לו הערב שמש והא דתני גלל מביא קרבנותיו בתשיעי כגון דלא טבל בשביעי עד שמיני ור"ע לטעמה דאמר גזיר אינו מביא קרבנותיו אלא במערב שמש: ואיבא דמפרשי אליבא דר"ע דמתני' דמצורע שנלח בשמיני אינו מביא קרבנותיו עד בתשיעי לפי שאינו מביא אלא במערב שמש בתשיעי ושפשתא היא דבהקיא קתני לה בת"כ דאם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בשמיני והכי נמי א"ל רבי טרפון להתם מה בין זה לגזיר: אמר אבויי אשכחתינהו לחברה דרב נתן בר הושעיא דיתבי וקאמרי ובא לפני ה' ונגו' בזמן שטבל ועשה הערב שמש מדכתיב וכי וטהר הוב מזובו וספר לו שבעת ימים וכתיב בתרה וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד ונתנם אל הכהן דמשמע אימתי הוא צא לפני ה' להביא כדאמרין התם ובא לפני ה' מלמד שהוא חייב בטפול דבאתן והינו ביום השמיני דהינו לאחר שטבל והעריב שמשו אלמא דכי עשה הערב שמש אין דמתר לכנס לעזרה לא עשה הערב שמש לא: אלמא קסבר טבול יום של זב כזב דמי דכי היכי דזב אסור לכנס במחנה לניה דהינו בעזרה הכי נמי טבול יום של זב: אלא מצתה גבי גזיר דכתיב ונלח את ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו וכתיב בתרה וביום השמיני יבא שתי תרים ונגו' נימא נמי הכי אימתי הוא צא בזמן שטבל והעריב שמשו אכל מקמי הכי לא:

עליו מגופו אפילו בבעל שתי ראיות שאינו מחסר בפורים דאסור לכנס במחנה לניה: **ואמינא** להו אנא אלא מצתה כלומר לפי מה שסקמנו דבריהן ולא פרשו מהיבא מוכיח התנא דטבול יום דזב אסור לכנס במחנה לניה ואתם סוברים שמוכיח [מדכתיב] ובא ביום השמיני מכלל דאם טבל [בשמיני] הואיל והוא טבול יום אסור לכנס: **דכתיב** בפרשת נשא גבי גזיר טמא ונלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה אל הכהן פתח אהל מועד ונגו' והביא כבש בן שנתו לאִסֵּס ונגו' ה"נ אימתי הוא מביא כשטבל ועשה הערב שמש:

מסורת הש"ס

א ספרא מצורע פרק ב ז; במדבר רבה

תורה אור השלם

וכי"מנות מת עליו בפתע פתאם וטמא ראש נזרו ונלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי ונלחנו [במדבר ו, ט]

והנה ביום השביעי יגלח את־קל־שערו את־ראשו ואת־זקנו ואת־בגדיו ואת־כל־שערו יגלח וכבס את־בגדיו ורחץ את־בשרו במים וטהר [ויקרא יד, ט]

וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה ובא לפני ויתנה אל־פתח אהל מועד ונתנם אל־הכהן [ויקרא טו, יד]

וביום השמיני יבא שתי תרים או שני בני יונה אל־הכהן אל־פתח אהל מועד [במדבר ו, י]

מסורת הש"ס
א תוספתא כלים קמא; פסחים סו.; מכילתא דרבי שמעון בן יוחאי
ב מכות ח:
ג בבא מציעא קיג:
ד לעיל כז.
ה ספרי במדבר; במדבר רבה ו ספרי במדבר; מכילתא דרבי שמעון בן יוחאי; במדבר רבה ז זבחים קטו.
תורה אור השלם

[במדבר ה]

[שמות יג, יט]

[ויקרא טו, יד]

[במדבר יט, גי]

[ויקרא ג, ב]

[שמות כ, כו]

[שמות כ, כג]

[במדבר ו, יח]

מַכְדִּי שְׁעָרִי נִיקְנוּר שֶׁשֶׁם עוֹלוֹן כֵּל מְחַסְרֵי כִפְרָה כְּדֶגְרִסִּין כְּמַסְכֶּת סוּטָה בְּפֶרֶק חֲמָא (דף

1). מִשְׁלִין אוֹתָהּ לְשַׁעְרֵי מוֹרַח לְשַׁעַר נִקְנוּר שֶׁשֶׁם מִשְׁקִין אֶת הַסּוּמוֹת וּמְטַרְדִּין אֶת הַאֵילָנוֹת וּמְטַרְדִּין אֶת הַמַּעֲרָעִים וְה"ה לְשֹׁאֵר מְחַסְרֵי כִפְרָה כְּגוֹן זָבִין וְזִבּוֹת כְּדִמְפָּרֶשׁ הֵתָם כְּגַמ': **[הִיכָא]** הֵנוּ קוֹמֵי בְּשַׁעְרֵי לֵוִיָּה וְאֵלוּ בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה אִפִּי' מֵת עֲצָמוּ הִיָּה יָכוֹל לִכְנֵס וְהָאִי גִזִּיר טִמְאָ מֵת הָוָה וְאִמְאִי אִינוּ יָכוֹל לִכְנֵס עַד דְּעָבַד הָעָרֶב שְׁמַשׁ אָלָא מִדְּהִכָּא לֹאֹ זִנְקָא הֵתָם גַּמִּי לֹאֹ זִנְקָא לְגַבִּי זָב וְחָפְלוּ לֹא הָעָרִיב שְׁמִשׁוּ בִּין דְּטָבֵל יָכוֹל לִכְנֵס לָשֶׁם: ה"ג וְעוֹלָם טָבוֹל יוֹם שָׁל זָב כּוֹב דְּמִי וְחָפ"ה בִּין דְּמַחְסַר כִּפְרָה לֹא עָל וְאִי בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה קָחִי אִמְאִי קָרִי לֵה כו' כְּלוּמַר דְּחִבְרָה דְּרַבִּי נָתַן דְּרַבִּי אֲנִשְׁעִיֹא קֹא מִהֲדַרִּי לִיָּה לְאַצִּיבִי וְעוֹלָם טָבוֹל יוֹם שָׁל זָב כּוֹב דְּמִי וְלֹא הִווּ דְּקִיָּא דְּשַׁמְעָמָא דְּבִטְבִּיל' וְהָעָרֶב שְׁמַשׁ קָחִי אָלָא בְּכִפְרָה תִּלְוִי מִלְּתָא וְהָאִי דְּקָא מוֹתְבִיתָ לָךְ מִגִּזִּיר טִמְאָ מֵת שְׁטַטְמָא דְּלִינוּ יָכוֹל לִכְנֵס עַס וְהָרִי מֵת עֲצָמוּ יָכוֹל לִכְנֵס הָא לֹא קִשְׁיֹא אַע"י דְּשֹׁאֵר טִמְאִי מֵתִים וְכוּלִים לִכְנֵס בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה הָאִי גִזִּיר טִמְאָ מֵת אִינוּ יָכוֹל לִכְנֵס מִשּׁוּם מְחַסַּר כִּפְרָה וְהָא גַּמִּי דְּאִמְרַת [דְּכַתִּיב] אֵל פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד דְּאִתֵּה סְבוּר דְּבַעֲזָרָה מִשְׁמַעֲנִי קִרָּא דְּהִינוּ מַחֲנֶה לֵוִיָּה מִשּׁוּם דְּכִי קֹא פִּרְכַּת מַכְדִּי שְׁעַר נִיקְנוּר כו' הָא לֹא הִנּוּ דְּאִי בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה קֹא מִשְׁמַעֲנִי קִרָּא מִאִי קָרִי לֵה אֲרֵל מוֹעֵד הָא תִּנְיָא (וִיוֹמָא דָּף סא). אֲרֵל מוֹעֵד זֶה הִיכַל אָלָא לְהָכִי כְּתַב אֲרֵל מוֹעֵד לְמִימְרָא מַה הֵתָם בְּהִיכַל מְחַסַּר כִּפְרָה לֹא עָל וְהָכִי מִשְׁמַע אִימְתִי וְכֹא לִפְנֵי ה' דְּהִינוּ בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה בְּזִמַּן שְׁהוּא רָחוּי לְבָא אֲרֵל מוֹעֵד דְּהִבִּיא כִּפְרָתוּ הָא אִם לֹא הִבִּיא כִּפְרָתוּ לֹא וּא"ת וְהָא מַעֲרַעִין וְכִנְסִין בְּשַׁעְרֵי נִיקְנוּר שֶׁשֶׁם מִזִּין עַל הַבְּהֵמוֹת הָא לֹא קִשְׁיֹא דְּבִיאָה בְּמַקְצַת לֹאֹ שְׁמַה בִּיאָה: מִגְּלֹן דְּמַחְסַר כִּפְרָה לֹא עָל: דְּתַנִּי' טִמְאָ וְהִיָּה לְרַבּוֹת טָבוֹל יוֹם שְׁאִינוּ צְרִיךְ לְהִבִּיא כִּפְרָה: לְרַבּוֹת מְחַסַּר כִּפְרָה וְאַע"ג דְּהָעָרִיב שְׁמִשׁוּ אִינוּ יָכוֹל לִכְנֵס עַד שֶׁיִּבִּיא כִּפְרָתוּ: מִתַּנִּי' שֶׁחַטָּאת קוֹזְמִי' בְּכָל מְקוֹם דְּכִדְּכִיב (וַיִּקְרָא ה':ח') וְהָעָרִיב אֶת אֲשֶׁר לַחֲטָאת רֹאשׁוֹנָה וְקוֹמָא לָן (וְזָכִים דָּף צ:). דְּאִפְּלוּ חֲטָאת הַעוֹף קוֹזְמַת אֲף לַעוֹלֹת בְּהֵמָה הוּאִיל וּבִשְׁאֵר מְקוֹמוֹת מַעֲנִי שְׁהִיא קוֹזְמַת אֲף כֵּאֵן בְּגִזִּיר תִּהֵא קוֹזְמַת כְּדִי שְׁהִיא גִזִּיר מְנַלַּח עָלֶיהָ: וְלֹא פִּרַּשׁ אִיזָה מֵהָן לַחֲטָאת: הִרְאִינוּ לַחֲטָאת כְּגוֹן בְּכַשָּׁה גְּזָבָה בַּת שְׁנֵתָה: הִרְאִינוּ לַעוֹלָה כְּכַשׁ זָכַר בֶּן שְׁנֵיתוּ: וְהִרְאִינוּ לַשְּׁלָמִים חֹל בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים: גַּמ' ת"ר וְנִלְחַ הַגִּזִּיר פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר עַל הַשְּׁלָמִים הוּא אוֹמַר שְׁהִיא מְנַלַּח שְׁהָרִי גִלְמַר כֵּאֵן פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד וְלֹא מַעֲנִי שְׁאֵר קִדָּשִׁים טַעוּנִין פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד אָלָא לַשְּׁלָמִים בְּלָבַד בְּשִׁבְלִי שְׁהָן דּוֹרוּן וְכִדְרָב יִהְיֶה אֲמַר שְׁמוּאֵל וְשִׁחְטוּ פָּתַח

אֲרֵל מוֹעֵד בְּזִמַּן שְׁהִיא פְּתוּחַ וְלֹא בְּזִמַּן שְׁהִיא גָּעוּל מִכָּאֵן לַשְּׁלָמִים שֶׁשִּׁחְטוּן קִדָּם פְּתִיחַת דְּלִתוֹת הַהִיכַל שֶׁסְּבוּלִין (עַרְבוּדִין דָּף ב:). אוּ אִינוּ אָלָא פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד בְּפִתַּח הַהִיכַל יִהֵא מְנַלַּח וְלֹא בְּמִקּוֹם אַחֵר: אִמְרַת אִם בֶּן שָׁלֹא יִהֵא מְנַלַּח אָלָא בְּפִתַּח הַהִיכַל זִסוּ דָּרָךְ בְּזִין וְאִי אִתֵּה רֶשֶׁאי: רַבִּי יִאשְׁיָה אוֹמַר אִינוּ צְרִיךְ לִימַר מִכָּאֵן שְׁאִסוּר דָּרָךְ בְּזִין דְּמַדְכֵּתֹא אַחֲרִיתִי נִפְקָא כְּדִכְתִּיב לֹא תַעֲלֶה בְּמַעֲלַת עַל מוֹצָחוֹי אָלָא דָּרָךְ כְּכַשׁ שָׁלֹא לְגָלוּת כְּשֶׁר עָרְוָה עָלּוּי ק"ו שָׁלֹא יִגְהַב בּוּ דָּרָךְ בְּזִין: ר' יִצְחָק אוֹמַר אִינוּ צְרִיךְ לִימַר דְּמִשּׁוּם שְׁהִיא בְּזִין לֹא יִנְלַח אִפְתַּח הִיכַל שְׁאִפִּי לֹא יִהֵא בּוּ בְּזִין אִינוּ יָכוֹל לְנַלַּח אָלָא מִצְחוֹן דְּכַתִּיב וְלַחַח אֶת שְׁעַר רֹאשׁ גִּזְרוּ וְגו': וְצֹא זֶה שְׁאִם יִהֵא מְנַלַּח עַל פָּתַח הִיכַל שְׁמַחְסַר לְקִיחָה וְהִבָּאָה לַעֲזָרָה וְנִתְּנָה תַּחַת הַדּוֹד הַלָּךְ. אִינוּ יָכוֹל לְנַלַּח אָלָא בְּצַד הַדּוֹד שֶׁל שְׁלָמִים וְהָאִי דְּכַתִּיב וְנִלְחַ הַגִּזִּיר פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר: אִבָּא חֲסֵן אוֹמַר לָכֵךְ גִּלְמַר בּוּ פָּתַח שְׁאִינוּ יָכוֹל לְנַלַּח כֵּל זִמַּן שְׁאִין פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד פְּתוּח: גִּזִּיר וְלֹא גִזִּירָה שְׁהִיאָה לֹא מְנַלַּחַת בַּעֲזָרָה אָלָא בְּמִדִּינָה:

אוֹמַר לֹא תַעֲלֶה ק"ו לְדַבֵּר בְּזִין: **וְלֹא** בְּמִי שְׁמַחְסַר הַבָּאָה וְלִקְיִחָה וְנִתְּנָה שְׁהָרִי שְׁלָמִים גִּלְכִּין כְּכַל הָעִיר וְאִם מְנַלַּח פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד וְזוֹד שְׁלָמִים בְּעִי הָרִי מְחַסַּר הַבָּאָה לְקִיחָה וְנִתְּנָה: **וְגִלְכִי** (אֵת) הַגִּזִּיר פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד בְּזִמַּן שְׁהוּא פְּתוּחַ כְּלוּמַר ע"כ לֹאֹ פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד מִמֶּשׁ דֹּא"כ ה"ל דָּרָךְ בְּזִין אָלָא בְּזִמַּן פָּתַח [פְּתוּח]: **וְלֹא** גִּזִּירָה מִשְׁמַע שְׁטַעמָא דְּקִרָּא שְׁמֹא יִתְגַּדּוּ בַּה פְּרַחֵי כַּהֲנָה אִם תְּנַלַּח פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד מִמֶּשׁ אָלָא בְּמִדִּינָה מְנַלַּחַת בְּמִקּוֹם צְנוּעַ וְלֹא יִרְאוּהָ פְּרַחֵי כַּהֲנָה:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

שְׁעַר נִיקְנוּר שְׁהִיא עוֹרַת גָּסִים וְעַד גָּס מַחֲנֶה לֵוִיָּה כְּדִלְמַר בְּפַסְחִים בְּפֶרֶק

מַכְדִּי שְׁעָרִי נִיקְנוּר הִיכָא קְיַיְמִין — בְּשַׁעְרֵי לֵוִיָּיָה. א"י וְהֵתְנִיָּא: טִמְא מֵת מוֹתֵר לִיכְנֵס בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה, וְלֹא טִמְא מֵת בְּלָבַד אָלָא אֲפִילוּ מֵת עֲצָמוּ, שְׁנַאָמַר: "וַיִּלְקַח מִשָּׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוּ", מֵאִי "עִמּוּ" — עִמּוּ בְּמַחֲצָתוֹ, עִמּוּ בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה. אָלָא (אָמַר אַבְיִי): טָבוֹל יוֹם שָׁל זָב — כּוֹב דְּמִי. וְאֲפִילוּ הָכִי, בִּין דְּמַחְסוּסַ כִּפְרָה — לֹא עֵייל. וְאִי בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה קָאִי, אִמְאִי קֹא קָרִי לִיָּה "אֲהֵל מוֹעֵד"? לְמִימְרָא: מַה הֵתָם — מַחְסוּסַ כִּפְרָה לֹא עֵייל, אֲף לְמַחֲנֶה לֵוִיָּה גַּמִּי — מַחְסוּסַ כִּפְרָה לֹא עֵייל. ^{[דְּהִתָּם מְנַלִּין? דְּתַנִּיָּא: "טִמְא יְהִיָּה" — לְרַבּוֹת טָבוֹל יוֹם, "עוֹד טוּמְאָתוּ בּוּ" — לְרַבּוֹת מַחְסוּסַ כִּפְרָה. ^(א)מִתְנִי' תְּגַלַּחַת הַטְּהָרָה כִּיצַד? הִיָּה מִבִּיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת: חֲטָאת, עוֹלָה, וּשְׁלָמִים. וּשְׁוַחַט אֶת הַשְּׁלָמִים וּמַגְלַח עֲלֵיהֶם, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמַר: לֹא הָיָה מַגְלַח אָלָא עַל הַחֲטָאת, שְׁחַחֲטָאת קוֹדֶמַת בְּכָל מְקוֹם. וְאִם גִּלַּח עַל אַחַת מִשְׁלֹשָׁתָן — יָצֹא. ^(א)רַבִּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: הִבִּיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא פִירַשׁ, הִרְאוּהָ לְחֲטָאת — תִּקְרַב חֲטָאת, לְעוֹלָה — תִּקְרַב עוֹלָה, לְשְׁלָמִים — תִּקְרַב שְׁלָמִים. ^(א)גַּמְ' תְּנּוּ רַבְּנּוּ: "וְגִלַּח הַגִּזִּיר פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד וּגו'", בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר, שְׁנַאָמַר: "וּשְׁחִטוּ פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד". אִתְּהָ אוֹמַר בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר, אוּ אִינוּ אָלָא פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד מִמֶּשׁ? אִמְרַת: אִם בּוּ — דָּרָךְ בִּזְיוֹן הוּא. רַבִּי יִאשְׁיָה אוֹמַר: אִינוּ צְרִיָה, הָרִי אֲמַרְהָ תוֹרָה "לֹא תַעֲלֶה בְּמַעֲלוֹת עַל מוֹצְבָי", קַל וְחוֹמֵר לְדָרָה בִּזְיוֹן. [ג"א בְּמִדְרַשׁ בְּפֶרֶשָׁה נֶשֶׂא (דָּף רמ"ב): "וְגִלַּח הַגִּזִּיר", רַבִּי יִאשְׁיָה אוֹמַר: בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר. אוּ אִינוּ וְכוּי. אִם כֹּה, אֲמַרְהָ תוֹרָה "לֹא תַעֲלֶה וְכוּי" — קַל וְחוֹמֵר לְדָבָר שְׁלֹא יִגְלַח פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד, אָלָא בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר.] רַבִּי יִצְחָק אוֹמַר: אִינוּ צְרִיָה, הָרִי הוּא אוֹמַר: "וְלַקַּח אֶת שְׁעַר רֹאשׁ גִּזְרוּ וְנָתַן עַל הָאֵז וּגו'", מִי שְׁאִינוּ מַחְסוּסַ אָלָא לְקִיחָה וְנִתְּנָה. יָצֹא זֶה, שְׁהוּא מַחְסוּסַ לְקִיחָה, הַבָּאָה, וְנִתְּנָה. ^(א)אִיכָא דְּאָמְרִי, רַבִּי יִצְחָק אוֹמַר: בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר. אִתְּהָ אוֹמַר בְּשְׁלָמִים הַפְּתוּב מְדַבֵּר, אוּ אִינוּ אָלָא פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד מִמֶּשׁ? תְּלַמּוּד לוֹמַר: "וְלַקַּח אֶת שְׁעַר רֹאשׁ גִּזְרוּ", מְקוֹם שְׁהִיָּה מִבְּשָׁל — שָׁם הָיָה מַגְלַח. ^(א)אָבָא חֲסֵן אוֹמַר מִשּׁוּם רַבִּי אֶלְיָעָזָר: "וְגִלַּח הַגִּזִּיר פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד", כֵּל זִמַּן שְׁאִין פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד פְּתוּחַ — אִינוּ מַגְלַח. רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁוֹזְרִי אוֹמַר: "וְגִלַּח הַגִּזִּיר פָּתַח אֲהֵל מוֹעֵד", וְלֹא גִזִּירָה,}

שְׁמָא

כִּיצַד עוֹלִין (פַּסְחִים דָּף פה:): שְׁעַר נִיקְנוּר לֹא תִתְקַדַּשׁ [בְּתַקְדַּשָׁת] מַחֲנֶה שְׂכִינָה וְיֵשׁ לוֹ דִּין מַחֲנֶה לֵוִיָּה וְעַל כְּרַתְךָ הָא [דְּכַתִּיב וְכֹא] לִפְנֵי ה' שְׁעַר נִיקְנוּר הוּא [דְּלֹאֵן לִימַר] לִפְנֵי ה' בַּעֲזָרָה מִמֶּשׁ שְׁהָרִי מְחַסַּר כִּפְרָה הוּא [וְאִמְרִין] בְּסִמּוֹךְ עוֹד טִמְאָתוּ בּוּ לְרַבּוֹת מְחַסְרֵי כְּפוּרִים שְׁחִיב כְּרַת אִם נִכְנֵס לְמַחֲנֶה שְׂכִינָה: **מַכְדִּי שְׁעַר** נִיקְנוּר כו' וְכִי הִיכִי דְּהֵתָם לֹא תוּכַל לְדַקְדַּק מְכַלֵּל דַּעַד יוֹם [הַשְּׁמִינִי] אִסוּר לִכְנֵס דְּהָא לִיחָא כְּדִמְפָּרֶשׁ וְאִלֵּן אָלָא הָא נִזְחִי כִי נָקַט קִרָּא וַיְכִיס הַשְּׁמִינִי וַיִּבִּיא לְהוֹדִיעַ לָנוּ זִמַּן הַבָּאָת קַרְבָּנוֹת וְלֹא בָּא לְאִסְרוּ לִכְנֵס עַס קִדָּם לָבוּ נִגְבִּי זָב גַּמִּי אִכְתִּי מִנָּא לֵה לַתְּנֵא דְּאִסוּר לִכְנֵס וְה"ה [דְּאִיכָא] לְמִימַר פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד וי"ל פָּתַח הַהִיכַל כְּדִלְשַׁדְּכָתוֹן גַּבִּי שְׁלָמִים וְשִׁחְטוּ פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד וְדַרְשִׁין בְּזָכִים (דָּף נה:): [שְׁיָהוּ] דְּלִתוֹת הַהִיכַל פְּתוּחוֹן וְעוֹלָם אִימָא לָךְ גִּזְחִאי טָבוֹל יוֹם דְּמַת אִסוּר לִכְנֵס עַס דְּהוּא מַחֲנֶה שְׂכִינָה וי"ל דְּלֵהָא לֹא אֲנַטְרִיךְ (לְטוּמָא) דְּהָא פְּתִיב טִמְא יִהְיָה לְרַבּוֹת טָבוֹל יוֹם דְּנִפְקָא לָן בְּסִמּוֹךְ דְּכַל טָבוֹל יוֹם אִסוּר לִכְנֵס בְּמַחֲנֶה שְׂכִינָה אָלָא נִזְחִאי בָּא הַפְּתוּב לִימַר זִמַּן הַבָּאָת קַרְבָּנוֹת בְּשַׁמִּינִי וְלֹא קִדָּם לֵה

וְלֹא לְאִסְרוּ לִכְנֵס ה"ג יוֹמָא דְּכִי: ה"ג אָלָא אָמַר אַבְיִי טָבוֹל יוֹם דּוֹב לֹאֹ כּוֹב דְּמִי וְחָפ"ה בּוֹן דְּמַחְסַר כִּפְרָה לֹא עֵייל אֲרֵל הָאִי דס"ל (נֶאֱמַר) לֹא כּוֹב דְּמִי לַעֲנֵן דְּשׁוֹחֲטִין וְחוֹרְקִין עָלּוּי וּמ"מ אִסוּר לִכְנֵס הוּאִיל וּמַחְסַר כְּפוּרִים לֹא עוֹל

בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה: **וְאִי** [בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה קֹאִי] כְּלוּמַר דְּאִם סָתַר לִכְנֵס בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה אִמְאִי לִקְרִי לִיָּה אֲרֵל מוֹעֵד שְׁהָרִי בְּמַחֲנֶה לֵוִיָּה הַפְּתוּב מְדַבֵּר ע"כ בְּמַחֲנֶה שְׂכִינָה הוּא זֶה שְׁאִסוּר לִכְנֵס כ"ז שְׁהוּא מְחַסַּר כְּפוּרִים וְאִמְאִי קָרִי לֵה פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד דְּמִשְׁמַע תוֹךְ הַעֲזָרָה לִפְנֵי הַהִיכַל כְּמוּ וְשִׁחְטוּ פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד הַפְּתוּב בְּשְׁלָמִים שְׁנִשְׁחֲטוּ תוֹךְ הַעֲזָרָה לְמִימְרָא מַה אֲרֵל מוֹעֵד מְחַסַּר כְּפוּרִים לֹא עוֹל וְאֲרֵל מוֹעֵד מִגְּלֹן דְּכַתִּיב טִמְא יִהְיָה לְרַבּוֹת טָבוֹל יוֹם שְׁאִסוּר לִכְנֵס בְּמַחֲנֶה שְׂכִינָה הָרִי חוֹזַר אִכְצִי וּמִשְׁנִי דְּבָרֵי חֲבֵרָיו דְּרַב נָתַן מִמֶּה שְׁהִיו [אֲזוּרִים] מַסְבֵּרַת לִכְס] אִלְמָא קִסְבַּר טָבוֹל יוֹם דּוֹב כּוֹב וּמַה שָׁלֹא פִּרְשָׁה הִיאִךְ הִיָּה מוּכַיַח דְּטָבוֹל יוֹם כּוֹב (אִסוּר) דּוֹב אִסוּר לִכְנֵס אֵל פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד וְגִזִּיר יָכוֹל לִכְנֵס בְּמַחֲנֶה שְׂכִינָה שְׁהָרִי לֹאֹ מְחַסַּר כְּפוּרִים הוּא דְּלֹא מוֹקְרִי מְחַסַּר כְּפוּרִים אָלָא לְמִי שְׁטַמְאָה יוֹצֵאָה מְנוּכּוֹ: **תְּגַלַּחַת** טְהָרָה כִּיצַד מִבִּיא חֲטָאת עוֹלָה וּשְׁלָמִים וּשְׁוַחַט אֶת הַשְּׁלָמִים וּמַגְלַח עֲלֵיהֶם וְנִקְרָא דְּטַעמָא מִשּׁוּם דְּדַרְשִׁין כְּגַמ' וְנִלְחַ פָּתַח אֲרֵל מוֹעֵד [כְּהִיָּה שְׁנִלְמַר בּוּ] אֲרֵל מוֹעֵד דְּהִינוּ שְׁלָמִים אַחֲרֵי שְׁאִמַר הַפְּתוּב

שְׁעַל הַשְּׁלָמִים יִנְלַח דִּין הוּא שְׁנִקְדִּימוּ וְקָשָׁה א"כ לְמַה הִקְדִּים חֲטָאוֹת וְעוֹלָה

לַשְּׁלָמִים: **רַבִּי אֶלְיָעָזָר** אוֹמַר לֹא הָיָה מַגְלַח אָלָא עַל הַחֲטָאת שְׁחַטָּאת קוֹדֶמַת בְּכָל מְקוֹם לְעוֹלָה וּשְׁלָמִים [כְּדִלְמַרִּי] בְּפֶרֶק כֵּל הַתְּגִיר (וְזָכִים צ:). הִרְאִינוּ לַחֲטָאת- כְּכַשָּׁה. לַעוֹלָ

מה:

	עין משפט גר מצוה
---------------------------------------	---------------------------------

א מוי' פח' מהל' נזירות הל' ב:

ב מוי' פו' מהל' נזירות הל' יד:

ג מוי' פו' מהל' נזירות הל' ג:

ד מוי' פו' מהל' נזירות הל' יד:

ה מוי' פח' מהל' נזירות הל' ב:

ו מוי' פח' מהל' נזירות הל' ד:

וּמִשְׁלַח תחת הדוד שהשלמים בּוּ: **אם** גִּלְחָ בַּמִּדְיָנָה שָׁשׁ לוֹ רֶשֶׁת לְגַלַח

בַּמָּקוֹם שֶׁרָצָה וְאֵף עַל גַּב דְּכָתִיב אֵל פֶּתַח אֶהְל מוֹעֵד לֹאֹו פֶתַח אֶהְל מוֹעֵד קֹאמֶר

בְּדַקְשֵׁינָן בּגמ': **לֹא** הָיָה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד נִרְאֶה דִּמְכַּל מָקוֹם פְּשִׁיטָא לִיה לַתֵּנָא דְאַהֲנִי פְּשִׁטָא דְקִרָא דְמַשְׁמַע דְּבִירֻשָׁלַיִם הוּא מְגַלַח וְאִם הָיָה מְגַלַח בְּגַבּוּלַיִן לֹא הָיָה מְגַלַח תַּחַת הַדּוֹד דְּכָתִיב בְּקִרָא וְגַלַח הַנָּזִיר פֶּתַח אֶהְל מוֹעֵד וְלָקַח אֶת שַׁעַר רֹאשׁ נָזְרוֹ וְנָתַן עַל הָאֵשׁ אֲשֶׁר תַּחַת זָבַח הַשְּׁלָמִים וְאִיכָא תֵּנָא דְדִרַשׁ בּגמ' יצא זֶה שֶׁמְחַסֵּר לְקִיחָהּ הַבָּאָה וְנִחְינָהּ וּה"נ מְחַסֵּר הַבָּאָת שֶׁעָרּוּ מַחוּץ לִירוּשָׁלַיִם

לְתַסֵּם תַּחַת זֹד הַשְּׁלָמִים בִּירֻשָׁלַיִם: **אָבֵל** תַּגְלַחַת שְׂמָאָה לֹא הָיָה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד דּוּד שֶׁל אֲשֶׁם נִזִּיר טִמָּא וְחַטָּאוֹת הָעוֹף שֶׁלֹא תֵּלֶה הַכְּתוּב נִתְּנִית שַׁעַר תַּחַת הַדּוֹד אֶלֶּא בְּטֹהוֹר: **רַבִּי** מֵאִיר אֹמֵר וְהַכֹּל מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד] בִּין נִזִּיר טֹהוֹר בַּמִּדְיָנָה וּבִין נִזִּיר

טִמָּא [בַּמִּקְדָּשׁ]: **חוּץ** מִן הַטִּמָּא שְׁבַמִּדְיָנָה בּגמ' אִמְרִינוּן מִפְּנֵי שֶׁשָּׁעָרוֹ נִקְבֵּר וְכֵן שְׁלֵהִי תַמּוּרָה (דף לז.) אֶבֶל קָשָׁה מַנְלָן דְּנִקְבֵּר וּנ"ע: **נוֹטִיל** שַׁעַר רֹאשׁוֹ בְּדֹאמֶר בְּבִרְיֹתָא

וְהוּא נוֹטֵל מִן הָרֶגֶטֹב בְּדַמְפְּרֵשׁ וְאִזְל: **מַנְלָן** אָמַר קִרָא תַּחַת זָבַח הַשְּׁלָמִים מִזְבְּחוֹ יְהִא תַחֲתִיו מִיַּתְרוֹכָא דְזָבַח דְקָשִׁינוּ הָכִי תַּחַת הַשְּׁלָמִים יַתָּן מִזְבְּחוֹ: [חַטָּאוֹת] וְאֲשֶׁם אָמַר קִרָא זָבַח לְרַבּוֹת חַטָּאוֹת וְאֲשֵׁמוֹת: **א"ב** לִימָא קִרָא שְׁלָמִים וְזָבַח מֵאִי זָבַח הַשְּׁלָמִים מִדְּמִסְמָן זָבַח לְמִדְרַשׁ תַּחַת הַשְּׁלָמִים יִהְיֶה מִן הַזְבַּח: **מַפְנִי** שִׁשְׁעָרוֹ נִקְבֵּר לֹא נִתְפַּרֵשׁ מַנְלָן:

כָּאן וְכֹאן בַּמִּקְדָּשׁ וּבַמִּדְיָנָה: **או** שׁוּלְקָן בְּשׁוּל יוֹתֵר [מִדְּאִין]: **וְאַח"כ** הִתֵּר הַנָּזִיר לְשִׁתּוֹת בִּינָיו לְכַאוּרָה נִרְאֶה דִּהֲאִי תֵּנָא כּר"א דְאָמַר בּגמ' דְאָסוּר לְשִׁתּוֹת יִין עַד אַחֵר כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁמְפַרֵּשׁ:

שלשה מינין פרק שישי נזיר

בְּעֵי וְכִינוּן דְּמַנְלָה לֹא אֶתּוּ לְאַגְרוּיִי בָּהּ: **מַתְנִי** וּמִשְׁלַח וּמְנוּיַח: ה"ג **בַּמַּתְנִי** ' הָיָה נוֹטֵל שַׁעַר רֹאשׁ נָזְרוֹ וּמִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד

וְאִם גִּלַח בַּמִּדְיָנָה לֹא הָיָה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד בַּמָּה דְּכָרִים דְּאִמּוּרִי' בַּתַּגְלַחַת הַטֹּהָרָה אֶבֶל בַּתַּגְלַחַת הַטִּמָּאָה לֹא הָיָה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד ר' מֵאִיר אֹמֵר הַכֹּל מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד חוּץ מִן הַטִּמָּא שְׁבַמִּדְיָנָה בְּלָבַד וּסְפָרִים שְׁכַתּוּב בָּהֶן בְּמַשְׁנַתְנוּ אִם שֶׁלַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל אֲשֶׁם יֵצֵא שַׁבְּעָתָא הִיא דל"ג לִיה בַּמַּתְנִיעוּן אֶלֶּא בּגמ' ת"ר וְאח"כ נוֹטֵל אֶת הָרֶגֶטֹב כּוֹי וְהָכִי פִּרְשָׁא דַּמַּתְנִי' הָיָה נוֹטֵל שַׁעַר רֹאשׁ נָזְרוֹ וּמִשְׁלַחוֹ תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל שְׁלָמִים וְאִם גִּלַח בַּמִּדְיָנָה לֹא הָיָה מִשְׁלַחוֹ תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל שְׁלָמִים: כד"א בַּתַּגְלַחַת הַטֹּהָרָה אִמְרוּ שֶׁאִם גִּלַח בַּמִּקְדָּשׁ מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד אֶבֶל לֹא בְּזַמַּן שֶׁגִּלַח בַּמִּדְיָנָה אֶבֶל בַּתַּגְלַחַת הַטִּמָּאָה אִפִּי' בְּזַמַּן שֶׁמְגַלַח בַּמִּקְדָּשׁ אִינוּ מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל אֲשֶׁם שְׂאִין לָךְ מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד אֶלֶּא הַטֹּהוֹר שְׁבַמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי שֶׁעָשָׂה נְזִירוֹתוֹ בַּמַּצְנֵתוֹ: ר' מֵאִיר אֹמֵר הַכֹּל מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד בִּין טֹהוֹר שֶׁגִּלַח בַּמִּדְיָנָה בִּין טִמָּא שֶׁגִּלַח בְּעִזָּרָה וְאִין לָךְ שְׂאִינוּ מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד אֶלֶּא חוּץ מִן הַטִּמָּא בַּמִּדְיָנָה בְּלָבַד: גַּמ' וּבִרְשָׁא דְגַמ' ל"ג אֲשֶׁם בְּנָזִיר מִי אִיכָא אֶלֶּא ה"ג ת"ר וְאח"כ נוֹטֵל אֶת הָרֶגֶטֹב וְנִתְּנָן עַל הָשַׁעַר שֶׁל רֹאשׁ נְזִירוֹתוֹ וּמִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל שְׁלָמִים וְאִם שֶׁלַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל אֲשֶׁם נִשְׁל חַטָּאוֹת יֵצֵא אֲשֶׁם בְּנָזִיר

וְאִם גִּלַח בַּמִּדְיָנָה — לֹא הָיָה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד. בַּמָּה דְּכָרִים אֲמּוּרִים? בַּתַּגְלַחַת הַטֹּהָרָה, אֶבֶל בַּתַּגְלַחַת הַטִּמָּאָה — לֹא הָיָה מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר: הַכֹּל מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד, חוּץ מִן הַטִּמָּא שְׁבַמִּדְיָנָה בְּלָבַד.^[אדרבה] **גַּמִּי נוֹטִיל שַׁעַר רֹאשׁ נָזְרוֹ.** תָּנוּ **רַבְּנָן:** וְאַחֵר כֶּה נוֹטִיל אֶת הָרוּטֹב וְנוֹתֵן עַל שַׁעַר רֹאשׁ נָזְרוֹ, וּמִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל שְׁלָמִים. וְאִם שִׁילַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל חַטָּאת וְאֲשָׁם — יֵצֵא. אֲשָׁם בְּנָזִיר [טָהוֹר] מִי אֵיכָא? אָמַר רַבָּא, הָכִי קָאָמַר: וְאִם נִזִּיר טִמָּא מִשְׁלַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל אֲשָׁם — יֵצֵא. מִנָּא הֵנִי מִיָּלִי? אָמַר רַבָּא, אָמַר קִרָא: "וְאֲשֶׁר תַּחַת זָבַח הַשְּׁלָמִים", מִזְבְּחוֹ יְהִא תַחֲתִיו. וְאִם שִׁילַח תַּחַת הַדּוֹד שֶׁל חַטָּאת — יֵצֵא. מֵאִי טַעְמָא? אָמַר קִרָא: "זָבַח", לְרַבּוֹת אֶת הַחַטָּאת וְאֲשָׁם. וְהִיא אִפִּיקְתִּיהּ לְהֵאִי "זָבַח" מְרוּטֹב! אִם כֵּן לִימָא קִרָא "מְרוּטֹב הַשְּׁלָמִים", מֵאִי "זָבַח" — שְׂמַע מִיַּבַּח לְרַבּוֹת חַטָּאת וְאֲשָׁם. וְאִימָא כּוּלָּהּ לַחַטָּאת וְאֲשָׁם הוּא דְאֵתָא! אִם כֵּן, לִימָא "שְׁלָמִים וְזָבַח", מֵאִי "זָבַח הַשְּׁלָמִים" — שְׂמַע מִיַּבַּח תַּרְתִּי. "תָּנוּ רַבְּנָן: הַכֹּל הָיוּ מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד, חוּץ מִטִּמָּא שְׂגִילַח בַּמִּדְיָנָה, מִפְּנֵי שִׁשְׁעָרוֹ נִקְבֵּר, דְּבִרֵּי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: טָהוֹרִים כָּאֵן וְכֹאֵן — הָיוּ מִשְׁלַחִין. טִמָּאִים כָּאֵן וְכֹאֵן — לֹא הָיוּ מִשְׁלַחִין. וְחֻכְמַיִם אֹמְרִים: הַכֹּל לֹא הָיוּ מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד, חוּץ מִן טָהוֹר שְׁבַמִּקְדָּשׁ, מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשָׂה כְּמַצּוֹתוֹ. "מַתְנִי הָיָה מְבַשֵּׁל אֶת הַשְּׁלָמִים אוֹ שׁוּלְקָן. הַכֵּהֶן נוֹטִיל אֶת הַזְרוּעַ בְּשִׁלָּה מִן הָאֵיל, וְחִלָּה מִצָּה אַחַת מִן הַסֵּל, וּרְקִיק מִצָּה אַחַת, וְנוֹתֵן עַל כַּפֵּי הַנָּזִיר, וּמְנִיפֵן, וְאַחֵר כֶּה הוֹתֵר הַנָּזִיר לְשִׁתּוֹת יִין וְלֹהֲטִמָּא לְמַתִּים.

רבי

בַּמִּקְדָּשׁ בִּין בַּמִּדְיָנָה הָיוּ מִשְׁלַחִין טִמָּאִים כָּאֵן וְכֹאֵן לֹא הָיוּ מִשְׁלַחִין תַּחַת הַדּוֹד חוּץ מִטֹּהוֹר שְׁבַמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשָׂה כְּמַצּוֹתוֹ וּסְתָם מַתְנִיעוּן דִּיזֵין אֶלְבָּא דְּחֻכְמַיִם וְכַדְקָשִׁינוּ לַעֲלִי: שֶׁנַּעֲשָׂה כְּמַצּוֹתוֹ שֶׁגִּלַח בַּמִּקְדָּשׁ בַּמַּצְנוֹתוֹ: מַתְנִי' אוֹ שׁוּלְקָן שְׂאִינוּ מְבַשֵּׁל יָפָה וּשְׁקוּד"ר (וּשְׁקוּד"ד: כַּמַּעֲט חִי (לֹא מְבַשֵּׁל)) בָּלַע"ו: אֶת הַזְרוּעַ בְּשִׁלָּה אִיכָא לֹאמ"ד שְׁלָמָה וְאִיכָא לֹאמ"ד בְּזָרוּעַ שְׁנֵיתַבְשִׁלָּה עִם הָאֵיל בְּמַסְכַּת חֲלִין (דף עח:):

מסורת הש"ס
א תוספתא נזיר

תורה אור השלם

והעמיד הכהן את־האשה לפני יהוה ופרע את־ראש האשה ונתנו על־כַּפֶּיהָ את מנחת הזָרוֹן מנחת קנאת הוא וגביז הכהן יהיו מי הפרים המאָרִרים (במדבר ה, יח) והקריב אתה הכהן והעֲמִידָה לפני יהוה (במדבר ה, טז)

וגלח הנזיר פתח אהל מועד את־ראש נזרו ולקח את־שַׁעַר ראש נזרו ונתן על־האש אֲשֶׁר־פָּתַח זָבַח השְׁלָמִים (במדבר ו, יח)

ולקח הכהן את־הזֶרַע בְּשִׁלָּה מִן־הָאֵיל וסלת מִצָּה אֶחָת מִן־הַסֵּל ורקיק מִצָּה אֶחָד ונתנו על־כַּפֵּי הַנָּזִיר אֶחָר הַתְּגַלְחוֹ את־נִזְרוֹ והניף אותם הכהן תְּנוּפָה לפני יהוה קדש הוא לכהן על עֹזָה הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחֵר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יַיִן (במדבר ו, יט-כ)

מסורת הש"ס
א תוספתא נזיר; ערכין כא. ב במדבר רבה
תורה אור השלם

והניף אותם הפהו תנופה לפני יתוה קדש הוא לפהו על חזה התנופה ועל שוק התרוקוה ואחר ישתה הנזיר יין [במדבר ו, כ]

ולקח הפהו את־הזרע בשלה מור האיל וסלת מצה אחת מן־השל וירקיק מצה אחד ונמן על־כפי הנזיר אחר התגלחו את־נזרו [במדבר ו, יט]

גַּמ' אַחר מַעֲשִׂים בִּלְוֹן אַחר קִרְבֵּן וְאַחר אֲלִיעֶזֶר: וּכַכּ"א אַחר מַעֲשֶׂה יְחִידִי אַחר קִרְבֵּן וְאָף עַל גַּב שְׁעִזָּן לֹא גִלַּח דַּתְגַּלַּחַת לֹא מַעֲכָבָא: מַה הָתֵם אַחר מַעֲשֶׂה יְחִידִי דְלֵאָחַר גִּלּוּחַ עֶבֶד תְּנוּפָה כְּדִכְתִּיב וְנָתַן עַל כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחר הַתְגַּלְחוֹ אֶת נִזְרוֹ: וְאִימָא עַד דְּאִיבָא תַקְרִיבֵיהּ דְּמַה הָתֵם אַחר תְּגַלַּחַת כְּדִכְתִּיב אַחר הַתְגַּלְחוֹ אָף כָּאן נָמִי אַחר הַתְגַּלְחוֹ: אֲמַר רַב תְּנוּפָה בְּנָזִיר מַעֲכָבַת מַלְשָׁתוֹת יִין וְלִיטְמָא לְמַתוּס: בְּנֹן דְּלַעְגֵּן בִּפְּרָה שְׂרִי מַצָּה הִיא וְכִדְאֲמַר מַר (יּוֹמָא ה.). לְתַנּוּפָה לְכַפֵּר וְכִי תְנוּפָה מְכַפֶּרֶת וְהִלֵּא חִין בִּפְרָה אֵלֹא בְּדָם כְּדִכְתִּיב כִּי הָדָם הוּא בִּנְפֶשׁ וְכַפֵּר אֵלֹא לְזִמְר לָךְ שְׂאֵם עֲשֶׂה לְתַנּוּפָה שְׂרִי מַצָּה מַעֲלָה עֲלִיו הַפְּתוּב כָּאלוּ כִּפֵּר וְכַפֵּר גְּבִי נָזִיר נָמִי לֹא מַעֲכַב קָא מַשְׁמַע לָן:

תְּגַלַּחַת וְתַגְלַחַת מַעֲכָבַת דְּכָרִי ר' בִּינְוִן [שְׁנַזְרַק עֲלִיו] אָחַד מִן הַדְּמִים

^(א)רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בִּינְוִן שְׁנַזְרַק עֲלִיו אָחַד מִן הַדְּמִים — הוּתַר הַנָּזִיר לְשִׁתּוֹת בְּיִין וּלְהִיטְמָא לְמַתִּים. גְּמִ' תְּנוּ רַבָּנַן: "וְאַחַר יִשְׁתָּה הַנָּזִיר יִין" — אַחַר הַמַּעֲשִׂים כּוּלָּן, דְּכָרִי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אַחַר מַעֲשֶׂה יְחִידִי. ^(ב)מֵאִי טַעַמִּיהּוּ דְרַבָּנַן? כְּתִיב הָכָא "וְאַחַר יִשְׁתָּה הַנָּזִיר יִין", וּכְתִיב הָתֵם "אַחַר הַתְגַּלְחוֹ אֶת נִזְרוֹ". מַה הָתֵם "אַחַר" — מַעֲשֶׂה יְחִידִי, אָף כָּאן "אַחַר" — מַעֲשֶׂה יְחִידִי. אִימָא עַד דְּאִיבָא תַרְוִוִּיהּוּ! אִי הָכִי, גְּזִירָה שְׁוִיָּה לְמַה לִּי? אָמַר רַב: תְּנוּפָה בְּנָזִיר מַעֲכָבַת. אֲלִיבָא דְּמֵאן? אִילִימָא אֲלִיבָא דְרַבָּנַן — תְּגַלַּחַת אֲמַרִי רַבָּנַן לֹא מַעֲכָבָא, תְּנוּפָה מִיבַעֲיָא? אֵלֹא אֲלִיבָא דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר — פְּשִׁיטָא, הָאֲמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אַחַר מַעֲשִׂים כּוּלָּם! מַהּוּ דְתִימָא: בִּינְוִן דְּלַעְגֵּן בַּפֶּרָה שְׂרִירִי מַצָּוָה הִיא, הָכָא נָמִי לֹא תַעֲכַב, קָא מַשְׁמַע לָן.

וּמִרְ

שלשה מינין פרק שישי נזיר

מו.

עין משפט נר מצווה

א מיי' פח' מהל' נזירות הל' ה:

ב מיי' פח' מהל' נזירות הל' ה:

מַעֲשֶׂה יְחִידִי אָף אָחַד מִן הַדְּמִים כְּדַמְּשָׁמַע בְּמַתְּנִיתוֹן וְכִדְתַּנִּי בְּכַ' מִי שְׂאֲמַר וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ (לַעֲיֹל נָזִיר כח.). מָה הָתֵם אַחר מַעֲשֶׂה יְחִידִי שְׂאוֹתוֹ אַחר הַכְּתוּב סָמוּךְ לְתַגְלַחַת שְׁהוּא מַעֲשֶׂה יְחִידִי: אִימָא עַד דְּאָבֵא תַרְוִוִּיהּוּ קַרְבָּנוֹת וְתַגְלַחַת וְהֵא אַחר תְּגַלַּחְתּוּ דְאֲמַר אַחר כָּל עֲבוּדוֹת הַקְּרָבָנוֹת א"כ ג"ש דְּאַחַר אַחר לָמָּה לִי: תְּנוּפָּה בְּנָזִיר מַעֲכָבַת מַלְשָׁתוֹת יִין: הַשְׁתָּא תְּגַלַּחַת שְׁהִיא בְּגוּף הַנָּזִיר לֹא מַעֲכָבַת תְּנוּפָה שְׁחִין מַעֲכָבַת כֹּכַל מְקוּם מַבְעִיא: שְׂרִירִי מַצָּוָה הִיא כִּדְאֲמַר בַּפ"ק דְּזָבָחִים (דף ו:) שְׂאֵם עֲשֶׂה לְתַנּוּפָה שְׂרִירִי מַצָּה כְּלוּמַר שְׁלֹא עֲשֶׂאָה דְרִי כָּאלוּ לֹא כִּפֵּר שְׁלֹא קִיָּם מַצָּה מִן הַמִּבְחָר וְכַפֵּר דֹּאִין מַעֲכַב':

מסורת הש"ס

א תוספתא נזיר

מתני' **בְּמֵרִים** הִתְרַמּוּדִית מִתְרַמּוּד שֶׁסִּי וְהִלְכָּה וּמִצְוָה שְׁמִתָּה וְנִטְמְאָת עַלֶּיהָ וְאָמְרוּ חֲכָמִים כּו': גַּמ' קִתְּנֵי בְּמִתְנֵי ר' חֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר סוֹתֵר אֶת הַכֹּל וְהָא שְׁמַעֲיִין לִיה דְּאִמֵּר דְּכֹל אַחֵר מְלֹאֵת שְׂבָעָה סוֹתֵר וְתוּ לֹא וְהָא הֵבֵא אַחֵר מְלֹאֵת הוּא: אִמֵּר רַב מֵאִי סוֹתֵר נִמְי דְּהָאִמֵּר ר"א סוֹתֵר קִרְבָּנוֹתָיו וְהִכִּי קָאִמֵּר וְיֵבִיא כָּל קִרְבָּנָתָיו לְאַחֵר שְׂטִימָהּ וְאוֹתוֹ זָבַח רֹאשׁוֹן שְׁמֹרֶק דְּמוּ לֹא עָלָה לוֹ וְלַעֲוֹלָם הִ' הוּא דְסוֹתֵר וְתוּ לֹא לְדִבְרֵי הַכֹּל וְהֵבֵא פְּלִיגֵי ר' חֲלִיעֶזֶר סָבֵר אוֹתוֹ זָבַח רֹאשׁוֹן לֹא עָלָה לוֹ וְיֵבִיא אַחֵר בְּמִקּוּמוֹ עִם שָׂאֵר קִרְבָּנָתָיו שֶׁהִפְרִישׁ לִכְשִׁיטָהּר לְאַחֵר ז': וְהִכִּי נִמְי מִסֵּתִפְרָא דְאִתְקַרְבָּנוֹתָיו קָאִי מִדְּקִתְנֵי וְחֲכָמִים אוֹמְרִים וְיֵבִיא שָׂאֵר קִרְבָּנָתָיו וְיִטְהַר מִכָּלל דְּלִרְבִּי חֲלִיעֶזֶר סָבִירָא לֶה דֹּאֵף רֹאשׁוֹן לֹא עָלָה לוֹ וְגַרְיָן לְהֵבִיא אַחֵר: עֲגִין אַחֵר אִמֵּר רַב מֵאִי סוֹתֵר נִמְי דְּהָאִמֵּר ר' חֲלִיעֶזֶר סוֹתֵר אֶת קִרְבָּנָתָיו וְלֹא מִפְּעִיָא זָבַח רֹאשׁוֹן דְּחִינּוּ עוֹלָה לוֹ אֲלֹא אוֹתוֹ שֶׁהִפְרִישׁ תַּחֲלָה גְרִיף לְהַחֲלִיף וְיֵבִיא אַחֵר בְּמִקּוּמוֹ וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אוֹתוֹ רֹאשׁוֹן בְּלָבָד לֹא עָלָה לוֹ וְגַרְיָן לְהֵבִיא אַחֵר בְּמִקּוּמוֹ אֲבָל שָׂאֵר קִרְבָּנוֹת שֶׁהִפְרִישׁ חִינּוּ גְרִיף לְהַחֲלִיף אֲלֹא לִכְשִׁיטָהּר וְיֵבִיא אוֹתָם ה"נ מִסֵּתִפְרָא דְאִתְקַרְבָּנוֹת פְּלִיגֵי מִדְּהָאִמֵּרִי רַבָּנָן דְּיֵבִיא שָׂאֵר קִרְבָּנוֹת וְיִטְהַר אֲלֵמָא דְשִׁמְעִי מַנֶּה דְרַבִּי חֲלִיעֶזֶר דֹּאֲפִי אוֹתָן קִרְבָּנוֹת שֶׁהִפְרִישׁ תַּחֲלָה חִינּוּ וְכוּל לְהֵבִיא לְקִרְבָּנָתָיו וְאָמְרוּ לִיה רַבָּנָן מִבִּיא וּמַעֲשֶׂה נִמְי כּו': מִתְנֵי כֹהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר

מקום: שֶׁהִיא מִסֵּפֶת

וְנִטְמָא ר' אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר סוֹתֵר אֶת הַכֹּל וְלֹא כָּל הַיָּמִים בְּדִמְכָּרֶשׁ בְּגַמ' דְּהָא ר' חֲלִיעֶזֶר הוּא דְאִמֵּר [לְעֵינ] כּפ"ג (דף טז:): נִטְמָא לְאַחֵר מְלֹאֵת סוֹתֵר ז' אֲלֹא סוֹתֵר אִתְקַרְבָּנוֹת קָאִמֵּר ור' חֲלִיעֶזֶר לְטַעֲמָה דְאִמֵּר בְּגַמ' אַחֵר הַמַּעֲשִׂים כָּלָם מִתֵּר לְשִׁתּוֹת יוֹן וּמַגְלַח הָרִי כְּשֶׁנֶּזְרַק אֶחָד מִן הַדְּמִים וְיִטְהַר. אָמְרוּ לוֹ: מַעֲשֶׂה בְּמֵרִים הִתְרַמּוּדִית שְׁנִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדְּמִים, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָה עַל בִּתָּה שֶׁהִיתָה מְסוּכָּנָת, וְהִלְכָּה וּמִצְוָה שְׁמִתָּה. וְאָמְרוּ חֲכָמִים: תְּבִיא שָׂאֵר קִרְבָּנוֹתֶיהָ וְתִטְהַר. גַּמ' קִתְּנִי, רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: סוֹתֵר אֶת הַכֹּל. וְהָאִמֵּר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: כָּל אַחֵר מְלֹאֵת שְׂבָעָה סוֹתֵר! אִמֵּר רַב: מֵאִי "סוֹתֵר" נִמְי דְּקָאִמֵּר רַבִּי אֲלִיעֶזֶר — סוֹתֵר קִרְבָּנוֹתָיו. הִכִּי נִמְי מִסֵּתִפְרָא, דְּקִתְּנִי: וְחֲכָמִים אוֹמְרִים תְּבִיא שָׂאֵר קִרְבָּנוֹתֶיהָ וְתִטְהַר, שְׁמַע מִינֵהּ. וּמַעֲשֶׂה נִמְי בְּמֵרִים הִתְרַמּוּדִית שְׁנִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדְּמִים, וּבָאוּ וְהוֹדִיעוּהָ עַל בִּתָּה שֶׁהִיתָה מְסוּכָּנָת, וְהִלְכָּה וּמִצְוָה שְׁמִתָּה, וְאָמְרוּ חֲכָמִים: תְּבִיא שָׂאֵר קִרְבָּנוֹתֶיהָ וְתִטְהַר.

שְׁמַע מִינֵהּ. הִדְרִן עָלָה שְׁלִשָּׁה מִינִין **כֹּהֵן**

גָּדוֹל וְנָזִיר אִין מִיטְמָאִין לְקִרְוּבִיהוֹן, אֲבָל מִיטְמָאִין לְמַת מִצְוָה. הִיוּ מְהֻלְכִין בְּדִרְהָ וּמִצְאוּ מַת מִצְוָה — רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִטְמָא כֹהֵן גָּדוֹל, וְאֵל יִטְמָא נָזִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִטְמָא נָזִיר, וְאֵל יִטְמָא כֹהֵן הַדִּיּוּט. "אִמֵּר לָהֶם רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: יִטְמָא כֹהֵן — שְׂאִינּוּ מִבִּיא קִרְבֵּן עַל טוּמְאָתוֹ, וְאֵל יִטְמָא נָזִיר — שְׁהוּא מִבִּיא קִרְבֵּן עַל טוּמְאָתוֹ. אָמְרוּ לוֹ: יִטְמָא נָזִיר — שְׂאִין קְדוּשָׁתוֹ קְדוּשַׁת עוֹלָם, וְאֵל יִטְמָא כֹהֵן — שְׁקְדוּשָׁתוֹ קְדוּשַׁת עוֹלָם. גַּמ' בְּשִׁלְמָא כֹהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר, הָאִי סָבֵר: כֹהֵן גָּדוֹל עֲדִיף, וְהָאִי סָבֵר: נָזִיר עֲדִיף. מְשׁוּחַ בְּשִׁמּוֹן הַמִּשְׁחָה

ומרובה

אין מטמאין לקרוביהן וכדמפרש בהן

בגמ': גַּמ' בְּשִׁלְמָא כֹהֵן וְנָזִיר שְׁמַעֲיִין לָהּ הִי מַנִּיהוּ לְטַמָא תַּחֲלָה דְרַבָּנָן סָבִרִי כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁקִּדְּשָׁתוֹ קִדְּשַׁת עוֹלָם וְרַבִּי חֲלִיעֶזֶר סָבֵר נָזִיר עֲדִיף שְׁכּוֹן מִבִּיא קִרְבֵּן עַל טְמֵאָתוֹ וְיִטְמָא כ"ג שְׂאִינּוּ מִבִּיא קִרְבֵּן עַל טְמֵאָתוֹ וְאֵל יִטְמָא נָזִיר:

הוא דאמר [לענין] כפ"ג (דף טז:): נטמא לאחר מלאת סותר ז' אלא סותר ארקרבנות קאמר ור' חליעזר לטעמה דאמר בגמ' אחר המעשים כלם מתר לשתות יין ומגלח הרי כשנזרק אחד מן הדמים עד [שגיבא שאר הקרבנות חינו ראוי] לתגלחת והואיל ונטמא [קדש] שהקריב כלם כנטמא שחרית לפני הקריבו אף אחד מהן דמי ולא ראוי לתגלחת כל היום והיו קרבן ראשון שהביא כאלו הביאו תוך מלאת בָּיִים שלא ראוי כלל לתגלחת דמי: **וחכ"א** יביא שאר קרבנותיו ויטְהַר פי' לכשיטהר כך מפרש בירושלמי סתם מעשה דטהרה ואחר כך יביא קרבנות. ודאי אותו הזבח שזיה בטהרה לא יחזור ויביא ורבנן לטעמיהו דאמרי אחר מעשה יחידי מתר לשתות יין ומגלח הרי הוא קדש כנטמא [ראוי] לתגלחת ולמה יסתר אותו [אבלן] הזבחים שהקריב משנטמא יסתר דהא קפיד קרא שגיבא קרבנות נזיר בטהרה ואח"כ כשיטהר ויהיה לו הזאת ג' ח' וביאס [למען סתירה]: **במרים** התרמודית מתרמוד: **והאמר** לעיל בפ"ק (דף יז:) ובפ' ג' (נזיר דף טז:): דטמאה דלאחר מלאת סותר ז'] ולרבנן [ז'] ובפ"ק פרשתי דמדרבנן הוא דמן התורה בסתירה הבא מספק דמשמע הואיל ובחגלא ראוי לתגלחת שנזרק א' מן הדמים לרבנן [נמי דין] בסתירת ז':

סותר קרבנות כדפי' במתני' דזיק נמי בדבריתא דבקרבתות אורי מדאיתוי רבנן

רציה לדבריהם שאמרו חכמים שאר קרבנות: **מתנני'** כהן גדול ונזיר אינן מטמאין לקרוביהם בספרי היא אבל מטמא למת מצוה ולא גרסינן ליה בדמוכח בגמ'. כהן גדול הלכותיו בפרשת אמר אל הכהנים ונזיר בפרשת נשא: **ואל יטמא** נזיר שקדשתו עדיףא פיון שהזיקותיו תורה להביא קרבן על טמאתו מה שאין כן בכהן למאן דאמר דיוטמא נזיר

ואל יטמא כהן ואפי' כהן הדיוט: **יטמא** כהן ואפלו כהן גדול: **נזיר** קדשתו קדשת שעה ואפי' אמר נזיר עולם מכך מקום סתם נזירות היו שלשים יום (לעיל נזיר ה.): **בשילמא** כהן גדול ונזיר האי סבר כהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף וטעמא דמ"ד במתניתין: **ובן משוח** בשמן המושחה כ"ג שנמשח בשמן המשחה ומרבה בנדים קרי משנגנז שמן המשחה דיאשיהו גנז שמן המשחה שעשה משה בדיאתא בפ' הוציאו לו (וימא נב:): ואחריו לא היה כהן משוח בשמן המשחה אלא מרבה בנדים בלא שמן שהיו ממלאים ידיו בח' בנדים ולא היו יכולין לעשות שמן המשחה אחר למשח בו בדיכתיב (שמות ל': ל"א) שמן משחת קדש יהיה זה לי לדרתיכם זה ולא אחר ובדיאתא בפ' קמא דבריות (דף ה:): וכי גם א' בשמן המשחה היה והלא הרבה נסים נעשו בו שמתחלה לא היה אלא י"ב לג ובו נמשח המשכן וכל פליו ואהרן ובינו כל ז' ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכלו קום לעתיד לבא שנאמר משחת קדש יהיה זה לי לדרתיכם והא דאמר התם (דף ה.) המפטם השמן ללמד בו או למסרו לצבור פטור הא דקתני למסרו לצבור (ללמדם שידעו לעשותו) הינו בימי משה אם עשאו פטור אי נמי למסרו לצבור ללמדם שידעו לעשותו ולא שימשחו ממנו והשתא אחר יאשיהו לא היה כהן נמשח בשמן המשחה אלא עובד בח' בנדים וכשר בכך בלא משיחה דת"ר בפ"ק דמגלה (דף ט:): משוח אין לי אלא בשמן המשחה מרבה בנדים מנלן ת"ל הבהן המשוח והשתא משוח ומרבה בנדים משפחת לה בדור א' כגון שנמשח א' לכ"ג ובתוך כך נגנז שמן המשחה וארע בו קרי בכהן המשוח ומנו אחר תחתיו מרבה בנדים לעשות עבודה ביה"כ וקשה דא"כ הל"ל משוח חזי לעבודה ומרבה בנדים לא חזי לעבודה דראשון חזר לעבודתו כדקאמר גבי משוח שעבר ונקראה לומר כגון שכהן גדול בלה ומנו אחר תחתיו בברבי בנדים כגון שנגנז השמן כדבר נמשח כמה שנים שאם אף הראשון שב אינו חזר לעבודתו שהרי שמש זה תחתיו כמה שנים והרי שניהם מהלכין בדרכי כ':

שלשה מינין פרק שישי נזיר

מז.

עין משפט נר מצוה

א מו"י פו' מהל' נזירות הל' ד:
ב סמג לאוין רלו:

ג מו"י פג' מהל' אבל הל' ו:
ד מו"י פג' מהל' אבל הל' ח:

ה מו"י פז' מהל' נזירות הל' יא:
ו מו"י פז' מהל' נזירות הל' יב:

ז מו"י פז' מהל' נזירות הל' יג:
ח מו"י פג' מהל' אבל הל' ט:

ט מו"י פז' מהל' נזירות הל' יג:
י מו"י פג' מהל' אבל הל' ט:

מז:

עין משפט
גר מצוה

^{א מו"י פג' מהל' אבל הל' ט:}

^{ב מו"י פד' מהל' כלי המקדש והעובדיו בו הל' יט:}

^{ג מו"י פד' מהל' כלי המקדש והעובדיו בו הל' יד:}

^{ד מו"י פט' מהל' שגות הל' י:}

^{ה מו"י פד' מהל' כלי המקדש והעובדיו בו הל' יט:}

^{ו מו"י פא' מהל' עבודת יום הכפורים הל' ג:}

^{ז מו"י פד' מהל' כלי המקדש והעובדיו בו הל' יט:}

^{ח מו"י פג' מהל' אבל הל' ט:}

^{ט מו"י פד' מהל' כלי המקדש והעובדיו בו הל' יט:}

^{י מו"י פח' מהל' מתנות עניים הל' יח:}

מְרֻבָּה בְּגָדִים וּמִשׁוּחַ שֶׁעָבַר וה"ה דְּמַצֵּי לְמִינֵהֶם מִשׁוּחַ וּמִשׁוּחַ שֶׁעָבַר אוֹ מְרֻבָּה בְּגָדִים וּמְרֻבָּה בְּגָדִים שֶׁעָבַר אֶלָּא רְבוּחָא נֶקֶט דְּלִפְי' אוּתוּ שֶׁעָבַר מִשׁוּחַ מְרֻבָּה בְּגָדִים עָדִיף מִמֶּנּוּ הֲכִי גְרִים מְרֻבָּה בְּגָדִים וּמִשׁוּחַ שֶׁעָבַר לְכַאוּרָה מִשְׁמַע מְרֻבָּה בְּגָדִים כְּגוֹן שֶׁכָּבַר נִגְנָו שָׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְהִיא כ"ג מְרֻבָּה בְּגָדִים וְאִרַע בּו קָרִי וּמִנּוּ וְאֶחָר תַּחֲתָיו וּמִשְׁחוּהוּ וְשֶׁבַר יוֹם הַכַּפּוּרִים וְשׁוֹב הָרֹאשׁוֹן שֶׁהוּא מְרֻבָּה בְּגָדִים חוּזָר לַעֲבוּדָתוֹ וְהַשְׁתָּא יֵשׁ לִפְנֵינוּ מְרֻבָּה בְּגָדִים וּמִשׁוּחַ שֶׁעָבַר וְאִי אֶפְשָׁר לִימָר כֵּן דְּלִיז' נַעֲשֶׂה זֶה שֶׁמִּשְׁחוֹ הַשְּׂנִי נִלָּא מִשְׁחוֹ הָרֹאשׁוֹן אֶלָּא יֵשׁ לְפָרֶשׁ כְּגוֹן שֶׁיֵּשׁ כֵּאֵן כ"ג מִשׁוּחַ (שֶׁעָבַר) וְאִרַע בּו קָרִי וּמִשְׁחוֹ אֶחָר תַּחֲתָיו וְשֶׁבַר יוֹ"כ אֶחָד וְשׁוֹב הַמִּשְׁחַח הָרֹאשׁוֹן חוּזַר לַעֲבוּדָתוֹ וְשֶׁבַד כְּמֵה שְׂנִים אַחֲרֵי כֵן וּמִשׁוּחַ הַשְּׂנִי עָבַר (עֲבוּדָתוֹ) וַיִּבֶן כֶּךָ וַיִּבֶן כֶּךָ נִגְנָו שָׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְהֵה מִשְׁוּחַ רֹאשׁוֹן שֶׁחוּזַר לַעֲבוּדָתוֹ גִּלָּה עַם וְכִנְיָהּ וּמִנּוּ אֶחָר תַּחֲתָיו מְרֻבָּה בְּגָדִים אֲבָל מִשׁוּחַ שֶׁעָבַר אִינוּ מִתְמַנֶּה תַּחֲתָיו כָּל יָמֵי חַיָּיו שֶׁל הָרֹאשׁוֹן אֵף כִּי יֵצֵא בַּגּוּלָה מִשֹּׁם אִיבָה וְלִהְכִי יוֹפֵא לְמִימָר דְּמַת הַמִּשׁוּחַ דא"כ מִשׁוּחַ שֶׁעָבַר יִתְמַנֶּה תַּחֲתָיו אֶלָּא גִלָּה וּמִנּוּ מְרֻבָּה בְּגָדִים תַּחֲתָיו וְהַשְׁתָּא הַמִּשְׁוּחַ שֶׁעָבַר קוֹדֵם לְמְרֻבָּה בְּגָדִים כְּזִמֵּן שֶׁעֲלֶין הִיא שָׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְהַשְׁתָּא שְׂנִיָּהִם הַמְרֻבָּה בְּגָדִים וְהַמִּשְׁוּחַ שֶׁעָבַר מְרֻבָּה בְּגָדִים עָדִיף שֶׁעָבַד עֲבוּדָה שְׂרָאוֹ לַעֲבוּדָה וְאִלוּ מִשׁוּחַ שֶׁעָבַר לֹאֹו בַר עֲבוּדָה הוּא כְּדִלְכַן בְּדִלְמִינֵין פֶּרֶק קַמָא דִּימָא (דף יב:) דְּלִכְתָּן גְּדוּל אִינוּ רָאוּי מִשֹּׁם אִיבָה וְלֹא לְכַתֵּן הֲדִיוּט דְּמַעֲלִין בְּקֶדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין בְּשִׁמְעָתָה דִּר' יוֹסִי דְאָמַר אִינוּ רָאוּי לֹא לִכֵּה"ג וְלֹא לְכַתֵּן הֲדִיוּט:

(ח"ג) דִּאלּוּ מִשׁוּחַ מְבִיא פֶר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצּוֹת כְּדִכְתִּיב אִם הִפָּהּ הַמִּשְׁיחַ יִחַטֵּא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהִבִּיא פֶר וְגו' וּמְרֻבָּה בְּגָדִים לֹא דִכְתִּיב בִּפ' הִפָּהּ הַמִּשְׁיחַ זִנְקָא מִשׁוּחַ וְלִיפֵא לְפָרוּשֵׁי מִשׁוּחַ מְבִיא פֶר הָעֶלֶם דְּבַר שֶׁל צְבוֹר

כְּלוּמַר שֶׁכֵּתֹן מִשׁוּחַ מְקַרִּיבֹו וְלֹא מְרֻבָּה בְּגָדִים כְּדִכְתִּיב גִּבֵּה וְלִקַּח הִפָּהּ הַמִּשְׁיחַ מִזֶּם הֶפֶר וְהֵא לִימָא דְּכַתּוּרַת כְּהֵנִים מוּכָח בְּהִלָּא דְאֵף כֵּתֹן הֲדִיוּט מְקַרִּיבֹו (ה"ג) וּא"ת אִי מִיָּרִי אֶחָר יוֹ"כ לֹא הִיא לֹו לְקָרוּתָו לָזֶה מְרֻבָּה בְּגָדִים אֶלָּא שֶׁעָבַר וְאִי מִצְאוּ מִת מַצֵּה בִּיה"כ וְהֵא קְבוּרַת מִת מַצֵּה לֹא דְחִי י"ט וְכ"ש שֶׁכַּת וִייה"כ וִי"ל דְּלַעֲוֹלָם בִּיה"כ עֲצִמּוֹ אֲוִירִי וְלֹא לְקַבְּרוֹ אֶלָּא לְטוֹלְטוֹ מִחֲמַה לְצַל דְּשַׁרִי אֲפִי בִשְׁכַּת וְאִהֵא קִאָמַר דְּמִשׁוּחַ בְּשָׁמֹן עָדִיף וּמִטְמֵא הַמְרֻבָּה בְּגָדִים מִחֲמַה לְצַל דְּמִשׁוּחַ עָדִיף דְּמִיתִי פֶר הִבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת אִם הִפָּהּ הַמִּשְׁיחַ הוּרָה וְטַעַה בְּהוֹרָחַתוֹ אֲבָל מְרֻבָּה בְּגָדִים אִינוּ מְבִיא פֶר עַל כָּל הַמִּצְוֹת דְּמִשְׁיחַ זִנְקָא בְּתִיב אֶלָּא מְבִיא בִשְׁכַּה אוֹ שְׁעִירָה כְּזָחִיד וּבְהוֹרִיּוֹת (דף יא:)

עַקָר הַדְּבָר וּפְרוּשׁוֹ וּפֶר הִבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת הֵינוּ בִּפְרַשׁ שֶׁהוּא עֲצִמּוֹ מְבִיא שְׂהוּרָה כְּעֲצִמּוֹ וְעֵשֶׂה בְּהוֹרָחַתוֹ שְׂהוֹרָחַת כֵּהָן מִשְׁיחַ לַעֲצִמּוֹ בְּהוֹרָחַת ב"ד לַצְבוֹר: **עָבַר** מִחֲמַת קָרוּיֹו

וְעָבַר מִחֲמַת מוּמוֹ בִּין מוּם קְבוּעַ בִּין מוּם עוֹבֵר מִחֲמַת קָרוּיֹו עָדִיף דְּחִזִּי לַעֲבוּדָה לְמַחַר וּמִחֲמַת מוּמוֹ לֹא [עָבִיד] עַד שְׁתִּירָפֵא מוּמוֹ: **מִשׁוּחַ** מִלְחָמָה וּסָגֹו הִי מַנְיָהּוּ עָדִיף כְּלוּמַר כָּל הַנִּי פְּשִׁיטָא לִי וְהֵא מְבַעֲרָא לִי מִשׁוּחַ מִלְחָמָה עָדִיף דְּחִזִּי לְמִלְחָמָה שְׁתַּמְנֶה לָכֵן לְצַחַת עַם הָעָם לְמִלְחָמָה וְתַלְוּ בֵּה רַבִּים אוֹ דְלִמָּא כְּגֹן עָדִיף דִּהֵא דְחִזִּי לַעֲבוּדָה פִּרוּשׁ כְּוִים הַכַּפּוּרִים שְׁתַּמְנֶה לָכֵן שֹׁאֵם וְאִרַע קָרִי ככ"ג סִיפָּגָם הוּא תַּחֲתָיו וְנִקְרָא כְּגֹן נִמְצָא כִי עַקָר מוּנוּי לְשִׁמַּשׁ בְּעֲבוּדָה וְעַקָר מוּנוּי מִשׁוּחַ מִלְחָמָה לְמִלְחָמָה:

ת"ש דְּתַנְיָא אִין בִּין מִשׁוּחַ לִסְגֹו אֶלָּא שָׂאֵם הִי מַחֲלִכִּין בְּדֶרֶךְ וּמִצְאוּ מִת מַצּוּה יִשְׁמָא מִשׁוּחַ מִלְחָמָה וְקָשָׁה דְּטוּבָא אִכְבֵּא בִּינְיָהּ כְּדִאֲיִמָא בְּשִׁלְיָי בֹּא לֹו (יִומָא עב:) בְּבִגְדִים שִׁכ"ג מִשְׁמַשׁ מִשׁוּחַ מִלְחָמָה מִשְׁמַשׁ (מִשְׁמַע) וּסָגֹו עוֹבֵד בְּבִגְדִים כְּמוֹ הֲדִיוּט כְּמוֹ שֶׁעוֹבֵד בִּיה"כ נִמְי תַּחַת כ"ג וְתוּ כָּל הַחֲמִשָּׁה דְּכָרִים הָאֲמוּרִים בִּפְרָשָׁה לֹא פוֹרַע וְלֹא פוֹרַם מַצֵּה עַל הַכַּתּוּלָה וְאִסּוּר בִּאֲלֻמְנָה דְּאִין נִוְהִינֵן בִּסְגֹון וְנִוְהִינֵן בְּמִשְׁוּחַ מִלְחָמָה כְּדִמְרַבְינֵן בִּפְרָק בְּתֵרָא דִּהוֹרִיּוֹת (דף יב:) מְקַרְאִי וְאִוּמַר הִרמ"ר דְּנִדְחִאי טוּבָא מְלִי אִיבָא דְּמִשְׁוּחַ מִלְחָמָה חֲמוּר מִסְגֹון וְתַנָּא קִלִּי קִלִּי תַתְּנִי דְאִין קֵלָא שְׁנוּעָתָ בְּמִשְׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁלֹא תַנְהַב בִּסְגֹון [אֶלָּא] הֵךְ שִׁיטְמַח מִשׁוּחַ מִלְחָמָה וְלֹא יִטְמָח כְּגֹן וְהֲכִי נִמְי אֲמַרִינֵן פֶּרֶק מָקוֹם שְׁנֵהֲגוּ (פֶּסְחִים נה.) תַּנָּא קִלִּי קִלִּי תַתְּנִי: **וְהַתְנַיָּא** מִשׁוּחַ מִלְחָמָה קוֹדֵם לִסְגֹון וְקֹא ס"ד קָדָדִים לְכָל מְלִי קִאָמַר אֶלָּא בְּקוֹנָט' פִּי דְזִדַע שְׁפִיר הַמְקַשָּׁה דְּבִהוֹרִיּוֹת

(דף יג.) מִתְנַיָּא לַעֲנֵן לְהַחֲיוּתוֹ לְפַקַח עָלָיו אֶת הַנֵּל קוֹדֵם לִסְגֹון דֹּאֵם נִפְל גַּל עַל שְׁנֵיהֶם וּמַכֵּל מָקוֹם פְּרִיךְ דְּאִי כְּגֹן עָדִיף לַעֲנֵן טְמֵאָה הִיא לֹן לְפַקַח אֶת הַנֵּל תַּחֲלָה עַל הַסְגֹון וּמִשְׁנֵי מֶר זוּטָרָא דְּנִדְחִאי לַעֲנֵן לְהַחֲיוּתוֹ לְפַקַח עָלָיו אֶת הַנֵּל מִשׁוּחַ מִלְחָמָה עָדִיף דְּתַלּוּ בֵּה רַבִּים וְלַעֲנֵן טְמֵאָה כְּגֹן עָדִיף דְּתַתְּמָנָה לַעֲבוּדָה וּמִימָה גַם בְּהוֹרִיּוֹת מוּקִי לָהּ הַש"ס לַעֲנֵן לְהַחֲיוּתוֹ כִּי הִבָּא מִשְׁמַע דְּכַבְרִיתָא לֹא נִשְׁנִית בְּהִלָּא הֵךְ לַעֲנֵן לְהַחֲיוּתוֹ: **לְמָה** תַּתְּנִי סָגֹון לִב"ג וּבִפְרָק טָרַף בְּקַלְפִי (יִומָא לט.) גְּרָסִינֵן לְמָה כְּגֹן מִימִינוּ פִּי

לִימִינוּ: **עַד** כֵּאֵן לֹא פְּלִיגִי אֶלָּא בכ"ג וְנָזִיר כִּי אֲזִלִּי בַּהֲדִי הַדְּדִי אֲבָל חַד חַד לַחֲוֹדָה בְּנִי אֲטַמּוּיִי אַנּוּן פִּי לְמַת מַצֵּה מַכָּאֹו מוּכָח שָׁאִין לְגַרֵם כְּמַשְׁתַּנְגֵּנוּ בִּפִּי וּמִטְמֵאִין לְמַת

מַצֵּה בְּרִישָׁא דא"כ לְמָה לֹו לְדַקְקָא בְּפִלְגְּתֵיהּ וְיִשָּׁאֵל עַל הַמַּשְׁנָה לְהִדְיָא מִנְגֹון: **מִבָּא** הַנִּי מַלְיָי דְּכֵהָן וְנָזִיר מִטְמֵא לְמַת מַצֵּה דְּתַנּוּ רַבְּנֵן עַל כָּל נִפְשַׁת מִת לֹא יִבֹּא לְאֲבִיו וְלִאֲמוֹ לֹא יִטְמָא בכ"ג כְּתִיב בִּפְרָשְׁת אָמַר: **אִי** בְּרַחוּקִים ק"ו מִהֲדִיוֹט וּמָה בַּחוּ הֲדִיוּט שִׁשְׁמִשְׁמָא לְקָרוֹבִים כְּדִכְתִּיב קָרָא אִינוּ מִטְמֵא לְרַחוּקִים לְקָרוֹבִים כְּדִכְתִּיב לֹאֲבִיו וְלִאֲמוֹ לֹא יִטְמָא אִינוּ דִּין שֶׁלֹא יִטְמָא לְרַחוּקִים אֶלָּא ע"כ קָרָא דַעַל כָּל נִפְשַׁת מִת לֹא יִבֹּא בְּקָרוֹבִים הַכְּתוּב מְדַבֵּר וְאִיתֵר לֹאֲבִיו לְמַדְרַשׁ לֹאֲבִיו אִינוּ מִטְמֵא אֲבָל מִטְמֵא הוּא לְמַת מַצֵּה וּא"ת הִיכִי מִיַּתֵּר לֹאֲבִיו וְהֵא ק"ו אִין שֶׁךְ לִימָר אִם לֹא שֶׁנֶּאֱמַר הַכְּתוּב לֹאֲבִיו שֶׁכֵּךְ מְסִים הִדִּין כ"ג שְׁאִינוּ מִטְמֵא לְקָרוֹבִים וּמִנְגֹון הֵא אִם לֹא נִכְתַּב לֹאֲבִיו וִי"ל דִּין דִּין דְּקִאָמַר לֹאֹו זִנְקָא וְאִינוּ אֶלָּא לְנִזְחָא דְּמִלְתָּא כִּאלּוּ הִיא אוֹמַר כֵּן עַל כְּרַחֲוִיךְ דְּקָרָא עַל כָּל נִפְשַׁת מִת לֹא יִבֹּא בְּקָרוֹבִים דְּאִי עַל כְּחוּקִים בֹּא לְהַאִיר הַרְי הוּא מְזַהֵר וְעוֹמֵד מִשְׁהִיָּה כֵּהָן הֲדִיוּט שְׁהִזֵּהר עַל הַרַחוּקִים דְּאִטּוּ מִשְׁנַעֲשֶׂה כֵּהָן גְּדוּל כְּקַעַה קִדְשָׁתָ כֵּהָן הֲדִיוּט וּקִדְשָׁתוֹ לְהִיבָא אֲזִילָא אֶלָּא עַל כְּרַחֲוִיךְ עַל הַקָּרוֹבִים בֹּא לְהַאִירוֹ דְּכֵהָן הֲדִיוּט שְׂרִי בֵּהָן אִיתֵר לֹו לֹאֲבִיו וְלִאֲמוֹ לְדַקְשָׁא לִימָר לֹאֲבִיו אִינוּ מִטְמֵא אֲבָל מִטְמֵא הוּא לְמַת מַצֵּה:

כהן גדול פרק שביעי נזיר

מִשׁוּחַ בְּשָׁמֹן הַמִּשְׁחָה וּמְרֻבָּה בְּגָדִים כְּלוּמַר וְהֵא פְּשִׁיטָא לֹן דכ"ג נְשִׁמַּשְׁח בְּשָׁמֹן הַמִּשְׁחָה

א"וּמְרֻבָּה בְּגָדִים — מִשׁוּחַ בְּשָׁמֹן הַמִּשְׁחָה עָדִיף, דְּאִילּוּ מִשׁוּחַ בְּשָׁמֹן הַמִּשְׁחָה — מְבִיא פֶר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצּוֹת, וְאִילּוּ מְרֻבָּה בְּגָדִים — אִין מְבִיא. "מִשׁוּחַ שֶׁעָבַר וּמְרֻבָּה בְּגָדִים — מְרֻבָּה בְּגָדִים עָדִיף, דְּמְרֻבָּה בְּגָדִים — עָבִיד עֲבוּדָה, וְאִילּוּ מִשׁוּחַ שֶׁעָבַר — לֹאֹו בַר עֲבוּדָה הוּא. 'עָבַר מִחֲמַת קִירוּיֹו וְעָבַר מִחֲמַת מוּמוֹ — עָבַר מִחֲמַת קִירוּיֹו עָדִיף, דְּאִילּוּ הֵאִי חִזִּי לַעֲבוּדָה לְמַחַר, וְאִילּוּ עָבַר מִחֲמַת מוּמוֹ לֹא חִזִּי לַעֲבוּדָה. אִיפְעִיָא לְהוֹ: מִשׁוּחַ מִלְחָמָה וּסָגֹון, הִי מִיַּנְיָהּוּ עָדִיף? מִשׁוּחַ מִלְחָמָה עָדִיף — דְּחִזִּי לְמִלְחָמָה, או דְלִמָּא סָגֹון עָדִיף — דְּחִזִּי לַעֲבוּדָה? "תָּא שְׁמַע, דְּתַנְיָא: אִין בִּין מִשׁוּחַ מִלְחָמָה לִסְגֹון, אֶלָּא שָׂאֵם הִיּוּ מַחֲלִכִּין בְּדֶרֶךְ וּמִצְאוּ מִת מַצּוּה — יִשְׁמָא מִשׁוּחַ מִלְחָמָה וְאֵל יִשְׁמָא הַסָּגֹון. "וְהַתְנַיָּא: מִשׁוּחַ מִלְחָמָה קוֹדֵם לִסְגֹון! אָמַר מֶר זוּטָרָא: לַעֲנֵן הַחֲיוּתוֹ — מִשׁוּחַ מִלְחָמָה עָדִיף, מֵאִי טַעֲמָא — דְּתַלּוּ בִּיה רַבִּים, וּלַעֲנֵן טוּמְאָה סָגֹון עָדִיף. דְּתַנְיָא, רַבִּי חֲנִינָא כֵּן אֲנֻטִיגְנוּם אוּמַר: לְמָה תַּקְנוּ סָגֹון לְכֵהָן גְּדוּל — שָׂאֵם אִירַע בּו פֶּסוּל הָרִי נִכְנָם וּמִשְׁמַשׁ תַּחֲתָיו. עַד כֵּאֵן לֹא פְּלִיגִי אֶלָּא בְּכֵהָן גְּדוּל וְנָזִיר כִּי קֹא אֲזִלִּי בַּהֲדִי הַדְּדִי, אֲבָל חַד חַד לַחֲוֹדִיָּה בַר אִיטְמּוּיִי אִינוּן. מְבֹא הַנִּי מִיַּלִּי? דְּתַנּוּ רַבְּנֵן: "עַל כָּל נִפְשׁוֹת מִת לֹא יִבֹּא", בְּמָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר? אִי בְּרַחוּקִים — קַל וְחוּמָר הוּא: וּמָה כֵּהָן הֲדִיוּט שֶׁהוּא מִיִּשְׁמָא לְקָרוֹבִים אִינוּ מִיִּשְׁמָא לְרַחוּקִים, כֵּהָן גְּדוּל שְׂאִינוּ מִיִּשְׁמָא לְקָרוֹבִים, אִינוּ דִּין שְׂאִינוּ מִיִּשְׁמָא לְרַחוּקִים? אֶלָּא בְּקָרוֹבִים הַכְּתוּב מְדַבֵּר. וּלֹאֲבִיו הוּא דְאִינוּ מִיִּשְׁמָא, הֵא מִיִּשְׁמָא הוּא לְמַת מַצּוּה.

"וּלְאִמּוֹ"

קָדָם שָׁנְגִנוּ עֲנֻנַת הָמֹן וּמְקוֹלוֹ שֶׁל [אֶהֱרֹן] וְשָׁמֹן הַמִּשְׁחָה בִּימֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְכֵהָן גְּדוּל שֶׁלֹא נִמְשַׁח בְּשָׁמֹן הַמִּשְׁחָה שֶׁעוֹמֵד בַּכְּהֻנָּה לְאַחַר שָׁנְגִנוּ שָׁמֹן הַמִּשְׁחָה אֶפְלֹו בְּבִית רֹאשֹׁן וְאִין בִּינוּ לְבִין כֵּהָן הֲדִיוּט אֶלָּא שֶׁהוּא מְרֻבָּה בְּגָדִים שִׁמְשַׁמֵּשׁ ב'ח' בְּגָדִים בְּבִגְדִי לְבֹן וּבִגְדֵי זָהָב וְכֵהָן הֲדִיוּט אִינוּ מִשְׁמַשׁ אֶלָּא בְּד' הֵא נִמְי פְּשִׁיטָא שֹׁאֵם הִיּוּ מַחֲלִכִּין בְּדֶרֶךְ וּמִצְאוּ מִת מַצֵּה דְּמִטְמֵא מְרֻבָּה בְּגָדִים וְלֹא יִטְמָא מִשׁוּחַ בְּשָׁמֹן הַמִּשְׁחָה מִשֹּׁם דְּאִיהִי עָדִיף שֶׁכֵּן מְבִיא פֶר הָעֶלֶם עַל כָּל הַמִּצְוֹת כְּמוֹ צְבוֹר כְּדִכְתִּיב (וַיִּקְרָא ד' ג'): וְאִם הִכָּהּ הַמִּשְׁיחַ וְגו' כְּלוּמַר שֶׁהוּא מְבִיא קָרְבָן עַל אֲשִׁמּוֹ כְּמוֹ צְבוֹר עַל אֲשִׁמּוֹן אֲבָל מְרֻבָּה בְּגָדִים אִינוּ דִּינוּ אֶלָּא כְּזָחִיד: וּמִשׁוּחַ שֶׁעָבַר כְּלוּמַר קָדָם שָׁנְגִנוּ שָׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְאִרַע קָרִי ככ"ג וּמִנּוּ אֶחָר תַּחֲתָיו וּמִשְׁחוּהוּ וְאֶחָר כֶּךָ כִּפְשָׁטָהר כ"ג חוּזַר לַעֲבוּדָתוֹ וְשִׁנִּי עוֹבֵר לוֹ: וּמִשׁוּחַ שֶׁעָבַר לֹאֹו בַר עֲבוּדָה הוּא אֶלָּא אוּתוֹ יוֹ"כ כְּדִלְמִרִי' כְּמַס' יִימָא (דף יב:) רֹאשֹׁן חוּזַר לַעֲבוּדָתוֹ וְשִׁנִּי אִינוּ רָאוּי לֹא לִכֵּ"ג וְלֹא לְכַתֵּן הֲדִיוּט מִשֹּׁם דְּמַעֲלִין בְּקֶדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין: כֵּהָן מִשׁוּחַ מִלְחָמָה לֹא חִזִּי לַעֲבוּדָה כְּדִלְמִרִינֵן כְּמַס' הוֹרִיּוֹת: וְהַתְנַיָּא מִשׁוּחַ מִלְחָמָה קוֹדֵם לִסְגֹון דְּמַשְׁמַע לְכָל דְּבַר קוֹדֵם לוֹ דְּאִיהִי עָדִיף טַפִּי כְּמַס' הוֹרִיּוֹת קִאִי: דְּתַלּוּ בֵּה רַבִּים דְּעִבִיד מִלְחָמָה בְּשִׁבִיל רַבִּים: עַד

מסורת הש"ס
א ספרי במדבר; במדבר רבה
ב ביצה כא.
ג לעיל מד.
גליון הש"ס
גמ' שומע אני אפי' נפש בהמה.
עי' ביצה דף כא ע"א:

תורה אור השלם

לאביו ולאמו לאחיו ולאחותו לא־ישקא להם במוֹתם כי נזר אֱלֹהֵיו על־ראשו [במדבר ו, ז]

ועל קל־נפשׁת מוֹת לוֹא יבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לוֹא יִשְׁקֹא [ויקרא כא, יא] קל־יָמִי הָיִירוֹ לַיהוָה עַל־נַפְשׁ מוֹת לוֹא יבֹא [במדבר ו, ו]

ומכּה נָפֶשׁ־בְּחַמָּה וְשׁוֹמְנָה נָפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ [ויקרא כד, יח]

ויאמר יְהוָה אֱלֹה־מִשְׁחָה אָמַר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִשְׁקֹא בַעֲמִיו כִּי אִם־לְשֹׂארוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו לֵאמֹר וּלְאָבִיו וּלְבִנוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאִחּוֹ [ויקרא כא, א-ב]

לַגְזֶרָה שְׁנֵה לְכַדְרָבִי דְתַנְיָא רַבִּי אוֹמַר לְהֵם בְּמוֹתָם כִּי נִזְר וְהָאִי קַרְא בְּנִזִּיר בְּתִיב: אִין לִי שְׁמַטְמַא לְאָבִיו וּלְאִמוֹ בְּנִגְעָם וּבִזְיָבְתָם אֵלָא נִזִּיר כ"ג מַנִּין: אַמְרַת לֹא יֵאמַר אִמוֹ ככ"ג שֵׁשׁ לָנוּ לְלַמַּד מִן הָדִין שְׁאִינוּ מַטְמֵא בְּהָרִי ק"ו הוּא כו': אִין כְּהֵן הָדְיוּט מַטְמֵא לְאִחּוֹי אֵלָא אִם כּוּן יִשְׁנֹו אִחּוֹי מֵאֲבִיו: אִין כ"ג מַטְמֵא לְאִחּוֹי מֵאִמוֹ וְלֹא מֵאֲבִיו וְלֹא אִפִּי' לְאָבִיו אַע"פ שְׁאִין כְּהֵן הָדְיוּט מַטְמֵא לְאִחּוֹי אֵלָא בְּשָׂבִיל שְׂבָא מִכַּח אָבִיו: אִם זָכִיתָה מִן הָדִין אִם לְמַדְתָּ מִן הָדִין שְׁאִין כ"ג מַטְמֵא לְאִמוֹ מָה תִּלְמוּד לִזְמַר אִמוֹ אֵלָא מִכְּנֵה כו': אַשְׁכַּח כ"ג דְּמַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה נִזִּיר מִנָּלָן: ת"ל עַל (כָּל) נֶפֶשׁ מִת בְּנֶפֶשׁ אִדָּם הַכְּתוּב מְדַבֵּר שְׁלֹא מַצְנֵי שְׁנַקְרָא נֶפֶשׁ מִת אֵלָא אִדָּם בְּלָבָד: בְּנֶפֶשׁ הַמְּטַמְּאָה לוֹ לְאִדָּם בְּבִיאָה בִּינוֹן שְׁנִכְנָם עַמְהָם בְּאִהֵל הַכְּתוּב מְדַבֵּר וְאִחוֹ זֹו נֶפֶשׁ אִדָּם וְלֹא נֶפֶשׁ בְּהִמָּה וְכִינוֹן דַּעַל נֶפֶשׁ מִת לֹא יבֹא מְדַבֵּר בְּנֶפֶשׁ אִדָּם וּמַשְׁמַע בִּין קְרוּבִי' בִּין רְחוּקִים וְלָמָּה חֲזַר הַכְּתוּב וְאִמַּר לְאָבִיו וּלְאִמוֹ אֵלָא לְאָבִיו הוּא דְלֹא מַטְמֵא כו': עַד שְׁלֹא יֵאמַר שְׁמַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה הִיִּיתִי מְבִיאֻ מִן הָדִין שְׁנִזִּיר מַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה מַה כ"ג כו':

כהן גדול פרק שביעי נזיר

לְאָבִיו וּלְאִמוֹ לְאִחּוֹ וּלְאִחֹתּוֹ לֹא יִטְמֵא

וּלְאִמּוֹ שְׁנִכְתַּב בכ"ג לַגְזֶרָה שְׁוָה לְנִזִּיר דְּכַתִּיב בְּנִזִּיר לֹא יִטְמֵא לְהֵם בְּמוֹתָם כִּי נִזִּיר "בְּמוֹתָם" אִינוּ מִיִּטְמֵא, אָבָל מִיִּטְמֵא הוּא לְנִגְעָם וּלְזִיבְתָם. וְאִין לִי אֵלָא בְּנִזִּיר, בְּכַהֵן גְּדוֹל מַנִּין? אַמְרַת: לֹא יֵאמַר "אִמוֹ" בְּכַהֵן גְּדוֹל, שְׁאִין תִּלְמוּד לִזְמַר, שְׁהָרִי קַל וְחוֹמֵר הוּא: וּמָה אִם בְּמָקוֹם שְׂכַהֵן הָדְיוּט מִיִּטְמֵא לְאִחּוֹי מֵאֲבִיו — אִין כְּהֵן גְּדוֹל מִיִּטְמֵא לְאָבִיו, מָקוֹם שְׁאִין כְּהֵן הָדְיוּט מִיִּטְמֵא לְאִחּוֹי מֵאִמוֹ — אִינוּ דִּין שְׁאִין כְּהֵן גְּדוֹל מִיִּטְמֵא לְאִמּוֹ? אִם זָכִיתָה מִהָדִין, מָה תִּלְמוּד לִזְמַר "אִמוֹ" בְּכַהֵן גְּדוֹל? מוֹפְנָה לְהַקִּישׁ וּלְדוֹן הִימָנֻו גְּזִירָה שְׁוָה: נֵאָאֻר "אִמוֹ" בְּנִזִּיר, וְנֵאָאֻר "אִמוֹ" בְּכַהֵן גְּדוֹל, "מָה "אִמוֹ" הָאִמּוֹר בְּנִזִּיר — בְּמוֹתָם אִינוּ מִיִּטְמֵא אָבָל מִיִּטְמֵא הוּא לְנִגְעָם וּלְזִיבְתָם, אֶף "אִמוֹ" הָאִמּוֹר בְּכַהֵן גְּדוֹל — בְּמוֹתָם אִינוּ מִיִּטְמֵא אָבָל מִיִּטְמֵא לְנִגְעָם. אֲשַׁכַּח כְּהֵן גְּדוֹל. נִזִּיר מַנָּל? דְּתַנְיָא: "כָּל יָמֵי הָיִירוֹ לָהּ עַל נֶפֶשׁ מִת לֹא יָבֹא", ^[א]שׁוֹמַע אָנִי אֶפִּילֹו נֶפֶשׁ בְּהִמָּה בַּמִּשְׁמַע, כַּעֲנִין שְׁנֵאָאֻר "מִכַּה נֶפֶשׁ בְּהִמָּה", תִּלְמוּד לִזְמַר: "עַל נֶפֶשׁ מִת לֹא יָבֹא", בְּנֶפֶשׁ אִדָּם הַכְּתוּב מְדַבֵּר. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אוֹמַר: אִינוּ צָרִיךְ, הָרִי הוּא אוֹמַר "לֹא יָבֹא" — בְּנֶפֶשׁוֹת הַמְּטַמְּאוֹת בְּבִיאָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר. "לְאָבִיו וּלְאִמוֹ" אִינוּ מִיִּטְמֵא, אָבָל מִיִּטְמֵא הוּא לְמַת מַצְוָה. עַד שְׁלֹא יֵאמַר, יֵשׁ לִי בַּדִּין: וּמָה כְּהֵן גְּדוֹל שְׂקֻדּוּשְׁתּוֹ קְדוּשַׁת עוֹלָם, מִיִּטְמֵא לְמַת מַצְוָה, נִזִּיר שְׁאִין קְדוּשְׁתּוֹ קְדוּשַׁת עוֹלָם — אִינוּ דִּין שְׁמִיטְמֵא לְמַת מַצְוָה? ^[ב]לֹא: אִם אַמְרַת בְּכַהֵן גְּדוֹל, שְׂכַן אִינוּ מְבִיא קֶרְבֵּן עַל טוּמְאָתּוֹ, תֵּאמַר בְּנִזִּיר, שְׂמְבִיא קֶרְבֵּן עַל טוּמְאָתּוֹ. הוֹאִיל וּמְבִיא קֶרְבֵּן עַל טוּמְאָתּוֹ לֹא יִטְמֵא לְמַת מַצְוָה? תִּלְמוּד לִזְמַר: "לְאָבִיו וּלְאִמוֹ לֹא יִטְמֵא", אָבָל מִיִּטְמֵא לְמַת מַצְוָה. אוֹ: אִינוּ מִיִּטְמֵא לְאָבִיו וּלְאִמוֹ, אָבָל יִטְמֵא לְשָׂאֵר מִתִּים! אַמְרַת קַל וְחוֹמֵר: וּמָה כְּהֵן הָדְיוּט, שְׁמִיטְמֵא לְקְרוּבִין — אִינוּ מִיִּטְמֵא לְשָׂאֵר מִתִּים, נִזִּיר, שְׁאִינוּ מִיִּטְמֵא לְקְרוּבִין — אִינוּ דִּין שְׁלֹא יִטְמֵא לְשָׂאֵר מִתִּים?

וּמַהֲשֵׁתֹא אִיתֵר אָבִיו וְאִמוֹ בְּכַהֵן גְּדוֹל אָבִיו לִזְמַר דְּמַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה וְאִמוֹ לַגְזֶרָה שְׁנֵה וְאִם תֵּאמַר אִכְתִּי מִנָּלן דְּאָבִיו בֹּא לְמַת מַצְנֵה הֵא אַצְטְרִיךְ לַגּוֹפֶה דְלֹא לִימֹא דְלִאִמוֹ לְמַעוּטֵי לְאָבִיו דִּיטְמֵא לְאָבִיו דְּקַרְבָּא דְּאָב עַדִּיפֹא דְּמַתַּחֶסם אֲחֵרִיו בְּדַלְקָמִן וְנִרְחָא לִזְמַר דִּהֲסַנְתֹא תַפֶּס לְדִין ק"ו לְרוּחָא דְּמַלְתָּא כק"ו דַּלְעִיל וְהֵךְ בְּרִיתָא כְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל דְּבַסְמוּךְ וְלִית לִיה הֵאִי צְרִיכּוּתָא דְלַקְמֵן דְּאִמוֹ וְזִדְאִי וְלַדְתּוֹ דְלַקְמֵן אֵלְבָּא דר"ע קֹאמַר לִיה אָבָל לר' יִשְׁמַעְאֵל בְּלֹא ק"ו אִיתֵר לְאִמוֹ שְׁהִיא בְּכָלָל שְׂאֵר קְרוּבִים דְּאִפִּי' אִי נְכַתֵּב לְאָבִיו לֹא הֵנֶה לְאִמּוּנָא דְלַמַּעוּטֵי אִמוֹ קֹאחֵי מִשּׁוּם דְּזִדְאִי וְלַדְתּוֹ דְלִית לִיה הֵנָךְ סְבָרִית דְלַקְמֵן הַלָּכֶךְ כִּי כְּתִיב עַל כָּל נֶפֶשַׁת מִת כּוּלְהֵו קְרוּבִים בַּמִּשְׁמַע אִיתֵר לְאָבִיו לְמַת מַצְנֵה וְאִיתֵר לְאִמוֹ לַגְזֶרָה שְׁנֵה וְקַל וְחֹמֵר לְרוּחָא דְּמַלְתָּא: הָכִי גְרַסִינֻו אֲשַׁכַּחְנֵא כְּהֵן גְּדוֹל דְּמִטְמֵא לְמַת מַצְוָה נִזִּיר מַנָּלֻו תַּמָּה תַּפּוּךְ לַה מַנְזֶרָה שְׁנֵה דְאִמוֹ אִמוֹ כְּמוֹ שְׁאִנוּ לִזְמִידִם כְּהֵן גְּדוֹל מַנְזִיר לַעֲנִין נִגְעָם וְיִזְבַּחַת גְּזִיר מַכְּהֵן גְּדוֹל לַעֲנִין מִת מַצְנֵה דְאִין גְּזֶרָה שְׁנֵה לְמַחְצָה נִרְחָא לַמהר"ף אִי לֹא דִנְפָקֹא לָן מִת מַצְנֵה בְּנִזִּיר מִקְרָא אַחֲרֵינְיָא הֵנֶה לְאִמּוּנָא דְכָלָה גְּזֶרָה שְׁנֵה דְאִמוֹ אִמוֹ אִתִּיא לְמַת מַצְנֵה אָבָל לַעֲנִין לְמַעוּטֵי נִגְעָם וְיִזְבַּחַת בִּין בְּכַהֵן הָדְיוּט וּבִין גְּדוֹל בִּינוֹן דְּמַצְרַע אַתַּפֶּשׁ לְמַת דִּהֵנֶה לִיה כַּעוּקֵר קֶרָא מַמַּשְׁמַעוּתִיָּה ע"י ג"ש לְהַכִּי אַצְטְרִיךְ לְמִילָף מִת מַצְנֵה בְּנִזִּיר מִקְרָא אַחֲרֵינְיָא: כָּל יָמֵי הָיִירוֹ לָהּ עַל (כָּל) נֶפֶשׁ מִת לֹא יָבֹא שׁוֹמַע אָנִי נֶפֶשׁ בְּהִמָּה בַּמִּשְׁמַע אִי לֹא כְּתִיב מִת אֵלָא נֶפֶשׁ שְׁנֵאָאֻר וּמַכַּה נֶפֶשׁ בְּהִמָּה וְשׁוֹמְנָה ת"ל נֶפֶשׁ מִת בְּנֶפֶשׁ אִדָּם הַכְּתוּב מְדַבֵּר דְּבִהִמָּה לֹא אִקְרִי מִת אַע"ג דְּכְּתִיב (שְׁמוֹת כ"א:ל"ד) וְהִמַּת יְהִיֶּה לוֹ מִת סַתְמֵא אִקְרִי נֶפֶשׁ מִת לֹא אִקְרִי: ר' יִשְׁמַעְאֵל אוֹמַר אִין צָרִיךְ לְמַעוּטֵי בְּהִמָּה מִנְפֶּשׁ מִת דִּהֵא הוּא אוֹמַר לֹא יבֹא בְּנֶפֶשׁ הַמְּטַמֵּא בְּבִיאָה הִינוּ בְּאִהֵל הַכְּתוּב מְדַבֵּר וְאִלּוּ נְבִלָה לֹא מְטַמְּאָה בְּאִהֵל: לְאָבִיו וּלְאִמוֹ בְּנִזִּיר כְּתִיב ד' פְּרָטִיו וּלְאִמוֹ לְאִחּוֹי וּלְאִחֹתּוֹ לֹא יִטְמֵא לְהֵם בְּמוֹתָם לְאָבִיו וּלְאִמוֹ אִינוּ מַטְמֵא אָבָל מַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה מִסַּקְנָא דְּבְרִיתָא זֹו דְלֹאבִיו בֹּא לַגְלוּזִי עַל נֶפֶשׁ מִת דְאִירִי בְּקְרוּבִין וּלְאִמוֹ לַגְזֶרָה שְׁנֵה לְכַדְרָבִי וּלְאִחּוֹי לְמַת מַצְנֵה וּמַפִּיךְ לִיה הֵאִי סְבָרָא כְּמוֹ שְׁנוּשֹׁא וְנוֹתָן בְּבְרִיתָא עַד דִּילִיף לִיה מֵאִחּוֹי אִי גְמִי הַסְנָא וְזַע בְּטוֹב דְלֹא נִכַּח מִת מַצְנֵה אֵלָא מִלְאִחּוֹי וְהֵאִי דְקֹאמַר לְאָבִיו וּלְאִמוֹ הֵי כְּמוֹ [וְגו'] וְלַעוֹלָם סוּמָךְ אֵלְאִחּוּי: עַד שְׁלֹא יֵאמַר קֶרָא בְּנִזִּיר דְּמַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה יֵשׁ לִי בַּדִּין בְּקַל וְחֹמֵר לְמַשְׁמַע מִנֶּה דְנִזִּיר מַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה וּמָה כְּהֵן גְּדוֹל שְׂקֻדּוּשְׁתּוֹ קֻדְשַׁת עוֹלָם מַטְמֵא לְמַת מַצְנֵה מִקְרָא כְּדַלְעִיל: אוֹ אִינוּ אֵלָא לְכַךְ כְּתִיב לְאָבִיו וּלְאִמוֹ לִזְמַר לָךְ דְּמַתֵּר לְטַמֵּא לְשָׂאֵר מִתִּים רְחוּקִים וְטַעמֹא אֲכָא לִימִיר דְּשַׂמֵּא אֲקְרוּבִים אֲזַהֲרֵה רַחֲמֵנֹא מַכְּנִי [שְׁמַצַר] עֲלֵיהֶם וְהוּו זִילְתָּא דְנִזִּיר דְאִקְרִי קְדוֹשׁ אָבָל רְחוּקִים שְׁאִינוּ נִעְצֵב עֲלֵיהֶם לֹא אֲזַהֲרֵה רַחֲמֵנֹא אַמְרַת ק"ו מַכְּהֵן גְּדוֹל דַּעַל כְּרַחֲיךְ סְבָרָא זֹאת לֹא אַמְתִּית הִיא שְׁהָרִי [בכ"ג] הוּא אִיפְכָּא:

מח.

 עין משפט נר מצוה
--

א סמג עשין רמ:

ב מו"י פט"ז מהל' טומאת

אוכלים הל' ט:

ג סמג עשין רמ:

ד מו"י פט"ז מהל' טומאת

אוכלים הל' ט:

מח:

עין משפט נר מצוה

א טוש"ע יו"ד סי' שעד סעי' א:

ב מו"י פג' מהל' אבל הל' ח:

ג טוש"ע יו"ד סי' שעד סעי' א:

ד מו"י פג' מהל' אבל הל' ח:

וַעַד שְׁלֹא יֵאָמֶר יֵשׁ לִי בַּדִּין נֶאֱמָרוּ פְּלִלוֹת בַּכ"ג על כּל נִפְשֹׁת מֵת לֹא יֵבֹא וְנֶאֱמַר

כהן גדול פרק שביעי נזיר

וּמֵה ת"ל אֲבִיו שָׂאֵם אֶתָּה אוֹמֵר מִן הַכֵּל הָיִיתִי אוֹמֵר לָךְ עַד שְׂאֵתָה דָן כּו' אוֹ כִּלְךָ

הָא מַה תִּלְמוּד לוֹמַר "לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ", לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ הוּא דְלֹא מִיִּטְמֵא, אָבֵל מִיִּטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה. עַד שְׁלֹא יֵאָמֶר יֵשׁ לִי בַּדִּין: נֶאֱמָרוּ פְּלִלוֹת בִּכְהֵן גָּדוֹל, וְנֶאֱמָרוּ פְּלִלוֹת בְּנָזִיר. מַה פְּלִלוֹת הָאֲמִוּוֹת בִּכְהֵן גָּדוֹל — לְאָבִיו אֵינוֹ מִיִּטְמֵא, אָבֵל מִיִּטְמֵא לָמֵת מִצָּוָה, אִף פְּלִלוֹת הָאֲמִוּוֹת בְּנָזִיר — לְאָבִיו אֵינוֹ מִיִּטְמֵא, אָבֵל מִיִּטְמֵא לָמֵת מִצָּוָה. אוֹ כִּלְךָ לְדָרָה זוֹ: נֶאֱמָרוּ פְּלִלוֹת בִּכְהֵן הַדִּיּוֹט, וְנֶאֱמָרוּ פְּלִלוֹת בְּנָזִיר. מַה פְּלִלוֹת הָאֲמִוּוֹת בִּכְהֵן הַדִּיּוֹט — מִיִּטְמֵא לְאָבִיו, אִף פְּלִלוֹת הָאֲמִוּוֹת בְּנָזִיר — מִיִּטְמֵא לְאָבִיו. תִּלְמוּד לוֹמַר: "לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמְאוּ", הָא לָמֵת מִצָּוָה מִיִּטְמֵא. הָא מִיבְעִי לִיהּ לוֹמַר שְׂאִין מִיִּטְמֵא לְאָבִיו? אָלֵא: "לְאָבִיו" — לוֹמַר שְׂאִין מִיִּטְמֵא לְאָבִיו. "לְאִחִיו" אֵינוֹ מִיִּטְמֵא — הָא לָמֵת מִצָּוָה מִיִּטְמֵא. "וּלְאִמּוֹ" — לְגִזְרָה שְׁוֶה, לְכַדְרֵבִי.^[א]וּלְאִחּוֹתוֹ", לְכַדְתַּנְיָא. דְתַנְיָא: "לְאִחּוֹתוֹ" מַה תִּלְמוּד לוֹמַר? ^[ב]הָרִי שֶׁהֵלַךְ לִשְׁחוּט אֶת הַסֶּחַו וּלְמוֹל אֶת בְּנוֹ, וְשָׁמַע שְׁמֵת לוֹ מֵת — יָכוֹל יִטְמְא? אָמַרְתָּ: "לֹא יִטְמְא". "יָכוֹל לֹא יִטְמֵא לָמֵת מִצָּוָה, תִּלְמוּד לוֹמַר: "לְאִחּוֹתוֹ" — לְאִחּוֹתוֹ הוּא דְאֵינוֹ מִיִּטְמֵא, הָא לָמֵת מִצָּוָה — מִיִּטְמֵא. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר: "נִפְשׁוֹת" — אֵלּוּ הֶרְחֹקִין, "מֵת" — אֵלּוּ הֶקְרוּבִין, "לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ" אֵינוֹ מִיִּטְמֵא, אָבֵל מִיִּטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה. "לְאִחִיו" — שְׂאֵם הֵיךְ כֵּהֵן גָּדוֹל וְהוּא נָזִיר, לְאִחִיו אֵינוֹ מִיִּטְמֵא, אָבֵל מִיִּטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה. "לְאִחּוֹתוֹ", כְּדֵתַנְיָא: הָרִי שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לִשְׁחוּט אֶת הַסֶּחַו וּלְמוֹל אֶת בְּנוֹ כּו'. וּלְרַבִּי עֲקִיבָא, גִּזְרָה שְׁוֶה דְרַבִּי, מְנַלִּיהּ? אָמַר לֵה: כִּינּוּ דְאָמַר מָר אִם הֵיךְ כֵּהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר, לְאִחִיו אֵינוֹ מִיִּטְמֵא, אָבֵל מִיִּטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה — מַה לִּי נָזִיר וְכֵהֵן גָּדוֹל. וּלְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל, כֵּהֵן גָּדוֹל וְהוּא נָזִיר מְנַלִּיהּ? כִּינּוּ דְשָׂרָא רַחֲמַנָא חַד לָאו גָבִי מֵת מִצָּוָה — מַה לִּי חַד לָאו, מַה לִּי תַרְיִן לְאוּיִן. "אִחּוֹתוֹ" לְמַה לִּי? סֵלְקָא דַּעֲתָהּ אָמִינָא כִּי שָׂרָא רַחֲמַנָא לָמֵת מִצָּוָה — נָזִיר וְכֵהֵן, דְאִיסוּר לְאוּיִ הוּא. אָבֵל מִיֵּלָה וּפִסְחָ, דְכָרַת — לֹא יִטְמֵא לָמֵת מִצָּוָה, קָא מִשְׁמַע לָן.

וּלְרַבִּי

מִטְמֵא אָבֵל מִטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה וְכַתִּיב בַּהּ בַּכ"ג וְנָזִיר לֹא יִטְמֵא לֶהֱם בְּמֵתָם אָבֵל מִטְמֵא בְּנִגְעָם וּבְזִיבָתָם: מַה לִּי כ"ג לְחוּזִיָּה מַה לִּי כ"ג כְּשֵׁהוּא נָזִיר דְּמִטְמֵא בְּנִגְעוֹ וּבְזִיבָתוֹ עַל אָבִיו כ"ש דכ"ג לְחוּזִיָּה חֲסֵר לְטִמָּא בְּנִגְעָם וּבְזִיבָתָם: מַה לִּי חַד לָאו מַה לִּי תַרִּי לְאוּיִן דְּכִינּוּ דְּמִשְׁתַּרִּי לִיהּ לְגַבִּי מֵת מִצָּוָה חַד לָאו אֲשַׁתְּרִי לִיהּ נָמִי בְּתַרִּי לְאוּיִ כִּנּוּן כ"ג וְנָזִיר: וְנִלְאִחוּתוֹ לְמַה לִּי כְלוּמָר א"כ דְלַר' יִשְׁמַעְאֵל נִפְקָא לֵה כ"ג וְנָזִיר מִשְׁוִם מַה לִּי חַד לָאו מַה לִּי תַרִּי לְאוּיִ חֲחוּתוֹ לְמַה לִּי לְמִשְׁרִי פִסְחָ וּמִיֵּלָה אֲפַתִּי אֲצַטְרִיקָא וְנִלְאִחוּתוֹ ס"ד כו':

מִטְמֵא אָבֵל מִטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה וְכַתִּיב בַּהּ בַּכ"ג וְנָזִיר לֹא יִטְמֵא לֶהֱם בְּמֵתָם אָבֵל מִטְמֵא בְּנִגְעָם וּבְזִיבָתָם: מַה לִּי כ"ג לְחוּזִיָּה מַה לִּי כ"ג כְּשֵׁהוּא נָזִיר דְּמִטְמֵא בְּנִגְעוֹ וּבְזִיבָתוֹ עַל אָבִיו כ"ש דכ"ג לְחוּזִיָּה חֲסֵר לְטִמָּא בְּנִגְעָם וּבְזִיבָתָם: מַה לִּי חַד לָאו מַה לִּי תַרִּי לְאוּיִן דְּכִינּוּ דְּמִשְׁתַּרִּי לִיהּ לְגַבִּי מֵת מִצָּוָה חַד לָאו אֲשַׁתְּרִי לִיהּ נָמִי בְּתַרִּי לְאוּיִ כִּנּוּן כ"ג וְנָזִיר: וְנִלְאִחוּתוֹ לְמַה לִּי כְלוּמָר א"כ דְלַר' יִשְׁמַעְאֵל נִפְקָא לֵה כ"ג וְנָזִיר מִשְׁוִם מַה לִּי חַד לָאו מַה לִּי תַרִּי לְאוּיִ חֲחוּתוֹ לְמַה לִּי לְמִשְׁרִי פִסְחָ וּמִיֵּלָה אֲפַתִּי אֲצַטְרִיקָא וְנִלְאִחוּתוֹ ס"ד כו':

מִטְמֵא אָבֵל מִטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה וְכַתִּיב בַּהּ בַּכ"ג וְנָזִיר לֹא יִטְמֵא לֶהֱם בְּמֵתָם אָבֵל מִטְמֵא בְּנִגְעָם וּבְזִיבָתָם: מַה לִּי כ"ג לְחוּזִיָּה מַה לִּי כ"ג כְּשֵׁהוּא נָזִיר דְּמִטְמֵא בְּנִגְעוֹ וּבְזִיבָתוֹ עַל אָבִיו כ"ש דכ"ג לְחוּזִיָּה חֲסֵר לְטִמָּא בְּנִגְעָם וּבְזִיבָתָם: מַה לִּי חַד לָאו מַה לִּי תַרִּי לְאוּיִן דְּכִינּוּ דְּמִשְׁתַּרִּי לִיהּ לְגַבִּי מֵת מִצָּוָה חַד לָאו אֲשַׁתְּרִי לִיהּ נָמִי בְּתַרִּי לְאוּיִ כִּנּוּן כ"ג וְנָזִיר: וְנִלְאִחוּתוֹ לְמַה לִּי כְלוּמָר א"כ דְלַר' יִשְׁמַעְאֵל נִפְקָא לֵה כ"ג וְנָזִיר מִשְׁוִם מַה לִּי חַד לָאו מַה לִּי תַרִּי לְאוּיִ חֲחוּתוֹ לְמַה לִּי לְמִשְׁרִי פִסְחָ וּמִיֵּלָה אֲפַתִּי אֲצַטְרִיקָא וְנִלְאִחוּתוֹ ס"ד כו':

מסורת הש"ס

א יבחים ק; מגילה ג;

ב סנהדרין לה; ברכות יט;

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ולאחותו וכו' למדיו ומשיביו. לפנינו הגירסא שם בנדה דר"י ס"ל למדיו ואין משיביו:

תורה אור השלם

לאביו ולאמו לאחיו ולאחותו לא-ישקא להם במתם כי נזר אלהיו על-ראשו [במדבר ו, ז]

כל-ימי חייו ליתנה על-נפש מת לא יבא [במדבר ו, ו]

ועל כל-נפשת מת לא יבא לאביו ולאמו לא ישקא [ויקרא כא, יא] ויאמר יהוה אל-משה אומר אל-הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא-ישקא בעמיו [ויקרא כא, א]

כי אם-לשארו תקרב אליו אמו ולאביו ולבתו ולבתו [ויקרא כא, ב]

דְּסִבְרָא הוּא לְאוֹקִמַה קִרָּא קִמָּא בְּרַחוּקִים וּמֵת הַכְּתִיב אַחֲרֵי כּוּ מֵיַתַּר לֹאסְרוֹן אִף בְּקִרְוִים דְּסִבְרִיא לִיהּ לִר"ע דְּאִפִּילוּ לֹא כְּתִיב מֵת בְּנִפְשָׁ לִיבָא לְמַטְעִי לְאוֹקִמִי בְּבִהְמָה אִי מִשְׁוִם דְּרָשָׁא דָּלָא יֵבֹא דְּמִטְמֵא בִּהְאֵל מִשְׁמַע אִי מִשְׁוִם דַּע"ג דְּלִאֲקִרִי נִפְשָׁ בִּהְמָה נִפְשָׁ סִתְמָא לֹא אֲקִרִי וְעוֹד דָּלָא מְצִינּוּ בִּהְמָה מַזְכֵּרַת גָּבִי טַמְאָה רַק בְּלִשׁוֹן גְּבֻלָּה: **לְאָבִיו** וּלְאִמּוֹ לֹא מִטְמֵא אָבֵל מִטְמֵא הוּא לָמֵת מִצָּוָה לְקַמֵּן חַעבִיד צְרִיכּוּתָא בִּין אָבִיו וּבִין אִמוֹ וּצְרִיכִי תַרְנוּיָהוּ לְמַכְתֵּב לְמַעוּטִי מֵת מִצָּוָה לְאִחִיו שָׂאֵם הֵיךְ כֵּהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר מִצָּוָה לָמֵת מִצָּוָה דְּכֵהֵן הָדִיּוֹט דְּכֵהֵן הָדִיּוֹט מִטְמֵא לְקִרְוִים דִּין הוּא דְּטַפְינָא דְּכֵהֵן דְּמִפְּינָא בְּכֵהֵן הָדִיּוֹט דְּקַדְשֵׁתוֹ קַדְשֵׁת עוֹלָם חֵינוּ מַעֲלָה וּמוֹרִיד לְגַבִּי מֵת מִצָּוָה וְלֹא אֲצַטְרִיךְ קִרָּא [אֵלֶּל] לְכַהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר: **וְלְאִחּוֹתוֹ** כְּדֵתַנְיָא וְכו' ור"ע ג"ש דְרַבִּי מָנָא לֵה פ"י דְּהָא לִיבָא הַפְּנִיָּה כָּלָל דְּהִנְהוּ פְּרָטִי דְּנָזִיר דְּרָשִׁי לְכוּלָּהוּ וְנִלְאָבִיו וְנִלְאִמוֹ דכ"ג נָמִי (כְּדִאֲמַרְיִן) דְּאֲצַטְרִיכוֹ לָמֵת מִצָּוָה תַרְנוּיָהוּ כִּי הִיכִי דְצְרִיכִי תַרְנוּיָהוּ בְּנָזִיר לָמֵת מִצָּוָה וּמִשְׁעִי בִּין דְאִמַר מַר הֵנוּ ר"ע לְאִחִיו דְאִם הֵיךְ כֵּהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר מִצָּוָה לָמֵת מִצָּוָה וְכו"ש וְנִפְי' נָזִיר מִטְמֵא לָמֵת מִצָּוָה וְכו"ש כ"ג גְּרִיזָא וּמַהֲסָתָא מֵיַתַּר לָן אָבִיו וְאָבִיו ככ"ג לְגִזְרָה שְׁוֶה וְצִיךְ לְמַכְתֵּב שְׁטִיָּסָם אָבִיו וְאִמוֹ ככ"ג כְּדַעבִיד לְקַמֵּן צְרִיכּוּתָא בְּנָזִיר לִר"ע מֵאָבִיו וְאִמוֹ דְּנָזִיר ה"נ בְּעִי לְמַעבַד צְרִיכּוּתָא מֵאָבִיו וְאִמוֹ דכ"ג וּא' וְאֲפַתִּי חֵינוּ מַפְנֶה אֵלֶּל מַצַּח כ"ג דְּאֵלּוּ בְּנָזִיר צִיךְ לָמֵת מִצָּוָה וי"ל דְּסִבְרִיא לִיהּ לִר"ע מְפַנֶּה מַצַּח אָחַד לְמַדִּין וְאִין מִשִּׁיבִין אָבֵל לִר' יִשְׁמַעְאֵל לְעִיל נִדְּאִי צִיךְ לְהַפְּנוּתָן מִשְׁנֵי צַדִּין דְּאִיחִי לְטַעֲמָה בְּפִרְקָה הַמְּפֹלֶת (וְגַדָּה כב): דְּסִבְרִיא לֵה לְמַדִּין וּמִשִּׁיבִין כְּדַפְרָש' לְעִיל: **וְלַר'** יִשְׁמַעְאֵל כ"ג וְהוּא נָזִיר מָנָא לֵה הִיכָא דְאִית בַּהּ שְׁטִי קַדְשֵׁת דְּלְגִזְרִיָּה לֹא אֵיַתַּר לְאִחִיו דְּנָזִיר לִכ"ג כְּשֵׁהוּא נָזִיר בִּין דְּלִית לִיהּ מֵת אִלּוּ הַקְרוּבִין א"כ אֲצַטְרִיךְ אָבִיו לְגוּפָה לְאִשְׁמוּשֵׁינן אִפִּילוּ לְקִרְוִבִין לֹא יִטְמֵא וְלִאִמוֹ לְגִזְרָה שְׁוֶה וְלִאִחִיו לְמִשְׁרִי מֵת מִצָּוָה וְנִלְאִחוּתוֹ כְּדֵתַנְיָא וּמִשְׁנֵי בִּין דְּשַׁרִּי רַחֲמַנָא חַד לָאו בְּמֵת מִצָּוָה בְּנָזִיר לְחוּזִיָּה אוֹ ככ"ג לְחוּזִיָּה מַה לִּי חַד לָאו מַה לִּי תַרִּי לְאוּיִן ה"נ אֲצַטְרִיךְ קִרָּא מֵיַתַּר דְּאִחוּתוֹ שְׁדִּיחָה מ"מ עֲשֵׂה דְּפִסְחָ וּמִיֵּלָה אַע"ג שְׁנֵשׁ בְּהֵן כְּרַת אֵלֶּל לְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל דִּאִין לֹא חִלּוּק בְּכָרַת וּמִשְׁנֵי דְּבִהָא נִדְּאִי מוֹזֵה רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל דַּס"ד"א כִּי שָׂרָא רַחֲמַנָא לָמֵת מִצָּוָה נָזִיר וְכֵהֵן דְּחַד לָאו הוּא כְלוּמַר לִית בַּהּ כְּרַת אָבֵל פִּסְחָ וּמִיֵּלָה דְּכָרַת לֹא יִטְמֵא לָמֵת מִצָּוָה קַמ"ל אֲחוּתוֹ:

מזט:

	עין משפט גר מצוה
---------------------------------------	-----------------------------

א סמג עשין קכז:

ב מו"י פז' מהל' נזירות הל' ב:

ג מו"י פז' מהל' נזירות הל' א:

ד מו"י פז' מהל' נזירות הל' ה:

ה מו"י פז' מהל' נזירות הל' ג:

עַל כָּל לְאַפּוֹקִי רְחוּקִים הֵנָּה לְאַפּוֹקִי הַיּוֹ פֿרעגאָ פֿמו נפקא לֵה מֵהָאִי קרָא מִשְׁמַע דְּמַעַל כּל לְחוּזִיָּה דְרִישׁ רְחוּקִים מִדָּרַשׁ בְּסֻמּוֹן נִפְשׁוֹת לְרַב־עִיַּת דָּם הִבָּאָה מִשְׁנֵי מִתִּים וְדַחַק הוּא דֵּהָא גַבִּי נָזִיר נָמִי כְּתִיב עַל כָּל נֶפֶשׁ וְאִפִּ"ה לֹא דְרִישׁ מִנֵּה רְחוּקִים כִּי אִם מִנֶּפֶשׁ לִכְּ נִרְאֶה דֵּהֲכֹא נָמִי דְרִישׁ רְחוּקִים מַעַל כָּל נִפְשׁוֹת וּמ"מ דְרִישׁ נָמִי מִנֵּה רַב־עִיַּת דָּם מִשְׁנֵי מִתִּים מִדְּכַתִּיב נִפְשׁוֹת לְשׁוֹן רַבִּים וְלֹא נֶפֶשׁ וַיֵּשׁ לְתַמָּה לְמָה לִּיה לִר"ע גַּבִּי כ"ג קרָא דְרְחוּקִים תַּפּוּק לֵה מִק"ו מִכֵּהֶן דְּהֵינּוּ כְּמוֹ לִנְהָא דְרִישׁ פֿרָקִין אוּ מִשׁוּם אִסּוּר שְׂהִיָּה עָלָיו בְּהִיוּטוּתוֹ לְהִיכֹא אֵלז כְּדַפְרִשִׁית לְעִיל דְּזֶה עֲקֵר הַטַּעַם לְעִיל וּפ"י בְּתוּם' לַעֲבֹר עָלָיו בִּשְׁנֵי לֹאויִן וְתַמָּה קֶצֶת דֵּהש"ס לֹא הִפְּרִירו כָּלל וְנִרְיָךְ עֵיין לְשׁוֹן מֵהר"ף: **מִתְּנִי'** עַל אֱלוּ טֻמְאוֹת הַנָּזִיר מְגַלַּח עַל הַמַּת וְעַל כּוּזִת מִן הַמַּת בֵּין בְּמַשָּׂא בֵּין בְּאִהֶל וּמִפְּרָשׁ בְּגֻמָּרָא דִּהֲסַתָּא עַל כּוּזִת מִן הַמַּת מְנַלַּח עַל מַת שָׁלֵם לֹא כ"ט: **נִצָּחַל** מוּהֶל מִן הַמַּת בְּדַמְפְּרָשׁ בְּגַמ': **וְעַל** מָלֵא תִרְוֹד רָקֵב רַקְבִּין וְעַפְרֹרִית הִבָּא מִן הַמַּת וּבְגֻמָּרָא מִפְּרָשׁ שַׁעוּרָא. תִּרְוֹד כִּף: **וְעַל**

עַל כָּל לְאַפּוֹקִי רְחוּקִים דָּלֹא לְטַמֵּא: מַת לְאַפּוֹקִי קְרוּבִים: נִפְשׁוֹת שָׂאִם וְיֹאֲת

”עַל כָּל” ⁽ⁿ⁾ **— לְאַפּוֹקִי רְחוּקִים, ”מַת” — לְאַפּוֹקִי קְרוּבִים, ”נִפְשׁוֹת” — לְאַפּוֹקִי רַב־עִיַּת דָּם שְׂיִצָּא מִשְׁנֵי מִתִּים, שְׁמֻטָּמֵא בְּאִהֶל, שְׁנַאָמֵר: ”עַל כָּל נִפְשׁוֹת מַת לֹא יָבֵא”.** ^(b)**מִתְנִי** עַל אֱלוּ טוּמְאוֹת הַנָּזִיר מְגַלַּח: עַל הַמַּת, וְעַל כּוּזִת מִן הַמַּת, וְעַל כּוּזִת נִצָּחַל, וְעַל מָלֵא תִרְוֹד רָקֵב. עַל הַשְּׂדָרָה, וְעַל הַגּוּלְגּוּלִת, וְעַל אֲבָר מִן הַמַּת, וְעַל אֲבָר מִן הַחֵי שְׂיִשׁ עָלָיו בְּשׂוֹר פְּרָאוּי, וְעַל חֲצִי קֵב עֲצָמוֹת, וְעַל חֲצִי לוּג דָּם. וְעַל מַגְעָן וְעַל מִשְׁאָן וְעַל אֲהִילָן. וְעַל עֲצָם כְּשַׁעוּרָה עַל מַגְעוֹ וְעַל מִשְׁאֹו. ^(g)עַל אֱלוּ הַנָּזִיר מְגַלַּח, וּמִזֵּה בְּשָׁלִישִׁי וּבִשְׁבִיעִי וְסוּתֵר אֶת הַקּוּדְמִין, וְאֵינּוּ מִתְחִיל לְמִנּוֹת אֶלֶּא עַד שְׂיִטְהֵר וּמִבִּיא אֶת קָרְבָּנוֹתָיו. ^(r)**גָּמִי' תִּנּוּ רַבָּנּוּ:** אַחֵר פְּטִירְתּוֹ שָׁל רַבִּי מֵאִיר אָמֵר לָהֶן רַבִּי יְהוּדָה לְתַלְמִידָיו: אֵל יִכְנָסוּ תַלְמִידֵי רַבִּי מֵאִיר לְכָאן, מִפְּנֵי שְׁקִנְתָּרְנִין הֵן, וְלֹא לְלָמוּד תּוֹרָה הֵן בָּאִין, אֶלֶּא לְקַפְחָנִי בַּהֲלָכוֹת הֵן בָּאִין. דָּחַק סוּמְכוּס וְנִכְנָס. אָמֵר לָהֶם, כִּף שְׁנָה לִי רַבִּי מֵאִיר: עַל אֱלוּ טוּמְאוֹת הַנָּזִיר מְגַלַּח: עַל הַמַּת, וְעַל כּוּזִת מִן הַמַּת. כָּעַם רַבִּי יְהוּדָה וְאָמֵר לָהֶן, לֹא כִּף אֲמַרְתִּי לָכֶם: אֵל יִכְנָסוּ תַלְמִידֵי רַבִּי מֵאִיר לְכָאן, מִפְּנֵי שְׁקִנְתָּרְנִין הֵן? עַל כּוּזִת מִן הַמַּת מְגַלַּח — עַל הַמַּת לֹא כָּל שְׂכּוֹן?!

אָמֵר

רַב־עִיַּת דָּם מִב' מִתִּים וְאֵינּוּ מְטַמֵּא לָהֶם: מִתְנִי' וְנָחַל מִפְּרָשׁ בְּגֻמָּרָא: וְעַל אֲבָר מִן הַחֵי וְעַל אֲבָר מִן הַמַּת שְׂיִשׁ עָלִיהֶם בְּשׂוֹר בְּרַחוּי דְּהֵינּוּ כְּדִי שְׂיִכּוּל לְחִיּוֹת וּלְהַבְרִיא אִף עַל פִּי שָׂאִין עָלֵיהֶן בְּשׂוֹר כּוּזִת: חֲצִי לִג דָּם שְׁנֵי רַב־עִיַּיּוֹת: עַל עֲצָם כְּשַׁעוּרָה עַל מַגְעוֹ וְעַל מִשְׁאֹו אֲבָל לֹא עַל אֲהִילָן: לְקַפְחָנִי לְנִנְחִנִּי: כָּעַם רַבִּי יְהוּדָה וְאָמֵר זֶו וְאֵינּוּ מַשְׁנֶה:

א סנהדרין ד.; לעיל לח.; חולין עב.
ב לקמן נב.; אוצר מדרשים פרקי רבינו הקדוש; אוצר מדרשים חופת אליהו שבע חופות או חופת אליהו כז; לקמן נג;; תוספתא עבודה זרה; חולין פט;; בראשית רבה; משנה אהלות; חולין ק:
ג לקמן נד.; משנה נזיר
ד קידושין נב:
גליון הש"ס

תוס' ד"ה על כל. גבי נזיר נמי כתיב על כל נפש. בנוזיר לא כתיב כל ע' א"מ:

ועל כל-נפשׁת מות לא יבא לאביו ולאמו לא יטקאו [ויקרא כא, יא]
הוא יתחטא-בו ביום השלישי וביום השביעי יטקור ואם-לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטקור [במדבר יט, יב]

מסורת הש"ס
א חולין כב. ב משנה מכשירין
תורה אור השלם

לא תאכלו קל־גבלה לגר אשר־בשעריך תתננה וְאָכְלָה או סכר לנכרי כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך לא־תבשל גדי בחלב אמו [דברים יד, כא]

ואנשי־קדש תהיוּן לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לקלב תשלקוּן אותו [שמות כב, יז]

וַעֲדִין יאמר על אֶבֶר מַמְנוּ מַנְלַח וּבִלְבַד שִׁיחַא עליו בֶּשֶׂר פְּרָאִי ואע"פ שְׁאִין עליו כּוֹזֵית בֶּשֶׂר על מת כֵּלוּ לא כ"ש: כי אֶמֶר ר"מ דַּעַל מת מַנְלַח כי הֵהִיא דְאֶמֶר ר' יוחנן לא נַצְרְכָה אֵלָא לְנַפֵּל כּוֹי וּבְמִס' חֲלִין קָאִי וּה"נ בְּנַפֵּל שְׁלֹא נִתְקַשְׁרוּ אֲבָרָיו בְּגִידִין וְכֵּה יִפֵּה אֶמֶר ר"מ דְּמַטְמָא ואע"פ שְׁאִין עליו בֶּשֶׂר: וְקָבֵא אֶמֶר כי אֶמֶר ר"מ בְּרוּב בְּגִינּוּ שֶׁל מת או בְּרוּב מַנְיֵנוּ שְׁאִין עֲלֵיהֶן כּוֹזֵית בֶּשֶׂר וְאִין בִּין כֵּלוּ רַבַּע הֶקֶב עַצְמוֹת דֹּאע"ג דְּבַעֲלָמָא לֹא הֵי חֲשִׁיב לַעֲגִין טַמְאָתָא אֶחָל אא"כ שִׁיחַא בְּהֶן רַבַּע עַצְמוֹת גַּבִי גִזִיר הֵי חֲשׁוֹב כַּמַּת שְׁלֵם הוֹאִיל דְאִית בַּה רַב בְּגִינּוּ או רַב מַנְיֵנוּ שְׁהוּא מַטְמָא עֲלִיו וּמַנְלַח עֲלֵיהֶם: שְׁקִרַשׁ שְׁנִמוּח וְאח"כ קִרַּשׁ: וּמוֹהֵל שְׁהִרְתִּיחַ שְׁנִצַּא מִבֶּשֶׂר הַמַּת בְּמִין מִיִּס וְהִרְתִּיחַ לִקְרַשׁ ע"י רְתִיחוּת שְׁהִרְתִּיחַ דְּכָל הֵי נֶצַל בְּבֶשֶׂר הַמַּת דְּמִי וְגִזִיר מַנְלַח עֲלֵיו: נֶצַל לִשׁוֹן הַפֶּרֶשׁ כִּמּוֹ וַיֵּצֵל לְלֵהִים (בְּרַחֲשִׁית לא): הִיכִי דְמִי אֵילִימָא דְלֹא יִדְעִינוּ אִי הֵהִיא מַשְׁקָה דְקִרַּשׁ הֵי מִן הַמַּת כְּלוּמַר דִּידְעִינוּ וְזִדְאִי דְלֹא מַמַּת הוּא: כִּי קִרַּשׁ אֲמַאי מַטְמָא הֵא יִדְעִי דְלֹא מַמַּת הוּא: וְאִי מִן הַמַּת הוּא בְּזִדְאִי לִפְלוּ לא קִרַּשׁ אֲמַאי לא מַטְמָא: א"ר יִרְמְיָה בְּסֻתָּם כְּלוּמַר סַפּוּקִי מִסַּפְקָא לֵן אִי דְמַת הֵי אִי לא הִלֵּכְךָ אִי קִרַּשׁ וְזִדְאִי מַנּוּפֵה שֶׁל מַת הוּא וְלֹא כִיחוּ וַיִּנְיֵעוּ וְאִי לא קִרַּשׁ דְלִמָּא כִיחוּ וַיִּנְיֵעוּ הוּא דְהֵא לִיפָא כִיחוּ וַיִּנְיֵעוּ בַּמַּת טַמָּא דְכָל הַמַּשְׁקִים הַיּוֹצִאים מַמַּת טַהוֹרִין חוּץ מִן הַסֵּם: כִּי גְמִירִי דִנְצַל מַטְמָא הֵהוּא דְחָמִי מֵאֲדָם אֲכָל לֹא דְחָמִי מִבְּהֵמָה לא אַצְטְרִיךְ לִיה לִמְבַעֵי אִית לֵה נֶצַל או לא אֲלַבָּא

עֲדִין וְכֹול לְהַקְשׁוֹת וְלוּמַר על אֶבֶר מַמְנוּ מַנְלַח כְּדַתְנָן כְּמַתְנִיתָן וּמִנְרִי דְאִפְּלוּ אִין עֲלִיו כּוֹזֵית בֶּשֶׂר

כהן גדול פרק שביעי נזיר

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: יֹאמְרוּ מֵאִיר שְׂכַב, יְהוּדָה כָּעֵס, יוֹסִי שָׁתַק — תוֹרָה מַה תְּהֵא עֲלֶיהָ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי: לֹא נִצְרָכָה אֶלָּא לְמַת שְׁאִין עֲלִיו כּוֹזֵית בֶּשֶׂר. וַעֲדִין יֹאמַר: עַל אֶבֶר מַמְנוּ מַגְלַח, עַל כּוּלוֹ לֹא כָּל שְׂכַז? אֶלָּא, כְּדֹאמַר רַבִּי יוֹחָנָן: לֹא נִצְרָכָה אֶלָּא לְנַפֵּל שְׁלֹא נִתְקַשְׁרוּ אֲבָרָיו בְּגִידִין. הֵכָא נִמִּי: בְּנַפֵּל שְׁלֹא נִתְקַשְׁרוּ אֲבָרָיו בְּגִידִין. "רַבָּא אָמַר: לֹא נִצְרָכָה אֶלָּא לְרוּב בְּנִינּוּ וְלְרוּב מַנְיֵינוּ, שְׁאִין בְּהֶן רוּבַע עַצְמוֹת. "עַל כּוֹזֵית מַת וְעַל כּוֹזֵית נֶצַל. וְאִיזְהוּ נֶצַל — בֶּשֶׂר הַמַּת שְׁקִרַשׁ, וּמוֹהֵל שְׁהִרְתִּיחַ. הִיכִי דְמִי? אֵילִימָא דְלֹא יִדְעִינוּ דְדִידִיָּה הוּא, כִּי קִרַּשׁ מֵאִי הֵי? אֶלָּא דִידְעִינוּ דְדִידִיָּה הוּא, אֲרַף עַל גַּב דְלֹא קִרַּשׁ! 'אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה: בְּסֻתָּם. אִי קִרַּשׁ — מוֹהֵל הוּא, לֹא קִרַּשׁ — דְלִמָּא כִיחוּ וַיִּנְיֵעוּ הוּא. ^[כ]בָּעָא מִינַיָּה אַבְיִי מְרַבָּה: יֵשׁ נֶצַל לְבַהֲמָה או אִין נֶצַל לְבַהֲמָה? מִי אֲמַרִינּוּ גְמִירִי נֶצַל דְאִתִּי מֵאֲדָם, אֲכָל דְאִתִּי מִבְּהֵמָה — לֹא. או דְלִמָּא לֹא שְׁנָא? הֵנִיחָא לְמֵאן דְאָמַר טוּמְאָה חֲמוּרָה עַד לְגֵר, וְטוּמְאָה קַלָּה עַד לְכָלֵב — שְׂפִיר. ^[כ]אֶלָּא לְמֵאן דְאָמַר טוּמְאָה חֲמוּרָה עַד לְכָלֵב, מֵאִי אֵיכָא לְמִימַר? "תָּא שְׁמַע: הַמְּחוּהוּ בְּאוּר — טַמָּא, בַּחֲמָה — טְהוֹר. וְאִי סָלְקָא דַעְתָּךְ עַד לְכָלֵב, אֲפִילוּ בַּחֲמָה נִמִּי! אִימַת מַמְחִי לִיָּה — בְּתַר דְאֶסְרַח בַּחֲמָה, כִּינּוּ דְאֶסְרַח — הֵוָּה לִיָּה עֶפֶר. ^[כ]תַּנּוּ: כָּל הַנְּצוּק — טְהוֹר. י"חוץ מִדְּבַשׁ הַיּוֹפִים וְהַצְּפִיחִית.

בֵּית

כְּדַתְנָן פ"ק דְאֶהֱלוֹת שְׁהֲאֲבָרִים אִין לֵהֶם שְׁעוֹר כָּל שְׂכַן עַל מַת שְׁלֵם וְאִפְתּוּ מֵאִי קִמְשַׁמַּע לָן עַל הַמַּת: אֶלָּא כְּדֹאמַר ר' יוֹחָנָן לֹא נִצְרָכָה אֶלָּא לְנַפֵּל שְׁלֹא נִתְקַשְׁרוּ אֲבָרָיו בְּגִידִין [וְאִית] כּוֹזֵית בֶּשֶׂר וְאֶבֶר מֵאוּתוּ נַפֵּל אִינוּ מַטְמָא בְּאֶחָל כִּינּוּ שְׁאִין כּוֹזֵית בֶּשֶׂר וְגִידִין דְלֹא מִקְרִי אֶבֶר אֵלָּא עַצֵּם וְכֶשֶׁר וְגִידִין וְעַל כָּל הַמַּת מַנְלַח אע"פ שְׁאִין לוּ עֲזִין גִּידִין וְהֵא דְקִקְאֶמַר הֵכָא כְּדֹאמַר ר' יוֹחָנָן פ"י רַבִּינוּ יַצְחָק דְאִמְתְּנִיתָן דְאֶהֱלוֹת אֶמְרָה דְקִתְנִי הַמַּת וְכוּזֵית מִן הַמַּת דְּמַטְמָא בְּאֶחָל מוּקִי לֵה רַבִּי יוֹחָנָן בְּנַפֵּל שְׁלֹא נִתְקַשְׁרוּ אֲבָרָיו בְּגִידִין: **רַבָּא** אָמַר לֹא נִצְרָכָה אֶלָּא לְרוּב בְּנִינּוּ וְלְרוּב מַנְיֵנוּ שְׁאִין בְּהֶם רַבַּע עַצְמוֹת וְהֵינוּ עַל הַמַּת דְקִתְנִי כְּמַתְנִי דְלִיפָא אֶבֶר שְׁלֵם וְלִרְבּוּתָא נִקְטַ שְׁאִין בְּהֶם רַבַּע עַצְמוֹת דְשַׁעוּרָא דְגִזִיר הוּא בְּחֻצִי קַב (אֵלָּא לְכַרְתָּא) דֹּאע"פ שְׁאִין כּוֹזֵית בֶּשֶׂר עַצְמוֹת הוּא מַנְלַח כִּינּוּ כִּשָּׁשׁ כּוֹזֵית בֶּשֶׂר או רַב הַמְנָן אֲכָל אִם אִין כּוֹזֵית בֶּשֶׂר או רַב הַמְנָן אִינוּ מַנְלַח אא"כ יֵשׁ כּוֹזֵית בֶּשֶׂר דְּבִקְרִינִי בְּמַתְנִי דְאִין מַנְלַח עַל אֶחָל רַבַּע עַצְמוֹת וְאִית סַפְרִים גְּדֻרְסִי לֹא נַצְרְכָה אֵלָּא לְשַׁדְרָה וְגִלְגֵּלַת שְׁאִין כּוֹזֵית בֶּשֶׂר עַצְמוֹת וְהִכִּי נִמִּי בְּפִרְקִין לִקְמוֹן (גִזִיר דָף ע. וְסֵם) פְּרִיךְ וְהֵאֶמַר קָבֵא לֹא נַצְרְכָה אֵלָּא לְשַׁדְרָה וְגִלְגֵּלַת שְׁאִין כּוֹזֵית בֶּשֶׂר עַצְמוֹת וְלֹא מַעֲנִי שְׁאֶמַר קָבֵא בְּעֲלָמָא אִם לֹא כֵּאֵן וְלִכְךָ הֵיכִיָּה בְּסַפְרִים כּוֹן וְלֹא גְרָסִי לִיה דְהִיכִי מַעֲנִי לְמִימַר דַּעַל הַמַּת דְּמַתְנִי אִזְרִי בְּשַׁדְרָה וְגִלְגֵּלַת וְהֵא דְקִתְנִי כְּמַתְנִי בְּהִדְיָא וְעַל הַשַּׁדְרָה וְעַל הַגִּלְגֵּלַת לִכְךָ יֵשׁ לְגַרֵם [אֵלָּא] לְרַב בְּגִין דְלֹא תִנְיֹא כְּמַתְנִי בְּפִירוּשׁ וּמֵהֵאִי טַעְמָא נִמִּי נִיחָא אֲמַאי לֹא מִשְׁנִי קָבֵא אִמְתְּנִי דְאֶהֱלוֹת כְּדַמְשַׁנִּי הֵכָא עַל הַמַּת דְקִתְנִי הַסֵּם לְרַב בְּגִינּוּ או לְרַב מַנְיֵנוּ מִשּׁוֹם דְּכַמְתְּנִי דְהִדְיָא עַל רוּב בְּגִין או עַל רַב מַנְן דְּמַטְמָא בְּאֶחָל הִלֵּכְךָ לִיפָא לְפִירוּשֵׁי הַסֵּם עַל הַמַּת אֵלָּא פִר' יוֹחָנָן וּה"כ לִר' יוֹחָנָן תִּנְיֹא וְשִׁיר כְּמַתְנִי רַב בְּגִינּוּ וְרַב מַנְיֵנוּ אִי ס"ל דְּגִזִיר מַנְלַח עֲלֵיהֶו: **ת"ר** אִיזְהוּ נֶצַל בֶּשֶׂר הַמַּת שְׁשַׁרְשׁ כֵּךְ הִיא בְּרִיתָא בֶּשֶׂר הַמַּת שְׁקִרַשׁ שְׁנִמוּח הַבֶּשֶׂר מִתְחַלֵּה וְאח"כ קִרַּשׁ וְכוּן מוֹהֵל שְׁהִרְתִּיחַ מוֹהֵל הַיּוֹצֵא מִן הַמַּת וְהִרְתִּיחוּ בְּאוּר וְהַעֲלֵה רְתִיחוּת הֵינוּ נֶצַל וְכוּזֵית מַטְמָא בְּאֶחָל: **הִיכִי** דְּמִי אִי לֹא יִדְעִי דְדִידִיָּה הוּא כְּלוּמַר שְׁאִין אִנוּ יוֹדְעִים אִם הַמּוֹהֵל הֵהּ מִבֶּשֶׂר הַמַּת שְׁנִמוּח או מִכִּיחוּ וַיִּנְיֵעוּ שְׁהֶן טַהוֹרִים כִּי קִרִּישׁ מֵאִי הֵי הִיכִי מַנְלַח עַל הַסַּפֵּק וְאִי דִידְעִינוּ דְדִידִיָּה הוּא וְאע"ג דְלֹא קִרִּישׁ נִמִּי וּל"ל דְקִרִּישׁ כִּינּוּ דִידְעִינוּ שְׁהוּא מִבֶּשֶׂר הַמַּת: **א"ר** יִרְמְיָה בְּסֻתָּם כְּלוּמַר דִידְעִינוּ דְבֵא מוֹהֵה הַמַּת אֲכָל לֹא יִדְעִינוּ מוֹהֵל זֶה מִבֶּשֶׂר או מִכִּיחוּ קִירַשׁ וְזִדְאִי מוֹהֵל הוּא הֵכָא מִבֶּשֶׂר הַמַּת וְאִי לֹא קִירַשׁ כִּיחוּ וַיִּנְיֵעוּ הוּא וּה"נ יֵשׁ לְפִרְשׁ גַּבִּי הַרְתִּיחַ דְלֹא יִדְעִינוּ וְכִי הַרְתִּיחַ וְהַעֲלֵה רְתִיחוּת וְזִדְאִי מוֹהֵל הֵכָא מִהַמַּת הוּא וְהוּא נֶצַל לֹא הַרְתִּיחַ כִּיחוּ וַיִּנְיֵעוּ הוּא: **י"ש** נֶצַל לְבַהֲמָה כּוֹזֵית מִן הַגְּבֵלָה שְׁקִרַקַב מֵחִלּוּ וְנִמוּחַ מִי מַטְמָא כְּמַנְעַ וּבְמַשָּׁא או לֹאז וְלֹא לַעֲגִין גִּלוּחַ דְּגִזִיר קַבְעִי: **טַמְאָה** חֲמוּרָה הֵינוּ טַמְאָת גְּבִלוֹת לְטוּמָא אֲדָם כְּמַנְעַ וּבְמַשָּׁא: **עַד** לְגֵר עַד שֶׁתַּפְסֵל מִלְּאֲכָל לְגֵר כְּדִרְסִי (דְּבָרִים יד) לְגֵר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וְאֲכָלָה הֲרֵאוּהָ לְגֵר הַרּוּיָה גְבֵלָה לְטוּמָא כְּמַנְעַ וּבְמַשָּׁא וְהֵכָא כִּינּוּ שְׁאִינָה רֵאוּהָ לֹא מַטְמָא וְלִיפָא לְמַבַּעֵי מִיזִי אִי יֵשׁ נֶצַל דְאִפְּלוּ אִם תַּמְצִי לוּמַר דִּישׁ נֶצַל לְבַהֲמָה הֵכָא טַהוּרָה כִּינּוּ דְכַבֵּר נִפְסָלָה מֵאֲכִילַת גֵר: **וְטַמְאָה** קַלָּה פִי שְׂאֵר אֲכָלִין שְׁאִין מַטְמָאִין אֵלָּא כְּפִיצָה לִשְׂאֵר אֲכָלִין וּמַשְׁקִין וּמַטְמָאִין טַמְאָת אֲכָלִין עַד שֶׁיַּפְסְלוּ מֵאֲכִילַת כָּלֵב וּמֵהֵאִי סִימָא לֹא נִפְקָא מִיזִי לִפְגִּיָא דִיזַן אֵלָּא אֲנַב רִישָׁא נְקֻטָּה: **אֶלָּא** לְמ"ד טַמְאָה חֲמוּרָה עַד לְכָלֵב מֵאִי כְּלוּמַר לְדִידִיָּה אִיפָא לְמַבַּעֵי מִי

הֵי שֶׁל בְּהֵמָה חֲשִׁיב כְּבֶשֶׂר גְּבֵלָה וּמַטְמָאָה לֹאֲדָם כְּמַנְעַ וּבְמַשָּׁא שְׁהִי אִפְתּוּ רֵאוּי לְכָלֵב הוּא או לֹא גְמִירִי נֶצַל בְּהֵמָה לְהַחֲשֵׁב כְּבֶשֶׂר וְאע"ג דְרֵאוּי לְכָלֵב עִפְרָא בְּעֲלָמָא הֵי וְאִינוּ מַטְמָא: **ת"ש** הַמְּחוּהוּ בְּאוּר טַמָּא גַּבִי גִבְלוֹת עוֹף טַהוֹר בְּאוּר טַמָּא דְמִשּׁוֹם הִכִּי לֹא נִפְסֵל מִלְּאֲכָל לְכָלֵב כְּדַמְשַׁקְרָא דְדָרָךְ לְהַמְחוּת שְׁמֵן בְּאוּר: **בַּחֲמָה** טְהוֹר דְּכִשְׁנִימוּחַ בַּחֲמָה הוּא מִסְרִיחַ מַחֵם הַשְּׁמֵם וְאִינוּ רֵאוּי לְאֲכִילַת אֲדָם וְלִכְךָ הוּא טַהוֹר וְאִי ס"ד יֵשׁ נֶצַל לְבַהֲמָה וּה"ה לְגִבְלוֹת עוֹף טַהוֹר אֲפִלוּ מַי לְטוּמָא דְאִפְתּוּ רֵאוּי לְכָלֵב אֵלָּא שׁ"מ דְאִין נֶצַל וְלִכְךָ הוּא טַהוֹר אֲכָל בְּאוּר מִיֵּהָא כִּינּוּ שְׁהַמְחוּהוּ בְּנִדְוִים עֲדִיף מַנְצֵל דְלֹא הֵי אֵלָּא כְּשִׁנְרַקַב וְנִמְחָה מַעֲצָמוּ וּמַשְׁנִי אִימַת קָא מְמוּחוּ לְבַתַּר דְקָא מִסְרַח וּבַתַּר דְאֶסְרַח מַכַּח הַחֲמָה מִבְּאִישׁ לְמֹאד דַּה"ל כְּעַפְרָא דְאֵף לְכָלֵב אִינוּ רֵאוּי וְלֹא דְמִי גִבְעָה מִשְׁמַחָה כֵּלֹא חֲמָה וְרֵאוּי אִפְתּוּ לְכָלֵב: **תַּנּוּ הַתָּם** בְּפִרְקָא [חֲמִישִׁי] דְּמַכְשִׁירִין כֵּל הַנְּעוּץ טַהוֹר שָׁאֵם יַצַּק וְעַרְה מַשְׁקִין טַהוֹרִים לְחוּץ מַשְׁקִין מַלְמַעֲלָה לְמַטָּה לֹא נְקוּמָאוּ הַטַּהוֹרִים דְנַעֲזַק אִינוּ חֲבוּר לֹא לְטַמְאָה וְלֹא לְטַהֲרָה: (דף מח:)

הֵי שֶׁל בְּהֵמָה חֲשִׁיב כְּבֶשֶׂר גְּבֵלָה וּמַטְמָאָה לֹאֲדָם כְּמַנְעַ וּבְמַשָּׁא שְׁהִי אִפְתּוּ רֵאוּי לְכָלֵב הוּא או לֹא גְמִירִי נֶצַל בְּהֵמָה לְהַחֲשֵׁב כְּבֶשֶׂר וְאע"ג דְרֵאוּי לְכָלֵב עִפְרָא בְּעֲלָמָא הֵי וְאִינוּ מַטְמָא: **ת"ש** הַמְּחוּהוּ בְּאוּר טַמָּא גַּבִי גִבְלוֹת עוֹף טַהוֹר בְּאוּר טַמָּא דְמִשּׁוֹם הִכִּי לֹא נִפְסֵל מִלְּאֲכָל לְכָלֵב כְּדַמְשַׁקְרָא דְדָרָךְ לְהַמְחוּת שְׁמֵן בְּאוּר: **בַּחֲמָה** טְהוֹר דְּכִשְׁנִימוּחַ בַּחֲמָה הוּא מִסְרִיחַ מַחֵם הַשְּׁמֵם וְאִינוּ רֵאוּי לְאֲכִילַת אֲדָם וְלִכְךָ הוּא טַהוֹר וְאִי ס"ד יֵשׁ נֶצַל לְבַהֲמָה וּה"ה לְגִבְלוֹת עוֹף טַהוֹר אֲפִלוּ מַי לְטוּמָא דְאִפְתּוּ רֵאוּי לְכָלֵב אֵלָּא שׁ"מ דְאִין נֶצַל וְלִכְךָ הוּא טַהוֹר אֲכָל בְּאוּר מִיֵּהָא כִּינּוּ שְׁהַמְחוּהוּ בְּנִדְוִים עֲדִיף מַנְצֵל דְלֹא הֵי אֵלָּא כְּשִׁנְרַקַב וְנִמְחָה מַעֲצָמוּ וּמַשְׁנִי אִימַת קָא מְמוּחוּ לְבַתַּר דְקָא מִסְרַח וּבַתַּר דְאֶסְרַח מַכַּח הַחֲמָה מִבְּאִישׁ לְמֹאד דַּה"ל כְּעַפְרָא דְאֵף לְכָלֵב אִינוּ רֵאוּי וְלֹא דְמִי גִבְעָה מִשְׁמַחָה כֵּלֹא חֲמָה וְרֵאוּי אִפְתּוּ לְכָלֵב: **תַּנּוּ הַתָּם** בְּפִרְקָא [חֲמִישִׁי] דְּמַכְשִׁירִין כֵּל הַנְּעוּץ טַהוֹר שָׁאֵם יַצַּק וְעַרְה מַשְׁקִין טַהוֹרִים לְחוּץ מַשְׁקִין מַלְמַעֲלָה לְמַטָּה לֹא נְקוּמָאוּ הַטַּהוֹרִים דְנַעֲזַק אִינוּ חֲבוּר לֹא לְטַמְאָה וְלֹא לְטַהֲרָה: (דף מח:)

הֵי שֶׁל בְּהֵמָה חֲשִׁיב כְּבֶשֶׂר גְּבֵלָה וּמַטְמָאָה לֹאֲדָם כְּמַנְעַ וּבְמַשָּׁא שְׁהִי אִפְתּוּ רֵאוּי לְכָלֵב הוּא או לֹא גְמִירִי נֶצַל בְּהֵמָה לְהַחֲשֵׁב כְּבֶשֶׂר וְאע"ג דְרֵאוּי לְכָלֵב עִפְרָא בְּעֲלָמָא הֵי וְאִינוּ מַטְמָא: **ת"ש** הַמְּחוּהוּ בְּאוּר טַמָּא גַּבִי גִבְלוֹת עוֹף טַהוֹר בְּאוּר טַמָּא דְמִשּׁוֹם הִכִּי לֹא נִפְסֵל מִלְּאֲכָל לְכָלֵב כְּדַמְשַׁקְרָא דְדָרָךְ לְהַמְחוּת שְׁמֵן בְּאוּר: **בַּחֲמָה** טְהוֹר דְּכִשְׁנִימוּחַ בַּחֲמָה הוּא מִסְרִיחַ מַחֵם הַשְּׁמֵם וְאִינוּ רֵאוּי לְאֲכִילַת אֲדָם וְלִכְךָ הוּא טַהוֹר וְאִי ס"ד יֵשׁ נֶצַל לְבַהֲמָה וּה"ה לְגִבְלוֹת עוֹף טַהוֹר אֲפִלוּ מַי לְטוּמָא דְאִפְתּוּ רֵאוּי לְכָלֵב אֵלָּא שׁ"מ דְאִין נֶצַל וְלִכְךָ הוּא טַהוֹר אֲכָל בְּאוּר מִיֵּהָא כִּינּוּ שְׁהַמְחוּהוּ בְּנִדְוִים עֲדִיף מַנְצֵל דְלֹא הֵי אֵלָּא כְּשִׁנְרַקַב וְנִמְחָה מַעֲצָמוּ וּמַשְׁנִי אִימַת קָא מְמוּחוּ לְבַתַּר דְקָא מִסְרַח וּבַתַּר דְאֶסְרַח מַכַּח הַחֲמָה מִבְּאִישׁ לְמֹאד דַּה"ל כְּעַפְרָא דְאֵף לְכָלֵב אִינוּ רֵאוּי וְלֹא דְמִי גִבְעָה מִשְׁמַחָה כֵּלֹא חֲמָה וְרֵאוּי אִפְתּוּ לְכָלֵב: **תַּנּוּ הַתָּם** בְּפִרְקָא [חֲמִישִׁי] דְּמַכְשִׁירִין כֵּל הַנְּעוּץ טַהוֹר שָׁאֵם יַצַּק וְעַרְה מַשְׁקִין טַהוֹרִים לְחוּץ מַשְׁקִין מַלְמַעֲלָה לְמַטָּה לֹא נְקוּמָאוּ הַטַּהוֹרִים דְנַעֲזַק אִינוּ חֲבוּר לֹא לְטַמְאָה וְלֹא לְטַהֲרָה: (דף מח:)

הֵי שֶׁל בְּהֵמָה חֲשִׁיב כְּבֶשֶׂר גְּבֵלָה וּמַטְמָאָה לֹאֲדָם כְּמַנְעַ וּבְמַשָּׁא שְׁהִי אִפְתּוּ רֵאוּי לְכָלֵב הוּא או לֹא גְמִירִי נֶצַל בְּהֵמָה לְהַחֲשֵׁב כְּבֶשֶׂר וְאע"ג דְרֵאוּי לְכָלֵב עִפְרָא בְּעֲלָמָא הֵי וְאִינוּ מַטְמָא: **ת"ש** הַמְּחוּהוּ בְּאוּר טַמָּא גַּבִי גִבְלו

 עין משפט גור מצוה

א מו"י פז' מהל' טומאת אוכלים הל' ד':

ב מו"י פד' מהל' טומאת מת הל' ו':

ג מו"י פב' מהל' טומאת מת הל' יא':

ד מו"י פג' מהל' טומאת מת הל' ח':

ה מו"י פג' מהל' טומאת מת הל' טו':

ו מו"י פז' מהל' נזירות הל' ב:

בֵּית שְׁמַאי אומרים אף מקפּה שֶׁל גְּרִיסִין שֶׁנִּכְתְּשׁוּ בְּרַחֲסֵים שֶׁל גְּרוֹסוֹת וְשֶׁל פוֹל שְׁלָמִים וְעוֹשֶׂה מֵהֶם תְּבַשִּׁיל כְּמוֹ כֵּן חֲשִׁיב אֲכָל וְהָי חבור מפני שהיא סולקת לאחוריה כְּשֶׁנֶּהפֶךְ הַתְּבַשִּׁיל שֶׁל מקפה ופוסק מלשפך העמוד סולד וחותר לאחוריו מתוך שהתבשיל עב [ואית] בֶּה רִירִי וְהֵם מַחֲבִּירִים הָאֲכָל לְהִיּוֹת יחד: **י"ש** נצוק לאַכְלִין כִּגוֹן הַמָּחָה שֶׁמֶן וְעֵרָהוּ לְתוֹךְ אֲכָלִין טמאים וְלִרְבֶּנּוּ קִמְצֻעִיא לִיה מִי אִמְרִי' אֲנוּן מִשּׁוּם דְּאִית בֶּהוּ רִירִי פֶּרוֹשׁ דְּבִשׁ הַיּוֹפִים וְהַצִּיחִית אִמְרוּ חֲכָמִים דִּהּוּ חֲבוֹר מִשּׁוּם דְּאִית בֶּהוּ רִירִי כִּלְוִי שֶׁהֵן סוֹלְדִים לְאַחֲרֵיהֶם וְאֵע"ג דְּפִלְגִי אִמְקָפָה שֶׁל גְּרִיסִין דְּאִית לֵהוּ רִירִי לֹא חֲשִׁיב לַת"ק וּב"ש סְבָרִי אֵע"ג דְּלִית לֵהוּ כְּלִי הָאִי רִירִי חֲשִׁיבִי לְחֲבֵר הַעֲלִיּוֹן לַתַּחְתּוֹן וְשֶׁאֵר אֲכָלִין לִית בֶּהוּ רִירִי וְהִלָּכָה לֹא שֶׁנֶּה בֶּהוּ נַצּוֹק אוֹ דִּלְמָא טַעֲמָא דַּת"ק מִשּׁוּם דְּסָמִיכִין מִשּׁוּם שֶׁהֵם עֲבִים וְשֶׁאֵר אֲכָלִים גַּמִּי דְּסָמִיכִין אֲכָל לַב"ש לֹא קָא מַבְעִיא לֶה דַּמְדַּקְאִמֵּר מִפְּנֵי שֶׁהֵן סוֹלְדִין לְאַחֲרֵיהֶן אִם בֵּן טַעֲמִיהוּ

מִשּׁוּם רִירִי: **ת"ש** חֲלַב הַמֶּת שֶׁהוּא שְׁלָם פִּי כְּוִיַּת שֶׁלֶם וְהִתִּיבּוּ טַמָּא הִתִּיבּוּ כְּמוֹ חֲתִיבוּ שֶׁהִמָּחֶהוּ בְּאוֹר טַמָּא כְּדַמְעָקְרָא דַּמְעָקְרָא הִיֵּה בּוֹ כְּוִיַּת שֶׁלֶם וְעִדִּין וְשֵׁנו כִּלּוֹ בִּיחַד כְּדַמְפָּרֶשׁ בְּסִמּוֹן אוֹ מִשּׁוּם דְּנַצּוֹק הָי חֲבוֹר הִלָּכָה אֲפִלּוּ כִּי הִתִּיבּוּ אִפִּי' שֶׁאִם לֹא הִיֵּה מִחֲבֵר בִּיחַד [אֵלָּא] ע"י נַצּוֹק וְאִי מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִפְרַד מֵעוֹלָם זֶה מָהֵה כְּדַמְפָּרֶשׁ בִּשְׁנֵיחָא:

הִיֵּה מִפְּרָד פְּרוּרִין שֶׁל חֲלַב הַמֶּת שֶׁלֹּא הִיֵּה מַעֲקָרָא זֵית שֶׁלֶם אֵע"ג דִּהִתִּיבּוּ בְּאוֹר וְנִעֲשֶׂה הַכֹּל חֲתִיכָה אַחַת טַהוֹר כְּדַמְסִיס בְּתוֹסַפ' דְּאִהְלוֹת פֶּרָה רְבִיעִי מִפְּנֵי שֶׁחֲבוֹר אֵלֶם אִינוּ

בֵּית שְׁמַאי אומרים אף מקפּה שֶׁל גְּרִיסִין שֶׁנִּכְתְּשׁוּ בְּרַחֲסֵים שֶׁל גְּרוֹסוֹת וְשֶׁל פוֹל שְׁלָמִים

בֵּית שְׁמַאי אומרים: אף הַמִּקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין וְשֶׁל פוֹל, מִפְּנֵי שֶׁהִיא סוֹלְדַת לְאַחֲרֵיהָ. **"בְּעֵי רַמִּי בַר חֲמָא: יֵשׁ נַצּוֹק לְאוֹכְלִין, אוֹ אִין נַצּוֹק לְאוֹכְלִין. מִי אִמְרִינֵן מִשּׁוּם דְּאִית בֶּהוּ רִירִי, וְהִנֵּי לִית בֶּהוּ רִירִי. אוֹ דִּלְמָא מִשּׁוּם דְּסָמִיכִין הוּא, וְהִכָּא הָא סָמִיכִין? יֹאמֵר רַבָּא, תָּא שְׁמַע: חֲלָב הַמֶּת שֶׁהוּא שְׁלָם וְהִתִּיבּוּ — טַמָּא, הִיֵּה מִפּוֹרֵד וְהִתִּיבּוּ — טָהוֹר. וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּה אִין נַצּוֹק לְאוֹכְלִין, שְׁלָם וְהִתִּיבּוּ גַּמִּי לִיטָהָר! אָמַר רַבִּי זִירָא: אֲנָא וּמַר בְּרִיָּה דְרַבִּינָא תַרְגֵּימָנָא: הִכָּא בְּמַאי עֲסָקִינוּ — כִּגוֹן דְּבִהְדִּי דְּמִרְתַּח לִיָּה, סָלִיק עֲמוּדָא דְנוּרָא לְפּוּמִיָּה דְּמָנָא וְקִרְשׁ, דְּאִיתִיָּה כּוּלָא גַּבִּי הִדְדִּי. אָמַר לִיָּה רַבִּינָא לְרַב אֲשִׁי, תָּא שְׁמַע: בֵּית שְׁמַאי אומרים: אף הַמִּקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין וְשֶׁל פוֹל — מִפְּנֵי שֶׁהֵן סוֹלְדִין לְאַחֲרֵיהֶן. מִיֵּדִי אִירָא? הֵתֵם, מִשּׁוּם דְּסָמִיכִין. הִכָּא, מִשּׁוּם רִירִי. ^(י"ו)וְעַל מָלֵא תַרְוּדָּה רַקֵּב. וְכַמָּה שִׁיעוּרוֹ? חֲזָקִיָּה אָמַר: מָלֵא פִּיסַת הֵיד, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: מָלֵא חֲפָנָיו. תַּנּוּ: מָלֵא תַרְוּדָּה רַקֵּב שְׁאֲמָרוּ, יִשְׁנֵן מַעֲיָקָר אֲצַבְעוֹת וּלְמַעְלָה, דְּבָרִי רַבִּי מַאִיר. וְחֲכָמִים אומרים: מָלֵא חֲפָנָיו. בְּשִׁלְמָא רַבִּי יוֹחָנָן הוּא דְאָמַר כְּרַבָּנּוּ. אֵלָּא חֲזָקִיָּה כְּמַאן? לֹא כְּרַבִּי מַאִיר וְלֹא כְּרַבָּנּוּ! אִמְרִי: מָלֵא פִּיסַת הֵיד וּמָלֵא קִשְׁרֵי אֲצַבְעוֹתָיו לְמַעְלָה — חַד שִׁיעוּרָא הוּא. אָמַר לִיָּה רַב שִׁימִי בַר אֲדָא לְרַב פֶּפְּא: מַמַּאי דְּהָאִי מַקְשְׁרֵי אֲצַבְעוֹתָיו וּלְמַעְלָה לְרֹאשׁ? דִּלְמָא לְמִטָּה מִדִּידִיָּה, דְּהִנּוּה לִיָּה מָלֵא פִּיסַת הֵיד? תִּיקּוּ.**

תַּנּוּ

בש"א אף נַצּוֹק מִקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין פּוֹלִין שֶׁנִּכְתְּשׁוּ בְּמִכְתֵּשׁ וְנִחְלָקוּ

לְשֵׁנִים: **[וְשֶׁל פוֹל]** שֶׁל פּוֹלִין שְׁלָמוֹת: סוֹלְדַת לְאַחֲרֵיהָ שֶׁבִּשְׂעָה שְׁמִירָקִין אוֹתוֹ מְכַלִּי אֵל כְּלִי וּפּוֹסֵק אֶת הַנַּצּוֹק חוֹתֵר רֹאשׁ הַנַּצּוֹק וְעוֹלָה לוֹ לְמַעְלָה כְּלָפִי אַחֲרָיו וְכַחוֹתֵר וְנוֹגַע לְעֵלְיוֹנִים דְּמִי וְהָיוּ טַמְאִין: **יֵשׁ נַצּוֹק לְאוֹכְלִין** הִיֵּה מִרִּיק מִקְפָּה שֶׁל עֲדָשִׁים אוֹ שֶׁל אֲפּוֹנִים בְּמָקוֹם מְדָרוֹן לְמַעְלָה וְנִטְמָאוּ תַּחְתּוֹנֵי' בִּשְׂעֵת שְׁפִיכָה מִי הָיוּ הַעֲלִיּוֹנֵי' טַמְאִין אוֹ לֹא גַבִּי דְּבִשׁ הַיּוֹפִים וְצִיחִית מ"ט אִית בֶּהוּ נַצּוֹק מִשּׁוּם דְּאִית בֶּהוּ רִירִי כִּסּוּלּוֹת וְהָי אֲכָלִין לִית בֶּהוּ רִירִי וְהָיוּ עֲלִיּוֹנִים טַהוֹרִים אוֹ דִּלְמָא גַבִּי זֹפִים וְצִיחִית מ"ט נַצּוֹק שְׁלֶהֶן טַמָּא מִשּׁוּם דְּסָמִיכִין שֶׁהֵן עֲבִים וְהָי גַּמִּי סָמִיכִין וְלָהּיו נַצּוֹק שְׁלֶהֶן טַמָּא: **ת"ש חֲלַב שֶׁל מַת טַמָּא וְיֵשׁ בּוֹ כְּוִיַּת וְהִתִּיבּוּ בְּמַחֲבַת** אֵע"פ שֶׁנִּתְנַלְגַּל בְּמַחֲבַת לֹא נִעֲשֶׂה מִפְּרַד וְטַמָּא: הִיֵּה מִפְּרַד אוֹתוֹ כְּוִיַּת מִן הַמֶּת וְהִתִּיבּוּ אֵע"פ שֶׁנִּתְחַבֵּר בִּיחַד טַהוֹר פִּינוּ דֵּה"ל מִפְּרַד מַעֲקָרָא פֶּרָהֵה מִנְּה טַמְאָה וְהָאִי דִּהְדַּר חֲבָרוּ בִּיחַד לֹא הָי חֲבוֹר דְּחֲבוֹר בִּיזִי אֵלֶם לֹא הָי חֲבוֹר: וְאִי ס"ד אִין נַצּוֹק לְאוֹכְלִין כִּי הוּא שֶׁלֶם וְהִתִּיבּוּ בְּמַחֲבַת גַּמִּי לְטַהַר דְּכִינוּ דַּמְנַלְגַּל לִיָּה מְוִיַּת זֹו לְוִיַּת זֹו נִפְרַד זֶה מָהֵה וְלֹא הָי בֶּה כְּוִיַּת בְּמִכְנֶם אִי גַּמִּי לְכַשְׁהִתִּיבּוּ וְהִרִיקוּ מְכַלִּי אֵל כְּלִי לָהּיו בְּמִפְּרַד וּלְטַהַר אֵלָּא לֹא ש"מ דִּישׁ נַצּוֹק וְחֲבוֹר הוּא: א"ר **זִירָא** לְעוֹלָם אִימָא לָךְ אִין נַצּוֹק לְאוֹכְלִין וְהָא מַתְנִי' דִּהִכָּא אֵנָּה וּמַר בְּרַה דְרַבָּנָא תַרְגֵּימָנָא דִּהִכָּא בְּמַאי עֲסָקִינוּ כִּגוֹן שֶׁלֹּא הוֹרַק מְכַלִּי אֵל כְּלִי וּמֵעוֹלָם לֹא נִעֲנַעוּ בְּכַלִּי כָּלָל: דְּבִהְדִּי דְּמִרְתַּח לִיָּה שֶׁהִתִּיבּוּ בְּמַחֲבַת בְּמָקוֹם אַחַד

וְלֹא נִעֲנַעוּ כָּלָל וְהִהוּא חֲלַב לְבִהְדִּי דְקָא מִהִתָּךְ לֶה סָלַק עֲמוּדָא דְנוּרָא לְפִמָּה דְּמָנָא וְלֹא [מַגִּיעַ] לֹא לִהִכָּא וְלֹא לִהִכָּא וְלֹא הָי נַצּוֹק כָּלָל דְּכוּלִּיָּה הָיֵה בִּהְדִּי הַדְדִּי וְקִרְשׁ בְּמָקוֹמוֹ וְלֹא נִתְפַזַּר לְכֹאן וְלֹא לְכֹאן מִשּׁוּם דְּכִי טַמָּא: **ת"ש בש"א** אף מִקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין אֵלְמָא דִּישׁ נַצּוֹק לְאוֹכְלִין: מִיֵּדִי אִירָא כִּלְוִיָּא לְעוֹלָם אִימָא לָךְ אִין נַצּוֹק וְהָי הוּא דְקָא מַבְעִיא לִיָּה מִי אִמְרִי' דְּגַבִּי שְׂאֵר אוֹכְלִין כִּגוֹן עֲדָשִׁים (מִי אִמְרִינוּ) פִּינוּ דְּסָמִיכוֹת כִּגוֹן מִקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין הָי חֲבוֹר אוֹ דִּלְמָא הֵתֵם לֹא הָיֵה טַעֲמָא אֵלָּא מִשּׁוּם דְּאִית לִיָּה רִירִי בְּמִקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין אֲכָל בְּשֶׁאֵר אוֹכְלִין דְּלִית בֶּהוּ רִירִי לֹא הָיֵה נַצּוֹק. לְשֵׁנָא אַחֲרִינָא ת"ש ב"ש אומרים כּוֹי מִפְּנֵי שֶׁהֵן סוֹלְדִין לְאַחֲרֵיהֶן אֵלְמָא דֵּלֹא הָיֵה טַעֲמָא דְּנַצּוֹק אֵלָּא מִשּׁוּם דְּאִית בֶּה רִירִי וְגַבִּי שְׂאֵר אוֹכְלִין הוֹאִיל דְּלִית בֶּהוּ רִירִי לֹא הָי נַצּוֹק מִיֵּדִי אִירָא לְעוֹלָם אִימָא לָךְ יֵשׁ נַצּוֹק לְאוֹכְלִין וְכִי קָא מַבְעִיא לָן אֵלְכָא דְרַבָּנּוּ וְהָי קִמְצֻעִיא לָן טַעֲמִיהוּ דְרַבָּנּוּ דְאִמְרִי דִּהּוּ נַצּוֹק גַּבִּי דְּבִשׁ הַיּוֹפִים טַעֲמָא מִשּׁוּם דְּסָמִיכִין וְהִלָּכָה כֹּל אֲכָלִין דְּסָמִיכִין כִּגוֹן עֲדָשִׁים אִית לֵהוּ נַצּוֹק אֲכָל אֵלְכָא דַּב"ש לֹא מַבְעִיא לָן דְּאִיגִהּוּ לֹא אִמְרִי דִּהּוּ נַצּוֹק אֵלָּא מִשּׁוּם רִירִי וְאֵלּוּ שְׂאֵר אֲכָלִין דְּלִית לֵהוּ רִירִי לֹא אֲצַרְתִּיךְ לָן לְמַשְׁאֵל: **תַּרְוָּה** בֶּף: מָלֵא פֶּסֶת יָד בִּלָּא אֲצַבְעוֹת: מָלֵא חֲפָנָיו בִּהְדִּי אֲצַבְעוֹתָיו: וּמַמַּאי דִּהָאִי חֲשָׁרִי אֲצַבְעוֹתָיו וּלְמַעְלָה דְקִאֲמַר כְּלָפִי רֹאשׁ אֲצַבְעוֹתָיו קִאֲמַר וּמִשּׁוּם דְּכִי מוֹתֵבַת מִנְּה לְחֻתְקִיָּה דִּלְמָא לְמָטָה . מִיֵּד דִּלְמָא כְּלָפִי פֶּסֶת יָד הוּא דְקִאֲמַר כְּוִיַּתָּה דְחֻתְקִיָּה וְחֻתְקִיָּה כַר"מ:

דְּסָמִיכִי דְבִשׁ שֶׁל זֹיפִים וְצִיחִית דִּהּוּ חֲבוֹר לְרַבָּנּוּ הָיוּ מִשּׁוּם דְּסָמִיכִי וְלֹא מִשּׁוּם רִירִי וּבִהָא פְּלִיגִי דְּכִיַּת שְׁמַאי סְבָרִי אָף כִּי לֹא סָמִיכִי הָי חֲבוֹר פִּינוּ דְּאִיכָּא רִירִי כִּגוֹן מִקְפָּה שֶׁל גְּרִיסִין וּלַת"ק רִירִי לֹא מַעְלָה וְלֹא מוֹרִיד: **מָלֵא פֶּסֶת** יָד מִתְחַלַּת פֶּסוּק הַאֲצַבְעוֹת עַד הָרוּעַ: **יִשְׁנֵן** מַעֲשֵׂר אֲצַבְעוֹת וּלְמַעְלָה עַד רֹאשֵׁי הַאֲצַבְעוֹת: **חַד שְׁעוּרָא** הוּא כֶּךָ מַחְזִיק בְּאֲצַבְעוֹת כְּמוֹ בְּפֶסֶת יָדוֹ: **אָמַר** לָה רַב שִׁימִי שְׁנִינָא הוּא מַמַּאי דִּהָאִי מַקְשְׁרֵי אֲצַבְעוֹתָיו וּלְמַעְלָה הָיוּ לְרֹאשֵׁי אֲצַבְעוֹתָיו דְּפִרְכַּת מִנְּה דִּלְמָא לְמָטָה דְקָרִי עָקָר אֲצַבְעוֹת מִקּוֹם שֶׁמְחַבְּרִין לֶה לִיד וּלְמַעְלָה דְקִאֲמַר הָיוּ לְצַד הַנוֹף עַד פֶּרָה הָרוּעַ דִּהּוּנֵה מִמֶּשׁ פֶּסֶת יָד לֹא גְרָסִי' תַּקּוּ:

כהן גדול פרק שביעי נזיר

מסורת הש"ס

א תוספתא אהלות

ב משנה מכשירין

מסורת הש"ס
א נדה כז:
גליון השש"ס

גמ' בעי חזקיה שערו העומד לנלח. ע"י גיטין דף לט ע"א:

אִיזָהוּ מֵת שֵׁישׁ לֹו תוֹרֶת רָקֵב נִקְבֵּר עֵרֶס כּוֹי שֶׁל שֵׁישׁ אִין לֹו תוֹרֶת רָקֵב לְפִי סֻסָּסוֹתוֹ שְׁנַרְקָבֶת עֵמוֹ וְנִשְׁתִּית לֹו תַעְרוּבוֹת וְאָנוּ אִין לָנוּ הֶלְכָּה לְמַסָּה מַסִּיעִי שְׁיָהָא רָקֵב מְטֻמָּא אֱלָא רָקֵב הֶבֶא מִן הַמֵּת עֲצָמוֹ בְּלֹא תַעְרוּבוֹת וְכֵן אִס נִקְבֵּר בָּאֲרוֹן שֶׁל עַן וְאִפִּי עֵרֶס אִו עַל גְּבִי רַצְפָּה שֶׁל לְבָנִים הוֹאִיל וְהֶאֱרוֹן שֶׁל עַן וְהִתְכַּן שֶׁל לְבָנִים עֲשִׂיוֹן לְרָקֵב וְנִשְׁתִּין לֹו תַעְרוּבוֹת וְאִין לֹו תוֹרֶת רָקֵב: וְנִשְׁטוּ בְּלִנְגָלִים זֶה לָזֶה וְנִשְׁטָה בְּמִי שֶׁנִּתְעַרְבוּ זֶה בָּזֶה וְאִין זֶה רָקֵב גְּמוּר בְּלִנְגָלִין בְּלוֹמֵר הִמְנַלְגַּל זֶה לָזֶה וְנִתְעַרַּב זֶה עִם זֶה וּכְשֶׁנִּתְעַרַּב עֵמוֹ כְּסוּת אִו רָקִבּוֹן אַחֵר דְּמִי וְאִפְלוּ נִקְבְּרוּ עֲרוּמִים בָּאֲרוֹן שֶׁל שֵׁישׁ הוֹאִיל דָּלָא הָוִי רָקֵב דְּמֵת אַחֵד: אָמַר רָבָא כִּי קִמְנִי הֵתֵס דְּרָקֵב הֶבֶא מִב' מִתִּים טַמֵּא בְּגוֹן שְׁקָבְרוּ זֶה בִּפְנֵי עֲצָמוֹ וְהָ עֲבָנִי עֲצָמוֹ וְהִרְקִיבוּ כָּל אַחֵד בִּפְנֵי עֲצָמוֹ וְעַמַּד עַל מֵלֹא תַרְנוּד רָקֵב מִמֵּת זֶה חֲצִי תַרְנוּד וּמִמֵּת זֶה חֲצִי תַרְנוּד מְגֻטְרָפִין לְמֵלֹא תַרְנוּד הוֹאִיל וְלֹא וְנִשְׁטוּ בְּלִנְגָלִין זֶה לָזֶה מִתַּחֲלָה בְּשִׁעָה שֶׁהִרְקִיבוּ אֲבָל הִיכָא דְּנִקְבְּרוּ זֶה עִם זֶה לְעוֹלָם אִימָא לָךְ דְּנִשְׁטוּ בְּלִנְגָלִין זֶה לָזֶה וְאִין לֹו תוֹרֶת רָקֵב: גְּזוּ שְׁעָרוֹ וּקְבְּרוּ עֵמוֹ וְנִשְׁטָה לֹו בְּלִנְגָלִין אֲבָל כִּי לֹא גְזוּ וְהִנִּיחוּ מַחֲבָר כְּמוֹ שֶׁהוּא לֹא וְנִשְׁטָה לֹו בְּלִנְגָלִין: שְׁעָרוֹ הָעוֹמֵד לִגְזוּ קָדָם מִיתָה בְּגוֹן שֶׁהִכְבִּיד עָלָיו שְׁעָרוֹ בְּגוֹמֵ דְּמִי וְנִשְׁטָה לֹו בְּלִנְגָלִין וְאִין לֹו רָקֵב: הָא לֹא גְזוּ לֹא וְאִע"ג דְּעוֹמֵד לִגְזוּ: לֹא הִ"ק גְּזוּ הָוִי בְּלִנְגָלִין בְּלוֹמֵר מִדְּרָבָה בַּר בַּר חֲנָה לִיכָא לְמַשְׁמַע מִיָּדִי דְּהָא דְּרָבָה בַּר בַּר חֲנָה אָמַר דְּכִי גְזוּ הָוִי בְּלִנְגָלִין אֲבָל לֹא גְזוּ לֹא אָמַר בַּה וְלֹא מִיָּדִי וְאִפְתִּי תִיבְעִי לָךְ: מִן הָעֻקֵּב מִן מַרְגְּלוֹתָיו בְּלוֹמֵר מִמַּתְנִים וּלְמַטָּה כִּי קֵאמַר דְּמֵלֹא תַרְנוּד רָקֵב טַמֵּא הִיכָא דְּאִשְׁתִּי מַכּוּלִיָּה מֵת מַכְלָפִי גּוּיָה שְׁלַמְעֵלָה דְּעַקֵּר הַגּוֹף בּוֹ: וְאִי ס"ד רָקֵב הֶבֶא מִן הָעֻקֵּב לֹא הָוִי טַמֵּא כִּי בֹא מִשְׁנֵי מִתִּים אֲמֵאִי טַמֵּא לְהֵאִי רָקֵב [זִיל] לְהִכָּא אֲכָא לְמִימַר דְּדִלְמָא דְּרָךְ עֻקֵּב אֲשֵׁתִי וְכֵן גְּמִי לְהִכָּא גְבִי אִידָךְ מֵת דִּלְמָא דְּרָךְ עֻקֵּב קֵאֲשֵׁתִי וְאִין לֹו תוֹרֶת רָקֵב אֱלָא מִדְּלָא אָמַר הִכִּי ס"מ דְּרָקֵב הֶבֶא מִן הָעֻקֵּב יֵשׁ לֹו תוֹרֶת רָקֵב: הִ"ד אִי דְּאִרְקִיב בְּלִיָּה מַת בְּלוֹמֵר לְעוֹלָם אִימָא לָךְ דְּרָקֵב שְׂבָא מִן הָעֻקֵּב טַהוֹר וְהִכִּי קִדְשִׁינָא מִנָּךְ (תַּרְנוּד) אִי דְּאִרְקִיב בְּלִיָּה מֵת וְהֵהוּא מְלֹא [תַּרְנוּד] רָקֵב דְּשַׁקְלִית מִנֵּה אֲתָא לִיָּה דְּרָךְ עֻקֵּב עַד כִּלְפִי הָרֹאשׁ עַל פְּנֵי כְּלוּ שֶׁל מֵת הִכִּי גְמִי דְּאִיכָא

לְמַפְשֵׁט מֵהֵהוּא דְּרַב נִתָּן בַּר אוֹשְׁעִיא דְּהָוִי טַמֵּא אֱלָא כִּי קָא מִבְּעִיא לֶה הִכָּא בְּגוֹן דְּאִרְקִיב חַד אֲבָר וְהֵהוּא אֲבָר עֲצָמוֹ דְּאִרְקִיב אֲתָא לִיָּה דְּרָךְ עֻקֵּב בְּלִבְד וְהִכִּי קִמְבַּשְׁעִיא לָן מִי אֲמַרְיִנוּן כִּי גְמִירִי רָקֵב בְּגוֹן דְּאִשְׁתִּי מִכָּל גּוֹף דְּמֵת אֲבָל הִיכָא דְּאִשְׁתִּי מִן עֻקֵּב לַחוּזִיָּה לֹא אִו דְּלָמָא לֹא שָׁנָא:
בְּעִי חֲזַקְיָה שְׁעָרוֹ הָעוֹמֵד לִגְזוּ מֵהוּ מִי הָוִי [כַּשְׂאֵר] חֲבוּרִין לְמֵת וְטַמֵּא אִו בְּגוֹמֵ דְּמִי וְלֹא מְבַעִיא לֶה הִכָּא בְּגוֹן דְּאִרְקִיב חַד אֲבָר, וְקֵאֲתִי דְּרָךְ עֻקֵּב. מֵאִי? תִּיקּוּ. ”בְּעִי רַבִּי יִרְמְיָה: עוֹבֵר בְּמַעֲי אֲשָׁה, הָוִי גִּלְגָּלִים, אוּ לָא? כִּיּוֹן דְּאָמַר מִר עוֹבֵר יִרְךָ אָמוּ — הִלְכָּה גּוּפָה הוּא, וְלָא הָוִי גִּלְגָּלִין, אוּ דְלָמָא כִּיּוֹן דְּסוּפּוֹ לְצִאת — מִיפְרִשׁ פְּרִישׁ מִינָּה. וְאִם תִּמְצִי לִזְמַר עוֹבֵר דְּסוּפּוֹ לְצִאת מִיפְרִשׁ פְּרִישׁ מִינָּה,

כהן גדול פרק שביעי נזיר

אִיזָהוּ מֵת שֵׁישׁ לֹו רָקֵב מֵלֹא תַרְנוּד רָקֵב מְטֻמָּא בְּאֵהָל וְנִזְיֹר מְנַלַּח

תָּנוּ רַבָּנֵי: אִיזָהוּ מֵת שֵׁישׁ לֹו רָקֵב? מֵת שְׁנֻקְבָּר עֲרוֹם בָּאֲרוֹן שֶׁל שֵׁישׁ אוּ עַל גְּבִי רַצְפָּה שֶׁל אֲבָנִים — זֶהוּ מֵת שֵׁישׁ לֹו רָקֵב. נִקְבֵּר בְּכִסּוֹתוֹ, בָּאֲרוֹן שֶׁל עֵץ, אוּ עַל גְּבִי רַצְפָּה שֶׁל לְבָנִים — זֶהוּ מֵת שְׂאִין לֹו רָקֵב. אָמַר עוּלָא: אִין רָקֵב, אֱלָא הֶבֶא מִן הַפֶּשֶׁר וּמִן הַגִּידִים וּמִן הָעֲצָמוֹת. אִיתִיבִיָּה רָבָא לְעוּלָא: רָקֵב הֶבֶא מִן הַפֶּשֶׁר טָהוֹר. הָא מִן הָעֲצָם — טַמֵּא, וְאִף עַל גִּב דְּלִיכָא בְּשָׂר! אִימָא הִכִּי: רָקֵב הֶבֶא מִן הַפֶּשֶׁר — טָהוֹר, עַד שֵׁישׁ עֲצָם בְּבֶשֶׁר. הָא לִיכָא גִידִים! אִי אִפְשָׁר לְבֶשֶׁר וְלַעֲצָמוֹת בְּלֹא גִידִים. ”אָמַר רַב שְׁמוּאֵל בַּר אָבָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁנֵי מִתִּים שְׁקָבְרָן זֶה עִם זֶה — נִשְׁטוּ גִלְגָּלִין זֶה לָזֶה. מִתִּיב רַב נִתָּו: רָקֵב הֶבֶא מִשְׁנֵי מִתִּים — טַמֵּא! אָמַר רָבָא: שְׁקָבְרוּ זֶה בִּפְנֵי עֲצָמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עֲצָמוֹ, וְהִרְקִיבוּ, וְעַמְדוֹ עַל מְלֹא תַרְנוּד רָקֵב. ”אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: גְּזוּ שְׁעָרוֹ וּקְבְּרוּ עֵמוֹ — נַעֲשֶׂה לֹו גִלְגָּלִין. תַּנּוּן הֵתֵם: כָּל שְׂבַמַּת טַמֵּא, חוּץ מִן הַשִּׁינַיִם וְהַשְּׁעָר וְהַצְּפוּרָן. וּבִשְׁעַת חִיבוּרָן — כּוּלָן טַמֵּאִין. בְּעִי חֲזַקְיָה: שְׁעָרוֹ הָעוֹמֵד לְגִלְחָ, צְפוּרָן הָעוֹמֵד לִיגְזוּ, מֵאִי? מִי אֲמַרְיִנֵן: כָּל הָעוֹמֵד לִיגְזוּ כְּגִזּוֹ דְּמִי, אוּ דְלָמָא הַשְׁתָּא מִיָּהָא הָא מַחֲוִבְרִין? ”וְיִנְיַפְשׁוּט לִיָּה מִדְּרָבָה בַּר בַּר חֲנָה: טַעֲמָא מִשּׁוּם דְּגְזוּ, הָא לֹא גְזוּ — לֹא! הִכִּי קֵאֲמַר: גְּזוּ — הָרִי זֶה גִלְגָּלִים. לֹא גְזוּ — מִיבְעִי לִיָּה. בְּעִי רַבִּי יִרְמְיָה: רָקֵב הֶבֶא מִן הָעֻקֵּב מַהוּ? כִּי גְמַרְיִנֵן רָקֵב הֶבֶא מַכּוּלִיָּה מַת, אֲבָל דְּאֲתִי מִן עֻקֵּב — לָא, אוּ דְלָמָא לֹא שְׁנָא? תָּא שְׁמַע, דְּתַנִּי רַבִּי נִתָּן בַּרְבִּי אוֹשְׁעִיא: רָקֵב הֶבֶא מִשְׁנֵי מִתִּים — טַמֵּא. וְאִי סָלְקָא דְּעֵתָךְ הֶבֶא מִן הָעֻקֵּב לָא, זִיל הֶכָא — דְּלָמָא דְּרָךְ עֻקֵּב קֵאֲתִי, וְהֶכָא — דְּלָמָא דְּרָךְ עֻקֵּב קֵאֲתִי? אִי דְּאִירְקִיב כּוּלִיָּה מַת וְקֵאֲתִי דְּרָךְ עֻקֵּב — הִכִּי נָמִי. אֱלָא הֶכָא בְּגוֹן דְּאִירְקִיב חַד אֲבָר, וְקֵאֲתִי דְּרָךְ עֻקֵּב. מֵאִי? תִּיקּוּ. ”בְּעִי רַבִּי יִרְמְיָה: עוֹבֵר בְּמַעֲי אֲשָׁה, הָוִי גִּלְגָּלִים, אוּ לָא? כִּיּוֹן דְּאָמַר מִר עוֹבֵר יִרְךָ אָמוּ — הִלְכָּה גּוּפָה הוּא, וְלָא הָוִי גִּלְגָּלִין, אוּ דְלָמָא כִּיּוֹן דְּסוּפּוֹ לְצִאת — מִיפְרִשׁ פְּרִישׁ מִינָּה. וְאִם תִּמְצִי לִזְמַר עוֹבֵר דְּסוּפּוֹ לְצִאת מִיפְרִשׁ פְּרִישׁ מִינָּה,

שְׂכַבַת

עָלוּ: **שְׁנַקְבָּר** עֲרֹם בָּאֲרוֹן שֶׁל שֵׁישׁ אוּ עַל גְּבִי רַצְפָּה שֶׁל אֲבָנִים שְׂאִינָה נִשְׁחַקֶּת וְאִין לְהִסְתַּפֵּק בְּעַפְרָא אַחֵר כִּי אִס בְּרָקֵב גּוֹף שֶׁל מַת: **נִקְבֵּר** בְּכִסּוֹתוֹ וְאִפְלוּ בָּאֲרוֹן שֶׁל שֵׁישׁ אוּ עֲרֹם בָּאֲרוֹן שֶׁל עֵץ אוּ עַל גְּבִי רַצְפָּה שֶׁל לְבָנִים שְׁנוּחוֹת לִשְׁחַק וְלְכַתֵּשׁ מַחְלִיָּקוֹן זֶהוּ מַת שְׂאִין לֹו רָקֵב וְאִפְלוּ לְקַח אֶרְבַּע אוּ חֲמֵשׁ תַּרְנוּדִין מִן רָקֵב שְׁלוֹ שְׁבֻנְזֵאִי יֵשׁ כָּאִן מֵלֹא תַרְנוּד מְנוּף הַמֵּת טַהוֹר כְּדִלְמַרְיִנוּן בַּפ' הַמַּפְלֵת (נִדָּה כז:): מַה תַּחֲלָתוֹ דְּבַר אַחֵר וְנִשְׁטָה לֹו בְּלִנְגָלִין מִשְׁמַע דְּבָהָא לִיכָא מֵאִן דְּכַלִּין שְׂאִס נִתְעַרַּב דְּבַר אַחֵר עֵמוֹ בַּתַּחֲלָתוֹ

אִינוּ מְטֻמָּא: **אָמַר עוּלָא** אִין רָקֵב אֱלָא הֶבֶא מִן הַפֶּשֶׁר וּמִן הַגִּידִין וּמִן הָעֲצָמוֹת מַכְלָס גְּרִיךְ שְׁיָהָא הֶרְקֵב: **הָא** מִן הָעֲצָם לַחוּד

טַמֵּא: **וְהָא** לִיכָא גִידִין וְלֹא הִנֵּה מְצִי לְשִׁנְיֵי דְּהִכִּי קֵאֲמַר וּמִן הַפֶּשֶׁר לַחוּזִיָּה טַהוֹר עַד שְׁיָהָא רָקֵב עֲרַס וְיִגִּידִין בְּדַהֲי בֶּשֶׁר דֹּא"כ לְתַנִּי מִן הַפֶּשֶׁר וְעֲרַס טַהוֹר וְיִקִּינוּן עַד דְּאִירָא גִידִין בְּדַהֲיָהוּ: **א"א** לְבֶשֶׁר וְעֲצָמוֹת בְּלֹא גִידִים וְעֵלָא שְׁהַפִּיר גִּידִים אֲצַרְטִירִיךְ לְאִפּוּקִי וְכָּל שְׂלֹא נִתְקַשְּׁרוּ אֲבָרָיו בְּגִידִים וּבְרִיתָא לֹא מִירִי בְּהִכִּי אֱלָא בְּנִלַד בְּנִמֵּר:

שְׁנֵי מִתִּים שְׁנַקְבְּרוּ זֶה עִם זֶה נִשְׁטוּ גִלְגָּלִין זֶה לָזֶה וּבְכַפְרָק הַמַּפְלֵת (נִדָּה כז:): גְּרָסִינוּ בְּכָל הַסַּפְרִים גְּנְזִילָאן וְגַם בְּעִרְוֹךְ פִּי בְּלִנְגָלִים עִפְרָה הוּא שְׁמַעְרַב מִמָּקוֹם אַחֵר לָשׁוֹן דְּבַר הַמִּתְנַלְגֵּל ועוד פֶּרֶשׁ בְּעִרְוִיךְ בְּלִנְגָלִין קוּטְרִימ"א בְּלַע"ז דְּלֹא גְמִירִי רָקֵב אֱלָא שֶׁל מַת אַחֵד וְלֹא שֵׁישׁ מֵת אַחֵר מְעַרַב בּוֹ:

מִתִּיב רַב נִתָּו רָקֵב הֶבֶא מִשְׁנֵי מִתִּים טַמֵּא וְקֹא ס"ד דְּמִירִי שְׁנַקְבְּרוּ יַחַד: **וְנִרְקָבוּ** וְעַמְדוֹ עַל מְלֹא תַרְנוּד אַחֵר שְׂאֲכָלָן עַשׁ וְלֹא נִשְׂאֵר בְּכָל אַחֵד אֱלָא חֲצִי תַרְנוּד וְכִיּוֹן דְּבָהִי כָּל אַחֵד יַחֲדִי כְּשֶׁנַּקְבְּרוּ יֵשׁ לָהֶן זִין רָקֵב וְיֵשׁ תַּמָּה לְמַה נִּקְט וְנִשְׁמְדוּ עַל מֵלֹא תַרְנוּד רָקֵב אַחֵד שְׂלֹא נִשְׂתַּעַר וי"ל דְּלַקְבוּתָא נִקְטָה [דְּאִפִּילוֹן] כִּי אִין בְּשִׁנְיָהָס אֱלָא תַרְנוּד אַחֵד דְּאִירָא הַשְׁתָּא רָקֵב מִן הָעֻקֵּב אִפִּי"ה הָוִי שְׁעוּר בַּתַּרְנוּד דְּלַקְמוּן בְּשְׁטוּנָן מִנֵּה בְּעִיא דְּרָקֵב הֶבֶא מִן הָעֻקֵּב מַהוּ דָּגַם לְפִי הַדְּחוּי שְׁמַעִי דְּמֵת דְּאִרְקִיב כּוּלִיָּה מִיָּהָא מְגֻטְרָךְ

רָקֵב הָעֻקֵּב לְשֹׂאֵר רַקְבוּבִית לְתַרְנוּד: **תַּנּוּן הֵתֵם** בְּמַס' אֶהֱלוֹת (פ"ג מ"ג) כָּל שְׂבַמַּת טַמֵּא וְגַם הָעוֹר וּפְלִיגֵי בַּה בַּפ' דַּס נִדָּה (נִדָּה נה). אִיכָא לִמ"ד דְּרַבְּנָן וְאִיכָא לִמ"ד דְּאוּרִיתָא:

חוּץ מִן הַשִּׁנַּיִם וְהַשְּׁעָר וְהַצְּפוּרָן שְׁטַהוֹרִין אִף מִדְּרַבְּנָן: וּבִשְׁעַת חֲבוּרָן לְמֵת בְּלָן טַמֵּאִין שְׁהַנוּגַע אוּ מֵאֲהִיל עָלֵיהֶם הוּא נוֹגַע אוּ מֵאֲהִיל עַל הַמֵּת

דְּהוּוּ יָד לְטַמְאֵת הַמֵּת: **בְּעִי חֲזַקְיָה שְׁעָרוֹ הָעוֹמֵד לִגְזוּ** מֵהוּ מִי הָוִי [כַּשְׂאֵר] חֲבוּרִין לְמֵת וְטַמֵּא אוּ בְּגוֹמֵ דְּמִי וְלֹא מְטֻמָּא בְּמַחֲבָר לְמֵת אוּ דְלָמָא מְטֻמָּא בְּעוּדוֹ מַחֲבָר בּוֹ וְיֵשׁ מַפְרָשִׁים דְּלַעֲגוֹן בְּלִנְגָלִין הָא מִבְּעִיא לִיָּה בְּגוֹמֵ דְּמִי וְנִשְׁטָה בְּלִנְגָלִין אוּ לֹא וּמִיָּהוּ [כַּפִּי"] קֵאֵמָא מַסְתַּבְּרָא דְּקֵאִי אֲמַתִּיתָיו כָּלִל שְׂבַמַּת טַמֵּא:

טַעֲמָא דְּגְזוּ אִזּוּ הָוִי בְּלִנְגָלִין הָא לֹא גְזוּ לֹא וּמִירִי בְּכָל עֵינָן אִף מִשְׁעַר הָעוֹמֵד לִנְטוּ וְקֵאֲמַר דְּלֹא גְזוּ דְּלֹא הָוִי בְּלִנְגָלִין הִכִּי גְמִי נִימָא דְּבִשְׁעַת חֲבוּרוֹ טַמֵּא דְּהָוִי בְּגוּפּוֹ: **לֹא** גְזוּ תִיבְעִי לָךְ בְּלוֹמֵר לְרַבָּה בַּר בַּר חֲנָה גּוּפָה קָא מִבְּעִיא לֶה הִיכָא דְּלֹא גְזוּ וְלִהִכִּי נִקְט גְזוּ דְּבְּגוֹמֵ דְּקוּקָא הוּא דְּפִשְׁיטָא לִיָּה: **רָקֵב** הֶבֶא מִן הָעֻקֵּב מַהוּ לְפִי

שְׂבַעְקִבוּ שֶׁל אֲדָם יֵשׁ בּוֹ עֲבִי בֶּשֶׁר שְׂאִין בּוֹ חַיִּית וּמִבְּעִיא לִיָּה אִי גְמִירִי בַּה רָקֵב אוּ לֹא: **הֶבֶא** מַכּוּלִיָּה מַת בְּלוֹמֵר מִכָּל הַבֶּשֶׁר שֵׁישׁ בּוֹ חַיִּית: **רָקֵב** הֶבֶא מִשְׁנֵי מִתִּים **טַמֵּא** וְלַעֲיַל אוּקְמָה רָבָא בְּגוֹן שְׁעוֹמֵד עַל מְלֹא תַרְנוּד שְׂלֹא נִשְׂאֵר מִשְׁנֵיהֶם כִּי אִס מֵלֹא תַרְנוּד וְאִי סָלְקָא דְּעֵתָךְ הֶבֶא מִן הָעֻקֵּב לֹא בְּלוֹמֵר (לֹא) שְׂאִינוּ מְטֻמָּא זִיל הִכָּא דְּלָמָא דְּרָךְ עֻקֵּב קֵאֲשֵׁתִי בְּלוֹמֵר שְׁמֹא יֵשׁ בּוֹ מִן הָעֻקֵּב וּלְהִכִּי נִקְט דְּלָמָא שְׂאִין בַּה [וְזֹאִי] דְּשְׁמֹא מִן הָעֻקֵּב אֲכָלָן עַשׁ וְהָ הֶרְקֵב נִשְׂאֵר מִן שְׂאֵר הַגּוֹף:

הִיכִי דְּמִי בְּלוֹמֵר הִכִּי הָוִי [בְּעֵין] וְזֹאִי אִי דְּאִרְקִיב בְּלִיָּה מַת וְאִשְׁתִּי דְּרָךְ עֻקֵּב ה"נ יֵישׁ לֹו רָקֵב דְּבִהִכִּי מִירִי הָא דְּתַנִּי רַב נִתָּן בְּשִׁנְקָרֵב כָּל הַמֵּת וְנִרְקָב גַּם הָעֻקֵּב שֵׁישׁ בּוֹ זִין רָקֵב אֱלָא [בְּעֵין] הִיכָא דְּאִרְקִיב חַד אֲבָר הַרְגֵּל וְאִשְׁתִּי דְּרָךְ הָעֻקֵּב דְּאִירָא לְמִימַר לְפִי שְׂאִין חַיִּית בְּבֶשֶׁר הָעֻקֵּב [מֵהָר] לְהִרְקִיב בְּכִי הֵאִי גּוֹנָא לֹא גְמִירִי רָקֵב: **עֻבָּר** בְּמַעֲי אֲשָׁה מִי חוֹי גִּלְגָּלִין בִּשְׁנֵי מִתִּים שְׁקָבְרָן זֶה עִם זֶה:

נא.

 עין משפט נר מצוה
--

א סמג עשין קכז:

ב מיי' פז' מהל' נזירות הל' ג:

ג מיי' פג' מהל' טומאת מות הל' ד:

ד סמג עשין קכז:

ה מיי' פז' מהל' נזירות הל' ד:

ו מיי' פג' מהל' טומאת מות הל

עין משפט גור מצוה
א מו"י פז' מהל' נזירות הל' ד':
ב מו"י פג' מהל' טומאת מת הל' ו':
ג מו"י פג' מהל' טומאת מת הל' ז':
ד מו"י פז' מהל' נזירות הל' ג':
ה מו"י פג' מהל' טומאת מת הל' ד':
ו מו"י פט' מהל' טומאת מת הל' ה':
ז סמג עשין רלא:
ח מו"י פג' מהל' טומאת מת הל' א':
ט מו"י פז' מהל' נזירות הל' ב':

פִּינּוֹן דָּלָא אַתְצַר שְׁלֹא נִוצַר הִנָּלָד עַדִּין בַּגּוּפָה שְׁהָרִי אִין סוּפָה לַפְרֵשׁ מִמֶּנָּה: **פִּירְשָׁה** מהו פִּרְשׁ שְׁלֵשׁ שְׁלֵשׁ שְׁבַתוּכָה מִי הָיִי גִלְגְּלִין בְּנוֹן דָּלָא מִקּוּמָא בְּדָלָא אֲכֵלָה חֵיוֹתָא יֵהֵא וְלֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְאִגַּב שְׁשָׁל עֶבֶר בְּמַעֵי אֲשֶׁה בְּנִקְבָה שְׁלֹא נִמִי בַּפְרָשָׁה וּה"ה בְּזֹכֵר: **עוּרוּ** מהו שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין פִּיחוּ וְנִיעֵווּ מֵהוּ שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין: **כָּל** הָיִי דְקֻאָמַר הָיִי גִלְגְּלִין פִּרְשׁ וְנִיעֵווּ וְכִיחוּ כו' הִכִּי מִשְׁכַּחַת לֵה: **דְּאַשְׁקִינָה** מִי דְקָלִין דְּאִמְרִי בְּפ' שְׁמוֹנֶה עָרְעִס (שְׁבַת קי.) מֵאִי מִי דְקָלִיס תְּרִי דְקָלִי אִיכָא בְּמִתָּא מַחֲסִיא וְנִפְק מַעֲיָנָא דְמֵיָא מַבְיַעִהוּ בְּסָא קִמָּא מְרַפִּי וְאִידָךְ מִשְׁלֵשׁ וְאִדָּךְ פִּי הִכִּי דְעִיל הִכִּי נִפְק מִשְׁלֵשׁ אֶת הַגּוֹף וּמִנָּקָה אֶת הַגּוֹף בְּיוֹמֵת וּבְכֶךְ הָעֶבֶר הַפֶּרֶשׁ וְכִיחוּ וְנִיעֵווּ: **וְסַפִּיא נִשָּׂא פִי רַש"י** לְהַשִּׁיר הַשֶּׁעַר וְשִׁלְקוּ בְּמִי טֹבְרִיא תַחֲלֵה קֶדֶם שְׂסֹכוּ בְּנִשָּׂא לְהַשִּׁיר שְׁעַר הָרֹאשׁ וְשֶׁעַר הַגּוֹף ע"י שְׂסֹכוּ נִשָּׂא נִשְׁרִי (הַשֶּׁעַר) עֲקָרִי הַשְּׁעֵרוֹת דְּאִי סָכוּ מַעֲקָרָא בְּנִשָּׂא אֲפִתִּי שְׂרָשִׁי הַשֶּׁעַר הָעוֹבְדִים דְּרָךְ הָעוֹר לְבָשָׁר לֹא הָיִי עוֹד נוֹשְׂרִים מִן הַנִּשָּׂא מִשּׁוּם דְּשֶׁעַר חִלְחוּלִי מִתַּחֲלָחַל וּמַחֲבֵר לְבָשָׁר הָרֹאשׁ שְׂתַחַת הָעוֹר בְּדִאֲמַרִינוּ בַּפֶּרֶק הָעוֹר וְהַרְטֵב (חֲלוֹן קִיט'): וְנִרְאֶה דָּלָא סְבָרָא הָךְ סָגִיא הָא דְאִמַר לְעִיל שְׁעָרוּ הָעוֹמֵד לִגְזֹז מֵהוּ מִשְׁמַע דְּאוֹתוֹ שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז לֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְשִׁמָּא ס"ל בְּרַבָּה דְאִמַר גְּזֹז שְׁעָרוּ הָיִי גִלְגְּלִין וְלֹא גְזֹז תִּיבְעִי לִיָּה בִין שְׁעוֹמֵד לִגְזֹז וּבִין שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז וְעֵלָּה קֹאִי: **מֵת** שְׁשַׁחֲנוּ אִין לוֹ רָקֵב דּוּקָא רַקִּבּוֹת גְּמִירִי וְלֹא עַבְרוּרִית דְּטוּחִינָא: **כְּבָרִיתוֹ** בְּצִינוּ כְּלוּמַר שִׁירָקֵב כְּמוֹ שֶׁהִיא שְׁלֹא נִשְׁתַּמֶּה מִבְּרִיתוֹ: **מֵת** שְׁחַסַר אִין לוֹ רַקִּבּוֹ שְׁנִקְבַר חֶסֶר: **וְלֹא** תַּפּוּסָה לְקַמְן בְּפ' [הַפּוּסִיס] (נֹזִיר דף סד:) הַמוּצֵא מֵת בְּדָרָךְ בְּדִרְכּוֹ נִוטְלוֹ עִם תַּפּוּסָתוֹ וְדִרִישׁ לָהּ מִקְרָא וּמִפֶּרֶשׁ לִיָּה שְׁנוּטֵל כָּל עֵפֶר הַתַּחוּם וְשִׁלְשָׁה אֲרָבָעוֹת מִקְרָקַע בְּתוּלָה:

פִּינּוֹן דָּלָא אַתְצַר שְׁלֹא נִוצַר הִנָּלָד עַדִּין בַּגּוּפָה שְׁהָרִי אִין סוּפָה לַפְרֵשׁ מִמֶּנָּה: **פִּירְשָׁה** מהו פִּרְשׁ שְׁלֵשׁ שְׁלֵשׁ שְׁבַתוּכָה מִי הָיִי גִלְגְּלִין בְּנוֹן דָּלָא מִקּוּמָא בְּדָלָא אֲכֵלָה חֵיוֹתָא יֵהֵא וְלֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְאִגַּב שְׁשָׁל עֶבֶר בְּמַעֵי אֲשֶׁה בְּנִקְבָה שְׁלֹא נִמִי בַּפֶּרֶשָׁה וּה"ה בְּזֹכֵר: **עוּרוּ** מהו שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין פִּיחוּ וְנִיעֵווּ מֵהוּ שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין: **כָּל** הָיִי דְקֻאָמַר הָיִי גִלְגְּלִין פִּרְשׁ וְנִיעֵווּ וְכִיחוּ כו' הִכִּי מִשְׁכַּחַת לֵה: **דְּאַשְׁקִינָה** מִי דְקָלִין דְּאִמְרִי בְּפ' שְׁמוֹנֶה עָרְעִס (שְׁבַת קי.) מֵאִי מִי דְקָלִיס תְּרִי דְקָלִי אִיכָא בְּמִתָּא מַחֲסִיא וְנִפְק מַעֲיָנָא דְמֵיָא מַבְיַעִהוּ בְּסָא קִמָּא מְרַפִּי וְאִידָךְ מִשְׁלֵשׁ וְאִדָּךְ פִּי הִכִּי דְעִיל הִכִּי נִפְק מִשְׁלֵשׁ אֶת הַגּוֹף וּמִנָּקָה אֶת הַגּוֹף בְּיוֹמֵת וּבְכֶךְ הָעֶבֶר הַפֶּרֶשׁ וְכִיחוּ וְנִיעֵווּ: **וְסַפִּיא נִשָּׂא פִי רַש"י** לְהַשִּׁיר הַשֶּׁעַר וְשִׁלְקוּ בְּמִי טֹבְרִיא תַחֲלֵה קֶדֶם שְׂסֹכוּ בְּנִשָּׂא לְהַשִּׁיר שְׁעַר הָרֹאשׁ וְשֶׁעַר הַגּוֹף ע"י שְׂסֹכוּ נִשָּׂא נִשְׁרִי (הַשֶּׁעַר) עֲקָרִי הַשְּׁעֵרוֹת דְּאִי סָכוּ מַעֲקָרָא בְּנִשָּׂא אֲפִתִּי שְׂרָשִׁי הַשֶּׁעַר הָעוֹבְדִים דְּרָךְ הָעוֹר לְבָשָׁר לֹא הָיִי עוֹד נוֹשְׂרִים מִן הַנִּשָּׂא מִשּׁוּם דְּשֶׁעַר חִלְחוּלִי מִתַּחֲלָחַל וּמַחֲבֵר לְבָשָׁר הָרֹאשׁ שְׂתַחַת הָעוֹר בְּדִאֲמַרִינוּ בַּפֶּרֶק הָעוֹר וְהַרְטֵב (חֲלוֹן קִיט'): וְנִרְאֶה דָּלָא סְבָרָא הָךְ סָגִיא הָא דְאִמַר לְעִיל שְׁעָרוּ הָעוֹמֵד לִגְזֹז מֵהוּ מִשְׁמַע דְּאוֹתוֹ שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז לֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְשִׁמָּא ס"ל בְּרַבָּה דְאִמַר גְּזֹז שְׁעָרוּ הָיִי גִלְגְּלִין וְלֹא גְזֹז תִּיבְעִי לִיָּה בִין שְׁעוֹמֵד לִגְזֹז וּבִין שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז וְעֵלָּה קֹאִי: **מֵת** שְׁשַׁחֲנוּ אִין לוֹ רָקֵב דּוּקָא רַקִּבּוֹת גְּמִירִי וְלֹא עַבְרוּרִית דְּטוּחִינָא: **כְּבָרִיתוֹ** בְּצִינוּ כְּלוּמַר שִׁירָקֵב כְּמוֹ שֶׁהִיא שְׁלֹא נִשְׁתַּמֶּה מִבְּרִיתוֹ: **מֵת** שְׁחַסַר אִין לוֹ רַקִּבּוֹ שְׁנִקְבַר חֶסֶר: **וְלֹא** תַּפּוּסָה לְקַמְן בְּפ' [הַפּוּסִיס] (נֹזִיר דף סד:) הַמוּצֵא מֵת בְּדָרָךְ בְּדִרְכּוֹ נִוטְלוֹ עִם תַּפּוּסָתוֹ וְדִרִישׁ לָהּ מִקְרָא וּמִפֶּרֶשׁ לִיָּה שְׁנוּטֵל כָּל עֵפֶר הַתַּחוּם וְשִׁלְשָׁה אֲרָבָעוֹת מִקְרָקַע בְּתוּלָה:

פִּינּוֹן דָּלָא אַתְצַר שְׁלֹא נִוצַר הִנָּלָד עַדִּין בַּגּוּפָה שְׁהָרִי אִין סוּפָה לַפְרֵשׁ מִמֶּנָּה: **פִּירְשָׁה** מהו פִּרְשׁ שְׁלֵשׁ שְׁלֵשׁ שְׁבַתוּכָה מִי הָיִי גִלְגְּלִין בְּנוֹן דָּלָא מִקּוּמָא בְּדָלָא אֲכֵלָה חֵיוֹתָא יֵהֵא וְלֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְאִגַּב שְׁשָׁל עֶבֶר בְּמַעֵי אֲשֶׁה בְּנִקְבָה שְׁלֹא נִמִי בַּפֶּרֶשָׁה וּה"ה בְּזֹכֵר: **עוּרוּ** מהו שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין פִּיחוּ וְנִיעֵווּ מֵהוּ שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין: **כָּל** הָיִי דְקֻאָמַר הָיִי גִלְגְּלִין פִּרְשׁ וְנִיעֵווּ וְכִיחוּ כו' הִכִּי מִשְׁכַּחַת לֵה: **דְּאַשְׁקִינָה** מִי דְקָלִין דְּאִמְרִי בְּפ' שְׁמוֹנֶה עָרְעִס (שְׁבַת קי.) מֵאִי מִי דְקָלִיס תְּרִי דְקָלִי אִיכָא בְּמִתָּא מַחֲסִיא וְנִפְק מַעֲיָנָא דְמֵיָא מַבְיַעִהוּ בְּסָא קִמָּא מְרַפִּי וְאִידָךְ מִשְׁלֵשׁ וְאִדָּךְ פִּי הִכִּי דְעִיל הִכִּי נִפְק מִשְׁלֵשׁ אֶת הַגּוֹף וּמִנָּקָה אֶת הַגּוֹף בְּיוֹמֵת וּבְכֶךְ הָעֶבֶר הַפֶּרֶשׁ וְכִיחוּ וְנִיעֵווּ: **וְסַפִּיא נִשָּׂא פִי רַש"י** לְהַשִּׁיר הַשֶּׁעַר וְשִׁלְקוּ בְּמִי טֹבְרִיא תַחֲלֵה קֶדֶם שְׂסֹכוּ בְּנִשָּׂא לְהַשִּׁיר שְׁעַר הָרֹאשׁ וְשֶׁעַר הַגּוֹף ע"י שְׂסֹכוּ נִשָּׂא נִשְׁרִי (הַשֶּׁעַר) עֲקָרִי הַשְּׁעֵרוֹת דְּאִי סָכוּ מַעֲקָרָא בְּנִשָּׂא אֲפִתִּי שְׂרָשִׁי הַשֶּׁעַר הָעוֹבְדִים דְּרָךְ הָעוֹר לְבָשָׁר לֹא הָיִי עוֹד נוֹשְׂרִים מִן הַנִּשָּׂא מִשּׁוּם דְּשֶׁעַר חִלְחוּלִי מִתַּחֲלָחַל וּמַחֲבֵר לְבָשָׁר הָרֹאשׁ שְׂתַחַת הָעוֹר בְּדִאֲמַרִינוּ בַּפֶּרֶק הָעוֹר וְהַרְטֵב (חֲלוֹן קִיט'): וְנִרְאֶה דָּלָא סְבָרָא הָךְ סָגִיא הָא דְאִמַר לְעִיל שְׁעָרוּ הָעוֹמֵד לִגְזֹז מֵהוּ מִשְׁמַע דְּאוֹתוֹ שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז לֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְשִׁמָּא ס"ל בְּרַבָּה דְאִמַר גְּזֹז שְׁעָרוּ הָיִי גִלְגְּלִין וְלֹא גְזֹז תִּיבְעִי לִיָּה בִין שְׁעוֹמֵד לִגְזֹז וּבִין שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז וְעֵלָּה קֹאִי: **מֵת** שְׁשַׁחֲנוּ אִין לוֹ רָקֵב דּוּקָא רַקִּבּוֹת גְּמִירִי וְלֹא עַבְרוּרִית דְּטוּחִינָא: **כְּבָרִיתוֹ** בְּצִינוּ כְּלוּמַר שִׁירָקֵב כְּמוֹ שֶׁהִיא שְׁלֹא נִשְׁתַּמֶּה מִבְּרִיתוֹ: **מֵת** שְׁחַסַר אִין לוֹ רַקִּבּוֹ שְׁנִקְבַר חֶסֶר: **וְלֹא** תַּפּוּסָה לְקַמְן בְּפ' [הַפּוּסִיס] (נֹזִיר דף סד:) הַמוּצֵא מֵת בְּדָרָךְ בְּדִרְכּוֹ נִוטְלוֹ עִם תַּפּוּסָתוֹ וְדִרִישׁ לָהּ מִקְרָא וּמִפֶּרֶשׁ לִיָּה שְׁנוּטֵל כָּל עֵפֶר הַתַּחוּם וְשִׁלְשָׁה אֲרָבָעוֹת מִקְרָקַע בְּתוּלָה:

וְלֹא שְׂכוּנַת קְבָרוֹת לְקַמְן בַּפֶּרֶק בְּתֵרָא (נֹזִיר דף סד:) אִמְרִינוּ מִצָּא שְׁלֵשָׁה מִתִּים אִם יֵשׁ בִּין זֶה לָזֶה מֵאֲרָבַע אֲמוּת עַד שְׁמוֹנֶה אֲמוּת הָרִי זֶה שְׂכוּנַת קְבָרוֹת וּבִזְזָק הֵימֵנוּ וְלֵהֲלֹן בִּי יֵשׁ לְחוּשׁ שְׁמָא יֵשׁ עִם בֵּית הַקְּבָרוֹת וְאִם מִצָּא שְׁנַיִם שְׁלִמִים וְאִחָד חֶסֶר אִין זֶה שְׂכוּנַת קְבָרוֹת וְגִרְיָךְ עֵינֵינוּ לָמָּה אִם טַעַם שְׂכוּנַת קְבָרוֹת מִשּׁוּם חֲשָׁשׁ דְּלָמָּא הִיא עִם בֵּית הַקְּבָרוֹת אָף בִּי אִחָד חֶסֶר נִמִּי נְחוּשׁ וְאִם הוּא הִלָּכָה לְמַשָּׁה מַסִּינִי מוּטָב: **מִתִּיבִי** לֹא אִם אֲמַרְתָּ בְּמַת כּו' בְּמַס' עֲדִיּוֹת (פ"ו מ"ג) תֵּנִן לָהּ דֹּאפְלָגוּ עַל בּוֹיַת בָּשָׂר [הַפּוּרֵשׁ] מִן הָאֲבֵר מִן הַחֵי דֹאִיכָא לְמֵאֵן דְּמַטְהַר וְאִיכָא לְמֵאֵן דְּמַטְמָא וְיֵלִיף לָהּ מַבָּשָׁר הַפּוּרֵשׁ מֵאֲבֵר מִן הַמֵּת וּמוֹתֵב לֹא אִם אִמְרַת בֹּאֲבֵר מִן הַמֵּת שְׂבֹן בְּמַת יֵשׁ בּוֹ פַּמָּה חֲמִירוֹת רַב וְרַבַּע וּמֵלֵא תַרְוַד בְּרוּב פַּרוּשׁ רוּב בָּעִין אִו רוּב מִנֵּין וּרַב רַבַּע קַב עֲצָמוֹת דְּמַטְמָא בֹּאֲבֵל וְכֹן מֵלֵא תַרְוַד רָקֵב מִן הַמֵּת שְׁמַטְמָא בֹּאֲבֵל דְּתַנִּי בֹּאֲבֵלוֹת וְהִכִּי דְמִי דֹאִין לוֹ רָקֵב לָחִי כְּמוֹ דֹאֲרַקִיב חַד אֲבֵר דְּכֹנְתָה גַבִּי מֵת אִפִּי אֲרַקִיב חַד אֲבֵר אִם חֲתַךְ הָאֲבֵר מִמֶּנּוּ יֵשׁ לוֹ רָקֵב וְאִמָּא וְהָא מֵת חֶסֶר הוּא וּמַשְׁנִי מִי קִתְנִי הָא מֵת הָא קַמ"ל שׁוּם מֵת יֵשׁ לוֹ רָקֵב וּבְמַת שְׁאִינוּ חֶסֶר שׁוּם חֵי אִין לוֹ רָקֵב וּבְדֹאִיתָא שְׁחַתָךְ אֲבֵר מִן הַחֵי וְנִרְקַב: **טַעֲמָא** מִשּׁוּם חֵי י' כָּל זְמַן שֶׁהוּא חֵי אִין לוֹ רָקֵב אֲבֵל מֵת יֵשׁ לוֹ רָקֵב גְּנוּן מֵת אֲדָם אִחָד שְׁנִרְקַב בְּעוּדוֹ חֵי אִחָד מֵאֲבִרְיוֹ יֵשׁ לוֹ רָקֵב לֵאוֹתוֹ אֲבֵר אַע"פ שֶׁהַרְקִיב בְּעוּדוֹ חֵי וּמַשְׁנִי מִי קִתְנִי [הָא מַת] הָא קַמ"ל דְּשׁוּם מֵת יֵשׁ לוֹ רָקֵב בְּשִׁנְרָקֵב לֵאחֶר שְׁמַת נָשׁוּם חֵי אִין לוֹ רָקֵב אִפִּי בִי מֵת אֲחֵרִי כֹן אִין הָאֲבֵר שְׁנִרְקַב בְּעוּדוֹ חֵי מַטְמָא בְּדִין רָקֵב: **נִמְלָלָה** שְׁחַסְרָהּ מַהוּ דְאִמַר בְּפ' אֱלוֹ הֵן הֵלוּקִין (מַפּוֹת יג.) הָאוּכַל נִמְלָה חֵיב עָלֶיהָ כָּכַל שֶׁהוּא אַע"פ שְׁאִין בַּהּ בּוֹיַת וּמַבְשִׂיא לִיָּה אִם נִקְרַצְנִי רִגְלֶיהָ שְׁעָדִין הִיא וְכוּלָּהּ לַחֲיוֹת וְעָדִין עִם בְּרִיהַ עָלֶיהָ: **מִי** אֲמַרִינוּ שְׁעוּרָא גְּמִירִי כְּלוּמַר שְׁלֵמָה בְּבִרְיָה וְהָא חֶסְרָהּ אִו דְּלָמָא בְּרִיהַ גְּמִירִי לָהּ וְהֵיכָא לָהּ שְׂרָךְ הוֹאִיל וְעָדִין רֵאִוִּיָּה לַחֲיוֹת:

לָהּ דְּכִי אֲכִיל בְּרִיהַ מַחֲבִיב וְכִי חֶסְרָהּ נִמִּי חֵיב דִּהֲאִיכָא בְּרִיהַ וְאִמְרִינוּ רַבּוּ בְּכָלוּ:

כהן גדול פרק שביעי נזיר

פִּינּוֹן דָּלָא אַתְצַר שְׁלֹא נִוצַר הִנָּלָד עַדִּין בַּגּוּפָה שְׁהָרִי אִין סוּפָה לַפְרֵשׁ מִמֶּנָּה: **פִּירְשָׁה** מהו פִּרְשׁ שְׁלֵשׁ שְׁלֵשׁ שְׁבַתוּכָה מִי הָיִי גִלְגְּלִין בְּנוֹן דָּלָא מִקּוּמָא בְּדָלָא אֲכֵלָה חֵיוֹתָא יֵהֵא וְלֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְאִגַּב שְׁשָׁל עֶבֶר בְּמַעֵי אֲשֶׁה בְּנִקְבָה שְׁלֹא נִמִי בַּפֶּרֶשָׁה וּה"ה בְּזֹכֵר: **עוּרוּ** מהו שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין פִּיחוּ וְנִיעֵווּ מֵהוּ שְׁיַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין: **כָּל** הָיִי דְקֻאָמַר הָיִי גִלְגְּלִין פִּרְשׁ וְנִיעֵווּ וְכִיחוּ כו' הִכִּי מִשְׁכַּחַת לֵה: **דְּאַשְׁקִינָה** מִי דְקָלִין דְּאִמְרִי בְּפ' שְׁמוֹנֶה עָרְעִס (שְׁבַת קי.) מֵאִי מִי דְקָלִיס תְּרִי דְקָלִי אִיכָא בְּמִתָּא מַחֲסִיא וְנִפְק מַעֲיָנָא דְמֵיָא מַבְיַעִהוּ בְּסָא קִמָּא מְרַפִּי וְאִידָךְ מִשְׁלֵשׁ וְאִדָּךְ פִּי הִכִּי דְעִיל הִכִּי נִפְק מִשְׁלֵשׁ אֶת הַגּוֹף וּמִנָּקָה אֶת הַגּוֹף בְּיוֹמֵת וּבְכֶךְ הָעֶבֶר הַפֶּרֶשׁ וְכִיחוּ וְנִיעֵווּ: **וְסַפִּיא נִשָּׂא פִי רַש"י** לְהַשִּׁיר הַשֶּׁעַר וְשִׁלְקוּ בְּמִי טֹבְרִיא תַחֲלֵה קֶדֶם שְׂסֹכוּ בְּנִשָּׂא לְהַשִּׁיר שְׁעַר הָרֹאשׁ וְשֶׁעַר הַגּוֹף ע"י שְׂסֹכוּ נִשָּׂא נִשְׁרִי (הַשֶּׁעַר) עֲקָרִי הַשְּׁעֵרוֹת דְּאִי סָכוּ מַעֲקָרָא בְּנִשָּׂא אֲפִתִּי שְׂרָשִׁי הַשֶּׁעַר הָעוֹבְדִים דְּרָךְ הָעוֹר לְבָשָׁר לֹא הָיִי עוֹד נוֹשְׂרִים מִן הַנִּשָּׂא מִשּׁוּם דְּשֶׁעַר חִלְחוּלִי מִתַּחֲלָחַל וּמַחֲבֵר לְבָשָׁר הָרֹאשׁ שְׂתַחַת הָעוֹר בְּדִאֲמַרִינוּ בַּפֶּרֶק הָעוֹר וְהַרְטֵב (חֲלוֹן קִיט'): וְנִרְאֶה דָּלָא סְבָרָא הָךְ סָגִיא הָא דְאִמַר לְעִיל שְׁעָרוּ הָעוֹמֵד לִגְזֹז מֵהוּ מִשְׁמַע דְּאוֹתוֹ שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז לֹא הָיִי גִלְגְּלִין וְשִׁמָּא ס"ל בְּרַבָּה דְאִמַר גְּזֹז שְׁעָרוּ הָיִי גִלְגְּלִין וְלֹא גְזֹז תִּיבְעִי לִיָּה בִין שְׁעוֹמֵד לִגְזֹז וּבִין שְׁאִינוּ עוֹמֵד לִגְזֹז וְעֵלָּה קֹאִי: **מֵת** שְׁשַׁחֲנוּ אִין לוֹ רָקֵב דּוּקָא רַקִּבּוֹת גְּמִירִי וְלֹא עַבְרוּרִית דְּטוּחִינָא: **כְּבָרִיתוֹ** בְּצִינוּ כְּלוּמַר שִׁירָקֵב כְּמוֹ שֶׁהִיא שְׁלֹא נִשְׁתַּמֶּה מִבְּרִיתוֹ: **מֵת** שְׁחַסַר אִין לוֹ רַקִּבּוֹ שְׁנִקְבַר חֶסֶר: **וְלֹא** תַּפּוּסָה לְקַמְן בְּפ' [הַפּוּסִיס] (נֹזִיר דף סד:) הַמוּצֵא מֵת בְּדָרָךְ בְּדִרְכּוֹ נִוטְלוֹ עִם תַּפּוּסָתוֹ וְדִרִישׁ לָהּ מִקְרָא וּמִפֶּרֶשׁ לִיָּה שְׁנוּטֵל כָּל עֵפֶר הַתַּחוּם וְשִׁלְשָׁה אֲרָבָעוֹת מִקְרָקַע בְּתוּלָה:

פִּינּוֹן דָּלָא אַתְצַר שְׁלֹא נִוצַר הִנָּלָד עַדִּין בַּגּוּפָה שְׁהָרִי אִין סוּפָה לַפְרֵשׁ מִמֶּנָּה: **פִּירְשָׁה** מהו פִּרְשׁ שְׁלֵשׁ שְׁלֵשׁ שְׁבַתוּכָה מִי הָיִי גִלְגְּלִין בְּנוֹן דָּלָא מִקּוּמָא בְּדָלָא אֲכֵלָה ח

מסורת הש"ס
 א ספרא שמיני פרק ז ? ב מנחות 10; משנה אהלות ג תוספתא אהלות
ד תוספתא עדיות; לעיל מט:: משנה נזיר; משנה אהלות
תורה אור השלם

אלה השמאים לכם בגל־השרץ כל־הנגע בהם במתם ויטמא עד־הערב [ויקרא יא, לא]

וכל אֲשֶׁר־יפִל־עָלָיו מֵהֶם בַּמֶּתֶם ויטמא מִכָּל־בְּלִיעוּן אוּ בִגְד או־עוֹר או שֶׁק בִּלְבָבִי אֲשֶׁר־יִעֲשֶׂה מִלֵּאבָה בָּהֶם בָּשִׁים יוֹבֵא ויטמא עד־הערב ויִסָּהַר [ויקרא יא, לב]

אָמַר רב יהודה מדסקרְתָא ת"ש אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֵס בְּכָל הַשָּׁרָן כָּל הַנֶּגַע **ת"ש** בָּהֶם יָכוֹל בְּכָל־גִּבִּי שְׂרָצִים כְּתִיב אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֵל תּוֹכּוּ וּבְמָקוֹם אֲחֵר בָּהֶם בְּמִתָּם וְגו' **בְּכֵל בְּכֵלִים** דְּכִי נִגַּע בְּכֵלִים יִהְיֶה טָמֵא אֲבָל לֹא בְּמִקְצָתוֹ ת"ל וְכָל אֲשֶׁר יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם בְּמִתָּם כו': וְשִׁעְרוֹ חֲכָמִים שִׁמְנַע עֲלֶשָׁה יִטְמָא שֶׁהוּא כַּעֲלֶשָׁה שָׁשֹׁה כְּכֹלִי: שְׁכַן הַחֲמֵט כו' וּמִקְדָּא בְּעֵי שַׁעוֹר בְּרִיָּה כַּעֲלֶשָׁה ש"מ שַׁעוֹרָא דְּבְרִיָּה בְּלֶה בְּשֵׁינן וְאִי חֲסָרָה שַׁעוֹרָא נִפְקָא לָהּ מִכָּלל טְמֵאָתָהּ וּה"ה לַעֲנִין אֲכִילָה: **אָמַר ר' שְׁמַעְיָה פִי בְּשֵׁינן שַׁעוֹרָא דְּבְרִיָּה בְּמִיּוֹ דְּכָל בְּרִיתוֹ כַּכַּעֲלֶשָׁה אֲבָל גִּבִּי נִמְלֶה בְּפִחוֹת מַכַּעֲלֶשָׁה הֲוִיָא בַּהּ נִשְׁמָה דְּהָא שְׁלֵמָה נִמִּי לֹא הֲוִיָא בְּלֶה כַּעֲלֶשָׁה לֹא בְּשֵׁינן שַׁעוֹרָא וְאִכְתִּי תַּבְּשֵׁי לָךְ: **אָמַר רַבָּא ת"ש [שְׂדֵרָה]** שְׂגִיד רַב צִלְעוֹת שָׂבָה שְׁעָקַר רַב צִלְעוֹת שָׂבָה טְהוֹרָה וּשְׁע"ג שְׁהָן מִנְחוֹת בְּצֵדָה: וּבַקָּבֶר כו' מִפְּנֵי שֶׁהַקָּבֶר מַצְרִיפָה לְהִיּוֹת כְּמוֹ שְׁלֵמָה הָא לֹא גִרַד טְמֵאָה וּשְׁע"ג דְּלִיפָא גִּלְגֻּלִּת בַּהֲדָה וּש"מ דְּשַׁדְּרָה אִזְי גִּלְגֻּלִּת תָּנן: אִידֵךְ לֹא גִרַד עֲדִין תִּיבְשֵׁי לָךְ: שֶׁשָּׁה דְּבָרִים לְקַמֹּן חֲחָשִׁיב לְהוֹ: שֵׁל טַרְסִיִּים צוּרְפִי נַחֲשֵׁת וְאִמְרִי לָהּ שֵׁל אוֹתָהּ אִמְהַ וְאִמְרִי לָהּ אוֹרִגִּים וְדוּמָה לֹא בַּמַּסְכֶּת ע"ו (דף יז:): בַּמַּעֲשֶׂה דְרַבִּי חֲלִיעֶזֶר כְּשֶׁנִּתְפַּס לְמַלְכוּת דְּאִמַר לְהוּ רַבָּם שֵׁל טַרְסִיִּים חָטִי: וְהִיחֹוּהָ בְּאִוִיר כְּדִי שֵׁלָא יִהְיוּ מְטֵמְאִין בְּאוֹתוֹן עֲצֻמוֹת: וְנִכְנָס תוֹרוֹם הָרוּפָא שְׁהִי בְּקִי וּמִמַּחֶה אִם הֵן מִמֵּת אֶחָד אוּ מִשְׁנֵי מַתִּים: וְאִמְרוּ אִין בָּאן שְׂדֵרָה מִמֵּת אֶחָד וְאִין הָעִיר מְגַלַּח עַל חֲסִילוֹ וְאִפְלוּ לר"ע שְׁהִי אוֹמַר בַּתְּחִלָּה שְׁאִפִּי הִיא בָּאָה מִשְׁנֵי מַתִּים מְטֵמְא עַל חֲסִילוֹ חוֹר בּוֹ ר"ע: טַעֲמָא מִשּׁוֹם דְּלִיפָא בַּהּ שְׂדֵרָה מִמֵּת אֶחָד הָאִמַר דְּאִין הָעִיר מְגַלַּח הָא לִיפָא חֲדָא דְּמֵת אֶחָד מְטֵמָא בְּאֵהָל וְאִין מוּעִיל הַנְּחֹתוּ בְּאִוִירָא כְּלוּם וְהָעִיר מְגַלַּח עָלָיו וְתַפְשׁוּט דְּאִזְי שְׂדֵרָה אוּ גִלְגֻּלִּת: לֹא לַעֲנוֹלָם אִימָא לָךְ דְּשַׁדְּרָה וְגִלְגֻּלִּת מִמֵּת אֶחָד בְּשֵׁינן וְהִיא דְקָאִמַר לְהוּ הָרוּפָאִים דְקָא מַטְהֵר לְהוּ לֹא מַבְּשִׂיא הָאִמַר לֹא מַבְּשִׂיא שְׂדֵרָה וְגִלְגֻּלִּת דְּמֵת אֶחָד**

כְּדִי שַׁעוֹר טְמֵאָת אֲהֵל דְּלִיפָא אֲלֵא אִפְלוּ שְׂדֵרָה מִמֵּת אֶחָד וְגִלְגֻּלִּת מִמֵּת אֶחָד דְּלַדְבְּרִי ר"ע הִנֵּה מְטֵמָא לֹא אִיפָא: ת"ש מִמַּנְיָנָא דְשֶׁשָׁה דְּבָרִים עַל אֲבֵר מִן הַמֵּת הֵבָא מִב' מַתִּים כְּגוֹן הָרוּעַ אוּ הַשּׁוֹךְ שֵׁשׁ בּוֹ שְׁנֵי עֲצֻמוֹת וְהָאֶחָד בָּא מִמֵּת אֶחָד וְהַאֲחֵר בָּא מִמֵּת אֶחָד שֶׁהַאֲחֵר שֵׁנִי וְקָרְוִין הֵן אֲבֵר אֶחָד: ר"ע מְטֵמָא וְחֲכָמִים מְטַהְרִים לְפִי שֵׁלָא אִמְרוּ שִׁיְהָא מְטֵמָא בְּאֵהָל אֲלֵא בְּאֲבֵר מִמֵּת אֶחָד וְאֲבֵר מִן הַחַי הֵבָא מֵאֵדָם אֶחָד וְחֻצִי קִב עֲצֻמוֹת הֵבָא מִמֵּת אֶחָד וּרְבִיעִית דָּם הֵבָא מִמֵּת אֶחָד בְּמִנְעַה וְלֹא בְּאֵהָל וְלַדְבְּרִי ר"ע אִפִּי בְּאֵהָל וְעַצֵּם כַּשַּׁעוֹרָה מִמֵּת אֶחָד וּבְכָל אֵלּוּ אוֹמַר ר' עֲקִיבָא שְׁאִפִּי הֵן בָּאִין מִשְׁנֵי מַתִּים דְּרִי אֵלּוּ מְטֵמְאִין:

אִיתָא בְּסַפְרֵי אִמְרוּ הַזֵּאִיל וְשֵׁ בָאן מְטַהְרִין [וּמְטֵמְאִין] נַעֲמִד לְמַנְיָן פְּרוּשׁ ר"ע וְחֲכָמִים שְׁנַחְלָקוּ בַּשַּׁדְּרָה וּבִגִּלְגֻּלִּת הַבָּאִים מִשְׁנֵי מַתִּים וּבְסַמוּךְ מִתִּי לָהּ וּבְמַס'

אֲהֵלוֹת פ"ב (מ"ו) גַּמִּי תָנן פְּלִגְתִּיהוּ הַתְּחִילוּ מַר' עֲקִיבָא תַּחֲלָה וְטַהֵר אִמְרוּ לֹא הַזֵּאִיל וְאִתָּהּ הוּא שְׁהִיִּת מְטֵמָא טַהֵרְתּוּ יְהוּ טַהוֹרִין: **טַעֲמָא** דְּלִיפָא שְׂדֵרָה דְּמֵת חֲדָא פִּי' מִמֵּת חֲדָא הָא אִיפָא שְׂדֵרָה אוּ גִלְגֻּלִּת דְּמֵת חֲדָא גִּוִּיר מְגַלַּח עָלֶיהָ וּש"מ אוּ שְׂדֵרָה אוּ גִלְגֻּלִּת תָּנן וְזַחֲי דְלִמָּא לֹא מַבְּשִׂיא הָאִמַר לֹא מַבְּשִׂיא שְׂדֵרָה וְגִלְגֻּלִּת דְּמִמֵּת אֶחָד לִיפָא צ"ע מַה הִיוּ צְרִיכִין לַהֲרָאוֹת לְרוּפָאִים אִם הַשַּׁדְּרָה מִמֵּת אֶחָד אוּ לֹא יִהְיֶה מִסְתַּמָּא הִיתָה מַפְרָקַת וּמַשְׁבָּרַת וְאִמְרִינן לַעֲוִל דִּיאָה מִמֵּת אֶחָד

טַהוֹרָה וְאוֹמַר רַבִּינוּ יַצְחָק דְּאִירִי כְּגוֹן דַּעַל אוֹתוֹן עֲצֻמוֹת הָאֵהֵיל הָאֵדָם בַּעֲדוֹן בַּקָּבֶר וְאִמַר לַעֲוִל הַקָּבֶר מַצְרִפוּ: **ת"ש** מִמַּנְיָנָא מַה הֵן שְׁשָׁה דְּבָרִים שֶׁר"ע מְטַמָּא וְחֲכָמִים מְטַהְרִין עַל אֲבֵר מִן הַמֵּת שְׁבָא מִשְׁנֵי מַתִּים וְעַל אֲבֵר מִן הַחַי שְׁבָא מִשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם וְעַל חֻצִי קִב. עֲצֻמוֹת שְׁבָא מִב' מַתִּים וּמִזְלָל הָאִמַר הֵבָא וְעַל רַבַּע עֲצֻמוֹת הֵבָא מִשְׁנֵי מַתִּים כְּדַתָּנן בַּמַּסְכֶּת אֲהֵלוֹת (פ"ב מ"ו) בְּפִלוּנְתָא דר"ע וּרְבִנְנָן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּהָבָא לַעֲנִין תַּנְלַחַת גִּוִּיר אִירִי דְאִינוּ מְגַלַּח עַל פַּחוֹת מַחֲצִי

קִב וְלִדְבִי נִקְט חֲצִי קִב דַּעַל רַבַּע הַקִּב דְּאִתִּי מִמֵּת אֶחָד אִינוּ מְגַלַּח כְּדַתָּנן בַּמַּתְנִיתִין וְהִתָּם לַעֲנִין טְמֵאָת אֲהֵל גְּרִידָא קַתְּנִי: **שְׁבָא** מִשְׁנֵי מַתִּים דְּאֵלּוּ בָּא מִמֵּת אֶחָד לר"ע מְגַלַּח כְּדַתָּנן בַּמַּתְנִי' לר"ע וּפְלִיגִי רַבְּנָן עָלֶיהָ וְהֵבָא תָּנן דר"ע הָדַר בַּהּ וּבְדִין הוּא דְּמַבְּשֵׁי לִיָּה לְמִינְקוּט לְרַבְּנָן עַל חֲצִי לֹא דָם הֵבָא מִשְׁנֵי מַתִּים אֲלֵא

חֲיִידִי דַלר"ע דִּיאָה כְּרַבִּיעִית מְגַלַּח נִקְט דְּבִי. הר"ף: **וְעַל עַצָּם** כַּשַּׁעוֹרָה וְעַל רַבִּיעִית דָּם כו' וְעַל עַצָּם כַּשַּׁעוֹרָה שְׁנַחְלָק לְשָׁנִים אָף כִּי הוּא מִמֵּת אֶחָד וְהַשַּׁדְּרָה וְגִלְגֻּלִּת בַּמַּסְכֶּת אֲהֵלוֹת (פ"ב מ"ו) תִּנְיָא בְּהִדְיָא בְּפִלְגְתָא דר"ע וּרְבִנְנָן הַשַּׁדְּרָה וְגִלְגֻּלִּת מִשְׁנֵי מַתִּים:

כהן גדול פרק שביעי נזיר

ת"ש בָּהֶם יָכוֹל בְּכָל־גִּבִּי שְׂרָצִים כְּתִיב אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֵל תּוֹכּוּ וּבְמָקוֹם אֲחֵר בָּהֶם יָנֹגַע בְּכֵס בְּמִתָּם הָא יִצַּד יִנָּשֵׁב

"אָמַר רַב יְהוּדָה מְדִיסקְרְתָא: תָּא שְׁמַע: "בְּהֶם", יָכוֹל בְּכוּלָן — תַּלְמוּד לּוֹמַר: "מֵהֶם". אִי "מֵהֶם", יָכוֹל מִקְצָתוֹ — תַּלְמוּד לּוֹמַר: "בְּהֶם".^א הָא כִּיצַד? עַד שִׁיַּגַּע בְּמִקְצָתוֹן שְׁהוּא כְּכוּלָן. וְשִׁיעְרוּ חֲכָמִים בְּכַעֲדֻשָּׁה, שְׁכַן הַחוּמָט תַּחֲלַת בְּרִיִּיתוֹ בְּכַעֲדֻשָּׁה. שְׁמַע מִיַּנָּה שִׁיעוּרָא גַּמְיִרִי לַהּ. "אָמַר רַב שְׁמַעְיָה: כִּי בַעֲיִנָן שִׁיעוּרָא דְּבִדְלָא הָוִיא כַּעֲדֻשָּׁה לֹא מְטַמָּא, דְּלֹא נִפְלָה בַּהּ נִשְׁמָה. אֲבָל נִפְלָה בַּהּ נִשְׁמָה — לֹא. תִּיבְּעִי לָהּ. ^ההַשְּׁדָרָה וְהַגּוּלְגּוּלַת. אִיבְּעִיא לְהוּ: שְׁדָרָה וְגוּלְגּוּלַת תָּנָן, אוּ דִלְמָא: אוּ שְׁדָרָה אוּ גוּלְגּוּלַת? אָמַר רַבָּא: תָּא שְׁמַע: שְׁדָרָה שְׁגִירַד רוּב עִילְעִין שְׁבָה — טְהוֹרָה. וּבַקָּבֶר אֲפִילוּ מְשׁוּפָּרַת אוּ מְשׁוּרָקַת — טְמֵאָה, מִפְּנֵי הַקָּבֶר. טַעֲמָא מִשּׁוּם דְּגִירַד, הָא לֹא גִירַד — טְמָא, שְׁמַע מִיַּנָּה: אוּ שְׁדָרָה אוּ גוּלְגּוּלַת קַתְּנִי. הָא לֹא קַתְּנִי. הָא קָא מִשְׁמַע לָן: דְּכִי גִירַד — טְהוֹרָה, אִידָהּ, תִּיבְּעִי לָהּ. ^בתָּא שְׁמַע, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: שְׁשָׁה דְּבָרִים רַבִּי עַקִּיבָא מְטַמָּא וְחֲכָמִים מְטַהְרִין, וְחוֹר בּוֹ רַבִּי עַקִּיבָא. וּמַעֲשֶׂה שְׁהִבִּיאוּ קוּפָּה מְלֵאָה עֲצֻמוֹת לְבֵית הַכְּנָסַת שֵׁל טַרְסִיִּים, וְהַנִּיחוּהָ בְּאִוִיר, וְנִכְנָס תוֹדוֹס הָרוּפָא וְכָל הָרוּפָאִים [עַמּוּ], וְאָמְרוּ: אִין כָּאן שְׁדָרָה מִמֵּת אֶחָד. טַעֲמָא דְּלִיפָא שְׁדָרָה דְּמַחְדָּא. הָאִיפָא אוּ שְׁדָרָה אוּ גוּלְגּוּלַת דְּמַחְדָּא — נְזִיר מְגַלַּח עָלֶיהָ, שְׁמַע מִיַּנָּה אוּ שְׁדָרָה אוּ גוּלְגּוּלַת תָּנָן. לֹא מִיבְּעִיא קֹאמַר: לֹא מִיבְּעִיא שְׁדָרָה וְגוּלְגּוּלַת, דְּמַמַּת אֶחָד לִיפָא, אֲלֵא אֲפִילוּ אוּ שְׁדָרָה מִמֵּת אֶחָד אוּ גוּלְגּוּלַת מִמֵּת אֶחָד לִיפָא. ^טתָּא שְׁמַע מִמַּנְיָנָא: וּמַה הֵן שְׁשָׁה דְּבָרִים שְׂרַבִּי עַקִּיבָא מְטַמָּא וְחֲכָמִים מְטַהְרִין: עַל אֲבֵר מִן הַמֵּת שְׁבָא מִשְׁנֵי מַתִּים, וְעַל אֲבֵר מִן הַחַי שְׁבָא מִשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, וְעַל חֻצִי קִב עֲצֻמוֹת שְׁבָא מִשְׁנֵי מַתִּים, וְעַל רַבִּיעִית דָּם הֵבָא מִשְׁנִים, וְעַל עַצָּם כַּשַּׁעוֹרָה שְׁנַחְלָק לְשָׁנִים, וְהַשְּׁדָרָה וְהַגּוּלְגּוּלַת.

וְאִי

כְּתִיב אֲשֶׁר יִנֹּגַע בְּכֵס בְּמִתָּם הָא יִצַּד יִנָּשֵׁב שְׁנֵי הַמְקַרְאוֹת הֵלְלוּ וְכו' וְשִׁיעְרוּ חֲכָמִים כַּכַּעֲלֶשָׁה דְּמַקְרִיא מֵהֶם שְׁזָהוּ בְּמִקְצַת שָׂרָן אֲחֵר וּמַקְרִיא בָּהֶם לְפִי שֶׁהַחֲמֵט תַּחֲלַת בְּרִיתוֹ כַּכַּעֲלֶשָׁה וּש"מ שַׁעוֹרָא גַּמְיִרִי מַדְבְּעִינן כַּעֲלֶשָׁה שְׁהִרִי הַחֲמֵט גַּם כִּי הִיוּ תַּחֲלָתוֹ כַּכַּעֲלֶשָׁה הִינוּ עִם רַגְלָיו וְקָרְטוּ וּמ"מ אִי חֲתָךְ מִנָּה פֶּרֶתָא דְּמַפְתָּחִי' מַכַּעֲלֶשָׁה אִפ"ה חִוּהּ וְאִפ"ה בְּעִינן כַּעֲלֶשָׁה מִמַּשׁ כְּבָרִיתָהּ וּש"מ שַׁעוֹרָא גַּמְיִרִי וְזַחֲי א"ר שְׁמַעְיָה כִּי בְּעִינן שַׁעוֹרָא כַּכַּעֲלֶשָׁה הִיכָא דְּלֹא נִפְלָה בַּהּ נִשְׁמָה כְּגוֹן חֲמֵט שָׂאִם נִפְחַת מַעֲט תַּחֲלָה אִזְי וְזַחֲי אִין לָנוּ לְהַחֲשִׁיבוּ בְּרִיָּה בְּפִחוֹת הַזֵּאִיל וְלַעֲנוֹס לֹא יִפֹּל בּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים בְּפִחוֹת מִכּוּן אֲבָל הִיכָא דְּנִפְלָה לִיָּה כְּגוֹן נְמָלָה חִוּהּ חֲשׁוּבָה הִיא כִּי אָף קֶצֶן רַגְלֶיהָ אוּ שׁוֹם דְּבֵר מַמְנָה וְכוּלָּהּ עֲדִין לַחִיוֹת הַרְבֵּה שְׁאִין חִיָּה תַלְטוֹן בְּדָבָר שְׁקָצוּ: **אִבְּעִיא** לְהוּ שְׁדָרָה וְגִלְגֻּלַת תָּנָן דְּזוּקָא עַל שְׁנֵיִם מְגַלַּח אוּ דְלִמָּא אוּ שְׂדֵרָה אוּ גִלְגֻּלִּת תָּנן וְהוּא דְּהִין דְּאִמְתַּנִּיתִין דְּאֲהֵלוֹת (פ"ב מ"א) גַּמִּי מַבְּשִׂיא לִיָּה וְכֵן מַשְׁמַע בְּסַמוּךְ דְּמִיּוֹת מַתְנִיתִין דְּאֲהֵלוֹת לְמַפְשֵׁט בְּשֵׁינן: **ת"ש** שְׁדָרָה שְׁגִירַד רַב עַל עוֹלִין שְׁבָה פִּי' שֶׁבֶר רַב צִלְעוֹת שָׂבָה תַּכְנָס שֵׁל צִלְעוֹת עֲלֵעוּלִין: **טְהוֹרָה** בַּעֲלָמָא [אִמְרִינן] פֶּמָה חֲסִירוֹן בַּשַּׁדְּרָה וְכו' וְלֹא תַטְמֵא אִמַר שְׁמוּאֵל בְּפ' אֵלּוּ טַרְפוֹת (חֲלוּן מִב'): וְכֵן לְטַרְפָּה וְגַם בָּאן נִרְאָה לְרַבִּינוּ יַצְחָק דִּישׁ לְהַשְׁנוֹת דָּאִם נִשְׁתַּבְּרוּ רַב צִלְעוּתֶיהָ טַרְפָּה וּבְדִלָמַר בְּפ' אֵלּוּ טַרְפוֹת (חֲלוּן נב.) נִשְׁתַּבְּרוּ בְּרַב שְׁנֵי צַדִּין טַרְפָּה נַעֲקָרוּ אִפְלוּ בְּרוּב צַד אֶחָד: וּבַקָּבֶר אִפִּי' מַשְׁבָּרַת אוּ מַפְרָקַת טְמֵאָה מִפְּנֵי שֶׁהַקָּבֶר מַצְרִיפָה דְּהִבִּי גַּמְיִרִי: **טַעֲמָא** דְּגִירַד הָא לֹא גִירַד טְמָא וְקַס"ד דְּאִירִי בָּלֹא גִלְגֻּלִּת וְאִפ"ה טְמֵאָה וּש"מ דְּאִזְי שְׂדֵרָה אוּ גִלְגֻּלִּת תָּנן וּמַשְׁנֵי מִי קַתְּנִי הָא לֹא גִרַד טְמֵאָה הָא קַמ"ל דְּכִי

גִּרַד טְהוֹרָה וְאִידֵךְ תִּיבְּשֵׁי לָךְ פְּרוּשׁ מִי קַתְּנִי הָא לֹא גִרַד טְמֵאָה בָּלֹא גִלְגֻּלִּת דְּלִמָּא כְּשֵׁשׁ עֵמָה גִּלְגֻּלִּת אִירִי וּשְׁע"פ [כָּן] כִּי גִרַד רַב צִלְעוֹת שָׂבָה טְהוֹרָה וְאִידֵךְ תִּיבְּשֵׁי לָךְ כְּלוּמַר בָּלֹא גִרַד וְאִין גַּם אֲלֵא הַשַּׁדְּרָה בָּלֹא גִלְגֻּלִּת תִּיבְּשֵׁי לָךְ:

תָּא שְׁמַע רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר שְׁשָׁה דְּבָרִים ר"ע מְטַמָּא בְּסַמוּךְ קָא חָשִׁיב לְהִנָּךְ שֶׁשָׁה דְּבָרִים וְחֲכָמִים מְטַהְרִין וְחוֹר בּוֹ ר"ע: **מַעֲשֶׂה** שְׁהִבִּיאוּ קָפָה מְלֵאָה עֲצֻמוֹת לְבֵית הַכְּנָסַת שֵׁל טַרְסִיִּים פְּרוּשׁ צוּרְפִי נַחֲשֵׁת וְהִיחֹוּהָ בְּאִוִיר כְּשֶׁהוּא שְׁאִין גַּג עָלָיו פִּן וְיִטְמְאוּ בְּאֵהָל הַנִּכְנָסִין שֵׁם נִכְנָס תוֹדוֹס הָרוּפָא וְכָל הָרוּפָאִים עֲמוּ וְאִמְרוּ אִין בָּאן שְׂדֵרָה מִמֵּת אֶחָד וּבְפִירוּשׁ מַשְׁנִיּוֹת מַצְאֵתִי דְּהִבִּי וְהִתָּם שְׁנַחְלָקוּ בַּשַּׁדְּרָה וּבִגִּלְגֻּלִּת הַבָּאִים מִשְׁנֵי מַתִּים וּבְסַמוּךְ מִתִּי לָהּ וּבְמַס'

אֲהֵלוֹת פ"ב (מ"ו) גַּמִּי תָנן פְּלִגְתִּיהוּ הַתְּחִילוּ מַר' עֲקִיבָא תַּחֲלָה וְטַהֵר אִמְרוּ לֹא הַזֵּאִיל וְאִתָּהּ הוּא שְׁהִיִּת מְטֵמָא טַהֵרְתּוּ יְהוּ טַהוֹרִין: **טַעֲמָא** דְּלִיפָא שְׂדָרָה דְּמֵת חֲדָא פִּי' מִמֵּת חֲדָא הָא אִיפָא שְׂדֵרָה אוּ גִלְגֻּלִּת דְּמֵת חֲדָא גִּוִּיר מְגַלַּח עָלֶיהָ וּש"מ אוּ שְׂדֵרָה אוּ גִלְגֻּלִּת תָּנן וְזַחֲי דְלִמָּא לֹא מַבְּשִׂיא הָאִמַר לֹא מַבְּשִׂיא שְׂדֵרָה וְגִלְגֻּלִּת דְּמִמֵּת אֶחָד לִיפָא צ"ע מַה הִיוּ צְרִיכִין לַהֲרָאוֹת לְרוּפָאִים אִם הַשַּׁדְּרָה מִמֵּת אֶחָד אוּ לֹא יִהְיֶה מִסְתַּמָּא הִיתָה מַפְרָקַת וּמַשְׁבָּרַת וְאִמְרִינן לַעֲוִל דִּיאָה מִמֵּת אֶחָד

טַהוֹרָה וְאוֹמַר רַבִּינוּ יַצְחָק דְּאִירִי כְ

זב:

עין משפט נר מצוה
א מו"י פד' מהל' טומאת מת הל' ד: ב מו"י פז' מהל' נזירות הל' ו: ג סמג עשין רלא: ד מו"י פז' מהל' נזירות הל' ב: ה מו"י פב' מהל' טומאת מת הל' ט: ו מו"י פב' מהל' טומאת מת הל' י: ז מו"י פג' מהל' טומאת מת הל' א:

תנא ששֶׁה דְּבָרִים אֵלָּא וְזֹאת שְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ חַד דְּלֹא מְטַמֵּא הָא בָּלָא הָא וּמַשְׁנֵי לְעוֹלָם שְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ בְּתָרֵי חָשִׁיב לְהוּ וּסְמִי עֲצָם בַּשְּׁעוּרָה מִחֲשָׁבְנָא דְשֶׁשֶׁה דְּבָרִים דְּכִי קִתְּנִי שֶׁשֶׁה דְּבָרִים דְּפִלְיִי עַל ר"ע לְאַפּוֹקִי עֲצָם בַּשְּׁעוּרָה דְּיָחִיד הוּא דְּפִלְיִי עַלֶּה דַּתְּנִיָא עֲצָם בַּשְּׁעוּרָה כּו': **וְאִיבְעִית** אִימָא כִּי קִתְּנִי מִדִּי דְּמַת מִדִּי דְּחִי לֹא קִתְּנִי וְלֹא תַחֲשַׁב בְּהֵךְ שֶׁשֶׁה דְּבָרִים אֲכָר מִן הַחֵי וְאִיבְעִית אִימָא כִּי קִתְּנִי מִלִּי דְּנִזִּיר מְנַלַּח עַל אֶהֱיִלּוּ לְאַפּוֹקִי עֲצָם בַּשְּׁעוּרָה דְּאִינוּ מְנַלַּח אֵלָּא עַל מַגְעוּ וְעַל מַשְׁאוֹ וְאִיבְעִית אִימָא מִיּוֹדִי דְּהָדַר בַּה שְׁחֹזר ר"ע בְּקִתְּנִי לְעִיל שְׁחֹזר בּו ר"ע לְאַפּוֹקִי רְבִיעִית דָּם הִבָּאָה מִב' מַחִים דְּלֹא הָדַר וְשֶׁשֶׁה דְּבָרִים דְּקָא חָשִׁיב מִסְּנָךְ דְּהָדַר בַּה וְלְעוֹלָם שְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ בְּתָרֵי חָשִׁיב לְהוּ: **דא"ל** רַבִּי לְבַר קַפְרָא תִלְמִידָהּ לֹא תִשְׁפָּה דָם רְבִיעִית בַּחֲזָרָה שְׁחָרִי לְמוֹד עֲרוּךְ הוּא בְּפִיו שֶׁל ר"ע דַּעַל רְבִיעִית הִבָּאָה מִב' מַחִים דְּנִזִּיר מְנַלַּח וְעוֹד הַמַּקְרָא מְסִיעוּ וְכֹא לְהַכְחִישׁ דְּבָרֵי הָאוֹמֵר שׁר"ע חֹזֵר וְכֹא ר"ס לוימר כְּרַבִּי דר"ע לֹא חֹזֵר בּו אֵלָּא שְׁאִמֵר דְּרַךְ קִנְיֹתֵר כְּלַפִּי ר"ע שְׁאִמֵר אִם מִשְׁמַת חֹזֵר בּו חֵינִי יוֹדַע: [אָמַר ר"ס עַד יוֹם מוֹתוֹ שֶׁל ר"ע הָיָה מְטַמֵּא. כְּלוּמַר לֹא חֹזֵר בּו]:

תנא הַשְּׁחָרוּ שְׁנִיּו שֶׁל ר"ס מִפְּנֵי תַעֲנִיּוֹתֵינוּ מִפְּנֵי שְׁאִין דְּרַךְ אֶרֶץ לְדַבֵּר עַל רַבּוּ בְּלִשׁוֹן זֶה וְיֹשֵׁב וְהַתַּעֲנֶה יָמִים רַבִּים: **ת"ש** דְּתַנִּי' ב"ש אוֹמְרִים רַבַּע עֲצָמוֹת מִן הָעֲצָמִים מִן הַשָּׁנִים מִן הַג' פְּרוּשׁ אִו מַשְׁנִים אִו מַשְׁלָשָׁה אֲבָרִים יִטְמֵא רַבַּע עֲצָמוֹת בְּאֶהֱל וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים מִן הַגּוֹיָה פְּרוּשׁ מַעֲקָר הַגּוֹיָה מֵרַב הַבִּנְיָן אִו מֵרַב הַמִּנְיָן שְׁרַמ"ח אֲבָרִים יֵשׁ בְּאֶלֶם כַּדְתַּנִּיא בְּרִישׁ מַסְכַּת אֶהֱלוֹת וּקכ"ה הֵם רַב מִנְיָן וְאִם תַּפַּשׁ קכ"ה עֲצָמוֹת וְקִיצָה מַעֲט מִן כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַד שֶׁהַעֲמִיד עַל רַבַּע יוֹמָאֵו בְּאֶהֱל: **אָמַר** ר' יְהוֹשֻׁעַ יְכוּלָנִי לַעֲשׂוֹת דְּבָרֵי ב"ש וְדְבָרֵי ב"ה אֶחָד שׁב"ש אוֹמְרִים מְשָׁנִים אִו מַג' אִו מַב' שׁוֹקֵם וְיָרֶךְ אֶחָד אִו מְשָׁנִי יִרְכִּים וְשׁוֹם אֶחָד נִמְצָא רַב בְּנִינִי שֶׁל אֶלֶם תַּנִּינָא בְּמַס' אֶהֱלו' (פ"א מ"ח) דְּקַחֲשָׁבִין רַמ"ח אֲבָרִים וְחָשִׁיב מְלַמְטָה לְמַעֲלֵה פְּרוּסוֹת הֶרְגֵל וְחָשִׁיב שְׁנִים בְּשׁוֹם חַמְשָׁה בְּאֶרְכָּבָה וְאֶחָד בִּינְךְ לְכֹאדָרָה מַשְׁמַע מַמְתַּנִּי' דְּהֵתֶם דְּשׁוֹם לְמַטָּה מִן הָאֶרְכָּבָה וְיָרֶךְ לְמַעֲלֵה: מַשְׁנֵי שׁוֹקִים וְיָרֶךְ אֶחָד אִו מַשְׁנֵי יִרְכִּים וְשׁוֹךְ אֶחָד הוּא רַב בְּנִינִי שֶׁל אֶלֶם מַשְׁלָשָׁה קְהָאֵרִי ב"ש לֹא דְוָקֵא אֵלָּא כְּלוּמַר רַבַּע עֲצָמוֹת הֵבֵא מֵרַב הַבִּנְיָן וְרַב הַמִּנְיָן הִיוּ לְגַבֵּה הָאֶלֶם יָרֶךְ ע"ג שְׁנֵי שׁוֹקִים וְיֵשׁ מִפְּרָשִׁים דַּשְׁנֵי שׁוֹקִים וְיָרֶךְ אֶחָד קָרִי שְׁנִים לְפִי שֶׁהַשְׁוִקִים דְּקִים בְּיוֹמֵר וְהוּו כַּחַד וְעַם יָרֶךְ אֶחָד וְחָשָׁבִים כְּשֵׁנִי עֲצָמוֹת וְשְׁנֵי יִרְכִים וְשׁוֹךְ אֶחָד הָרִי שְׁלָשָׁה לְפִי שֶׁהִירְכִים עֲבִים וְגוֹלוֹים וְחָשָׁבִין כְּשָׁנִים וְהַשׁוֹךְ עַמְהָם הָרִי שְׁלָשָׁה: **וב"ה** אוֹמְרִים מִן הַגּוֹיָה מֵרַב הַמִּנְיָן הוּאִיל וְיִשְׁנֵה כְּרוֹב הַמִּנְיָן דְּהִינוּ מִפְּרָקֵי יָדִים וְרַגְלִים וּב"ש אִירִי בְּרַבַּע הֵבֵא מֵרַב הַמִּנְיָן וְיִמֵר אִמֵר חָדָא חָדָא וְלֹא פִלְיִי וּמִפְּרָקֵי יָדִים וְרַגְלִים תַּנִּינָא רַב הַמִּנְיָן בָּלֹא רַב הַבִּנְיָן כַּדְמִפְּרַשׁ בְּמַסְכַּת אֶהֱלוֹת (פ"א מ"ח) דְּפִרְסַת הֶרְגְלוֹים יֵשׁ ל' שָׁשָׁה כָּכַל אֲרַבַּע וּבִפְסַת הִיד שְׁלָשִׁים שָׁשָׁה כָּכַל אֲרַבַּע הָרִי ק"כ אֲבָרִים בְּיָדִים וּבְרַגְלִים: **שְׁמַאי** אוֹמֵר אִפִּי' עֲצָם אֶחָד מִן הַשְּׁדָּרָה אִו מִן הַגְּלִגְלַת וְיָקם"ד מְדַקְאִמֵר שְׁמַאי עֲרַם אֶחָד מִן הַשְּׁדָּרָה אִו מִן הַגְּלִגְלַת מְטַמֵּא בְּאֶהֱל מַכְלָל דְּלִרְבֵּן קְהָאֵרִי לֹא עֲרַם אֶחָד מִן הַשְּׁדָּרָה אִו מִן הַגְּלִגְלַת מְטַמֵּא הָא שְׁדָּרָה גּוֹפִה אִו גְּלַגְלַת גּוֹפִה מְטַמֵּא אִפִּי' הָאִי לַחוּדָה וְהָאִי לַחוּדָה דְּמַשְׁמַע לִיה דְּלֹא פִלְיִי [אֵלָּא] עַל הָאִי ב"ש עֲרַם אֶחָד מַשְׁדָּרָה וּלכ"ה בְּעִינִן שְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ וְזַחֵי שְׁמַאי דְּמַחְמִיר אֲכָל לִרְבֵּן בְּעִינִן תַּרְוִיחֵו: **וְלִפְשִׁט** מָנָה לְאִידִךְ יִסָא דְּטַעֲמָא (דְּמַחְמִיר) שְׁמַאי דְּמַחְמִיר דְּטַמְאוֹת דְּעֲרַם מַשְׁדָּרָה לְבַד אִו בְּעֲרַם מְנַלְגַּלְתָּ לְבַד בְּקִתְּנִי אִו אִו הָא לִרְבֵּן דְּלֹא תַנּוּ אִו אִו אֵלָּא הַשְּׁדָּרָה וְהַגְּלַגְלַת ש"מ תַּרְוִיחֵו בְּעוּ וְזַחֵי עַד כַּאן לֹא פִלְיִי רַבֵּן עַלֶּה דְּשְׁמַאי אֵלָּא בְּעֲרַם אֶחָד מַשְׁדָּרָה אִו מְנַלְגַּלְתָּ אֲכָל הִיכָא דְּחִיתָא בְּעִינֵה שֶׁהַשְּׁדָּרָה שְׁלֵמָה אִפִּי' חַד מְנִהֵן וּמַשּׁוֹם דְּלֹא קִתְּנִי בְּמַלְתִּיחֵו דְּרַבֵּן אִו אִו לֹא נַחוּשׁ לְדַקְדַּק דב"ה לֹא חֲשׂו לְפָרַשׁ מַלְתִּיחֵו אִו דְּקוֹיִמי אִמְלֵתָא דב"ש קְהָאֵרִי אִו וּמַדכ"ש גְּשַׁמַּע לכ"ה דְּבַעו לְמִימֵר אִו. מֵהַרפ"ש: **בְּעַי** רַמִּי בַר חֲמַא רַבַּע עֲצָמוֹת מִשְׁדָּרָה אִו מַגְלַגְלַת מַאי מִי אִמֵר' כִּי קִתְּנִי בְּמַתְנִי' דְּחֻצִי קַב עֲצָמוֹת דְּנִזִּיר מְנַלַּח כְּגוֹן מִשְׁאֵר אֲבָרִים בְּגוֹן מֵרַב הַבִּנְיָן אִו הַמִּנְיָן אֲכָל מַשְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ דְּחַמִּירִי טוֹפִי אִפִּי' רַבַּע עֲצָמוֹת הֵבֵא מִהֵן מְנַלַּח עֲלִישָׁן נִזִּיר אִו דְּלִמָּא לֹא שָׁנָא: **אָמַר** רַבָא ת"ש הַשְּׁדָּרָה וְהַגְּלַגְלַת קִתְּנִי בְּמַתְנִי' דְּנִזִּיר מְנַלַּח עֲלִישָׁן וְיָקם"ד דְּלִיפֵא שְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ דְּלִית בְּהֵן רַבַּע עֲצָמוֹת וְאִי לֹא הִינָא בְּהֵן רַבַּע עֲצָמוֹת לֹא מְנַלַּח וְלִהְכִי פְרִיךְ וְאִי ס"ד רַבַּע עֲצָמוֹת דְּחִיתָ מַשְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ חַמִיר לַתְנִי בְּמַתְנִי' רַבַּע עֲצָמוֹת הֵבֵא מִן הַשְּׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ וְלִמָּה לִי דְּתַנִּי בְּמַתְנִימִן הַשְּׁדָּרָה וְהַגְּלַגְלַת דְּמַשְׁמַע דְּוָקֵא בְּשָׁהן שְׁלַמִין אִה אִפִּי' שְׁבוּרִין וּמִפְּרָקִין בְּעִיָא לְמִימֵר אִם יֵשׁ בְּהֵן רַבַּע עֲצָמוֹת דְּנִזִּיר מְנַלַּח עֲלִישָׁן וְתַפְשִׁט דְּמַדְקַתְנִי בְּמַתְנִי' הַשְּׁדָּרָה וְהַגְּלַגְלַת שְׁלַמִים מַסְתַּמָא אִית בְּהֵן רַבַּע עֲצָמוֹת מַכְלָל דַּעַל עֲצָמוֹת שְׁבוּרִין וּמִפְּרָקִין שְׁנֵשׁ בַּה רַבַּע וְכֹא (הַשְּׁדָּרָה) מַשְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ לֹא מְנַלַּח וּפְרִיךְ וְהָא הוּא דְּאִמֵר פְּרוּשׁ רַבָא לֹא נַצְרַכָּה אֵלָּא לַשְּׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ שְׁאִין בְּהֵן רַבַּע גּוֹפִה כְּבִירָא לֶה אִירָפֵא שְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ דְּלִית בְּהֵן רַבַּע עֲצָמוֹת וְלְעוֹלָם אִימָא לָךְ דְּאִפִּי' עַל רַבַּע עֲצָמוֹת הֵבֵא מִן הַשְּׁדָּרָה וְהַגְּלַגְלַת נִזִּיר מְנַלַּח וּמַתְנִי' דְּקִתְּנִי שְׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ דְּמַשְׁמַע שְׁלַמִים אֲרַמְרִין לְאֶשְׁמוּשְׁעִין דְּאִפִּילוּ אִין בְּהֵן רַבַּע נִזִּיר מְנַלַּח וְלֹא אַתְפַּרַשׁ הִיכָא אִתְמַרַר דְּרַבָא וְיֵשׁ סְפָרִים דְּגָרְסִי לְעִיל (נִזִּיר דף ג.) אִמֵר רַבָא לֹא נַצְרַכָּה אֵלָּא לַשְּׁדָּרָה וְנִלְגַּלְתָּ שְׁאִין בְּהֵן רַבַּע עֲצָמוֹת מַכְּח סְנִיָא דְּהִכָא [וְלַעֲיַל כְּרַשְׁתִּי] דְּחִי אֲפַשַׁר לְחִים אוֹתָהּ נִקְרָא:

כהן גדול פרק שביעי נזיר

וְאִי ס"ד אִו שְׁדָּרָה אִו גְּלַגְלַת הִנִי שְׁבַעַה הַיָּן פִּי' דְּנַחֲלָקוּ בּו ר"ע וְרַבֵּן וּבְרִיָסָא

וְאִי סְלָקָא דַּעְתָּהּ אִו שְׁדָּרָה אִו גּוּלְגּוּלַת, **הִנִי שְׁבַעַה הַיָּן**! **כִּי קִתְּנִי** (סִימָן: יָחִיד, שְׁהוּא, גִּילַח, וְאַחַד) — **כָּל הִיכָא דְּפִלְיִיגִי עַלִּיה רַבִּים**. **לְאַפּוֹקִי עֲצָם בַּשְּׁעוּרָה**, דִּיְחִיד הוּא דְּפִלְיִיג עַלִּיה. **דַּתְּנִיָא**: עֲצָם בַּשְּׁעוּרָה שְׁנַחֲלַק לְשָׁנִים, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נּוּרִי מְטַהֵר. **וְאִי בְעִית אִימָא: כִּי קִתְּנִי**, אֲכָר מִן הַמַּת, אֲכָר מִן הַחֵי לֹא קִתְּנִי. **יְוִאיבְעִית אִימָא: כִּי קִתְּנִי**, כָּל הִיכָא דְּנִזִּיר מְגַלַּח עַל אֶהֱיִלו, **לְאַפּוֹקִי עֲצָם בַּשְּׁעוּרָה** דְּלֹא. **וְאִיבְעִית אִימָא: כִּי קִתְּנִי**, כָּל הִיכָא דְּהָדַר בִּיה, **לְאַפּוֹקִי רְבִיעִית דָּם** דְּלֹא הָדַר בִּיה. **דַּאֲמַר לִיה רַבִּי לְבַר קַפְרָא**: לֹא תִשְׁנֶה רְבִיעִית דָּם בַּחֲזָרָה, **שְׁחָרִי לְמוֹדוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא בִּידוֹ**. **וְעוֹד**, הַמַּקְרָא מְסִיעֵעוּ: **יְוַעַל כָּל נַפְשׁוֹת מַת לֹא יָבֵא".** **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר**: עַד יָמָיו הָיָה מְטַמֵּא, **אִם מַשְׁמַת חֹזֵר בּו — אִינִי יוֹדַע**. **תַּנָּא: הוֹשַׁחְרוּ שִׁינָיו מִפְּנֵי תַעֲנִיּוֹתָיו**.^(כ"א)**תַּא שְׁמַע דַּתְּנִיָא, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: רוֹבַע עֲצָמוֹת — מִן הָעֲצָמִים אִו מְשָׁנִים אִו מְשַׁלְשָׁה. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: רוֹבַע מִן הַגּוֹיָה, מֵרׁוֹב הַבִּנְיָן אִו מֵרׁוֹב הַמִּנְיָן**. **אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: יְכוּלָנִי לַעֲשׂוֹת דְּבָרֵי בֵית שְׁמַאי וְדְבָרֵי בֵית הֶלֶל כְּאָחַד**.^(כ"ב)**שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: מְשָׁנִים אִו מְשַׁלְשָׁה — אִו מְשָׁנִי שׁוֹקִיִּים וְיָרֶךְ אֶחָד, אִו מְשָׁנִי יִרְכִּיִּים וְשׁוֹךְ אֶחָד**, הוּאִיל וְרוֹב גּוֹבְהוּ **שֶׁל אֶדָם מַגּוֹבְהוּ. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים: מִן הַגּוֹיָה אִו מֵרׁוֹב בְּנִין, אִו מֵרׁוֹב מִנְיָן — הוּאִיל וְיִשְׁנֵן בְּמַפְרָקֵי יָדִים וְרַגְלִים**. **שְׁמַאי אוֹמֵר: אִפִּילוּ עֲצָם מִן הַשְּׁדָּרָה אִו מִן הַגּוּלְגּוּלַת. שְׁאִנִּי שְׁמַאי דְּמַחְמִיר. לִיפְשׁוּט מִינָּה: טַעֲמָא דְּבֵית שְׁמַאי דְּמַחְמִיר, הָא רַבֵּן עַד דְּאִיכָא שְׁדָּרָה וְגּוּלְגּוּלַת! לֹא, עַד כַּאן לֹא פִלְיִיגִי רַבֵּן עַלִּיה דְּשְׁמַאי אֵלָּא בְּעֲצָם אֶחָד דְּאִתִּי מִן הַשְּׁדָּרָה וּמִן הַגּוּלְגּוּלַת, אֲכָל הִיכָא דְּאִיתִיה בְּעִינִיָה, אִפִּילוּ חֲדָא מִינְהוֹן**. **בְּעִי רַמִּי בַר חֲמַא: רוֹבַע עֲצָמוֹת מִן שְׁדָּרָה וְגּוּלְגּוּלַת, מַאי? כִּי קִתְּנִי חֻצִי קַב עֲצָמוֹת — הִיכָא דְּאִיכָא מַשְׁאָר אֲבָרִיו, אֲכָל מִן שְׁדָּרָה וְגּוּלְגּוּלַת דְּחַמִּירִי — אִפִּילוּ רוֹבַע עֲצָמוֹת**. **אִו דְּלִמָּא לֹא שָׁנָא? אָמַר רַבָא, תַּא שְׁמַע: הַשְּׁדָּרָה וְהַגּוּלְגּוּלַת. וְאִי סְלָקָא דַּעְתָּה רוֹבַע עֲצָמוֹת דְּאִתִּי מִן שְׁדָּרָה וְגּוּלְגּוּלַת חַמִיר — לִיתְנִי: עַל רוֹבַע עֲצָמוֹת הֵבֵא מִן הַשְּׁדָּרָה כּו'!**

וְהָא

לְעוֹלָם אִו שְׁדָּרָה אִו גְּלַגְלַת תַּנּוּ כִּי קִתְּנִי דְּשֶׁשֶׁה דְּבָרִים הֵן בְּהִנּוּהוּ דְּפִלְיִי עַלִּיה רַבִּים אֲכָל בְּעֲרַם בַּשְּׁעוּרָה דְּלֹא פִלְיִי עַלֶּה רַבִּים אֵלָּא יָחִיד לֹא חָשִׁיב לֶה מַמְנִינָא וְלְעוֹלָם אִו שְׁדָּרָה אִו גְּלַגְלַת תַּנּוּ וְחָשִׁיב לְהוּ תָרִי וְלִיכָא בְּהוּ אֵלָּא שֶׁשֶׁה דְּסְמִי מִכּוֹן שְׁעוּרָה וְאִירָפֵא דְּחַמִּיר בַּשְּׁעוּרָה הוּא מַמְנִינָא מַשּׁוֹם דְּאִתְנִי' לֶה מִן הַמַּת אֲכָל אֲכָר מִן הַחֵי סְמִי מַכָּאן: **וְאִיבְעִית אִימָא כִּי קִתְּנִי כָל הִיכָא דְּנִזִּיר מְנַלַּח עַל אֶהֱיִלו לְאַפּוֹקִי עֲרַם בַּשְּׁעוּרָה דְּלִדְבָרֵי הַכַּל לֹא מְטַמֵּא נִזִּיר עַל אֶהֱיִלו וּא"ת רְבִיעִית דָּם דְּלֹא מְטַמֵּא בְּאֶהֱלו וְקִתְּנִי לַח"ע מְטַמֵּא נִזִּיר בְּאֶהֱלו דְּאִיחֵו מַשְׁמַע לִיה מַעַל כָּל נַפְשַׁת מַת לֹא יָבֵא בְּדִאֲמַרְיָן לְעִיל (נִזִּיר דף לח.) מִנְיָן לְרְבִיעִית דָּם שְׁמַטְמֵא בְּאֶהֱל כּו': לֹא תִשְׁנֶה רְבִיעִית דָּם בַּחֲזָרָה שְׁחֹזר בּו ר"ע דְּנִזְדָאִי לֹא חֹזֵר בּו שְׁלְעוֹלָם הָיָה סְבוֹר שְׁרְבִיעִית דָּם הִבָּאָה מִב' מַחִים מְטַמֵּא בְּאֶהֱל: שְׁהָרִי לְמוֹדוֹ בְּיָדוּ לְמוֹדוֹ עֲרוּךְ כֵּךְ שְׁהוּא מְטַמֵּא וְהַנִּזִּיר מְנַלַּח וּכח"א כְּשֶׁהוּא בֵּא מַמַּת ח' ה"ו מְטַמֵּא בְּאֶהֱל אֲכָל אִין הַנִּזִּיר מְנַלַּח עֲלָיו עַד שִׁיחָא בּו רְבִיעִית לוֹז: עַד יָמָיו כְּלוּמַר כָּל יָמָיו הָיָה מְטַמֵּא ר"ע שְׁמָא מַשְׁמַת חֹזֵר בּו: הַשְּׁחָרוּ שְׁנִיּו שֶׁל ר"ס: מִפְּנֵי תַעֲנִיּוֹתָיו לְפִי דְּשְׁדָּךְ גִּנְזָאִי הָיָה מַשְׁתַּעִי עַלִּיה דר"ע וְאִמֵר אִם מַשְׁמַת חֹזֵר בּו: ת"ש ב"ש אוֹמְרִים רַבַּע עֲצָמוֹת מִן הָעֲצָמוֹת שְׁאִמֵרִו שְׁמַטְמַאִין בְּאֶהֱל וּמִתָּה עֲלִישָׁן בְּשִׁלְיִשי כְּגוֹן שְׂבֹא מַשְׁנֵי עֲצָמוֹת אִו מַשְׁלָשָׁה עֲצָמוֹת אֲכָל לֹא מַעֲרַם אֶחָד: **וב"ה** אוֹמְרִים רַבַּע עֲצָמוֹת שְׁאִמֵרִו מִן הַגּוֹיָה בְּזִמְן שְׁהוּא בֵּא מֵרַב הַבִּנְיָן אִו מֵרַב הַמִּנְיָן אֲכָל מַשְׁאֵר אִיבָרִים שְׁאִין רוֹב בִּנְיָן אִו רוֹב מִנְיָן חֵינִי מְטַמֵּא בְּאֶהֱל: מַשְׁנֵי שׁוֹקִים וְיָרֶךְ אֶחָד ג' אִיבָרִים כב"ש וִיחָא בְּהֵן רַב בְּנִינִי וּב"ה אוֹמְרִים מֵרַב הַמִּנְיָן אֲכָל לֹא מַשְׁאֵר אֲבָרִים הָרִי הוּא יְכוּל לְהַתְקִיַם דְּבָרֵי ב"ה כְּמוֹ כְּמַפְרָקֵי יָדִים וְרַגְלִים שְׁיִיחָא בְּהֵן רַב מִנְיָן וּג' אֲבָרִים כב"ש: שְׁמַאי אוֹמֵר רַבַּע עֲצָמוֹת שְׁאִמֵרִו אִפִּילוּ הֵבֵא מַעֲרַם אֶחָד מְטַמֵּא בְּאֶהֱל וּמַאי מַעֲרַם אֶחָד כְּגוֹן דְּאִתִּי מִן הַשְּׁדָּרָה אִו מְנַלְגַּלְתָּ: מַאי מִי הָיָ נִזִּיר מְנַלַּח עֲלָיו אִו לֹא: דְּחַמִּירִי דְּאִית בְּהוּ חוּמְרָא ט**

	תורה אור השלם
דבר אל־בני ישראל לאמר איש איש כִּירְיֹהוּת־שְׂמֹא לִנְפֹשׁ או בְּדָרֹד רִחָקָה לָקֵם או לְדִרְתִּיקָם וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה (במדבר ט, י)	

וְהָא רָבָא הוּא דְאָמַר לְעִיל (גִּזִּיר דף ג.) הָא לְרַב בְּנִינּוּ אוּ לְרַב מַנִּינּוּ אַע"פ שְׁאִין בְּהֶן רַבְעַ עֲצָמוֹת וְאֵע"פ שְׁאִין עָלָיו בְּשַׁר שְׁהֲגִזִּיר מְנַלַח עָלָיו וּה"ה לְשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת שְׁאִין בְּהֶן רַבְעַ עֲצָמוֹת דְּהָא חֲשִׁיבִי כִי הֲדָזִי אֶלְמָא [כ"ט] דְּסִבְרָא לִיה לְרָבָא דְהִיבָא דְאִיבָא רַבְעַ עֲצָמוֹת מִשְׁדְּרָה וְגִלְגֻלַת דְּגִזִּיר מְנַלַח עָלֶה: אִין הָכִי גַמִּי דְמַעַקְרָא סִבְרָא לֶה דְרַבְעַ עֲצָמוֹת גַּמִּירִי אֵלָא בְּתַר דְשִׁמְעָה מִר"ע דְאָמַר הִשְׁדְּרָה וְהִגְלִילַת וְלֹא אָמַר בְּה רַבְעַ עֲצָמוֹת דְּהִנֵּה אֶמִינָא לְרַבִּי עֲקִיבָא דֹאע"ג דְּמַשְׁנִי מַתִּים בָּאִים אִית בְּהוּ טַמְאָה וּלְרַבֵּנן עַד דְאֵתִי מַמַת א' וּמִקְלָא תַנִּי הָכִי ט"מ דְלִכְלִי עֲלָמָא חֲצִי קַב עֲצָמוֹת בְּעִינן בִּין בְּשֹׁאֵר עֲצָמוֹת בִּין בְּרֹוב בְּנִינּוּ וּרַב מַנִּינּוּ בִין בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת: ת"ש שְׁמַאי אוֹמַר רַבְעַ עֲצָמוֹת שְׁאֲמַרו אִפִּי' בְּזִמָּן שָׂבָא מַעֲצָם אַחַד אוּ מִשְׁדְּרָה אוּ מְגִלְגֻלַת אֶלְמָא דְבִרַבְעַ סָנִי וְהוּא שְׁהִיא מִשְׁדְּרָה וְגִלְגֻלַת: אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר זִקְנִים הִרְאִשׁוּנִים מִקְצַמָּן הִיו אוֹמְרִים חֲצִי קַב עֲצָמוֹת וְחֲצִי לֵג דָּם לִכְל מַטְמָא בִּזְהֵל בִּין לְתַרומָה וְקִדָּשִׁים בִּין לְגִזִּיר וְעוֹשָׂה פֶסַח: רַבְעַ וּרְבִיעִית דָּם לֹא לִכְל מַטְמָא כְּלוּמַר אִפִּי' א' מְכַלָּם אִינּוּ מַטְמָא: וּמִקְצַמָּן הִיו אוֹמְרִים אָף רַבְעַ עֲצָמוֹת וּרְבִיעִית דָּם מַטְמָאִים אֵת הַכֹּל: וּב"ד שֶׁל אַחֲרֵיהֶן אוֹמְרִים חֲצִי קַב כּו' אֲבָל רַבְעַ עֲצָמוֹת וּרְבִיעִית דָּם לַעֲנִן אֲכִילַת תְּרומָה

וְקִדָּשִׁים מַטְמָאִין בִּזְהֵל אֲבָל לֹא לְסַתַּר וְיִי גִזִּיר וְעוֹשָׂה פֶסַח לְטַמָּא שְׁלֹא לַעֲשׂוֹתוֹ דְּבִמְקוֹם כֶּרֶת לֹא הָעִמִּידוּ דְבִרְיָהֶם: מַכְדִּי אִין הַכְרַעַת שְׁלִישִׁית מִכְרַעַת מַכְדִּי כָּל הַכְרַעָה שְׁהִיא בְּמַקְצַת כְּדָבְרִי זֶה וּמִקְצַת כְּדָבְרִי זֶה אִינִיה הַכְרַעָה עַד שֶׁתֵּהֱא כְּלָה כְּדָבְרִי א' מִהֶן דְּהַכְרַעָה לְשׁוֹן שְׁקוּל שְׁשׁוּקַל דְבִרִּי שְׁנִים יוֹתַר מֵאַחַד וְיִמָּה רָחָה ר' אֱלִיעֶזֶר לוֹמַר כָּךְ ב"ד שֶׁל אַחֲרֵיהֶן כָּךְ הִיו אוֹמְרִים: אָמַר ר' יַעֲקֹב בַּר אִילִּי לוֹמַר שַׁעֲקַר הוּא שְׁהוּא מִפִּי שְׁמַעִיה וְאֲבִטְלִינּוּ וְאִית דְאָמְרִי שְׁאֲמַרו מִפִּי חֲצִי זְכָרִיה וּמַלְאָכִי: עַל אֵלּוּ דְרִישָׁא לְמַעוּטֵי עֲצָם בְּשַׁעוּרָה שְׁאִין הֲגִזִּיר מְנַלַח עַל אֲהִילוֹ דְסַלְקָא דַּעְתָּךְ אֶמִינָא הוֹאִיל וְאִיתָא בְּטַמְאָה לַעֲנִן מְנַע לְטַמָּא גַּמִּי בִּזְהֵל קָא מַשְׁמַע לֵן דְלֹא וְאֵע"ג דְּהֲדַר תַּנִּי לֶהוּ בְּהִדְיָא בְּסִיפָא לֹא תַקִּישׁוּ וְלֹא מִיַּדִּי מַשׁוּם דְּתַנִּי וְהֲדַר מִפְּרָשׁ וּנְרִיכִי לְכַרְוָשִׁי דְאִי לֹא מִפְּרָשׁ לֶה הִנֵּה אֶמִינָא דְאִפִּי' עַל מַגְעוֹ וְעַל מַשְׁאוֹ לֹא יִהְיֶה מְנַלַח: לְמַעוּטֵי אֲבָן הַסִּכּוּכִית אֲבָן מְסַמָּא חֲוֵי הִיא אֲבָן שְׁמַטְלַת עַל גַּבִּי הַמַּת בְּרַה"ר כְּדִמְפָּרָשׁ בְּגַמַּ' שְׁבַת בְּפֶרֶק אָמַר ר' עֲקִיבָא (שְׁבַת דף עב:): שְׁאִם הֲגִזִּיר יוֹשֵׁב עָלֶיהָ אַע"פ שְׁמַטְמָאתוֹ אִינּוּ מְנַלַח עָלֶיהָ אֲבָן מְסַמָּא אֲבָן שׁוּמָא וְלִשְׁנָא דְקַרָא נִקְט דְכַתִּיב וַשֹּׁמֵת עַל פֶּס גִּבָּא (בְּרֵאשִׁית ו':י"ח) כַּתִּיב לְשׁוֹן אַחַר אֲבָן הַסִּכּוּכִית אֲבָן הַמְּסַכֶּכֶת עַל הַהֶקֶדַר דְקוּי"ל כָּל הַמְטַלְטְלוּן מִבִּירְאִין אֵת הַטּוּמָא' בְּעָבֵי הַמְרַדַּע חוּץ מִכְּבִּלִי וְגִלְלִים וּכְבִּלִי אֲבָנִים וּכְבִּלִי אֲדָמָה:

רְבִיעִית דָּם וּרַבְעַ עֲצָמוֹת לְכָל אָף לְגִזִּיר וּפְלִיגִי אֲמַתְנִיתִין [דְּהִכָּא]: בֵּית דִּין שְׁלֹאֲחֲרֵיהֶם אָמְרוּ חֲצִי קַב עֲצָמוֹת וְחֲצִי לֵג דָּם לִכְל אָף לְגִזִּיר כְּדִתְנִן בְּמַתְנִי' רַבְעַ עֲצָמוֹת וּרְבִיעִית דָּם לְתַרומָה וּלְקִדָּשִׁים דְּהַמְאִהִיל עָלֵיהֶם טַמָּא כְּדִתְנִן בְּמַתְנִיתִין דְּמַסְכַּת אֲהֻלוֹת (פ"ב מ"א ומ"ב) אֲבָל לֹא לְגִזִּיר וְעוֹשָׂה פֶסַח וְהָכִי גַּמִּירִי לֶהוּ וְסִבְרִי לֶהוּ בְּמַתְנִיתִין דְאִין הֲגִזִּיר מְנַלַח עָלָיו כְּלָל וְסִבְרִי גַּמִּי בְּמַתְנִיתִין דְאֵהֻלוֹת דְתַנּוּ הֵתָם דְמַטְמָא בִּזְהֵל בְּעֲלָמָא לְתַרומָה וְקִדָּשִׁים כִּי ב"ד אַחֲרֵינוּן סִבְרִי כְּתִנָּא דְמַתְנִיתִין וּכְתִנָּא דְאֵהֻלוֹת: י"מ הַכְרַעָה שְׁלִישִׁית הִנּוּ תַלְמוּדִים שַׁב"ד אַחֲרֵינוּן הִיו תַלְמוּדִים לְזִקְנִים הִרְאִשׁוּנִים וּפְרִיךְ וְהָא אִין הַכְרַעַת שְׁלִישִׁית מִכְרַעַת בְּתַרָא וּמִדְּמַתְנִי' דְּהִכָּא וּמַתְנִי' דְּהֵתָם דְאֵהֻלוֹת כַּב"ד אַחֲרֵינוּן סִבְרִיא מְכַלָּל דְּהָכִי הִילְכְתָא וּמַשׁוּם דְּהוּו לֶהוּ מַכְרִיעַ וְהָא אִין דַּעַת שְׁלִישִׁית מִכְרַעַת שְׁדַעַת שְׁלִישִׁית טַעַם בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ הוּא כִי הִרְאִשׁוּנִים לֹא גִלּוּ דַּעְתָּם שְׁהִיא רָחִי לְחַלֵּק בִּין גִּזִּיר וְעוֹשָׂה פֶסַח לְתַרומָה וְקִדָּשִׁים וּמַשְׁנִי אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִילִּי מִפִּי שְׁמוּעָה אָמְרוּהָ מִפִּי חֲצִי זְכָרִיה וּמַלְאָכִי וְעַל כֵּן סִבְרִי ב"ד שֶׁל אַחֲרוּנִים לְסַמָּךְ עַל שְׁמוּעָתָם וּלְקַבַּע הַלֵּכָה כּוּמוֹתָם: עַל אֵלוּ דְרִישָׁא לְמַעוּטֵי עֲצָם בְּשַׁעוּרָה וְאֵע"ג דְּבִהֲדִיא קַתְנִי עַל עֲצָם בְּשַׁעוּרָה עַל מַגְעוֹ וְעַל מַשְׁאוֹ דְמַשְׁמַע אֲבָל עַל אֲהִילוֹ לֹא י"ל תַנִּי וְהֲדַר מִפְּרָשׁ וְעַל אֵלּוּ דְסִיפָא לְמַעוּטֵי אֲבָן הַסִּכּוּכִת אֲבָן הַמְּסַךְ עַל הָאֶרֶץ וְיֵשׁ שְׁנֵי אֲבָנִים אוּ ג' יוֹצִאִין מִן הַגֶּדֶר וְטַמְאָה תַחַת אַחַת מִהֶן וְעֹבֵר תַּחַת אַחַת מִהֶן וְאִינּוּ יוֹדַע אִם הִמְאִהִיל עַל הַטְּמָאָה וְיַתַּת קֶשֶׁה דְּהָא תַנָּא לִיה סִיפָא אֲבָל סִכּוּכִית וּפְרַעוֹת אִין מְנַלַח וְצ"ל דַּה"נ תַנִּי וְהֲדַר מִפְּרָשׁ כְּמוֹ עֲצָם בְּשַׁעוּרָה מִהַרפ"ט:

כהן גדול פרק שביעי נזיר

בְּתַר דְשִׁמְעָה מִר"ע כָּךְ כְּתוּב

וְהָא רָבָא הוּא דְאָמַר: לֹא נִצְרָכָה אֱלָא לְשִׁדְרָה וְגוּלְגוּלַת שְׁאִין בְּהֶן רַובְעַ עֲצָמוֹת! בְּתַר דְשִׁמְעָה מִרַבִּי עֲקִיבָא. תָא שְׁמַע, שְׁמַאי אוֹמַר: עֲצָם אַחַד מִן שִׁדְרָה אוּ מִן גוּלְגוּלַת! שְׁאנִי שְׁמַאי דְמַחְמִיר טָפִי. לִיפְשׁוּט מִינָּה: טַעֲמָא דְשְׁמַאי, דְמַחְמִיר, הָא לְרַבֵּנן — עַד דְאִיבָא חֲצִי קַב עֲצָמוֹת! דִּילְמָא עַד כָּאן לֹא פְלִיגִי רַבֵּנן עָלֶיהָ דְשְׁמַאי אֱלָא בְּעֲצָם אַחַד, אֲבָל בְּרֹובְעַ עֲצָמוֹת — אֶפִּילוּ רַבֵּנן מוֹדוּ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: זִקְנִים הִרְאִשׁוּנִים, מְקַצְתָּן הִיו אוֹמְרִים: חֲצִי קַב עֲצָמוֹת וְחֲצִי לוֹג דָּם — לִכְל. רוֹבְעַ עֲצָמוֹת, וּרְבִיעִית דָּם — לֹא לִכְל. וּמִקְצַתָּן הִיו אוֹמְרִים: אָף רוֹבְעַ עֲצָמוֹת וּרְבִיעִית דָּם — לִכְל. * 'בֵּית דִּין שְׁלֹאֲחֲרֵיהֶם אָמְרוּ: חֲצִי קַב עֲצָמוֹת וְחֲצִי לוֹג דָּם — לִכְל, רוֹבְעַ עֲצָמוֹת וּרְבִיעִית דָּם — לְתַרומָה וְקִדָּשִׁים. אֲבָל לֹא לְגִזִּיר וְעוֹשָׂה פֶסַח. מִכְּדִי אִין הַכְרַעַת שְׁלִישִׁית מִכְרַעַת! אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, מִפִּי שְׁמוּעָה אָמְרוּ: מִפִּי חֲצִי זְכָרִיה וּמַלְאָכִי. ייַעַל אֵלוּ הַגִּזִּיר מְגִלַּח. ייַעַל אֵלוּי דְרִישָׁא לְמַעוּטֵי עֲצָם בְּשַׁעוּרָה, דַּעַל מַגְעוֹ וְעַל מַשְׁאוֹ — אִין, וְעַל אֲהִילוֹ — לֹא. וייַעַל אֵלוּי דְסִיפָא — לְמַעוּטֵי אֲבָן הַסִּכּוּכִית. וְחֲצִי קַב עֲצָמוֹת.

חֲצִי

וְאִי לֹא מַסְתַּפִּינָא מִרְבָּנוּתָא הִנֵּה אֶמִינָא שְׁיַטַּ חֲסֵרוֹן בְּסִפְרִים וְגִרְסִין מִקְמִי פֶרֶכָא דְקַאָמַר רָבָא לֹא נִצְרָכָה אָמַר מַר עֲנוּקָבָא הָכָא בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת שְׁאִין בְּהֶן רַבְעַ עֲסָקִין פֶּרוּשׁ מַר עֲנוּקָבָא בָּא לְדַחוּת הַתְּשׁוּבָה שְׁהִבִּיא רָבָא מַחְמַת שְׁהִיה סְבוּר רָבָא דְסַתָּם שְׁדָרָה וְגִלְגֻלַת יֵשׁ בְּהֶן רַבְעַ וְדַחִי לֶה מַר עֲנוּקָבָא דְמִירִי בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת שְׁאִין בְּהֶן רַבְעַ וּפְרִיךְ הַש"ס וְרָבָא ל"ל הִיא סִבְרָא דְאֶפְשָׁר לְשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת בְּלֹא רַבְעַ וְהָאָמַר רָבָא לֹא נִצְרָכָה וְכוּ' וּמַשְׁנִי בְּתַר דְשִׁמְעָה מִמַר עֲנוּקָבָא לְהִהוּא שְׁנוּיָא דְשְׁנִי מַר עֲנוּקָבָא הָכָא דְמוּקִי לֶה בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת שְׁאִין בְּהֶן רַבְעַ וְכִי הִיא גִּוְנָא הֲגִיָּה רַש"י בְּזָבְחִים בְּפֶרֶק שֵׁנִי (דף כ"א): שְׁהִיה כְּתוּב בְּסִפְרִים [הַקָּשָׁא] וְחִסְרַ הַסִּגָּא מִן הַסִּפְרִים וְהֲגִיָּה רַש"י [הַתְּרוּן] גַּבִּי שְׁמַעְתִּין דְקִדּוּשׁ גִּזִּים וְהָכִי גַמִּי בְשִׁמְעָתִין שְׁנֵשׁ הַקָּשָׁיא בְּלֹא הַתְּרוּן יֵשׁ לְהֲגִיָּה הַתְּרוּן וּבְעֲלָמָא גַמִּי אֲשַׁכְחָנָא שְׁהִיה רָבָא בְּיַמִּי מַר עֲנוּקָבָא ע"כ לְשׁוֹן מִהַרפ"ט. וְהֲרַב רַבִּי יַעֲקֹב מִקְנוֹן דְחַק לְיֹשֵׁב גִּרְסַת הַסִּפְרִים בְּתַר [דְשִׁמְעָה מִרַבִּי עֲקִיבָא] וּה"פ דְּהָא רָבָא לֹא נִצְרָכָא כּו' כְּלוּמַר וְהָכִי תַסִּיק אֲדַעַתָּה דְרָבָא לְאִתְנִי מַמַתְנִי' וְהָא אִיהוּ גּוּפָה הוּא דְמוּקִי לֶה בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת שְׁאִין בְּה רַבְעַ עֲצָמוֹת וּמַשְׁנִי בְּתַר דְשִׁמְעָה [מִרַבִּי עֲקִיבָא] רָבָא לֹא אָמַר עַל מַתְנִי' אֵלָא עַל מַשְׁנֵה דְאֵהֻלוֹת (פ"ב מ"ו) דְקַחֲשִׁיב רַבְעַ וּרְבִיעִית הִבָּא מַשְׁנִי מַתִּים וְשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת מַשְׁנִי מַתִּים וְעָלֶה אֲצַטְרִיךְ לִיה לְשַׁנְיִי הָכִי [אֲבָל] מִקְמִי דְשִׁמְעָה [מַר' עֲקִיבָא] סִבְרִיא לֶה שְׁאִין שְׁדָרָה וְגִלְגֻלַת שְׁלֹא יִהְיֶה בְּהֶן רַבְעַ עֲצָמוֹת וּמַשׁוּם הָכִי הִנֵּה מַתְנִי רָבָא מַמַתְנִי' שְׁפִיר דְאֶפְתִּי לֹא שְׁמַעָה [מִר"ע]: ת"ש שְׁמַאי אוֹמַר אִפִּי' עֲצָם אַחַד מִשְׁדְּרָה אוּ מִגִּלְגֻלַת וּמִקְלָא בְּשִׁי שְׁמַאי אֵלָא עֲצָם מִשְׁדְּרָה מְכַלָּל דְרַבֵּנן דְפְלִיגִי עָלֶה סָנִי לֶהוּ בְשַׁעוּר דְרַבְעַ עֲצָמוֹת הִבָּא מִן הַשְׁדְּרָה כְּדִתְנִי בְּרִישָׁא דְרַבְעַ מַטְמָא בִּזְהֵל כִּי בָא מַעַקַר הַגִּוְיָה וְכִי בָא רַבְעַ מִן הַשְׁדְּרָה אִפִּי' מְנַלַח עָלֶיהָ הֲגִזִּיר דְאִין סִבְרָא לוֹמַר דְפְלִיגִי כְּלִי הִיא דְלַרְבֵּנן לְבַשִּׁי חֲצִי קַב וּלְשַׁמְאי סָנִי בְּעֲצָם אַחַד וְדַחִי שְׁאנִי שְׁמַאי דְמַחְמִיר אֲבָל רַבֵּנן [חֲצִי] קַב עֲצָמוֹת בְּעוֹ אָף מִשְׁדְּרָה: לְפֶשֶׁט מִנָּה לְאִידִךְ גִּיסָא דְלַרְבֵּנן בְּעִינן חֲצִי קַב דְמַקְשְׁמַאי דְמַחְמִיר לֹא בְּשִׁי אֵלָא עֲצָם אַחַד מְכַלָּל דְלַרְבֵּנן שַׁעוּרָא דְבִית הֵלֵל בְּעוֹ דְהִינוּ חֲצִי קַב דְאִי לֹא בְּעוֹ אֵלָא רַבְעַ קַב הִנֵּה לֶהוּ לְכַרְוָשִׁי חֲמַרְיָהוּ כְּמוֹ שְׁפָרָשׁ שְׁמַאי חֲמַרָה וְדַחִי דְלָמָא לֹא פְלִיגִי אֵלָא בְּעֲצָם אַחַד דְלֹא מַטְמָא בִּזְהֵל לְרַבֵּנן אֲבָל רַבְעַ מַטְמָא וְלֹא חֲשׁו לְכַרְוָשִׁי מִלְתִּיהוּ: זִקְנִיָּים הִרְאִשׁוּנִים מְקַצְתָּן הִיו אוֹמְרִים חֲצִי קַב עֲצָמוֹת וְחֲצִי לֵג דָּם לִכְל שְׁאִם הִמְאִהִיל עָלֵיהֶם טַמָּא לְתַרומָה וּלְקִדָּשִׁים וּפְלִיגִי אֲמַתְנִיתִין דְּמַסְכַּת אֲהֻלוֹת וּמִקְצַתָּם הִיו אוֹמְרִים אָף

רְבִיעִית דָּם וּרַבְעַ עֲצָמוֹת לְכָל אָף לְגִזִּיר וּפְלִיגִי אֲמַתְנִיתִין [דְּהִכָּא]: בֵּית דִּין שְׁלֹאֲחֲרֵיהֶם אָמְרוּ חֲצִי קַב עֲצָמוֹת וְחֲצִי לֵג דָּם לִכְל אָף לְגִזִּיר כְּדִתְנִן בְּמַתְנִי' רַבְעַ עֲצָמוֹת וּרְבִיעִית דָּם לְתַרומָה וּלְקִדָּשִׁים דְּהַמְאִהִיל עָלֵיהֶם טַמָּא כְּדִתְנִן בְּמַתְנִיתִין דְּמַסְכַּת אֲהֻלוֹת (פ"ב מ"א ומ"ב) אֲבָל לֹא לְגִזִּיר וְעוֹשָׂה פֶסַח וְהָכִי גַּמִּירִי לֶהוּ וְסִבְרִי לֶהוּ בְּמַתְנִיתִין דְאִין הֲגִזִּיר מְנַלַח עָלָיו כְּלָל וְסִבְרִי גַּמִּי בְּמַתְנִיתִין דְאֵהֻלוֹת דְתַנּוּ הֵתָם דְמַטְמָא בִּזְהֵל בְּעֲלָמָא לְתַרומָה וְקִדָּשִׁים כִּי ב"ד אַחֲרֵינוּן סִבְרִי כְּתִנָּא דְמַתְנִיתִין וּכְתִנָּא דְאֵהֻלוֹת: י"מ הַכְרַעָה שְׁלִישִׁית הִנּוּ תַלְמוּדִים לְזִקְנִים הִרְאִשׁוּנִים וּפְרִיךְ וְהָא אִין הַכְרַעַת שְׁלִישִׁית מִכְרַעַת בְּתַרָא וּמִדְּמַתְנִי' דְּהִכָּא וּמַתְנִי' דְּהֵתָם דְאֵהֻלוֹת כַּב"ד אַחֲרֵינוּן סִבְרִיא מְכַלָּל דְּהָכִי הִילְכְתָא וּמַשׁוּם דְּהוּו לֶהוּ מַכְרִיעַ וְהָא אִין דַּעַת שְׁלִישִׁית מִכְרַעַת שְׁדַעַת שְׁלִישִׁית טַעַם בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ הוּא כִי הִרְאִשׁוּנִים לֹא גִלּוּ דַּעְתָּם שְׁהִיא רָחִי לְחַלֵּק בִּין גִּזִּיר וְעוֹשָׂה פֶסַח לְתַרומָה וְקִדָּשִׁים וּמַשְׁנִי אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִילִּי מִפִּי שְׁמוּעָה אָמְרוּהָ מִפִּי חֲצִי זְכָרִיה וּמַלְאָכִי וְעַל כֵּן סִבְרִי ב"ד שֶׁל אַחֲרוּנִים לְסַמָּךְ עַל שְׁמוּעָתָם וּלְקַבַּע הַלֵּכָה כּוּמוֹתָם: עַל אֵלוּ דְרִישָׁא לְמַעוּטֵי עֲצָם בְּשַׁעוּרָה וְאֵע"ג דְּבִהֲדִיא קַתְנִי עַל עֲצָם בְּשַׁעוּרָה עַל מַגְעוֹ וְעַל מַשְׁאוֹ דְמַשְׁמַע אֲבָל עַל אֲהִילוֹ לֹא י"ל תַנִּי וְהֲדַר מִפְּרָשׁ וְעַל אֵלּוּ דְסִיפָא לְמַעוּטֵי אֲבָן הַסִּכּוּכִת אֲבָן הַמְּסַךְ עַל הָאֶרֶץ וְיֵשׁ שְׁנֵי אֲבָנִים אוּ ג' יוֹצִאִין מִן הַגֶּדֶר וְטַמְאָה תַחַת אַחַת מִהֶן וְעֹבֵר תַּחַת אַחַת מִהֶן וְאִינּוּ יוֹדַע אִם הִמְאִהִיל עַל הַטְּמָאָה וְיַתַּת קֶשֶׁה דְּהָא תַנָּא לִיה סִיפָא אֲבָל סִכּוּכִית וּפְרַעוֹת אִין מְנַלַח וְצ"ל דַּה"נ תַנִּי וְהֲדַר מִפְּרָשׁ כְּמוֹ עֲצָם בְּשַׁעוּרָה מִהַרפ"ט:

וְאִי לֹא מַסְתַּפִּינָא מִרְבָּנוּתָא הִנֵּה אֶמִינָא שְׁיַטַּ חֲסֵרוֹן בְּסִפְרִים וְגִרְסִין מִקְמִי פֶרֶכָא דְקַאָמַר רָבָא לֹא נִצְרָכָה אָמַר מַר עֲנוּקָבָא הָכָא בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת שְׁאִין בְּהֶן רַבְעַ עֲסָקִין פֶּרוּשׁ מַר עֲנוּקָבָא בָּא לְדַחוּת הַתְּשׁוּבָה שְׁהִבִּיא רָבָא מַחְמַת שְׁהִיה סְבוּר רָבָא דְסַתָּם שְׁדָרָה וְגִלְגֻלַת יֵשׁ בְּהֶן רַבְעַ וְדַחִי לֶה מַר עֲנוּקָבָא דְמִירִי בְּשִׁדְרָה וְגִלְגֻלַת שְׁאִין בְּהֶן רַבְעַ וּפְרִיךְ הַש"ס וְרָבָא ל"ל הִיא סִ

מסורת הש"ס
א לעיל מוט: ב משנה אהלות
גליון הש"ס
תוס' ד"ה או בקבר. בפי בתרא דהוריות וכו' אינו מדוקדק דהתם באמת ממעיין כי יהיה פרט לפני הדיבור וכ"כ תוס' בנדה דף ע"ב:
תורה אור השלם

וכל אשר יגע על-פני השדה בחלל-חרב או במת או-בנעים אדם או בקבר יטמא שבעת ימים [במדבר יט, טז]

ולקח אוזב וטבל בפנים איש שהור והזה על-האהל ועל-פל' הפלים ועל-הנפשות אשר היו שם ועל-הנגע בעצם או בחלל או במת או בקבר [במדבר יט, יח]

דאָמער מר טמאה בּוֹקעט ועוֹלה ונגעֶה קֶבֶר כּנוּפוּ של מת ערמז וְהמַהֲלֵךְ עָלָיו אע"פ שְׁאִין נוֹגע אֶלס מֵאֵהִיל טמא: וְאִלּוּ גַבִּי נְגִיעָה אָמַר רב יהודה תנאי דעד כאן מירי בטמאת אהל מדכתיב בה על פני השדה ומכאן וְאִילָךְ בְּנִינְעָה דָּהָא דָּהָר בַּה קרא וְאָמַר וְכַל הַנֶּגַע בַּעֲצָם אִו בְּחַלָּל אִו בַּמַּת אִו בְּקֶבֶר: ה"ג בַּמַּת זֶה הַמַּחֲלָל מִן הַמַּת וְאִין עָלָיו בָּשָׂר כְּרָאִיו: אִו בְּקֶבֶר אר"ל זֶה הָקֵבֶר שְׁלֹפְנֵי הַדְּבּוּר כְּלוּמַר שְׁהַעוּבָדִי כּוֹכְבִּים מְטַמְּאִין בְּמַנְעַ אע"פ שְׁאִין מְטַמְּאִין בְּאֶהֱל בְּדַתְנִיָּא קֶבֶרִי הַעוּבָדִי כּוֹכְבִּים אִין מְטַמְּאִין בְּאֶהֱל אֶלס בְּנִינְעָה וְכַל שְׂהִיָּה קֹדֶם הַדְּבּוּר קֹדֶם מִתָּן תּוֹרָה בִּין שֶׁל עוּבָדִי כּוֹכְבִּים בִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל קרי לה קֶבֶר בֶּן נח וְהָקֵבֶר הַעוּבָדִי כּוֹכְבִּי לֹאֲחַר הַדְּבּוּר כִּהְקֵם הַדְּבּוּר שְׁאִין מְטַמְּאִין בְּאֶהֱל לִפִּי שֶׁלֹּא נִתְּנָה לָהֶם תּוֹרָה ומש"ה קרי לה קֶבֶר שְׁלֹפְנֵי הַדְּבּוּר: וְהִיא אֲבֵר מִן הַמַּת ומן החי שְׁנַחֲלָל הִכִּי דְמִי אִי דְאִית בִּיהַ עֲצָם כַּשְׁעוּרָה הִיִּינוּ הַנוֹגַע בַּעֲצָם! אָלֹא דְלִית בִּיהַ עֲצָם כַּשְׁעוּרָה, וְאִפִּילוּ הִכִּי רַחֲמָנָא רַבִּינְיָה! 'אָמַר לָךְ רַבִּי יוֹחָנָן: לְעוֹלָם דְאִית בִּיהַ. וְאִם אִינוּ עֲנָן לְמַנְעוּ — תַּנְהוּ עֲנָן לְמַשְׁאוּ. וּמִזֵּה בְּשָׁלִישִׁי וּבְשָׁבִיעִי וְסוּתֵר וכו'. אִיבַעֲיָא לְהוּ: הָא דְקַתְנִי "עַד שְׁיִטְהַר", בְּשָׁבִיעִי קֹאִי — עַד דְּעֵבִיד הָעָרֵב שְׁמֶשׁ, ומנִי — רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִיא. אִו דִּילְמָא בְּשָׁמִינִי קֹאִי, ומאי "עַד שְׁיִטְהַר" — עַד שְׁיָבִיא קְרִבּוּתִיו. ומנִי — רַבִּנּוּ הִיא? תָּא שְׁמַע, מִדְּקַתְנִי סִיפָא: "מִתְחִיל וּמוֹנָה מִיָּד", הָא רִישָׁא מֵאי "עַד שְׁיִטְהַר" — עַד שְׁיָבִיא קְרִבּוּתִיו, ומנִי — רַבִּנּוּ הִיא דְאָמְרִי: נוֹירוֹת דִּטְהָרָה עַד שְׁמִינִי לָא חֲיִילָא. 'מִתְנִי' אֲבָל הַסִּכָּכוֹת, וְהַפְרָעוֹת, וּבֵית הַפָּרֶס, ^(א)וְאָרְץ הָעַמִּים, וְהַגּוֹלָל, וְהַדּוּפָק, וּרְבִיעִית דָּם, וְאֶהֱל, וְרוֹבַע עֲצָמוֹת, וְכָלִים הַנוֹגְעִים בַּמַּת, וּבִימֵי סָפְרוֹ, וּבִימֵי גָמְרוּ — עַל אֵלּוּ אִין הַנְּזִיר מִגְלַח. ^(א)ומִזֵּה בְּשָׁלִישִׁי וּבְשָׁבִיעִי,

שְׁמִינִי: ומנִי ר"א הִיא דְאָמַר בֶּפ' מִי שְׁאָמַר הָרִינִי גִזִּיר מְנַלַח (לעיל גִּזִּיר ד' יח): מִתְחִיל וּמוֹנָה מִיָּד מִשּׁוֹם וְקֹדֶשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אע"פ שֶׁלֹּא הִבִּיא קְרִבּוּתִיו: אִו דְּלִמָּא מֵאי עַד שְׁיִטְהַר דְּקֹאֲמַר עַד שְׁיָבִיא קְרִבּוּתִיו דְּפִרּוּשִׁי קַמְפְּרֶשׁ: ומנִי רַבִּנּוּ הִיא דְּפִלִּינִי עֲלֵה וְאָמְרִי דְאִין מִתְחִיל לִמְנוּת עַד שְׁיָבִיא אֲשַׁמּוּ דְהִינוּ לֹאֲחַר הַבִּאֵת קְרִבּוּתִיו וְכַל זְמַן שֶׁלֹּא הִבִּיא קְרִבּוּתִיו אִינוּ מִתְחִיל וְאִי אִיכָא סָפְרִים דְּכַתִּיב בֵּהּוּ ומנִי ר"ש הִיא לֹאֵו שַׁבָּשְׁתָּא הִיא דְּבְרִיתָא תְּנִי לֶהּ לְהָא דְרַבִּנּוּ כר"ש: מִקְּדַתְנִי סִיפָא אֲבָל הַסִּכָּכוֹת כּוֹ מִתְחִיל וּמוֹנָה מִיָּד מִיּוֹם שְׁבִיעִי לְפִי שְׁאִינוּ מִבִּיא קְרָבָן מְכַלֵּל דְּרִישָׁא דְאִית בַּה קְרָבָן: מֵאי עַד שְׁיִטְהַר דְּקֹאֲמַר עַד שְׁיָבִיא קְרִבּוּתִיו בַּמַּשְׁמַע דְּהִינוּ שְׁמִינִי ומנִי רַבִּנּוּ הִיא דְאָמְרִי נוֹירוֹת דְּטַהָרָה עַד יוֹם שְׁמִינִי לֹא חִילָא: מִתְנִי' אֲבָל הַסִּכָּכוֹת דְּהִינוּ אִילָן הַמֶּסֶךְ עַל הָאָרֶץ וְיֵשׁ טְמֵאָה תַּחַת נוֹף בֹּא' מִהָן וְאִינוּ יְדוּעַ כְּנָגַד מִי: וְכֵן תַּחַת אֲבָנִים הַפְּרֻעוֹת הַיוֹצְאוֹת חוּץ מִן הַגֶּזֶר וְטְמֵאָה תַּחַת אַחַת מִהֶן וְאִינוּ יְדוּעַ לְאָדָם וְהֵלֶךְ גִּזִּיר תַּחֲפִיטָן: וּבֵית הַפָּרֶס שְׂדֵה שְׁנֶאֱבַד בַּה הָקֵבֶר וְנִחְרַשׁ: וְאִרְץ הָעַמִּים שְׁמֹר בְּאָרֶץ וּבִתּוֹךְ יְמֵי נוֹירוֹתוֹ וְצֹא וְנִכְנָם לְאָרֶץ הָעַמִּים אִין הַגִּזִּיר מְנַלַח:

דְּאָמַר מִר טְמֵאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בְּכַדִּי אִיתָהּ דָּהָא לֹא אִירִי בְּקֶבֶר וְעוֹד דְּקֶבֶר דְּהִסָּא מְטַמֵּא אֶפְלִי שֶׁלֹּא כְּנָגַד הַטְּמֵאָה: וְאֵלּוּ גַבִּי נְגִיעָה תְּנִיָּא וְכַל הַנֶּגַע בַּעֲצָם אִו בְּחַלָּל עֲצָם זֶו עֲצָם כַּשְׁעוּרָה בְּחַלָּל זֶו אֲבֵר הַנִּחְלָל מִן חַי וְאִין בּוּ כְּדִי לְהַעֲלוֹת אַרוּכָה אִו בַּמַּת זֶה אֲבֵר הַנִּחְלָל מִן הַמַּת וְאִין בּוּ כְּדִי לְהַעֲלוֹת כּוֹלֵהוּ קְרָאִי וְכוֹלֵהוּ דְרָשׁוֹת אִירִי לַעֲנִין מִנַּע: אִו בְּקֶבֶר רַשְׁב"ל אָמַר זֶה קֶבֶר שְׁלֹפְנֵי הַדְּבּוּר שְׁקֵלֶם מִתָּן תּוֹרָה וצ"ע לְרַבִּנּוּ דר"ש דְאָמְרִי (יְבָמוֹת ד' סא.) אִף קֶבֶרִי עוּבָדִי כּוֹכְבִּי מְטַמְּאִין בְּאֶהֱל דְלֹא דְרָשִׁין אָדָם אָתָּם אָתָּם קְרוּיִן אָדָם וְכִי' אִמְאי אֲצַטְרִיךְ [אִו בְּקֶבֶר] וי"ל דר"ש הִיא מִיּהוּ קֶשֶׁה דְהָרִי גַבִּי נְגִיעָה מוֹדָה ר"ש דְּקֶבֶרִי עוּבָדִי כּוֹכְבִּים מְטַמְּאִין בְּמַנְעַ וּבַמַּשָּׂא כְּדֹאמַר רַבִּינָא בְּפֶרֶק הָבָא עַל יְבָמָתוֹ (יְבָמוֹת ד' סא.) וְחַק לִזְמַר דְלֹא כְּרַבִּינָא וְהִרִיב"א פִּרְשׁ קֶבֶר שְׁלֹפְנֵי הַדְּבּוּר גַּם אִוְתָן שְׁמָתוֹ קֹדֶם מִתָּן תּוֹרָה קֹדֶם שְׁנִיאָמְרָה פִּרְשַׁת טְמֵאֵת מַת דָּם"ד אִמִּינָא אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהֱל מִפְּרָשָׁה זֶו וְאִילָךְ וְכִיוּצָא בְּזֵה יֵשׁ בֶּפ' בְּתַרְחַ דְּהוֹרִיּוֹת (ד' י.) דְּמַצְרִיךְ פֶּסוּק לָזַב שְׁלֹפְנֵי הַדְּבּוּר מִשּׁוֹם דַּס"א אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מַבְשָׂרוֹ מִכָּאן וְאִילָךְ וּמַקְשִׁין לר"ש אִמְאי הֵיָּה רַבִּי בְּנֵאֶה עֲנָן מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה בְּפֶרֶק חֻזַּקת הַבָּתִּים (ב"ב נח.) וְהָא קֹדֶם מִתָּן תּוֹרָה לר"ש לֹא מְטַמֵּא בְּאֶהֱל וּבפ"ק דמ"ק (ד' ה.) אָמְרִי' דְאִין מַעֲשִׂים [עַל דְּבַר שְׁאִינוּ] מְטַמֵּא בְּאֶהֱל וְאִוְמַר הִרִיב"א דְשִׁפּוּר קְרִיָּה אָדָם אָדָם הִרְאִשׁוֹן וְאִבְרָהָם הָאָדָם הַגָּדוֹל בַּעֲנָקִים א"י דְּהַסָּבֵר מִקְּבֵר שְׁלֹפְנֵי הַדְּבּוּר

נִרְבָּה קֶבֶר שְׁלֹאֲחַר הַדְּבּוּר שְׁלֹאֲחַר מִתָּן תּוֹרָה: אָלֹא דְלִית בַּה עֲצָם כַּשְׁעוּרָה וְאִפִּי' הִכִּי מְטַמֵּא וְרַחֲמָנָא רַבִּינָה בִּיןן שִׁנַּשׁ בּוּ אֲבֵר שִׁלָּם ור' יוחנן אָמַר לָךְ לַעוֹלָם דְאִית בַּה כַּשְׁעוּרָה וְאִם אִינוּ עֲנָן לְמַנְעוּ תְּנָהוּ עֲנָן לְמַשְׂאוּ אִם אִינוּ עֲנָן לַנֶּנֶשׁ דְּנִפְקָא לֶהּ מִהַנוֹגַע בַּעֲצָם תְּנָהוּ לַעֲנִין מַשְׂאוּ דַּעֲרָם כַּשְׁעוּרָה מְטַמֵּא בַּמַּשָּׂא וְקַצַּת קֶשֶׁה דֹּא"כ מֵאי קֹאֲמַר אִו בַּמַּת זֶה אֲבֵר הַנִּחְלָל מִן הַמַּת וְאִית בּוּ [כַּשְׁעוּרָה] לִימָא זֶו עַצֶם כַּשְׁעוּרָה: וְאִינּוּ מִתְחִיל לִמְנוּת עַד שְׁיִטְהַר וְיָבִיא קְרִבּוּתִיו וְאִבַּעֲיָא לִיָּה עַד שְׁיִטְהַר דְּמַתְנִי' בַּשְּׁבִיעִי קֹאִי דְלֹאֲחַר שְׁטַבֵּל וְהִזֵּה וְגַלַח וּמִתְחִיל מֵאוּתוֹ יוֹם לִמְנוּת נוֹירוֹת טַהָרָה וְיָבִיא קְרִבּוּתִיו בַּשְּׁמִינִי ומנִי ר"א הִיא דְאָמַר לַעֲיֵל בְּרָק מִי שְׁאָמַר (גִּזִּיר ד' יח:): מִתְחִיל וּמוֹנָה מִיָּד פִּרּוֹשׁ שְׁמַתְחִיל וּמוֹנָה מַשְׁבִּיעִי בְּדַפִּי' עָם אִו דִּילְמָא בַּשְּׁמִינִי קֹאִי ומאי עַד שְׁיִטְהַר שְׁיָבִיא קְרִבּוּתִיו ומנִי רַבִּנּוּ הִיא דְאָמְרִי וְקֹדֶשׁ רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא בַּיּוֹם הַבִּאֵת קְרִבּוּתִיו: ת"ש מִדְּקַתְנִי מִתְחִיל וּמוֹנָה מִיָּד בְּדַדִּי הֵנֶךְ שְׁאִין הַגִּזִּיר מִבִּיא קְרָבָן טְמֵאָה ומִזֵּה בְּשָׁלִישִׁי וּבְשָׁבִיעִי וּמִתְחִיל וּמוֹנָה מִיָּד דְּהִינוּ בַּשְּׁבִיעִי שְׁהָרִי אִינוּ זְקוּק לְהִבִּיא קְרָבָן טְמֵאָה הָאֲמַר בְּרִישָׁא עַד דְּקַתְנִי וְלֹא קַתְנִי מִתְחִיל

וּמוֹנָה מִיָּד כְּמוֹ בְּסִיפָא שְׁמַע מִנֶּה דְרִישָׁא עַד שְׁיִטְהַר וְיָבִיא קְרִבּוּתִיו קֹאֲמַר ומנִי רַבִּנּוּ הִיא: סִכָּכוֹת וּפְרָעוֹת מִכ' בַּגמ' [מֵאי יִהְיוּ]: בֵּית הַפָּרֶס שְׂדֵה שְׁנֶאֱחָרֶשׁ בּוּ הָקֵבֶר [וְעַד ק' אִמְהַ] חֲשׁו חֲכָמִים שְׁמָא דְלָגַל הַמַּחֲרִישָׁה בַּעֲצָמוֹת וְנִשְׁתַּפֵּר עָם עַצֶם כַּשְׁעוּרָה וְלִיכָא טְמֵאָה אֶלֶס מִדְּרַבִּנּוּ: וְאָרְץ הָעַמִּים דְּנָזְרוּ בַּה רַבִּנּוּ טְמֵאָה כְּדֹאמַר בפ"ק דַּשֵּׁטָה (ד' טו.): הַגּוֹלָל וְהַדּוּפָק פִּרְש"י בפ"ק דְּכַתְּבֹת (דף ד:): גּוֹלָל זֶה פֶּסוּי הָאָרֶון וְדוּפָק הִיא דָּפֹן שֶׁל צַדִּיק וְקֶשֶׁה לר"ת דְאָמַר בֶּפ' בְּהִמָּה הַמְקַשָּׁה (חֲלִין עב.) עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה לְרַבּוֹת גּוֹלָל וְדוּפָק מַשְׁמַע דְּגַלְמִין הֵן גּוֹלָל וְדוּפָק וְאִלּוּ מְכַסִּין הֵן וּפִר"ת דְּגוֹלָל הוּא הַמַּעֲבָה וְדוּפָק אֲבָנִים שֶׁהַמַּעֲבָה נִשְׁעָנָת בָּהֶן וּבְמָקוֹם אַחַר מִפְרָשׁ בְּאָרֶךְ: וּרְבִיעִית דָּם וְאֶהֱל וְרַבַּע עֲצָמוֹת [אע"פ שְׁמַטְמְאִין בְּאֶהֱל אִין הַגִּזִּיר מְנַלַח עֲלִיָּהֶן וּבָדִין הוּא דְהִיָּה לִיָּה לְמַתְנִי פָּחוֹת מַחֲצֵ לֹא דָם אִו פָּחוֹת מַחֲצֵ קַב אֶלֶס נִקַּט שְׁעוּרִים הַמְפְּרָשִׁין בפ"ק דְאֶהֲלוֹת שֶׁהֵן מְטַמְּאִין בְּאֶהֱל]: וּכְלָיִים הַנוֹגְעִים בַּמַּת דְּכִי יָמוּת מִת עָלָיו אָמְרָה תּוֹרָה [וְיָבַגְמ' מִכ' בְּאִחּוּ בָלִים אִירִי]: וְיָמִי סָפְרוֹ וְיָמִי גָמְרוֹ פִי' גִּזִּיר שְׁמֵנָה מִקְרַת נוֹירוֹת וְנַצְטַרַע בִּין יְמִי גָמְרוּ דְּהִינוּ יְמִי חִלוּטוֹ שְׁהַחֲלִיטוּהוּ לְטְמֵאָה וּבִין יְמִי סָפְרוֹ אַחַר שְׁהַחֲלַט וְרָחַה הַכֶּהֶן וְהִנֵּה נִרְפָּא הַנֶּנֶשׁ מִן הַצְּרוּעַ ומִבִּיא צְפוּרִים וּמְנַלַח וְנִכְנָם בַּמַּחֲנֶה יִשְׂרָאֵל וְיֵשֵׁב מַחוּץ לְאֶהֱלוֹ שְׁבַעַת יָמִים שְׁאִסּוּר בַּתַּשְׁמִישׁ וְיָבִיזוּ [הַשְּׁבִיעִי מְנַלַח] וּבְשָׁמִינִי מִבִּיא קְרִבּוּתִי צְרַעְתּוֹ וְאוּתָן יָמִים קְרוּיִין יְמֵי סָפְרוֹ וְאִין עוֹלִין לִימֵי נוֹירוֹת וְאִינוּ מְבַטְלִין אֶת הַקּוּדְמִים (וְכַתֵּב בְּגִזִּיר) וְאֲצַטְרִיךְ לְמַתְנִי [סָפְרוּ וְגָמְרוּ] דְאִי תִנָּא סָפְרוֹ ה"א אֲבָל יְמִי גָמְרוּ ה"א אֲבָל סָפְרוֹ דְקִיל עוֹלָה וְצַרִיךְ עֵיין דְלֹא לְתַנִּי אֶלֶס סָפְרוֹ וְלִיכָא לְמִימַר אֲבָל גָּמְרוּ סוּתֵר דֹּא"כ מֵאי נִפְקָא מִנֶּה בַּמָּה שְׁמִי סָפְרוֹ אִינוּ סוּתֵר הָרִי כְּבֵר סַתֵּר מְטַעַם יְמִי גָמְרוּ: עַל אֵלּוּ אִין הַגִּזִּיר מְגַלַּח לֹא קֹאִי אִרְמִי סָפְרוֹ וְאִרְמִי גָמְרוּ שְׁהָרִי [הוּא צַרִיךְ] לְגַלַח בַּשְּׁבִיל צְרַעְתּוֹ אֶלֶס קֹאִי אֲשַׁחֲרָא שְׁאִין מְנַלַח כְּדִין גִּזִּיר טְמֵא: וּמִזֵּדָה בַּגמ' מַשְׁמַע דְלֹא קֹאִי אַכְלִים הַנוֹגְעִים בַּמַּת דְּמִירִי בְּכַלִּי עַן וְאִין אָדָם הַנוֹגַע בָּהֶם צַרִיךְ הַזֵּאֵה [וְכֵן לֹא קֹאִי אִרְמִי גָמְרוּ וְאִרְמִי סָפְרוּ דְאִין טַעוּן הַזֵּאֵה] אֶלֶס קֹאִי אֲשַׁחֲרָא אֲרַבִּיעִית דָּם וְגוֹלָל וְדוּפָק:

כהן גדול פרק שביעי נזיר

נד.

 עין משפט נר מצוה
--

א מו"י פז' מהל' טומאת מת הל'

ב מו"י פז' מהל' טומאת מת הל'

ה:

ג מו"י פז' מהל' טומאת מת הל'

ו:

ד מו"י פג' מהל' טומאת מת הל'

ה:

ה מו"י פא' מהל' טומאת מת הל'

ו:

ז מו"י פג' מהל' טומאת מת הל'

ז מו"י פז' מהל' נזירות הל' ו:

ח מו"י פז' מהל' נזירות הל' ז:

דִּהָא אית לה גדול **שְׁעַר** צריך לומר דה"ק וְעַל נְזִירוֹת מוֹעֲטוֹת

כי האי לא תקשי לך בקלקשת מעקרא אילימא בנזירות מוֹעֲטַת הָא בְּעִינָן גדול שַׁעַר וְיִסְתַּר הקוקמים דְּהָא אֵית לֵה גְדוּל

שַׁעַר: **מִתִּיב רַמִּי בַר חֲמַא נָזִיר שְׁהִיָּה טַמָּא בְּסַפֵּק** לו אולי נטמא בַּמֵּת וּמַחְלָט בְּסַפֵּק אולי החלט וּמִנְרֵי בְּנִזִּיר וְזֹא אֵךְ הוּא סַפֵּק אִם נְטַמָּא בַּמֵּת אִם לֹא וְכֵן הוּא סַפֵּק אִם הוּא מְצַרְעַ מַחְלָט או לא.
הר"ף:

אֵלָא לָאו, בְּנִזִּירוֹת מְרוּבָּה, וְקַתְנִי: **מִתְחִיל וּמוֹנֵה מִיד!** הוא מוֹתִיב לֵה וְהוּא מְפָרֵק לֵה: **בְּנִזִּירוֹת בַּת חֲמָשִׁים יוֹם**, דִּיתִיב עֲשָׂרִין, וְאִיתִּילֵידָא בֵּיה צָרַעַת. מְגַלַּח צָרַעְתּוֹ, וְהֵדַר יְתִיב תִּלְתִּין יוֹמִין דְּנָזִיר. דִּהָא אֵית לִיה גִּידוּל שְׁעַר.^(א) **מִתִּיב רַמִּי בַר חֲמַא: נָזִיר שְׁהִיָּה טַמָּא בְּסַפֵּק**, וּמוּחְלָט בְּסַפֵּק,

אוּכַל

ימים שלפני חלוטוֹ אֲבָל יְמֵי חִלוּטוֹ מִיְהָא אֵין עוֹלִין לוֹ: **בְּנִזִּירוֹת בַּת חֲמָשִׁים יוֹם כּו'** דְּאִי אֶמְרַת דְּעוֹלִין לֹא פֶשׁ לִיה כְּדִי גְדוּל שַׁעַר לְאַחַר תְּגַלַּחַת צָרַעְתּוֹ הִלְכָּךְ דְּלִבְתַּר הָכִי מְבַעֵי לֵה לְמִיתַב תִּלְתִּין יוֹמִין מְנַזִּיר דְּהָא אֵית לֵה גְדוּל שַׁעַר: **מִתִּיב רַמִּי בַר חֲמַא נָזִיר שְׁהִיָּה טַמָּא בְּסַפֵּק וּמַחְלָט בְּסַפֵּק** שְׁנַטְמָא בְּסַפֵּק בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל נְזִירוֹת וְסַפֵּק הוּא לוֹ אִם נֶחְלַט וְנִרְפָּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל נְזִירוֹתוֹ:

מסורת הש"ס
א תוספתא נזיר; לקמן נט;; משנה נזיר
גליון הש"ס
תוס' ד"ה ומדקדק הר"ם כדאמור לעיל בפ"ג. צ"ל פרק ששי דף מד ע"ב:

מסורת הש"ס
 א תוספתא ‏ זויר; לקמן נט::; משנה זויר
ב לקמן ס.
ג ספרי במדבר; לעיל יז:
גליון הש"ס
גמ' אין לי אלא ימי טובאה. לעיל דף יז ע"ב:
גמ' אין לי אלא ימי טובאה. לעיל דף יז ע"ב:

אוּכַל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שָׁשִׁים וְשׁוֹמֵה יוֹן וּמִטְמֵא לְמֵתִים לְאַחַר ח"כ יוֹם שְׁאֵלוּ הָיָה טָמֵא וְנָחַי וּמִחֻלָּט וְנָחַי הָיָה צָרִיךְ לְגַלֵּחַ לְאַחֶר תְּגַלְחַת צִרְעַת וּבִסּוּף שָׂבָעָה יָמִים תְּגַלְחַת לַיְמִי סָפְרוּ מִבֵּיא קֶרֶבֶן צִרְעַת וְאוּכַל בַּקָּדָשִׁים וְאִח"כ לַמִּנּוּת שָׂבָעָה תְּגַלְחַת גְּזִירֹת טָהֳרָה מִפְּנֵי הַצִּרְעַת דּוּחָה לַמְּנֻחַת דְּגוּזִיר בַּדְּמִין לְקַמֵּן בְּאִיזָה פֶּדְיוֹן (גוֹזֵר דָּף נט.). תְּגַלְחַת הַגֵּנֶע דּוּחָה לַתְּגַלְחַת הַגְּזִיר בְּזִמָּן שֶׁהוּא וְנָחַי וְלֹא בְּזִמָּן שֶׁהוּא סָפֵק וְנִמְצָא אוּכַל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שָׂבָעָה יָמִים וְשׁוֹמֵה יוֹן וּמִטְמֵא לְמֵתִים לְאַחַר אֲרֻבָּעִים וְאַרְבָּעָה יוֹם אֲבָל עֲקָשׁוּ שֶׁהוּא טָמֵא מִסָּפֵק וּמִחֻלָּט מִסָּפֵק שְׁאִינוּ יָכוֹל לְגַלֵּחַ תְּגַלְחַת צִרְעַת לְאַחֶר לְפִי שְׂאִינָה דּוּחָה לַתְּגַלְחַת הַגְּזִיר בְּזִמָּן שֶׁהוּא סָפֵק הַלֵּבָד שׁוּחַא אוּכַל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שָׁשִׁים כּו' בִּיצֵר בָּא לוֹ לְגַלֵּחַ תְּגַלְחַת צִרְעַת לְאַחֶר אוֹמְרִים לוֹ שֶׁמָּא לֹא הִיִּית טָמֵא וְלֹא מִחֻלָּט וְאִי אִתָּה רִשְׁאִי לְגַלֵּחַ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם בָּא לוֹ לְסוּף שְׁלֹשִׁים וּבִקָּשׁ לְשִׁתּוֹ יוֹן אוֹמְרִים לוֹ טָמֵא הִיִּית וְלֹא מִחֻלָּט וּתְגַלְחַת רִאשׁוֹנָה שְׁעִשִׁית הִיא תְּגַלְחַת טָמֵאָה וְאִי אִתָּה מִתֵּר לְגַלֵּחַ כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם מִפְּנֵי שְׁחֵלָה עֲלִיּוֹ גְזִירֹת טָהֳרָה וְעוֹמֵד שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמִגְּלַח הָרִי שָׁשִׁים יוֹם בָּא לוֹ לְשִׁתּוֹ יוֹן אוֹמְרִים לוֹ מִחֻלָּט הִיִּית וְלֹא טָמֵא וְהֵלְלוּ שְׁנִים תְּגַלְחִית שְׁעִשִׁית הֵן שְׁנֵי תְּגַלְחִיתֵי שֵׁל צִרְעַת וְעֲבָשׁוּ צָרִיךְ אִתָּה לְהַתְּחִיל לְמַנְּן גְּזִירֹתָיָךְ וְעָשָׂה שְׁלֹשִׁים

יּוֹם וּמִגְּלַח הָרִי תִּשְׁעִים יוֹם בָּא לוֹ לְשִׁתּוֹ יוֹן אוֹמְרִים לוֹ שֶׁמָּא מִחֻלָּט וּטְמֵא הִיִּית וְשְׁנֵי תְּגַלְחִיתֵי הָרִאשׁוֹנוֹת הִיוּ לָשֵׁם צִרְעַת וְהַשְׁלִישִׁית לַתְּגַלְחַת טָמֵאָה מִעֲבָשׁוּ מִתְּחִיל גְּזִירֹת טָהֳרָה וְחוּצָר וּמוֹנֶה שְׁלֹשִׁים וְנָחַי הֵן מֵאָה וְעֶשְׂרִים יוֹם וְאַרְבַּע תְּגַלְחִיתֵי נִמְצָא אוּכַל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שָׁשִׁים יוֹם מִמֶּה נִפְשָׁךְ תְּגַלְחַת צִרְעַת וְנָחַי קוֹדֶמֶת וְכִיּוֹן שֶׁבִּיא קֶרֶבֶן צִרְעָתוֹ הִתֵּר בַּקָּדָשִׁים אֲבָל בְּיוֹן לֹא הִתֵּר עַד לְאַחַר מֵאָה וְעֶשְׂרִים יוֹם כִּמוֹ שֶׁכִּרְשִׁיתִי: וְתָנִי עֲנֵה בִּיתוֹסָפְתָא: בְּמָה דְּבָרִים לְמוֹרִים בְּגִזִּירֹת מוּשְׁעִית אֲבָל בְּגִזִּירֹת בֵּית שָׁנָה וְהִיא טָמֵא בְּסָפֵק וּמִחֻלָּט בְּסָפֵק בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֵׁל גְזִירֹת אוּכַל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שְׁנֵי שָׁנִים דְּשִׁמְא לֹא הָיָה טָמֵא וְלֹא מִצִּרְעַת וְאִינוּ אוּכַל כָּל שָׁנָה רִאשׁוֹנָה עַד סוּפָהּ וּבִסּוּף שָׁנָה רִאשׁוֹנָה יֵשׁ לוֹמֵר טָמֵא הָיָה וְלֹא מִצִּרְעַת וּמִפָּאֵל וְאִילָךְ מִתְּחִיל גְּזִירֹת טָהֳרָה וְאִין מְגַלַּח עַד סוּף שָׁנָה שְׁנִית וְעַדְיוֹן יֵשׁ לוֹמֵר שֶׁמָּא מִצִּרְעַת וּטְמֵא הָיָה וְשְׁנֵי תְּגַלְחִיתֵי רִאשׁוֹנוֹת לֹא עָלָה לוֹ אֵלָּא לַצִּרְעַת וּתְגַלְחַת שְׁלִישִׁית עָלָתָה לוֹ לְגִזִּירֹת טָמֵאָה וּמִפָּאֵל וְאִילָךְ מִתְּחִיל גְזִירֹת טָהֳרָה וְאִינוּ מְגַלַּח עַד סוּף שָׁנָה רִבְעִיתָה נִמְצָא אוּכַל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שְׁנֵים מִמֶּה נִפְשָׁךְ לְפִי שֶׁבָּבֵר גִּלַּח שְׁנֵי תְּגַלְחִיתֵי וּתְגַלְחַת צִרְעַת קוֹדֶמֶת כּכ"מ בְּדִלְמַמְרוֹ וְנִמְצָא שׁוֹמֵה יוֹן וּמִטְמֵא לְמֵתִים לְאַחַר אֲרֻבָּעָה שָׁנִים: וְאִי ס"ד דְּבִגְזִירֹת מִדְּבָה מִסְלַח סָלְקוּ לִיה יָמִי חִלּוּטוֹ דְּשִׁהּוֹ יָמִי חִלּוּטוֹ עוֹלִין לוֹ לְמַנְּן גְּזִירֹת טָהֳרָה: תְּכַנֵּי לִיָּה אֵלָּא מִדְּאִינוּ יָכוֹל לְשִׁתּוֹ בְּיוֹן עַד לְאַחַר אֲרֻבָּעָה שָׁנִים ש"מ דְּאִפִּי' בְּגִזִּירֹת מִדְּבָה אִין יָמִי חִלּוּטוֹ עוֹלִין לוֹ מִן הַמַּנְּנָן וְהַשְׁאִי לְכַב חֲסָדָא: וְעוֹד מִתֵּיב רַב אִשִּׁי אִין לִי אֵלָּא יָמִי טָמֵאָה שְׂאִין עוֹלִין לוֹ מִן הַמַּנְּנָן דְּתִכְתִּיב (בַּמִּדְבָּר ו': י"א-י"ב) וּבָבֵר עֲלִיּוֹ מִאֲחֶשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וְחָזַק אֵת רִאשׁוֹ בְּיוֹם הַהוּא וְאִח"כ כ' וְהִזִּיר לָהּ' אֵת יָמִי גִזְרוּ וְהַיְמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְּלוּ וּמַעֲבָשׁוּ הַתְּחִיל לְהִזִּיר לָהּ' יָמִי גִזְרוּ לְאַחַר שֶׁבִּיא בְּכִרְתּוֹ: יָמִי חִלּוּטוֹ שָׂאֵם מִצִּרְעַת וּמִחֻלָּט בְּתוֹךְ יָמִי גְזִירֹתָיו: מַצֵּן שֶׁכ"ו צִיבָה מְגַלַּח לֹא הִיוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמַּנְּנָן גְזִירֹת טָהֳרָה: (אֵת הַקּוֹדֶמִים) וְהוּאִיל וַיְמִי חִלּוּטוֹ אִין סוּמֵר בָּבֵל אֵת הַקּוֹדֶמִין יֵהוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמַּנְּנָן: גוֹזֵר בְּבָבֵל שְׁנִזֵּר וְהוּא בְּבִית הַקְּבָרִית שְׁשַׁעְרוֹ רָאוי לַתְּגַלְחַת גוֹזֵר בְּדִלְמַרְיוֹן בְּהָרִי גוֹזֵר [מְגַלַּח] (לְעִיל גוֹזֵר טוֹז): אִין עוֹלִין לוֹ יָמִי טָמֵאָתוֹ מִן הַמַּנְּנָן וְאִין סוּמֵר בָּבֵל אֵת הַקּוֹדֶמִין לְפִי שְׂאִין לוֹ קוֹדֶמִין וְיָמִי חִלּוּטוֹ כּו': יָמִי סָפְרוּ אוֹתוֹן יָמִים שְׁפֹתוֹ בָּבֵל וְיָשָׁב מַחוּן לְאֶהֱלֹ שָׂבָעַת יָמִים (וַיִּקְרָא יד'): מַצֵּן שֶׁלֹּא יֵהוּ עוֹלִין לוֹ לְמַנְּן גְּזִירֹת טָהֳרָה:

(שֵׁם) לְכָךְ טַעֲמוֹן עוֹד שְׁנֵי תְּגַלְחֹת אֶחָד לְגוֹזֵר טָמֵא וְאֶחָד לְגוֹזֵר טָהוֹר לְסוּף תִּשְׁעִים וְגַלַּח שְׁלִישִׁית וּבָבֵר שְׁלִישִׁית לִיבָא לְסַפְקוּי בַּמְצוּרַע כָּלָל כִּי אִם בְּגוֹזֵר טָהוֹר אוֹ בְּגוֹזֵר טָמֵא אוֹ בְּגוֹזֵר טָהוֹר שְׁעַר אֶף לְכַב חֲסָדָא אֵלָּא אֶף בַּגְזִירֹת מִדְּבָה בְּכַפְרִישׁ וְחָזַל מִשּׁוֹם דְּמִבִּיא רִשְׁאִי דִימִי צִרְעָתוֹ אִין עוֹלִין לוֹ כָּל עֶקֶר וְהִלָּא כִּכֵּר חֲסָדָא לְכָךְ צָרִיךְ לְהַמְשִׁין תְּגַלְחַת שְׁנִיָּה כַּמַּנְּן: יָמִי הַגְזִירֹת (שַׁעֲבֵר) אוֹלִי גוֹזֵר מִצִּרְעַת הָיָה וְלֹא גוֹזֵר טָמֵא וְלִסּוּף תִּשְׁעִים כַּשֶּׁמְגַלַּח שְׁלִישִׁית לִיבָא לְסַפְקוּי בַּמְצוּרַע כָּלָל אֵלָּא אוֹ בְּגוֹזֵר טָהוֹר אוֹ בְּגוֹזֵר טָמֵא אוֹ בְּגוֹזֵר טָהוֹר שְׁעַר אֶף לְכַב חֲסָדָא אֵלָּא אֶף בַּגְזִירֹת מִדְּבָה בְּכַפְרִישׁ וְחָזַל מִשּׁוֹם דְּמִבִּיא רִשְׁאִי דִימִי צִרְעָתוֹ אִין עוֹלִין לוֹ כָּל עֶקֶר וְהִלָּא כִּכֵּר חֲסָדָא לְכָךְ צָרִיךְ לְהַמְשִׁין תְּגַלְחַת שְׁנִיָּה כַּמַּנְּן: יָמִי הַגְזִירֹת טָהֳרָה לְסוּף לוֹ' וְגַלַּח וְיִבִּיא קֶרֶבֶן טָהֳרָה לְבַד וּמִתָּהָה בַּהּ כְּדַמְפְּרָשׁ לְקַמֵּן

בָּב' שְׁנֵי גְזִירִים וְיִתֵּר לְשִׁתּוֹ יוֹן וּלְטַמְאֹת לְמֵתִים וְהִינוּ דְּתָנִי וְשׁוֹמֵה יוֹן וּמִטְמֵא לְמֵתִים לְאַחַר ח"כ יוֹם: וּבְדִלְמַדְקָה ה"ה ר"ע כ"ב צָרִיךְ לוֹמֵר שֶׁהוּא מְגַלַּח בְּיוֹם ל' שֶׂאִם לֹא הָיָה מְגַלַּח עַד יוֹם [שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד] כַּשָּׂאֵר גוֹזֵר א"כ הָיָה מְגַלַּח תְּגַלְחַת שְׁנִיָּה יוֹם שָׁשִׁים וְאֶחָד וּא"כ לֹא הָיָה אוּכַל בַּקָּדָשִׁים עַד יוֹם שָׁשִׁים וְשָׁנִים שֶׁהָרִי אַחַר תְּגַלְחַת מִצִּרְעַת הָיָה טוֹבֵל וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִבִּיא קֶרֶבְנָתוֹ עַד לְמַחֵר בְּדִלְמַר לְעִיל בָּב' שְׁלִישִׁי (גוֹזֵר דָּף יח) גִּלַּח בַּח' מִבִּיא קֶרֶבְנָתוֹ בְּט' אֵלָּא בְּיוֹם ל' מְגַלַּח וּמִבִּיא אֶחָד מִנ' קֶרֶבְנָתוֹ וְגוֹזֵר טָהוֹר עוֹלָה אוֹ שְׁלֹמִים כְּדִי לְגַלֵּחַ עַל הַדְּמִים דְּאוֹלִי גוֹזֵר טָהוֹר הָיָה וְאִע"ג דְּשָׂאֵר גוֹזֵר אִינוּ מְגַלַּח עַד שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד יוֹם הִינוּ מִדְּכַרְבֵּן דְּמִדְּאוֹרִיתָא בְּיוֹם ל' מִצֵּי מְגַלַּח לְכַב מִתְּנָא מִשּׁוֹם דְּמַקְצֵת הַיּוֹם כַּכָּל אוֹ לְכַר בְּדָא דִּמכ"ט יוֹם נִשְׁלַם הַגְזִירֹת וְהֵלְבֵד גוֹזֵר יֵהוּ דְּעַדְיוֹן אִינוּ שׁוֹמֵה וְלֹא מִטְמֵא לְמֵתִים לֹא הָעִמְיָדוּ דְּבִרְיָהֶם וְאוֹקְמָה אֲדִאוֹרִיתָא וְשָׂרִי לִיה לְגַלֵּחַ בְּיוֹם ל' מִיְהוּ הָהָה מִתְּגַלְחַת שְׁלִישִׁית דְּאִינוּ שׁוֹמֵה יוֹן וְאִפִּי' הָבִי בְּשִׁלְשִׁים וְאֶחָד אֵלָּא נִרְחָשׁ דְּמִשּׁוֹם אֲכִילַת קִדָּשִׁים הֶקְלוּ בְּשְׁנֵי תְּגַלְחִיתֵי רִאשׁוֹנוֹת לְכַתְּחָלָה בְּיוֹם ל'. מִהֲרַפ' ש"ס ה"ג וְאִפִּתִּי אִינוּ מִבִּיא קֶרֶבְנָת גוֹזֵר טָמֵא בּו בְּיוֹם דְּכִיּוֹן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְטוֹבֵל אַחֵר הַתְּגַלְחַת כְּדִין מִצִּרְעַת שְׁטוֹבֵל אַחֵר כָּל הַתְּגַלְחֹת וּמִחוּזי פֶּאֶלּוּ הִיא טוֹבִילַת גוֹזֵר טָמֵא בְּיוֹם שְׂבִיעִי אַחֵר דְּבִגְזִיר טָמֵא גָמִי מִסָּפְקָא לֶה דְּאָז אִינוּ מִבִּיא עַד שְׁמִינִי וּלְכָךְ אִינוּ יָכוֹל לְהִבִּיא קֶרֶבְנָת גוֹזֵר טָמֵא עַד לְמַחֲרַת יוֹם תְּגַלְחָתוֹ דְּהִינוּ בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד וּבְיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד מִבִּיא חֲטָאֵת הַעוֹף כְּדִין גוֹזֵר טָמֵא דְּשִׁמְא הוּא טָמֵא וְלֹא מִחֻלָּט וְיִמְנָה עוֹד לוֹ יוֹם מִיּוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד שְׂמִבִּיא קֶרֶבֶן טָמֵאָה וּבְדַרְבֵּנָן בָּב' ג' (שֵׁם) דְּאִמֵּר הָבִיא חֲטָאָתוֹ אִע"פ שֶׁלֹּא הָבִיא אֲשָׁמוֹ מוֹנֶה יוֹם שָׁשִׁים שֶׁהוּא יוֹם ל' לְמַנְּנוֹ וּמְגַלַּח כְּדַמְפְּרָשׁ (לְמַחֲרַת דְּהִינוּ יוֹם שָׁשִׁים וְאֶחָד מִבִּיא קֶרֶבֶן צִרְעָתוֹ חֲטָאֵת הַעוֹף כִּמוֹ מִצִּרְעַת עָנִי וְאִם עָשִׂיר הוּא מִפְּקוּדִי גָבְסוּ וּמִתֵּר לְאֲכַל בַּקָּדָשִׁים דְּאֲשָׁמוֹ אִינוּ מַעֲבָב לְאֲכַל בַּקָּדָשִׁים לְרַבָּנָן וְלִר' שְׁמַעוֹן דְּאִמֵּר מִבִּיאִין קִדָּשִׁים לְבֵית הַכֹּסֶלֶם מִבִּיא גַם אֲשֵׁם וּמִתָּהָה כְּשִׁלְמִים וְחָ שְׁשִׁינּוּ (בְּחֻסִּים עוה.) ר"ש אוֹמֵר לְמַחֲרַת מִבִּיא אֲשָׁמוֹ וְגַבּוּ וְאוֹמֵר אִם מִצִּרְעַת הוּא זֶה אֲשָׁמוֹ וְחָ לָגוּ וְאִם לֹאֹ שְׁלֹמִים וְאוֹתוֹ אֲשֵׁם טַעֲמוֹן כְּפֹן וּמִתָּן בִּהּוֹנוֹת כּו' הָרִי לְמַחֲרַת שָׁשִׁים יוֹם דְּהִינוּ יוֹם שָׁשִׁים וְאֶחָד אוּכַל בַּקָּדָשִׁים דְּבָבֵר גִּלַּח ב' תְּגַלְחֹת אִם הָיָה מִצִּרְעַת כְּבִיר. וְטָהֵר וּמִיִּיאַת תְּגַלְחַת שְׁלִישִׁית לִיבָא לְכַרְשִׁי הָבִי שֶׁהָרִי אִינוּ טוֹבֵל אַחֵר הַתְּגַלְחַת כִּיּוֹן שְׁשַׁע־שׁ לוֹ סָפְקוֹת שֵׁל מִצִּרְעַת. וְצָרִיךְ לוֹמֵר דְּנִזְחִיא בָב' תְּגַלְחִית אַחֲרֵינוֹת אִינוּ מְגַלַּח עַד יוֹם ל' וְאֶחָד (מְגַלַּח ל') יוֹם עַל שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד) שְׁמַנְיָה תְּחִיל בְּיוֹם שָׁשִׁים וְאֶחָד וּמִבִּיא עוֹלַת בַּהֲמָה לְגַלֵּחַ עַל הַדְּמִים וְגַם מִבִּיא חֲטָאֵת עוֹף מִשּׁוֹם סָפֵק גוֹזֵר טָמֵא כִּי בַתְּגַלְחַת רִאשׁוֹנָה אוֹלִי מִחֻלָּט הָיָה וְלֹא עָלּוּ לוֹ לְגִזִּירֹתוֹ וּמִתְּחִיל מַנְּיוֹ מִיּוֹם [שָׁשִׁים] וְאֶחָד וּמַגְלִים חֲמִשִּׁים וְתִשְׁעָה יוֹם עַל שָׁשִׁים וְאֶחָד שֶׁהֵן מֵאָה וְעֶשְׂרִים יוֹם וּמְגַלַּח בְּיוֹם קכ"א שֶׁהוּא ל' וְאֶחָד יוֹם לְמַנְּנוֹ וּמִבִּיא קֶרֶבֶן טָהֳרָה לְבַד וְיִתֵּר בְּיוֹם קכ"א לְשִׁתּוֹ יוֹן וּמִשְׁלֵים גְזִירֹתוֹ וְיֵשׁ לָתֵן טַעַם בְּבָבֵר דְּזִקְוָא בְּשְׁנֵי תְּגַלְחִיתֵי רִאשׁוֹנוֹת דְּאִיבָא לְסַפְקוּי בְּסָפֵק מִצִּרְעַת הֶקְלוּ לְהִיּוֹת בְּיוֹם ל' אֲבָל בַּשְּׁתִּים אַחֲרֵינוֹת שְׂאִין עֲלִיּו עוֹד סָפֵק מִצִּרְעַת הָשְׁנוֹ לְשָׂאֵר גוֹזֵר

שְׁמַנְגַלַּח בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד וּלְכָךְ דְּאִמֵּר וְשׁוֹמֵה בְּיוֹן וּמִטְמֵא לְמֵתִים אַחֵר ח"כ יוֹם: וְ[תָנִי עֲלָה וּבד"א] בְּגִזִּירֹת מוּשְׁעִית דָּאָז דִּי לוֹ בַּח"כ אֲבָל בְּגִזִּירֹת בֵּית שְׁנָתָה אוּכַל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שְׁתֵּי שָׁנִים כְּדַמְפְּרָשִׁת שְׁמִיתִין מְגַלַּח רִאשׁוֹנָה עַד שָׁנָה דְּשִׁמְא גוֹזֵר טָהוֹר הָיָה וְשָׁנָה עַד שְׁנֵי שָׁנִים דְּשִׁמְא לֹא הָיָה מִחֻלָּט אֵלָּא גוֹזֵר טָמֵא שְׁלִישִׁית עַד שֵׁלֶּשׁ שָׁנִים דְּשִׁמְא מִחֻלָּט הָיָה וְלֹא טָמֵא מִתִּ רְבִיעִיתָה עַד אֲרֻבַּע

שָׁנִים דְּשִׁמְא מִחֻלָּט וּטְמֵא מִתִּ הָיָה וְגַלַּח רִאשׁוֹנָה וְשָׁנָה לַצִּרְעָתוֹ שְׁלִישִׁית לְגוֹזֵר טָמֵא רְבִיעִית לְגוֹזֵר טָהוֹר: ה"ג אוּכַל בַּקָּדָשִׁים אַחַר שָׁשִׁים דְּהִינוּ בְּיוֹם שָׁשִׁים וְאֶחָד דְּשְׁנֵי תְּגַלְחִיתֵי רִאשׁוֹנוֹת הִיוּ בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים דְּאוֹקְמִינָן אֲדִאוֹרִיתָא וּמִיְהוּ לְכַרְוֹת זֶה אוּכַל בַּקָּדָשִׁים בְּיוֹם שָׁשִׁים גּוּפָה [כִּיּוֹן] תְּגַלְחַת רִאשׁוֹנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם א"כ תְּגַלְחַת שְׁנִיָּה בְּיוֹם חֲמִשִּׁים וְתִשְׁעָה דְּאוֹרִיתָא בְּדִלְמַרְיוֹן לְעִיל אִם גִּלַּח רִאשׁוֹנָה בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים מְגַלַּח שְׁנִיָּה בְּיוֹם שָׁשִׁים וְאִם גִּלַּח שְׁנִיָּה בְּיוֹם שָׁשִׁים חֲסֵר אֶחָד יִצָּא דְּהִינוּ בְּיוֹם חֲמִשִּׁים וְתִשְׁעָה וּבּו בְּיוֹם טוֹבֵל וּלְמַחֲרָתוֹ בְּיוֹם שָׁשִׁים יִבִּיא קֶרֶבְנָתוֹ וְיִאֲכַל בַּקָּדָשִׁים וְנִמְצָא דְּאוּכַל בַּקָּדָשִׁים בְּיוֹם שָׁשִׁים וְאִע"ג דְּלִחָרָא שָׁשִׁים [אִמֵּר] הָבִי גָמִי אַחֲרֵינוּ בְּכַרְךָ שְׁנֵי [גְזִירִים] (לְקַמֵּן גוֹזֵר ס:) אוּכַל בַּקָּדָשִׁים אַחֵר שְׁמֵנָה יָמִים וְרוֹנֶצֶה לוֹמֵר בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי שְׁצִינּוּ וְכוּ הֵא דְּתָנִי וְשׁוֹמֵה יוֹן לְאַחַר ח"כ

הִינוּ בְּיוֹם קכ"א דִּאִע"ג תְּגַלְחַת שְׁנִיָּה בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד וְדוּק לָשׁוֹן מִהֲרַפ' ש"ס: וְאִי ס"ד סָקְלוּ לוֹ יָמִי חִלּוּטוֹ תְּכַנֵּי לִיָּה [בַּג' שָׁנִים וְל' יוֹם] כְּלוּמֵר אַחֵר שְׁגַלַּח שְׁנִית לַצִּרְעָתוֹ לָקַן שְׁנֵים וְגַלַּח שְׁלִישִׁית לְסוּף שְׁלֹשִׁים מִמֶּה נִפְשָׁךְ אִם גוֹזֵר טָהוֹר הוּא כָךְ דִּינוּ שֶׁהָרִי עָלּוּ לוֹ יָמִי צִרְעָתוֹ לְשָׁנָה שֵׁל גְזִירֹת [לְכַב חֲסָדָא] וְאִינוּ צָרִיךְ לְהַמְשִׁין רַק שְׁלֹשִׁים יוֹם גְּדוּל שְׁעַר (אֲבָל) לְגַלֵּחַ תְּגַלְחַת גוֹזֵר טָהוֹר אַחֵר תְּגַלְחַת ל' יָמִיתוּן שָׁנָה לַתְּגַלְחַת רְבִיעִית דְּשִׁמְא מִחֻלָּט הָיָה וּטְמֵא טָמֵא מִתִּ וְשְׁנֵי תְּגַל

נוי:

	עין משפט נר מצוה
---------------------------------------	---------------------------------

א סמג עשין רלה:

ב מו"י פי' מהל' טומאת צרעת הל' יא:

ג מו"י פי' מהל' טומאת צרעת הל' י:

ד מו"י פז' מהל' נזירות הל' ט:

ה מו"י פז' מהל' נזירות הל' ט:

ו סמג לאוין סד:

ז מו"י פג' מהל' ביאת מקדש הל' יג:

ח מו"י פג' מהל' מתנות עניים הל' יא:

יְמֵי סִפְרוֹ לְאַחַר שְׁתַּרְפָּא שֶׁהוּא מְגַלַּח כָּל שְׁעָרוֹ וּמוֹנֶה (כָּל) שְׂבָעָה מֵהַ יְמֵי חִלוּטוֹ טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְצוּרִין בְּדַמְפָּרָשׁ בְּהוּ קָרָא: מְמַרוּ הֵינּוּ יְמֵי חִלוּטוֹ: יְמֵי הַסִּפְרוֹ אֵלּוּ יָמִים שֶׁהוּא מִסְבֵּר קִדְּם שְׁמֻחֲלוֹט פְּעֻמּוֹים יִ"ד יוֹם וְנִטְהַר בַּתוֹךְ יְמֵי הַסִּבָּר שֶׁסֶן עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִבֵּר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין: **אִילִימָא** בְּנִזְיֹרוֹת מוּעָטָת כְּלוּמַר שְׁאִין

לוֹ לְמַנּוּת רַק שְׁלֹשִׁים יוֹם מִשְׁהַתְּחִיל צִרְעָתוֹ עַד סוֹף יְמֵי נְזוּרוֹת וְהָא בְּעֵי גְדוּל שְׁעַר וְהִכִּי בְּעֵי לְמִימַר דִּימֵי חִלוּטוֹ יַעֲלוּ לוֹ מִן הַמִּנְּן לְנִזְוֹרוֹתוֹ דְּקַתְּנֵי תֵּאמַר בִּימֵי חִלוּטוֹ אִין מְבַטֵּל בְּהוּ הַקּוּדְמִין וְלִכְךָ יַעֲלוּ וְהָא בַּיּוֹם דְּבַתְּחִלַּת צִרְעָתוֹ לֹא הָיָה לוֹ לְמַנּוּת אֲלָא שְׁלֹשִׁים יוֹם וְנִתְרַפָּא וְגַלַּח בְּתַר גְּלוּחוֹ צִרְיָן לְחוּר וְלְמַנּוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם דְּבִצְרַי מִשְׁלֹשִׁים יוֹם לֹא הָיוּ גְדוּל שְׁעַר:

אַלָּא לֹאֹו בְּנִזְוֹרוֹת מְרַבָּה שְׁהִיָּה לוֹ לְמַנּוּת יוֹתֵר מִשְׁלֹשִׁים יוֹם בְּשִׁנְיָטִרַע וְכִי גַלַּח לְצִרְעָתוֹ יֵשׁ לוֹ עֲדוּן לְמַנּוּת שְׁלֹשִׁים יוֹם וְאִי ס"ד דְּאִמְרִינָן יְמֵי צִרְעָתוֹ יַעֲלוּ לוֹ מִן הַמִּנְּן הֲרִי יֵשׁ לוֹ עֲדוּן גְּדוּל שְׁעַר שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּעֵין מְלַגָּא דְּרַב חֲסֵדָא מִמֶּנּוּ וְקֹאמַר תַּנָּא קֹאמֵא דְלָא סְלָקִי לִיָּה וְקֹשֶׁה לְרַב חֲסֵדָא: **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** אָמַר מִשּׁוּם ר'

יְהוֹשֻׁעַ כָּל טַמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁהַנֶּזִּיר מְגַלַּח עָלֶיהָ חֲזִיבִין עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ וְכָל טַמְאָה מִן הַמֵּת שְׁאִין הַנֶּזִּיר מְגַלַּח עָלֶיהָ כִּגּוֹן גּוֹלָל וְדוּפָק וְהָלַךְ רַבַּע עֲצֻמוֹת וְכֻלִּים הַנוֹנְעִים בַּמֵּת: **לֹא** תֵּהָא זוֹ קִלְחָה מִן הַשָּׂרִץ דְּכַתִּיב בַּהּ בְּהִדְלִי דְחִזְבִּין עָלֶיהָ

עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ: **וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר** מִשּׁוּם ר' יְהוֹשֻׁעַ סָתַם שֶׁהוּא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה גְּמִיר לֵה וְהָא מִשּׁוּם ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מִמַּל גִּמַּר לֵה: **דִּתְנִינָא** אָמַר ר' אֱלִיעֶזֶר כִּשְׁהַלְכָתִי לְעִרְדִּסקָא מִצָּאֲתִי ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פֶּתֵר רֹאשׁ כֶּךָ עָס אֲבִיו שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב וְדָן לַפְנֵי ר"מ כָּל טַמְאָת מֵת כּוֹי אָמַר לוֹ [כְּלוּם] אִתָּה בְּקוֹי בֵּר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מִמַּל אָמַר [לִי] הֵן כֶּךָ א"ר יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מִמַּל כָּל זֶה מַדְבִּיר ר' אֱלִיעֶזֶר אֲלֵמָא מַרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מִמַּל גְּמִיר לִיָּה: **ש"מ** מִלְתָּא דְּמִתְאַמְרָא [בְּבִי תִלְתָּא] קְדֻמָּאי וּבִתְרָאי אָמַר מַצְעִי לֹא אָמַר ה"נ ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה אָמַר לֵר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מִמַּל וְר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מִמַּל לֵר"א וְרַבִּי עֲסָדָר הַמַּשְׁנֶה הַזִּכּוּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁהִיָּה אַחֲרוֹן וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה שְׁהוּא הֶרָאשֹׁן וְרַבִּי

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מִמַּל שֶׁהוּא הָאֻמְצֵי לֹא חָס לְהַצְרִיר: **שְׁקִיבֵל** מִן הַזּוּגוֹת הֶלֶל וְשִׁמְאִי וְהֵם קִבְּלוּ מִשְׁמַעֲיָה וְאִבְטַלְיִין וּמִיַּהוּדָה בֶּן טַבַּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שְׁטוּחַ שְׁקִיבְלוּ מִן הַגְּבִיאִים חֲנַי וְכִרְיָה וּמִלֵּאכִי שְׁקִיבְלוּ הִלְכָה לַמָּשָׁה מַסִּינִי בְּזוֹרַע שִׁבְת וַחֲרָדֵל (וְכו') בִּשְׁנִים וּג' מְקוּמוֹת שְׁחִיב בַּפֹּאֶה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד כֶּךָ גִּרְסַת הַסִּפְרִים וְגַל גִּרְסִין לִיָּה דִּהֵךְ מַשְׁנֶה שְׁנוּיָה בְּמַסְכַּת פֹּאֶה (פ"ג מ"ב) גִּבִּי מְחַלְקַת דֵּר' עֻקִּיבֹא [בְּמַנְמַר] שְׁדִּהוּ נִשְׁדֵּר קִלְחִים לַחִים ר"ע אֹמַר פֹּאֶה מִכָּל א' וְאֶחָד וַחֲכִים אֹמְרִים מֵאֶחָד עַל הַכַּל וּמוֹדִים חֲכִים בְּזוֹרַע שִׁבְת כוֹי וְהִכִּי גִרְסִין כֹּפ"ב [דַּפֹּאֶה (מ"ה) הַזּוֹרַע שְׁדִּהוּ ב' מִינֵי חֲטוּן פִּי' שְׁחַמְתִּית וְלִכְנֶה [עֲשָׂאֹן] נִזְרָן אֶחָד גּוֹמֵן פֹּאֶה אַחַת ב' גִּרְנוּת ב' פֹּאוֹת מַעֲשֶׂה שְׁזָרַע ר"ש אִישׁ הַמַּצְרֶה וּבֹא לַפְנֵי ר"ג וְעָלוּ לְלִשְׁבַּת הַנְּזִית וְשָׁאֲלוּ לְנַחוּם הִלְכָה וְאָמַר כֶּךָ מְקַבְּלֵנִי מֵר' מִיֵּאֲשָׁא כּוֹי שְׁנֵי מִינֵי חֲטוּין עֲשָׂאֹן גִּזָּן אֶחָד גּוֹמֵן פֹּאֶה אַחַת שְׁתֵּי גִרְנוּת גּוֹמֵן שְׁתֵּי פֹאוֹת וְאֵלּוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָלכּ הָאֻמְצָעִים לֹא קִחְשִׁיב: **אָמַר** ר"ע דְּנָתִי לַפְּנֵי ר' אֱלִיעֶזֶר כּוֹי אָמַר לִי מַה זֶּוּ (ר') עֻקִּיבֹא אִין דְּנִין בֹּאֹן ק"י וְגַל פֶּרֶשׁ לוֹ טַעֲמָה וְטַעֲמָא

כהן גדול פרק שביעי נזיר

מֵה יְמֵי חִלוּטוֹ טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְצוּרִין בְּדַמְפָּרָשׁ בְּהוּ קָרָא: מְמַרוּ הֵינּוּ יְמֵי חִלוּטוֹ: יְמֵי הַסִּפְרוֹ אֵלּוּ יָמִים שֶׁהוּא מִסְבֵּר קִדְּם שְׁמֻחֲלוֹט פְּעֻמּוֹים יִ"ד יוֹם וְנִטְהַר בַּתוֹךְ יְמֵי הַסִּבָּר שֶׁסֶן עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמֵי הַסִּגְרוֹ שֶׁל מִצְרַע אַחֲרֵי שְׁאִין טַעוּנִין תְּגַלַּחַת הֲרִי אֵלּוּ עוֹלִין לוֹ מִן הַמִּנְּן וּקְצַת קֹשֶׁה דְּתַנְי בָּן"ו מְזוּר בְּקִיבֵר שֶׁשְׁעָרוֹ רָאוי לְתַגַּלַּחַת טַהֲרָה: שָׁכַן טַעוֹן תְּגַלַּחַת וְהוּוּ כָּעֵין יְמֵי טַמְאָתוֹ: **אַבְל** יְמֵי הַזֶּב וְהַזֵּבָה וַיְמ

מסורת הש"ס
א שבת קלב; פסחים פא: ב תוספתא נזיר; לקמן נט: ג פסחים יט; ספרי במדבר; חולין מג:
גליון הש"ס
תוס' ד"ה וסופרין שלשים יום. ציון זה שייך לקמן דף נט ע"ב:

גַּמ' **אַבְעָיָא** **לְהוּ** **הָאֵי דְקֵאמְרִי בְּמִתְנִי' ר' הִיכִי קֵאמְרִי מִי אֲמַרִינן** **עַצֵּם** **בְּשַׁעוֹרָה** **הִלְכָּה לְמַשָּׁה מַסִּינִי דְגִזִּיר מְנַלַּח עָלְיוּ וּרְבִיעִית דָּם קַל וְחִמֵּר מַעְצֵם בְּשַׁעוֹרָה דְגִזִּיר מְנַלַּח עָלְיוּ וְאִין דִּין קַל וְחִמֵּר מִהִלְכָּה אִי לֹא בְּמִידֵי דְתַרְוֵיהוּ גְמִירִי לֶּה מִקְרָא אִו דְּלִמָּא הִכִּי קֵאמֵר רְבִיעִית דָּם הִלְכָּה לְמַשָּׁה מַסִּינִי דְמַטְמָא אֶת הָאֲדָם בְּאֶהֱל וַעֲצֵם בְּשַׁעוֹרָה קַל וְחִמֵּר בְּלוּמֵר וּמַעְצֵם בְּשַׁעוֹרָה קָא גְמַרִינן קַל וְחִמֵּר דְּבִרְבִיעִית דָּם יִהְיֶה גִזִּיר מְנַלַּח וְקֵאמֵר לִיה אִין דִּין ק"י מִהִלְכָּה שְׁאִין לְמַדִּין קַל וְחִמֵּר מִמִּידֵי דְלֹא גְמִירִי לֶּה אֲלֹא מִהִלְכָּה אִי לֹא דֹאֲתִיא לִיה מִן הַמִּקְרָא: ת"ש **עַצֵּם בְּשַׁעוֹרָה [הִלְכָּה]** **שְׁהַגִּזִּיר** **מְנַלַּח** **עָלְיוּ וּרְבִיעִית דָּם קַל וְחִמֵּר וְאִין דִּין קַל וְחִמֵּר מִהִלְכָּה: מִתְנִי' שְׁנֵי גִזִּירִים שְׁקַבְּלוּ עֲלֵיהֶם גִּזְרֹת בְּיַחַד: שְׁאֵמֵר לֶהוּ אֶחָד רֵאִיתִי אֶת אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּטְמָא ה"ו גִּלְמֵן לְהַחְזִיקוּ בַּחֲזָקַת טְמֵאָה כָּל זְמַן שְׁאִין מִכְחִישִׁין אוֹתוֹ דְּהָא אִו הִזְדַּע אֲלִיוּ חֲטֵאתוּ בְּתִיב (וַיִּקְרָא ד':כ"ג) (אִו הִזְדַּע אֲלִיו) מִכָּל מַקּוֹם: וְאִינִי יוֹדַע אִיזֵה מִכֶּם מִשְׁלִמִין לְגִזְרֵיהֶן וּמְנַלְחִין וּמִבִּיאִין קִרְבָּן טְמֵאָה וְקִרְבָּן טְהָרָה בְּשִׁתְּפוּת: וְאִומֵּר אֶחָד מֵהֶם: אִם אֲנִי הוּא כִּי וְשִׁדִּין אִינן מִתְרִין לְשִׁתּוֹת בָּיִין לִפִּי שְׂיָכוֹל לֹמֵר עַל כָּל אֶחָד שְׁמָא טְמֵא הִיָּה וְתַנְּלַחְתּוּ שְׁנַלַּח עַכְשָׁו הִיא תַנְּלַחַת טְמֵאָה אֲלֹא חֲזַרְיִן וְסוֹפְרִין עוֹד שְׁלָשִׁים יוֹם וּמִבִּיאִין קִרְבָּן טְהָרָה בְּלִבָּד מִן הַשִּׁתְּפוּת: גַּמ' אֲבָל הִכִּא בִּין דְּהוּ תַלְתָּא שְׁנַים גִּזִּירִים וְהִאי דְקֵאִי גְבִיהוּ אַע"ג דְּקוּמִי בְּרַה"י הֵינָא לִיה סָפֵק טְמֵאָה בְּרַה"ר דְּסָפְקוּ טְהוֹר: אִמֵּר רַבִּה **צִר רַב הוּנָא** כְּגוֹן דְּקֵאִס הָאֶחָד בְּלִבָּד וְאִומֵּר רֵאִיתִי טְמֵאָה שְׁנַרְקָה לְבִיעִיכֶם מִבְּפָנִים דְּלֹא הָווּ לֶהוּ אֲלֹא תִרי כְּבוּעַל וְנִבְעַלַת: זִנְקָא גְמִי דְלֹא קֵאִי בַּהֲדִיּוּ דְקֵאמֵר וְאִי יוֹדַע דֹּאלוּ הָיָה קֵאִי בַּהֲדִיּוּ אִי אֲבַשֵּׁר דְלֹא הָיָה יוֹדַע:****

אֲלִיעֶזֶר וּר' יְהוֹשֻׁעַ דֹּאִין דִּין ק"י **עַצֵּם** **כְּשַׁעוֹרָה** **הִלְכָּה דְגִזִּיר מְנַלַּח**

גַּמ' אִיבְעָיָא לְהוּ: עַצֵּם כְּשַׁעוֹרָה — הִלְכָּה, וּרְבִיעִית דָּם — קַל וְחוּמֵר, וְאִין דְגִזִּין קַל וְחוּמֵר מִהִלְכָּה. אִו דְּלִמָּא: רְבִיעִית דָּם — הִלְכָּה, וַעֲצֵם כְּשַׁעוֹרָה — קַל וְחוּמֵר, וְאִין דְגִזִּין קַל וְחוּמֵר מִהִלְכָּה? תָּא שְׂמַע: עַצֵּם כְּשַׁעוֹרָה — הִלְכָּה, וּרְבִיעִית דָּם — קַל וְחוּמֵר, וְאִין דְגִזִּין קַל וְחוּמֵר מִהִלְכָּה.

הַדְרֵן עַלָּה כְּהֵן גָּדוֹל

נְזִירִים שְׂאֵמֵר לְהֵן אֶחָד "רֵאִיתִי אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּטְמָא, וְאִינִי יוֹדַע אִיזֵה מִכֶּם" — מְגִלְחִין, וּמִבִּיאִין קִרְבָּן טוּמְאָה וְקִרְבָּן טְהָרָה. וְאִומֵּר: אִם אָנִי הוּא טְמֵא — קִרְבָּן טוּמְאָה שְׁלִי וְקִרְבָּן טְהָרָה שְׁלָה, וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר — קִרְבָּן טְהָרָה שְׁלִי וְקִרְבָּן טוּמְאָה שְׁלָה. וְסוֹפְרִין שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִבִּיאִין קִרְבָּן טְהָרָה, וְאִומֵּר: אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא — קִרְבָּן טוּמְאָה שְׁלִי וְקִרְבָּן טְהָרָה שְׁלָה. וְזֶה קִרְבָּן טְהָרָתִי. וְאִם אָנִי הוּא הַטְּהוֹר — קִרְבָּן טְהָרָה שְׁלִי וְקִרְבָּן טוּמְאָה שְׁלָה, וְזֶה קִרְבָּן טְהָרָתָה. ב"ה **גַּמ' קִתְּנִי: שְׁנֵי נְזִירִים שְׂאֵמֵר לְהֶם "רֵאִיתִי אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּטְמָא, וְאִינִי יוֹדַע אִיזֵה מִכֶּם". וְאַמַּאי? כָּל סָפֵק טוּמְאָה בְּרִשּׁוֹת הִיָּחִיד מִהִיכָא יְלַפִּינן לָה — מִסּוּטָה. רס"ו מָה סוּטָה, בּוּזְעַל וְנִבְעַלַת, אַף כָּל סָפֵק טוּמְאָה בְּרִשּׁוֹת הִיָּחִיד, כְּגוֹן דְּאִיכָא בִּי תָּרִי. אֲבָל הִכָּא, שְׁנֵי נְזִירִים וְהִאי דְקֵאִי גְבִיהוֹן — הָא תַלְתָּא, הָוּה לִיה סָפֵק טוּמְאָה בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים, וְכָל סָפֵק טוּמְאָה בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים — סְפִיקוּ טְהוֹר! 'אִמֵּר רַבִּה **בַּר רַב הוּנָא: בְּאִומֵּר "רֵאִיתִי טוּמְאָה שְׁנַזְּרָקָה בִּיעִיכֶם". אִמֵּר רַב אֲשִׁי: דִּיקָא גְמִי****

דְּקִתְּנִי

מֵת לֹא יוֹבֵא מִידֵי דְמַטְמָא בְּבִיבָּה וּרְבִיעִית דָּם בְּעִי לֹאֲגַמֹּרִי מִנֶּה מִק"ו אִו דְּלִמָּא רְבִיעִית דָּם הִלְכָּה מֶה שְׁהוּא מְטַמֵּא בְּאֶהֱל דְלִית לֶהוּ נִפְשוֹת מֵת לְרְבִיעִית דָּם דֹּאֲדַרְבָּה מִשְׁמַע דָּם חָצִי לִג שְׁהוּא שְׁעוֹר שְׁתֵּי נִפְשוֹת וְהִלְכָּה לְמַשָּׁה מַסִּינִי הוּא דְמַטְמָא בְּאֶהֱל בְּרְבִיעִית וַעֲצֵם בְּשַׁעוֹרָה קַל וְחִמֵּר בְּלוּמֵר מַעְצֵם כְּשַׁעוֹרָה בְּעִי לְלַמֵּד שְׁנַלַּח עַל אֶהֱל רְבִיעִית דָּם וְאִין דִּין קַל וְחִמֵּר מִהִלְכָּה פִּי" מִכָּח חִמֵּר שְׁהוּא הִלְכָּה לְמַשָּׁה מַסִּינִי לֹא נַעֲשֶׂה קַל וְחִמֵּר ת"ש רְבִיעִית דָּם קַל

וְחִמֵּר וַעֲצֵם כְּשַׁעוֹרָה הִלְכָּה: **מִתְנִי' שְׁנֵי גִזִּירִים שְׂאֵמֵר לְהֶם אֶחָד וְכו' צִרִיךְ לֹמֵר שֶׁהֵן שׁוֹתֵקִין שְׂאִם הָיוּ מִכְחִישִׁין אוֹתוֹ לֹא הָיָה נִלְמָן כְּדֹאמְרִי בַּקְדוּשִׁין בְּפ' הָאוֹמֵר (ד' סה):** עַד אֶחָד בַּהֲכַחְשָׁה מִי מִהִימֵן:

מְגִלְחִין וּמִבִּיאִין קִרְבָּן טְמָאָה וְקִרְבָּן טְהָרָה וְאִומֵּר כּו' לֹא דְזוּקָא נָקַט וְאִומֵּר אֲלֹא זֶה יִקְרַב לָשֵׁם מִי שְׁהוּא זֶה יִקְרַב לָשֵׁם מִי שְׁהוּא: אִם אָנִי הוּא הַטְּמֵא קִרְבָּן טְמָאָה שְׁנַעֲשֶׂה כְּבֵר שְׁלִי וְקִרְבָּן טְהָרָה שְׁנַעֲשֶׂה כְּבֵר שְׁלָךְ. (זֶה קִרְבָּן טְהָרָתוֹ):

וְסוֹפְרִין שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמִבִּיאִין קִרְבָּן בְּשִׁתְּפוּת קִרְבָּן טְמֵאָה חֲטֵאת דְּעוּף וְעוֹלַת דְּעוּף אֲבָל אֲשֵׁם לֹא מִיתִי עַל הַסָּפֵק (וְקִרְבָּן טְמֵאָה בְּסָפֵק) עוֹלַת דְּעוּף תֵּהֵא נִדְבָּה וְחֲטֵאת סָפֵק וְלֹא תִאֲכַל וְאֲשֵׁם שְׁאִינוּ מִבִּיא אִינוּ מַעֲבָדוּ בְּרַבְּנָן דְּפָרָק ג' (לְעֵיל גִּזִּיר דָּף יח:) וְחֲכָמִים אוֹמְרִים הִבִּיא חֲטֵאתוֹ וְלֹא הִבִּיא אֲשֵׁמוֹ מוֹנִה וְעַדִּין אִסּוּרִין לְשִׁתּוֹת בָּיִין וְלִטְמֵאוֹת לְמַתִּים וּלְכָךְ סוֹפְרִים עוֹד

שְׁלָשִׁים יוֹם. **בְּאִומֵּר רֵאִיתִי שְׁנַזְּרָקָה טְמָאָה בִּיעִיכֶם** וְהוּא עוֹמֵד מִכְּחוּק דְּהָיו סָפֵק טְמֵאָה בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד וְאִם תֵּאמֵר אִם כּוּ וְבִיא כָּל אֶחָד קִרְבָּן טְמֵאָה וְזִאי דְּכָל סָפֵק טְמֵאָה . בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד שׁוֹרְפִין

עָלֶיהָ [תְּרוּמָה] וַיֵּשׁ לֹמֵר דְּלֹא גְמִירִי מִסּוּטָה אֲלֹא דְבֵר שְׁאֲפַשֵּׁר לִהְיוֹת כְּסוּטָה

דֹּאֲפַשֵּׁר שְׁנִטְמֵאת אֲבָל הִכָּא לֹא אֲפַשֵּׁר לְטַמְאוֹת שְׁעִיָּהּ דְּזִנְאי אֶחָד טְהוֹר וְאִם תֵּאמֵר אִם כּוּ מֵאי פְּרִיךְ מַעֲקֵרָא וְהָא סָפֵק טְמֵאָה בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים הוּא כְּלוּמֵר וַיִּבִּיאוּ שְׁעִיָּהּ קִרְבָּן טְהָרָה וְהָא סָפֵק טְמֵאָה בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים לְהִיוֹת וְהִכָּא בְּזִנְאי אֶחָד טְמֵא וַיֵּשׁ לֹמֵר דְּסָפֵק טְמֵאָה בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים לֹא מִסּוּטָה גְמַרִינן לִיה וְלֹא יִלְפִינן אֲלֹא דְבֵר שְׁאֲפַשֵּׁר לִהְיוֹת וְהִכָּא בְּזִנְאי אֶחָד טְמֵא וַיֵּשׁ אַחֲזַקְתָּה אֵף עַל גַּב דְּזִנְאי אֶחָד טְמֵא בִּין דְּלֹא יִדְעִין לִיה וְאֵף עַל גַּב דְּבִפְרָק קַמָּא דְחֲלִין (ג"ז ע"ס) לְמֵאי דְקָא סְלָקָא דַּעֲתָה קֵאמֵר הָתָם הִלְכְּתָא גְמִירִי לֶּה וּמִשְׁמַע הָתָם דְּסָפֵק טְמֵאָה בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים לֹא מִשּׁוּם חֲזָקָה אֲלֹא נִגְמַר מִסּוּטָה בְּמִסְקָנָא לֹא קֵאִי הִכִּי וּבְמִקּוֹם אַחֵר [בְּרִישׁ מִסְכָּת נִגְה]. מִפְּרָשׁ בִּאֲרָךְ:

כְּהֵן גָּדוֹל פִּרְק שְׁבִיעִי נְזִיר

נז.

 עין משפט נר מצוה
--

א	מיי' פט' מהל' נזירות הל' יד:
ב	מיי' פט' מהל' נזירות הל' טז:
ג	מיי' פי"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' א:
ד	מיי' פט"ו מהל' שאר אבות הטומאות הל' ח:
ה	מיי' פט"ז מהל' שאר אבות הטומאות הל' א:
ו	מיי' פט' מהל' נזירות הל' טז:
ז	מיי' פי"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' א:
ח	מיי' פט"ו מהל' שאר אבות הטומאות הל' ח:
ט	מיי' פט"ז מהל' שאר אבות הטומאות הל' א:
י	מיי' פט' מהל' נזירות הל' טז:

עין משפט גור מצודה

א מו"י פט' מהל' נזירות הל' טו:

ב סמג לאוין לא, טוש"ע יו"ד סי'

קפא סעי' ב:

ג מו"י פ"ב מהל' עבודה זרה

וחוקות הגויים הל' א:

ד מו"י פ"ו מהל' נזירות הל' ט:

ה סמג לאוין לא, טוש"ע יו"ד סי'

קפא סעי' ה:

ו מו"י פ"ב מהל' עבודה זרה

וחוקות הגויים הל' א:

ז טוש"ע יו"ד סי' קפא סעי' ז:

ח מו"י פ"ב מהל' עבודה זרה

וחוקות הגויים הל' ב:

ט מו"י פ"ב מהל' עבודה זרה

וחוקות הגויים הל' ה:

דְּקָתָנִי וְאֵינִי יוֹדֵעַ דְּמַשְׁמַע שְׁלֹא נִזְדַּע לֹו מַעֲוֹלָם מִשּׁוּם דָּלָא הֵנָּה בְּהֶסֶם

מְזֵלָא קִתְּנִי שְׂכֻחְתִּי: וְהָא קָא עֲבִיד הַקְפָּה **[בְּרֹאשׁ]** הַשְׁחַתַּת הַקִּפָּה:

[בְּאַשָּׁה] בְּרֹאשׁ הָאִשָּׁה שְׂאִינָה אֶסְכּוּרָה בַּהַקְפָּה דְּזִקְשִׁינָן בְּסֻמוּךְ כּל

שְׂאִינוּ בַּהַשְׁחַתָּה אֵינוּ בַּהַקְפָּה: וְהָא קָא עֲבִיד הַשְׁחַתָּת זָקוּ דְּבַסְפַּק תַּגְלַחַת

מִצָּרַע מַגְלַח זָקוּן בַּתַּעַר וְקַעֲבַר בַּהַשְׁחַתָּת זָקוּ וּבַהַקְפַת רֹאשׁ מַסְפַּק:

הַמְזִקִּיף אֶת הַקָּטָן חָיֵב דְּכִי בַתִּיב רַחֲמֵנָא לֹא תַקִּיפוּ פֻּאֶת אֶף אִפְלוּת דַּקָּטָן אֲזַהֵר: וְדִידֶךָ מֵאֵן מַגְלַח לַהֲוֹי שְׂרָחָא בְּנִים קִטְּנִים מַגְלַחִים

רֹאשֵׁיהֶם עִם פֻּאוֹתֵיהֶם: א"ל חוּבָה אֲשַׁמְוּ הִיתָה וְרַב הוּנָא לְטַעֲמָה דְּאִמַר בְּסֻמוּךְ הַנָּשִׁים מַתְּרוּת לַהֲקִיף דְּכִינוּ דְּאִינוּ בְּאִסּוּר דְּנָקָה וְלִיתַּמְהוּ

נָמִי בְּאִסּוּר דְּמַקִּיף: חוּבָה תַקְבָּרִינְהוּ לְכַנְיָה דְּאִסּוּרָא קָא עֲבָדָא:

כּוּלְהוּ שְׁנֵי כּוּי בַּשְּׂגָגָה שְׁטִינְיָאֵת

מַלְפָּנֵי הַשְּׁלִיט: מִכְּדִי תַרְוִיחּוּ סְבִירָא לַהּוּ הַקְפַת כּל הָרֹאשׁ שְׁמָה הַקְפָּה רַב הוּנָא דְּאִמַר חוּבָה מַגְלַחָה לֵהוּ אַבְל הָאִישׁ הִיָּה עוֹבֵר אַע"פ שְׁמַגְלַח כּל רֹאשֶׁם וְכֵן רַב אֲדָא דְּאִמַר חוּבָה תַקְבָּרִינְהוּ לְכַנְיָה חוּבָה אַעֲנִשָּׁה:

בְּמֹא"י פְּלִיגִי מֵאִי טַעֲמִינְהוּ: וְהִנֵּי נָשִׁי הוּאִיל וְלִיתַנְהוּ בַּהַשְׁחַתָּה לִיתַנְהוּ בַּהַקְפָּה בִּין לַהֲוִית נַקְפוּת בִּין לַהֲקִיף אַחֲרִים וְאִפְּלוּ לַגְדוּל מַתְּרוּת: וְרַב אֲדָא בַר אֲהֻבָּה סְבַר אֶחָד הַמְקִיף וְאֶחָד

דְּקָתָנִי וְאֵינִי יוֹדֵעַ דְּמַשְׁמַע שְׁלֹא נִזְדַּע לֹו מַעֲוֹלָם מִשּׁוּם דָּלָא הֵנָּה בְּהֶסֶם

דְּקָתָנִי "וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזָה מִכֶּסֶם". שְׁמַע מִינָּה. "מַגְלַחִין וּמַבִּיִּאִין. וְאַמַּאי? דִּילְמָא לָאו טְמֵאִין אֵיבָנוּ, וְקַעֲבִיד הַקְפָּה! אֲמַר שְׁמוּאֵל: בְּאַשָּׁה וְקָטָן. "וְלֹאֲקֻמָּא בְּגִדּוּל, וְהַקְפַת כּל הָרֹאשׁ — לֹא שְׁמָה הַקְפָּה! מִדָּלָא מוֹקִים לָהּ הָכִי, שְׁמַע מִינָּה קֹסְבַר שְׁמוּאֵל: הַקְפַת כּל הָרֹאשׁ — שְׁמָה הַקְפָּה. ^(ד)מַר זוטְרָא מַתְּנִי לָהּ לְהָא שְׁמַעְתָּא דְּשְׁמוּאֵל אֶסִּיפָא: נָזִיר שְׂהִיָּה טְמֵא בְּסַפַּק וּמּוּחָלָט בְּסַפַּק — אוֹכַל בְּקֻדְשִׁים לְאַחַר שְׂשִׁים יוֹם, וּמַגְלַח אַרְבַּע תַּגְלַחוֹת. וְהָא קַעֲבִיד הַקְפָּה! אֲמַר שְׁמוּאֵל: בְּאַשָּׁה וְקָטָן. ^(ה)אֲמַר רַב הוּנָא: הַמְזִקִּיף אֶת הַקָּטָן הֲרִי הוּא חָיִיב. אֲמַר לִיה רַב אֲדָא בַר אֲהֻבָּה לְרַב הוּנָא: וְדִידֶךָ מֵאֵן מַגְלַח לַהֲוֹי? אֲמַר לִיה: חוּבָה. תַקְבָּרִינְוֹן חוּבָה לְכַנְיָה. כּוּלְהוּ שְׁנֵי דְרַב אֲדָא בַר אֲהֻבָּה לָא אַקִּיִּים לִיה זֶרַעָא לְרַב הוּנָא. ^(ו)מִכְּדִי תַרְוִייחּוּ סְבִירָא הַקְפַת כּל הָרֹאשׁ שְׁמָה הַקְפָּה, בְּמֹאִי קַמִּיפְלָגִי? רַב הוּנָא, סְבַר "לֹא תַקְפוּ פֻּאֶת רֹאשְׁכֶם וְלֹא תַשְׁחִית [אֶת] פֻּאֶת זָקֶנְךָ". כּל שְׂיֵשׁ לוֹ הַשְׁחַתָּה — יֵשׁ לוֹ הַקְפָּה, וְהִנֵּי נָשִׁי, הוּאִיל וְלִיתַנְהוּ בַּהַשְׁחַתָּה — לִיתַנְהוּ נָמִי בַּהַקְפָּה. וְרַב אֲדָא בַר אֲהֻבָּה סְבַר: אֶחָד הַמְזִקִּיף וְאֶחָד הַנִּיקָף בְּמִשְׁמַע. וְאִיתַקַּשׁ מַקִּיף לְנִיקָף: כּל הַיֵּכָא דְנִיקָף מִיחִיִּיב — מַקִּיף נָמִי מִיחִיִּיב. וְהָאִי קָטָן, הוּאִיל וְהוּא גּוֹפִיָּה לָאו בַר עוֹנָשִׁין הוּא דְמִיחִיִּיב, מַקִּיף נָמִי לָא מִיחִיִּיב. ^(ז)לִימָא הַקְפַת כּל הָרֹאשׁ תַנְצָאִי הִיא, דְּתַנּוּ רַבְּנֵן: "רֹאשׁוֹ", מָה תַלְמוּד לוֹמַר? לְפִי שְׁנַאֲמַר "לֹא תַקְפוּ פֻּאֶת רֹאשְׁכֶם",

יְכוּל

א"ל רב אדא בר אהבה לרב הונא לדידך דאמרת דהמקיף את הקטן חייב קטנים דאיתנהו מגלחין כל הראש דאזכרתיהו דאינשי דקמגלחי להו כדי להברותו לאחר החלי מאן קמגלח להו: אמר ליה חובה כן שמה דאשטו דרב הונא דקקצר רב הונא דאשה לא מפקדא אלאו דהקפת הראש אראש אחרים כלל: אמר לה רב אדא תקבריהו לכנייה לדידך דאמרת המקיף את הקטן חייב כי מקפת ליה אשה נמי חובת אכל לדידי אפילו גדול המקיף את הקטן פטור והוא דעין נמי לאשה וכן בגדלו המקיף את הגדול חייב והוא דעין לאשה: מכדי תרניוהו סבירא להו דהקפת כל הראש שמה הקפה והא הנה להו הקפת כל הראש לכניו דרב הונא: במאי פליגי בלומר מאי אכא ביניהו דמאן דאסר בגדול אמאי שרי באשה: והגי גשי הואיל ולימניהו בהשחתה דלית להו זקון לימניהו בהקפה כלל שאפלו אשה המקפת את הגדול פטורה: רב אדא בר אהבה סבר כי אמר רחמנא לא תקיפו אסד הנקף ואסד המקיף במשמע ולא דא מלתא אסתא נקף למקיף דכל היכא דנקף חייב מקיף נמי חייב לא שגא איש ולא שגא אשה: והאי קטן הואיל והוא גופה לא מחיב משום דלאו בר ענשין הוא דמקיף ליה נמי לא מחיב ואפילו איש:

שני נזירים פרק שמיני נזיר

--

א משנה נזיר

ב בבא קמא פ.

ג קידושין לה:

ד יבמות ה; לעיל מא.

--

תוס' ד"ה דקתני כו' שלא נודע לו מעולם. עי' יבמות כג ע"ב ובחידושי בכור שור שם:

--

לא תקמו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנד [ויקרא יט, כז]

וזנה ביום השביעי יגלח את־קל־שערו ואת־ראשו ואת־זקנו ואת־גבת עינו ואת־כל־שערו יגלח וכבס את־גבדיו ורחץ את־בשרו בפנים וטהר [ויקרא יד, ט]

הַנָּקָף בְּמִשְׁמַע פְּשָׁטָא [דַּקְרָא] וְזֵאִי לְנָקָף אֲזַהֵר רַחֲמֵנָא דְּהָא פֻּאֶת רֹאשְׁכֶם כְּתִיב דְּהֵינוּ הַנָּקָף וּמִיָּהוּ מִדְּקֻאֲמַר לֹא תַקִּיפוּ וְלֹא תַחַתִּפוּ הַנֹּכַח הַלָּאוּ גַם עַל הַמַּקִּיף כְּדִי לַהֲקִישׁ מַקִּיף לְנָקָף בְּלוּמַר כּל הַיֵּכָא דְנָקָף בַּר חַיִּיבָא הוּא כּל מַקִּיף נָמִי בַר חַיִּיבָא הוּא וְהֵוּא קָטָן הוּאִיל וְגּוֹפֵה לָאו בַר עֲנָשִׁין הוּא וְלֹא מַחֲיִב מַקִּיף לִיה נָמִי לֹא מַחֲיִב וְאִפִּי' אִישׁ שָׂרִי לְאִקּוּפֵי לְקָטָן וְאִין לַתַּמָּא מֵנָא לֵה לַהֲשׁ"ס דְּרַב אֲדָא בַר אֲהֻבָּה סְבַר מַתַּר לַגְדוּל לַהֲקִיף אֶת הַקָּטָן דְּמַשְׁמַע לִיה מִדְּקֻאֲמַר לִיה לְרַב הוּנָא וְדִידֶךָ מֵאֵן מַקִּיף לֵהוּ דְּמַשְׁמַע לְדִידִי אִפִּי' גְּדוּל מַקִּיף לְקָטָן אַבְל לְדִידֶךָ מֵאֵן מַקִּיף לֵהוּן וְהָאִי דְלַטְנִיָּה הֵינוּ לְפִי סְבָרְתוּ דְּרַב הוּנָא דְּאִסַר לַגְדוּל לַהֲקִיף לְקָטָן וְאִמַר לִיה בִּינוּ דְּאֶסְרַת לַגְדוּל לַהֲקִיף לְקָטָן גַם הָאִשָּׁה אֶסְכּוּרָה לַהֲקִיף לְקָטָן דָּלָא ס"ל לְמַדְרַשׁ לְרַב אֲדָא לְדַרְשׁ כּל שְׁנִישְׁנו בַּהַשְׁחַתָּה יִשְׁנו בַּהַקְפָּה לְפָטוּר אִשָּׁה הַמַּקְפַת אַחֲרִים וְאֵע"ג דְּבַקְדּוּשִׁין בְּפ' קֻמָּא (דף לה:)) דְּרַשֵׁינוּ הָכִי כּל שְׁנִישְׁנו בַּהַשְׁחַתָּה יִשְׁנו בַּהַקְפָּה כּוּי לְפָטוּר נָשִׁים הַנָּקֻפוּת בַּהֵיאִל דְּרַשָּׁה מוֹדָה רַב אֲדָא מִשּׁוּם דְּפִשְׁטָא דַּקְרָא אִזְרִי בְּנָקָף אַבְל מָה שְׁדוּרַשׁ רַב הוּנָא נָמִי לֹא תַקִּיפוּ אַמַּקִּיף מַלְשָׁנָא דָּלָא תַקִּיפוּ וּמַקִּישׁוּ לַהַשְׁחַתָּת זָקוּ לְפָטוּר הָאִשָּׁה הַמַּקְפַת אִפִּי' לַגְדוּל בַּהָא וְזֵאִי פְּלִיג רַב אֲדָא דְלִית לָן לַהֲקִישׁ הַקְפָּה לַהַשְׁחַתָּה אֲלָא בְּמֹאִי דְאִזְרִי פְּשָׁטָא דַּקְרָא בְּגוּן בְּנָקָף וְהַשְׁתָּא פְּלִיגִי בַתְּרַתִּי רַב הוּנָא סְבַר דְּאִשָּׁה שְׂרָיָא לַהֲקִיף בִּין גְּדוּל בִּין קָטָן הוּאִיל וְאִינָה דַּהַשְׁחַתָּה אֵינָה בַּהַקְפָּה בִּין לַהֲוִית בַּהַקְפָּה דְאִזְרִי בַּהַ פְּשָׁטָא דַּקְרָא בִּין לַהֲקִיף אַחֲרִים וְרַב אֲדָא סְבַר דְּזֵאִי אִשָּׁה פְטוּרָה מַלְהִיָּת נַקְפַת מִהַקִּישָׁא דַּהַשְׁחַתָּה דְאִזְרִי בַּהַ פְּשָׁטָא דַּקְרָא אַבְל מַלְשָׁנָא דָּלָא תַקִּיפוּ דְּדַרְשִׁינוּ מֵנָה לַחֲיַב גַם הַמַּקִּיף גַם הָאִשָּׁה חֲבַת בַּהֵוּאִל וְלֹא נְפֻטְרָה מִהַקִּישָׁא דַּהַשְׁחַתָּה בִּינוּ דָּלָא אִזְרִי בַּהַ פְּשָׁטָא דַּקְרָא וְעוֹבְרַת בָּלָאו אִם הַקְפָּה לַגְדוּל וּפְלִיגִי נָמִי בְּקָטָן דְּרַב הוּנָא סְבַר גְּדוּל הַמַּקִּיף אֶת הַקָּטָן חָיֵב וְלֹא מַסְתַּבְּרָא לִיה לְרַב הוּנָא לְמַדְרַשׁ דְּמַשּׁוּם דְּאִפְקִיָּה קֻרָא בַּהָן לִשְׁנָא דָּלָא תַקִּיפוּ דְּמַשְׁמַע אַמַּקִּיף וְאִנְקָף לְמִימַר דְּהַיֵּכָא דְנָקָף לָאו בַר חַיִּיבָא מַקִּיף נָמִי פְטוּר דְּהֵינוּ לְמַגְבַּר עַל גְּבַרָא לֹא מַשְׁמַע לֵה וְרַב [אֲדָא] סְבַר דְּלַהֲכִי אִפְקִיָּה קֻרָא בַּהָן לִשְׁנָא לְמִימַר הַיֵּכָא דְנָקָף לָאו בַר חַיִּיבָא מַקִּיף נָמִי פְטוּר הַלְכֶךָ גְּדוּל הַמַּקִּיף לְקָטָן פְטוּר וְנִרְחָה דְקוּי"ל כְּרַב הוּנָא דְּאִשָּׁה שְׂרָיָא לַהֲקִיף קָטָן וְה"ה לַגְדוּל דְּסָגִיא דְּהַשׁ"ס בְּתַמָּה בְּפֻרָק קֻמָּא דְּבַבָא מַצִּיעָא (דף י:) דְּקֻאֲמַר. מֵאִי בֵינְיָהוּ אִישׁ דְּאִמַר לֹאשָׁה אַחִי לִי קָטָן וְקֻאֲמַר דַּהַשְׁלִיחַ דְּהֵינוּ הָאִשָּׁה לָאו בַת חַיִּיבָא הִיא אֲלֵמָא דְּאִשָּׁה מַתְּרַת לַהֲקִיף לְקָטָן כְּרַב הוּנָא וּמַזְנַקְטָא נָמִי אִשָּׁה וְלֹא אִישׁ מַשְׁמַע נָמִי אִישׁ הַמַּקִּיף לְקָטָן חָיֵב וְהֵינוּ נָמִי כְּרַב הוּנָא וְהִנֵּה מְצִי לְמִימַר הֵתָם שְׁהָאִישׁ אֲמַר לֹאשָׁה אַחִיפִי לִי גְדוּל בִּינוּ דְּסָגִיא אֲזַלָא כְּרַב הוּנָא אֲלָא הַגְדוּל לֹא יֹאכְהַ שְׁמוּעַ לֵה שְׁתַּקִּיפְנוּ כִי הוּא יַתְחַיֵּב אַבְל קָטָן לָאו בַר מְחֻלָּה הוּא וְלָאו בַר עוֹנָשִׁין הוּא וְא"ת וְלָרַב אֲדָא דְּמַקִּישׁ מַקִּיף לְנָקָף וְה"ה דְּנַקִּישׁ נָקָף לַמַּקִּיף וְנִימָא כּל הַיֵּכָא דְמַקִּיף לָאו בַר חַיִּיבָא נָקָף נָמִי פְטוּר וְיִהְיֶה מַתַּר לַהֲוִית נָקָף מִן הַעוֹבַד כּוּכָבִים וי"ל לְרַב אֲדָא מַקִּיף לְנָקָף מַקְשִׁינוּ מִשּׁוּם דְּשַׁקַּר חַיִּיבָא דַּקְרָא אֲנָקָף בַּתִּיב לֹא תַקִּיפוּ פֻּאֶת דְּהֵינוּ פֻּאֶת דְּנָקָף לְמִימַר הַיֵּכָא דְנָקָף בַּר חַיִּיבָא גַם הַמַּקִּיף חָיֵב וְאִי הַנָּקָף לָאו בַר חַיִּיבָא הוּא הַמַּקִּיף פְטוּר אַבְל בַּהַהַנָּקָף בַּר חַיִּיבָא אִף אִם אִין הַמַּקִּיף בַּר חַיִּיבָא אֶסּוּר דַּקְרָא אֲתִי לְאִקּוּשִׁי מַקִּיף דְּמַשְׁתַּמַּע מַלְשָׁנָא דָּלָא תַקִּיפוּ אֲנָקָף דְּמַשְׁמַע מַגּוּפָה דְּפִשְׁטָא דַּקְרָא אַבְל אִין סְבָרָא לַהֲקִישׁ גּוֹפֵה דַּקְרָא דְּהֵינוּ הַנָּקָף לַמַּקִּיף דָּלָא מַשְׁתַּמַּע אֲלָא מַלְשָׁנָא בְּעָלְמָא לֹא תַקִּיפוּ וְלֹא מַגּוּפָה דַּקְרָא וְתַרַע דָּאִם לֹא כֵן מִצָּרַע אֲמַאי דְּחִי לָאו דַּהַקְפָּה וְהָא אֶפְשָׁר לְקַנֵּם שְׁתִּיבָהוּ קָטָן וְאִשָּׁה וְעוֹבַד כּוּכָבִים אֲלָא שְׁמַע מֵנָה בְּדַכְרָשִׁית וּא"ת וְלָרַב הוּנָא דָּלָא מַקִּישׁ מַקִּיף לְנָקָף וְאֵע"ג דְּנָקָף לָאו בַר חַיִּיבָא הוּא מַחֲיִב מַקִּיף אִם כֵּן הַמַּקִּיף אֶת הַעוֹבַד כּוּכָבִים לַחֲיַב בְּמוֹ הַמַּקִּיף לְקָטָן וְלַחַק לַחַלֵּק מִשּׁוּם דְּקָטָן אֲתִי לְכַלל חַיִּיב דַּהַשְׁתָּא מִיָּהִל לָאו בַר חַיִּיבָא הוּא וְטַעֲמָא דְּרַב הוּנָא לֹא תַלִּי בַּהֲכִי אֲלָא מִשּׁוּם דָּלָא מַקִּישׁ מַקִּיף לְנָקָף וְנִרְחָה לַהֲר"ף גִּישׁ לוּמַר הוּאִיל וְכַתִּיב פֻּאֶת רֹאשְׁכֶם אִישׁ־רֹאֵל קָאִי קֻרָא וְלֹא אַעוֹבַד כּוּכָבִים וצ"ע בְּמַקִּיף אֶת הָאִשָּׁה אִי מַחֲיִב בְּמוֹ

בְּקָטָן לְרַב הוּנָא: לְפִי שְׁנַאֲמַר לֹא תַקְפוּ יְכוּל אַף מִצָּרַע כֵּן תַלְמוּד לוּמַר רֹאשׁוּ קָא סְלָקָא דַּעֲתַךְ הַשְׁתָּא דְּמֵן דְּעִין לֹא אֲצַקְרִיךְ קֻרָא לְמַדְחִי לֹא תַעֲשֶׂה דַּהַקְפָּה דְּאִף לָאו הַשְׁנָה בְּכַל קוּם לָן דַּהַקְפַת כּל הָרֹאשׁ שְׁמָה הַקְפָּה:

 עין משפט נר מצוה
--

א סמג עשין כו, טוש"ע או"ח סי' ט סעי' ב ג:
ב מ"י פג' מהל' ציצית הל' ה:

וּלְבִסּוֹף גִּלַּח אַע"ג דְּאִפְשָׁר לָקוּם שְׁנִיעִים בְּגוֹן שְׁגִיגָה כֵּן הָרֹאשׁ אֶתִּי עָשָׂה הֶגְלָה וְדָחִי לִיָּה וּפְרִיךְ מַדְרִישׁ לְקִישׁ כּוֹי אֶלָּא דכ"ע שְׁמָה הֶקְפָּה לְמֶאן דְּמוּקִי לְרֹאשׁוֹ לְמִילָף לְמַדְחִי לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה דְּהִינּוּ בְּגִזִּיר דְּכַתִּיב בַּה תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ וְקָדוֹשׁ יְהִיָּה מִשּׁוּם דְּלֹאֹו גְּרִידָא נִפְקָא לַהּ מְגִדִּילִים: וּמֶאן דְּמוּקִי רֹאשׁוֹ לְלֹאֹו גְּרִידָא מֵאִי טַעֲמָא לֹא נִפְקָא לַהּ מְגִדִּילִים דְּלֹא לְהֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ שְׁמָה הֶקְפָּה לֹא אֲצַטְרִיךְ קָרָא דְּסַבִּירָא לִיָּה הֲשַׁמָּא מִסְבָּרָא יִדְעִינוּ דְּאִטּוּ מִשּׁוּם דְּהוֹסִיף לְגַלַּח לֹא יִתְחַיֵּב עַל הַפְּאוֹת פִּי הִיכִי דְּמֶאן דְּמוּקִי לִיָּה לְלֹאֹו וְעָשָׂה דְּהִינּוּ בְּגִזִּיר אִית לַהּ דְּשָׁמָה הֶקְפָּה מִסְבָּרָא וְלֹאֹו כְּמֵאִי דְּסַלְקָא דַּעְתָּךְ מִעַקְרָא דְּכַעֲבִי קָרָא לֹאֲשַׁמוּעִינוּ דְּהֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ שְׁמָה הֶקְפָּה: צִיצִית הַכֹּהֵן מִיָּן כִּנָּף דְּמַשְׁמַע מִכַּן מִיָּן שְׁיָהָא הַכֹּהֵן הֵן מַשִּׁירִים הֵן מִן כֹּלָךְ וּסְרִיקוּן וּכְתִיב צִמְר וּפִשְׁתִּים וּסְמִיךְ לִיָּה גְּדִילִים הֵא בִּיצַד צִמְר וּפִשְׁתִּים פּוּטְרִין בִּין בְּמִינוּ בְּגוֹן צִמְר וּפִשְׁתִּים לְפִשְׁתִּים בִּין צִמְר לְכֹלָךְ וּסְרִיקוּן שְׁאֵף הֵן חִיבִין לְרִבָּא מִן הַתּוֹרָה וְכּוּן מַשְׁמַע בְּפִרְקָא בְּמָה מְדַלִּיקוּ (שַׁבָּת דף כו:׃) שְׁאָר מִינוּן בְּמִינוּ פּוּטְרִין בְּגוֹן כֹּלָךְ לְכֹלָךְ וּסְרִיקוּן לְסְרִיקוּן שְׁלֹא בְּמִינוּ אִינוּ פּוּטְרִים רַבֵּל כִּלְאוֹם בְּצִיצִית דְּלִיתִי עָשָׂה וְלָדָחִי לֹא תַעֲשֶׂה אִפְתִּי לֹא נִפְקָא לָן: וְהָאִי תַנָּא דְּמַפִּיק לִיָּה רֹאשׁוֹ לְלֹאֹו גְּרִידָא דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת וְעָשָׂה הִיכָא דְּאִינוּ שְׁנָה בְּכַן מְנַלָּה נִפְקָא לַהּ מִזְּקַנּוּ דְּקַדְמָכְרֵשׁ וְהוֹלֵךְ וְאִין לְתַמָּה אִמְאִי פְּשִׁיטָא לְהַש"ס דְּדָחִי י"ל דְּאִי ס"ד דְּלֹא אֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת וְעָשָׂה בְּשָׂאִינוּ שְׁנָה בְּכַן אִם כּוּן לְמֶאן דְּמַפִּיק רֹאשׁוֹ לְלֹאֹו גְּרִידָא וְלֹא דְרִישׁ גְּדִילִים הֵא קוֹמָא לָן בְּכַן דְּוָכְתִּי דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת גְּרִידָא אִפְתִּי הַשְׁנָה בְּכַן מְנַלָּה אִי מִהֶקְפָּה שְׁכּוּן אִינוּ שְׁנָה בְּכַן אֶלָּא וְדָאִי לְגוּפָה [לָא] אֲצַטְרִיךְ דְּאִפְתִּי לֹאֹו וְעָשָׂה דְּחִי בְּשָׂאִינוּ שְׁנָה בְּכַן דְּקַדְמָכְרֵשׁ וְאִזַּל בְּזַקְנוּ וְאִם כּוּן אִיתֵר לוּ רֹאשׁוֹ דְּהֶקְפָּה אִם אִינוּ עֲגוּן לְשָׂאִינוּ שְׁנָה בְּכַן תַּנְהוּ עֲגוּן לְשׁנָה בְּכַן וּמִשּׁוּם הִכִּי פְּשִׁיטָא לָן וְקָא בְּעִי מְנַלָּה דְּדָחִי עָשָׂה לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה בְּשָׂאִינוּ שְׁנָה בְּכַן דְּסַגִּיא דפ"ק דִּיבְמוֹת (דף ה.) ס"ל לְהַש"ס כְּסַגִּיא דִּידוֹן דס"ד דְּקָרָא דְּרֹאשׁוֹ אֶתִּא לֹאֲשַׁמוּעִינוּ הִיא גּוּפָה דְּהֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ שְׁמָה הֶקְפָּה וְלֹא כְּמַסְתַּנָּא בְּסַגִּיא דִּידוֹן דִּידְעִינוּ לִיָּה מִסְבָּרָא בְּדַפְרֵשִׁית: נִפְקָא לַהּ מִזְּקַנּוּ דְּכַתִּיב בְּמִצְוָרַע מַה בָּא לְלַמַּד

וְהֵלֵא כְּבֵר נֶאֱמַר וְגַלַּח כֵּן שְׁעָרֵי: יְכוֹל אַף כִּהּוּן מִצְרַע כּוּן דְּאִית בַּה לֹא תַעֲשֶׂה דְּהַשְׁחַתָּה וְעָשָׂה דְּקַלָּשִׁים יְהִיו וְהֵא דְּכַתִּיב וְגַלַּח כֵּן שְׁעָרֵי נִחְקִי בְּגִמְרָטוּ פִּיאוּתִיו:

זְקַנּוּ דְּקֶאֱתִי עָשָׂה דְּמִצְוָרַע וְגַלַּח אֶת כֵּן שְׁעָרֵי אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זְקַנּוּ וְקָא דְּחִי עָשָׂה וּל"ת דְּכֹהֵן ל"ת וּפִאֶת זְקַנָּם לֹא וְגַלְחוּ עָשָׂה קְדוּשִׁים יְהִיו לֹאֲלַהֲיָהֶם: וְלְמֶאן דְּמַפִּיק לְרֹאשׁוֹ גְּבִי גִזִּיר לְמַדְחִי ל"ת וְעָשָׂה לִילָף מִזְּקַנּוּ: אִמֵּר לָךְ וְלִטַּעֲמִיךְ דְּאִמְרַת לִי גִזִּיר מַכְהֵן הִנֵּה לִיָּה לְמִילָף הֵא דְּקוּי"ל בְּעֶלְמָא דְּלֹא אֶתִּי עָשָׂה כּוֹי אִמְאִי גִילָף מַכְהֵן וְהִיא מִצְרַע דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת וְעָשָׂה וְהִיא הִדִּין בְּכַן הַתּוֹרָה:

שני נזירים פרק שמיני נזיר

יְכוֹל אַף מִצְרַע לֹא יִקּוּף ת"ל רֹאשׁוֹ: יְכוֹל אַף גִּזִּיר מִצְרַע כְּשֶׁנִּטְהַר מִצְרַעְתּוֹ אָמַר רַבָּא דכ"ע לֹא שְׁמָה הֶקְפָּה וְכִי אֲצַטְרִיךְ קָרָא הִיכָא דְּהֶקְרִיף הַפְּאָה יְכוֹל אַף מִצְוָרַע כּוּן — תְּלַמוּד ל׳וֹמַר: "רֹאשׁוֹ". וְתַנָּא אִידָּהּ: "רֹאשׁוֹ", מָה תְּלַמוּד ל׳וֹמַר? לְפִי שְׁנַאֲמַר גְּבִי גִזִּיר "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ", יְכוֹל אַף גִּזִּיר מִצְוָרַע כּוּן — תְּלַמוּד ל׳וֹמַר: "רֹאשׁוֹ". מֵאִי לֹאֹו תַנָּאִי הִיא, לְמֶאן דְּאָמַר מְנַזִּיר, קִסְבֵּר: הֶקְפָּת כָּל הָרֹאשׁ — לֹא שְׁמָה הֶקְפָּה, וְכִי אֶתִּא קָרָא — לְמִידְחִי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה. וְאִידָּהּ סָבֵר: הֶקְפָּת כָּל הָרֹאשׁ — שְׁמָה הֶקְפָּה, וְכִי אֶתִּא קָרָא — לְמִידְחִי לֹאֹו גְּרִידָא? אָמַר רַבָּא: דְּכּוֹלִי עֲלִמָא הֶקְפָּת כָּל הָרֹאשׁ — לֹא שְׁמָה הֶקְפָּה. וְכִי אֶתִּא קָרָא, בְּגוֹן שְׁהֶקְרִיף וּלְבִסּוֹף גִּילַח. פִּיּוֹן דְּאִילוּ גְּלַחֲיָה בְּחַד זִימְנָא — לֹא מִיחִיִּיב, פִּי הֶקְרִיף וּלְבִסּוֹף גִּילַח — נָמִי לֹא מִיחִיִּיב.^(א) וּמִי כְּתַב קָרָא הִכִּי? וְהָאִמֵּר רִישׁ לְקִישׁ: כָּל מְקוֹם שְׁאֶתִּה מוֹצֵא עָשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, אִם אֶתִּה יְכוֹל לְקַיִּים אֶת שְׁנִיָּהֶם — מוּטָב, וְאִם לֹא, יָבוֹא עָשָׂה וְיִדְּחָה אֶת לֹא תַעֲשֶׂה. אֶלָּא: דְּכּוֹלִי עֲלִמָא הֶקְפָּת כָּל הָרֹאשׁ — שְׁמָה הֶקְפָּה. וּמֶאן דְּמוּקִים לְקָרָא לְמִידְחִי לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה, לֹאֹו גְּרִידָא מְנַלִּיָּה? יְלִיף מִ"גְּדִילִים". דְּאָמַר קָרָא: "לֹא תִלְבַּשׁ שְׁעֻטָּנִז", וְתַנָּאִי: "לֹא תִלְבַּשׁ שְׁעֻטָּנִז", הֵא "גְּדִילִים תַעֲשֶׂה לָךְ" מִהֶם. וּמֶאן דְּנִפְקָא לִיָּה מִ"רֹאשׁוֹ", מֵאִי טַעֲמָא לֹא נִפְקָא לִיָּה מִ"גְּדִילִים"? אָמַר לָהּ: לְכַדְרָבָא הוּא דְּאֶתִּא.^(ב) דְּרָבָא רַמִּי: כְּתִיב "וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית הַכֹּהֵן" — מִיָּן כִּנָּף, "פְּתִיל תְּכַלֶּת". וּכְתִיב: "צִמְר וּפִשְׁתִּים יַחֲדוּ". אִ"הָא כִּיצַד? צִמְר וּפִשְׁתִּים — פּוּטְרִים בִּין בְּמִינוּ, בִּין שְׁלֹא בְּמִינוּ. שְׁאָר מִינוּן — בְּמִינוּ פּוּטְרִין, שְׁלֹא בְּמִינוּ אִין פּוּטְרִין. וְהָאִי תַנָּא דְּמַפִּיק לִ"רֹאשׁוֹ" לְלֹאֹו גְּרִידָא, דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה, מְנַלָּן? נִפְקָא לִיָּה מִ"זְקַנּוּ".^(ג) דְּתַנָּאִי: "זְקַנּוּ", מָה תְּלַמוּד ל׳וֹמַר? לְפִי שְׁנַאֲמַר "וּפִאֶת זְקַנָּם לֹא יְגַלְחוּ", יְכוֹל אַף כִּהּוּן מִצְוָרַע כּוּן — תְּלַמוּד ל׳וֹמַר: "זְקַנּוּ". וּמֶאן דְּמַפִּיק לִיָּה לִ"רֹאשׁוֹ" לַעֲשֶׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, לִילָף מִ"זְקַנּוּ"! וְלִיטַעֲמִיָּה, דְּקַיִימָא לָן בְּעֲלִמָא

דְּלֹא

דְּמַשְׁמַע. מִצְמֵר וּפִשְׁתִּים תַעֲשֶׂה לָךְ גְּדִילִים מִהֶם וְלֹא מִמִּין אַחֵר הֵא בִּיצַד

צִמְר וּפִשְׁתִּים פּוּטְרִין כּוֹי: נִפְקָא לַהּ מִזְּקַנּוּ דְּכַתִּיב גְּבִי מִצְרַע דְּתַנָּאִי זְקַנּוּ מַה ת"ל וְהֵלֵא שְׁעָר זְקַנּוּ בְּכַל כֵּן שְׁעָרֵי הוּא: יְכוֹל אַף כִּהּוּן מִצְרַע כּוּן ת"ל זְקַנּוּ דְּקֶאֱתִי עָשָׂה דְּמִצְוָרַע וְגַלַּח אֶת כֵּן שְׁעָרֵי אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זְקַנּוּ וְקָא דְּחִי עָשָׂה וּל"ת דְּכֹהֵן וְאֶת זְקַנּוּ וְקָא דְּחִי עָשָׂה וּל"ת דְּכֹהֵן ל"ת וּפִאֶת זְקַנָּם לֹא וְגַלְחוּ עָשָׂה קְדוּשִׁים יְהִיו לֹאֲלַהֲיָהֶם: וְלְמֶאן דְּמַפִּיק לְרֹאשׁוֹ גְּבִי גִזִּיר לְמַדְחִי ל"ת וְעָשָׂה לִילָף מִזְּקַנּוּ: אִמֵּר לָךְ וְלִטַּעֲמִיךְ דְּאִמְרַת לִי גִזִּיר מַכְהֵן הִנֵּה לִיָּה לְמִילָף הֵא דְּקוּי"ל בְּעֶלְמָא דְּלֹא אֶתִּי עָשָׂה כּוֹי אִמְאִי גִילָף מַכְהֵן וְהִיא מִצְרַע דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת וְעָשָׂה וְהִיא הִדִּין בְּכַן הַתּוֹרָה:

כְּתוּב וּמִי גִזִּירוֹתּוֹ לֹא יַעֲבִיר תַּעַר עַל רֹאשׁוֹ: מֵאִי לֹאֹו תַנָּאִי הִיא דְּלִמְ"ד דְּהֵאִי רֹאשׁוֹ דְּכַתִּיב בְּמִצְוָרַע לֹא אֶתִּיא אֶלָּא לְמַדְחִי לֹא תַעֲשֶׂה גִזִּיר דְּלֹא יַעֲבֹר תַּעַר עַל רֹאשׁוֹ קִסְבֵּר מִשּׁוּם לֹאֹו דְּהֶקְפָּה לֹא צְרִיךְ דְּאִילוּ מִצְרַע קַעֲבִיד הֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ דְּשָׁרִיא דְּהֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ לֹאֹו שְׁמָה הֶקְפָּה וְכִי קֶאֱתִי קָרָא לְמַדְחִי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה וְעָשָׂה גִזִּיר עָשָׂה קִלָּשׁ וְיָהִי גַלַּח פְּרַע: וְאִלִּין דְּמִצְרִין מִשּׁוּם לֹא תַקִּיפוּ קִסְבֵּר דְּהֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ שְׁמָה הֶקְפָּה: לֹא דכ"ע לֹאֹו שְׁמָה הֶקְפָּה וּמֶאן דְּתַנִּי לַהּ מִנְרֹאשׁוֹ גְּבִי גִזִּיר נִיחָא וּמֶאן דְּתַנִּי לַהּ גְּבִי הֶקְפָּה לֹאֹו מִשּׁוּם דְּהִיכָא דְּמַנְגַּלַּח וְהֵדֵר מַקִּיף דְּהֵא לֹא אֲצַטְרִיךְ קָרָא לְמַשְׁרִי מִשּׁוּם דְּהֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ לֹאֹו שְׁמָה הֶקְפָּה אֶלָּא פִי אֲצַטְרִיךְ קָרָא דְּמַקִּיף בְּרִישָׁא וְהֵדֵר מַנְגַּלַּח: וּמִי כְּתִיב קָרָא הִכִּי כְּלוּמַר דְּכִינוּ דְּאִילוּ מַנְגַּלַּח כּוּלִּיָּה בְּחַד זִמְנָא לֹא מַחִיב מִשּׁוּם דְּהֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ לֹאֹו שְׁמָה הֶקְפָּה מִי קָא כְּתַבָּה רַחֲמֵנָא לְקָרָא דְּאִי עַבִּיד דְּרָךְ אִסּוּר דְּמַקִּיף וְהֵדֵר מַנְגַּלַּח לֹא מַחִיב וְהֵא שְׁפִיר עָדִיף דְּלִיגַּלַּח כּוּלִּיָּה דְּקָא מוּהָם עָשָׂה דְּמִצְוָרַע וְלֹא קָא עֲבֹר עַל לֹאֹו דְּלֹא תַקִּיפוּ דְּהִכִּי עָדִיף טָפִי בְּדַרְשִׁים לְקִישׁ דְּאִמֵּר כֵּן מְקוּם שְׁאֶתִּה מוֹצֵא עָשָׂה בְּגוֹן גְּדִילִים תַעֲשֶׂה לָךְ וְלֹא תַעֲשֶׂה לֹא תִלְבַּשׁ שְׁעֻטָּנִז לְקוּם אֶת שְׁנִיָּה דְּלִטְלוּת שֵׁל צִמְר צִיצִית שֵׁל צִמְר וּלְטוּלוּת שֵׁל פִּשְׁתִּין צִיצִית שֵׁל פִּשְׁתִּין וְאִם אִי אֶתִּה יְכוֹל לָקוּם אֶת שְׁנִיָּהֶן בְּגוֹן מִילָּה בְּצַרְעָת: אֶלָּא דכ"ע הֶקְפָּת כֵּן הָרֹאשׁ שְׁמָה הֶקְפָּה וְלְמֶאן דְּמוּקִי לֹאֹו שְׁמָה הֶקְפָּה וְעָשָׂה דְּמִצְוָרַע מִשּׁוּם לֹא תַקִּיפוּ מִשּׁוּם דְּאֲשַׁמוּעִינוּ דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת וּמֶאן דְּמוּקִי לַהּ לְקָרָא בְּגִזִּיר וְלֹא בְּהֶקְפָּה קִסְבֵּר גְּבִי הֶקְפָּה לֹא צְרִיךְ לְמַכְתֵּב דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת וְהִילָכֵךְ פִּי אֲצַטְרִיךְ קָרָא לְמַשְׁרִי עָשָׂה וּל"ת דְּבַגְזִיר: וְלְמֶאן דְּנִפְקָא לִיָּה מִרֹאשׁוֹ לְלֹאֹו גְּרִידָא וְלֹא פְרִיךְ בְּדַפְרִכֵּינוּ מַה לְלֹאֹו דְּהֶקְפָּה שְׁכּוּן אִינוּ שְׁנָה בְּכַן דְּבִי אַהֲרֹן וְלֹא בְּנוֹת אַהֲרֹן אִמֵּר רַחֲמֵנָא וּמֵאִי טַעֲמָא לֹא מַשְׁמַע לַהּ מְגִדִּילִים: וְלְמֶאן דְּנִפְקָא לִיָּה מִרֹאשׁוֹ לְלֹאֹו גְּרִידָא וְלֹא פְרִיךְ בְּדַפְרִכֵּנוּ מַה לְלֹאֹו דְּהֶקְפָּה שְׁכּוּן אִינוּ שְׁנָה בְּכַן דְּבִי אַהֲרֹן וְלֹא בְּנוֹת אַהֲרֹן אִמֵּר רַחֲמֵנָא וּמֵאִי טַעֲמָא לֹא מַשְׁמַע לַהּ מְגִדִּילִים: הֵהוּא לְכַדְרָבָא אֶתִּי דְּרָבָא רַמִּי כְּתִיב וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית הַכֹּהֵן פְּתִיל דְּהֵא מִיתּוּרָא מַשְׁמַע דְּלָהּוּ מִמִּין כִּנָּף פְּתִיל תְּכַלֶּת וּכְתִיב צִמְר וּפִשְׁתִּים גְּדִילִים תַעֲשֶׂה לָךְ דְּכַקְרָא אַחֲרִינוּא כְּתִיב לֹא תִלְבַּשׁ שְׁעֻטָּנִז צִמְר וּפִשְׁתִּים וּסְמִיךְ לַהּ גְּדִילִים תַעֲשֶׂה לָךְ

דְּמַשְׁמַע. מִצְמֵר וּפִשְׁתִּים תַעֲשֶׂה לָךְ גְּדִילִים מִהֶם וְלֹא מִמִּין אַחֵר הֵא בִּיצַד צִמְר וּפִשְׁתִּים פּוּטְרִין כּוֹי: נִפְקָא לַהּ מִזְּקַנּוּ דְּכַתִּיב גְּבִי מִצְרַע דְּתַנָּאִי זְקַנּוּ מַה ת"ל וְהֵלֵא שְׁעָר זְקַנּוּ בְּכַל כֵּן שְׁעָרֵי הוּא: יְכוֹל אַף כִּהּוּן מִצְרַע כּוּן ת"ל זְקַנּוּ דְּקֶאֱתִי עָשָׂה דְּמִצְוָרַע וְגַלַּח אֶת כֵּן שְׁעָרֵי אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זְקַנּוּ וְקָא דְּחִי עָשָׂה וּל"ת דְּכֹהֵן וְאֶת זְקַנּוּ וְקָא דְּחִי עָשָׂה וּל"ת דְּכֹהֵן ל"ת וּפִאֶת זְקַנָּם לֹא וְגַלְחוּ עָשָׂה קְדוּשִׁים יְהִיו לֹאֲלַהֲיָהֶם: וְלְמֶאן דְּמַפִּיק לְרֹאשׁוֹ גְּבִי גִזִּיר לְמַדְחִי ל"ת וְעָשָׂה לִילָף מִזְּקַנּוּ: אִמֵּר לָךְ וְלִטַּעֲמִיךְ דְּאִמְרַת לִי גִזִּיר מַכְהֵן הִנֵּה לִיָּה לְמִילָף הֵא דְּקוּי"ל בְּעֶלְמָא דְּלֹא אֶתִּי עָשָׂה כּוֹי אִמְאִי גִילָף מַכְהֵן וְהִיא מִצְרַע דְּאֶתִּי עָשָׂה וְדָחִי ל"ת וְעָשָׂה וְהִיא הִדִּין בְּכַן הַתּוֹרָה:

מסורת הש"ס
א יבמות כו; שבת קלג; לעיל מ"א; מנחות מ.
ב יבמות ה; יבמות ד; שבת כז; לעיל מ"א; מנחות ט:
ג ספרא קדושים פרק ו ד; לעיל מ:
תורה אור השלם
קל"זפי נדר נזרו תער לא"נעבר על־ראשו עד־מלאת חמס אשר־נזיר ליהנה קדש יתנה גדל פרע שער ראשו [במדבר ו, ה] והנה ביום השביעי וגלח את־פל־שערו את־ראשו ואת־זקנו ואת־גבת עיניו ואת־פל־שערו וגלח וכבס את־גזניו ורחץ את־בשרו במים וטהר [ויקרא יד, ט] לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו [דברים כב, יא] וגדלים תעשה־לך על־ארכע פגמות כסוּתך אשר תכסה־בה [דברים כב, יב] דבר אל־בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדורתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת [במדבר טו, לח]
לא־[ויקראו] [ויקראה] קרחה בראשם ופאת זקנם לא וגלחו וכבשנם לא ישרטו שרשת [ויקרא כא, ה]

נח:

עין משפט נר מצוה

א מו"י פז' מהל' נזירות הל' טו:

ב סמג לאוין סד, טוש"ע יו"ד סי' קפב סעי' א:

ג מו"י פו"ב מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ט:

ד סמג לאוין סד, טוש"ע יו"ד סי' קפב סעי' א:

ה מו"י פו"ב מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ט:

ו סמג לאוין סד, טוש"ע יו"ד סי' קפב סעי' א:

ז מו"י פו"ב מהל' עבודה זרה וחוקות הגויים הל' ט:

נְזִיר מכהן נָמִי לֹא יָלַף שָׂפוֹן לֹא־שָׂאִינוּ שׁוּחַ בַּכֹּל הוּא וְהִסְתַּאֲ הֵנָּה מְצִי לַמַּסְכָּךְ

אמאי לא [וּלְפִינֵינוּ] מְנַזֵּיר דַּעֲלֵמָא דְאַתֵּי עֲשֵׂה וְדָחִי ל"ת וְעֲשֵׂה אִפִּי' שְׁנֵה בְּכָל דְּנָזִיר שְׁנֵה בְּכָל הוּא וְלִמְסַקְנָא נִיחָא דְּפָרְכִינָן בְּסִמְנָךְ מֵה לְנָזִיר שָׂפוֹן יִשְׁנוּ בַּשְּׂאֵלָה: וּלְמֵאן דְּמוֹקֵי רֵאשׁוּ בְּנָזִיר זָקֵנוּ לָמָּה לִי לַחֲנוּס פִּי' הֲש"ס כּוֹ דְּכֻתֹּס קוֹימָא גַם לַחֲנוּס שְׁנֵה לְשֹׁנוּ דְּהֶאֱמַר לְעִיל דְּלִמְאֵן דְּמִפְיֹךְ רֵאשׁוּ לְעֲשֵׂה וּל"ת מִשְׁפָּא לִיָּה לְכַדְתַּנְיָא לְמִילָף תַּתְּגַלְחַת מִצְרַע בַּתַּעַר הוּא דְּאֵלֹו מִרֵּאשׁוּ דְּנָזִיר [לֹא] נִפְקָא דְּסָבִירָא לָן כִּמ"ד פ' ג' מִינִין (לְעִיל נָזִיר מ.) דְּנָזִיר חֵיב בְּכָל מַעֲבִירִין וְלִהְיִי אֲרָטָרִיךְ זָקֵנוּ דְּאֵלֹו הִסְתַּתת זָקֵן אִינֵה אָלֵא בַּתַּעַר כַּדְמַפְרַשׁ וְאִזְלוּ וי"ע פִּי פִּרְיָךְ זָקֵנוּ לָמָּה לִי אִמְאִי לֹא מַשְׁנִי וְלִישְׁמַעֲךָ הָא קו"ל דְּאִין עֲשֵׂה מוֹחֵה ל"ת וְעֲשֵׂה יִלָּף מְנַזִּיר מִצְרַע דְּדָחִי אָלֵא מֵאִי אִית לָךְ לְמִימַר מֵה לְנָזִיר שָׂפוֹן יִשְׁנוּ בַּשְּׂאֵלָה: וּלְמֵאן דְּמַפְיִךְ רֵאשׁוּ לְלֹא גְרִידָא לָמָּה לִי לְכַתֵּב זָקֵנוּ לְבַד דְּמַשְׁמַע בִּין זָקֵנוּ דְּכֵהֵן בִּין זָקֵנוּ דְּיִשְׁרָאֵל וּמַנֶּה שְׁמַעִי' (פִּין) ל"ת גְּרִידָא בְּיִשְׁרָאֵל וּמַנֶּה שְׁמַעִי' ל"ת וְעֲשֵׂה מַכֶּה־נִּים דְּמַקְרָא מֵלֵא דְּבַר הַכְּתוֹב וְאֵע"ג דְּרֵאשׁוּ נָמִי מַקְרָא מֵלֵא הוּא וְלֹא בְּעִי לֹא־חֻקִּימִי אָלֵא בְּרֵאשׁוּ גְרִידָא וְלֹא בְּרֵאשׁוּ דְּנָזִיר שְׂאִנִּי הִסָּם דְּשָׁנִי לֹאֲנִין הֵן לֹא־דִּהֲקַפָּה וְלֹא־דְּנָזִיר תַּעַר לֹא יַעֲבַר הַלֶּכֶךְ לֹא מַסְתַּבְּרָא לִיָּה לְמִימַר בְּלִי הָאִי מַקְרָא מֵלֵא לֹא־חֻקִּימִי אִפִּילוּ בְּרֵאשׁוּ דְּנָזִיר אָבָל הִסְתַּתת הַזָּקֵן הַכֹּל לֹא אֶחָד הוּא בִּין דְּיִשְׁרָאֵל לֹא תַּשְׁחִית פֹּאֶת זֶהָנָךְ בִּין דְּכֶהֱנִים וּפֹאֶת זֶהָנִם לֹא יִגְלַחוּ הַלֶּכֶךְ נִרְאֵה לומר דְּמַקְרָא מֵלֵא דְּבַר הַכְּתוֹב עֲשֵׂה מִצְרַע דְּזָקֵנוּ יִדְחֵה בִּין לֹא־דְּיִשְׁרָאֵל בִּין לֹא־דְּכֶהֱנִים בִּין דְּאִזְהֲרֵה אַחַת הִיא: הִר"ף וְהִסְתַּאֲ מְצִי לְשֹׁנוּי דְּאִי מִזָּקֵנוּ אָפֵא לַמַּסְכָּךְ שָׂפוֹן לֹא־שָׂאִינוּ שְׁנֵה בְּכָל הוּא דְּלִיָּתִה בְּנָשִׁים וְאֲרָטָרִיךְ רֵאשׁוּ דְּחָס אִינוּ עַנְיָן לְלֹא־שָׂאִינוּ שְׁנֵה בְּכָל תַּנְיָה עַנְיָן לְשֵׁנִה בְּכָל וְנִרְאֵה דְּסָלְקָא דַּעֲתָה דְּשִׁקּוּלִים הֵן וְלֶכֶךְ מוֹדֵה לוֹ דְּל"ת גְּרִידָא הֲשִׁנָּה בְּכָל כְּמוֹ ל"ת וְעֲשֵׂה שְׂאִינוּ שְׁנֵה בְּכָל אָלֵא הֲאֵרִיךְ יוֹתַר דְּאִינִידִי דְּבַעֲי לְאִסְרוֹקֵי הָךְ פִּרְכָּא מַסּוּךְ וְאִזְלוּ

לְכָלִי דְּצַדִּיק דְּפִרְכוּת וּמַשְׁנִי כֵּהֵן מְנַזִּיר לֹא יִלָּף שָׂפוֹן יִשְׁנוּ בַּשְּׂאֵלָה וְנָזִיר מַכֵּהֵן לֹא שָׂפוֹן לֹא־שָׂאִינוּ שְׁנֵה בְּכָל וּבַעֲלֵמָא לֹא יִלְפִינוּ מַנְיָה מִשּׁוֹם דְּאָפֵא לַמַּסְכָּךְ כַּדְחַמְרוּן וְהִסָּם כֵּהֵן מְנַזִּיר לֹא יִלָּף כּוֹי' לִימָא דְּכֵהֵן אֲרָטָרִיךְ מִשּׁוֹם תַּעַר דְּבַעֲשִׁין תַּעַר בְּמִצְרַע בְּדָקָא אֲמִרִינוּ וע"ק לו דקא פריך למ"ד ראשון לללוא גרידא וקממאזר ליה למ"ד ראשון לנזיר אתא מדקאמר כהן מנזיר לא ילף כו' לכה נראה להר"ם לפרש דמשמע ליה השתא ביון דמסקינו דזקנו אתא לאשמועינ' תער מעתה למאן דאית לה דראשון אתא לללו. גרידא מנלן דנזיר מצרע מנלמ וכהן מצרע אלא על פרחין צריך. לומר דמקרא מלא דבר הכתוב דביון דקרא סתמא כתיב מיירי בכל ענין בין שהא כהן בין

שהוא נזיר ולמה לי למכתב זקנו ואם תאמר והא שפיר אצטריך לאשמועינן תתגלחת מצרע בתער וי"ל דהכי פריך למה ליה לתנא דלעיל דלעיל דלמאן דמפיק ראשו לעשה ול"ת משפא ליה לכדתנאי למילף תתגלחת מצרע בתער הוא דאלו מראשו נזיר [לא] נפקא דסבירא לן כמ"ד פ' ג' מינין (לעיל נזיר מ.) דנזיר חב בכל מעבירין ולהכי אצטריך זקנו דאלו הסתתת זקן אינה אלא בתער כדמפרש ואזלו וי"ע פי פריך זקנו למה לי אמאי לא משני ולישמעך הא קו"ל דאין עשה מוחה ל"ת ונעשה ילף מנזיר מצרע דדחי אלא מאי אית לך למימר מה לנזיר שפון שפון בשאלה: ולמאן דמפיק ראשו ללא גרידא למה לי לכתב זקנו לבד דמשמע בין זקנו דכהן בין זקנו דישראל ומנה שמעי' (בין) ל"ת גרידא בישראל ומנה שמעי' ל"ת ונעשה מכהנים דמקרא מלא דבר הכתוב ואע"ג דראשו נמי מקרא מלא הוא ולא בעי לאוחוקמי אלא בראשו גרידא ולא בראשו דנזיר שאני הסם דשני לאנין הן לאו דהקפה ולא דנזיר תער לא יעבר הלכך לא מסתברא ליה למימר בלי האי מקרא מלא לאוחוקמי אפילו בראשו דנזיר אבל הסתתת הזקן הכל לא אחד הוא בין ישראל כלל הסתתת תשחית פאת זהנך בין דכהנים ופאת זקנם לא יגלחו הלכך נראה לומר דמקרא מלא דבר הכתוב עשה מצרע דזקנו ידחה בין לאו דישראל בין לאו דכהנים בין דאזהרה אחת היא: היר"ף והסתא מצוי לשנוני דאי מזקנו אפא למסכך שפון לא שאינו שנה בכל הוא דליתתה בנשים ואצטריך ראשו דחא אינו ענין לללא שאינו שנה בכל תניא ענין לשנה בכל ונראה דסלקא דעתה דשקולים הן ולכך מודה לו דל"ת גרידא השנה בכל כמו ל"ת ונעשה שאינו שנה בכל אלא האריך יותר דאינדי דבעי ללספוקי הך פרכא מסוּך ואזלו

לכלי דצדיק דפרכות ומשני כהן מנזיר לא ילף שפון ישנו בשאלה ונזיר מכהן לא ילף שפון לאו שאינו שנה בכל ובעלמא לא ילפינו מנייה מישום דאפא למסכך כדחממרו וקסה להר"ם דמאי קאמר כהן מנזיר לא ילף כו' לימא דכהן אצטריך מישום תער דבשנין תער במצרע בדקא אמרינו וע"ק לו דקא פריך למ"ד ראשון לללוא גרידא וקממאזר ליה למ"ד ראשון לנזיר אתא מדקאמר כהן מנזיר לא ילף כו' לכה נראה להר"ם לפרש דמשמע ליה השתא ביון דמסקינו דזקנו אתא לאשמועינ' תער מעתה למאן דאית לה דראשון אתא לללו. גרידא מנלן דנזיר מצרע מנלמ וכהן מצרע אלא על פרחין צריך. לומר דמקרא מלא דבר הכתוב דביון דקרא סתמא כתיב מיירי בכל ענין בין שהא כהן בין

שני נזירים פרק שמיני נזיר

אָלֵא מַכֵּהֵן לֹא יִלְפִינוּ דְּאִיפֹא

”דְּלֹא אֲתִי עֲשֵׂה וְדָחִי אֶת לֹא תַעֲשֵׂה וְעֲשֵׂה, לִיִּלָּף מַכֵּהֵן, דְּדָחִי! אֶלֶּא, מַכֵּהֵן לֹא יִלְפִינוּ: מָה לְכֵהֵן שָׂפוֹן לֹא־שָׂאִינוּ שׁוּחַ בַּכֹּל. נְזִיר מַכֵּהֵן נָמִי לֹא יָלִיָּה, שָׂפוֹן לֹא־שָׂאִינוּ שׁוּחַ בַּכֹּל. וּמֵאן דְּמוֹקִים לְהֵאִי יִרֵּאֲשׁוּ” בְּנָזִיר, לָמָּה לִי ”זָקֵנוּ”? מִיבַעֲי לִיָּה, לְכַדְתַּנְיָא: ”זָקֵנוּ” מָה תַלְמוּד לּוֹמַר? לָפִי שְׂנֵאֲמַר ”וּפֹאֶת זָקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ”, יְכוּל אָף כֵּהֵן מְצוֹרַע כּוֹ, תַלְמוּד לּוֹמַר: ”זָקֵנוּ”.^(א) וּמִגְלַן דְּבַתַּעַר — דְּתַנְיָא: ”וּפֹאֶת זָקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ”, יְכוּל אָף גִּילְחוּ בַּמַּסְפָּרִים יְהֵא חֲיִיב, תַלְמוּד לּוֹמַר: ”וְלֹא תִשְׁחִית”. אִי לֹא תִשְׁחִית, יְכוּל לִיקַטֹּן בַּמִּלְקָט וּבִרְהִיטָנִי חֲיִיב — תַלְמוּד לּוֹמַר: ”וּפֹאֶת זָקֵנָם לֹא יִגְלַחוּ”. אִיזוֹ גִּילְחוּ שִׁישׁ בּוֹ הִשְׁחַתָּה — הָרִי אוֹמַר: זֶה תַעַר. וּמֵאן דְּמַפְיִךְ לִיָּה לְהֵאִי יִרֵּאֲשׁוּ” לְלֹא גְרִידָא, לָמָּה לִי לְמִיכַתֵּב יִרֵּאֲשׁוּ”, וּלְמָּה לִי לְמִיכַתֵּב יִ”קֵנוּי”? מִשְׁמַע לְמִידְחִי לֹא־גְרִידָא, וּמִשְׁמַע לְמִידְחִי לֹא תַעֲשֵׂה וְעֲשֵׂה. הִילָּכָה שְׁקוּל הוּא וַיְבוֹאוּ שְׁנִיָּהֶן. כֵּהֵן מְנַזִּיר לֹא יָלִיָּה, שָׂפוֹן יִשְׁנוּ בַּשְּׂאֵלָה. נְזִיר מַכֵּהֵן לֹא יָלִיָּה, שָׂפוֹן לֹא־שָׂאִינוּ שׁוּחַ בַּכֹּל. וּבַעֲלֵמָא לֹא יִלְפִינוּ מִיַּנְיָהוּ, מִשּׁוֹם דְּאִיפֹא לְמִיפְרֹה כְּדֵאֲמַרוּ. ”אָמַר רַב: מִיִּקּוּל אָדָם כָּל גּוֹפּוֹ בַּתַּעַר. מִיִּתִּיבִי: הַמַּעֲבִיר בֵּית הַשְּׁחִי וּבֵית הָעָרוֹה — הָרִי זֶה לּוֹקָה! י”הָא בַּתַּעַר, הָא בַּמַּסְפָּרִים. וְהָא רַב נָמִי בַּתַּעַר קֹאֲמַר! כַּעֲיִן תַעַר. ”אָמַר רַבִּי חֲזִיַּא בַר אֲבָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: הַמַּעֲבִיר בֵּית הַשְּׁחִי וּבֵית הָעָרוֹה לּוֹקָה. מִיִּתִּיבִי: הַעֲבֵרַת שִׁיעָר אִינֵה מְדַבְּרִי תוֹרָה, אֶלֶּא מְדַבְּרִי סוּפְרִים. מֵאִי ”לוֹקָה” נָמִי דְּקֹאֲמַר — מְדַרְבָּנוּ.

אִיפֹא

לַמַּסְכָּךְ מֵה לְכֵהֵן שָׂפוֹן לֹא־שָׂאִינוּ שְׁנֵה בְּכָל כּוֹי

תאמר כנזיר שהוא שנה בכל לכה הצריך הכתוב ראשון גבי נזיר למדחי את ל"ת ונעשה שפון ואפי' הכי בעלמא לא ילפינו מנה כדלחמן מה לנזיר שפון ישנו בשאלה תאמר בעלמא שאינו בשאלה אבל כהן מיהא מנזיר גמרינו האיל דכהן לאו שאינו שנה בכל הוא ונזיר שנה בכל אע"ג דאיתתה בשאלה אפי' הכי עדיף טפי למילף כהן מנזיר משום דשנו שנה בכל ולא למגמר נזיר מכהן דלאו שאינו שנה בכל הוא ולאידך סבירא לה דנזיר מכהן עדיף טפי משום דכהן אינו בשאלה דמיא דשאר מצות מה שאין כן בנזיר: ולמאן דמוקס ליה להאי ראשון בנזיר ויליף כהן מנזיר א"כ למה לי דכתב רחמנא זקנו במצורע: מדבעי לה לתתלחת מצרע שהיא בתער ולא במלקט ורהיטני וכדתנאי זקנם לא יגלחו וכו' אפלו מצרע תלמוד לומר זקנו התיר במצורע מה שאסר הכתוב גבי גלוח זקן שלא אסר הכתוב אלא בתער שעושה הסתתה אבל במלקט ורהיטני לא וכדלחמרינו בפרק שלשה מינין (לעיל נזיר מ:) דאי ס"ד עבדי במלקט ורהיטני נמי מציה קצביד לשתוק קרא מנה ותו לא מדלל כתיב כה תער מוטב דליעבד במלקט ורהיטני משום דריש לקיש דאמר כל מקום שאתה מוצא וכו': ולמאן דמפק לה להאי ראשון לעשה ול"ת דנזיר אצטריך ליה זקנו לתתלחת דמצורע בתער אלא למאן דמפק לה להאי ראשון לללו גרידא למה ליה למכתב זקנו כלל אי משום עשה ול"ת לכתיב רחמנא ראשון ותו לא דאי משמע דלמדחי לאו גרידא קאתי לאו דלא תקויפו ומשמע נמי למדרשה גבי נזיר דהאי קרא שקול הוא דלא מסתים מהיבא קאי ומשום הכי אית לך למימר שגיבואו שניהם ממנו: לעולם אצטריך למכתב זקנו משום למדחי עשה ול"ת דככהן דאי אמרת דלא לכתב זקנו וכי אתא ראשון למדחי עשה ול"ת דנזיר הוא דאתא אפתי ליבא למגמר מנה עשה ול"ת דככהן משום דאפא למסכך מה לנזיר שפון ישנו בשאלה ואי אמרת נמי דהאי ראשון משום עשה ול"ת

דככהן הוא דאתא אפתי לית לך למילף מנה עשה ול"ת דנזיר משום דאפא למסכך כדחממרו דאי מנזיר אפא למסכך מה לנזיר שפון ישנו בשאלה ואי מכהן מה לכהן שפון לאו שאינו שנה בכל הלכך אצטריך ליה זקנו לעשה ול"ת דככהן וראשון לללו גרידא: אמר רב מיהלן אדם כל גופו בתער ואין בו משום לא ילבש גדר שמלת אשה: המעביר שער שצבית השחי תחת הצילי ידיו: כעין תער שגזז במספרים בסממן לפשר כעין תער: מיתיבי העברת שער של כל גופו כגון שצבית השחי ושצבית העונה אינה מדברי תורה ואת אמרת דלוקה: מאי לוקה דאמרי מפות מקדות מדרבנן:

שהוא נזיר ולמה לי למכתב זקנו ואם תאמר והא שפיר אצטריך לאשמועינן תתגלחת מצרע בתער וי"ל דהכי פריך למה ליה לתנא דלעיל דלעיל דלחמוני זקנו למילף דכהן מצרע מתר בתגלחת דקתני זקנו מה ת"ל כו' מראשו שמעינן שאפלו נזיר מצורע מנלמ ראשון אע"ג דאיבא לאו ונעשה דקרא סתמא כתיב דמנה משמע שגם כהן מנלמ זקנו דהשתא סבירא לה דלהאי תנא הם שקולין ומשני אין הכי נמי דנחאי סבירא לה דמקרא מלא דבר הכתוב ומראשו גרידא שמעינן שגם נזיר מצרע מנלמ ראשון ואפי' הכי אי לא דכתב רחמנא זקנו לא הנה שמעינן כהן כדפרשית שפון ישנו בשאלה ואי כתב זקנו לא הנה שמעינן נזיר שפון לא שאינו שנה בכל ולפי מסקנא זו תנא דמוקי ראשון לללו גרידא ה"ה דשמעינן מנה לאו ונעשה ומה שהזכיר לאו דהקפה גרידא לגלות לנו דעתו דסבר דאי לא הני קראי דראשון וזקנו אפילו לאו גרידא לא הנה ידעינן שהיא עשה מוחה אותו דקרא דגדילים הנה מוקמינן ליה לכדקבא ובעלמא לא ילפינו כדחממרו כלומר דאיבא למסכך מה לכהן שפון לאו שאינו שנה בכל ומה לנזיר שפון ישנו בשאלה ואם תאמר ונילף מתקנויהא במה הצד ואור"י דאיבא למסכך מה לעשה דמצרע דאיבא שלום בית וככי האי גונא אמרינן בפי' שלום הון (חלין דף קמא.) דסלקא דעתך אמינא עשה דצפרי מצרע לדחי לא תעשה ונעשה דשלום הון משום שלום בית: אומר רב מיהלן אדם כל גופו בתער מיתיבי כו' תרי זה לוקה משום לא ילבש גדר כדקדשנין במקוון לא קשיא הא בתער הא במספרים והא רב נמי בתער קאמר כעין תער: א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה תרי זה לוקה מיתיבי העברת תער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים והנה מצוי לסייסיה מפריהא דלעיל אלא ניחא ליה לשנויי מאי לוקה דרבנן דלא לסללו כריתות אהדדי ר' יוחנן אף במספרים אוסר ומשמע דרבי יוחנן פליג אדרכ:

מסורת הש"ס

א מכות כא. כידושין לה:

גליון הש"ס

גמ' נזיר מכהן נמי לא יליף. עיל לעיל דף מא ע"ב תד"ה ואי כתב:

שם מאי לוקה דקאמר. שבת דף מ' במות דף כח חולין דף קמא ע"ב:

תורה אור השלם

וזהו ביום השביעי יגלח את־קל־שערו את־ראשו ואת־זקנו ואת־גבות עינו ואת־קל־שערו יגלח וכבס את־בגדיו ורחץ את־בשרו בפנים וטהר [ויקרא יז, ט]

לא- [נקרחו] (ויקראה) קרסה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו ובבשרם לא ישרטו שרשט [ויקרא כא, ה]

לא תקפו פאת ראשכם וכל תשחית את פאת זקנך [ויקרא יט, כז]

לא יתהו גבר על־גבר על־אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת יתונה אלקיך כל־עשה אלה [דברים כב, ה]

גליון הש"ס
רש"י ד"ה ח"ל לא יהיה בו ידה ליתד תשלחנה. וכן הוא בתרגום שם. וכן הוא בילקוט שופטים סימן טו:
תורה אור השלם

לא־יהיה כלי־גבר על־אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת יתרה אלהיך: קליעשה אלה [דברים כב, ה]

איבא דאמרי דדהדיא מפרש רבי חיא משום לא ילבש גבר שמלת אשה ואשה זרקא בכך שהוא נוול לה פשיט לה שער: ותנא קמא דסבר דאינה אלא מדברי סופרים מאי דריש בהאי לא ילבש: אם ללמד שלא ילבש כלומר ואם אמר לך הפתוב שלא ילבש האיש שמלת אשה לכה לא קראו הפתוב תועבה היא אלא למה הוא צא שלא ילבש האיש שמלת האשה וילך וישב בין הנשים שיש לחוש משום יחוד: בכלי זין למלחמה כדמתרגמינן לא יהא תהון זין דגבר: תלמוד לומר לא יהיה כלי גבר על אשה וזה שמצינו פיעל אשת חבר הוינא שלא הרגמו לסיורא בכלי זין אלא כמו שגאמר וזה ליתא תשלחנה (שופטים ה':כ"ו): שלא יתקן איש בתחוני אשה דהכי מתרגמינן ליה שלא יבחר ושלל ופרפס בבגדי צבעונים של אשה: חזינא ליה לרי' יוחנן דלית ליה שער בבית השחי: אגלאי בית השחי פי הוי משלחי בהפשט מאנה לנגזה: דין מן חבריא הוא דודע דאסור להעביר בית השחי: מהו לגלח במספרים בית השחי: והא קא גזל וקא מצער ליה לאינש: בר פחמי דנו של תלמיד חכם: גבול יש לו לאותו שער פיון שגזל יותר ממה שאדם יכול לסבול נושר מאליו: (נזיר) מהו לחוך בבית השחי דילוי דגי להעביר את השער: מהו לחוך בבגדו פנגד בית השחי דגי שיהא נושר על ידי חפוך: א"ל מתר הואיל ואינו נוגע בשער אלא בבגדו: איבא דאמרי הכי קמבעיא ליה בתפלה בבגדו מאי כלומר המתפלל מהו לחוך בבגדו דגי שיעלו פנים ממנו הואיל ואינו נוגע

בבשרו: א"ל אסור ולית הלכתא פותה משום דכיון דאינו נוגע בבשרו מתר לחוך כמו שור המתחבב בפתל (בבא קמא דף מד.):

דדרש ליה מקרא דההיא בריתא איבא למדחי דלוקה מדרבנן קאמר: לא יהיה כלי גבר על אשה ובסופה דקרא נמי כתיב ולא ילבש גבר שמלת אשה שלא ילבש איש שמלת אשה דקרא הא לא מצית אמרת דבהכי חירי קרא דהא כתיב דסיפה תועבה היא ובכי האי גונא ליבא תועבה: בבזיר מתר להעביר בית השחי ובית הערנה דקסבר אחרי שגזיר מעביר כל שער ראשו לא חשיב נוי ותקון לגבי אותו האיש להעביר בית השחי ובית הערנה ולית הלכתא פותה דאסור אף לנזיר: חזינא לרבי יוחנן דלית לה פרוש שער בית השחי [והוא] גופה מחיב בהעברתו ומגלא משני במספרים שקלינה דלכל הפחות מדברי סופרים אסור לרבי יוחנן אף במספרים: ההוא גברא דאתחייב בגידא קמח דר' אמי נתחייב מלקות אגלאי בית השחי וחוניה דלא מנלח אמר להון רבי אמי שדקוה דין מן חבריא הוא. משמע נמי הכא דמדרבנן נמי אסור אף במספרים בבית השחי ובבית הערנה חבל לשאר האיברים לא מצינו אסור (זה הלשון) לזו הנקרא ובהלכות גדולות בהלכות נזיר אמר רב מיקל אדם כל גופו בתער מיתיבי המעביר בית השחי ובית הערנה דרי זה לוקה פי קאמר רב בשאר איברים ומי שרי והתניא העצרת שער אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים ואומר ר"י דפריך משום דבריתא תניי סתמא בהעצרת שער דמשמע בכל מקום בין בשאר איברים בין בבית השחי ובבית הערנה אלמא שאר איברים נמי אסור ומשני אלא פי קאמר רב במספרים אלא משמע דהכי פרושו לעולם מיירי אף בשער בית השחי ובית הערנה דקאמר רב הינו במספרים כעין תער: כעיי מפה רב מרבי חיא מהו לגלח פי' בית השחי ובית הערנה חמר ליה אסור. לפי גרסת הספרים שלנו העניא בתער ממש ואסר לו תער ומספרים שרי ולפרוש [הלכות גדולות] העניא במספרים ואסר לו אף במספרים: והא קא גזל ומאי קשיא וטלנו במספרים: וקא קא גדל והואיל וסופו לגזל ולצער אותו אף בשנגלחנו אין זה קרוי תקון ונוי שאינו מגלח אלא לנצל מצערך: גבול יש לו שאינו גזל והולך בשער הראש וליבא צערא (הכי גרסינן) משמע פשאין אדם מתכוון לנוי אלא לנצל דלית בה משום כלי גבר ואם כן המסתפל במראה דגי שלא יחבל בעצמו שרי וכן אומר הר"ף שרבו הר"ר שמואל מאויר"א היה מקתפר במראה: מהו לחוך ולהתחבב דגי להשיר שער בית השחי ובית הערנה חמר לה אסור ולית הילכתא פותה:

איבא דאמרי: אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: המעביר בית השחי ובית הערנה לוקה משום "לא ילבש גבר שמלת אשה". מיתיבי: העצרת שיער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים. הוא דאמר כי האי תנא, דתנאי: המעביר בית השחי ובית הערנה הרי זה עובר משום "לא ילבש גבר שמלת אשה". ותנא קמא, האי "לא ילבש גבר", מאי דריש ביה? מיבעי ליה לכדתנאי: "לא יהיה כלי גבר על אשה". מאי תלמוד לומר? אם שלא ילבש איש שמלת אשה ואשה שמלת איש, הרי כבר נאמר "תועבה היא", ואין כאן תועבה. ^א"אלא שלא ילבש איש שמלת אשה וישב בין הנשים, ואשה שמלת איש ותשב בין האנשים. רבי אליעזר בן יעקב אומר: מניין שלא תצא אשה בכלי זיין למלחמה — תלמוד לומר: "לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה", שלא יתקן איש בתיקוני אשה. אמר רב נחמן: בגזיר מותר. ולית הילכתא פותיה. אמרו ליה רבנן לרבי שמעון בר אבא: חזינא ליה לרבי יוחנן דלית ליה! אמר להון: מחמת זקנה נפשו. ההוא דאיתחייב בגידא קמיה דרבי אמי. איגלאי בית השחי, חזייה דלא מגלח, אמר להון רבי אמי: שייבקהו, דין מן חבריא הוא. בפעא מיניה רב מרבי חייא: מהו לגלח? אמר ליה: אסור. אמר ליה והא קא גדל! אמר ליה: בר פחמי, זמן יש לו, כל זמן שהוא גדל — נושר. בפעא מיניה רב מרבי חייא: מהו לחוך? אמר ליה: אסור. בבגדו, מהו? אמר ליה: מותר. איבא דאמרי, בפעא מיניה: בתפלה בבגדו, מאי? אמר ליה: אסור. ולית הילכתא פותיה.

מתני

לוקה מיתיבי העצרת שער אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים משמע לן דמירי אף בשער בית השחי ובית הערנה מדקאמר סתמא ומשני מאי לוקה דקאמר ר' יוחנן מדרבנן וכן לוקה דבריתא הינו מדרבנן וכפי גרסת הלכות גדולות משמע דאפי' דשאר איברים אסור להעביר שער ובהלכה פסוקה דרב יהואי בהלכות נדה מקתב ה"ר יוסף טוב עלם יש כמו בהלכות שלנו אף דנורס במסקנא פי קאמר רב במספרים ולא גרסינן אלא ומשמע דה"פ רב אמר מיקל אדם כל גופו בתער הינו דשאר איברים כדאוקמינן לה ובתער דקאמר ' דכעין תער חבל בתער ממש ודאי עובר מדברי סופרים כדקתני דבריתא והאי דכעי רב מרבי חיא מהו לגלח במספרים קמבעיא ליה והשיב לו דאף במספרים אסור מקאמר לה והא קא גזל כלומר ומצערו ואי שרי במספרים וטלנו במספרים ורב נמי דשרי כל גופו במספרים כעין תער הינו בשאר איברים חבל בבית השחי ובבית הערנה אסור במספרים [ושמא] אף על גב דלא פתוב [במספרים] אלא מ"מ הוי פרושו פאלו גרסינן אלא והרבה יש בהש"ס כזה וסתר להעמיד. דכרי רב בבית השחי כו':

איבא דאמרי א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערנה הרי זה לוקה משום לא יהיה כלי כו' מיתיבי העצרת שער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים ולא מצי לשנויי דרבי

יוחנן נמי מדברי סופרים קאמר דנסב ליה לטעמה מקרא: הוא דאמר פי האי תנא והוי מצי לשנויי דאידך בריתא דלוקה אלא ניחא ליה לאתנויי תנא

דדרש ליה מקרא דההיא בריתא איבא למדחי דלוקה מדרבנן קאמר: לא יהיה כלי גבר על אשה ובסופה דקרא נמי כתיב ולא ילבש גבר שמלת אשה שלא ילבש איש שמלת אשה בפשטה דקרא הא לא מצית אמרת דבהכי חירי קרא דהא כתיב דסיפה תועבה היא ובכי האי גונא ליבא תועבה: בבזיר מתר להעביר בית השחי ובית הערנה דקסבר אחרי שגזיר מעביר כל שער ראשו לא חשיב נוי ותקון לגבי אותו האיש להעביר בית השחי ובית הערנה ולית הלכתא פותה דאסור אף לנזיר: חזינא לרבי יוחנן דלית לה פרוש שער בית השחי [והוא] גופה מחיב בהעברתו ומגלא משני במספרים שקלינה דלכל הפחות מדברי סופרים אסור לרבי יוחנן אף במספרים: ההוא גברא דאתחייב בגידא קמח דר' אמי נתחייב מלקות אגלאי בית השחי וחוניה דלא מנלח אמר להון רבי אמי שדקוה דין מן חבריא הוא. משמע נמי הכא דמדרבנן נמי אסור אף במספרים בבית השחי ובבית הערנה חבל לשאר האיברים לא מצינו אסור (זה הלשון) לזו הנקרא ובהלכות גדולות בהלכות נזיר אמר רב מיקל אדם כל גופו בתער מיתיבי המעביר בית השחי ובית הערנה דרי זה לוקה פי קאמר רב בשאר איברים ומי שרי והתניא העצרת שער אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים ואומר ר"י דפריך משום דבריתא תניי סתמא בהעצרת שער דמשמע בכל מקום בין בשאר איברים בין בבית השחי ובבית הערנה אלמא שאר איברים נמי אסור ומשני אלא פי קאמר רב במספרים אלא משמע דהכי פרושו לעולם מיירי אף בשער בית השחי ובית הערנה דקאמר רב הינו במספרים כעין תער: כעיי מפה רב מרבי חיא מהו לגלח פי' בית השחי ובית הערנה חמר ליה אסור. לפי גרסת הספרים שלנו העניא בתער ממש ואסר לו תער ומספרים שרי ולפרוש [הלכות גדולות] העניא במספרים ואסר לו אף במספרים: וקא קא גדל ומאי קשיא וטלנו במספרים: וקא קא גדל והואיל וסופו לגזל ולצער אותו אף בשנגלחנו אין זה קרוי תקון ונוי שאינו מגלח אלא לנצל מצערך: גבול יש לו שאינו גזל והולך בשער הראש וליבא צערא (הכי גרסינן) משמע פשאין אדם מתכוון לנוי אלא לנצל דלית בה משום כלי גבר ואם כן המסתפל במראה דגי שלא יחבל בעצמו שרי וכן אומר הר"ף שרבו הר"ר שמואל מאויר"א היה מקתפר במראה: מהו לחוך ולהתחבב דגי להשיר שער בית השחי ובית הערנה חמר לה אסור ולית הילכתא פותה:

 עין משפט גור מצוה

א מו"י פט' מהל' נזירות הל' טו:

ב מו"י פז' מהל' נזירות הל' טו:

ג מו"י פט' מהל' נזירות הל' טו:

ד מו"י פ"א מהל' נזירות הל' א:

ומי שומע לו אם [אין] זעתו לדר בגזיר (לא זה) שילך כנגדו: מי שומע

לו שׁידר כנגדו כגזיר בזה הענין מספק להיות גזיר אלא הוא לבדו מביא לבוף שלשים יום חטאת העוף הדין עולת העוף ולא חש לפרשה: ועולת בהמה כדי לגלח על אחד מהזמים ואומר כו' ואסור לשנות גזין דשמא הנה טמא וסופר עוד שלשים יום ומביא קרבן טהרה חטאת ועולה ושלמים ואם טהור הייתי אומר העולה הראשונה חובה דלא כגי בלא עולת חובה בגלות ראשון שצריך לכל הפחות לגלח על אחד מהזמים והשאר קרבני החטאת והשלמים ועולה זו שבה עבשו נדבה: נמצא מביא קרבנותיו לחצאין דאם טהור הנה עולה ראשונה חובה בפרשית ובגלות גני מביא חטאת ושלמים דגיון דאין גזיר אחר עמו אינו יכול לשנות בענין אחר שגיון שהוא ספק טמא ובסוף שלשים אינו רשאי לגלח בלא הבאת קרבנותיו דמציא בפרק שני (לעיל גזיר דף יד:) גזיר שכלו ומיו [לוקה על הטמאה

ואינו] לוקה על התגלחת: אבל הודו חכמים לדברי בן זומא דלא חכפת לו אם מביא לחצאין והלא לא ימצא אחר שידור כנגדו: ולייתי אדרכי יהושע פריך בלומר ויביא לחצאין ומה בך? ומשני אין הכי נמי ולא א"ר יהושע אלא לחמד התלמידים:

אמר רב נחמן בר יצחק מאי לעבד ר' יהושע לדמיה דלא ליסרו לא אתפרש בע"א מאי לעבד רבי יהושע לדמיה דלא ליסרו פרוש לבני מעשים שלא יסריחו דכיון שיבקש אחד שילך כנגדו בגזיר א"כ לסוף שלשים יום גשמגלחין שניהן שניהם צריכים להניף החלב ותגלחת שניהם היא לפני תנופה א"כ יסריח החלב במה שיאחרו להקטיר אותו עד שפי תגלחיות דנהי דלא מת אחד מהם כך היא לכלי עגמא שמביאין קרבן טמאה וטהרה הא נצאי [אי] אפטר לתקנו בע"א אכל אכל בסיפא דמת אחד ואפטר לתקנו בתקנת [בן זומא] בלא גזירות אחרת ולא הנה ליה למימר לר' יהושע שילך אחר כנגדו ובפרוש [אחר] כתיב לוקה לאכרים דעולה דאינן נקטרויות עד אחר תגלחת שניהם וקשה דעל העולה אינו עקר מצנת

דמים כי אם מן השלמים ותו למה ימתין הכהן מלהקטירם עד אחר התגלחת וזה לא מצינו ויותר נראה בפרשית: בגזיר שהיה טמא בספק פרשתי לעיל שלהי פ' כ"ג..

שני נזירים פרק שמיני נזיר

מתני' מת אחד מהן א"ר יהושע ובקש אחד מן השוק ויבקש ממנו שידור

מתנני ^(א) **מת אחד מהן, אמר רבי יהושע: יבקש אחד מן השוק שידור כנגדו בגזיר. ואומר: אם טמא הייתי — הרי אתה נזיר מיד, ואם טהור הייתי — הרי אתה נזיר אחר שלשים יום. וסופרין שלשים, ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה. ואומר: אם אני הוא הטמא — קרבן טומאה שלי, וקרבן טהרה שלי. ואם אני הוא הטהור — קרבן טהרה שלי, וקרבן טומאה בספק.** ^(ב) **וסופרים שלשים יום, ומביאין קרבן טהרה, ואומר: אם אני הטמא — קרבן טומאה שלי, וקרבן טהרה — קרבן טהרה שלי, וקרבן טומאה בספק, וזה קרבן טהרה. ואם אני הוא הטהור — קרבן טהרה שלי, וקרבן טומאה בספק, וזה קרבן טהרה.** ^(א) **אמר לו בן זומא: ומי שומע לו שידור כנגדו בגזיר? אלא: מביא חטאת העוף ועולת בהמה, ואומר: אם טמא הייתי — החטאת מחובתי, והעולה נדבה. ואם טהור הייתי — העולה מחובתי, והחטאת מספק. וסופר שלשים יום, ומביא קרבן טהרה, ואומר: אם טמא הייתי — העולה קרבן טהרה, ואם טהור הייתי — העולה הראשונה חובה, וזה קרבן טהרה. ואמר רבי יהושע: נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאים. אבל הודו לו חכמים לבן זומא. גמ' ולייתי! אמר רב יהודה אמר שמואל: לא אמר רבי יהושע אלא לחידד בה את התלמידים. אמר רב נחמן: מאי ליעביד ליה רבי יהושע לדמיה דלא ליסרו. ^(א) מתנני גזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק — אוכל בקדשים אחר ששים יום. ושותה יין, ומטמא למתים אחר מאה ועשרים יום.** ^(א) **שתגלחת הגגע דוחה תגלחת הגזיר בזמן שהוא ודאי. אבל בזמן שהוא ספק — אינו דוחה.**

גמ'

כנגדו להיות נזיר כמו זה שמת ויארר לו אם טמא הייתי הרי אתה גזיר מיד ולאחר שלשים מתר אתה לגלח ולשתות גיון ואם טהור הייתי ונחברי טמא הרי אתה גזיר לאחר שלשים יום: וסופרין שלשים יום מעבשו ובסוף שלשים מביאין קרבן טמאה וקרבן טהרה בשתפות ויאמר לאותו שהביא מן השוק אם אני הוא הטמא הרי קרבן טמאה שלי וקרבן טהרה שלי ואם אני הוא הטהור נעדין לא חל עלינו גזירות עד לאחר שלשים בדאמר מתחלה ואם טהור הייתי הרי אתה גזיר לאחר שלשים הרי קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה בספק וחטאת העוף שמביא על ספק טמאה אינה נאכלת ואזלה לקבוצה בדאמרינן בפרק מי שאלמר הריני גזיר (לעיל גזיר דף כט.) אמר ר' יוסי ב"ר יהודה מנין לחטאת העוף הבאה על ספק שאינה נאכלת כו' ועולת העוף אי עשי מייתי לה לשם נדבה ואי עשי לא מייתי לה כלל גיון דדורין בעגמא הוא לא מעבבא ואשם גמי לא אצטריך לאתנוי דאשם אינו מעבבו מפברה בדאמרינן בפרק מי שאמר הריני גזיר מגלח (לעיל גזיר דף יח:) הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה נעדין אסורין לשנות גיון וליטמא למתים אכל חזקין וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן טהרה בשתפות: ואומר אם אני הוא שהייתי טמא קרבן טמאה היה שלי וקרבן טהרה היה שלי זה של עבשו קרבן טהרתי ואם אני הוא הטהור ואותו שמת היה טמא וקרבן טהרה היה שלי וקרבן טמאה היה בספק הרי זה קרבן טהרה. ומצאן ואילך מתרים לשנות גיון וליטמא למתים: אמר לי בן זומא מי שומע לו כו' אלא משלים את נזירי ויביא בספק חטאת העוף ולאשם ולעולת העוף לא חישינן כמו שאמרנו אלא חטאת העוף שהיא באה על הספק וביא כמו על ספק טמאה ויביא עמה עולת בהמה ושאר קרבנות גזירות טהרה אינו צריך להביא לאלתר אלא לאחר שלשים שניים שהרי גזיון אינו יכול לשנות גיון וליטמא למתים עד לאחר שלשים יום ומעבשו אומר אם טמא הייתי החטאת מחובתי של קרבן טמאה ועולה זו לנדבה דגזיר טמא לא מייתי עולת בהמה ואם

טהור אני זו עולה מחובתי והחטאת בספק ואינה נאכלת ועולת בהמה קרבה לשם חובה וחזר וסופר שלשים יום ומביא קרבן טהרה בלבד חטאת בהמה ועולת בהמה ושלמים ואומר אם טמא הייתי עולה הראשונה נדבה וזו חובה עס שאר קרבנותי ואם טהור אני הרי עולת בהמה ראשונה חובה ואלו שאר קרבנותי: א"ר יהושע נמצאת אתה אומר שאם טהור היה שמביא קרבנותיו לחצאין שבתגלחת ראשונה הביא קרבן עולת בהמה ועבשו הביא חטאתו וזבחי שלמים: אכל הודו חכמים לדברי בן זומא שאין חוששין אם הביא קרבנותיו לחצאין ועוד שאינו מוצא מי שילך גזיר כנגדו: גמ' וייתי בלומר מה תשובה השיב ר' יהושע בן לוי לבן זומא שזה מביא קרבנותיו לחצאין וביא לחצאין ומה בך? אמר רב יהודה אמר שמואל יודע היה ר' יהושע שאין תשובתו בלום ולא אמר כך אלא כדי לחמד בה את התלמידים שיהו נושאים קל נחמר בעצמן ומה רבינו שיודע הוא בעצמו שאין בדבריו ולא בלום משיב דבר שאינו משנה ק"ו לשאר כל אדם שיכול להשיב על דברי רבו ואפי' יודע בו שאין בדבריו ולא בלום ושאר חבבריו ויהיו מלעיגין עליו לא ימנע מלשאל כל צרכו וכדאמרינן במסכת נדה (דף כו.) יתיב רב פפא כו' ואחפו עליה ואמר רבא אפלו כי האי מלתא נימא איניש קמה רבה ולא לשתק שגאמר אם נבלת בהתנשא אם נבלת עצמן על דברי תורה סופר להתנשא בה ואם שמת סופר שיהו שואלין ממך ואי אתה יודע להשיבו ותפן יד לפה: אמר רב נחמן בר יצחק מה לעבד ליה ר' יהושע לדמיה דלא ליסרו בלומר רב נחמן דלא שמע ליה להא דאמרינן דלא אמר רבי יהושע אלא לחמד את התלמידים והכי קא מותיב וקאמר לדברי ר' יהושע דאמר נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאין מאי רוצה לשנות בבני מעים בדקי בהמה להצניען שלא יסריחו עד שביא שאר קרבנותיו בתגלחת שניה אלא נצאי מביא לחצאין ואין בך בלום: לדקה כמו דקים שבבני מעים ולכחי נקט בני מעים שהו מקריחין לפי שעה מה שאין בן בדשאר: מתני' גזיר שהיה טמא בספק כו' כמו שהיא מפרשת למעלה בפרק פהו גדול וגזיר:

מסורת הש"ס

א תוספתא נזיר

ב לעיל נז.

ג תוספתא נזיר

ד תוספתא נזיר; לעיל נה:

מסורת הש"ס
א לעיל נו.
 גליון הש"ס
גמ' וחטאת העוף כו' לקבורה. ע' סוף תמורה במתני':
תורה אור השלם

וצנה הכהן ולקח למשהר שתיי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב וצנה הכהן ושחט את־הצפור האחת אל־בלי־חרש על־מים חיים את־הצפר הסנה יקח אתה ואת־עץ הארז ואת־שני התולעת ואת־האזב ויטבל אותם ואת הצפר הסנה בדם הצפר השחטה על המים הסיים והזה על הפסטה מוֹר הפִּרְצֵת שבע פעמים וטהרו ושלח את־הצפר הסנה על־פני השדה [ויקרא יד, ז-י]

וצנה הכהן ולקח למשהר שתיי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב [ויקרא יד, ז] ועשה הכהן אחד לחטאת ואחד לעלה וכפר עליו מאשר חטא על־הנפש וקדש את־ראשו ביום ההוא [במדבר י, יא]

והקריב את־קרבנו ליתנה כבש בור־שנתו תמים אחד לעלה ובקשה אחת בת־שנתה תמימה לחטאת ואיל־אחד תמים לשלמים [במדבר י, יז]

כל־זמי נדר נזרו תער לא־יעבר על־ראשו עד־מלאת הימים אשר־יזיר ליתנה קדש ימיה גדל פרע שער ראשו [במדבר י, ח]

גמ' ותני ע'לה ומגלח ארבע תגלחיות בגזירות מועטת משלשים לשלשים ה"ג תגלחת ראשונה מביא ובגזירות מרצה משנה לשנה: תגלחת ראשונה מביא צפורין דהינו צפרי מצרע שפתיב דהן ולקח למטהר שפי צפרים חיות טהרות: וחסאת העוף דקרפן טמאה דגזיר: עולת דהמה דקרפן טהרה דגזירות: ממה נפשך אי נדאי מצרע הוא ולא טמא דמת הלכך הא דקא מייתי צפורים זו היא חובבתו וחסאת העוף דקרפן טמאה דגזיר הוי ספק ואזלא לקבורה משום דדלמא לאו טמא מת הוא ולא חזיא להקדשה ועולה דקמייתי קרפן נדבה דלמא מצרע הוא ונעזין אינו ראוי לתגלחת טהרה דגזירות: ולגלחו בתוך שבעה כמשפט של מחלט שסופר שבעה ואח"כ מנלח: אי אפשר דילמא לאו מחלט ולאו טמא הוא והוי גזיר טהור ורחמנא אמר תער לא יעבר על ראשו: ואי לאו מצרע נדאי הוא ולאו טמא מת הוא אלא גזיר טהור לצפורין דקמייתי לא חושנין דאפראי קא מתעבדי ואי משום חטאת העוף הא חזנלא לקבורה ועולת דהמה דקמייתי הניא חובבתו: והא קדמי חתויי אלס מצרע בתגלחת שניה ואשם דמצורע נדאי מעבב פאכילתו דקתימא לן הדיא בפרתו אוכל פהגשים ולאו דכל הני ארבע תגלחיות אמאי לא תני ליה אלס: הא מני ר' שמעון היא דאמר מייתי ומתני דגאמר' דפקך דתרא דמסקת מנחות (דף קה.) רבי שמעון אומר למחרת מביא אלסמו ולגו עמו ואומר אלס מצרע הוא זה אלסמו וזה לגו ואס לאו אלס זה והא שלמי נדבה ואיתו אלס טעון שחיטה בצפון ומתן דהונות דכא גמי מייתי אלס מצרע ומתני: תגלחת ב' ושלישית צפרים חיות אינו צריך להדיא שדבר הדיא בתגלחת ראשונה: מאי אית לך למימר דמשפיעא ליה לאיתנוי דלמא מחלט הוא

ולא טמא ותגלחת ראשונה עגלתה לו לימי חלוטו ותגלחת שניה זו היא של ימי ספרו וצריך להדיא קרפן מצרע להבי הוא דאמר דליתוי חטאת העוף בתגלחת שניה ובתגלחת שלישית חדא לספק חלוטו וחדא לספק טמאה דגזירות דבתגלחת שניה אכא למימר שמא מחלט הוא וחסטאת העוף עולה

לימי ספרו וא"ת והא דחסטאת דהמה הוא דמחויב ולא דחסטאת העוף אי לאו דלהוי עני לפי שאין חטאת דהמה באה על הספק לפי שאינה נאכלת מספק והניא לה דחסטאת שנתכפרו בעליה ומתסר לאתנוי לפי שאין מביאין קדשים לבית הסכסול תחון רבנן שניהא כותב כל נכסיו לאחרים והוי עני ומביא חטאת העוף הבאה על הספק דגאמר דפ' מי שאמר הריני גזיר (לעיל גזיר דף כט.) אע"פ שאינה נאכלת וה"י תני ע'לה בתוספתא (פ"ו) בדברייתא ומפרשנין לה גמי הכי דפקך דתרא דמסקת נדה (דף ע.) גבי שני מצרעים שנתעקבו הקבנותיהם וכו' ואי אמרת דמחלט וטמא הוא ושתוי תגלחיות הראשונות עולות לו לתגלחת חלוטו וימי ספרו הלכך בתגלחת שניה מדעי לה לאתנוי חטאת העוף דמקום חטאת דהמה דהיה מחייב להדיא ואידך חטאת העוף דקמייתי בתגלחת שלישית תהוי לספק טמאה ועולת דהמה שדזו ושדזו תהוי נדבה ואיפא גמי למימר דדלמא לאו מצרע הנה אלא גזיר טמא ותגלחת ראשונה עגלתה לו לתגלחת טמאה דגזיר ותגלחת שניה לתגלחת טהרה לכך מביא עולת דהמה דהניא חובבתו והחטאת דספק ובתגלחת רביעית מביא קרפן טהרה חטאת דדהמה ועולה ושלמים ומתני:

שני נזירים פרק שמיני נזיר

ה"ג תגלחת ראשונה מביא

‏^(א)‏**גַּמְ' תִּנָּא: בַּמָּה דְּבָרִים אָמוּרִים — בְּנִזְיוֹת מוּעָטָת, אָבֵל בְּנִזְיוֹת בַּת שָׁנָה — אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחַר שְׁתֵּי שָׁנִים, וְשׁוֹתָה יַיִן וּמֵיטָמָא לְמִתִּים לְאַחַר אַרְבַּע שָׁנִים.**
"וְתִנִּי עֲלֶיהָ: וּמַגְלַח אַרְבַּע תִּגְלָחִיּוֹת. תִּגְלַחַת ראשונה — מביא צפורים, וחסאת העוף, ועולת דבהמה. שְׁנִיָּה — מביא חטאת העוף ועולת דבהמה, שְׁלִישִׁית — מביא חטאת העוף ועולת דבהמה, רביעית — מביא קרפן טהרה. אַמְרֵת: תִּגְלַחַת ראשון מביא וכו'. מָמָה נִפְשָׁךְ שְׁפִיר קַמִּיִיתִי, דָּאִי וְדָאִי מְצוּרַע הוּא וְלָאו טָמָא הוּא — צִיפּוּרִין חוֹבָתוֹ, וְחֲטָאת הָעוֹף סָפֵק, אֲזֵלָא לְקַבּוּרָה, וְעוֹלָה הָוִיא נִדְבָּה. וּלְגַלְחוֹ תוֹךְ שִׁבְעָה אִי אֶפְשָׁר, דְּדִילְמָא לָאו מוּחְלָט הוּא, וְרַחֲמֵנָא אָמַר "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת". וְאִי לָאו מְצוּרַע וְדָאִי הָוִי, וְהוּא טָמָא — חֲטָאת הָעוֹף חוֹבָתוֹ, וְצִיפּוּרִין אֶפְרָאִי קָא מִתְּעַבְּדִין, וְלֹא הָוִי חוֹלִין בַּעֲזָרָה. וְעוֹלַת דְּבַהֲמָה הָוִיא נִדְבָּה. וְאִי לָאו מְצוּרַע הוּא וְלָאו טָמָא הוּא — צִיפּוּרִין אֶפְרָאִי קָא מִתְּעַבְּדִין, חֲטָאת הָעוֹף לְקַבּוּרָה, עוֹלַת דְּבַהֲמָה הָוִיא חוֹבָתוֹ. וְהָא בְּעִי אַשֶּׁם! רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא, דְּאָמַר: מִיִּיתִי וּמִתְּנִי. תִּגְלַחַת שְׁנִיָּה וּשְׁלִישִׁית צִיפּוּרִין לֹא צָרִיךְ, דִּהָא עֲבִיד, מֵאִי אֵיכָא: דִּילְמָא וְדָאִי מוּחְלָט הוּא, חָדָא — לְסָפֵק סָפְרוּ, וְחָדָא, לְסָפֵק טוּמְאָתוֹ. תִּגְלַחַת רְבִיעִית — מְבִיא קֶרֶפֶן טָהֳרָה וּמִתְּנִי, וְאִי

צָפָרִים לְסָפֵק מְחֹלָט אַחַת שְׁחוּטָה וְאַחַת מְשֻׁלַּחַת וְחֲטָאת הָעוֹף לְסָפֵק גְּזִיר טָמָא וְעוֹלַת דְּבַהֲמָה לְסָפֵק גְּזִיר טָהוֹר וְעוֹלַת הָעוֹף דְּלֹא אִיתִי דְּדִין גְּזִיר טָמָא ק"ל וְשִׁמָּא מִסָּפֵק לֹא הִצְרִיכוּהוּ וְכֵן צָרִיךְ לוֹמַר דְּשֻׁלָּמִים דְּגְזִיר טָהוֹר לֹא הִצְרִיכוּהוּ שְׁלֹא הִצְרִיכוּ לְסָפֵק גְּזִיר טָהוֹר רַח קֶרֶפֶן לְהַתִּירוֹ בְּתִגְלַחַת וְכִדְאָמְרִי גִלַּח עַל אִי מְשֻׁלָּשָׁתוּ יָצָא: ה"ג שְׁנִיָּה מְבִיא חֲטָאת הָעוֹף לֹאוּ מִשּׁוּם דְּגִזְיוֹת טָמָאָה יַעֲלֶה לוֹ לְמַנּוֹן שִׁבְעָה יָבִיזִים הַשְּׁמִינִי יִתְחִיל לְמִנּוֹת דְּבִגְזִיר טָמָא לִיפֹא לְסָפּוּקִי בְּתִגְלַחַת שְׁנִיָּה אֵלֹא מִשּׁוּם סָפֵק מְחֹלָט וְאִף עוֹלַת דְּבַהֲמָה שְׁמַא לֹא הִיָּה מְחֹלָט כִּי אִם גְּזִיר טָמָא:

שְׁלִישִׁית מְבִיא חֲטָאת הָעוֹף דְּאוּלִּי הִיָּה טָמָא וְתִגְלַחַת שֶׁל מְחֹלָט לֹא יַעֲלֶה לְתִגְלַחַת לֹא לְגְזִיר טָהוֹר וְלֹא לְגְזִיר טָמָא דְּכַפֵּרָהשִׁית בְּסֻמוֹן וְעוֹלַת דְּבַהֲמָה דְּשִׁמָּא מְחֹלָט הוּא אֵךְ

לֹא טָמָא: רְבִיעִית דְּלִיפֹא לְסָפּוּקִי לֹא בְּמְחֹלָט עוֹד וְלֹא בְּטָמָא עוֹד מְבִיא קֶרֶפֶן

טָהֳרָה מִשֵּׁלִס: אַמְרֵת כְּמוֹ אָמַר מַר תִּגְלַחַת ראשונה מביא צפורין וחסטאת העוף ועולת דהמה ממה נפשך אי נדאי מצרע הוא ולא טמא הוא העפורין לחובבתו וחסטאת העוף ספק אזלא לקבורה ועולה הוי נדבה ולגלחו בסוף שבעה דהינו תוך שלשים לא אפשר דילמא לאו מחלט הוא ורחמנא אמר תער לא יעבר כוי: והא

בעי אשם ר' שמעון היא דאמר מייתי ומתנה דאמר דפקך דתשרבית (זכחים דף עו.) ודפקך דתרא דנדה (דף ע.) דאשם גמי מתנה בשלמים אף כי ממשט זמן אכילתו אי לאו מצרע הוא ובנדאי טמא הוא חטאת העוף חובבתו צפרים אפראי ולא הוו חלין בעזרה ועולת דהמה הוי נדבה ואי לאו מצרע הוא ולא טמא הוא צפרים

אפראי קא מתעבדי וחסטאת העוף לקבורה אזלא ועולת דהמה היא חובבתו: תגלחת שניה ושלישית צפורים חיים בשבינ מחלט לא צריך דהא שדד מאי אכא למימר דלמא נדאי מחלט היה חדא לספק **[ספרו]** וחדא לספק טמאתו תגלחת רביעית מביא קרפן טהרה ומתנה:

לימי ספרו וא"ת והא דחסטאת דהמה הוא דמחויב ולא דחסטאת העוף אי לאו דלהוי עני לפי שאין חטאת דהמה באה על הספק לפי שאינה נאכלת מספק והניא לה דחסטאת שנתכפרו בעליה ומתסר לאתנוי לפי שאין מביאין קדשים לבית הסכסול תחון רבנן שניהא כותב כל נכסיו לאחרים והוי עני ומביא חטאת העוף הבאה על הספק דגאמר דפ' מי שאמר הריני גזיר (לעיל גזיר דף כט.) אע"פ שאינה נאכלת וה"י תני ע'לה בתוספתא (פ"ו) בדברייתא ומפרשנין לה גמי הכי דפקך דתרא דמסקת נדה (דף ע.) גבי שני מצרעים שנתעקבו הקבנותיהם וכו' ואי אמרת דמחלט וטמא הוא ושתוי תגלחיות הראשונות עולות לו לתגלחת חלוטו וימי ספרו הלכך בתגלחת שניה מדעי לה לאתנוי חטאת העוף דמקום חטאת דהמה דהיה מחייב להדיא ואידך חטאת העוף דקמייתי בתגלחת שלישית תהוי נדבה ואיפא גמי למימר דדלמא לאו מצרע הנה אלא גזיר טמא ותגלחת ראשונה עגלתה לו לתגלחת טמאה דגזיר ותגלחת שניה לתגלחת טהרה לכך מביא עולת דהמה דהניא חובבתו והחטאת דספק ובתגלחת רביעית

ס.

עין משפט נר מצוה

א מיי' פי' מהל' נזירות הל' א:

ב מיי' פי' מהל' נזירות הל' א:

ג מיי' פי' מהל' נזירות הל' ב:

ד מיי' פי' מהל' נזירות הל' ד:

ה מיי' פי' מהל' נזירות הל' ה:

ו מיי' פי' מהל' נזירות הל' ו:

ז מיי' פי' מהל' נזירות הל' ז:

ח מיי' פי' מהל' נזירות הל' ח:

 עין משפט גור מצוה

א מו"י פי' מהל' נזירות הל' יו:
ב מו"י פי' מהל' נזירות הל' יא:
ג מו"י פי' מהל' נזירות הל' יב:
ד מו"י פי' מהל' נזירות הל' יא:

סִפְק טָמא ומְחֻלָּט וּדְאִי אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחַר וּלְאַחֵר לֹאֹ זְנוּקָא שְׂוִים רַאשׁוֹן לְנִזְיוֹנֵינּוּ מְנַלְח לְחֻלּוּטוֹ וְיֵשֵׁב מִחוּץ לְחֵלְקוֹ שְׂבָעִית יָמִים וּבָיִים [הַשְׂבִּיעִי] יִגְלַח וּבָיִים הַשְּׁמִינִי יִבְיֵא קַרְבָּנוֹת מַעֲרֹכַע וּבֹי פִּיּוּם מִתֵּר לְאֹכֵל בְּקֻדְשִׁים וְשִׁתָּה אִם הָיָה טָמֵא וְזִדְאי יִסְפֹּר ז' וְזָה שְׁלִישִׁי ח' וְיִגְלַח בּוֹ' אֲכָל עֵתָּה שֶׁהוּא סִפְק דִּילְמָא לֹאֹ טָמֵא הוּא אֵלֹא טָהוֹר מְחֻלָּט וְלִכְּן לִגְלַחוּ בְּיוֹךְ שְׁלִישִׁים אִי אִפְשָׁר דִּילְמָא לֹאֹ טָמֵא הוּא וְרַחֲמֵנָא אִמֵּר תַּעֲר לֹא יַעֲבֹר עַל רֵאשׁוֹ עַד מְלֹאֵת וְלִכְךָ יִמְנָה שְׁלִישִׁים וְיוּם שְׁמִינִי עוֹלָה לוֹ וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח בְּדִין כָּל נָזִיר שֶׁמִּגְלַח יוּם שְׁלִישִׁים וְאֶחָד בְּדִלְמָר בְּפ' קָמָא (לַעֲיֹל נָזִיר דָּף ה:) הָרִי בָּיִים שְׁלִישִׁים יִגְלַח תְּגַלְחַת שְׁלִישִׁית קְשָׁמָא נָזִיר טָמֵא הוּא וְהָיִים הִרְאִשוּנִים יִפְּלוּ וְצָרִיךְ לִמְנוּת שְׁלִישִׁים יוּם עוֹד וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח תְּגַלְחַת נָזִיר טָהוֹר וְהָיִי דִקְאָמֵר וְשִׁתָּה יוּן וּמִטְמֵא לְמַתִּים לְאַחֵר שְׁשִׁים וְשָׂבָעָה יָמִים דְּהָיִנוּ [וּיּוֹם] כ"ח זֶה הַכֵּלל אִי אִפְשָׁר לַעֲשׂוֹת דִּין נִזְיוֹנִית טָמְאָה וְלֹא נִזְיוֹנִית טָהֳרָה עַד תֵּם יָמֵי חֻלּוּטוֹ וְאִינוּ קָרְוִי מַחֲסֵר כְּפוּרִים לְאַסֵּר בְּקֻדְשִׁים אֵלֹא בְּשָׂבִיל מְחֻלָּט שְׁטַמְאָתוֹ מְגוּפוֹ: מְחֻלָּט סִפְק טָמֵא וּדְאִי אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים אַחֵר שְׁלִישִׁים וְשָׂבָעָה יָמִים וְשׁוֹתָה יָיִן וּמִשְׁמָא לְמַתִּים לְאַחֵר שְׂבָעִים וְאַרְבָּעָה יָמִים מֵאַחֵר שְׁאִינוּ וְזִדְאי מְחֻלָּט לֹא יִגְלַח שׁוּם תְּגַלְחַת כִּי אִם לְסוּף ז' אַחֵר הָזָהָה שְׁלִישִׁי ח' וּמִגְלַח בְּשָׂבָעִי וּבְשְׁמִינִי מִבִּיא קַרְבֵּן חַטָּאת הַעוֹף (וְנִזְיוֹנִית טָמְאָה) וְאִי אִפְשָׁר לִגְלַח שֵׁנִית עַד שְׁלִישִׁים דְּשִׁמָּא אִינוּ מְחֻלָּט וְהַשְּׁמִינִי יַעֲלֶה לְמִנְיָן שְׁלִישִׁים וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח [שְׁמָא] מְחֻלָּט הוּא וְהוּי לְהוּ הֵן, שְׁעִי תְּגַלְחוּיִית לְחֻלּוּטוֹ וְהָיִנוּ דִקְאָמֵר אוֹכֵל קֻדְשִׁים לְאַחֵר שְׁלִישִׁים ח' דְּהָיִנוּ יוּם ל"ח וְסוּף שְׂבָעָה יָמִים יִגְלַח שְׁלִישִׁית בְּדִין נָזִיר טָמֵא וְיוּם ל"ח יַעֲלֶה לוֹ לְמִנְיָן ז' וּבָיִים הַשְּׁמִינִי יִתְחִיל לְמְנוּת נִזְיוֹנִית טָהֳרָה (. לְשָׁנָא אַחֲרֵיכֹּא) וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח תְּגַלְחַת נָזִיר לְטָהֵר וְהָיִנוּ דִקְאָמֵר וְשִׁתָּה יוּן וּמִטְמֵא לְאַחֵר ע"ד דְּהָיִנוּ יוּם ע"ה: טָמֵא

וּדְאִי מְחֻלָּט וּדְאִי אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחֵר ח' יָמִים וְשׁוֹתָה יָיִן וּמִשְׁמָא לְמַתִּים לְאַחֵר אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה יָמִים דְּמֵאַחֵר שֶׁהוּא מְחֻלָּט וְזִדְאי יוּם תַּחֲלַת נִזְיוֹנֵינּוּ יִגְלַח וּבָיִים שְׂבָעָה יִגְלַח וּבָיִים שְׂוִים יִבְיֵא קַרְבָּנוֹת מַעֲרֹכַע וּבֹי פִּיּוּם וְהָיָה מִתֵּר לְאֹכֵל בְּקֻדְשִׁים וְשִׁתָּה אִם הָיָה טָמֵא וְזִדְאי יִסְפֹּר ז' וְזָה שְׁלִישִׁי ח' וְיִגְלַח בּוֹ' אֲכָל עֵתָּה שֶׁהוּא סִפְק דִּילְמָא לֹאֹ טָמֵא הוּא אֵלֹא טָהוֹר מְחֻלָּט וְלִכְּן לִגְלַחוּ בְּיוֹךְ שְׁלִישִׁים אִי אִפְשָׁר דִּילְמָא לֹאֹ טָמֵא הוּא וְרַחֲמֵנָא אִמֵּר תַּעֲר לֹא יַעֲבֹר עַל רֵאשׁוֹ עַד מְלֹאֵת וְלִכְךָ יִמְנָה שְׁלִישִׁים וְיוּם שְׁמִינִי עוֹלָה לוֹ וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח בְּדִין כָּל נָזִיר שֶׁמִּגְלַח יוּם שְׁלִישִׁים וְאֶחָד בְּדִלְמָר בְּפ' קָמָא (לַעֲיֹל נָזִיר דָּף ה:) הָרִי בָּיִים שְׁלִישִׁים יִגְלַח תְּגַלְחַת שְׁלִישִׁית קְשָׁמָא נָזִיר טָמֵא הוּא וְהָיִים הִרְאִשוּנִים יִפְּלוּ וְצָרִיךְ לִמְנוּת שְׁלִישִׁים יוּם עוֹד וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח תְּגַלְחַת נָזִיר טָהוֹר וְהָיִי דִקְאָמֵר וְשִׁתָּה יוּן וּמִטְמֵא לְמַתִּים לְאַחֵר שְׂשִׁים וְשָׂבָעָה יָמִים דְּהָיִנוּ [וּיּוֹם] כ"ח זֶה הַכֵּלל אִי אִפְשָׁר לַעֲשׂוֹת דִּין נִזְיוֹנִית טָמְאָה וְלֹא נִזְיוֹנִית טָהֳרָה עַד תֵּם יָמֵי חֻלּוּטוֹ וְאִינוּ קָרְוִי מַחֲסֵר כְּפוּרִים לְאַסֵּר בְּקֻדְשִׁים אֵלֹא בְּשָׂבִיל מְחֻלָּט שְׁטַמְאָתוֹ מְגוּפוֹ: מְחֻלָּט סִפְק טָמֵא וּדְאִי אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים אַחֵר שְׁלִישִׁים וְשָׂבָעָה יָמִים וְשׁוֹתָה יָיִן וּמִשְׁמָא לְמַתִּים לְאַחֵר שְׂבָעִים וְאַרְבָּעָה יָמִים מֵאַחֵר שְׁאִינוּ וְזִדְאי מְחֻלָּט לֹא יִגְלַח שׁוּם תְּגַלְחַת כִּי אִם לְסוּף ז' אַחֵר הָזָהָה שְׁלִישִׁי ח' וּמִגְלַח בְּשָׂבָעִי וּבְשְׁמִינִי מִבִּיא קַרְבֵּן חַטָּאת הַעוֹף (וְנִזְיוֹנִית טָמְאָה) וְאִי אִפְשָׁר לִגְלַח שֵׁנִית עַד שְׁלִישִׁים דְּשִׁמָּא אִינוּ מְחֻלָּט וְהַשְּׁמִינִי יַעֲלֶה לְמִנְיָן שְׁלִישִׁים וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח [שְׁמָא] מְחֻלָּט הוּא וְהוּי לְהוּ הֵן, שְׁעִי תְּגַלְחוּיִית לְחֻלּוּטוֹ וְהָיִנוּ דִקְאָמֵר אוֹכֵל קֻדְשִׁים לְאַחֵר שְׁלִישִׁים ח' דְּהָיִנוּ יוּם ל"ח וְסוּף שְׂבָעָה יָמִים יִגְלַח שְׁלִישִׁית בְּדִין נָזִיר טָמֵא וְיוּם ל"ח יַעֲלֶה לוֹ לְמִנְיָן ז' וּבָיִים הַשְּׁמִינִי יִתְחִיל לְמְנוּת נִזְיוֹנִית טָהֳרָה (. לְשָׁנָא אַחֲרֵיכֹּא) וּבָיִים שְׁלִישִׁים וְאֶחָד יִגְלַח תְּגַלְחַת נָזִיר לְטָהֵר וְהָיִנוּ דִקְאָמֵר וְשִׁתָּה יוּן וּמִטְמֵא לְאַחֵר ע"ד דְּהָיִנוּ יוּם ע"ה: טָמֵא

וְתַעֲלָה לִימִי [צְרָעָתוֹ] וְשִׁמְאָתוֹ לְתַגְלַחַת נָזִיר טָמֵא אִמֵּר לָּהּ טָמֵא לְאַחֵר בִּיאַת מִיָּם בְּדִקְחִיב וְגַלַח רֵאשׁוֹ בָּיִים טָהֳרֵתוֹ בָּיִים הַשְּׁמִינִי וְיִגְלַחוּ בָּיִים טָהֳרֵתוֹ מִשְׁמַע לְאַחֵר טָהֳרֵתוֹ וְהָיָה דְרִישׁ לִיָּה בְּסִפְרֵי וּמַעֲרֹכַע לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם דִּקְחִיב וּבָיִים הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח כָּל שְׁעָרֵי וְרוּחַן אֶת (כָּל) בְּשָׂרוֹ בְּמִיָּם וְטָהֵר: **אָמְרוּ** לוֹ יָפָה אֲמַרְתָּ כִּמוֹ לָשׁוֹן אַחֵר הוּא בְּכִמְיָה כְּפָרִים וְלֹא גְרָסִינוּ בְּעִי רַב דִּימִי: וְזֶה לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם מַעֲרֹכַע הָיָה לְאַחֵר בִּיאַת מִיָּם תְּגַלְחַת נָזִיר טָמֵא בְּדִפְרָשִׁית זֶה לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם תְּגַלְחַת נָזִיר טָהוֹר:

שְׁשִׁיעִיךָ לִגְדֹל גְּדוּן אִין עוֹלָה לָּהּ תְּגַלְחַת אַחַת לְכֹאֵן וְלִכְאֹן שְׁמַעְרַע מְגַלַּח לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם וְכֹן נָזִיר טָהוֹר וּמַעֲרֹכַע שִׁימִי כִסְפָּרֵי מְגַלַּח לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם כִּמוֹ שְׁמִפְרָשׁ לְמַעֲלָה [וְלִכְךָ] אִין תְּגַלְחַת אַחַת עוֹלָה לְשִׁפְתֵיכֶם:

שני נזירים פרק שמיני נזיר

וְאִם וְזִדְאי נָזִיר הָיָה מִתְּחִלָּה וְלֹא מְחֻלָּט וְלֹא טָמֵא הָרִי עוֹלָה רֵאשׁוֹנָה חוֹבָהָ חֻוּ וְנִדְבָה

"וְאִי וְדְאִי נָזִיר הוּא — עוֹלָה הִרְאִשׁוֹנָה חוֹבָה,
וְזוֹ נִדְבָה. וְאִם טָמֵא וּמוֹחֻלָּט הוּא — עוֹלָה הִרְאִשׁוֹנָה נִדְבָה, וְזוֹ חוֹבָה, וְזֶה שְׁאָר קַרְבָּנֹו.
"טָמֵא סִפְק וּמוֹחֻלָּט וְדְאִי — אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחֵר שְׂמוֹנָה יָמִים, וְשׁוֹתָה יָיִן וּמִיִּשְׁמָא לְמַתִּים לְאַחֵר שְׁשִׁים וְשָׂבָעָה יָמִים. "מוֹחֻלָּט סִפְק וְטָמֵא וְדְאִי — אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחֵר שְׁלִישִׁים וְשָׂבָעָה יָמִים, וְשׁוֹתָה יָיִן וּמִיִּשְׁמָא לְמַתִּים לְאַחֵר שְׂבָעִים וְאַרְבָּעָה יָמִים. "טָמֵא וְדְאִי וּמוֹחֻלָּט וְדְאִי — אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחֵר שְׂמוֹנָה יָמִים, וְשׁוֹתָה יָיִן וּמִיִּשְׁמָא לְמַתִּים לְאַחֵר אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה יָמִים. "שְׁאֵלֹו תִּלְמִידֵיֹו אֶת רַבִּי שְׁמַעְזֵן בֶּן יוֹחִי: נָזִיר טָהוֹר וּמַצְוֹרַע, מַהוּ שְׂיִגְלַח תְּגַלְחַת אַחַת וְעוֹלָה לוֹ לְכֹאֵן וְלִכְאֹן? אָמַר לָּהֶן: אִינוּ מְגַלַּח. אָמְרוּ לוֹ: לְמָהּ? אָמַר לָּהֶן: אִילּוּ זֶה לְגִדֹּל וְזֶה לְגִדֹּל, וְזֶה לְהַעֲבִיר וְזֶה לְהַעֲבִיר — יָפָה אַתֶּם אוֹמְרִים. עַכְשָׁיו, נָזִיר — לְהַעֲבִיר, וּמַצְוֹרַע — לְגִדֹּל. ^(א) וְלֹא תַעֲלָה לוֹ לִימִי חֻלּוּטוֹ, וְתַעֲלָה לוֹ לִימִי סִפְרוֹ! וְאָמַר לָּהֶן: אִילּוּ זֶה לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם וְזֶה לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם — יָפָה אַתֶּם אוֹמְרִים, אֲלֹא מַצְוֹרַע לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם, וְנָזִיר לְאַחֵר זְרִיקַת דְּמִיָּם. וְלֹא תַעֲלָה לוֹ לִימִי צְרָעָתוֹ וְנִזְיוֹרֹתוֹ, וְתַעֲלָה לוֹ לִימִי צְרָעָתוֹ וְטוּמְאָתוֹ! אָמַר לָּהֶן: אִילּוּ זֶה לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם וְזֶה לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם — יָפָה אַתֶּם אוֹמְרִים. אֲלֹא טָמֵא לְאַחֵר בִּיאַת מִיָּם, מַצְוֹרַע לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם. אָמְרוּ לוֹ: יָפָה אֲמַרְתָּ שְׁלֹא תַעֲלָה לוֹ לִימִי סִפְרוֹ וְלְנִזְיוֹרֹתוֹ, וְתַעֲלָה לוֹ לִימִי חֻלּוּטוֹ וְטוּמְאָתוֹ, דְּזֶה לְגִדֹּל וְזֶה לְגִדֹּל הוּא! אָמַר לָּהֶן: נָזִיר טָהוֹר וְהוּא מַצְוֹרַע — זֶה לְגִדֹּל וְזֶה לְהַעֲבִיר, וְאִם נָזִיר טָמֵא וְהוּא מַצְוֹרַע — זֶה לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם וְזֶה לְאַחֵר בִּיאַת מִיָּם.

תנ"י

וְכֹן כָּלֹן חוּץ מִן הִרְאִשׁוֹנָה: וְאִלּוּ הֵן שְׁאָר קַרְבָּנוֹתָיו שְׁעָדִין לֹא הִבִּיא: וְאִם טָמֵא סִפְק וּמוֹחֻלָּט וְזִדְאי בָּיִים רֵאשׁוֹן שֶׁל נִזְיוֹנֵינּוּ אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחֵר ח' יָמִים שֶׁהִיא תְּגַלְחַת שְׁנִיָּה שֶׁל יָמֵי כִסְפָּרֹו שְׂבָתַחֲלַת יוּם רֵאשׁוֹן שֶׁל יָמֵי נִזְיוֹנֵינּוּ שֶׁהִיא תַּחֲלָה לִימֵי חֻלּוּטוֹ וְהָיָה מְגַלַּח תְּגַלְחַת חֻלּוּטוֹ וְלְסוּף ז' תְּגַלְחַת הַשְּׁנִית שֶׁל יָמֵי כִסְפָּרֹו בְּדִקְחִיב וּבָיִים הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח וְגו' וְלִמְחֵר שֶׁהוּא יוּם ח' יִבְיֵא קַרְבָּנֹו בְּדִקְחִיב בָּיִים ח' וְגו' וְאוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים בְּשֶׁהִבִּיא כִסְפָּרֵתוֹ בְּדָתָנּוּ שְׂתַגְלַחַת הַנֶּגַע דּוּחָה לְתַגְלַחַת הַנָּזִיר בְּזִמְנָן שֶׁהוּא וְזִדְאי וְכִינּוֹן שֶׁהִבִּיא קַרְבֵּן צְרָעָתוֹ אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים אֲכָל לְשִׁתוֹת יוּן וְלִיִּטְמָא לְמַתִּים אִינוּ יָכוֹל עַד לְאַחֵר כ"ו יָמִים שֶׁאִם בָּא לוֹ לִגְלַח נִזְיוֹנִית טָהֳרָה לְאַחֵר שְׂעָשָׂה שְׁלִישִׁים אַחֵר ז' יָמֵי כִסְפָּרֹו יֵשׁ לוֹ לְזִמְרָה שְׁמָא מְחֻלָּט וְטָמֵא הָיָה וְתַגְלַחַת רֵאשׁוֹנָה עוֹלָה לוֹ לִימֵי כִסְפָּרֹו חֻו שֶׁל עֲבָשׁוֹ לִימֵי טָמְאָתוֹ וְשָׁדִין צָרִיךְ לְמְנוּת לוֹ שְׁלִישִׁים יוּם לְנִזְיוֹנִית טָהֳרֵתוֹ שֶׁהֵן בְּכָלל כ"ו יָמִים וְאִח"כ מִתֵּר לְשִׁתוֹת בָּיִין: הָכִי גְרָסִינוּן מְחֻלָּט סִפְק וְטָמֵא וְזִדְאי אוֹכֵל בְּקֻדְשִׁים לְאַחֵר ל"ו וְשׁוֹתָה בָּיִין וּמִטְמֵא לְמַתִּים לְאַחֵר ע"ד דְּכִינּוֹן שֶׁהוּא טָמֵא וְזִדְאי מְגַלַּח לְסוּף שְׂבָעָה וּמִתְחִיל וּמוֹנָה שְׁלִישִׁים וּמִגְלַח נִזְיוֹנִית טָהֳרָה וּכְשֶׁבָּא לוֹ לְשִׁתוֹת בָּיִין אוֹמְרִים שְׁמָא מְחֻלָּט וְטָמֵא הָיִית וּשְׁפִי תְּגַלְחוּיִית הִלָּלוּ הֵן שֶׁל יָמֵי חֻלּוּטוֹ וְשֶׁל יָמֵי כִסְפָּרֹו וְשָׁדִין אִי אִתָּהּ מִתֵּר אֵלֹא בְּאֲבִילַת קֻדְשִׁים דְּהָיִנוּ לְאַחֵר ל"ו וְחוּרָה וּמוֹנָה שְׂבָעָה לְתַגְלַחַת טָמְאָה וְאִח"כ שְׁלִישִׁים לְנִזְיוֹנִית טָהֳרָה וְנִמְצָא שׁוֹתָה בָּיִין וּמִטְמֵא לְמַתִּים לְאַחֵר ע"ד יוּם: טָמֵא וְזִדְאי וּמוֹחֻלָּט וְזִדְאי מְגַלַּח לְתַגְלַחַת רֵאשׁוֹנָה שֶׁל צְרָעַת עֲבָשׁוֹ וּמִכְאֹן עַד ז' יָמִים לְתַגְלַחַת שְׁנִיָּה בְּדָתָנּוּ שְׂתַגְלַחַת הַנֶּגַע דּוּחָה לְתַגְלַחַת הַנָּזִיר בְּזִמְנָן שֶׁהוּא וְזִדְאי וְאוֹכֵל בָּיִים ח' שְׂמִיבִיא קַרְבָּנוֹת בְּקֻדֶּשׁ וְחוּרָה וּמוֹנָה שְׂבָעָה וּמִגְלַח נָזִיר טָמְאָה וְחוּרָה וּמוֹנָה שְׁלִישִׁים וּמִגְלַח נִזְיוֹנִית טָהֳרָה נִמְצָא שׁוֹתָה בָּיִין וּמִטְמֵא לְמַתִּים לְאַחֵר אַרְבָּעִים וְאַרְבָּעָה יָמִים: שְׁאֵלֹו תִּלְמִידֵיֹו אֶת ר' שְׁמַעְזֵן בֶּן יוֹחִי מִפְּנֵי מַה נָזִיר טָהוֹר אִינוּ כְּמַעֲרֹכַע כְּלוּמֵר נָזִיר וְהוּא מַעֲרֹכַע וְכֹא לוֹ לִגְלַח תְּגַלְחַת צְרָעָתוֹ בָּיִים שְׁנִשְׁלֵמָה צְרָעָתוֹ וּבָיִים שְׁנִשְׁלֵמֹו יָמֵי נִזְיוֹנֵינּוּ מַה טַעַם אִינִיָּה עוֹלָה לוֹ תְּגַלְחַת זֹו לְכֹאֵן וְלִכְאֹן: אִמֵּר לָּהֶן אִם אֵלֹו שְׁפִי תְּגַלְחוּיִית שׁוֹתָה שִׁיָּה זֹו לְגִדֹּל חֻו לְגִדֹּל אוֹ שְׁפִיעִיךָ לְהַעֲבִיר יָפָה אַתֶּם אוֹמְרִים שְׂבָשׁוּ הִיאךְ [אַתֶּם] אוֹמְרִים שְׁיָה עוֹלִין לוֹ לְכֹאֵן וְלִכְאֹן שְׂתַגְלַחַת נָזִיר הוּא לְהַעֲבִיר וְתַגְלַחַת מַעֲרֹכַע לְגִדֹּל שְׂמִפְכֹּאן וְשֵׁד ז' יָמִים צָרִיךְ לִגְלַח תְּגַלְחַת שְׁנִיָּה: אָמְרוּ לוֹ וְלֹא תַעֲלָה לוֹ לִימִי חֻלּוּטוֹ בְּשָׂבִיל שֶׁהוּא לְהַעֲבִיר וְשֶׁל מַעֲרֹכַע לִגְדֹל: אֵלֹא תַעֲלָה לוֹ לִימִי כִסְפָּרֹו שְׂשִׁיעִיךָ לְהַעֲבִיר מַעֲרֹכַע לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם שְׂהָרִי בָּיִים הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח וּבָיִים הַשְּׁמִינִי מִבִּיא קַרְבָּנוֹתָיו: וְנָזִיר מְגַלַּח לְאַחֵר זְרִיקַת דְּמִיָּם בְּדִקְחִיב וְאֶת הָאֵיל יַעֲשֶׂה זָבַח שְׁלָמִים לַי' וְהִזְכִּיר בְּתִיב וְגַלַח הַנָּזִיר כּו' הִיאךְ, אַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁהִיא עוֹלָה לוֹ תְּגַלְחַת א' לְכֹאֵן וְלִכְאֹן: א"י לֹא תַעֲלָה לִימִי כִסְפָּרֹו וְנִזְרוֹ בְּשָׂבִיל שֶׁזֶה לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם וְזֶה לְאַחֵר זְרִיקַת דְּמִיָּם אֵלֹא תַעֲלָה לוֹ לִימִי צְרָעָתוֹ שֶׁל יָמֵי כִסְפָּרֹו וְטָמְאָתוֹ וְנָזִיר שְׁנִיטְמָא בְּמַת וְנִצְטָרַע שְׁתָּהָה תְּגַלְחָתוֹ עוֹלָה לְכֹאֵן וְלִכְאֹן דְּזֶה הָיָה מְגַלַּח לִפְנֵי זְרִיקַת דְּמִיָּם שְׂשִׁיעִיךָ מְגַלְחִין בּוֹ' וּמִבִּיאִין קַרְבֵּן בַּח' שְׁלָהֶן: אִמֵּר לָּהֶן אִינוּ שְׁפִיעִיךָ מְגַלְחִין לִפְנֵי בִיאַת מִיָּם יָפָה אַתֶּם אוֹמְרִים אֲכָל טָמֵא מְגַלַּח לְאַחֵר בִּיאַת מִיָּם בְּדִקְחִיב וְגַלַח רֵאשׁוֹ בָּיִים טָהֳרֵתוֹ מִשְׁמַע לְאַחֵר טָהֳרָה דְּמִגְלַח לְאַחֵר בִּיאַת מִיָּם: הָכִי גְרָסִי' אָמְרוּ לוֹ יָפָה אֲמַרְתָּ שְׁלֹא תַעֲלָה לוֹ י

 עין משפט גור מצורה
--

א מייז פא' מהל' טומאת מת הל' יג:

אײַש פֿי יפֿליא דקתיב פֿערבין לָמַח לִי לרַבּוּנִי עובדִי פּוֹכְבִים לַהֲיִית נַעֲרָבִין פֿינן דקוּמאַ לֵן . יצא עובד פּוֹכְבִים דעובדִי פּוֹכְבִים נוגדים גדרים ונגדות פֿיפֿערלִים [לֹא הָיָה] מִמַּעַט אָפִּילוּ סָתַק מאַיש הָיָה מוֹקְמִינן מענטש דעני ישראָל למעטוי עובדִי פּוֹכְבִים דאָין מעַרביִין דספֿראַ האַ לַהֲשׁוּתָם מקרא דנוגדיו נגדות פֿיפֿערלֹא לָכֵן מה שַׁיכֵּל: וְדַלְמָא פֿרת האַ דלֹא מַחֲיִב ת"ל דְּקוֹאֹמֵר מַהֲנִי [דלֹא] פֿתִּיתִי לומר שָׁהא עובד פּוֹכְבִים פֿכֿרת אָבֵל אטמוניי מיטמו: אָמֵר קרא וְהָיָה חֲשׁוֹר על חֲטָמָא פֿל מִי שֵׁישׁ לוֹ טְהָרָה יֵשׁ לוֹ טֻמְאַה וּכְל שֵׁאִין לוֹ טְהָרָה אִין לוֹ טֻמְאַה וְעוֹבֵד פּוֹכְבִים אִין לוֹ טְהָרָה דקתיב וְהִיתָה לַעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַמַּשְׁמֶרֶת לְמִי גִזָּה חטואַת היא לַמַּשְׁמֶרֶת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא לְעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים פֿפֿי הקוּנִטְרִם: וְדַלְמָא טְהָרָה האַ דלֹא הָיָי לְהוּ הָא טֻמְאַה אִית לָה דֶּהאִי וְהָיָה הַטָּהֵר עַל הַטֻּמְא לֹא מֵיַּתֵּר דכפ"ק דיומא (דף יד.) מוֹקְמִינן לִיה לְמַלְי אַחֲרֵנִי לַמַּתְפָּנן לַהֲיִית עַל הָאָדָם וְהָיָה עַל הַפֿהֲמָה וּמַשְׁנִי אָמֵר קרא אָשֵׁר יִטְמֵא וְלֹא יִתְחַטֵּא דמֵיַּתֵּר יִטְמֵא דִּהְיָה לִיה לַמַּכְתֵּב אָשֵׁר לֹא יִתְחַטֵּא עוֹדוּ י"ל מַשׁוּם דְּוָהֲיָה הַטָּהֵר לֹא מוֹרִי בְּטָהֳרָה דחטוי אָלֹא מוֹרִי בְּטָהֵר גָּמוּר לְפִי הַפֿשֵׁט אוֹ בְּטָכּוֹל יוֹם פֿדלִית' פֿיבֿמוֹת (דף עג.) וקרא דממעטינן מנה עובדִי פּוֹכְבִים מטהרה הינו מטהרת חטוי פֿדכתיב לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַמַּשְׁמֶרֶת לְמִי גִזָּה חטואַת היא לַכִּי אִיתִי קרא דאָשֵׁר יִטְמֵא וְלֹא יִתְחַטֵּא דמִנְרִי בַּחטוי וְצִרִיךְ עֵינִן וְאִף עַב גַּב דחֲמַת האַ דעובד פּוֹכְבִים אִין לוֹ שׁוּם טְהָרָה וְאָפִילוּ טְבִילָה מ"מ יִחַסֵּא לִיה לַחֲטוּיִי מַחטוי גופא דומיא דלַמַּשְׁמֶרֶת לְמִי גִזָּה חטואַת היא דמנה ממעטינן עובדִי פּוֹכְבִים דמִנְרִי בַּחטוי. (נִשְׁמָא) האַ דעובד פּוֹכְבִים אִין לוֹ טְהָרָה וְאָפִי' טְבִילָה הינו מַשׁוּם דאִתַּפֿשׁ טְבִילָה לַהֲזָאָה דכתיב וּחַטָּאוּ בַּיּוֹם הַשֵּׁשִׁבְעִי וּכְבָּסָם בְּגָדֵי וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר: לָשׁוֹן הר"ף אָמֵר קרא אָשֵׁר יִטְמֵא וְלֹא יִתְחַטֵּא וְאִתַּפֿשׁ טֻמְאָה לַטְהָרָה: רַב אַחָא פֿר יַעֲקֹב אָמֵר וְהִתְנַחֲלָתֶם אִתָּם לְבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם אַעֲבָדִים קאִי רַב אַחָא בֹא לְיָשָׁב דְּרָשָׁא שֵׁן אָבִיו דְּלַעֲיֵל מִי שֵׁישׁ לוֹ אָב לַעֲגִין פֿל יִרְשָׁה הַמִּפְרָשֶׁת בַּחוּר' ויִרְשֶׁת עֲבָדִים מִפְרָשֶׁת

פֿערבִי פּוֹכְבִים לַהֲיִית נַעֲרָבִין פֿינן דקוּמאַ לֵן .

אִיצָא גוֹי שֵׁאִין לוֹ טוּמְאַה. מְנַלֵּן דְּלִית לָהּ טוּמְאַה? דָּאֵמֵר קֵרָא: **"וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמֵא וְלֹא יִתְחַטֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִתּוֹךְ הַקְּהָל", בְּמִי שֵׁישׁ לוֹ קֹהֵל, יֵצֵא זֶה שֵׁאִין לוֹ קֹהֵל. ⁽ⁿ⁾מַמַּאי? דְּלִמָּא פֿרת האַ דלֹא מִיַּחֲיִיב, אָבֵל אִיטמוזיי מיטמו? אָמֵר קֵרָא "וְהָיָה הַחֲשׁוֹר עַל הַטֻּמְא", פֿל שֵׁישׁ לוֹ טְהָרָה — יֵשׁ לוֹ טוּמְאַה, וְכֹל שֵׁאִין לוֹ טְהָרָה — אִין לוֹ טוּמְאַה. וְאִימָא: טְהָרָה האַ דלֹא הָוּיָא לִיה, טוּמְאַה הָוּיָא לִיה! אָמֵר קֵרָא: **"וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמֵא וְלֹא יִתְחַטֵּא". רַב אַחָא פֿר יַעֲקֹב אָמֵר: שֵׁאֲנִי הָכָא, דָּאֵמֵר קֵרָא: "וְהִתְנַחֲלָתֶם אִתָּם לְבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם". פֿל שֵׁישׁ לוֹ נִחְלָה — יֵשׁ לוֹ טוּמְאַה, וְכֹל שֵׁאִין לוֹ נִחְלָה — אִין לוֹ טוּמְאַה. אִי הָכִי עֲבָדִים נָמִי לֹא! אָלֹא אָמֵר רַבֵּא: בְּשִׁלְמָא גַּבִּי עֲרָבִין, שְׁנַאָמֵר: "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" — בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַעֲרִיבִין, וְאִין הַגּוֹיִם מַעֲרִיבִין. יְכוּל לֹא יְהוּ נַעֲרָבִין, תִּלְמוּד לומר: "אִישִׁי". הָכָא, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹזְרִין וּמְבִיאִין קִרְבָּן, וְאִין הַגּוֹיִם נוֹזְרִין וּמְבִיאִין קִרְבָּן. יְכוּל אִף לֹא יְהוּ נִזְרִין פֿלֵל — תִּלְמוּד לומר: "אִישִׁי"? אָמֵרִי: אִי מַשׁוּם קִרְבָּן לֹאוּ מִהָכָא נִפְקָא לִיה, אָלֹא מִהֶתֶם: "לְעוֹלָה" — פֿרַט לְנִזְיוֹרוֹת, דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְגִּילִי! אִימָא: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹזְרִין נִזְיוֹרוֹת עוֹלָם, וְאִין הַגּוֹיִם נוֹזְרִים נִזְיוֹרוֹת עוֹלָם. יְכוּל לֹא יְהוּ נִזְרִים — תִּלְמוּד לומר: "אִישִׁי"! אָמֵר רַבִּי יוֹחָנָן: מִי פֿתיב "נִזִּיר עוֹלָם"? ^(a)אִימָא: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְדִירִין בְּגִיּהָם בְּנִזְיֹר, וְאִין הַגּוֹיִם מְדִירִין בְּגִיּהָם בְּנִזְיֹר. יְכוּל לֹא יְהוּ נִזְיֹרִים — תִּלְמוּד לומר: "אִישִׁי"! הָאֵמֵר רַבִּי יוֹחָנָן: הִלְכָּהּ הִיא בְּנִזְיֹר. אִימָא: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְגַלְחִין עַל נִזְיוֹרוֹת אַבִּיּהֶן, וְאִין הַגּוֹיִם מְגַלְחִין עַל נִזְיוֹרוֹת אַבִּיּהֶן.****

יְכוּל

שֵׁאִין לוֹ טֻמְאַה שָׂאָם נִגַּע בַּמַּת אִינוּ טֻמְא: דְּלִמָּא בִּרְת האַ דלֹא מַחֲיִב פֿי נִכְנָם בַּמַּקְדָּשׁ: אָבֵל אִטמוניי אטמי פֿי נִגַּע בַּמַּת פֿדִי לַטֻּמְא אָדָם וְכָלִים וְאִחִיל וְהאַ מַטְמֵא וּמַצַּחֵת אַתָּה אומר שְׁתָּהא נְזִירוֹת חָלָה עָלָיו: פֿל שֵׁישׁ לוֹ טְהָרָה בְּהִזָּא וּבְטְבִילַת מַקְוָה יֵשׁ לוֹ טֻמְאַה וְעוֹבֵד פּוֹכְבִים שֵׁאִין לוֹ טְהָרָה אִין מַקְבֵּל טֻמְאָה וְהאַ דאָמרינן דַּמַּס' יבֿמוֹת בַּפ' הָעֵרֵל (יבֿמוֹת דף עא:) עַרְל מַקְבֵּל הָזָאָה בְּגוּן עַרְל יִשְׂרָאֵל שֵׁלֹא נִמְוָל שְׁמִתִּי אַחִיו מַחֲמַת מִיֵּלֶה אָבֵל עַרְל עוֹבֵד פּוֹכְבִים לֹא וְבִין שֵׁאִין מַקְבֵּל הָזָאָה לְפִיכָּךְ אִין לוֹ טֻמְאָה: וְדִלְמָא טְהָרָה האַ דלִית לִיה שָׂאָם קַבֵּל טֻמְאָה אָפִילוּ שְׁהִזָּה לֹא נִטָּהֵר מִטְּמֵאֲתוֹ וּפּוֹכֵל אֶת הַקִּדְּשִׁים בַּמַּעַנֵּוּ האַ טֻמְאָה הָוּיָא לִיה שָׂאָם נִגַּע בַּמַּת שְׁהאֹא טֻמֵּא וּמַטְמֵא אָדָם וְכָלִים: אָמֵר קֵרָא [אִישׁ אָשֵׁר] יִטְמֵא וְלֹא יִתְחַטֵּא אִתַּפֿשׁ טֻמְאָה לַטְהָרָה דַּתְרַנּוּיָהוּ טֻמְאָה וְטָהֳרָה קוּמַשְׁתַּעַנּוּ בַּחַד גִּבְרָא וְהִי מַשְׁמַע פֿל מִי שֵׁאִין לוֹ טְהָרָה אִין לוֹ טֻמְאָה וְעוֹבֵד פּוֹכְבִים אִוְאִיל וְאִי אַפֿשֵׁר לוֹ בְּטָהֳרָה אִין לוֹ טֻמְאָה: רַב אַחָא פֿר יַעֲקֹב אָמֵר שֵׁאֲנִי הָכָא גַּבִּי נְזִירוֹת טַעֲמֵא מֵאִי אַמַּעֲטוּ לָהּ עוֹבְדֵי פּוֹכְבִים מְנִזְיוֹרוֹת פֿתיב הָכָא לְאָבִיו וְלֵאמֹר לֹא יִטְמֵא וְהָתֵם פֿתיב וְהִתְנַחֲלָתֶם אִתָּם לְבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לְרַשַׁת אַחֲזָה פֿל מִי שֵׁישׁ לוֹ נִחְלָה לַהֲרִישׁ לְבְנִיו אֶת עֲבָדָיו דְּפֵר לָךְ דִּכתיב גַּבִּי נִזִּיר שֵׁישׁ לוֹ אָב וְאִם בְּדִכתיב לְאָבִיו וְלֵאמֹר יֵשׁ לָהֶם טֻמְאָה וְהֵנִי עוֹבְדֵי פּוֹכְבִים אִוְאִיל וְאִין לָהֶם נִחְלָה פֿדִי לַהֲרִישׁ עֲבָדוֹ לְבָנוּ בְּדִכתיב וְגַם מַעֲנִי הַמַּשְׁבִּים הַגֵּדִים עַמְכֶּם מִהֶם תִּקְנוּ וְאִמְרִינן דַּמַּס' (גִּטִּין דף לח.) אֶתֶּם קוֹנִים מִהֶם וְלֹא הֶם קוֹנִים מִכֶּם וְלֹא הֶם קוֹנִים זֶה אֶת זֶה לֹא הֵי לָהּ טֻמְאָה וְכֹל שֵׁאִין לוֹ טֻמְאָה אִין לוֹ תוֹרַת נְזִירוֹת: אִי הָכִי עֲבָדִים נָמִי לֹא לָהּוּ בַּתוֹרַת נִזִּיר לְפִי שֵׁאִינן בַּתוֹרַת נִחְלָה לַהֲרִישׁ לְבְנֵיהֶם דְּכֹל מה שְׁתָּנָה עֲבַד קִנָּה רַבּוּ וְלֹא הֵן קוֹנִין זֶה אֶת זֶה דֶּהא לֹאוּ יִשְׂרָאֵל נִינְיָה: אָלֹא אָמֵר רַבֵּא בַּשְּׁלֵמָא גַּבִּי עֲרָבִין דְּכתיב [בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא מַצִּית לַמַּעֲטוּי עוֹבְדֵי פּוֹכְבִים לְגַמְרִי דֶּהא דכתיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַמַּעֲרִין בַּלְבָּד האַ דקממעט לָהּ בַּדאָמרינן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַעֲרִיבִין אָבֵל לְגַמְרִי לֹא מַצִּית לַמַּעֲטוּי לָהּ דְּלֹא לָהּוּ נַעֲרָבִין דֶּהא דְּרַב פֿהוּ

אִישׁ דְּמוֹתֵי אֶת הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים דְּלָהּוּ נַעֲרָבִין אָבֵל הָכָא גַּבִּי נְזִירוֹת לִיבֵא לָךְ לְמִימֵר דְּלָהּי בַּכֵּל נִזִּיר בְּכֵל דֶּהיכִי דאִמַּרְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹזְרִין וּמְבִיאִין קִרְבָּן וְאִין הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים נוֹזְרִין וּמְבִיאִין קִרְבָּן דֶּהאִי דכתיב בְּנִזִּיר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֹא מִמַּעַט לָהּ מַקְרָבֵן וּמַשׁוּם מענטש דְּקִרְבָּן לֹא אַנְטוֹרִיךְ לַמַּכְתֵּב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּמַהֲתֵם גִּפְחָא שֵׁאִין נוֹזְרִין וּמְבִיאִין קִרְבָּן דאָמרינן דַּמַּסְכַּת מַנְחוּת בַּפֿרָק אֵלֹו מַנְחוּת נְקַמְעִית (מַנְחוּת דף עג:) אִישׁ אִישׁ מַצִּית יִשְׂרָאֵל כּוֹי אָשֵׁר יִקְרִיב קִרְבָּנּוֹ לָכֵן נִזְרִיָּהֶם וְלָכֵן נִדְבּוּתָם לַרְבּוּת אֶת הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים שְׁנוּדָרִים נִזְרִים וּנְדָבוֹת פֿיפֿערלֹא דְּמַלְכֵּל נִזְרִיָּהֶם וְלָכֵן נִדְבּוּתָם נִפְקָא לַרְבּוּת עוֹלָה וּשְׁלָמִים וְעוֹפוֹת וַיִּין וְלַבּוּנָה א"כ מה ת"ל לְעוֹלָה דכתיב אָשֵׁר יִקְרִיבוּ לָהּ' לְעוֹלָה פֿרַט לְנִזְיוֹרוֹת דאִין הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים מְבִיאִין קִרְבָּן נְזִירוֹת דְּבָרֵי ר' יוֹסִי הַגִּלְגִּילִי וְבִין דְּמַהֲתֵם גִּפְחָא שֵׁאִין מְבִיאִין קִרְבָּן נְזִירוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דֶּהכָא לְמֵאִי אַתָּא אָלֹא לומר לָךְ דְּלֹא חַל עָלֵיהּ נְזִירוֹת בְּכֵל וְהאִי דכתיב פֿהוּ אִישׁ אִינְיִי דכתיב אֲשֶׁה לְצִדְךָ כַּתֵּב נָמִי אִישׁ שֵׁלֹא לְצִדְךָ: וְאִימָא דֶּהאִי דכתיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גַּבִּי נְזִירוֹת מַשׁוּם דְּקִאִתִּי לַאֲמוּשְׁעִי דַּמַּמַּעַט לָהּ לְעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים מַנְזִירוֹת עוֹלָם וּמִיַּה נְזִירוֹת סָתֵם קאִי בְּלֹא קִרְבָּן מַדְכתיב פֿהוּ אִישׁ: מִי פֿתיב קוֹיר עוֹלָם בַּקֵּרא דַּקִּאמַּרְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נוֹזְרִין נְזִירוֹת עוֹלָם אָבֵל לֹא הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים וְהאַ לֹא גַמְרִי נְזִירוֹת עוֹלָם אָלֹא מַאֲבַשְׁלוּם בַּדאָמרינן לַעֲיֵל בַּפֿרָקָא קֹמֵא (נִזִּיר דף ד:): וְהָאֵמֵר רַבִּי יוֹחָנָן בַּפֿרָקִין דְּלַעֲיֵל (נִזִּיר דף כח:) הִלְכָּהּ הִיא בְּנִזִּיר שְׁהֵאֵב מִזִּיר אֶת בְּנֵי בְּנִזִּיר אִוְאִיל דְּלֹאוּ מַקְרָא נִפְקָא לִיבֵא לָךְ לְמִימֵר דְּבֵנִי יִשְׂרָאֵל אַתָּא לומר דִּישְׂרָאֵל מְדִירִין אֶת בְּנֵיָּהֶם בְּנִזִּיר וְלֹא הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים וְאִתָּא אִישׁ לַרְבּוּת אֶת הָעוֹבְדֵי פּוֹכְבִים בְּנִזִּיר עֲצֻמוּ בְּלֹא קִרְבָּן אָלֹא דֶּהאִי דכתיב פֿהוּ יִשְׂרָאֵל קֹא מַמַּעַט לָהּ מַנְזִירוֹת לְגַמְרִי:

הכותים פרק תשיעי נזיר

 מסורת הש"ס

א שבת צ; בדה נו; ספרא שמיני פרק י ז; נדה סב; ספרא שמיני פרק י ט; תוספתא זבחים; עבודה זרה יד.

ב סוטה כג:

 גליון הש"ס

תוס' ד"ה א"ה עבדים כו' שאינו קונה אותו. ע' יבמות דף סו ע"א ברש"י ד"ה ועבדיו שקנו ובתוס' שם ד"ה ועבדים:

בא"ד דמי שיש לו טהרה יש לו טומאה. דבריהם סתומים בדפשוט עבד יש לו טהרה במקוה ומקבל טומאה כמו נשים: תוס' ד"ה ואימא בני ישראל וכו' למעוטי דבר. ע"י זבחים דף ה ע"ב תד"ה ניתק וצע"ק:

 תורה אור השלם
--

[במדבר יט, כ]

[במדבר יט, סז]

[במדבר יט, טז]

[ויקרא כה, מו]

[ויקרא כז, ב]

[במדבר ו, ב]

[ויקרא כג, יח]

[ויקרא יח]

הכותבים פרק תשיעי נזיר

אִישׁ כִּי יִפְּלִיָא דְּכֻתָּב רַחֲמָנָא גִבִּי עֲרֵכִין לָמָּה לִּי בִּשְׁלָמָא אִישׁ דְּכֻתָּב גִּבִּי

נזיר אייזי דכתיב אשה שהיא לצר פתב נמי איש
שלא לצר ואיש דגבי נדרים לרבות את העובדי
פוכבי' שהיו נודרין נדרים ונדבות פשתאל אלף

חיים פי יפגורא דקבצ'א רחמנא גבי ערבין קמה
דמבזי אפוקש ערבין לגדרים דחמר קרא איש
פי יפלא נזר בשערבן דבחד קרא פתבניהו
רחמנא ותניא גבי נדרים פו' זה"ה לגבי ערבין
נמי דאתרבו לחו עובדי פוכבים שיהו נערכים
כפסחאל אלף איש פי יפליא קמה יו: אלף למ'ד'
דרבנן היא דגדרים נבדקין איש פי יפליא קמה
אלא דאמרי תלמיא דאמרי אלף אפוקש

וְנִי נִחֲתִי תַּפְנִחַת הַסְמוּךְ נְאֻם לְעֹבְדֵי
פּוֹכְבִּים מִדְּאֻרֵי נִוְרֵדִין נְגָדִים וְחַל תַּתְמָה
מֵאִשׁ דְּבִשְׂרָחַל אִין מִפְּלֵא הַסְמוּךְ נְאֻם נִוְרֵדִין
וְנִגְדִים מִן הַסְּוֹרָה שְׁפֹן מְצִינוּ בְּכֹמָה מְקוֹמוֹת
שֶׁהַחֲמִירָה תּוֹרָה עַל הָעוֹבֵד פּוֹכְבִּים בְּגוֹן בְּשׁוֹרֵי
שֶׁל בְּנֵעֵי שֶׁהֵיךְ לְשׁוֹרֵי שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּין תָּם בִּין
מוֹעֵד מִשְׁלֵם חֹק שֶׁלם וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּחַם שֶׁל
בְּנֵעֵי בִין תָּם בִּין מוֹעֵד פְּטוֹר (ב"ד ק"ד לז:):

הַיִּחָא לְמֵאן דְּאִמְרַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְעָרִין וְיָהוּ
הַעֲבָדֵי כּוֹכְבִּים נְעָרִין וְיָהוּ לֹא יָהוּ
מַעֲרִיבִין ת"ל אִישׁ בְּנֵי גִזְרִים אֲתַקֵּשׁ עֲרָבִין
לְגִזְרִים (מִיָּהוּ) שְׁפִיר הוּא אֲתַקֵּא אִישׁ כִּי יִפְלֹא
לְאֲתוּי מִפְּלֹא הַסְמוּךְ לְאִישׁ דְּעוֹבֵד כּוֹכְבִּים
דְּיֻכּוֹל לְהַעֲרִיב: אֲלֵא לַמ"ד דְּבַר אֵל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל מַעֲרִיבִין וְאִין הַעֲבָדֵי
כּוֹכְבִּים גְּדוּלִים מַעֲרִיבִין בְּלָל יָכּוֹל לֹא יָהוּ
נְעָרִין ת"ל אִישׁ בְּנֵי גִזְרִים אֲתַקֵּשׁ עֲרָבִין
לְגִזְרִים לְהָא מִלְתָּא שְׁטִיָּה גְדוּלִים עֲרָבִין הַלְכָּן
וְלִדְרִיזָה לֹא אֲתַקֵּא אִישׁ (כִּי יִפְלֹא דְנְעָרִין) אֲלֵא
לְאֲתוּי מִפְּלֹא הַסְמוּךְ לְאִישׁ דְּעוֹבֵד כּוֹכְבִּים דְּהוּ
נְעָרִין וְלֹא מַעֲרִיב קִרְא בֵּין דְּמַשְׁמַע לִיָּה אִישׁ
דְּגִזְרִים שְׁחָן נְעָרִין הֵא וְדֹאֵי פִשְׁטֵא לִיָּה דְכּוּן
דְּבִתְוֹרַת נְעָרִין הֵן דְּאִפְּסִי עוֹבֵד כּוֹכְבִּים בְּרִין
חֲלָשׁ בַּר עֲרָבִי הוּא בְּאוֹתוֹ עֲרָן הָאֲמֹרר פְּעֻנָן:
אֲמַר רַב אֲלֵא בַר אֶלְעָזָר כִּי אֲתַקֵּא הֵא בִּי
וְיִפְלֹא לְאֲתוּי עוֹבֵד כּוֹכְבִּים גְּדוּל דְּאֵע"ג
דְּגְדוּל הוּא חֵינֵי יוֹדַע לְהַפְּלוֹת דְּאֵע"פ
דְּבִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂהֵא גְדוּל אֵע"פ שְׁחֵינֵי יוֹדַע
לְהַפְּלוֹת דְּבִרְיִי קֳזָמִים דְּתַתְּנָן בְּפִקְרֵי יוֹצֵא דְפִין
(נִגְדָה דָּף מֵה): לְאַחַר הַסְמָן אֵע"פ שְׁחֵינֵי יוֹדַע
לְשֵׁם מִי נִגְדָה דְּבִרְיִי קֳזָמִין בְּנֵי עוֹבֵד כּוֹכְבִּים

מִי־הָאֵל חַיִּינוּ יְכוּל לְהַעֲרִיךְ וּלְגַדֵּל עַד שֶׁיֵּשֶׁה גָּדוֹל וְיִזְדַּע הַסִּפּוֹת לְדַבְּרֵי הַכֵּל
הָאֵלֹהִים לְהֵאֵל תִּפְגֵּחַ הָאִמֶּר יְכוּל לֹא יֵהוּ מַעֲרִיכִין ת"ל אִישׁ גְּבִי גְדָרִים לְרִבּוֹת אֶת
הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים שִׁיָּהוּ מַעֲרִיכִין בְּעוֹבַד כּוֹכְבִּים גָּדוֹל וְיִזְדַּע הַסִּפּוֹת הָאִמֶּר
יִפְגֵּחַ בְּעוֹבַד כּוֹכְבִּים שְׁאִינוּ יִזְדַּע הַסִּפּוֹת לֹא וְיִזְדַּח תִּפְגֵּחַ נָמִי הָאִמֶּר וְאִין
הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים מַעֲרִיכִין בְּעוֹבַד כּוֹכְבִּים גָּדוֹל שְׁאִין יִזְדַּע הַסִּפּוֹת הָאִמֶּר
יִפְגֵּחַ גָּדוֹל וְיִזְדַּע הַסִּפּוֹת יְכוּל לְהַעֲרִיךְ וּלְגַדֵּל הַסִּפּוֹת עֲרִכִּים לְגְדָרִים
וְיִזְדַּעְרִכִּים הוּא הַפְּלִינִי אֲבָל בְּמַעֲרִיכִין דְּבָרֵי הַכֵּל עוֹבַד כּוֹכְבִּים גָּדוֹל שְׁאִינוּ
וְיִזְדַּע הַסִּפּוֹת לֹא וְיִפְגֵּחַ הוּא אִישׁ כִּי יִפְלִיחַ לְמַעֲטִין וְיִזְדַּח יְכוּל לֹא יֵהוּ
וְיִזְדַּח ת"ל אִישׁ לֹא מְדִינָהּ הָאִישׁ כִּי יִפְלֵא נִפְתָּח אֱלֹהִים מֵאִישׁ אִישׁ הַגְדָרִים
נִפְתָּח הַסִּפּוֹת עֲרִכִּין לְגְדָרִים אֱלֹהִים אִי־יִזְדַּח הָאִמֶּר יִזְדַּח ת"ל אִישׁ הָאִמֶּר
הוּא ת"ל אִישׁ אֱלֹהִים כִּי יִפְלֵא לְגְבִי גְדָרִים ל"ל בְּשִׁלְמָח אִישׁ אִי־יִזְדַּח הָאִישׁ
לְגְדָרִים פֶּתַח נָמִי אִישׁ שְׁלֵא לְצַד בְּדִכְתִּיב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא לְגְדָרִים גְּדָרִים
וְכֵן אִישׁ גְּבִי עֲרִכִּין וְיִזְדַּח הוּא מִשּׁוֹם דְּכִתְיֵב בְּהֵיחָא פְּרַשְׁתָּא אִם זָכָר אִם נְקֵבָה
וְיִפְגֵּחַ לִיהִ לְדִרְשָׁא דְּבַעֲיָן עוֹבַד כּוֹכְבִּים גָּדוֹל שִׁיָּזְדַּע הַסִּפּוֹת אֱלֹהִים כִּי יִפְלֵא

דגבי גזירות ל"ג: מדי הא אפאש גזירות לגדרים דבכתבי גדר גזיר ויבדל
הגזיר וזים בין בגזירות בין בגדרים בגזיר בגון דאמר אהא ודאמר לעיל
הגזיר משל ואל אמרין דלמא לא משתעינא בהדר קאמר ודאמר בפ"ק דגז
הדיחא לרבי טרפין אלא לרבי דאמר בפרקין דלעיל שפ"ק [גזירים] מאי
האמר פי ופליא אחד בגזיר ואחד בגדרים: אחד הפלאה לאסור שלא לר

אִישׁ כִּי יִפְּלֵא דְכֶתִיב בְּעֶרְכִּין לָמָּה ?

ת — תלמוד לומר: "איש!"
 חזון: הלכה היא בנזיר. "אי הכי
 נרבה", בערכין, למה לי? מפדי
 רם, דאמר קרא "איש כי יפלא
 גפי נדרים: "איש". מה תלמוד
 לרבות את הגוים שהן נזירים
 אל. "איש כי יפלא" בערכין
 "איש", מיבעי ליה לאיתויי
 "הניחא למאן דאמר מופלא
 נא. אלא למאן דאמר דרבנן,
 ה לי? לאיתויי מופלא סמוך
 מאן דאמר בני ישראל גערכין,
 וכול לא יהו מעריכין, תלמוד
 פיר. "אלא למאן דאמר: בני
 הגוים מעריכים. וכול לא יהו
 : "איש" — אפילו תינוק בן
 "כי יפלא" למה לי? אמר רב
 וזי גוי גדול, דאף על גב דגדול
 פלות. אלא: "כי יפלא" דכתב
 מה לי? מפדי האי תקש נזירות
 למה לי? "לאיתויי ידים שאינן
 ידים שאינן מוכיחות, אפיי
 א אמר: לא הויין ידים. לאפיי
 אי איכא למימר? אלא: "כי
 לכדרבי טרפון, דתנאי, רבי
 טרפון: אין אחד מהן נזיר,
 ת אלא להפלאה. הניחא לרבי
 מאי איכא למימר? ^(ט) אלא:
 היתר נדרים — פורחין בנזיר,
 מוכו. ^(י) רבי אליעזר אומר: יש
 , שנאמר: "איש כי יפלא", "כי
 אחד הפלאה לאיסור, ואחד

מִתְנִי'

רבוני עובדי כוכבים להיות נערכין פון דקומא
לן דעובדי כוכבים נודרים גדרים ונדבות
דישערלאים [לא הוה] ממעט אפילו שמת מאיש
ההה מוקמינ מענטש דבני ישראל למעוטי
עובדי כוכבים דאין מעריבין דסגרא הא
לשטותם מקרא דנודרין נבות דישערלא לכל
מה שייכל: איש פי יכלא מעענא לה לאתני
מפלא סמוך לאיש: **הַיִּיחָא** למ"ד במסכת נדה
(ף מו): דאורייתא אלא מאן דאמר דרבנן מאי
אפלא למימר לאתניי מפלא סמוך לאיש דעובד
כוכבים ודבר תמה הא דישערלא ליתא אלא
מדרבנן ועובדי כוכבים איתא ופר"י גודאי
ישערלא דלא הוי בכלל כל יחל עד דהוי גדול ובי
הוי גדול מיהא איתא דכל יחל הלכן דרשינ כל
דליתא דכל יחל ליתא דהפלאה וכדאמר בפרק
[יוצא . דפן] (סג) וממעטינ מפלא סמוך
לאיש דישערלא דכל עובד כוכבים שזינו רחוי
לכל לכלל כל יחל לא שך למעוטי: **הַיִּיחָא**
דלמאן דאמר בערכין בני ישראל נערכין ולא
עובדי כוכבים יכול לא יהו מעריבין ת"ל איש
ידעא י"ל דאחא איש נומר דעובד כוכבים
מפלא סמוך לאיש יכול להעריך אלא למ"ד בני
ישערלא ולא עובדי כוכבים יכול לא יהו נערכין
ת"ל איש ואפילו מבין חזש בר ערוכי הא
(לנבי) נערך: **לְאִתּוּיַי** עובד כוכבים גדול
כנומר דאשמועי' דאע"ג דגדול הא אם אינו
יודע להפלות לא הוי נדרו נדר משא"כ דישערלא
דלא בעינ יודע להפלות דגדול ודאי דקאמר
יכול לא יהו נערכין ת"ל איש לאו דוקא אלא
אסמכתא בעלמא דשקרא קרא אלא לגדול שזינו
יודע להפלות ונערכין מסבירא מקרא דנודרים
נדבות דישערלא: **לְאִתּוּיַי** עובד כוכבים גדול
דאע"ג דגדול הוא אם אינו יודע להפלות לא
דשעתא הוי לאתניי כמו למעוטי דאשמועינ
דשיבא דעובד כוכבים אינו יודע להפלות אין
נדרו נדר אע"ג דגדול הא מה שאין בן דישערלא
דגדול נדרו נדר אפילו אינו יודע להפלות וא"ת
הא בני ערכין קיימינ ואפי' עובד כוכבים גדול
יודע להפלות אין מעריבין ויש נומר דאם אין
ענינ לערכין תנא ענינ לנדרים: **אִישׁ** פי יפלא
אין מוכיחות האי לאתניי נמי הוי כמו למעוטי
אין מוכיחות לא הוין נדים [מאיש] פי יפלא מה
דאמר נדים שאין מוכיחות אפי' אמר לא הוין
נדים ואומר ר"ת דגרסא הפוכה היא ומשפעת
הכי דגרים אפכא דאם לא הוין נדים אפי'
סגרים' בספרים הבא הניחא לקבא אלא לאפי'
בא לא הוין נדים ניחא וכדדרשנן פ"ק דגדרים
נדים וריב"א מישב גרסת הספרים דהבא ובי
זה קאמר ואין מעוט אחר מעוט אלא לרבות
קנא דמסיק אחד הפלאה לאסור ואחד הפלאה
היחרא דריש אין אחד מהם גזיר לעיב דפי' בית
פי' יפליא ב' פעמים] אחד דפרשת גזיר ואחד
יזיז דאגרויך למכתב פי יפלא כתיב נמי איש:

וזה פנימיות ל"ל: לְאֵתֵינִי יָדִים שְׁאֵינָן מוֹדִיעוֹת
 בְּיָדַי גְּדִירִים נִמְי' בְּגֹן הָאֶמֶר מוֹדֵעִי מִמֶּךָ הָאֶסֶר
 בָּא לְמִימַר וּפְלִגְתָּא הָשִׁיבִי וְרָבָא בִּפְ"ק הִגְדִּירִים:
 וְגַם שֶׁאֵין לָבֹן מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה עַל מַה שֶּׁסִּמְכּוֹ:
 הַתֵּר פֶּשֶׁט צוֹ חֲרָטָה וּבִמְסַכֵּת חֲנִינָה קֹאֵי:

סב.

**עין משפט
נר מצוה**

א' מיי' פג' מהל' מעשה הקרבנות
ה' ב':
ב' מיי' פא' מהל' ערכים וזרמין
ה' טו':
ג' סג' לאוין רמב':
ד' מיי' פ"א מהל' נדרים ה' ד':
ה' סג' עשין קבח':
ו' מיי' פא' מהל' ערכים וזרמין
ה' טו':
ז' סג' לאוין רמב, שוש"ע יו"ד
ט' ס' ר' סע' א':

מסורת הש"ס
א נדרים יט; תוספתא נזיר;
סנהדרין כה; נדרים כא;
עירובין פב; חגיגה י; לעיל לד.
ב תוספתא חגיגה; משנה חגיגה
ג חגיגה י.

איש איש מזרע אהרן והוא צרע
או זב בקדשים וגו' [ויקרא כב,
ד]
דבר אל־אהרן ואל־בניו ואל־כל־
בני ישראל ואמרת אליהם איש
וגו' [ויקרא כב, יח]
וְנָסַף בִּי־תִקְרֹב קָרְבוֹ מִנְחָה
לַיהוָה סֶלֶת יִהְיֶה קָרְבוֹ וְנָסַף וְגו'
[ויקרא כב]

דָּבָר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה כִּי יִפְּלֹא וּגְוִי
[בַּמִּדְבָּר ו, ב]

דָּבָר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יִפְּלֹא נָדָר וּגְוִי
[וַיִּקְרָא כז, ב]

סב:

	עין משפט גר מצוה
---------------------------------------	---------------------------------

א סמג לאוין רמב, טוש"ע יו"ד סי' רסז סעי' עב:

ב מו"י פ"א מהל' נדרים הל' ח:

ג מו"י פ"ב מהל' נזירות הל' יז:

ד מו"י פ"ב מהל' נזירות הל' יח:

ה מו"י פ"ב מהל' נדרים הל' ב:

ו מו"י פ"ב מהל' נזירות הל' יז:

ז מו"י פ"ב מהל' נזירות הל' יח:

ח מו"י פ"ב מהל' שבועות הל' ו:

י סמג לאוין קמ, טוש"ע יו"ד סי' רסז סעי' סד:

יא מו"י פ"ח מהל' עבדים הל' יג:

יב מו"י פ"ב מהל' נזירות הל' יט:

חֲמֹר בַּעֲבָדִים שְׁאִינֹו מִפֶּנֶּה נִדְרֵי עֲבָדֹו שְׁאֵף בְּנִירוֹת מוֹחָה וְנִתְרַצָּה שׁוֹב לֹא

יִכּוֹל לְהִתִּיר כִּי אִם בְּהִתַּר חֻסַּד דְּנוֹקָא: **הַפֶּה**

לְעַבְדֹו יֵצֵא לְחֵרוֹת שְׁנַשְׁתַּחֲרַר וְאִחֲ"כ מַשְׁלִים

הַפֶּה לֹאֹו דְּנוֹקָא אֵלֶּא כְּלוּמַר מַחֵה: **לְמָה** רַבֹּו כּוּפָהֹו לְנִזְיֵרוֹת אָבֵל לֹא לְנִדְרִים וְלַעֲרֻכִין כּוּפָהֹו שְׁמוּחָה עַל נִזְרוֹתַי: **לְאַסֵּר** אֶסֶר בְּנִדְרִים כְּתִיב וּמִיֵּהֹו בַּפ"ק לְנִדְרִים (דף ג.) מִקְשִׁינֹו נִזְירוֹת

לְנִדְרִים: **גָּבִי** נִדְרִים דְּכִי מִיתֶסֶר בְּהֵאֵי לֹא מִיתֶסֶר בְּאַחֲרֵינֵי לֹא מִצִּי כְּפִי לָהּ דַּסְבָּרָא הִיא לְהַעֲמִיד מַעֲוֵטָא דְּמִי שְׁנַפְשֹׁו קִנְיָה לֹו דַּמְתָּסֶר בְּכוּלָּהֹו וּמִתּוֹךְ כֶּךָ מַכְחָשׁ וְאִין כָּל כֶּךָ כְּדִי לַעֲשׂוֹת מְלֹאכָה וְזִין הִיא שְׂיֹאמַר לָנוּ הִפְתּוֹב שְׁעַפְבַּ עֲלִיו מִי שְׁנַפְשֹׁו קִנְיָה לֹו: **כַּגּוּן** שְׁהִיָּה חֲרָצֹו מִנָּח

לְפָנָיו שְׂאִין טוֹב לֹאֲכִילָהּ: **וְגָבִי** נִדְרִים גָּמִי מִי לֹא עָסְקִינוּ טַפְעָמִים וְחֻזַּק לְבֹו גַם בְּאֲכִילַת חֲרָצַן אִי גָמִי מִי לֹא עָסְקִינוּ שְׁאֵף בַּשָּׂאֵר דְּבָרִים טוֹבִים שְׁמַחֲזִיקִין אוֹתוֹ: **גָּבִי** נִדְרִים גָּמִי מִי לֹא עָסְקִינוּ דְּאִי לֹא אָכִיל חֲלִישׁ לְבָהּ וְאִפְלוּ דְּכִי הָאִמַּר

אֲבָל לֹא לְנִדְרִים וְאִכְתִּי מֵאִי שָׁנָא: **יֵצֵא** לְהִרַע לְאַחֲרִים שְׁאִין הָרִשּׁוֹת בִּידֹו וּלְכַךְ לְנִדְרִים אִפִּי בְּלֹא מַחֲאֵת הָרַב לֹא חַל הַגֵּדֶר כִּלְל דְּהִינוּ הָרַעַת אַחֲרִים שְׁמַכְחִישׁ כַּחוּ וְאִינוּ חֻזַּק לְמַלְאכָה דְּזַלְפִּינוּ נִדְרִים מַשְׁבוּעוֹת דְּכְתִיב בְּהֹו לְהִרַע אוֹ לְהִיטִיב אֲבָל נִזְירוֹת אִין לְהַקְיֶשֶׁן לְנִדְרִים וּפְרַשׁ ה"ר יִצְחָק מִשּׁוֹם דָּאִמַר בַּפ"ק (לְעִיל נִזִּיר דף ג:) דְּנִזְירוֹת חָל וְאִפִּי עַל דְּבַר שְׂאִין הָרִשּׁוֹת בִּידֹו כְּגוֹן דָּאִמַר שְׁבוּעָה שְׁאֵשְׁתָּה וְחֻזַּר וְאִמַר הָרִינִי נִזִּיר כְּדַדְרָשִׁינוּ לְאַסֵּר יִין מַצָּה בֵּיין הָרִשּׁוֹת חֲלֵמָא הַנִּזְירוֹת חָל עַל דְּבַר שְׂאִין הָרִשּׁוֹת בִּידֹו וּלְכַךְ יַחוּל דְּמִי נִזְירוֹת הַעֲבָד כָּל זְמַן שְׁלֹא יִמָּחֶה הָאֲדוֹן אֲבָל וְזֹאִי אִם מַחֵה לַעֲגִין זֶה נִדְרוֹשׁ לְאַסֵּר אֶסֶר עַל נַפְשֹׁו מִי שְׁנַפְשֹׁו קִנְיָה לֹו שְׁתוּעִיל מַחֲאֵת הָרַב וְאִם אִינוּ עֲגִין לְנִדְרִים שְׁהָרִי אִינוּ צְרִיךְ לְמַחֲוֹת תְּנָהֹו עֲגִין לְנִזְירוֹת וְהֵא דַּקְאִמַר אֲבָל לֹא לַעֲרֻכִין לֹא הֵי דּוּמִנָא דְּאֲבָל לֹא לְנִדְרִים אֵלֶּא שְׁלֹא תוּעִיל מַחֲאֵת הָרַב לַעֲרֻכִין כִּלְל כִּי הִיא [מַה] מִפְּסִיד אִם אִמַר הַעֲבָד עָרְכִי עַלִי וְלִכְשָׁנַשְׁתַּחֲרַר אוֹ וְתַגּוּ לֹו מַתְנָה עַל מְנַת שְׂאִין לְרַבֹּו רִשּׁוֹת בּוֹ יִשְׁלַם לְהַקְדָּשׁ:

עֲבַר מַכְנִיגַּד פָּנָיו שְׁבַרַח רַמ"א לֹא יִשְׁתָּה וּר' יוֹסִי אוֹמַר יִשְׁתָּה בְּגַמ' מִפְּרַשׁ טַעֲמִיהֵי: **לִימָא** בְּדִשְׁמוּאַל קַמְפִּלְגִי דַּהֲשַׁתָּא קַס"ד פִּינוּן שְׁהַעֲבַד

בְּרַח מַכְנִיגַד פָּנָיו מִסְתַּמָּא נִתְיָאֵשׁ הֵימָנוּ הָאֲדוֹן וְהִינוּ הַפָּקֶר ר"מ אִית לֶה דְּשְׁמוּאֵל דָּאִמַר אִינוּ צְרִיךְ גַּט שְׁחֵרור וּלְכַךְ לֹא יִשְׁתָּה שְׁעִתָּה אִינוּ בִּרְשׁוֹת רַבֹּו וְלֹא תוּעִיל לֹו עוֹד מַחֲאָתוֹ וְר' יוֹסִי לִית לֶה דְּשְׁמוּאֵל וְכִינוּן דָּלָא יִצְא לְחֵרוֹת תוּעִיל לֹו מַחֲאָתוֹ: דְּכ"ע אִית לְהוּ דְּשְׁמוּאֵל דִּמְפָּקִיר עֲבָדֹו יִצֵּא לְחֵרוֹת וְאִין צְרִיךְ גַּט שְׁחֵרור וְהֵאֵי עֲבַד שְׁבַרַח מַכְנִיגַד פָּנָיו לֹא אִזְרִי בְּשִׁנְתִּיאֵשׁ וְלֹא חֲשַׁבִּין לִיהַּ הַפָּקֶר ר"מ סָבַר לֹא יִשְׁתָּה סָבַר דְּאִין הָאֲדוֹן מַקְפִּיד אִם יִצְטַעַר וְיִתְפַּחַשׁ כְּשָׁאִינוּ אֲרָלוּ כִי הִכִּי דְּנִהְיֹו לִיהַּ צַעַר וְנִהְדַּר לְגַבַּהּ שַׁע"י כּוֹן יִשׁוֹב אֲרָלוּ כְּדִי לְשַׁתּוֹת בִּזְיִין וְר' יוֹסִי סָבַר יִשְׁתָּה קַסְבַּר אִין נוֹחַ לֹו לְרַבֹּו שְׁיִמַּנַּע מִן הָיִין דְּלִכְחַשׁ חִילָה וְלֹא יִהְיֶה כָּל כֶּךָ בַּעַל כַּח וְרֹאִי לְמַלְאכָה כְּשָׁנִשׁוֹב אֲרָלוּ:

קֹאִי וְהָבֵא בְּהָא קַמְפִּלְגִי דְּלֵמָאן דָּאִמַר יִשְׁתָּה קַסְבַּר פִּינוּן דִּמַּהְדַּר הָדַר לְרַבַּה לְשַׁתִּי חֲמִרָא בְּכָל הִיבָא דְּאִיתָּה כִּי הִכִּי דָּלָא לְכַחוּשׁ וְלֹא לְהֵי פְסִידָא לְרַבַּה: וְלֵמָאן דָּאִמַר לֹא יִשְׁתָּה קַסְבַּר אַע"ג דְּלֹאֹו כְּמַפָּקִיר עֲבָדֹו דְּמִי אִפְלוּ הִכִּי לֹא יִשְׁתָּה מִשּׁוֹם דְּקַנְסִינוּן לִיהַּ לַעֲבָדָה דְּלִהְיֹו לִיהַּ צַעֲרָא דְּלִהְדַּר גַּבִּי דְּרַבַּה דְּאִי קֹאִי לִיהַּ גַּבַּהּ כְּפִי לִיהַּ לְמַשְׁתִּי חֲמִרָא וְהַלְכֶךָ אֲמַרִּינוּ לִיהַּ דָּלָא לְשַׁתִּי כָּל זְמַן שְׁהִיא בּוֹרַחַח מִפָּנֵי רַבֹּו בְּשָׁבִיל שְׁהִיא תַקְנַת רַבֹּו וְלִדְבָרֵי הַכָּל בְּתַר תַּקְנָתָה אֲזַלִּינוּ:

הכותים פרק תשיעי נזיר

אֶה"נ

מִתְנַיִי חֲמֶר בַּעֲבָדִים מַבְנָשִׁים שְׁהִיא מִפֶּנֶּה נִדְרֵי אֲשֶׁתּוֹ וְאִי זֶה חֲמֶר בַּעֲבָדִים

מִתְנַיִי^(אֶה"נ) חוֹמֶר בַּעֲבָדִים מַבְנָשִׁים, שְׁהוּא מִפֶּה נִדְרֵי אֲשֶׁתּוֹ, וְאִינוּ מִפֶּה נִדְרֵי עֲבָדֹו. הַפֶּה לְאֲשֶׁתּוֹ — הַפֶּה עוֹלָמִית. הַפֶּה לְעַבְדֹו — יֵצֵא לְחֵירוֹת וּמַשְׁלִים נִזְירוֹתוֹ. גָּמִי תַגּוּ רַבְּנֹו: לְמָה רַבֹּו כּוּפֹו? לְנִזְיֵרוֹת, אָבֵל לֹא לְנִדְרִים וְלַעֲרֻכִין. מֵאִי שְׁנָא גָבִי נִזִּיר — דָּאִמַר רַחֲמָנָא "לְאַסֵּר אֶסֶר עַל נַפְשִׁי", בְּמִי שְׁנַפְשֹׁו קִנְוִיָּה לֹו — יֵצֵא עֲבַד שְׁאִין נַפְשֹׁו קִנְוִיָּה לֹו. אִי הָכִי, אִפִּילוּ גָבִי נִדְרִים גָּמִי! אָמַר רַב שִׁשְׁתַּ, הָכָא בְּמֵאִי עָסְקִינוּ: כְּגוֹן שְׁהִיָּה אֲשַׁכּוּל שְׁל עֲנָבִים מוּנָח לְפָנָיו. גָּבִי נִדְרִים, דְּכִי מִיתֶסֶר בְּהֵאֵי לֹא מִיתֶסֶר בְּאַחֲרֵינֵי — לֹא מִצִּי כְּפִי לִיהַ. גָּבִי נִזְירוֹת, דְּכִי מִיתֶסֶר בְּהֵאֵי אִיתֶסֶר בְּכוּלָּהֹו — מִצִּי כְּפִי לִיהַ. וְגָבִי נִדְרִים, מִי לֹא עָסְקִינוּ דְּלִיכָא אֵלֶּא הֵאֵי אֲשַׁכּוּל, דְּאִי לֹא אָכִיל לִיהַ, חֲלִישׁ? אֵלֶּא אָמַר רַבָּא: כְּגוֹן שְׁהִיָּה חֲרָצַן מוּנָח לְפָנָיו. גָּבִי נִדְרִים, בְּהֵאֵי הוּא דְּמִיתֶסֶר — לֹא מִצִּי כְּפִי לִיהַ. גָּבִי נִזִּיר, דְּאִיתֶסֶר גָּמִי בְּאַחֲרֵינֵי — מִצִּי כְּפִי לִיהַ. וְגָבִי נִדְרִים, מִי לֹא עָסְקִינוּ דְּלִיכָא אֵלֶּא הֵאֵי חֲרָצַן, דְּאִי לֹא אָכִיל לִיהַ, חֲלִישׁ? "אֵלֶּא אָמַר אַבְיִי: לְמָה רַבֹּו צְרִיךְ לְכַפּוֹתוֹ — לְנִזְיֵרוֹת. וְאִין צְרִיךְ לְכַפּוֹתוֹ לְנִדְרִים, וְאִינוּ צְרִיךְ לְכַפּוֹתוֹ לְשְׁבוּעָה.^(א) מֵאִי טַעֲמָא? דָּאִמַר קְרָא: "לְהִרַע אוֹ לְהִיטִיב", מַה הַטָּבָה רִשּׁוֹת — אַף הִרַעָה רִשּׁוֹת. יֵצֵא לְהִרַע לְאַחֲרִים — שְׁאִין הָרִשּׁוֹת בִּידֹו. **"מִתְנַיִי עֲבַר** מַכְנִיגַד פָּנָיו, רַבִּי מֵאִיר אוֹמַר: לֹא יִשְׁתָּה, וְרַבִּי יוֹסִי אוֹמַר: יִשְׁתָּה. "גָּמִי לִימָא בְּדִשְׁמוּאַל קַמְיַפִּלְגִי, דָּאִמַר שְׁמוּאַל: הַמְפָּקִיר עֲבָדֹו יֵצֵא לְחֵירוֹת, וְאִין צְרִיךְ גַּט שְׁיַחֲרוּר.^(א) רַבִּי מֵאִיר אִית לִיהַ דְּשְׁמוּאַל. רַבִּי יוֹסִי לִית לִיהַ דְּשְׁמוּאַל. "לֹא, דְּכוּלִּי עֲלֵמָא אִית לְהוּ דְּשְׁמוּאַל. אֵלֶּא: מֵאֵן דָּאִמַר יִשְׁתָּה, סָבַר: סוּף סוּף מִיַּהְדַּר הָדַר וְאִתִּי גַבִּיָּה, לִישְׁתִּי חֲמִרָא כִּי הִיכִי דְּלֹא לִיכְחוּשׁ. וְלֵמָאן דָּאִמַר לֹא יִשְׁתָּה, סָבַר: לִיַּהְיֹו לִיהַ צַעֲרָא כִּי הִיכִי דְּלִיַּהְדַּר גַּבִּיָּה. מִתְנַיִי

מַבְנָשִׁים שְׁאִם הַפֶּה לְאֲשֶׁתּוֹ הַפֶּה לֶה עוֹלָמִית וְאִפִּילוּ נִתְאֲרַמְלָה אוֹ נִתְגַּרְשָׁה מִפֶּה מַעֲלִיָּה כָּל הַנִּזְירוֹת לְגַמְרִי אָבֵל בַּעֲבָדִים אִינוּ כּוֹן שְׁכִינוּן שְׁיָצֵא לְחֵרוֹת מַשְׁלִים לְנִזְירוֹתוֹ שְׁקַבֵּל עֲלִיו וּמִתְחִיל וּמוֹנָה בְּבַתְחָלָה וְאִם מְנָה קֶצֶת בְּפָנֵי רַבֹּו מַשְׁלִים אֵת הַשָּׂאֵר: גָּמִי לְמָה רַבֹּו כּוּפֹו לְנִזְירוֹת דַּהֲשַׁתָּא דְּכִי מַשְׁמַע לְאַתָּה דְּבַר יְכוֹל לְכַף אֵת עֲבָדֹו בְּזְמַן שְׁקַבֵּל עֲלִיו נִזְירוֹת לְנִזִּיר אָבָל לֹא לְנִדְרִים וְלֹא לַעֲרֻכִין שְׁאִם הִדִּיר בַּהֲנָאָה מִפְּרוֹת פִּלּוּנִי אוֹ שְׂאִמַר עֲרָךְ פִּלּוּנִי עַלִי אִינוּ יְכוֹל לְכוּפֹו וְנִדְרוּ נִדָּר וְעָרְכֹו עֲרָךְ וּכְגוֹן שְׁהַקְנָה לֹו אַחֵר ע"מ שְׂאִין לְרַבֹּו בָּהֶם פִּלוּס: מֵאִי שְׁנָא גָבִי נִזִּיר דְּיִכּוּל לְכוּפֹו מִשּׁוֹם דָּאִמַר רַחֲמָנָא לְאַסֵּר אֶסֶר כּוּ: אִי הִכִּי אִפְלוּ גָבִי נִדְרִים גָּמִי יִהֵא יְכוֹל לְכוּפֹו וְלֹאֲכִילוּ בַּעַל כְּרַחוּ מַה שְׁהָדִיר מִמֶּנּוּ דַּהֵאִי קֶרָא גָבִי נִדְרִים קֹאִי: גָבִי נִדְרִים דְּכִי מִתָּסֶר בְּהֵאִי אֲשַׁכּוּל לֹא מִתָּסֶר בְּאַחֲרֵינָא לֹא מַצִּי כְּפִי לֶה מִשּׁוֹם דָּלָא מַכְחִישׁ בַּהּ כִּלְל דְּאִפְשָׁר לִיהַ בְּאַחֲרַנִי דְּכּוֹנַתָּה גָמִי גָבִי אֲשֶׁתּוֹ בַּהֵאִי גּוֹנָא לֹא מַצִּי מִיַּפֶּר מִשּׁוֹם דָּלָא הֵי דְּבָרִים שְׁטִישׁ בְּהֹו עָנּוּי נָפֶשׁ וְכַדְתַּנּוּ בְּפ' אֲלוּ נִדְרִים (נִדְרִים דף עט:). פְּרוֹת מְדִינָה זֹו עַלִי לֹא יִפֶּר וְיִבִּיא לֶה מַמְדִּינָה אַחֲרַת אֲבָל גָבִי נִזְירוֹת דְּכִי מִתָּסֶר בְּהֵאִי מִתָּסֶר בְּאַחֲרַנִי כְּדַתַּנּוּ בְּפ' הָרַנִי נִזִּיר מַגְדוּגְרוֹת) (לְעִיל נִזִּיר דף יא.) מַזְנֵנּוּ לֹו אֵת הַכּוּס וְאִמַר הָרִינִי נִזִּיר מִמֶּנּוּ הָרִי זֶה נִזִּיר הִבָּא גָמִי גָבִי אֲשַׁכּוּל בִּינוּן דָּאִמַר הָרִינִי נִזִּיר מִמֶּנּוּ ה"ז נִזִּיר וְהֵי הַפְּסַד לְרַבֹּו דְּהֵי כַּחוּשׁ וְאִינוּ יְכוֹל לְטַרַח יְכוֹל לְכוּפֹו וְלֹאֲכִילוּ בַּעַל כְּרַחוּ מַה שְׁהָדִיר מִמֶּנּוּ דַּהֵאִי קֶרָא בְּנִזִּיר קֹאִי: וְגָבִי נִדְרִים מְדַקְפְּסִין וְתַנִּי אָבָל לֹא לְנִדְרִים מִי לֹא עָסְקִינוּ דָּלָא אִיבָא אֵלֶּא הֵאִי אֲשַׁכּוּל לְמִיכַל לִיהַ: דְּאִי לֹא אָכִיל חֲלִישׁ וְהֵי דּוּמִנָא דְּנִזְירוֹת וּמֵאִי שְׁנָא דְּהִכָּא כּוּפָה וְהִבָּא אִינוּ כּוּפָה: גָבִי נִזְירוֹת הַחֲרָצַן כִּי מִתָּסֶר מִתָּסֶר גָמִי בְּאַחֲרַנִי כְּדַתַּנּוּ בְּפָרָק כָּל פְּנּוּי נִזְירוֹת) (לְעִיל נִזִּיר דף ג:). דָּלָא אִיבָא מַדְעַם לְמִיכַל לִיהַ אֵלֶּא הֵאִי חֲרָצַן: אֵלֶּא אִמַר אַבְיִי הִכִּי קַתַּנִּי לְמָה רַבֹּו צְרִיךְ לְכַפּוֹתוֹ לְנִזְירוֹת שְׁאִם גִּדַּר בְּנִזִּיר וְאִין רַבֹּו כּוּפָהֹו הָרִי זֶה אֶסוּר בִּזְיִין כָּל זְמַן שְׁאִינוּ כּוּפָהֹו לְפִי שְׂאִמְרָה תוֹרָה וְאִמְרַת אֱלִיָּהֶם לְרַבּוֹת אֵת הַעֲבָדִים אָבָל לַעֲגִין נִדְרִים וְעָרְכִין אִינוּ צְרִיךְ לְהַפֶּר וְעָרָךְ אִין לֹו שְׂאִין גּוּפֹו קִנְוִי לֹו וְכוּן בְּנִדְרִים גָמִי אִפִּי בְּלֹא כְּפִיָּה מְתַר לְשַׁתּוֹת בִּזְיִין וְלֹאֲכַל מִכָּל אֲכִלִין: דָּאִמַר קֶרָא לְהִרַע אוֹ

לְהִיטִיב מַה הַטָּבָה רִשּׁוֹת אַף הִרַעָה רִשּׁוֹת יִצֵּא נַשְׁבַּע לְהִרַע לְאַחֲרִים שְׂאִין הָרִשּׁוֹת בִּידֹו הִבָּא גָמִי בִינוּן דְּקַמְכַחַשׁ כִּי לֹא אָכִיל וְלֹא שְׁתִּי וְאִיבָא הַפְּסַד לְרַבֹּו לֹא חִילָא עֲלֶה שְׁבוּעָה: מִתְנַיִי **עֲבַר** מַכְנִיגַד פָּנָיו שְׁבַרַח מִפָּנָיו שֵׁל רַבּוּ: גָמִי רַבִּי מֵאִיר דְּאוֹמַר לֹא יִשְׁתָּה בִּזְיִין: אִית לֶה דְּשְׁמוּאֵל דָּאִמַר בִּינוּן שְׁהַפָּקִיר רַבֹּו יִצֵּא לְחֵרוֹת וְהָבֵא גָמִי דְּבַרַח יִצֵּא לְחֵרוֹת וְלֹא יִשְׁתָּה בִּזְיִין וְצְרִיךְ לֹו לְהַשְׁלִים נִזְירוֹת כְּדַקְתַּנִּי בְּמִתְנִיתִין וְרַבִּי יוֹסִי דָּאִמַר יִשְׁתָּה לִית לֶה דְּשְׁמוּאֵל דְּאִכְתִּי בִּרְשׁוֹת רַבֹּו קֹאִי וְלֹאֹו כָּל כְּמִנָּה שְׁלֹא לְשַׁתּוֹת מִשּׁוֹם דְּקַמְכַחַשׁ וְאִיבָא הִרַעָה לְרַבּוּ: לֹא דְכַלִּי עֲלֵמָא אִית לְהוּ דְּשְׁמוּאֵל וְהִיבָא דַּהֲפָקִירוּ יִצֵּא לְחֵרוֹת אֵלֶּא הִבָּא בִּינוּן דָּלָא הַפָּקִירוּ אֵלֶּא שְׁבַרַח מֵאֲלִיו לֹא יִצֵּא לְחֵרוֹת כִּלְל וּבִרְשׁוֹת רַבַּה קֹאִי וְהָבֵא בְּהָא קַמְפִּרָא בְּכָל הִיבָא דְּאִיתָּה כִּי הִכִּי דָּלָא לְכַחוּשׁ וְלֹא לְהֵי פְסִידָא לְרַבַּה: וְלֵמָאן דָּאִמַר לֹא יִשְׁתָּה מִשּׁוֹם דְּקַנְסִינוּן לִיהַ לַעֲבָדָה דְּלִהְיֹו לִיהַ צַעֲרָא דְּלִהְדַּר גַּבִּי דְּרַבַּה דְּאִי קֹאִי לִיהַ גַּבַּהּ כְּפִי לִיהַ לְמַשְׁתִּי חֲמִרָא וְהַלְכֶךָ אֲמַרִּינוּ לִיהַ דָּלָא לְשַׁתִּי כָּל זְמַן שְׁהִיא בּוֹרַחַח מִפָּנֵי רַבֹּו בְּשָׁבִיל שְׁהִיא תַקְנַת רַבֹּו וְלִדְבָרֵי הַכָּל בְּתַר תַּקְנָתָה אֲזַלִּינוּ:

	מסורת הש"ס
---------------------------------------	-----------------------

א במדבר רבה

ב נדרים יז; ספרא ויקרא דבורא דחובה פרשה ט ו; ספרא ויקרא דבורא דחובה פרשה ט ג; שבועות כז.

ג בבא מציעא נז; קידושין מח; קידושין נח:

<

מסורת הש"ס
א פסחים פא: ^ב תוספתא זבים; במדבר רבה
תורה אור השלם

ובי"מות מת עליו בפתע פתאם וטפא ראש נורו וגלח ראשו ביום קהרתו ביום השביעי ונלחטו [במדבר ו, ט]

דבר אל־בני ישראל לאמר איש איש כִּירְיָהוּ־טַמא לנפש או בדרד רחקה לכם או לדרתיכם ופשה פסח ליהוה [במדבר ט, י]

מתני' נזיר שגלח תגלחת טהרה ביום שלשים ואחד שלו: ונודע לו שהוא טמא

בטמאת מת בין שנטמא בתוך מלאת בין שנטמא לאחר מלאת לבו ביום קדם שהביא קרבנותיו ושללח: אם טמאה ידועה היתה בשעה שנטמא ה"ז סותר את הכל אבל לא נטמא עד לאחר הבאת קרבנותיו אפילו בטמאה ידועה אינו סותר אלא ז' בדתנן בפרק שלשה מינין (לשיל נזיר דף מז.) מי שזרק עליו אחד מן הדמים כו' ואוקמנא בגמרא דלדברי הכל ז' סותר ותו לא: ואם עד שלא גלח נודע לו שנטמא בין בו ביום בין שנטמא בתוך ימי מלאת: בין כך ובין כך בין בטמאה ידועה בין בטמאת הטהום סותר את הכל: כיצד היא טמאת הטהום שאינו סותר אם נטמא בטמאת מת ויירד לטבל במערה ביום שביעי שלו ולאחר שיצא מצא לשם מת שהוא גף על פני המים שבפתח המערה והוא לא הפיר בו כשיירד שם לטבל אין זו טמאת הטהום ואפי' אם לא נודע לו עד לאחר גלוח ואלפלו אם לא ירד לשם לטבל אלא להקר ה"ז טמא וסותר את הכל: אבל אם נמצא משקע בקרקע המערה שבשעה שנכנס לא היה גף בזו יש חלוק פעמים שהוא טהור ופעמים שהוא טמא בשנכנס לשם ולא נכנס בה אלא להקר ונודע לו לאחר גלוח שנמצא לשם מת משקע כנגד פי המערה ה"ז טהור דזו היא טמאת הטהום אבל ירד לשם לטהר מטמאת המת ואח"כ נודע לו ואלפלו לאחר גלוח ה"ז טמא וסותר את הכל אע"פ שהיא טמאת הטהום: שחזקת טמא טמא העמידו בחזקת טמא: וחזקת טהור יורד לשם בחזקת טהור: שרגלים לדבר כלומר שהדברים נראין כך דטהור העמד על חזקתו וטמא

על חזקתו ונהייו חזקת טהור וחזקת טמא טמא: גמ' במחנכת לו בברוכה לו כגון טמאה ידועה סותר אבל לא על טמאה שאינה ידועה לו: ור"ל אמר אמר קרא גבי עושה פסח כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחקה: פי דרך בגלוי אף טמאה בגלוי לאפוקי טמאת הטהום דלא והוא הדיו לגזיר דבכל מקום נזיר ועושה פסח כי הדזי וינהו: בשלמא למ"ד כי דרך דבגלוי שפיר דבינו דאחד מכירה בסוף העולם הוי גלוי: אלא למ"ד במחנכת לו כי מכירה אחד בסוף העולם אמאי הוי טמא והא אינה מחנכת לו: ותו בין למ"ד במחנכת לו בין למ"ד כי דרך פיון דמדאורייתא טמאת הטהום היתה גבה הא דתניא המוצא מת משכב כו' מאי שנא גבי תרומה דהוי טמא וגבי נזיר ועושה פסח דהוי טהור: אלא טמאת הטהום גמרא גמירי לה דאינה מטמאה והכי גמירי לה דלגזיר ועושה פסח בלבד אינה מטמאה אבל לתרומה לא גמרינן הילכתא ומשום הכי הוי טמא: מאן תנא דאם נודע לו קדם גלוח אע"פ שהביא קרבנותיו סותר: א"ר יוחנן ר"א היא דאמר בפרק ג' מינין (לשיל נזיר דף מו.) ואחר ושתה הגזיר ויו אחר מעשים כלן דברי ר"א דבינו דעדין לא גלח כמי שנודע לו בתוך מלאת דמי וסותר את הכל דאי לרבנן כון שזרק עליו אחד מן הדמים שוב אינו סותר: געי רמי בר חמא נטמא בטמאת הטהום בתוך ימי מלאת ונודע לו לאחר מלאת קדם הבאת קרבנותיו וקדם גלוח: מהו בתר ידיעה אזלינן כלומר מי אמרינן דהא דגמרינן דטמאת הטהום אינה סותרת היכא ידיעה הויא לאחר מלאת אפילו היכא דנטמא בימי מלאת או דלמא פיון דנטמא בימי מלאת אע"ג דנודע לו לאחר מלאת ואלפלו לאחר הבאת קרבנותיו לא אמרינן דטמאת הטהום היתה לו וסותר ולרמי בר חמא דקמבעיא ליה הכי לא שמיעא ליה מתני' ואמטו להכי קמבעיא ליה הכי אי סותר או אינו סותר כלל:

זריקה לרבנן מעבבת פקדם גלוח לר"א דהכא משמע דדבר המעבב סותר לכ"ע י"ל דלגבי עושה פסח מירי שאין טעון גלוח ואתיא בין לרבנן בין לר"א דבינו שגשחט הפסח א"כ הוי הקם עומד לזרק וכל העומד לזרק פזרוק דמי ולכך אין סותר פיון שגשחט אבל תגלחת מצוה באפי נפשה היא ועוד י"ל דהא דאמרינן הסם טמאת הטהום מרצה הינו ע"י רצוי ולכך מרצה אף קדם זריקה אבל על התגלחת לא שייך רצוי ציו: **בצ"י** רב חמא נטמא תוך מלאת בטמאה ידועה או בטמאת הטהום ונודע לו לאחר מלאת קדם גלוח לר"א מהו בתר טמאה אזלינן וסותר שלשים או בתר ידיעה אזלינן וסותר שבעה:

הכותים פרק תשיעי נזיר

נזיר שגלח תגלחת טהרה ונודע שהוא טמא אם

"מתנני' נזיר שגילח, ונודע לו שהוא טמא, אם טומאה ידועה — סותר, ואם טומאת תהום — אינו סותר. אם עד שלא גילח, בין כך ובין כך — סותר. כיצד? ירד לטבול במערה ונמצא מת צף על פי המערה — טמא, נמצא מושקע בקרקע המערה, ירד להקר — טהור. ליטהר מטומאת מת — טמא. שחזקת טמא — טמא, וחזקת טהור — טהור, שרגלים לדבר. גמ' מנא הני מילי? אמר רבי אליעזר, דאמר קרא: "וכי ימות מת עליו בפתע פתאם", "עליו" — במחנורת לו.[[][ⓘ] וריש לקיש אמר: אמר קרא "כי יהיה טמא לנפש או בדרה רחקה". פי דרה: מה דרה בגלוי, אף כל בגלוי.[[][ⓘ] ואלא הדתנן: איזוהי טומאת הטהום — כל שאינו מכירה אחד בסוף העולם. אבל מכירה אחד בסוף העולם — אין זו טומאת הטהום. בשלמא למאן דאמר כי דרה — שפיר. אלא למאן דאמר — במחנורת לו, כי מכירה אחד בסוף העולם מאי הוי? 'ותו, הא דתניא: המוצא מת מושכב לרחבה של דרה, בתרומה — טמא, בנזיר ובעשיית פסח — טהור. מאי שנא? אלא טומאת הטהום גמרא גמירי לה. אם עד שלא גילח וכו'. מאן תנא? אמר רבי יוחנן: רבי אליעזר היא, דאמר: תגלחת מעבבת. בצ"י רמי בר חמא: נטמא בתוך מלאת ונודע לו לאחר מלאת, מהו? בתר ידיעה אזלינן, וידיעה אחר מלאת היא, או לא? ולמאי: למיסתת?

אמר

ואם טמאת הטהום היא כלומר שנודע לו שבמקום שעבר היתה טמאת הטהום ובגמרא מפרש איזו היא טמאת הטהום שאין אחד בעולם מכירה והכי הילכתא גמירי לה: **אם** עד שלא גלח נודע לו בין כך ובין כך סותר בין בטמאה ידועה בין בטמאת הטהום דכי גמירי טמאת הטהום דלא סתרה דוקא כשנודע לו אחר שגלח אבל נודע לו קדם שגלח סותר: **כיצד** דין טמאת הטהום ירד לטבל במערה שבביל טמאת שרן ונמצא בזית מן המת גף על פני המערה ספק אם היה בזית מן המת בתוך המערה בשעה שטבל והאיהל אז שמא לא היה שם בשעה שטבל טמא דספק טמאה ברכות [היחיד] ספקו טמא ואם נודע לו אפלו אחר שגלח טמא ולא אמרינן אף כי היה בזית מן המת תוך המערה בשעה שטבל והא טהור משום טמאת הטהום דבינו שאין שום דבר מכסה עליה הנה ליה בטמאה ידועה: **משקע** בקרקע המערה אז נדאי מקרי שפיר טמאת הטהום ולכך ירד להקר וליום אחרון שגלח נודע לו אותה טמאה טהור משום דטמאת הטהום הוא: **לטהר** משמאת מת אם ירד לטהר מטמאת המת ואחר שחזר ומנה ימי נזירותו וגלח נודע לו כשיירד למערה היה בזית מהמת משקע במערה טמא שחזקת טמא דכי גמירי דטמאת הטהום דמת הסר דוקא לאדם שלא היה בחזקת טמאת מת: שחזקת טמא טמא (כלומר) שרגלים לדבר כלומר שטעם גדול י"ל הויאיל והוא בחזקת טמאת מת לא

היתה טמאת הטהום אצלוי והא דנקט ברישא ירד לטבל וביסיפא ירד להקר יש לתן טעם לדבר דרישא רבותא קא משמע לן אף כי ירד לטבל דמסתמא דקדק ושבן היטב שלא תהא טמאה סביביו ונמצא מת גף על פי המערה מ"מ טמא משום ספק טמאה ברה"י וסיפא רבותא קמ"ל אף כי ירד להקר ואין דרכו לבדק ולדקדק סביביו מ"מ כי משקע בקרקע המערה טהור משום דהוי טמאת הטהום: **במחנורת** לו אבל בטמאת הטהום שאינה מחנכת ולא הפיר בה אחד בסוף העולם אז אינו סותר: **רב"י שמעיו בן לקיש אמר** כי דרה גבי עושה פסח בתיב איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחקה לכם ומקסמן. טמא לנפש לדרך נאמר פי דרך וגמרינן נזיר מעשה פסח אבל בפרק כיצד צולין [פסחים דף פא: תשס] לא קאמר הש"ס הכי והכי איתא הסם במחנכת לו אשבכחנא נזיר עושה פסח מנלן דכתיב או בדרך רחקה פי דרך כו' משמע הסם דלא פליגי ולא גמירי נזיר מעשה [פסח]: **אלא** למ"ד במחנרת לו כי מכירה אחד בסוף העולם מאי הוי וכו' כיצד צולין (ג"ז שם) לא קאמר הכי דקאמר למ"ד כי דרך נימא עד דודעי בה פלי עלמא פי דרך: **לנזיר** ועושה פסח טהור ומירי בטמאת הטהום בדפרשי' בסמוך: **ומאי שנא** תרומה מנזיר ועושה פסח בפרק כיצד צולין (גס זה שם) ליתא האי פרכא דסגיא דהתם לית לה דגמירי אהדדי אלא טמאת הטהום גמירי: **מאן תנא** א"ר יוחנן ר"א היא דאמר תגלחת מעבבת מלשפות פיון דלרבנן דאמרי דתגלחת אינה מעבבת א"כ אחר שזרק הקם אין [עליו] עוד תורת נזיר וכן שנודע לו עד שלא גלח כמי שגלח תמה דבפ' כיצד צולין (גס זה שם) אמר מר בר רב אשי טמאת הטהום מרצה אפילו נודע לו קדם זריקה והשתא [אי] אלבא דר"א אפילו לאחר זריקה סותר קדם גלוח ואי אלבא דרבנן הא קדם זריקה לרבנן מעבבת פקדם גלוח לר"א דהכא משמע דדבר המעבב סותר לכ"ע י"ל דלגבי עושה פסח מירי שאין טעון גלוח ואתיא בין לרבנן בין לר"א דבינו שגשחט הפסח א"כ הוי הקם עומד לזרק וכל העומד לזרק פזרוק דמי ולכך אין סותר פיון שגשחט אבל תגלחת מצוה באפי נפשה היא ועוד י"ל דהא דאמרינן הסם טמאת הטהום מרצה הינו ע"י רצוי ולכך מרצה אף קדם זריקה אבל על התגלחת לא שייך רצוי ציו: **בצ"י** רב חמא נטמא תוך מלאת בטמאה ידועה או בטמאת הטהום ונודע לו לאחר מלאת קדם גלוח לר"א מהו בתר טמאה אזלינן וסותר שבעה:

סג.

עין משפט בר מצוה

א מיי' פו' מהל' נזירות הל' יז:

ב מיי' פו' מהל' נזירות הל' כ:

ג מיי' פו' מהל' נזירות הל' יח:

ד מיי' פו' מהל' נזירות הל' טז:

 עין משפט גור מצוה

 א מו"י פט' מהל' נזירות הל' יח:
 ב מו"י פו' מהל' קרבן פסח הל' יא:
 ג מו"י פו"ח מהל' שאר אבות הטומאות הל' ג:
 ד מו"י פו' מהל' נזירות הל' יט:
 ה מו"י פו' מהל' נזירות הל' יח:
 ו מו"י פו"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' ג:

אַמֶּר רַבָּא ת"ש עד שְׁלֵא גַלַח בִּין כּה ובִּין כּה סוּתָר הִיכִי דְּמִי אִי דִאֲתִידַע לֵה תוּר

מִלֵּאת צְרִיכָא לְמִימַר דְּסוּתָר ז"ע מֵאִי קֶאָמֶר הָא אַצְטְרִיךְ לֹאשְׁמוּעִי דְּיֵשׁ טַמְאָת הֶהָדוּס שְׁסוּתֶר כְּגוֹן שְׁנוּדַע לֹו עַד שְׁלֵא גַלַח וְנִרְאֶה לְפָרֵשׁ דְּמַתְיוֹרָא דְּמַתְנִי דִּיק דְּמַדְיִיקָא דְרִישָׁא נִפְקָא מִקְתַּנְי נודע מִשְׁגַּלַח: **וְעִדְיָן תִּיבְעִי** לֶה הֵש"ס הוֹלךְ וּמִפְרֵשׁ הֵן פְּשִׁיטוּמָא דְרַבָּא דְרַךְ קִשְׁיָא וְתַרְוַן וְאֵף בְּעִיָא דְרַמִי בַר חֲמַא הוֹלךְ וּמִפְרֵשׁ הֵטַעס בְּאֶרְךְ: **וְעִדְיָן תִּיבְעִי** לֶה בּוּדְהוּ סוּתָר אוּ ז' סוּתָר וּמָה הִיָּה פְּשִׁיטוּמָא דְרַבָּא וּמִשְׁכִּי לְמַאן אִי לִרְבֵּנָן פְּשִׁיטָא דְכוּלְהוּ סוּתֶר בְּדִאֲמַר לְעִיל בְּפָרָךְ ג' (נזיר דף טז). דִּאֵף גְטֻמָא אַחֵר מִלֵּאת סוּתֶר [שְׁלֵשִׁים מִדְרִבָּנָן וְאִי ר"א הָא אָמַר כֹּל אַחֵר מִלֵּאת ז' סוּתֶר: הִגִּי מְדִי קֶקָאֲמַר ר"א אַחֵר מִלֵּאת ז' סוּתֶר כִּי גְטֻמָא אַחֵר מִלֵּאת וְהָא דִקָּא מַבְעִיא לִיָּה תוֹךְ מִלֵּאת הוּא אִו דִּילְמָא שְׂאֵנִי הֶכָא דִידִיעָה לְאַחֵר מִלֵּאת הוּא וְהָיִי כְמוֹ גְטֻמָא אַחֵר מִלֵּאת וְהָיִנוּ בְּעִיָא דְרַמִי בַר חֲמַא וּפְשִׁיט לִיָּה מִנֶּה מַמַּתְנִי גּוּפָה דִאֻוקְמִינן כּר"א וְקַתְנִי אִם עַד שְׁלֵא גַלַח נודע לֹו בִּין כּה ובִּין כּה סוּתָר וְלֹא מִפְּלַג בִּין גְטֻמָא קִדָּם מִלֵּאת לְגְטֻמָא לְאַחֵר מִלֵּאת וּבְגֻטֻמָא אַחֵר מִלֵּאת פְּשִׁיטָא לָךְ דְּחִינֹו סוּתֶר כ"א ז' לר"א וְהִכִּי גַמִי כִי גְטֻמָא לִפְנֵי מִלֵּאת דְּחִינֹו סוּתֶר כִּי אִם ז': **לְתַרוּמָּה טַמָּא** בִּין שְׁהוּא מוּטָל לְרַחֲפָה שֶׁל דָּרָךְ אִי אִפְשָׁר לֹו לַעֲבֹד כִּי אִם דָּרָךְ עָלְיוּ וַיִּחְאִיל לְנִזְיֹר וְעוֹשֶׂה פֶסַח טַהוֹר דְּהָיִי טַמְאָת הֶהָדוּס כּד"א דְלַתְרוּמָה טַמָּא שְׂאִין לֹו מְקוּם לַעֲבֹד אִם לֹא דָרָךְ אוֹתוֹ מְקוּם שְׁהַמַּת נִמְצָא אֲבָל יֵשׁ לֹו דָרָךְ לַעֲבֹד טַהוֹר אֵף לַתְרוּמָה כּד"א לַתְרוּמָה טַמָּא שְׁנִמְצָא שִׁלָּם אֲבָל מִשְׁבָּר וּמִפְרָק אִין לֹו מְקוּם לַעֲבֹד אִין לֹו מְקוּם לַעֲבֹר — אֵף בְּרַחֲמֵי הַיָּדִישִׁין שְׁמָא בִּין פְּרָקִין עֲבַר. וּבִקְבָר, אֲפִילוּ מְשׁוּבָר וּמִפּוֹרָק — טַמָּא, מִפְּנֵי שְׂקָבֶר מְצַרְפּוֹ. בְּמָה דְבָרִים אֲמּוּרִים — בְּמַה דְבָרִים אֲמּוּרִים אוּ מִפּוֹרָק, אֲפִילוּ אִין מְקוּם לַעֲבֹר חִי'יִשִּׁין שְׁמָא בִּין פְּרָקִין עֲבַר. וּבִקְבָר, אֲפִילוּ מְשׁוּבָר וּמִפּוֹרָק — טַמָּא, מִפְּנֵי שְׂקָבֶר מְצַרְפּוֹ. בְּמָה דְבָרִים אֲמּוּרִים — בְּמַה דְבָרִים אֲמּוּרִים אוּ מִפּוֹרָק, אֲפִילוּ אִין מְקוּם לַעֲבֹר חִי'יִשִּׁין שְׁמָא בִּין פְּרָקִין עֲבַר. וּבִקְבָר, אֲפִילוּ מְשׁוּבָר וּמִפּוֹרָק — טַמָּא. לְפִי שְׁמַהֲלָה בְּרַגְלִיו. אֲבָל טַעוֹן אוּ רַכּוּב — טַמָּא. לְפִי שְׁמַהֲלָה בְּרַגְלִיו — אֲפֹשָׁר לֹו שְׁלֵא יַגַּע וְשְׁלֵא יָסִיט וְשְׁלֵא יֵאָהִיל. טַעוֹן אוּ רַכּוּב — אִי אֲפֹשָׁר שְׁלֵא יַגַּע וְשְׁלֵא יָסִיט וְשְׁלֵא יֵאָהִיל. בְּמָה דְבָרִים אֲמּוּרִים — בְּטוּמְאָת הַתְּהוּם. אֲבָל טוּמְאָה יְדוּעָה — שְׁלִשְׁתּוֹן טַמְאִים. וְאִיזוּ הִיא טוּמְאָת הַתְּהוּם — כֹּל שְׂאִין מְפִירָה אֶחָד בְּסוּף הָעוֹלָם. מְפִירָה אֶחָד בְּסוּף הָעוֹלָם — אִין זוֹ טוּמְאָת הַתְּהוּם. הִיָּה טַמּוֹן בְּתֵבָן אוּ בְצִרוֹרוֹת — חִרִי זוֹ טוּמְאָת הַתְּהוּם. בִּי'מִים וּבִקְאִפִּילָה וּבִגְנִיקִי הַסְּלָעִים — אִין זוֹ טוּמְאָת הַתְּהוּם. 'וְלֹא אֲמַרו טוּמְאָת הַתְּהוּם אֲלֵא לְמַת בְּלִבָּה. ^[חייב] כִּיצַד יָרַד. צָפָה אֵינָה מְטַמְּאָה לְעִנְזוֹ שְׂרָץ, דְּתַנְיָא: סִפְק טוּמְאָה צָפָה, בִּין בְּכָלִים, בִּין בְּקַרְקַע — טַהוֹרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: בְּכָלִים טַמְאָה, בְּקַרְקַע טַהוֹרָה.

הכותים פרק תשיעי נזיר

אָמַר רַבָּא ת"ש מִקְתַּנְי מַתְנִי' אִם נודע לֹו עַד שְׁלֵא גַלַח בִּין כּה ובִּין כּה בִּין טַמְאָת

אָמַר רַבָּא, תָּא שְׁמַע: אִם עַד שְׁלֵא גִילַח — בִּין כּה ובִּין כּה סוּתָר. הִיכִי דְּמִי? אִי דִאֲתִידַע לִיָּה בְּתוּרָה מִלֵּאת — צְרִיכָא לְמִימַר? אֲלֵא לָאו, לְאַחֵר מִלֵּאת, שְׁמַע מִינָּה. וְעִדְיָין תִּיבְעִי לָהּ: כּוּלּוֹ סוּתָר אוּ שְׂבָעָה סוּתָר? לְמַאן? אִילִימָא לְרַבָּנָן — פְּשִׁיטָא דְכוּלּוֹ סוּתֶר. וְאִי לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר: כֹּל אַחֵר מִלֵּאת — שְׂבָעָה סוּתֶר! אָמַר לָהּ: הִגִּי מְדִי, כִּי גְטֻמָּא אַחֵר מִלֵּאת, וְהָאִי לִפְנֵי מִלֵּאת הוּא. אוּ דִילְמָא: שְׂאֵנִי הֶכָא דִידִיעָה אַחֵר מִלֵּאת הִיא? וּמִינָּה: קַתְנִי בִּין כּה ובִּין כּה סוּתֶר, וְלֹא קַמִּיפְלָגִי. ^[חייב] תְּנֹו רַבָּנָן: הַמוּצָא מַת מוּטָל לְרַחֲפָה שֶׁל דָּרָךְ, לְתַרוּמָּה — טַמָּא, וּבְנִזְיֹר וּבְעוֹשֶׂה פֶסַח — טַהוֹר. בְּמָה דְבָרִים אֲמּוּרִים — שְׂאִין לֹו מְקוּם לַעֲבֹר, אֲבָל יֵשׁ לֹו מְקוּם לַעֲבֹר — אֵף לְתַרוּמָּה טַהוֹר. בְּמָה דְבָרִים אֲמּוּרִים — שְׁמַצָּאוּ שְׁלָם. אֲבָל מְשׁוּבָר אוּ מִפּוֹרָק, אֲפִילוּ אִין מְקוּם לַעֲבֹר חִי'יִשִּׁין שְׁמָא בִּין פְּרָקִין עֲבַר. וּבִקְבָר, אֲפִילוּ מְשׁוּבָר וּמִפּוֹרָק — טַמָּא, מִפְּנֵי שְׂקָבֶר מְצַרְפּוֹ. בְּמָה דְבָרִים אֲמּוּרִים — בְּמַה דְבָרִים אֲמּוּרִים אוּ מִפּוֹרָק, אֲפִילוּ אִין מְקוּם לַעֲבֹר חִי'יִשִּׁין שְׁמָא בִּין פְּרָקִין עֲבַר. וּבִקְבָר, אֲפִילוּ מְשׁוּבָר וּמִפּוֹרָק — טַמָּא. לְפִי שְׁמַהֲלָה בְּרַגְלִיו. אֲבָל טַעוֹן אוּ רַכּוּב — טַמָּא. לְפִי שְׁמַהֲלָה בְּרַגְלִיו — אֲפֹשָׁר לֹו שְׁלֵא יַגַּע וְשְׁלֵא יָסִיט וְשְׁלֵא יֵאָהִיל. טַעוֹן אוּ רַכּוּב — אִי אֲפֹשָׁר שְׁלֵא יַגַּע וְשְׁלֵא יָסִיט וְשְׁלֵא יֵאָהִיל. בְּמָה דְבָרִים אֲמּוּרִים — בְּטוּמְאָת הַתְּהוּם. אֲבָל טוּמְאָה יְדוּעָה — שְׁלִשְׁתּוֹן טַמְאִים. וְאִיזוּ הִיא טוּמְאָת הַתְּהוּם — כֹּל שְׂאִין מְפִירָה אֶחָד בְּסוּף הָעוֹלָם. מְפִירָה אֶחָד בְּסוּף הָעוֹלָם — אִין זוֹ טוּמְאָת הַתְּהוּם. הִיָּה טַמּוֹן בְּתֵבָן אוּ בְצִרוֹרוֹת — חִרִי זוֹ טוּמְאָת הַתְּהוּם. בִּי'מִים וּבִקְאִפִּילָה וּבִגְנִיקִי הַסְּלָעִים — אִין זוֹ טוּמְאָת הַתְּהוּם. 'וְלֹא אֲמַרו טוּמְאָת הַתְּהוּם אֲלֵא לְמַת בְּלִבָּה. ^[חייב] כִּיצַד יָרַד. צָפָה אֵינָה מְטַמְּאָה לְעִנְזוֹ שְׂרָץ, דְּתַנְיָא: סִפְק טוּמְאָה צָפָה, בִּין בְּכָלִים, בִּין בְּקַרְקַע — טַהוֹרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר: בְּכָלִים טַמְאָה, בְּקַרְקַע טַהוֹרָה.

מאי

הֶהָדוּס בִּין טַמְאָה יְדוּעָה סוּתֶר וְאֻוקְמִנָא לֵה לְמַתְנִי' כּר"א וְקַתְוִינָא מִיָּהָא דְקַפְסִין וְאָמַר כֹּל אִימַת דִּאֲטוּמִי בִּין בְּתוֹךְ יָמִי מִלֵּאת בִּין לְאַחֵר יָמִי מִלֵּאת דְסוּתֶר: וְדִאֲתִידַע לִיָּה אִימַת אֲלִימָא בְּתוֹךְ יָמִי מִלֵּאת צְרִיכָא לְמִימַר דְסוּתֶר בְּתַמִּיָּה אֲלֵא לָאו שְׁמַע מִנָּה דִאֲתִידַע לִיָּה לְאַחֵר מִלֵּאת וּקֶאָמַר דְסוּתֶר דְבִתֶּר טַמְאָה דְּהָה בְּתוֹךְ יָמִי מִלֵּאת אֲזַלִּינן: וְנַעֲדִין תִּיבְעִי לָךְ בִּין דְלֵאֲחֵר מִלֵּאת קֶאָי ז' סוּתֶר וְתוֹ לֹא אוּ דְלִמָּא בִּין דְנִטְמָא בְּתוֹךְ יָמִי מִלֵּאת סוּתֶר אֵת בָּלָן: וְלִמָּאן קַמְבַּעִיא לָךְ אִי לִרְבֵּנָן וְקָדָם הִבָּאת קַרְבְּנוֹתָיו פְּשִׁיטָא דְכָלָן סוּתֶר: וְאִי לר"א וְקָדָם תְּגַלַּחַת הָא שְׁמַעִי' לִיָּה דְאֲמַר בְּפָרָךְ מִי שְׂאֲמַר דְרִינִי נִזְיֹר מַגְלַח (לְעִיל נזיר דף טז): כֹּל לְאַחֵר מִלֵּאת ז' סוּתֶר: אָמַר לָךְ רַמִי בַר חֲמַא לַעוֹלָם אֲלַבָּא דר"א קַמְבַּעִיא לִי וְהִכִּי קַמְבַּעִיא לִי הֵנִי מְלִי דְלֵאֲחֵר מִלֵּאת שְׂבָעָה סוּתֶר וְתוֹ לֹא כִי גְטֻמָּא לְאַחֵר מִלֵּאת וְהָאִי בִּין דְנִטְמָא לִפְנֵי מִלֵּאת מוֹדִי בָּהּ ר"א דְבִתֶּר טַמְאָה דְהָת בְּתוֹךְ יָמִי מִלֵּאת אֲזַלִּינן: אוּ דְלִמָּא בִּין דִידִיעָה לְאַחֵר מִלֵּאת הוּא שְׂבָבֶר הִבִּיא קַרְבְּנוֹתָיו ו' הוּא דְסוּתֶר וְתוֹ לֹא: ה"ג וּמִנֶּה הָא דְקַתְנִי בִּין כּה ובִּין כּה סוּתֶר וְלֹא קַמְפְּלַג ש"מ כְּלוּמַר וּתַפְשֹׁט לִיָּה מַמַּתְנִי' גּוּפָה דְמַקְתַּנִּי בִּין כּה ובִּין כּה סוּתֶר וְלֹא קַמְפְּלַג בִּין דְנִטְמָא קִדָּם מִלֵּאת בִּין לְאַחֵר מִלֵּאת דְהָא מַתְנִי' כֹּל אִימַת דְנִטְמָא בְּמַשְׁמַע וְאֻוקְמִנָא לֵה כּר"א דְאָמַר כֹּל לְאַחֵר מִלֵּאת ז' סוּתֶר וְתוֹ לֹא ש"מ גַּמִי דִאֲפִילוּ הִיכָא דְנִטְמָא בְּתוֹךְ מִלֵּאת בִּין דִידִיעָה לְאַחֵר מִלֵּאת הוּא דז' סוּתֶר וְתוֹ לֹא: לִשְׁנָא אַחֲרִינָא אָמַר רַבָּא ת"ש וּלְרַבָּא לִית לֵה דְרַבִּי יוֹחָנָן דְמוּקָם לֵה לְמַתְנִי' כּר"א וְלֹא כְרַבָּנָן דְקַסְבֶּר רַבָּא מַתְנִי' גַּמִי מַתּוּקָמָא כְּרַבָּנָן דְמוּדוּ רַבָּנָן גַּבִּי טַמְאָת הֶהָדוּס דִאֵע"ג דְבַעֲלָמָא תְּגַלַּחַת לֹא מַשְׁבָּבָא לְגַבִּי טַמְאָת הֶהָדוּס חֲשִׁיבָא שְׂאִם נודע לֹו עַד שְׁלֵא גַלַח קַפְסִין וְתַנִי בִּין דְנִטְמָא לִפְנֵי מִלֵּאת בִּין לְאַחֵר מִלֵּאת דָּאָם נודע לֹו לְאַחֵר מִלֵּאת קִדָּם גַּלּוּחַ אֵע"ג דְּהִבִּיא קַרְבְּנוֹתָיו סוּתֶר דְבִזוּ מוּדוּ

רַבָּנָן לר"א דְתַגַּלַּחַת הוּנָא חֲשׁוּבָה לַעֲנֹן טַמְאָת הֶהָדוּס וש"מ דְסוּתֶר וְנַעֲדִין תִּיבְעִי לָךְ כּו' אָמַר לָךְ רַמִי בַר חֲמַא לַעוֹלָם אֲלַבָּא דר"א קַמְבַּעִיא לִיָּה וְהִכִּי קַמְבַּעִי לִיָּה ה"מ דְאָמַר ר"א דְחִינֹו סוּתֶר אֲלֵא ז' הִיכָא דְנִטְמָא גַּמִי לְאַחֵר מִלֵּאת וְהָא בִּין דְנִטְמָא לִפְנֵי מִלֵּאת מוֹדִי לֵהוּ לִרְבֵּנָן דְסוּתֶר אֵת בָּלָן דְכִמָּאוּ דְנוּדַע בְּתוֹךְ מִלֵּאת דְמִי אוּ דְלִמָּא שְׂאֵנִי הֶכָא דְבָנָן דִידִיעָה לִיִּתָא אֲלֵא לְאַחֵר מִלֵּאת שְׂבָעָה הוּא סוּתֶר וְתוֹ לֹא. וּמִנֶּה אִיבָא לְמַשְׁמַע מִנֶּה דְהָא קַתְנִי בִּין כּה ובִּין כּה סוּתֶר וְקָא מַשְׁמַע מַתְנִי' לֹא שְׁנָא בִּין הִיכָא דְנִטְמָא לִפְנֵי מִלֵּאת לְהִיכָא דְנִטְמָא לְאַחֵר מִלֵּאת דְסוּתֶר אֵת בָּלָן וְלֹא מַפְלְגִי בָּהּ ר"א וְרַבָּנָן ש"מ דְלר"א גַּמִי בִּין דְטַמְאָה הִנֵּה בִימִי מִלֵּאת דְסוּתֶר אֵת הַכֹּל: ת"ר הַמוּצָא מַת טַמּוֹן בְּדָרָךְ בְּתֵבָן אוּ בְצִרוֹרוֹת וּמִטָּל לְרַחֲבּוֹ שֶׁל דָּרָךְ וְאִין לֹו מְקוּם לַעֲבֹד אֲלֵא עָלְיוּ וּבְשַׁעָה שְׁהוֹלָךְ עָלְיוּ לֹא הִבִּיר בּוֹ שְׁהוּא תַחַתָּיו לַעֲנֹן אֲכִילַת תְּרוּמָה טַמָּא וּבְנִזְיֹר וְעוֹשֶׂה פֶסַח טַהוֹר וְאִינוּ צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת פֶּסַח שְׁנִי וּבְכָל אִלוּ שְׂאֲמַרו דְבִנְזִיר וְעוֹשֶׂה פֶסַח טַהוֹר בְּשְׁנוּדַע לֹו לְאַחֵר שְׁעָשֶׂה פֶסַחוֹ אֲבָל נודע לֹו הָדָם שְׁעָשֶׂה פֶסַחוֹ ה"ו טַמָּא וְנִדְחָה לִפְסַח שְׁנִי וְהִכִּי מִפְרֵשׁ עָלֶה בַּתּוֹסְפָתָא בְּבִרְיָתָא דְמַסְכַּת נִזְיֹר (פ"ו) וְשֵׁל פֶסַחִים (פ"ו): אֲבָל יֵשׁ לֹו מְקוּם רַחֵב לַעֲבֹד שְׁלֹא עַל הַמַּת אֵף לַעֲנֹן אֲכִילַת תְּרוּמָה טַהוֹר: ה"ג כּד"א דְמַהֲלָךְ בִּין פְּרָקִין טַהוֹר בְּמַהֲלָךְ בְּרַגְלָיו שְׁכִיכּוֹל לְכַן וְלִפְסַע בְּנִתּוּס שְׁלֹא יַגַּע וְשְׁלֹא יֵאָהִיל אֲבָל טַעוֹן אוּ רַכּוּב טַמָּא בְּתַרוּמָה לְפִי שְׂאִי אִפְשָׁר כּו' אֲבָל לְנִזְיֹר וְעוֹשֶׂה פֶסַח לַעוֹלָם טַהוֹר דְּהִכִּי גַמִירִי לֵה בְטַמְאָת הֶהָדוּס וְהָא דְכַתּוּב בְּסִפְרִים אֲפִלוּ בְנִזְיֹר וְעוֹשֶׂה פֶסַח טַמָּא טַעוּת הוּא: אֲבָל בְּטַמְאָה שְׁהִיתָה יְדוּעָה לְשׁוֹם אֲדָם: שְׁלִשְׁתּוֹן טַמְאִין וְאֲפִילוּ נִזְיֹר וְעוֹשֶׂה פֶסַח וְעוֹשֶׂה פֶסַח שְׁנִי וְאֵע"פ שְׂבָבֶר עֲשׂו פֶסַחִים בְּפֶסַח רֹאשׁוֹן: בְּתֵבָן אוּ בְצִרוֹרוֹת שְׁהִיא טַמְאָת הֶהָדוּס דְאִפְשָׁר שְׁלֹא הִבִּיר בּוֹ אֲדָם מַעוֹלָם שְׁהִירִי תְּבָן וְכּוֹל לְהַתְּגַלְּגַל עָלְיוּ ע"י רּוּחַ וַצְרוּרוֹת עֲשׂוּיִן לְהַתְּגַלְּגַל מִמְקוֹם לְמְקוֹם אֲבָל יָמִים [וְאֲפִילָּה] וּנְקִיּוּי סְלָעִים הוֹאִילוּ וְהֵן חוּלּוּלִין וְכּוֹל אֲדָם לְהַסְתַּכַּל בָּהֶן ע"י הַדַּחַק. וְאִפְשָׁר שְׂאֲדָם אֶחָד מִפִּיר בָּהֶן שְׁהַצֵּן בְּתוּכּוֹ וְאִין זוֹ טַמְאָת הֶהָדוּס: וְלֹא אֲמַרו שְׁהַתִּירָה טַמְאָת הֶהָדוּס אֲלֵא לְטַמְאָת מַת בְּלָבָד אֲבָל לַעֲנֹן זָב וְחָבֵה לֹא: ה"ג צָפָה אֵינָה מְטַמְּאָה לַעֲנִין שְׂרָץ כְּלוּמַר אֵע"ג דְטַמְאָת מַת צָפָה מְטַמְאָה בְּסַפְק מַנַּע בְּדַתָּן וְנִמְצָא מַת צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם לַעֲנֹן שְׂרָץ מִיָּהָא אֵינָה חֲשׁוּבָה לְטַמָּא מַסְפַּק שְׂאִם שְׂרָץ צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם סִפְק נַעַב בּוֹ סִפְק לֹא נַעַב בּוֹ סִפְקוֹ טַהוֹר: דְּתַנְיָא סִפְק טַמְאָה צָפָה כְּלוּמַר טַמְאָה צָפָה וְהוּא סִפְק אִם נַעַב בָּהּ אִם לֹא נַעַב בָּהּ: בִּין שְׁהִיא צָפָה בְּמַיִם שְׂבָבִילִם בִּין בְּמַיִם שְׂבָבָרְקַע טַהוֹרָה:

מסורת הש"ס

א פסחים פא:

ב פסחים יז, משנה טהרות

מסורת הש"ס
א תוספתא טהרות
גליון הש"ס
גמ' מות בכלי וכלי צף על פני המים. כעין זה שבת דף ה ע"ב:
תורה אור השלם

אל־תִּשְׁקָצוּ אֶת־נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל־הַשָּׂרָץ הַשָּׂרָץ וְלֹא תִשְׁמָאוּ בָהֶם וְנִטְמָתֶם בָּם [ויקרא יא, מג]

כל הולך על־פָּחוֹן וְכָל הוֹלֵךְ עַל־אֲרָבָע עַד כָּל־מִרְבֵּה רַגְלִים לְכָל־הַשָּׂרָץ הַשָּׂרָץ עַל־הָאָרֶץ לֹא תֹאכְלוּם כִּי־שָׂקֶץ הֵם [ויקרא יא, מב]

אד מעין ובור מקוה־מים יהיה טהור ונגע בנגלתם יטמא [ויקרא יא, לו]

וכבֹּס הַאֲסָף אֶת־אָפֶר הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְשָׂמָא עַד־הָעֶרְבַּ וְהִימָּתָה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא־הָרָ בְּתוֹכָם לִחְמַת עוֹלָם [במדבר יט, י']

כְּתִיב בְּכָל הַשָּׂרָץ הַשָּׂרָץ דִּמְשַׁמַּע בְּכָל מְקוֹם שֶׁשׁוֹרֵץ טֹמֵא וְאִפִּי' גַּךְ וּכְתִיב עַל

כְּתִיב אֲךָ מִעֲזָן וּבּוֹר מִקְוֵה מִיָּם יִהְיֶה טָהוֹר וּכְתִיב יִטְמָא (עַד הָעֶרֶב) הָא כִּיצַד

בְּכָל־יָם טֹמֵא דְדוֹקָא דְזִמְיָא דְמַעְזָן וּבּוֹר שְׁהֵם מִיָּם שְׁעַל גִּבִּי חֲרַקַּע: **כָּל הַנִּשְׁטָלִין שָׂרָץ** אָדָם עוֹמֵד בְּמִיָּם וְחִבְרוּ הֵיָה מִשְׁלָשָׁל שָׂרָץ [סִפְקָן] נִגַּע בּוֹ אָדָם הָעוֹמֵד בְּמִיָּם אוֹ הַנִּגְרָרִין שְׁהֵי חִבְרוּ גּוֹרֵר שָׂרָץ עַל פְּנֵי הַמַּיִם סִפְקָ נִגַּע סִפְקוֹ טֹמֵא מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּמַנְחִין בִּינוֹן [שִׁיל] אָדָם תּוֹפֵס בָּהּ אִין כֹּאן דִּין טֹמֵאָה צָפָה: **וְהַמֶּאֱחִיל עַל פְּנֵי הַשָּׂמָאָה** כְּגוֹן אָדָם הַהוֹלֵךְ בְּמִיָּם וְנִמְצָא בְּזִית מַת קְבוּעַ בְּמִיָּם סִפְקָ עֲבַר הַטָּהוֹר עָלָיו וְהֶאֱחִיל עַל הַמַּת דְּבִשְׂרָן כִּי הִיא גּוֹנָא טָהוֹר אוֹ בַּמַּת לְטַמְּאֵת מִנְּעַ דְּכָךְ לִי [טָהָרָה] גְּרָפָה וְטַמְּאָה קְבוּעַ כְּמוֹ טַמְּאָה הַצָּפָה וְטָהָרָה קְבוּעַ מ"מ בִּאֵהָל לֹא מְטַהְרִין דְּבַר שֶׁהוּא מְטַמֵּא לְמַעְלָה כְּלַמְטָה לֹאִתְּנִי זָב וְחִבָּה שְׁמַטְמֵא בְּהֶסֶט וְכֵן עָלְיוֹנוֹ שֶׁל זָב וְחִבָּה (מְלַמַּעְלָה) כְּלַמְטָה מִמַּשְׁכָּבוֹ וְאִם זָב וְחִבָּה עוֹבְרִים בְּמִיָּם וְכָלִי אֲחַלָּם סִפְקָ הָסִיטוֹ אִין לָנוּ לְטָהַר מִשּׁוּם טַמְּאָה גְּרָפָה אֲלֵא בְּמַנְעַ דְּוִקָא דְזִמְיָא דְשָׂרָץ וְכֵן אִם מְדַקְסוֹת שֵׁם חֵב עוֹבֵר סִפְקָ דָּרָם אִין לְטָהַר מִשּׁוּם טַמְּאָה

צָפָה: **בְּעִי' רַמִּי בַר חֲמָא** מַת בְּכָלִי וְכָלִי צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם מַהוּ בְּתַר כְּלִי אֲזַלְיָנוּ וְהָא נַח אוֹ דְלִמָּא בְּתַר מִיָּא אֲזַלְיָן וְהָא לֹא נַח מַת ע"ג שָׂרָץ מַהוּ כְּוֹן דִּהִיא טַמְּאֵת עֲרַב וְהִיא טַמְּאֵת ז' כְּמִי דְמַחְתָּא בְּכָלִי דְמִיָּא אוֹ דְלִמָּא בִּינוֹן דִּהִיא טַמְּאָה וְהִיא טַמְּאָה סַמְכְתָּא הִיא וְאֵת"ל כְּמֵאן דְּמַחְתָּא בְּכָלִי וְדִיא דְמִיָּא שָׂרָץ ע"ג נִבְלָה וְנִבְלָה גְּרָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם מַהוּ כְּוֹן דְּמַתְרִיָּהוּ טַמְּאֵת עֲרַב טַמְּאָה סַמְכְתָּא הִיא דִּילִמָּא הִיא כְּזֹזָא טַמְּאָה עֲבָה וְלֹא חֲשִׁיב כְּמַנְחַת אוֹ דִּילִמָּא הִיא כְּזֹזָת וְהִיא כְּעֻדְשָׁה שָׂרָץ עַל גִּבִּי שָׂרָץ מַהוּ הֵי וְדִיא חַד שְׁעוֹרָא הוּא אוֹ דִּילִמָּא כְּוֹן דְּמַפְסְקִי מַהֲדִּי לֹא אִם תַּמְצִי לִזְמַר בִּינוֹן דְּמַפְסְקִי לֹא נִבְלָה שְׁנִימּוּחָה, מַהוּ? בִּינוֹן דְּנִימּוּחָה הָוִיא לִיָּה מִשְׁקָה, אוֹ דְלִמָּא הִיא אוּכְלָא הוּא. 'וְאִם תַּמְצִי לִזְמַר דְּאוּכְלָא הוּא, שָׂרָץ עַל גִּבִּי שְׂכַבַת זָרַע, מַהוּ? וְאִם תַּמְצִי לִזְמַר בִּינוֹן דְּמִיתַעֲקָרָא הָוִיא לָהּ כִּי אוּכְלָא, שָׂרָץ עַל גִּבִּי מִי חֲטָאֵת וּמִי חֲטָאֵת צָפִין עַל גִּבִּי הַמַּיִם, מַהוּ? לֹא דְעֵינּוּ, תִּיקוּ.

אָמַר

אוּכְלִין יֵשׁ לְדוֹנוֹ שָׂרָץ ע"ג מִי חֲטָאֵת שְׁהֵי שֵׁם אֲפֹר וּמִיָּם וע"י הָאֲפֹר הוּא עֵב וּמִי חֲטָאֵת דְּנָקַט אוֹמַר ר"י דִּהוּא דְדִין דְּמִצִּי לְמַנְקַט אֲפֹר וּמִיָּם בְּעֻלְמָא אִי חֲשִׁיב מִשְׁקָה אִי לֹא אֲלֵא לְרַבּוּתָא נָקַט דֹּאֵע"ג דְּאִיפְּא לְמִימַר בִּינוֹן דִּהִיא טַמְּאָה וְהִיא טַמְּאָה הָוִיא לִיָּה כִּי טַמְּאָה סַמְכְתָּא גְּרָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם מ"מ בִּינוֹן דִּהֵי מִי חֲטָאֵת הָווּ לָהּ מִשְׁקָה עָלֶיהָן וְהוֹאִיל כִּי גְּרָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם:

וְגַךְ עַל פְּנֵי הַמַּיִם אֲבָב הִכְלִי וּסִפְקָ מִנְּעוֹ טָהוֹר): **וְאִם תַּמְצָא לִזְמַר** כְּוֹן דִּהִיא טַמְּאֵת עֲרַב וְהִיא טַמְּאֵת ז' כְּמֵאן דְּמַחְתָּא. בְּכָלִי דְּמִי וּסִפְקוֹ טֹמֵא וְדִיא: **שָׂרָץ גַּךְ ע"ג נִבְלָה** וְהוּא דְדִין נְמִי לְנִבְלָה ע"ג הַשָּׂרָץ אֲלֵא הִיא דְקַמְצַעִיָּא לִיָּה הִכִּי דְשְׁעוֹרָא דְשָׂרָץ דִּהְנֶה כְּעֻדְשָׁה קָאִי עַל שְׁעוֹרָא דְנִבְלָה דְהָוִי בְּזִיזָת וְלֹאֹו שְׁעוֹרָא דְנִבְלָה ע"ג שְׁעוֹרָא דְשָׂרָץ: מַת הַמְנַח עַל גִּבִּי הַשָּׂרָץ וְשָׂרָץ גַּךְ עַל פְּנֵי הַמַּיִם מַהוּ בִּינוֹן דְשָׂרָץ טַמְּאֵת עֲרַב וּמַת טַמְּאֵת שְׂבַעָה כְּמֵאן דְּמַחְתָּא טַמְּאָה בְּכָלִי דְּמִי וּסִפְקָ מִנְּעוֹ טֹמֵא: אוֹ דְלִמָּא בִּינוֹן דְּאֲכָל הוּא ה"ל כְּמֵאן דְּמַנְחַ עַל גִּבִּיו וּכְמוֹ דְּמַנְחַ ע"ג הַשָּׂרָץ דְשָׂרָץ וְהָוִי שָׂרָץ גַּךְ וּסִפְקוֹ טָהוֹר: וְאֵת"ל בִּינוֹן שְׁנַתַּעֲקָרָה מַבְשָׂרוֹ שֶׁל אָדָם מַמַּשׁ וְלֹא דְמִי לְשֹׁאֵר מִשְׁקָה שְׂבַתוֹכוֹ כְּגוֹן מִי רַגְלִים שְׂמַכְנָסִין לְתוֹכוֹ ה"ל שְׂכַבַת זָרַע כִּי אוּכְלָא דְסַמִּיךְ הוּא: **שָׂרָץ גַּךְ ע"ג מִי חֲטָאֵת** וּמִי חֲטָאֵת עֲבִין הֵן מִפְּנֵי אֲפֹר פְּרָה שְׂבָהָן מִי הָיוּ כֹּאֻכְלָא אוֹ דְלִמָּא מִשְׁקָה הָיוּ וְהָיוּ כְּשָׂרָץ גַּךְ וּסִפְקוֹ טָהוֹר לֹא יִדְעִינוּ תַּקּוּ:

סד.

 עין משפט נר מצוה
--

א מו"י פ"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' ג:

ב מו"י פט"ו מהל' שאר אבות הטומאות הל' ו:

ג מו"י פ"ז מהל' שאר אבות הטומאות הל' א:

ד מו"י פ"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' ד:

ה מו"י פ"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' ד:

ו מו"י פ"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' ד:

ז מו"י פ"ד מהל' שאר אבות הטומאות הל' ד:

מסורת הש"ס
א לעיל נא: ב תוספתא אהלות ג בבא בתרא קא;; משנה אהלות
תורה אור השלם
ושבתי עם־אבתי ונשאתני ממצרים ויקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך [בראשית מז, כ]

וַתְּרִין שְׁיָהָא בּוֹדֵק מַמְנוּ וְלֵהֲלוֹ עֲשָׂרִים אַמָּה שְׁהִיא כְּמַעֲנוּ שְׁנֵי מַעְרֹות וְהַחֲצֵר בּוֹדֵק הֵימְנוּ וְלֵהֲלוֹ עֲשָׂרִים אַמָּה, מִצָּא אֶחָד בְּסוּף עֲשָׂרִים אַמָּה — בּוֹדֵק הֵימְנוּ וְלֵהֲלוֹ עֲשָׂרִים אַמָּה. שְׂרָגְלִים לְדָבָר. שְׂאִילוֹ תַחֲיִלָּה מִצָּאוּ — נוֹטְלוּ וְאֵת תַּפּוּסָתוֹ. **אֲגַמִּי** אָמַר רַב יְהוּדָה: מִצָּא — פָּרִט לְמִצּוֹי. מַת — פָּרִט לְהַרּוּג. מוֹשָׁכָב — פָּרִט לְיוֹשֵׁב. כְּדָרְכוֹ — פָּרִט לְשְׂרָאשׁוּ מוֹנָח בֵּין יְרֻכּוֹתָיו. ^(נ)תַּנִּי עוֹלָא בַר חֲנִינָא: מַת שֶׁחֶסֶר, אִין לוֹ תַּפּוּסָה וְלֹא שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. וְכַל הַנִּי מַאי טַעְמָא לָא? אֲמַרִּינוּ דִּילְמָא גוֹי הוּא. ^(הו"כ)מִצָּא שְׁנַיִם, רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד מַרְגְּלוֹתָיו שֶׁל זֶה, וְרֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד מַרְגְּלוֹתָיו שֶׁל זֶה — אִין לָהֶן תַּפּוּסָה וְלֹא שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. מִצָּא שְׁלִשָּׁה, הָאֶחָד יָדוּעַ וּשְׁנַיִם תַּחֲיִלָּה, אוֹ שְׁנַיִם תַּחֲיִלָּה וּשְׁנַיִם יָדוּעִים — אִין לָהֶם תַּפּוּסָה, וְאִין לָהֶם שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי יִשְׁבָּב שֶׁבָּדַק וּמִצָּא שְׁנַיִם יָדוּעִין וְאֶחָד תַּחֲיִלָּה, וּבִיָּקֹשׁ לַעֲשׂוֹתָן שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: כָּל שְׂיַגְעָתָ — לָרִיק יִגְעָתָ. לֹא אָמְרוּ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת אֵלָּא לְשִׁלְשָׁה יָדוּעִין, אוֹ לְשִׁלְשָׁה תַּחֲיִלָּה. נוֹטְלוֹן וְאֵת תַּפּוּסָתָן. הֵיכִי דְמִי תַּפּוּסָה? אָמַר רַב יְהוּדָה: אָמַר קְרָא "וּנְשֹׂאתֶנִי מִמִּצְרַיִם" — טוֹל עַמִּי. וְכַמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה? פִּירֵשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר (בְּרַבִּי צְדוֹק): נוֹטֵל עֶפֶר תִּיחוֹחַ, וְחוֹפֵר בִּבְתוּלָה שְׁלֹשׁ אַצְבָּעוֹת. מִיתִיבִי: וְכַמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה? פִּירֵשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק: נוֹטֵל אֶת הַקִּיסְמִין וְאֵת הַקֶּסֶסוֹת. וְזוּרֵק אֶת הַוּוּדָאִין וּמַגִּיחַ אֶת הַסְּפִיקוֹת. וְהִשָּׂאֵר מִצִּטְרָף לְרֹוב בְּנֵינוּ שֶׁל מַת, וּלְרֹבַע עֲצָמוֹת, לְמֵלֵא תַרְוּוד רָקָב. הוּא דְאָמַר כִּי הָאִי תַנָּא, דְתַנְיָא: וְכַמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוֹם כֵּן עֲזָאִי: נוֹטֵל עֶפֶר תִּיחוֹחַ, וְחוֹפֵר בִּבְתוּלָה שְׁלֹשׁ אַצְבָּעוֹת. ^(א)בּוֹדֵק הֵימְנוּ.

וַתְּרִין שְׁיָהָא בּוֹדֵק מַמְנוּ וְלֵהֲלוֹ עֲשָׂרִים אַמָּה שְׁהִיא כְּמַעֲנוּ שְׁנֵי מַעְרֹות וְהַחֲצֵר

בּוֹדֵק הֵימְנוּ וְלֵהֲלוֹ עֲשָׂרִים אַמָּה, מִצָּא אֶחָד בְּסוּף עֲשָׂרִים אַמָּה — בּוֹדֵק הֵימְנוּ וְלֵהֲלוֹ עֲשָׂרִים אַמָּה. שְׂרָגְלִים לְדָבָר. שְׂאִילוֹ תַחֲיִלָּה מִצָּאוּ — נוֹטְלוּ וְאֵת תַּפּוּסָתוֹ. אֲגַמִּי אָמַר רַב יְהוּדָה: **מִצָּא** — פָּרִט לְמִצּוֹי. **מַת** — פָּרִט לְהַרּוּג. **מוֹשָׁכָב** — פָּרִט לְיוֹשֵׁב. **כְּדָרְכוֹ** — פָּרִט לְשְׂרָאשׁוּ מוֹנָח בֵּין יְרֻכּוֹתָיו. ^(נ)**תַּנִּי** עוֹלָא בַר חֲנִינָא: **מַת** שֶׁחֶסֶר, אִין לוֹ תַּפּוּסָה וְלֹא שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. וְכַל הַנִּי מַאי טַעְמָא לָא? אֲמַרִּינוּ דִּילְמָא גוֹי הוּא. ^(הו"כ)**מִצָּא שְׁנַיִם**, רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד מַרְגְּלוֹתָיו שֶׁל זֶה, וְרֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה בְּצַד מַרְגְּלוֹתָיו שֶׁל זֶה — אִין לָהֶן תַּפּוּסָה וְלֹא שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. **מִצָּא שְׁלִשָּׁה**, הָאֶחָד יָדוּעַ וּשְׁנַיִם תַּחֲיִלָּה, אוֹ שְׁנַיִם תַּחֲיִלָּה וּשְׁנַיִם יָדוּעִים — אִין לָהֶם תַּפּוּסָה, וְאִין לָהֶם שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. **מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי יִשְׁבָּב שֶׁבָּדַק** וּ**מִצָּא שְׁנַיִם יָדוּעִין** וְאֶחָד תַּחֲיִלָּה, וּ**בִיָּקֹשׁ לַעֲשׂוֹתָן שְׁכוּנַת קְבָרוֹת**. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: **כָּל שְׂיַגְעָתָ — לָרִיק יִגְעָתָ**. לֹא אָמְרוּ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת אֵלָּא לְשִׁלְשָׁה יָדוּעִין, אוֹ לְשִׁלְשָׁה תַּחֲיִלָּה. נוֹטְלוֹן וְאֵת תַּפּוּסָתָן. הֵיכִי דְמִי תַּפּוּסָה? אָמַר רַב יְהוּדָה: אָמַר קְרָא **"וּנְשֹׂאתֶנִי מִמִּצְרַיִם"** — טוֹל עַמִּי. **וְכַמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה? פִּירֵשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר (בְּרַבִּי צְדוֹק):** נוֹטֵל עֶפֶר תִּיחוֹחַ, וְחוֹפֵר בִּבְתוּלָה שְׁלֹשׁ אַצְבָּעוֹת. מִיתִיבִי: וְכַמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה? פִּירֵשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק: נוֹטֵל אֶת הַקִּיסְמִין וְאֵת הַקֶּסֶסוֹת. וְזוּרֵק אֶת הַוּוּדָאִין וּמַגִּיחַ אֶת הַסְּפִיקוֹת. וְהִשָּׂאֵר מִצִּטְרָף לְרֹוב בְּנֵינוּ שֶׁל מַת, וּלְרֹבַע עֲצָמוֹת, לְמֵלֵא תַרְוּוד רָקָב. הוּא דְאָמַר כִּי הָאִי תַנָּא, דְתַנְיָא: וְכַמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוֹם כֵּן עֲזָאִי: נוֹטֵל עֶפֶר תִּיחוֹחַ, וְחוֹפֵר בִּבְתוּלָה שְׁלֹשׁ אַצְבָּעוֹת. ^(א)בּוֹדֵק הֵימְנוּ.

אָמַר

בְּפֶרֶק הַמוֹכֵר פְּרוֹת (כ"ב דף קב.) פְּרִיךְ עֲשָׂרִים וּתְרֵיתַן הֵינִן לְשִׁמְי מַעְרֹות שֶׁשֶּׁה עֲשֶׂר וַחֲצֵר הֶקְדֵּר אֲמַרִּינוּ הֵתָם לר"ש וְרַבֵּנן שֶׁשׁ אַמָּה וּמִשְׁנֵי בְּנָפְלִים שְׂרָגִילוֹת הוּא כְּשֶׁאֲחַת מִן הַמַּעְרֹות גְּדוּלוֹת הַשְּׁנִיָּה שֶׁל כָּפְלִים וְלִכְךָ כַּשֵּׁנִית סָגִי בְּאֶרְבַּע עַל שֵׁשׁ וְאִיכָא דְמוֹחִי הֵתָם לַמַּתְנִי' (דְּהֵתָם וּמַתְנִי') דְּהִכָּא כְּרַבְּנן דְּאֲמַרִּי תוֹכָה שֶׁל מַעְרָה אֶרְבַּע עַל שֵׁשׁ וּפְרִיךְ תַּמְנִי סְרִי הֵינִן וּמִשְׁנֵי שְׂבָדָק מַעְרָה רֹאשׁוֹנָה בְּאֶלְכָסוֹן וּלְחַפֵּשׁ וּלְבָדָק הֵיטָב וּמָה שֶׁהוּא

מִתַּעֲקֹם עוֹלָה לְשִׁמְי אַמּוֹת: **מִצָּא א'** בְּסוּף כ' בּוֹדֵק הֵימְנוּ וְלֵהֲלוֹ עֲשָׂרִים שְׂרָגְלִים לְדָבָר שְׂאֵלְמָלִי בַתַּחֲלָה מִצָּאוּ נוֹטְלוּ וְאֵת תַּפּוּסָתוֹ אֲכַל עֵתָה שְׁמַרְא כְּכַר ג' מַתִּים אֵף כְּשֶׁמַּרְא אֶחָד יֵשׁ לְחוּשׁ לְשְׁכוּנַת הַקְּבָרוֹת וַתְּרִין לְבָדָק עַד עֲשָׂרִים: **מִצָּא** פָּרִט לְמִצּוֹי פִּי' ר"י שָׂאֵם הִיָּה יָדוּעַ לֹא יֵהָא נוֹטְלוּ כְּדֹאמְרִינוּ בְּפֶרֶק נִגְמַר הָדִין (סְנִהֲדְרִין דף מז:) [קָבַר הַמַּרְא מִתַּר לַפְּנוֹתוֹ] קָבַר הַיָּדוּעַ אֲסוּר לַפְּנוֹתוֹ וְהָא דְאֲמַרִּינוּ הֵתָם פְּנָה מְקוֹמוֹ טַהוֹר וְהִכָּא מִשְׁמַע דְּיֵשׁ לוֹ תַּפּוּסָה אָמַר ר"י דְּהֵתָם לֹא בַתַּפּוּסָה אֲרִירִי דַתַּפּוּסָה הֵינִי לְצַד הַקַּרְקַע בַּעֲמֹק אֲכַל הֵתָם בְּטַמְאָה דְּרַבְּנן אֲרִירִי דַמַּדְרַבְּנן מִטְּמִינן לַתוֹךְ כָּל הַקָּבַר לִ' רוּחוֹת אֲכַל רִשְׁב"ס פֵּרֵשׁ פָּרִט לְמַצְנִי דְהֵינִי א' יָדוּעַ וְשֵׁנִים בַּתַּחֲלָה דְּכַסְמוּךְ וְקִשְׁיָא לְשִׁיטָתוֹ דֹּא"כ כַּחֲסָן נִקֵּט הַמוֹרָא דְהוּא הָדִין לְשִׁלְשֶׁתָן יָדוּעִין דְּיֵשׁ לוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת: **פָּרִט** לַחֲרִי: כְּדֹאמְרִינוּ בְּסַמּוּךְ דַּמַת שֶׁחֶסֶר אִין לוֹ תַּפּוּסָה וְאִין לוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת: **מַת שֶׁחֶסֶר** אִין לוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת קֶשֶׁה לְהִבִּין לְמָה וְשִׁמְא הִלְכָה לְמַשָּׁה מַסִּינִי הוּא: **עוֹבֵד** כּוֹכְבִּים הוּא

דְּיוֹשְׁרָאֵל אִין קוֹבְרִין אוֹתוֹ בַּעֲנוּן זֶה: **אֶחָד יָדוּעַ** וּשְׁנַיִם הוּא מוֹצֵא עֵתָה בַתַּחֲלָה אִין לוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת רִשְׁב"ס פִּי' הִלְכָה לְמַשָּׁה מַסִּינִי הוּא ור"י פִּי' טַעַם בְּדָבָר דָּאִין לָנוּ [לומר] שְׁכוּנַת קְבָרוֹת וּבֵית הַקְּבָרוֹת הִיָּה הוּאִיל וְנִקְבְּרוּ שֶׁם ג' מַתִּים פִּינוּ דָּא' נוֹדַע תַּחֲלָה אִי אִיתָא דָּאִין דַּעֲתוֹ הִיָּה לַפְּנוֹתָם וּלְנִשְׂאֵם שֶׁם [לְקַבְּרוֹ] כִּי הִיכִי דְּיוּדוּעַ לָנוּ הָאֶחָד דְּהֵינִי יָדוּעִים לָנוּ אוֹתָם שְׁעִמּוֹ וְלֹא אֲמַרוּ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת אֵלָּא אוֹ [לְשִׁלְשָׁה] יָדוּעִים אוֹ לְשִׁלְשָׁה תַּחֲלָה: **כַּמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה פִּי'** ר' אֶלְעָזָר הוּא ר"א כֵּן פְּדַת שֶׁהוּא אֲמוּרָא נוֹטֵל עֶפֶר תַּחוּחַ וְחוֹפֵר בַּקַּרְקַע בַּתוּלָה שֶׁלֹּשׁ אַצְבָּעוֹת בְּיָרוּשָׁלַיִם מִפֵּרֵשׁ שְׁמוּהֵל הַמַּת יוֹרֵד בַּקַּרְקַע עַד ג' אַצְבָּעוֹת:

מִיתִיבִי כַּמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה פִּירֵשׁ ר' אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק נוֹטֵל אֶת הַקִּיסְמִין פִּי' מִן הָאֲרוֹן שֶׁל שֵׁשׁ עֹנֻכְתָּהּ וְאֵת הַקֶּסֶסוֹת וִ"א כִּמּוֹ קוֹזוֹת אֲדָמָה וְזוּרֵק אֶת הַנּוֹדָאִים פֵּרֵשׁ מַה שְׁנֹדָאִי לָן שְׁאִינוּ מִן הַמַּת וּמַשִּׁיחַ אֶת הַסְּפָקוֹת מַה שֶׁהוּא מְסַפֵּק אִם הִיוּ מִן הַמַּת אִם לֹא מַשִּׁיחַ בְּמִקּוֹם הַמַּצַּע שֶׁלֹּא יִטְמְאוּ עוֹשֵׂי טְהָרוֹת וְהַשָּׂאֵר שֶׁהוּא בְּרוּר לוֹ שֶׁהוּא מִן הַמַּת מַצְטַרְפִּין לָרַב בָּנִין אוֹ לָרַב מִנּוּ וְלָרַב רַבַּע הַקַּב לְטַמֵּא בְּאֶהֱל וּלְמַלֵּא תַרְוִד רָקָב כִּמּוֹ יִין קוֹסֵם (כ"ב דף עז:) מִשִּׁי קַהוּי וּבַשְּׂמִים שְׁמַשְׁמִינן בְּאֲרוֹן וְקֶשֶׁה דֹּא"כ אִין לוֹ רָקָב דְּנַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין מִידי דְּהוּא אֲנוּקְבַר בְּאֲרוֹן עַד דָּאף שְׁעָרוֹ הַעוֹמֵד לְנֹז אֲבַעִיֵּא לָן כ"ג (לַעִיל גִּזִּיר דף נא.) אִי נַעֲשֶׂה גִלְגְּלִין עוֹד מִפֵּרֵשׁ הַקֶּסֶסוֹת הֵינִי לְשׁוֹן דְּבָר בְּלִי כִּמּוֹ וּפְרִיו יְקוֹסֵם (יִחוּזְקָאֵל י) אֵלְמָא תַּפּוּסָה לר"א בְּרַבִּי צְדוֹק אִינוּ זְקוּק לְטוֹל עֶפֶר

דָּאִין לוֹ לְחַפֵּר בַּקַּרְקַע בַּתוּלָה כִּי אֲסוּרָה וְדָאִי הַמַּת וּסְפָקוֹ: **הוּא** דְאָמַר כִּי

הָאִי תַנָּא דְתַנְיָא כַּמָּה שִׁיעוּר תַּפּוּסָה פִּי' ר' יוֹחָנָן לֹאִי הֵינִי ר' יוֹחָנָן הָאֲמוּרָא

אֵלָּא רַבִּי יוֹחָנָן כֵּן נוֹרִי:

וְגִזִּיר (גִּזִּיר דף נא.) נִקְבַר בְּאֲרוֹן שֶׁל עַד אִין לוֹ רָקָב הֵי מַלִּי בַּעֲיִנָּה אֲכַל (לֹא) לְאֶצְטְרוּפִי לְאַחֲרֵי שְׁנִקְבְּרוּ עֲרוּמִים בְּאֲרוֹן שֶׁל שֵׁשׁ מַצְטַרְף:

סה.

 עיין משפּט בר מצוה

א מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ו:	א מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ו:
ב מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ג:	ב מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ג:
ג מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ה:	ג מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ה:
ד מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ו:	ד מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ו:
ה מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ז:	ה מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ז:
ו מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ז:	ו מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ז:
ז מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ח:	ז מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ח:

סה:

 עין משפט
 נר מצווה

א מיי' פט' מהל' טומאת מת הל' ג:

ב מיי' פו' מהל' טומאת צרעת הל' ה:

ג מיי' פו' מהל' טומאת צרעת הל' ו:

ד סמג עשין רלד:

ה מיי' פב' מהל' טומאת צרעת הל' ו:

ו מיי' פב' מהל' טומאת צרעת הל' ט:

ז סמג עשין ריח, סמג עשין ריט:

ח מיי' פב' מהל' מחוסרי כפרה ב:

ט מיי' פב' מהל' מחוסרי כפרה הל' ב:

י מיי' פא' מהל' מטמאי משכב ומושב הל' ב:

יא מיי' פא' מהל' מטמאי משכב ומושב הל' יב:

יב מיי' פא' מהל' מטמאי משכב ומושב הל' יד:

יג מיי' פד' מהל' רוצח ושמירת נפש הל' ה:

אַמֶּר רַבָּא בְּדַק וּמְצָא גַם הֶשְׁנִי וּפְנֵה בְּדַק וְאַשְׁכַּח וּבְדַק עוֹד וּמְצָא נ' לֹא

[הא] מִפְּנֵי לְגַבִּי ב' דִּאֲגַלְלִי מִלְתָּא שְׁבַמְתְּכֵן וְקִרְוִהוּ כְּזִי (לא) לְשֹׂאֵר [שס] וְלֹא הִנֵּי תְּרִי מִפְּנֵה לְגַבִּי חַד א"צִיפְנֵה שְׁנִים וַיַּחְזִיר לְגַבִּי חַד אֲחַל הֶשְׁלִישִׁי לְמָקוֹם שְׁהִיה בּוּ קָבֵר וְאִית דְּגֵרְסִי הֵכָא וּמַשְׁנִי לֵהּוּ שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת פִּי שְׁהִיה בְּזוֹק מִשָּׁם וְלֵהֲלֹן עֲשִׂירִים

אמֵה: **אִיכָא** דְּאֻמְרִי פִּינּוּ שְׁנַתּוּ רִשּׁוֹת לִפְנוֹת שֶׁבְּכֵר פִּנֵּה קֹדֶם שְׂדַע שְׁשֻׁלְשָׁה הֵם אֲף הֶשְׁלִישִׁי מִפְּנֵה לְמָקוֹם שְׁרִצְהּ דְּבֹאָחַד לֹא נִתְקַן שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת וּקְצַת קֶשֶׁה אִם הִלְכָּהּ הִיא וְשִׁמָּא כָּל זֶה מִן הֶהֱלָכָה: וְלִישׁוּיָהּוּ שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת וּמַשְׁנִי אִמֶּר ר"ס כֵּן לְקִישׁ עַלֹּא מְצָאוּ וְטִהְרוּ כָּל א"י וְאִין לִסְחֻזִּיק טַמְאָה וְלִהְסָמִיר: **בְּדַק מִכ' אַמָּה** וְלֹא מְצָא מֵאִי דְלֹאָחַד מִן הַרוֹחוֹת מִי אִמְרִי' כִּי הִכִּי דְלָרוּחַ זֶה לֹא מְצָא לֹא יֵהָא זֶה זָקוּק לְבִדָּק לְשֹׂאֵר הַרוֹחוֹת מִקְבָּרוֹת זֹו יֵיכָא אִו לֹא:

אַמֶּר רַב מִשְׁרָשְׁיָא שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת כְּלוּמֵר שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת שֶׁל שְׁלֹשָׁה שְׁנִמְצָאוּ בְּכֵר יֵשׁ לוֹ אֲבָל לֹא יִצְטָרֵךְ יוֹתֵר לְבִדָּק מֵאִי טַעמָא עַלֹּא מְצָאוּ וְטִהְרוּ אֶת א"י אִית דִּמְפְּרָשִׁי בְּדַק וְלֹא מְצָא מֵאִי מַהֵד שְׁהִיא לַחֲפֵר בְּעַמֻּק עַד שְׁנִינִיע לְסַלֵּע לְבַתוֹלָה: **כָּל סַפָּק נִגְעִים** בַּתְּחִלָּה עַד שְׁלֹא נִזְקַק לְטַמְאָה טְהוֹר דְּאוֹקְמַה אַחֲזַקְתַּהּ וּבִמְסַכָּת נִגְעִים (פ"ה מ"ד) מְפָרֵשׁ פִּיצַד שְׁנִים שְׂבָאוּ אֲחַל כַּהֵן כַּהֵן בְּזֶה בִּדְקַת כְּגִירִים וּבְזֶה בִּדְקַת כְּסָלֵע לְסוּף שְׂבוע בְּזֶה כְּסָלֵע וּבְזֶה כְּסָלֵע וְאִינוּ יוֹדַע [אִחָה מֵהָן] פֶּשֶׁה טְהוֹר: מַשְׁנַזְקָא לְטַמְאָה הֵתֵם מְפָרֵשׁ פִּיצַד שְׁנִים שְׂבָאוּ אֲחַל כַּהֵן בְּזֶה כְּסָלֵע וּבְזֶה כְּגִירִים לְסוּף שְׂבוע בְּזֶה כְּסָלֵע וְעוֹד וּבְזֶה [כְּסָלֵע] וְעוֹד טַמְאִין לְסוּף בְּזֶה וּבְזֶה כְּסָלֵע וְאִינוּ יוֹדַע אִחָה מֵהֶם בְּהֵה שְׁעִיהֶם טַמְאִים עַד שְׁיַחְזִיק לְשְׁעִיהֶם לְהִיּוֹת כְּגִירִים דְּכָל חַד אוֹקְמַה בְּחֻקַּת טַמְאָה: **מִנָּא** הִנֵּי מַלִּי דַּעַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטַמְאָה סַפָּק נִגְעִים לְהַקֵּל אִמֶּר קָרָא לְטִהְרוּ (אוֹמֵר) הוֹאִיל דְּפִתַּח הַבְּתוּב בְּטִהְרָה תַּחלֵּה: **אִי** הִכִּי אַפִּי' מַשְׁנַזְקָא לְטַמְאָה נִמְי דֵּהָא לֹא אֲצַטְרִיךְ קָרָא לַעַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטַמְאָה דַּתְּפוּק לִיה לְאוֹקְמַה אַחֲזַקְתַּהּ אֲלֵא לְנִזְקַק לְטַמְאָה פּר"ת: אֲלֵא אִי אֶתְמֵר

דְּרַב (הוּנָא) אֲדָרִי' יִהְיֶשֶׁע אֶתְמֵר דְּמַטְהֵר אֲפִילוּ נִזְקַק לְטַמְאָה אֲבָל מִתְנִי' [דִּהְכָּא] וְאִמֶּר בִּין נִזְקַק בִּין לֹא נִזְקַק מִסְבָּרָא דְּאוֹקְמַה אַחֲזַקְתַּהּ: **וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ** אוֹמֵר בְּהָה מֵאִי בְּהָה בְּהָה וְדַלְמָא בְּהָה וְשִׁמָּא וְתַמָּה דֹּא"כ הִינוּ ת"ק וּפ'י הִר"ר יִהְיֶה מִקּוֹרְבִיִּיל וְדִלְמָא בְּהָה וְטַמָּא וּבֹא לַחֲלֹק עַל ת"ק שְׁתַּנָּא קַמָּא [מְטַמְאוּ] מִסְבָּק ור' יִהְיֶשֶׁע שֹׂא לוֹמֵר שֶׁהוּא וְדֹאִי מְצַרַע וּמַשְׁנִי לָךְ דְּבִדְהָ וְטִהֵר לְגַמְרִי דְּאִמֶּר קָרָא לְטִהְרוּ אִו לְטַמְאוּ הוֹאִיל וּפִתַּח בְּטִהְרָה תַּחלֵּה לַעֲלוֹם לֹא נִלְמַרְהָ בְּמַצּוֹרַע אֲלֵא טְהוֹר גְּמוֹר אִו טַמָּא גְּמוֹר: **בְּשִׁבְעָה** דְּרָכִים בּוֹדְקִין אֶת הַזָּב עַד שְׁלֹא נִזְקַק [לְזִיבָה] כִּמוּ בִּרְאִיהַ רֵאשׁוֹנָה אִו שְׁנִיה: **בְּמַאֲכָל** וּבִמְשֻׁתָּה בְּמִשָּׂא וּבִקְפִיצָה בְּמִרְאָה שְׂרָחַה אִישׁ וְאִשָּׁה נִזְקָקִין זֶה לָזֶה וְכֵן מַשְׁמַע בְּמִס' זָבִין (פ"ב מ"ב) דְּפִלְגִי רַבִּי יִהְיֶה וְאִמֶּר אִפִּי' רָחַה בְּהֵמָה חַיה וְעוֹף נִזְקָקִין זֶה לָזֶה מִהֲדָרַר: מַשְׁנַזְקַק לְטַמְאָה כִּמוּ בִּרְאִיהַ שְׁלִישִׁית לְרַבָּנָן פֶּרֶק בְּנוֹת כּוֹתִים (נִגְה דָּף לֵה). דְּמַחְזִיבִי קִרְבָּן אֲבָל רַבִּיעִית לר"א לְסַתֵּר מַה שֶּׁסָּפֵר אִין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ דֵּהָא מַבְשְׂרוּ וְלֹא מַחְמַת אָנָסוּ לֹא קָאִי אֲלֵא אֲשֵׁתִים לְרַבָּנָן אִו אֲשֻׁלִישִׁית לר"א: **אוּנְסוּ** כִּמוּ מֵאֲכָל וּמַשְׁתֵּה וְהָךְ שְׂבַע דְּאֻמְרִינִן שְׁמֵרָגִילִין זִבּוֹת טַמָּא מַשְׁנַזְקַק לְטַמְאָה: **סְבָקוּ** וְשִׁכְבַּת זָרְעוּ מִך' בְּגַמ':

רַבִּי נְחֻמִּיהַ פּוֹטֵר שְׂרָגְלִים לְדָבָר דַּחוּלָה הוּא הוֹאִיל וְהַקֵּל מִמֶּה שֶׁהִיא אִיזִי דִּתְנָא שְׂרָגְלִים לְדָבָר נָקוּמִי' הֵכָא: **מִנְה"מ** א"ר [וְנִתַּן] דְּאֻמֵּר קָרָא וְהַזָּב אֶת זֹוּבוּ

בְּדַק וּפְנֵה נִמְי לִשְׁנֵי בְּדִתָּנָן מְצָא שְׁנִים נוֹטְלָן

וְאֶת תְּפוּסָתָן וּלְבַתֵּר הִכִּי בְּדַק וְאַשְׁכַּח שְׁמַצָּא שְׁלִישִׁי לֹא מִפְּנֵי לֵה גַבִּי הֵךְ קַמְאִי: וְלֹא הֵךְ תְּרִי מִפְּנֵי לֵהוֹן גַּבִּי חַד דְּמַחְזִיקִין בְּשִׁכְנוּת קְבָרוֹת: ה"ג אִמֶּר רַבָּא כֵּן שְׁתַּנְּהָ רִשּׁוֹת לְפָנוּתָן מִפְּנֵי לֵהוּ וְלִישׁוּיָהּוּ שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת אִמֶּר ר"ל עַלֹּא מְצָאוּ וְטִהְרוּ אֶת א"י **בְּדַק מִכ' אַמָּה** וְלֹא מְצָא מֵאִי אִמֶּר רַב מְנַשְׁיָא בַר יִרְמְיָה אִמֶּר רַב שֶׁשֶׁת שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת ויה"פ אִמֶּר רַבָּא כֵּן שְׁתַּנְּהָ רִשּׁוֹת לְפָנוּת לָהֶן בְּשִׁמְצָא אֶת הֶשְׁנִים בְּדִתָּנָן מְצָא שְׁנִים נוֹטְלָן וְאֶת תְּפוּסָתָן מִפְּנֵי לֵהוּ לִהְיֹא נ' וְאִמְאִי מִפְּנֵי לֵהוּ לִישׁוּיָהּוּ שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת שְׁחֻזְרוּ לְמָקוֹמָן וַיַּחְזִיקוּ לְאוֹתוֹ מָקוֹם כְּאֵלוּ עָלוּן יֵשׁ שֶׁם מַעֲרוֹת אַחֲרוֹת כְּצִיבּוֹתֵינוּ וְלֹא יִכְנסוּ עוֹשִׂי טְהָרוֹת לָשֵׁם כְּזִי שֶׁלֹּא יֵהָיִילוּ עַל הַטְּמָאָה: אִמֶּר ר"ל עֵילָא כְּלוּמֵר כְּשִׁתַּנְּהָ רִשּׁוֹת לְפָנוּת בְּשֵׁלֹא מְצָא אֲלֵא אָחַד וְשְׁנִים כִּי דָּדַר וּמְצָא לֵהךְ שְׁלִישִׁי מִפְּנֵי לֵהוּ גַבִּיָּהוּ כְּזִי לְטִהֵר אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁלֹּא לִהְחִזִּיקוּ שִׁשׁ מַעֲרוֹת כְּצִיבּוֹתִיָּה שְׁהִיו כְּהִנִּים וְעוֹשִׂי פֶסַח מִתְרִים לִהְלֹךְ לָשֵׁם: קַתְנִי בְּזוֹק מַמְנוּ וְלֵהֲלֹן וְאִם בְּדַק וְלֹא מְצָא מֵאִי מִי אִמְרִינִן כֵּן דִּלָּא מְצָא אֲלֵא הֵךְ נ' אֶתְרַמְוִינִי אֶתְרַמִּי דְּאִתְקַבֵּיר לְהֵכָא וְלֹא קִנְוּ מָקוֹמָן אִו דִּלְמָא פִּינּוּ דַּג' הֵן מַחְזִיקִין לִיה בְּשִׁכְנוּת קְבָרוֹת וְאִסּוּר לְפָנוּתָן: אִמֶּר רַב מְנַשְׁיָא אִמֶּר רַב ה"ז **שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת** מ"ט **אִמֶּר** רַב ר"ל עַלֹּא מְצָאוּ וְטִהְרוּ אֶת א"י צֻלַע שֶׁל מַתִּים מְצָאוּ דְּמִתְרַגְמִינִן (בְּרַאשִׁית ב) צֻלַע עֵילָא: וְטִהְרוּ אֶת א"י כְּלוּמֵר אַע"פ שֶׁאִין כָּאֵן אֲלֵא הֲלָלוּ נ' קְבָרִים אִמְרִינִן זֹו הִיא שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת שֶׁל עִיר וְשָׂאֵר כְּצִיבּוֹת הַעִיר טְהוֹר: ה"ג סָפָק טַמָּא ר' יִהְיֶשֶׁע אוֹמֵר בְּהֵה: מִתְנִי' בּוֹז' דְּרָכִים בּוֹדְקִים הַזָּב עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטַמְאָה עַד שֶׁלֹּא רָחַה ב' רִאִיוֹת:

בַּחֲבִילָה וּבַשְּׂתִיָּה מַחְמַת רַב חֲבִילָה וְשִׂתִּיָּה הַדְּרָכִים הָאֻמּוּרִים כָּאֵן מְבִיאִים הָאָדָם לִיְדִי זִיבָה: וּבִמְרָחָה שְׂרָחַה שֶׁד אִו ד"א וְנִפְתַּח מַחְמַתּוּ וְהָי אָנָם וְאִמֵּר מַר (נִגְה דָּף לֵה). מַבְשְׂרוּ וְלֹא מַחְמַת אָנָסוּ: מַשְׁנַזְקַק לְזִיבָה שֶׁבְּכֵר רָחַה רִאִיה שׁוֹב אִין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ: שְׂרָגְלִים לְדָבָר שֶׁלֹּא בָּא מַחְמַת אָנָסוּ אֲלֵא מַחְמַת זִיבָה מִשָּׁם: הַכֵּל מַמָּאִים מַחְמַת זִיבָה דֹּאִי אֲפַשֵּׁר לָהֶם שֶׁלֹּא צְחֻצְמוּ זִיבָה: וְרַבִּי נְחֻמִּיהַ פּוֹטֵר שְׂרָגְלִים לְדָבָר שֶׁלֹּא בָּא מַחְמַת הַבָּאָה הוֹאִיל וּמִתְחַלָּה הַקֵּל מִמֶּה שֶׁהִיא: גַּמ' מִנְה"מ דְּמַשְׁנַזְקַק לְטַמְאָת זִיבָה שׁוֹב אִין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ: א"ר נִתַּן אִמֶּר קָרָא וְהַזָּב אֶת זֹוּבוּ לְזָכֵר וּלְנִקְבָה אַחֵר שֶׁאִמֵּר הַבְּתוּב שְׁנִי זִיבּוֹת זַב זֹוּבוּ הַקִּישׁ הַבְּתוּב זָכֵר לְנִקְבָה לְרָחִיָּה שְׁלִישִׁית לוֹמֵר לָךְ מַה נִּקְבָּה דִּלָּא בְּתִיב בַּה מַבְשְׂרָה וְאֲפִילוּ מֵאֲנָסָה הֵינִא טַמְאָה אֲף זָכֵר פִּינּוּ שְׂרָחַה ב' פְּעֻמִּים שְׁנַזְקַק לְטַמְאָת ז' אִפִּי' רָחַה אֶת הֶשְׁלִישִׁית בִּאָנָם פִּינּוּ דַּחֲזֹא ב' פְּעֻמִּים שֶׁלֹּא בִּאָנָם הָי טַמָּא וּמִתִּי קִרְבָּן: ר"א אוֹמֵר בְּשִׁלִּישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוּ מִפְּנֵי הַקִּרְבָּן שֶׁאִם רָחַה ב' רִאִיוֹת מַחְמַת זִבּוֹת וְאֶת הֶשְׁלִישִׁית בִּאָנָם אִינוּ מְבִיא קִרְבָּן: **בְּרַבִּיעִית** אִין בּוֹדְקִין אוֹתוּ כְּלוּמֵר פִּינּוּ שְׂרָחַה שִׁשׁ שֶׁלֹּא בִּאָנָם וְרָחַה אֶת הַרַבִּיעִית בְּתוֹךְ יְמֵי סָבְרוּ וְאִפִּי' אִם הִיא בִּאָנָם אִין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ אִם מַחְמַת אָנָסוּ הִיא אֲלֵא סוֹתְרִין אֶת הַכֵּל בְּדִמְפְּרָשׁ בְּמַסְכָּת נִגְה בַּפ' בְּנוֹת כּוֹתִים (נִגְה דָּף לֵה): ר"א **דְּרִישׁ אִתִּים** הַזָּב חֲזָא אֶת תְּרַפִּי זֹוּבוּ תִלְתָּא וּלְרַבִּיעִית אֶתַּפֵּשׁ לְנִקְיָה דְּמַטְמָאָה אִפִּי' בִּאָנָם:

מַחְמַת זִיבָה מִשָּׁם: אָנָסוּ וּסְפִיקוּ וּשְׁכַבַּת זָרְעוּ הַכֵּל מַמָּאִים מַחְמַת זִיבָה דֹּאִי אֲפַשֵּׁר לָהֶם שֶׁלֹּא צְחֻצְמוּ זִיבָה: וְרַבִּי נְחֻמִּיהַ פּוֹטֵר שְׂרָגְלִים לְדָבָר שֶׁלֹּא בָּא מַחְמַת הַבָּאָה הוֹאִיל וּמִתְחַלָּה הַקֵּל מִמֶּה שֶׁהִיא: גַּמ' מִנְה"מ דְּמַשְׁנַזְקַק לְטַמְאָת זִיבָה שׁוֹב אִין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ: א"ר נִתַּן אִמֶּר קָרָא וְהַזָּב אֶת זֹוּבוּ לְזָכֵר וּלְנִקְבָה אַחֵר שֶׁאִמֵּר הַבְּתוּב שְׁנִי זִיבּוֹת זַב זֹוּבוּ הַקִּישׁ הַבְּתוּב זָכֵר לְנִקְבָה לְרָחִיָּה שְׁלִישִׁית לוֹמֵר לָךְ מַה נִּקְבָּה דִּלָּא בְּתִיב בַּה מַבְשְׂרָה וְאֲפִילוּ מֵאֲנָסָה הֵינִא טַמְאָה אֲף זָכֵר פִּינּוּ שְׂרָחַה ב' פְּעֻמִּים שְׁנַזְקַק לְטַמְאָת ז' אִפִּי' רָחַה אֶת הֶשְׁלִישִׁית בִּאָנָם פִּינּוּ דַּחֲזֹא ב' פְּעֻמִּים שֶׁלֹּא בִּאָנָם הָי טַמָּא וּמִתִּי קִרְבָּן: ר"א אוֹמֵר בְּשִׁלִּישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוּ מִפְּנֵי הַקִּרְבָּן שֶׁאִם רָחַה ב' רִאִיוֹת מַחְמַת זִבּוֹת וְאֶת הֶשְׁלִישִׁית בִּאָנָם אִינוּ מְבִיא קִרְבָּן: **בְּרַבִּיעִית** אִין בּוֹדְקִין אוֹתוּ כְּלוּמֵר פִּינּוּ שְׂרָחַה שִׁשׁ שֶׁלֹּא בִּאָנָם וְרָחַה אֶת הַרַבִּיעִית בְּתוֹךְ יְמֵי סָבְרוּ וְאִפִּי' אִם הִיא בִּאָנָם אִין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ אִם מַחְמַת אָנָסוּ הִיא אֲלֵא סוֹתְרִין אֶת הַכֵּל בְּדִמְפְּרָשׁ בְּמַסְכָּת נִגְה בַּפ' בְּנוֹת כּוֹתִים (נִגְה דָּף לֵה): ר"א **דְּרִישׁ אִתִּים** הַזָּב חֲזָא אֶת תְּרַפִּי זֹוּבוּ תִלְתָּא וּלְרַבִּיעִית אֶתַּפֵּשׁ לְנִקְיָה דְּמַטְמָאָה אִפִּי' בִּאָנָם:

מַחְמַת זִיבָה מִשָּׁם: אָנָסוּ וּסְפִיקוּ וּשְׁכַבַּת זָרְעוּ מִך' בְּגַמ': **סְבָקוּ** וְשִׁכְבַּת זָרְעוּ מִך' בְּגַמ':

רַבִּי נְחֻמִּיהַ פּוֹטֵר שְׂרָגְלִים לְדָבָר דַּחוּלָה הוּא הוֹאִיל וְהַקֵּל מִמֶּה שֶׁהִיא אִיזִי דִּתְנָא שְׂרָגְלִים לְדָבָר נָקוּמִי' הֵכָא: **מִנְה"מ** א"ר [וְנִתַּן] דְּאֻמֵּר קָרָא וְהַזָּב אֶת זֹוּבוּ לְזָכֵר וּלְנִקְבָה לְרָחִיָּה רִאִיה שְׁנִיה לְזָכֵר וּלְנִקְבָה שְׁלִישִׁית אֶתַּפֵּישׁ לְנִקְבָה וּנְקָבָה מַטְמָאָה בִּאָנָם: **רַבִּי אֶלְעָזָר** אוֹמֵר בְּשִׁלִּישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוּ **בְּרַבִּיעִית** אִין בּוֹדְקִין אוֹתוּ מ"ט דר"א דְּלִית לִיה דְּרָשָׁה דְּאֻמְרִינִן אֲלֵא בְּאִתִּים קַמְפִּלְגִי ר"א דְּרִישׁ הַזָּב חֲזָא אֶת תְּרַפִּי זֹוּבוּ תִלְתָּא בְּרַבִּיעִית אֶתַּפֵּישׁ לְנִקְבָה וּבְפֶרֶק בְּנוֹת כּוֹתִים (נִגְה דָּף לֵה). מְפָרֵשׁ לִיה הַש"ס טָפִי:

הכותים פרק תשיעי נזיר

אַמֶּר רַבָּא בְּדַק וּמְצָא גַם הֶשְׁנִי וּפְנֵה בְּדַק וְאַשְׁכַּח וּבְדַק עוֹד וּמְצָא נ' לֹא

אִמֶּר רַבָּא: בְּדַק וּפְנֵה, בְּדַק וּפְנֵה, בְּדַק וְאַשְׁכַּח — לֹא הֵאִי מִפְּנֵי לִיה גַּבִּי הֵךְ תְּרִי, וְלֹא הִנֵּי תְּרִי לְגַבִּי הֵאִי חַד. אִיכָא דְּאֻמְרִי, אִמֶּר רַבָּא: פִּינּוּ שְׁנַתָּנָה רִשּׁוֹת לְפָנוּת, מִפְּנֵה לְהוֹן. וְלִישׁוּיָהּוּ שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת! אִמֶּר רִישׁ לְקִישׁ: עֵילָא, מְצָאוּ וְטִיְהְרוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. "בְּדַק מַעְשָׂרִים אַמָּה וְלֹא מְצָא, מֵאִי? אִמֶּר רַב מְנַשְׁיָא בַר יִרְמְיָה אִמֶּר רַב: שְׁכֻנַּת קְבָרוֹת. מֵאִי טַעְמָא? אִמֶּר רִישׁ לְקִישׁ: עֵילָא מְצָאוּ וְטִיְהְרוּ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.[[]^{דרוש מקור]} מִתְנִי' כָּל סַפָּק נִגְעִים בַּתְּחִילָה, טְהוֹר — עַד שְׁלֹא נִזְקַק לְטוּמְאָה. מַשְׁנַזְקַק לְטוּמְאָה — סַפָּקוּ טַמָּא. גַּמְי' מִנָּא הִנֵּי מִיְלִי? אִמֶּר רַב יְהוּדָה אִמֶ

עין משפט
גזר מצווה

א טוש"ע או"ח סי' רא סעי' ד:

ב מיי' פא' מהל' ברכות הל' יא:

חַטוּף מֵהָר לְבָרֶךְ שְׁתֵּהא זָרַח וְנִשְׁכָּר: גּוּלְיָרִין מִתְגָּרִין וְגִבּוּרִים מִנְצָחִין

הַפְּלָשִׁים הַבָּאִים לְחַרֵּי כֵן נָשָׂם נִצְחִין הַמִּלְחָמָה עַל הַפְּלָשִׁים הַנּוֹמְרִין:
אַחַד הַמְּבָרָה וְאַחַד הָעוֹנָה אָמֵן נוטל שְׂכָר אֶלֶּא שְׁמַמְהָרִין לְמַבְרָךְ תַּחלָּה לִפְנֵי שְׂכָר וּלְהַכִּי אֶמְרִינֵן לִיה חַטּוּף וְבָרִיךְ:

הכותים פרק תשיעי נזיר

חַטּוּף מֵהָר לְבָרֶךְ שְׁתֵּהא זָרַח וְנִשְׁכָּר: גּוּלְיָרִין מִתְגָּרִין וְגִבּוּרִים מִנְצָחִין
גַּמ' חַטּוּף חַטּוּף כּוּם שֶׁל בְּרָכָה וְבָרִיךְ בְּרַכַּת זְמוֹן שְׁתֵּהא מְקוּם לְבָרֶךְ עַל הַכּוּם בְּרַכַּת זְמוֹן:
הַשְּׂמִיּוֹם בָּךְ הוּא בְּשִׁבְעָה עַל שֶׁם יִירָם יְמִינוֹ אֵל הַשְּׂמִיּוֹם וַיִּשְׁבַּע בְּחַי הָעוֹלָם (דְּנִיָּאל י"ב:ז')
בָּךְ הוּא שְׁהַעוֹנָה אָמֵן גָּדוֹל מִן הַמְּבָרָךְ:
וְתַדַּע שֶׁהוּא בָּךְ:
שְׁהַרֵּי גּוּלְיָרִין חֲלָשִׁין מִתְגָּרִין בְּמִלְחָמָה תַּחלָּה וְאַחַר בָּךְ גִּבּוּרִים בָּאִין וְנִצְחִין אֵף כֵּאֵן הָעוֹנָה אָמֵן בֹּא לְאַחַר הַמְּבָרָךְ וּמִנְעֻמַּ לְזִמְרָה שְׁהַעוֹנָה אָמֵן מְשַׁבַּח מִן הַמְּבָרָךְ:
תַּנְאִי הוּא דְאִיכָא לָמ"ד דְּעוֹנָה אָמֵן מְשַׁבַּח מִן הַמְּבָרָךְ וְאִית דְּאִמַר שְׁהַמְּבָרָךְ מְשַׁבַּח:
א' הָעוֹנָה וְאַחַד הַמְּבָרָךְ בְּמִשְׁמַע דְּקָרָא שְׁנֵאִמַר (תְּהִלִּים ל"ד:ד') גָּדְלוֹ לָהּ אִתִּי בְּרָכָה וְנִרְוַמְמָה שְׁמוֹ יַחְדּוֹ אָמֵן:
אֶלֶּא שְׁמַמְהָרִין לְמַבְרָךְ תַּחלָּה לִפְנֵי שְׂכָר:

חַטּוּף וּבָרִיךְ. וְכֵן אָמַר לִיה רַב הוּנָא לְרַבָּה בְּרִיה:
חַטּוּף וּבָרִיךְ. לְמִימָרָא דְּמַבְרָה עֲדִיף? וְהַתְנַיָּא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר:

גָּדוֹל הָעוֹנָה ״אָמֵן״ יוֹתֵר מִן הַמְּבָרָה. וְאָמַר לוֹ רַבִּי נְהוֹרָאִי:
הַשְּׂמִיּוֹם! בָּךְ הוּא:
תַּדַּע שְׁהַרֵּי גּוּלְיָרִים מִתְגָּרִין בְּמִלְחָמָה, וְגִבּוּרִים נוֹצָחִין. יַתְנַאי הִיא, דְּתַנַּיָּא:
אַחַד הַמְּבָרָה וְאַחַד הָעוֹנָה ״אָמֵן״ בְּמִשְׁמַע, אֶלֶּא שְׁמַמְהָרִין

לְמַבְרָה תַּחֲיִלָּה.‏⁽ⁿ⁾
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא:
תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, שְׁנַאֲמַר:
״וְכָל בְּנֵיהָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנִיהָ״.
הַדָּרָן עַלָּה הַגּוֹיִם

אִין לָהֶם נְזִירוֹת וּסְלִיקָא לָהּ מִסְכַּת נְזִיר

מסורת הש"ס

א תנא דבי אליהו זוטא פרקי דרך לסדר אליהו זוטא פרקי דרך ארץ ב; תמיד לב; יבמות קכב;; מגילת תענית אדר ב; כריתות כח;; ברכות סד.

תורה אור השלם

ויאמרו הלויים ישוע וישדמיאל בני חשבנניה שרבניה הודגה שבניה פסחניה קומנו ברכו את־יהונה אליהיכם מוֹ־הַעוֹלָם עד־הַעוֹלָם ויברכו שם כבודך ומרומם על־כַּל־בְּרָכָה וְתִהְיֶהָ [נחמיה ט, ה] וְכַל־בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ [ישעיהו נד, יג]

חַדוּשֵׁי אֲגָדוֹת — מֵהַרְשֵׁי"א

דף ד:

התם מלאך הוא דקאמר כו'. ולא תיקשי למה לא קיים אביו מנוח דברי המלאך דיש לומר שהמלאך לא הזכיר בנוירתו אלא מורה לא יעלה על ראשו וזה קיים כדלעיל נזיר שמשן אינו מיקל בתער ולא הזכיר שלא יטמא ודפריך מנלן דאיטמי כו' הכי פריך ואימא דאביו קיים דברי המלאך לעשותו נזיר גמור שלא יטמא כשאר נזירים והא דלא הזכיר רק איסור גילוח היינו שיוסיף על שאר נזירים שלא יהא מיקל בתער לעולם ויש לכונן בזה שאמר המלאך נזיר אלהים יהיה וגו' ולא אמר נזיר לה' כדכתיב בתורה גבי נזיר להזיר לה' הורה בזה כי לא היה נזיר במדת הרחמים כשאר נזירים רק במדת הדין והגבורה שעל כן קראוהו שמשון הגבור ועליו נאמר דן ידיו עמו וק"ל:

ואשלם את נדרי אשר וגו'. בפ"ב דתמורה פירש"י כלומר אשלמה את נזירותי ואגלח עכ"ל והיינו שמביא י': בהמות לגלוח ובגמרא קאמר התם אשר נדרתי בחברון והלא עיקר נזרו בגשור היה כדכתיב כי נדר נדר עבדך בשבתו בגשור וגו' בגשור בעי למימר אלא להביא כבשים מחברון ופריך בחברון מחברון מיבעיא ליה ומסיק אלא כיון דהותרו הבמות כל היכא דבעי מקריב ע"ש:

דף ה.

הגי ארבעים שנין כו' היא שנת עשר לשמואל הרמתי. ובתמורה פ"ב מסיים בה עשר שנה שמלך שמואל שנה אחת שמלך שמואל ושאלו וב' שמלך שאלו בעצמו ול"ז שמלך דוד ועיין פירש"י שאבשלום היה יודע שעתידי דוד למלאות מ' שנה כו' ע"ש ודברי נביאות הן לפרש שתלה מרד אבשלום בשאלו להם מלך בימי שמואל שמוזה נטול אבשלום עצה למרוד במלכות אביו כמו שמרדו ישראל לשאלו להם מלך אחר שמלך שמואל עליהם כמפורש בקרא דחשיב ליה מרידה וק"ל.

דף לב:

זה מקדש ראשון ומקדש שני כו'. מפירש"י נראה לפי הדרש יהיה היכל ה' הראשון לשון שבועה וכמ"ש פ' עשרה יוחסין היכלא בידינו והשנים זה מקדש ראשון ומקדש שני אבל אם כן חורבן מקדש שני לא משתמעו מיניה אבל בערוך פירש ח"ל היכל וגו' זה מקדש ראשון ומקדש שני ומקדש שלישי ש"מ תרי חרוב והשלישי יעמוד עד עולם עכ"ל ותלמודא דלא נקט אלא מקדש ראשון ומקדש שני היינו שיחרבו ולא נקט מקדש השלישי שיעמוד לעולם וק"ל:

דף סו.

והלא אין מורה אלא של בשר ודם כו'. אין ר"ל מלשון יראה דלא מצינו לו ה' בסופה אלא בא' בסופה אלא מלשון מרות ושררה כדמתרגס ומרות אינש לא תהא עלוהי ובנוסחת ע"י הוא כן בלשון המשנה

ובכל נוסחות גמרות ישנות אינו ומלישנא דקאמר אין מורה אלא של בשר ודם כו' משמע דההוא דכתיב גבי שמשון נמי הכי מפורש והא דכתיב ביה נתינת טעם כי נזיר אלהים יהיה וגו' ה"ק כל זמן שנזיר אלהים יהיה לא יעלה עליו מרות של בשר ודם אבל כשתבטל נזירותו יעלה עליו מרות בשר ודם כמפורש בקרא אם גלחתיו וסר כחי משא"כ בשמואל שלא תלה מרות שלו בנוירות כלל ודו"ק:

דף סו:

גדול העונה אמן כו'. זה המאמר עיקרו פרק אלו דברים כי שם ודאי מקומו אמתניתין דעונין אמן אחר ישראל כו' אבל הכא לא שייך כלל ויש לכונן בזה לפי שמונותיו של אדם קשים כקריעת ים סוף וע"כ ציה הקב"ה להאוכל ושבע לבדך עליו כמ"ש ואכלת ושבעת וברכת וגו' שע"י זה הקב"ה משפיע ברכותיו להיות לו בריוח מזונות כי יש לאדם מקטרגים בדבר מלתת לו מזונותיו הקשים בריוח ואלו הברכות הם המליצים יושר וסנגורים טובים לנגד המקטרגים ולזה דימה הברכות והעניית אמן לגוליידין המתגרים ולגבורים המנצחים במלחמה כי הוא ממש כמו שכתבתי שהברכות הם הגוליידין ועניית אמן הם הגבורים לנצח המלחמה נגד המקטרגים שהם מלאכי משחית כמ"ש בשני גוליידין אף וחימה והשתא נסמך זה המאמר לכאן מתניתין של סיומא דמסכת נזיר כדמיון זה בעצמו בענין נזירות שמואל ושמשון כי הנזירות ופרישות הוא דיבוק אלוה כמ"ש להזיר ליי' והוא נוטן כח וגבורה בפמליא של מעלה להשפיע על אותנו אדם כח וגבורה נגד המקטרגים כמ"ש מפורש בשמשון ומורה לא יעלה כו' כי נזיר אלהים וגו' והוא יחול להושיע את ישראל וגו' ורבי נהוראי יליף בגזרה שוה לשמואל כן כדמשמע נמי בקראי שהצליחו ישראל במלחמה על ידו ור' יוסי דפליג עלוה ודאי אין מקרא יוצא מידי פשוטו דמורה לא יעלה על ראשו משמע גילוח שער אלא דקאמר דלא איצטריך ג"ש לענין כח וגבורה שניתן לו דה"נ משמע ומורה היינו מרות ושררה ודו"ק:

אמר רבי אלעזר א"ר חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום כו'. זה המאמר איתא בסוף מסכת יבמות גס בסוף מסכת ברכות וכבר כתבנו שם טעמו והכא לכאורה אין לו מקום ואם לסיים המסכת בדברי אגדה הא כבר סיים בדברי אגדה בברכה אלא שממהדין למדברך תחלה כדרך שסיימו הנביאים בדבר טוב ויש לפרש בזה דקאי נמי אמתני' דמסוים בה מסכת זה בענין נזירות שמואל ושמשון שמבטן אמס הזמנו לעבודת ה' כמ"ש בשמואל ונתתיו לה' כל ימי חייו ובשמשון כתיב נזיר אלהים יהיה וגו' ולזה בא זה המאמר לכאן ת"ח מרבים שלום כאילו שזכר במתניתין שהיו שופטיו ישראל לעשות שלום ביניהם כמ"ש בשמואל ושם שפט את ישראל ובשמשון כתיב וישפטו את ישראל וגו' ומייתני קרא דכתיב וכל בניך בעוד שהיו בניס קטנים היו לימודי ה' כי לכך הוכנו ממעי אדם ועל ידם ורב שלום וגו' במשפט צדק שעשו בישראל וכן שלום על ישראל:

סליק

תד"ה הריני. או קופה ריקנית לפניו כו'. כץ"ל:

דף ט.

רש"י ד"ה אר"י כו'. אלא כו' בזמן שאמר כו' והרי הן עלי קרבן כו'. גם הרמב"ם מפרש כוונת ר"י שיאמר ג"כ קרבן. אך דמפרש דר"ל דקבל עליו הקרבן דחייב הנזיר להביא. ומשמע דלא גרים מלת הן ע"ש. אבל התני"ט העתיק גם בפ"י הרמב"ם מלת הן. ונ"ל דכוונתו שהיו הן לדמי קרבן נזירותו. וכ"פ הרמב"ם בעצמו לקמן גבי דלת לר"י ע"ש. אבל קשה דהתנן ספ"ה דתמורה האומר על בהמה טמאה כו' הרי אלו עולה לא"כ. וי"ל דש"ה כיון דכבר אמר הריני נזיר. ונזיר נצרך לקרבנות אמרינן דודאי כוונתו לדמי קרבן. וכן התוס' חילקו בכיוצא בזה לפי שיטתם. גם י"ל דהכא דאמר עלי משמע טפי דלדמי קאמר וכמו שחילק ר"א בערכין (ב ד). וא"ל דשם אינו אלא לר"מ. הכא עדיפא דשלו הס ויכול למוכרן אפי' לרבנן מהני:

תד"ה הריני (בסופו). לבירוש' קרי לדבילה תירוש. גם בגמרתינו יומא (עו ב) איתא תניא הנודר מן התירוש אסור בכל מיני מתיקה ופרש"י בפירות כו':

תד"ה אין אדם. נחלקו כו' בהאומר ערך כלי כו'. וכן הביא המפרש. וע"ש דעיקר פלוגתייהו הוא במעריך פחות מבן חשש. וזה הוא מימרא דרב שם. אלא משום דשם איכא למימר דטעמא דר"מ משום נזירה כלאיתא התם. לכן הביאו הא דכלי:

דף י.

במשנה הדלת הזה. התני"ט הביא ראיה לדלת הוא ג"כ לשון זכר מדכתיב דלתים בס"י הרבים. ושנה בזה במחכ"ת. דרבוי הזוני שזה לזול"נ כמו שנתים ודומיו עי' תל"ע ס' קל"ז:

שם (בסוף המשנה) אם עומלת היא. עתני"ט שנדחק. ול"נ שזה אינו סיוס דר"י אלא מסתם משנה לפרטי פלוגתייהו דמיירי בעמדה אח"כ מאיליה. ובזה יפולו גם כמה דברים שבתוס':

נמרא וצריכי כו'. בתני"ט חוסר הרבה בהעתקת הצריכותא ונצרך תיקון:

תד"ה הרי עלי קרבן. כץ"ל:

תד"ה ב"ש (בסופו). אבל היו רגילים להביא נו"נ כו'. כדכתיב בס"פ נזיר מלבד אשר תשין ידו וגו' יכפרש"י שם מספרי:

דף י'

רש"י ד"ה ואמר הריני נזיר מיין (בסופו). אבל בדלת ל"פ ר"י דהא לא שייך לישנא דגדרים גבי דלת כלל. יתימה אלמה לא הלא כה"ד יוכל לאסור עליו בהתפסת קרבן וכמו ששנינו בפ"ה דגדרים קונס לביתך שאני נכנס ועוד רבות. ובאמת י"ל דפליג ג"כ אדלת ועפ"י מש"כ בפ"ב דפאה מ"ז ע"ש:

תד"ה ואמר. ה"ג מיין בשבילה כו'. כץ"ל:

תד"ה ב"ש סברי (כץ"ל)

תורפ"י. וא"ת כו' ל"ל פרה רבוצה ולתנאי זה אם עמדה כו'. כץ"ל:

דף יא.

במשנה מעשה באשה א' שהיתה שיכורה כו'.

ובגמרא ח"מ כו' ואם שיכור הוא כו'. בתני"ט בשם הרמב"ם אבל לא הגיע לשכרותו של לוט. ולעד"נ דשיכורה ושיכור האמורים כאן המה שמות תוארים לאשר משתקעים ברוב ימיהם בשכרות אבל עתה אינן שיכורים כלל ולהכי אמרינן שלא נתכוונו לנזירות כיון דרגילי ביין אלא לכום זה בלבד שהיא עליהם כקרבן:

תד"ה דהוי מתנה עמשכב"ת. וא"ת כו' וי"ל אחרי שאחרים יכולים להביא קרבנות כו'. בנה"ש הקשה בגדרים מא"ל ע"ש. ול"נ דכמו דאמר' בהמדיר לענין קדושי בואה דאע"ג דא"א לקיומיה ע"י שליח מ"מ מהני תנאי דאיתקוש הוויות להדעי ע"ש בפרש"י. אף אטן נאמר כיון דאיתקוש נזירות לגדרים כו' כדאיתא בריש גדרים להא נמי איתקוש דמה נזירות מהני תנאי אף גדרים כן. ועי' נו"ב מ"ת חלק יו"ד ס' קמ"ז:

תד"ה לרבנן. כשם שנאסר כו' בחד מעניני נזירות כן ניתר בסוף כו'. כץ"ל:

דף יא'

רש"י ד"ה וקמיפלגי כו' דתנן ד' גדרים. במס' גדרים כו'. כץ"ל:

נמרא מינה מדקאמר ועלי לגלח ש"מ ואני על תחלת כו'. ק"ל דלמא לעולם ואני אסיפא משמע וש"ה כיון דאמר אחריו ועלי גלי אדעתיה דואני דאמר הוא ארישא וזהו דאשמעינן. דכה"ג אמרינן בשבועות (כג) גבי שלא אוכל ושלא אשתה ע"ש:

רש"י ד"ה וממאי דהכי הוא. אלא פירושי קמפרש כו'. נ"ל דר"ל דהתנא מפרש דהאי דקאמר ואני כוונתו ג"כ על ועלי כו':

תד"ה ואם היו פקחין (בסופו). שהרי עשה נזירות ל"י ונילחו אחר ונילח לבכיר. כץ"ל:

דף יב.

נמרא ומודה ריו"ח כו' ולא אם אם ולא אם אב ולא אחות כו'. כ"ג דצ"ל:

שם ואף על פי שהיתה לה אחות ונתגרשה לאח"מ כו'. ונ"פ דכמאי דסיים פתח וה"ה לכל הני דלעיל. וא"ש מאי דקאמר מ"ט לפי' התוס' כלומר ה"ד כו'. והרי באחות מ"ל בפשטו שנלדה אח"כ ובשעה שמנהו שליח לא הוכרה עדיין או שלא נתעברה כלל עי' קדושין (סב ב). ועי"כ לא פריך אלא על מורת שלמעלה ממנה:

רש"י ד"ה גליון. והנך חטאות דידי' נינהו. עמש"כ ע"ד בקינץ שם בס"ד. וכן ע"ד התוס' ד"ה ואלו כמש"כ אם ינטרך לזיבה אחרת כו' והוקבע לזיבות ראשון:

תד"ה אסור. קטנות שא"י אם אביהן קבל עבורן קדושין כו'. לכאורה י"ל דל"ח להכי שיעבור האב על הא דאמר' ברפ"ב דקדושין אסור לאדם כו' עד שתגלג ותאמר בפלוני אני רוצה וע"ש בתוס':

תד"ה מ"ט. כלומר ה"ד כו' עד ולאסור מספק. צ"ל לעיל קודם ד"ה כי משוי:

רש"יש . נזיר

דף יב:

גמרא ואילו גבי דידיה תנן האומר כו'. כץ"ל כי היא משנה שם:

רש"י ד"ה אמר רבא. ה"ג כו'. והאי דקא מייתי ליה אינהו כו' משום נדבה. תימה דהא בתנוס יס ג"כ חטאת שאינה באה בגדבה אפי' חטאת נזיר כדמוכח בכ"ד ומחן בגדרים (י' א) חסידים הראשונים היו מתאווים להביא קרבן חטאת כו' ע"ש. וגם הלחם הבא עם שלמי נזיר משמע במעילה (יא א) במשנה דאינו בא בגדבה ובספרי נשא פוס' ל"ח דאפי' אמר הריני נזיר ע"מ לגלח על מאה חטאות אינו רשאי להביא יותר מחטאת אחת. וצ"ל דיוצאין אם יביאו העולה לבדה:

תד"ה מ"ט (בסופו). ואין חייב שום ח"נ בעולם. כץ"ל:

תד"ה כי פליגי (בסופו). אבל בלישנא דמתניתין משמע להו דחצי קאי אלעיל. כץ"ל:

במשנה כשיהיה לי ולד. במשניות הגי' כשארראה וכ"ה בתוס'. וכ' התני"ט ול"י אמאי שני כו'. ודקדוק חמור הוא. ועמש"כ בגדרים (ח) בס"ד ליישב זה:

תד"ה בת. אבל אמר בל"ז כו' אפי' בת טומטום כו'. כץ"ל:

תד"ה הפילה. בר"י דסבר לא מחית כו'. והתני"ט מסיים היינו ר"י דס"פ דלעיל גם מ"ה. ול"ד דשם אינו מבואר דספיקא דנזירות לקולא רק הגמרא שם מייתא ברייתא דתני בה בהדיא לר"י כן ע"ש וכדמייתי התוס' לקמן בד"ה לר"י:

דף יג.

במשנה הפילה אשתו אינו נזיר כו'. משמע מדברי התוס' דאם הוא ידעינן דכלו לו חדשיו אף שמת במעי אמו קודם שנולד היה נזיר ודאי. אלאמא דמקרי ולד. ונראה לכאורה דחייב להתאבל עליו ג"כ. אך בפ' יש בכור תנן דהבא אחר בן תשעה שצא ראשו מת היה בכור לנחלה. ואולי דש"ה דכתיב וילדו לו בנים עי' ב"ב (ר"ד קכו):

תד"ה לר' יהודה. הוא דקאמר לר"י אבל כו'. כץ"ל והשורה שבינתים יתירה:

בסה"ד כיון דבשעת הנדר לא היה הולד בעולם. ומשמע דאם כבר נולד בשעת הנדר אלא דהוא לא הוא ידע ואמר אם ילדה אשתי הריני נזיר. ה"ז נזיר. אבל ז"א כדמוכח לקמן (נג ב) במשנה. ושם בגמרא (ר"ד לג) מי הוה נזיר כיון דבשעתא דקא נזר לא ידע כו'. וני"ל דט"ס כאן וצ"ל כיון דבשעת הנדר לא היו הפלאה. ועי' לשונם שם בסד"ה אלא:

רש"י ד"ה או דלמא. ואהא דלעיל גמי כו'. כץ"ל:

תד"ה שמע חבירו (בסופו). כשיהיה לך בן. כץ"ל:

תד"ה הריני נזיר וגזיר. והתחיל משלים את שלו שהרי כו'. כן נראה דצ"ל. ומש"כ והתחיל הוא משום דאם לא התחיל כגון שנולד ביום הראשון לא היה נ"מ מידי בהא דישלים את שלו ברישא:

תד"ה הריני נזיר כשיהיה. הוא זקוק למנותם מיד כו'. כץ"ל בלא ו':

דף יד.

רש"י ד"ה ואת"ל (בסופו). נזירות מועטת או לנזירות מאה כו'. כץ"ל:

תוספות (ברה"ע) לא סלקי הנך עשרה שישלים אחר נזירות לאחר עשרים לאיצטרופי כו'. כץ"ל:

תד"ה מי חיילא. או אחר שנה אחת כו' דחזר לגזירות עולם כו'. ל"י מדוע בבעיא ראשונה דרבא במעכשוי ק' יוס לצד דחיילין מהשתא אע"ג דאסור לגלח בכל ימי משך הק"י כתבו לעיל דיגלח ויביא קרבן אחר כלות סתם נזירות דמונה לאחר כ'. ובמש"כ המפרש בד"ה ואת"ל יס לישב קצת:

תד"ה אמר כמשה. וק"ק למ"ד דלבד נו"ג לא קריבינן בבמה (ר"ל אפי' בבמת ציבור) כו' דהא קרבן נזיר לאו נידר ונידב הוא. כ"ג דצ"ל. עי' בסוגיא דזבחים שם ובתמורה י"ד ב' בתד"ה אלא:

בסה"ד ולא היה היתר כי אם בשיילה. כן הגיה בס' ב"ר. אבל תמוה דהרי היו יכולין להקריב קרבנותיהן באוה"מ בעוקן בערכות מואב שהרי לא עברו את הירדן עד בעשור בניסן. ואין לומר מפני חלות ורחיקין דאינן באין מן החדש. דהא אפי' למ"ד דחדש נוהג בח"ל לא התחיל אלא מעת בואם לארץ. וגם לשון כל ימיהם אינו מדוקדק שהרי גלגל לא היה אלא י"ד שנה. והיו יכולין להביא אח"כ בשילה:

דף יד'

תד"ה אליבא דמאן. והאי יסתור דהבא ע"כ ל"ד דהא אר"א בפרק דלקמן דנטמא ביום שלשים דאינו סותר אלא שבעה. כץ"ל:

דף טו.

גמרא וכן מתניתין לרב ש"מ ורב במאן כו' עד סוף הסוגיא. עמש"כ במעילה (ד) וביבמות (פ):

רש"י (בסוף המשנה). וטעמא מאי כדאמרן שאין תגלחת בינתים כו'. לכאורה קשה דא"כ בגזירות מרובה ג"כ לא יגלח אחר השלמת נזירות בנו בכדי שיוכל להשלים נזירותו אח"כ וכמו שהוא באמת כן לפי' התוס'. וי"ל דסברתו הוא דבשלמא בגזירות מועטת היבא דלא מנה עדיין קודם לידת בנו ל"י ואין נזירות פחות מל"י (ואולי זהו כוונתו במש"כ שאין תגלחת בינתיים) ולכן לא חשיבי לנזירות לבדן ומצטרפין לנזירות בנו וכחאל נזירות אריכא הס. משא"כ בגזירות מרובה ומנה כבר קודם לידת בנו ע' ימים ויותר שיש בהם כדי נזירות שלמה חשיבי בפ"ע ולא מיצטרפי תו על נזירות בנו. וכן כשנשאר עוד ל"י שהוא כדי נזירות שלמה (אף שקודם לידת בנו לא מנה עדיין ל"י) חשיבי בפ"ע ולא מצטרפי לנזירות בנו ולכן צריך לגלח בינתיים. ועי' לעיל (וג ב ויד) בבעיות דרבא ובפי' התוס' שם ותמצא עוד סברות לחלק:

בתור"ע אות י"ט תמה על הרמב"ם דהא גם בנולד ביום ע"א יהיה הגלוח הב' ביום קל"א לקבלת נזירותו (שהוא יוס ל' לגלוח בנו) כמו שנולד בתוך ע' ע"ש. סובר הרב ז"ל דהא דאמרינן אין תגלחת פחותה מל"י היינו למגלח ביום הל' עצמו. אבל ז"א דאינו מגלח אלא ביום ל"א וכ"מ להדיא בהרמב"ם פ"ד ה"ה שכתב ונמצא מפסיד כו' י' ימים כו'. ולדברי הרב ז"ל לא הפסיד רק ט' ימים. וכ"מ בתוס' (יד ב) ד"ה נטמא ביום ג"ש. ועי' לקמן (לט א) בתד"ה סתם והכוכב לא האיר כלל בכוונתו:

תד"ה לא הפסיד כלום. וה"ל למיתני במתני' הרייח בלידת הבן כו'. כץ"ל:

דף טו'

רש"י ד"ה אבא שאול (בסופו). נזירת גלוח וכיבוס. עי' מו"ק (כג א) תרי"ה כל:

רש"יש · נזיר	
	

רד"ה לעולם אימא לך (בסופו). ומי לעובר ברה"ר כו'. ל"י אמאי קדקך לומר ברה"ר. דנ"פ דאפילו ברה"י נמי דכיון דולאי טומאה היא מ"ל רה"ר ומ"ל רה"י. וכן הביא רש"י בפסחים (פ ב) במשנה מהתוספתא "אבל אמרו לו קבר הטהום עמך בבית כו"י" ע"ש ובית הוה רה"י:

תד"ה סותר את שלפניו. דכתיב וספר לו ז' ימים לטהרתו. כצ"ל:

דף טז.

רש"י (במשנה). וכולה מתני' מפורש כו'. כצ"ל:

תד"ה שיום ל' עולה. לר"מ עולה למנין כו' ולב"פ א"צ למניין נזירות ראשון כו'. כצ"ל:

תד"ה הריני נזיר ל". וא"ת מ"מ כו' הא לר"א דריש לקמן בברייתא כו'. הוא (בדף יט ב):

דף טז:

תד"ה ולר"א. וה"ל לסתור את הכל אלא מדרשה דזת"ה כו'. המ"ל מדרשה הוסימים הראשונים מכלל לאיכא אחרונים. ועמש"כ לעיל (ו ב):

רש"י ד"ה איתמר. אע"ג דלא הדר אמר אני מקבל כו'. כצ"ל:

דף יז:

רש"י ד"ה כגון שנכנס בשידה. דהוא תחתיה (כצ"ל) שהיתה השדה מעל ראשו. וקשה כיון דמתחתיו השדה שלמה איך תבוא הטומאה ממעל. וכה"ג הקשו על פרש"י בשבת (מד ב) בד"ה ואין מצלת. ונ"ל דמיירי שאין השדה גבוהה מעל הקבר טפח. ועמש"כ לקמן בסמוך:

רד"ה אבל אבראי. וכיון שפרע מעליו את המעזיבה. כצ"ל כלשון הגמרא. ואולי שהיתה הגי' לפניו בגמרא מתחתיו ולעיל צ"ל בדבריו שהיא תחתיו ומיושב ג"כ קושייתו דשם:

דף יח:

רש"י ד"ה כגון דחזיא. והאי דאמר דחזיא כו' איידי דנקיט לה כו'. כה"ג כתבתי בעירובין (קג ב) יבבאתי שם עוד דונמאות:

תד"ה בשלמא. ולא הוי פירושו כההיא דלעיל כו'. כה"ג כתבו בב"ב (ס"ד יא) ובכ"מ:

דף יט.

תד"ה סבר (בסופו). משא"כ (והוא ר"ת מה שאין כן) עולה לא מייתי. כצ"ל:

דף יט:

תד"ה א"ל ר"פ. צ"ל דלא שמיע ליה לההיא ברייתא. והא דהגמרא לא מסייע ליה מהך ברייתא עמש"כ בברכות (כו):

דף כ.

במשנה ובה"א כו' שיהא נזיר שתיים. נ"ל דדוקא בכה"ג שהכחשה היא בנזירות חלוקות. אבל אם אחת אומרת שקבל עליו סתם נזירות וא' אומרת ששים יום הוי נזיר לששים עי' לעיל (ח) בסוגיא דרואין אה"ק כאילו מלאה חרדל ותבין החילוק. וק"ל גם בגוונא דמתניתין. דהא ע"כ ל"א דספק נזירות להקל אלא משום דלא מעייל נפשיה לספיקא. או כדר"ט דל"נ נזירות אלא להפלאה כמבואר בגדרים (יט ב) מה דלא שייכא הכא. ותרי ותרי הוה ספיקא דאורייתא או דרבנן ולא מוקמינן אחזקה עי' יבמות (לא). ועי' כתובות (כו ב) תד"ה אטן:

דף כ:

רש"י ד"ה יתיב ר"ל. כי תנן במתני' כולן נזירים כו'. כצ"ל:

תד"ה הריני נזירה ושמע כו'. ואינו רשאי לגרום כו' בדכתיב ל"י דברו. לקמן (כא ב) בד"ה אלא העלו פי' זה בצ"ע ופי' בשם הר"א פי' אחר:

תד"ה הריני נזיר ואת. ועדיין אינו יודע כו'. כצ"ל:

דף כא.

גמרא ומשום דקתני בספיא כו' מכלל דאיכא אמצעי מש"ה תני ואני ואני. ק"ל מניטין (כט ב) במשנה דתני ואין שליח אחרון כו' ומייק מזה בגמרא שם מכלל דשליח דשליח משוי שליח אע"ג דלא תני ליה (ועמש"כ ברפ"ב דב"ק). וזה י"ל דהתם צריך להאריך קצת והכא אינה אלא תיבה א'. אבל קשה עוד מגדרים (סו א) במשנה דתני לזה ולזה ותני אח"כ הותר האמצעי כו'. וי"ל כיון דתני שם ברישא לכולכם יע"כ לא הוו בפחות מג' כמש"כ התוס' בכתובות (ח). א"כ מובן לאיכא אמצעי ועמש"כ בס"ד בחדושי לם' נת"ע אות י"ג:

שם ומאי אחרון דקתני אמצעי ואיידי דתני ראשון תני אחרון. וכן מצנינו בקרא (בראשית לג ב) ואת לאה יילדיה אחרונים. ולא קשה מזה על הא דדייק בגיטין שם מלשון אחרון כדהבאתי לעיל. הוא משום דלא תנן מוקדם ראשון והכא ל"ק אלא משום אידי כו'. והתני"ט בפ"ז דמאיו מ"ג נ"ד במחכ"ת. וכן יפול בזה מש"כ אני ברפ"ב דב"ק:

תד"ה לימא. בשלמא לרשב"ל כו' לאשמעי' כו' ואע"ג דאמצעי מפסיק כו'. לכאורה קשה א"כ מאי פריך לר"י נשיאה וליתני חד. י"ל משום דאי בא התנא לאשמעינן חידוש דהפסקה ה"ל לאשמעי' גם חדוש דרביעי. אלא ע"כ לא בא התנא אלא לאשמעינן דין התפסה א"כ לא ליתני אלא חד. ויל"פ כן לשון הש"ס יליתני חד (אי לא בעי למיתני אלא דין התפסה) ולשמעינן הני (הו' בא בבאן לשמוש או המחלן ור"ל או ה"ל לאשמעינן הני חידוש) ועיין בספר ב"ר:

דף כב.

גמרא ואס"ד בעל מיגז גיזו תייתי נמי עולת העוף כו'. והרמב"ם בפ"ט מהל' נזירות הלי"א פסקא באמת דמביאה אף האשם. והיינו לפי מה דקיי"ל דמינז גיזו וכ"מ בגמרא לעיל (יט). וצ"ע דבסוגיא דגדרים (פ"ג) מוכח דלגליבא דאביי דאמר שם אין קרבן לחצי נזירות א"ש אפי' אי אמרינן מינז גיזו ע"ש היטב כר"ן. וכן מתורן בזה יפה הק"ק שבת"ה ת"ש ועיין בס' ב"ר:

תד"ה מר זוטרא. בגדרים משמע דמביעי ליה לרמב"ח כגון דמחית בשר זבחי שלמים אחר כו' ואמר כו' כבשר ז"ש זה כו' כי אמר כבשר ז"ש זה אם דעת כו'. כצ"ל:

בא"ד ולעיל קאמר כו' מיעקר קא עקר איהי נמי כו'. כצ"ל:

בא"ד וי"ל ולומר דר"ל ומי דמי כו'. ר"ל כאילו היה כתוב ומי דמי בוי"ו:

בא"ד דלישנא כו' משמע דהפשיטות קיימא כדמייתי לעיל כו'. כצ"ל:

בא"ד אלא אמרינן ואני כמעיקרא כמו שהיא אסורה כו'. כצ"ל:

בא"ד אבל דרמב"ח כו' בשעת התיר אחר זריקת דמים. כצ"ל:

בא"ד וצ"ל דסוגיא דהכא כו' דקאמר כו' כבשר ז"ש קודם זריקה. כצ"ל. ור"ל דמיירי דבשעת נדרו עדיין לא נזרק הדמים:

דף כב:

גמרא (בסה"ע) ברייתא כגון כו' קא' תלי נדרו בגדרה. עיין בתוס'. והרע"ב פי' דזה הוי כמו קיום. ובתור"ע הקשה עליו דהתנן בפ"י דגדרים מ"ז דקיום קודם לנדר לא הוי קיום. ולק"מ דהא הרע"ב פי' שם הטעם משום דהוי קיום בטעות כו' וא"כ בגדר מפורש כי הכא הוי קיום ועמש"כ שם בשם הספרי. ותו דהכא ע"כ ענתה אמן תכ"ד ותכ"ד כדבור דמי והוה הנדר והקיום כבבת אחת וי"ל דבבזה הוי קיום. שוב ראיתי שגם המל"מ פ"ב מהלכות נזירות ובפי"ג מהל' נדרים חשב זה כמו קיום קודם הנדר דלא מהני. ולעל"ג כמש"כ:

דף כג.

גמרא אחד אכלו לשם מצוה וא' אכלו לשם אכילה גסה כו'. לפי התוס' דמיירי שאינו רעב לאכול לתאבון. נ"פ דאכלו לשם מצוה היינו דמשום חפצו בקיום המצוה אוכלו בנפש חפציה ובתאבון לב כזו לקיים מצות בוראו. והב' שקיום המצוה אינו אלא מצד ההכרח ממיילא אכילתו איננה לתאבון ועי' ט"א בר"ה (כט):

רש"י ד"ה ת"ר (בסופו). דהא כבר כתיב כו' יניא אותה דהיינו שהפר לה בידיעתה. ר"ל דלהכי לא הציג התנא דרשתו זאת במקראות הקודמים דכתיב בזה וה' יסלח לה. דהתם כתיב יניא אותה משמע בפניה משא"כ הכא דכתיב אותם ול"פ דהיא לא ידעה:

דף כד.

במשנה האשה כו' ואח"כ הפר לה בעלה כו'. מלשון הר"ן והרא"ש בגדרים (פ"ג) בד"ה הא קרבן לחצי נזירות איכא. שציירו כגון שהפר לה אחר ט"ו יום. משמע לכאורה דאם נדרה נזירות מרובה והפר לה אחר שמנתה ל"י דהוא סתם נזירות שלמה. לפי מאי דקיי"ל דבעל מינז גיזו צריכה להביא כל הקרבנות אף אם לא הפרישתם עדיין. אבל העיקר נ"ל דגם זה נקרא חצי נזירות לדידה. ואינהו דברו בזהו ול"ד. וראיה לזה מלקמן (כח א) במשנה דרע"א אפילו נשחטה כו' אינו יכול להפר ובגמרא שם הטעם מפני הפסד קדשים. אלמא אפי' השלימה כבר הנזירות משלם רק משום ההיא פורתא דתישרי לשתות יין כו' מחמת הפרתו מקמי דתזרק עליה הדם מיקרי חצי נזירות ושוב לא נוכל לדוןק דסם עליה:

שם היו לה מצות סתומין יפלו לנדבה. וכתב התני"ט טעמא שם במעילה במשנה. ל"ד במחכ"ת דשם ליתא טעם ע"ז. ודארבה הגמרא כאן (ר"ד כה) פריך על הא דיפלו לנדבה דשם והלא ד"ח מעורבין בהן. והתם במשנה לא קאמר טעם אלא דמינא דרישא לא נהנין ול"מ מפני שהן ראוין לבוא כולן שלמים ועמש"כ לקמן בסמוך:

רש"י ד"ה שלמים. ואצ"ל דאין מועלין בהן וכדמפרש בפ"ק כו'. וכ"ע התני"ט ועוד דממשנה גופה מפורש דמדיי ה"ט דיפלו לנדבה כו'. כדנינים ושכיב הרב אמרה. דאדרבה אהא דפריך הגמרא עלה והלא דמי חטאת כו' כ' התוס' דה"ה דהוי מצו' לאתובי והלא דמי שלמים כו' והביאן בעצמו שם במעילה. אלא דשנה כאן במחכ"ת בטעם דאיתא שם במשנה על הא דלא נהנין ול"מ מפני שראויין לבוא כולן שלמים וסבר דזהו טעם ג"כ על הא דתני בתרי' מת כו' יפלו לנדבה וכדמוכח ג"כ מדבריו לעיל בד"ה יפלו (עמש"כ שם) וכאן הכי ה"ל דמדיי הוא טעמא דלא מועלין אלא כו' ויהיה מזה תפיסה על המפרש. דהלא במשנה זו דהביאה הגמרא כאן מפורש כו':

דף כה.

תד"ה יפלו (שבדף הקודם). אלא הכא כו' דאז יכול להביא בכולן אחד מקרבנותיו ולכך כו'. כצ"ל. ותיבות דמשמע אבל קרבנותיו קאמר. צריך להציגם למטה אחר תיבות לקרבנות נזירות:

דף כה:

רש"י ד"ה אשם שניתק. שהקדים ושחטו לשם עולה. כ"ג דצ"ל:

רד"ה כשר. הא לא ניתק או שלא שחטו לשם עולה. כ"ג דצ"ל:

תד"ה אמר מר (בסופו). מיירי דאמר לקרבנות טומאתו. כצ"ל. כי כן איתא להדיא שם בתחלת הברייתא מטמא מקדש כו' וע"ש בסוגיית הגמרא. ושם איתא ג"כ מפורש דאמר אלו לחטאתו ואלו לעולתו ע"ש:

דף כו.

רש"י ד"ה ע"א. עולת בהמה לא תביא שהיא לא נדרה אלא עולת העוף. עמש"כ לקמן (נט ב) בס"ד:

תד"ה הגה"ה א'. דכמו שהחטאת באה לחובה (ר"ל לנזירות) כך עולה אבל כשאמר לחובתי משמע יותר חטאת שהחטאת באה גם בעלמא לחובה כו'. כצ"ל:

שם בהגה"ה הב'. אבל אמר לנזירותי נרידא כו' ואם מת לא נתקבלה בזה הלכה בגזיר כו'. כצ"ל:

דף כו:

תד"ה אבל בהמה. וא"ת סוף סוף קשה כו' מהמקדיש וזכר לדמי נסכים. כצ"ל:

תד"ה אלא. תו לא מיפרקי דאין לעופות פדיון כו'. כצ"ל:

בא"ד (בסה"ע) ומת קודם הקרבה כו' דלא ידבינן להו דין דקתמוין לענין זה שיקריב כו' חטאת. תימה איך יוכל להקריב חטאת לאחר מיתה. כי מש"כ המפרש לעיל (כא ב) דבחטאת העוף לא גמרינן שתמות במיתת בעליה כבר צווחו עליו וע"ש בב"ר:

דף כז.

תד"ה וכ"ת. לכן נראה לפרש הסוגיא כו'. כצ"ל:

בא"ד אלא מעתה דקאמר מעות דוקא גמירי מעות ולא עופות בתמיה. ר"ל אף לעופות חזו לאלתר להקרבה והוו לכאורה כמו בהמה בע"מ. וכמו שהקשו בריש הדבור. מ"מ פריך שפיר כיון דדייקין לשון ההלכה מעות וממעטוי פריס ונסכא כו' ללא דמי למעות בזה דצריכי שהייה אף שאין בזה טעם לחלק. א"כ ה"ה עופות ל"ד למעות בזה שהן עצמן ראויין להקרבה:

תד"ה ואמאי (בע"ב). וה"ה להני סתומין הוו מעלו לנדבה. כצ"ל:

בא"ד וה"ה דר"ה בבהמות דהוו כסתומין. כצ"ל:

דף כז:

תד"ה מתיב רב המנונא. כצ"ל:

בא"ד ממעות שהפריש אביו לחטאת. כצ"ל:

תד"ה היתה. לפדותם ולהביא בדמיהן נדבה או קרבנות נזירותו דבע"מ כו'. כ"נ דצ"ל. דבבא זו קאי על כ' הדינים דרישא:

תד"ה מאי איריא. אבל במתניתין קתני מעות מפורשין להכי תני קודם מעות סתומין כו'. כצ"ל:

תד"ה מתיב רבא. ושלשה קרבנות כתיבי. לכאורה ה"נ להגיה קרבנו. ואלוי נסבי ל"ר משום שלשה דנקטי. וכ"ה לשונס לקמן בד"ה ת"ל:

שם אחד בשעירה אחד בכבשה. כצ"ל כסדר בתורה:

תד"ה ת"ל. עד שיהא קרבנו לשם חטאו. כצ"ל:

דף כח.

נמרא אבל יצא בקרבן שהפריש לעצמו אפילו מן הקלה עה"ח כו'. כצ"ל וכ"ה בכריתות:

שם יכול ל"י בבהמה שהפריש לעצמו אפי' מן הקלה עה"ק או מן החמורה עה"ח שכן אם כו'. כצ"ל יכ"ה שס:

תד"ה בד"א. וצ"ל דקאי אדר"ע כו' אע"ג דאסורה ביין עד שישחטו שאר הבהמות כו'. ל"י מני"ל דר"ע ס"ל כר"א לאית ליה אחר מעשים כולן. וראיתי בתוי"ט שהעתיק דבריהם עד שזירק הדם. ואלוי הוא שהגיה כן בדבריהם ונכון:

דף כח:

רש"י ד"ה בד"א. הואיל ושותה יין בו ביום. נראה להגיה לאלתר:

תד"ה כבשי. ואי ל"ל גו"נ קריבין בי"ט כו' ולא יאכל הבשר עד הערב כו'. צ"ע דבציצה (כב) מוכח בגמרא ופרש"י ותוס' דאף למ"ד אין קריבין בי"ט ולא יוכל להקטיר את האימורין עד הערב. מ"מ הכשר יאכל בו ביום:

תד"ה דתנן. וקאמר דבעל אחד משלשתן יצא. כצ"ל:

נמרא (בס"ה ע.). וריב"ח אר"ל כדי כו'. בגליון מביא גי' ס"א ור"ל אריב"ח. כ"ה גי' התוס' לקמן (כט) בסל"ה ה"נ:

תד"ה גלח. דבפלוגתא לא קמיירי דבגמרא פליגי כו'. לכאורה לפיר"ת שהביאו התוס' לקמן (ל א) בד"ה הניחא. דעונת נדרים אינה סותרת. א"כ לכ"ע דוקא ב' שערות סותר. ותוספתא זו לאיתא בה להדיא דב"ש מבטלין הנזירות אישתמיטא מהתני"ט בספ"ג דסוטה:

תד"ה בנו. תימא כו' והאמר ריב"ח (כצ"ל) אף לחנכו כו' מוטל על האב. תימא דתלו תמיהתם בריב"ח והלא מבוחר בכ"מ בש"ס מצות חינוך המוטל על האב. ועי' שבת (קכא א) תמ"ה ש"מ:

דף כט.

תד"ה לזכר. דכור זה מלא טעותי המעתיקים. ועי' גו"ב מ"ת חלק יו"ד סי' קל"ג תיקון דבריהם ביאורם:

דף כט:

נמרא ואב"א דכ"ע כדי לחנכו במצות ומופלא הסל"א דרבנן כו'. לכאורה המ"ל ג"כ דפלוני במופלא הסל"א דרבי סבר דרבנן ואתי חינוך דרבנן ודחי כו'. וריב"י סבר דאורייתא:

דף ל.

רש"י ד"ה ואי אייתי באמצע. ואפשר דקאי בשלש עשרה כו'. כ"נ דצ"ל:

תד"ה ה"ג ואי לבסוף כלומר עכשיו שלא נבדק כו' אם לא יביא ב"ש כו' דודאי אלו ל"י היה בשביל נדר אביו. ק"ל דהא פסקינן בנדה (מו) לחוששין שמה נשרו בספיקא דאורייתא. וצ"ל דה"ק אלו הוה אפשר לידע ללא הביא אלא לבסוף. אבל כיון דא"א דחיישינן לנשירה ושמא אייתי במצנע. אבל מש"כ לקמן לאמתני' לויכא למיפרך דודאי דקינן כו' ואי מספקינן כו'. קשה הרי לעולם יהיה ספק שמה נשרו: בא"ד וגם בשביל עצמו כיון שלא פירש. נראה דר"ל שלא פירש אם יביא ב"ש במצנע יהיה נזיר מעכשיו כשביל עצמו:

תד"ה לרבי. שימתין ר"ח ששים יום כו'. כצ"ל. וכ"ה גי' האו"מ שבגליון אלא שנדפס שלא במקומו:

דף ל:

נמרא דברי ר' יוסי ר' אלעזר כו'. כצ"ל בל"י:

שם בעי רבה יש לו ב' בנים כו' כל דקדים גלח גלח א"ד ירושה כו'. והרע"ב פסק דאס קדם א' מקן כו' וכה. ובתור"ע הקשה עליו הא זה בעי' ללא איפשטא כו' ע"ש. ולי נראה דהרע"ב אולי בשיטת הרי"ף והרמב"ם דבבעי' ללא איפשטא אם תפס לא מפקינן מיניה (עי' רא"ש בפ"ב דב"ק סי' ב' וברמב"ם ספ"א מהל' נ"מ ובמ"מ סס) ומטעם דקדם ותפס קאמר הרע"ב דזכה:

דף לא.

במשנה חבית של יין כו'. עי' בתוי"ט ולכאורה דבריו מנומגמין. ונראה כוונתו דדינר זהב או כסף גופו ראוי לב"ה משא"כ יין או שמן דנמכרים לצריכין למזבח וזהו שכ' ונפדה. ומיהן יפלו לב"ה. או דט"ס בדבריו ותחת ונפדה צ"ל ונקרב. ומש"כ וכדתנן במ"ח כו' לכאורה תמוה דלדרכה שם איתא דיביא בדמיהן עולות. אבל ס"ל ז"ל דר"א ור"י דבמ"ז פליגי על ר' אלעזר בהא דמ"ח וס"ל דדמיהן יפלו לב"ה

רש"יש . נזיר

דאף ר"י ל"ק אלא בהמה דוקא דאפילו נקבות כו' ויביא בדמיהן עולות. וזה ללא כהרמב"ם בפ"ה מהל' ערכין ה"ח. (ונראה דלפני הרמב"ם היה הגי' במ"ח ר' אליעזר ביו"ד לכן נדחק לחלק) אלא כהראב"ד שם. (ומש"כ הראב"ד ור"א סבר כר"י ר"ל כר"י ועדיפא מיני' דיו"ק) וכוונת התני"ט שהביא משקלים הוא למאי דכתב וימכר לצריכין. ומאי ללא מוקיי התני"ט מתניתין דהכא כר' אלעזר. משום דא"כ ל"ל למיתני חבית טפי ה"ל למיתני פרה דו"ק:

גמרא ובה"א א"ב שיצא בראשון מבע"ל. עי' ע"ז פי' התוס' (בדף לג) וכוונתם נראה דר"ל מדאמר ראשון ולא בראשון בב'. ולא מיתורא דמביתי ועי' במפרש. וכן מבוחר להדיא בש"מ. והנה הופיעו לנו חכו"ל דבר חדש בשמוש הב'. דכשהוא בא בראש מלת ראשון יורה שאינו ראשון מחלט. אלא ראשון למינים הבאים אחריו אף שקדמו אחר שאינו ממינו. ובזה נ"ל הא דבפ' במדבר (ב ט) כתיב בדגל יהודה ראשונה יסעו. ובפ' בהעלותך (י' יד) כתיב ויסע כו' בראשונה. הוא מפני דשם כתיב מקודם מגלה הענן כו'. א"כ הוא היה הראשון בנסיעה. ומגל יהודה איננו ראשון אלא נגד שארי דגלים לכן כתיב בראשונה בבי"ת. והא דכתיב יד העדים תהיה בו בראשונה. י"ל משום דאחד מן העדים דוחפו תחלה (סנהדרין מ"ה במשנה) וא"כ עד השני איננו ראשון אלא נגד כל העם. ובמסית דכתיב יד תהיה בו בראשונה. אולי משום דגם בו מצוה בעדים תחלה והניסת אינו אלא ראשון לשאר העם. וכעת ל"מ עדיין ד"ו מפורש. וק"ק דבמשנה פ"ו דסנהדרין מ"י איתא העומדים כו' מביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו ולא בארה דהמצוה בניסת להמיתו תחלה. אולם בספרי איתא הביאו רש"י בנימוקיו וכן הרמב"ם בחבורו. ואלוי משום דזיל קרי בי רב הוא. (ועמש"כ בס"ד בס' נת"ע בהשמטה דף קי"א). והא דבארה דין דעדים שם פ"ו מ"ד. הוא לשני דברים א'. לאשמעינן דל"ז נוהג בכל הנסקלין אף שבתורה לא בא אלא בעובד ע"ז. ב'. להורות לנו דא' מן העדים דוחפו כו':

דף לא:

במשנה אמרו ב"ה לב"ש אי אתם מודים בכזה שהוא הקדש טעות כו'. עי' תמ"ה נשאל וד"ה אמרו. ולעד"נ דכמו דמפרשינן טעמייהו דב"ש התם דאע"נ דאמר שחור אמרינן דדעתו היה להקדיש ל"ש שחור ול"ש לכן שיצא ראשון והאי דקאמר שחור לפי שטעה והיה סבור שהשחור יצא ראשון כמש"כ התוס' לעיל ד"ה כיצד. ה"נ נאמר דדעתו היה להקדיש הבהמה אם לנזירותו אם לנדבה והא דקאמר לנזירותו לפי שטעה והיה סבור שהוא נזיר. ואף אם הפריש הג' בהמות ואמר הרי הן לנזירותו והרי בתוכן יש אחת שהיא לחטאת שאינה באה בנדבה. יל"פ דכוונתו דאם אינו נזיר תהיה לשלמי נדבה. גם י"ל דמירי שלא הפריש אלא שתים לעולה ולשלמים. או שלא הפריש אלא אחת עתוי"ט מ"ד ד"ה והלך:

דף לב.

רש"י ד"ה ה"מ. אבל אם הפריש בהמה לצורך תמורת עולה כו'. עי' מל"מ פ"א מהל' תמורה שתמה על פירוסו:

דף לב:

תד"ה ואם לאו. שאלמלי כו'. צ"ל ביו"ד בסוף:

גמרא מי שלא נתקיימו דבריו אמאי הוי נזיר כו'. לפי מה שפי' המפרש לעיל (ל"א רע"ב) כוונת משנה זו דר"ל דשנים היו מתוכחים באותו שבא כנגדו א' אומר שזה ראובן. והב' אומר שאינו ראובן והריני נזיר אם הוא ראובן. הוה א"ש בפשיטות לישנא דמתניתין מי שלא נתקיימו דבריו דר"ל דבריו הראשונים שאמר שאינו ראובן. ואם הוא ראובן הרי ל"נ דבריו ולכן הוה נזיר שהרי אמר הריני נזיר אם הוא ראובן. וכן תפרש כולם על דרך זה. ונראה שגוה כוון הרמב"ם בפירושו אלא שקיצר במונח. אבל ק"ל על פי' זה דהלל זה הוא גברי שגגות שהתירו חכמים כמו אם אכלתי כו' בנדרים (כה ב) במשנה. ושם בגמרא הדין אמר שזבעתא דהכי אמר רב כו' ומוכח שם בפ"י הר"ן דאי תלי בזה איסור פירות נמי שרי. אלא ודאי פי' התוס' עיקר ומקשה הגמרא שפיר:

דף לג.

תד"ה ראה את הכוי. וראותו שאמר שזה חיה הוי ספק נזיר. כצ"ל:

בא"ד וכן כו' שאין אחד מכם נזיר משמע אם יש אחד מכם שאינו נזיר ומשמע שידע בעצמו כו'. כ"נ דצ"ל:

תד"ה וב"ה הג"מ (בסופו). ה"נ אינגליא מלתא כלומר במשנתינו כ"כ. הוא ר"ת כמו כן:

דף לג:

תד"ה אבל פותחין. אילו באו עשרה בנ"א שיפייסוך כו'. הוא בנדרים (כא ב):

דף לד.

במשנה ראה את הכוי כו' הרי כולם נזירים. התוס' לעיל (לג) פי' דכולה ר"ש היא. והתני"ט לא נתחוויר בזה ולעד"נ דליתא אפילו לר"י דע"כ ל"ק ללא מחית לספיקא אלא אם בשעה שנדר עומד הדבר להתברר מיד כמו גבי כרי אם לא אירע בו מקרה הגניבה. וכן גבי אחד בא כנגזן אם לא היה נרתע לאחריו. משא"כ כוי שגם חז"ל לא הכריעו בו ואינו עומד להתברר עד שיבוא אליהו. איך נאמר שכיון על ברורו כיון שא"א. וע"כ היתה כוונתו על ספיקו. ולפ"ז נוכל לומר שכוונת המשנה על נזירות ודאית כפשטה והוא כעין פי' הרמב"ם:

תד"ה הרתיע. אילימא ר"ט מי הוה נזיר. כצ"ל כלישנא דנמרא:

תד"ה שלשה. והיוצא מה"ג דכתיב ענבים כו'. טפי ה"ל לאתניי קרא דמכל אשר יעשה מנפן היין כו' לא יאכל:

דף לד:

תד"ה מייין ושכר יזיר מיעט. אע"ג דדרשינן כו'. ק"ק דנקטי הדרשות לר"ש דשם ולא לחכמים וי"ל:

דף לה.

תד"ה ור"א. א"נ אומר ר"י דע"כ כו'. זהו הנהת האו"מ. אבל ל"נ להגיה אומר ר"ת כדמוכח בדבריהם לקמן ע"ב בד"ה איכא:

תד"ה רבא (בסופו). דתתם כבש משמע בן שנה. בקרא כתיב הכשבים. רק דמשמע להו דאין חילוק בין כבש לכשב דשניהם משמעותם בני שנה וכ"כ הרמב"ם בהקדמתו לסדר קדשים בד"ה והנני אומר.

אולם אני הוכחתי במק"א (ועמש"כ בפסחים סט ב) דדוקא כשב הוא בן שנה אבל כשב הוא כולל המין כולו בן שנה וכן שתיס ולמעלה:

דף לה:

תד"ה מכדי תרי. וכן נמי כו' פרטא בתרא דוקא כו' ואהני פרטא קמא לרבות כו'. כצ"ל:

תד"ה איכא. דאין לו לריבוי שאחריו לרבות כולי האי. כצ"ל:

דף לו.

תד"ה ארבב"ח. וה"ג והויגן בה מקום מגעו אמאי פסול הא לא הוי כביצה. וע"ע לשונס לקמן ע"ב בד"ה א"ל לא. וק"ל נימא טיט הגרוק יוכיח כדמיייתי מיניה בסוכה (יט) לענין אויר פחות מג"ט לאיצטרופי מצטרף והוא עצמו אינו כשר וע"ש בתוס':

דף לי:

תוס' בד"ה וכזית. ה"מ לאוכל חלב שהוא בעיניה. כצ"ל:

דף לז.

תד"ה שאין. דתנן מערבין לגזיר ביין. כצ"ל:

דף לז:

נמרא משום דנזיר מקדשים לא ילפינן. נ"ל דאף לב"ש דילפי נזירות טעות מהקדש טעות כלעיל (ט). לא). ה"מ לענין חלות נזירות עליו משום דהוא נקרא ג"כ קדוש כקרבן. אבל היוצא מן הגפן שנאסר עליו לא מצנינ בקרא שיקרא קדוש לגביה:

דף לח.

רש"י ד"ה נזיר רביעית שמן לגזיר. לחלות ולרקיקי גזיר. כ"נ דצ"ל:

רד"ה בר מינה דהחיא. כדאמרי' בחגיגה כו' אלמא לכל מילי בעיגן מקוה של מ' סאה. הוא כפרש"י שס ילא טבלו המחטוין אלא במיעוט מים שבכלי. דמשמע דמשום מיעוט מים נגעו בה דהיינו שאין בהם מ' סאה. אבל יל"פ שס דהפסול הוא מחמת שאין טובלין בתוך כלים והוא מלאוריייתא לכ"ע כדאיתא בתוס' פסחים (י ב) ד"ה אלא:

דף לח:

רש"י ד"ה רבא אמר. וכן נמי למתניתא דתני לחייב כו'. כצ"ל:

תד"ה חמרא חדתא. בתרי לאוין דכתיב מיין ושכר יזיר כו'. תימה דהלל זה אינו אלא עשה:

דף לט.

רש"י ד"ה א"ר פפא. משום דלא נהירא לי מלתא. כצ"ל:

תד"ה ושיירו בו. שיעורא בעלמא הוא כו' ובכך יש חשיבת שער. לקמן מוקי להברייתא דתני בה דאס שיירו בו כדי לכוף כו' אינו סותר כר' אליעזר. ולכאורה קשה דהא האי שיעורא דכדי לכוף ר"י הוא לאמרה בנה (נב ב) במשנה לענין חשיבת שער. אבל ר"א ס"ל שס דשיעורא בכדי לקרון בציפורן. יאולי להכי דקדקה המשנה שס לומר שתי שערות. והאמורות בכ"מ. ולא אמרה סתם שערות האמורות כו'. הוא להורות לנו דדוקא במקום שהשיעור הוא בב' שערות הוא דפליגי לאפוקי הכא לענין סתירה דנזירות להויא ברוב ראשו אף לר"א השיעור בכדי לכוף וכמו שבאר הש"ס לקמן דיליף מתגלחת טומאה כו':

דף לט:

תד"ה ת"ר. אבל בקוצץ מעיקרו כו' כדתני באידך ברייתא כו'. כצ"ל:

דף מ.

תד"ה רבי. והוי כאילו כתיב תער לא יעבור ולא יעבור כו'. עמש"כ כינצא בזה בק"א להט"א בסוף ר"ה כל"ה מאי עבידתיה:

דף מ:

רש"י ד"ה דתניא זקנו. והלא כל שערו כתיב כו'. כצ"ל:

בסח"ד ת"ל יגלח זקנו. כצ"ל. וכן לקמן ובתוס' במקום ונלח צ"ל יגלח:

תד"ה ומ"ט דרבנן. ועי"ל כו' דנפקא להו מראשו דדחי כו'. כצ"ל:

דף מא.

רש"י ד"ה ותו. וקא מקיים לל"ת דופאת זקנם לי"ג כו'. כצ"ל:

רד"ה ור"א מ"ט. להא דתני לעיל דמצורע יליף מדינא כו'. וכן התוס' לעיל בד"ה והאי תנא. קרו לה ברייתא. ומפורש יותר בדבריהם כאן ד"ה ראשו. וכ"מ ליטנא דרבא ב"מ האי תנא מעיקרא כו' והדר אמר נילף מדינא כו'. וצ"ע דלעיל משמע דכ"ז הוא שקלא וטריא דבני הישיבה:

דף מא:

תד"ה ואיצטריך. כדאמר בעלמא זה זה המשוה צדעיו כו'. הוא במכות (כ ב):

תד"ה ואי כתב. ועוד כיון דגלי כו'. ה"ה שידחה ב' לאוין כו'. פה מצאתי יסוב למה שהעליתי בפסחים (מו ב) דבריהם דשס בצ"ע. אבל לקמן (ס"ד מ"ח) מוכח דרק רי"ש אית ליה האי סברא ור"ע ל"ל. יכ"כ התוס' שס בסוף הסוגיא:

דף מב.

תד"ה מתקיף. וברייתא משתמעה כו'. עמש"כ בס"ד בגדרים (כו) בד"ה איתיביה. ועי' לקמן (מג א) בד"ה א"כ ומ"ה ולמ"ד:

רש"יש . נזיר

דף מב:

גמרא כאן בחיבורי אדם באדם כו'. עי' במפרש ותוס'. ולע"ד נל"פ חיבורי אדם באדם היינו אדם הנוגע באדם שנטמא במת ופירש שהוא טמא טומאת ערב. אס נגע בו אדם (בעודו נוגע בט"מ) אותו הג' אינו טמא אלא לתנ"ק. אבל נזיר אינו טמא כלל. ונ"מ דגס אותו היום עולה לו למנין נזירות אף בלא טבל (עי' לקמן (נד ב) תד"ה ואינו סותר בסופו ובש"מ בשם הרא"ש) וכן לעושי פסח לא העמידו דבריהם במקום כרת. וחיבורי אדם במת הוא כפי' התוס'. ואל תקשה עלי מהא דתנן פ"ה דזבים מ"י הנוגע כו' ובטמא מת מטמא אחד ופוסל אחד. והיינו אפי' לא פירש כמש"כ הרע"ב ומוכרח הוא שס. ולדידי כיון דמטמא אדם לתנ"ק איך יתכן שהאוכלים שנגעו בו לא יהיו אלא שניים אף לתרומה וקקושיית הכ"מ שהביא התניו"ט שס. די"ל דשס איירי לדינא דאורייתא וכמש"כ הר"ש הבאתיו שמה ברה"פ ונכון בס"ד:

רש"י ד"ה והא אמר רי"צ כו'. אם אדם נוגע ידו במת ואוחז בו. ז"פ דבנגיעה קצת סגי ואף בגופו. ומש"כ ואוחז בו ר"ל דבשעה שידו אחרת נגעה בחבירו עדיין היתה ידו הראשונה אחוזה בנגיעת המת:

תד"ה בחבורי. פר"י שהג' הנוגע בנוגע בנוגע במת כו'. כן העתיק המל"מ בפ"ה מהל' ט"מ ה"ב. ועי' מהרש"א בב"מ (קה ב) בתק"ה על:

דף מג.

גמרא למ"ד במותם עד שימות אין גוסס לא. ובתק"ה עד שעה מוכח דממעט ג"כ מנוייד. וק"ל מהא דפרש"י בב"ק (מב ב) ד"ה מ"ט אע"ג דכתיב והמית נימא כיון שאמדהו למיתה כו'. ובספרי פ' חוקת פיסקא קכ"ה אשר ימות מניד הכתוב שאין מטמא עד שימות. ודרשתם הוא מיתורא דהא כבר כתיב ברישא דקרא הנוגע במת ע"ש דכן מוכח וכו"פ הז"א. משמע ג"כ דממת לחודיה לא היה ידעינן זה. ונראה להכא נמי במותם מיותר דהא כבר כתיב בקרא דלפניו על נפש מת לא יבוא. וכ"כ התוס' לקמן (ר"ד מח) ע"ש:

תד"ה א"כ נימא. והתם כו' דייק מהך ברייתא. והגיהו דצ"ל מתנינן. וכן בדבור הסמוך. ועיין מה שציינתי לעיל (מב) בד"ה מתקיף:

דף מג:

בתוספות (בסה"ע). ההיא נמי כר"א בר יעקב. כ"נ דצ"ל או דצ"ל כר' יהודה:

דף מד.

במשנה ותגלחת מצוה. עתניו"ט בשם הרמב"ס דבגילח עובר ג"כ בעשה לכל היוצא מפיו יעשה. ולכאורה הי"ל להביא ג"כ הל"ת דלא יחל שכ' שס הרמב"ס דלוקה עליו בפ"ע לבד מה שלוקה על הל"ת דתער ל"י על ראשו. ובמש"כ התוס' לעיל (מא ב) בד"ה ואי כתב דאין סברא לחלק בין לאו אחד לשנים לענין דחייתם מפני עשה. מיושבים דבריו:

גמרא ויין יותר מכללו כו' מה טומאה שהיא סותרת הותרה כו'. ק"ל לר"ע דס"ל בסוטה (ג) דלה יטמא מצוה א"כ חזינן דאף טומאה לא הותרה מכללה לצורך מצוה. ומת מצוה שאני דהוא דוחה גס עבודה מולאחותיו ומצוה כזו לא אשכחן גבי יין. ומוחק לומר דסוגיא זו אולא אליבא דר"י דס"ל לה יטמא רשות. ועי' ש"א סו' ס':

דף מד:

במשנה ואינו מביא קרבן אא"כ היה מעו"ש. עתניו"ט שכ' דאף לפי' התוס' דזה קאי על מצורע שנלח בח'. מ"מ יל"פ גס אנוזיר אס לא טבל עד יום ח'. וזהו שכתב הרמב"ס בחבורו דאס נתאחר בטבילתו כמה ימים יעריב שמשו ויביא קרבנותיו למחר והכ"מ לא כתב מנין לו כו'. ונראה דגס הכ"מ כיון לזה במה שהביא בהל' י"א סיוס דר"ע ואינו מביא כו' ללא צורך שמה אס לא לבאר בזה הא דאס נתאחר בטבילתו כו' שבהל' י"ג. אבל תמוה מאד יגיעתו למציא מקור לד"ו מהמשנה. דהלל בהדיא מוקי רבא להא דתני הלל מביא קרבנותיו בט' בלא טבל בז':

רש"י ד"ה אלמא קסבר. דכי היכי דזב אסור ליכנס במחנה לויה דהיינו בעזרה כו'. ע"כ צ"ל דר"ל עזרת נשים או משום דעומד בשער ניקנור כלקמן שהוא שער עזרת ישראל קרי ליה עזרה. אבל מ"מ הלשון אינו מווייך דהא זב אסור בכל הר הבית:

תד"ה א"ל ר"ט. שנאמר בפ' מצורע כו' וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים כו'. כצ"ל:

בא"ד וא"כ הוי טבו"י אם אחר לגלח עד ח' כו'. כצ"ל:

דף מה.

במשנה היה מביא ג"ב חטאת עולה ושלמים. מש"כ התניו"ט דכן הס כתובים בפ' בין בהבאה כו'. ל"ד דבהבאה כתיבא עולה ברישא. ולקמן בא"ד דק שפיר לכתוב שהרי בפרשה כך הס סדורים בעשייה:

רש"י ד"ה רי"א א"צ. לומר מסברא שאסור דרך בזיון. כצ"ל:

דף מה:

רש"י ד"ה רמ"א. בין טמא שגלח בעזרה. לכאורה לפי שיטתו לעיל בהיפוך דאף בד"ה ה"ג לעולם. נזיר טמא בעזרה מאי בעי דאפי' במחנה לויא אסור:

שם ואין לך שאינו משלח תחת הדוד אלא הטמא כו'. כצ"ל:

רד"ה מ"ט. ואם טמא הוא טעון שילוח תחת זבח כו'. ר"ל לאפוקי תחת החטאת שאינה זבח. אבל בתוספתא פ"ד איתא דבר"מ הטמא שבמקדש משלח תחת הדוד של חטאת ושל אשם:

במשנה נוטל את הזרוע כו' וחלת כו' ומגיפן. וכן העתיק הרמב"ס בפ"ח מהנ"ז ה"ד. ותמיהני מדוע השמיטו האימורין וחה ושוק שהזקוק ג"כ עמהם בתנופה כמש"כ הרמב"ס בפ"ט מהל' מעה"ק ה"ט ע"ש בכ"מ ועי' לקמן (נט ב) תק"ה ארנב":

דף מז.

במשנה רש"א כיון שנזרק כו'. ופסק הרמב"ס בפ"ח מהנ"ז ה"ה כוותיה. והתניו"ט שמח שמצא טעם נכון לפסקו משום דרבי שנה בסה"פ דבריו בלשון חכמים. ועל חנם שמח שהרי לקמן (סג) סתם כר"א כדלריו"ח שס והיא בברייתא ועי' לח"מ:

תד"ה והתניא. וקס"ד כו' שלא לעכב התנופה ולהקס"ד דהכי פירושו ע"כ לאו רבנן כו'. כצ"ל:

תד"ה ואלא. ותפרש דכוון להשוות כו'. כצ"ל. והוא לשון כוונה:

תד"ה אי אליבא דר"א כו'. עני ב"ר. ובסה"ר צ"ל וכדשני לל"ק:

תד"ה ומי לא מעכבא. וס"ל להאי לישנא כו' לב"ש להשוות אין לו ליש לו שהממורט יעביר תער על ראשו. לכאורה תמוה דהא בש"א א"צ להעביר תער ע"ר. וצ"ל דכלפי דאמרו ב"ה צריך כו' ור"ל דצריך להעביר תער לנגלח שער דוקא וזה דאין לו שער אין לו תקנה. ע"ז אמרו ב"ש דא"צ להעביר תער לנגלח שער אלא יעביר התער על ראשו הנקרח ודוחק. ולע"ד נל"פ דב"ש דרשי זאת תורת הנזיר תורה אחת לכל הנזירים דיש להם תקנה לשתות יין ולהטמא למתים אף למי שאין לו שער. וכן לגבי תנופה אף למי שאין לו כפים להניף. אף דמי שיש לו תרוייחו מעכבי כר"א. דומה למש"כ הרא"ש בפי' לולב הגזול סי' י"ד דכל הפסולין בד' מינים דאע"פ שגם בדיעבד לא יצא בהו. מ"מ בשעת הדחק שאין לו כשרים מצרכין עליהן לכתחלה גם ביום ראשון דאורייתא ויוצאין מה"ת ודלא כק"נ שם:

בא"ד כמאן דכתיב חוקה דמי ובהך שמעתין מוקמי לה כר"א כו'. כצ"ל:

דף מו:

רש"י ד"ה והתניא נזיר ממורט. א"צ להעביר תער על ראשו. כצ"ל:

רד"ה ור"א דתניא. אר"א לעולם כו' והכי אמרי ב"ש א"צ להעביר תער על ראשו דעדיין לא יהא מותר. כצ"ל:

במשנה רד"ה ונמצא פסול. וזבחיו שהפריש כו' וצריך להביא אחרים במקומו. עמש"כ לקמן בס"ד:

דף מז.

גמרא הנ"מ דקתני וחכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר. כצ"ל:

רש"י ד"ה ענין אחר. אלא אף אותו שהפריש תחלה צריך להחליף כו'. אולי טעמו מפני שהיו נראין היום ונלחו כשנטמא לכן אינן חוזרים ונראים וכמו שארינו"ח כה"ג בזבחים (יב ב) משא"כ לרבנן דכיון שזרק א' מן הדמים הותר לשנות יין ולהטמא ג"כ רק לכתחלה וא"י להטמאות מפני שהקפידה תורה שיביא קרבנותיו בטהרה לכן לא מיקרי דחוי:

במשנה יטמא נזיר שאין קדושתו ק"ע ואל יטמא כהן שקדושתו ק"ע. התנא' והתני"ט נדחקו בזה ועי' אר"מ. ולעל"ג דקדושת עולם דכאן פירושו לדורות עולם. כדכתיב והיתה כו' לכהונת עולם לדורותם (שמות מ' ט"ו). ועוד קראי טובא. משא"כ נזיר אף שהוא יכול להיות נזיר עולם אינו מוריש קדושתו לדורותיו אחריו:

תד"ה וכן. והשתא כו' אלא עובד בח' בגדים כו' דת"ר כו' משיח (כצ"ל) כו' ת"ל כו'. וע"ש דדרשה זו אינה אלא לר"מ. ועמש"כ בס"ד ביומא (יב):

בא"ד וקשה דא"כ הל"ל משיח חזי לעבודה כו'. ותיורצט דחוק. ולפי מה שהוכחתי במגילה (ט ב) בס"ל. דכהן שעבר אף אם יארע עוד הפעם פסול בכה"ג אינו ראוי לשמש תחתיו אלא ממניס אחר ידלא כהנו"א. בקל מ"ל משוח ומרובה בגדים בזמן אחד בששניהם עוברים ועי' אר"מ. ובה יל"פ הא דלקמן משוח שעבר ומרובה בגדים בכה"ג ובמצאו המת מצוה ביוה"כ עצמו כמש"כ בהג"ה לקמן:

דף מז:

גמרא עבר מחמת קירויו ועבר מחמת מומו כו'. ג"פ דל"ז שייך נמי בכהנים הדיוטיס:

תד"ה מרובה. והשתא שניהם כו' מרובה בגדים עדיף שעביד עבודה כו'. כצ"ל:

תד"ה ת"ש. וסגן עובד בבגדים כמו הדיוט כמו שעובד ביוה"כ כו'. האנו"מ תמה דהא ביוה"כ יש עבודות שנצרך לח' בגדים דוקא. ולפמש"כ ביומא (יב) בד"ה רש"י מיושב תמיהתו:

תד"ה למח. מימינו פי' לימינו. ר"ל לאפוקי שלא תפרש שהוא לשון מינוי וכדאיתא הנירס' בסוטה למה סגן ממונה. וכן רש"י ביומא מביא גירסא זו:

דף מח.

תד"ה אין לי. וס"ל דגמר אחוה אחוה מבני יעקב כו'. ק"ל דהא התם ביבמות פריך ולילף מערויות ומשני דנין אחים מאחים ואין דנין אחים מאחיד כו' עד מדמי ליה ילפינן. והבא לתרויייהו ל"ד. ואדרבה טפי דמי לאשת אח דבפ' קדושים כתיב לישנא דאחיו ב"פ והבא נמי כתיב ולאחיו. אך לפי מה שהביאו התנא' בריש יבמות מהת"כ ומיהירושלמי דקרא דקדושים מיירי דוקא מאשת אח מאביו איבא למימר דבאמת יליף מהתם דמי ליה אך דברי התנא' עדיין אינם מיושבים. ועוד תימה דאישתמיט לכתה"ג הת"כ במקומו דריש מהיקשא דלכנו ובתו שהוא יורשם אף אחיו ואחותו שהוא יורשם. הביאו הרי"ף והרא"ש בהלך"ט:

בא"ד ול"ל האי צריכותא דלקמן כו' דל"ל הנך סברות דלקמן כו'. ק"ק דהרי האי תנא קאמר נמי דמשפחת אביו עדיפא מהא דכה"ד דמטמא לאחיו מן האב כו'. וא"כ אי לא כתיב לאביו ה"א דלאמו אקני למעוטו אביו דמיטמא ליה. וי"ל:

דף מח:

תד"ה האי (שבע"א). וי"ל אליבא דרי"ש קי"ל דא"ל בפי' המפלת כו' למדין ומשיבין. עי' לקמן בגה"ש שבעמוד:

ד"ה ולאחותו דתניא. כדעביד לקמן צריכותא לר"ע כו'. כצ"ל:

דף מט.

תד"ה ומשני. ועל נפש מת ל"י דמוקי ליה לקרובים. כצ"ל:

בא"ד ונראה למהר"ף דלר"ע דדריש מנפש מת דנזיר כו'. כצ"ל:

בא"ד וכיון דהוי מטעם כו"פ כו' א"כ אפי' בק"ו נמי לא כו'. כצ"ל:

בא"ד הילכך תו ליכא למידייניה בכו"פ כו' בגוץ אמו כמו לר"ע כו'. כצ"ל:

בא"ד אינו מכח הפסוק עצמו דכ"ג אלא מכ"ה כדפרישי' לעיל. כצ"ל:

בא"ד ותו לא מדיד כ"ז לשון מהר"ף. כצ"ל:

דף מט:

במשנה על מגען כו'. כצ"ל בל"ו:

תד"ה ועל השדרה. ואע"פ שאין עליהם בשר וכו'. כצ"ל:

רש"יש • נזיר

תד"ה ועל ח"ק עצמות (בסופו). מדלא קתני להו בפ"ב דאהלות. כצ"ל:

תד"ה כך (בסופו). דכש"כ דמכזית מה"מ וכו'. כוונתם במלת וכו' הוא על אבר מה"מ דקתני דגס ממנו פריך לקמן על אבר ממנו מנלח על כולו לא כש"כ:

דף נ.

גמרא הניחא למ"ד כו' אלא למ"ד כו' מא"ל. כהאי לישנא בכה"ג איתא ביומא (עח) תינח ביוה"כ כו' תינח מעגל סנדל מא"ל. וכ' רש"י שם דל"ג התינח כו' וע"ש בר"ן:

רש"י ד"ה או דלמא. דלא אצטריך כו' אי אית ליה נצל כו'. כצ"ל:

רד"ה אלא למ"ד. אכתי מטמא בכזית כנבילה. כצ"ל:

תד"ה ת"ש. דמש"ה לא נפסל מלאכול לכלב. למ"ד דטו"ח עד לגר ע"כ לא נפסל אף מלאכול לאדם. ואולי דטו"ס הוא וצ"ל לאדם. ובסה"ד הסמוך שכ' ג"כ וראוי אכתי לכלב לא קשיא דהתם אזלי למ"ד עד לכלב:

תד"ה חוץ. כלומר כמו שרודה אותו כו'. כצ"ל:

דף נ:

תד"ה יש ניצוק (בסופו). אבל לב"ש לא קמב"ל כו'. א"כ טעמייהו משום רירי. ולכאורה נראה מלישנא דב"ש דאמרי אף כו' דמוזי בהא דאמר ת"ק אלא שמוסיפין ע"ד. ואי טעמא דת"ק משום דסמיכי גס ב"ש מוזי ליה ומוספי אף דאינן סמיכי רק דאית בהו רירי ג"כ הוי חבור וכ"מ בדברי התנא' עצמם לקמן בד"ה מידי איריא. ואולי כוונתם דל"ת דהאי בעיא אינה אלא לב"ש הואיל דמוספי מקפה כו':

תד"ה ת"ש אף כו'. אלמא טעמא דב"ש כו'. כצ"ל:

דף נא.

תד"ה והא ליכא. ולא כו' דה"ק מן הבשר כו'. כצ"ל:

דף נא:

גמרא לא אם אמרת במת כו' ורובע ומלא תרודו רקב. כצ"ל. ובמשנה הני' ורקב לחודי' והיא גי' יותר נכונה:

תד"ה מיתיבי. רוב ורובע ומלא תרודו רוב פי' כו'. כצ"ל. ור"ל רוב דקתני פי' רוב בנין כו':

דף נב.

גמרא ת"ש שדרה שגירד כו'. היא בתוספתא דאהלות פ"ב:

דף נב:

גמרא ב"ש אומרים רוב עצמות מן העצמים (ר"ל דבזה הלשון היתה הלכה ולכן) או משנים כו' דמיעוט עצמות שנים. ובה"א רובע מן הגויה (ר"ל ג"כ דבזה הלשון היתה הלכה ולכן בעינן) מרוב הבנין כו'. וכן מצינו לריב"ג בספ"ב דאהלות דדקדק מלשון הלכה לא אמרו עצמות אלא עצם. ופי' הרמב"ם בעדיות במשנה זו לא נתחווור בעיני:

תד"ה ואב"א (בסופו). ובא ר"ש לומר כרבי. משמע דר"ש ג"כ לא אמר אלא על רביעית דס אבל בהשאר מודה שחזר בו. אבל בתוספתא דאהלות פ"ד ליתא כלל לדברי רבי אלא תיכף אחר דברי ר"י נשנה דר"ש ומשמע דאכולהו פלגי:

דף נג.

תד"ה י"מ כו' עד דה"ל מכריע צ"ל לקמן אחר תיבת וקדשים וצ"ל וי"מ כו'. וכאן צ"ל ד"ה והא אין דעת שלישיית כו' ללקמן:

בא"ד ופריך והא אין הברעת שלישית מכרעת בתרה. כצ"ל בה':

דף נג:

גמרא רשב"ל אמר מגלח מדלא קתני בסיפא. תימה דהא לא תני שם אלא דברים שמטמאין ואפ"ה אין הנזיר מנלח עליהם. לאפוקי אבר מה"מ כו' שפיר איבא למימר כריו"ח דס"ל דטהורין לגמרי כדמשמע בסוף הסוגיא דמוקי להא דאבר שנחלל מן המת דאית ביה עצם כשעורה דוקא. וא"כ מה ליה לתנא למתניי' שמה (וברמב"ם פ"ג מהל' טו"מ הל"ב וג' ובכ"מ שם דמשמע דמטמא אלא שאה"ג מנלח עליו וכן הגר"א ז"ל מנה ברפ"ב דאהלות לעצם כשעורה ולאבר מה"מ שא"ע בשר כראוי לשתיס שמטמאין במגע ובמשא צ"ע ועמש"כ שם) והתנא' נראה שהרנישו בזה במש"כ אע"ג (כמו שהגהתי בדבריהם) דמטמא במגעו ובמשאו וכדדרשינן בסמוך. ור"ל דרשב"ל הביא ראיה דמנלח ג"כ לשיטתו דס"ל דמטמא. אבל מ"מ קשה מאי אצטריך למימר לריו"ח כל היבא דמשמע מכללא כו'. ועוד קשה לר"ל מדוע לא תנייה ברישא גבי עצם כשעורה. והא דלא תני רובע עצמות אע"ג דהוא מטמא במגע ובמשא ולהיות הנזיר מנלח עליו לכ"ע. י"ל דל"ח ברישא אלא דברים שמנלח עליהן בכל טומאותן משא"כ רובע עצמות שאין מנלח על אהילו אף שמטמא. אך קשה לריו"ח ג"כ מדוע לא חשיב אמה"ח שא"ע בשר כראוי שמטמא במגע ובמשא (פ"א דכלים מ"ה. פ"ב דאהלות מ"ג) ודוחק לומר דהתנא כללו בהא דתני עצם כשעורה. (דלדויה ודאי אין מטמא באין בו עצם כשעורה דאין סברא שיהא חמור מאבר מה"מ). דהרי חלוקים הם בדינן דממת מטמא אף שאינו אבר שלם. ומחי הוא דוקא באבר שלם. והא אפי' בשיש עליהם בשר כראוי דשון לגמרי חשב כ"א בפ"ע. ולכן נ"ל דלריו"ח באמת אין הנזיר מנלח על אהמ"ח שא"ע בשר כראוי אף שמטמא במוב"מ. ובתרתיו פליגי באבר מה"מ על עיקר טומאתו ובאמה"ח על גילוחו. וכ"מ דנקיט עליהן בלשון רבים. ומשום אמה"ח איצטריך לומר לריו"ח כל היבא דמשמע מכללא כו':

רש"י ד"ה אלא דאקמח. פחות מחצי קב אפילו על מגעו אינו מיטמא כו'. ועי' בב"ר. אבל מ"מ צ"ע דא"כ אפילו חצי קב לא יטמא במגעו:

תד"ה ריו"ח. ורשבב"א כו' מדלא קתני לה בסיפא כו' לא יגלח אע"ג דמטמא במוב"מ כו'. כצ"ל:

תד"ה והא חצי לוג דם. דש"מ חצי לוג דם אין כו'. כצ"ל:

תד"ה האי אבר (בסופו). אפי' אין עליהם. נראה דר"ל דל"ת דאין טומאת אהל אלא דוקא כשדבר אחר מאהיל על המת ועל האדם כדכתיב אדם כי ימות באהל כו' קמ"ל דגם כשאדם מאהיל על המת נטמא:

תד"ה

תד"ה חרב. או לטמא אדם הבא באהל אשר החרב בתוכו. וכן לקמן (נד ב) ד"ה ת"ש. כתבו דשלח רח"כ איזה בית אשר תבנו לי כו'. אבל דעת הרמב"ם בפ"ה מהל' ט"מ הי"ג שא"מ באהל וכ"ד הרמב"ן. ולכאורה הכא משמע כדברי התוס' כיון דוכל אשר יגע כו' דרשין למאהיל. וכל הנך דדריש כאן כולן מטמאין באהל. ודע שדעת הרמב"ם שם דגם במשא א"מ. והכ"מ כתב שם שהרמב"ן הניח ד"ז בצ"ע. ותמה עליו שהרי מתניתין היא בריש כלים ע"ש. ואני תמה עליו שעגלם מכ"ת פירוש הר"ש שם (והרע"ב אחריו) דמוקי ליה באדם ט"מ:

דף נד.

תד"ה וא"מ למנות עד שיטחר ומביא קרבנותיו. כצ"ל. עי' לעיל (מט ב) בתק"ה ומזה:

תד"ה ורביעית דם. אלא נקט כו' בפ"ב דאהלות שהן מטמאין באהל. כצ"ל:

תד"ה וכלים. ובגמרא אפרש כו'. כצ"ל:

תד"ה יומי ספרו. וצ"ע דלא ליתני אלא ספרו כו'. ולי י"ל לפי לאיכא למ"ד (מו"ק ז ב) דלענין תה"מ קילי ימי חלוטו מימי ספרו והתוס' כתבו שם דשמא יש פירכא דלא לילף ק"ו מימי ספרו. ואם כן איצטריך למיתני ימי חלוטו לאשמעינן דאין עולין. ועי"ל הואיל דתני דימי הסגר עולין ותנן (מגילה ח ב) אין בין מצורע מוסגר לחולט כו' ויש לטעות דגם בזה שוין קמ"ל:

בתוי"ט ד"ה ובית הפרס. ואף טומאת בית הקברות תנן כו' דא"ס אבל כו' לפיכך לא תני ליה הכא. נראה דאזשתמיטתיה דברי הכ"מ בפ"ו מהל' נזירות הל"ח שמפרש טומאת ביה"ק היינו גולל ומופק ע"ש. והרי תני להו. ולכאורה הג"ל לפרש דביה"ק הוא קברים שפיגוס מהמתים דאיתא בסנהדרין (קף מ) דיש בהם טומאה. אולם רש"י פי' שם דטומאתן מדרבנן. ולעיל בגמרא על משנה זו (טז ב) משמע שהוא מלאורייתא וכ"כ התני"ט שם בפ"ו. ובעירובין (מו) פריך הגמרא ביה"ק ס"ד טומאה לאורייתא היא. אבל יל"פ דביה"ק הוא קבר סתום דמטמא אף שלא כנגד הטומאה אם יש בו פותח טפח עי' לעיל (נג ב) תד"ה סתום. ואף שהוא מלאורייתא מבקבר מ"מ אין הנזיר מנלח עליו. ותמיהני על לשון התוס' בב"ב (ק ב) ד"ה ורומן שכ' דתניא גבי אהל דנזיר או בקבר כו'. דהרי בסוגיא שם לענין טומאה בעלמא תניא. וני"ל דט"ס בתוס' וכצ"ל דתניא בנזיר גבי אהל או בקבר כו'.

דף נד.

רש"י ד"ה ואין סותר אה"ק. והאי דתנן כו' וסותר אה"ק כו'. תמוה דהא הכא ג"כ ימים שהיה בהן בארץ העמים אין עולין לו כהתם. ואף שיש לדחוק ולכוון זה בתירוץ. מ"מ לא היה כדאי לעשות בזה קושא ותירון:

רד"ה איבעיא להו. אלא נכנס לה באוירא קליט ליה טומאה. כ"נ דצ"ל:

תד"ה ארץ. גדולות יותר ממ' סאה כו'. בר"פ ט"ו דכלים ורפ"ח דאהלות ובכ"ד איתא דבמ' סאה מכוונות סגי ליטער. וצ"ל דמלת יותר שבדבריהם נמשכת למעלה. ור"ל שהן גדולות ביותר דהיינו ממ"ס מעלה:

תד"ה ת"ש. כדאמרינן במס' שמחות פ"ד כ"ט שהנזיר כו'. כצ"ל. והוא שם משנה כ"א:

בא"ד והא דלא אוקי מתניתין בכלי מתכות כו'. מבואר דגם רח"כ מודה בזה לר"ת דכבלי מתכות צריך הזיה רק דס"ל שאין הנזיר מנלח עליו. והתני"ט ל"ד במש"כ ור"ת סובר דכ"מ צריך הזי' ורח"כ השיב לו כו'. משמע דסובר דפליג ג"כ על הזיה. ונראה שיש השמטה בדבריו וצ"ל אחר מילת הזיה. והנזיר מנלח עליהם. שוב נדפסו תור"ע ורואיתו שעמד בזה ע"ר. אך בשם הרמב"ן בפ' חוקת הביא דגם הזיה אי"צ וע"ש טעמו ונימוקו. וכ"כ בחידושויו לב"ב (כ). והגה"ש הביא שכן גס דעת המאור. והרמב"ם בפ"ז מהני"ז הל"ח כתב ג"כ שאינו מזה בג' וז' אבל כ' שצ"ז מיוחד בנזיר אבל כל אדם כו' יזה בג' וז' כו'. והכ"מ תמה שיהא נזיר קיל משאר בני"א. וכ' עוד הרמב"ם שם שזה שאינו (כ"ה בהעתקת הכ"מ) מזה כו' כדי שיעלה לו ימי טומאתו בכלי ממנין ימי נזירתו. והתני"ט הבין שבא בזה לתת טעם על שלא הצריכוהו הזאה. והוא תימה דמה טעם יש בזה. וע"ק יזה ולא יהיה עולין לו. ועוד דהא משמע ממתיני' דאינו סותר הקודמין אבל אין עולין. דאל"כ ה"ל לתנא לחשוב זה יחד עם ימי הזב והזהב וכז' במש"כ הכ"מ שם בדין ז'. ולקמן בגמרא בפיסקא ומתחיל ומונה. מבואר להדיא דכל דחשיב בהך בבא אין עולין. ונלע"ד אשר הכ"מ והתני"ט לא ירדו בכאן במחכ"ת לסוף דעת הרמב"ם. וכוונתו בזה ליישב תמיהת הכ"מ. והוא שבאמת לטהרו מהטומאה ודאי נזיר לא עדיף משאר בני אדם שלא להצריכו הזאה אלא דאף שלא הזהה וא"כ עדיין הוא בטומאתו גם לאחר שבעה. מ"מ עולין לו הימים לאחר ז' למנין נזירתו. ולענין זה אמר הש"ס הני כלים בני הזאה אינן ונכון בעז"ה. ועי' בתוי"ט עוד מה שהביא בשם הרמב"ן שהחרב אינו מטמא באהל דאל"כ היו הכהנים אסורים בכל הבתים כו'. לכאורה קשה דהא מסיק בסוף דאף במגע אין הכהן מוזהר. וא"כ אף שהיה מטמא באהל ג"כ יוכל להיות שהכהנים מותרים ליכנס לבתים משום שאין טעונין הזיה והנזיר אינו מנלח עליהם כמו במגע. והרי הרח"כ משמע דס"ל שמטמא באהל וגם צריך הזיה מ"מ כיון שאין הנזיר מנלח עליו אין הכהן מוזהר כש"כ לדעת הרמב"ן שאינו טעון גם הזיה. ולפשמ"כ המל"מ פ"ג מהלכות אבל בסברת ספר היראים לענין מתי עובדי כוכבים ע"ש יתיישבו דברי הרמב"ן ג"כ:

דף נה.

נמרא תיבה שהיא מלאה כלים וזרקה ע"פ המת באהל טמאה. בהעתקת התוס' ליתא לתיבת באהל. וכ"נ דאפי' באויר תיטמא מפני שמאהלת עה"מ. והנה ע"כ מייירי בתיבה גדולה מחזקת מ"ם בלח דאל"ה אינה חוצצת עי' לעיל בתק"ה ארץ העמים וכדתנן בפ"ח דאהלות. וא"כ טמאה. טהורה ל"ד ור"ל אכלים שבתוכה וברש"י צ"ל כל הכלים בל"ו. אח"כ האיר ה' את עיני ומצאתי ברייתא זו בתוספתא פ"ט דאהלות וליתא התם תיבת באהל. וכן הגי' שם טמאין. טהורין. וע"ש בפיי ז"ל להגרי"א ז"ל. ושם איתא ר' יוסי אומר וצ"ל בר' יהודה. ועי' שלהי יומא דמוקי ר' יוסי סתמא ג"כ בר' יוסי בר יהודה. ובתוס' נראה שג"ס בת"כ וצ"ל בתוספתא. ואולם הר"ש שם בפ"ח מ"ב השיא התוספתא לכוונה אחרת:

תד"ה והתניא בניחותא. אבל לשנויי בתראי לנכנס בארץ העמים כו'. כצ"ל:

תד"ה אר"ח. (בסופו). משנתרפא ומתספר. כצ"ל:

תד"ה איליאמ. וה"ק ל"ש כו' כלומר שאין לו לעשות כו' מועטת בתחלת ימי צרעתו. כצ"ל:

בא"ד (ע"ב) כגון מי שנדר חמשים ושלשה וייתיב כו'. כצ"ל:

דף נה.

תד"ה אוכל. דספק כו' אם בוהק הוא והשתא כו' דנתרפא לגמרי. משמע דאם לא נתרפא לגמרי אלא שכהה מראית הנגע למטה מד' מראות (שנקראת בוהק) לא יצא עדיין מטומאתו ליטער בתגלחת וצפרים וכו'. ותימה דבת"כ דריש מן ותרפא כו' דאפי' לא הלכו רק סימני הטומאה דהיינו שער הלבן או המחיה. ונראה דכש"כ אם הנגע עצמה הוכהה:

בא"ד וביום השמיני יקח כו' ואחד לאשם וכבשה אחת לחטאת. כצ"ל:

בא"ד ואינו עולה לתגלחת נזיר כדאמרי' כו'. כצ"ל ומלת טהור למחוק:

תד"ה ומדקדק. וכדרבנן בפ"ג דאמרי הביא כו' ויום ששים שהוא כו' מגלח כדפרישית. כצ"ל. ועי' לקמן דל"ה ה"ג. ועמש"כ לקמן בפ' הסמוך על משנה זו דרך אחר נכון בס"ד:

בא"ד שמנינו התחיל ביום ס"א כו'. התני"ט לקמן בפ' הסמוך דל"ה ושותה הקשה למה לא יתחיל מיום ס' ע"ש. וני"ל ראייה לדבריו מדלא יליף לקמן (נו רע"ב) דימי ספירו אין עולין אלא משום דטעון תגלחת וכיון שכבר גלח אין לנו שלא יעלה לו:

דף נו.

תד"ה ה"ג (בסופו). ואלע"ג דתגלחות שניות ביום ל"א. כצ"ל:

רש"י ד"ה אוכל בקדשים לאחר ששים. ובסוף ז"י לימי ספירו מגלח שנית ומביא קרבן לצרעת בח' ואוכל כו'. כצ"ל:

רד"ה ועוד מתיב ר"א. ומעכשיו מתחיל להזיר לה' ימי נזרו. כצ"ל:

דף נו.

במשנה א"ר אלעזר כו'. כצ"ל בל"י וכן בגמרא ובמפרש ותוס':

גמרא ור"א משום ר' יהושע גמר כו'. עי' במפרש ותוס'. וק"ל דבריש תענית (ב ב) אמר ריה"ג משום ר' יהושע העובר כו' ומוקי לה רנב"י שם (ג) בר' יהושע בן בתירה. ובמה שהבאתי בפסחים (קב ב) בד"ה מיתניב ע"ש יתיישב זה:

דף נו.

רש"י (ברה"ע). צ"ל ר' אליעזר ביו"ד:

תד"ה עצם. כדכתיב על נפש מת לא יבא. כצ"ל:

במשנה וסופרין שלשים יום. פי' הרע"ב וכגון שנדרו נזירות ביחד כו'. ול"י מה הוצרך לזה לכיון דלכ"א מספקינן שמא הוא הטמא א"כ סתר את הקודמין וצריך כ"א למנות מעתה מחדש סתם נזירות שקבל עליו דהוא ל"י. (והמפרש שכתב ג"כ בריש המשנה שקיבלו ביחד. י"ל משום דמנלחין דנקט במתיני' ע"כ היינו אחר כלות משך נזירותם. ואם לא קבלו ביום אחד יכלו נזירותא' קודם לחבירו ויצטרך להמתין עד כלות נזירות השני. ונראה דלשון הרמב"ם בפירושו אטעיייה להרע"ב במחכ"ת ע"ש:

דף נו.

גמרא ואמאי דלמא לאו טמאין אינן וקעביד הקפה. לכאורה קשה דהא ממ"נ יכולין לגלח אי משום תגלחת טומאה או משום תגלחת טהרה. וי"ל דהא תגלחת בין דטומאה ובין דטהרה אין מעכבין כדפסק הרמב"ם בפ"י הל"ט. ועוד למדנו בפ"ח ה"ו בתגלחת טהרה דלע"פ שאינה מעכבת מצוה לגלח אפי' לאחר זמן מריבה. ונראה דגם בתגלחת טומאה כן הוא. ועני"ל דתגלחת אחת עולה לשתיהן דאם לא גלח תגלחת טומאה בזמנה. כשהשלים נזירות טהרה וגלח כמצותה עולה ג"כ למצות תגלחת טומאה שהיה עליו (ובקל יש לחלק בין זה להא דלקמן בסה"פ במה שהשיב רשב"י לתלמידיו). ואחרי הצעות הללו יל"פ דהכי פריך דלמא לאו טמאין אינן כו' וא"כ ע"כ לא יגלחו אח"כ כשישלימו נזירות טהרה. ואותו שנטמא לא יקיים מצות תגלחת טהרה. טפי הל"ל שבפעם ראשון לא יגלחו ואח"כ כשיספרו יביא כ"א קרבן טהרה (כי בפעם הראשון כיון שלא יגלחו לא יצטרכו להביא אלא קרבן טומאה ולהקריבו למי שהוא טמא) ויגלחו. ולהטמא יעלה גם למצות תגלחת טומאה שהיה עליו קודם (וגם ירוויחו שלא יצטרכו להשלים נזירותם בפעם הראשון כמש"כ לעיל. אלא לסוף ז"י ויכלו להביא קרבן הטומאה) ונכון בס"ד:

שם כולדו שני דראב"א לא איקיים כו'. כה"ג בשבת (קח):

רש"י ד"ה אמאי. ואאייד מינייהו כו'. ר"ל מתרתיו קמיייתא שהזכיר כי על הראשונה לא עבר דממ"נ הויא למצוה אם לתגלחת מצורע או לנזירות טומאה או לטהרה. וה"ה דבתרתי בתרייתא עובר מספק:

דף נח.

רש"י ד"ה לא דב"ע לאו שמה הקפה. ומאן דתני לה מראשו כו'. כצ"ל:

תד"ה אמר רבא. אע"ג דאפשר כו' בגוף שיגלח כל הראש. כצ"ל:

דף נח.

תד"ה ולמאן דמוקי. לחנם פי' הש"ס כן דאליביה (כצ"ל) קיימא. ובמש"כ בברכות (יא) ד"ה וב"ש ע"ש יתיישב גם הכא:

דף נט.

במשנה א"ל ב"ז כו' אלא מביא חטאת העוף כו'. דעת המפרש דעולת העוף א"ץ להביא דלא מעכבא וכ"כ הרמב"ם בפ"י ה"ח. וכן התוס' לקמן (ר"ד ס) כתבו ושמא מספק לא הצריכוהו. והכ"מ תמה דלע"פ שאינה מעכבת למה לא יביאנה ויתנה עליה. וכן התוס' כתבו כאן וה"ה עולת העוף ולא חש לפרשה. ולע"ד נראה אחר דר' יהושע אומר ומביאין קרבן טומאה דמשמע חטאות והעולה (ודלא כהמפרש) וב"ז בא אחריו ושינה לשונו ואמר חטאת העוף ש"מ דדוקא קאמר. וטעמא נ"ל משום דאף דאיתא בת"כ גבי קרבן יולדת עשירה דמביאה חטאת העוף דאינה יכולה להביא חטאת בהמה תחתיה אינו אלא בחטאת דאינה באה בגדבה. אבל בעולה כגון עולת נזיר טמא אף דדינה בעוף. כיון דעולה באה בגדבה וגם היא עצמה אמרי' לעיל (יח ב) דאינה אלא לדורון. יכול להביא עולת בהמה תחתיה ותבא עליו ברכה. ואף דאין מביאין תורין כנגד בני"ו כו' (קנים ספ"ב) בהמה שאני. ולכן לב"ז דצריך להביא עולת בהמה ג"כ משום ספק נזיר טהור תו ל"ץ לעולת העוף דמתנה ואומר אם טמא אני העולת בהמה תהיה תחת עולת העוף שאני חייב. וזהו שאמר והעולה נדבה כלומר היתרון שבבהמה על העוף תהיה נדבה ונכון בעז"ה. וכן לקמן (ס) בברייתא דתני שנייה מביא חטאת העוף (והיא משום ספק

תגלחת שנייה המצורע עני) ועולת בהמה (משום ספק נזיר טהור) דתמה ג"כ הכ"מ מדוע ל"י גס עולת העוף משום קרבן מצורע עני וזבותר קשה לר"י"ש בנו של ריב"ב בערכין (כא) דעולתו מעבכתו. יבמש"כ א"ש דיוצא בעולת הבהמה שמביא. וכש"כ גבי מצורע דק"י"ל דעני שהביא קרבן עשיר יצא. (והא לאינו מביא חטאת ג"כ מבהמה ותעלה לו אי משום נזירת טהרה אי משום תגלחת שניה המצורע ולא יצטרך להביא ספק מליקת חולין למזבח. משום דא"כ לא יוכל שוב להביא חטאת בתגלחת רביעית דווק) אבל לכאורה שם א"א ליישב בזה משום המצורע בתגלחת שניה אינו מביא אלא למחרת יום תגלחתו דוקא (לעיל מד ב) ומשום נזירות טהרה הוא קודם הגילוח. אולם גס הא לא תברא דמשמע ברמב"ם פ"י"ח מהל' מעה"ק ד"ט ויותר בפיה"מ דזבחים פ"ד מ"ג לפי נוסח הא"י שמביא התוי"ט. דעולת מצורע אפי' הביאה בתוך ימי ספירו יצא. ועי' עוד בפ"י מהנ"ז ה"ז ובראב"ד וכ"מ. וכן בספ"ד מהל' פהמ"ק ובכ"מ שם. ובמש"כ מיושב תמיתה הלח"מ בפ"ט מהנ"ז הט"י ע"ש. דכיון דגס גדול היה צריך להביא עכ"פ עולת העוף משום ספק קרבן נזיר טמא לכן בכדי שלא תחלוף השוו מדומתיהם שיביא עולת בהמה. והוא כעין תירוצי אלא שמוטעם יותר:

והנה מה שחלקתי בין חטאת העוף דיוולת שא"י להביא תחתיה בהמה לבין עולת העוף. נ"ל ראייה מכרייתות ר"פ ארבעה מח"כ דאר"פ י"ל לעוף איתרבי לעולת בהמה לא כש"כ. ומה שתמה שם התוס' ישנים זב וזבה יוכיחו לאיתרבו לעוף ולא לבהמה. אני אומר דגס המה אם הביאו עולת בהמה ת' עולת העוף דיצאו. וזבה נראה ליישב קושיית הט"א במגילה (ח) בד"ה מוזבו ולא מוזבו ונגעו. על התוס' דמנחות וש"מ שכתבו דמזה ילפינן דטמא משלח קרבנותיו ואע"ג דא"א לו לסמוך. והקשה שהרי קרבן זב הוא מהעוף דאין טעון סמיכה. ולפמ"ש כ"א"ש דמשמע דיוכל להביא אף עולת בהמה תחת עולת העוף כשאר זבים אף דטעון סמיכה. ועוד נ"ל ראייה ממנחות (מח ב) אבל עולת נזיר כו' שהיו בני שתי שנים ושחטן כשרים דילין מעולת נדבה ע"ש ובגדבה ק"ל כרבנן שם (קז ב) קטן והביא גדול יצא. לכן בכוונה השמיט הרמב"ם בספ"ד מהל' פהמ"ק סיום התוספתא שלא עלו לבעלים לשם חובה (והכ"מ כ' שם דל"י על מה) והוא דס"ל להתוספתא אתיא כרבי דפליג שם אחכמים בקטן והביא גדול דל"י והוא ו"ל פסק כחכמים בפט"ו מהל' מעה"ק. א"כ ה"ה הכא עלו לבעלים לשם חובה. ועוד נ"ל ראייה דאף בחטאת יולדת אם היתה מביאה ע"י אחו עילה וסיבה התיירא חטאת בהמה היתה ג"כ נתכפרה בה לאכילת קדשים. והוא דפריך הגמרא בכריתות (ט ב) ובגדה (מ) אלא מעתה אכלה דם וילדה ה"ג דאינה מביאה אלא קרבן אחד. והרי על דם חייבת חטאת בהמה קבועה ופריך דתתכפר בה ג"כ על לידתה. אבל עדיין צ"ע בניין דיוק דהרי מבואר ברמב"ם שם דאם קבע עוף לא יצא בהבאת בהמה (וכ"מ במפרש לעיל (כו) בד"ה ע"א). אבל ל"י מנ"ל זאת דרבנן מודו ממין למין דאף מקטן לגדול דל"י דהלא י"ל דכל המשנה אולא אליבא דרבי. ואולי זוהי כוונת הראב"ד שם להשיג עליו ודלא כהכ"מ דסיוע מסייע ליה. ועמש"כ שם בסוגיא בס"ד:

גמרא מאי לעבד כו' לדקידה דלא ליסרו. פי' המפרשים בזה דחוק מאד. ולגל"פ לפי שאר"י שיבקש אחד שידור בנזיר לזה אמר ר"ג איזה תרופה יעשה ליה ר"י למעיו שלא ליווסרו [כמו מייסרן ומפייס פסחים קז] כגון בשלשול או שאר חולי שהיין היה מועיל להו [כדאי' בגדרים (סו) במשנה שהמיושן יפה למעייס] יעשבו יאסר בו ששים יום:

במשנה נזיר שהיה טמא בספק כו'. פי' הרע"ב שביום הראשון אירע לו הספק וכ"כ המפרש והתוס' לעיל (נה ב) ומוכרח הוא דאל"כ לא היה צריך להמתין ל"י בתגלחת ראשונה משום ספק נזיר טהור. ולפי מאי דפסק הרע"ב לעיל פ"ג מ"ה כר"א דבנטמא בו ביום אינו סותרו. מוכרח ע"כ לומר דס"ל כהרמב"ם בפ"ו מהנ"ז הל"ז דאף דאינו סותר מ"מ קרבן טומאה מביא. וכ"מ לשון הרע"ב שם. והתוי"ט ל"ד במה שמלא דבריו שם בדברי התוס' דמוכח מדבריהם דלר"א גס קרבן אינו מביא (ולכאורה ראייה לשיטת הרמב"ם מהא דאר"ח לעיל (יח) דא"ת רבי הוא כו'. ואי דנטמא בח' כו' הרי יצא לשעה הראויה לקרבן. ולשיטת התוס' קשה דילמא ס"ל כר"א דהלכה כותיה ולדידיה אינו מביא קרבן על הב' דאין כאן ימים הראשונים ע"ש ע"ב בתד"ה מתחיל. אבל ז"א דא"כ מאי איריא מפני שמביא קרבן אחד על טומאות הרבה אפי' נטמא לאחר הבאת הקרבן נמי דהא לאו בר קרבן הוא על הטומאה הב' דאין כאן ימים. אבל ראייה מהא דאר"א שם נטמא בשמיני כו' מביא קרבן עכא"א. והא מבבע"ל לר"פ שם (יט ב) א"ד דנפקין תרין ומתחילין תלתא (ולמהמפרש שם בלשון ראשון והרמב"ם בחבורו פשיט ליה רבא כן) והא כשנטמא בח' אינו אלא נפיק חד ועייל תרין אפי' לפי' התוס' שם דלר"א מתחיל למנות בז'. ולהמפרש שם דלר"א אינו מונה אלא מח' הרי אינו אלא יום אחד. והתוס' שם בד"ה א"ל ר"פ נדחקו הרבה בזה. ולדעת הרמב"ם א"ש בפשטיות) ומעתה לשון המשנה אוכל בקדשים אחר ס' יום בדיוק. ולא כאשר נדחקו התוס' לעיל. והוא משום דתגלחת השניה יוכל לגלח ביום ל' לתגלחת הראשונה (וכן הבין התוי"ט בלשון הרע"ב. אבל לא מטעמי' אלא) משום דאפי' נטמא אינו סותר אותו יום ועולה לו מן המנין וא"כ ה"ל יום ל"א. ולשיטת התוס' דלר"א גס קרבן אינו מביא אי נוקי מתניתין כר"א דהלכה כותיה. ע"כ מייירי שאירע הספק טומאה ביום הב' למנינו (דביום א' אין זה טמא שסותר ומביא קרבן. ונ"ל דאף גילוח לא בעי דהא בהא תליא עיין לעיל (יז ב) ובתד"ה מה טעם. יכ"מ לשון התוס' טז ב ד"ה רא"א שכתבו אלא מונה ז"י טומאה ומזה ושונה וטובל ומונה כו'. ולא הזכירו גילוח) א"כ תגלחת הראשונה הוי ביום ל' ליום שאירע בו הספק שהוא ל"א לתחת מנינו. תגלחת הב' ביום ל"א לתגלחת הראשונה. וג"כ מכון אכילת קדשים אחר ס' דוקא ונכון מאד בעז"ה:

שם ושוטה ייין כו' אחר ק"כ יום. התוי"ט הקשה דנזירות הג' ימנה מיום ס' שגלח בו דיעלה לכאן ולכאן. לע"ד ז"א דכיון דמספקינן ליה בתגלחת ספירו המצורע ואחר תגלחתו טובל ובעי הערב שמש ואינו מביא קרבנותיו עד למחר כדלעיל (מד ב) לכן הוא נכלל בימי ספירה דאינן עולין לו. אבל לי קשה דיום הראשון שאירעו בו הספיקות יהא עולה למנין דהא ימי חלוטו אינו סותר הקדמין וכש"כ ביום הראשון למנינו דאפילו טומאת מת אינה סותרתו כדכתבינן לעיל. ואולי דדוקא נקיט במתניתין לעיל דימי גמרו איך סותרין הקדמין אבל אותו יום עצמו סותר כי הוא נכלל בימי גמרו שא"ע לו. וזבה חמיר מטומאת מת דאפילו ביום ראשון סותרו. אבל קשה לומר דהבא מן הדין יהא חמור מן הנזון דהא עצמן דימי חלוטו אין עולין לא למדנו אלא מימי טומאה לעיל (נו). ולכן נ"ל דספק מוחלט אינו ר"ל דספק החלטו אירע לו ביום ראשון אלא דספק לו אולי נחלט מכבר:

דף ס.

גמרא דאי ודאי מצורע ולאו טמא הוא. ק"ל דאי נימא טמא הוא ג"כ צ"ל דחטאת העוף ספק ואולא לקבורה:

תד"ה ה"ג שני'. אלא משום ספק מוחלט. כצ"ל:

רש"י ד"ה מאי אית לך. לפי שאין חטאת בהמה באה עה"ס כו' וה"ל כחטאת שנתכפרו כו' לפי שאין מביאין קדשים לבח"פ. נראה דהם שני טעמים. ואולי לשיטתו לעיל (כא ב) ד"ה וה"ט כסופו דבחטאת העוף לא נמירי דתמות וע"ש בב"ר מש"כ בכוונתו (בר"ד כב):

תד"ה ספק טמא. הרי ביום ל"ח יגלח תגלחת ג' ושמא נזיר טמא הוא כו'. כצ"ל:

תד"ה מוחלט ספק. והשמיני יעלה למנין ל' מביום ל' יגלח כו'. כצ"ל. או דצ"ל וביום ל"ז יגלח. דלג"י ספרים שלפנינו לא יוכל לאכול בקדשים עד יום ל"ט שהרי אינו מביא קרבנותיו אלא למחרת יום תגלחתו עי' לעיל (נה ב) בתד"ה ומדקדק הר"ס:

דף ס:

גמרא שאלו תלמידיו את רשב"י נזיר טהור ומצורע מהו שיגלח כו' ועולה לו לכאן ולכאן. ק"ל הא תגלחת נזיר צריך להיות על א' מן הדמים. ומצורע קודם גילוח דינו כמו מוחלט וק"י"ל במ"ק (ס"ד טו) דמצורע אינו משלח קרבנותיו ע"ש תד"ה אחרי טהרתו:

תד"ה נזיר טהור. לא יפטרו זו את זו הס"ד ומה"ד ולא תעלה:

שם וביום השמיני יקח שני כבשים וזו תגלחת נזיר כו'. כצ"ל:

שם ולקח את שער ראש נזרו. כצ"ל:

תד"ה ותעלה. ורחץ את בשרו כו'. כצ"ל:

דף סא.

רש"י ד"ה שאני הכא. משום דא"ק גבי נדרים כו'. כ"נ דצ"ל וכמש"כ התוס'. והציץ הוא ג"כ בטעות דהקרא הוא בר"פ מטות:

דף סא:

גמרא אלא א"ר בשלמא כו' יכול לא יהו נערכין ת"ל איש הכא כו'. כצ"ל. דהא לא כתיב בקרא אלא חד איש. ועמש"כ לקמן בדף הסמוך:

שם אי משום קרבן לאו מהבא נפקא ליה אלא מההם כו'. במנחות שם דפריך על הא דריה"ג מהכא נפקא מהתם נפקא דבר אל בני ישראל כו'. ולכאורה הפי' הפשוט דמקשה ול"ל דרשה דלעולה למעוטי עולת נזירות כיון דכבר אימעוט מן בני ישראל עצם הנזירות ממילא לא יביא קרבנותיו. ומשני אי מהתם ה"א קרבן הוא דלא לייתי כו'. ופי' אי מהתם היינו דרשה דבנ"י (וכפי' מהתם הקודם) והיינו כתירוצא דרבא דכאן. ורש"י דפי' שם אי מהתם היינו מיעוטא דלעולה. ומתוך כך נדחק נמי לפרש לעיל שם פרט לנזירות כלומר כו' אין חל עליו. וכוונתו בכדי להסב הקושיא על מיעוטא דבנ"י ל"ל דמלעולה כבר ידעינן דאינן בתורת נזירות. וע"ז משני בפשיטות אי מהתם כו' היינו מלעולה. כוונתו עגמיה. ונראה משום דהתוס' הקשו כאן כיון דאימעטיו לגמרי מנזירות א"כ ל"ל לעולה כו'. וקושייתם לכאורה אינה מובנת דהלא אי לאו מיעוטא דלעולה ה"א דבנ"י לא אתי אלא למעוטי מקרבן. אבל כוונתם הוא ע"ד קושיית אביי בקדושין (ז) מ"ד כו' אלא הכא כו' ע"ש. ולכן הוצרכו להמציא קרבן בלא נזירות. ולזאת א"א לפרש שם הקושיא לל"ל מיעוטא דלעולה. דהא שפיר אצטרדין לגוונא שכ' התוס'. ולכן הוצרך רש"י לסבב הקושיא על דרשה דבנ"י:

תד"ה ודלמא טהרה. דבפ"ק דיומא כו'. כצ"ל:

תד"ה א"ה עבדים (בסופו). וה"ה דאשינוייא קמא כו' פריך. עי' נה"ש. ול"ג דר"ל דהוי מצ' פריך דכמו דעבדים אף דאיכא למעוטינהו מעל נפשו וכן מן להרע או להטיב כדמעטינן לקמן (סב ב) נדרים ע"ש במפרש. מ"מ מרבינן להו מן ואמרת ה"נ כותים אע"ג דיש למעטם מן לאביו נרביניהו מן איש:

דף סב.

גמרא והתניא גבי נדרים איש מה ת"ל איש איש כו'. בהגהת הב"ח מחק איש הב'. ובאמת בכל הסוגיא מרבה כותים מחד איש בערכין וכן בנזירות להמקשה לעיל ובדברי רבא. (ובספרים שלנו שכתוב בדבריו בערכין ת"ל איש איש ואי ט"ם כמש"כ שם וכן בערכין (ה ב) בתד"ה יכול שכתוב דתיתי איש כתיבי ט"ס. וכצ"ל ואע"ג דאיש במעריך כתיב אא"ע כו' וכ"ה בהעתקת דבריהם בתוי"ט שם. ומש"כ שם עוד וא"ת והא ממעטינן מאיש דהכא כותים כו' ג"כ ט"ס וצ"ל מבנ"י דהכא עי' בסוגיא דתמורה שם. והצ"ק ל"ה. אך ק"ל דמאי מקשו מתמורה. דשם ל"ק אלא כיון דכתיב בריש הענין בנ"י קאי אתמורה ג"כ. אבל לא למעקרי' מערכין דכתיב גבייהו). אולם בכ"ד דמיייתי הש"ס הך דרשה דלגבי נדרים איתא מה ת"ל איש איש. וכ"א בת"כ וע"ש בק"א. ואישתמיט להב"ח גס דברי התוס' במנחות (יז ב) ד"ה מאי דמפרשי להדיא דמכפל איש איש דרשינן. וכן בסנהדרין (נו) מוכח להדיא דמכפילו דכתיב גבי ברכת השם מרבינן כותים דקאמר שם בסוף הסוגיא איש איש ל"ל דברה תורה כלשון בני"א. ובסוטה (כו ב) ואלא למעוטי כותים וקאי על הא דקתני חוץ כו' וממי שאינו איש. אלמא דאינו נקרא איש. אמנם שם מסיק על הא דאר"ה כותי מקנין ע"י פשיטא אף דכתיב בפרשה ושכב איש אותה. ואולי משום דכתיבי עוד שני פעמים בפרשה מלת איש בפסוקי (יט כ) וצ"ע בכלל זה:

שם לכדתניא היתר נדרים פורחין באויר כו'. ובגליון צ"ל לכדתנן. וטעותא היא דדברי ר"א אשר עיקר המטרא בכאן עליהם לא הזכירו שם במשנה:

רש"י ד"ה שנאמר כי יפליא (שבסה"ע). ואחד בגדרים. הונה בגליון דצ"ל בערכין. ולחנם הונה דכן קרי ליה גס לעיל בד"ה מכדי הא איתקיש. והוא משום דשם כתיב נדר בערכך. וכ"ה הגי' בתוס' כאן:

דף סב:

במשנה רש"י ד"ה חומר. ומתחיל ומונה כבתחלה ואם כו' משלים את השאר. והעתיקו התוי"ט. משמע דימים שלא נהג נזירתו מחמת כפיית רבו אינן עולין לו. והנה אם רק ביין לבדו לא נהג נזירותו קשה לפי מה שפי' הרע"ב לעיל פ"ה מ"ג ה"ל לעלות. ואפי' לפסק הרמב"ם שהביא התוי"ט שם אינו אלא מחמת קנס והכא לא שייך למקנס' ואם ל"ג נזירותו בטומאה ה"ל לסתור גס הקדמין דלא עדיף ממי שנטמא באונס. ואפי' נטמא במת מצוה למצוה לטמא לו משמע לשון הרמב"ם בפ"ז ה"י דסותר. והוא דמפרש הא דאר"א שם במשנה ואל יטמא נזיר שהוא מביא קרבן על טומאתו ר"ל על טומאה זו שיטמא עתה להמ"מ. אבל אין זו מוכרח דיל"פ על טומאה דעלמא. ובכריתות (ט) ל"א אלא מזיד שוגג ואונס אבל לא מצוה. ואולי י"ל דגס מצוה בכלל אונס שהוא אונס מחמת המצוה. וכמ"ק מהא דיליף שם פתאום זה אונס מן ויאמר ה' פתאום כו' והתם אונס דמצוה לשמוע בקול ה'. אולם הרמב"ם עצמו בפ"ו ה"ג לא כתב אלא שטמאווה עובדי כוכבים באונס. ואולי י"ל דהכא עדיף טפי דבשעה שרבו כופהו אין לו דין

נזיר אדאמיראל וואס האט געדינט אין דער פאראייניגטער קעניגליכער מארינע, און איז געווען דער ערשטער נזיר וואס האט געדינט אין דער פאראייניגטער קעניגליכער מארינע

נזיר כלל דאמרה תורה לאסור איסר על נפשו למעוטי מי שאין נפשו קנויה לו משמע דממעטו מדין נזיר. יעי' בירושלמי וברמב"ם ובראב"ד בפ"ה מהנ"ז. והשתא דאיתין להכי. יל"פ דאפי' לא נהג נזירתו ביין לבד ג"כ א"ע לו כיון שאין לו אז דין נזיר כלל לענין זה:

רד"ה למה רבו כופו. שאם נדר בהנאה כו'. כצ"ל:

שם או שאמר ערך פלוני. גס הוא עצמו גערך כדאיתא בריש ערכין:

רד"ה א"ה אפי'. מה שנדר ממנו. כצ"ל:

רד"ה אלא אמר אביי. וערך אין לו שאין גופו קנוי לו. תמוה דהא איתא בריש ערכין לעבדים מעריכין יגערין:

דף סג.

נמרא בעי רמב"ח נטמא בתוך מלאת ונודע לו לאחר מלאת מהו כו'. פי' המפרש והתוס' בזה דחוקים.
לע"ד נל"פ בעייתו בטתת"ה. והכי קמבע"ל היאך גמירי ההלכה. אי גמירי דבטה"ת אזלינן בתר הידיעה ר"ל דיניה כאילו נטמא אז בעת אשר נודעה לו. לכן אם היתה אחר מלאת לר"א אינה סותרת אלא ז' וכן לרבנן מדינא דאורייתא. ובנטמא ביום ל"ב גס לרבנן א"ס אלא ז' אפילו מדרבנן. וכן בגזירות מרובה בנטמא לאחר מלאת לרבנן סותר ל' מדרבנן ולר"א ז' כמבואר כ"ז לעיל בפ"ג. או דלא גמירי אלא דוקא באם נודעה לו אחר הנילוח לר"א או לאחר הקרבן לרבנן. אבל בגודע קודם לא גמירי כלל. וממילא דינה כטומאה ידועה ובה ליכא ספיקא דאזלינן בתר זמן הטומאה וסותר הכל. ולכן פשיט ליה רבא שפיר במסקנא מקתני בין כך ובין כך סותר ור"ל בין טומאה ידועה ובין טה"ת ולא קמפליג מדי ש"מ דלין שוין לגמרי דסותר הכל כדאמרן ונכון בעז"ה:

רש"י ד"ה כיצד. אם נטמא בטומאת מת וירד לטבול כו'. נראה דר"ל באותן טומאות שאין הנזיר מנלח עליהן עתור"ע אות נ"ב:

רד"ה ותו. כיון דמדאורייתא טה"ת הותרה הא דתניא כו'. כצ"ל:

תד"ה כיצד. ירד לטבול במערה בשביל טומאת שרץ כו'. וכ"כ הרע"ב. מבואר מדבריהם דסיפא דקתני טטומאת מת. דוקא קתני דבטומאת שרץ אינו טמא אלא בשצף דלא מיקרי טהת"ה. והא דקתני להקר טהור ה"ה לטבול מטומאת שרץ אלא ללרבותא נקט כמש"כ התוס' לקמן. ותמיהני על תור"ע שנראה מדבריו שהוא חידש ד"ז מעצמו. אולם טעם החילוק שבין טומאת מת לשרץ שחידש נכון מאד י:ש"י. ונפלאתי על התור"ע שלא העיר על הרע"ב שפי' או ט"מ שטבל ואח"כ קבל עליו נזירות כו' והא מסקינן לעיל (יח) דטמא מתחלה אינו טעון תגלחת:

תד"ה מאן תנא. י"ל דלגבי עושה פסח מיירי כו' ואתיא כו' ביץ לר"א כו'. מבואר מדבריהם דדוקא אי מיירי בפסח הוא דמצי אחיא אף לר"א. אבל בנזיר ליכא לאוקמי אליבא דימיה דכיון דלא נזרק הדם ע"כ לא גלח עדיין ותגלחת מעכבת. והיא מצוה בפ"ע. וכ"ה להועיו"ל. ולהמהרש"א בפסחים שם בתוס' אישתמיטו דבריהם דהכא. וגם דדבריהם שם מוכח דדוקא לרבנן אחיא הא דמר בר"א בנזיר וכמש"כ שם. אך לכאורה קשה דהא אף לר"א מנלח אחר אחד מן הדמים כדאמר לעיל (מה א) במשנה מנלח על החטאת שהחטאת קודמת בכ"מ. ואף ליי"ס דגרסו שם ר' אלעזר מ"מ לא אשכחן דר' אליעזר פליג בהא. ולת"ק שם דהוא ר"י מנלח על השלמים לבד לפי' התוס' דשם. וכ"מ עוד ממתניתין סוף (דף מה) "ואח"כ הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים רש"א כיון כו' לשתות ביין כו'". ולמה לא הזכירו תגלחת. ע"כ משום דהיא לכ"ע אחר אחד מן הדמים (ולשון התוס' (מוז א) ד"ה ונטמא אינו מדויק וע"ש בב"ר) וא"כ אף לר"א מ"ל דינא דמר בר"א והוא כגון שגלח על א' מן הדמים וקודם זריקת שאר דמים נודע לו טהת"ה. ולר"א אם נטמא אז סותר כדאיתא ס"פ ג' מוינץ. ועמש"כ בפסחים (פא ב) בתד"ה אלא:

ומש"כ התניי"ט בד"ה אם עד שלא גילח. דאילו לר"א לא איצטריך לגמירי ע"ש. אני אומר דצריכה צריכה. לומר דקודם הנילוח סותר את הכל וכמש"כ בס"ד לעיל דבעי' דרמב"ח:

דף סג.

נמרא חיישינן שמא בין פרקין עבר. האי חיישינן היינו לקולא. ומצינו כינצא בו כמש"כ בגיטין (עג ב):

דף סד.

נמרא בעי רמב"ח מת בכלי וכלי צף כו' בתר כלי אזלינן כו'. לכאורה היא פלונתא דתנאי בפ"י דפרה מ"ג ובעדיות פ"ז מ"ה. וי"ל:

רשייש • נזיר

רש"י ד"ה הא כיצד. כגון לאחר שיצא נמצא צף כו'. כצ"ל:

דף סד.

רש"י ד"ה א"ל מודינא. כלומר אחר שטבל ואחר שגילח. כצ"ל:

במשנה המוצא מת בתחלה. בגליון בשם התני"ט דאהלות שבנוסחת מהר"ם נמחק תיבת בתחלה. ועמש"כ שם בס"ד:

דף סה.

גמרא מיתיבי וכמה כו' פי' ר"א בר"צ נוטל כו'. ובגליון מחק תיבות בר"ץ. וטעות הוא אלא דלעיל צריך למחוק כלמוכח בתוס':

תד"ה מצא אחד שאילמלי כו'. כצ"ל ביו"ד בסוף:

דף סה.

רש"י ד"ה אר"ל עילא. כי הדר ומצא להך שלישי מפני ליה גבייהו. כצ"ל:

תד"ה א"ר משרשיא. מהו שיחפור בעומק עד שיגיע לסלע כו'. בש"מ הקשה הא מפורש באהלות פט"ז הבדוק בדק כו' עד שיהא מגיע לסלע כו'. ולכאורה הנ"ל שהן מפרשי' דשם קאי על משך האורך וכמו במשנה הסמוכה שם היה בדק והגיע לנחל כו' מפסיק. אבל ז"א דשמא הוא חצר המערה או הריוח שבין כוך לכוך:

תד"ה ור' יהושע. שת"ק מטמאו מספק ור"י בא לומר שהוא ודאי מצורע. נ"ל דדוקא קאמרי ולא איפכא. דעתה י"ל דמלת ספק שבדברי ת"ק משמשת לשתיס למעלה ולמטה וכמו בב"מ (סא) קרי ביה את כספך לא תקן לו בנשך ובמרבית ובנשך ובמרבית ל"ת אבלך. וכה"נ כתב התניי"ט בב"ב פ"א מ"ד בשם הב"י בכוונת המשנה שם. ושם (דף פח ב) ברשכ"ס ד"ה אחד מיו"ד בליטרא תמוצא ג"כ כינצא בזה. ועמש"כ בק"א להט"א בר"ה בד"ה שייך לאבני שהם ובמ"ר בראשית פכ"ב אות א':

בא"ד לעולם ל"ג במצורע אלא טהור גמור כו'. לכאורה קשה ממשנה ערוכה לעיל (נט ב) נזיר כו' ומוחלט בספק. וי"ל דמ"ל לספק לו אם החליטו הכהן או לא. ועוד בגוויי אחריו:

תד"ה בשבעה. במראה שראה איש ואשה נזקקין זל"ז וכ"מ כו' אפילו ראה בהמה כו' נזקקין זל"ז. לכאורה אדרבה מדמוסיף ר"י לומר נזקקין מכלל דת"ק לא איירי בזה. וגם מסוף דבריו "אפי' ראה בגדי צבע האשה" מוכח דת"ק בראה אשה לבד קאמר. ודע דממה סקיים שם במשנה הרהר עד שלא ראה או ראה עד שלא הרהר משמע דפי' במראה דלא כהמפרש כאן שראה שד כו'. ולפמש"כ הגראז"ל שם דגירסת עד. עד. משמע דתרווייהו בעינן אלא דאין חילוק בסדרן. והקשה דאמאי חשיב להו בשנים ע"ש. יהיה מזה אדרבה ראייה לפי' המפרש ודו"ק:

בא"ד בראיה ג' לרבנן כו' אבל לר"א רביעית לסתור כו'. כצ"ל:

בהרע"ב כגון בשר שמן חלב כו'. כ"ה כוונתו כאשר נקדתי. ולא כאשר שמעתי קורין שמן כי כן מוכח ביומא (יח) מהנוטריקון ע"ש:

דף סו.

רש"י ד"ה מי גרע. כדאמר מר או איש אשר כו'. כצ"ל. והוא שם (כב ד) והמציין השתבש ג"כ:

תד"ה אלא אראב"א. אבל משנזקק לטומאה או לא תפטר כו'. ופי' הרע"ב לדידיה דזהו כוונת המשנה וספיקו וש"ז ר"ל ספק דמחמת הש"ז באה הזיבה. והקשה התניי"ט מהוי"ו דוש"ז. ואני אומר דכן מצינו גם לעיל פ"ז מ"ג ואהל ורובע עצמות דפי' הרע"ב אם האהיל על רובע עצמות. ואמת דגם שם העיר התניי"ט מהוי"ו דורובע. אבל מצינו גם במקרא ווי"ץ יתירים כמו אלה. עי' בראשית (ל"ו) בפירש"י בפסוק ואיה ועגה:

ירושלמי פרק כג

(סוף הלכה ג') דאר"י בשם ר' ינאי אל נא תהי כמת תסגר מה ימי הסגר ז' אף ימי המת ז'. כצ"ל וכ"ה במדרש ב"ר פ' ק' וכדמוכח ג"כ בירושלמי בפ' ואלו מנלחין. והקאה"ע במחכ"ת צלל במים אדירים והעלה חרס בידי ושכח גם ד"ע בירושלמי שם:
סליק מסכת נזיר. בעזרת השי"ת מקבץ ומפזר